Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. ZAGREB, 20. SIJEČNJA 1952. BROJ 1

»Kako su mili Tvoji stanovi,« Gospodine nad vojskama! — Čezne i gine duša moja za dvorovima Gospodnjim«.

(Ps 83, 2, 3)

Iz Ulaza današnje sv. Mise

DUH MOLITVE

Osobita je krepost, kojom je Spasitelj oboružao svoje Apostole, **duh molitve**. Apostoli su odmah u prvim časovima svoga poziva shvatili i razumjeli potrebu i uzvišenost molitve. Oni su vidjeli često, kako se Njihov Učitelj mnogo moli: »A ujutro još pred zoru, ustavši izide i otiđe u pusto mjesto, i ondje se molio. Za njim poteče Simon, i Njegovi drugovi. I kad Ga nađoše, rekoše Mu: »Svi te traže« (Mrk. 1, 35-37).

Svi su Ga tražili, ali On je našao vremena za molitvu. Zaklonio bi se na samotna mjesta, samo da moli. Toliko je smatrao molitvu potrebnom. On je molio po danu, uveče nakon svršena posla i provodio je cijele noći u molitvi: »Onih dana iziđe na goru, da se pomoli, i provede svu noć u molitvi Božjoj« (Luka 6, 12). I onda poslije takove molitve: »Kad bi dan, dozva svoje učenike i izabra od njih dvanaestoricu; njih nazva i apostolima« (Lk 6, 13). Prije ovoga važnoga posla cijelu je noć molio.

Spasitelj je rado boravio u samoći i na bregovima, da se može nesmetano moliti. I Njegovo je lice sjalo kao preobraženo, kad je molio. Iz Njegovih očiju odsijevalo je veselje i srdačnost, kad je molio. To je toliko osvojilo Njegove učenike, da su Ga molili, neka ih uči da i oni znadu moliti: »Kad se On molio na nekom mjestu, čim presta, reče Mu jedan od Njegovih učenika: Gospodine, uči nas moliti kao što je i Ivan naučio svoje učenike« (Lk 11, 1). I On ih je učio moliti neprispodobivo lijepu molitvu, koja je iznad svake mjere puna sadržaja: »Oče naš, koji jesi na nebesima«.

Ponovno i ponovno je Spasitelj naglašivao potrebu neprestane molitve: »Govorio im je priču, kako se treba svagda moliti i nikad ne klonuti duhom: U jednom gradu bio je neki sudac, koji se nije bojao Boga i nije mario za ljude. U onom gradu bila je neka udovica i dolazila je k Njemu govoreći: Obrani me od moga suparnika. I ne htjede za dugo. A najposlije pomisli u sebi: Ako se i Boga ne bojim i za ljude ne marim, ipak ću obraniti ovu udovicu, kad mi dosađuje, da napokon ne dođe i išćuška me. Tada reče Gospodin: Čujte, što govori nepravedni sudac. A kamoli Bog ne će obraniti svojih izabranika, kad vapiju k Njemu dan i noć. Zar da kasni u stvari njihovoj? Kažem vam, da će ih brzo obraniti. Ali Sin čovječji, kad dođe, zar će naći vjeru na zemlji?« (Luka 18, 1-8).

I vjeru dakle veže uz molitvu. Gdje je živa vjera tamo je i ustrajna molitva. Gdje je pobožna molitva, tamo je i čvrsta vjera. Po molitvi se diže čovjek iznad zemaljskih misli i želja k nebeskim mislima i željama i zove i doživlje u život bogatstvo božanske istine i božanske sile. Ako je duša ukorijenjena na Božjoj zemlji, tada je sasvim sigurno da donosi cvijet i plodove kreposti. Bog ne treba naše molitve, ali mi trebamo molitvu, da postignemo Božju pomoć.

Onaj se ne ponizuje, tko sagiblje svoje koljeno pred Najvišim i pruža svoje ruke prema Njemu.

Spasitelj potiče Apostole na molitvu, jer djetinjoj, poniznoj i ustrajnoj molitvi sve obećava: »I ja vam kažem: Molite, i dat će vam se; tražite, i naći ćete; kucajte i otvorit će vam se. Jer svaki, koji moli, prima; i koji traži, nalazi; i koji kuca, otvara mu se« (Lk 11, 9-10). I onda pripovijeda o udovici i nepravednom sucu, kako je gore rečeno (Lk 18). A zatim nastavlja o čovjeku, koji je molio kruha kod svoga prijatelja: »Koji od vas da ima prijatelja i otiđe k njemu u ponoći i reče mu: Uzajmi mi tri hljeba, jer mi dođe prijatelj moj s puta, i nemam mu što postaviti. A on iznutra da odgovori: Ne uznemiruj me! Već su vrata zatvorena, djeca moja i ja počivamo, ne mogu ustati i dati ti. Kažem vam, ako i ne ustane, da mu dade zato, što mu je prijatelj, ali poradi navaljivanja njegova ustat će i dat će mu, koliko god treba« (Lk 11, 5-8). Toliko je jaka ustrajna molitva.

Molitva je na zemlji svemoguća. Mi moramo Boga prisiliti, da održi svoje obećanje.

Ako je molitva svima potrebna, onda je ona napose potrebna Apostolima.

Kad je Spasitelj iz broja svojih učenika odabrao dvanaestoricu, proboravio je prije toga cijelu noć u molitvi, kako smo već rekli (Lk 6, 12). Ako je dakle molitva bila potrebna prije izbora Apostola, onda je ona još potrebnija prije rada Apostola.

Spasitelj je molio prije svanuća dana, a molio i uveče poslije rada. To je doista opomena za Apostole, da mole za uspjeh rada, da budu na molitvi prije rada, i tada opet da mole nakon dnevnoga rada, da Bog blagoslovi rad i da sile tame ne spriječe blagoslov.

Apostoli su pastiri svijeta. Oni moraju pasti i ovce i jaganjce. Oni ih vode na dobre paše nauke i na izvore milosti, a to je molitva.

Apostoli su liječnici svijeta. Oni traže i nalaze bolesne duše, ranjene duše, mrtve duše. Iz mnogih od njih nije još davao istjeran, a to može biti samo molitvom i postom: »Pristupi k Njemu (Isusu) čovjek, pade pred Njim na koljena i reče: Gospodine, smiluj se sinu mom, jer je mjesečnjak, mnogo trpi. Često pada u vatru i često u vodu. I dovedoh ga k Tvojim učenicima, i ne mogoše ga izliječiti... Dovedite mi ga ovamo! I zaprijeti mu Isus, i izide iz njega đavao, i ozdravi dječak od one ure. Tada pristupiše učenici k Isusu nasamo i rekoše: Zašto ga mi ne mogosmo izagnati? Isus im odgovori: Radi vašeg nevjerovanja. Jer zaista vam kažem: Ako budete imali vjere koliko je zrno gorušičino, reći ćete ovoj gori: Prijeđi odavle onamo! i prijeći će i ništa vam ne će biti nemoguće. A ovaj se rod izgoni samo molitvom i postom« (Mt 17, 14-21).

Toliko je važna molitva u životu Apostola i svakoga čovjeka.

Čamac na mjesečini

Oj, tiho, tiho, mirisni vjetre,
ljuljaj mi čamac mali,
Pjevajte pjesmice ljupke,
vi nemirni, prpošni vali!

On. . .Najdraži u čamcu mojem
sniva svoj blagi san,
Tiho. . .lagano. . .On se odmara
Bio je naporan dan.

Zvjezdice male, svijetlite jasno
i daj'e čara noći toj,
jer On je noćas došao k meni
na krhki života čamac moj! —

Najstariji arhitektonski nacrt

na svijetu bit će uskoro objelodanjen u štampanom izdanju. Radi se naime o nacrtu nepoznatog arhitekta za gradnju velikog benediktinskog samostana, što se oko 1800. g. našao u biblioteci benediktinskog samostana u Saint Gallu u Švicarskoj. Ovaj nacrt potječe iz g. 820., i po svojoj smjelosti pravo je čudo arhitektonske zamisli. Nepoznati arhitekt, vjerojatno benediktinac, izradio je u 4 skice detaljan plan za izgradnju jednog samostana, crkve i naselja s oko 40 kuća, vjerojatno po naredbi opata benediktinskog samostana u Saint-Gallu. Kako se međutim ovaj plan nije ostvario, kasnije su ovi nacrti na pergamen bili djelomično ostrugani, a neispisana mjesta upotrebljena za jedan prepis života Sv. Martina. Kad su ovi nacrti oko g. 1800. bili nađeni, moderna tehnika još nije poznavala fotografiju, a još manje fotografiranje pomoću infra-crvenih zraka, pomoću kojih se mogu fotografirati i ona mjesta, koja su brisana ili su vremenom postala nevidljiva za prosto oko. Tek sada, pred dvije godine, sjetio se jedan švicarski historičar ovih nacrta i uspio ih u cijelosti fotografirati. Na ostruganoj pergameni iznikli su nacrti, koji će sada u svojoj potpunosti moći biti jedan od najvrijednijih priloga za povijest arhitekture, a i crkvene umjetnosti.

JACQUES MARITAIN, boravio je tokom ljeta u Sjedinjenim Državama, gdje je održao nekoliko konferenca. Tema tih predavanja bila je: »Filozofija u knjizi naše kulture«.

TOKIO nosi mali rekord u gradnji crkava. Poslije rata podignuto je u Tokiu 6 novih crkava, dok su još dalnje 3 već u gradnji.

Kako da ljubimo Boga

Naša ljubav prema Bogu može da se očituje u različitim činima. Možemo se veseliti radi neizmjerne dobrote i savršenosti Božje, a možemo Ga više cijeniti od svakog drugog dobra. Možemo Mu nadalje željeti da Ga svi ljube i slave, i možemo žaliti i kajati se radi uvreda, koje smo Mu ili sami nanijeli ili su Mu ih nanijeli drugi.

Iskustvo dokazuje, da majka ljubi svoga sina, i da se zato iskreno veseli njegovim dobrim svojstvima, prednostima i napretku, kao da se njoj samoj to događa. Kako joj pliva srce od radosti, ako sin u školi dobro napreduje, ako je dobio lijepu službu, ako ga kao radnika svi hvale, ako je štedljiv, te se brine i za svoju budućnost. Nekako slično je između duše i Boga. Kad Boga pravo ljubimo, tada se iskreno veselimo radi dobara, koje On posjeduje. Ne može se zamisliti neko istinsko dobro, koje Bog ne bi u Sebi imao. Hoćeš li moć, mudrost, dobrostivost, veličanstvo uzvišenost, ljubaznost, pravednost, sve to posjeduje Bog u najvišem i najsavršenijem stepenu, a mi kad to znamo, iskreno se veselimo, da On to sve posjeduje. On je sam u sebi sretan i blažen. Blaženstvo svih nebeskih stanovnika samo je kaplja prema moru blaženstva, koje se razlijeva u naravi Božjoj. A mi kad to znamo, kličemo od radosti i zadovoljstva, kao da sami posjedujemo svu tu sreću i blaženstvo.

Kakova je radost ispunjala srce patrijarha Jakoba, kad je čuo izvještaj: Josip sin tvoj živi, i zapovijeda nad cijelom zemljom egipatskom. Sv. Pismo kaže: Duh mu je ponovno oživio. Kakovo ushićenje ispunja nebeske duhove, kad gledaju beskrajne savršenosti Božje. Sv. Ivan piše u Otkrivenju: I začuh kao glas naroda jer vlada Gospodin Bog naš svemogući. Radujmo se i veselimo se i dajmo mu slavu. Ta radost i sreća nad savršenostima Božjim treba da u našem srcu raste tako, da nam pruža utjehu i jakost u svim nevoljama i patnjama. I majka osjeća usred patnja i bolesti i drugih nevolja utjehu i olakšicu, kad čuje, da joj je ljubljeni sin doživio veliku sreću. Prorok Habakuk kliče: Neka smokva više ne procvate, ni vinova loza ne donese roda, ni njiva ne da hrane, ja ću se ipak radovati u Gospodinu, veselit ću se Bogu, Spasitelju mojemu. Duša, koja ljubi Boga, tješi se u svojem siromaštvu bogatstvom Božjim, u svojoj nesreći Njegovim blaženstvom, u svojim patnjama Njegovom beskrajnom srećom. Sretan čovjek, koji ovako ljubi Boga! Sv. Lovro Justinijan veli: Veseliti se u Bogu radi Boga, to je početak svetoga života.

Ova opisana vrst ljubavi prema Bogu puna je radosti i slatkoće. A druga, koju ćemo opisati, puna je jakosti i snage. Ova druga sastoji se u tom, da Boga više cijenimo od svih stvorenih dobara, pa i od samoga sebe, a to radi Njegove beskrajne dobrote i savršenosti Ovakova ljubav je prava božanska ljubav, jer Bog, koji nema ništa Sebi ravna, treba da bude ljubljen takovom ljubavi, kojoj nema ništa ravna. Ova ljubav je većma čin razuma, nego srca. Po njoj treba da budemo spremni napustiti svako stvoreno dobro i primiti svako vremenito zlo prije, nego Boga uvrijediti i Njemu omrznuti. Ako je ona savršena, sva će naša djela biti izvršena iz te ljubavi, t. j. s nakanom da Njemu omilimo. Uzmimo primjer u malom. Neka žena ima psića, koga voli i njeguje. Ima i sina, koga hoće i ukoriti i udariti radi psića, ako mu što na žao učini. No ljubav prema psiću nije kod nje nikad tako silna i jaka, kao ljubav prema sinu. To se naročito vidi kad joj sin oboli. Tada je spremna, da sve žrtvuje za njega, pa i samog psića, ako bi mu ta žrtva mogla pomoći. Slično i mi treba da ljubimo Boga nada sve.

Životna pouka

Stari ljudi sa sijedim tjemenom i mudrim mislima rado govore među sobom i u krugu mladeži o onomu, što su u toku svoga bogata i iskusna životnoga vremena doživjeli s drugim ljudima. Svojim osjećajem kreću se cestama i ulicama, kojima su prošli i pokazuju prstom na ovu ili onu kuću, na ovoga ili onoga čovjeka. I onda govore: »Tomu se to i to dogodilo, jer je bio takav i takav. Zlo je svršio. Ali to se već odavno predvidjelo, da to tako mora biti, samo on nije ništa od toga opazio. — Ova je obitelj pokvarena do posljednjega djeteta. Nije ni čudo, jer roditelji desetke godina nisu ništa mislili. — Onaj je zapio i proigrao svoju lijepu seljačku kuću. — A onaj tamo je u par godina uništio sjajan posao svojih roditelja, jer je bio luda glava i pustolov. — Oni ljudi, koji sjede u ubožnici, bili su nekada bogati i vrlo ugledne obitelji u cijeloj općini. — Onaj veliki gospodin, pred kojim danas sve skida šešir, prije četrdeset godina stajao je pred vratima bogatih ljudi kao prezreni dječak i bosonog je molio kruh.«

O takvim ljudskim sudbinama znadu stari ljudi cijele dane pripovijedati. Oni listaju prošlost kao kakvu knjigu. I začudo je, kako je po njihovu crtanju, taj život takav, jer je to tako prirodno i kao po nekim zakonima. Pa se mladima čini, kad to čuju, kao da se to događalo slučajno i samovoljno.

Mladi stoje kao naivčine i čude se kao gledaoci divljem vrtlogu života. Oni gledaju samo ono, što ih zanima: mnogostruke i razne događaje, a ne razmišljaju o koncu i cilju svega toga, što je doista najvažnije. Oni gledaju život kao ludu trku i lov, događanje i čežnje, lakoumno propadanje i strastvene pohote. I ova jaka životna pokretljivost i životna čežnja na njih djeluje zamamljivo i podražuje ih tako, da i sami čeznu za vrućom krvi i neobuzdanim nekim vladanjem. Njima godi, kad netko drsko baca novac na stol kao ništa vrijedne papire. Srce im poskakuje od veselja, kad netko s podcikivanjem skoči u potpuni život kao da ide na veseli ples. Svaka nepromišljena smionost, kod koje se može izgubiti sreća i zdravlje, njima je draža nego oprezna promišljenost. Takva je nasilna i nepromišljena mladost. Velika i ozbiljna pogibao leži u ovom mladenačkom kratkovidnom shvaćanju, koje zapaža samo svečane predstave one svjetske vreve, a ne pozna svršetka različitih glumaca svjetskoga kazališta. Pa i sudbina onih, koji pred njihovim očima umiru, propadaju ili dolaze do časti, ne čini na njih nikakav utisak, jer ne poznaju njihova životnog početka ni njihova prvog razvitka. Tako im je i njihov konac i svršetak samo događaj bez jasnog razumijevanja i bez ozbiljne pouke.

Starost pak je mirno i ozbiljno promatrala sudbinu mnogih. U šezdeset, sedamdeset, osamdeset godina može se doista vidjeti mnogo zanimljivih svršetaka ljudskoga života. U tako dugom vremenu mnoge se vruće glave ohlade i žestoka srca umire. Tko je gledao mnoge odsjeke ljudskoga života, znade, što je čovjek, i ne da se prevariti vanjskim uobražavanjem ni mnogim izgovorenim riječima. Niti ga zavodi zveket novca niti lakoumni smijeh. On misli na riječi Mudraca: »Nemoj nikoga hvaliti prije njegova konca« (Sir 11, 30).

Iz sudbine drugih moramo učiti, ako ne ćemo da platimo skupo životno iskustvo sami na sebi. Frenssen je rekao: »Ništa ne naobrazuje čovjeka većma, nego li gledati udes drugih ljudi. Ovoj se opomeni mnogi protive, jer misle, da ništa ne vrijede sva životna iskustva drugih za njihov jedinstven život. Zato se čuje: »Kod ovega ili onoga to može biti, no kod mene je sasvim druga stvar.« Takvi misle da za njihov život nema primjera i da za njih ne vrijedi nikakvo pravilo. Njihovo vlastito uobražavanje priječi ih, da upoznaju svoje najjednostavnije pogreške i strasti, pa i onda, kad već odavna drugi na njih prstom pokazuju. Tako im se isklizne iz ruku i vrijeme i novac i zdravlje, a da to ni ne opaze, dok se jednoga dana ne probude kao oda sna i s užasom gledaju, kako je sve izgubljeno.

Usud ljudi je velika snažna i bogato poučna knjiga, u kojoj može pročitati svatko pravila i upute za svoj vlastiti život. Samo treba biti mudar i htjeti nešto naučiti. I ponizno svoje slaboće ispitivati, a onda snažno i odvažno i gorki lijek upotrijebiti za ozdravljenje. Tko s jasnim očima oko sebe gleda, moći će si već u mladim danima prikupiti iz sudbine svojih susjeda lijepo i dragocjeno životno iskustvo i mudrost. Svjetovat će se u tišini i na sebe ovo i ono primijeniti i tako mudar postati. I čuvati se štete, koju su drugi pretrpjeli.

Životna iskustva zrelih staraca neka nam budu dragocjena. Ona su predragocjeni zapisi i ostavštine drugih ljudi. Ona su često za ljudstvo vrednija nego znanstveno i tehničko znanje, koje se godinama krije u debelim knjigama. Sudbina jednog jedinog pokoljenja nekog sela ili gradića često je poučnija, nego li sva poglavlja svjetske povijesti. Dok na ovoj zemlji boravimo, idemo istim putevima, težimo za istim ciljevima, za nas je od velike koristi znati: za čim su ljudi prije nas i u naše vrijeme čeznuli, u čem su pogriješili, što su trpjeli, što su postigli, što su pokvarili i izgubili. Na iskustvu drugih najlakše učimo.

RAZDIOBA ZAKONA

Postoji vječni zakon. To je Božja volja, koja nužno od vijeka hoće, da stvorovi i obdržavaju red, koji je Božja mudrost u svemiru postavila. Bog od vijeka hoće, da svaki stvor teži k svojoj svrsi.

Bog od vijeka poznaje u svojoj naravi sve stvorove, što će ih u vremenu stvoriti. Bog je od vijeka slobodnom voljom odlučio, da će svijet stvoriti sebi na slavu. Prema tome činom svoga uma, kojim Bog spoznaje buduće stvorove, spoznaje i svima zajedničku svrhu, koju imaju postići, a jednako i svrhu svakoga stvora napose, koju ima svaki pojedini stvor postići. A Božja volja je od vijeka odredila, da svako biće teži k svojoj svrsi odgovarajućim činima. Čini ili djelovanja, kojima stvorovi teže k svojoj svrsi, to je svemirski red, to je naravni red. Dosljedno, vječni zakon je čin Božje volje, kojim Bog određuje djelovanja stvorova prema njihovoj svrsi.

Od svih bića na zemlji mi smo ljudi jedini razumni. Zato se i naše djelovanje zove razumno, moralno ili ćudoredno djelovanje. Druga su sva bića na zemlji nerazumna, ali i među njima postoji red od Boga postavljen, prema kojemu razvijaju svoje djelovanje. Jer si nerazumna bića toga reda nisu svijesna, taj se njihov red i njihovo djelovanje zove naravni ili fizički red. Postoji na zemlji i vrhunaravni red, kojim mi ljudi, dignuti na posinaštvo Božje, svojim činima težimo k blaženom životu na nebu, koji je naša vrhunaravna svrha.

Vremenit zakon je zakon, koji postoji među stvorovima, odkada stvorovi postoje u svemiru. Nema sumnje, odkada koji stvor postoji, odmah počinje i njegovo djelovanje prema stalnom redu i zakonu, koji se, jer je u vremenu počeo, zove vremenski zakon. Vremenski zakon može biti Božji ili ljudski prema tome, da li mu je neposredni začetnik sam Gospod Bog, ili su neposredni začetnici zakona ljudi. Oni zakoni, koje Bog u vremenu stvara, stvara ih ili tako, da ih usadi u samu narav, a ljudi ih nakon toga odkrivaju i proglašuju svojim prirodnim razumom. To je prirodni zakon ili naravni zakon, za koji kaže Ciceron, da nije zakon pisan, nego rođen. To je zakon, koji svaki čovjek rađanjem na svijet donosi i kad dođe k razumu, razumom ga u sebi odkriva i spoznaje.

Ali Bog može u vremenu zdati zakon i tako, da ga sam proglasi. Tako je u vremenu izdao i proglasio dekalog ili Deset zapovijedi Božjih, koje su napisane na dvije kamenite ploče i predane Mojsiju. Svi oni zakoni, koje je Bog u Starom Zavjetu dao izraelskom narodu po Mojsiju, zovu se Mojsijev zakon, a svi zakoni, koje je Bog u Novom zavjetu dao preko Isusa Krista, začetnika Novoga Zavjeta, zove se Evanđeoski zakon.

Ljudske zakone donosi crkvena vlast za duhovno ili crkveno područje, a svjetovna vlast za državno područje. Svaki crkveni zakon je u skladu s naravnim i objavljenim Božjim zakonima. Radi toga je crkveno zakonodavstvo sigurno i jako.

Ima zakona, koji nešto nalažu da se izvrši. Takvi se zakoni zovu pozitivni zakoni. Drugi su zakoni, koji stanovite čine brane i zovu se negativni zakoni. Negativni zakoni imaju jaču obvezu od pozitivnih. Negativni je zakon, da se ne smije kleti, a pozitivni, da smo u nedjelje i blagdane dužni ići k sv. Misi. Negativni zakon ima tako jaku obvezu, da ga se ni u kojem slučaju ne smije prekršiti. Zakon: Ne smije se kleti ni grdo govoriti, ne smije se krasti, ogovarati ni klevetati, uvijek je na snazi i nikada nema ni jednoga slučaja, kada bi se smjelo grdo govoriti i kleti, kada bi se smjelo krasti, ogovarati ili klevetati. I pozitivni zakon, da u nedjelje i blagdane treba ići k sv. Misi, uvijek je na snazi, ali ima slučajeva, kad ga nismo dužni vršiti, a to je u bolesti ili kad je daleko ići u crkvu ili čovjek nema odijela.

Svi Božji zakoni i pravedni ljudski zakoni, koji se ne protive Božjem zakonu, pravilo su ili mjerilo za ravnanje u našem životu. Tko je vjeran zakonima, vjeran je i Bogu, a tko je nevjeran zakonima, konačno je nevjeran i samomu Bogu, jer zakonska obveza dolazi od Boga.

PUTEM TRIJU MUDRACA

Pođimo Tebi, maleni Isuse, pođimo putem triju Mudraca, koji su s darovima svojim prešli daljine da Te nađu.

Zvijezda je sinula njihovim očima, i našem je pogledu sinula svjetlost, da nam objavi put našoj sreći. Čežnja je povela Mudrace Tebi, Spasitelju, kojega su očekivali vjekovi. Čežnja gori i u našoj duši za Tvojom ljubavlju, u kojoj je okrilje nama svima. Darove svoje ponijeli su Tebi, Isuse, i mi Ti nosimo svoja srca, nemirna, razapinjana bolima, klonula u tmini, a probuđena smiješkom Tvojega milosrđa. Daljine su prešli sveti putnici, i mi želimo prijeći prostranstva, od naših jučerašnjih dostignuća, tako malenih i neznatnih u poređenju s našim težnjama, do onoga cilja, koji se uzdiže na raskršnici i sviće novim danom, novom radošću.

Pođimo Tebi, maleni Isuse, pođimo onoj ubogoj štalici, u kojoj Ti dočekuješ i pastire i kraljeve. Pođimo Izvoru mudrosti, koja je progovorila svijetu, kako najdublja utjeha nikada ne bi sustala da vodi čovjeka. Pođimo Ognjištu ljubavi, tako velike i neiscrpne, da odonda nitko nije izgubljen, tko se njoj povjeri i njome ovije i svoje nemire i svoju tugu.

Pođimo putem triju Mudraca i poklonimo se Tebi, nebesko Dijete.

PODLISTAK

MARIJINO DJETINJSTVO

(Legenda iz Marijina djetinjstva)

U ono davno vrijeme kada su Joakim i Ana bili nagrađeni za svoju ustrajnu molitvu, jer im je Bog poklonio željeno Dijete, ležala je Joakimova bijela, četverouglasta kuća s ravnim krovom usred vrta puna sjena od starih, kvrgavih i granatih smokava, s ogradom od bodljikavih kaktusa.

To je bio dom neobičnog Djeteta, bez grijeha začetog i buduće Bogomajke. Anđeli su bdjeli dan i noć nad kućom. Lebdjeli su nad majkom Anom, dok je šetala vrtom s malom Marijom. Anđeli su uspavljivali drago Dijete tihim, nježnim uspavankama. Stoga Marija nije nikad plakala. Oči su Joj se sjale kao smeđi, krupni dragulji, jer je još sićušna oko sebe promatrala čete blaženih duhova.

Mala je Marija njegovana s mnogo pažnje i s velikom ljubavi. Hranili su Je i odgajali upravo tako, kako se to čini sa svom malom djecom, a buduća Kraljica neba razvijala se u predragu djevojčicu. Nikada nije bila zlovoljna, uvijek radosna, samo bi se uozbiljila, kada su je strani ljudi htjeli zagrliti ili cjelivati. S dvije godine prepoznavala je već siromahe, koji su k njima zalazili. Od sočnog voća, koje Joj je otac donašao iz vrta i slatkih kolača, koje Joj je majka pekla, Marija je veći dio sačuvala. Kada bi opazila siromaha, potrčala bi da obveseli patnika. Što više, ljubila bi prosjacima ruke, dok ih je darivala. A kada bi se dogodilo, da je svoje zalihe iscrpla, a još koji siromah naišao, Marija bi se na čas zamislila, patapšala ručicama i dozvala Anđele. Molila ih je: »Dragi moji pratioci, dobri moji Anđeli, brže, brže dođite! Pomozite mi! Što da radimo? Došli su siromasi, a ja sam već sve podijelila. Ne smijemo ih pustiti, da odu praznih ruku. Bili bi još žalosniji. Pomozite, brzo!« Tada su Anđeli odletjeli i brzo se vratili s košaricama hrane. Marija bi ih onda razdijelila siromasima.

Bila je najposlušnije dijete, ružin pupoljak u kući Joakimovoj. Bila je najčišća, najveća, najsvetija radost svojih roditelja.

Voljela je biti sama, jer zapravo nije bila nikada sama. Anđeli su brali cvijeće, kad je Ona slagala kitice, i s Njome razgovarali. Pričali su Joj o nebu, pjevali pjesme raja, čuvali svoju malu Kraljicu.

Tako su prolazili dani Marijina ranog djetinjstva, odmicali sretni dani svetih roditelja.

Približavao se Marijin treći rođendan. Susjedi i rođaci su se čudili, kako mala Joakimova Jedinica govori i misli kao mnogo odraslija djeca. Samo se roditelji nisu čudili. Oni su znali, da je njihovo Dijete u svemu drugačije od ostale djece.

Jednog je dana sašao Bog s neba i rekao majci Ani:

»Ti si se zavjetovala, da ćeš Dijete, koje ti budem poklonio, odgajati u hramu. Došao je čas, kada trebaš da ispuniš svoj zavjet.«

Sv. Ana je ponizno sagnula glavu i pokorila se Gospodinu.

I sv. Joakim je primio od Boga istu zapovijed. Obojima je bilo teško, ali oboje se podvrglo Božjem nalogu. Nije bilo lagano rastati se od svoga zlata, svoje sreće. Ta, kolike su godine za Njome čeznuli, a tako kratko vrijeme u Njoj uživali!

Tiho je hodala sv. Ana po kući, sakupljavala rublje i opravice, ozbiljna i zamišljena. Sv. Joakim je promatrao rad svoje žene, ostavljao svoj posao, uzdisao, potražio ljubljenu Djevojčicu, da se Je nagleda, tetoši i razgovara s Njome.

Tako je potrajalo nekoliko dana, a tada se uputiše sveti roditelji s Marijom u Jerusolim. Majka je vodila svoje Dijete za ruku. Ušli su u predvorje hrama kao i svi obični ljudi. Nitko nije slutio, da to buduća Bogomajka u pratnji nevidljivih Anđela ulazi u hram, da se izvrši volja Gospodnja i roditeljski zavjet.

Poklonili su se, pomolili, a tada je stigao čas rastanka. Sveta je mati pritisla na grudi svoje Jedinče, ocu se steglo u grlu i pogled zamutio.

Samo Marija nije bila žalosna. Zagrlila je roditelje, zamolila, da je blagoslove. Sada je pretrčala petnaest stepenica, koje su vodile u stan djevica. Ondje je bilo određeno Marijino odgajanje. Svi su s divljenjem promatrali odvažnu i ozbiljnu djevojčicu. I pobožni starac Simeon. On nije znao, tko je Marija, a ipak je pomislio: »Ovi ljudi, a osobito ovo krasno Dijete, sasvim je sigurno u vezi s dolaskom Mesije.« Sigurno ga je Bog rasvijetlio. I on preda Mariju mudroj, staroj, proročici Ani.

Dotle su Marijini roditelji izašli iz hrama, i pognute glave, žalosni uputili se svojoj kući.

Nisu govorili međusobno, samo su se koji puta okrenuli i pogledali na brijeg, na bijeli hram, a on se činio sve manji i manji, jer su se od njega udaljivali.

Sunce je zapalo, u prvoj večernjoj magli nestao je hram.

Ana obriše suze. Joakim je ozbiljno gledao pred sebe. Uzdahnuo je.

Prolazili su kroz polja i šume, za njima su ostali kuće, vrtovi ... Šuma je potamnjela, mjesec se ogledavao u svijetlom potoku. Ana i Joakim osjetiše umor i žeđu. Osjetiše, kako su sada, sasvim sami i siromašni bez svoga Djeteta.

Pošljunčen put vodio je potoku. Voda je žuborila, po njoj su se širili srebrni kolutovi. Joakim se spusti putem do potoka, napije se, zagnjuri zemljani krčag u vodu i ponese ga Ani, da se i ona osvježi.

Tada se u blijedoj svjetlosti noći spustio k njima Bog. Tješio ih je tako dugo, dok im san pade na oči, i oni usnuše na mekoj travi.

Polako je padala rosa, kao suza, kao blagoslov ...

II. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

20 I. 1952

Današnje sv. Evanđelje (Ivan 2,1-11) pripovijeda, kako je Isus sa svojom sv. Majkom Marijom prisustvovao svadbi u Kani Galilejskoj, i kako je na molbu svoje Majke pretvorio vodu u vino, jer je u kući ponestalo vina, i tako načinio svoje prvo čudo.

1. Bila je svadba u Kani Galilejskoj. Uvijek su se vjenčanja slavila s veseljem, jer je porodica Božja uredba, pa čovjek nalazi sreću u zajedničkom obiteljskom životu. No u našem narodu slavila se svadba, a slavi se često i danas previše rastrošno. Iz svadbe u Kani treba da učimo: Neka vlada umjerenost u jelu i pilu, i neka vladanje bude takovo, da bismo mogli na svadbu pozvati i Isusa i Mariju. Oni nam ne bi zamjerili siromaštvo i oskudicu.

2. Kad im je nestalo vina, reče Mati Isusova Njemu: »Vina nemaju«. Šta se sve i mi moramo nadati od velike Majke? Kažimo joj svoje potrebe, Ona će ih reći Sinu: Nemaju vina: žara, revnosti, ljubavi, utjehe. Molitva preko Majke ima sigurniji uspjeh, nego kad je šaljemo izravno. Možda je nesavršena, pa nema uspjeha, a Majka ju pročišćenu prinosi Sinu.

Štogod vam kaže, činite. Evo naputka, kako ćemo riješiti sve teškoće, sve zagonetke i sve probleme života. Pitajmo Njega i štogod nam kaže, činimo. Pitajmo Ga u Evanđelju, u molitvi i u svojoj savjesti. Njegov savjet vodi sigurno k cilju, makar se čini nama, kratkovidnima, da ne vodi. Nemojmo umovati, nego činimo što nam reče. Riječ Božja je svemoćna, stvara svjetove.

4. Napunite sudove vodom, zagrabite i nosite nadstojniku stola. Evo prvog čuda: voda pretvorena u vino. Iza ovoga slijedi bezbroj daljnjih čudesa na prirodi, na bolesnicima i na mrtvacima. Čudesa su Isusova bila za Njegove suvremenike očiti dokaz Njegova Božanstva, a ona su to i danas nama. A najveće čudo od sviju jest opstojnost Njegove svete Crkve, koja je u svojoj dugoj povijesti prošla kroz bure i oluje svakojake vrsti, uvijek pobjednica i uvijek sve jača. Očiti dokaz, da je On s njome sa svojom božanskom snagom i zaštitom.

5. Nadstojnik stola pohvalio je vino, da je vrlo dobro, bolje od pređašnjeg. Štogod nam Bog daje, to je uvijek vrlo dobro, bilo u naravnom redu, bilo u vrhunaravnom. Bog nije tvrdica, da nam daje malo i loše, On je sam prebogat sa svime i može dati obilno i dobro, a kao Otac naš i hoće nam dati. Provedimo te istine u naš praktični život.

MIKROFILMIRANJE VATIKANSKIH ARHIVA. Da bi se sačuvali za budućnost dragocjeni historijski rukopisi i knjige iz vatikanskog arhiva i biblioteke, američko društvo Kolumbovi Vitezovi nedavno je odlučilo, da se pristupi njihovu sistematskom fotografiranju. Ovo fotografiranje izvesti će se u t. zv. mikrofilmu, a obuhvatit će oko 42.000 kodeksa i rukopisa s približno 10,000.000 stranica-snimaka. Ovaj ogroman posao snimanja obavljat će se pune dvije godine, a predviđa se da će stajati oko 150.000 dolara. Izbor rukopisa izvršit će profesori američkog sveučilišta sv. Luja, a snimljeni filmovi stajat će na raspoloženju američkih učenjaka i studenata. Neki kodeksi bit će snimljeni i u bojama. Jedini uvjet, koji je uprava vatikanske knjižnice postavila, jest, da se daljnje kopije filma ne prave bez posebne dozvole.

Među rukopisima, koji će biti mikrofilmirani nalaze se rukopisi t. zv. »Codices Vaticani«, to je skup od oko 17.000 najvažnijih dokumenata latinske, grčke, arapske, židovske, turske i t. d. historije, koje su pape sakupili i spasili za budućnost za vrijeme Renesanse. Bit će mikrofilmirano i oko 10.000 rukopisa kolekcije Barberini, 3000 rukopisa kolekcije Ottobrini, 2.500 kolekcije Palatini i još neki rukopisi manjih kolekcija.

RODNA KUĆA SV. ANTUNA PADOVANSKOG nedavno je popravljena i prilagođena stilu kuće iz 13. stoljeća. Ova kuća je danas mala kripta velebne crkve sv. Antuna u Lisabonu, gdje se naime sv. Antun rodio g. 1195. Sv. Antun umro je kasnije u Padovi, a po tom je gradu onda prozvan po cijelom svijetu »padovanski«.

Misija sv. Terezije od Djeteta Isusa

Naš se Spasitelj gorko potužio nekoj pobožnoj duši na današnje čovječanstvo. Predbacio mu je kao najteži grijeh, što otklanja Njegovo milosrđe, Njegovu ljubav i Njegovo očinstvo. Za Njegovo presveto Srce to je teža uvreda od svih grijeha pred potopom. I ovom nevjernom rodu šalje On sv. Tereziju od Djeteta Isusa i svetoga Lica. U tom svijetu ona ima svoju posebnu misiju. Nije to »kiša ruža«. To je bilo samo njezino »vjerodajno pismo«, kojim je dokazala svoje poslanstvo.

Kamerinski nadbiskup Josip D'Avack smatra, da je njezina misija iste vrste kao što su bile misije sv. Benedikta, Serafskoga Franje, sv. Dominika, sv. Ignacija, sv. Terezije od Isusa, sv. Ivana od Križa, sv. Margarete Marije, a sastojale su se u tom, da svijet upozna i uzljubi Boga prema posebnim prilikama i potrebama određenoga povijesnoga razdoblja Crkve — ta je misija prigodna i prolazna, — kao i prema stepenu providnosnoga razvoja kršćanskog duhovnoga života, — a ta je misija vječna i neprolazna. Sv. Terezija od Djeteta Isusa glasnik je i apostol beskrajne milosrdne očinske Božje ljubavi prema ljudima. Njezina je misija, da zove svijet da dođe Srcu svoga milosrdnoga Oca, da se odazove Njegovoj očinskoj ljubavi.

Ona je tu ljubav dobro upoznala. Sv. Terezija tvrdi, da sva Božja savršenstva, počevši od pravednosti, odsijevaju milosrđem. I Apostol ljubavi veli, da je Bog ljubav, a Božja ljubav prema nama ne može biti drugo nego beskrajno milosrđe. Kad bi bila opterećena svim grijesima svega čovječanstva, Terezija ne bi ni časa okljevala nego bi potrčala k Božanskom Srcu i zavapila: »Ja Tebe ljubim, ja samo Tebe ljubim«, i još prije negoli bi dospjela zamoliti: »Oče, oprosti mi!«, već bi joj sve bilo oprošteno. Tako je ona shvaćala Božje milosrđe prema grešniku, koji se vraća k svom Ocu.

Ali sv. Terezija je dobro razumjela glavnu zapreku Milosti i najveću zapreku za spasenje duše: čovjek ne će da bude predmetom Božjega milosrđa. On je sam sebi dostatan, on drži, da sam svojim silama može činiti dobro. To je ona vječna bogohulna ludost istočnog grijeha, koju je udahnuo sotona: »Bit ćete kao bogovi!« i baš to najviše vrijeđa Božje milosrđe, što ga čovjek otklanja i ne da mu, da se na nj izlije.

Sv. Terezija je to živo osjećala i povjerila to svojoj »maloj Majčici« Agnezi od Isusa, svojoj priorici u samostanu, i s njezinim dopuštenjem ona se posvetila kao »žrtva paljenica« beskrajno milosrdnoj Ljubavi Božjoj, da joj time dade zadovoljštinu za prezir sa strane grešnika.

Sv. Terezija je razjasnila značenje i sadržaj ove posvete u svojoj »Povijesti jedne duše«, u svojim pismima, u svojim »Zadnjim riječima«. Sve to sačinjava pravo remek-djelo, genijalno ili bolje: nadahnuto — mudrosti bogoslovne, asketičke i mističke.

Ovo je dakako samo jedna od važnih misija sv. Terezije. Isto je toliko, ako ne i važnija, njezina uloga kao »vječnoga misionara« i nebeske Zaštitnice svih katoličkih misija svega svijeta. —

KULTURNE BILJEŠKE

Opatija Neuburg

U književnom listu Zapadne Njemačke »Das literarische Deutschland« napisao je poznati njemački pjesnik i pisac Alexander von Bernus mali povijesni prikaz Opatije Neuburg kod Heidelberga, koja je kroz punu 101 godinu pripadala njegovoj obitelji. God. 1825. kupio je taj nekad benediktinski Samostan sinovac Goetheova svaka, Fridrik Schlosser, i otad je nekadanja opatija bila u nekoliko navrata stjecištem pjesnika, pisaca i drugih intelektualaca, a napose njemačkih romantika, kao što je bio pjesnik Klemens Brentano (onaj, koji je zapisivao viđenja Ane Katarine Emmerick iz života Isusova i B. D. Marije), pa muzičara, kao što je bio K. M. Weber, ili slikara, kao što su Steinle, Schwind i dr. Međutim 6. rujna 1951. nvršilo se 25 godina, otkako je Bernus radi tadanjih teških prilika u poslijeratnoj Njemačkoj morao prodati stari »dvorac« t. j. opatiju — benediktincima u Beuronu. »Taj put u kotarsko bilježništvo u Heidelbergu — pripovijeda Bernus — bio je jedan od najtežih pohoda u mom životu. Stotinu i jednu godinu bila je Opatija Neuburg moje porodice, a onoga poslije podneva nakon potpisa kupoprodajnog ugovora pružio mi je ruku prior budućega samostana Neuburg, Pater Luka, s riječima: »Zahvaljujemo Vam, što ste nam bili tako vjeran čuvar ...« Jednim mahom došla mi je u svijest vječitost katoličke Crkve: četiri generacije čuvara ...«

Biennale

Na ovogodišnjem Međunarodnom natjecanju filmske umjetnosti (»Biennale«) u Mlecima dobio je tri nagrade Bressonov francuski film »Dnevnik ladanjskoga župnika«, po romanu Georgesa Bernanosa, francuskog katoličkog pisca, koji je kao poseban predmet svojih romana odabrao život i rad svećenika različitih tipova. U ovom romanu posljednjem od svojih krupnih djela — prikazao je siromašna župnika, koji živi i djeluje na ladanju, u selu potpuno otuđenomu Bogu. Snaga njegova djelovanja njemu je samom nejasna, jer je on u isti mah beskrajno ponizan i srčano smion u vršenju svoga svećeničkog poziva. On slomi oholost posjednice susjednoga dvorca; on uzdrma duboko dušu plemićke djevojke, koja hoće da ga upropasti i da mu služi; premda je ružan i izobličen mršavošću uslijed svoga isposničkog života, jedna se seoska djevojčica zaljubljuje u njega, te ga iz osvete kleveće, ali on svojim dubokim duševnim mirom uspijeva oboriti čitav filistarski moral toga licemjernog seoskog svijeta. Neizlječivo bolestan, umre konačno kod svoga nekadanjeg sudruga iz sjemeništa. Vidi se iz toga kratkog sadržaja, da je Bernanos u tom bezimenom svećeniku ocrtao sveca naših dana. Čitavo njegovo djelovanje baca jarko svijetlo na socijalne prilike vremena, to više, što je roman napisan potpuno u obliku dnevnika, pa je težište jače položeno na duševnu stranu problema, a manje na vanjsko zbivanje. Značajno je, što tom prilikom bilježi čuveni filmski stručnjak G. Charensob u književnom listu »Nouvelles Litteraires«, da je komisija »Biennala« načinila zanimljiv pokus prikazavši taj film pred tvorničkim radništvom industrijskoga grada Mestre i, kako kaže Charensob, premda ta publika nije baš blizu svijetu toga filma, radništvo ga je primilo neobičnim oduševljenjem.

Louis Janvet

Prilikom smrti Louisa Janveta, koji je s Antoineom, Gemierom, Dullinom i dr. jedan od prvih preporoditelja suvremenog francuskog kazališta, podsjeća Gaston Barty, jedan od njihovih odličnih sudrugova, kako je na prošlu čistu srijedu duhovnik katoličkog kazališnog Saveza, o. Carre, upravo Janvetu povjerio da recitira u ime svih nazočnih lijepu molitvu za one članove, koji će te godine umrijeti, što ju je nekad sastavio poznati kazališni kritik Willethe. Otkad je osnovan taj Savez, običaj je naime, da njegovi članovi, glumci i glumice i ostali kazališni umjetnici, na čistu srijedu pribivaju sv. Misi i »pepeljanju«, pri čemu se čita ova molitva. — O. Carre je, kako kaže Barty, u Janvetu »probudio vjeru njegova djetinjstva, i bio je užitak sastati se s njim na nedjeljnim sastancima katoličkog kazališnog Saveza«. Zanimljivo je tom prilikom zabilježiti, da je Gaston Barty, poznat kao prvorazredan režiser i pisac knjige »Maska i kadionice«, oduvijek praktičan katolik, koji je u razdoblju između oba rata osnovao i vodio svoje kazalište u Parizu, a poslije radio i u prvom francuskom kazalištu »Comédie Française«, u doba balkanskih ratova (1912.) u nekoliko navrata boravio u Banjoj Luci, po trgovačkom poslu svoga oca, koji je bio veletrgovac drvima u Lyonu. Tada još nije bio potpuno izvojevao sebi »slobodu«, da se može baviti isključivo kazalištem. Barty je kasnije (oko god. 1920.) prvi režirao Claudelovu divnu dramu »Navještenje Marijino«. A Louis Janvet je igrao Isusa u Grebanovoj srednjovjekovnoj Muci Isusovoj, što je bila izvođena tri puta na tjedan pred katedralom Naše Gospe (Notre Dame) u Parizu, za vrijeme svjetske izložbe god. 1937.

SV. OTAC
o kršćanskom odgoju

U nedjelju 6. svibnja pr. g. sv. Otac je primio u audijenciju profesore, pitomce i bivše pitomce Zavoda sv. Josipa Braće kršćanske škole u Rimu prilikom proslave 100. godišnjice rada ovoga Zavoda. Audijencija se je održala u vatikanskoj auli »della Benedizione«. Oduševljeno pozdravljen sv. Otac je održao govor, u kojem je najprije spomenuo velike uspjehe, koje je Zavod postigao na odgojnom polju tokom 100 godina rada, a zatim je nastavio:

»Slava prošlosti nameće dužnosti za budućnost. Svi vi, nastavnici i poglavari, učenici i roditelji, nastavite putem, koji je otvoren i utrt naporima i trudom vaših predšasnika, jer samo vašom jednodušnom suradnjom mogu se ostvariti velike stvari na odgojnom polju. Tajna velikog uspjeha vaših predšasnika leži u tome, što oni nisu ostali nepokretni, niti su skrenuli sa staze, koju su utrli vaši očevi i vaš neuporedivi utemeljitelj Ivan Krstitelj de la Salle, kojega su mudre i svijetle tradicije oni čuvali i na svoj način prenosili.

Danas se vrlo često čuje, da treba biti suvremen. Neka bude tako. Ali težnja za suvremenošću ne smije poslužiti kao izgovor, da kidamo dragocjenu knjigu, da uništavamo njene prijašnje stranice, kao što se uništavaju listići kalendara.

Umjetnost odgajanja je zapravo umjetnost prilagođivanja. Treba se prilagoditi dobi, temperamentu sposobnostima, potrebama i opravdanim težnjama pitomaca; treba se prilagoditi svim okolnostima vremena i mjesta, prilagoditi se ritmu općeg progresa čovječanstva. Ipak ono, što u ovom prilagođavanju karakterizira pravi kršćanski odgoj, sastoji se u tome, da kršćanski odgoj stalno teži potpunom oblikovanju djeteta i mladića, da bi od njega mogao stvoriti čovjeka, građanina, potpunog i uravnoteženog kršćanina, a ne umišljenog učenjaka s glavom pretrpanom neskladnim i nesređenim enciklopedijskim znanjem. Razvijati intelektualnu kulturu u skladu s načelima zdrave pedagogije; dičiti se zdravljem, jakošću i okretnošću tijela što je postignuto fizičkim odgojem na korist hitrosti i gipkosti duha; sretnom harmonijom osjećajnosti i inteligencije dotjerati sposobnosti umjetničkog oblikovanja tako, da se umjetničkom djelovanju dade milina i ljupkost i uslijed toga veći, bolji i širi uspjeh; sve je to lijepo i dobro, ali sve to ne bi imalo vječne vrijednosti, ako vjerski odgoj ne bi svojom širinom i svojom veličanstvenošću dao cijelom ostalom odgoju svoju vrijednost i svoje jedinstvo.

Vrlo često se griješi na taj način, što se vjerska pouka i vjerski odgoj ograničava na određeno vrijeme, makar i s potpunim i pomljivo raspoređenim programom. Međutim, pravi kršćanski odgoj zahtijeva mnogo više: kršćanski odgoj mora biti neprestana, trajna i progresivna djelatnost, vjerski odgoj mora prožimati čitavu nastavu, pak i onu profanu, kršćanski odgoj mora prodrijeti sve do dna duše. Osim u metodičkom izlaganju nauke, kršćanski se odgoj dakle sastoji u privikavanju, da se sve stvari promatraju u svijetlosti velike božanske istine. Bez ove svjetlosti stvari se ne mogu pravo sagledati isto kao što materijalne predmete možemo vidjeti dobro u njihovim pravim bojama samo u svijetlosti lijepog Božjeg sunca, pa makar ono bilo koji put i oblacima [illegible].

Odgoj međutim ne bi bio potpun, ako bi njegov uspjeh bio ograničen samo na osobno fizičko i moralno, vremenito i vječno dobro samih pitomaca. Odgoj mora oblikovati i osposobiti pitomce, da oni mogu svojim djelovanjem vršiti utjecaj na svoje doba i na svoju generaciju — pak i na buduća pokoljenja — tako da prođu svijetom ostavljajući za sobom budućim generacijama bolji, ugodniji i ljepši život od onoga, koji su oni našli.«

CLARA SHERIDAN, nećakinja engleskog premijera Winstona Churchilla, koja se poslije svršetka ovog rata obratila na katolicizam, demantirala je glasine, da je njen put u Rim u vezi s obraćenjem svog ujaka: »Obratila sam se na katolicizam pred 4 godine, no za koga sada molim i što molim, to je sasvim moja osobna stvar«. Clara Sheridan danas je članica Trećeg Reda sv. Franje, te nosi i odjeću svog Reda, iako ne živi u samostanu, nego u svijetu.

POLARNO SUNCE

Ako našom Zemljom putujemo od ekvatorskog žarkog pojasa prema sjeveru, to će nam se ekvator nebeske kugle od zenita nad glavom sve više spuštati prema južnoj strani, a Polarna zvijezda, koja se u žarkom pojasu nalazi na rubu sjeverne točke horizonta, sve više izdizati. Kolika je sjeverna geografska širina jednoga mjesta, tolika je visina pola, toliko se visoko nalazi Polarna zvijezda nad horizontom.

Putujući na sjever zaustavimo se u malom gradu sjeverne Švedske, u *Haparandi*, u blizini 66-tog stupnja sjeverne širine, da promotrimo nebesku panoramu u ovim krajevima.

Nebeski je ekvator ovdje spušten oko 66½ stupanja, dakle spram horizonta zatvara kut od sama 23½°. Zbog toga ovdje gledamo *vrlo koso* kruženje nebeskih tjelesa. Prvog dana proljeća Sunce izlazi tačno u istočnoj točki horizonta i kruži nisko po ravnini nebeskog ekvatora, da nakon 12 sati zađe u zapadnu točku. Poslije toga dan naglo raste, Sunce izlazi sve više na sjeveroistočnoj, pa na sjevernoj strani, dok na 21. lipnja dan ne naraste na čitava 24 sata, tako da na prvi dan ljeta Sunce uopće ne zađe, već o ponoći u crvenilu atmosfere ostaje na rubu horizonta, u sjevernoj točki njegovoj, i onda se ponovno pomalo penje po kosoj stazi nad rubom obzora. To je znamenito *ponoćno Sunce*, atrakcija u onim krajevima, za čije motrenje ljudi poduzimaju duga putovanja i izlete posebnim parobrodima, jer su ti prizori toga dana veličanstveni i nezaboravni.

Narednih dana Sunce se kasno uvečer spušta pod horizont, dan se skraćuje, izlazna točka Sunca pomiče se prema sjevero-istoku i dalje na istok, da se do 23. rujna opet izjednači dan sa noću. Ali onda dan naglo opada, Sunce izlazi sve bliže jugo-istočnoj, pa južnoj točki, dok na 22. prosinca uopće ne izađe nad horizont. Tada noć traje 24 sata. U tim je krajevima prema tome o Božiću *podnevna noć*. Par dana kasnije Sunce sine, izlazi sve više nad horizont, dok 21. ožujka ne stigne u svoju proljetnu točku, kada na cijeloj zemaljskoj kugli dan i noć traju po 12 sati.

Ostavimo ove zanimljive krajeve i putujmo dalje na sjever, baš na najsjeverniju točku naše postojbine, u carstvo vječnoga leda, snježne bjeline i nepomućena mira, na *sjeverni pol* naše planete. U ovom kraju nebeski se ekvator nalazi točno u ravnini horizonta, a *Polarna zvijezda u zenitu*, nad glavom. Motrilac ovdje vidi *usporedno gibanje* nebeske kugle — nebeskih tjelesa s horizontom.

Na 21. ožujka Sunce se na sjevernom polu nalazi točno na rubu horizonta i tako kruži unaokolo, po rubu horizonta, opisujući potpuni krug za 24 sata. Nakon toga, za vrijeme proljeća, lagano se izdiže nad obzor i kruži okolo, usporedno s horizontom, te stigne 21. lipnja 23 i pol stupnja visoko. U toj visini nad obzorom stalno grije pustu i snježnu okolinu, u kojoj se na isti način spušta, opisujući usporedne krugove i stigne ponovno na horizont 23. rujna. Ali nakon toga dana pomalo ga nestaje pod horizont i ne javlja se više za punih 6 mjeseci. Pod obzorom sada opisuje svoje dnevne usporedne putanje i spušta se najniže 23 i pol stupnja. Nakon 22. prosinca opet se postepeno i nečujno približava obzoru i ukaže na rub obzora 21. ožujka nove godine. Kao što se vidi cijela godina ovdje ima jedan dan i jednu noć, koji traju po 6 mjeseci.

Ovo *polarno Sunce* prouzrokuje svojim pojavljivanjem, odnosno spuštanjem pod horizont, vrlo duge sutone, koji traju po 2 mjeseca. Nakon jesenskog sutona nastaje tamna dugotrajna noć, kojoj rekbi nikad kraja dočekati.

U krajevima dalje oko sjevernog pola žive Eskimi. Ima ih svega 40.000. Vječiti snijeg i led pokriva krajeve, u kojima oni žive. Nigdje šume, osim polarne vrbe, koja raste kao sasvim nisko šiblje. Ali je i broj vrsta životinja u postojbini Eskima neobično mali. Sjeverni jelen, bijeli medvjed, vuk, polarna lisica i polarna koka — to su gotovo jedina živa bića, koja naseljavaju polarni krug, gdje žive Eskimi. U moru su foka, tuljani, morževi i kit. I mnoštvo morskih ptica na obalama mora. Ta bića su jedino društvo Eskima. Pod ovakvim uvjetima Eskimi vode osobiti način života. Oni žive u malim skupovima od nekoliko obitelji. To su njihova sela. Ali se Eskim malo zadržava u jednome mjestu. Gotovo svake godine on se seli, tražeći pogodna mjesta za lov. Odijelo mu je od medvjeđe kože i drugog krzna; košulja se izrađuje od ptičje kože, čarape od zečjeg krzna, pa čak se i koliba gradi od kože morskih sisara.

Iz katoličkog svijeta

TEKST MUZIKE za novu Misu na dan Marijina Uznesenja objavljen je u nakladi vatikanskog tiskarskog Ureda. Nova muzika sastavljena je uglavnom od već poznatih tema, i to za Introitus (Ulaz), Gradual (Na stepenicama) s Alelujom, Ofertorij (Prikazanje) i Communio (Pričest). Introitus nove mise »Signum Magnum« (Znak veliki) načinjen je prilagođajem »Salve Sancta Parens« (»Zdravo sveta Roditeljko«) iz votivne Mise Bl. Djevice. Gradual »Audi Filia« — »Čuj kćeri« je gotovo isti kao i za blagdan Sv. Cecilije. Aleluja je ostala ista kao i ranije. Ofertorij »Inimicitias ponam« — »neprijateljstvo postavit ću — prilagođaj je ranije melodije »Assumpta est« — »Uzeta je«. Communio je sastavljen od »Gloriosa dicta sunt de Te« — »Divno je rečeno o Tebi« iz blagdana Bezgrešnog Začeća.

NOVI POLJSKI BISKUPI. Sveta Stolica imenovala je tokom ljetnih mjeseci 1951. nekoliko novih poljskih biskupa. To su: Anton Pawlowski za biskupa u Wlahaweka, Eugen Baziak za pomoćnog biskupa kardinala Sapiehe i Zdislaw Golinski za novog biskupa u Čenstohovi.

SVETA STOLICA I TURSKA poboljšat će uskoro svoje diplomatske odnose. Dosadašnji apostolski delegat u Carigradu bit će imenovan nuncijem u Ankari, dok će Tursku zastupati u Vatikanu kao ambasador jedan turski katolik.

EUHARISTIJSKI KONGRES održan je od 27.—30. rujna g. 1951. u mjestu Nimes (Nim) u Francuskoj. Svojevremeno ovaj je kongres bio odgođen zbog epidemija, koje su harale ovim gradom. Sada je međutim kongres doživio potpuni uspjeh. Oko 40.00 vjernika učestvovalo je na radovima kongresa, dok je oko 200.000 njih prisustvovalo završnoj sv. Misi na otvorenom, koju je služio apostolski nuncij Micara. Na kongresu prisustvovali su pored ostalih i kardinal Saliège iz Tuluze i isusovac p. Riquet. Nimes je mjesto, koje ima oko 25% stanovnika protestanata.

HIROŠIMA ima danas 1.200 katolika. Prije atomskog bombardiranja imala ih je u svemu 120, od kojih je 40 poginulo prilikom tragičnog događaja. Ove podatke objelodanio je apostolski delegat Maksimilijan Fürstemberg prilikom posvete nove crkve, posvećene u spomen mira.

ČETRDESETSEDAM NOVIH KATOLIČKIH BOLNICA bilo je otvoreno u SAD i Kanadi samo tokom 1951. godine. U ovim bolnicama moći će se liječiti preko 100.000 pacijenata na preko 3.000 kreveta.

U KOREJI — SPASIO GA MISAL. Prilikom odlaska na front u Koreju američki vojnik Thomas Burns primio je od svog župnika na dar novi Misal. Po njegovoj preporuci Bruns je Misal nosio uvijek sa sobom, u svojemu lijevom gornjem džepu. Nedavno se isti javno zahvalio svom župniku na daru. U jednom okršaju ovaj je vojnik bio pogođen neprijateljskim metkom — srećom u Misal, koji ga je toliko zaštitio, da je ostao samo lako ranjen.

OKO 800.000 DJECE primilo je g. 1951. pomoć od američkih katolika. Tako je izjavio mgr. Landi, predstavnik organizacije N. C. W. C., koja je ovu pomoć dodijelila.

»UMJETNI BUBREG«. Katolička bolnica u Sjedinjenim Državama bila je prva, koja je instalirala umjetni bubreg. Taj aparat-bubreg u stanju je kroz 6 sati potpuno obnoviti i očistiti krv bolesnika, posebno ranjenika ili u slučajevima teškog poroda. Aparat je iznašašće iz 1940. g., dok mu je izumitelj Holanđanin dr. Kolff.

MARTIN BORMANN, sin glasovitog nacističkog vođe istog imena, sada je student u jednom crkvenom zavodu u Ingolstadtu u Bavarskoj, gdje se priprema za zvanje svećenika. Obratio se na katoličku vjeru nakon što je dugi niz godina bio odgajan u poganskom duhu od svog zloglasnog oca.

GEORGES BERNANOS, POKOJNI FRANCUSKI KATOLIČKI KNJIŽEVNIK SPREMAO JE DUGO VREMENA KNJIGU O LUTERU. — Nije međutim dosplo napisati više nego desetak stranica predgovora. Ove su stranice tek nedavno nađene među njegovom književnom ostavštinom i objelodanjene u listopadskom broju 1951. g. časopisa »Esprit« pod naslovom: »Brat Martin«. Evo samo jedan mali izvadak iz ovih stranica:

Kad govorim o misteriju Crkve, želim reć, da u unutarnjem životu ovog velikog tijela postoje izvjesne osobitosti, koje vjernici ili nevjernici mogu tumačiti na različite načine, no one pripadaju iskustvenim činjenicama. Na primjer, jedna je iskustvena činjenica, da se u Crkvi ništa ne može reformirati na običan način. Onaj, tko želi reformirati Crkvu na ovaj način, na isti način naime kao što se reformira jedno vremenito društvo, ne samo da doživljava neuspjeh, nego nepogrešivo svršava izvan Crkve. Ja kažem, da se on našao izvan Crkve još prije nego što se itko potrudio isključiti ga iz nje, i ja kažem, da se on sam isključio tragičnom fatalnošću. Ovo je, ponavljam, iskustvena činjenica, koju svako može provjeriti, ako se samo potrudi, da studira život heretika, velikih ili malih. Crkva se reformira samo trpljenjem za nju, vidljiva se Crkva reformira samo trpljenjem za nevidljivu Crkvu. Crkva nema potrebe reformatora, njoj trebaju sveci«.

25 MORNARA NA HODOČAŠĆU. U mjesecu siječnju 1951. strašni ciklon zahvatio je meksikanski brod »Agwistar« usred Pacifika. 62 člana posade poginulo je za vrijeme oluje, prije nego im je mogla stići pomoć. I sam brod je potonuo. 25 Meksikanaca zazvali su međutim u pomoć Gospu od Guadalupe i obećali joj, da će zajedno hodočastiti Njezinu Svetištu, ako im spasi život. Skočili su u more, prihvatili se plivajućih greda i tako dočekali stiglu pomoć. Nedavno su stigli u Tepeyac, mjesto Gospina hodočašća, i u čast vječne zahvalnosti položili su u Svetištu Zavjetnu ploču.

MSGR. FULTON J. SHEEN, glasoviti radio propovjednik u USA., posvećen je 11. lipnja 1951. za biskupa u crkvi sv. Petra i Pavla u Rimu. U izjavi, koju je dao tom prilikom, spomenuo je, da će preuzeti mjesto direktora društva za širenje vjere u Sjedinjenim Državama. Fulton J. Sheen bio je prije toga na proputovanju kroz Njemačku, gdje je posjetio i američke vojnike, koji se tamo nalaze.

PRIHVAĆEN POZIV. Isusovci iz Chicaga u Sjedinjenim Državama prihvatili su poziv nepalske vlade, da otvore školu u Katmandu, glavnom gradu Nepala. U Nepalu nije bilo misionara od g. 1769.

TRI NOVE KINESKE BISKUPIJE. Tri kineske apostolske prefekture podignute su dekretom Kongregacije de Propaganda Fide na čast biskupije s isključivo domaćim klerom.

OKO POLA MILIJUNA vjernika bilo je prisutno u Fatimi na duhovsku nedjelju 1951., da proslavi 34. godišnjicu ukazanja Fatimske Gospe. Ovaj broj neobično je velik čak i za Fatimsko Svetište!

NAJVIŠE POZIVA IZ VELIKIH OBITELJI. Oko tri četvrtine mladih ljudi, koji se javljaju za svećenike, potječe u Holandiji od obitelji od 4—10 djece.

BRAZILSKI MINISTAR odgoja dodijelio je svotu od 5.000 dolara kao nagradu kiparima i slikarima za najbolje izrađenu statuu Krista.

BENEDIKTINAC Richard Peter Utley, bivši avijatičar RAFa, a sada podpukovnik u britanskoj armiji, odlikovan je od engleskog kralja Jurja VI. prilikom godišnjeg podjeljivanja odlikovanja. Osim ovog benediktinca nagradu je primilo još 8 katolika.

ŠKOLE IMAJU PREDNOST U ENGLESKOJ. Engleski biskupi odlučili su, da se gradnji katoličkih škola ima dati sva prednost, a napustiti gradnju crkava. Sve dok se katoličko školstvo ne stavi na sigurne noge i ne ojača, engleski katolici morat će se zadovoljiti onim crkvama, koje već imaju. Privremeni izlaz iz nastale situacije nađen je u tome, da će se školske dvorane po potrebi moći prilagođivati za službu Božju.

DESETGODIŠNJICA HEROJSKE SMRTI

Dana 14. kolovoza pr. g. navršila se desetgodišnjica herojske smrti poljskog konventualca o. Maksimilijana Kolbe. Oca Kolbe su za vrijeme prošloga rata njemački nacisti internirali u koncentracioni logor u Oswiecinu. Premda je bio vrlo nježnog zdravlja, upotrebljavali su ga za najteže poslove. Među tim, sva maltretiranja i sva poniženja, kojima je u logoru bio izložen, nisu mogli slomiti njegov duh. On je među svojim nesretnim drugovima primjerom i riječima božanske utjehe apostolski djelovao. Jednoga dana pružila se prilika, da o. Kolbe pruži najveći dokaz kršćanske ljubavi, koji je uopće moguće dati. Iz njegova bloka je jednoga dana pobjegao neki zatvorenik i radi toga deset drugih zatvorenika je bilo osuđeno na smrt od gladi i žeđe. Komandant logora je ovu osudu saopćio zatvorenicima, koji su bili postrojeni, pak su na licu mjesta postali žrtvom ove sramotne presude. Među ovima se nalazio i jedan osuđenik, koji je bio oženjen i otac nekoliko djece. Bez ikakvog razmišljanja i kolebanja o. Kolbe istupi iz stroja, priđe komandantu logora i ponudi mu se, da će on zamijeniti ovoga druga, oca obitelji. Iznenađen ovom ponudom komandant logora upita o. Kolbe, šta je on. O. Kolbe mu odgovori: »Ja sam katolički svećenik!« Komandant je ostao osupnut ovim odgovorom, ali je prihvatio njegovu ponudu. Zatvoren s ostalih 9 osuđenika u t. zv. »Bunker gladi« o. Kolbe je svojim primjerom i riječima kršćanske utjehe održavao visok moral među svojim nesretnim drugovima. Za vrijeme od nepuna tri tjedna bunker gladi je pružao dokaz, da se u njemu nalazi zatvoren nepobjedivi apostol kršćanske ljubavi. Umjesto plača i jauka iz ustiju onih, koje je poganska mržnja ni krive ni dužne slala u jednu od najgroznijih smrti, slušale su se divne melodije religioznih pjesama, melodije anđeoske ljubavi i predanja u Božju volju. Ljubav, kršćanska ljubav je bila ona, koja je u bunkeru smrti pobjeđivala pogansku mržnju. Apostol te ljubavi bio je o. Kolbe. Pjevanje umirućih postajalo je svakog dana sve slabije. Poslije nepuna tri tjedna ono je i utihnulo, a u životu se nalazio još jedini o. Kolbe. Svoje nesretne drugove, koji su jedan za drugim podlegli strahovitoj smrti od gladi i žeđe, on je svećeničkom utjehom ispratio u vječnost. Međutim, i on je već bio pri kraju svojih snaga. Jedna injekcija učinila je kraj njegovom životu, a to je bilo 14. kolovoza 1941. u predvečerje blagdana Marijina Uznesenja, blagdana nebeske Majke, slavi koje je o. Kolbe posvetio čitav svoj život, radi čega su ga nazivali vitezom Bezgrešne. Njegovo mrtvo tijelo, koje je po svjedočanstvu prisutnih očevidaca zračilo nekim nadzemaljskim svijetlom, bilo je spaljeno u krematoriju i pepeo razasut.

Heroj i mučenik kršćanske ljubavi o. Kolbe bio je za svoga života neumorni apostol Marijine slave. On je utemeljio pobožno društvo »Vojnika Bezgrešne«, koje društvo danas broji više od dva milijuna članova razasutih po cijelom katoličkom svijetu. Članovi ovoga društva molitvom, riječju i štampom djeluju u socijalnoj i misijskoj akciji Crkve. Neposredno prije rata O. Kolbe se nalazio u japanskom gradu Nagasaki, kao misionar.

»LE SAGONIN«, zove se najnoviji roman francuskog katoličkog romanopisca François Mauriaca (Fransua Moriaka). Djelo je pisano u stilu svih ostalih Mauriacovih romana, to jest obrađuje dramu sitne građanske obitelji, gdje je odsutna prisutnost Božja. Ovaj posljednji Mauriakov roman ocijenjen je od jednog dijela francuske književne kritike kao remek-djelo njegove književne karijere.

Molitvenik »MALI KRUH NEBESKI« mogu dobiti gg. župnici kod Ćirilometodskog Društva u Zagrebu. Isto tako mogu dobiti i »MALI KRŠĆANSKI NAUK« — katekizam za II. razred. Treba unaprijed poslati novac.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. ZAGREB, 27. SIJEČNJA 1952. BROJ 2

»Kako su mili Tvoji stanovi, Gospodine nad vojskama! Čezne i gine duša moja za dvorovima Gospodnjim«.

(Ps 83, 2,3).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

Molitveni primjer

Prije nego će Spasitelj ozdraviti kojega bolesnika ili obaviti koji posao, podigao bi oči prema nebu i molio bi. U tom bi Ga trebali nasljedovati zemaljski liječnici i radnici, jer svako ozdravljenje i blagoslov na svaki posao dolazi najprije odozgo, a onda od ljudi.

I Apostoli su radnici, sijači i žeteoci svijeta i njima blagoslov dolazi odozgo: »Ne kažete li vi: Još četiri mjeseca i dolazi žetva? Eto, velim vam: Podignite svoje oči i vidite njive, kako se već bijele za žetvu. I koji žanje, prima plaću i sabira plod za život vječni, da se raduje zajedno i koji sije i koji žanje. Jer je u tom istinita riječ, da je drugi, koji sije, a drugi, koji žanje. Ja sam vas poslao da žanjete, gdje se vi niste trudili, drugi su se trudili, a vi ste u posao njihov unišli« (Iv. 4, 35-38). Isus je posijao, a u buduće će Apostoli sijati i žeti.

Apostol sadi i zalijeva, ali sv. Pavao kaže Korinćanima :»Mlijekom vas napojih, a ne čvrstim jelom, jer još niste mogli, ali ni sad još ne možete, jer ste tjelesni... Ja sam zasadio, Apolo je zalio, a Bog je dao da uzraste. Tako nije ni onaj što, koji sadi, ni onaj, koji zalijeva, nego Bog, koji daje da raste. Onaj, koji sadi i koji zalijeva, jedno su, a svaki će primiti svoju plaću po svojemu trudu. Jer mi smo Božji pomagači, a svi ste Božja njiva, Božja građevina« (I. Kor. 3, 9).

Svi treba da očekuju svaki blagoslov od Boga. I ako im ga Gospodin dade, i donesu kući bogate plodove, tada treba Bogu zahvaliti i priznati, da bez Njega ništa ne možemo: »Kao što loza ne može roditi roda sama od sebe, ako ne ostane na trsu, tako i vi, ako ne ostanete u meni. Ja sam trs, vi loze. Koji ostaje u meni, i ja u njemu, on rodi mnogi rod, jer bez mene ne možete ništa učiniti« (Iv. 15, 4-5).

Apostoli su ribari, koji love ljude: »I idući (Isus) pokraj mora Galilejskoga, vidje Simona i Andriju, brata Simonova, gdje bacaju mreže u more, jer bijahu ribari. I reče im Isus: Hajdete za mnom, i učinit ću vas ribarima ljudi. I odmah ostaviše mreže i pođoše za Njim« (Mark. 1, 16-18).

Apostoli su se bez Boga i bez molitve mučili cijelu noć i nisu ulovili ništa. Na riječ Spasiteljevu uhvatili su toliku množinu riba, da im se gotovo mreža poderala. Simon odgovori Isusu, koji potiče Apostole da bace mrežu u more: »Učitelju, svu noć smo se trudili i ništa nismo uhvatili, ali na Tvoju riječ, bacit ću mreže. I učinivši to uhvatiše veliku množinu riba, da im se mreže razdirale« (Lk. 5, 5-6).

Apostoli su sol zemlje: »Vi ste sol zemlje. Ako li sol obljutavi, čim će se soliti? Ne vrijedi već ni za što, nego da se baci napolje i da je ljudi pogaze. Što dakle daje Apostolima snagu začina? Primjer kreposti i osobna svetost. Ali nema kreposti i svetosti bez milosti, a nikakve milosti bez molitve.

Apostoli su sunca, koja šalju svoje svijetlo u tamu zabluda i laži, u tvrdu nuždu života. Sunca griju s vrućim žarom ondje, gdje je hladno i smrznuto. Sunca su čvrsta podnožja Crkve. Jutarnje je sunce za djecu, jer ustaju u najljepšem grimiznom crvenilu. Za odrasle je podnevno sunce sa svojim žarkim sjajem. A blago večernje je sunce za one, koji su stigli do večeri svoga života. A svako to sunce dobiva svoju svjetlost i toplinu od Onoga, koji je prava svjetlost svijeta. Dobiva to po molitvi.

Apostoli su grad na gori, koji sa svojim zlatnim vršcima svijetli daleko po svoj zemlji: »Tako neka svijetli svjetlost vaša pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega, koji je na nebesima« (Mt. 5, 16). Svjetlost Apostola gledaju dakle i promatraju svi dobri i zli. Za njih se ne bi smjelo nikada reći ono, što se reklo za Farizeje: »Radite po njihovim riječima, a ne po njihovim djelima.« Apostoli moraju moliti, da se za njihovim primjerom povedu i vjernici, i da i oni mole.

Na Apostole je prenesena teška dužnost. Oni moraju predobivati duše teškim radom. Velikom mukom i žestokom borbom za njihovo spasenje. No njima je sve moguće, ako se mole: »Bog daje umornim snagu i iscrpljenima jakost i moć i obilje. Mladić omlohavi i bude umoran. Jakima smalaksava snaga. Ali onima, koji se u Gospodina pouzdavaju, On im obnavlja snagu. Oni lijetaju poput orla. Oni lete i ne umaraju se, oni putuju i ne utrude se« (Iz 40, 29 i dalje).

»Molite, molite!« Gospodin nas zove. On nam je dao primjer za žarku i ustrajnu molitvu dan i noć, kako je On molio. A On nas poziva u svakom svom djelu, da Ga slijedimo. I na Posljednjoj nas Večeri poziv lje, da Ga slijedimo: »Vi zovete mene Učiteljem i Gospodinom, i pravo velite, jer i jesam. Kad sam dakle ja, Gospodin i Učitelj, oprao vama noge, i vi ste dužni jedan drugomu prati noge; jer sam vam dao primjer, kako ja učinih vama, tako i vi da činite. Zaista, zaista vam kažem: Nije sluga veći od svoga gospodara, niti je poslanik veći od Onoga, koji ga je poslao. Kad to znadete, blago vama, ako to učinite« (Iv. 13, 13-16).

U svakom djelu, a naročito u molitvi, treba da slijedimo primjer i zapovijed Kristovu.

Svijećnica

S v i j e ć n i c a je jedan od najstarijih blagdana u Crkvi, i sve do nedavna bila je Svijećnica zapovijedani blagdan. Taj blagdan dolazi i pod imenom O č i š ć e n j e B. D. Marije: »I pošto se izvršiše dani čišćenja njezina (Marijina) po zakonu Mojsijevu, doniješe Ga (Isusa) u Jerusalem, da ga prikažu Gospodinu, kako je napisano u zakonu Gospodnjem: »Svaki muški prvorođenac neka se posveti Gospodinu i da prinese žrtvu, kako je propisano u zakonu Gospodnjem, dvije grlice ili dva golubića«. Narod zove taj blagdan Svijećnica, jer se tog dana blagosilju svijeće, koje se kasnije upotrebljavaju kod bogoslužja i drugih vjerskih obreda.

Na istoku se taj blagdan slavi od davnine kao blagdan Gospodinov: P r i k a z i v a n j e I s u s o v o u h r a m u, a zove se još i S r e t e n j e na spomen susreta Isusova sa Šimunom. Šimunu je objavio Duh Sveti, da ne će vidjeti smrti dok ne vidi Krista Gospodnjega... I kad donesoše roditelji dijete Isusa, da učine za Njega po običaju zakona i on (Šimun) ga uze u svoje ruke te hvaleći Boga reče: Sad otpuštaš s mirom slugu svoga, Gospodine, po riječi svojoj, jer vidješe oči moje spasenje Tvoje, koje si pripravio pred licem svih naroda; svijetlo da rasvijetli neznabošce, i slavu naroda tvoga Izraelskoga (Luka 1, 25. i slij.). I na zapadu dolazi taj blagdan i pod imenom »Occursus Domini«, Sretenje Isusovo sa Šimunom.

Držati ophode s gorućim svijećama bilo je uobičajeno na istoku od 5. stoljeća, na zapadu od 7. stoljeća.

Narod drži da je na Svijećnicu kraj zime i početak proljeća. Od tog se dana počinju proljetni gospodarski poslovi.

Prema tomu kakvo je vrijeme na Svijećnicu računa narod kakva će biti godina i kako će napredovati usjevi.

Srbi drže da se tog dana susreću zima i ljeto, i da je tog dana polovica zime prošla. Ako je tog dana vedro i suho, veli narod, da će kraj zime biti vjetrovit, ako je sniježno i oblačno, da će kraj zime biti lijep.

F. L.

U AFRIČKOM GRADU LOME, francuskog Toga, održano je zasjedanje »Drugog socijalnog tjedna« dne 18. i 19. kolovoza pr. g. Predmet raspravljanja je bio duhovno, socijalno, kulturno i ekonomsko stanje sela u Togu. Predavalo se je između ostalog: Tradicionalno selo. — Običaji i duhovni život sela. — Prehrambene i zdravstvene prilike na selu. — Važnost poljoprivrede u lokalnom gospodarstvu. — Intelektualni život i folkloristika sela. — — Obiteljski život na selu. — Opadanje stanovništva na selu. — Stalna preimućstva seljačkog života. Predavača je bilo sedam.

Maloj Tereziji

(U znak zahvalne ljubavi)

I.

Zatravljuješ srce mi moje
Od časa kad spoznah ja Tebe;
Ti Cvjetiću predivne boje,
Premili moj!

II.

Da, u Tebe gledati treba,
Pa svak će zapanjen Te slijedit;
O Biseru blistavog neba,
Premili moj!

III.

Poniznost nas Tvoja očara
I maloga puta milina;
Ti Ljubice, ures oltara,
Premili moj!

IV.

Al' ljubavi k Spasu Ti plamen
Taj srce mi zanosom puni;
O Ružice, ljubavi znamen,
Premili moj!

V.

Oj ostani uvijek mi Vođom,
I tada sam siguran, sretan;
Ti Ljiljane, što mirišeš nebom,
Premili moj!

PRAVA LJUBAV PREMA BOGU

Ako koja pobožna osoba ljubi Boga osjećajnom nježnošću, roni suze radosnice i ćuti u svojoj ljubavi svaku nasladu, takvu ljubav ne treba prezirati. Takva je ljubav dar Božji i kad se njom pravo služimo, od velike nam je koristi. Ali ako se ta ljubav ne poveže s onom, koja Boga cijeni nada sve, onda uza svu svoju nježnost ima malu vrijednost. Koji tako ljubi Boga, treba da je još i spreman da se radi Boga, ako treba, odreče svih zemaljskih dobara, časti, prijatelja, rođaka, pa i samog sebe, i mjesto toga da prihvati siromaštvo, bol i smrt, onda mu i ona nježna i slatka ljubav ima veliku vrijednost. Inače je sama po sebi, makar se pričinjalo, da je velika i jaka, uistinu malena, slaba i mekušna. Snažna i muževna ljubav prema Bogu je ona, koja Bogu daje onu vrijednost, koja Ga ide, i stavlja Ga pred sve stvari, i nebeske i zemaljske. Samo takva je ljubav Boga dostojna.

Za takvu ljubav ostavio nam je divan primjer engleski mučenik Toma Mor. On se usprotivio kralju Henriku VIII. i zato je bio bačen u tamnicu. Dok je čamio u tamnici, dođe k njemu na savjet kraljev, njegova žena s djecom, baci se preda nj na koljena, te se razbarušene kose stade moliti, da se smiluje najprije sebi, a onda njoj i djeci. Ako posluša kralja, on će mu vratiti čast i imetak i bit će bogat čovjek i sretan skupa s njom i s djecom. Kakva se borba sada odigravala u duši Tominoj! S jedne strane nježna ljubav prema dragoj ženi i djeci, a s druge strane ljubav prema Bogu, koja treba da se uzdiže nad sve stvari. I pobijedila je ljubav prema Bogu. Mučenik se veselo odrekao svih dobara, života, časti, rodbine i svega, što mu je bilo milo i drago. Koliko god dakle treba cijeniti nježnu milinu ljubavi, pobožne uzdahe, suze i slično, mnogo više treba cijeniti onu ljubav, koja u isporedbi s Bogom do ničeg ništa ne drži i spremna je odreći se svih dobara, samo da Njega, najveće Dobro, ne izgubi. Jer ako nježnost i milina ljubavi ima kakvu vrijednost, to je samo otuda, što ona u duši našoj sve više utvrđuje zapovijed ljubiti Boga nada sve.

Ta ljubav, kojom ljubimo Boga nada sve stvari, može da u nama i raste i tako postaje sve većom. Prvi je njen stepen, kad smo spremni radije sve izgubiti i svako zlo podnijeti, nego li Boga teškim grijehom uvrijediti. A drugi je stepen, kad se radi o malom grijehu, da smo isto tako spremni sve izgubiti i svako zlo na se uzeti prije, nego Boga i lakim grijehom uvrijediti. A treći je stepen, kad se više ne radi o grijehu, nego kad smo samo na savjet spremni da za ljubav Božju sve napustimo, makar nas to stajalo žrtava i patnji. To bi bio veoma visoki stepen savršenstva.

Da možemo Boga ljubiti nada sve, ne treba ništa drugo, nego svijetlo vjere, i zatim čvrsta volja: načiniti Bogu prvo mjesto u našem srcu radi Njegove neizrecive savršenosti. A s pomoću milosti, koja nam nikad ne manjka, možemo se odreći vlastitih radosti, želja i nagnuća. Ne zadovoljimo se dakle ubuduće, da se Bogu za ljubav suzdržimo samo od teških prekršaja, nego se čuvajmo i najmanjih pogrešaka, koje se ne sviđaju Njegovim presvetim očima. A moramo nastojati i da Mu se dopadnemo, najprije vršenjem svojih dužnosti i viših odredaba, a onda i obavljanjem dobrih djela, koja su nam samo savjetovana. Ukratko, mi treba da toliko držimo do Boga, da sebe same odlučno svladamo i sve predpostavimo Njegovoj volji, i sve činimo, da Mu se dopadnemo. Tada ćemo imati pravu ljubav prema Bogu, makar nam srce bilo hladno kao led i tvrdo kao kamen.

SVETI OTAC je primio u audijenciju učesnike međunarodnog kongresa američke karitativne organizacije CARE, koji je održan u Rimu. Učesnike ovoga kongresa predveo je Sv. Ocu generalni direktor organizacije Paul Comby French s visokim funkcionerima organizacije Murcay Lincoln-om, Nelson Neff-om i svećenikom Luigi Zliano. Delegati su predali Sv. Ocu izvjesnu količinu paketa namijenjenih onima, koje uzdržava papinska socijalno-karitativna akcija.

IZLAZAK SUNCA

Noćna vožnja željeznicom ima također svoje čare. Noć i u vozu obavija putnike svojim krilima, premda prigušeno noćno svijetlo hoće da je otjera i oživi suputnike. Ali to je nemoguće potpuno. Neki su se naslonili na naslonjače, a drugi podmetnuli priručne jastuke. Neki drijemaju od časa na čas, a drugi su napola usnuli. A imade ih, koji svojom rkackom glazbom prate drndanje željeznice što juri prema svome odredištu. Tako polako odmiče noć. U ljetu već rano ujutro poslije dva sata javljaju se prvi traci zore, što će doskora svanuti.

Kao anđeo na lakim krilima već je na prozore probio prvo svjetlucanje, koje tako tiho dolazi kao putnik s dalekih strana. I onda to jutarnje svijetlo raste i raste, sve više buja i budi uspavane putnike i osvjetljuje kraj, kojim juri željeznica. I ptice se na drveću komešaju i javljaju svojim glasićima, a konačno i pijevom navješćuju, da je nastupila zora.

I za svakim kilometrom, što ga prevaljuje željeznica, primiče se sve bliže i bliže dan, koji dolazi s istoka. I već obasjava guste i tamne šume, rasvjetljuje malene siromašne kućice, koje su na poljima bile pozaspale i otkriva poljske puteljke i staze. Tu i tamo izašle su domaćice na zdenac, protiru oči i zahvaćaju vodu, da si njom operu glavu i ruke. I one i ukućani. A onda se zažarilo nebo, kao da su ga zapalili milijuni baklja. I visoki vrhunci bregova i drveća i slamnatih krovova kao da su se ožarili požarom, što je nenadano buknuo.

Sve to tako lijepo, veliko i svečano sili čovjeka da padne na koljena, da se pokloni Svemogućemu, koji s tolikim sjajem otvara novi dan. A sunce se ponovno uzdiže kao da ga duhovne ruke dižu iz dubine u strahopočitanju pred njegovim Gospodarom. I naše srce nad tim divotama izgovara jutarnju molitvu: »Neumrlomu i nevidljivomu, Kralju vjekova, jedinomu Bogu neka bude čast i slava uvijeke. Amen«.

Tako to bude u svakoj kršćanskoj duši, da sama od sebe, neusiljeno daje jutarnji poklon svome Stvoritelju. Svaki čovjek treba da u mladim danima promatra jutarnje buđenje prirode i izlazak sunca, da onda znade cijeli život, kako nam Bog daje novi dan. Da onda ne ulazi u jutro svakoga dana tupo i nepromišljeno i da ne misli, da je stvoren samo za rad i život na ovoj zemlji, a ne za Gospodina Stvoritelja, kojemu je dužan u ime cijele prirode davati hvalu i slavu.

Biljke i cvijeće okreću se ujutro prema svijetlu. I ptice pjevuckaju svoje vesele pjesmice u rano jutro. Zar samo da čovjek ne zna za ona čudesa, koja su spojena sa svakim novim danom! Može li on da bude ravnodušan i bez osjećaja prema Božjim darovima, koje mu Gospodin namjerice polaže pred noge!

Zašto u velikim gradovima rano ujutro tolike tisuće trče na svoj posao sa smrknutim čelom i preozbiljnim licem umjesto veselo i radosno? Čini se, da se na njima čita, da im danas još nijedna svijetla zraka iz sunčane vječnosti nije ušla u njihova srca. Tamna lica dolaze iz svojih tamnih sobica, jer nisu našli nijedan čas vremena da sklope svoje ruke na molitvu. Mnogi misle, da je to zastarjela zapovijed i da taj misaoni običaj ne donosi blagoslov nego samo teret. Ne misle, da bi taj kratki izlet prema nebu unio u jednoličnost dnevnoga rada okrepu i jakost u njihove duhovnim svijetlom siromašne duše.

Današnji je moderni uzgoj u našim obiteljima takav, da se smatra izgubljenim vremenom razmotriti i nebo i zemlju u svrhunaravnom pogledu. A to bi baš i najsiromašnijeg čovjeka na početku dana zagrijalo toplinom Božjega sunca. Zašto sebe same oni, koji se muče i kine, lišavati te utjehe? Treba se zamisliti svaki dan, da je čovjek nosilac neumrle duše. Zato bi trebao na osvitu jutarnjega svijetla privrati Kralja vječnosti, svoga Boga i Kralja, koji izlaz i zapad sunca vodi nevidljivom rukom. Onda bi u mnogom blijedom i ispaćenom licu cijeli dan titrala vesela zraka jutarnjega sunca, koja je iz nebeskih visina sišla i rasvijetlila mu dušu.

Sigurno je to, da ne bi bilo na svijetu toliko mržnje i zavisti, ogorčenja i nezadovoljstva, kad bi svi ljudi posvetili svoje jutro jutarnjom pobožnošću i privrali dobroga Duha Svetoga, da ih vodi. Dobro živi donekle i u nevaljalim ljudima, makar je potisnuto i zaboravljeno u tajnom kutiću duše. Treba ga samo probuditi snažnim jutarnjim pogledom prema Bogu. Tada će biti i više savjesnosti u radu, više srdačnosti i poštivanja u saobraćaju, više poštenja u postovanju, više radosti u srcima, više ljubavi u rukama. I tada bi to bio i sunčani izlazak u nova bolja vremena, za kojima čeznemo.

KALDEJSKO-BABILONSKI PATRIJARHA msgr. Josip VII. Ghanima imenovan je od iračke vlade senatorom.

Svi ga ljudi poznaju

Da postoji naravni ćudoredni zakon, t. j. da postoje pravila ili načela: dobro treba činiti, a zlo izbjegavati; Bogu se moramo klanjati; što ne ćeš da tebi drugi čini, to ne čini ni ti njemu; sjetilne nagone treba obuzdavati, jer je duša vrednija od tijela; da su djeca dužna poštivati roditelje i starije; i da su deset zapovijedi Božjih stvarno naravni ćudoredni zakon, za koji bi čovjek doznao i da ga Bog nije objavio — o tom su svjedoci svi ljudi svih vremena. Gdje god nalazimo čovjeka, tu nalazimo i spomenika njegove kulture, koji svjedoče, da čovjek pozna razliku između dobra i zla, da je čovjek Bogu žrtve prinosio, da je imao lijepo razvijenu društvenu svijest. Štoviše, i najprimitivniji (najdivljiji) narodi, kao što su Australci i Pigmejci, imaju visoko ćudoredno naziranje, a napose lijepo razvijenu svijest o uređivanju svojih dužnosti prema drugim ljudima. Imajući pred očima općenitost naravnog zakona, sasvim opravdano je rekao poganski rimski filozof Ciceron: »Postoji zakon ne napisan, nego priređen, u koji nismo bili upućeni, nego smo s njim stvoreni, u kojem nismo bili poučeni, nego smo s njim prožeti«.

Sv. Pavao u Poslanici Rimljanima govori o poganima i kaže, da se pogani ne će moći ispričati pred Bogom time, što nisu imali pisanih zakona, jer imaju zakon upisan u srce, a to je naravni zakon, za koji svaki čovjek zna i ćuti obvezu vjerno ga vršiti. Da postoji naravni zakon, krasno svjedoči sv. Augustin, kad kaže: »Krađu sigurno kazni zakon tvoj, Gospodine, zakon pisan u srca ljudska, koji ne može izbrisati ni sama pakost«. Sv. Ivan Zlatousti veli: »Bog je metnuo u našu narav naravni zakon, koji prosvjetljuje naše misli, a to je savjest, po kojoj čovjek ima naravno znanje o dobru i zlu«. Papa Leon XIII. veli za naravni zakon, da je »osnovni zakon, koji je upisan i urezan u srca pojedinih ljudi«.

Naravni ćudoredni zakon, jer je odraz nepromjenljivog vječnog zakona, općenit je i nepromjenljiv. Naravni ćudoredni zakon, jer iz naravi izvire, vrijedi za sve ljude svih vremena bez obzira na narodnost, kulturu, vjeru, stalež i dobu. Koliko god povijest pozna kulturnih naroda, a etnologija primitivnih, svuda se nalazi isti naravni zakon. Naravni je zakon tako čvrst i nepromjenljiv, da ga nitko ne može ni dokinuti, niti izmijeniti, a niti dati oprost od njegove obveze. Kao što nitko na svijetu ne može promijeniti ljudsku narav, tako nitko ne može promijeniti ni naravni ćudoredni zakon, koji je s ljudskom naravi tako povezan, da s njom stoji i pada.

Ne stoji tvrdnja moralnih pozitivista, da je moral promjenljiv i podvrgnut razvoju ili evoluciji kao i sve drugo u ljudskom životu. Unatoč razlike u podneblju, hrani, odijevanju, stanovanju; koliko god se ljudi razlikuju u ćudi, običajima, vjeri, kulturi i političkim nazorima, ćudoredna načela prirodnoga zakona svima su zajednička i ostaju uvijek ista. Nema naroda, koji ne bi hvalio ljubav prema roditeljima, vjernost, istinitost, iskrenost, blagost, zahvalnost. Svaki narod i svako pleme kori i žigoše ubojstvo, krađu, nevjeru, laž, klevetu i druge mane. Kad bi ćudoređe bilo promjenljivo i prema tome podvrgnuto evoluciji ili razvoju, onda bi ćudoređe kod kulturnih naroda moralo biti bitno različito od ćudoređa divljih i zapuštenih naroda. A to nije. Nego naprotiv, i divljaci jednako kao i obrazovani ljudi osuđuju krađu i otimačinu, laž i klevetu, izdaju i nevjeru, a hvale vjernost i poštenje, te visoko poštuju svijest ljubavi za bližnjega, kad je u nesreći.

Sve ovo, što moralni pozitivisti iznose o navodnom razvoju ili evoluciji ćudoređa, nije ništa drugo, nego što svijesna, a što opet nesvijesna težnja izbjegavati obveze naravnoga ćudorednoga zakona, što ga je Bog u narav usadio.

TUMAČI BOŽJIH ZAKONA

Tko je mogao onako mudro objasniti sadržaj svetih knjiga — tko je mogao prorokovati o zakonima i prorocima onako istinito, kao što je to učinio Isus, maleni dječak u Jerusalemu? Tko je mogao onako ispuniti udivljenjem svećeničke, učene muževe onoga vremena, kao što je to učinilo Dijete, koje je ušlo u hram Oca svojega! Jer ovo Dijete, koje je ostalo u hramu, kada Marija, Majka Njegova i Josip pođoše kući svojoj — ovo Dijete bio je Onaj, kojega je bila vlast srušiti hram i podići ga u tri dana. Bio je to Onaj, koji je kasnije istjerao iz hrama ljude nedostojne i sama sebe prinio za žrtvu ljudskog porcka.

Učeni muževi nisu znali, tko je među njima, a prvi puta odjeknula je u svetištu Riječ Najmudrijega — prvi puta progovorio je o svetim zakonima Onaj, koji je došao, da nebo približi ljudima.

Nisu Ga poznali, a mnogi Ga ne upoznadoše ni kasnije. Nepovjerenjem, sumnjom i strahom ogradili su mnogi svoja srca od Njega, ali Njegova je snaga prerasla sve zapreke. Mržnjom se suprostaviše Njegovu poslanstvu, a On nije došao da silom osvaja svijet i da obori zemaljska kraljevstva. Nije otimao ljudske časti, jer je prilazio sirotanima, bolesnima i žalosnima. Njegovo je evanđelje bila Ljubav — ljubav, koja trpi i umire i vječito živi.

NA ZASJEDANJU UJEDINJENIH NACIJA u Parizu član je indijske delegacije i isusovac Jerome d'Souza. Ovaj svećenik bio je već jednom delegat svoje zemlje na jednom međunarodnom kongresu, i to na zasjedanju skupštine Ujedinjenih nacija u rujnu 1950. g. On je prvi katolički svećenik, koji je službeni delegat neke zemlje na zasjedanju Ujedinjenih nacija. 1948. g. kada je umro Mahatma Gandhi, bio je među trojicom delegata vlade Indije, koji su se službeno oprostili od pokojnika.

PODLISTAK

KOMU SE TO MJESEC SMIJAO

Mladenu je pet godina, zdrav je dobro razvijen. On veli za sebe, da je velik i da će do Božića prerasti sestru Miru, kojoj je sedam godina. Jako je radoznao i uvijek nešto pita: sad mater, sad oca, ali mu oni obično ne odgovaraju nego mu samo vele: Ne dodijavaj! Daj mira! Imamo pametnijeg posla nego odgovarati na tvoje bedastoće. Onda on ide k baki, pa nju pita što bi rado da sazna.

Tako će jednom: Bako, još nisam vidio, da bi zajedno na nebu bili sunce i mjesec. Čim izađe sunce, ode mjesec, a kad sunce ide spavati, pokaže se mjesec. A sutradan opet čim se sunce javi, nestane mjeseca«.

Baka mu veli: »Nekada su živjeli sunce i mjesec u prijateljstvu i bilo ih je zajedno vidjeti, a onda se posvadiše. Ali zašto su se svadili, ne znam. Sunce ljuto htjelo je uhvatiti mjesec i poletilo je za njim, a mjesec bjež, koliko je mogao. Otada se boji mjesec sunca i čim se ono pokaže, mjesec put pod noge«.

»To si mi lijepo rekla, — veli Mladen — a možda bi mi znala i to reći, zašto vidimo jednom mjesec kao roščić (kifl), pa ga onda gledamo sve debljeg i debljeg, dok ne bude okrugao kao pogača, pa se onda opet suši i suši da ga jednog dana opet vidimo malenog kao roščić. A sunce je uvijek jednako veliko?«

»Hajde, pa ću ti i to kazati«, reče mu baka. »Pravo si rekao, da je sunce uvijek jednako veliko. Kad je maglovito, vidimo ga slabije, kad je jako oblačno, onda ga i ne vidimo. I mjesec vidimo slabije, kad ima oblaka na nebu, ali dok je mjesec sad manji sad veći, sunce je uvijek jednako veliko. To ti je zato, jer je sunce nad našim glavama i veliko je kao najveći avijon, a mjesec je manji, pa on ne može vidjeti sve, što se događa na zemlji, jer je on puno manji od sunca, pa ako hoće da vidi, što ljudi rade, mora se okrenuti sad prema jednoj strani, sad prema drugoj strani zemlje. Jer je naša zemlja jedna velika kugla, pa ako i jest mjesec nad nama, kad gleda na jednu stranu ne vidi, što se radi na drugoj. Dok on gleda, što mi radimo tu, ne može vidjeti, što rade oni u Americi, dok gleda, što rade Kinezi, ne vidi, što rade Rusi. A on je jako znatiželjan i rado bi sve znati, što se događa na zemlji, pa ti on onda gleda, recimo, što mi radimo, pa ga tada vidimo cijeloga, a oni ga u Americi vide samo kao roščić, jer je tek jednim dijelom svojim okrenut prema njima, dok ga oni u Kini vide nešto malo većega, oni u Rusiji vide ga puno većega. Kad mjesec vidimo sasvim malen to je Mlađ, kad ga vidimo malo većeg, to je Prva četvrt, kad ga vidimo svega, to je Pun mjesec, a kad ga vidimo nešto manjeg — Treća četvrt.

»Dobro bako« reče Mladen, »a sad ti meni kaži, zna li mjesec govoriti. Kad sam to pitao tatu, rekao mi je, da sam benica. A ja mislim, da kad mjesec ne bi znao govoriti, da bi mu bilo jako dosadno. A ako zna govoriti, onda razgovara sa zvijezdama, kao što i ja, kad mi je dosadno, razgovaram sa sekom ili s prijateljima: odem k njima i mi razgovaramo i vrijeme nam prolazi. I tata, kad mu je dosadno, ode kojemu znancu i ostane često i dugo kod njega, pa mu mama kasnije i prigovara.«

»Da ti pravo kažem« reče mu baka«, ne znam, da li mjesec zna govoriti ili ne zna. Ali ja bih rekla, da zna, jer kad je okrenut prema nama, kao da ima usta, a ako ima usta, mora znati i govoriti.«

Mladen će: »To sam i ja opazio, da mjesec ima usta, a meni se čini, da ima i oči i obrve, a ja sam još vidio i to, da se mjesec katkada i smije. I jako bih rada znati, komu se smije, možda bi mi ti, bako, to mogla reći«.

»E pa čuj!« reče baka.

Kad se mjesec dosita narazgovarao sa zvijezdama, onda on drijema i čeka, dok vjetar rastjera oblake, da može vidjeti što se radi na zemlji. I tako jedne večeri, kad se raziđoše oblaci, opazio je mjesec otvoren prozor u nekoj kući predgrađa i vidio je đaka, koji je držao knjigu u ruci i učio. To je bio veliki siromah i nije imao ni toliko, da bi mogao kupiti svijeću, pa je stao pokraj prozora, pred kojim je gorjela ulična lampa i čitao je i učio. Mjesecu se smilio taj đak i on je jako svijetlio, da on može bolje vidjeti, što piše u knjizi. To su opazili i mnogi ljudi, pa su se čudili i govorili: Gle, kako mjesec danas jako svijetli.

A kad se je dosta nagledao tog đaka, opazio je otvoren prozor u drugoj kući. Jer moraš znati, da ni mjesec ne može vidjeti, što se radi u sobi, u kojoj su spušteni zastori.

U sobi je ugledao dva krevetića. U jednom je ležala mala Mirica, u drugom njezin brat Stanko.

Mirica je držala lutku u naručaju. Ta je bila gotovo tako velika kao i ona. Ona tu lutku jako voli i ne rastaje se s njome ni po danu ni po noći. Lutka zna reći: Mama, a Mirica veli, da će je naučiti govoriti i drugo. Kad polegne lutku, ona zatvori oči i spava, kad je uspravi, lutka otvara oči i probudi se.

Mirica je i prije imala lutku, samo je ta bila manja i nije znala govoriti. Ta je lutka bila zločesta i neposlušna i ona ju je često morala postaviti u kut. A kad je i opet jednom stajala u kutu, doklatio se od nekuda pas Vučko i razderao je lutki opravicu, a bio bi razderao i lutku, da nije došao Mirin otac i otjerao Vučka. Mirica se je jako žalostila za lutkom i nije se primirila sve dotle, dok nije obećala Mirina mama, da će joj kupiti drugu lutku, i veću i ljepšu od ove. A sad se Mirica boji, da se ne bi Vučko opet od nekuda doklatio, pa joj lutku rastrgao i zato se ona i ne rastaje od lutke, pa s njome i spava.

U drugom krevetu ležao je Mirin brat Stanko. Nešto je stariji od Mirice i veći. On ne će da se igra sa sestricom, jer da je malena i cendrava. On se uopće ne će da igra s djevojčicama, jer da rado plaču i da se za štogod uvrijede.

Stanko drži u rukama zagrljenog medu, a taj je gotovo tako velik kao onaj u Maksimiru. Medu je dobio, kad je obolio od škrleta, pa nije htio mirno ležati i uzimati lijekove. Možda bi bio i umro, a onda mu je rekao otac, da će mu kupiti medu, ako bude mirno ležao. Stanko je sada slušao i doskora je ozdravio.

Ali Stanko tvrdi, da je njegov medo zločest. Kad ga posjedne na stolac, da ne će mirno da sjedi nego se vrti i pada sa stolca. Tako je i opet jednom pao sa stolca, a Stanko ga je nalupao. Onda mu je rekao otac, da će medo, bude li ga tukao, pobjeći u šumu i da se ne će više vratiti. Toga se Stanko boji, pa ga svaku večer, prije nego legne, priveže jakom špagom za svoj krevet. A da bude još sigurniji, on omota špagu oko tijela i drži je čvrsto u rukama. Ipak i pored toga spava nemirno i često se budi i pipa, da li je još medo pokraj njega.

Dugo je mjesec gledao to dvoje dječice i slatko se smijao, što su tako jako pazili na svoje igračke, pa su mu se usta rastegla na smijeh.

A onda je počeo duvati jak vjetar. To su se svadili južnjak i sjevernjak i naganjali su se po nebu. Kad je nadvladao južnjak, dovukao je od nekuda silu oblaka i pokrio je njima nebo, i mjesec nije više mogao vidjeti, što ljudi rade. On se tada zavukao među oblake i doskora je čvrsto zaspao«.

Kad je baka svršila, reći će Mladen: »Ti, bako, znaš puno više od tate i mame. Kad sam ja rekao mami, da se mjesec smije, i pitao je, komu se je smijao, ona je kazala, da joj dam mira s takvim glupostima. I kad opet ne budem što znao, ne ću njih ni pitati nego ću odmah k tebi i znam, da mi se ti ne ćeš rugati, nego da ćeš mi kazati dobro sve, što ću te pitati.

III. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

27. I. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Matej 8,1—13) pripovijeda, kako je Isus ozdravio gubavca jednostavnim doticajem, a zatim izliječio stotnikova slugu u daljinu, pohvalivši prije stotnika i njegovu vjeru, da takove nije našao u Izraelu.

1. »Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti.« Taj čovjek ne moli, nego iskazuje svoju veliku vjeru u Isusa i Njegovu svemoć. To je bilo dosta Gospodinu. On mu odgovara: Hoću, očisti se. Evo, kako treba da i mi pristupamo Gospodinu, kad želimo, da nas očisti od gube grijeha, ili kad želimo što isprositi za dušu ili tijelo. Treba da pristupimo živom vjerom i da mu samo otkrijemo svoje rane. On već zaključuje iz toga, što mi želimo. Živa vjera i odanost potaknut će Ga, da nas očisti i da nam pomogne.

2. »Gospodine, sluga moj leži doma uzet«. Kako lijep primjer za sve nas, da se brinemo za svoje namještenike, kao za sebe ili kao što se brinemo za članove svoje obitelji. Ne dajmo, da nas ovaj poganin zasrami. Neka se odnos naš prema bližnjemu ravna zakonom ljubavi. Ima još jedan sluga, za koga se često i previše brinemo, a to je tijelo naše. Više se brinemo, nego za gospodara, t. j. za dušu. Ona često puta leži uzeta i na umoru, a mi ništa za to ne marimo. Vodimo odsada više brige i za svoju dušu.

3. »Gospodine, nijesam dostojan, da uniđeš pod krov moj«. Kako velika poniznost i vjera! Može li joj se odoljeti? Evo opet načina, kako treba da pristupamo Gospodinu, kad što od Njega želimo. Ponizno i s vjerom. »Nisam dostojan«. Stotnik se ovjekovječio tim riječima, dok ima ljudi. Crkva je njegove riječi uzela kao neposrednu pripravu za primanje sv. Pričesti. Svaki dan se u katoličkim crkvama na milijune puta opetuju te divne riječi poniznosti, vjere i odanosti. A kako ga je Isus pohvalio!

4. Isus se zadivi i reče: »Zaista vam kažem, tolike vjere nisam našao u Izraelu.« Židovi su imali Mojsiju i proroke, pa je ipak vjera poganina, koji nije znao za pravu vjeru, bila veća od vjere ikojega Izraelca. To je bila vjera djeteta. Ako ne budete kao djeca! ... Više vrijedi vjerovati i ljubiti, nego znati svu bogosloviju. Znanje mnoge čini oholima, a oholicama se Bog protivi. Poniznima daje svoju milost. Molimo za milost djetinje vjere i pouzdanja.

Je li vjera samo za puk?

Više puta čujemo gdje govore: Vjera je dobra samo za puk. To jest, ona je dobra samo za obične ljude bez velike naobrazbe. Za njih je vjera nužno sredstvo, da se drže u redu. Obrazovani ljudi ne trebaju vjere, pa mogu i bez nje uredno živjeti.

Na to odgovaramo: 1. Ili je vjera istina ili nije. Ako je istina, onda je tako za obrazovane, kao i za priproste. Ako pak vjera nije istina, ili ako je na pol istina, onda nije ni za priprost puk. Značilo bi naime služiti se varkom i laži, da se prosti puk drži u redu.

2. Napokon se pitamo gdje počinje obrazovanost? U trećem ili četvrtom razredu srednje škole? Kod kapitaliste, koji se nije ničim bavio, osim dnevnih novina? Kod radnika, koji je pribivao tek nekim predavanjima? Svejedno je, gdje počinje obrazovanost.

3. Svi ljudi trebaju vjeru, da živu čovjeka dostojno, pa tako i obrazovani, to pokazuje dnevno iskustvo. Obrazovanost sama ne dostaje, da tko živi uredno i čovjeka dostojno.

Najjači, a kod premnogih i jedini poticaj da čovjek živi moralno i čovjeka dostojno, jest, ako vjeruje u Boga svemogućega i sveznajućega, koji sve vidi, koji će sve suditi i koji naplaćuje svako dobro i zlo.

KANADSKI KATOLICI su početkom listopada 1951. godine održali svoj Socijalni Tjedan u gradu Winnipegu. Tjedan je otvorio isusovac o. Archambault, predsjednik Socijalnog Tjedna. Osim ostalih održali su govore i federalni zastupnik Maurizio Gingues, ministar poljoprivrede i šumarstva J. S. Bourjue te nadbiskup mgr. Desranleau. Glavna tema Tjedna je bila: kršćanska ljubav i njeni odnosi prema pravdi. U ime sv. Oca mgr. Montini je uputio predsjedniku kanadskog Socijalnog Tjedna pismo, u kojem se među ostalim kaže: »Svijesni svojih socijalnih odgovornosti katolici će poslušati opomenu sv. Ivana: »Nemojte ljubiti riječju i jezikom, nego djelom i istinom.«

INTERNUNCIJ U KINI, nadbiskup Riberi, izagnan je iz Kine. Prilikom njegova dolaska u Hongkong priredili su mu vjernici svečan doček.

Sv. JUSTINA PADOVANSKA

Padova je bila slavna u starom vijeku, jer ju je, kako tvrdi pjesnik Virgilije u Enejidi, osnovao Antenor, brat kralja Prijama iz Troje. Bila je slavna i kao rodno mjesto velikoga povjesničara Tita Livija. U kršćanstvu je Padova slavna po sv. Justini i po portugalskom čudotvorcu sv. Antunu.

Prvi biskup u Padovi bio je sv. Prosdocim, koga je sam sv. Petar poslao u Gornju Italiju, da propovijeda Evanđelje. On je apostol cijele mletačke pokrajine. Sv. Prosdocim je pokrstio u Padovi načelnika Vitalijana, njegovu ženu i kćerku Justinu. Pod njegovim vodstvom ona je postala savršeni uzor djevice.

Kad joj je bilo šesnaest godina, izbio je u Padovi progon protiv kršćana. Vojnici su je uhvatili kao kršćanku i vodili sucu Maksimijanu. On je bio iznenađen njezinom ljepotom i izjavio, da će je uzeti za ženu, ako se odreče kršćanstva. Djevica mu je odgovorila, da je svoje djevičanstvo posvetila Kristu, Sinu Božjem i da smrtniku više ne može dati svoje srce. Rasrđeni sudac naloži, da joj srce probodu mačem. I tako je ova sveta Djevica i Mučenica ušla u život vječni. To je bilo na dan 7. listopada.

Njezino sveto tijelo sahranjeno je u crkvi Presvete Djevice Marije. Sv. Justina je postala slavom Padove, kako to svjedoče pjesme biskupa sv. Fortunata, koji je ispjevao i himan »Barjaci kraljevi« (Vexilla Regis).

Uz crkvu, gdje počiva tijelo svete Mučenice, bio je sagrađen glasoviti benediktinski samostan sv. Justine. Današnja crkva sv. Justine u renesansnom slogu spada među najljepše crkve u Padovi. Ima pet kupola. Na njima su mjedeni kipovi sv. Justine, sv. Prosdocima, sv. Danijela, drugoga padovanskoga Mučenika i sv. Benedikta.

Svake godine na Cvjetnicu obavlja se vrlo svečana procesija u čast sv. Mučenika Padove. Iz Padove proširilo se štovanje sv. Justine po cijeloj Gornjoj Italiji. Mletačka Republika uzela ju je za svoju zaštitnicu. Iz zahvalnosti kovala je na svojem novcu napis: »Slavna Djevice, Justino, uvijek ću se Tebe sjećati« (Memor ero tui, Justina virgo) zajedno s onim slavnim riječima, što ih je prema staroj predaji sam Spasitelj uputio sv. Marku u zadnjim časovima njegova mučeništva: »Mir tebi, Marko, moj Evanđelista« (Pax tibi, Marce, Evangelista meus). Na novcu su se nalazile i slike sv. Justine. I tako je mletačka republika spojila štovanje Djevice Mučenice Justine sa štovanjem sv. Evanđelista Marka.

Poslije slavne pobjede nad Turcima kod Lepanta g. 1571., u kojoj je sudjelovala i mletačka vojska, svake godine 7. listopada senat je u procesiji polazio u crkvu sv. Justine, da zahvali za tu pobjedu. Tu su pobjedu pripisivali zagovoru sv. Justine kod Presvete Djevice Marije, Kraljice presvete Krunice, Pomoćnice kršćana.

IZ BIBLIJE:

KRALJ EZEKIJA

Po smrti bezbožnog kralja Ahaza (736.—721.) zavladao je u Jerusalemu u judejskom kraljevstvu pobožni kralj Ezekija u 25. godini svoje dobi, a vladao je 29 godina (721.—693.). On je revnovao za štovanje pravoga Boga, i zato je dao porušiti sve krivoboške žrtvenike na raznim brežuljcima, pa i Mojsijevu mjedenu zmiju, koja se čuvala za uspomenu, ali je narodu bila povodom za prinašanje nezakonitih žrtava. Napokon je ovaj kralj dao očistiti i hram u Jerusalemu od krivoboških likova, kojima je bio oskvrnut za vrijeme njegova bezbožnog oca Ahaza, i dao je nanovo posvetiti taj hram, da se u njemu prinose pravovjerne žrtve. On se brinuo i za sigurnost kraljevstva. Da osigura Jerusalem za slučaj opsade potrebnom vodom, dao je načiniti duboko ispod zemlje vodovod Siloa do usred grada, te golema spremišta u Jerusalemu za žito i druge vrste hrane. Za njegova vladanja bilo je u judejskoj zemlji veliko blagostanje.

U 14. godini svoga vladanja Ezekija je teško obolio od smrtonosnog čira. U bolesti pohodi ga prorok Isaija i reče mu: »Odredi, što je potrebno za tvoju kuću, jer ćeš umrijeti!« Tada se Ezekija pomoli Bogu govoreći: »Molim Te, Gospode, sjeti se, kako sam pred Tobom živio u istini i Tebi odanim srcem vršio ono, što je Tebi po volji!« I zaplače gorko. U to javi Bog proroku Isaiji: »Vrati se Ezekiji i reci mu: Uslišao sam tvoju molitvu i obazreo se na tvoje suze. Evo, ja ću ti povratiti zdravlje, i treći dan uzaći ćeš u hram Gospodnji; produljit ću dane tvoga života za 15 godina, i povrh toga izbavit ću tebe i ovaj grad iz ruku asirskoga kralja..«

Kad je kralj ozdravio, posjeti ga poslanstvo babilonskoga kralja Merodah-Baladana da mu čestita na ozdravljenju i da se porazgovori o svemu protiv asirskoga kralja, koji se spremao, da udari na judejsko kraljevstvo. Ezekija se veoma obradova i pokaže poslanstvu sve bogatstvo svoga doma. Ali prorok Isaija prekori radi toga kralja govoreći: »Tko su ovi ljudi i što traže?« Ezekija mu objasni, tko su i kako im je sve pokazao, a Isaija mu reče: »Čuo sam riječ Gospoda nad vojskama: evo doći će dani, kad će sve ovo blago, što su ga skupili tvoji oci do danas, biti odnešeno u Babilon, i ne će ništa od toga ostati. A i tvoje će potomke odvesti, da postanu dvorjanici u palati babilonskoga kralja.« Tada reče Ezekija: »Neka se vrši volja Gospodnja, samo neka bude doista mir, dok sam ja živ!«

Međutim je Ezekija utvrđivao Jerusalem i pripravljao se za obranu, ako na njega navali asirski kralj Senaherib, protiv kojega je on sklopio savez sa susjednim narodima. I doista, još iste godine zaputi se Senaherib s vojskom od 185.000 ljudi u Palestinu, da sasvim pokori buntovne pokrajine, a među njima i judejsko kraljevstvo s glavnim gradom Jerusalemom. Kralj Ezekija pokuša odvratiti Senaheriba od opsade Jerusalema, poslavši mu poslanstvo s teškom otkupninom od 30 talenata (1500 kg) zlata i 300 talenata (15000 kg) srebra, što je namaknuo ispraznivši svu svoju kraljevsku blagajnu i skinuvši zlatni ures s vratiju jerusalemskog hrama. Ali sve to nije bilo dosta da odvrati Senaheriba od zahtjeva, da se Jerusalem ima njemu predati. Senaherib pošalje u Jerusalem kralju Ezekiji svoje poslanike Tartana, Rapsarisa i Rapsaka s porukom, da im bezuvjetno preda grad. Kralj Ezekija izašalje pred njih trojicu svojih poslanika, Eliacima, Sobnu i Joaha. Rapsak im reče: »Poručite kralju Ezekiji, da se uzalud uzda u pomoć Egipćana. Ako li se pak uzda u pomoć svoga Boga, ni taj mu ne će pomoći. Predajte se asirskom kralju, pa ću vam dati 2000 konja, samo gledajte, da li ćete za njih smoći dosta jahača!« Ezekijini poslanici opomenu Rapsaka, neka govori sirski, a ne židovski, jer ne treba da to sluša narod, koji je na gradskim zidinama. Rapsak odgovori: »Da li me moj gospodar poslao k vašem gospodaru ili k vama, da vam to kažem, a ne veoma k ljudima, koji sjede na zidu, da jedu svoje izmetine i piju mokraću?« I stane Rapsak vikati židovskim jezikom, da ga čuje narod: »Čujte riječi velikoga asirskoga kralja! Nemojte se dati zavesti od Ezekije. Da li je ikoji od zemaljskih bogova mogao izbaviti koju zemlju iz mojih ruku, pa da bi Jahveh (vaš Gospod Bog) mogao izbaviti Jerusalem iz moje ruke?«

Na ove bogohulne riječi šutio je sav narod i Ezekijini poslanici, jer je kralj Ezekija rekao, neka ništa ne odgovaraju. Čuvši za tu hulu Ezekija je razderao od žalosti svoje haljine, obukao se u kostrijet i poručio proroku Isaiji, kako je Rapsak pohulio na Boga, i zamoli Isaiju, neka se pomoli Bogu, da odvrati od grada pogibao, koja mu prijeti od opakih hulitelja. Isaija poruči kralju: »Ne boj se bogohulnih riječi, što su ih izrekli sluge asirskoga kralja! Evo, ja ću ga nadahnuti duhom, da čuje glas i vrati se u svoju zemlju, gdje će biti mačem pogubljen.« Međutim je Rapsak po drugiput došao pred Jerusalem i donio od Senaheriba pismo, u kom poziva Ezekiju na predaju, ponavljajući bogohulne riječi, što ih je prviput rekao Rapsak. Kralj Ezekija uzme pismo, odnese ga u svetište hrama i tamo ga razastre moleći se: »Gospode Bože Izraelov, *jedini pravi Bože, koji si stvorio nebo i zemlju! Pogledaj i čuj sve riječi Senaheribove*, što ih je poručio, da pohuli na Tebe, Boga živoga! Istina je, Gospode, da su asirski kraljevi raspršili sve krivoboške narode i spalili njihove bogove, jer to nisu bili bogovi, nego ljudske rukotvorine od drva i kamena. Ali Ti, Gospode Bože naš, izbavi nas iz njegovih ruku, da upoznadu sva zemaljska kraljevstva, da si Ti jedini Gospod Bog! »U to javi prorok Isaija Ezekiji ovo: »Tako veli Gospod Bog Izraelov: Uslišao sam, što si Me molio protiv asirskoga kralja Senaheriba, protiv koga veli Gospod ovo: Obružio si i pohulio oholim glasom i obijesnim pogledom Sveca Izraelova; pobjesnio si protiv Mene i

(Nastavak na strani 4)

Predsjedniku socijalnog tjedna

Francuski socijalni tjedan održao je prošle godine svoje zasjedanje u Montpellieru, a raspravljalo se o temi »Biološka otkrića i socijalna medicina u službi čovjeka«. Zamjenik sv. Oca u Državnom Tajništvu Msgr. Montini uputio je u ime sv. Oca predsjedniku francuskog socijalnog tjedna slijedeće pismo:«

Gospodine Predsjedniče! Vi ste predložili, da se ove god. pred slušaocima francuskog socijalnog tjedna raspravlja vrlo delikatni, ali vrlo aktuelni problem., koji ne može, a da ne privuče pažnju sve većeg broja francuske i inozemne elite. Uzimajući za glavni predmet raspravljanja »Biološka otkrića i socijalna medicina u službi čovjeka« vi niste samo odredili predmet vaših studija, već ujedno i njihovu orijentaciju. Želimo, da ovaj vaš sastanak doprinese razvitku znanosti i zdravstvenog zakonodavstva tako, da posluži pravom dobru ljudske osobe i obitelji.

Polje vašega rada je zaista široko, jer poznavanje zdravstva, koje uključuje duhovno i socijalno dobro čovječanstva, ima danas široko značenje. Sv. Otac je uostalom pred brojnim članovima svjetskog zdravstvenog kongresa izjavio: »Crkva je daleko od toga, da zdravlje smatra isključivim predmetom biologije. Ona je uvijek naglašavala važnost vjerskih i moralnih snaga za njegovo jačanje. Tjelesno i duhovno, vremenito i vječno dobro čovjeka Crkva je uvijek ubrajala među uvjete čovječjeg dostojanstva i općeg dobra čovječanstva« (Govor 27. VI. 1949., članovima svjetskog zdravstvenog kongresa).

Najnovija biološka i psihološka znanstvena otkrića kao i cjelokupan napredak znanosti zaslužuju najveće poštovanje, ali ova otkrića ne mogu biti primjenjivana na čovjeka nezavisno i bez obzira na više zakone prirodnog i kršćanskog morala, koji sadržavaju nezastariva prava čovjeka. Sv. Otac je rekao katoličkim liječnicima: »Zakoni prirodnog i kršćanskog morala, a ne sentimentalni razlozi naturalističke filantropije predstavljaju temelj medicinske deontologije, a to je: dostojanstvo čovječjeg tijela, prvenstvo duha nad materijom, bratstvo svih ljudi, vrhovno Božje gospodstvo nad životom i nad sudbinom« (Govor 29. IX. 1949. članovima IV. Internacionalnog kongresa katoličkih liječnika.)

Crkva ne niječe prava i dužnosti države u odnosu na javno zdravstvo, prije svega pak one njene dužnosti i prava, koje se odnose na one, koje siromaštvo čini manje opreznim i više ugroženim. Zdravo profilaktičko zakonodavstvo, stambeno zakonodavstvo, briga, da se zametne trag socijalnim bolestima kao tuberkulozi i raku, legitimna briga za zdravlje tijela i duha u planu zdravih socijalnih odnosa, sve to sretno doprinosi napretku i unutarnjem miru naroda. Održavajući i ako je to potrebno koordinirajuć privatnu inicijativu samo država u planu moderne civilizacije posjeduje sredstva svojstvena »općenitoj, skladnijoj, a uslijed toga sigurnijoj i uspješnijoj akciji« na zdravstvenom polju.

Ova ostvarenja medicinske pomoći u poretku socijalne sigurnosti treba uskladiti moralnim načelima poštovanja prava obitelji i čovječje osobe, jer žalibože na ovome mjestu nije bezrazložan strah od zloupotreba. U jednoj prilici sv. Otac je ovako upozorio na ove opasnosti: »Pod imenom socijalne sigurnosti već se čuje govoriti o maltuzijanizmu (ograničavanju poroda); pod imenom socijalne sigurnosti predlažu se mjere, koje vrijeđaju prava čovječje osobe ili pak niječu pravo na njihovu upotrebu, kao n. pr. pravo na ženidbu i na rađanje (Govor sv. Oca biskupima, koji su došli u Rim radi proklamacije dogme Marijina Uznesenja). Nj. Svetost precizira svoje misli u ovim izrazima: »Za kršćane i općenito za sve, koji vjeruju u Boga, socijalna sigurnost ne može biti druga nego sigurnost u društvu i s društvom«, ali bez štete za odgovornosti, koje odgovaraju svrhunaravnom životu ljudi te njihovu pravu na utemeljenje i naravski razvitak doma i obitelji.

UPOTREBU DOMAĆEG JEZIKA mjesto latinskog u liturgiji zagovarali su nedavno u Engleskoj među ostalim i s razloga, što svećenički kandidati u novije vrijeme na srednjim školama uče premalo latinski te i sami zaostaju u pitanju razumijevanja liturgijskih tekstova. U obranu latinskog jezika u liturgiji naglasio je jedan od učesnika, da ne vidi, zašto bi trebalo poštedjeti manjkavi sistem obuke i mjesto opravdane kritike žrtvovati sve one vrednote, koje su sadržane u crkvenoj tradiciji uslijed uporabe latinskog jezika, kao liturgijskog jezika širom svijeta.

Sila gravitacije

Polazeći od Keplerovih zakona, koji objašnjavaju, kako se planeti gibaju oko Sunca, Isaac Newton (Ajsek Njutn) pronašao je, da su gibanja planeta oko Sunca centralna gibanja, kojima je uzrok privlačna sila nebeskih tjelesa. On je dokazao, da između ma koja dva tijela u prirodi djeluje privlačna (gravitaciona) sila, koja je u toliko jača, što je masa tijela veća, a obrnuto je srazmjerna kvadratu njihovih daljina t. j. u dvostrukoj je daljini 4 puta slabija, u trostrukoj daljini 9 puta slabija i t. d. To je Newtonov zakon gravitacije (od lat. gravitas = težina, teža).

»Težina« je opće svojstvo gibajućih se masa. Moramo je smatrati kao neprevarljivi znak postojanja materije. To je Newton prvi spoznao i ako su u stara vremena nejasno naslućivali. Otkriće te istine i zakona gravitacije može se smatrati kao jedno od najznamenitijih iznašašća svih vremena.

Iz zakona gravitacije proizlazi, da kretanje planeta podleže ne samo utjecaju Sunčane privlačne sile, već istodobno i utjecaju sila svih ostalih planeta i tijela Sunčeva sustava. Ta međusobna djelovanja planeta veoma su mala prema djelovanju privlačne sile Sunca i pokazuje se u vidu neznatnih odstupanja — pertubacija planeta od Keplerovih zakona, koji su sastavljeni pod pretpostavkom, da na planete ne djeluje nikakva druga osim Sunčeve privlačne sile.

Uzrok je gibanja naše Zemlje i svih planeta oko Sunca privlačna sila Sunca i istodobno gibanje planeta u pravcu (u smjeru njihove tangente), koje su gibanje dobili u pradavno vrijeme njihova postanka

Pripovijeda se, da je Newton jednoga dana šetao zamišljen vrtom svog očinskog imanja, kamo se sklonuo pred kugom, što je tada harala u Londonu. Zrela jabuka, što se otkinula od stabla i pala na tle, privukla je njegovu pažnju i dala mu povoda, da je počeo razmišljati o sili teže. Eno tamo u velikoj daljini od Zemlje lebdi Mjesec u svemirskom prostoru. Po samome zakonu ustrajnosti trebalo bi da se giba u pravcu. Ali uistinu Mjesec toga ne čini, nego se giba u krugu oko Zemlje. Mora dakle da i na nj trajno djeluje neka sila, koja ga skreće s ravne staze na kružnicu. A koja je to sila? Nije li ista ova teža, koja prouzrokuje da i jabuka pada sa stabla na tle, pa dosiže čak i do Mjeseca? Razlika bi mogla biti jedino u tome, što je privlačna sila, kojom Zemlja djeluje na Mjesec, zbog velike daljine, mnogo manja negoli na površini Zemlje.

Nevton je pronašao, da Mjesec uistinu pada, ali da je to padanje 3600 puta sporije, nego što je padanje tjelesa na površini Zemlje. Ipak Mjesec ne može da padne na Zemlju, jer se on istovremeno giba u ravnom pravcu tangente, pak privlačna sila Zemlje ima samo tu moć, da ravni pravac savija i sili Mjesec da se u kružnoj stazi šeće oko Zemlje.

Po istom zakonu, kako se giba Mjesec, gibaju se planeti i ostala tjelesa oko Sunca, a također i drugi sateliti, mjeseci, oko planeta. Pa ne samo to, nego je utvrđeno, da Newtonov zakon gravitacije jednako vrijedi i za udaljena nebeska tjelesa u dalekom svemiru, jer su i tamo zapažena tjelesa, koja se po istom zakonu gibaju jedna oko drugih.

Isaac Newton (1643. — 1727.) nadaren oštrim umom i sklonošću za razmišljanjem osim otkrića zakona gravitacije kao uzroka, zašto se nebeska tjelesa okreću jedna oko drugih, oštavio je čovječanstvu i drugih krasnih plodova svoga duševnog rada. On je izumio novu vrst dalekozora: teleskop sa zrcalom, po kojem se sistemu u naše doba izgrađuju najveći teleskopi, čak s promjerom zrcala od 5 metara. Protumačio je postanak boja u duginu pojasu, a otkrio je važnih i zanimljivih pojava na šarenim mjehurima od sapunice. Naučio je, kako se računom određuje učinak vrlo malenih veličina, pa je taj račun: infinitezimal još i danas cijenjeno oruđe, kojim se služi fizičar i matematičar u svom istraživanju.

On je umro god. 1727. Tijelo mu pokopaše sa svim počastima u Westminsterskoj opatiji — mjestu, gdje Engleska sahranjuje svoje najznamenitije muževe. U svojim djelima na jednom mjestu napisao je ove ponizne riječi: Ja sam kao dijete, što se igra na morskoj obali pa se raduje, kad nađe na kakav glatki kamečak ili lijepu školjku. Ali u tom moru skriva se još bezbroj drugih čudesa... Ono, što mi znamo, tek je kaplja, a ono, što ne znamo, a postoji, to je ocean. Newton, čovjek duboke vjere u Boga i velike poniznosti, kad god bi gdje pročitao ime Božje skinuo bi šešir.

Iz katoličkog svijeta

NOVI BISKUPI:

1. MSGR. DR. DRAGAN ČELIK, župnik u Sarajevu, imenovan je biskupom u Banjoj Luci. Rođen je 20. I. 1894. u Slimenu kod Travnika. Zaređen za svećenika 17. VI. 1916. Gimnaziju je svršio u Travniku, a doktorat kanonskog prava u Rimu. Bio je vjeroučitelj na gimnaziji i nadstojnik Napretkova srednjoškolskog konvikta »Kralj Tomislav« u Sarajevu i kasnije ravnatelj istoga konvikta. Poslije je postao komornik Nj. Svetosti Pape, začasni kanonik i crkveni sudac, pa onda župnik u Sarajevu, gdje ga je u prosincu zateklo imenovanje biskupom u Banjoj Luci. U svim službama odlikovao se revnošću, razberitošću i trijeznošću. Bio je posvećen za biskupa 23. prosinca 1951. u Beogradu po beogradskom nadbiskupu msgru dru Josipu Ujčiću u prisutnosti predstavnika Nuncijature Msgra Oddija. Kao konkonsekratori su sudjelovali preuzvišena gg. msgr. dr. Smiljan Čekada, biskup skopljanski i msgr. Stjepan Bäuerlein, pomoćni biskup đakovački. Novomu banjalučkomu Ordinariju naše najsrdačnije čestitke. Ad multos annos!

2. MSGR. JOSIP PAVLIŠIĆ, rektor Dječačkog sjemeništa i konzultor pazinske administrature, imenovan je pomoćnim biskupom senjskomu biskupu msgru dru Viktoru Buriću, koji je postao administratorom riječke biskupije sa sjedištem na Rijeci, pa treba pomoćnika. Preuzv. J. Pavlišić rodio se 28. XII. 1914. u Srbljanima, u Župi Stari Pazin. Zaređen je 2. IV. 1938. Imenovan je odmah upraviteljem župa Gologorica i Kobuna. Godine 1945. postaje ekonom i duhovnik u Dječačkom sjemeništu u Pazinu. Godine 1948. postaje podravnateljem, a g. 1950. ravnateljem istoga sjemeništa. 13. I. 1952. posvećen je u župnoprepozitskoj crkvi u Pazinu za biskupa od preuzv. g. msgra dra Josipa Ujčića, beogradskog nadbiskupa uz konkonsekratore preuzv. gg. msgre dra Viktora Burića i dra Dragutina Nežića u prisutnosti preuzv. biskupa msgra dr. Josipa Srebrnića, biskupa krčkoga dosadašnjega administratora riječke biskupije i preuzv. g. msgr. Antuna Vovka, biskupa i administratora ljubljanske biskupije i predstavnika Nuncijature u Beogradu Msgra Silvija Oddi, savjetnika Nunciature. Novomu preuzvišenomu biskupu Msgr. Josipu Pavlišiću najsrdačnije naše čestitke. Ad multos annos!

XV. STOGODIŠNJICA KALCEDONSKOG SABORA, na kojemu je bila proglašena dogmom vjerska istina, da se u osobi Isusa Krista nalaze ujedinjene dvije naravi: božanska i čovječanska, na svečan način je proslavljena u Rimu. Dne 7. listopada 1951. održana je u Lateranskoj Bazilici svečana pontifikalna sv. Misa po armenskom obredu, koju je služio msgr. Agagianian, patrijarha i kardinal. U Vatikanskoj pak Bazilici proslava ovoga jubileja je održana 1. studenog na blagdan Svih Svetih. Pontifikalnu sv. Misu u prisutnosti Sv. Oca Pape odslužio je dekan kardinalskog zbora msgr. Tisserand. Ovoj je svečanosti prisustvovao umir. sveuč. profesor i kanonik dr. J. Marić iz Zagreba.

U KOREJI su uslijed rata mnoge katoličke redovnice morale napustiti svoje domove. One su se posvetile njezi ranjenika u raznim vojnim bolnicama. Svi ranjenici, bez obzira na vjeru i narodnost, iskazuju velike simpatije prema katoličkim sestrama radi njihove kršćanske nesebičnosti i požrtvovnosti. Ovakav rad časnih sestara približio je mnoge ranjenike katolicizmu, pak je preko 1.500 njih primilo sv. Krštenje, dok drugih nekoliko stotina ranjenika kao katekumeni primaju katoličku vjersku pouku.

U GLAVNOM GRADU MADAGASKARA. Fananarivi, održan je godine 1951. euharistički kongres, kojemu je prisustvovalo preko 40.000 vjernika. Glavnim svečanostima je prisustvovao Visoki Komesar s najvišim predstavnicima vlasti. Kongres je zaključen govorom sv. Oca, koji je bio prenošen preko radija.

MEĐUNARODNO UDRUŽENJE ZA CRKVENU GLAZBU održalo je svoj kongres u njemačkom gradu Stuttgartu od 6. do 9. listopada 1951. godine.

U IRAČKOM GRADU AL-QUUSH održana je svečanost Euharistijskog Dana. Svetotajstvo je kroz cijeli dan bilo izloženo vjernicima na klanjanje, a uvečer je održana svečana euharistijska procesija kroz gradske ulice. U procesiji je sudjelovalo preko 4000 osoba, a ulice, kojima je procesija prolazila, bile su urešene cvijećem i dragocjenim sagovima. Mnoštvo svijeta, među kojima mnogo inovjernika, pravili su špalir. Svi bez iznimke su padali na koljena, kada je mimo njih prolazilo Svetotajstvo.

MEĐUNARODNI KONGRES GLUHONIJEMIH je održan u Rimu. Tim povodom treba napomenuti, da je Crkva bila ona, koja se je prva počela brinuti za odgoj gluhonijemih. Oko polovice XVI. vijeka španjolski benediktinac Don Pedro Ponce bio je prvi, koji je oko sebe okupio nekoliko gluhonijemih i započeo da ih uči čitati i pisati. Prvu pak javnu školu za gluhonijeme osnovao je u Parizu svećenik Carlo Michel De l' Epee. (1712 — 1789.). Njegova je škola za ono vrijeme toliko usavršila metodu poučavanja gluhonijemih da su iz drugih krajeva svijeta dolazili u Pariz proučavati tu metodu. Tako je iz Rima bio upućen u Pariz opat Tommaso Silvestri, iz Austrije opat Stork, iz Švicarske svećenik Keller, a iz Amerike svećenik Toma Holdinns Gallandet. Oni su po povratku u svoje zemlje otvorili škole za gluhonijeme, u kojima se vršila pouka po metodi francuskog svećenika De l' Epee-a.

LURDSKA HODOČAŠĆA se množe iz godine u godinu. Objavljeni su statistički podaci o broju hodočasnika prispjelih u Lurd 1948. i 1949. godine. Dok je 1948. prispjelo u Lurd, 1,300.000 hodočasnika, u 1949. godini prispjelo ih je 1,600.000. U 1948. g. u Lurd je došlo 16.300 bolesnika, dok ih je u 1949. g. došlo 20.700. Liječnički ured za konstatacije broji 1.888 liječnika suradnika, među ovima 33 sveučilišna profesora. Inače, kao što je poznato, svaki liječnik, bez obzira na narodnost, vjeru ili nazor na svijet, ima pravo, da u ovom Zavodu znanstveno ispituje sva ozdravljenja, koja se u Lurdu zbivaju.

U GENOVI je od 23. do 29. rujna 1951. godine održano zasjedanje XXIV. Talijanskog socijalnog tjedna. Raspravljalo se je o profesionalnim organizacijama. Msgr. Montini, zamjenik sv. Oca u Državnom Tajništvu, uputio je predsjedništvu socijalnog tjedna pismo, u kojem iznosi razne izjave sv. Oca, koje se odnose na pitanja, o kojima se raspravlja. Kao temeljnu misao svake socijalne organizacije msgr. Montini navodi izvod iz božićne radio poruke sv. Oca 1944. godine. »Čovjek ne smije biti objekat i pasivni elemenat socijalnog života, već naprotiv on mora biti i mora ostati njegov subjekt, njegov temelj i njegova svrha.«

APOSTOLSKI INTERNUNCIJ u crnačkoj republici Liberiji predao je sredinom rujna 1951. svoja akreditivna pisma predsjedniku Republike. Ovo je prvi apostolski internuncij u ovoj zemlji, a zove se msgr. John Collins. Predsjednik republike je tom prilikom održao govor, u kojem je rekao: »Jedna od najmilijih dužnosti moje službe, koju sam ikada vršio, predstavlja za mene prijem Vaše ekscelencije, kao predstavnika Svete Stolice. Jedan od mnogo razloga, koji mi čine tako ugodnom ovu ceremoniju, jest taj, što Vi predstavljate najveći zemaljski auktoritet, kojega se moć prostire do vrata raja. Ja sam uvijek vjerovao, da su pape i biskupi i ostali svećenici po sv. redu, koji su primili, najveći ljudi na zemlji, jer oni nisu poslanici i predstavnici suverena, predsjednika, mogućnika, zemaljskih vlada, već vječnog nebeskog Kralja, kojemu je naslov: »Kralj Kraljeva i Gospodar Gospodara«.

POŠTO JE NAJSTROŽE ispitana njihova autentičnost objavljene su fotografije znamenja na suncu, koje se pojavilo prilikom zadnjeg ukazanja Majke Božje u Fatimi 17. listopada 1917. Fotografije pokazuju crnu mrlju u sredini sunca, koja je nastala uslijed njegova brzog okretanja. Položaj sunca je skoro na granici horizonta, koji položaj je inače potpuno nemoguć, obzirom na sat, u kojem se događaj zbivao i kada je fotografija snimljena. To je naime bilo u 12 sati i 30 časova o podne.

NOVE POŠTANSKE MARKE. Vjerski osjećaji pojedinih naroda često se manifestiraju i na poštanskim markama. Krajem prošle godine **Portugal** je izdao novu seriju maraka u čast četiridnevnog kongresa u Fatimi, na kojem je prisutni kardinal Tedeschini objavio svijetu vizije pape Pija XII. o fatimskim ukazanjima. — **Malta** je izdala marku s slikom Gospe u čast 700-godišnjice, otkad je Djevica izručila škapular generalnom prioru karmelićanskog reda.. — **Haiti** je nedavno štampao marku s portretom kraljice Izabele Katoličke.

NORVEŠKI KATOLICI su započeli god. 1951. izdavanjem malenih sveščića, koji sadržavaju osim teksta stalnih dijelova sv. Mise još i promjenljive dijelove na latinskom i norveškom jeziku za pojedine nedjelje i blagdane. Izdanje je ukrašeno slikama mladog holandskog slikara Harry Terk-a.

U BEČU je Austrijska katolička akcija otvorila Katoličko pučko sveučilište.

KRALJ EZEKIJA

(Nastavak sa strane 3.)

tvoja oholost doprla je do Mojih ušiju. Zato ću provući kariku kroz tvoje nosnice i uzde kroz tvoje usne i odvest ću te natrag putem, kojim si došao... A tebi, Ezekijo, neka bude kao znak, što kaže Gospod o asirskom kralju: Ne će ući u ovaj grad, nijedne strjelice ne će baciti u njega, niti će ga zaposjesti štit, niti će ga okružiti opsada«.

Još iste noći pobio je Anđeo Gospodnji (kužnom bolešću) u asirskom taboru 185.000 vojske. Kad je svanulo jutro, vidje je Senaherib sve mnoštvo mrtvih, te se brzo vratio u asirski glavni grad Ninive. Jednom, kad se u Nesrohovu hramu klanjao svome bogu, pogubiše ga mačem rođeni njegovi sinovi Adramelech i Sarasar. Tako je Bog izbavio Ezekiju i Jerusalem od pogibije, kojom mu je bio zaprijetio asirski kralj Senaherib, i povratio im mir. Ezekija vladao je još 15 godina u miru i zadovoljstvu, a kad je umro, bio je sahranjen s velikim počastima i učešćem svoga naroda u kraljevskoj grobnici Davidovih potomaka.

MEĐUNARODNI KONGRES fatimskih objava održan je u Portugalu. Osim ostalih crkvenih dostojanstvenika kongresu je prisustvovao i posebni papinski legat kardinal Tedeschini. Kongres je završen 13. listopada 1951. godine t. j. na dan zadnjeg Marijina ukazanja u Fatimi. Ovom prilikom je bila u Lisabonu priređena izložba misijske umjetnosti, na kojoj je bio izložen križ, pred kojim je odslužena prva sv. Misa na području današnje južno-američke republike Brazilije. Osim toga je na ovoj izložbi bio izložen i triptihon iz katedrale južno-korejskog glavnog grada Seula, koja je u korejskom ratu bila razrušena.

NJEMAČKI KATOLIČKI PUBLICISTI održali su krajem rujna 1951. godine svoj kongres u Bensbergu. Na kongresu se je raspravljalo o »Obitelji i javnom mnijenju«.

U BENSBERGU je održana konferencija Saveza njemačkih katoličkih organizacija. Konferencija je izrazila zadovoljstvo radi odluke njemačkog episkopata, da se osnuje Centralni Komitet njemačkih katolika, koji će imati zadatak, da koordinira rad svih katoličkih organizacija. Na konferenciji je zaključeno, da se dojduće godine njemački Katolički Dan drži u Berlinu.

U ASIZU je blagdan sv. Franje pr. godine proslavljen svečanije nego obično u povodu proslave 625. godišnjice smrti ovog velikog Sveca. Proslavi je između ostalih sudjelovao i kardinal Micara, koji je tom prilikom održao propovijed o djelovanju »Asiškog Sirotana«.

U JEDNOJ TEKSTILNOJ TVORNICI služio je biskup nottinghamski (u srednjoj Engleskoj) svečanu sv. Misu. U tu svrhu bili su privremeno uklonjeni neki strojevi. Službi Božjoj prisustvovao je veliki broj radnika. Ovo je prvi put, da je u Engleskoj u nekoj tvorničkoj zgradi odslužena svečana biskupska Misa.

✝ Naši pokojnici

1. JAMBREČAK AUREL, dekan i župnik u Moravču. Rođen 3. srpnja 1878. u Goričici kod Siska. Ređen 25. rujna 1900. Dugi niz godina župnikovao je na jednoj od najtežih župa u Moravču. Spadao je među vrlo talentirane svećenike, koji se bave neprestano knjigom. Umro je dne 10. prosinca 1951. u Moravču i ondje pokopan. Počivao u miru!

2. HORVAT FRANJO začasni prisjednik i župnik u miru. Rođen 3. prosinca 1872. u Koprivnici. Ređen 28. VII. 1895. Dugogodišnji revni župnik u Vrapču kod Zagreba. Zadnje dane svoga života boravio je u Križevcima, gdje je i umro 18. prosinca 1951. i pokopan. Počivao u miru!

3. PETREKOVIĆ FRAN EUGEN župnik u miru. Rođen 6. kolovoza 1876. u Ilovi kod Kutine. Ređen 29. srpnja 1900. Službovao na raznim mjestima zagrebačke nadbiskupije. U mlađim godinama se bavio novinarskim radom. Umro je 25. prosinca 1951. u Kašini, a pokopan je u Pušći na župnom groblju svoje posljednje župe. Počivao u miru!

4. HLAČA MILAN, upravitelj župe u Novom. Rođen je 1919. u Jelenju, zaređen g. 1944. Mlad i revan u svećeničkoj službi ostavio je najljepše primjere svojim župljanima, koji veoma žale za njim. Umro je u riječkoj bolnici u prosincu 1951. Počivao u miru!

IZ UPRAVE LISTA: Od Nove Godine 1952. svaki broj »Gore Srca« stoji din 6.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312.— Pojedini broj stoji 6.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. ZAGREB, 3. VELJAČE 1952. BROJ 3

»Klanjaju se Bogu svi Anđeli Njegovi; čuje i veseli se Sion, kliknu kćeri izabranog naroda«. (Ps. 96, 7, 8).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

Briga za apostole

Mnogo toga je govorio Isus Apostolima. Podizao ih je i poučavao. Naročito je naglašavao: »Zaista vam kažem, da ćete vi, koji pođoste za mnom, kod obnove, kad Sin čovječji sjedne na prijestolje slave svoje, sjesti na dvanaest prijestolja i suditi dvanaest plemena Izraelovih«. I svaki, koji ostavi kuću ili braću ili sestre ili oca ili mater ili ženu ili djecu ili polja, poradi imena mojega, primit će stoput onoliko, a baštinit će život vječni« (Mt. 19, 28-29).

Stostruko će dakle svi primiti od svega oni, koji su iz ljubavi prema Isusu nešto ostavili: »Zaista vam kažem, veli Isus; Nema nikoga, koji je ostavio kuću ili braću ili sestre ili mater ili oca ili djecu ili polja poradi mene i poradi Evanđelja, a da ne primi sad u ovo vrijeme sto puta toliko: kuća i braće i sestara i matera i djece i polja s progonima, a u budućem svijetu život vječni« (Mrk. 10, 22-30).

A njihova će plaća biti velika u nebu, veli Gospodin: »Blago vama, kad zamrze ljudi na vas, i kad vas izopće i pogrde i zabace ime vaše kao zlo zaradi Sina čovječjega! Veselite se u onaj dan i klikujte, jer, gle, velika je vaša plaća na nebu, jer su tako činili prorocima oci njihovi!« (Lk. 6, 22-23).

A kako su naplatili Apostoli svomu ljubljenom »Rabboni« (Učitelju) toliku ljubav? Osjećaji su njihova srca bili: visoko štovanje, divljenje i obožavanje i ljubav. Nijedan čas nisu ih od Njega odvratila neprijateljstva svećenika, pismoznanaca, Saduceja i Farizeja. Kad su vidjeli, da se Spasitelj svojevoljno hoće da preda u ruke svojih neprijatelja, tada neustrašivo i požrtvovno reče Petar: »Gospodine, zašto ne mogu sad ići za tobom? Život ću svoj položiti za Tebe« (Iv. 13,27).

I Toma se okrene prema svojoj subraći s riječima: da idu da umru za Njega: »Onda reče Toma, koji se zove Blizanac, saučenicima: Ajdemo i mi, da umremo s Njime« (Iv. 11, 16).

Sve je to tako bilo. Ali je bilo i vremena, gdje se vidjelo, da je ta zlatna vjernost i odanost bila pokolebana i gotovo spala na ništa. No Spasitelj se brinuo, da Apostoli u takvim teškim časovima kušnje nisu propali ni podlegli sasvim. Na dan smrti Spasiteljeve uhvatila ih tjeskoba, ali su na dan uskrsnuća opet bili prisebni i ohrabreni. Uskrsnuće ih je učvrstilo u vjeri. A kad je nadošao dan Duhova i Duh se Sveti na njih spustio, tada su i oni ustali i uspeli se na vrhunac apostolskoga savršenstva. Na dan Duhova je sunce milosti doseglo svoju najvišu točku i spustilo se u najdublju dubinu njihovih duša. Raspršile se u njima sve magle nejasnih shvatanja i zabluda i poništilo je sve osjećaje i podražaje na sve grešne nečistoće.

To je sve Spasitelj unaprijed znao i vidio. Zato nije bio zabrinut za budućnost svoga kraljevstva, kad je polazio na nebo. Stoga je i rekao: »Ne boj se, malo stado! jer je bila volja Oca vašega, da vam dade kraljevstvo« (Lk. 12, 32). I opet: »Ovo sam vam kazao, da u meni mir imate. U svijetu ćete imati tjeskobu, ali se uzdajte, ja sam nadvladao svijet« (Iv. 16, 33). Htio im je reći: Imajte veselu nadu, Božja će stvar pobijediti sve spletkarije đavlove. Dobro će pobijediti zlo, svijetlo tamu, istina laž, blagoslovljene sile nadvladati će zle. Zato reče: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite, dakle, i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; učeći ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta« (Mt. 28, 19-20).

Tako ih je ohrabrio i oduševio. I rekao im, da ne idu samo k jednomu narodu, niti samo u jednu zemlju, niti samo u jedno stoljeće, nego neka pođu na sve strane do najdaljih granica prostora i vremena. I gdje čovjek otkrije bilo koji novi komadić zemlje ili nepoznate ljude, neka se odmah požure onamo i njih uče i obraćaju. Neka budu posvuda i na cijeloj zemlji prvi i posljednji.

Jedno se samo ne može zaboraviti. I kad nam to dođe u pamet, najbolje bi bilo, da se od toga odvratimo i na to ne mislimo. A to je onaj slučaj s Judom otpadnikom i izdajnikom, jednim između dvanaestorice Apostola. Kad su ostali Apostoli kod Cezareje Filipove izjavili svoju vjeru u božanstvo Kristovo, Juda je već onda stajao straga i nije se priklonio njima. Što je bio uzrok toj nevjeri? Nije bilo to, što nije imao zvanja. Gospodin ga je pozvao. Da li je bila tomu uzrok oholost ili povrijeđena taština? Ili je bio tat, i krao iz zajedničke apostolske kase, u koju su spremali milostinju i iz nje dijelili? Ili je možda bio slavohlepan i nezadovoljan, što mu Mesija nije dao kneževske krune ni bogatstva? Ne znamo. Ali je Spasitelj prozreo njegovu nutrinju i veoma se ožalostio, kad se kod Cezareje Filipove potužio: »Nisam li ja izabrao dvanaestoricu? a ipak je jedan između vas đavao« (Iv. 6, 71).

Teške su to riječi Spasiteljeve, ali ih je zaslužio onaj, koji na sva Njegova dobročinstva i ljubav odgovara nezahvalnošću.

SPOZNAH TE, GOSPODE!

Spoznah Te, Gospode,
u plavetnoj zori jutra rana,
u kaplji biser-rose
na čaški cvijeta išarana.

Spoznah Te, Gospode,
u punom žaru podnevnog sunca,
i hladnoj bjelini planinskog snijega
s visokog blistavog vrhunca.

Spoznah Te, Gospode,
u biglisanju slavuja mala,
u zelen džbunju —i sjenci,
što tako tiho šumom je pala.

Spoznah Te, Gospode,
u sutonu, što kao purpur se žari,
u blagoj noći, što kao nježna mati
pokriva zemlju, sva bića i sve stvari.

Spoznah Te, Gospode,
u treptaju zvjezdica srebrne noći.
Spoznah Te, Gospode, u svemu što je bilo,
što je sada i što će — doći!

DON FACIBENI

Općina grada Firence imenovala je svojim počasnim građaninom dobročinitelja mladeži don Giulia Faciben'. Ovo imenovanje je uslijedilo jednoglasnom odlukom svih gradskih vijećnika bez obzira na stranačku pripadnost. U prisutnosti cjelokupnog općinskog vijeća, visokih predstavnika građanskih i crkvenih vlasti te velikog broja građana bila je don Facibeni-u uručena diploma o ovom počasnom imenovanju. Održani su razni govori, u kojima su govornici iznosili veliki i nesebični rad ovog socijalnog radnika. Don Facibeni je bio ganut, ali nekako i preplašen ovim visokim odlikovanjem, pak je na kraju svoga govora izjavio: »Još danas ili **sutra mogu biti pozvat**, da položim račun o svome životu i radu. Bojim se, da mi ne bi bilo rečeno: »Primio si već ljudsku plaću«.

Don Facibeni je započeo svojom akcijom sakupljanja sirotih dječaka 1922. Započeo je s dvoje siročadi, a iza dvije godine ih je već imao 18. Danas se u 14 zavoda don Facibeni-a nalazi 12000 siročadi. U zavodima don Facibeni-a siromašni dječaci se spremaju za samostalan život, pak je iz njih do sada izašlo: 13 svećenika, 25 njih je završilo druge fakultete, 51 učitelj, 8 geometara, 15 agrarnih i industrijskih stručnjaka, 27 optičara, 115 činovnika, 322 stručna radnika i t. d.

U 1950. godini sve ustanove don Facibeni-a trebale su za svoje izdržavanje svotu od 78,000.000 lira. Ova svota je priskrbljena isključivo dobrovoljnim prilozima. I ako ne raspolaže nikakvim fondovima ni kapitalima don Facibeni ne traži nikakvih patrona niti pak moli pomoć od bilo kakvih ustanova. Sa zahvalnošću on samo prima **one doprinose, koji dragovoljno** pristižu, vjeran riječima sv. Cottolenga: »Božja je providnost ljubomorna na svoju čast, toliko ljubomorna, da želi sama raditi, pak joj se ne mile ljudske brige. Pustimo je, neka sama radi. Ona je dužna intervenirati, jer se mi u nju pouzdajemo. »Don **Facibeni je živi svjedok** ovih riječi sv. Cottolenga. Već trideset godina Providnost intervenira za njegovu sirotinju uspješno i točno iz dana u dan.

POSLIJE SVETKOVINE

Utrnuli smo svijećice na boru-prošla je božićna svetkovina. Koliko se dana i noći snivalo o Božiću i pripravljalo njegov dolazak, pa zar ne bi trebalo, da božićna svjetlost ostane u našem domu dugo?

Da, trebalo bi da ostane i ona ostaje svagdje, gdje je iskrena radost pozdravila betlehemsko Djetešce. Ostaje svjetlost u onakvu srcu, koje je prihvatilo svoga Spasitelja i prišlo Njemu zajedno s anđelima i pastirima u svetoj noći. Jer Isus je došao i On je među nama. Svjetlost, koja je sinula nad Njegovom štalicom, plamti kao sunce nad svim našim putevima. Radost, koja se rodila s Njime, radost je neprolazna u čitavoj svojoj punini. Zato čuvajmo u duši toplinu, koju nam je darovalo Njegovo Rođenje. Otvorimo svoje domove, da prime Njega, kojega ljudi ne primiše u danima Njegova dolaska na zemlju. Dajmo okrilje nebeskom Djetetu i Njegov će smiješak cvjetati u našem srcu, Njegova će blizina pridizati našu klonulost, jačati našu snagu. Božićna će svjetlost onda uvijek ostati s nama.

Prava revnost

Pobožna duša, koja ljubi Boga, pokazuje revnost za slavu Božju u svakoj prilici. Revnost za slavu Božju je dio ljubavi prema Bogu i treba da prati tu ljubav u stopu. No jedva treba spomenuti, da ta revnost ne smije nikada da prevrši mjeru, ne smije biti nasilna, nagla i nerazborita, nego blaga i obzirna. Kako je ona plod ljubavi, treba da se i vlada prema svojstvima ljubavi, a ljubav je nježna, blaga, te u cijelom svom djelovanju sređena. Ipak nije ih malo, na koje se mogu primijeniti riječi Apostolove, da imaju revnost za Boga, ali ne po razboru. Za njih vrijedi opomena sv. Bernarda: Nepodnosiva je revnost nerazboritih ljudi. Gdje ima velike i žarke revnosti, potrebna je najveća razboritost, ta učiteljica ljubavi. Revnost bez razboritosti uvijek biva manje djelotvorna i plodonosna, kadkad upravo i štetna. Što je dakle veća revnost, što je silniji plamen duha, što je vatrenija ljubav, to treba više opreza i obzira, da se revnost zauzda, da se unutarnja vatra stiša i ljubav svede na pravu mjeru.

Sv. Hrizostom pripovijeda o nekom uglednom mladiću, koji je stupio u red i ispočetka pokazivao veliku revnost, no malo pomalo postao je hladan, ostavio samostan i podao se najvećim užicima i gadnim opačinama. Nakon nekog vremena došao je k sebi ganut dobrotom i blagošću jednog svećenika, povratio se u samostan i od tog vremena provodio život u neprestanom postu, molitvi, i pokajničkim suzama, samo da ispere dušu od grešnog kala.

Ima još jedan čin, koji izlazi iz ljubavi prema Bogu, a to je pokora za grijehe, bol i kajanje za njih. Duša, koja iskreno ljubi Boga, raduje se radi Njegovih savršenosti, želi Njegovu sve veću slavu, ona Ga cijeni više od imetka, položaja i svake svoje časti. Takova duša mora da osjeća duboku bol, što je u prijašnjem životu takvoga Boga zapostavljala i teško Ga vrijeđala. Ova je misao napunja uvijek iznova dubokim bolom, mami joj na oči gorke suze, premda je ta bol radi predanog pouzdanja u Boga kraj sve svoje jačine ipak tiha, blaga i mirna. Ovakovu bol radi grijeha vidimo kod kralja Davida, koji je vapio: Znam svoj zločin i grijeh je moj vazda preda mnom. Vidimo je i kod Izaije, koji je rekao: Na sve moje godine mislim pred Tobom u gorčini svog srca. Ta bolna ljubav je ona duboka pokora, o kojoj kaže sv. Toma: Po dubokoj pokori osjećamo bol za počinjene grijehe. Takva pokora treba da traje kroz cijeli život, jer uvijek treba čovjek da osjeća bol i nemir, što je sagriješio.

Poučno je, što sv. Jeronim pripovijeda o sv. Pauli. Kad je imala najžešću groznicu, nije dozvolila, da je polože u postelju, nego je ležala na tvrdom podu na pokrivaču od dlake. Molila je dan i noć gotovo neprekidno, i lila suze, kao da u njoj postoji nepresušni izvor suza, tako da su se na njoj ispunile riječi Prorokove: Svaku noć kvasim suzama svoj ležaj i u suzama kupa se moja postelja. Svoje svakidanje pogreške tako je oplakivala, da je tko mogao misliti, da je najveća zločinka. I kad sam je opomenuo, neka ipak prestane plakati, rekla je: Treba da mi lice postane nakazno, jer sam ga često protiv Božje zapovijedi mazala grimiznom i bijelom bojom, da mi bude lijepo i sjajno. Neka se muči ovo tijelo koje si je nekad priuštilo toliko udobnosti i užitka. Moj mnogi i lakoumni smijeh treba sada da okajem neprestanim plačem.

Ovakova pokajnička ljubav može nesamo da očisti dušu od njezinih grijeha, nego može da je oslobodi od svih kazni. Sv. Vinko Fererski pripovijeda, da je neka javna grešnica slušala propovijed i kod toga se najedamput raskajala za svoje grijehe i toliku bol osjetila za njih, da je iznenada pala mrtva. Tada se čuo glas s neba, koji je govorio: Nemojte se moliti za nju, nego se preporučujte u njezinu zaštitu, jer je ona ovaj čas primljena u nebo.

U BISKUPIJI DUBUQUE u SAD-ama broj katoličkih škola iznosi 112, a broj učenika i učenica 24.688, dok ih je 1945. g. bilo 14.672. U pučkim školama ima 600, a u srednjim školama 300 nastavnika.

IV. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

3. II. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Mat. 8, 23—27) pripovijeda, kako je Isus s Apostolima ušao u lađicu i u njoj zaspao. Nato se digla oluja i prijetila, da se svi potope. Apostoli probude Isusa i reknu Mu: Gospodine, izbavi nas, pogibosmo! A On im reče: Što se plašite, malovjerni? te zapovjedi vjetrovima i moru i nasta velika tišina. A Apostoli su se u čudu pitali: Tko je ovaj, da Ga slušaju vjetrovi i more?«

1. »I nasta na moru velika oluja. More je slika našega života: sad je mirno i veličanstveno, a sada je burno i prijeti smrću svakome. Oluje u našem životu jesu nesreće, bolesti, strasti naše, koje nas vuku u propast, te mržnje, svađe i ratovi među narodima. Sve nam to smeta, da lađica našeg života slobodno i ravno plovi u luku. More prijeti, da nas proguta, i jedina Božja pomoć mogla bi nas izbaviti od propasti.

2. »A On je spavao«. Kad Bog kao da spava ili kad ustegne svoju pomoćnicu ruku od nas, onda nas snalaze svakakva zla. On nas kuša, kao što se zlato kuša u vatri. Prepušta nas nama samima, da upoznamo svoju nemoć i bijedu. A kad je bijede dosta, i kad vidi, da dalje ne ćemo izdržati, On se budi, pokazuje nam svoj znak, da je blizu, i spasava nas. Naše je, da nikada ne gubimo pouzdanje i vjeru. Treba da se vladamo kao djeca, nad kojom uvijek bdije otac i majka, koji će im u svako doba priteći u pomoć. Bog je još više, nego otac i majka, jer je neizmjerno savršeniji.

3. »Zapovjedi vjetrovima i moru i nasta velika tišina«. Evo intervencije Božje! Samo jedna svemoguća riječ. To je ona stvarateljska riječ, koja je proizvela ljude, zemlju i svemir. Zar je Njoj teško otstraniti žalost, bolest, napast, kad se njoj pokorava sve? Imajmo vjeru i pouzdanje, i ne plašimo se, makar se gore rušile na nas.

4. »Tko je ovaj, da Ga slušaju vjetrovi i more?« Jedni misle, da On nije ni postojao. Jednima je On ludost, a drugima sablazan. Jednima je na ustanak, drugima na propast. Tko je? On je put, istina i život, On je načelo i cilj, On je osnovna ideja za preporod čovjeka i za sretni život, vremeniti i vječni. On je Spasitelj, Kralj i Sudac naš. On je ugaoni kamen, na koji se nadozidjuje zgrada našeg savršenstva. Blago nama, ako se uzidamo u Njegovu zgradu: nikakove bure ni oluje ne će nas pokolebati ni srušiti.

U FILADELFIJI, u SAD-ama, tamošnji radio i televizijska postaja su kroz mjesec listopad svakodnevno emitirali moljenje sv. Krunice, a na inicijativu pomoćnog biskupa msgra. Mc Cornica. Deset između najpoznatijih holliwoodskih glumaca predvodili su na samoj postaji moljenje sv. Krunice.

U BELGIJSKOM GRADU LUVENU na svečan način je proslavljena 100-godišnjica rođenja velikog belgijskog kardinala Merciera. Proslavi je prisustvovao i mladi belgijski kralj. Osim velikog broja Belgijanaca proslavi su prisustvovali i delegati stranih zemalja, među kojima i naš Hrvat o. dr. Karlo Balić, rektor franjevačkog sveučilišta »Antonianum« u Rimu.

Sv. Andrija Korsini

Nikola Korsini i njegova žena, ugledni visoki plemići u Firenci, bili su pobožni, a nijesu imali djece. Kad su jednom u crkvi čuli riječ Sv. Pisma: »Ne oklijevaj Bogu dati desetine i prvine«, obećali su, da će Bogu posvetiti svoje prvo dijete. To su učinili pred slikom Majke Božje u karmelićanskoj crkvi. Naskoro im je uslišana molitva, da dobiju dijete.

U noći prije poroda mati je sanjala, da je rodila vuka. Bila je jako žalosna pa se tužila zbog toga Presvetoj Djevici. Na to je opazila, kako je vuk ušao u crkvu i postao janjetom. Sjutradan 30. studenoga 1302. rodila je sina Andriju.

Svi napori roditelja da uzgoje dijete Bogu, nisu uspjevali. Neposlušan mladić odao se zabavama i zlom društvu. Psovao je roditelje, kad su ga opominjali. Jednom je teško uvrijedio majku. Bilo mu je petnaest godina. Majka mu reče: »Ti si doista onaj vuk, o kojem sam sanjala da sam ga rodila«. Tada mu je ispripovijedila svoj san i dodala, da je on posvećen Majci Božjoj već prije nego se rodio. Ove su riječi duboko djelovale na Andriju. Zaplakao je i cijelu se noć kajao za svoje grijehe i obećavao svoju vjernu službu Majci Božjoj.

Ušao je u karmelićanski red u Firenci. Revno je vršio sve pobožnosti i poslove u redu. Osobito se odlikovao u poniznosti poslužujući siromahe i bolesnike. Svete zavjete je položio na Bogojavljenje 1319. Prvu sv. Misu je čitao u samoći u malom samostanu kraj Firence. U Parizu je učio visoke bogoslovske nauke tri godine. Na povratku je bio izabran priorom.

God. 1349. izabran je bio biskupom u Fiesolama. Povećao je svoju revnost u pokorama. Kao biskup pokazao je osobito veliko milosrđe prema siromasima. Kao sv. Grgur Veliki točno je poznavao sve prilike svakoga siromaha i vodio je njihov popis. Tjelesnim djelima milosrđa mnoge je priveo i do vječnoga spasenja. Papa bl. Urban V. poslao ga je u Bolonju da izmiri zavađene građane. Tu je ulogu uspješno izvršio.

G. 1372. iza Polnoćke pao je u groznicu. Blažena Djevica mu je javila, da će na blagdan Triju Kralja, na godišnjicu svojih zavjeta, ući u nebeski Jerusalem. Na Bogojavljenje 1373. molio je tri simbola, apostolski, nicejski i Atanazijev. Umirući pobožno je izgovarao Simeonov kantik: »Sad otpuštaš u miru svojega slugu, Gospodine«. Papa Urban VIII. proglasio ga je svetim g. 1629. Crkva ga slavi 4. veljače.

ZNAČENJE MISNOG RUHA

Danas samo svećenik nosi misno ruho, dok su u staro doba svi pristupali u istom odijelu k službi Božjoj. Svećenik je odjeven misnim ruhom, ali cijela zajednica obnaša službu i čast Kristova svećeništva, koje je u stvari samo jedno, a razni su stupnjevi (Bopp). Kod svetog krštenja svećenik na svakoga krštenika postavlja rasprostrti bijeli rubac, malenu albu, s riječima: »Primi bijelu haljinu i ponesi je neokaljanu pred sud Isusa Krista!« — Zato moramo često pomišljati, prigodom prisustvovanja svetoj misi, na značenje vjerskog misnog rublja. Rekosmo, da svi kršćani po svetom krštenju imaju svoj udio u Kristovoj svećeničkoj i proročkoj službi. Toga nas osobito sjeća ulje svete krizme, kojim smo bili pomazani na svetom krštenju i sv. potvrdi. Zato i sv. Pismo veli, da smo mi pozvani da navještamo velika djela Božja (I Pet. 2, 5 i 9, Otkr. 1, 6, 5, 10., 20. 6.).

Općenito, odijelo ne samo da čuva naše zdravlje i ćudorednost, nego je ujedno znak našeg smisla za ćudorednost i ljepotu.

U prvim je kršćanskim stoljećima svećenik nosio isto bogoslužno odijelo ruho, kao i vjernici, jer se u običnom životu nije ništa od njih razlikovao.

Ipak su malo po malo postale razlike zbog svetosti obreda, te su se neki oblici odijela i do danas još iz starih vremena sačuvali. Crkva nije usvajala modu upravo zbog ozbiljnosti svetih čina, kao i zbog same ljepotne uloge, koju ima u sebi misno ruho. Još u ranom srednjem vijeku papa Inocent III. spominje prvo pravilo o bojama ovog ruha, prema kome gornji dijelovi misnog ruha, a to su: m a n i p u l, s t o l a i p l a n e t a imaju posebnu boju, određenu prema blagdanskom raspoloženju.

Koje značenje ima misno ruho, to nam pokazuju molitve, kojima svećenik prati samo svoje odijevanje. K tome dolazi boja i oblik. Po liturgisti Branu četiri su glavna značenja crkvenog ruha: d o g m a t s k o, m o r a l n o, a l e g o r i j s k o i r e p r e z e n t a t i v n o.

Ukratko, tri donja platnena i bijela komada ruha govore nam o religioznomoralnom stanju, u kome se nalazi u prvom redu zaređeni svećenik, a onda i svaki kršćanin, koji je dionik Kristova svećeništva. Tri gornja komada misnog ruha, svilena i u boji, neka nam označuju tri razne službe Isusa Krista, u kojima sudjeluju svećenik i cijeli vjerni puk, premda ne na isti način.

Sad nekoliko riječi o glavnim dijelovima misnog ruha. Najprije spomenimo o p l e ć n i k. Njega svećenik najprije stavlja na glavu i u popratnoj molitvi naziva ga kacigom spasenja. Kako se taj dio ruha stavlja na pleća, to se on zove oplećnik. Oplećnik nas potsjeća na vjeru, on pokriva glavu, jer nam razum donosi svjetlost, ali zaodjevenu otajstvima. Drugi dio je p o j a s. On je simbol samozataje, žrtve uopće. Zato redovnici i redovnice nose pojas kao simbol žrtve i samozataje. Kad svećenik stavlja na ruku manipul, onda on moli sa Psalmistom ovo: »Koji siju u suzama, žeti će u radosti. Sijući sjeme hodali su plačući, ali se vraćaju kličući i noseći snopove svoje« (Ps. 125, 5.) Njega ta molitva potsjeća na njegovu tešku i odgovornu službu.

Stola je posebno sveto ruho, koje nosi samo svećenik kadgod vrši bilo kakvu svećeničku službu, dok misnica izgleda kao plašt, koji nas opominje na njegovu pastirsku službu. Biskup daje ovaj dio misnog ruha ređenicima kao znak ljubavi, a ona se pokazuje u spuštanju k svim potrebnim i u posluživanju bijednima svake vrsti.

AMERIČKI KATOLICI I CRNAČKO PITANJE

Poznata je stvar, da u Americi usprkos tolikog napretka civilizacije, još uvijek postoji crnačko pitanje, pitanje diskriminacije ljudi crne kože. Još u doba, kada je u Americi postojalo ropstvo, kada crnački robovi od strane svojih gospodara nisu bili smatrani za ljudska bića, američki su se katolici odnosili prema crncima sa simpatijama, ali nažalost za poboljšanje sudbine crnaca robova, katolici nisu mogli mnogo učiniti. Katolici su naime tokom prva tri vijeka postojanja američke nacije bili samo tolerirani, a njihove simpatije prema crncima bile su uzrokom više, da ih se smatralo politički pogibeljnima. Crnački povjesničari su uvijek razlikovali katolike od ostalih bijelaca i priznavali su katolicima njihov stav, koji je dolazio otuda, što katolici stoje na gledištu »da je vijest Božanske Ljubavi upućena svima ljudima bez razlike.«

Kada je proglasom američke nezavisnosti Katolička Crkva u Americi stekla slobodu djelovanja, katolički su biskupi pozvali svećenike, neka se što više posvete djelovanju među crncima. Osnovana je bila posebna redovnička družba sv. Josipa od presvetog Srca, koja se isključivo bavi misijskim djelovanjem među crncima, a i druge redovničke družbe kao družba Otaca Duha Svetoga, Benediktinci, Isusovci i ostali, sve se više posvećuju radu za crnce. Treći baltimorski koncil, održan 1884., osnovao je posebnu komisiju za misije među crncima i Indijancima i ova komisija još uvijek upravlja apostolatom među ovim rasama.

Danas u Americi ima 578 svećenika, pripadnika raznih redova, koji se isključivo bave misijama među crncima. Katoličkih crnaca u Americi ima 350.000 sa 408 crkava, od kojih je 279 njih na američkom jugu. Najbrojnija se crnačka župa nalazi u New Orleansu, koja broji 13.000 vjernika, a pučku školu ove župe posjećuje 1500 crnačke djece.

Obraćanja crnaca su u porastu. Godine 1948. je bilo u Americi 9000 crnaca, koji su se obratili na katoličku vjeru. Rezultati bi bili još povoljniji, kada bi se povećao broj crnačkih svećenika, kojih danas ima tek nešto oko 40. Nadati se je, da će se uskoro broj crnačkih svećenika povećati, pošto 23 redovničke družbe i 16 biskupija primaju danas crnce u svoja sjemeništa. Veliku pomoć crnačkim misijama pružaju čč. Sestre njih 1.257, koje se bave odgojem 64.874 djece u preko 300 pučkih škola kao i odgojem 6.000 đaka srednjih škola.

Katoličke misije među američkim crncima se mnogo bave i socijalnim radom. Osnivaju se odmarališta, zadruge, štedionice, uredi za namještenje i druge ustanove. Mladi svećenik o. Lamenu započeo je radom među crnačkim seljacima. On je organizirao jedno uzorno crnačko selo, u kojem je pored higijenskih kuća za nastambu sagrađena crkva, samostan, škola, dom prosvjete, klinika, spremište za poljoprivredne strojeve, radiona i sklonište za starce.

Misionari s optimizmom gledaju u budućnost. Oni tvrde, da su crnci po naravi vrlo religiozni i kada se jednom obrate, postaju uzorni katolici i gorljivi apostoli.

Ne može se međutim misliti na obraćenja u masama, dok se ne ukloni ono, što baca ljagu na današnju američku civilizaciju t. j. rasna diskriminacija. Katolici su pobornici akcije za uklanjanje rasne diskriminacije. Misijski savez katoličkih studenata zajedno s jednom grupom svećenika pokrenuo je međurasni pokret, koji po cijeloj Americi organizira konferencije u korist uklanjanja rasne diskriminacije. Ovaj pokret potpomaže komitet sastavljen od bijelaca i crnaca, koji je 1934. osnovao o. La Fargel. Svake godine tokom mjeseca ožujka katolici u Americi održavaju »Tjedan međurasne pravde« s javnim manifestacijama, sastancima, natpisima, radio programima i javnim diskusijama. 1949. god. 142 koledža i sveučilišta organizirali su ovaj tjedan. Rezultat je taj, da svake godine sve veći broj sveučilišta i koleža otvaraju svoja vrata i crnačkim studentima.

O. La Fargel tvrdi, da bi se za 20 godina broj katoličkih crnaca u Americi početvorostručio, kad bi svi američki katolici postali aktivni u borbi za čovječja i građanska prava američkih crnaca.

FINSKI KATOLICI su priredili godine 1951. hodočašće brdu sv. Henrika na jezeru Kjerlo. Sv. Henrik je bio onaj, koji je doveo kršćanstvo u Finsku. Finska je zemlja, koja među sjevernim europskim državama ima najmanji broj katolika.

JEFTINA KĆI

U doba sudačko, dok Izraelci još nisu imali svojih kraljeva, nego su živjeli pod upravom svojih plemenskih starješina (oko 1350.—1050. g., pr. Kr.), događalo se, da su pojedina plemena počela zanemarivati vršenje Mojsijeva zakona i upadati u krivoboštvo i različite druge opačine. U takovim prilikama Bog bi ih kažnjavao pritješnjavanjem sa strane susjednih naroda.

Tako se dogodilo, da su na izraelska plemena nastanjena s istočne strane Jordana u pokrajini Galaad, zavojštili Amonci. Izraelska plemena, pritisnuta ljutim nevoljama, zavapila su k Bogu za pomoć, i Bog im je podigao junaka Jeftu, koji je sabrao vojsku, da ustane na obranu svojih suplemenika protiv nepravednih napadaja Amonaca, da otmu Izraelcima dio njihove zemlje. Nakon što je Jefta bez uspjeha opomenuo amonskoga kralja, da se okani nepravednih osvajačkih pokušaja, poveo je vojsku protiv njega. Prije polaska u boj Jefta je učinio pod zakletvom zavjet, ako pobijedi neprijatelja, da će biti Gospodnje i prinijeti Bogu za žrtvu prvo, što mu na povratku iz boja iz njegove kuće iziđe ususret. I doista Jefta je izvojevao nad Amoncima sjajnu pobjedu osvojivši dvadeset njihovih gradova. Kad se vraćao kući s vojnog pohoda, izišla mu je ususret njegova jedinica kćerka sa svojim drugaricama, svirajući i plešući, da veselo dočeka svog oca kao pobjednika nad neprijateljima. Kad je opazi Jefta, razdrije u znak žalosti svoje haljine i reče: »Jao, kćeri moja, obarajući mene i sebe si samu oborila, jer sam otvorio svoja usta Gospodu, i ne mogu što drugo učiniti!« Kćerka mu odgovori: »Oče moj, ako si otvorio svoja usta Gospodu, učini sa mnom, štogod si obećao, kada ti je dato, da si se osvetio i pobijedio neprijatelje. Jedno te samo molim: dopusti mi, da kroz dva mjeseca obilazim po gorama i oplakujem svoje djevičanstvo sa svojim drugaricama«. On joj to dopusti, i nakon dva mjeseca izvrši na njoj svoj zavjet, i ona nije poznala muža. Od toga vremena zavladao je kod Izraelaca stalan običaj, da su se svake godine u određeni dan sastajale izraelske kćeri, da oplakuju Jeftinu kćer kroz četiri dana. Iako nije u Sv. Pismu zabilježeno njezino ime, sačuvala nam ga je židovska predaja po svjedočanstvu židovskog filozofa Filona Aleksandrijskoga, koji spominje, da se zvala Seilam.

Za Jeftin zavjet drže tumačitelji Sv. Pisma, da nije bio dosta promišljen, jer nije pomišljao na sve okolnosti, pod kojima je taj zavjet mogao postati nemogućim za izvršenje. Tumačitelji Sv. Pisma razilaze se u mišljenjima o načinu izvršenja tog zavjeta. Većina starijih tumačitelja drže, da valja ovu žrtvu shvatiti u doslovnom smislu t. j. tako, da je Jefta doista dao svoju kćerku spaliti Bogu za žrtvu. Ali u tom slučaju teško je objasniti, kako bi Jefta mogao taj čin dovesti u sklad s Mojsijevim zakonom, po kom je bilo zabranjeno žrtvovati ljude (isporedi knj. Izlaska 13, 1. 13; Brojevi 18, 15 i knj. Levitska gl. 27). Zato noviji tumačitelji Sv. Pisma objašnjavaju smisao ove žrtve tako, da se Jeftina kći predala kao doživotna djevica na službu kod sv. šatora. Temeljni razlog za ovakvo tumačenje daju riječi na svršetku ovog poglavlja, gdje se kaže da Jeftina kći nije poznala muža. Ovo bi bilo suvišno isticati, kad bi Jeftina kći umrla spaljena za žrtvu. Da je pak to bila jedna od najvećih žrtava, zna se po tom, što je ona bila jedinica kći, od koje je Jefta očekivao nastavak svoga potomstva, a ostati bez potomstva smatralo se nenadoknadivim gubitkom i nesrećom u patrijarhalnim obiteljima starih istočnjaka, pa tako i kod Izraelaca.

Bilo kako mu drago, svakako je neizrecíva žrtva bila kako za Jeftu, tako i za njegovu kćerku, umrijeti bez potomstva. Iz privole Jeftine kćeri, da ispuni zavjet žrtve svog oca, vidi se dokaz njezina herojskog junaštva za dobro svog naroda i domovine, kao što i izraz nepokolebljive vjernosti u održavanju obećanja, zadatog Bogu.

VRIJEDNOST NAŠIH RUKU

Ruka je najradinije udo ljudskoga tijela. Ona je uvijek i svuda u igri, gdje duh djeluje prema vani. Ona je pomoćnik svim našim mislima i htijenjima. Ona prati svojim pokretima veselo i bolno raspoloženje naše duše. Ona je vršilac i primalac svega, što čovjek izvana u sebe prima, bilo za tijelo ili za dušu. Ona je bez prestanka od jutarnjeg ustajanja do večernjeg lijeganja u svim djelima, koja čovjek čini. Ona je najvjernija i najneumornija služavka. Ona prestaje sa svojom službom istom onda, kada se umorna smiruje u snu ili kad se na samrtnom času povlači sa svijeta.

Tko hoće da se pravo pozna, neka pazi samo jedan cijeli dan na rad svojih ruku. I tko hoće da svoju dušu poboljša i obrazuje, neka počne time, da svoje ruke stavi u red. Ruka je doduše samo bezvoljno oruđe duha, ali od običaja ide tisuću puta svojim vlastitim putevima bez znanja i volje duše. To ne smije biti. Svaki treba da bude u svako vrijeme gospodar svojih ruku! Njima treba da ravna samo na dobro, a nikako na zlo.

Kad jutarnje svijetlo otvori naše oči i počinju prvi pokreti naših ispavanih udova, neka se naše ruke ispruže na blagoslov nad našim tijelom, da bude posvećeno svako naše djelo i budemo otporni proti svakoj pogibelji u nastajućem danu. Svakoj čistoj i vjernoj ruci daje Gospodin snagu da blagosliva. Zato majka stavlja svoju ruku na tjeme svoga djeteta. Zato podiže otac na samrti svoje ruke da podijeli posljednji blagoslov svojima. Zato je i kršćanski običaj, da se blagoslivamo znakom svetoga Križa u rano jutro.

Tko se smije na te običaje ili ih čini na sebi, da kod toga ništa ne misli, ne znakolika mu je dana moć nad njegovim vlastitim udesom. Ovaj naime jutarnji Križ na našem čelu svijetli kao sunčano svijetlo kroz cijeli tugaljivi dan. Sjaji se kao zlatni odsjev nad našim poslom, pada kao svijetla zraka k našim nogama, koje tumaraju po tamnim putevima. Označuje svako djelo biljegom Gospodnjim, po kojem će nas suditi i nagraditi.

Kad svoje ruke sklapamo na molitvu, treba da stojimo pred Bogom kao dijete, koje ne zna puta i plače za vođom da mu ga pokaže. Treba da pružamo ruke prema Bogu, da nas On prihvati i vodi preko tegoba dana. Mi ne smijemo moliti za bogatstvo ni časti, nego za čistoću srca i žar ljubavi Božje. Ne govorimo samo riječi kao pogani, niti trebamo nabrajati sve što trebamo. Bog znade naše potrebe. Kad bi sve ruke, koje se jutrom sklapaju na molitvu, bile cijeli dan čiste i časne, ne bi na zemlji bilo toliko nečistoće, prevare i obmane.

Kad svoju ruku polažemo na neki posao, treba da smo si svjesni, da za to dugujemo račun Bogu i cijelom čovječanstvu. Nitko nema pravo da bude lijenim korisnikom tuđega rada. Mi se oblačimo odijelom, koje nismo mi sašili. Mi idemo putevima i cestama, koje nismo mi uredili ni opločili. Mi jedemo kruh, kojega nismo ni sijali ni mlatili ni pekli. Mi se tako služimo s tisuću stvari, koje nismo mi ni izmislili ni oblikovali ni stvorili.

Nas okružuje cijeli svijet, koji nam ponizno služi i pomaže nas. Zato nemamo nikakvo pravo staviti ruke u džepove. Tko se dakle daje posluživati, dužan je i sam služiti i pomagati drugima. Svaki je čovjek kao stvor i član velikog radnog reda u prirodi postavljen na mjesto, gdje on mora svoje ruke ispružiti, da udovolji svom određenju.

Kad pružamo svoje ruke za jelom i pićem, moramo se sjetiti, da ne sjedimo za vlastitim stolom, nego za stolom Božjim. Stoga moramo sa zahvalnošću i radošću primati, što nam Božja dobrota daje bilo to malo ili mnogo, prija li to našem ukusu ili nam je gorko. I kad nas napastuje mrmljanje, moramo si reći, da bi stotine tisuća gladnih i bolesnih sjalo od veselja, kad bi bili pozvani da se mogu sjesti za naš tvrdi stol. Što smo mi učinili velika i zaslužna, da bismo mogli od Boga tražiti posebni bogat stol?

Kad mi pružamo ruku susjedu na pozdrav, neka kod toga bude u nama istina i toplina, da nam Duh Gospodnji ne baci u lice našu laž i neiskrenost: »Nisi naime lagao čovjeku, nego Bogu«. Ako hinimo kojemu bratu ili sestri prijateljstvo ili odanost, a naše srce ostaje kod toga mirno i oko svijetlo, nismo onda vrijedni ni njihove ni Božje ljubavi i Bog će nas kazniti zbog te hladnoće i ogavnosti.

Kad naša ruka daje milostinju, treba da osjećamo, da dajemo nešto što nama ne pripada i dajemo ono, što po Božjoj pravdi pripada jednakopravnom članu velike krušne zajednice svih živih. Sjetimo se, da molimo Gospodina u množini, »daj nam kruh naš svagdašnji« t. j. svima, koji stanujemo na zemlji, koja nam po određenju Božjem daje plodove svoje godinu za godinom, da ih dijelimo u bratskoj ljubavi i brizi.

Kad uveče skidamo odijelo sa svoga tijela, treba da mislimo na Onoga, koji nam može još ove noći skinuti tjelesno odijelo i gole pozvati preda Se.

Tada će spasti s nas svako utvaranje, kojim se brižno ogrćemo i kitimo. A naše ruke ne će više moći ništa učiniti, što bi nam bilo na užitak, mekoputnost i ugodnost. Tada ćemo stajati kao bogalji bez ruku. Niti ćemo moći išta raditi, što bi nam vrijedilo za vječnost. Međutim će druge ruke naše tijelo bez duše kao smeće iznijeti i baciti u zemlju, da se njoj opet vrati što je od nje uzeto.

Postavljeni zakoni

Povrh naravnoga ćudorednoga zakona postoji i pozitivni ili postavljeni ćudoredni zakon. To je zakon, koji Bog svojom slobodnom voljom čovjeku postavlja i neposrednim nekim činom proglašuje. Za postavljeni zakon doznajemo samo iz Objave. Time, što je Bog čovjeka digao u nadnaravni red, nužno mu je izdao i zakon, po kojemu će čovjek upravljati svoje čine k nadnaravnom blaženstvu, a to je blaženo gledanje Boga licem u lice u nebu.

Postavljeni se Božji zakon dijeli na stari ili Mojsijev zakon i na novi ili Evanđeoski zakon. Sva nauka, što ju je Bog neposredno objavio od postanka svijeta pa do Isusa Krista, zove se stari ili Mojsijev zakon, a nauka, što ju je svijetu dao Isus Krist i njegovi Apostoli, zove se novi ili Evanđeoski zakon. Kao što milost ne ruši i ne uništava našu narav, nego je diže i usavršuje, tako ni postavljeni Božji zakon ne ruši i ne uništava naravni ili prirodni zakon, nego ga upotpunjuje i usavršuje. Prema tome postavljeni i naravni zakon čine zajedno potpuni ćudoredni zakon, koji ima svrhu pomoći čovjeku da postigne nadnaravni blaženi život u nebu, koji se sastoji u blaženom gledanju Boga kroz svu vječnost.

Smrću Isusovom na križu prestaje obveza staroga ili Mojsijeva zakona, a na snagu stupa novi ili Evanđeoski zakon. Isus Krist je svojom zakonodavnom moću izdao svijetu novi zakon, koji obvezuje sve ljude i zove se nadnaravni zakon. Kristov novi ili Evanđeoski zakon sadržaje tri vrste zapovijedi. Jedne su bogoslovske, druge ćudoredne ili moralne, a treće su sakramentalne.

Bogoslovske se zapovijedi odnose na bogoslovske kreposti: vjeru, ufanje i ljubav, i pokazuju način, kako se ove kreposti razvijaju i usavršuju. Spasitelj veli za vjeru: »Koji uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a koji ne uzvjeruje, osudit će se« (Mk 16,16). A za ljubav veli: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom misli svojom. Ovo je najveća i prva zapovijed. A druga je ovoj jednaka: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe« (Mt 22,37-39).

Ćudoredne su zapovijedi i novoga zakona sadržane u deset zapovijedi Božjih, koje su stvarno naravni ćudoredni zakon. Time, što Isus usvaja deset zapovijedi Božjih, usvaja sav naravni zakon. Prema tome Isus ne samo da ne ruši ništa od naravnoga zakona, nego ga—štoviše—obnavlja, potvrđuje i usavršuje. »Čuli ste, veli Isus, da je kazano starima: Ne ubij, a tko ubije, bit će kriv sudu. A ja vam kažem, da će svaki, koji se srdi na brata svoga, biti kriv sudu. Čuli ste, da je kazano: Ne čini preljuba. A ja vam kažem, da svaki, koji promatra s požudom ženu, već je učinio s njome preljub u srcu svome. Rečeno je: Tko otpusti svoju ženu, neka joj dade rastavni list. A ja vam kažem, da svaki, koji otpusti svoju ženu, osim radi preljuba; navodi je, da čini preljub, i tko se oženi s otpuštenom, čini preljub«. »Opet ste čuli, da je kazano starima: Ne kuni se krivo, a ispuni, što si se Gospodinu zakleo. A ja vam kažem, da se ne kunete nikako: ni nebom, jer je prijestolje Božje; ni zemljom, jer je podnožje nogama njegovim. Ne kuni se ni glavom svojom, jer ne možeš nijednoga vlasa učiniti bijela ili crna. Nego vaša riječ neka bude: da, da; ne, ne, a što je više od toga, od zla je« (Mt 5).

Sakramentalnim zapovijedima uređuje Isus Krist svete Sakramente, a napose novozavjetnu žrtvu sv. Misu i Presveti Oltarski Sakramenat. U razgovoru s Nikodemom veli Isus: »Zaista, zaista ti kažem: Ako se tko ne preporodi vodom i Duhom Svetim, ne će moći ući u kraljevstvo Božje« (Iv 3,5). Evo ustanova sv. Krsta! Na zadnjoj večeri, »uzevši Isus kruh dade hvalu, prelomi dade učenicima govoreći: Ovo je tijelo moje, koje se daje za vas; to činite na moj spomen«. Tako i kalež po večeri govoreći: »Ovaj kalež je Novi Zavjet u krvi mojoj, koja se za vas proljeva« (Lk 22,19-20). Ovo je ustanova sv. Mise! »Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrisiti na sudnji dan« (Iv 6,54). Evo ustanova svete Pričesti.

Time, što je Isus Krist svojim ugledom potvrdio deset zapovijedi Božjih, one nas vežu s dva naslova: Vežu nas snagom naravnoga zakona i snagom postavljenoga ili objavljenog zakona. Sve ljude na svijetu vežu snagom naravnog zakona, a nas kršćane vežu i snagom objavljenoga zakona. Prema tome mi kršćani teže griješimo, kad kršimo deset zapovijedi Božjih nego pogani, jer ih bolje poznamo nego pogani.

SVETA OBITELJ

Crkva slavi Svetu Obitelj u nedjelju poslije Bogojavljenja. Samo jedan pogled na život nazaretske Obitelji! Svi smo mi izašli iz obitelji, u njoj odrasli i za nju se spremili. Zato je potrebno da isporedimo svoju obitelj s onom u Nazaretu.

Mladi su roditelji stavljeni pred novu veliku zadaću, kad ugledaju pred sobom novi dar Božji, svoje dijete. Rađa se pitanje: kako ćemo ga odgojiti? Mnogi posežu i za pedagoškim knjigama, za higijenskim spisima, da im budu na pomoć u odgoju maloga zlata. Koliko iznenađenja u pedagoškim knjigama! Babilonska pometnja! Svaka daje drugačije upute i poziva se na kojega filozofa. Koliko filozofija, toliko odgojnih sustava. Mladi su roditelji sada još u većoj muci nego kad nijesu poznavali pedagoške knjige. Traže savjeta u drugih ljudi, koji su već odgojili svoju djecu. Tu će se redovito više naučiti. Za kršćansku obitelj nije to pitanje tako teško. Oni znadu, da je Isus Krist najbolji odgojitelj. On postavlja pred odgojitelja svrhu čovjekovu na ovoj zemlji i u vječnosti, pa mu daje sva sredstva, da postigne jedno i drugo. Zato kršćanski roditelji znadu, da će najbolje odgojiti svoje mezimče, ako ga odgajaju po nauci Evanđelja. Uzor gledaju u Svetoj Obitelji u Nazaretu.

Kršćanski su roditelji dočekali svoje dijete dar s neba i zapjevali zahvalnu pjesmu Bogu, kad im je dijete sretno došlo na svijet. Sretni su, kad im je dijete zdravo i napredno, kad napreduje u dobi i mudrosti pred Bogom i ljudima. Slušaju Isusove riječi: »Pustite malene k meni«, pa daju svoje dijete Isusu po svetom krštenju i nose ga k Njemu u crkvu. Prve riječi njihova djeteta bit će Isus i Marija, a prvi koraci bit će k Isusu na oltaru, prva molitva sklopljenih ručica bit će Očenaš. Sa suzama i molitvama tražit će roditelji izgubljeno dijete, a najsretniji bi bili, da ga nađu u hramu. Ako dijete njih sluša, vjeruju, da će slušati i Boga. Zato ga sve više ljube, a dijete njih. Najsretnije dijete, koje odraste na ljubavi oca i majke i na srcu Božjem. Bez ljubavi se ne može odgojiti čovjeka. Ljubav je temelj svakog poretka i napretka, temelj obitelji i socijalnog poretka. U ljubavi je poslušnost lahka i onda, ako traži i velike žrtve. Isusa, Sina Božjega, hvali Evanđelje: »I bijaše im poslušan«. Dakle u Svetoj Obitelji vlada ljubav. Sav život Svete Obitelji je jedna žrtva, ali je doprinosi spremno velika ljubav. Ta ljubav ne traži sebe, nego samo dobro bližnjega. Takve ljubavi nema bez Boga. Zato je Bog osnovica svake obitelji, Isus se mora nastaniti u svakoj obitelji, da bude sretna.

PODLISTAK

OSVRT NA BOŽIĆNE DOGAĐAJE

Ranog, zimskog plavog sumraka nestaje, magla biva sve gušća, obavija grad mekanom, velastom svilom, nad kojim dominiraju dva vitka zvonika sv. Kralja u Zagrebu. Nebo je postalo tamno, zvijezde zablistale, a tada se zanjihalo veliko zvono s Katedrale. Badnjak 1951. Ostavit ćemo buku grada osvijetljenog jarkim žaruljama, koje probijaju maglu. Ne ćemo više čuti neumornu, zaglušnu glazbu radia. Popet ćemo se na trg, kojega na vitkom stupu čuva Djevica. Iz blizine obrisi katedrale bivaju jasniji, a putem k crkvi hrle tamne skupine ljudi. Svi su u magli bezlični, čini se, skoro bez riječi oprezno hodaju, da ne naruše mir Svete Noći.

Zar su to pastiri, kojima je anđeo javio dolazak Spasa? Možda i jesu. Nevidljivi im je anđeo rekao, nevidljiv ih vodi.

Ulazimo i mi. Crkva je puna ljudi. Orgulje bruje koral. Mnogi hrle jaslicama.

U rasvijetljenoj spilji Mati Predivna bdije nad Djetetom. Sveti je Starac pored Nje. Dvije životinje su se stisle pored Njih. Zar žele svojim dahom zagrijati Nejakoga? I dok se anđeli dive Riječi, koja je postala Tijelo, s betlehemskih pašnjaka žure pastiri. Tek nekoliko od njih još spava uz rumeni žar vatre. Tek nekoliko, dva...tri...

Žure pastiri, a lica su im obasjana mirom i radošću... I dok se nekrvna Žrtva prikazuje na oltaru, a božićna pjesma se ori do visokih svodova, polako se okrećem i promatram ljude oko sebe.

Mlada majka stoji kraj mene. Stisla je u naručje svoje čedo: plavokosu, malenu djevojčicu. Staje na prste i podiže na više svoje dijete. Iz očiju majke i djeteta sja mir i radost. Pored nje vitak, mlad muž tumači sinu tajnu Badnje noći.

U uglu kraj zida stoji sijeda gospođa. Bolna joj je crta urezana oko usana. Oči, —kao da su isplakale sve suze. Znam. Dva su joj sina nestala u ratu. Opazila me, i ja kimnem glavom u znak pozdrava. Odvratila mi je pozdrav laganim, smirenim smješkom. Samotna je njezina božićna noć, a ipak smirena. Ona znade i vjeruje — jedne badnje noći u vječnosti (a život je tako kratak!) naći će svoje mlade junake.

I onda: uz mlade studente, što pjevaju punim glasom stoje ozbiljni, prosijedi muževi. Uz žene u krznu siromašna bakica ogrnuta pohabanim, crnim, vunenim rupcem. Uz vedre djevojke rumenih obraza ispaćene bijedne žene. I svi pjevaju ili grlom ili dušom. Svi su tu pred štalicom dobri, mirni.

I svi žele, da božićna radost čim dulje potraje.

Jedne druge božićne večeri s toga trga, kojega čuva Djevica, polazimo tihom, širokom ulicom.

Ondje je crkva s visokim, šiljastim tornjem. Unilazimo. Tako je lijepo. U rasvijetljenoj crkvi ne služi se služba Božja, ali Kristov puk se okupio oko jaslica i pjeva. Pjeva iz pune duše i srca. Dugo slušam i najednom, čini mi se još se jedan glas umiješao u pučko pjevanje. Meni bliz. Pa da! To pjevam ja — Kasno izlazimo iz crkve. Vraćamo se kroz mirnu ulicu i navraćamo još samo na čas u crkvu s tornjem, kojega je pokrila zelenkasta patina. Ondje, gdje vitki anđeo čuva grob našeg svetog biskupa Langa. Crkva u polutami. Kasno je, i samo još sijede bake ustima šapuću molitve kraj jaslica, kamo hrle pastiri, sve dotle, dok crkvenjak ne upozorava, da se crkva mora zatvoriti.

Ali nama još nije dosta božićne radosti. Polazimo na sv. Tri kralja do crkve s dva nedovršena tornja. Večernji je sat. Malo smo zakasnili. Večernja sv. Misa je već započela. Moramo biti malo bezobzirni i oprezno se progurati kroz mnoštvo. Crkva je naime dupkom puna.

Ovaj puta su djevojke i dječaci imali sreću. Sigurno su ranije stigli u crkvu i okupili se oko jaslica. Zarumenjenih obraza, gorućih očiju ne skidaju pogleda sa štalice, u kojoj se Djetetu klanjaju kraljevi mudrosti i bogatstva zemaljskog.

Prošlo je podizanje, orgulje se tiho javile. Zar se to javljaju pastirske frule iz davnih, davnih vremena?

Tada mlad, svjež glas zapjeva:

»Pastiru, pastiru, jesi li vidio?

Štalicu gle, jasle gle! Tako nam anđel rekao«.

U tom glasu bio je vapaj zazivanja, nešto što neminovno zove. Čvrsta vjera. Uzbuđenje je prošlo crkvom. Kao srh radosti.

»Jeste li čuli, kako nebesa
Javiše čuda predivnog glas,
Milenim glasom pjevahu skladno
U bijednoj štali rodi se Spas«.
Cjelujmo male nožice Njemu,
Čitavo srce darujmo Njemu...«

Okrenula sam se prema koru. Jedan se mladi budući pastir duša pjesmom obratio jaslicama.

Tada mi postade toplo u duši u snažnom saznanju, kako smo jedno, mi Crkva vojujuća na zemlji: pastiri i stado, mlado i staro, bijedno i sretno. I kako je velika Istina:

»Gdje budete na okupu dvoje ili troje, JA sam s Vama«.

Zanimljiva svojstva TOPLINE

Glavni je i neiscrpljivi izvor topline Sunce. Ono poklanja Zemlji toplinu u obliku svijetla. Ali energija topline sadržana u svjetlosnim sunčanim zrakama, ne propada na Zemlji. R. J. Mayer otkrivač zakona o održavanju topline, kaže: »Priroda je postavila sebi zadatak da svjetlost, koja kreće od Sunca naprama Zemlji, u letu zadrži, da je pretvori u čvrsti oblik i sačuva. A da se postigne ovaj cilj na Zemljinoj površini, nalaze se organizmi, koji živeći primaju u sebe Sunčevu svjetlost. Ovi organizmi su biljke. Biljni svijet obrazuje jedan rezervoar, u kome su ustaljene leteće zrake Sunca«.

Biljka, ta najsavršenija kemijska tvornica na Zemlji, udiše ugljični dioksid, otrovni plin iz zraka, te od ugljika, koji je u tom plinu sadržan, i od vode, koju biljka usiše iz zemlje, stvara u zelenom lišću, u t. zv. klorofilnim zrncima, a pod utjecajem Sunčeve svjetlosti — hranu: škrob, slador, masti, celulozu. Dakle iz neorganskih tvari u biljkama se stvaraju hranive organske tvari.

Ali ne samo to, nego što je u prirodi još najznačajnije, klorofilna zrnca biljke prihvaćaju Sunčevu svjetlost, da je preobraze u skrivenu kemijsku energiju, koja se nalazi u hrani. Kada se živa bića hrane, onda se ova skrivena energija u njihovim tijelima oslobađa, pretvara se u toplinu, živu silu, pomoću koje se obavljaju razni životni procesi, gibanja, radnje u tijelu. Naša životna sposobnost pokreće se dakle energijom, koju smo preko zelenih biljka dobili od Sunca.

Čak i kada izumru organizmi, mnogi od njih mogu ostati dugo vremena pod Zemljom, rezervirani zajedno sa svojom energijom. Rudnici ugljena, izvori nafte i ulja, predstavljaju velike rezervoare Sunčeve energije, koju ljudi iskorišćavaju za pogon strojeva, saobraćaj, ogrjev i t. d. Ugljen, umjetna svijetla i svi oblici energije na Zemlji nisu ništa drugo, nego dijelovi Sunca, koje je svoju blagotvornu snagu poklonilo bilju, a preko njega životinjskom svijetu i ljudima za održavanje života. Sunce je veličanstveno središte svoje planetarne obitelji i moćni izvor života na Zemlji.

Uzduh i svi plinovi odlikuju se time, da se jako slabo ugrijavaju neposredno sunčanim zrakama. Tople sunčane zrake prolaze kroz uzduh i najjače griju površinu Zemlje. Sjetimo se, kako zna biti vruće tlo, osobito kamen, po kome ljeti bosi hodamo, kad Sunce pripeče. Zrak se zapravo grije radi dodira s ugrijanim tlom. Najdonji sloj zraka najprije se i najviše ugrije, zato postane lakši i počne se dizati uvis. Na njegovo mjesto dolazi hladniji sloj, pa se i on u doticanju s vrućim tlom ugrije i uzdiže. Da nema toga strujanja, zrak bi bio posve hladan, a samo bi tlo bilo ugrijano.

Kad se puši, vidimo da se dim penje uvis. Zapravo je dim sitna prašina izgorjelog duhana i cigaretnog papira. To je radi toga, što on užaren kraj cigarete ugrije zrak, koji zato postane lakši i počne se naglo dizati. Pri tom uzdizanju vrući zrak nosi sobom čestice dima, pa tako postaje vidljivo uzdizanje. Tako isto ugrijani zrak nosi sobom uvis nevidljive čestice vodene pare s površine mora, voda i tla, te se u uzduhu kasnije stvaraju oblaci i nastaju oborine.

Kada grijemo na pr. dva lonca vode od 10° C do vrelišta 100° C, pa je u jednom jedna litra vode, a u drugom pet litara, možemo lako ustanoviti, da će grijanje drugog lonca trajati pet puta duže, ako se oba griju na jednako jakoj vatri. Prema tome zaključujemo: množina topline bit će to veća, što je veća količina vode i što je veći porast temperature, koji želimo postići.

Ako grijemo 1 litru vode i 1 kg olova na istoj vatri, opazit ćemo: dok se voda ugrije za 5° C, olovo će se ugrijati za 165°, dakle za 33 puta više, premda su i voda i olovo primili jednaku množinu topline. Da smo umjesto olova uzeli 1 kg željeza, ono bi se ugrijalo oko 44° C. Tako svaka vrsta tvari ima svoju posebnu specifičnu toplinu. Od svih čvrstih tijela i tekućina voda se najsporije grije, a također i hladi, pa se kaže da ona ima najveću specifičnu toplinu. To ima veliko značenje za život. Kad bi se na pr. voda 5 puta jače ljeti zagrijavala i 5 puta više zimi hladila, bio bi onemogućen svaki život. Tko je to tako umno uredio, da voda u pogledu grijanja i hlađenja omogućuje i štiti život? Jedan proračunani Um, koji i ovdje, kao i u svemu u prirodi i životu prema postavljenim svrhama providi potrebna sredstva.

Iz katoličkog svijeta

MATISSOVA KAPELA — tako su naime prozvali kapelu u Saint-Paul-de-Vence-u (San Pol de Vans), malom francuskom gradiću, za koju je nacrte učinio glasoviti Matisse — nedavno je posvećena od biskupa u Nici. Ovom prilikom Matisse, koji je inače ateist i najpoznatiji francuski slikar, napisao je o svom radu na crtežima za ovu kapelicu slijedeće: »Ovo djelo zahtijevalo je od mene 4 godine ekskluzivnog i napornog rada, i ono je rezultat cijelog mog aktivnog života. Uza sve nesavršenosti ja ga smatram svojim, najboljim djelom«.

U JAPANU postoji danas jedna katolička nadbiskupija, 5 biskupija, 2 apostolska vikarijata i 8 apostolskih prefektura. U Japanu radi 877 misionara, 271 redovnik i 2.500 časnih sestara. Za odgoj svećenika postoje dva interdijecezanska sjemeništa, sedam malih sjemeništa i pet redovničkih sjemeništa. Od katoličkih škola postoje dva muška i četiri ženska sveučilišta, 70 srednjih i 25 pučkih škola. U carskoj japanskoj obitelji jedan carev brat i jedna tetka su katoličke vjere.

KOJIRO SERISAWA, poznati japanski književnik, bio je 18. listopada 1951. god. primljen u audijenciju kod Sv. Oca. Tom prilikom Serisawa je predao sv. Ocu album slika, koji su sv. Ocu poslali na dar katolička, protestantska i nekršćanska japanska djeca pučke škole u Taneonu u zahvalu za sve ono, što je sv. Otac za vrijeme i poslije rata učinio za japansku djecu.

NJEMAČKI KATOLIČKI MUŽEVI su održali veliku manifestaciju u Essenu pod predsjedništvom Josepha Gockelna, predsjednika pokrajinskog sabora. Raspravljalo se je o kršćanskom načinu rješenja socijalnog pitanja.

VOĐE KATOLIČKIH OMLADINSKIH ORGANIZACIJA skandinavskih zemalja održali su g. 1951. u Marienlundu blizu Stockholma u Švedskoj studijski tjedan, na kojem se je raspravljalo o biblijskim i liturgijskim pitanjima.

NJEMAČKA KATOLIČKA MLADEŽ je održala godine 1951. svoj Omladinski Tjedan u Fuldi. Raspravljalo se je o temi: »Obitelj, narod i država«. U isto vrijeme je održan u Fuldi i kongres njemačkih katoličkih nastavnika.

ULOGU KRISTA igrat će u filmu »Ecce homo«, koji se izrađuje u Engleskoj, jedan svećenik, koji je za to dobio posebnu dozvolu. Prikazivanje bit će nijemo; sam prikazivač ne će govoriti ni riječi, nego će se čuti tekstovi iz Evanđelja, kojim će biti popraćen tok radnje. — Poznato je, da se u filmovima o Kristu i Njegovu Evanđelju sam Krist obično ne prikazuje.

HOLANDSKA KATOLIČKA RADIO-POSTAJA započela je emitiranjem televizijskih programa.

WESTFALSKI KATOLICI su održali godine 1951. svoj kongres u Altenbundenu. Vijećanjima kongresa je prisustvovalo preko 20.000 ljudi. Kongres je donio zaključak, da se katolici moraju svim svojim snagama zauzeti za pravedno rješenje socijalnog pitanja. Osim toga je zaključeno, da njemački katolici moraju proširiti svoju prosvjetnu i moralno-preporodnu akciju na film, radio i televiziju. Na kraju je zaključeno, da se stvori udruženje katoličke štampe u Njemačkoj.

SVETI OTAC PAPA PIJO XII. primio je 14. rujna 1951. godine u svečanu audijenciju novog indijskog poslanika kod Sv. Stolice dr. Nedyana Ragnavan. Pošto je novi indijski poslanik po običajnom ceremonijalu predao svoja akreditivna pisma, sv. Otac ga je pozvao u svoju privatnu biblioteku i tu se je zadržao s njim duže vremena u razgovoru.

U ŠVICARSKOM GRADU St. GALLENU održana je g. 1951. svečana proslava 1300 godišnjice blažene smrti sv. Gala. Svečanostima su među ostalim prisustvovali msgr. Bernardini, apostolski nuncij, de Valera, predsjednik irske vlade te mnogi predstavnici drugih katoličkih zemalja. U ime federalnog savjeta održao je govor Filip Eter. On je u svome govoru naglasio, da grob sv. Gala i danas približuje narode te svjedoči, kako kršćanstvo može pružiti čovječanstvu mir, koji narodi toliko žele.

MEĐUNARODNI KONGRES KATOLIČKIH NASTAVNIKA održan je u Rimu sredinom listopada 1951. godine. Kongresu su sudjelovali delegati 22 naroda. Osnovan je Svjetski Savez Katoličkih Nastavnika i u vijeće ovoga Saveza su izabrani predstavnici Holandije, Italije, Belgije, Francuske, Kube, Argentine, Njemačke, Kanade, Malte i Austrije.

KATOLICI SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA su uputili indijskim katolicima velike količine hrane, posebno mlijeka i jaja u prahu te brašna. Po zaključku indijskog katoličkog episkopata ova se hrana dijeli među cjelokupno stanovništvo, bez obzira na vjeroispovjed.

U TRAVANCORE COCHIN, indijskoj federalnoj državi, katolici su odlučili, da na predstojećim općim izborima u Indiji kandidiraju 32 katolika i to 4 za centralni indijski parlamenat, a 28 za federalni sabor u Trivandrumu. U federalnoj vladi države Travancore Cochin ministar financija i ministar prosvjete su katolici.

POVODOM XXV. MISIJSKOG DANA objavljeno je, da se je g. 1950. nalazilo u misijama 26.840 svećenika, 9.331 braće, 61.577 časnih sestara, 82.863 katehete, te 92.111 svjetovnih učitelja. Svećeničkih kandidata među domaćom mladeži bilo je 15.695, od kojih 4.291 bogoslov i 11.404 malih sjemeništaraca.

Katoličke misije su g. 1950. uzdržavale 41.632 pučke škole s ukupno 3,216.720 učenika i učenica, 3881 srednju školu s 547.592 đaka, 1.170 viših škola sa 283.258 slušača, 740 stručnih škola sa 24.568 đaka te 307 normalki sa 19.183 pitomaca. Osim toga misije uzdržavaju t. zv. sveučilišna središta i to 2 u Africi sa 146 studenata, jedan na Bliskom Istoku s 27.493 studenata i 6 u Australiji s 463 studenta.

Među najglavnije karitativne ustanove u misijama postoji 8.132 dispansera s oko 34,000.000 godišnjih posjeta, 1115 bolnica s 64.866 kreveta, 117 bolnica za gubavce s 31.452 bolesnika, 1.720 sirotišta s 93.835 djece, 260 skloništa za starce s 13.256 staraca. Razne institucije su pomagale 920.000 djece, a Anđeosko Djelo je pripomoglo krštenju 550.000 djece na času smrti.

»CHATOLIC SOCIAL CONFERENCE« nadbiskupije dublinske u Irskoj utrošila je prema objavljenom izvještaju tokom prošle godine 33.000 funti šterlinga za pomoć socijalno ugroženim na području ove nadbiskupije.

»GOERRESGESELLSCHAFT« se zove društvo njemačkih katoličkih intelektualaca sa sjedištem u Koblencu. Preko nekoliko svojih znanstvenih i književnih sekcija te preko svojih uvaženih publikacija ovo društvo vrši veliki utjecaj u Njemačkoj. Društvo broji nekoliko tisuća članova, a radi svog izrazito katoličkog djelovanja moralo je za vrijeme nacističkog režima obustaviti svoju djelatnost. Poslije rata društvo je opet uspostavljeno te je u listopadu pr. god. održalo svoj kongres u Münchenu.

NA HOLANDSKOM KATOLIČKOM SVEUČILIŠTU u Nimegi svečanim je načinom otvoren medicinski fakultet 17. listopada pr. g. Svečanosti je predsjedavao msgr. Bernard Alfrink, koadjutor utrehtskog nadbiskupa. On je tom zgodom pročitao pismo, koje je za ovu priliku uputio katoličkom sveučilištu u Nimegi u ime sv. Oca msgr. Montini, zamjenik u vatikanskom državnom tajništvu

VITEZI SV. KOLUMBA, jedna od najuglednijih organizacija katoličkih muževa u Engleskoj, nosila je 16. rujna 1951. godine poslije podne kroz ulice Canterburya relikvije Tome od Canterburya. Procesiju je vodio tamošnji biskup.

KOLIKO IMA KARDINALA? Za vrijeme pontifikata pape Pija XII. umrlo je do sada 44 kardinala, a od 1946. g., kada je papa imenovao nove kardinale, da bi njihov broj bio potpun, to jest 70, ostalo je na životu samo 45. Od ovog broja 5 njih imaju već preko 75 godina. Najstariji je kardinal Alessandro Verde, a onda slijede među poznatijima Giovani Mercati sa 85 godina, Mihael Faulhaber sa 82 godine i Jules Saliège sa 81 godinom.

U LONDONU je pred kratko vrijeme primio sv. Red. dr. John Plond, bivši poznati engleski kirurg, koji je ostavio svijet i stupio u red Benediktinaca. Od vremena, kada je Hernik VIII. odijelio Englesku od Katoličke Crkve, ovo je prvo ređenje jednog Benediktinca u Londonu. Benediktinski red je inače u Engleskoj dosta raširen te uz brojne opatije uzdržava razne vrsti škola, kojima upravljaju benediktinski redovnici.

U AMERICI je povodom proslave dana Kristofa Kolomba 650 časnih sestara nadbiskupije New-York dalo dio svoje krvi za bolesnike bolnice sv. Vinka.

ZA »BOŽJI GROB« gipsani kip Tijela Isusova imađe na prodaju Franjevački samostan u Samoboru kod Zagreba. Kip je dug 125 cm. Učvršćen je drvenim kosturom. U dobrom je stanju. Može se oličiti novim bojama, po volji kupca.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

APOSTOLI O BOŽANSTVU KRISTOVU

Ako je Isus Mesija, kojega je Bog obećao, proroci naviještali, a narodi očekivali, onda o Njemu moramo reći, da je On nešto nečuveno: onda On mora biti Sin Božji i pravi Bog. Jer i to su proroci naviještali, da onaj, koji će doći kao naš Otkupitelj na svijet, nije ništa manji od samoga Boga: Isaija veli (35, 4.): »Recite onima, koji su duhom klonuli: budite jaki! Ne bojte se... Bog će sam doći i otkupit će vas. Tada će se otvoriti oči slijepima i uši gluhima otvorit će se«. Rasvijetljen Duhom Božjim isti prorok gleda, kako su se već unaprijed ispunila obećanja i kliče: »Rodi nam se dijete i sin nam je darovan. Vlast počiva na plećima njegovim, i njegovo je ime: divni savjetnik, Bog, jaki junak, otac budućega vijeka, knez mira« (Iz. 9, 6). I zadnji i najveći od proroka pokazuje još prstom na Mesiju, koji se već objavio, i kaže o njemu: »Evo Janje Božje, što oduzima grijehe svijeta. Ovo je onaj, za koga sam rekao: Za mnom dolazi čovjek, koji me je pretekao, jer bijaše prije mene... I ja sam vidio i svjedočim, da je ovaj Sin Božji« (Iv. 29. 30. 34.).

Ovih nekoliko svjedočanstava diže svaku sumnju, da proroci nisu nikoga drugoga navijestili kao Mesiju već istobitnoga Sina Božjega. A da li je k nama došao Sin Božji u Isusu Kristu? — to je pitanje, kod kojega ljudima već stoljećima zastaje dah. Tko će nam dati odgovor, kojemu se možemo prikloniti u životu i na smrti? Da, i u životu i na smrti, jer glasi li odgovor na pitanje »ne«!; onda će i smrt biti sasvim drukčija. Pitanje je tako važno, i pogrešan bi odgovor bio tako opasan, da bismo mi, da budemo sasvim sigurni, najradije pošli nebeskom Ocu i njemu upravili pitanje. Hoće li se On udostojati dati nam odgovor?

On je već dao odgovor; i to ga je dao jasno i nedvojbeno. U dvije prilike. On je ljudima govorio s neba glasom, da su ljudi mogli čuti: »Ovo je Sin moj ljubljeni, koji mi je ugodio«. Prvi put on je to rekao poslije krštenja Isusova na Jordanu, a drugi put, kad se preobrazio na Taboru.

Apostol Petar, koji je s Jakovom i Ivanom bio svjedok Preobraženja na brdu i čuo glas na svoje uši, o tom svjedoči u svojoj drugoj poslanici (1, 16—18): »Ne javismo vam sile ni dolaska Gospodina našega Isusa Krista idući za bajkama lukavo izmišljenima; nego smo sami gledali njegovo veličanstvo, jer je primio od Boga Oca slavu i čast, kad mu dođe glas od veličanstvene slave: Ovo je Sin moj ljubezni, koji je po mojoj volji; ovaj glas mi smo čuli, gdje siđe s neba, kad bijasmo s njim na svetoj gori«.

To je napisao onaj isti Petar, koji je već šest dana prije Isusova Preobraženja kod Cezareje Filipove jasno i bistro ispovjedio: »Ti si Krist, Sin Boga živoga« (Mat. 16, 16.), i koji je kasnije u ime Isusovo izliječio jednoga uzetoga i Bogom priznao Sina Božjega (Dj. Ap. 3.). A kako on, tako priznaju i svi ostali Apostoli, da je Isus Krist Sin Božji. Ivan kaže ne manje jasno od Petra (u svojoj poslanici 1. 15. 20.): »Ovaj je istiniti Bog i život vječni«. Klanjajući se Uskrslome Toma kliče: »Gospodine moj i Bože moj!« (Iv. 20, 28.). Pavao veli: »U Kristu stanuje sva punina božanstva« (Kol. 2, 9.).

Jače svjedočanstvo od riječi jest mučenička smrt Apostola za Krista i najbolji dokaz za njegovo božanstvo, tako glasan da ne će umuknuti kroz sva stoljeća i tisućljeća. Ipak mi imamo jedno još glasnije svjedočanstvo za božanstvo Kristovo: Njegovo svjedočanstvo o samome sebi.

OBAVIJEST. — Neki povjerenici još nisu podmirili dugovanja za »Gore Srca«. Svima, koji nam odmah ne namire dug iz prošle godine, obustavit ćemo daljnje odašiljanje »Gore Srca«.

Od početka ove godine cijena je našem listu 6 dinara, a godišnja pretplata 300 dinara. Za inozemstvo dvostruko. Tko zbog povišenja pretplate ne želi više primati »Gore Srca«, nego ga odmah u istom omotu vrati s napomenom: Ne prima!

Novih pretplatnika na naš list zasada ne možemo primiti.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 4. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«. Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. ZAGREB, 10. VELJAČE 1952. BROJ 4

»Ljubim Te, Gospodine, kreposti moja: Gospodin je tvrđava moja, zaklon moj i izbavitelj moj«

(Ps 17, 2, 3).

Iz Ulaza današnje sv. Mise.

Kristovo kraljevstvo

Isusa kao dijete donesoše u hram, da Ga Bogu prikažu. Ondje Ga uze na svoje ruke starac Simeon. I napunjen Duhom Svetim reče: »Sad otpuštaš s mirom slugu svoga, Gospodine, po riječi svojoj; jer vidješe oči moje spasenje Tvoje, koje si pripravio pred licem svih naroda: svijetlo da rasvijetli neznabošce, i slavu naroda Tvoga Izraelskoga« (Lk. 2, 29-32). Starac Simeon je tada imao pred svojim umornim i napola već ugašenim očima novi divni svijet. On je gledao, kako je svijetlo prodrlo u tamu poganstva. Gledao je čete pogana, kako izlaze iz sjene smrti i svečano stupaju s djecom izraelskoga naroda u suncem milosti rasvijetljenu zemlju, u novo kraljevstvo Božje.

Krist je, kao jedinorođenac Očev, Kralj toga kraljevstva Božjega. Bog Mu je dao i moć i slavu i kraljevstvo i sve narode i plemena i jezike, da Mu služe (Danijel 7, 14). Za sve je ljude živio i umro. On je uzeo ljudsku narav i tako postao brat svakoga čovjeka. Njegova na Križu prolivena Krv imade toliku vrijednost, da su njom mogla biti otkupljena ne samo sva djeca Adamova, nego i tisuće svjetova.

Mala gorska Kanaanska zemlja je doduše prostor, na komu je završio život Spasiteljev. Ali ona nije svojim međama ograničila blagoslovene učinke Njegova života i smrti. Krist je sunce čovječanstva. On, kao i vidljivo sunce na svodu nebeskom, šalje zrake milosti i svrhunaravnoga života preko granica svoje uže domovine, preko bregova i obala morskih na sve dijelove zemlje, u najudaljenije i najmanje otoke Tihoga oceana. On nije doduše pošao k poganima, ali je postavio Apostole, čijim je rukama povjerio puninu svojih milosti i poslao ih poslije toga u cijeli svijet da šire kraljevstvo Božje. A kad su oni umrli, nastavili su njihov započeti rad u istom duhu njihovi nasljednici: biskupi, svećenici i misionari.

Biskup Mazenoda je osnovatelj misionarske družbe Oblata Bezgrešne Djevice Marije. Jednoga je dana na zemljopisnoj karti promatrao kretanje svojih misionara, koji su prolazili snježnim poljanama Sjeverne Amerike sve do granice Zemlje. Iznenada je zahvaćen svetim tim gledanjem i do suza je bio ganut. Njegova, sveta i plemenita duša je uzdrhtala nad riječima, koje je Spasitelj rekao Apostolima: »Idite, dakle, i naučavajte sve narode« (Mt. 28, 9). I opet: »Idite po svemu svijetu i propovijedajte Evanđelje svakom stvorenju« (Mt. 16, 15). I drugom zgodom reče: »I propovijedat će se ovo Evanđelje o Kraljevstvu po svem svijetu za svjedočanstvo svim narodima i tada će doći svršetak« (Mt. 24, 14).

Svjetsko kraljevstvo Aleksandra Velikoga zbližilo je međusobno razne narode. Grčka kultura, takozvani helenizam, išao je u prilog ovom osvajaču, jer se posvuda učvrstio i slomio je stare granice među narodima. A rimskim svjetskim carstvom nastavljeno je to zbližavanje.

Samo je jedan narod postojao, koji je pokušavao, da se tome protivi, a to je bio židovski narod. Nitko nije bio tako ponosan na svoju vrlo promjenljivu tisućgodišnju povijest, kao što je on bio ponosan. Svaki korak i nogostup, kojega je Židov načinio u svojoj zemlji, svako selo, svaki grad, svaki zdenac, svaka rječica, svako brdo i dolina i Genezaretsko jezero govorilo mu o kraljevstvima i kraljevskim junacima, o slavnim djelima njegovih preda i o osobitoj zaštiti Božjoj.

Svaka ta uspomena dignula mu srce, da življe kuca. Ali su svete knjige izvještavale i o progonima i poniženjima i o sramotnom potlačivanju, koje su nad Židovima vršili pogani. A to je u njima podizalo negodovanje i poticalo ih na mržnju.

Židovski narod nije htio da ukloni iz svoga srca pomisao na osvetu i buntovničke težnje, odkada su Rimljani došli i pokorili ga. U Jeruzalemu i u drugim gradovima zemlje nadaleko se raširila poganska kultura. Nastajali su neprestani sukobi, u kojima Rimljani nisu štedjeli ni ljudske ni životinjske živote. Obijest naime i nestašnost rimskih upravitelja zemlje i rimskih činovnika, koji su se usudili da diraju u sveta prava i običaje židovskoga puka, sve je to moglo Židove toliko daleko razdražiti, da je vatra uzbune u njihovim srcima ne samo tinjala, nego i često provalila u veliki uništavajući požar.

Židovi su gorili tolikom mržnjom na Rimljane i sve strance zbog njihova izazivanja i tlačenja, da su toj svojoj mržnji otvoreno davali oduška, javno ih nazivali »psima«. A pas je kod njih bio znak svega najprezrenijega i najnižega.

Dakako da su Židovi u tom raspoloženju toliko žudili za Mesijom, koji će biti kralj njihov i osloboditi ih od zemaljskih domovinskih tlačitelja i neprijatelja. I kad je Krist došao kao Kralj Božjega Kraljevstva na zemlju, koje imade organizirati i voditi ljude k spasenju duša i u kraljevstvo nebesko, Pilat im Ga kao kralja predstavio, onda su Ga odbacili riječima: »Nemamo kralja (Isusa), nego cara (rimskoga)« (Iv. 19, 16).

Uzalud je Spasitelj svečano izjavio Pilatu da je Kralj, kad Ga je pitao: »Dakle si Ti kralj? Isus odgovori: »Ti govoriš pravo, ja sam Kralj« (Iv. 18, 37). Ni ta svečana izjava nije opametila Židove. Oni su Ga odbacili, ali On je ostao i kralj njihov i kralj sviju naroda do danas i do vijeka.

ZDRAVO, MARIJO!

Zdravo, Marijo! — kliče Ti jutarnje zvono,
što dolom i gajem romoni milo;
pozdravlja Te rumeno jutarnje sunce,
i baca snopove zlata u Tvoje krilo.

Zdravo, Marijo! — šapće Ti biserna rosa,
što na latici proljetnog cvijeta blista;
i gubi se pod sunčanim žarom u svemiru
te pozdravlja Tebe, o Djevo čista.

Zdravo, Marijo! — ptičica na grani poje,
i šumi lišće, pa priča iz davnine;
pozdravlja Te žubor potoka bistra,
što niče ko srebrna nit ispod planine.

Zdravo, Marijo! — u svom veličanstvu velebnog
jutra — pjeva Ti, Djevo, priroda cijela.
Zdravo, Marijo! — kliče Ti srce moje
i pozdravlja Tebe, oj Lurdska Ružo bijela!

Uvijek s Tobom, Spasitelju!

Kazao si, Isuse: Koji nije sa mnom, protiv mene je; i koji sa mnom ne sabira, prosipa.

Sami, bez Tvoje pomoći ne možemo biti, dobri Spasitelju. Zasjede čekaju na nas, iskušenja i grijesi odvlače nas u svoje vrtloge i bezdane. Nečisti dusi bore se da nas prevladaju i otmu Tebi.

Samo iz oslona na Tvoju nauku i na Tvoje milosti crpimo snagu, da izdržimo sve nasrtaje zlih duhova. Samo združeni s Tobom, Spasitelju, postajemo snažni, otporni i hrabri.

Ti tražiš našu dušu potpuno za Boga. Nema i ne može biti nikakovih nagodbi između vječnih Božjih zakona i popuštanja našim slabostima. Nema nagodbi između jedne, nepromjenljive Istine i bezbroj zamamnih priviđenja raznih, promjenljivih istina. Nema nagodbi između božanske Ljubavi, koja se žrtvovala za naše spasenje, i žalosnih ljudskih strasti.

Zato smo s Tobom, Spasitelju, samo onda, ako potpuno i dosljedno prihvaćamo Tvoje zapovijedi. Zato s Tobom sabiremo, ako idemo putem, koji si nam Ti odredio, a prosipamo, ako skrećemo, svojevoljno i lakomisleno, na stranputice života. Ali teško je nama na onakvim putevima, jer kuću za vječnost gradimo samo na čvrstome temelju, a taj je temelj Tvoje Evanđelje.

— **»GLASNIK SRPSKE PRAVOSLAVNE CRKVE«** u Beogradu donosi slijedeću vijest: »Belgijski ilustrirani »Le Matsch du Monde« donosi jedan interesantan snimak Hristova lika na čistom nebu Korejskog fronta. Ovaj čudnovati događaj nehotično je fotografirao jedan američki avijatičar sa svoga aviona za vrijeme borbe dvaju bombardera. Ne znajući, šta film sadrži, osim borbe dvaju bombardera, on je poslao snimak svojoj obitelji u Chicago, da ga razvije. Zaprepašćeni njegovi roditelji su vidjeli Hristov lik stvarno obrazovan od oblaka. Pri vrhu se osim toga vide i dva bombardera, koji su se borili. Jedan chicaški list je objavio ovu »Božju fotografiju«, kako ju je publika nazvala, uz koju je iznio i pojedinosti, da dokaže autentičnost snimka«.

Je li vjera samo za žene?

Mnogi kažu: Vjera je stvar osjećaja, zato je dobra za djecu i za ženski svijet, kod kojih ne prevladava razum nego osjećaj. Ali nije za muževe, koji se vode razumom i voljom, a ne osjećajima, ne sentimentalitetom.

Na to odgovaramo: Vjera nije stvar osjećaja, nego obratno stvar razuma i volje. Ta bit vjere stoji u osvjedočenju razuma o vjerskim istinama i u vjernom izvršivanju svih vjerskih dužnosti, za što se traži volja. Dakle vjera je za sve, koji imadu razum i volju, a to su svi ljudi bez razlike, a u prvom redu muževi. Osjećaji su nešto nebitno. Što više, prevelika osjećajnost može biti neistinita, nerazumna i štetna.

U čemu je prava ljubav

Ljubav prema Bogu je krepost, pa prema tomu i trajno stanje, koje Bog ulijeva u našu dušu s posvećujućom milosti. Ta se krepost očituje u činima ljubavi, o kojima smo već govorili, a koji izlaze iz naše volje, potpomognute s danom milosti. Ti su čini ljubavi duhovnog karaktera, i po sebi ih ne osjećamo. Ipak se često događa, jer je duša spojena s tijelom, da takvi sveti čini ljubavi utječu na nižu narav čovječju, te čovjek osjeća neku radost i slatkoću i milinu u srcu, tako da mu često poteku i suze radosnice. Ovakvi osjećaji ne spadaju na bitnost ljubavi prema Bogu, ali ako se pojave, oni su popratna pojava te ljubavi, i po sebi su dobri.

Valja nadalje znati, da ovakve pojave slatke radosti mogu izvirati iz naravi, a to biva osobito kod osoba, koje su po naravi osjetljive i čuvstvene, te ih svaka ugodna, dobra i lijepa stvar gane. Ženske osobe većinom posjeduju takvu narav. Muškarci obratno imadu tvrđu narav, pa zato njihovu ljubav prema Bogu, makar kako velika bila, rijetko kada prate nježni osjećaji. Nijesu dakle kod toga glavno ugodni osjećaji, nego volja spojena čvrsto s voljom Božjom.

Osjetna ljubav prema Bogu je dar milosti, kojim Bog privlači duše k sebi i odvraća ih od ispraznih zemaljskih užitaka. Mi ih kadkad i trebamo, kao tjelesna bića, i moramo po primjerima Svetaca da ih na dobro upotrijebimo. Ali uvijek treba da imamo na pameti, da slatka čuvstva nisu pravilo i mjerilo ljubavi prema Bogu.

Mjerilo naše ljubavi prema Bogu jesu naša djela i patnje, koje činimo i trpimo za Boga i radi Boga. Sv. Terezija kaže: Ako biste me pitali, kako se ta ljubav stječe, rekla bih vam: s odlukom raditi i trpjeti za Boga, a kad se desi prilika, tu odluku i ostvariti.

Što se tiče naših djela, koja treba da izlaze iz ljubavi prema Bogu, primjećuje sv. Grgur: Ljubav prema Bogu nije nikad besposlena. Ako je tko ima, čini velike stvari, a ako se krati činiti velike stvari, onda to nije nikakva ljubav. Spasitelj isporeduje ljubav vatri. Nijedan od prirodnih elemenata nije tako djelotvoran kao vatra. Tako isto i ljubav, kad se nalazi u srcu, ne pušta čovjeka nikad na miru, nego ga neprestano potiče, da čini velika djela za svog dragog Gospodina. Ako se mi istinski brinemo da steknemo savršenost, ako nam je uistinu stalo do spasa bližnjega, ako se ne bojimo nikakvih teškoća, naprezanja i troškova, da bližnjemu pomognemo tjelesno i duševno, i to sve činimo ne iz vlastite koristi i taštine, nego iz obzira prema Bogu, to je siguran znak, da u našem srcu ima prave ljubavi prema Bogu. Ako su pak naši čini protivni svemu ovome, znak je, da našim srcem ne vlada ljubav prema Bogu, makar se koliko u njemu prelijevala slatka čuvstva.

Kao mjerilo ljubavi prema Bogu navode Sveci patnje. Ovo je mjerilo pouzdano i nikada nas ne vara. Ne možemo zamisliti, da bi patnje netko htio trpjeti iz vlastite koristi ili sebeljublja. Ako ih dakle netko dragovoljno uzme na sebe, sigurno je, da ga na to potiče prava ljubav prema Bogu. O toj ljubavi kaže sv. Augustin: Ništa nije tako tvrdo, i ništa nema takve čvrstoće, da ga snaga ljubavi ne bi mogla smekšati i savinuti. Kakovu snažnu i nenadmašivu ljubav vidimo kod sv. Pavla, sv. Andrije, sv. Terezije i mnogih drugih svetaca. Ako dakle i mi rado podnosimo sve patnje i bolesti, sve uvrede, poruge i progonstva, gubitak časti, dobra i prijatelja, a ljubimo pokoru i mrtvenje, tada smo sigurni, da nam u srcu vlada ljubav prema Bogu.

U BISKUPIJI LOS ANGELOS u SAD-ama broj katoličkih škola se prošle godine povećao za 8. Ukupni broj učenika i učenica u katoličkim pučkim i srednjim školama ove biskupije iznosi 78.422, dok je 1941 g. iznosio samo 32.054. Prema pretprošloj godini broj đaka se je povisio za 7.327.

Dívoví rada

»Što god činite, od srca činite kao Gospodinu, a ne kao ljudima; znajući da ćete od Gospodina primiti za plaću baštinu. Služite Gospodinu Kristu« (Kol. 3,23—24). Tako govori sv. Pismo. A divan primjer daje nam za to jedan jednostavan klesar.

Neki siromašni klesarski pomoćnik u srednjem vijeku imao je na visokoj katedrali, na vrhu tornja isklesati završni kamen u obliku cvjetnog križa. Tjedne i tjedne je sjedio gore u vrtoglavoj visini na skeli, koja se njihala i klesao je i gladio kamen. Ljudi, koji su mimo prolazili, njemu su izgledali kao mravi, a on njima u onoj visini, kao mala ptica, što visoko lebdi. Nijedno oko nije moglo vidjeti, što on radi. Pa i sam njegov poslodavac nije se brinuo za njegov naporni rad, jer je njegov posao ostao sakriven za sva vremena ljudskom oku.

A ovaj siromašni klesar nije ostao ravnodušan. On je klesao sa znojnim čelom i ranjavim rukama, kao da radi ures za kraljevsku krunu, koju će kralj nositi između stotina tisuća ljudi. Nije se brinuo, što će reći ljudi, kad se uveče među njima protiskivao sa zamazanim radnim odijelom. Njegova duša nije ništa pružala; i to duša, koju je on uklesavao svakim udarcem dlijeta u taj križni cvijet. Ovu je dušu on darovao u svojem djelu Onomu, čije će sunce odsada danju obasjavati kroz stotine godina ovaj križni cvijet, a blage će ga zvijezde u sanenim noćima svojim blijedim svijetlom okruživati.

Ovaj je jednostavni klesar na svoj način vršio Apostolovu riječ: »Što činite, činite od srca kao za Gospodina, a ne za ljude.« S tom divnom misli, kojom je vršio svoj zanat, postao je doista umjetnikom. Što naime čini pravoga umjetnika umjetnikom, jest, da je svojom nutrinjom zahvaćen i oduševljen za stvar, koju stvara svojim rukama. On se razlikuje od plaćena dnevničara u zlom smislu u tom, što umjetnik ne misli u prvom redu na zaradu, nego na to, da što savršenije izradi svoje djelo.

Ovo visoko shvaćanje rada ne mora biti vlastito samo umjetnicima, nego i tvorničkim radnicima, učiteljima, vojnicima, krojačima, željezničarima, uličnim pometačima i svima, koji svoj posao visoko cijene. Takvo shvaćanje rada je čovjeka dostojno. Da li netko kuje željezo ili prevrće ministarske spise; da li jedna gospođa krpa poderane dječje čarape a spretnija surađuje u dobrotvornim uredima, to je pred Bogom i pred svima dobro mislećim ljudima savršeno jednako za prosuđivanje plemenitosti duše i vrijednosti čovjeka. Pita se naime, da li čovjek svoju stvar od srca radi; da li on kod toga posla daje od sebe ono, što je najbolje i najdublje; da li savjesno i veselo ispunja svoju dužnost. Ipak ne ćemo ovdje upotrebiti hladnu riječ »dužnost«.

Ima danas još ljudi, kakav je bio onaj sredovječni klesar, koji tiho, mirno i nečujno rade. Ima ih, koji su se izdignuli visoko iznad surova i sebična poslovnog nagona i smatraju se s požrtvovnim predanjem i nutarnjom odanošću za maleni kotačić, koji svjetski stroj drži u redovnom njegovu toku. Svaki na svom mjestu i u svom radu.

Jedan se osposobljuje za umjetnika na jednom paru dječjih cipelica, koje radi s toliko savješnosti kao da ih radi za samo Dijete Krista. Njegovu muku i nakanu ne će nikada naplatiti ljudi, ali to ništa ne smeta. On je imao veselje na tom. Među dvjema predstražama na bojnom polju puza sijedi vojnik u rano jutro na rukama i nogama između udaranja granata. On to čini, da otkrije neprijateljsku izvidnicu. Nitko mu nije to zapovjedio. Njega goni vlastiti rodoljubni osjećaj, a to je više nego zapovijed. Neki liječnik jaši žurno u noć i u maglu k osamljenom domu, gdje se dogodila neka nesreća. On mora onamo stići prije nego li se nesretnik iskrvari. Dolazi na vrijeme i pomaže. A nakon tri dana uhvatila ga smrtonosna upala pluća. Svi su ovi tihi, fini radnici, koji svoj posao čine savjesno, sa srcem i sa sviješću dužnosti.

Što su prema ovim divovima u poslu oni nazovi radnici, koji nikada nisu veseli u svom dnevnom radu. Oni obavljaju svoj dnevni posao tako nemarno i zlo, jer rade samo za plaću, kao tegleće životinje, koje rade samo da zasluže svoju hranu. Oni sačinjavaju onu četu, koja nije nikada zadovoljna, a ne znadu, da se ljudski rad ne može naplatiti ni novcem ni hranom. Ali nikada ne misle na to, da ima jedan viši način, kojim se on naplaćuje.

Imade i plemenitih ljudi, koji ne misle samo na zvučni novac, ali ipak se smatraju prevarenim u svom poslu, u svom uspjehu, jer misle, da se njihova dobromišljena djela nište nezahvalnošću i nerazumijevanjem njihovih susjeda. To su bijednici, jer rade previše za ljude, a premalo za Boga.

Samo onaj, koji radi u duhu srednjovječnoga klesara, taj ne radi ni za ovoga, ni za onoga, ni za danas ni za sutra, nego za Gospodina Boga, koji plod njegova rada rastresa po zemlji kao dragocjeno sjeme. A onda se njegov rad i muke ne gube, jer svoj kraljevski rad s radosnim očima nosi znajući: da ono, što čini, pa bilo najmanje, čini za Gospodina. Krist je naime svojim utjelovljenjem svu ljudsku bijedu uzeo na sebe, i iz ljubavi prema čovjeku sada gleda na svoje prijatelje, da i oni snose svoje poteškoće u istom duhu i s istom nakanom iz ljubavi prema Njemu.

Zato što god znademo i što god korisno činimo, nemojmo zaboraviti, da nam je dužnost, da time pomažemo svijet oslobađati od teškoća, trpljenja i grijeha. Pa makar bili na najsitnijoj točki zemlje, da, i ondje nosimo po koje zrnce ljudske bijede, koja bi možda drugoga svojom teškoćom svalila na zemlju. A mi je uz pomoć Božju pomažemo nositi za njega prikazujući Bogu tako sve svoje teškoće i trpljenja. Ta je nakana naš kraljevski posao, a ujedno i jednom i kraljevska i divna Božja nagrada.

Evanđeoski zakon

Novi ili Evanđeoski zakon, što ga je na svijet donio Isus Krist, određen je za sve ljude svih vremena. Isus Krist je izričito rekao Apostolima: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučavajte sve narode... učeći ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio (Mt 28,19-20).

Kristov zakon ima biti na snazi do konca svijeta tako, da nema više Božjega zakona, koji bi imao doći iza Kristova zakona. Vidi se to jasno iz Božjega obećanja, koje je Bog dao u Starom Zavjetu, da će učiniti Novi Zavjet, koji će ostati do vijeka. Kad Isus Krist govori o osnutku svoga kraljevstva-svoje Crkve, govori jasno o trajanju njezinu do svršetka svijeta. Sv. Petru veli Isus: »Ti si Petar, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i vrata je paklena ne će nadvladati »(Mt 16,18). Radi toga se i zove sve ovo vrijeme, kroz koje je na snazi Evanđeoski zakon, posljednje vrijeme, jer ništa nova nema više doći na svijet. »I bit će u posljednje dane, govori Gospodin, Izlit ću od Duha svoga na svako tijelo« (DAp 2,17). Sv. Ivan Apostol veli vjernicima: »Djeco, posljednje je vrijeme!« (1 Iv 2,18).

Prema tumačenju svetih Otaca sa smrću je Kristovom umro i Stari Zavjet, a na snagu je stupio Novi Zavjet. To znači, da Kristov ili Evanđeoski zakon počima obvezivati ljude od dana smrti Isusove, a to je Veliki petak, kad je Krist na križu izdahnuo. Još jasnije stupa na snagu obveza Kristova zakona na Duhove, kad su se Židovi s raznih krajeva svijeta skupili u Jeruzalemu. Tada su Apostoli dobili od Duha Svetoga dar jezika tako, da su mogli govoriti različitim jezicima, pa su ih svi nazočni mogli svaki u svom jeziku čuti i razumjeti. Uspjeh je propovijedanja na prve Duhove bio tolik, da se je obratilo i pokrstilo oko 3.000 ljudi. To je prva kršćanska općina. To je rođendan Kristove Crkve ili dan osnutka Kristova kraljevstva na zemlji. Toga je dana svečano proglašen svijetu Kristov zakon. Još je većma razglašen Kristov zakon svijetu, kad su si Apostoli četrdeset godina nakon Kristova rođenja podijelili svijet i svaki je od Apostola pošao u sebi određeni kraj i tamo propovijedao Kristovu nauku.

Sedamdesete godine nakon Kristova rođenja razoren je Jeruzalem i tom je zgodom oko milijun Židova odvedeno u ropstvo u razne krajeve svijeta. I preko ovih se zarobljenika također svijetu razglasio Kristov zakon. A što se tiče pojedinih ljudi, oni nisu vezani na Kristov zakon tako dugo dok ne saznaju za nj, jer je po naravi stvari tako, da se zakon mora najprije upoznati, a onda tek nastupa obveza vršiti zakon.

Sad bi mogao tko pitati: Da li katolička Crkva ima vlast oslobađati ljude od vršenja onih zakona, koje je sam Krist postavio? Činjenica je, da je Isus Krist dao veliku vlast svojoj Crkvi. Isus je rekao Petru: »Što god razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima« (Mt 16,19). Međutim ta se vlast odnosi samo na ljudske crkvene zakone. Katolička Crkva, a to znači vrhovna uprava katoličke Crkve: Sveti Otac Papa i biskupi imaju vlast donositi zakone, kojima će se Gospod Bog većma proslaviti i što više duša spasiti. Te, svoje, zakone mogu Sveti Otac Papa i biskupi mijenjati i dokidati prema vremenu i prilikama, ali u zakone, koje je sam Krist donio, koji su dakle božanskoga podrijetla, Sveti Otac Papa i biskupi ne diraju i nemaju prava dirati. Jednodušna je nauka svih svetih Otaca i svih bogoslova katoličke Crkve, da se u zakone božanskoga podrijetla ne dira i da ih se ne mijenja. Nikada si u povijesti katolička Crkva nije tu vlast prisvajala i stvarno nikada nije dirala u objavljene ili božanske zakone.

Ali katolička Crkva ima pravo i dužnost ne samo svoje, nego i Božje zakone vjerodostojno tumačiti i u tumačenju Božjih zakona je katolička Crkva nepogrešiva. To znači: Katolička Crkva ima pravo i dužnost svijetu tumačiti, kakav smisao ima koji Božji zakon i koga obvezuje, a koga ne obvezuje; gdje je prekršaj Božjega zakona teški, a gdje laki grijeh.

INDIJSKI BISKUPI su održali u Bangaloru sastanak, s kojeg su uputili poslanicu indijskim katolicima povodom prvih parlamentarnih izbora u Indiji. U poslanici indijski biskupi upozoravaju indijske katolike, da su dužni dati svoj glas onim kandidatima, koji se obvežu, da će se boriti za poštovanje dostojanstva čovječje osobe i njegovu slobodu, za ostvarenje socijalne pravde, za očuvanje prava obitelji te za slobodu vjere i škole. Kako se u Indiji vodi velika propaganda za donošenje zakona o ograničavanju poroda, biskupi upozoravaju vjernike, da je svako umjetno ograničavanje poroda teška povreda prirodnih i Božjih zakona.

KRIST KRALJ

Kriste, Ti si odgovorio Pilatu, da si Kralj. I rekao si njemu, da si zato rođen i zato si došao na svijet, da svjedočiš istinu. I svaki, koji je od istine, sluša glas Tvoj.

Kriste, Kralju naš, Kralju vjekova! Sve Tebi živi, sve se vraća Tebi. Ti si vladar svjetova, i Tvoja je slava neprolazna. Ti si Gospodar, i u Tebi je sva vlast na zemlji i na nebesima.

Ali kraljevstvo Tvoje nije od ovoga svijeta. Teško je bilo ljudima prihvatiti ovu istinu. Teško je bilo i prijateljima Tvojima, da shvate Tajnu Tvojega slavlja. I svi, koji su očekivali, da ćeš na zemlji zavladati i pobijediti, ostadoše zbunjeni kada vidješe, da si ostao siromah do smrti. Svi, koji su tražili od Tebe sjaj i silu u ovome životu, gledali su, kako haljinu svukoše s Tebe pod križem i kako Te trnovim vijencem ovjenčaše na zemlji. Jer Ti si pobjednik u duši čovjekovoj. Ti si Kralj, ali u besmrtnome životu, tamo, gdje božanska Pravda doživljuje vječiti triumf — tamo gdje božanska Istina vlada za sve vjekove.

— U NJEMAČKOM GRADU ALTENBERGU 1 listopada pr. g. održala je svoj godišnji kongres Njemačka Katolička Mladež. Bili su prisutni delegati iz Zapadne Njemačke i Zapadnog Berlina. Koliko je jaka ova organizacija vidi se po tome, što u samoj Sjevernoj Poranjskoj i u Westfaliji organizacija broji 350.000 članova.

ANĐEO

Bijeli anđeo prati tvoje djetinjstvo, mala djevojčice. Ti nisi sama i ne znaš, kako je teško samotnome čovjeku. Budiš se na krilu svoga čuvara i primaš zlatne igračke iz čudesne radionice ljubavi. Pružaš ruke za suncem i cvijećem, jer je danas sve tvoje, i svjetlost visina, i život ovoga svijeta. Za tebe su svi putevi u radost i na njima sva čuda, pa kada u večer usneš, anđeoski je cjelov na tvojemu čelu, anđeoska dobrota nad tvojim je snom.

O, najljepši anđeo bdije nad tobom, bezazleno dijete, i prati tvoj prvi nesigurni korak i sve tvoje korake na zemlji. U ruci Tvojega pratioca cvjetaju tvoje radosti, u srcu tvojega velikoga prijatelja naći ćeš jednom i sve svoje suze.

Tvoje je nebo u ovim dobrim očima. Tvoja je zaštita u ovom moćnom okrilju.

Bijeli anđeo, tvoja je mati, mala djevojčice.

PODLISTAK

MARIJA TRAŽI IZGUBLJENOG...

...Po starom običaju spremali su se Židovi o Vazmu na hodočašće u Jeruzolim.

Svetkovina Vazma slavila se sedam dana. Prvi i posljednji dan slavio se najsvečanije, stoga je velik broj pobožnog puka proveo svih sedam dana u Jeruzolimu. Zakonom su bili obvezani samo muškarci hodočastiti, no uvijek su uz muževe polazile žene, mladež i poluodrasla djeca.

Marija i Josip su svake godine u te dane hodočastili u jeruzolimski hram, a kako je Isus navršio 12 godina, odlučili su ovaj put i Njega povesti.

Bilo je još praskozorje, kad su nazarenčani toga dana ustajali. Rumen se pojavila sa istoka, a na ulicama je već bilo živahno. Skoro iz svake kuće izlazili su ljudi. Čvrsto su zabravili kapije i pošli na trg. Ondje su se skupljali. A kad je sunce odskočilo iza nazaretskih bregova, hodočasnici su se svrstali u red.

Prvo su stajali dječaci, za njima muževi, pa majke s djecom, žene i djevojke.

Dječaci su zapjevali psalme, muškarci se preporučiše glasnom molitvom Bogu, i povorka je krenula.

Brzo je za njima ležao u dolini Nazaret. Prošli su nazaretska polja. Ondje su na pašnjacima pastiri čuvali ovce. Jaganjci su meketali i skačući tražili svoje matere, divlje su grlice gukale. Rascvale grane voćaka mirisale finim mirisom, snježile nježnim laticama. Oko cvijeća zujale pčele.

Bilo je proljetno jutro, toliko slično onome, kad će Krista voditi na Golgotu.

Sada je išao radostan uz svoju Majku.

Marija nije skidala pogleda sa svoga Jedinca. Kad bi opazila, da je umoran ili proznojen, suze su Joj navirale na oči. On ju je uvjeravao, da ne osjeća težinu puta, i da se raduje što uz Nju ide. Tada bi se uz Njegovu radost radovala i Ona. Sagibala se, nježnom kretnjom brisala Mu znoj s čela i žarenog lica. Kojiput bi Isus požurio nekoliko koraka pred Njome. A Majka bi Ga promatrala. Vidjela je, kako vjetrić poigrava Njegovom valovitom, smeđom kosom, i da je viši od ostale djece njegove dobe. Ponos je ispunio materinsko Srce.

I tako je naporan put tekao ugodno. Večerom su se zaustavljali u selima ili na polju, a zorom kretali dalje, sve dotle, dok se na brijegu ukazao veličanstven jeruzolimski hram.

Marija i Josip su proveli sedam dana u Jeruzolimu. Svaki dan su polazili u hram, molili, prikazivali žrtve. Osmi dan, ranom zorom skupili su se nazarenčani na jerusolimskom trgu i krenuli kući.

Isus je pošao s njima do gradskih vrata i ondje zastao.

Bogomajka je mislila, da je Isus želio kući ići uz svoga Hranioca, koji je išao s muževima, a Josip, da je Isus uz Majku, koja se vraćala sa ženama. Zato su mirno pješačili čitav dan.

Smračilo se. Hodočasnici su odlučili noćiti uz rub šume, jer selo nije bilo na dohvatu. I tu su Josip i Marija opazili, da Isus nije među Njima.

»Sigurno je s dječacima« rekao je Josip i pošao provjeriti svoje nagađanje.

»Nismo Ga vidjeli«, rekli su dječaci, a Josip je požurio muževima. Pitao je i žene. Nitko nije toga dana vidio Isusa.

Josip se zabrinuo, Marija je problijedila, uzdrhtala. Gdje bi mogao biti Isus.

Bogomajka je svoj strah govorila Josipu:

»O, Josipe! Bojim se, jako se bojim. Zar ne znaš da je Herodov sin okrutan kao i otac? Možda su njegovi vojnici saznali za nas, uhvatili i Isusa oteli? Možda Ga u tamnici muče!«

»Nemoj tako, o Marijo! Herod je bio uvjeren, da je još prije 12 godina, kad je dao poklati nevinu djecu, i Isus stradao«.

»Možda je krenuo u Betlehem. Znaš, kako smo često pred Njim pričali o spilji, anđelima, pastirima i mudracima. Možda je želio vidjeti betlehemske pašnjake«...

»Ne, Marijo! On bi nam Svoju želju rekao i molio da Ga onamo odvedemo«.

Marija je časak šutjela, razmišljala i rekla:

»Možda je pošao u pustinju. Znaš da ondje živi Elizabetin Ivan. Možda je Isus želio njega vidjeti«.

»Ne, Marijo! Nešto je drugo, ali nemojmo oklijevati, pođimo natrag, potražit ćemo Ga. Ja sam kriv, ja, što se je Dijete izgubilo. Mislio sam uz Tebe je«.

NEDJELJA SEDAMDESETNICA

10. II. 1952.

Današnje sv. Evanđelje donosi priču Isusovu o poslenicima u vinogradu (Mat. 20, 1—16). Gospodar je izišao rano ujutro na trg, da najmi poslenike u svoj vinograd. Izašao je ponovno oko treće, šeste i devete ure i poslao i njih u svoj vinograd. Napokon i one, koje je našao oko jedanaeste ure, poslao je da u vinogradu rade. Kad je padala noć, dođoše radnici po plaću, i svi su dobili jednako, i oni, koji su cijeli dan radili, kao i oni, koji su jednu uru radili. Oni prvi počeše mrmljati, a gospodar im reče: Ne činim Vam krivo. Nismo li se pogodili po dinar? Ja hoću i ovom posljednjem da dadem kao i Tebi. Zašto si zavidan, ako sam ja dobar. Tako će posljednji biti prvi, a prvi posljednji, jer je mnogo zvanih, a malo izabranih.

1. »Izađe rano, da najmi radnike za svoj vinograd«. Radnici smo mi, a vinograd je naše zvanje. U svom zvanju treba da budemo marljivi, savjesni i solidni. Koji radnik ima ta svojstva, ne će nikad ostati bez posla i kruha. Nemarnog radnika nitko ne treba, a za marljivim i savjesnim svi se otimaju. Rad je najplemenitiji i najpravedniji način uzdržavanja našeg života. Tko ne će da radi, ne treba da jede, veli sv. Pavao. Vršeći savjesno svoje zvanje, vršimo time Božju volju, i tako nam naš rad služi na duhovno usavršenje.

2. Vinograd je i naša duša. Pozvani smo, da ga okopamo, obrezujemo, čistimo, njegujemo, da nam donese obilan rod. Svaki dan treba da iskorjenjujemo svoje pogreške, velike, male, da se vježbamo u kreposti i da hrlimo k savršenosti. Svaki dan treba da budemo sve više Bogu slični. Kad dođe konac naših dana, da možemo uzdignute glave i bez ikakova straha očekivati gospodara, da nam plati naš trud.

3. »Stanu mrmljati: Ovi posljednji radili su jednu uru i izjednačio si ih s nama«. To je bila dobrota Božja. Pred Bogom više vrijedi revnost, žar i čista nakana u poslu, nego duge godine. Razbojnik je postao savršen jednim činom kajanja i stekao raj, a javna grešnica dobila oproštenje, jer je imala veliku ljubav. Nemojmo dakle služiti Bogu mlako, bez volje, nego revno i s puno topline, da zaslužimo biti prvi, a ne posljednji.

4. »Mnogo je zvanih, a malo izabranih.« Svi smo zvani. Dođite k meni svi. Idite po svem svijetu... I ja sam zvan, a da li sam i izabran? Bog daje svakome milost, da može biti izabran, a da li ću to biti, ovisi o meni. Trudit ću se, da mi misli budu lijepe, riječi dobre i djela sveta, i da otkinem srce od zemaljske sreće, i prionem uz nebeske radosti.

SLIKA KRALJICE NEBESKE U ZAGREBU

Na području grada Zagreba mnogo se štuju dvije čudotvorne slike Majke Božje. Pred jednom i drugom svaki ćeš dan vidjeti mnoštvo vjernika, koji nebeskoj Majci uzdižu molitve, upravljaju tople vapaje, pale svijeće i kite ih miomirisnim cvijećem. Prva od njih jest Majka Božja od Kamenitih vrata u gornjem gradu, a druga Majka Božja »Kraljica nebeska« u prvostolnoj crkvi.

Te slike poznate su gotovo svima Zagrepčanima, a možda ne će svatko znati, da su se obje, navlastito druga, pokazale čudotvornima baš u požaru.

Za Majku Božju od Kamenitih vrata više manje svatko zna, da je u noći 30. svibnja 1731., dok je silan požar uništio 82 kuće u gornjem gradu, 12 na Kaptolu i 12 na Opatovini, pa je u prah obratio i sve pokućstvo u kući na Kamenitim vratima, gdje se nalazila sveta slika, pače i okvir u kojem je slika stala, ali je sama slika u pepelu ostala neoštećena. Od tada je počelo njezino javno štovanje u kapelici pod svodom Kamenitih vrata na oltaru, što ga je malo kasnije podigla pobožna udovica Modlar. Ta je kapelica tekom vremena više puta obnavljana i poljepšavana.

Nešto slična 25 godina ranije dogodilo se i s drugom slikom. Kako se vidi iz latinskog natpisa nad slikom, koji glasi: »Usred ognja nisam izgorjela 1706.«, ta je slika bila g. 1706. u požaru. Imovnik (inventar) prvostolne crkve u Zagrebu, napravljen po ranijim imovnicima g. 1897. i popunjen g. 1915., kaže nam o tom nešto više, naime da je sveta slika g. 1706., nakon što je vatra Vernićevu kuću pretvorila u pepeo, nađena neoštećena. Taj Vernić zacijelo nije drugi, nego Franjo Vernić, kanonik prvostolne crkve u Zagrebu, koji je g. 1697. postao kanonikom, g. 1708. zahvalio se na kanonikatu, a g. 1717. postao srijemskim biskupom. Nakon ovoga čudesnog sačuvanja u požaru počelo je javno štovanje i ove svete slike.

Sveta slika je djelo ranog baroka 17. st., dok je okvir, u kojem se nalazi, djelo 18. st. Izrađena je na platnu. Kako se kaže u imovniku, ime joj je »Kraljica nebeska« (Regina coeli). Bl. Dj. Marija tu je prikazana zaista kao takova. Sjedi na prijestolju, s krunom na glavi. U desnoj ruci drži kraljevsko žezlo, a na lijevoj Dijete Isusa, komu je na krilu kugla zemaljska, t. j. svijet, nad kojim vlada kao Kraljica.

U sadašnjoj prvostolnoj crkvi, nakon obnove poslije potresa g. 1880., sveta slika nalazi se na posljednjem oltaru odozdo, prvom pri ulazu u crkvu, s desne strane. Oltar još nije potpuno izrađen. jer na nj imaju doći okolo Majke Božje likovi hrvatskih Blaženika, i u tu svrhu već podavno počeli su se sabirati milodari. Menza oltara načinjena je g. 1885., a ograda ispred oltara g. 1889. Na oltaru su dva piramidna relikvijara stila rokoko, s relikvijama Sv. Mučenika.

Majka Božja kao Kraljica nebeska, a i kao Kraljica Hrvata u hrv. prijestolnici i u hrv. prvostolnoj crkvi, bdije nad svojim narodom, prima njegove molitve, uslišava njegove vapaje i pritječe mu u pomoć u svima potrebama. Idite k Njoj!

Ljubav je glavno kod kršćana

Misionar-pisac Stanley Jones opisao je u knjizi »Krist na indijskoj cesti« svoj razgovor sa slavnim Mahatmom Gandhijem, dugogodišnjim vođom Indijaca.

»Meni je mnogo stalo do toga, rekao je misionar Gandhiju, da se kršćanstvo u Indiji udomaći, tako da se više ne osjeća stranim tijelom, da se više ne izjednačuje s tuđim narodom i nekom tuđom vladom. Želio bih, da ono postane dijelom nacionalnog života Indije i da njegove snage postanu djelotvorne u izgradnji i obnovi zemlje. Što biste vi savjetovali; da učinimo, kako bi se to omogućilo?«

Gandhi je razmislio i onda sasvim ozbiljno odgovorio:

»Kao prvo bih savjetovao, da kršćani počnu međusobno živjeti poput Isusa Krista. Drugo bih vam savjetovao, da vi svoju vjeru ostvarujete, a da njoj ne nanosite silu i da je ne nagrđujete. Treće bih predložio, da težište stavite u ljubav, jer ljubav je središte i duša kršćanstva.««

U ENGLESKOJ je od 1. siječnja obrazovana nova provincija bosih Karmelićana, jer je tamo osnovan sedmi karmelićanski samostan. Bosi Karmelićani u Engleskoj su dosada pripadali irskoj provinciji.

Svetost je ljubav

»Mi ljubimo Boga, jer nas je On najprije ljubio« (I. Iv. 4, 19).

Već je u Starom Zavjetu Bog rekao čovjeku: Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim silama svojim« (V. Mojs. 6, 5).

Isus je ponovio tu zapovijed.

Apostoli su propovijedali tu istinu svim narodima. »Bog je Ljubav«, kaže sv. Ivan, »i koji ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog ostaje u njemu« (I. Iv. 4, 16).

»Povrh svega toga«, kaže sv. Pavao, »imajte ljubav, koja je najsavršenija veza« (Kološ. 3, 14).

»Ljubite svim svojim silama, to je zapovijed, to je jedini cilj čovjeka na zemlji, to je svetost (sv. Augustin).

Biti svet, ne znači dakle, činiti čudesa, nego samo ljubiti Isusa svim srcem svojim; potpuno Mu se predati i čvrsto vjerovati u Njegovu ljubav.

Biti svet ne znači biti izuzet od grijeha, nego samo ne griješit iz zloće; ne ljubiti svoje pogreške; poslije svake slaboće baciti se Isusu u naručaj i tražiti, da nas izliječi.

Biti svet ne znači, oslabiti se trapljenjima, ni sakriti se usred pustinje.

Sve je to daleko od svetosti. Biti svet, znači mirno se dati na izvršivanje svojih staleških dužnosti, da ugodimo Isusu; strpljivo podnositi nevolje života, da Mu omilimo; dati Mu punu slobodu, da raspolaže našim duševnim i tjelesnim sposobnostima, našim zdravljem i svim dobrima.

Isus traži samo srce. Kad Ga ljubimo, sve ide dobro. Genoveva i Paškval Baylon bili su pastiri, a postali su sveci. Izidor je bio seljak, Zita sluškinja, Krispin postolar, Benedikt Labre prosjak... Nije to važno! Svi su oni imali istu brigu: Ljubili su savršeno Isusa, a sebe su zaboravili.

Zar bi ti htio drukčije učiniti? Ne bi li se i ti mogao priključiti četama odvažnih duša iz svih zvanja, dobi i svih krajeva? Četama, koje sačinjavaju počasne dvorjanike Isusa Kralja?

I tebe On želi učiniti svecem. Zove te k sebi, poziva te u krilo svoje ljubavi. Ne boj se svoje slaboće i svoje nestalnosti; Isus je dobar i moćan; u jedan čas On može popraviti tvoju prošlost. Pusti se, da te privuče Njegova milost. On će te učiniti žrtvom svoje ljubavi. Tajna, kako ćemo zarobiti Srce Isusovo i kako ćemo od Njega sve dobiti, jest, da nikada ne posumnjamo u Njegovu dobrotu.

»Ah, Josipe, ne Ti, ja sam svemu kriva«, zajecala je Marija.

Hodočašnici su se spremali na počinak, a Marija i Josip su po mjesečini krenuli natrag. Išli su svu noć i ujutro stigli u Jeruzolim.

Obašli su uzalud trgove i ulice i odlučili pitati po kućama. Josip je kucao na vratima, a kada bi tko izašao Marija je pitala:

»Jeste li vidjeli stranog Dječaka? Je li se možda kod vas navratio moj Sin?«

Ne, ne, nikakovog stranog dječaka nisu vidjeli, nitko nije prije njih kucao kod njih. Na mnoga su vrata kucali, svuda čuli isti odgovor. Napokon jedna žena zapita Mariju: Kako izgleda Tvoj Sin?« Ima li kakovo posebno obilježje?

Mariji zasja lice čežnjom i Ona reče: »O, ima, ima! Moj Najmiliji je bijel i rumen, i odabran među tisućama i tisućama«...

Tada se žena sjeti: »Kod mene je ovih dana kucao Dječak, toliko lijep, toliko mio, da mi je osvojio srce. Prosio je milostinju, a kada sam Mu dar pružila, osjetila sam radost i neko osobito smirenje. Samo mi je teško bilo, što je to divno Dijete osamljeno i bespomoćno.

»To je bio On, to je samo On«, obradovala se Marija. »A znaš li možda, draga sestro, kamo je krenuo?«

»Ne znam, ali ne boj se! On mi se čini tako mudar i sabran, da Mu se ne će nesreća dogoditi«, rekla je žena na rastanku. — »I Bog vam pomogao«.

»Možda je otišao u nahodište, da podijeli sirotinji, što su Mu ljudi darovali« rekao je Josip kada su zašli za ugao.

»Možda je ondje«, šapnula je Marija. Bila je iscrpljena, tri dana nije jela, tri noći nije oka stisnula.

Unišli su u nahodište. Ponovili pitanje. Jest. Ondje je bio takav Dječak. Obašao je siromahe. Tješio žalosne. Dijelio je milostinju. Ne, oni se ne varaju, baš je takav Dječak bio, kako ga oni opisuju. Neka se ne boje. Sigurno je u Jeruzolimu.

Marija je kliknula:

»Josipe, Josipe! Hajdemo u hram«.

I najednom im postade jasno, da će Krista ondje naći.

IZ BIBLIJE:

Danijelovo tumačenje Nabukodonosorova sna

Na dvoru babilonskoga kralja Nabukodonosora živio je prorok Daniel, koji je bio odveden u Babiloniju prigodom prvog preseljenja Židova u babilonsko sužanjstvo g. 605 pr. Kr. Pošto je on kao prorok bio Božjim Duhom nadahnut, odlikovao se velikom mudrošću, te je uživao i pred samim kraljem velik ugled.

Jednom usne kralj Nabukodonosor čudnovat san. Kralj dozove sve mudrace svoga kraljevstva, da mu najprije kažu, što je usnio, a zatim da mu protumače što znači njegov san. Mudraci rekoše kralju: »Nema pod nebom čovjeka, koji bi mogao izvršiti, što ti tražiš. Nego ti nama ispripovijedaj svoj san, a mi ćemo ti ga objasniti«. Kralj im na to odvrati: »Ako mi ne kažete, što sam usnio, znam, da mi ne ćete moći ni protumačiti san, nego me kanite prevariti, pa zato ćete svi poginuti«. I kralj je odmah odredio, da se svi mudraci pobiju.

Kad je to saznao Daniel, došao je kralju i rekao mu, neka mu dade malo vremena, pa će mu reći san i njegovo značenje. Potom se Daniel sa svojim drugovima Ananijom, Misaelom i Azarijom pomoli Bogu za rasvjetljenje, i Bog mu objavi kraljev san i njegovo značenje. Daniel dođe pred kralja Nabukodonosora i reče mu: »Tajnu, koju si tražio, da ti se objasni, ne mogu otkriti svi mudraci tvoga kraljevstva. Ali ima na nebu Bog, koji otkriva tajne, i koji je Tebi javio, što će se dogoditi u budućim vremenima. Tu je tajnu Bog i meni objavio. Ti si, kralju, vidio u snu veliki lik. Glava mu je bila od zlata, prsa i ruke od srebra, trbuh i bedra od mjedi, noge od željeza, a stopala dijelom od željeza, dijelom od gline. Potom si vidio, kako se bez čovječje ruke otkinuo od gore veliki kamen i udario o noge lika tako, da se ovaj sav satro u prah, a od kamena nastala je velika gora, koja je ispunila svu zemlju. To je viđenje sna, a sada slijedi njegovo značenje. Zlatna glava toga lika znači tvoje kraljevstvo, njegovu slavu i moć. Srebrene ruke i prsa znače kraljevstvo, koje će doći poslije tebe, i ne će više biti tako slavno. Treće kraljevstvo znače mjedeni dijelovi toga lika, te će vladati cijelom zemljom. Željezne noge sa stopalima, u kojima je pomiješana glina, znače četvrto kraljevstvo, razdijeljeno na dva dijela. Ono će isprva biti snažno kao željezo, ali pod kraj bit će trošno i klimavo. Kamen, koji se odvalio i smrvio veliki lik, znači, da će Bog na razvalinama svih tih kraljevstava osnovati novo kraljevstvo, koje će trajati dovijeka«.

Tada se kralj Nabukodonosor pokloni Danielu i reče: »Zaista, tvoj je Bog veći od svih bogova, kad si mi mogao otkriti tu tajnu!« Za nagradu postavi Daniela svojim vrhovnim savjetnikom nad svim knezovima i mudracima.

Danielovo proroštvo se u povijesti točno ispunilo. Poslije slavnog babilonskog kraljevstva slijedilo je perzijsko kraljevstvo, koje je g. 538. pr. Kr. osvojilo Babiloniju. Perzijsko kraljevstvo bilo je srušeno od macedonskog kralja Aleksandra Velikoga g. 333. pr. Kr., kad je pobijedio u bitci kod Issos-a perzijskoga kralja Darija III. Poslije smrti Aleksandra Velikoga 323. g. pr. Kr.) razdijelilo se njegovo kraljevstvo na troje, tako da su ona postala doskora sasvim ovisna od rimskog carstva. Rimsko carstvo podijelilo se na istočno i zapadno, te je propalo pod kraj 5. stoljeća poslije Krista. Na njegovim razvalinama osnovano je novo duhovno kraljevstvo Kristove Crkve, kojemu je Krist zajamčio, da će trajati dovijeka.

SVETIŠTE MAJKE BOŽJE U SOTINU kod Vukovara veoma je stradalo u prošlom ratu. Međutim su stigli mnogi darovi za popravak te crkve iz: gornje Hrvatske, Bosne, Dalmacije, Istre i Slavonije. Sada je crkva pod krovom, ali još uvijek bez stropa, tornja, klupa i pravih prozora. Postoje dakle zidovi, krov i oltar sa čudotvornom slikom Majke Božje Pomoćnice, a sve drugo vapije za pomoć.

BISKUPIJA RANCHI u Indiji broji 54 misijske postaje i 371.000 vjernika i katekumena. U ovoj biskupiji postoje 854 katoličke pučke škole, 62 katoličke srednje škole, 12 katoličkih visokih škola, 7 katoličkih učiteljskih škola, 20 katoličkih industrijskih škola i 2 katolička sveučilišna kolegijuma. Pošto je u ovoj biskupiji stanovništvo skoro isključivo seljačko, misionari su se bavili njihovim gospodarskim i socijalnim problemima. Mnogo su doprinijeli, da se na pravednoj osnovi riješi odnošaj između velikih zemljišnih posjednika i seljačkih zakupnika tako, da je sadašnji indijski predsjednik republike Deshatri Rajenda Prasad 1936. g. izjavio: »U oblasti Ranchi postoje najbolji odnosi između vlasnika zemljišta i zakupnika. Ovo je zasluga misionara, koji su mnogo radili na ovome polju. Oni su doprinijeli, da je vlada donijela vrlo dobar zakon o zakupu zemljišta.« Misionari su u ovom kraju mnogo uradili i na tome, da seljački svijet oslobodi kamatnjaka i zelenaša. U tom cilju oni su još 1909. počeli osnivati seljačke zadruge, kojih sada ima 700.

U TOKIJU je više od 1.000 studenata prisustvovalo konferenciji, koju je na tokijskom sveučilištu održao o. F. Ks. Boscha D. I. o temi: »Seksualna moralnost u životu studenata«. Predsjednik tokijskog sveučilišta pismeno se je zahvalio o. Boschu za održanu konferenciju. Interesantno je spomenuti, da od 23.000 studenata, koji pohađaju ovo sveučilište, samo njih 26 su katolici.

Zemaljska kugla

Zemlja je kugla s promjerom od 12.756 km, a opsegom 40.000 km.

Ima i danas ljudi, koji to teško vjeruju, jer naše oči vide drugčije. Zemlja našem oku izgleda velika naborana ploha, a neki opet kažu: tko je mjerio od jednog kraja do drugoga, od površine do središta Zemlje, pa dalje na drugu stranu do površine (promjer Zemlje) ili unaokolo kugle (opseg).

Gdje god stajali na Zemljinoj površini: na moru, na ravnoj dolini, ili na visokom vrhuncu, svugdje vidno polje na obzoru (horizontu) imade oblik kruga, a to jedino može da se opaža na kugli.

Za vrijeme svake pomrčine Mjeseca, kad ovaj ulazi u sjenu Zemlje, vidi se, da je rub sjene okrugao — i to je odraz Zemljine kugle.

Putujući po Zemlji uvijek u istom pravcu, doći ćemo na isto mjesto, odakle smo se uputili. Ovo je, osobito u novije doba, ostvarenim putovanjima dokazano.

Nepobitni dokaz o obliku i veličini Zemlje izveden je — malo čudno izgleda — pomoću zvijezda nekretnica. Najbliža zvijezda nekretnica nalazi se od nas daleko 4,27 godina svjetlosti ili 270.000 puta dalje nego naše Sunce. Zbog te ogromne udaljenosti, mi sa Zemlje vidimo zvijezde nekretnice uvijek na istim mjestima nebeske kugle, znači: kod okretanja nebeske kugle njihov međusobni razmak ostaje nepromijenjen. Putovali mi u bilo kojem pravcu i ma koliko daleko po zemaljskoj površini, sve zvijezde ostaju nepomaknute u svojim zviježđima — kad god ih vidimo nad horizontom.

Točke, koje se nalaze na sjevernom i južnom polu (na vrhovima osi), stoje na niru. Na sjevernom nebeskom polu nalazi se poznata *Polarna zvijezda*. U našim krajevima vidimo je u visini oko 45° nad sjevernom točkom horizonta. Ona stoji uvijek gotovo na istome mjestu i pravac povučen od nje do našeg oka i dalje pod horizont do južnog pola neba predstavlja pravac, oko kojega se prividno okreće nebeski svod sa svim zvijezdama i to od istoka prema zapadu.

Ljudi su davno opazili, da putujući po Zemlji, na pr. prema sjeveru, stalno se izdiže Polarna zvijezda — Sjevernjača, koja svijetli na nebeskom polu dok putujući prema jugu Polarna zvijezda se približava horizontu i to: proputovavši svakih 111 1/9 km Polarnica uzađe, odnosno siđe točno za 1 stupanj. To je jedino uslijed toga, što je naša Zemlja *kugla*, pak se putujući po njoj uvijek u pravcu putovanja na sjever pomalo spušta tlo, odnosno naš horizont, koji nam se u obliku okruglog ruba proteže prividno čak do površine nebeske kugle i nama se pričinja kao da se uspinje Polarna zvijezda; na protivnoj se strani rub horizonta diže.

Isto tako utvrđeno je, da putujući na ekvatoru Zemlje put istoka i proputovavši svakih 111 1/9 km određena zvijezda nekretnica kulminira (nalazi se na najvišoj točki) 4 zvjezdane minute *ranije*, a obratno putujući 111 1/9 km prema zapadu zvijezda nekretnica kulminira 4 zvjezdane minute *kasnije*. Budući da svaka zvijezda nekretnica opiše svoj krug na svodu nebeskom u 24 zvjezdana sata, to razmak od 4 minute odgovara točno 1/360-om dijelu kruga ili 1 kutnom stupnju.

Po tome proizlazi da naša Zemlja imade oblik kugle, čiji svaki stupanj na ekvatoru i meridijanu iznosi 111 1/9 km. Pošto svaka kugla u opsegu mjeri 360 stupanja, izlazi da je opseg velik 360 puta 11 1/9 km jednako 40.000 km. Po tome je pak običnom geometrijskom formulom izračunato, da je promjer naše Zemlje velik 12.756 km, dok polumjer Zemlje (pravac od površine do središta Zemlje) iznosi 6.378 km. Točnim je mjerenjem utvrđeno, da je naša Zemlja na polovima nešto spljoštena i to samo 1/297 do njezina ekvatorskog promjera.

Ono, što je izgledalo nemoguće, postalo je moguće: Zemlja je točnim mjerenjem kutova i uz pomoć astronomske ure izmjerena i to uz pomoć svijetlih točaka, zvijezda, na svodu nebeskom. Zemaljska kugla lebdi slobodno u prostoru, kao što slobodno lebde i sva ostala nebeska tijelesa.

Zemlja je u prirodi po svojoj površini naborana; bregovi i doline, pa velike i duboke jame, ispunjene vodom oceana i mora su te bore. No najviši vrhunac na Zemlji i najveća dubina oceana tako su sitni prema veličini Zemlje, da bi oni na globusu od 12 cm promjera predstavljali tek jedno zrnce praha manjeg od 1/10 milimetra. Naša je Zemlja sa svim svojim neravnostima tla, razmjerno glatka kugla, baš kao što je prikazuje školski globus. A što je tek čovjek na toj tankoj korici zemaljskoj!

Iz katoličkog svijeta

POVODOM ENCIKLIČKOG PISMA sv. Oca, kojim je pozvao katolike svijeta, da 1951. godine brojnije i pobožnije sudjeluju u listopadskom moljenju sv. Krunice, iniciator pokreta »Sv. krunicu u obitelj« američki svećenik Patrick Peyton izvršio je veliko agitaciono putovanje kroz devet federalnih američkih država i prešao u aeroplanu oko 40.000 km. U ovoj akciji je bilo angažirano 60.000 ljudi, koji su sistematski posjećivali pojedine obitelji pozivajući ih, da se priključe kruničarskom pokretu, dok je samom akcijom upravljalo 3.000 svećenika u 800 župa. Vlč. Peyton je izjavio, da je u četiri godine, otkako je započeo kruničarskom akcijom, 5,000.000 osoba u Kanadi, Engleskoj i Sjedinjenim Američkim Državama pristupilo ovom pokretu. U studenom je vlč. Peyton otputovao u Australiju, da na poziv tamošnjeg katoličkog episkopata propagira kruničarski pokret među australijskim katolicima.

HISTORIJSKI DOKUMENTI o diplomatskim odnosima između Vatikana i Sjedinjenih Država objavljeni su prošle godine iz arhiva državnog departementa SAD. Materijali obuhvaćaju korespondenciju od g. 1797.—1867.

U EGIPTU demonstranti protiv engleskih trupa, smještenih u zoni sueskog kanala, oštetili su i kršćanske objekte u Egiptu. Prilikom demonstracija nekoliko je kršćanskih crkava bilo napadnuto kamenjem, dok su druge djelomično opljačkane. Neznatno je oštećena i zgrada nuncijature. Demonstranti su nosili parole »Danas Englezi, sutra kršćani« — »Samo jedna vjera u Egiptu-Islam«.

MALO SJEMENIŠTE u afričkom gradu Mugera (Urunda) proslavilo je 16. kolovoza pr. g. 25. godišnjicu svoga rada zaređivanjem za đakona 8 njegovih pitomaca. Od 1926. ovo sjemenište je dalo 27 svećenika, 39 njegovih pitomaca se sada nalazi u teologiji, dok sjemenište sada broji 166 pitomaca.

U INDIJSKOM GRADU MADRASU osnovano je katoličko društvo za filmsku produkciju pod pokroviteljstvom J. L. P. Roche di Victoria, ministra prehrane. Jedan od direktora ovih društava je salezijanac o. J. Carrero.

RADIO POSTAJA indijskog mjesta Goa uvela je među svoje emisije katolički sat, koji se daje svake večeri od 8 do 8 i pol sati. Prvi dio emisije sadrži vijesti iz katoličkog svijeta, a zatim se odgovara na razna pitanja vjerskog sadržaja upućena uredništvu ovoga sata, dok se na kraju govori o raznim aktuelnim kulturnim i socijalnim pitanjima. Urednik ovoga sata je o. Hugo Mc Glimbey, salezijanac.

NA KAROLINSKOM I MARSHALL otočju u Tihom Oceanu živi 48.000 stanovnika, od kojih su 18.301 katolik. Za vrijeme rata Japanci su bili okupirali ove otoke te katoličkim misionarima zabranili svako djelovanje na ovom području, a 4 svećenika i 2 brata lajika Družbe Isusove osudili na smrt strijeljanjem. Crkve i ostale crkvene zgrade su bile za vrijeme rata skoro sve uništene. Poslije rata ostalo je još bilo na životu 6 svećenika, 8 braće lajika i 12 sestara. Američki Isusovci su poslije rata pritekli u pomoć misionarima, koji su se s velikim uspjehom prihvatili obnove onoga, što je rat bio uništio.

NA CEYLONU su Braća kršćanske škole svečano proslavili treću stogodišnjicu osnivanja svoga reda, čiji je utemeljitelj sv. Ivan de la Salle. Svečanosti su među ostalima prisustvovali i ministar unutrašnjih poslova, ministar prosvjete, predsjednik Senata i druge ugledne ličnosti ceylonskog javnog života. Na Ceylonu Braća kršćanske škole uzdržavaju 9 škola s 8.086 pitomaca, od kojih 5.482 katolika. Broj braće iznosi 71. Djelovanje Braće kršćanske škole proteže se i na Afriku, Palestinu, Libanon, Burmu, Maleziju, Indokinu, Hongkong, Filipine i Japan. Na ovome području Braća uzdržavaju 150 škola s 60.000 pitomaca. Red Braće kršćanske škole broji na cijelom svijetu ukupno 21.000 članova.

U PROTESTU, koji su indijski biskupi uputili svojoj vladi proti namjeravanom uvođenju ograničenja poroda, među ostalim se kaže: »Prvenstveni cilj braka je umnožavanje ljudskog roda. Svojevoljno sprečavanje poroda je zločin, koji se može usporediti samo s umorstvom. U interesu društvenog života i moralne discipline od najveće je važnosti, da se poštuju prirodni zakoni. Ne samo Katolička Crkva, nego i indijska tradicija je uvijek branila sveti značaj života i obitelji.« Katolički liječnici i katolički kemičari u Indiji su zaključili, da održe kongres, da bi prosvjedovali protiv namjere donošenja zakona o ograničavanju poroda.

— **FRANCUSKI PARLAMENT**, kako smo već javili, izglasao je školski zakon, prema kojem će država plaćati državnim i slobodnim školama tromjesečno po 1.000 franaka za svako dijete, koje pohađa školu. Francuski katolici su dosada uz godišnji trošak oko 25 milijardi franaka uzdržavali 10.715 pučkih škola s oko milijun učenika i 34.487 učitelja; 1.739 srednjih škola sa 312.000 učenika i 22.952 profesora; 1.030 stručnih škola sa 115.000 učenika. Katolička sveučilišta u Francuskoj pohađa 24.500 studenata. Pošto se izglasani zakon odnosi samo na pučke škole znači, da će francuski katolici dobivati od države samo oko 4 milijarde franaka godišnje kao pomoć za izdržavanje, dok će francuski katolici morati i dalje doprinositi samo za svoje škole od preko 24 milijarde franaka. Ova svota se priskrbljuje dobrovoljnim doprinosom francuskih katolika, pak je to dokaz njihove visoke katoličke svijesti.

POVODOM 25-GODIŠNJICE rada Međunarodnog kolegija bosih karmelićana sv. Otac je 23. rujna 1951 godine primio u audijenciju brojne predstavnike ovoga reda na čelu s generalnim prepozitom reda o. Silverijem od sv. Terezije i članovima generalnog definitorija. Sv. Otac je prisutnima održao govor na latinskom jeziku o tri redovnička zavjeta.

APOSTOLSKI VIKARIJAT u Whitchorse u Kanadi zauzima onaj dio Kanade, koji graniči s Aljaskom. Ovaj apostolski vikarijat ima 13 misijskih postaja s 27 misionara svećenika i 25 sestara. ČČ.SS. upravljaju s dva konvikta i 6 škola za vanjske učenike. Pred 15 godina ovaj je vikarijat imao samo dvije misijske postaje s tri misionara.

SVETI OTAC PIJO XII. primio je 16. studenoga pr. god. u svečanu audijenciju novog finskog poslanika kod Svete Stolice Dr. Ake-Henrika Gortza. Poslije završetka službene ceremonije Sv. Otac je pozvao finskog poslanika u svoju privatnu biblioteku i tamo se zadržao s njim u dužem srdačnom razgovoru.

U TEHERANU, glavnom gradu Perzije, osnovan je moderni zavod za gluhonijeme darežljivošću katolikinje Mansour Nizzai. Ovo je prvi zavod ove vrsti u Perziji. Inače katolika u Perziji ima samo oko 30.000, ali je njihov kulturni utjecaj dosta velik. U Teheranu katolici uzdržavaju pet škola, od kojih dvije za dječake, a tri za djevojčice.

U TOKIJU, glavnom gradu Japana, nadbiskup msgr. Doi na svečan način je otvorio novi redemptoristički samostan, dok je apostolski delegat u Japanu msgr. Fürstenberg svečano blagoslovio novo salezijansko sjemenište na periferiji Tokija. Blagoslovu sjemeništa su prisustvovali i predstavnici grada, pak je tom prilikom načelnik Tokija održao govor.

BELGIJSKI KATOLICI su g. 1903. na inicijativu biv. kralja Leopolda II. odlučili da na spomen 75. godišnjice belgijske nezavisnosti podignu zavjetnu crkvu Presvetom Srcu Isusovu. Dne 16. rujna 1951. veličanstvenu Baziliku je posvetio nadbiskup-kardinal Malinesa uz prisutsvo svih belgijskih biskupa, najviših predstavnika vlasti, predstavnika prijateljskih naroda i ogromnog mnoštva vjernika. Bazilika je duga 167 m, široka 108 m i visoka 100 m, a može primiti 25.000 vjernika.

NA OTVARANJE sveučilišne godine na katoličkom sveučilištu u Lublinu (Poljska), kako se naknadno saznaje, bilo je prisutno 5 poljskih biskupa i primas poljske nadbiskup Višinski. Na sveučilištu školuje se oko 2.000 studenata.

U SINGAPURU su zdravstvene vlasti izdale naredbu, po kojoj članice udruženja katoličkih bolničarki nisu dužne vršiti službu pomaganja liječnicima, kada ovi primjenjuju bilo kakvu liječničku intervenciju, koju Katolička Crkva smatra povredom prirodnih i Božjih zakona.

† Naši pokojnici

† **BAŠIĆ DON STJEPAN**, kanonik splitskog kaptola, preminuo je, poslije duge i teške bolesti, baš na Božić, na svoj 79. rođendan. On se naime rodio 25. XII. 1873. u Donjemu Docu, u starim Poljicima. Odgajao se za svećenika u Splitu i Zadru, a u Beču je slušao klasičnu filologiju. Vršio je različite službe uvijek u sjemeništu: bio je prefekt, ekonom poslije profesor, kratko i ravnatelj zavoda, dosta godina upravitelj gimnazije. Svima je ostao u veoma lijepoj uspomeni zbog svoje blagosti i dobrote. Počivao u miru s Božjim svećenicima!

Iz kršćanskog nauka

Božja i naša Majka

Prema nekoj prastaroj predaji, koja si u prilog navodi sv. Augustina, k onim riječima Apostolskog Vjerovanja »i u Isusa Krista, Sina njegova jedinorođenoga, Gospodina našega, sv. je Andrija nadodao: »rođena od Marije Djevice«. Od prvih početaka kršćanstva Crkva je Bl. Djevicu Mariju smatrala i častila kao Majku Božju. Ustali su krivi učitelji, koji su pokušali Mariju lišiti toga dostojanstva. Ali su biskupi i narod razgnjevljeni jednoglasno odbili krivu nauku. Pomislimo na onaj ljetni dan g. 431. u Efezu, jedan od najljepših dana u crkvenoj povijesti, kad je više od dvije stotine biskupa izjavilo protiv Nestorija kao članak vjere, da Mariju moramo zaista zvati Majkom Božjom. Klicanju puka nije bilo kraja.

Jest, Marija je ona, od koje je vječna Riječ po vječnoj odluci u punini vremena uzela tijelo. Svojim pristankom na ponudu otkupljenja ona je na neki način omogućila utjelovljenje Sina Božjega. Time je ona postala roditeljkom i hraniteljkom Otkupitelja i njegovom pomoćnicom pri djelu otkupljenja. Kako je nekoć Eva bila Adamu pomoćnica kod grijeha, tako je »nova Eva« »drugom Adamu« pomoćnica pri djelu pomirenja. A kako je Marija učestvovala u djelu otkupa, tako je ona ujedno duhovna majka svih onih, koji su Isusovom žrtvom otkupljeni i koji su kao udovi učlanjeni u njegovo otajstveno tijelo. Marija je Majka Otkupiteljeva i Majka otkupljenih; Marija je Majka Otkupiteljeva i Majka naša.

Jer je ona imala postati Majkom Sina Božjega, Bog ju je, primajući za nju unaprijed Spasiteljevo otkupiteljsko djelo, kao jedinog potomka Adamova stvorio bez istočnoga grijeha. Tijelo, koje je imalo postati stanom Sina Božjega, nije smjelo ni za čas stati pod sotonskom vlašću. Ona je bila od početka tako puna milosti, da je za cijeli život ostala čista i od svakog osobnoga grijeha. Ona je Božje remek-djelo, sasvim bez ljage. Sv. Bonaventura kaže: »Bog je mogao stvoriti veći svijet, veće nebo, ali veću majku nije mogao stvoriti.« Ovo svoje remek-djelo Bog je htio zauvijek i potpuno sačuvati nepokvarenim. Zato je On na njoj učinio daljnje čudo, da je ona prije i poslije porođenja svoga božanskog Sina ostala prečista Djevica. Tako se na njoj ispunilo ono, što su unaprijed prorekli Proroci o majci Otkupiteljevoj: »Gle, Djevica će začeti i poroditi Sina« (Is. 7, 14). Ni sama smrt nije smjela narušiti ovo Stvoriteljevo remek-djelo; zato je Bog njezino proslavljeno tijelo odmah po smrti uzeo na nebo.

Tamo ona boravi i vlada, okrunjena za Kraljicu (Pj. nad pj. 4, 8), blizu prijestolja presv. Trojstva, kao kći Boga Oca, Majka Boga Sina, Zaručnica Duha Svetoga, kao Kraljica cijeloga nebeskoga dvora i moćna zagovornica sviju nas.

Što je naravnije nego li častiti Mariju, i to više nego ijednoga sveca u nebu, od srca je ljubiti, upravo onako, kako što djeca ljube svoju majku, za koju znadu, da ih ona beskrajno ljubi. Ne dajmo se zavaravati u tom štovanju i ljubavi, kad neznanje i zloća hoće, da nam ga omraze. Nije istina, da mi Mariji iskazujemo božansku čast. Mi vrlo dobro pravimo razliku, koja postoji između Boga i Njegovih stvorova i Njegova najodličnijeg stvora. Reći, da mi uskraćujemo čast Stvoritelju, kad je iskazujemo Njegovoj Majci, toga ne shvaća nitko nepristran.

Naprotiv, mi Mariju častimo zato, jer je ona Spasiteljeva Majka. Mi se ne stidimo častiti Mariju; stidili bismo se, kad je ne bismo častili.

Mi je zazivamo u svakoj potrebi tijela i duše puni pouzdanja u njezin zagovor kod Boga. Mi se molimo i drugim svecima na nebu s pouzdanjem. Ta oni su Božji prijatelji i mogu nam stoga kod Boga isprositi milosti, oni su naša braća i sestre i žele nam samo dobro. Ali mi se k Mariji utječemo s još većim pouzdanjem; jer ona nije samo Božja prijateljica, već Božja Majka. Ona nam nije sestra, već je ona naša Majka s ljubavlju tako velikom i srdačnom, kakve nema nijedna majka prema svome djetetu. Mi znademo, da joj se ne molimo uzalud čitav svoj život: »Moli za nas grešnike sada i na času smrti naše.«

UDRUŽENJE AMERIČKIH KATOLIČKIH ODVJETNIKA priređuje već 17 godina u Chicagu svečanu službu Božju početkom nove godine sudskog rada. Ove godine sv. Misa je služena u katedrali Presvetog Imena Isusova, a prisustvovalo je 1.500 sudaca i odvjetnika. Sv. Misi je prisustvovao i chicaški nadbiskup.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Ustani, što spavaš, Gospodine! Ustani, i ne odbaci nas do kraja! Zašto odvraćaš lice svoje od nas, zar zaboravljaš nevolju našu? Poniženi smo do praha zemaljskoga, ustani, Gospodine, pomozi nam i izbavi nas!«
(Ps 43, 23—26).
Iz Ulaza današnje sv. Mise.

GOD. VII. ZAGREB, 17. VELJAČE 1952. BROJ 5

Još o krepostima Apostola

Kad je Spasitelj odabrao svoje Apostole, onda im odmah posvećuje i posebnu brigu, da ih za tu službu i uzgoji. Vodi ih posebnim putevima, jer se svećenički život sasvim drukčije oblikuje, nego li drugih vjernika. Srce svećenika treba da bude spremno na veće žrtve i napore. Širenje naime Kraljevstva Kristova nije ni tako laka ni tako jednostavna stvar. Često srce svećenikovo zadrhće i plaši se, jer se uvijek od njega traže nove žrtve ili on osjeća zbog čega ukor Učitelja, jer nije htio razumjeti i čuti glas Njegov.

Primjer za to nalazi se u Sv. Pismu onom zgodom, kad Petar nije htio da razumije, da Spasitelj treba da trpi i preda se u ruke neprijatelja: »I poče ih (Isus) učiti, da valja Sinu čovječjem mnogo trpjeti, i da će Ga zabaciti starješine i veliki svećenici i književnici, i da će Ga ubiti i poslije tri dana da će uskrsnuti. I govorio im je o tom otvoreno. I uzevši Ga Petar nasamo poče Ga odvraćati. A On okrenuvši se i pogledavši na svoje učenike ukori Petra govoreći: »Idi od mene, sotono jer ti ne misliš, što je Božje, nego što je ljudsko!« (Marko 8, 31-33).

I tom je zgodom drhtalo i plašilo se srce Petrovo, jer je slutio, ako se to s Gospodinom dogodi, da se može dogoditi i s Apostolima, koji će nastaviti Njegov rad. Ali taj je čas Petar zaboravio, da Krist nije kralj ovoga svijeta, pa ne će dijeliti ni časti ni dostojanstva, ni visoke službe, ni odlikovanja ovoga svijeta; ni radosti, koje rastu i cvatu na ovoj zemlji. To je tako naopako shvatila i mati sinova Zebedejevih i pristupila k Njemu zajedno sa sinovima klanjajući Mu se i moleći Ga za nešto. On je upita, što hoćeš? Odgovori Mu: »Kaži, da ova moja dva sina sjednu jedan s desne Tebi, a drugi s lijeve u Kraljevstvu Tvome.« Ona je mislila na zemaljsko kraljevstvo i na časti u njemu. Zato je tako i govorila. A Spasitelj i nju i njezine sinove upozoruje na tegobe i trpljenje, kojim će osvajati svijet i On i Njegovi Apostoli. Zato im i reče: Ne znate što molite. Možete li piti kalež, koji ću ja piti?« (Mt. 20, 20-22).

A tako to i mora biti. Apostoli treba da nasljeduju Krista. A njihove kreposti treba da nasljeduju njihovi nasljednici. A to su poglavito tri već spomenute kreposti: poniznost, požrtvovnost i molitva.

Na prvome mjestu dolazi poniznost. Već je sv. Pavao, apostol naroda, ponizno govorio: »Što je ludo pred svijetom, izabrao Bog, da posrami mudre, i što je slabo pred svijetom, izabrao Bog, da posrami jako, i što je neplemenito pred svijetom i prezreno, izabrao Bog, i ono, što nije ništa da uništi ono, što jest, da se ne hvali nijedan čovjek pred Bogom« (1 Kor. 1, 27-28). Ipak Apostoli nisu bili nikakvi jednostavni muževi. Naprotiv oni su bili jaki i jezgroviti, zdrava ljudskog razuma, budni i mudri kao i svi Židovi. Nisu bili ni filozofi, ni učenjaci niti oštroumne glave. Ipak je Krist s njima mogao sve početi, jer su bili ponizni. Sami sebe su zaboravili. Bogu su čast dali i sve svoje su stavili na pouzdanje u Boga.

Apostolima je doduše potrebno znanje, bili to apostoli lajici ili svećenici. Potrebno je znanje, i veselje je nad znanjem, ali talenat i znanje bez poniznosti su opasna stvar. Cedri libanski su pali. Zavjera vjernosti Petrove zbog njegove preuzetnosti bacila ga sat kasnije i podlegao je napasti. Veliko je apostolovo dostojanstvo, moć, možda i uspjeh. No veće je dostojanstvo Kristovo, Njegova moć i Njegova pobjeda. Ali Krist je bio ponizan. Zato apostol treba da bude Njegova duha i Njegova mišljenja. Priznanje i čast neka traži kod Krista, a ne kod svijeta, zato i reče Krist: »Teško vama, kad vam stanu svi ljudi laskati, jer su tako činili njihovi oci lažnim prorocima« (L 6, 26).

Apostol mora biti požrtvovan. Svaki dobar apostol postaje mučenikom. Napori u zvanju, svladavanje zvaničnih poslova, dugi satovi u društvima, posjet bolesnika i siromaha, pouka djece svima biti sve, osamljenost, upoznavanje najboljeg mišljenja na strani vjernika i drugih, neuspjesi, zlo shvaćanje vjernika, poruge, progoni, često izgon iz domovine — sve je to često dugi križni put apostolov. Suze mora često prolijevati apostol. Njegov karakter tako često očeličavaju i učvršćuju tuga i suza.

Konačno, ali ne na posljednjem mjestu, dolazi molitva. Apostol bez revnosti u molitvi je drvo bez ploda, nož bez oštrice, lutka bez života, vatra bez topline, svjetiljka bez svijetla, riječ bez smisla, ukratko i dobro rečeno: jednostavni besmisao. Spasitelj kaže: »Ja se posvećujem za njih, da i oni budu posvećeni istinom« (Iv. 17. 19).

Tako je govorio Isus u pogledu svojih Apostola. Tako mora govoriti i svaki apostol u vezi s dušama, na koje on kani i mora djelovati. Apostol je otac i majka njemu povjerenih duša. Sebe mora posvetiti radi njih, kao što i majka mora biti kreposna i pobožna, da tako uzgoji i djecu svoju.

Krist je branio svoje Apostole, kad su na njih navaljivali Farizeji. On će braniti svoga apostola, kad čini svoju dužnost. Krist je opraštao svojim Apostolima: neshvaćanje svrhunaravnoga, umornost na Maslinovoj gori, nevjernost u svojoj muci. On je opraštao i nije zamjeravao. Zato je potrebno, da i mi ne ohladimo u vjernosti prema Učitelju. Da ne slomimo svoju volju za rad. On je nagradio svoje Apostole i rekao: »Zaista vam kažem, da ćete vi, koji pođoste za mnom, kod obnove, kad Sin čovječji sjedne na prijestolje slave svoje, sjesti na dvanaest prijestolja i suditi dvanaest plemena Izraelskih« (Mt. 19, 28).

Te riječi vrijede za svakog apostola. Zato: ljubav i vjernost prema Spasitelju za Njegovu ljubav i vjernost! —

Majci Božjoj Remetskoj

Zora tek sviće. Sunce još nije
Zlaćane zrake prosulo dolom.
Dolazim k Tebi, Ljepša od sunca.
Nosim Ti dušu ranjenu bolom

U svetištu Tvome nikog još nema.
Pošla sam rano iz bučnoga grada:
Lijepo je biti uz Tebe samu,
Kad srce Te ljubi il' s nevolje strada.

Hladan je kamen pod nogama mojim,
Molitva vruća se diže put neba;
Usne mi šute, tek duša Ti zbori:
Majko, pomozi, Ti znaš, što mi treba!

S oltara me gledaš pogledom blagim.
Nije to kip, ne! Ti prava si Mati
Ti ljubiš me više neg' itko na svijetu,
Što god Te molim, Ti ćeš mi dati!

Smirena, sretna Tvoj ostavljam dom,
Dok sunce plodne kupa vrhunce.
Koraka lakog u život se vraćam:
Jer moju je dušu obasjalo Sunce!

Tvoj svijetli primjer

Isuse, prolazio si zemljom kao siromah, bez zaklona pred tvrdoćom i jadima svijeta. Prolazio si kao svemoćni vladar i takvu vlast ne upoznadoše vjekovi prije Tebe. Takvu vlast ne zasjeniše ni sve mijene vremena kasnije.

Prolazio si zemljom kao brat sirotama, kao gospodar nad smrtnim pogiblima. Prilazio si zalutalima i prezrenima, gladnima i napuštenima i svima, svima si lomio hljeb života, hljeb ljubavi. Donosio si Istinu, koja obasjava sva pitanja i liječi sve sumnje. Donosio si mudrost, koja neprolazno određuje sadržaj i smisao života. Donosio si bijelo navještenje najvećega dobra, koje dariva mir, pravdu i bratstvo svijetu: navještenje ljubavi.

Farizeji Isusovi suvremenici pokušavali su ukazati ljudima druge puteve, koji vode do veličine i radosti. Ali na njihovim je putovima nemir pratio korake, ruševine nada zasipale vidokruge, bijeda neuklonjivo nadirala. Njihovi putevi za srećom ostadoše začaranim krugom bez izlaza, lutanjem bez odaha, sve dok ljudi nemirni i rastuženi ne pridoše Tebi, Isuse.

U ljubavi, koju si nam Ti darovao i tražio od nas, živi punina radosti. U prihvaćanju Istine, koju si Ti otkrio, našli smo smirenje i utjehu.

Tvoj svijetli put ostaje živ u svim mijenama vremena.

Tvoj put zemljom, od betlehemske staje do Golgote, ostaje blagoslovljen zauvijek.

HOLANDSKO UDRUŽENJE KATOLIČKIH PODČASNIKA, koje broji 1.800 članova, na svečan je način proslavilo 40. godišnjicu svoga rada. Na tri sjednice se je raspravljalo o općim problemima društva. Glavni vojnički kapelan msgr. van Strachen odslužio je svečanu sv. Misu zahvalnicu u prisustvu velikog broja članova ovoga društva.

U JAPANSKOM GRADU NAGASAKI svečano je blagoslovljena obnovljena crkva Naše Gospe od Mučenika, koja je za vrijeme rata bila potpuno razorena od atomske bombe. Japanska vlada je tom prilikom izdala spomen-marku sa slikom ove crkve.

SJEDINJENJE S VOLJOM BOŽJOM

Najizvrsniji čin ljubavi prema Bogu je onaj, kad mi svoju volju podvrgnemo svemu onome, što Bog od nas hoće. Ovakvo sjedinjenje naše volje s voljom Božjom uključuje i usavršuje u sebi sve druge oblike naše ljubavi prema Bogu. Kako bismo se dopali Bogu, ako ne bismo htjeli, da se sjedinimo s Njegovom voljom? To sjedinjenje potiče nas, da ljubimo Boga nesamo svojim mislima i osjećajima, nego i djelima. Takvo sjedinjenje je temelj pravom prijateljstvu između nas i Boga, jer isto htjeti i ne htjeti sačinjava čvrsto prijateljstvo.

U prirodi se očituje volja Božja u prirodnim zakonima, po kojima se živi i neživi stvorovi ravnaju. I kad se ravnaju točno po tim zakonima, najbolje čine. Čovjeku je dao Bog osim prirodnih zakona, po kojima se ima ravnati njegov fizički život, još i svoje zapovijedi, po kojima treba da se ravna njegov moralni život, t. j. njegova slobodna volja. U tim zakonima i zapovijedima je volja Božja. Bog hoće, da Njegov zakon vršimo. On nas na to nuka i svojim obećanjima i svojim prijetnjama i kaznama. A u održavanju Božjih zakona sastoji se savršena ljubav.

Sv. Pismo kaže: Tko Njega ljubi, držat će se Njegova puta, t. j zapovijedi. Sv. Ivan kaže: To je ljubav prema Bogu, da vršimo Njegove zapovijedi. Ne dakle osjećaji i pobožna ljupkost, nego vršenje zapovijedi. I opet kaže: Tko tvrdi, da poznaje Boga, a ne drži Njegove zapovijedi, taj je lažac i nema u njemu istine. A tko slijedi Njegovu riječ, u njemu je prava i savršena ljubav Božja. Na lijepu haljinu možemo da pazimo dvojako: da je sasvim ne poderemo i da nam se ne spali i tako uništi, i opet da je nimalo ne zaprljamo, nego je čuvamo čistu i neokaljanu. Slično je i s Božjim zapovijedima. Mlaki se zadovoljavaju, da ne načine teški prekršaj, a savršena ljubav izbjegava i najmanje pogreške

Sam naš Spasitelj kaže: Tko mene ljubi, drži moje zapovijedi. Tko ima moje zapovijedi i drži ih, taj me ljubi. Tko mene ne ljubi, ne mari za moje riječi. Na ove Spasiteljeve riječi dodaje sv. Grgur: Svaki će nas na pitanje, da li ljubimo Boga, spremno odgovoriti: Ljubim Ga. No kamen, kojim se ispituje vrijednost naše ljubavi, nisu riječi, nego djela. Tada imamo pravu ljubav, ako zauzdavamo svoja zla nagnuća; ako popuštamo nedozvoljenim željama, nema u nas ljubavi Božje.

Može netko da se rastapa od pobožnosti i da gori žarom ljubavi, i da od ljubavi pjeva i plače, ipak ako ne vrši djela, koja su po Božjoj volji, sva ta osjećajna ljubav nema velike vrijednosti. Sv. Grgur kaže: Ako ti srce kaže, da Boga ljubiš, nemoj mu vjerovati, dok god to djelima ne potvrdiš. Riječi, srce i djela su siguran dokaz da Boga ljubiš.

Kakva bi to bila ljubav prema ocu, kad se sin ne bi htio pokoriti njegovim odredbama. Kakva bi to bila ljubav prema Bogu, kad bi se kršćanin gubio samo u riječima i čuvstvima, a ne bi vršio djela, koja su po Njegovoj volji? Sv. Terezija je bila sretna, da je sa Spasiteljem učinila uski vez duhovnog prijateljstva. Tom prilikom nije Spasitelj tražio od nje, da Ga čuvstvima ljubi, nego da Njegove poslove i brige uzme za svoje i da dobrim djelima promiče Njegovu čast. Za uzvrat On će se na posebni način zauzimati za njezine brige i poslove. Djela su dakle kamen kušnje prave ljubavi; djela, koja ljubljena osoba želi, da ih vrši.

Bilo je velikih sluga Božjih, koji su načinili zavjet, da će tražiti u svemu, da se dopadnu Bogu i da će uvijek činiti ono, što drže, da je savršenije. Oni su naime vidjeli, da je naša volja trajno u opreci s voljom Božjom, stalno joj se opire zlim nagnućima, pa su onda odlučili, da je vežu okovom zavjeta, i podvrgavaju je uvijek volji Božjoj. Mi se ne ćemo vezati takvim zavjetom, jer ga ne bismo mogli vršiti, nego ćemo stalno ozbiljno nastojati, da ono, što je Bog zapovjedio, najtočnije svagda vršimo, makar nas to stajalo kakva truda i teškoće. Prinesimo svoju volju kao ugodnu žrtvu volji Božjoj.

Duše bez zavičaja

Duše mnogih ljudi su kao skitnice, koje nemaju nigdje svoga zavičaja. Nigdje vlastitog ognjišta, kojemu bi se u tjeskobi života utekle, i na komu bi mogle otpočinuti i ogrijati se. Takvi ljudi nisu nikada kod svoje kuće. Uvijek su vani. Tumaraju po stranim krajevima. Živu duhovno od drugih i kod toga se često osjećaju dobro. Tako su naučili od mladosti. I nikada nisu okusili svoga vlastitoga doma.

Ali je ipak istina i to, da se nije nikada tako vruće čeznulo za duhovnim zavičajem kao danas. Ljudi oko nas, inače kršćanski uzgojeni, svaki dan postaju sve više tuđi, sve hladniji, jer u njima sve više potamnjuje kršćansko osvjedočenje i kršćanska životna načela, zato je u njima još veća, dapače gorostasna, čežnja u njihovoj nutrinji za toplim zavičajem. Takva je čežnja dosada bila pretežno u mekanim, osjećajnim, a naročito religioznim dušama. Ali se u zadnjim decenijima sve više mijenjaju vanjske životne prilike, i sve više i više napada ljude lagana i čeznutljiva tugaljivost i želja, da se iz buke svijeta povuku u tišinu vlastitoga srca. Ipak mnogi ne nalaze nikakva puta u svoju nutrinju i zdvojno jadikuju: »Ja ne mogu svojoj kući, nemam više nigdje zavičaja.« Siromašne duše bez zavičaja!

Zar nema svaki čovjek u svojim vlastitim grudima, neizgubivo i nerazorivo utočište? Ne, nema svaki. Bojazan je da to nema većina ljudi. I to zato, jer si ga nisu izgradili. I u našoj nutrinji ništa ne nastaje samo od sebe. Mnogi mogu mirne duše tužiti svoje roditelje i uzgojitelje, da im za to nisu dali nikakvih uputa.

Mnogi su prošli tolike škole, i diče se, da posjeduju svu naobrazbu svoga vremena. Ipak jedno nisu naučili da naime nema veće životne mudrosti, nego li je ona, koja gradi duhovnu kuću u nama, u kojoj se može mirno boraviti usprkos svih životnih oluja. Nije im možda jasno da za gradnju duhovnog zavičaja nema tako čvrstoga i nerazorivoga temelja kao što je vjera. I da nema trajnijeg ugaonog stupa od karaktera svladavanja sebe samoga, čednosti i poniznosti.

Istina je, da bi mnogi mogli ustati proti svojim učiteljima i okriviti ih, da im nisu dali nikakva odgovora na najvažnija pitanja osobnog života. Često se može čuti mnogo toga lijepa, ali premalo o uzgoju srca i duše. Govori se o propadanju svjetskih povjesnih činjenica. Slave se stečena tehnička iskustva i iznašašća. Govori se o visokoj mudrosti Indijaca, o filozofiji Grka, o državničkoj mudrosti Rimljana. Ali možda premalo o elementarnim stvarima ljudske duše, a njezino zdravlje i snaga ipak su preduvjet za sretan život svakoga pojedinca i za sve narode

To bi možda i bio razlog, zašto se često izobražena mladež smatra toliko zanemarenom i ona se osjeća osamljenom. Najgore bi bilo, kad bi se s smijehom prelazilo preko toga. Oni, koji su bolji i misaoniji među tom mladeži, sami se brinu za sebe i traže duhovnu hranu. Često se tuži i na to, da su se po gdjekoji našli loše drugove, a tko je tomu kriv? Sigurno nisu sami mladi ljudi, koji su s gladnim dušama kucali na vrata, ali im se davao kamen mjesto kruha, da tu glad utaže. Kad ne bi obrazovani muževi koji su u ratu tako velike stvari izveli, u krilu svojih majka primali više i bolje ideale u svoje mlade osjećaje, ne bi se bili inače osposobili za ona velika junaštva.

Nakon prvog svjetskog rata, koji je tolike duše opustošio, morala bi biti osobita zadaća naših dušobrižnika, da u dušama svojih vjernika pomognu graditi njihovo zavičajno kraljevstvo. Mi ne smijemo doživjeti ono isto, kako je to bilo prije zadnjeg svjetskog rata, da se ne brinemo ništa za ono, što čini da je ljudsko srce plemenito i religijozno. Svjetski su nas ratovi naučili, da je na koncu konca vrlo važna potreba shvaćanja duša podanika.

Nama je kršćanima duša svakoga pojedinoga čovjeka svetinja. Pa tako duša najsiromašnijeg čovjeka i najnekorisnijega bogalja. Mi naime znademo, da ih Bog tako rado imade, da je svoga jedinorođenoga Sina za njih predao. To je kuć(?)rato je misao, koja spasava svijet. Na njoj i po njoj se može ispraviti i podignuti čovječanstvo, koje je bolima duboko sagnuto. Ako ta misao ne vrši danas u kršćanskom svijetu nikakvo zamjetljivo djelovanje, to dolazi od opće površnosti i lakoumnosti. To je stvar, kojom mora svaki sam kod sebe početi i nastojati oko toga, da sebe i druge diže u svrhunaravne visine.

U nama treba da bude draga kao zjenica oka duša svakoga čovjeka, jer je svaki naš najbliži rođak, naš i Isusov brat.

Stoga treba da svaki kršćanin već u jutro promisli, da imade neumrlu dušu. I nju ne smije manje cijeniti, nego cijeni svoje tijelo, komu posvećuje toliko brige i ljubavi. Ne lutajmo svijetom naokolo rastreseni kao da nemamo ništa važna činiti. Ne smijemo se dati vitlati od svakoga vjetra i mišljenja i bacati ovamo i onamo. Malo kršćanskih misli, ako ih duboko promislimo, dosta je, da riješimo životna pitanja i dvojbe, ako se svojom dušom posavjetujemo o njima. Budimo svaki dan sabrani makar i najmanje vrijeme u tišini svoje duše, da Bog može doći k nama.

KRISTOV ZAKON PREMA STAROZAVJETNOM ZAKONU

Mnogomu se već čovjeku sigurno nametnulo pitanje: Zašto je bilo potrebno da Isus Krist donese na svijet novi ili Evanđeoski zakon, kad već postoji prirodni starozavjetni ili Mojsijev zakon?

Isus je, došavši na svijet, rekao otvoreno i jasno: »Nemojte misliti, da sam došao ukinuti zakon ili proroke. Nisam ih došao ukinuti, nego ispuniti« (Mt. 5,17). Isus, dakle, nije ukinuo starozavjetni zakon, nego mu je vratio prvotnu čistoću, usavršio ga i upotpunio.

Nakon općega potopa Bog je dopustio patrijarsima i cijelom židovskom narodu, a to je bilo dano i poganima, da muž može imati više zakonitih žena u isto vrijeme. To je Bog dao zato, da se nakon potopa svijet što prije umnoži. Kod židovskog naroda postojalo je pravo, koje je Mojsije po Božjem dopuštenju uveo, da se mogao i brak poništiti. Muž je dao ženi tako zvanu odpusnu knjigu. To je značilo, da je ženidba poništena, pa se muž mogao ponovno ženiti i žena ponovno udati. Isus je dokinuo obje ove povlastice i vratio ženidbu u njezino prvotno stanje, kakvo je bilo u raju, odnosno kakvo je bilo prije potopa, t.j ženidba je jedinstvena i nerazrešiva. To znači: u isto vrijeme može postojati ženidba samo između muškarca i jedne ženske, i ženidbena se zajednica ne može razriješiti nego samo smrću jednoga od bračnih drugova. Kad su farizeji pitali Isusa: »Smije li čovjek odpustiti svoju ženu iz kojeg mu drago razloga? On odgovori: Niste li čitali, da je onaj, koji je u početku stvorio čovjeka, kao muško i žensko stvorio ih. I reče Isus: Zato će čovjek ostaviti oca i mater i prionut će za ženu svoju, i bit će dvoje jedno tijelo. Tako, dakle, nisu više dva, nego jedno tijelo. Što je, dakle, Bog združio, čovjek neka ne rastavlja«. A kad su farizeji pitali: Zašto, dakle, Mojsije zapovijedi, da se da ženi rastavno pismo i da se odpusti? »Isus odgovori: »Mojsije je vama dopustio odpuštati svoje žene radi vašega tvrdoga srca, ali ispočetka nije bilo tako« (Mt. 19,3 i dalje). Ovdje je Isus jasno rekao, da se ženidbena ustanova vraća u svoje prvotno stanje, t. j. da je jedinstvena i nerazrešiva. Prema tome je isključeno mnogoženstvo i mogućnost poništenja braka, osim kad jedna stranka umre.

Isus je svojim zakonom usavršio starozavjetni zakon naročito time, što je posebno naglasio zakon ljubavi, koji ide tako daleko, da obuhvaća i ljubav prema neprijatelju. U svom glasovitom govoru na gori rekao je Isus: Čuli ste, da je kazano: ljubi bližnjega svoga, a mrzi neprijatelja svoga. A ja vam kažem: »Ljubite neprijatelje svoje (činite dobro onima, koji na Vas mrze) i molite se za one, koji Vas progone (i kleveću), da budete sinovi Oca svoga nebeskoga, koji čini, da sunce Njegovo izlazi nad zlima i dobrima, a daje kišu pravednima i nepravednima« (Mt 5,43-45). A u svom oprosnom govoru na Zadnjoj večeri reče Isus: »Novu vam zapovijed dajem: da ljubite jedan drugoga, kao što sam ja Vas ljubio, da se i vi ljubite među sobom. Po tom će svi poznati, da ste moji učenici, ako budete imali ljubav među sobom« (Iv 13, 34-35).

Isus je i upotpunio starozavjetni zakon. Osnovao je svoju Crkvu. To je duhovno društvo, u koje spadamo svi mi, koji smo kršteni i priznajemo vrhovnom, glavom Svetoga Oca Papu. Isus je ustanovio sedam svetih sakramenata, po kojima kao po sedam rijeka izlijeva Bog na svijet svoje milosti. A napose je upotpunio zakon time, što je na svijet donio tri zavjeta: zavjet dragovoljnog siromaštva, zavjet savršene čistoće i zavjet potpune poslušnosti — kako se to vrši u redovništvu Katoličke Crkve.

Kristov je ćudoredni zakon tako savršen, da je Kant rado priznao: »Ni danas ne bi razum upoznao općih ćudorednih zakona, da ih nije kršćanstvo već prije u potpunoj čistoći učilo« (Jakobi: Werke III, 332). Jednako veli Goethe: »Ma kako duševna kultura napredovala i duh se ljudski usavršavao, iznad visine i ćudoredne kulture kršćanstva, kako nam svijetli u Evanđelju, ne će se nikada doći« (Eckermann: Gespräche mit Goethe).

GOSPA LORETSKA U VARAŽDINU

O. Martin Szentiványi, D. I., u svojoj »Dissertatio paralipomenica« od g. 1696. među čudotvornim slikama i kipovima Majke Božje u Hrvatskoj navodi i kip Majke Božje Loretske u Varaždinu. Njega spominje i naš O. Antun Kanižlić, D. I., u svom »Utočištu Bl. Dj. Mariji« od g. 1759., pače pripovijeda i slučaj obraćenja nekog velikog grešnika iz Njemačke pred tim kipom g. 1650. Taj kip kao čudotvoran spominje i »Kat. List« god. 1858., str. 161., kad izvješćuje o pučkim misijama, koje su završile nošenjem toga čudotvornog kipa u procesiji.

Čudotvorni kip sve do pred kratko vrijeme nalazio se je u kapeli crkve nekoć OO. Isusovaca u Varaždinu. Varaždinskim Isusovcima sagradio je samostan i crkvu njihov veliki dobročinitelj grof Gašpar Drašković. Crkva je predana službi Božjoj 31. VII. 1646., a posvetio ju je 28. V. 1656. zagrebački biskup Petar Petretić. Nešto prije g. 1650. za čudotvorni kip podigla je uz crkvu posebnu kapelu grofica Magdalena Drašković rođ. Nadaždi.

Nakon dokinuća Družbe Isusove g. 1773. samostan i crkva pripali su Pavlinima, a kad su g. 1786. i oni bili dokinuti, upotrebljavali su se u državne svrhe, dok nije g. 1797. crkva opet povraćena službi Božjoj. Do konca drugoga svjetskog rata služila je za bogoslužje gimnaziji, pa se radi toga i zove gimnazijska crkva. God. 1818. uništio je grom krov crkve, te se i danas vidi u loretskoj kapeli jarak, kojim je grom prošao.

Čudotvorni kip Gospe Loretske bio je nekoć mnogo štovan, što potvrđuju mnogobrojni zavjetni darovi, koji su mu bili poklonjeni. Samo g. 1787. spominju se 153 zavjetna dara od voska, 2 od srebra, svijeća teška 6 funti, svilena kazula, svileno odijelo za čudotvorni kip. Odijela su bila više puta poklonjena, a tako i drugi predmeti. God. 1699. neka dobročiniteljica darovala je zlatnu krunu urešenu dragim kamenjem. Spomenuta grofica Drašković oporučno je ostavila kapeli svotu od 1000 forinti i za kip 2 zlatne krune urešene dragim kamenjem.

Kapela Gospe Loretske dosta trpi od vlage. Radi toga čudotvorni kip ne nalazi se više u njoj, nego u — Gradskom muzeju! On tamo ne spada. Treba ga staviti na drugo prikladno mjesto u toj ili kojoj drugoj crkvi ili kapeli, kamo čudotvorni kip spada.

Prošle godine navršilo se 300 godina od prve velike milosti, postignute preko toga kipa. Ova važna zgoda kao i čast Majke Božje traže, da se čudotvorni kip povrati javnom štovanju, da bi Majka Božja i unaprijed mogla dijeliti milosti svojim štovateljima, koji je pred njim budu u pomoć zazivali.

NJEMAČKI KATOLIČKI EPISKOPAT na svojoj zadnjoj konferenciji u Fuldi je zaključio, da odobri osnivanje Centralnog vijeća njemačkih katoličkih organizacija. Ovo vijeće ima zadatak, da uskladi djelatnost raznih katoličkih organizacija ne dirajući pri tom u njihovu samostalnost. Biskupi Speyera, Fulde, Münstera i Würzburga zastupat će episkopat u ovome vijeću. Prvi zadatak toga vijeća će biti organizacija Katholikentaga (Katoličkog dana), koji će se ove godine održati u zapadnom Berlinu.

U ERITREJSKOM GRADU ASMARI na svečan način je proslavljen jubilej Kalcedonskog Sabora zadnje nedjelje listopada t. j. na blagdan Krista Kralja. Prije podne je apostolski vikar msgr. Luigi Marinoni održao svečani pontifikal uz biskupsku asistenciju msgra. Jakova Goebrejezusa, apostolskog administratora katolika koptskog obreda u Eritreji. Poslije podne je održana svečana teoforična procesija, kojoj je sudjelovalo mnoštvo vjernika, dok je veliki broj muslimana procesiji pravio špalir. Prostrana asmarska katedrala bila je premalena da primi sve vjernike, koji su sudjelovali ovoj proslavi, pak je zaključna pobožnost na kraju procesije morala biti održana na trgu pred katedralom.

U MONTEVIDEU je održan internacionalni kongres ženskih organizacija Katoličke akcije latinske Amerike. Kongresu je prisustvovalo 1.200 delegata.

U LIMI, glavnom gradu Peru-a, obavljeno je 7. listopada pr. g. svečano krunjenje kipa Majke Božje Karmelske, poznatog pod imenom »de la Legua del Callao. »Krunjenje je obavio nadbiskup Lime, kardinal msgr. Juan Gualberto Guevarat, a kumovali su predsjednik peruanske republike sa suprugom. Ovoj svečanosti je prisustvovao veliki broj vjernika iz cijele Republike.

PODLISTAK

ŠIRENJE LAŽNOG STROSSMAJEROVA GOVORA

Pod kraj g. 1949. počela se u Istri širiti brošura »Starokatoliška cerkov«, izd. Škofijski urad starokatoliške cerkve, Maribor 1949. U toj brošuri nalazi se na str. 13.—30. tekst lažnoga govora proti papinoj nepogrešivosti, koji se podmiće biskupu Josipu Jurju Strossmayeru, da ga je izrekao na Vatikanskom saboru 2. VI. 1870. Izvatke teksta toga lažnog govora donio je i zagrebački »Vjesnik« od 4. II. 1952. u članku »Strossmayer i Vatikan« povodom godišnjice Strossmayerova rođenja, koji je napisan vrlo prozirnom nakanom, da među čitaocima pobudi nepovjerenje prema katoličkoj crkvenoj upravi, a napose prema njezinu vrhovnom predstavniku. Simptomatična je pojava, gdjegod se pokrene sa strane protivnika katoličke Crkve kakova jača navala ili gibanje, da posižu za ovim lažnim govorom, unatoč toga, što je već toliko puta naučno utvrđeno, da taj lažni govor nikad nije potekao iz usta biskupa Strossmayera.

Svima onima, kojima je ozbiljno stalo do istine, mogu se uvidom u Mansi-Petitovo izdanje zbirke koncilskih akata (svez. 52, str. 391.—440.) Vatikanskog crkv. sabora uvjeriti, da je govor, što ga je biskup Strossmayer održao dne 2. VI. 1870. na vatikanskom crkvenom saboru sasvim različit i da nema ni sjenke usporedbe s onim lažno podmetnutim Strossmayeru. G. 1929. priredio je đakovački profesor Andrija Spiletak izdanje Strossmayerovih govora na vatikanskom crkvenom saboru, i to na latinskom jeziku, kako ih je biskup Strossmayer na vatikanskom saboru izrekao s usporednim hrvatskim prijevodom. Iste godine izdao je i prof. dr. J. Oberški latinski tekst tih govora prema kritičnoj Mansijevoj kolekciji akata vatikanskog crkvenog sabora, dodavši im uporedo hrvatski prijevod. Pravi dakle tekst Strossmayerovih govora na vatikan. saboru nije danas više nikakva tajna. Ali širiteljima lažnoga Strossmayerova govora nije stalo do povijesne istine, pa tako ni piscu spomenutog članka u »Vjesniku« od 4. II. 1952.

Spomenuti lažni govor pojavio se najprije kratko vrijeme nakon zasjedanja vatik. sabora u Firenzi u Italiji pod naslovom »Papa i evanđelje«. Biskup Strossmayer objelodanio je 20. XII. 1871. izjavu u »Volkszeitung« i »Oservatore Romano«, da je taj spis lažna izmišljotina. Kad se nakon toga taj lažni govor i kod nas počeo širiti na njemačkom i hrvatskom jeziku, Strossmayer je 18. III. 1872. dao pismenu izjavu biskupu Fessleru, kao bivšem tajniku vatik. sabora, koja glasi ovako: »Vi znate, kao što i svi drugi, koji su bili u saboru, da ja nisam nikada držao takvoga govora, kakav mi se podmeće. Moja su načela skroz protivna onima, što ih razvija spomenuti govor. Ja sam sebi svijestan, da nisam nikad ništa rekao, što bi moglo oslabiti ugled svete Stolice, ili što bi moglo ikako škoditi jedinstvu sv. Crkve. Ja vam dajem, prečasni gospodine, vlast, poslužiti se ovim listom, kako vas je volja«.

Kad se taj lažni govor (oko g. 1889. i 1890.) počeo širiti i u Americi i Njemačkoj, izjavio je biskup Strossmayer biskupu Maes-u u Sjev. Americi u pismu od 18. VI. 1889. i nadbiskupu brüxenskom u pismu od 19. VII. 1890., da mu je pisao neki svećenik iz Buenos-Aires-a u Južnoj Americi, kako je neki otpali svećenik bio pisac toga lažnoga govora, te je na samrti zamolio svog ispovjednika, neka umoli u njegovo ime biskupa Strossmayera za oproštenje. Tom prigodom biskup Strossmayer u svom pismu biskupu Maes-u izrijekom kaže »Volim tisuću puta umrijeti, negoli igda makar samo i najneznatnije povrijediti Crkvu i njezinu vrhovnu glavu. Za ovo uvjerenje pripravan sam i krv svoju proliti«. — U istom listu ispovijeda svoju vjeru riječima: »Papa, nasljednik sv. Petra, zamjenik je na ovoj zemlji samoga Isusa Krista, Boga i Spasitelja našega. On je vidljiva glava Crkve Božje, on je otac sviju vjernih, vr-

Nedjelja Šezdesetnica

17. II. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Luka 8,4—15) donosi Isusovu priču o sijaču, i kako mu je kod sijanja sjeme palo na razna mjesta, kraj puta, na kamen, u trnje i u dobru zemlju. Samo je ovo zadnje sjeme donijelo obilan plod, a ostala su bila neplodna. Isus tumači priču: Sjeme je riječ Božja. Ono kraj puta — dolazi đavo i odnosi ga; ono na kamen, to su kušnje, koje su kod slabih jače od riječi Božje; ono u trnje, to su brige, bogatstvo i naslade života, koje uguše riječ Božju; a ono na dobru zemlju, to su oni, koji slušaju i postojano vrše riječ Božju, te donose plod.

1. »Iziđe sijač«. Sijač je Bog, koji je govorio preko Mojsija, Proroka i Apostola, te su Mu riječi popisane u Sv. Pismu. Sijač je Isus Krist, koji je za vrijeme svog zemaljskog života propovijedao riječ Božju, a danas nam govori u našoj savjesti. Sijači su bili Apostoli, koji su po svemu svijetu širili sv. Evanđelje. Sijači su danas svećenici i misijonari, koji navješćuju riječ Božju i vjernicima i inovjercima. Sijač je svaki od nas, koji u svojoj najužoj okolici propovijeda riječ Božju svojim najbližima, a napose su to roditelji, koji svoju djecu uče kršćanski nauk. Danas treba da roditelji osobito nastoje, da usade u srca svoje djece sjeme riječi Božje. Neka s učenjem spajaju i molitvu, pa će Gospodin njihov trud blagosloviti obilnim plodom.

2. »Jedno pade kraj puta«. To su oni, koji slušaju, no dolazi đavo i uzima riječ iz njihova srca, da ne bi povjerovali i spasili se. Njihovo je srce povezano sa zemaljskim stvorovima, otvoreno svim pomislima svakidanjeg života, koje poput putnika po putu gaze sva njihova dobra nadahnuća. Zato nemaju volje za pobožnost, molitva im je dosadna. Ogradi put, koji vodi u tvoje srce, da nitko nezvan ne može njime proći. Čuvaj ga samo za Božjeg putnika.

3. »Drugo padne na kamen«. To su oni, koji u vrijeme kušnje odpadnu. Kameno srce je već otvrdnulo u lošim navikama, priviklo da živi sjetilnim životom. Božje istine ne mogu da puste dublji korijen, smeta im zemaljska sklonost, strah, obzir. Takvi ljudi samo počinju a ne nastavljaju, s početkom i svršavaju. Šta ćeš reći gospodaru, kad dođe, da s njive tvoga srca ubere plod? Nastoj da se ostaviš loših navika.

4. »Jedno padne na trnje«. To su brige, bogatstvo i naslade. Dan i noć zauzeti poslovima, brige im preko glave. Nemamo vremena za sebe, ni za Boga. Škola, ured, tvornica, briga za obitelj... gdje mi je vrijeme za nadnaravne istine? A ipak nadnaravne istine donose smirenje i red u Tvoju dušu. I posao postaje pod njihovim uplivom lakši i brige jednostavnije. Mi gubimo živce, jer se oslanjamo na sebe. Oslonimo se na Boga, pa će nam sve biti jednostavno i lako

---

HOLANDSKA KATOLIČKA OMLADINSKA ORGANIZACIJA broji ukupno 850.000 članova. Od toga omladinska radnička organizacija ima 50.000 članova omladinska seljačka organizacija 25.000 članova, katolička studentska organizacija 4.500 članova, a katoličke sportske organizacije 74.000 članova.

Sv. FLAVIJAN

Spada među slavne borce za čistoću katoličke vjere. U srpnju 446. g. bio je izabran za carigradskog patrijarku. U to je doba u Carigradu živio arhimandrit Eutihije. On se istakao u borbi protiv Nestorijeva krivovjerja. Carigradski patrijarh Nestorije učio je, da su u Kristu dvije osobe; Sin Božji, rođen od Boga Oca, i sin čovječji, rođen od Djevice Marije, i da je zato Presveta Djevica samo Kristorodica, a da nije Bogorodica. Opći crkveni sabor u Efezu g. 431. osudio je ovo krivovjerje i izrekao, da je u Kristu samo jedna osoba, i to druga božanska osoba Sina Božjega, koji je u svojoj osobi sjedinio božansku i čovječansku narav. Zato je ona osoba, koju je rodila Prečista Majka, uistinu Sin Božji i pravi Bog, pa je stoga i Djevica Marija prava Bogorodica.

Eutihije je upao u drugo protivno krivovjerje, kojemu je bio začetnik aleksandrijski patrijarka Dioskur. On je učio, da je u Kristu ne samo jedna osoba nego i jedna narav i otuda ime ovog krivovjerja: monofizitizam. Nestorijevo je krivovjerje prvi otkrio Eusebije, tada još laik. On je otkrio, već kao biskup u Dorileji, i Eutihijevo krivovjerje. Svim je silama nastojao da svoga suborca i prijatelja Eutihija dovede na pravi put. Ali mu to nije uspjelo.

God. 448 održavao se u Carigradu crkveni sabor od oko 20 biskupa. Predsjedao je patrijarka Flavijan. Tu je Eusebije optužio Eutihija zbog krivovjerja. Eutihije je bio osuđen i izopćen iz Crkve. Ali carski dvor je stao na stranu Eutihija, a protiv patrijarka Flavijana. I zato je dvor tražio, da se sazove opći Crkveni sabor.

G. 449. u kolovozu sastali su se biskupi u Efezu. Predsjedao je Dioskur. Nečuvenim nasiljem pristaše Eutihijevi su osudili Flavijana i Eusebija i izopćili ih iz Crkve. Dioskur je pozvao vojnike, koji su zlostavljali sv. Flavijana. Od zadobivenih rana on je i umro u Hipepi dne 11. kolovoza 449. Kad je papa sv. Leon I. Veliki čuo, što se dogodilo u Efezu, nazvao je to »razbojstvom« pa se to do danas u crkvenoj povijesti naziva »efeškim razbojstvom« (latrocinium ephesinum).

G. 451. sastao se u Kalcedonu opći crkveni sabor. On je osudio ubojice sv. Flavijana, a njega je upisao u listu Svetaca. Sv. Pulherija prenijela je njegove sv. moći u Carigrad i smjestila uz grob sv. Ivana Zlatoustoga u bazilici Svetih Apostola. Papa sv. Leon Veliki je rekao, da su Flavijanove kreposti, skromnosti i poniznosti zaslužile, da on bude uzdignut na slavu mučenika. Crkva slavi njegov spomen na dan 18. veljače.

Prošle je godine 1951. po cijelom katoličkom svijetu svečano proslavljena 1.500 godišnjica Kalcedonskog sabora, na kojem je izrečena katolička nauka, da je u Kristu samo jedna osoba, i to druga božanska osoba — Sin Božji, a dvije narav, božanska i čovječanska, koje su nepomiješane i nerazrešivo sjedinjene u Kristovoj osobi.

Korak, koji se ne čini nasumce

Glasoviti istraživač prirode i izumitelj Andre Marie Ampère otkrio je mnoge fizičke zakone. Mladenačke godine je proveo daleko od Crkve i vjere.

Godinama nije obavio svoju uskrsnu dužnost, pa ni kad se oženio, nije ga pobožna supruga mogla sklonuti, da o Uskrsu klekne u ispovjedaonicu.

Ali da njezine riječi nijesu bile uzaludne, dokazuju ove rečenice iz pisma, što ga je pisao, kad je bio privremeno odaltan od kuće: »Otkako sam Te ostavio, stalno mislim na ono, što Ti hoćeš od mene. Ti ne znaš, koliko to razmišljanja stoji kraj moga duševnog raspoloženja... Ja taj korak smatram najvažnijim od svih. Mogu li ga izvesti samo tako, nasumce, pa da onda i dalje živim, kao da se ništa nije dogodilo?«

Njegova dobra supruga i majka molile su i opominjale dalje i konačno su bile uslišane: Ampère se odlučio na opću ispovijed cijeloga života. Svome dnevniku povjerio je kratke, ali sadržajne rečenice:

Subota 28. svibnja: »Kod veleč. Lamberta na ispovijedi«.

Ponedjeljak 6. lipnja: »Apsolucija.« — »Odrešenje«.

Utorak 7. lipnja: »Ovaj je dan odlučio o ostalom mojem životu«.

Da ova rečenica nije bila prazna fraza, dokazao je sav budući život velikog učenjaka: bio je i ostao čvrst vjernik, praktičan katolik do konca života (10. VI. 1836.).

U JAPANU na katoličkom sveučilištu Nausantu nedavno je blagoslovljena i data na upotrebu nova slušaonica i nova knjižnica. Slušaonica ima mjesta za 1.000 osoba, a knjižnica ima 100.000 knjiga. Ovim sveučilištem upravljaju redovnici Družbe Riječi Božje.

Brak kod primitivnih naroda

O. Josip Hoffmann, isusovački misionar, koji je preko 37 godina živio među primitivnim plemenom Munda i koji je napisao opsežnu i dragocjenu »Mundansku Enciklopediju« u 15 svezaka, pripovijeda nam ovaj interesantan događaj: Jednoga dana o. Hoffmann reče grupi svojih Munda: »Slušajte malo, šta o vama misle učeni europejci!« Zatim im prevede, što piše neka engleska knjiga o tome, kako kod plemena Munda ne postoji vjera u Boga niti u besmrtnost duše. Jedan od prisutnih urođenika prekide o. Hoffmanna pitanjem: »Oče, tko je taj, koji je napisao tu knjigu?« Na odgovor misionara, da je pisac knjige glasoviti učenjak, urođenik odgovori: »Ako je to zaista učen čovjek, kako je onda mogao pisati takve stvari? Ne može postojati bilo koji čovjek, koji ne bi znao, da Bog postoji«.

Etnolozi Morgan i Mc Lennan zamislili su skalu razvitka ustanove braka. Jedna je skala sadržavala šest, a druga četiri stepena. Ali uvijek se započimalo promiskuitetom spolova t. j. vezom, koja nije imala ništa od braka, a završavala jednoženstvom poslije stepena mnogoženstva.

Moderna etnologija, koja se temelji na dokumentiranim proučavanjima, a ne na predpostavljenim zasadama, sjajno je dokazala neispravnost ove teorije, preokrenuvši spomenutu razvojnu skalu Morgana i Mc. Lennana. Ustanovljeno je, da kod etnološki najstarijih naroda po pravilu postoji jednoženstvo i da se kod njih brak smatra skoro nerazrešiv; vrlo se štuje bračna vjernost do smrti; razvod ili ne postoji uopće ili je vrlo rijedak; brakolomstvo se vrlo često kažnjava smrću. Ovo je sve u suglasnosti s njihovom religijom, koja izrično potvrđuje, da je brak Božja ustanova, koju je Bog utemeljio poslije stvaranja muškarca i žene, prvog ljudskog para, ili pak, kao što tvrde Pigmejci iz Gabuna, poslije stvaranja više ljudi, ali uvijek u parovima.

Engleski pukovnik Man, koji je temeljito poznavao Anamnićane, pošto je među njima proveo 13 godina proučavajući njihov život i njihovu povijest, pisao je, osvrćući se na pogrešne tvrdnje Belehera: »Daleko je od Anamnićana, da oni smatraju brak kao neki privremeni ugovor, koji bi se mogao raskinuti po volji jednog ili drugog bračnog druga. Nikakva razlika u karakteru, kao ni bilo koji drugi razlog ne mogu biti uzrokom razrešenja braka. Dok su dvoženstvo, mnogoženstvo ili mnogomuštvo i razvod stvari, koje su Anamnićanima nepoznate, vjernost do smrti nije izuzetak, nego pravilo i sporovi među supružnicima, koji su uostalom rijetki, vrlo se lako rješavaju intervencijom ili bez intervencije prijatelja«. Brakolomstvo Anamnićani smatraju vrlo teškim zločinom, tako teškim, da izaziva srdžbu Božju.

Kod pripadnika plemena Semang supružnici su vezani na uzajamnu vjernost. Brakolomstvo je vrlo rijetko, a kažnjava se smrću ili pak novčanom kaznom, koja je jednaka onoj, koja se plaća za ubivstvo čovjeka. Isto je stanje i kod Negrita s Filipina, Vedda na Ceylonu, južnih Australijanaca i brazilskih Karaja. Kod ovih zadnjih muž, koji otpusti ženu, ne može se ponovno ženiti, osim ako mu prva žena oboli od neizlječive bolesti ili je vrlo stara. Kod bambitskih Pigmejaca iz Iture u Africi čini se, da razvod nije tako rijedak kao kod ostalih primitivnih naroda, pošto postoji nekoliko razloga razvoda, od kojih je najčešći neizvršenje obaveze. Kada se naime sklapa brak između pripadnika dvaju socijalnih grupa, onda se muževljeva grupa obvezuje, da socijalnoj grupi mlade dade u zamjenu jednu djevojku u zamjenu za mladu. Ako se propusti dati ova naknada, dolazi do razvoda. Ovo je međutim prisilni razvod, koji ne ovisi od volje supružnika, nego ga uređuje socijalna grupa i dolazi vjerojatno od crnačkog upliva. Inače ovi pigmejci zahtijevaju apsolutnu vjernost među supružnicima i preljub je kod njih zločin, koji može dovesti i do ubivstva. Najviše Biće zabranjuje brakolomstvo i preljubnika kažnjava bolešću, gromom ili pak na kakav drugi način. Brak se sklapa po uzajamnoj simpatiji i među supružnicima vrlo često postoje istinski međusobni osjećaji, koji dovode do ljubomore. Lako je uslijed toga razumjeti, da također i kod ovih naroda razvod braka ne može biti pravilo, nego samo izuzetak, koji se ne slaže s njihovim idealima moralnog i religioznog života.

---

hovni pastir stada Gospodnjega, on je nepogrešivi učitelj sviju ovaca i jaganjaca u Crkvi Božjoj.«

Može li biti jasnijega svjedočanstva, nego li je ovo, kako je Strossmayer priznavao nauku o papinoj nepogrešivosti, i o njegovoj nepokolebivoj vjernosti katoličkoj Crkvi?

Da Strossmayer nije pomišljao ni na kakvi raskol u Crkvi, neka nam kao dokaz posluži i ova crtica, što nam je iz života biskupa Strossmayera priopćuje dr. Iso Kršnjavi. U br. 35 »Katoličkog lista« god. 1924. piše naime pod naslovom: »Biskup Strossmayer i starokatolicizam« ovako:

»Imao sam ovih dana priliku, da se sa dva odlična bogoslova razgovaram o starokatoličkom pokretu, koji se je kod nas razmahao. Gospoda me pitaše: nije li se glasoviti govornik na vatikanskom koncilu ikada samnom povjerljivo razgovarao o konsekvencijama njegova držanja na koncilu. Kazao sam na to gospodi, što mi je naš veliki biskup pripovijedao u savezu s tim pitanjem, a oni me zamoliše, da to u novinama dadem, jer da je sada vrlo aktuelno.

Ispunjam tu želju, te ću saopćiti jedan doživljaj biskupa Strossmayera, koji mi je on sam kazivao, znajući da će mnoge to zanimati.

Biskup bosanski i srijemski — kako se je đakovački biskup najradije potpisivao — pripovijedao mi je ovo:

— Bilo je neposredno iza koncila, kad sam se vozio kući. U željezničkom sam se kupeju našao s dva francuska svećenika, koji me nisu prepoznali, jer sam bio u svom jednostavnom putničkom odijelu.

Ova dva gospodina razgovarala su se živahno o koncilu pa i o mojemu istupu tamo u raspravama. Činio sam se nevješt, ali sam pozorno i s velikim interesom pratio njihov razgovor. Počeli su govoriti o tome, ne će li Strossmayer, kao vođa opozicije, provesti raskol u katoličkoj crkvi. Bili su vrlo zabrinuti.

Stoga sam se umiješao u njihov razgovor.

— Oprostite, rekoh, da si dozvoljavam protusloviti vašim predpostavkama. Ja poznam prilično dobro biskupa Strossmayera, pa vam mogu za stalno reći, da on ne će uzrokovati raskola u crkvi.

Oba su Franceza vrlo pozorno slušala moja razlaganja i mi stigosmo blizu štacije, gdje nam se je valjalo rastati, jer su ona dvojica sama krenula u Francesku, a ja pako kući.

Tada rekoh:

— Izvinite, gospodo, da sam si dozvolio šalu pa sam se incognito umiješao u vaš razgovor, a da vam se nisam predstavio. Moja je dužnost predstaviti vam se:

Ja sam biskup Strossmayer.

Oba su svećenika bila uvelike iznenađena i oduševljena, stali su mi cjelivati ruke, a ja sam ih ogrlio. Rastadosmo se srdačno, kao da smo davni prijatelji.

Kratko vrijeme iza moga dolaska u Đakovo, dobio sam franceske novine, u kojima su ona dva svećenika opisali kako su se samnom sastali te su naš razgovor — za me u vrlo laskavoj formi saopćili i svoje čitatelje umirili glede bojazni, da bi ja mogao provesti raskol u crkvi, na što nisam nikada ni mislio.

Ja sam vršio samo svoju dužnost, kada sam potaknuo temeljitu diskusiju pitanja, koje je bilo na dnevnom redu koncila, pa sam svoje stanovište branio, dok se je o tom pitanju raspravljalo.

Zapitao sam na to:

Preuzvišeni gospodine, da vas izaberu za papu...

Biskup me prekine ozbiljno:

To je isključeno...

Ja ga pako zamolih, da tu nemogućnost akademično predpostavimo kao da je moguće — pa da mi kaže: bi li dogmu o infalibilitetu pape još jedanput dao raspravljati:

Biskup na to odgovori:

To sigurno ne bih. Stvar je riješena; nijedan papa ne bi na tomu mogao što mijenjati, pa ni ja.

To i toliko mi je o toj stvari pričao veliki biskup«

Evo ovako je mislio veliki biskup Strossmayer. On je bio prije sabora u dobroj vjeri protiv papine nepogrešivosti, ali poslije se ponio kao pravi katolik.

Prije saborskog zaključka svakome je slobodno iznositi svoje misli i protivno mišljenje. Poslije saborskog zaključka prestaje pravo na oporbu, jer svaki katolik znađe, da je pojedini biskup pogrešljiv, ali ne može da pogreši čitav apostolski zbor t. j. većina biskupa sa svojom glavom papom. Strossmayer je za ovo kršćansko i katoličko načelo znao i zato se pokorio.

Na adresu pak starokatolika u vezi s biskupom Strossmayerom mogli bismo reći ovo:

Ako se oni pozivlju na Strossmayera, dok je u dobroj vjeri govorio protiv papine nepogrešivosti, neka ga slijede i u ovoj njegovoj ispovijesti: »Ja vjerujem u jednu jedinu svetu katoličku i apostolsku Crkvu«. Nezabludivost Crkve i nezabludivost pape jedna je te ista stvar, niti je ikome na svijetu dano razdvojiti u Crkvi Božjoj tijelo od glave, niti glavu od tijela«. Neka ga slijede i u ovoj njegovoj izjavi: »Ljubimo cijelom dušom i tijelom, privrženi i poslušni budimo svetoj rimskoj Stolici i Svetomu Ocu papi: jer ako je, kao što jest, sveta i neoporeciva istina, da bez Crkve Božje nema Isusa, nema vjere — onda je isto tako sveta i neoporeciva istina, da bez svete rimske, apostolske Stolice i bez sv. Oca pape nema i ne može biti prave Crkve Božje«.

Kruženje zvijezda

Motreći zviježđa opažamo, da se pomalo svod nebeski giba od istoka na zapad, da se čitava nebeska kugla okreće oko nebeske osovine, koja u pravcu spaja oba nebeska pola i prolazi polovima zemaljske kugle, što miruje u sredini sfere. Zvijezde su među sobom, uvijek u istom razmaku i stoga se zovu **zvijezde nekretnice ili stajačice**. One se sve skupa okreću oko nebeske osovine i opisuju, od istoka na zapad, savršene i usporedne kružnice, u posve jednoliku gibanju, koje za sve traje **jedan zvjezdani dan.**

Zvijezde, koje se nalaze na nebeskom ekvatoru, opisuju najveće krugove, a što je koja zvijezda sjeverno ili južno udaljenija od ekvatora (polutnika), opisuje sve manji krug, tako da točke na nebeskim polovima uopće ne opisuju krugove, već stoje nepomične. Tako zvijezda **Sjevernjača** (Polarna), koja se nalazi sasvim u blizini pola, opisuje tako mali krug, da se uopće ne primjećuje njezino gibanje prostim okom. Zato je mi vidimo na sjevernoj strani neba uvijek na istom mjestu. Lako ju je otkriti u prirodi na ovaj način: okreni se prema sjevernoj strani horizonta, pa opiši u misli po nebeskom svodu od zenita nad glavom do sjeverne točke horizonta kružni luk i naći ćeš gotovo u sredini toga luka osamljenu sjajnu zvijezdu 2. veličine. To je Polarna zvijezda. U nekim joj našim krajevima pastiri daju vrlo lijepo ime **»Stojna«.**

Zvjezdani dan — vrijeme dok t. zv. proljetna točka ili ma koja zvijezda nekretnica opiše svoj krug po nebeskom svodu — traje 23 sata 56 minuta i 4.1 sekunde građanskog vremena, dakle on je nešto kraći od dana, što ga pokazuju naše ure građanskog života. Poradi toga sagrađene su posebne **astronomske ure zvjezdanog vremena**, koje se pokazaše osobito zgodne, da nam u tančine pokažu svu harmoniju u gibanju zvijezda nekretnica.

Ako je vrstan majstor načinio na pr. dobru uru njihalicu, koja ide po zvjezdanom vremenu, pa njihalo udara **sekunde**, mora ta ura ama na dlaku točno udariti 86.400 puta (toliko naime sekunda ima 1 dan), dok proljetna točka, ili bilo koja zvijezda nekretnica opiše svoj krug, dok ponovno dođe u meridijan našega stajališta, odnosno u koju drugu fiksiranu točku. Spomenuta proljetna točka je jedna osobita točka na nebeskom svodu, u kojoj se naše Sunce nađe, kad se astronomski počinje proljeće. Kad proljetna točka kulminira (nalazi se na najvišoj točki u meridijanu), onda se započima zvjezdani dan i astronomska ura pokazuje O h (nula sati) zvjezdanog vremena.

Sunce naše zlatno nije zvijezda nekretnica kao druge, nego pored dnevnog kruženja, ono poput kakvog kukca puza po krugu ekliptike na istok, bez časa stanke, kroz svih 12 zviježđa zodijaka i prevali taj put baš za godinu dana. Kako Sunce po ekliptici mili na istok, dnevno oko 1 stupanj, jasno nam je, da će ono nešto više vremena trebati, nego zvijezda nekretnica, da se vrati u meridijan našega mjesta. Sunčev je dan duži od jednog zvjezdanog dana za 3 minute i 55.9 sekunda. Mi se, naravno, ravnamo u našem životu po Sunčevu vremenu, jer je ono vladalac svega života na našoj Zemlji.

Sunce dakle za nas motrioce sa Zemlje neprestano mijenja tečajem godine svoj stan, prelazeći iz jednog zviježđa u drugo i ono je — lutalica. Koja su to zviježđa odlikovana time, da služe Suncu kao rezidencije (mjesta, u kojima prebiva vladalac)? Evo ih: ljetnoga su polugodišta (od 21. ožujka do 23. rujna): Ovan, Bik, Blizanci, Rak, Lav i Djevica; zimnjega su polugodišta (od 23. rujna do 21. ožujka): Vaga, Štipavac, Strijelac, Jarac, Vodenjak i Ribe. Dvanaest ih je na broju i u svakome Sunce boravi od prilike mjesec dana, idući od dana u dan po jedan stupanj, uvijek dalje na istok po savršenoj kružnici: ekliptici.

Kao što Sunce, tako i **Mjesec**, pratilac naš, ide po istoj gotovo kružnici, ali 12 puta većom brzinom, te je svu obiđe za 1 mjesec dana. I **planeti** se gibaju po zodijaku posve blizu ekliptici i uopće idu od zapada na istok, ali se gdjekada na neko vrijeme vraćaju natrag na zapad. Od tih svjetova našega Sunca, naši su praoci poznavali samo njih pet: Merkura, Veneru, Marsa, Jupitera i Saturna. U novom vijeku otkriveni su još: Uran, Neptun i najnoviji Pluton. Merkur i Venera nikada se ne udaljuju daleko od Sunca, a ostali se kreću daleko po cijelom zodijaku.

To je prividno gibanje nebeskih tjelesa, kakvo se ukazuje nama sitnim motriocima s leteće Zemlje, koja je i sama jedan mali član, planet, u obitelji našega Sunca.

Iz katoličkog svijeta

APOSTOLSKO PISMO KATOLIČKOM EPISKOPATU I VJERNICIMA U KINI. Dne 18. I. 1952. upravio je Sv. Otac Papa Pijo XII. apostolsko pismo katoličkom episkopatu, svećenicima i vjernicima u Kini. Sv. Otac izražava u njemu svoju očinsku sućut, kao vrhovni poglavar Katoličke Crkve, patnjama, što ih trpe kineski katolici uslijed vjerskih progona, te ih bodri neka ostaju nepokolebivo vjerni Kristovoj Crkvi. Njihova mučeništva sjeme su kršćanstva. Kristova Crkva pobjeđuje svoje progonitelje svojim patnjama. Apostolsko pismo završava toplom molitvom da Bog udijeli kineskim katolicima milost hrabrosti i postojanosti u vjeri s podjelom papinskog blagoslova. Prije 25 godina posvetio je Papa Pijo XI šest prvih urođeničkih biskupa Kineza, da im povjeri upravu biskupija u njihovoj zemlji, a jedan od njih odlikovan je i kardinalskim dostojanstvom.

— **MRTVI OSTANCI BL. PIJA X.** bit će definitivno sahranjeni u oltaru kapele Prikazanja u Bazilici sv. Petra u Vatikanu. Već su u toku radovi, da se u oltaru napravi prikladno mjesto za smještaj tijela Blaženikova.

Msgr. MAURICIJE ROY, nadbiskup Quebec-a, posjetio je frontu u Koreji u svojstvu vojničkog biskupa Kanade. U Seulu ga je dočekao apostolski vikar msgr. Pavao Ro. Msgr. Roy posjetio je kanadsku vojničku bolnicu u Seulu i u kapeli iste bolnice odslužio sv. Misu. Posjetio je i kanadske vojnike na bojištu.

POVJESNIČAR JEAN BERNIER objavio je članak, u kojem se bavi odnošajem cara Tiberija naprama procesu protiv Isusa. Stara kršćanska tradicija, koju su zapisali Tertulijan i Josip Flavije, govori o tome, da je rimski namjesnik u Palestini Poncije Pilat poslao caru Tiberiju opširan pismeni izvještaj o procesu protiv Isusa Krista. U novije vrijeme nađene su blizu Aquile dva prijevoda ovoga navodnoga Pilatova pisma, koji prijevodi potječu iz 1280. g. Jean Bernier u časopisu »Revue Dominicaine« kaže, da se ovi nalazi ne mogu smatrati sigurnim dokazom, koji bi nam mogao svjedočiti, da li je i na koji način car Tiberije bio obaviješten o Isusovu procesu, koji je inače predstavljao predmet redovite administracije rimske provincije.

U ŠVEDSKOJ je nedavno ukinut zakon, prema kojem je bilo zabranjeno osnivati katoličke samostane u ovoj zemlji. Od ukinuća toga zakona četiri katolička reda osnovali su u Švedskoj svoje samostane i to: Isusovci, Salezijanci, Dominikanci i u najnovije vrijeme Pasionisti. Švedski katolici se nadaju, da će uskoro Franjevci i Benediktinci također osnovati svoje samostane u Švedskoj.

Prof. ing. FRIDRICH DESSAUER je docent eksperimentalne nuklearne fizike na katoličkom sveučilištu u švicarskom gradu Friburgu. On je inače Nijemac i za vrijeme nacističkog režima bio je kao odriješit katolik zatvoren u koncentracioni logor. Još prije početka rata je bio pušten na slobodu, pak je emigrirao u Sjevernu Ameriku. Prof. ing. Dessauer je nedavno održao na utrehtskom sveučilištu predavanje o temi: »Vjera u svjetlosti današnjih prirodnih nauka«. Mnogi učenjaci, — rekao je predavač — danas misle, da između vjere i znanosti nema nikakve suprotnosti; mnogi idu i dalje pak tvrde, da nas sama znanost dovodi ravno Bogu. Svako novo otkriće na polju prirodnih nauka predstavlja naš novi susret s Bogom, koji ravna i upravlja Svemirom.«

U GRČKOM GLAVNOM GRADU ATENI katolici su u velikoj procesiji posjetili svoje crkve u svrhu postignuća jubilejskog oproštenja. U procesiji je sudjelovao također i veliki broj pravoslavnih.

U GRADU CINCINATI održan je konstituirajući sastanak Nacijonalnog vijeća američke katoličke mladeži. U vijeće su učlanjeni Nacionalna federacija studenata katoličkih kolegija, Nacionalna federacija Newman Club kao i Nacionalna federacija diecezanskih vijeća katoličke akcije. Ukupan broj članova učlanjenih u ovo novo vijeće iznosi 6.000.000. Za predsjednika vijeća je izabran jedan 27-godišnji mornarički časnik.

U NEW-YORKU je Međurasno Katoličko vijeće na svečan način podijelilo nagrade najistaknutijim katolicima, koji su se tokom prošle godine istakli u borbi za međurasnu jednakost u Sjedinjenim Američkim Državama. Nagrada je data gđi Royer L. Putnam, utemeljiteljici i predsjednici katoličkog školskog društva za crnce. Zauzimanjem gđe Putnam 75 crnaca pohađa katolička sveučilišta u Americi. Osim toga nagrađen je crnac Dr. Franjo M. Hammod, poznati katolički javni radnik i dekan filozofskog fakulteta sveučilišta u Seton Hall-u.

O. GUSINDE, poznati antropolog i etnolog iz misijske družbe Riječi Božje, i profesor katoličkog sveučilišta u Washingtonu proveo je tu skoro 14 mjeseci među Hotentotima i Bušmanima Južne Afrike proučavajući život i običaje ovih primitivnih naroda. Među Bušmanima se osobito zadržao u proučavanju plemena »Kun«, jedne osobite vrsti Pigmejaca, koji pripadaju među najstarije još živuće ljudske rase. Bušmani plemena »Kun« ne poznaju poljoprivredu ni stočarstvo već se muškarci bave lovom rabeći primitivna oruđa, a žene pribiraju plodove divljih stabala. I društvo ovih Pigmejaca je primitivno: ne poznaju nikakvog poglavara osim oca obitelji. Muškarci i žene slobodno biraju svoga bračnog druga. Brak je nerazrešiv, a bračna vjernost se mnogo cijeni. Priznaju Vrhovno Biće, koje je [illegible] duh i stvoritelj svega, od njegove providnosti zavisi svaka stvar i njemu svaki čovjek treba da položi račun o svome djelovanju. Vrhovnom Biću upućuju osobne molitve, a žrtvuju mu plodove i dio lova.

UDRUŽENJE JAPANSKIH KNJIŽEVNIKA izabralo je Isusovca o. Josipa Roggendorfa u odbor, koji ima među japanskim književnicima da izabere one, kojih će djela biti izabrana te prevedena i objavljena u raznim američkim časopisima.

U AMERIČKOJ BOLNICI u Lichterfeldu, predgrađu Berlina, otkrivena je spomen ploča biv. berlinskom biskupu kardinalu von Preysingu. Natpis na ploči glasi: »U spomen kardinala Konrada von Preysinga, rođenog 30. kolovoza 1880., a umrlog 21. prosinca 1950., neustrašivog branitelja pravde, koji nikada ne će biti zaboravljen.«

U BERLINU je katolička katedrala sv Hedvige bila za vrijeme rata skoro potpuno uništena uslijed zračnih napadaja. Njemački katolički episkopat je odlučio, da među njemačkim katolicima povede sabirnu akciju za restauraciju (obnovu) ove katedrale.

U AMERIČKOM GRADU COVINGTON je na inicijativu Bratovštine Presvetog Imena Isusova održana svečana ura klanjanja na otvorenom u Devon Parku. Pobožnosti ure klanjanja je prisustvovalo preko 10.000 osoba.

POKRET »KRUNICA U OBITELJI« zauzima u Sjedinjenim Američkim Državama sve veće razmjere. Računa se, da je ovaj pokret do sada obuhvatio preko 2,500.000 članova u federalnim državama Meryland, Virginia, West Virginia, Delaware, Rhode Island. North Carolina, South Carolina, Georgia, Florida i Washingtogn. U samom glavnom gradu Washingtonu okupilo se u parku Georgesa Washingtona 75.000 osoba, da sluša propovijed o. Patricija Peytona, utemeljitelja pokreta »Krunica u obitelji«.

JAPANSKI KATOLICI su s velikim uspjehom održali prvi Katolički Socijalni Tjedan u glavnom gradu Tokiju. Među predavačima su bili prof. M. Ishizaki, stručnjak u radnom pravu, prof. A. Osawa te prof. T. Oghishima, biv. delegat Japana u Međunarodnoj organizaciji rada u Ženevi. Predavanjima su prisustvovali mnogi nekatolici. Naročito su bili zapaženi činovnici japanskog ministarstva rada.

U HOLANDSKOM GRADU UTREHTU je nedavno podijeljen sakramenat sv. Krizme stotinu i četvorici odraslih obraćenika, među kojima je bilo 37 muškaraca i 67 žena.

U AMERIČKOM GRADU NEW-ORLEANSU katolici su na svečan način proslavili 50. godišnjicu utemeljenja Bratovštine presvetog Imena Isusova. Održana je svečana procesija, u kojoj je 50.000 osoba glasno molilo sv. Krunicu. Procesija je završena na trgu Beauregard, gdje je msgr. Josef Rummel, nadbiskup New-Orleansa, održao propovijed o temi »Mir po ljubavi prema Bogu i prema čovjeku«, te je na kraju podijelio euharistijski blagoslov.

PITRO RICALDONE, general salezijanskog reda, umro je u Torinu u starosti od 81 godina. Bio je na čelu svog reda punih dvadeset godina. Za vrijeme njegova upravljanja salezijanski red porastao je od 12.000 na 17.000. Selezijanci su po broju treći misijski red na svijetu.

U ENGLESKOJ su na blagdan Krista Kralja služene svečane akademske sv. Mise u svima najvećim sveučilišnim gradovima. U londonskoj westminsterskoj katedrali katolički profesori i studenti s londonskog sveučilišta prisustvovali su svečanoj službi Božjoj u svojim starinskim odorama. U Manchesteru je toga dana po prvi put služena svečana akademska sv. Misa, kojoj je prisustvovalo 250 studenata. U škotskom gradu Saint Andrews studenti su poslije sv. Mise priredili zajednički objed, kojemu je prisustvovao i nadbiskup toga grada.

IZ [illegible]ANSKOG NAUKA

Kristovo svjedočanstv[o] o sebi

Isus Krist je rekao: »Ja i Otac je[dno] smo. Vjerujem..., da je Otac u m[eni] ja u Ocu« (Iv. 10,30 i 38). No da li [ima] dokaznu snagu svjedočanstvo, što ga [ta]ko daje o sebi? Uostalom i u gradu [i] selu vrijedi načelo: Nitko ne može [biti] sudac u svojoj stvari. Svjedočanstvo običnoga čovjeka o samome sebi da[kle] ko ne vrijedi ništa. Ali Isus ovdje [je] izuzetak. Jer iz Njegova života i zna[ča]ja možemo uzeti protudokaz, da On uvi[jek] govori istinu, da On također mora [govoriti] istinu i kad govori o samome sebi. [On] je baš jedini između svih ljudi, što [su] ikada stupili svojom nogom na zem[lju], koji je mogao vedra čela upravljati [na] protivnike, koji su na Nj vrebali [iz] pogleda, upit: »Tko će me od vas pre[ko]riti za kakav grijeh?« — a da se n[e] imao bojati ni najmanjega prigovo[ra]. Svakoga drugoga, koji bi o sebi htio r[eći] takvu riječ, možemo izrugati kao hv[astavca] šu ili sažaljavati kao luđaka; riječi nje[go]va jezika stotinu i tisuću puta pore[če] je njegov život kao lažne. Ali Isus[ova] usta tim riječima izriču samo ono, [što] Njegov život propovijeda još mnogo [ja]snije.

Također Isus nije svoju istobitnost [s] Ocem, svoje božanstvo i Sinovstvo sa[mo] jedamput i prigodno izrazio, naprotiv, [On] je to češće izrekao i svečano posvjedo[čio] i to posvjedočio jasno i bistro: On je [ne] samo o tome osvjedočen da je On isto[bit]ni Sin Božji i pravi Bog, On također h[o]će, da u Njega ljudi bez ustručava[nja] vjeruju. Kad je Petar izrazio svoju isp[o]vijest: »Ti si Krist Sin Boga živog[a«] Isus nije odbio to svjedočanstvo ,ni ti[m] oslabio, naprotiv On ga je potkrijep[io]: »Blago tebi, Simone, sine Jonin, jer ti[jelo] i krv nije tebi to objavila, nego Otac m[oj] koji je na nebesima (Mat. 16, 17). Na na[j] svečaniji način Isus posvjedočava sv[oje] Božanstvo pred visokim vijećem. Vel[iki] svećenik obraća Mu se riječima: »Zak[li]njem te živim Bogom, da mi kažeš, j[esi] li ti Krist, Sin Božji«. Njegov je odgov[or] jasan: »Ti kaza« (Mat. 26, 64). Taj »d[a«] Njega će stati života, On to znade. Ali [to] je istina, i stoga je mora reći. Oni [u] Njemu ne mogu naći nikakve ljage, ne[go] taj jedini »grijeh«, što »huli« na Bog[a] jer se naziva Sinom Božjim; On zato i[de] u smrt.

Onima, kojima nije dovoljno svjed[o]čanstvo Njegova života i smrti, Isus [je] pružio jedan još jači dokaz svoga Boža[n]stva: svojim čudesima i proročanstvi[ma]. »Ako meni ne ćete vjerovati, djelima v[je]rujte, da upoznate, i da se uvjerite, da [je] Otac u meni i ja u Ocu« (Iv. 10, [38]). Jednom je Isus rekao nekom uzeto[m]: »Tvoji su ti grijesi oprošteni«. Tada [su] neki pomislili: »On grdi Boga! Tko m[o]že opraštati grijehe, ako ne Bog sam?« I[sus] je prozreo njihove misli i rekao boles[ni]ku: »Ustani, uzmi postelju svoju i [idi] kući svojoj!« I bolesnik učini po rij[eči] Isusovoj u prisutnosti sviju (Marko, [2]). Ovim djelom Isus stavlja ujedno protu[pi]tanje: Tko može ta djela činiti, nego s[am] Bog? Kad ne bi bila istinita Isusova r[i]ječ »Ja i Otac jedno smo«, nikada ne [bi] mogao svemogući Otac ove riječi pot[vr]diti takovim čudom i svim čudesima, [što] ih je Isus učinio. On je pretvorio vo[du] u vino; zapovjedio je oluji; s pet hlje[bo]va nahranio je tisuće ljudi; izliječio b[ez]brojne bolesnike svake vrste; mrtve p[o]budio na život; među kojima jednoga, [na] kojemu se već jasno opažali znakovi r[as]padanja; napokon On je sam uskrsnuo [od] mrtvih. Evanđelisti donose još više čud[e]sa, da ne govorimo o proročanstvi[ma]. Isus je naime po svjedočanstvu sv. Iva[na] (20,30) »još mnoga druga čudesa či[nio] pred svojim učenicima, koja nisu na[pi]sana; a ova su zabilježena, da vjeruje[te] da je Isus Krist, Sin Božji«.

U ŠVEDSKOM GRADU GOETEBOR[G]U svečano je 21 listopada pr. g. posveće[na] nova katolička crkva Krista Kralja. Cr[kva] je građena u novoromanskom slogu i [u]krašena mozaicima, koji su dar sv. O[ca] Pija XII. Crkvu je posvetio apostolski [vi]kar msgr. Johan Henrik Müller uz sud[je]lovanje msgra. Gobella iz Helsinkia.

Zidni kalendari

Ako bi u kojoj župi vjernici još tra[žili] katoličkih zidnih kalendara za 1952., m[o]limo, da gg. župnici broj potrebnih p[ri]mjeraka jave Hrv. književ. Društvu [sv.] Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava broj 21.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Budi mi Bog zaštitnik i kuća utočišta, da me spasiš, jer Ti si utočište moje. Radi imena svoga vodi me i brani me.«

(Ps 30, 3, 4).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. ZAGREB, 24. VELJAČE 1952. BROJ 6

KRISTOVI SVEĆENICI

Juda je zatajio vjeru u Spasitelja kod Cezareje Filipove. Pokazao se nevjernim. I Spasitelj ga mogao kao čovjeka prezira vrijedna odbaciti s porugom iz apostolskog zbora i tako ga osramotiti. Ali to nije učinio. Htio je pokazati ostaloj jedanaestorici Apostola, kako Gospodin prosipava svoju preobilnu ljubav i na grešnicima. Još je mjesecima družio s njime. Tumačio mu je tajne svoje nauke. Dao je da možda i on propovijeda i tvori čudesa. I njemu je oprao noge. Kod toga Mu se cijepalo srce od tuge, pa je i rekao: »I vi ste čisti, ali ne svi; jer je znao, tko je Njegov izdajnik, zato reče: Niste svi čisti... Zaista, zaista vam kažem: Jedan će me između vas izdati« (Iv. 13, 10; 21). »Ali teško onome čovjeku, koji izda Sina čovječjega; bolje bi mu bilo, da se nije rodio čovjek onaj. Tada progbori Juda izdajnik njegov i reče: Da nisam ja, rabi? Kaže mu: Ti kaza« (Mt. 26, 24-25).

A kad je Juda već svoje zlodjelo izvršio, ispružio je još Bogočovjek posljednji puta svoju prijateljsku ruku prema njemu. I reče mu: »Prijatelju, zašto si došao?« (Mt. 26,50). Ali je i sada taj apostol ostao tvrd. I dok je Bogočovjek visio na križu i umirao za spasenje svijeta, objesi se Juda na jednom drvetu, a duša mu pođe na svoje mjesto. Tako je svršio jedan nevjerni učenik! Drugi su Apostoli ostali vjerno uz Spasitelja. I svoj su apostolat predavali drugima. I tako neprestano živi u katoličkoj Crkvi apostolska četa. Danas je Crkva narasla na nepreglednu vojsku. Svjetovni i redovnički svećenici imadu pasti i voditi ogromnu milijunsku vojsku. I posvuda po svijetu su oni u tu svrhu, pa već sv. Pavao kaže: »Tako neka nas smatraju kao sluge Kristove i djelitelje tajna Božjih« (1 K 4, 1).

Nasljednici apostolski su pećina i svijetlo, kao što su to bili i njihovi oci. Oni su svijetlo, jer rasvjetljuju ljude i vođe ih k sunčanim visinama Božjega poznavanja. Oni su pećina, jer čuvaju vjeru i ćudoređe proti dvojbama, zabludama i osakaćivanju u bučnom metežu ljudskih mišljenja.

Svećenici su obučeni dostojanstvom Gospodnjih apostola. Posvećeni su sakramentom svetoga Reda. Ali su i ostaju ljudi. Svećenicima, biskupima i Papama nije dano ono uzdignuće do svetosti i ona čvrstoća u milosti, koju su primili Apostoli na dan Duhova. Još većma nego u Apostolima javljaju se u njima uz Božju snagu i ljudske slaboće. U službu Crkve stavljaju svećenici sve svoje talente, svoju snagu, svoju revnost, svoju plemenštinu i junaštvo. Ali uza sve to nose i svoje ljudske slaboće i mane. Dobro je na to misliti, jer se tako mnogo toga razumije i prištеđuju se časovi malodušnosti i grijesi neposlušnosti. Kad bi katolička Crkva bila ljudsko djelo, tada bi je već odavna razorila ljudska slaboća u zlim svećenicima.

I u onoj maloj, odabranoj, jezgrovitoj četi, koju je Krist pozvao, bijaše jedan Juda. Ipak zato nije na Učitelja pala nikakva sjena. Isto tako se ne može na Crkvu nabaciti kamenom, ako zli svećenici nisu upotrebili sredstva milosti i postali su nevjerni. Na uvijek zelenom i rodnom trsu, koji je Krist, svake će godine biti nekoliko nekorisnih, gnjilih, osušenih grana. A zar nema u svakom staležu nevrednika?

Po plemenitom voću, koje na suncu sazrijeva, poznaješ dobrotu drva, a ne po crvljivom otpalom plodu. Uvijek se na našim crkvama može vidjeti po koji kamen, koji se mrvi. Vidi se danas, ako se nije vidjelo odmah prije, ali se on ipak pravovremeno zamijeni drugim. Uostalom ono, što je zlo, ne ostavlja se u miru, nego se pomalo odstranjuje, ali se ipak pojavljuje. I Spasitelj veli: »Jao svijetu od sablazni. Potrebno je da dođu sablazni« (Mt. 18, 7).

Uzvišeno je djelovanje svećeničko. Oni su uzgojitelji čovječanstva. Oni drže kršćane u svrhunaravnom životu, a poganske zemlje i divlje duše pretvaraju u plodne poljane. Ono, što je sunce zemlji, ono je svećenik dušama svijeta. Gdje njih nema, tamo je tama i neplodnost. Gdje se oni rijetko pojavljuju, tamo je bijedan Božji život. Kao ono i na ledenom moru, gdje se sunce rijetko pokazuje, tamo je samo mahovina i zakržljalo grmlje. Gdje su pak stalno svećenici na poslu, tamo kreposti cvatu lijepe kao palmini gajevi u zemljama vječnoga sunca.

Kad Spasitelj pošalje poziv kojem dječaku i mladiću na apostolsku službu, otvara se pred očima neiskusnog ljudskog djeteta svijet pun dostojanstva i časti. Ali sada istom vrijede za nj riječi Psalmiste: »Ti me prihvaćaj desnom rukom i vodi me po svojoj volji i obogaćuj me čašću. Jer što ja imadem u nebu i što ljubim u nebu, nego Tebe?« To je slatki osjećaj prvoga zvanja, kojega treba uščuvati do kraja.

ZAŠTO

Često mislim:
Zašto si me stvorio, o Bože!
Zar da bude jedan grešnik više?
. . . . Ne!
Da Te ljubi srce moje,
Samo za Te diše,
Da Ti budu grudi moje
Mjesto žrtvenika,
Sva da budem:
Dušom, tijelom
Tvoja vjerna slika.

Ali gledaj!
Ruka moja kistom grijeha
Nagrđuje Tvoje djelo,
Prepoznat ga ne ćeš moći,
Propast će cijelo,
Ako Tvoja blaga ruka
Praštanja i milosrđa
Ne spusti se vrhu mene
I milosti dahom
Ne otkloni grijeha sjene
Sa malene slike svoje!

Pobožne slike

Postanak pobožnih slika vrlo je star. Mogli bismo kazati, kao i samo kršćanstvo, jer su se stanovite slike pojavile još u katakombama. Mnoge od njih i nisu drugo nego slikoviti izraz Kristova učenja, koji susrećemo u Bibliji i u kasnijem učenju Crkve. Tako se Isus, kao dobri pastir, prikazuje već od prvoga vijeka u katakombama sv. Domitile. On obično nosi ovcu na svojim ramenima (Iv. X. 11.-16.). On je sam sebe nazvao dobrim pastirom i kazao nam priču o izgubljenoj ovci. Onda, Isus, kao dobar pastir dolazi i na starokršćanskim sarkofazima (kamenim grobovima), svjetiljkama, liturgijskim posudama i na drugim predmetima, bilo u crkvama ili u privatnoj upotrebi.

Ovaj način prikazivanja Isusa i danas je u umjetnosti omiljen, bilo da se Isus prikazuje, kao pastir, koji oslobađa ovcu iz trnja, bilo da drži jagnje u ruci ili da nosi ovcu na ramenima, ili je sam među ovcama. Razni umjetnici to prikazuju, ali svaki želi naglasiti ono što je On sam za sebe kazao, kad je rekao: »Ja sam Pastir dobri!« Katkada je oko njega dvanaest ovaca, a to je dvanaest Apostola. Kad nosi pastirski štap s križem, znak je, da je dao život svoj za ovce svoje. Ako ima frulu, znak je da sakuplja i prikuplja ovce svoje, kao što to čine svi pastiri. Ovce i jaganjci su ljudske duše i ova slikovitost vrlo je jednostavna, ali je svakome pristupačna, kao što je svaka velika umjetnost.

Katkada je prikazan Isus, kako sije na njivi, jer je On sijač dobre riječi. Zatim vidimo maloga Isusa, kako sjedi okružen vukovima, tigrovima, lavovima, jaganjcima i teladi. Svi miruju, jer im On svima zapovijeda. Ovu je slikovitost nadahnuo prorok Isaija. Isus je prikazan, kao dobri vinogradar, povezuje mladice. Mladice su svi oni, koji žive u Bogu. Imamo slika, koje prikazuju Isusa, kako u ruci ili u rukama drži Evanđelje i podiže kažiprst prema nebu, jer je On Put, Istina i Život. On je kazao: »Nebo i zemlja će proći, ali riječi moje ne će proći!« Isusa prikazuju, kao orača za plugom. On ore duboke brazde. On traži, da Njegove riječi prodru duboko u naše srce.

Isus, kao nevino dijete spava. Ova se slika pojavljuje u umjetnosti od 14. stoljeća, pa onda, kao dijete, koje spava na Križu. Zato, što je On od djetinjstva bio žrtva za ljudski rod.

Isus pokazuje dlanove svojih probodenih ruku. Slikovito je slikar Thorwaldson htio kazati, da je On izvor milosrđa. Drugi su moderni slikari, kao Pfeiffer, prikazali Isusa, kako pruža pomoć osliću, koga batina pod teretom njegov vlasnik. Slikovitost je jasna.

Često je prikazan Isus, kako jede zajedno sa seljacima, pa, kako žanje, a neki su Ga slikari prikazali u dvoranama velikih gradova, dok razgovara s umnim ljudima, dok su drugi prikazali Isusa na obali morskoj, kako propovijeda današnjim ljudima.

Ima i drugih slikovitosti (simbola), ali su ove najčešće. Svaki je simbol lijep, ako ga nadahnuje vjera, i, ako ga izražava veliki umjetnik!

U AUSTRALIJI imali su katolici dosta poteškoća, da dobiju od parlamenta dozvolu za otvaranje novog katoličkog sveučilišta. Sveučilište je ipak otvoreno i ono predstavlja prvo katoličko sveučilište u Australiji. Osnovali su ga oci sa sveučilišta Naše Gospe iz Sjedinjenih Država.

AKCIJA PROTIV NEMORALNOG FILMA, koju su započeli austrijski katolici prošle godine, lijepo je napredovala. Austrijski se katolici obvezuju, da ne će gledati one filmove, koje Katolička filmska Komisija označi kao nemoralne.

SJEDINIMO SE S VOLJOM BOŽJOM

Temelj, na kojem počiva sjedinjenje naše volje s voljom Božjom je čvrsto uvjerenje, da se ništa na svijetu ne događa, što ne bi ovisilo o Njegovoj Božanskoj volji. Ako temelji kuće popuste, kuća se ruši. Isto tako se može i krepost sjedinjenja s voljom Božjom održati samo na tom uvjerenju.

Prirodom ravnaju zakoni, koje je Bog usadio u prirodu, i zato su ti zakoni i sve, što oni uzrokuju, plod Njegove volje. Sve, što se po tim zakonima na zemlji i u svemiru zbiva, sve je to Bog htio, kad je te zakone stvorio. I da nas sunce grije, i da nam zvijezde sjaju, i da kiše padaju i da biljka raste i plodi, i da se životinje ravnaju svaka po svojoj naravi, sve je stvorio tako Bog, sve je to Njegova volja. Ima prirodnih zakona, koji su nam i neugodni. Da nas zima muči, voda poplavi, tuča potuče, miševi unište usjeve i t. d., to nas sve baca u nevolju, a ipak je i to sve Bog htio, sve je i to Njegova volja. Sjedinjenje s voljom Božjom znači htjeti sve ono, što Bog hoće, bilo vremenito dobro, bilo vremenito zlo, koje izlazi iz onih zakona, koje je Bog postavio u prirodu. A valja znati, da ta vremenita zla imaju i svoju dobru stranu, a ta je, da nas pritegnu k Bogu, da postanemo čisti, sveti i jedamput zauvijek blaženi. Sve nam to pruža Njegova ljubezna očinska ruka treba da nas više napuni utjehom, nego da nas učini malodušnima. Ima li u gradu kakvo zlo, koje ne bi bilo od Gospodina? pita prorok Amos, a kralj David veli: Tvoja šiba i Tvoja batina utješile su me.

Nekim je stvorovima Bog dao kao dar slobodnu volju. To su anđeli u nebu, ljudi na zemlji i zli dusi u paklu. Djela, koja čine ovi razumni stvorovi, ovisna su ne o slijepim prirodnim zakonima, nego o slobodnoj volji, koju ti stvorovi imaju. Pita se, jesu li i ta djela, koja su učinjena pod utjecajem slobode stvorova, ujedno volja Božja. Dobra djela, koja slobodan čovjek čini, svakako su učinjena po volji Božjoj. A zla djela, koja čovjek čini, Bog samo trpi, pa su i ona utoliko po Njegovoj volji. On bi ih mogao i zapriječiti, ali to ne će da učini, jer ne će da ruši slobodu čovječje volje. Zato ih trpi. Kod grijeha treba da razlikujemo dvoje: prvo zloću samog čina, i drugo posljedice, koje iz tog čina izlaze. Zloću sigurno Bog ne će, no one posljedice, koje same po sebi ne moraju biti zle, Bog hoće, jer ima nakanu da s njima izvede dobro.

Na primjer: Neprijatelj nas naš kleveće, i grdi. Bog sigurno ne će takvih zlih govora. Ali On hoće, da se time vježbamo u strpljivosti, poniznosti i ljubavi prema neprijatelju. On to hoće radi viših ciljeva, i zato u tome treba da se složimo s Njegovom voljom.

Kad su Jobu bila upropaštena sva zemaljska dobra jedno za drugim, nije rekao: Bog je dao, sotona je uzeo, nego je rekao: Bog je dao, Bog je uzeo, neka bude ime Gospodnje blagoslovleno. Po Jobovu osvjedočenju nije njegovoj nesreći bio uzročnik ni nečisti duh, ni Sabejci ni Kaldejci, nego ruka Božja, koja ga je htjela iskušati preko patnja, i zato nije zapriječila zloću njegovih neprijatelja. Kad je opaki Semej grdio Davida kralja javno: Nosi se otale, krvavi čovječe, slugo beljala, reče kralj: »Gospodin mu je zapovijedio, da me grdi, a tko smije pitati, zašto je On to učinio«.

Kako mi često obratno činimo! Sv. Dorotej kaže: Kad čujemo, da je netko protiv nas nešto zlo rekao, vladamo se kao psi, koji u srdžbi ujedaju kamen, koji je bačen na njih. I mi vraćamo zlo za zlo kamenu, t.j. onomu, koji je samo oruđe Božje. Obratimo se u takvim prilikama Bogu i podvrgnimo se volji Njegovoj.

Što ne ćeš?

Mi smo ljudi takvi, da volimo, da nas svi rado imaju, da nam svi dobro čine, da nas svi lijepo susreću. Mi bismo htjeli, da se svi ljudi među sobom ljube, među sobom sporazumijevaju, da bude mir posvuda i svagdje. Možda je to često previše sebično, t.j. samo zato da nama bude dobro, da nas nitko ne uznemiruje. Možda premalo mislimo na to, da i mi ne smijemo drugomu praviti neugodnosti, niti se o njega ogriješiti, jer uvijek takve pogreške i nama škode.

Ljuto se vara, tko misli, da je dosta položiti ubojito oružje i utvrditi plemenita načela za sva vremena i onda će sam po sebi doći raj na ovaj svijet. Nešto je drugo za to potrebno. Potrebno je uvijek i uvijek iznova i iznova na cijeloj zemlji i među podivljalim kulturnim ljudima i među neciviliziranim divljacima uvoditi novi duh, duh ljubavi, pomirenja, trpeljivosti, poštovanja osobe i ljudskih prava svakoga pojedinoga čovjeka. Ne bude li toga, nemamo ništa bolje očekivati u budućnosti, negoli to imamo sada i negoli smo to imali u prošlosti.

Ljudi svih zemalja i svih zemaljskih krajeva treba da se postave u svom životu, vladanju i izobrazbi na vrhovno načelo društvenoga života: »Što ne ćeš, da se tebi čini, ne čini ni ti drugomu« ili još bolje, kako Krist kaže: »Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!« Nitko od nas nema pravo tužiti se na pokvarenost i nemir u svijetu, ako prije u sebi samemu ne sputa zle i nemirne nagone i strasti, koje će prvom prilikom pretvoriti život u vječnu i bolnu borbu, ako se ne sputaju.

Mi smo po svojoj naravi nemilosrdni sebičnjaci. I onaj, koji je u oplemenjivanju svoga života već vrlo daleko napredovao, lako će kod ozbiljna promatranja sama sebe svaki čas pronaći samodopadni i sebični način govora i vladanja. Kako si samo rado laskamo u vlastitim stvarima. Tako si rado utvaramo svoje duševne sposobnosti. Ističemo samodopadno naše najljepše strane. Potajno obožavamo našu ljepotu. Kako li smo zlovoljni i nepovjerljivi prema našoj subraći. Iza svake riječi, iza svakoga koraka, iza svakog čina bližnjega svoga rado njuškamo sakrivenu i nečistu nakanu, prevaru zamku ili u najmanju ruku običnu sebičnost. Rijetko predpostavljamo kod drugoga plemenštinu i nesebičnost.

Ako je tome tako, nije li nam takvo shvaćanje i vladanje daleko, daleko od onih divnih riječi sv. Ivana: »Dječice, ljubite se među sobom!« Nije li to onda nedvojbena borba sviju proti svima, ako jedan o drugomu najgore misli? Nažalost se događa, da muž i žena roditelji i djeca, braća i sestre zlo misle jedan o drugomu i jedan drugoga omalovažavaju. Kad bismo se kod misli o bližnjemu pitali, da li bismo mi mogli sami sebe tako bezobzirno i zlo suditi i osuđivati, postali bismo brzo blažih nazora i ispravljali bismo sebe i svoje mišljenje.

Promatrajmo malo sebe. Kako li prijateljski, obzirno, oprezno cijeli dan postupamo s našim dragim »Ja«! Nosimo se na rukama. Polako se dižemo iznad sviju šiljatih kamena i neravnih puteva, da si što na žao ne učinimo Svoje razniježeno tijelo polažemo rado na mekane jastuke, omatamo toplim perinama. Brižno nastojimo izbjeći svaku tjelesnu bol i svaku žalost i potištenost duha. I svaku teškoću tri puta prije vagnemo, negoli je natovarimo na naša leđa, da nam ne bude preteška.

Ne marimo, da bližnjega sebi za ljubav prikratimo u njegovim pravima Ne žacamo se njega potisnuti na stranu, da sebi stvorimo mjesto. Mi nepristojno bacamo pod noge kamenje bližnjemu, da sebi očistimo put. I još mislimo da pravo radimo. A ljutimo se, ako nama drugi tako čine. Smatramo se izobraženijima, odličnijima i umišljamo si da znademo što je pristojno. I kad ne bismo nepristojnosti drugih prema nama tako bolno osjećali, bili bismo još nepristojniji i osorniji prema njima. Još bismo teže razumjeli veliku mudrost one: »Što ne ćeš da se tebi čini, nemoj ni ti drugomu činiti!«

Za naš samouzgoj imade veliku vrijednost to, da se čuvamo onoga prema bližnjemu, što se nama ne sviđa da bude nama. Bilo bi na svijetu vrlo lijepo, kada bi se ovo kršćansko načelo obdržavalo. Onda se ne bi grdilo, ni klevetalo ni blatilo ni ime ni ugled bližnjega. Nije li dakle na nama krivnja, da ima toliko zlih i nesavršenih ljudi na svijetu? Dokle ćemo dakle duboki jaz i visoku ogradu podizati između nas i bližnjega? Dokle ćemo bližnjega potiskivati iz topla i sunčana mjesta, da sebe ondje postavimo? Dokle ćemo isticati naš »Ja«, da zaboravimo mnogi i mnogi »Ti«?

To je sve nemoguće nama ukloniti iz nas našom vlastitom naravnom snagom. To se može samo započimati, ali za uspjeh u tom je potrebna milost Božja, koja se među ostalim dobiva i sagibanjem naših koljena pred Bogom a doziva se čistim srcem i usnama, koje mole, a mi se usto ponizujemo i smatramo manjima od drugih. O kad bismo takvi bili, kako bi brzo zavladala ljubav i nastao mir u svijetu!

Sv. Otac Pijo XII.

SVIM ZATVORENICIMA

SVETI OTAC PAPA PIJO XII. uputio je preko radija poruku svima zatvorenicima čitavoga svijeta i to u nedjelju 30. prosinca pr. g. Sv. Otac je u svome govoru, među ostalim, rekao:

»U neprestanoj Našoj brizi za sve one, koji pate, a s kojima nas vezuje posebna veza očinske ljubavi, niste zadnji ni vi, dragi sinovi i kćeri, koji čamite u zatvorima, a koji ste tamo došli gorkim putevima okolnosti, koje su i vama samima često puta neprotumačive.

U ovim danima božićnih svečanosti, koji za svakog kršćanina predstavljaju izvor radosti, Mi se sjećamo na poseban način bliski vama, koji više od svih drugih težite za ublažavajućom utjehom u samoći, za svjetlošću nade u tmini.

Blizu smo i vašim obiteljima, kojima vaša odsutnost oduzima, vrlo često zajedno s kruhom, pravu božićnu radost, koja se sastoji u tome, da blisko povezani u toplom obiteljskom svetištu osjećamo veselje otajstva Isusova djetinjstva.

Iako je u vama djelovalo kao »neko otajstvo zločina«, svijesni krhosti i neizmjerne slabosti, koja često do na smrt lomi ljudsku dušu, Mi shvaćamo žalosnu dramu, koja vas je nesretnim stecajem okolnosti mogla iznenaditi i zavesti tako, da možda niste u potpunosti ni krivi za ono, što se je dogodilo. Ljudski zakon, radi njihove naravne nesavršenosti, ne mogu voditi računa o svim olakšavajućim okolnostima, koje smanjuju odgovornost niti pak mogu uzimati u obzir sve slabosti. Na vama je ipak, da u dubini svoje duše ostvarite svjetlost otkupljenja, koju je ostvario Isus, kada je najneviniji uzeo na sebe grijehe svijeta.

I kako se na Nebu više raduju grešniku, koji se obrati, tako i na zemlji svaki pošten čovjek mora da se pokloni pred onim, koji je pao možda u jednom trenutku zaboravi, ali koji zatim zna da se s trudom i naporom izbavi i da ustane.

Nisu dakle izgubljeni dugi dani, koji su provedeni u kaznenom zavodu; gdje se zajedno s vama, kao u dobrovoljnom zatvoru, nalazi i Naše srce. Ništa naime nije isprazno pred Božjim očima, kada se vaša volja suglasi s voljom Onoga, koji uvijek ima planove milosrđa i života, pak i u strogom zatvoreničkom životu. Naročito ne će biti uzaludno provedeni ovi dani, ako ih upotrebite za djela ljubavi, shvaćajući tuđe muke i hrabreći, tješeći i pomažući braću, koja zajedno s vama pate.

Našu najtopliju očinsku riječ upućujemo Vama, kojima je na osobit način upravljena ljubav vašeg Božanskog Prijatelja, vama, koji u mladoj dobi života već poznajete gorke njegove plodove. Prerano zatrovani pokvarenošću današnjega društva, dovedeni u prilike, koje ne pogoduju pravom odgoju, vi ste možda više žrtve, nego krivci.

Vaš položaj neka postane ozbiljna opomena onima, koji su zaista više krivi nego vi; onima, koji od štampe, kazališta, filma, pa čak i od škole čine sredstva lakomog bogaćenja gazeći svetu nevinost neodraslih i gomilajući ogromne moralne ruševine.

Draga mladosti! Ono, što se je dogodilo u vašoj neiskusnoj dobi, pokopajte u kršćanskom pokajanju s potpunom uspostavom ideala poštenja i kreposti. Sadašnje vaše patnje neka ne sruše vaše nade niti pak uguše pobude vaše mladosti. Dijete Isus gleda na vas posebnom naklonošću. On će vam pomoći, kako bi prokušana i spašena stabljika vašega života uzrasla poput jakog hrasta, koji će odoljeti svim olujama života i postati primjerom straha Božjega i pokoravanja zakonima.

Predragi sinovi i kćeri! Kao uzvrat za dragocjene darove, koje vam Djetešce Isus donosi tamo, gdje trpite, srčano i velikodušno prikažite Njemu, koji je već od kolijevke postao žrtvom za grijehe svijeta, vaše boli i vaše patnje sa žarkom vjerom, koja pretvara suze u dragulje, žalost u radost.

Ne će On prezreti vaš dar, koji će postati izvorom milosrđa, spasenja i milosti za vas same, za vaše obitelji, za čitav svijet i za Crkvu. Ništa manje nego iz svetih hramova, koji su posvećeni Božjoj službi, iz tamnice i svih drugih mjesta, gdje se trpi, diže se nebu miris kada, koji ublažuje koji spašava. Zazivamo Božju dobrotu, neka uskori dan oslobođenja za svakog pojedinog od vas, kako bi se preporođeni kušnjom primljenom kršćanski, povratili u krilo svoje obitelji i društva, da postanete njihovim časnim braniocima od zla, koje im prijeti.

S ovim željama, a u stalnom sjećanju na vas, neka siđe na vas i na sve vaše drage Naš očinski Apostolski Blagoslov, koji neka vam donese nebesku utjehu«.

AKCIJA PROTIV NEPISMENOSTI U BOLIVIJI. Odlukom bolivijske vlade dodijeljena je bolivijskoj Katoličkoj akciji subvencija od 500.000 bolivijana za široku borbu protiv analfabetizma među Indijancima.

PODLISTAK

MALENI

Ljetni su dani vrućine. Uz kolica prolaznog sladoledara skupila se djeca. Rado bi se što prije rashladila. I mali Drago je među njima.

Tko će reći, da dijete ne zna promijeniti odluku u jednom času, kad ga nutarnji glas zove ili opominje?

Iznenada pokazao se na ulici prosjak star, slab. Ide polaganim korakom, a o ramenu mu visi prosjačka torba. A zar Drago nije sposoban za žrtvu, za odricanje najosjetljivije stvari? Dokazao je, da zna više voljeti drugoga nego sebe, jer što bi trenuo, eto ga pred starim prosjakom i pruža mu novac. Novac, koji je mislio potrošiti za sladoled. Prihvatio ga prosjak uz riječi: Bog ti dao svako dobro.

* * *

Na raskršću stoji staro raspelo. Prolaznici često ispod njega spaze kitu cvijeća, što je netko Njemu u čast stavlja. Malo ih je, koji znadu, da to čini dječja ruka male Danice.

»Bakice, zar ne ćemo večeras krunicu moliti?« pitala začuđeno mala Verica. »Umorna sam, dijete drago, naradila sam se danas, pa jedva čekam počinak.« — Bakice, ma samo jednu deseticu!« I gurala krunicu baki u ruku. Da li je bakica mogla odoljeti njenim molbama? Prekrižila se i započela s unukom moliti krunicu. Dvije duše spajao je most »Zdravih Marija«, a u tim časovima nitko im nije bio bliže nego On, Prijatelj malenih.

* * *

Dijete zna jednostavno i s pouzdanjem pristupiti k velikim stvarima, od kojih se odrasli udaljuju, jer su za njih izgubili smisao. Bijeli listić papira u džepu malog Tončeka čuva tajnu. U onim ispisanim križićima uz datume skriveno je blago duše. Mali Tonček sebe svladava, čini žrtvice. Zar im shvaća važnost, da križićima bilježi prve uspjehe? ... Da, shvaća.

* * *

Lijepi vrtić ispod prozora roditeljske kuće male Nadice bio je ures, a njena radost i ponos. Ona je to cvijeće uzgojila, redila i zalijevala, uživajući u njegovu rastu i cvatu. Danas, našla je gredicu maćuhica pogaženu, uništenu. Stisnulo joj se srce od bola, i pohitila k majci da se izjada. Kad na samim vratima susretne brata i on prvi započne: »Ne žalosti se, Nadice, ja sam kriv, da je cvijeće stradalo. U nogometnoj igri učinio sam ti štetu... Oprosti mi. Hajdmo, popravit ću ti, koliko budem mogao...«

Sve je to dobri braco izrekao s toliko topline i blagosti da je nadjačao sestrinu bol i primirio ju obećanjem, da će opet biti sve dobro... Ništa nije zasjenilo opraštanje, ono opraštanje, na koje poziva Prijatelj malenih sve ljude k Sebi vječnim pozivom: »Ako ne budete kao djeca...«

DA LI ZNATE?

— da je Sveta Stolica naredila, da za vojničke kapelane moraju ići samo najbolji i najiskusniji svećenici;
— da oci isusovci imaju u Indiji 42 katoličke srednje škole i da su nedavno osnovali deseti katolički kolegij;
— da u Njemačkoj ima oko 6 milijuna katolika izbjeglica iz istočne Njemačke;
—da američka savezna država New York ima 14,830.192 žitelja, a od toga 4,248.2[illegible] katolika;
— da je engleski ambasador u Moskvi David Kelly istaknuti katolik, koji se obratio na katoličku vjeru 1914. g.;
— da je najmanja katolička župa u Japanu jedna župa bez svećenika i župske crkve, s jednom jedinom katoličkom župljankom, ali da u toj župi ima 15.999 pogana, koje treba obratiti;
— da je 27 gubavaca u japanskoj bolnici Migwau prešlo na katoličku vjeru radi požrtvovnog rada katoličkih sestara i katoličkog svećenika u bolnici;
— da njemački katolici usprkos poslijeratne bijede daju godišnje za misije preko milijun i pol dolara;
— da Indija slavi 1900 godišnjicu dolaska sv. Tome apostola u Indiju, gdje je predaji osnovao više crkvenih općina;
— da se mnogi Amerikanci obraćaju na katoličku vjeru preko dopisivanja o vjerskim problemima;
— da je irska vojska svečano posvećena Bl. Dj. Mariji i da su se prije tog događaja u većini vojničkih jedinica održale duhovne vježbe;
— da sestra Agnes od reda Marista već 58 g. dvori gubavce na otoku Magokai i da ju guba još nije zarazila;
— da je sv. Oca posjetila žena maorskog poglavice, obraćenica Roka Jawkan. Ova žena je tom prilikom nosila krunu i kraljevski plašt s perjem od ptice »kiwi«;
— da u Buki, pokrajini Nove Gvineje bubnjevi javljaju kroz prašumu od sela do sela dolazak misionara;
— da je glasovitu »rikšu«, kojom se danas prevažaju ljudi po ulicama velikih gradova na Istoku, izmislio jedan misionar.

SESTRA KANDIDA

Nikada nije među njima pala riječ da se vole, ma da je bilo jedno drugome drago i ma da su im bila srca usko povezana.

Našli su se jedne večeri u Glazbenom zavodu, kad se izvodio ciklus Schumanovih Lirskih popijevaka. Zapalo ih sjedalo uz sjedalo. Kad joj je ispao iz ruke program, prignuo se i podigao ga. Zahvalila mu se, a kad su izlazili iz dvorane, ugnuo se i pustio da prođe pokraj njega.

Kasnije ju je sreo nekoliko puta na ulici, kad je išao u ured, a ona u tržnicu. Jednom ju je vidio pred metereološkim stupom i zapitao je, kakvo će biti vrijeme. Pocrvenila je i našla se u neprilici. A kad ju je poslije prvi puta sreo, predstavio joj se.

Tako je počelo njihovo poznanstvo. Otada joj se svakiput pridružio kad su se sreli, a u nedjelju ju je čekao u Bakačevoj ulici kad je išla u katedralu. Ušao bi iza nje u crkvu, i dok je ona prolazila sredinom crkve i stala sučelice glavnom oltaru, on bi se povukao prema jednoj od lađa.

A onda ga nije dugo vidjela. Nije ga sretala ni kad je išla na tržnicu, ni u nedjelju, kad je polazila u crkvu. Falio joj je i bilo joj je teško da ga ne vidi.

Iza mjesec dana dobila je od njega kartu s Brestovca. Bolestan je i morat će se podvrći duljem liječenju. Stisnulo ju je oko srca i morala je priznati sama sebi, da joj je prirasao srcu.

Opet su prolazili dani, a da nije ništa čula o njemu. Da je znala, da mu je zlo, činilo joj se, da bi zaboravila svaki obzir i da bi otišla do njega da ga njeguje i tješi.

I po drugi puta oglasio joj se s Brestovca. Javlja joj, da su ga napustili liječnici. Jako mu je zlo, pa se oprašta s njome i moli je da mu sačuva uspomenu.

Nekoliko dana iza toga obavijestilo ju je Ravnateljstvo zavoda, da je umro. Krupne suze potekle su joj iz očiju i teška joj se tuga spustila u dušu. Znala je, da je njegovom smrti riješena i njezina sudbina.

Zamolila je roditelje, i oni pristadoše da ode u samostan. Tamo joj dadoše ime Candida. Kongregacija, u koju je stupila, bavila se njegom bolesnika. Liječnici su joj povjeravali najodgovornije poslove. Nijedan se bolesnik nije mogao potužiti na nju. Sebe nije štedila, sa svakim bolesnikom dijelila je boli i žalosti; sa svakim se veselila, kad mu je bilo lakše. U svakom je bolesniku gledala njega i njega je dvorila. Bila je sretna, kad već nije mogla da bude uza nj i da ga tješi i dvori, da može barem olakšavati boli i tješiti one koji su bili povjereni njezinoj brizi.

F. LASMAN

NEDJELJA PEDESETNICA

24. II. 1952.

U današnjem sv. Evanđelju (Luka 18, 31-41) navješćuje Isus Apostolima svoju muku i smrt, no oni nisu ništa od toga razumjeli. Kad su se zatim približili Jerihonu, neki slijepac kraj puta poče iz svega glasa vikati: Sine Davidov, smiluj mi se! Neki su ga ušutkavali, no on je još jače vikao iste riječi. Kad mu se Isus približi, upita ga: Što hoćeš, da Ti učinim? On odgovori: Gospodine, da progledam. Isus mu reče: Progledaj, spasila te je tvoja vjera. I odmah je progledao. I sav narod, kad je to vidio, hvalio je Boga.

1. Isus proriče svoju muku i smrt, a Apostoli ništa od toga ne razumiju. Više puta im je Isus prorekao svoju smrt, no oni nisu toga mogli shvatiti, jer su Ga gledali tako velika i moćna, da Mu se prirodni zakoni pokoravaju. Kako bi takav mogao da od slabih ljudi trpi i umre? A ipak je tako bilo, jer su jedino muke, nevolje i patnje put do blaženog spasenja. I mi budimo svijesni te istine, pa se ne srdimo na nevolje i patnje, nego ih obim rukama zagrlimo i nosimo dragovoljno, slični trpećem Isusu, sigurni da idemo u luku spasa, gdje ne će biti više nikakvih boli.

2. Kraj puta je sjedio i prosio neki slijepac. Bio je siromašan i slijep, slika skrajnje bijede. I tebe biju nevolje? Ali nijesi slijep, i zdrav si. O kako si bogat, dok imaš prirodne Božje darove netaknute. Treba da Bogu svagda zahvaljuješ i da te darove upotrebljavaš Njemu na slavu i na dobro svoje i bližnjega. — A možda ti je duša slijepa? Zagrezla u opačine, zamračena neistinitim naukama. Idi na put, kud Isus prolazi, i zamoli Ga, da ti prosvijetli dušu istinom svoje nauke i da te vodi primjerom svoga svetog života. On je put, istina i život.

3. A slijepac stane vikati: Isuse, sine Davidov, smiluj mi se! Da nije vikao, sigurno ne bi bio izliječen. I mi treba da u svojim nevoljama i vičemo i molimo. To je običan put do uslišenja. No treba da imamo kao i taj slijepac, neograničenu vjeru, pouzdanje, poniznost, strpljivost. Samo ga je vjera spasila. I nas će spasiti krepostan život i pomoć Božja. Onima, koji Boga ljube, sve se okreće na dobro.

4. Šta hoćeš da ti učinim? Gospodin je znao njegovu želju, ali ga ipak pita, šta hoće? Hoće da iz njegovih ustiju čuje molbu. I mi kad molimo bilo što za tijelo ili dušu, kažimo Gospodinu, što želimo. On nam daje i bez naše molbe, što nam je najpotrebnije, a za posebne stvari želi da Ga molimo. Dobit ćemo toliko, kolika nam je vjera i ukoliko nam to služi za duhovno dobro. Ako ne dobijemo, što molimo, obično smo sami krivi.

5. Sav narod, kad je vidio, hvalio je Boga. Isus je svoja djela činio javno, kao što je i svoju nauku propovijedao javno. Ništa nema u kršćanskoj nauci tajno. Sve se smije znati i sve se smije kritički ispitivati. A sve je u njoj tako lijepo, toplo i dobro, da privlači srca i učenih na sveučilišnim katedrama, i neukih u centralnoj Africi. Svi se dive ljepoti nauke i veličini djela, te svi slave Boga. Hvalite Boga, svi narodi, hvalite Ga, svi puci.

Sv. Onezim

U maloazijskom gradu Kolosi živio je u apostolsko vrijeme bogat čovjek Filemon, na glasu sa svoje vjere i plemenite ljubavi. Njega je sv. Pavao apostol obratio i pokrstio. F lemon je imao roba Onezima. Ovaj je okrao svoga gospodara i pobjegao. Potucajući se došao je u Rim i tu je posjetio sv. Pavla u zatvoru, jer ga je poznavao iz Filemonove kuće. Apostol sv. Pavao poučio je u vjeri Onezima i pokrstio. Onezim je iz zahvalnosti vjerno posluživao sv. Apostola u zatvoru i pomagao mu u širenju evanđelja.

Kad se Pavlov učenik Tihik zaputio na Istok s Apostolovom Poslanicom za Kološane, poslao je sv. Pavao s njim i Onezima Filemonu, jer ga nije htio zadržat bez volje gospodareve. Sv. Apostol piše Filemonu: »Imam veliku slobodu u Kristu, da ti zapovijedam, što si dužan učiniti, ali ja, starac Pavao, i sada sužanj Krista Isusa, radije te rad ljubavi molim za svojega sina Onezima, kojega rodih u svojim okovima. On je bio tebi nekoć nekoristan, a sad je tebi i meni koristan (Onez m znači baš »koristan«). Njega ti šaljem natrag, a ti primi njega, moje srce. Htio sam ga zadržati kod sebe, ali bez tvojega odobrenja ne ću ništa učiniti, da ne bi tvoje dobro djelo bilo od nevolje nego od dobre volje. On se privremeno odijel'o od tebe, da ga onda zadobiješ zauvijek, ne više kao roba nego kao ljubeznog brata, osobito meni, a kamoli većma tebi, i po tijelu i u Gospodinu. Ako dakle mene držiš za druga, primi njega kao mene. Ako t je što skrivio ili ti je što dužan, to meni uračunaj.«

Filemon je Onezima ljubezno primio i pustio na slobodu. Tako je sv. Crkva krsteći gospodare oslobađala robove. Onezim se vratio u Rim, da pomaže apostolu sv. Pavlu, koji je još uvijek bio u tamnici. Sv. Pavao ga je zaredio za svećenika, a poslije je Onezim postao i biskupom u Efezu iza sv. Timoteja. Radi širenja sv. vjere bio je uhvaćen, doveden u Rim, gdje je bio kamenovan. I tako je na samom početku kršćanstva jedan prezreni rob stekao trostruku visoku čast: učenika sv. Pavla, b skupa i mučenika. Iz Pavlove Poslanice Filemonu odsijeva velikodušno Pavlovo srce, puno ljubavi. S pravom zato veli sv. Ivan Zlatousti, jedan od najboljih poznavalaca i najvećih štovatelja sv. Pavla: »Cor Pauli — Cor Christi« (Srce Pavlovo — Srce Kristovo). Poslanica Filemonu ubraja se među najdragocjenije bisere sv. Pisma. Crkva slavi sv. Onezima 16. veljače.

Zanimljiv odgovor

Jedno od pitanja, o kojima se u XIX. stoljeću najviše diskutiralo, bilo je pitanje, da li učenje vjeronauka treba zauzeti neko posebno mjesto u školama ili ono treba prepustiti isključivo roditeljima i Crkvi. Evo kako je na to pitanje odgovorio Jean Jaures (1859.—1914.), veliki francuski političar, vođa socijalista, inače nekatolik, kad je od njega molio njegov vlastiti sin za dozvolu, da ne prisustvuje časovima vjeronauka u svojoj školi:

»Dragi sine, moliš me za pismo, koje će Te osloboditi od studija religije, možda zbog slave, što postupaš drukčije od ostalog dijela Tvojih kolega, a bojim se i zbog toga, da bi izgledao vrijedan sin čovjeka bez vjerskih osvjedočenja. Ovu Ti dozvolu, dragi sine, ja ne šaljem, niti ću Ti je ikada poslati.

To nije zbog toga, što bi Tvoji kolege bili klerikalni, usprkos čega ne bi u toj činjenici bilo ikakve opasnosti, niti zbog toga, da Ti uzmogneš ispovijedati ideje, što Ti ih profesor tumači. Kad Ti postaneš dosta star, da možeš prosuđivati, bit ćeš potpuno slobodan. No ja sam ozbiljno odlučio, da Tvoja poduka i odgoj moraju biti potpuni, a oni ne će biti potpuni bez ozbiljnog studija religije.

Ti studiraš mitologiju za to, da razumiješ povijest i civilizaciju Grka i Rimljana, ali što bi Ti razumio od povijesti Evrope i cijelog svijeta poslije Isusa Krista bez poznavanja religije, koja je promijenila lice svijeta i stvorila našu civilizaciju?

U umjetnosti, što bi za Tebe značila umjetnička djela Srednjeg vijeka i modernih vremena, kad Ti ne bi poznavao motiv, što ih je inspirirao i vjerske ideje, koje ona sadrže? I u književnosti, možeš li ne poznavati ne samo Bossueta, Fénelona, Lacordaira, De Maistrea, Veuillota i toliko drugih, koji su se isključivo bavili religioznim problemima, nego ne ispuštajući ni Corneillea, Racinea, Hugoa, ili jednostavno sve one velike majstore, koji kršćanstvu duguju njihove najljepše inspiracije?

Ako se Ti korektno odnosiš prema filozofiji i moralu, možeš li zanemariti najčistije izraženo prirodno pravo, najrašireniju filozofiju, najučeniji i najopćenitiji moral? Ovo je bila misao Jean Jacques Rousseaua. Čak i u prirodnim znanostima susrest ćeš se s religijom: Pascal i Newton bili su gorljivi kršćani, Ampère je bio pobožan, Pasteur je dokazivao opstojnost Božju i, kažu, da je zbog nauke ponovno stekao vjeru jednog Bretonca.

Moram Ti priznati: vjera je najuže povezana sa svim manifestacijama ljudske inteligencije, ona je osnovica naše civilizacije, a ne brinuti se za jednu nauku, koju su toliki odlični inteligenti proučavali i posjedovali, značilo bi otuditi sebe od intelektualnog svijeta i osuditi sebe na očevidnu inferiornost (zaostalost).

Ovo pismo će Te začuditi. Siguran sam u to. No potrebno je, sine moj, da otac uvijek kaže istinu svom djetetu.«

BRAK
kod primitivnih naroda

Kod pastirskih nomadskih naroda brak je u pravilu monogamičan; poštuje se supružnička vjernost do smrt; razvod je vrlo rijedak. Kod Galla iz istočne Afrike brak je u načelu nerazrešiv tako, da ako uslijed nevjernosti otpuštena žena bude poslije imala djecu, ova djeca pravno pripadaju mužu. Kod Tungusa oštećena strana smije ubit preljubnika ili preljubnicu, kada ih zateče na djelu. Ali preljub međutim nije sam po sebi dovoljan razlog za razvod braka. Udata, a nevjerna žena, prezrena je od svih i zovu je »kučka«. Muž nastoji oko toga, da se ona poprav, pa bilo to i batinjanjem. Razvod je rijedak, a ako do njega dođe, redoviti uzrok je bijeg žene. Ako muž nije kriv »kalim« (t.j. cijena zaručnice, koja može dostići v sinu od 20 reuna) vraća se muževljevu »klanu«, bar djelomično, ali ženin »klan« gubi dati miraz. Svaki Tungus ima pravo na razvod, ako je žena imala odnosa s nekim strancem. Svaki pak slučaj razvoda mora b ti prosuđen od strane skupštine »klana« ili pak od skupštine obaju »klanova«, kada razvod traže oba supružnika. Djeca u svakom slučaju ostaju u »klanu« muža.

Totemistička plemena ne dopuštaju razvod braka. Ako momak ugrabi tuđu ženu ili ako udata žena pobjegne s nekim drugim čovjekom, totemisti ovakve slučajeve smatraju krađom. Iznevjereni se muž, zajedno sa svojim roditeljima i prijateljima, daje na traganje bjegunaca. Ako ih stignu, ženu vraćaju mužu, koji je ma pravo tući bez milosrđa. Njezin otimač pak mora pustiti, da postane ciljem strijelica prevarenog, koji ga više puta pogađa, ali nikad u životne dijelove tijela. Otimač za svoju obranu može upotrijebiti samo štit, koji mu dadu. Praktično do razvoda dolazi samo onda, kada pobjegli par uspije za neko vrijeme ostati nepronađen. U ovakvom slučaju najčešće se dozvoljava otimaču da zadrži ženu, osobito, ako se znade tući i ako ima oslona u mogućim prijateljima. Na svaki način žena je ona, koja je kriva, nju, skoro sigurno, čeka dobra mjera batina.

U ekvatorijalnoj i francuskoj zapadnoj Africi opaženo je, da tamo ima primitivnih plemena, koja ne poznaju razvod braka i koja brak smatraju nerazr[illegible]ivim. Ali postoje i takva plemena, kod kojih postoji razvod braka, a kod njih po[illegible]ud koji donosi odluke o razvodu. Kod matrijarhalnih plemena Malaje i Afrike žena može provesti razvod, ako muž s njome loše postupa. U ovom slučaju muž gubi iznos, koji je platio za ženu. Francuski istraživač Genard piše pak, da u kineskom Turkestanu žene običavaju zbog neznatnog čak i nikakvog razloga pokupiti svoje stvari i vratit se roditeljkojih postoji razvod braka, a kod njih poda je povrati svojoj kući i svršava time, da je otpušta, ostavljajući joj potpunu slobodu. Pošto se poslije razvoda povrati svojoj kući ovakva žena nastupa posve samostalno.

Kod matrijarhalnih Koče u Asamu brak je strogo monogamičan. Tamo su poligamija i konkubinat nepoznate stvari. Muževljev preljub se strogo kažnjava. Ako ne će postati robom, mora platiti kaznu od 60 rupija, koje mora platiti iz imovine svoje majke. U južnoj Kini postoji matrijarhalno pleme Lolo. Monogamija je kod ovoga plemena moralna tradicija. u velike se poštuje supružnička vjernost, a preljub je vrlo rijedak. Preljubnici, zatečeni na djelu, osuđuju se na smrt. Jedini razlog razvoda za oba supružnika predstavlja preljub, a za ženu također i zlostava od strane muža.

(Nastavak na strani 4.)

IZ BIBLIJE:

PROROK JONA

Među malim prorocima St. Zavjeta peti je po redu prorok Jona. On je bio sin Amatijev iz Zabulonova plemena, a djelovao je u vrijeme Izraelskog kralja Jeroboama II. (783.—743. pr. Kr.), nekako u vrijeme, kad su u Izraelskoj zemlji djelovali proroci Oseja i Amos, a u Judejskoj prorok Izaija. Židovska predaja drži, da je prorok Jona bio sin one udovice u Sarepti, kome je čudesnim načinom prorok Ilija povratio život.

Za vrijeme djelovanja proroka Jone prijetila je Izraelcima pogibao od Asiraca, gdje je vladao kralj Asurdan III. (771.—754. pr. Kr.), koji je stolovao u glavnom gradu Ninivama. Ninive bile su veoma veliki grad sa blizu 600.000 stanovnika, ali je u gradu bila velika pokvarenost. Bog je odredio, da Jona pođe u taj grad i propovijeda njegovim stanovnicima pokoru. No Jona znajući da su Ninivljani neprijatelji Izraelskog naroda, nije se htio odazvati Božjem pozivu, da im propovijeda pokoru, nego je odlučio otputovati sasvim na protivnu stranu, te se ukrcao u gradu Jafi u neku lađu, koja je trebala otploviti čak u daleku Španiju u grad Taršiš. Kad se lađa otisnula na debelo more, najednom se podigla neočekivana strašna bura, od koje je lađi prijetila pogibao, da se razbije i potopi. Mornare je obuzeo silan strah, te su počeli bacati s lađe tovare u more, da olakšaju lađu, i moliti se, kako je već koji znao, svome bogu za pomoć. Zapovjednik lađe potraži Jonu, koji se bio zavukao u dubinu lađe i zaspao tvrdim snom. Zapovjednik ga probudi i ukori ga, kako može u takvoj nevolji da bezbrižno spava, i pozove ga, neka se i on moli svome Bogu, da ih spasi od pogibli. Kad bura nikako nije prestajala, bacili su mornari kocku, da pronađu, tko je na lađi krivac ove bure. Kocka je pala na Jonu, i on prizna što je skrivio, pa reče mornarima, neka ga bace u more, da zbog njega ne poginu. No prije nego li to učine, pokušali su još posljednjim naporima, da veslanjem primaknu lađu kopnu, ali zaludu. Na to su prihvatili Jonin prijedlog i bacili Jonu u more, moleći Boga, neka im to ne primi za grijeh, kada se Jona sam osudio na tu kaznu. Čim su Jonu bacili u more, ono se odmah potpuno stišalo, a Jonu je progutala velika morska riba, prema mišljenju tumačitelja po svoj prilici morski pas.

Po čudesnom Božjem promislu, koji upravlja svim pojavama prirode i ima vlast nad svim stvorovima na kopnu i u moru, nakon tri dana je morska riba izbacila Jonu na kopno. Bog je ponovno zapovijedio Joni, da pođe u Ninive i propovijeda pokoru. Jona videći da se ne može opirati Božjoj volji, pođe u Ninive i stane propovijedati pokoru govoreći: »Još četrdeset dana, i Ninive će propasti«. Kad su to čuli Ninivljani, ozbiljno su se pobojali i počeli su svi činiti pokoru, posteći i noseći grubo odjelo od kostrijeti. I sam kralj, kad je dočuo za Jonino propovijedanje, sišao je sa svoga kraljevskog prijestolja, te odloživši kraljevske haljine obukao se u kostrijet i sjeo u pepeo, čineći pokoru s ostalim narodom. Što više, kralj je izdao odredbu, da svi moraju činiti pokoru, dapače da i domaće životinje moraju postiti i da ih treba pokrit s kostrijeti. I milosrdni Bog smilovao se Ninivljanima, te je otklonio od njih kaznu propasti grada Niniva.

Ali kad je Jona vidio, da je Bog poštedio Ninivljane od propasti, počeo se veoma ljutiti govoreći: »Bolje bi bilo da umrem, negoli da živim«. A Bog mu reče: »Misliš li, Jona, da se s pravom srdiš?« A on mu reče: »S pravom se srdim do smrti«.

Izašavši iz grada Niniva na jedan brežuljak načini Jona sebi sjenicu, da se pod njom zakloni od sunčane pripeke. Bog dopusti, da kraj Jonine sjenice poraste grm ricinusa, koji se tako razgranao, da je Joni činio ugodan hlad, i on se malo umirio. Ali jedne noći Bog dopusti, da crv podgrize ricinusovo korjenje, i ricinus uslijed jake sunčane žege i vrućeg vjetra usahne, a Jonu stane mučiti strašna žega, te se ponovno počeo ljutiti i poželio je da umre. Bog mu opet reče: »Zar se s pravom ljutiš?« Jona odgovori: »S pravom se srdim do smrti«. Na to mu Bog reče: »Tebi je žao ricinusa, oko koga se nisi trudio niti si ga uzgajao, nego je jednu noć uzrastao, a drugu noć uvenuo. A kako da meni ne bude žao velikoga grada Niniva, gdje ima 120.000 ljudi, koji ne znadu još razlikovati desnu od lijeve ruke (t.j. djece), i mnogo stoke?«

Iz ovog povijesnog događaja vidi se, kako Bog vodi brigu i o spasenju neznabožačkih naroda, te im daje prigode, da se pokaju od svojih grijeha i obrate se, da ih ne zadesi pravedna Božja kazna. Prorok Jona je nerazborito činio, kad se u svom uskogrudnom shvaćanju opirao Božjem pozivu, da navješta pokoru narodu, koji je bio neprijatelj Izraelaca.

Po svjedočanstvu božanskog Spasitelja Isusa Krista Jonin trodnevni boravak u morskoj ribi proročka je slika Isusova trodnevnog boravka u grobu nakon Njegove smrti do Njegova uskrsnuća od mrtvih. Božanski Spasitelj hvali Ninivljane, što su činili pokoru, te veli da će i oni na sudnji dan ustati da osude one, koji nisu htjeli slušati Krista, premda je daleko veći od proroka Jone.

Toplina

Još u prošlom stoljeću fizičari su držali, da je toplina neka nepokretna tvar. Danas se smatra i dokazano je, da je ona oblik energije, koji se osniva na gibanju tvarnih čestica, molekula... Što je veća srednja brzina molekula u plinu, što je brže titranje usko zbivenih molekula u tekućini ili u čvrstom tijelu, to je dotična tvar toplija. U ledu su čestice vode poredane pravilno, u vodi klize one slobodno jedne uz drugu, a u vodenoj pari čestice se vode, molekule, živo gibaju, sudaraju, jure, odbijaju na sve strane. Kad se grije voda i dostigne temperaturu od 100 stupanja Celsiusa, vlastito je gibanje molekula toliko poraslo, da premašuje privlačnu silu (koheziju), koja molekule drži na okupu; čestice lete jedne od drugih i tako nastaje vodena para u obliku plina. U ovom stanju zauzima voda 1700 puta veći prostor, negoli u tekućem stanju. Pri tome molekule plina udaraju o stijene spremišta. Skupni učinak tih udaraca očituje se kao pritisak plina. Ta se snaga iskorišćuje u parnim strojevima.

Tisuće su parnih strojeva već bile u pogonu, u parobrodima, vlakovima, tvornicama, pokazujući na tijesnu vezu između topline i radnje,a u nauci je još vladalo mišljenje, da je toplina neka posebna vrst materije, osobitih svojstava. Tek god. 1842. iznosi **R. J. Mayer** pred naučnu javnost istinu, da je toplina oblik energije i da određenoj množini topline pripada točno određena množina radnje.

Ne samo to, nego je isti prirodoslovac izrekao istodobno zakon ili načelo o energiji, koje u suštini glasi: »Postoji samo jedna sila u prirodi. U vječitoj mijeni kruži ona u mrtvoj i živoj prirodi, a u jednoj i drugoj nema pojave bez njezine promjene. Kao što kemija proučava promjene **materije**, fizika treba da proučava preobrazbu energije. Sila teže, gibanje, toplina, magnetizam, elektriciteta, kemijska energija, sve su samo razni oblici iste prirodne sile, koja vlada u svemiru, a jedan se oblik pretvara u drugi uz zgodne uvjete«. Taj princip Nijemca **Mayera** učvrstili su kasnije, osobito pokusima i teoretski, Englez **J. Joule** i Nijemac **Helmholtz**, tako da spada danas među najsigurnije i najdalekosežnije prirodne zakone, do kojih je nauka došla.

Glavni izvor energije je Sunce. Dok je na površini Sunca temperatura tek oko 6000° C, da u središtu Sunca dosiže i do 20,000.000° C. Sunčeva kugla šalje svijetlo i toplotu u svima pravcima. Zemlja od tog svijetla i toplote dobija ništetni dio — svega 1/2.260,000.000, dvije milijarde i dvijestošezdesetmilijuntni dio, znači kad bi okolo našeg Sunca stajalo 2.260,000.000 planeta kao što je naša Zemlja, svaki bi mogao da prima toliko svijetla i topline, koliko je prima naša Zemlja. Pa ipak, zahvaljujući tome neznatnom dijelu, na Zemlji raste drveće, svo bilje, životinje, žive ljudi, mijenja se vrijeme, događaju se sve druge pojave u uzdušnom omotaču, koji okružuje Zemlju.

Prelaženje topline od jednog tijela na drugo može da se dešava na dva načina. **Kod zračenja** topline prouzrokuju gibanja molekula na tijelu koje zrači, Suncu, valovita gibanja u eteru, a ova opet prouzrokuju gibanja molekula na tijelu, koje prima zrake i to toplinu. Drugi je način **provodljivost** topline, a to je, kad se toplina prenosi od molekula do molekula: od usijanih plinova vatre na površini lonca, na ploču ognjišta, na susjedne molekule zraka i t. d.

Spomenuti prirodoslovac **R. Julije Mayer iz Heilbronna** (1814.—1878.), osnivač teorije o toplini i zakona o uzdržanju energije, koga je glasoviti **Tyndall** nazvao najvećim genijem svoga stoljeća, vjerovao je duboko u dušu i u Boga. On je napisao ove izreke: »Francuski fizičar Adolf Hirn, postavlja prema mojemu mišljenju lijepo i istinito tri kategorije i tri eksistencije: **materiju, silu i dušu ili duševni princip.** Živo tijelo sastoji se ne samo od tvarnih dijelova, nego bitno i od sile. Ali **materija i sila ne mogu misliti**, ne mogu osjećati, ne mogu htjeti. Čovjek misli...! Mozak je tek oruđe, on nije sam duh.« A onda završava na kongresu prirodoslovaca u Innsbrucku: »Prava filozofija ne smije i ne može biti drugo, nego vodič do kršćanske vjere.« Tako se veliki učenjak trudi, da dođe do istine. Svojim rođacima piše iz Inđije: »Moje srce ne zna ništa ljepšega, nego li se sa Svetim Pismom uzdignuti k Stvoritelju.«

U BREGENZU u Austriji sastali su se katolički nakladnici Austrije, Njemačke i Švicarske, da raspravljaju o zajedničkoj suradnji. Poznato je, da se u ovim zemljama kupuje i čita najviše knjiga na svijetu.

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC PIJO XII, primio je 17. studenoga pr. god. u audijenciju učesnike međunarodnog kongresa medicinskih tehničara. Prisutni su bili delegati 17 zemalja i to: Francuske, Belgije, Engleske, Italije, Njemačke, Sjedinjenih Američkih Država, Jugoslavije, Portugala, Irske, Austrije, Švicarske, Holandije, Danske, Švedske, Norveške, Finske i Grčke. Sv. Otac je održao delegatima govor na francuskom jeziku, u kojem je zahvalio delegatima na posjeti i na iskazima pobožnog poštovanja. Sv. Otac je u svome govoru, među ostalim, rekao: »Vi znate, da smo se Mi uvijek s velikim zanimanjem interesirali za sve ono, što može unaprijediti opće dobro u ljudskom društvu, posebno pak za ono, što se tiče poboljšanja materijalnih uvjeta života i unapređenja općeg zdravstvenog stanja... Vi, gospodo, vršite službu, koja je eminentno socijalna. Mi pratimo vaš rad živom brigom, jer zajedničkog Oca ne može ostaviti indiferentnim rad, koji je posvećen općem zdravlju i općem dobru čovječanstva. Mi vam od srca čestitamo i Mi vas hrabrimo, da nastavite svojim radom. Molimo Boga, da Vam pomogne, da napredujete u svome poslu.« Na kraju je Sv. Otac podijelio apostolski blagoslov delegatima i svima onima, koji su im najdraži.

SVETI OTAC PIJO XII, primio je 14. studenoga pr. god. u svečanu audijenciju danskoga kralja i kraljicu. Sv. Otac se je zadržao u razgovoru s visokim gostima preko pola sata.

VLADA ZLATNE OBALE u Africi je povodom protesta katoličkih biskupa povukla zakonski prijedlog o ukinuću državne pomoći katoličkim školama.

DIJETE JUTRA zove se nova drama, koju je napisala američka književnica Clara Boothe Luce (Klara Bus Ljus). Ovu književnicu obratio je na katoličku vjeru pred 6 godina mgr. Fulton Sheen. Bila je tada član američkog kongresa i jedna od najpoznatijih književnica Amerike. Osobito je bila na glasu po svojem kazališnom djelu »Žene«. U ovom dramskom komadu, oštroj satiri na život američkih žena, glume samo žene, i to oko 40 glumica. Clara Boothe Luce nastavila je poslije svog obraćenja radom na književnom polju. Posljednje joj djelo »Dijete jutra« predstavlja najbolje, što je dala poslije obraćenja. »Dijete jutra« obrađuje temu obraćenja jedne prosječne američke obitelji. Glavno lice drame je mlada katolička djevojka Kathy, koja doživljava sudbinu sv. Marije Goretti. No svojom smrću i svetošću ona obraća cijelu svoju indiferentnu obitelj. Glavnu ulogu Kathy glumi holivudska glumica Margaret O'Brien.

U RIO DE JANEIRU tokom prošle godine je održan interamerikanski kongres katoličkog odgoja. Na ovome kongresu je održao govor i predsjednik Brazilije dr. Vangas, koji je, među ostalim, rekao: »Katolički odgojitelji imaju da pruže ogromni doprinos, jer se njihovo odgojno iskustvo temelji na izvorima nauke izvanredno civilizatorne... Siguran sam, da će rezultati ovoga kongresa biti dragocjeni za odgojitelje i pitomce cijele Amerike, jer vi radite s uvjerenjem, da odgajati znači ne samo poučavati, nego u prvom redu oblikovati karaktere u kršćanskim krepostima za veću sreću svakog pojedinca, za dobro domovine i za slavu Božju.

Kongres je izglasao rezoluciju, u kojoj se, među ostalim kaže: »Naša je odgovornost trostruka.

Odgovorni smo prema mladeži, koju je Bog povjerio našoj brizi.

Odgovorni smo povijesnom času, u kojem živimo.

Odgovorni smo na kraju krajeva vrhunaravnom društvu, koje je Krist utemeljio kao i vremenitom društvu, kojega smo članovi.

Naglašujemo, da bi naša odgojna misija bila nepotpuna, da bi izdali naš poziv i povrijedili legitimni interes naših pitomaca, kada ne bismo svoju punu pažnju posvetili potpunom oblikovanju savjesti naših pitomaca prema kršćanskim odgovornostima.

Naglašujemo u ovom povijesnom času, da je društvena vrijednost ljudske osobe bitna u odnosima između pojedinaca i društva kao i u odnosima između pojedinih nacija i međunarodne zajednice«.

— **BRATOVŠTINA KRŠĆANSKOG NAUKA** održala je u sjevero-američkom gradu Chicagu kongres od 7. do 11. studenoga pr. g. pod predsjedništvom kardinala nadbiskupa msgr. Samuila Strichta, u prisustvu 105 nadbiskupa i biskupa i velikog broja svećenstva i svjetovnjaka. Kongres je raspravljao o radu oko poučavanja vjernika u vjeronauku i to kako učenika i studenata tako i odraslih. Rad je bio podijeljen u 25 radnih grupa, pak se je u toku od 4 dana prodiskutiralo sve goruće probleme ove Bratovštine. Ustanovljeno je, da uprkos velikoj raširenosti katoličkog školstva u Americi, još uvijek premalo ima takvih škola i da je veliki broj katoličke djece još uvijek prinuđen, da pohađa neutralnu, lajičku državnu školu. Potrebno bi bilo 110.000 dobrovoljnih kateheta, da bi se milijun i pol takve djece moglo redovito poučavati u vjeri. Završna svečanost je održana na jednom sportskom igralištu, gdje je u prisustvu 25.000 vjernika msgr. Sheen, new-yorški pomoćni biskup, održao govor o temi: »Bog i domovina, ljubav prema Bogu i ljubav prema Domovini«.

— **Msgr. J. HASSEN**, pomoćni biskup u holandskom gradu Roermond, nalazi se u Australiji, da s tamošnjim episkopatom uredi pitanje dušobrižne službe za tamošnje holandske katoličke iseljenike. Kako broj holandskih iseljenika svake godine raste, holandski episkopat je poduzeo korake, da organizirano poradi na rješenju pitanja njihove pastorizacije u novom kraju.

— **NEW-YORŠKI KARDINAL NADBISKUP** Msgr. Spellman posjetio je nedavno južno-američku republiku Peru. Tim povodom gradsko zastupstvo peruanskog glavnog grada Lime, imenovalo je msgra. Spellmana svojim počasnim građaninom, a katoličko sveučilište i sveučilište sv. Marka podijelilo mu je počasni doktorat.

— **U BOLIVIJI** je uz prisustvo apostolskog nuncija i cjelokupnog episkopata održan kongres katoličkog odgoja. U Boliviji postoji 357 katoličkih škola. Kongres je oštro prosvjedovao proti namjeri bolivijanske vlade, da ukine katoličke pučke škole. Naprotiv kongres je na temelju ravnopravnosti i osobne slobode građana zahtijevao, da vlada iz javnih sredstava pomaže katoličke škole.

— **NA RUŠEVINAMA EFEŠKE BAZILIKE**, koja je bila posvećena Majci Božjoj, na svečan način je proslavljen jubilej Kalcedonskog sabora. Uz dozvolu turske vlade, a u prisustvu oko 300 hodočasnika smirnski nadbiskup msgr. Descuffi odslužio je na ruševinama iste bazilike 22. listopada pr. g. svečanu pontifikalnu sv. Misu. Ganutljivo je bilo gledati i slušati, kako se poslije 12 vjekova, što je ova Bazilika bila opustošena, ponovno na njenim ruševinama vrši svečana služba Božja i kako na ovom mjestu ponovno odjekuje pjesma hvale i slave Bogu i Bogorodici.

BRAK KOD PRIMITIVNIH NARODA

(Nastavak sa strane 3.)

Naprotiv kod Dusuna na Borneju, koji ne spadaju među primitivne narode, razvod braka je lak i vrlo čest. Staal kaže, da ima vrlo malo starih Dusuna, koji do smrti žive s prvom ženom. Razvedene žene se mogu lakše udati, nego udovice. Rastavljeni muž sudjeluje u svadbi svoje bivše žene. Svaki slučaj razvoda braka iznosi se pred glavara sela, koji odlučuje o dobi cijene, koju je muž kod sklapanja braka platio za ženu. Najčešći razlog razvodu je neplodnost braka, ali više puta je dovoljan bilo kakav razlog. kođer ne spada u primitivce t.j. kod ple-

Kod jednog drugog plemena, koje tamena Ukara u istočnoj Africi razvod braka je još lakši i predstavlja posve privatnu stvar. Dosta je, da muž baci svoj tanjur pred vrata i da reče ženi: »Ženo, ja te više ne ću, vrati se svojim roditeljima« i ona može napustiti muža te se ponovno udati, osim slučaja, da očekuje porod. Djeca u svakom slučaju spadaju ocu i za Ukare bi bila smiješna i sama pomisao, da djeca mogu ići s majkom. Ovo je dopušteno samo do druge ili treće godine djeteta.

Iz ovoga izlazi to, da kod etnoloških starijih naroda skoro redovito postoji monogamni brak i da je kod njih razvod braka nepoznat ili vrlo rijedak. Mnogoženstvo, laki razvod braka pak i promiskuitet je pojava, koja se opaža kod mlađih civilizacija. A to je baš protivno od onoga, što su tvrdili Morgan i Mc Lennan

Ispravi

U Danici, koledaru za prestupnu godinu 1952. u članku »Pismo o izasmrtnom životu« potkrale su se ove pogreške:

Na str. 32., 3. red odozgo treba biti: »usmjeren si«

Na str. 32., I. »Mislimo na **nematerijalne predmete**«

Na str. 35., (oko sredine): »Zar nije ništa drugo nego što je osjetilima pristupačno, opažljivo...«

Krist naš Gospodin i Kra

U vrijeme, kad se je rodio Krist, povijeda nam jedna legenda, boravila proročica Sibila u palači cara Oktavija Augusta u Rimu. Vidjela je oko s zlatni vijenac, a u njemu krasnu dje s djetetom u naručju. Ujedno je čula nadzemaljski glas: »Ovo je oltar ovo je oltar novorođenca Božjega.« P ročica je caru pokazala viđenje i obj la, da je ovo malo dijete gospodar svim gospodarima na nebu i na zem Car je dao na mjestu, gdje mu je saop no viđenje i proročanstvo, podignuti i žrtvova djetetu. Također je naredio ga odsada nitko ne smije zvati gosp rem, jer se je rodio pravi gospodar. snije su na mjestu careve palače sagr crkvu, koja još i danas nosi ime »Ara eli« — Oltar neba.

Pobožni osjećaj ranijih vjekova st je u usta poganskoj Sibili ono, što Apostol (Fil. 2,11): »Svaki jezik mora prizna, da je Gospodin Isus Krist u s Boga Oca«; ono što mi i danas kao vj nici i s puno strahopoštovanja prizna mo: »Vjerujem u Isusa Krista... Gos dina našega«.

Isus je naš Gospodin upravo kao i Otac, naš Stvoritelj, s kojim je bitno dan. Ali je On još u posebnom smislu Otkupitelj, koji nas je otkupio svo krvlju kao svoje vlasništvo. »Sin čov dođe, da spasi što je bilo izgubljeno 18,11). On je naš Učitelj, »svijetlo da svijetli neznabošce« (Lk 2,32). On nam donosi samo nadzemaljsku mudrost, »mudrost iz prijestolja Svevišnjega«. takav On se pokazuje već u dvanaes godini u hramu Jerusalemskom, tako su se svi divili Njegovoj mudrosti (Lk 47). Na početku svoga naučavanja u N zaretskoj sinagogi On na sebe primje je proročanstvo: »Duh je gospodnji meni; zato me pomazao i poslao, da n viješćujem evanđelje siromasima« (Lk 18). Učiteljem istine smatrali su Ga i p znavali ne samo Njegovi učenici, ne čak i Njegovi neprijatelji: »Učitelju, zn mo da si istinit i putu Božjem zaista uč (Mt 22,16). Jest, čak Ga njegov Otac n ma stavlja pred oči: »Njega slušajte!« Sl šati, ali ne samo tako, da Njegovu nau prihvatimo mozgom i srcem, već i za da po Njegovim riječima živimo. Dak Otac pokazuje Sina ne samo kao Spas lja nego i kao zakonodavca. Sam Kr veli, da »nije došao ukinuti zakon ne ispuniti (Mt 5, 17). On je uzvisio zak Staroga Zavjeta, usavršio ga i ispunio s vim duhom. No On je također taj zak sam na najsavršeniji, za sve ljude na zorniji način vršio. Prema tome On n samo zakonodavac nego je On sam z zakon, pravilo našega života. On nam dao primjer, da i mi radimo kao što On radio (Iv. 13,15). Budemo li slijed Njegov živi primjer, postignut ćemo c radi kojega je dan zakon, radi kojega Isus uopće postao čovjekom: vječni živ Gospodin nam ide ususret još dalje, možemo Njegov zakon vršiti i slijed Njegov primjer; pruža nam svoju mil kao silnu pomoć našoj dobroj volji.

Sve, što smo ovdje nastojali objas s mnogo riječi, sam je Isus jednom rek sv. Tomi s tri jasne riječi: »Ja sam p istina i život« (Iv. 14,6). On je istina, kle naš učitelj; On je put, zakonodava pravilo našega života; On je život, p moćnik k vječnom cilju po milosti, i s cilj, jer u gledanju Boga bitno se sast nebesko blaženstvo. Kako li bismo morali biti ovomu Gospodinu vjerni spremni učenici! Njemu, koji nas jed može usrećiti. On je istina, potpuna is na; ne djelomična istina, uz koju mo stajati još drugi nazori, već potpuna i j dina istina. On je put, ne put uz neki j drugi put. Neka izreka glasi: »Svi put vode u Rim.« Uzmimo, da je to točno, svi putovi ne vode u nebo, nego sa ovaj jedan: Isus. Svi su drugi put stramputice. On je život, jedini cilj, d leko od kojega naše srce ne nalazi p činka. On je naš kralj. I jednoga će dana morati polagati račun pred Nj kao pred našim sucem, kako smo mu vj no služili.

Naši pokojnic

Logar Josip, upravitelj župe u Žu berku, rođen 1879. u Metlici u Slove zaređen 1902., umro je u Žumberku 1. 1952. i ondje pokopan 4. II. Službovao neko vrijeme na toj vrlo teškoj i siro šnoj župi Nadbiskupije zabrebačke.

Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. ZAGREB, 2. OŽUJKA 1952. BROJ 7

»Kad me zazove, uslišat ću ga, izbavit ću ga i proslavit ću ga, dat ću mu da dugo živi«.

(Ps 90, 15, 16).
Iz Ulaza današnje sv. Mise.

TUĐINCI U IZRAELU

Vrlo su zanimljive prilike, koje su vladale u zemlji židovskoj u vrijeme Isusovo. Gospodari su joj bili Rimljani. S njima su u prijateljstvu živjeli Saduceji i aristokratske židovske obitelji. Mrzili su ih Farizeji kao nasilno nametnutu vlast, a s njima i njihove prijatelje Židove. Uz Farizeje je stajao narod. Farizejima i narodu, koji su se strogo držali židovskih vjerskih propisa, bilo je jasno, da prijeti vjeri njihovih otaca pogibao od sve većega prodiranja grčko rimske kulture. S prodiranjem naime te kulture širilo se malo pomalo i širenje poganštine i nećudoređa.

Zato su Farizeji smatrali da treba spremati obranu proti tomu. I da treba podignuti nepremostivi jaz između Židova i pogana. Treba provesti neumoljivo dijeljenje jednih od drugih. Stoga se u svim bogomoljama propovijedalo, da je svaki nečist, koji se druži sa strancima, ili koji prestupi prag poganske kuće ili koji svoju kuću njima iznajmi ili dade u zakup polje poganinu. Dapače tako je nečist i svaki Židov, koji se dotakne bilo kojega predmeta, što potječe od pogana.

No tako oštra protimba nije bila između pogana i onih Židova, koji su živjeli izvan židovske zemlje. Na trgovima naime rimskoga carstva u mjestima, koja su naselili Židovi, i morali su svaki dan biti u saobraćaju s poganima, tamo se nije smatralo tako strogo obdržavanje farizejskih propisa. Židovi su dapače činili i propagandu za židovsku vjeru. Na to ih je sililo i to, što su se smatrali dužnima, da uz obdržavanje vjerskih propisa i drugima saopćuju istinu svoje vjere, baš zbog toga, jer im je stalo do njihova spasenja. I povijesna je činjenica, da je uistinu bio priličan broj uglednih pogana, koji su se priključili židovskoj zajednici.

Ne može biti ni govora o tom, da je bio veliki broj obraćenika ovim njihovim misionarskim radom. Strogi i tvrdi farizeizam i tisuće besmislenih odredaba pismoznanaca prestrašile su sve nakanjene obraćenike. A i sama židovska vjera bila je bez sile i energije te nije bila kvasac, koji bi mogao proniknuti i nadvladati pogansku kulturu.

Proroci Izaija, Jeremija, Ezekijel, Sofonija i Zaharija su se digli iznad maljušnog i uskogrudnog lokalnog patriotizma. Oni su se u svojoj duši radovali nad sjajnom pomisli, da će čete pogana pjevati i moliti na brdu Sionu. Ali pismoznanci nisu nikako razumjeli ovakva govora. Njihov je razum bio ograničen u vjerskim stvarima.

Svaka je ljudska duša odsjev živoga Boga. Zato u svakoj duši postoji neodoljiva čežnja za Beskonačnim; velika i tajna slutnja, da mora postojati nebo. U njoj postoji neprestani zahtjev za potpunim saznanjem, težnja za sve većom srećom, nezadovoljstvo u svim zemaljskim užicima, tiha svijesnost unutarnjega plemstva. Riječi sv. Augustina izgovaraju i usta poganina: »Ti si nas, o Bože, za sebe stvorio i nemirno je naše srce, dok se ne smiri u Tebi«. Svaka ljudska duša neprestano teži za praizvorom svake istine i svake sreće kao što i svaka prava rijeka vodi prema svjetskom moru.

Ako su svi narodi zemlje pali u idolopoklonstvo, ni židovski narod nije imao razloga, da bude ponosan na to, da je on jedini sačuvao poštovanje pravoga Boga. Svete Knjige nam pripovijedaju, da je i on često pošao stranim putevima i da mu se samo Bog smilovao, da se natrag vrati na pravi put. Zato Židovi nisu imali pravo, da milijune pogana smatraju zauvijek izgubljenima. Oni nisu smjeli zaboraviti, da uz izvana vidljivo, duše spasavajuće Božje djelovanje postoji nevidljivo djelovanje i vodstvo Božje milosti. Bog upravlja srcima ljudi kao i potocima voda. Pa makar je netko rođen u poganstvu i velikim postao, Bog znade dovesti na pravi put dušu, koju On ljubi i unaprijed ju je preodredio. Pred Bogom nema pastorčadi. Svatko imade časove milosti: »Bog hoće, da svi ljudi postignu spasenje« (I. Tim 2, 4). Kako je u tom pogledu i na koji način to bude, mi stojimo svakako pred velikom i nedokučivom tajnom.

Dobro nije bilo izumrlo ni u poganskom svijetu. U njem je još živjela čežnja za otkupljenjem i podložnost višoj moći i takve pobude. Tko bi si predstavljao Egipćane, Babilonce, Perzijance, Grke, Rimljane i druge narode Azije i Amerike kao divljake i iživljele, taj bi morao najprije razjasniti, kako su ti poganski narodi stvorili djela, čijim se ostacima divi dvadeseti kršćanski vijek. Ili bi morao odgovoriti, kako su iz tih pogana proizašle velike čete svetaca i mučenika u prvim kršćanskim stoljećima. Sigurno je, da je pala duboka noć na taj poganski svijet, ali je u njemu svjetlucala također i svijetla zvijezdica, koja je mnogima pokazivala put k Stvoritelju.

Mržnja ne obraća ni ne svladava srca, nego ljubav i to nesebična, uslužna, koja samu sebe troši. A ta utjelovljena ljubav jest Spasitelj. On je bio Onaj, koji je započeo obraćenje poganskih naroda. On je ljudsku kulturu preobrazio, očistio i oplemenio. On je položio temelj zemaljskoj sreći naroda.

MOJA NEDJELJA

Gospodine, pomiluj i Slava! Početak svake sv. Mise počinje ovim zazivom, koji je kod svečanih Misa pun raspjevane glazbe, u kojoj se izražava ne samo naša vjera nego i oduševljenje, koje je zaista potrebno kod tako značajnog obreda, kao što je sv. Misa.

Kad nedjeljom uđemo u crkvu, upravo ova nas molitva podsjeća, da Ocu, Sinu i Duhu Svetome moramo izraziti sve svoje zahvalnice za žrtvu, koju će svećenik prinijeti.

Ove su riječi, t. j. Kyrie eleison, grčkog podrijetla, kao što su riječi: Amen, Alleluja i Hosanna hebrejskog. To nam dokazuje sam postanak obrednih molitava iz najstarijih crkvenih općina. Kyrie znači više nego li riječ G o s p o d i n, G o s p o d, G o s p o d a r, ona znači B o ž a n s t v o. Prva tri Kyrie obraćaju se Ocu, druga tri Sinu i na koncu tri ostala Svetome Duhu. Prema tome svaki put ista molitva. U njoj je izražena tajna Presvetog Trojstva.

Gospodine, pomiluj! — tako moli čovjek, koji traži svijetlo Istine.

Gospodine, pomiluj! — tako moli čovjek obuzet grijesima i strastima svake vrsti. On moli, da bi se oslobodio onog pokvarenog u sebi i da bi, očišćen u svojim molitvama, bio vedar i veseo.

Gospodine, pomiluj! — tako moli čovjek pun nade i pouzdanja.

Gospodine, pomiluj! — moli čovjek pun veselja i kršćanske smirenosti.

Gospodine, pomiluj! — moli napušten čovjek, moli čovjek, koji je potreban pomoći, a koji vidi samo u Njemu svoju pravu i jedinu utjehu.

Gospodine, pomiluj! — moli onaj čovjek, koji moli za svoju obitelj, za zajednicu, za svoju domovinu i za cijeli svijet.

Doista ova je molitva puna sadržaja, premda je vrlo kratka. Tim više nas ona podiže i svojom jednostavnošću zaista krijepi.

S l a v a. Kako zvuče te riječi u božićnoj noći, kako one zvuče na Veliku Subotu, kad zabruji pobjedonosni Alleluja!

Slava, kao molitva, puna najčišće poezije, usklik našeg srca i ispovijed naše duše. Onome, koji je naš dobri Otac. Početak ove molitve pun je vedrine, jer riječi: »Slava Bogu na visini, a mir ljudima koji su dobre volje!« znače cijelo Kristovo djelo. To znače osobito prve dvije riječi: Slava i Mir!

Bogu slava, a čovjeku mir! Ne samo čovjeku nego svim ljudima, mir u duši i mir u njihovu životu.

Anđeoski pjev iz božićne noći produžava se u pjevanju ili recitiranju prigodom svake svete Mise. Kakva je ljestvica pohvala i zanosa izražena u ovoj liturgijskoj molitvi. Sve se obraća Njemu, koji je izvor svega života, kome dugujemo sve, što imamo.

Kyrie i Slava neka nas prate uvijek u našem životu, ne samo u našim oduševljenjima nego i u našim danima, koji su nam teški, koji traže od nas osobite žrtve.

Neka Slava bude za nas himan, koji molimo, kao što su ga stari kršćani molili kao jutarnju molitvu.

Je li vjera samo za žene?

Čuje se prigovor: Vjera je samo za žene. Muž treba da radi, dok žena neka moli. Muž treba da bude u uredu i radionici, dok žena može biti u crkvi.

Na to odgovaramo. I žena treba da radi. Besposlica je zametak svih opačina. I jedno i drugo je potrebno: i rad i molitva. Rad po volji Božjoj je jedan dio praktične vjere, dok je molitva i bogoštovlje drugi dio. Staro je pravilo za krepostan i uredan život: Moli se Bogu i radi! To pravilo vrijedi tako za muževe, kao i za žene. I muževi i žene moraju da imadu vjeru, a ne samo jednu polovicu.

Tvrdnja, da je vjera samo za žene, je uvredljiva. Ona je uvredljiva za žene, ako tko drži, da je vjera kriva, neistinita, kao da je neistina samo za žene. Ona je uvredljiva za muževe, ako tko drži, da je vjera prava i istinita htijući tako muževe lišiti istine.

Ne tako! Vjera je za muževe i za žene jednako istinita i obvezna.

VISIBABA

Proljetni vjetar odnio mi bijelu plahticu,
pod kojom snivah svoj zimski san.
Sunašce me poljubilo sred čela,
i ja se probudih u proljetni dan.

Kapicu bijelu dobila sam od nane,
glavica mi je pod njome sva.
Suknjica zelena, pregačica mala,
To su mi ova listića dva.

Obučenoj tako lijepo i lako
sve mi se smješka i pjeva slađani poj,
ali ja ipak tužna, predobro znadem,
da s proljećem ovim brzo svršava i život
moj!

ZAŠTO DA VRŠIMO VOLJU BOŽJU

Koji nas razlozi potiču, da svoju volju svagda podvrgnemo volji Božjoj? U prvom redu, što je Bog naš Stvoritelj i Gospodar. Mi smo Njegovo vlasništvo, kao što je slika vlasništvo slikarevo, lonac vlasništvo lončarevo, kuća vlasništvo graditelja. Treba dakle da postoji sklad između Stvoritelja i stvora, između volje jednoga i drugoga. Sva se stvorenja pokoravaju Bogu, svome Stvoritelju. On šalje svjetlost, veli prorok Baruh, i ona ide, zove Ga, i ona Mu se dršćući pokorava. Zvijezde daju svoju svjetlost na svojim mjestima i vesele se. On ih zove, a one se odazivlju: Evo nas, i svijetle veselo pred svojim Stvoriteljem. A pjesnik David veli: Tuča, snijeg, led i bura izvršuju Njegovu riječ. Sve to na mig Njegove volje djeluje, kako On hoće. I sve je to tako pravo i treba da bude tako. A kako je daleko ljepše, kad se čovjek, razumno stvorenje svojom slobodnom voljom pokorava slobodno svome Stvoritelju. I kako je mnogo ružnije od svega, kad se to isto razumno stvorenje, čovjek, ne pokorava svome Stvoritelju nego Mu u lice dovikuje: Ne ću služiti!

No Bog nije samo naš Stvoritelj, nego je i naš Otkupitelj. Mi smo grijehom zaslužili, da budemo robovi sotonini i da dođemo k njemu u vječne muke. Milosrđe je potaklo Boga, da nas je iskupio iz toga sramotnog ropstva i vječnih muka, i to ne zlatom i srebrom, nego velikom cijenom svoje predragocjene Krvi, koju je prolio u neizrecivim pogrdama i mukama. Nekad, dok je postojalo ropstvo, gospodar, koji je kupio roba za novac, bio je vlasnik njegov, njegove volje i svih njegovih djela. A kakovo tek pravo ima Bog na naša djela i pokrete naše volje, koji nas je otkupio neizmjernom cijenom svoje vlastite Krvi iz pandža paklenog sotone? Kako dakle treba, da nastojimo, da Mu u svemu ugodimo i da svoju volju podvrgnemo u svemu Njegovoj volji.

Daljnji razlog, zašto treba da svoju volju dragovoljno i spremno podvrgavamo volji Božjoj, jest taj, što je Bog naš otac, prijatelj i naše najveće dobro. On nam je kao Otac darovao naš naravni život duše i tijela. Darovao nam je i milost posvećujuću, po kojoj smo dionici Njegova vlastita bića, Njegove Božanske naravi; spremio nam i čuva za nas dragocjenu baštinu, svoje kraljevstvo, gdje ćemo biti sretni uvijeke. Zar takav Otac nema prava tražiti, da mi, Njegova djeca, vršimo Njegovu volju?

Bog je naš prijatelj po milosti posvećujućoj. Prijatelji misle jedno i hoće jedno. Bog sa svoje strane hoće kao prijatelj ono, što mi hoćemo, jer veli kod Psalmista: On vrši svagda volju onih, koji Ga se boje. Njegove uši paze na molbe pravednika. Ako na taj način On vrši prijateljsku dužnost, zar ćemo mi prema Njemu biti izdajnici prijateljstva, te ne mariti za Njegovu volju? Ne, mi treba da visoko cijenimo to prijateljstvo i da nastojimo, da se među nama još više učvrsti. To ćemo učiniti sjedinjenjem s Njegovom voljom.

U Bogu je sve naše dobro. On nas je stvorio tako, da u Njemu nalazimo i naći ćemo svu svoju sreću. Psalmist kaže: »Kao štitom zaklanjaš nas svojom dobrom voljom. Bijedan sam i siromašan, istina, ali se Gospodin brine za me. Može li mati da zaboravi svoje dijete i da se ne smiluje porodu utrobe svoje? Pa ako bi ga i zaboravila, znaj, da Ja tebe ne ću zaboraviti. Gle, urisao sam te na ruke svoje. Bit ćete nošeni na grudima i njihani na koljenima. Kao dječaka, kojega tješi majka njegova, tako ću vas ja tješiti«. Može li se ljepše i toplije izraziti ljubav, koja je izražena ovim riječima. Eto takvom ljubavi ljubi nas Bog pa zar ćemo moći, da se protivimo Njegovoj volji, koja nam u svemu dobro hoće? Zato kad nas stigne dobro, zahvalimo Bogu i recimo Mu: Ti si to htio, a kad nas stigne zlo, opet je i to Njegova volja, pa Mu zato recimo: Hvala Ti i za to, nek se vrši Tvoja volja! O sretnih ljudi, koji tako čine!

VESELJE NAD CVIJEĆEM

Priča veli: »Kad je Gospodin Bog sve stvorio: travu, drač i cvijeće, dao im je lijepe boje, da se njima okite i budu na veselje i ures ljudima. Konačno je stvorio snijeg i rekao mu: »Sam si potraži boju! »Snijeg je pošao travi i rekao joj: »Daj mi svoju zelenu boju«. Pošao je k ruži i zamolio za njezino crveno odijelo. I onda je otišao klinčiću, i napokon ode sunčanici. Bio je tašt i htio je imati najljepše odijelo.

Ali trava i cvijeće ga je ismjehnulo i poslalo svojim putem. Tada se sjede k visibabama i žalosno reče: »Ako mi nitko ne da svoje boje, tada se sa mnom događa što i s vjetrom, koji je tako zao, da sve ruši i uznemiruje, a ne vidi ga se. Nato mu se smiluje visibaba i reče mu čedno: »Ako ti se moj zao ogrtač svida, možeš si ga uzeti«. Snijeg ga uzme zahvalno i otada je bijel. Ali zato je on od toga dana svemu cvijeću neprijatelj osim visibabama.

Svako proljeće mi doživljujemo dragocjena čudesa. Pogotovo kad preko noći kao dogovorno izmijene svoja mjesta snijeg i visibabe. A na zemlji nastaje veliko veselje. Licima ljudi prolazi blaženi smiješak kao da su primili na dar nešto lijepa i draga. I oni izlaze van iza živica u kutiće i među zaštićene od vjetra i natrgaju si prvi puta pune ruke cvijeća i nose ga pobožno i sretno kući. Nose ga kao da nose cijelo toplo, sunčano i mirišljivo proljeće u svoje tamne, hladne i vlažne zimske stanove.

Ovo prvo cvijeće je doista nešto divno i čudesno. Ono je niknulo najedamput iz suhe trave i nežive zemlje kao da ga je dah Božji izdahnuo. Mi se ljudi uopće osjećamo bez cvijeća osamljenima i neveselima, jer nam sjeda zima bez mirisa teško pada na naš osjećaj. I svima nam je prirođena težnja za cvijećem. Neki pjesnik lijepo opisuje svoju roditeljsku kuću u cvijeću, kad kaže:

»Kod mojih roditelja, kud se ogledaš, cvijeće miriši, zeleni se i cvate: Iz svih prozora, iz svih stolova, iz svih udubina svjetlucaju se boje crvene i plave. Umjetnički, živo i šareno isprepliće se kao ljetni spomenik i slike na svim stijenama. Cvijeće cvijeće na sve strane! A moja majka, brižljiva domaćica, nalazi još uvijek tamne kutiće, da ih cvijećem rasvijetli. To cvjetno veselje usrećuje moj osjećaj. U njemu leži nešto sanljivo, neka sunčana dragost, dobrota, osjećajnost. Mi treba da jednom i u našim sobicama čuvamo ono, što je tako drago i milo. Mi treba da svih kuteva odstranimo ono, što je tamno, i rasvijetlimo ih mirišljivim cvijećem i njegovim bojama. I kad u sebi nađemo nešto tamno, mi ćemo i tamo unijeti vedro i svježe cvijeće!«

To je zadaća cvijeća, da osvijetli mnogu tamu u svijetu i u ljudima svojim blagim i bojadisanim svijetlom. Da bude kao anđelčić čuvar uz potištene i otvrdnule ljude. I da im stavlja pred oči prikaze svijetla i lijepog nebeskog svijeta, gdje će Bog jednom otrti suze s očiju ljudi. Gdje ne će više biti ni smrti ni žalosti ni tuge ni boli. Zato je proljetno cvijeće, što neočekivano ustaje iz mrtve zemlje, slika, simbol uskrsnuća tijela.

Bilo bi naopako misliti, da ljudi sa svojom snagom, čežnjom i vrućom nadom poslije smrti propadaju u ništa, kad Bog već cvijeće, za kojim naše zimom ožalošćene oči čeznu, svake godine iznova na život budi.

Ovo buduće životno proljeće jest također sastavni dio svjetovnog poretka kao što je to svakogodišnja mijena zime u proljeće. Pjesnik Uhland lijepo veli: »Svakoj godini cvate njegovo proljeće blago i svijetlo, zato ti ne manjka ona velika utjeha. Ona ti je dana kao cilj tvoga putovanja, ti je slutiš već ovdje dolje, a gore ti se otvara«.

Nemojmo proći tako bez misli preko Božjeg divnog proljeća! Svaki cvijet, koji pokraj prašne ceste cvate, neka nas opomene na strahopočitanje. Ono je naime iz daleka sjajni odsjev Božje ljepote, u koju smo i mi sami pozvani. Dajmo da cvijeće, koje nam je dano na veselje, djeluje na naše osjećaje, da se veselimo u našoj nutrinji i tako lakše snosimo tegobe životnih dana i da možemo na taj način i drugima dati malo sunčanog svijetla naše duše.

Mi smo brzo spremni, da se tužimo na trpljenje i teškoće života. A zašto smo lijeni i bez osjećaja, da iskoristimo utješne radosti i ublažujuće prilike koje nam je Bog dao, kao spasonosna i ozdravljujuća sredstva? Kad mi u našim bez svijetla i tamom obavijenim sobicama jadikujemo i tužimo se na zla vremena i nesnosne brige, vani pred našim prozorima blista i sjaji u cvijeću divna priroda. Ako smo mi tupi i bez smisla, da naše sobe i radionice okitimo svježim grmovima poljskoga cvijeća, tada nam se ne može pomoći. Mi tako onda postajemo zlovoljni i namrgođeni, teret sebi i drugima.

Ali mi se ne smijemo tužiti ni na Boga ni na svijet, ako smo takovi svojeglavi i žalosni čudaci. Proti svima bolesnima je izrasla jedna travka, u kojoj je najjača ozdravljujuća snaga za srce i ćud, a to je cvijeće. Mi tako rado stavljamo kite cvijeća pred bolesnički krevet; ne zaboravimo ih staviti ni na stol pred zdrave ljude.

Cvijeće je znak svježine, zdravlja i uskrsnuća na naš Božji život.

KREPOST

Kršćanska krepost je stalna volja činiti svagda što je Bogu drago. Da se može nekoga nazvati časnim nazivom »krepostan«, treba da ima odlučnu i postojanu volju uvijek i na svakom koraku činiti dobro, a ne samo kojiput — tu i tamo. Što je težnja volje za dobrim jača i što čovjek stvarno više dobra čini, to je kreposniji.

Za pojam su kreposti znali i pogani prije Isusa Krista. Grčki filozof Sokrat i Platon vrlo su lijepo raspravljali o krepostima. Njima je krepostan život bio uzor, za kojim su mnogo težili, a jednako i druge poticali na krepostan — idealan život. Kako se među grčkim filozofima na svim područjima filozofije svojom oštroumnošću izdizao kao genij (velikan) Aristotel, tako je Aristotel i svojim raspravama o krepostima nadvisio sve filozofe prije Isusa Krista, — dakle ne samo grčke nego i sve druge poganske filozofe.

Međutim nauka o krepostima i kreposlan život u dnevnom životnom zbivanju razvija se posebnim sjajem i na vrhunac dostiže dolaskom Isusovim na svijet. Isus Krist je prvi na svijetu, koji je ne samo raspravljao o krepostima, nego ih je i u životu vršio tako, da je postao najvećim uzorom kreposna života u svim krepostima za sve ljude i za sva vremena.

Pogani prije Isusa, a jednako i oni ljudi nakon dolaska Isusova, koji postojano čine dobro i prema tome žive kreposno, a kod tog ne vode računa o Bogu i vjeri, čine dobra djela zato, jer je to lijepo i plemenito, jer je to korisno njima samima i drugima. Ima ljudi, koji su pravedni i milosrdni, paze da nikomu krivo ne učine, i pomognu gdje god mogu, iz razloga obične čovječnosti, jer se time ljudima koristi i ljudsko društvo usavršuje. Takve kreposti zovu se naravne kreposti, jer ne dižu čovjeka, više od zemlje, više od časnoga i poštenoga života na zemlji. Mi kršćani, a napose kršćani katolici, idemo dalje i dižemo se više. Mi činimo dobra djela i živimo kreposno zato, da nas dobra djela i kreposlan život dovede k Bogu, u sretan prekogrobni život, gdje ćemo sjedinjeni s Bogom u ljubavi zadovoljiti sve težnje i osjećaje svoje, i biti vječno sretni. Mi, dakle, živimo kreposno, jer Bog tako hoće, jer je to Bogu drago, i jer nas same, konačno, kreposlan život čini sretnima. Mi kršćani, kad živimo kreposno radi Boga i Bogu za ljubav, dakle kad živimo kreposno iz vjerskih razloga, svojim kreposnim životom postizavamo plemenitu naravnu svrhu, a ta je častan i pošten život, kao i pogani, ali postizavamo i vrhunaravnu svrhu: sjedinjenje s Bogom i blaženo gledanje Boga na nebu. Radi toga se naše, kršćanske kreposti zovu nadnaravne kreposti. Kad, dakle, činimo dobro, nemojmo to činiti samo iz razloga čovječnosti, iz razloga čisto naravnih, nego kod dobrih djela pobuđujmo nakanu, da ih činimo Bogu za ljubav, iz vjerskih — vrhunaravnih razloga, pa će svako dobro djelo biti vrhunaravno i zaslužno pred Bogom, i dosljedno — sve će naše kreposti biti nadnaravne kreposti.

Jedne se kreposti zovu bogoslovske, a druge ćudoredne ili moralne. Bogoslovske su kreposti: vjera, ufanje i ljubav, a među ćudorednima se naročito ističu — razboritost, pravednost, umjerenost i duševna jakost. Vjera, ufanje i ljubav zovu se bogoslovske kreposti, jer se izravno odnose na Boga. U Boga vjerujemo, jer je nepogrešivo istinit. U Boga se ufamo, jer je beskrajno milosrdan. Boga ljubimo, jer je On u sebi najveće — neizmjerno dobro. Druge se kreposti zovu ćudoredne, jer se odnose na ljudski život, uređuju ljudsku ćud, da bude u skladu s propisima razuma i objavljene vjere.

Sve kreposti, bile bogoslovske ili ćudoredne, dižu čovjeka nad obično ljudsko društvo i oplemenjuju mu ćud toliko, da ga ljudi cijene i poštuju, makar se i ne slažu s njegovim životnim nazorom.

Je li vjera stvar novca i zarade?

Mnogi kažu: Vjera je stvar novca i zarade. Svećenici uče vjeru, jer su za to plaćeni. Ne radi se tu o istini, nego o novcu i zaradi.

Odgovor. I pučki učitelj, i profesor matematike, i profesor fizike, i profesor kemije uče svoje predmete. I oni su za taj svoj posao plaćeni. Pa zar će itko pametan reći: Ne radi se tu o istini, ne radi se tu o čitanju, računanju, matematici, fizici, kemiji i t. d., nego se radi o novcu i zaradi. Je li je čitanje, matematika, fizika, kemija prestala biti istina zato, što učitelji tih struka dobivaju za svoj posao plaću? Iz toga, dakle, što svećenici kao vjerski službenici dobivaju za svoj posao nagradu, ne može nitko pametan izvoditi zaključak, kao da radi toga ono, što oni naučavaju, nije istina.

Naravski, da svećenici kao plaćeni službenici moraju učiti vjeru u crkvi i školi, ali oni uče vjerske istine zato, što su one istinite u sebi. Ali mnogi su svećenici za vjeru podnijeli mučeničku smrt, a osobito kao misionari, počevši od samih apostola.

Katedrale

Katedrale su nacionalni spomen- kod svih kulturnih naroda. Katedrale u potpunom smislu spomenici i opomen- koje nas opominju na Boga, na stvarno- vječnog Božjeg prisustva Boga među ma. U njima se čovječanstvo smiruje duši, u njima nalazi svoj mir preko litve i svetih Sakramenata.

Svi gradovi ponose se svojim ka- dralama. One dokazuju veličinu duha odanost Bogu samih vjernika, koji su sagradili u razno doba povijesti. Neke njih imaju i vrlo veliku umjetničku jednost, čuvaju se kao prava narodna tinja. Neke su od njih stradale u šlim ratovima, ali su ih vjernici uz like žrtve opet obnovili, te one pono- služe za svete obrede. Tako je slučaj katedralom u Reimsu, u Francuskoj.

Katedrale nas uvjeravaju, da vjern- mora naći u crkvenom graditeljstvu sve je smirenje, on mora naći u njoj onu trebnu tišinu, koja nas uzdiže našem Tvorcu, kao i svoje unutrašnje zadovo- stvo, a ono nas preporađa na drugi živ-

Kad uđemo u katedralu, onda nas doimlje glavna lađa, koja nas sjeća, Krist ima svoje prijestolje gore na nebe- sima, visoko i da sve vodi k Njemu, što nas pogled na ulazu u katedralu vodi odmah glavnom oltaru. Obično ističe veliki žrtvenik. On je redovno baldahinom. I on je simbol Krista.

Simbol oltara za Krista je najuzvi- niji, taj nam oltar svjedoči o Njegov- uzvišenosti, svjedoči, da je On kralj kr- ljeva, da je On Otac svega.

U prvo vrijeme kršćanstva jače je isticala i u tlorisu, kao i u obliku, kr- stocentričnost. Ona se je isticala u grad- teljstvu, kao i u kiparstvu. Sam plan tloris bio je u obliku latinskog ili grčkog križa. Uvijek se isticala povezanost izme- đu Krista i Crkve. Tako i u zidnom sl- karstvu, osobito u mozaicima, naglašu- se, kao glavna ličnost Krist, a oko Njeg Apostoli. Prema tome, osobito se pazi- da sve bude nekako usredotočeno oko sa- moga Krista. I to je jedan od razloga, za- što starije crkveno graditeljstvo, t.j. sa- me starije katedrale, djeluje življe s obzirom na vjeru pa je i produhovljenije.

Priča se, da je u kripti neke njemač- ke sredovječne katedrale raslo stablo, da je ono simboliziralo Krista, to idealn- stablo, od kojega plemenitijega nema. Zato se i pjeva u liturgiji Velikoga Petka: Samo ti si bilo vrijedno žrtvu svijeta nositi, postati lađom, što će k luci potopljene voziti, koju svu će sveta Jaganjčeva krv orositi.«

Kad promatramo stare katedrale, a one novije, upada nam u oči portal, ulaz na vrata. On je obično iskićen u način-

(Nastavak na str. 3)

PODLISTAK

ZAPUŠTEN GROB

Nedaleko od vrati malog seoskog groblja uzdigao se grobni humak obrastao travom i dračem. I samo skroman križ bez imena označuje mjesto vječnog počivališta.

— Tko tu počiva, da nikada na tom grobu nema cvijeta, pa i na Sve Svete taj je grob pust i zapušten?

— Grob je to Matićeve Mare — razjasnio je stari grobar. Raspoložen da nastavi, osjećao se pozvan i bez daljnjeg pitanja.

— Zakopao sam je ovdje, ima već treća godina. Poznavalo ju je čitavo selo, pa ipak ljudi je brzo zaboravili. Da, takvi su ljudi. — Zašutio je stari grobar i malo se odmakao od Marina groba. No kao da je nešto zaboravio pa se dosjetio i vratio grobu.

— Da, ta je dobra žena trpjela u svom životu mnogo. Neki su Maru nazivali čudakinjom. Da li je tomu dala povoda njena povučenost i samoća, koju je više voljela nego veseli i bučni poziv za društvom i zabavom, to ne znam, ali dobro znam, da je trpjela već u djetinjstvu. Tajne su osnove Božje, po kojima je njen život prošao gotovo bez radosti, siv i krut, dok su u isto vrijeme toliki prolazili mimo nje, osvijetljeni dobrotom, vedra lica i nasmijanih očiju. Samo Bog znade, zašto je to trebalo. Čudno je i gotovo neshvatljivo, ali tako je zbilja bilo. Mara je imala majku, koja ju nije voljela. Zapostavljala ju i ponizivanjem mučila pred svakim, tko bi došao u kuću. Imala je i dvije mlađe sestre, no one su naprotiv uživale majčinu ljubav i preko mjere, a možda i zato, jer su bile majčine ćudi. Mara je dnevno osjetila što znači nepravda, pa je jadno dijete posumnjalo, da joj kriju tajnu. Tajnu, da joj to nije mati, nego maćeha. No tajne tu nije bilo, već je živa bila istina, da joj je rođena mati sebična i zla. Bilo je to trpljenje za Maru puno boli od ledenih udaraca s one strane, odkle su druge njene vršnjakinje uživale svu toplinu, iskrene majčine ljubavi. A mala Mara bila je dijete isto, kao i sva druga djeca, ništa gora ni ružnija, nego naprotiv dobro i milo dijete.

Nepravda je Maru oštro šibala u danima, kad joj je duša bila najosjetljivija, a bol joj svijala srce, podnoseći nepravde i vanjsko mučenje od zle majke. To joj trpljenje kvarilo životnu radost i u kasnijem životu.

Da je Mara u srcu krila tajnu bol, koju nije nitko znao, a ni mogao shvatiti, bol, koja se krije od ljudskog oka i zavlači u dubinu srca, odavao joj izraz lica zasjenjen laganom sjetom i vladanje ozbiljno, više šutljivo.

U usporedbi s njenim ocem Mara mu je bila tako blizu... Volio ju otac više nego ostale dvije kćeri baš zato, jer je i sam mnogo patio od zle i sebične žene, pa je razumio prazninu kćerine duše, koju nije nitko na toj zemlji ispunio. A Mara je znala, da ju jedino otac iskreno voli, iako se čuva, da joj to pokaže pred mla- đim sestrama. I Mara je oca ljubila. Gor- ko je plakala pred njegovim odrom, bo- no ga zvala nad otvorenim grobom: Ta- ta!... tata!... Tu u blizini je i grob nje- na oca, kojeg je Mara redila i često po- sjećivala. A ima na tom svijetu razni- križeva, netko ovakav, netko onakav. — Zašutio stari grobar.

— A zar nikog nema, da joj gro- uredi?

— Ima ih, ima, ali ne mare. Dobra je Mara bila. Nju nije trpljenje činilo osve- ljivom, nije ju svladalo do hladnoće sr- već ju naprotiv oplemenilo i činilo bo- ljom. Ni mravu nije zla učinila. Tuđe ni- je htjela ni željela, a svoje je čuvala, al- i rado s potrebnim podijelila.

— I završila i ona svoje dane.

— Da, dok se svidjelo Bogu, da je pre- seli u bolji život. Ne mogu ulaziti u po- jedinosti njena života, no istina je, da jo- zdravlje narušile velike stvari, a i hilja- du sitnica. Polagano kao jesenska magl- ginula je i venula — daleko od svojih pa- metno zamišljenih poduzeća, koja su ne- stala s dragim očevim ognjištem, kom- je posvetila sav svoj napor, znoj i br- potrošenu snagu. Koliko vanjsko društv- njenih dana, toliko umornost i klonulo- nad pomršenim nacrtima i mogućnostim- da očevu baštinu pažljivo skupljenu i ju- nački obrađenu sačuva i uzdrži. U su- mraku svakog dana morala je gled- pred sobom porušene nade i neispunje- osnove. Nije izdržala pod teretom vreme- na, koje sve rasipa i mrzi.

Odmakao se stari grobar od Marin- groba, brzo zaboravljena. Ostao je sam- skroman križ na tom zapuštenom grob- kao siguran svjedok, da ima poslije smr- pravde, da ima zadovoljštine i nagrad-

I. Korizmena nedjelja

2. III. 1952.

U današnjem sv. Evandelju opisuje sv. Matej (4. 1—11), kako je Isus postio u pustinji 40 dana, a iza toga, kako ga je đavao kušao. Ponudio Mu je, da pretvori kamen u kruh, zatim da se baci s hrama, a anđeli da će Ga dočekati, da ne zapne nogom o zidine, i napokon Mu ponudi sve blago ovoga svijeta, ako padne, pa mu se pokloni. Isus mu reče: Idi, sotono, jer je pisano: Klanjaj se Gospodinu Bogu svojemu i Njemu jedinome služi! Tada sotona odstupi od Njega i anđeli pristupiše i služili su Mu.

1. Isus je otišao u pustinju, da se postom i molitvom pripravi za svoje sveto zvanje, koje će naskoro nastupiti javnim propovijedanjem riječi Božje. Tko želi da što veliko postigne, neka se povuče u samoću i pripravlja molitvom i razmišljanjem. Steći će milost, jakost i ustrajnost u poslu, a Gospodin će ga blagosloviti. U vrevi i rastresenju ne stiče se snaga za velika i sveta djela, nego se rasipa i ono, što čovjek posjeduje.

2. I dođe k Njemu đavo. Od đavolske napasti nije nitko nigdje siguran, pa eto ni sam Sin Božji. I makar kamo otišli, on dolazi za nama, da nas zavede.. Neka nam to bude na umirenje u časovima napasti i neka nas previše ne smete. Naša je dužnost napasnika prezreti i oduprijeti mu se po uzoru Isusovu, bilo to u samoći, bilo u crkvi, bilo u svakidanjem našem poslu. Zazovimo u časovima napasti Gospodina u pomoć, da nam udijeli svoje jakosti protiv napasnika.

3. Ako si Sin Božji, reci, da ovo kamenje postanu kruhovi. Đavlu je sakriveno, tko je Isus, ali on sluti, pa zato stavlja ponudu: Ako si Sin Božji. Isus je nakon 40 dnevnog posta ogladnio, pa sad đavao misli, da će Ga tu dobiti, te Mu predlaže, da kamenje pretvori u kruhove. No Isus se izdiže iznad materijalnog kruha, te upućuje, da je riječ Božja isto tako vrijedna za naš duh, kao što je kruh vrijedan i potreban za tijelo.

4. Ako si Sin Božji, baci se dolje. Ovo bi bilo isprazno iskušavanje Boga. Gospodin hoće pomoći u stvarnoj potrebi, kako čitamo u životima mučenika, da ih kojiput vatra nije palila, a divlje zvijeri da su zatajile svoju divljinu i sl. Tri mladića u ražarenoj peći nijesu izgorjela. U Lurdu se i danas događaju čudesna ozdravljenja u momentu. Koliko intervencije Božje ima u životu ljudi: događaji, za koje javnost ne zna. Bog je spreman da pomogne, kad treba, no ne će nikada da sudjeluje u nečijoj ispraznosti, radoznalosti ili radi zabave gledalaca. Za takove slučajeve vrijedi Isusova: Ne kušaj Gospodina Boga svojega!

5. Sve ovo dat ću Tebi, ako padneš te mi se pokloniš. Kakav bezobrazluk! On će dati, što nije njegovo! On će na jeziku dati sve, samo da mu se klanjaš i da mu služiš, a kad se pokažeš slabim, pa mu se pokloniš, ništa ti ne da od onog, što je obećao, što više, oduzima ti i ono, što si prije imao: mir, milost i prijateljstvo s Bogom, a ostavlja ti grižnju savjesti. Zato se nikada nemoj klanjati sotoni nego se klanjaj samo Bogu i Njemu jedinome služi.

Sv. KOLETA KORBIJSKA

Majka joj je bila stara preko 60 godina, kad ju je rodila u Korbiji dne 13. siječnja 1381. Otac joj je bio siromašan tesar. Krštena je na ime Nikoleta ili Koleta u čast sv. Nikole, čijem su zagovoru roditelji zahvaljivali ovo dijete.

Koleta je od rane mladosti sjedinjivala anđeosku nevinost s teškom pokorom. Celestinac blaženi Ivan Bassand savjetovao joj je redovnički život. Promijenila je više samostana, ali ni u jednom nije našla smirenja. Ona je čeznula za najstrožim pokorničkim životom. Zato se povukla u zatvorenu ćeliju po ondašnjem običaju, kao i naša bl. Ozana Kotorka. Ćelija je bila sagrađena uza zid crkve, s prozorom u crkvu, kroz koji je zatočenica primala sv. Pričest i slušala sv. Misu. Vrata su ćelije bila zazidana, jer ovakva zatočenica nije iz nje izlazila. U toj je ćelji sv. Koleta provela sedam godina. Tu je od Boga primila nalog, da provede obnovu drugoga franjevačkoga reda Klarisa prema staroj strogosti. Ona je u zanosu ponovila riječi Presvete Djevice: »Evo službenice Gospodnje!«

Po savjetu franjevca Oca Henrika de Baume sv. Koleta je osnovala svoju prvu obnovljenu redovničku zajednicu. Sjedište joj je bilo u Besansonu. U svom poduzeću obnove reda pretrpjela je različite kušnje, ali ju je Bog tješio izvanrednim milostima i darovima Duha Svetoga. Jednom joj je Anđeo javio glasovitu molitvicu: »Blagoslovljen čas rođenja Boga-čovjeka!« Ukazala joj se sv. Ana Sv. Ivan Evanđelist donio joj je prsten otajstvenih zaruka. Taj se prsten čuvao do g. 1577. i tada nestao za hugenotskih progona. Sv. Koleta je učinila mnoga čudesa, pa je uskrisila i tri mrtvaca. K njoj su trčale i životinje, kao i sv. Franji, i uz nju boravile. Osobito se s njom sprijateljila jedna ševa i bijeli jaganjac, s kojim se sv. Koleta slika. Cijeli je život vršila neobično teška pokornička djela.

Sv. Koleta je poduzela obnovu i prvoga franjevačkoga reda. Ta je grana reda, t. zv. Koletanci, postojala do g. 1517. Sama je osnovala nmogo samostana obnovljenoga reda Klarisa po Francuskoj, Savoji i Belgiji. Obnova se sastojala u strogom siromaštvu. U toj je kreposti sv. Koleta sjala poput Serafa sv. Franje. U zajednici sa sv. Vinkom Fererskim upravila je pismo na crkveni sabor, da se dokrajči veliki zapadni raskol, pa je taj raskol i završen izborom pape Martina V. Sv. Koleta je točno prorekla i smrt sv. Vinka Fererskoga 2 godine unaprijed.

G. 1427. sastala se u Mulenu sa sv. Ivanom Darc. U to je vrijeme napisala svoja pravila na obnovljeni red Klarisa. Pravila je potvrdio i crkveni sabor u Bazelu. G. 1442. dobio je sv. Ivan Kapistran nalog, da ujedini sve franjevačke grane. Ali ni on nije dirao u obnovu sv. Kolete. Koletinke postoje još i danas.

Sv. Koleta je umrla 6. ožujka 1447. u Gandu. Pijo VII. proglasio ju je svetom 24. V. 1807. Njezin se spomen slavi 6. ožujka.

Krizantema

Mala bijela Krizantema u vazi na oltaru cvate. Osvijetljena jasnim sjajem žaruljica. Blista se ljiljanskom bjelinom i kao da odiše svježinom gorskog snijega, netom palog.

Neznatan cvijetak, a toliko lijep.
Promatram ga zaneseno.

On diše.
On moli.
I slavi.
Slavi svoga Stvoritelja.
Moli se svome dobrom Bogu.
Bojom.
Oblikom
I ljepotom.

Katedrale

(Nastavak sa str. 2)

gradnje, kako je i cijela katedrala sagrađena. Ukrašen je kipićima, kipovima, cvijećem i drugim ukrasima od kamena. Katkada su prikazane razne slike iz Sv. Pisma, života svetaca i tome slično. Vrata nas pripravljaju na sabranost, i uzdižu naše srce Bogu kroz umjetnost, jer prava umjetnost, bila ona koje mu drago vrste, mora nas voditi izvoru svijetla, Bogu.

Vrata su slika Krista, koji je sam kazao: »Ja sam vrata, tko uđe kroza me, spasit će se!« Samo preko Krista možemo doći k Bogu. U našoj zemlji glasovit je portal katedrale u Trogiru, koji je izradio **graditelj Radovan, pa se zato i zove Radovanov portal.** On je iz godine 1240. On je sjajni luk Krista pobjeditelja. On je »liturgija u kamenu«. On je za naše stare bio i Biblija i katekizam. Promatrajući ovaj portal, naši su stari već na ulazu u katedralu svoju dušu i svoje srce uzdizali Bogu, od koga sve počinje, i na kome sve počiva, sadašnjost i budućnost.

O ODNOSU Strossmayera prema Vatikanu

* U »Vjesniku« od nedjelje 24. veljače o. g. izašao je članak g. Ive Mihovilovića pod naslovom: »Ponovno o odnosu Strossmayera prema Vatikanu«. U vezi s time donosimo ovo:

God. 1940. u beogradskom časopisu »VIDICI«, kome je bio urednikom Milan Marjanović, objavio je poznati jugoslavenski povjesničar, profesor beogradskog sveučilišta Dr. VIKTOR NOVAK članak pod naslovom: »Štrosmajer i Mihalović dva crkvena antipoda. Đakovački biskup i zagrebački nadbiskup u očima savremenika god. 1870. »Članak je izlazio u nastavcima u br. 4,5-6,7 i 9 imenovanog časopisa.

Pišući o četvrtom Strosmayerovu govoru na Vatikanskom saboru u br. 5,-6. na str. 150. spomenutog časopisa Dr. Viktor Novak navodi:

»Prirodno je, da se za taj govor, koji je izazvao toliku buru među najvišim pretstavnicima katoličke crkve, svetsko javno mnenje zainteresovalo s obe strane kontinenta. Profani protivnici infalibiliteta, pa i protestanti, ubrzo su mogli da imaju u ruci takozvani autentični tekst toga govora, a u stvari apokrifnu mistifikaciju koja se je najpre pojavila na italijanskom jeziku **Papa e Vangelo, discorso di un vescovo al concilio**, štampan u Firenci, a onda i na nemačkom i latinskom. Docniji starokatolici postarali su se za nova izdanja, pa jedno i na ruskom i na češkom. Taj apokrif nastao je sa očiglednim tendencijama, da se okalja ugled pape. Utvrđeno je, da je tu mistifikaciju izveo nekadašnji redovnik reda sv. Augustina, Mekskanac dr. Jose Augustin de Escudero, o čemu je izvestio Štrosmajera P. Stollenwork, misionar lazarista u Buenos Airesu 18. VIII. 1878. pošto je sam mistifikator dao o tome izjavu u listu »America del Sud« čiji je bio urednik. Sam Štrosmajer je već 18. III. 1872 demantovao ovaj podmetnuti govor na upit biskupa Josipa Fesslera iz St. Pöltena, a Nikola Voršak u rimskim listovima — o čemu je bilo reči i u »Glasniku biskupije bosanske i srijemske« 1873. Pa ipak, ova misteriozna legenda još uvek nalazi čitalaca koji joj veruju ma da s istorijskom stvarnošću nema nikakve veze«.

U bilješci pak uz ovaj članak pod * u br. 4, str. 108. istoga časopisa Dr. Viktor Novak govori o Acta Praesynodalia I (t.j. od 1864.-1869.) i Acta Synodalia (II-V t.j. od I do LXXXVI sjednice) Vatikanskog sabora izašlim u redakciji L. Petita i J. Martina, pa zatim kaže:

»Na osnovu ovog ogromnog, uistinu monumentalnog dela, sa preko pet i po hiljada stranica velikog formata priredio je dr. Andrija Spiletak, veliki prepošt i generalni vikar u Đakovu, kritička izdanja Štrosmajerovih govora, pretstavki i protesta koje je objavila Hrv. Bogoslovska Akademija XXII, 1929 (Biskup J. J. Štrosmajer u vatikanskom saboru). Ovim je značajnim naučnim prilogom završeno, barem u nauci sa apokrifnom literaturom u vezi sa govorima Štrosmajerovim — od kojih je naročito četvrti imao svoje vrsti falsifikatornu sudbinu i provlačio se kroz stranu i domaću žurnalistiku kao autentični dokumenat.

Jednovremeno (1929.) izdao je iste govore i dr. Janko Oberški.......

Našoj nauci otsad mogu da jedino služe izdanja Petit — Martina, Spiletka i Oberškoga, koja imaju još i tu prednost da su govori prevedeni savesno i znalački, sa napomenama.

Svakako će ove publikacije dra. Spiletka i dra. Oberškog, obojice katoličkih bogoslova, biti od ne male koristi svima onima koji budu proučavali pitanje Štrosmajerova učešća na Vatikanskom koncilu«.

Ovaj izvadak iz članka Dr. Viktora Novaka donosimo u originalnom pravopisu i interpunkciji. Poslije ovoga naša javnost može donijeti svoj nepristrani sud o ozbiljnosti i objektivnosti baratanja povijesnim dokumentima od strane g. Ive Mihovilovića, kada govori o Katoličkoj Crkvi i katoličkim ljudima, pa i o odnosu Strosmajera prema Vatikanu.

PROROK EZEKIEL

Povodom pobune judejskoga kralja Jehonije (598. pr. Kr.) protiv babilonskoga gospodstva poslao je babilonski kralj Nabukodonosor po drugi puta vojsku, da pokori Jerusalem. Tom je zgodom bio odveden velik broj judejskih stanovnika u Babilonsko sužanjstvo, a među njima i judejski kralj Jehonija, i svećenik Ezekiel, sin Buzijev, koji je u petoj godini nakon ovog odvedenja u sužanjstvo (593. pr. Kr.) bio Božjim viđenjem pozvan na proročku službu među Židovima, koji su bili odvedeni u babilonsko sužanjstvo. Ezekiel je bio nastanjen sa svojim sunarodnjacima u mjestu Tel-Aviv na rijeci Hobar, koja pritječe u rijeku Eufrat. U devetoj godini njegova boravka u sužanjstvu umrla mu je žena, za kojom mu je Bog zabranio odavati izvanje znakove tuge. Kad su ga njegovi zemljaci pitali, zašto ne tuguje za svojom ženom, on im odgovori, da mu je tako Bog zapovijedio, da time upozori svoje zemljake, kako ni oni ne tuguju nad velikom nesrećom, koja se dogodila s Jeruzalemom i njegovim stanovnicima, nego i dalje živu grešno, mjesto da se pokorom obrate k Bogu.

U djelovanju proroka Ezekiela treba razlikovati dva razdoblja. Jedno prije konačnog razorenja Jerusalema (587. pr. Kr.), a drugo poslije razorenja. U prvom razdoblju prorok Ezekiel upozorava svoj narod, da je varava nada, kojom ga opsjenjuju lažni proroci, da je nemoguće, da Jerusalem bude razoren, jer da je u njemu svetište pravoga Boga. Protiv ovog preuzetnog ufanja morao se boriti i veliki prorok Jeremija, ali je zbog toga bio preziran i mučen kao neprijatelj i izdajica svog naroda. Međutim mišljenje naroda i lažnih proroka bilo je potpuno neosnovano, jer Božje obećanje o trajnosti Jerusalemskog hrama bilo je dato pod uvjetom, dok narod bude vjerno služio Bogu. Ali kad se narod iznevjerio vršenju Božjih zakona, te unatoč mnogih opomena upravljenih po prorocima, nije htio da se obrati, Bog je izvršio svoju najtežu prijetnju kaznom razorenja Jerusalema i njegova hrama i odvedenjem Judejskoga naroda u babilonsko sužanjstvo. Ova katastrofa je napokon otvorila oči svima onima, koji su se dosele zavaravali tlapnjama, da se Jeruzalemu i njegovu hramu ne može ništa dogoditi. Nakon te katastrofe Židovi u babilonskom sužanjstvu uvidjeli su oštrinu Božje pravednosti i počeli su se obraćati od grešnog puta i činili pokoru.

Prorok Ezekiel je u ovom drugom razdoblju nastupao kao tješitelj onih, koji su zbog narodne katastrofe zapadali u malodušnost i očajanje. On im je naviještao vrijeme duhovne obnove i prestanak sužanjstva, a u dalekoj budućnosti utješna mesijanska vremena.

Ezekielova proročka knjiga je značajna zbog mnogih slikovitih proročkih viđenja, ali je i vrlo teška za tumačenje. Prvo proročko viđenje imao je prorok Ezekiel g. 593., kad ga je Bog pozvao na proročku službu. U slici burnog sjevernog vjetra i vatrenog oblaka vidio je prorok likove kerubina sa četverostrukim glavama: čovječjom, lavljom, goveđom i orlovskom, kako se pomiču na čudnovatim vatrenim kolima. Ovo je viđenje slikovito prikazivalo Božje veličanstvo, svudašnjost i sveznanje. Zorna je slika, kojom prorok poređuje svoj narod s beskorisnom lozom, koja se baca u vatru, da izgori. U slici ženidbene nevjere prikazuje se nevjera Izraelskog naroda, kojom je pogazio svoj zavjet s Bogom i pošao za krivim bogovima. Svrha je Ezekielove proročke knjige revnovanje za Božju slavu i čast. To dokazuje značajna rečenica, koja se ponavlja 66 puta u njegovoj knjiži: »I poznat ćete, da sam ja vaš Gospod Bog«.

U slici o zlim pastirima naviješta kaznu nemarnim svećenicima St. Zavjeta, a u slici o dobrom pastiru naviješta dolazak Mesije. Veličanstvena je proročka slika o polju punom mrtvačkih kostiju, te Bog nalaže proroku, da proriče o tim kostima, neka ožive, zaodjenu se mesom i kožom i ustanu. To je slika obnove Izraelskog naroda nakon prestanka babilonskog sužanjstva i povratka u domovinu, ali ujedno i slika duhovne obnove za vrijeme Mesije, i napokon proročka slika uskrsnuća ljudi na sudnji dan. Napokon završuje proročka knjiga Ezekielova proroštvom o slavnoj pobjedi Božjega kraljevstva i slavnom ulazu u obnovljeni Jeruzalem. Ovo proroštvo ima se zapravo ispuniti prigodom konačne pobjede Božjega kraljevstva nad njegovim neprijateljima na sudnji dan, kada će pravednici u slavlju unići u nebeski Jerusalem, a prokletnici biti kažnjeni vječnim mukama u paklu.

Slike ovoga Ezekielova proroštva u mnogom nas podsjećaju na opise čudesnih pojava uoči sudnjega dana u Otkrivenju sv. Ivana apostola. O njegovoj smrti ne zna se ništa sigurno. U rimskom martirologiju spominje se 10. travnja.

NA POZIV Msgra. Emilija Loger, nadbiskupa u Montrealu, 500 radnika se javilo, da će dobrovoljno i besplatno sudjelovati u izgradnji doma »Foyer de la Charité«. Ovaj dom će biti namijenjen bolesnicima, pak će moći primiti 1.000 invalida i umnih bolesnika. Materijal potreban za izgradnju ovoga doma nabavljen je dobrovoljnim doprinosima vjernika. U dobrovoljnom radu u izgradnji ovoga doma sudjeluje sam biskup msgr. Loger kao i svećenici i redovnici montrealske nadbiskupije.

Tropsko sunce

Promotrimo nebesku panoramu, izgled neba, kretanje Sunca i uvjete života s obzirom na položaj mjesta po geografskoj širini, na našoj postojbini Zemlji.

Pođimo u žarki pojas, gdje rastu najveće, najljepše i najraznovrsnije biljke, gdje bujno uspijevaju palme i plantaže kave, razne mirodije i pamučika. Prenesimo se mišlju tamo, gdje se ističu guste prašume, kroz koje se čovjek samo teškom mukom može da provuče. U njima je i životinjski svijet veoma obilno zastupan, kao razne vrste ptica i kukaca, što se odlikuju prekrasnim živim bojama. U žarkom je pojasu Afrike i Indije i domovina lava, tigra i velikih zmija, što u šikari budno vrebaju na svoj plijen. One su strah i trepet tamošnjih naseobina, u kojima neumoljivi kotač civilizacije još nije poremetio običaje njihova patrijarhalnoga života.

Stanimo u jednome mjestu ovoga pojasa, gdje motriocu nebeski ekvator prostire svoj veliki luk upravo nad glavom, u zenitu, a polovi nebeske kugle leže na obzoru, upravo u sjevernoj i južnoj točki horizonta.

Motrioci u ovim vrućim krajevima vide okomito gibanje nebeske kugle nad horizontom, a dani su i noći cijelu godinu jednaki, traju naizmjence po 12 sati, pa stoga ovdje i nema raznih godišnjih doba, kao u našim krajevima. Sunce ovdje ulazi i izlazi strmo, ravno nad obzorom, a ne koso kao što mi gledamo, te stoga u tropskim krajevima strmo uzdizanje i spuštanje Sunca prouzrokuje nagli prelaz iz dana u noć i nema čari rumene zore i sumraka večernjeg. Tu naglo iza crne noći sviće dan, a tako isto odmah iza zapada Sunca nastaje mrkla noć.

Na 21 ožujka Sunce se javlja točno na istočnoj točki obzora, penje se okomito i kulminira ravno nad glavom, u zenitu, ne ostavljajući u svom žaru i sjaju niti sjene predmeta, koje obasjava. Zatim se spušta — sveđ u u strmoj stazi — prema horizontu i utone u zapadnu točku.

Na 21. ožujka pomješta se Sunce postepeno na sjevero-istok, gdje 21. lipnja dosegne najdalju točku. Sunce se tada nalazi 23 i pol stupnja sjeverno od ekvatora, u ljetnoj suncostaji, ulazi u znak zviježđa Raka. U svim mjestima na Zemlji, koja se nalaze na 23 i pol stupnja sjeverne geografske širine, toga dana Sunce kulminira točno nad glavom, u zenitu, tako da predmeti ne daju sjenu.

U najstarije doba, 200 godina prije Krista, našao se čovjek, koji je na temelju te pojave, što predmeti u času ljetne suncostaje ne pokazuju sjenu, izmudrio da izmjeri veličinu Zemlje. Bio je to Eratosten iz Kirene, grčke naseobine na afričkoj obali Sredozemnog mora, upravitelj velike aleksandrijske knjižnice. To bijaše ona knjižnica, koju je kasnije spalio halija Omar, zavojevač Egipta, osudivši je riječima: »Ako u tim knjigama piše isto što i u koranu, tada su suvišne; a ako ne piše isto, tada su bezbožne: treba dakle svakako da se spale«. Mjerenjem je Eratosten odredio, na temelju Sunčeve sjene, da zenitna daljina Sunca za vrijeme ljetne suncostaje u času kulminacije iznosi u Aleksandriji 7 12'. Druge godine pokuša da u Sieni, u vrijeme ljetne suncostaje, izmjeri o podne zenitnu daljinu; bijaše začudo jednaka ništici. Sunce toga dana u Sieni kulminiraše upravo u zenitu, predmeti ne pokazivahu sjene. Pretpostavivši da oba grada leže približno na istom meridijanu t. j. na crti jug-sjever, te da razlika u sjeni od 7 12' potiče uslijed zakrivljenosti Zemlje, ustanovio je da opseg Zemlje iznosi 39.500 km (zapravo iznosi 40.000 km) On je procijenio daljinu između oba grada. Ako se ta daljina podijeli sa 7 12' dobije se dužina 1 stupnja. A pošto svaka kružnica ima 360 stupnjeva, to se dužina stupnja pomnoži sa 360 i dobije opseg zemaljske kugle.

Nakon ljetne suncostaje 21. lipnja, Sunce se pomalo opet približava ekvatoru, gdje stigne 23. rujna svake godine. Od ove točke odmiče Sunce na južnu polutku, ali kao prije ne dosegne dalje od 23 i pol stupnja, pa se nakon 22. prosinca opet pomalo približava ekvatoru, koji se nalazi točno nad glavom i dosegne ga 21. ožujka. Tako u ovim vrućim krajevima nema izmjene godišnjih doba kao kod nas, nego tropsko Sunce kroz cijelu godinu u svom sjaju i žaru pali zemlju i čini da tamo vlada vječno ljeto.

Iz katoličkog svijeta

DVA VISOKA ODLIKOVANJA. Theodor Heuss, predsjednik zapadno-njemačke vlade, podijelio je nedavno najveće njemačko odlikovanje — Veliki Križ za zasluge — kardinalu Faulhaberu, nadbiskupu Münchena. Prije toga isto odlikovanje dobio je i poznati teološki pisac Karl Adam, prije sveučilišni profesor u Tübingenu, a sada u mirovini.

JOHAN STEIN D. I., direktor vatikanskog opservatorija u Castel Gandolfu, umro je krajem prošle godine. Bio je direktor opservatorija od 1930. g. Za njegova upravljanja opservatorij je iz Vatikana preseljen u Castel Gandolfo.

MGR FRIEDRICH RINTELN, dosadašnji generalni vikar nadbiskupije u Paderbornu, u istočnoj Njemačkoj, posvećen je za pomoćnog biskupa. Stolovat će u Magdenburgu, koji se također nalazi u Istočnoj Njemačkoj.

KATOLIČKA OPĆINA U GRENLANDIJI. Najnovije statistike donose, da je stanovništvo Grenland je poraslo na 23.000 stanovnika. Oni su svi po vjeri protestanti. Od godine 1941., kada je prema vojničkom ugovoru na Grenlandiju stigla jedna američka vojna misija, sve se više razvija jedna mala katolička općina, koja zasada ne broji više od nekoliko stotina duša.

SAN SALVADOR. Na otoku San Salvador, gdje je prvi put pristao sa svojim karavelama Kristof Kolumbo, sagradit će se crkva. Ponudu za to je dalo Udruženje Kolumbovih Vitezova. Bit će sagrađena u stilu baroka XVI. stoljeća. Na pročelju nalazit će se ugrađeni visoki reljefi Kolumbovih karavela.

— **FRANCUSKI KATOLICI** izdavaju pučki obiteljski ilustrirani list »La Vie Catholique«, koji se tjedno tiska u 500.000 primjeraka. Katolički tjednik »Radio—Cinema—Television« tiska se u 70.000 primjeraka.

GRAĐEVNA DJELATNOST U FATIMI U Fatimi se nedavno započelo s gradnjom kolonade, koja će povezati veliku baziliku Bl. Djevice s bolnicom, u kojoj odsjedaju hodočasnici. Unutar kolonade sagradit će se brojni pokrajnji oltari, na kojima će svećenici moći služiti sv. Misu. Ovom kolonadom misli se, da će se postići jedan od najvećih arhitektonskih efekata poslije znamenite Berninijeve kolonade ispred bazilike sv. Petra u Rimu.

STATISTIKE O SVEUČILIŠTU U BEYRUTU. Beyrut ima dva sveučilišta, od kojih je jedno katoličko sveučilište sv. Josipa, kojim upravljaju susovci iz provincije Lyon (Francuska), a drugo je protestantsko, kojim upravljaju Amerikanci. Katoličko sveučilište ima: Teološki fakultet sa 68 studenata; medicinski fakultet sa 449 studenata; pravni fakultet s 672; političkih znanosti s 31; škola za inženjere 112 učenika; institut za orijentalne književnosti 55 studenata — u svemu 1378 studenata. Protestantsko sveučilište ima medicinski i filozofski fakultet sa 795 studenata.

BRAZILIJANSKI BISKUPI izdali su nedavno okružnicu, u kojoj upozoravaju svoje vjernike, da se ne smiju pričešćivati kod svećenika, koji su osnovali neku brazilijansku slobodnu katoličku crkvu. Biskupi upozoravaju, da su članovi crkve šizmatici i »ipso facto« ekskomunicirani.

ZA KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U SALCBURGU. Na sastanku austrijskog Cartellverbanda u Salzburgu dekan teološkog fakulteta u Salzburgu Dr. Ferdinand Holböck istaknuo je potrebu, da se u Salzburgu osnuje katoličko sveučilište.

— **FRANCUSKO KATOLIČKO** udruženje kazališta i glazbe utemeljio je 1907. o. Gillet, bivši general dominikanskoga reda. Predsjednik udruženja je msgr. Gaston Baty, a podpredsjednici su Jean Jacques Bernard, dramatičar i Beatrice Dursan, poznata glumica Comédie Française. Udruženje okuplja kazališne i kinematografske pisce, glumce i ostale stručnjake, muzičare, umjetnike baleta kao i sve ostale, koji se bave kazalištem i kinom te učenike kazališnih i filmskih akademija. Svake nedjelje se članovi društva okupljaju u Crkvi sv. Roka u Parizu, da zajednički prisustvuju sv. Misi i propovijedi, koju im drži duhovnik udruženja O. Carre. Uz ovu crkvu postoji i dvorana, u kojoj se članovi društva sakupljaju svake treće nedjelje u mjesecu, da tamo raspravljaju o najnovijim problemima kazališne i filmske umjetnosti.

— **UDRUŽENJE HOLANDSKIH KATOLIČKIH LIJEČNIKA** održalo je u gradu Nimegi svoj godišnji kongres neposredno poslije otvaranja medicinskog fakulteta na katoličkom sveučilištu u ovome gradu. Na kongresu se uglavnom raspravljalo o moralnim i socijalnim dužnostima liječnika te o odgoju budućih liječnika na novootvorenom katoličkom medicinskom fakultetu.

— **U WALDKRAIBURGU,** blizu Mühldorfa, biskupije München u Bavarskoj, oo. Salezijanci su otvorili novi »Dječački Grad«. Ovakvih katoličkih »Dječjih Gradova« ima u Njemačkoj oko 30. Većina djece, koja su smještena u tim gradovima, pripadaju roditeljima, koji su prognani ili su prebjegli iz Istočne Njemačke.

— **ŠKOLSKA BRAĆA NA CEYLONU** upravljaju sa 10 škola, koje pohađa 8.266 đaka, od kojih 5.597 katolika. U ovim školama je zaposleno 74 braće, od kojih 10 europejaca, dok su ostali domaći sinovi. Školska Braća imaju na Ceylonu 8 novaka i 56 kandidata sve iz redova domaćih sinova. Ima mnogo nade, da će ovaj zaslužni red uskoro proširiti svoje djelovanje na Ceylonu.

FILM O DJEVICI. Poznati francuski katolički književnik Daniel Rops sprema jedan novi film u bojama o životu Blažene Djevice. Film će biti uskoro prikazivan u francuskim kinematografima.

KATOLICI U INDOKINI. Prema najnovijim statističkim podacima Vietnam ima 21.023.770 stanovnika, od kojih 1,381.345 katolika; domaćih svećenika ima 1.430, a stranih 336. — U Kambodži ima 4.500.000 stanovnika, od kojih katolika 109.224; domaćih svećenika ima 80, a stranih 26. — U Laosu ima 6,550.000 stanovnika, od kojih 31.965 katolika; domaćih svećenika ima 19, a stranih 24. — U Siamu ima 15,450.000 stanovnika, od kojih 52.557 katolika; domaćih svećenika ima 53, a stranih 57.

NJEMAČKI KATOLICI su tokom prošle legodine doprinijeli 6.000.000 maraka za misijske svrhe. U Njemačkoj se u pastoralnoj službi nalazi 16.000 svećenika, a na svakog od ovih svećenika otpada 1.500 vjernika. U vremenu od 1946. do 1949. u Njemačkoj je bilo 20.000 obraćenika na katolicizam.

— **U AMERIČKOM GRADU CHARLESTON,** a pod pokroviteljstvom mjesnog biskupa, osnovano je Katoličko Interrasno Vijeće. Ovo je 17. takvo vijeće, koje su organizirali američki katolici. Vijeća se bave proučavanjem rasnih problema s katoličkog stanovišta te vode propagandu za ukidanje rasne diskriminacije u Sjedinjenim Američkim Državama. Posljedica rada ovih vijeća je i ta, da u velikom broju katoličkih škola iste polaze učenici raznih rasa, što se inače u Americi ne može vidjeti. Članovi ovih udruženja: crnci i bijelci, sastaju se svake druge nedjelje u mjesecu na zajedničku sv. Misu te zajednički pristupaju sv. Pričesti.

— **U KANADSKOM GRADU QUEBECU** na svečan način je proslavljena 50. godišnjica rada misijske družbe Bijelih Otaca za Afriku. U ovih 50 godina Kanada je dala ovoj misijskoj družbi 366 misionara. U afričkim misijama, koje drži Družba Bijelih Otaca broj vjernika je 1901. iznosio 60.000, dok ih sada ima 3,500.000. Bijeli Oci su također mnogo zaslužni za odgoj domaćeg klera u Africi. Na području njihova djelovanja u Africi postoji sada jedan domaći biskup, 300 domaćih svećenika, 400 domaćih sjemeništaraca i 1.200 domaćih časnih sestara.

— **U CARIGRADSKOJ CRKVI SVETE SOFIJE,** koja je najprije pretvorena u džamiju, a kasnije u muzej, američki učenjaci su pronašli dragocjene mozaike, koji potječu još iz IX. vijeka.

✝ Naši pokojnici

O. Vatroslav Malić, franjevac Provincije Presv. Otkupitelja u Dalmaciji, preminuo je u 71. godini života dne 27. I. 1952. u samostanu Zaostrogu. Rođen 5. VII. 1881. u Imotskome, a za svećenika ređen 30. XI. 1903. Župnikovao po različitim selima Dalmacije. Rado je imao knjigu u ruci, kao i narodne gusle. Zaostrožani su mu zahvalni, što je u prošlome ratu spriječio paljenje njihova sela. Neobičnom ustrpljivošću mnogo godina podnosio tešku bolest noge, od koje je i svršio. Počivao u miru!

CVIJET KRISTOVA INDIJSKOG PERIVOJA

Prije pet godina umrla je u indijskom gradu Bharananganamu na glasu svetosti čs. Alfonsa iz franjevačkog reda klarisa. Mala djeca iz pučkih škola Bharananganama bila su prva, koja su klicala odmah poslije njene smrti: »Umrla je svetica«. Ta djeca su bila prva, koja su počela nositi cvijeće i svijeće na njezin grob. Djeca su bila prva, koja su osjetila moćan zagovor »Travankorske Ruže«.

Alfonsa se rodila 19. kolovoza 1910. Majka joj je umrla kod porođaja, pak ju je prihvatila njena tetka. Na krštenju je dobila ime Ana. Kad je Ana, ili kako su je općenito zvali Annakuty, odrasla, njezina je tetka htjela, da je već u 13. godini uda za jednoga mladića iz neke bogate aristokratske obitelji. Annakuty nije međutim osjećala u sebi poziva za bračni život. Ona se ugodnije osjećala u crkvi, nego kod kuće. U crkvi se je njezino srce topilo u ljubavi u blizini Božanskog Zaručnika, a kod kuće je strepila od straha i rijetko bi kada koju riječ progovorila. Međutim, tetka je polako pripremala ostvarenje svoga plana o udaji Annakuty. Niti molbe malene nećakinje, niti intervencija tetkina muža nisu mogli odvratiti »brižnu« tetku od njene namjere, da Annakuty dobro uda. Približavao se je i dan vjenčanja Annakuty, koja je već u sebi bila čvrsto odlučila, da će postati časna sestra, pribjegne krajnjem koraku, kako bi spriječila ostvarenje plana svoje tetke. U jednom kutu dvorišta nalazila se jama, u kojoj su sagorijevali otpaci, smeće i ostalo. Annakuty priđe toj jami, sjedne na njezin rub, pruži jednu nogu u oganj u namjeri, da nogu ozlijedi, kako bi zaručnik radi toga odustao od vjenčanja. Međutim, desi se nesreća. Annakuty upadne u jamu te po cijelom tijelu dobije opekline; njezina lijepa kosa potpuno izgori. Annakuty je teškom mukom uspjela da se izvadi iz jame i poslije tri mjeseca liječenja ozdravi. Ali i pobijedi! Tetka pristane na njene molbe i ona uđe u samostan Klarisa. Dana 19. svibnja 1930. u dobi od 20 godina položi svečane zavjete. Pred očima joj je lebdila samo jedna misao: »Patnjama postići svetost«. I zaista, šesnaest godina provedenih u samostanu bijahu za Alfonsu godine velikih patnji i tihog mučeništva. Fizičke i duševne patnje svake vrsti svagdano su rasle. Sve je to ona podnosila duševnim mirom i radošću moleći nebeskog Zaručnika: »Želim postati žrtvom zadovoljštine za siromašne grešnike, te za svećenike i redovnike, koji nisu tako revni u kreposnom životu. Želim, o Gospodine, da na mene pošalješ patnje, koje bi mogle druge spriječiti u vršenju njihova apostolata... »Ovo je bila njena neprestana molitva. Gospod ju je u potpunosti uslišao. Zadnjih sedam godina njena života bile su za nju neprestana i strašna agonija. Jedne noći ukazala joj se sv. Terezija od Djeteta Isusa i rekla joj, da će morati mnogo trpjeti sve do smrti.

Sestra Alfonsa je uvijek molila za milost skrivenosti i poniznosti. Nije željela, da je drugi sažaljuju, pak je postigla posebnu milost, da je najviše trpjela noću. Tako je izbjegla pomoć i sažaljenje ostalih sestara. Uz tjelesne patnje sestra Alfonsa je mnogo trpjela i od duhovne suhoće i raznih sumnji. Ali uvijek je ostala vedra i mirna, potpuno predana u volju Božju.

Pročišćena i uzdignuta tolikim patnjama »Travankorska Ruža« se je približavala svojim zadnjim danima. Mistični Vrtlar se spremao, da ubere svoju Ružu i da je presadi u nebeski vrt. U zadnjim mjesecima života patnje su se umnožavale, ali su se umnožavale i duhovne utjehe kao i svrhunaravni darovi. Između ostaloga sestra Alfonsa je saznala, da mjesni biskup mnogo pati od malarije. Molila je Boga, da biskup ozdravi i da bolest pređe na nju. Poslije nekoliko dana biskup potpuno ozdravi i dođe u samostan, da joj se zahvali i da svoju prostranu biskupiju preporuči njenim molitvama.

Približavali su se zadnji časovi. Sestra Alfonsa je već primila svetu Pomast. Njezin je izgled pokazivao nešto anđeoskog. Ali su i patnje rasle. »Na križu sam sa Zaručnikom... Molite se, da mogu sve podnijeti za Njegovu ljubav... Dajte mi najljepše odijelo... ja idem... Isuse, Marijo, Josipe«. I s ovim riječima na ustima »Travankorska Ruža« je ostavila ovaj svijet 28. srpnja 1946. u 10 sati u jutro.

Od dana njene smrti do danas njezin je grob predmetom osobitog čašćenja ne samo katolika, nego i pogana, koji svi dobivaju puno milosti po njenu zagovoru.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Spasi me, Gospodine, i smiluj se meni; noga se moja kreće na ravnom putu, u crkvi ću hvaliti Gospodina« (Ps 25, 11, 12)
Iz Ulaza današnje sv. Mise.

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. ZAGREB, 9. OŽUJKA 1952. BROJ 8

Vrhovni poglavar Crkve govori

Spasitelj je došao, da opet prikupi u jednu obitelj čovječanstvo, koje se razišlo kod gradnje kule babilonske na razne strane i raspalo na razne narode. Zato je učio općenitu ljubav među ljudima. I naglašavao je, da ljubav prema bližnjemu stoji odmah uz ljubav prema Bogu. A u priči o milosrdnom Samaritancu uči prispodobu, da je naš bližnji svaki čovjek, pa i onaj koga su prije Njega označivali neprijateljem.

U govoru na gori reče Isus: »Čuli ste, da je kazano: Oko za oko i zub za zub...Čuli ste, da je kazano: Ljubi bližnjega svoga i mrzi na neprijatelja svoga. A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje svoje, činite dobro onima, koji vas progone i kleveću, da budete sinovi Oca svoga nebeskoga, koji čini, da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i daje kišu pravednima i nepravednima. Jer ako ljubite samo one, koji vas ljube, kakovu ćete plaću imati? Ne čine li to i carinici? I ako pozdravljate samo prijatelje svoje, što osobito činite? Ne čine li to i neznabošci? Budite dakle savršeni, kao što je savršen Otac vaš nebeski« (Mt 5.38; 43-48.).

Ovu glasovitu, vječnu i nikad prije čuvenu nauku o ljubavi rekao je Spasitelj na gori blaženstva. Prema njoj treba da vlada ljubav i sloga među siromasima i bogatima, zdravima i bolesnima, grešnicima i pravednicima, među Židovima i poganima, među svima narodima. Spasitelj zabacuje teoriju o nadčovjeku i nadnarodu. Pobija svaku oholost, pa i rasnu nadutost. Onaj, koji je pet talenata dobio, mora ih upotrebljavati tako, da i drugi od toga imadu korist. Tako i narod, koji je viši u svom razvitku materijalnom, duhovnom i moralnom, treba da pomaže druge narode. Komu je mnogo dano, od njega će se i mnogo tražiti. Kako je to divno sadržano u nauci Spasiteljevoj: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom misli svojom. Ovo je najveća i prva zapovijed. A druga je ovoj jednaka: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. O ovim dvjema zapovijedima visi sav zakon i proroci« (Mt 22,37-40).

Ali po toj nauci Spasitelj uzima u svoju školu i knezove i državnike i vojskovođe i diplomate i uči ih pravednosti i ljubavi. Svi su Mu odgovorni ne samo u svom privatnom životu, nego i u onome, u čemu vode narode.

Kao Knez mira i ljubavi On ne će da znade išta o ratu. Kao što je zapovjedio Petru, tako zapovijeda i svakom upravljaču države: »Vrati svoj mač u korice njegove; jer svi, koji se mača hvataju, od mača će poginuti« (Mt 26.52). Prema Njegovoj nauci i država naime treba da Bogu služi, jer je njezina vlast i mač od Boga zato, da kazni onoga, koji zlo čini, da se zla boji (Rim 13,1-5).

Općenita ljubav prema pojedinim ljudima nipošto ne potiskuje ljubav prema domovini i narodnim skupinama. Ona je oplemenjuje i blagoslivlje. Svaki treba da si pridrži svoje osebine i svoj temperamenat (ćud). Nema sve cvijeće isti miris, niti sve ptice isti pijev, ni sve zvijezde isti sjaj, ali sve cvijeće i sve ptice i sve zvijezde slave Boga složnom i zvonkom pjesmom kao odjekom svojih osebina.

Da se sve to ostvari Spasitelj je osnovao jednu svjetsku Crkvu, koja ima da obuhvati i ujedini sve ljude. On je dobri Pastir, koji sakuplja sve ovce rastresene po zemaljskoj kugli i pase stado pod jednim pastirom (Iv. 10,16). On je već kao novorođeno dijete pozvao k Sebi k svojim jaslicama, židovske pastire i poganske kraljeve. Jedne je privukao anđeoskom pjesmom, a druge sjajem čudnovate zvijezde. On obuhvata pojedince i narode, i to sve jednakom pastirskom ljubavi i jednakom pastirskom brigom.

Spasitelj osniva za sve veliko Božje kraljevstvo. Naučava svjetsku vjeru, koja, u protimbi sa Židovstvom i poganskim vjerama, ne služi nikakvim nazorima, potrebama i političkim interesima samo jedne zemlje ili naroda. On osniva svjetsku Crkvu, koja nije nacionalna, nego internacionalna i nadnacionalna. Ona nije oblikovana karakterom nijednoga pojedinoga naroda. Zato je Crkva uvijek nastojala, da uredi odnošaje s državom radi duhovnog dobra svojih vjernika i slobode njihova vjeroispovijedanja.

Spasiteljeva vjera, prava vjera, istinita vjera, vjera kao nauka Božja daleko nadvisuje i po svom sadržaju i po svom prostoru i po svom značenju sve ljudske ustanove i sva ljudska djela. Ona je slična drvetu, koje je zasjenilo svu kruglju zemaljsku. Slična je rasvijetljenom gradu, koji stoji visoko na gori, a vide ga svi, koji su u dolini. I oni, koji se mogu uspeti do njega i u njemu stanovati. I oni, koji ga mogu samo vidjeti, ali do njega ili ne će ili ne mogu, jer ih odviše pritište ono, što je zemaljsko, pa se ne mogu dignuti više od zemlje.

No to Božje kraljevstvo na zemlji, Crkva Kristova sastoji se od božanskoga i ljudskoga elementa, naime od Njegove nauke i sakramenata, te ljudi i uprave Crkve. Ljudski elemenat, jer je ljudski, može imati i svojih nesavršenosti, koje će razumjeti objektivni promatrač i ne će ih zamjerati, a naročito ih ne će pred neupućenima vješati na velika zvona. Time, naime ne dosiže ono, što je bitno u Crkvi t. j. Božji elemenat, nego iznosi ljudske slaboće i nesavršenosti, ne bi li tako opravdao i prikrio svoje vlastite zablude i nastranosti. A Spasitelj takovima dovikuje kao i onima farizejima, koji su iz zlobe tužili grešnicu: »Koji je od vas bez grijeha, neka prvi baci kamen na nju« (Iv 8,7).

Krist je osnovao veliku svjetsku zajednicu ljubavi, a ne mržnje. I za tu zajednicu ljubavi je rekao: »Ni vrata paklena ne će je nadvladati« (Mt 16,18).

Zato je uzaludan posao svakome napadaču na Crkvu, služio se on ovakvim ili onakvim izvorima za svoje napadaje.

KORIZMA

Maglenom zorom jecaju zvona
Ko pjesma tiha, ko pjesma bolna:
»Jedan će nama raj sad vratiti;
Jedan će za nas krvlju platiti.

Jedan, — što zove se Isukrst i Spas
Umrijeti na križu će za nas.
Jedan čovjek i ujedno naš Bog
Svršit će na križu rad puka svog.

Tko je taj zao puk, — zar ja i ti?
Ili smo puk taj mi baš svi, baš svi?«
U sivoj zori pitaju zvona,
Ko pjesma tiha, ko pjesma bolna.

M. S.

Katolicizam u Americi

U Sjedinjenim Državama ima saveznih država, koje su prava misijska područja. Tako na primjer u državi Mississipi 50 kotareva nema katoličkog svećenika, a 31 kotareva nema katoličke crkve. Slično je u državi Georgiji, gdje od 159 kotareva 117 nema katoličke škole ni katoličke crkve.

•

U Latinskoj Americi katolicizam zasada najbolje stoji u Meksiku. Nakon progona Crkva je ojačala kao nikada dosada.

•

U čitavoj latinskoj Americi na jednog svećenika dolazi oko 5.000 vjernika. To je najgori omjer na svijetu. U Južnoj Africi na jednog svećenika dolazi 780 osoba, a u USA čak 630.

•

Na svetkovinu Svetog Križa (3. svibnja), koja se smatra najvećom svetkovinom u peruanskim Andama, običaj je, da se uzmu svi križevi s kuća, s raskršća i s brežuljaka i da se nose u procesiji k župnim crkvama, gdje se blagoslove.

INDIJSKI KATOLIČKI KNJIŽEVNICI održali su svoj kongres krajem prosinca pr. g. u gradu Tuticorin. Sastanku su prisustvovali i katolički književnici sa Cejlona.

Volim sunce

Puno sunca volim u svom domu. Želim, da mi je to moj kutić, moj zaklon uvijek u zlatnoj sunčanoj svjetlosti, a tako mnogo ima sumračnih dana. Tako je često nebo naoblačeno i tužna je svjetlost njegovih sati.

A toliko čeznem za suncem.
Što ću?
Znam!

Stavit ću okna od žuta stakla na prozore, kao što su ona u crkvi Naše Gospe povrh oltara i vazda će mi sunce sjati. Ta kroz njih se prosiplje zlatno svijetlo i u sive dane.

Da, takva ću okna stavit na prozore moga doma i vazda će mi sunce sjati tako. — Ne, nisam zadovoljna — to sunce, to zlatno svijetlo vara oči? Ne, srce, nisam zadovoljna.

Reći ću Našoj Gospi — ne ću — ta stakla. I molit ću, molit, dok mi Ona ne udijeli Pravog sunca.

Onog, što ga samo Ona može dati — Sunca srca.

I ne će ga tamniti ni najtmurniji dan.
Ni zastrti ga najgušći oblak.
I kud ću ići, tud će sjati sve —.
Dok srce moje bude puno, puno toga Sunca.

Sreća je u predanju Volji Božjoj

Svako vremenito zlo, koje nas u ovom životu stizava, nije bez volje Božje. Bog ima posebne svoje nakane, kad nam ga šalje, i to su uvijek dobre i plemenite. Jedamput zato, da nas uzdigne kasnije u vremenitoj sreći, koju inače ne bismo nikada postigli. Josip Misirski bio je prodan trgovcima, koji ga odvedoše u Egipat. Snašla ga je dakle velika nesreća. No u Egiptu se popeo na tako veliki stepen vremenite sreće, da je bio u ugledu i vlasti odmah iza kralja. Drugiput Gospodin hoće da nas po vremenitim patnjama oslobodi od onih na drugom svijetu, koje bi bile i teže i duže. Dakle On nam pod vidom malog zla sprema u stvari veliko dobro. Zato je Job i rekao: To mi je utjeha, što me Bog udara patnjama bez štednje.

Katkada nam Bog šalje patnje, da nas popravi i obrati, i tako nam zajamčuje naše spasenje. Manasés je bio bezbožan kralj. Gospodin ga je dao u ruke njegovim neprijateljima Asircima. Pao je u ropstvo. U ropstvu se obratio k Bogu, molio za milosrđe i duboko se ponizio pred Njim. I Bog mu se smilovao i izbavio ga ropstva i posadio ga natrag na prijestolje. Preko nevolje došao je do obraćenja. Naaman, vojskovođa aramskoga kralja, pao je u najveću nesreću, koja se može zamisliti, u gubu. Kad je čuo, da u Izraelu ima prorok, koji može izliječiti od gube, pođe tamo i dosta bude izliječen. Sada se Naaman obratio pravomu Bogu rekavši: Sad znam, da na svoj zemlji nema Boga, nego samo u Izraelu. Sluga Tvoj ne će više prinositi žrtava paljenica nijednom drugom Bogu, osim Gospodaru. Tako se Naaman preko nevolje i patnje obratio pravome Bogu. — Siromašni Lazar dospio je preko strpljivog snošenja boli i patnja u krilo Abrahamovo, a bogati gavan u pakao. Predajmo se u svemu odlukama dragoga Boga, imajući na umu riječi sv. Petra: Svu svoju brigu stavite na Nj, jer se On brine za vas.

Ima još razloga, zašto treba da se u svemu predamo volji Božjoj. Čovjek nije u životu sretan, ako mu se sve želje i težnje srca ne ispune. Ako mu manjka kakova malenkost, on je nesretan. Aman je bio prvi doglavnik perzijskoga kralja i imao veliku vlast u rukama. No nije bio sretan, jer mu je manjkala jedna sitnica. Sav svijet mu se klanjao, samo nije Židov Mardohej. A on reče: Premda sve imam, čini mi se, da ništa nemam, dok vidim Mardoheja, kako sjedi pred kraljevim vratima. Tako i nas kadkada sitnice čine nesretnima. Jedan ima bogatstvo, ali nije plemenita roda, pa nije sretan. Drugi je obratno plemenita roda, ali je siromah, pa je nesretan. Jedan nema zdravlja, drugi nema uspjeha u poslovima, treći nema djece, četvrti prijatelja i t. d. I budući da na zemlji nema nikoga, kome bi sve želje bile ispunjene, može li se zamisliti, da ima nekoga, tko bi bio sasvim sretan? Samo onaj može u ovom burnom moru života da se nazove potpuno sretnim, tko se zna u svemu podvrgnuti volji Božjoj. On u svemu hoće. Što Bog hoće, zato se ništa ne može dogoditi protiv njegove volje, jer smatra, da je sve, što mu se događa, volja Božja, dakle i njegova. On je tako sa svim zadovoljan, ima u duši uvijek pravu radost i sreću, i veseo je, ma kakova ga vanjska nesreća snašla. Sv. Pismo kaže: Pravednika ne može ništa pokolebati, ma što mu se dogodilo. A sv. Dorotej kaže: Budući da mi ne marimo za vlastitu volju, to nam ona ipak nikad ne ostaje neispunjena.

Mi treba da podvrgnemo svoju volju volji Božjoj u svemu, a ne samo u nekim stvarima. I kad se radi o zdravlju i bolesti, o bogatstvu i siromaštvu, o časti i sramoti, o gubitku i dobitku. Osobito pazimo, da u malim i najmanjim stvarima ne isključimo volju Božju. Gdjekada nam sitnice uznemire srce i oduzmu sreću. Uvredljiva riječ, preziran pogled, oštri nalog, nepogodno vrijeme, gubitak kakove drage stvarce, to su sve sitnice, koje su nam kadre oduzeti sreću srca. Tko je u tim svakidanjim stvarima jak, taj će biti jak i u velikima

Budimo što jesmo

Književnik Fridrik Hebel (1813.—1863.) napisao je među ostalim i ove znamenite riječi: »Nitko nije rado ono što jest«. Možda je to bila u njegovo vrijeme općenita pojava, pa se nije mogao oteti tomu, da to zabilježi. A i sam njegov mukotrpni život možda ga je gonio, da to i o sebi misli.

No nije to pojava, koja je možda samo onda vrijedila. Mi susrećemo i danas ljudi, pa i kršćana, koji znadu govoriti, da bi bilo bolje, da su se nečemu drugome posvetili, nego da budu baš ovo, što jesu. Zato i mnogi mijenjaju svoja zvanja i onda, kad ih baš na to ne sili takva nužda, da bi inače jedva preživjeli svoj život. Često se mijenjaju zanimanja i zato, da se lagodnije sprovodi život i steče više zemaljskih dobara.

Događa se, da se u tu svrhu prikrivaju želje i nakane, da ih tko ne bi osujetio. Drugo se misli, a drugo govori. Drugo predstavlja, a drugo radi. Na taj se način dolazi do neiskrenosti. Lukavošću se stavljaju zamke drugima. Na račun i štetu bližnjega bolje se prolazi. Ponestaje onoga jasnoga, odlučnoga i iskrenoga »da« ili »ne«, koji tako lijepo resi kršćanina i traži se od njega. Posljedica toga može biti i neprestano jadikovanje nad današnjim vremenom i načinom života.

Svako prikrivanje i pretvaranje treba da bude daleko od pravoga kršćanina. On treba da znade prave razloge za to.

Sve naime, što čovjeka snalazi, treba shvatiti kao dopuštenje Volje Božje, koja svojom Providnošću ravna svijetom i daje: »Da sunce Božje izlazi nad zlima i dobrima, i daje kišu pravednima i nepravednima« (Mt. 5, 45). Osim toga kršćansko je čvrsto vjerovanje u sudnji dan na koncu svijeta. Onaj će dan pasti sve krabulje, raskošna odijela vladara i dronjci s prosjaka i pokazat će se sve zbivanje cijeloga svijeta i svakoga pojedinog čovjeka u pravom svijetlu pred svima ljudima svih vjekova.

Kakvo li će biti to prokazivanje istine! To će biti jedina i najdublja utjeha svakomu kršćanskomu srcu. Tamo će vidjeti razlog svih nevolja i trpljenja. Tamo će Anđeli Božji otkriti sve vukove, koji su se oblačili u ovčje odijelo.. Spasti će sa sviju lica koprene, I pokazat će se u potpunoj golotinji pred očima sviju ljudi svaka istina i zbilja, i povesti na pravedan sud svako stvorenje.

Zato treba da svaki čovjek radi na tomu da bude dobar, pravedan i iskren. Inače ne će svijet biti bolji, ako svaki pojedinac ne započne sebe popravljati. Svaki treba da odbaci maglu, kojom se rado obavija, da se njegovo siromaštvo i nedostaci ne vide u pravom svijetlu. Strah, da se ne otkrije prava nutrinja, sili čovjeka da se prikriva. To se već opaža i kod djece. I ona se vladaju slobodnije, raspuštenije na samu, negoli u našoj nazočnosti. Takvo se pretvaranje mora odlučno koriti i ispravljati, jer inače godinama kod mladeži sve više preotima mah. Često roditelji griješe u tomu, da djecu uzgajaju samo upozoravanjem na ono, što nije lijepo ni pristojno, a ne govore im, da je to i grijeh. Tako se uzgaja samo vanjska i površna pristojnost, ali i beznačajnost, pretvaranje i predstavljanje onoga čega nema.

Samo strah Božji i izbjegavanje grijeha daju potpuni i sigurni poticaj i oslonac, da se ne sčinjamo i ne pokazujemo drugačijima, nego što jesmo. A takvi treba da budemo u riječima, djelima, vladanju i izražajima. A to je moguće samo ako izvire iz naše nutrinje. Inače i uz najbolju volju čovjek se lako stotinu puta pretvara, jer se ne da jednim udarcem presjeći i svladati prirođeno nam poljepšavanje sama sebe.

Da je tomu tako, dosta je samo jedan cijeli dan da točno i dobro na sebe pazimo, pa ćemo vidjeti, dokle smo u tome došli. Možda već na prvom koraku, kad smo iz kuće izašli, susretnemo se sa susjedom, o kom smo se jučer uveče zlo izjavljivali i gorko se na nj tužili i sada se na nj srdimo. A kako se samo slatko s njim pozdravljamo i najljubeznije mu nazivamo: »Dobro jutro«. — I opet za nekoliko časova susrećemo druga u poslu, komu bi najradije dali otrova, jer nas je pred našim predpostavljenima oklevetao. Istisnuo iz njihova srca i našega mjesta, koga je onda sam zaposjeo. Tko bi i slutio ovo raspoloženje, kad promatra najprijaznije razgovore. Zar nam ne bi moralo ovakovo pretvaranje obojiti lice crvenilom stida, kad pomislimo, kako smo zaboravili plemenitim srcem preko svega ovoga proći?

Ako pak želimo biti iskreni, ne moramo li svakomu u lice grubo reći, što mislimo? To ne, jer između pretvaranja i nekršćanske osornosti ima i drugih mogućnosti. Neprijateljstvo može imati svoj izvor i u tom, da omalovažujemo i prezremo onoga, koji nam je nešto kriv. Odbacimo taj prezir. Ili zaboravimo na krivnju bližnjega, koja može biti plod njegove slabosti ili neubrojivosti. Ili pristupimo krivcu, pa mu iskreno i prijateljski, usmeno ili pismeno recimo u čemu je na krivom putu s obzirom na nas. Ili mu od srca i kršćanski oprostimo. Učinimo što hoćemo, samo se ne pretvarajmo, nego budimo uistinu ono što jesmo. Veselo i radosno pođimo svojim životnim putem znajući, da nam ni vlas s glave ne će pasti bez dopuštenja Božjega.

Krepost vodi k savršenstvu

Kršćansko se savršenstvo sastoji u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. »Ljubi Boga nada sve, a bližnjega kao samoga sebe« — to je prva i najveća zapovijed u čitavom kršćanskom objavljenom zakonu. To je prva i najveća zapovijed u čitavom prirodnom ćudorednom zakonu. Koliko god se ljudski razum mučio i tražio, nema i ne može se naći ljepši i plemenitiji zakon od zakona ljubavi. Prema tome kad Objava iznosi zakon ljubavi prema Bogu i bližnjemu kao prvu i najveću zapovijed, ne uči ništa nova, što ne bi znao već i naš prirodni razum. Objava sa zakonom o ljubavi prema Bogu i bližnjemu samo utvrđuje, jasnije i podrobnije uči ono, do čega dolazi i što kao zakon propisuje i čisti prirodni razum. I ovdje se vidi divni sklad između razuma i Objave, između filozofije i teologije.

Kreposti su sredstva ili stube, po kojima se dolazi do savršenstva. Svakidašnji život nas uči, da je plod kreposna života ljubav prema Bogu i bližnjemu, a u tom i u ničem drugom, je vrhunac kršćanskoga savršenstva. Kad ste vidjeli, da je krepostan čovjek mrzio Boga, ili bližnjemu zlo činio? Nikada! Nego naprotiv. Onaj, tko je umjeren u govoru i bira riječi; tko je pravedan te poštuje vjerno i na svakom koraku tuđe pravo; tko je milosrdan pa rado prašta uvrede i nepravde; tko je iskreno pobožan — ide rado u crkvu i sve vjerske dužnosti točno i veselo vrši — svaki takav nužno ljubi Boga i bližnjega, svakoga od takvih ljudi nužno njegove kreposti dovode do ljubavi prema Bogu i bližnjemu — do kršćanskoga savršenstva. Tražite, ispitujte i prosuđujte svaki svojim razumom koliko najviše možete: Nužno je tako, da svaki, koji čini dobro bilo u kom pogledu, a to znači da živi kreposno, prije ili kasnije se obrati k Bogu, Boga počne štovati i ljubiti, a iz ljubavi prema Bogu rađa se ljubav prema čovjeku, najplemenitijem i najdražem stvoru Božjem na zemlji. Zato neka ne gube nadu svi oni, koji se danas nalaze u drugom taboru, ako su pošteni i dobra djela čine, prije ili kasnije će se obratiti k Bogu, naći će svoj mir i duševni pokoj, svoju sreću i zadovoljstvo, što ga Bog daje kao nagradu svima, koji kreposno žive.

Jedne se kreposti zovu stečene, a druge ulivene. Što to znači? Kad čovjek godinama svaki dan pazi na jezik i već se tako visoko digao, da nikad nikoga govorom ne povrijedi i ne govori ni više ni manje nego što treba — to je stečena krepost umjerenosti u govoru. Kad se netko kroz godine vježba, da kod jela i pila ne prekorači dopuštenu među, to je stečena krepost umjerenosti u jelu i pilu. Kad netko godinama budno pazi, da račune točno plaća, da dugove u određenom roku savjesno vraća, da štete nikomu ne čini, a ako ju je nesrećom učinio, da je brzo nadoknadi — to je stečena krepost pravednosti.

Sad gledajte ulivenu krepost! Kad je rulja Isusa uhvatila i na sud povela, svi su se Apostoli redom razbježali. Toliki je strah ušao u kosti, da su se od straha u stanu zaključavali. A kad su Apostoli na Duhove primili Duha Svetoga, u plašljivci postaju odvažni i neustrašivi, propovijedaju Isusovu nauku unatoč šiba, zatvora, unatoč muka i zlostavljanja, mirom idu i u samu smrt za Isusa. I svršili su život mučeničkom smrću svi osim sv. Ivana, koji je jedini od Apostola umro prirodnom smrću. To je ulivena krepost duševne jakosti. Ulivenu krepost duševne jakosti posjedovali su bezbrojni mučenici i ispovjedaoci, koje danas slavimo kao ugodnike Božje na nebu. Kod mnogih mučenika ne da drugačije protumačiti njihova smirenost i ustrajnost u mukama, nego pomoću ulivene kreposti duševne jakosti. Kad su za progona u prvim kršćanskim vremenima, a i kasnije u povijesti Crkve, mladići i djevojke, pa i djeca, uopće ljudi bez naobrazbe tako umno odgovarali na istragama, da su se i sami suci divili, to je bilo ulivено znanje, od Boga izravno dano znanje.

Nama kršćanima na svetom krstu s posvetnom milošću Bog stavlja u dušu i posebno nagnuće za sve kreposti: bogoslovske i ćudoredne. To je nagnuće kao sjeme, koje će kasnije klijati i rasti i donositi kreposna djela. Na nama je, da ovo sveto nagnuće, od Boga dano, iskorišćujemo, da se u krepostima vježbamo, da naš život urodi što većim i što brojnijim kreposnim djelima.

PODLISTAK

Trinaest-godišnjica krunjenja pape Pija XII.

Dne 12. III. 1939. obavljeno je u Rimu krunjenje Pape Pija XII. Trinaest godina već nosi on na svojim leđima vrhovnu vlast u Crkvi Kristovoj. On je vidljivi namjesnik Kristov, nasljednik prvoga Pape sv. Petra. Kao što je Krist u krhkom ljudskom tijelu nosio božansko dostojanstvo, božansku vlast i božanski ugled, tako u krhkom ljudskom tijelu nose to i Njegovi vidljivi namjesnici, nasljednici sv. Petra, komu je prvomu to povjerio božanski naš Spasitelj. Pa tako i Pijo XII. Ili zar nije tomu tako? Jest, tako je.

To dokazuje prije svega početak papinstva. Prođimo redom Pape. Slijedimo li tok prošlih stoljeća, dolazimo do Petra. Prije Petra nije bilo Pape. Poslije pak Petra više nikoga, tko bi bio prvi Papa. Ali poslije njega ni ne prestaje Papinstvo. Kad Petar ne bi bio prvi Papa, tko bi onda bio taj prvi Papa? Je li se ikad poslije Petra gradio tko prvim Papom, poglavarom Crkve, koju je Krist osnovao? Ako jest, u koje je to vrijeme bilo? Na ova pitanja nije nikada bilo do današnjega dana razborita odgovora niti ga je tko mogao dati. Ako dakle prije Petra nije Papinstva, a poslije Petra nije započelo, onda mora da je Petar bio prvim Papom. Od njega dakle potječe. A Petar se nije nikada sam proglasio Papom, nego je od Krista za to odabran. Svakomu je jasno, da se jedan siromašni, galilejski ribar, da je i htio, nije mogao proglasiti vrhovnom glavom Crkve Kristove.

Prije svega nije ni mogao to učiniti, jer za njega znamo, da nije za to imao ni odvažnosti. On je bio, kako ga crtaju Evanđelja, jednostavan, dobroćudan i bojažljiv čovjek. A drugo, ostali Apostoli ne bi bili to ni dopustili, da se Petar toliko uzdigne nad njih. Oni su naime bili toliko ljubomorni jedan na drugoga i borili su se za prednost. Zato ne preostaje ništa drugo, nego priznati činjenicu, da je Krist Gospodin sam postavio Petra svojim namjesnikom i glavom Apostola i svoje Crkve. Ako vjerujemo, da je Krist pravi Bog, moramo vjerovati i to, da je Papinstvo Njegovo djelo, dakle božansko djelo.

Da je Papinstvo Božje djelo dokazuje to i njegovo neprekinuto trajanje usprkos svima promjenama u toku tisućljeća i svima napadajima za nj' kojima su ga nastojali uništiti. Sve naime, što je od svijeta, imade sudbinu svijeta, t. j. propasti. Gradove, za koje se čulo i vjerovalo, da su postojali, uništio je zub vremena, komu su oni kao neprijateljskoj sili prkosili. Moćni su narodi izbrisani s lica zemlje. Države, koje je branilo stotine tisuća najhrabrijih ratnika, danas se spominju samo u povijesti. I najoholije su dinastije izumrle. Samo Papinstvo neprestano postoji Njega su napadali i najhrabriji narodi i najmoćniji vlastodršci. I htjeli ga sasvim uništiti i iskorijeniti.

U prvim stoljećima biti papom značilo je biti mučenikom. Jedan za drugim su bili ubijeni ili su pomrli u bijedi. Kolike su progone Pape morali podnijeti i kasnije. Zlostavljali ih, zatvarali i proganjali. No to je stablo tjeralo uvijek nove grane. U 18. je vijeku jedan izrugivač postavio pitanje: »Koliko će sati još trajati vječnost Rima?« On je držao, da je konac Papinstva blizu. No on je svršio kao očajnik, a Papinstvo postoji i dalje.

Kad je Pijo VI. g. 1799. umro u progonstvu u Valenciji, reče grobar, koji mu je zabijao čavle u lijes: »Posljednji je to papa!« Prohujalo je od toga više od jednog stoljeća, a Papinstvo još uvijek čvrsto stoji. Što to dokazuje? Ako promatramo zgradu, koja odolijeva i prkosi svima burama, olujama i nepogodama, zaključujemo, da ju je morao izgraditi izvrstan graditelj iz najodličnijeg materijala. Ako pak gledamo jedan učinak, koji prkosi svima nepogodama, onda naš razum mora vidjeti u tom svrhunaravni uzrok.

Mi vidimo u Papinstvu ustanovu, koja počiva na slabom i lomljivom čovjeku, ali uza sve to se pobjedonosno odupire razornom radu stoljeća i svim napadajima svojih protivnika. Što iz toga slijedi? Može li takva ustanova biti izmišljena i oživotvorena ljudskom igrom ili ljudskom dovitljivošću? A kad bi i to bilo, kako bi se mogla uzdržati? Ono, što ljudske ruke stvaraju, to ljudske ruke opet i razaraju.

Stoga ne možeš naći nikakvo drugo razjašnjenje tomu, nego samo one riječi, koje su rečene Petru: »Ti si Petar, stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i vrata je paklena ne će nadvladati« (Mt 16, 18). Te su riječi istinite i djelotvorne. One su Božje riječi. I Papinstvo je Božje djelo.

To isto moramo razumno zaključiti, ako promotrimo upliv, kojega je papinstvo do danas vršilo. To vidimo, ako prolistamo stoljetne knjige povijesti. Milijuni su, koji su se podložili dragovoljno i spremno ugledu Pape. Vjerovali su, što Papa uči. Činili, što on zapovijeda. Poklonili se na Njegov poziv onomu, što su prije progonili. I zabacili ono, čemu su se prije klanjali. A to su bili ljudi svih staleža, knezovi na prijestoljima, siromašni dnevničari svake izobrazbe, prvaci znanosti, jednostavni pastiri i stanovnici sa sela. Mi vidimo, da je to danas jednako kao što je i prije bilo. Milijuni su to u svima dijelovima svijeta, koji se spremao i radosno podlažu vodstvu Pape i slušaju ponizno njegove riječi.

A tko je Papa? Jedan jednostavan čovjek, obično slabi starac, čovjek bez izvanjske moći. Od njega se u vremenitim stvarima niti što nadamo, niti ga se bojimo. On ne može našu poslušnost nagraditi zemaljskim dobrima ni našu neposlušnost kazniti svjetovnim kaznama. Ako gledamo, kako jednoga vladara sluša stotine tisuća podložnika, pokoravaju mu se cijele zemlje, onda zaključujemo, da ima veliku moć zato, jer mu stoji na raspolaganje jaka vojska, bajonete i topovi. Pogledamo li Papu, vidimo, da je to slabi čovjek, bez oružja i obrane, čija ruka ne može dostići ni jednoga prosjaka koji mu se ruga u svom gradu. A ipak su mu odani milijuni na širokoj zemaljskoj kugli.

Kako se sve to dade protumačiti? Nikako drukčije, nego samo tako, da iza toga slaboga čovjeka stoji moć i to ne zemaljska, nego svrhunaravna.

Svaki čovjek voli da slobodno misli i da slobodno radi. On voli vjerovati što mu je drago i činiti što mu se sviđa. On smatra tu slobodu najvećim dobrom. I nitko se toga rado ne odriče. I tisuće i tisuće žrtvuju radije život negoli slobodu! I ako sada promotrimo to, da milijuni podvrgavaju Papi svoj razum, i vjeruju dragovoljno, što on uči, čine što on zapovijeda, i ako znademo, da je to tako, otkad Papinstvo postoji, onda se moramo pitati, koji je razlog toj pojavi: K Spasitelju je došao jednoga dana uveče Nikodem i reče mu: »Učitelju, znademo, da si učitelj od Boga došao«. Zašto Mu je to rekao? Zato: »Jer nitko ne može ovih čudesa činiti, koja ti činiš, ako Bog nije s njime« (Iv. 3, 2—3).

Iz čina i djela Isusovih zaključio je ovaj odlični Židov sasvim razumno, da Bog mora biti s Njime. Ne moramo li i mi jednako reći: ako promatramo ovu vlast i moć Papinu nad milijunima srdaca i duhova? Ne moramo li i mi kazati: »To je djelo, koje nadilazi ljudsku moć i snagu. Nitko ne može ta djela činiti, ako nije Bog s njime«.

Ipak imade daleko više ljudi, koji ne priznaju ugled Pape. Sigurno je to. No nije li u vrijeme Isusovo bilo među Židovima daleko više onih, koji, usprkos svih čudesa Isusovih, nisu Isusa priznavali. Dapače su i nijekali Njegovo Božanstvo? I bilo ih je više nego pristaša Isusovih.

Jesu li zato djela Isusova prestala biti čudesa ili je On zbog toga prestao biti Sin Božji? Kao što to dakle nije bilo dokazom, da Isus nije Sin Božji, tako nije ni to što mnogi ne priznaju Pape, dokazom da Papinstvo nije Božja uredba. Ali je činjenica, da su se u svim vremenima povijesti bezbrojni vjernici uz najveće žrtve podvrgavali autoritetu papinskome i trpjeli najveće muke pa i samu mučeničku smrt podnijeli radije nego li se odrekli poslušnosti Papi. A to je nepobitan dokaz, da je Papinstvo Božje djelo i da Papa u ime Božje vlada i uči. Bog sam rasvjetljuje ljudski duh i jača ljudsko srce, da se podlaže auktoritetu Papinu kao vrhovnoj glavi Crkve, koju je Krist postavio.

A to i takovo Papinstvo počiva danas na ramenima slavno vladajućega velikoga Pape Pija XII.

II. Korizmena nedjelja

9. III. 1952.

Današnje sv. Evanđelje pripovijeda (Mat. 17-1-9), kako se Isus na gori Taboru preobrazio. Lice Mu je zasjalo kao sunce a haljine su Mu postale bijele kao snijeg. Ukazao Mu se Mojsije i Ilija i govorili su s Njim. Kad je Petar to vidio, sav ushićen reče: Gospodine, dobro nam je ovdje biti, načinit ćemo tri sjenice. Tebi jednu, Mojsiji jednu i Iliji jednu. Uto ih zasjeni oblak i čuo se glas s neba: Ovo je moj ljubljeni Sin, koji mi je omilio. Njega slušajte! I kad su silazili s gore, reče Isus apostolima: Nikome ne govorite o viđenju, dok Sin čovječji od mrtvih ne ustane.

1. »Povede ih nasamo na visoku goru«. U samoći i u duhovnim visinama dobivaju se velika objavljenja i velike milosti. Bog se na gori Sinaju javlja Mojsiju u visinama i tihanom povjetarcu. U buci ulice, komešanju korza i utrci ljudskoj ne nalaze se plemenite i visoke ideje. Odsudni planovi stvaraju se u samoći, iza zatvorenih vrata, na kojima piše: ulaz strogo zabranjen. Sv. Ignacije dobiva u samoći ideju za osnutak svoga velikog reda družbe Isusove. Sveci su uopće voljeli samoću, zato su i postali moralni uzori potomstvu. Ljubi samoću, u njoj se može lakše približiti Bogu.

2. »I lice mu zasja kao sunce«. Isus se na čas pokazao u svem svojem sjaju. Ovakvom slavom zaogrnuti su sveci u nebu. Slava nebeske sreće nije nam točno poznata, jer po riječima sv. Pavla: oko nije vidjelo, uho nije čulo, i u srce ljudsko nije unišlo, što je Bog pripremio onima, koji Ga ljube. Kad bismo mogli zaviriti u slavu nebesku mi bismo sasvim izgubili volju za ovaj svijet, pa bismo žudili za onim. »Želim da se riješim ovog tijela, da budem s Kristom«, veli sv. Pavao, a tako bismo i mi govorili. No nije nam dano, jer treba da prođemo kroz kušnje ovog života i da zaslužimo nebo. Sv. Petar je rekao: »Gospodine, dobro nam je ovdje«, tako je bio obuzet slavom Gospodinovom. Živimo tako, da budemo jedamput i mi dostojni ne samo gledati, nego i sami uživati slavu nebesku.

3. »Ovo je Sin moj ljubazni, koji mi je omilio«. I nebesa svjedoče za Isusa. Za Njega svjedoče proroci Staroga zavjeta, svjedoče Njegova čudesa i vlastita proroštva, Njegovo uskrsnuće, Njegova čudesna nauka, opstojnost i blagotvorno djelovanje Njegove Crkve. Za njega svjedoči povijest čovječanstva, da je On središte svih ljudskih zbivanja i težnja. On je put, istina i život svih nas. O, kako mi se srce uznosi od sreće, što mogu i ja ljubiti toga ljubljenoga Sina vječnoga Oca i što smijem ići stopama Njegovim!

4. »Nikome ne govorite o viđenju«. Isus je htio, da trojicu prvaka apostolskih utvrdi u vjeri, pa se pred Njima preobrazio. Neka oni nose u srcu čvrsto osvjedočenje, ali neka o događaju zasada ne govore, jer im možda mnogi ne bi vjerovali. Kasnije, kad Isus uskrsne u preobraženom tijelu, vjerovat će i ovo, pa do tada neka čekaju. I mi svoje intimne nutarnje doživljaje ne iznosimo pred svijet, koji ih ne bi razumio, nego bi ih popratio s ruglom. Iznosimo ih, kad je potrebno, na pravom mjestu i u pravo vrijeme.

Sv. Klement Hofbauer

Rodio se 26. prosinca 1751. u Tasvicu u Moravskoj. Kršten je na ime Ivan Marija. Kad mu je bilo šest godina, umro mu je otac. Majka mu je tada pokazala raspelo i rekla: »Ovo je sada tvoj Otac. Pazi, da Mu budeš uvijek poslušan.« Mali je sklopio ruke, kleknuo i pobožno gledao svoga raspetoga Oca. U njemu se zapalila djetinja ljubav prema Bogu.

Živo je želio biti svećenik, ali je zbog siromaštva morao izučiti pekarski obrt. Kao pekar bio je u službi opatije Premonstrata u Bruku. Tu je za vrijeme velikoga glada zasjala njegova milosrdna ljubav prema siromasima. Opat mu je omogućio, da je uz svoj pekarski posao svršio latinske škole. Iza toga je bio u Beču pekarski pomoćnik.

Iz Beča je dvaput hodočastio u Rim. Na drugom hodočašću mu je biskup u Tivoliju, kasniji papa Pijo VII., dozvolio, da živi kao pustinjak. Tada je uzeo ime Klement. Trećiput je iz Beča hodočastio u Rim s Tadijom Hublom. Tu su se dogovorili, da će sjutradan posjetiti onu crkvu, s koje budu najprije čuli zvono. Prvo je zazvonilo zvono crkve sv. Julijana. Ušli su u tu crkvu. Redovnici su obavljali zajedničko razmatranje. Njihovo je vladanje učinilo na Klementa snažan utisak. Na izlasku upita neko dijete, koji su to redovnici. Dijete mu reče: »To su svećenici Presvetoga Otkupitelja, a i vi ćete to biti s njima.« Odmah se uputio s prijateljem Tadijom poglavaru i on ih je obojicu primio u red Redemptorista. Tomu se veselio i sam osnivač toga reda sv. Alfonzo Liguori.

Na Josipovo 1785. Svetac je položio zavjete, a deset dana iza toga bio je zaređen za svećenika, i bio poslan u Varšavu. Poljska je proživljavala žalosnu dobu između Rusije, Pruske i Austrije. U tim se prilikama sv. Klement Marija sav posvetio djelima milosrđa. Osobito se brinuo za zapuštenu mladež bez roditelja. Za njih je sam skupljao milostinju. Kad je jednom zamolio milostinju od veselih igrača, pljunuo mu je jedan od njih u lice. Svetac otare lice i reče: »To je za mene! A sad dajte nešto i za moju siročad.« Ovakva neviđena blagost i poniznost smele su napadača. Dao je Svecu obilnu milostinju, obratio se i svuda isticao Svečevu poniznost. Veliko je bilo njegovo pouzdanje u Božju Providnost. Kad njegovi redovnici nisu imali kruha, on je tiho pokucao na tabernakul i rekao: »Gospodine! Već je vrijeme, da nam dadeš kruha.« Naskoro je koji dobrotvor pravodobno donio pomoć.

Sredinom g. 1808. bili su Redemptoristi istjerani iz Poljske. Svetac se vratio u Beč. Tu je bio odmah zatvoren kao buntovnik, ali je bio pušten kao nevin na slobodu. Svetac je u Beču razvio blagoslovljeni misionarski rad kroz sedam godina, tako da je zavrijedio časni naslov »apostola Beča«. Neiscrpljiva je bila njegova ljubav prema siromasima i bijednicima svake vrste. Poput sv. Pavla bio je svima sve. Gdjegod se pojavio na ulici, odmah su se okupila oko njega djeca, a on ih je ljubezno primao i poučavao. Prema sebi je bio uvijek strog. Ali veću je važnost polagao na unutrašnje mrtvljenje vlastite volje i na suzbijanje poriva oholosti. Njegovo je geslo bilo: »Neka bude što Bog hoće, kako Bog hoće i kada Bog hoće.«

Umro je 15. ožujka 1820. o podne za vrijeme Anđeoskoga pozdrava. Bl. Pijo X. proglasio ga je svetim 20. V. 1909. Nedavno je u Beču svečano proslavljena 200. godišnjica rođenja ovoga apostola Beča.

BORBA DUHA

Neprekidna je borba duha protiv slabosti tijela. Kada bismo popuštali iskušenjima, koja bez odaha navaljuju na tijelo, naš bi život bio bijedan, bez dostojanstva, bez moralnih kakvoća, koje određuju i stepen kulture u svijetu i naš put prema konačnoj svrsi: spasenju duše. U borbi, koju vojujemo čitava života za plemeniti, uzvišeni smisao našega postojanja, za čiste, duboke spoznaje i za naše oslobođenje od jarma grijeha — u takvoj borbi duh treba da bude uvijek budan, uvijek svijestan, da o njegovoj snazi i vodstvu ovisi otkrivenje neprolaznih ljepota. Sam je Spasitelj upozorio svoje učenike, neka bdiju na straži. Sam se Spasitelj susreo s iskušenjima onda, kada je sotona mislio, da se Bog — Čovjek poslije dugoga posta i bdijenja ne će moći oduprijeti njegovim ponudama. Svu raskoš zemlje obećao je Kristu, ali je za uzvrat tražio od Njega, da mu se pokloni. Pobijeđen ostao je glasnik tmine pred Gospodarom svjetlosti. Uzmaknuo je lukavi napasnik pred mudrom božanskom Dobrotom. Ovaj primjer neka i nas čuva od raznovrsnih zamki zla. Neka se ne zbuni naše srce, kada bezbroj puta treba da bira između zamamnih obećanja sjetilnih užitaka i jednoga, nepromjenljivoga zakona, koji vodi dušu. Ne klonimo omamljeni priviđenjima lakog i ugodnog života, već se sjetimo, uvijek i u svakoj prilici da se samo poštenim radom i ustrajnom molitvom naš duh uzdiže visinama i svom izvoru.

JOSIP JURAJ STROSSMAYER

Oko slavnog biskupa Strossmayera vodila se duga polemika, da li je on zaista iskreno prihvatio katoličku vjersku istinu o nepogrešivosti rimskoga pape, kada ovaj kao vrhovni naučitelj i glava Crkve naučava istine, koje se odnose na pitanje vjere i morala, a koje su istine sadržane ili u Sv. Pismu ili u usmenoj predaji. Ovo stoga, jer je Strossmayer za vrijeme Vatikanskog koncila zastupao gledište, da se istina o papinoj nepogrešivosti ne proglasi dogmom.

Povijesna je činjenica, da je Strossmayer javno prihvatio ovu vjersku istinu i da je do konca svoga života ostao u zajednici Katoličke Crkve. Tvrdi se, da je on »morao« govoriti drugačije, nego što je bio uvjeren, što znači, da se je morao pretvarati kao da prihvaća ovu vjersku istinu, a da je zapravo nikada nije prihvatio. Šta zapravo znači ovo »morao«? Je li se on nalazio u kakvoj životnoj opasnosti ili mu je prijetilo kakvo drugo veliko zlo, koje je htio izbjeći svojim pretvaranjem? Sve, što bi se Strossmayeru moglo dogoditi, kada on ne bi htio prihvatiti vjersku istinu o papinoj nepogrešivosti, bilo bi to, da bi bio izgubio biskupsku stolicu.

Ako je Strossmayer velik i slavan, ta njegova veličina i slava ne dolazi toliko od toga, što je on bio veliki um, veliki govornik i veliki narodni dobrotvor, već u prvom redu od toga, što je on bio čvrst karakter, koji je znao nepokolebljivo i odvažno braniti svoja uvjerenja. Tvrditi za Strossmayera, da je on radi ovih ili onih, ma kako velikih ideala, samo formalno, izvana, ostao u jedinstvu sa Sv. Stolicom, usprkos čvrstog unutarnjeg uvjerenja da se dogma o papinoj nepogrešivosti ne slaže s naukom Kristovom, znači negiranje cijele Strossmayerove veličine, znači napadaj na čistoću Strossmayerova karaktera, znači rušenje prave veličine ovog našeg narodnog velikana.

Kao mlad čovjek došao sam jednom u Đakovo u Strossmayerovu katedralu. Bio sam zanesen arhitektonskom i uopće umjetničkom ljepotom ovog Strossmayerova remek-djela. Koračao sam katedralom i sa svakog stupa, sa svake slike i svakog kipa čitao sam dokaze o Strossmayerovoj dubokoj kršćanskoj vjeri. A kad sam stupio u svetište, ostao sam zapanjen svjedočanstvom o Strossmayerovoj vjeri u Rimo-Katoličku Crkvu. Iznad prekrasnog glavnog oltara diže se kupola i na njoj natpis »TI SI PETAR I NA TOJ STIJENI SAZIDAT ĆU CRKVU SVOJU, I VRATA PAKLENA NE ĆE JE NADVLADATI« (Mt. 16).

Hoće li se netko naći, tko će tvrditi, da je Strossmayer »morao« svoju katedralu posvetiti baš sv. Petru i na kupoli svoje katedrale napisati riječi, kojima je Isus Krist utemeljio ustanovu papinstva? Je li ovo svetište, je li ova kupola, je li ovaj natpis na kupoli izraz Strossmayerove žive vjere u Krista i u Petra, ili je sve to skupa laž, namještena, da se sačuva unosna biskupska stolica, pa makar i sa svrhom, da se s te stolice koristi svome narodu. Oh, kako bi Strossmayerova figura bila odvratna i bijedna, kada bi bila istinita tvrdnja njegovih »slavitelja«. U tom slučaju najveći bi Strossmayerov prijatelj bio onaj, tko bi porušio tu katedralu, taj najveći dokaz Strossmayerove duhovne bijede, dubokog njegova pada. Ali ne! Nije đakovačka katedrala laž! Ona je iskreno djelo, ona je prekrasna pjesma Strossmayerove vjernosti Kristu i Petru. Strossmayer je na ovako uzvišeni način ovjekovječio svoju vjeru u »Stijenu«, na kojoj je Krist sagradio svoju Crkvu baš radi toga, da unaprijed demantira one, koji bi kasnije mogli nijekati tu njegovu vjeru pozivajući se na njegovo držanje na Vatikanskom Koncilu. Strossmayer je htio, da njegova katedrala bude ne samo uzvišeni hram Božji, nego ujedno za sva vremena i za sva pokoljenja živi svjedok cjelokupnosti njegove vjere u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Rimsku Crkvu.

Lijepo kaže dr. I. Rogić u svojoj knjizi: Katedrala u Đakovu, Osijek 1932., na str. 31.: »Tako je đakovska katedrala ogledalo i odraz Strossmayerova duha, a kao takova ona je simbol pravovjerja, jedinstva i ljubavi. Zato je njen veliki graditelj posvećuje prvaku apostolskom sv. Petru, osnivaču neprekinute loze rimskih papa, i zato je posvećuje jedinstvu crkava, slozi i ljubavi svoga dragog hrvatskog naroda«.

I doista je tako. Biskup Strossmayer je dao posvetiti đakovačku katedralu 1. listopada 1882. dvanaest godina nakon svoga govora na vatikanskom saboru, koga iskrivljuju. Biskup Strossmayer je taj dan u toj katedrali: »pjevao prvu veliku sv. Misu i rekao prvu propovijed, u kojoj je govorio »O slavi Božjoj, o jedinstvu crkava, o ljubavi i slogi naroda svoga, za koje je on jedinstvo i slogu pripravan žrtvovati se i leći u hladni grob, samo da mu narod bude jedno, kao što su Isus i Otac njegov jedno«. — Tako je biskup Strosmayer govorio onda sa suzama u očima, tako je govorio za cijeloga života svoga, a tako govori i prelijepa crkva njegova danas i govorit će do opstanka svoga; jer ona i nijema predići slavu Božju a cijelom skladnosti svojom upućuje narod na slogu i jedinstvo« (Milko Cepelić: Stolna crkva đakovačka, Đakovo, 1915. str. 25).

Milko Cepelić je bio kanonik đakovački, suvremenik i vrlo dobar poznavalac svoga biskupa Strossmayera.

Osam dana slavio je biskup Strossmajer, sretni graditelj đakovačke katedrale, njezino posvećenje. Pjevala se svaki dan svečana sv. Misa pred hiljadama i hiljadama naroda. Dne 4. listopada u staroslavenskom jeziku pjevao ju je kanonik dr. Franjo Rački u toj katedrali, koju je Strossmayer posvetio sv. Petru, stijeni Kristove Crkve i jedinstvu crkava (Cepelić, ibid).

Svakome je poznato, kako su bili prisni prijateljski odnosi između Strossmayera i pape Leona XIII. Koliko je Leon XIII. cijenio Strossmayera, vidi se po tome, što ga je odlikovao izvanrednim odlikovanjem davši mu pravo, da nosi »pallium«, što je inače samo pravo nadbiskupa. Je li se možda Strossmayer i pred Leonom XIII. pretvarao, da u cjelini prihvaća nauku Katoličke Crkve, pak i dogmu o nepogrešivosti? Ili je možda sam Leon XIII. bio sumišljenik Strossmayera u pogledu ove dogme? Kada bi stojala teza Strossmayerovih »slavljenika«, moralo bi biti ili jedno ili drugo? Međutim ni jedno ni drugo, već sasvim treće. Strossmayer se iskreno, svijesno i otvoreno pokorio nauci Crkve, kao takvog ga je cijenio, poštovao i volio. Kao takvog ga je upoznao Leon XIII. i kao takvom mu je poklonio svoje povjerenje i kao takvog ga je visoko odlikovao.

Rekli smo, da je Strossmayer velik u prvom redu po čelik-značaju, izbrušenom na načelima kršćanske nauke i kršćanskog ćudoređa. Takvog Strossmayera slavimo i takvog Strossmayera stavljamo za uzor budućim pokoljenjima. Lošu mu uslugu čine oni, koji pod svaku cijenu hoće da ga prikažu farizejem radi zdjele leće.

Uostalom držimo, da g. Ive Mihovilović nije ni sam sebe uvjerio, da je dokazao, kako Strossmayer niti poslije vatikanskog sabora nije pristao na nepogrešivost papinsku u stvarima vjere i morala t. j. »da sv. Otac Papa, kada sa svoje učiteljske stolice (ex cathedra) kao vrhovni učitelj svekolike Crkve uči i proglašuje, da je koji nauk Kristov i Bogom objavljena istina, po osobitoj pomoći Duha Svetoga ne može u tom pogriješiti«. Dakle u svim drugim stvarima nije nepogrešiv.

Nije ni sebe uvjerio: 1. jer veli »da je moguće, da je Vatikan dao lažnu verziju Strossmayerova govora..«; 2. »Jer ne sumnja, da je Strossmayer takve izjave dao, jer ih je »morao dati« t. j. izjave g. 1871., g. 1872. da je njegov lažni govor izmišljen, da on »nije nikada rekao, što bi moglo oslabiti ugled svete Stolice ili što bi moglo škoditi jedinstvu Crkve«; 3. Jer tvrdi da ne priznaje kritičnost koncilskih akata Mansi-Petit, te izdanja Strossmayerovih govora u izdanju dra Špiletka i dra Oberškoga, za koje dr. Viktor Novak veli u »Vidicima« g. 1940: »Ovim je značajnim naučnim radom završeno barem u nauci sa apokrifnom literaturom u vezi sa govorima Strossmayerovim... Našoj nauci mogu otsad da jedino služe izdanja Petit-Mansi, Spiletka i Oberškoga«, 4. Jer priznaje, da su njemački biskupi, koji su sa Strossmayerom bili u opoziciji, objavili o koncilu štošta«. 5. Jer iznosi da je Strossmayer 1870. rekao da je njegovo osvjedočenje isto, koje je bilo i u vrijeme koncila, t. j. da se boji da li će zbog definicije (o nepogrešivosti), koliko mu je poznato, taj dobri kvasac (jedinstvo crkve) od Boga unaprijed određen, prodrijeti u mnoštvo Slavena i privesti ih u crkveno jedinstvo«. 6. Jer tvrdi, da »niti bi Petar Preradović bio napisao pjesmu »Biskupu Strossmayeru«. 7. Jer navodi da, Strossmayer krzma da posjeti papu zbog slavenske politike kojoj Vatikan navodno nije bio sklon u vrijeme Pija IX. 8. Jer »javlja Račkomu 25. XII. 1875. da je bio prisiljen da ode tamo (k papi), da intervenira u zaštitu Međumurja protiv Madžara, te je predao »pro memoria« o tom pitanju, tražeći papu da se zauzme za interese našega naroda, ali sumnja u uspjeh: »Ondje ćeju se prilagoditi silnijemu i jačemu. Ovako misli Strossmayer o »nepogrešivosti pape«. 9. Jer kaže da je »Odgovor u »Gore srca«, odgovor onih, koji i danas žele, da crkva u našoj zemlji ima takvu ulogu eksponenta jedne strane politike suprotne interesima naših naroda«. G. Ive Mihovilović vjerojatno znade, jer i djeca pučke škole znadu, da katolici cijeloga svijeta imadu u Rimu glavu svoje vjere, kojoj se pokoravaju samo u vjerskim i ćudorednim istinama i crkvenoj organizaciji, a ne i u politici. 10. Jer veli, da su navodno g. 1904. podmetnuli osnivači klerikalne stranke pod svoj proglas i potpis Strossmayerov, pa su ih zato prozvali furtimašima«. i t. d. (Vjesnik od 24. II. 1952.). U vezi s ovom posljednjom točkom je sasvim naravno, da se otada zovu furtimašima i svi oni, koji nekomu nešto podmeću!

Priznajemo, da je doista vrlo težak pokušaj ovakve vrsti »dokaze« povezivati u jednu uvjerljivu cjelinu o postavljenoj si zadaći. No još je mučnije poslije toga počivati na umišljenim pobjedonosnim lovorikama!

DNEVNO
okretanje Zemlje

Zemlja se okreće oko svoje osi od zapada prema istoku i ta njezina vrtnja traje 24 zvjezdana sata ili 23 sata 56 minuta i 4,1 sekunde sunčanog vremena. Točka na ekvatoru kod vrtnje Zemlje prevali u sekundi 465 metara.

Za ovo okretanje postoje koli astronomski toli fizički dokazi. Navesti ćemo samo par od ovih dokaza.

Po Newtonovu zakonu gravitacije ne može da se razmjerno ogromno Sunce, a kamo li i svi planeti i zvijezde nekretnice okreću oko Zemlje. To ne može biti, slično kao što ne može na pr. mrav nositi slona. Pored toga utvrđeno je po pjegama planeta, da se oni okreću oko svoje osi.

Francuski fizičar Foucault (Fuko) dokazao je rotaciju Zemlje na temelju njihala. U mnogim naučnim muzejima i institutima može se vidjeti dugačko njihalo, koje se njiše viseći o krovu. Njihalo se po fizičkom zakonu šeće uvijek po istom pravcu, jer ničeg nema što bi ga privlačilo tako da promijeni pravac svoga njihanja. Ako se ovo njihalo duže vremena motri, ustanovit će se da mu se pravac njihanja na južnoj strani okreće postepeno od istoka na zapad, a to zbog toga što se pod zgrade i cijela Zemlja kreće put istoka. Na polovima Zemlje ravan bi njihala za 1 sat opisala kut od 15° (za 24 sata cijeli krug), a što se ide od polova bliže ekvatoru, kut je sve manji, dok na samome ekvatoru njihalo ne pokazuje promjene pravca.

Zemlja se okreće oko osi i ujedno giba po svojoj stazi oko Sunca u ravnini ekliptike. Ovo je uzrok, da se Sunce prividno giba po krugu ekliptike, od zapada na istok, kroz godinu dana. Ravnina je ekliptike osnovna ravnina u heliocentričnom sustavu.

Zemaljska je os nagnuta prema ravnini ekliptike za 23½°, gleda stalno u nebeski pol — u Polarnu zvijezdu i — prema tome — za čitavo vrijeme obilaženja oko Sunca — cijelu godinu ostaje sama sebi paralelna u prostoru. Budući da je staza Zemlje oko Sunca prema veličini nebeske kugle jedna točka, to možemo uzeti da se Zemlja stalno nalazi u sredini nebeske kugle, okreće se oko osi od zapada na istok, i mi sitni stanovnici svemirskog vrtuljka također, dok velebna nebeska kugla unaokolo Zemlje miruje.

U produženju zemaljske osi nalaze se nebeski polovi. U jednakoj daljini od polova teče nebeski ekvator. Prema tome — spram osnovne ravnine ekliptike nagnuta je zemaljska i njoj koncentrična nebeska kugla za 23½°. Mi motrioci sa zemaljske kugle ne vidimo gibanje Zemlje a mirovanje nebeske kugle, nego nam se naša vrtnja odrazuje u obratnoj slici: Zemlja miruje, a nebeska se kugla okreće oko nje, od istoka na zapad. Prema položaju motrioca na Zemlji vidimo okomitu, kosu ili uspravnu sferu, naime okomito kruženje nebeskih tjelesa nad horizontom (na ekvatoru Zemlje), koso kruženje nebeskih tjelesa nad horizontom (u krajevima sjeverno i južno od ekvatora) ili usporedno gibanje nebeskih tjelesa sa horizontom (na polovima Zemlje). Kod tog prividnog gibanja vidimo dakle okretanja nebeske kugle sa svim nebeskim tjelesima kao posljedicu vrtnje Zemlje, koja se nalazi u sredini nebeske kugle, nagnuta svojom osovinom prema osnovnoj ravnini ekliptike za 23½° tako da joj je osovina stalno usmjerena prema nebeskim polovima (na sjevernoj polutki neba prema Polarnoj zvijezdi).

Dnevna vrtnja Zemlje traje jedan zvjezdani dan, što iznosi 86.400 sekunda i Zemlja svaki dan izvrši svoju vrtnju a da ne urani i ne zakasni niti stoti dio sekunde. Ona je sat, s kojim se ne može mjeriti ni jedan zemaljski sat po točnosti okretanja. Ona je djelo božanskog Majstora.

UPRAVNO VIJEĆE KATOLIČKOG SEKRETARIJATA ZA EUROPSKA PITANJA, koje ima svoje sjedište u Strasburgu, održalo je 16. siječnja svoju sjednicu u Parizu. Bili su prisutni delegati odnosnih organizacija iz Francuske, Njemačke, Engleske, Italije, Luksemburga, Holandije, Belgije i t. d. Na sastanku je zaključeno, da je dužnost sekretarijata dokumentarno zvještavati nacionalne organizacije o moralnim i duhovnim pogledima europskih problema ostavljajući svakoj organizaciji punu i odgovornu slobodu kod zauzimanja stava prema pojedinim od tih problema. Kao glavni predmet studija budućih mjeseci određeno je pitanje, kakav bi duhovni i moralni utjecaj na europsko društvo mogli imati nova ekonomska i socijalna struktura društva. Sa zadovoljstvom je ustanovljeno, da katolici Europe pokazuju vrlo živ interes za donošenje konvencije o pravima čovjeka od strane Ujedinjenih Naroda.

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC PAPA PIJO XII, uputio je osobno pismo katolicima u Kini, u kojem pismu sv. Otac između ostaloga kaže: »Kao što svi znaju i lako mogu vidjeti u svijetu ne manjka onih, koji nastoje, da se domognu svjetovne vlasti i svakog dana nastoje, da tu vlast povećaju i prošire Crkva međutim ne teži za tom vlašću, niti ju traži. **Ona se zapravo trudi,** da proširi istinu Evanđelja, koja usrećuje srca ljudi, poboljšava ih i čini ih dostojnima Neba. Crkva nastoji, da unapredi bratsku slogu građana, da tješi i, ukoliko može, pomaže bijedne i da konsolidira i ojača same temelje ljudskog društva kršćanskim krepostima, koje su močnije od svakog oružja. Oni, koji pristaju uz kršćanstvo ne zaostaju za nikim u ljubavi prema domovini; oni se pokoravaju javnim vlastima po osjećaju savjesti, a prema zakonima, koje je Bog postavio i onda daju svakome, a u prvom redu Bogu, **ono, što moraju dati.** Crkva n bi samo jedan narod, već ona ljubi sve narode svih rasa Kristovom nadnaravnom ljubavlju, koja ljubav treba da veže sve narode bratskom vezom. Radi toga nitko ne može tvrditi, da se Crkva nalazi u službi bilo koje države. Isto tako se od Crkve ne može tražiti, da rastrgne jedinstvo, koje joj je dao njen Božanski Utemeljitelj i da ustanovi pojedine crkve za svaki pojedini narod. Ove bi se žalosno odijelile od Apostolske Stolice, gdje Petar, Namjesnik Kristov, nastavlja živjeti u svojim nasljednicima sve do kraja vjekova. Ako bi bilo koja kršćanska zajednica htjela to učiniti, ona će izgubiti svoju životnu snagu poput loze, koja je otrgnuta od trsa i ne će moći dati spasonosnih plodova.

Vama je poznato, da su strani misionari upućeni u vašu zemlju samo zato, da se može izaći u susret silnim potrebama vašeg naroda u pogledu kršćanske vjere i da pruže svoju pomoć domaćem kleru, koje po svome broju nije u mogućnosti, da odgovori svim potrebama. Radi toga Sv. Stolica, netom je bila u mogućnosti, da vaše biskupije povjeri biskupima, koji su vaši sugrađani, ona je to vrlo rado učinila. Pijo XI. je u Bazilici sv. Petra posvetio prvih šest biskupa, izabranih među kineskim sinovima, a Mi sami, u želji za što jači i snažniji napredak vaše crkve, pred nekoliko godina smo ustanovili sv. Hijerarhiju u Kini pak smo, prvi put u povijesti, uzdigli na čast rimskog kardinala jednog vašeg sugrađanina«.

PREMA »PAPINSKOM GODIŠNJAKU« za 1952. statistički podaci pokazuju ovu razliku u poređenju s onim objavljenim u godišnjaku za 1951. Broj rezidencijalnih nadbiskupskih stolica je porasao od 262 na 267; rezidencijalnih biskupskih stolica od 1.074 na 1.111; broj titularnih metropolita, nadbiskupa i biskupa od 846 na 857; broj prelatura i opatija nullius od 62 na 66; prelata istočnog obreda s osobnom i teritorijalnom ordinarijskom jurisdikcijom od 15 na 17; broj apostolskih vikarijata je pao od 251 na 236, pošto su neki od njih uzdignuti na rang biskupija. Iz istog razloga je broj apostolskih prefektura pao od 131 na 126.

Za vrijeme vladanja sv. Oca Pape Pija XII. bilo je ustanovljeno 85 novih nadbiskupija i biskupija, 24 biskupije su bile uzdignute na rang nadbiskupija, 23 apostolska vikarijata na rang nadbiskupija, a 90 na rang biskupija, 9 apostolskih prefektura i jedna misija »sui iuris« su bile uzdignute na rang biskupije. Osim toga ustanovljeno je 17 opatija i prelatura nullius, 6 apostolskih egzarhata, jedna apostolska administratura, 86 apostolskih vikarijata i 53 apostolske prefekture.

Tokom prošle 1951. g. umrla su dva kardinala (Dougherty i Sapieha) te 76 nadbiskupa i biskupa.

2. — Deset-godišnjica smrti fra Ante Gnječa. Našoj javnosti slabo je poznato ime ovoga skromnog franjevca-župnika iz kršne Dalmacije. On međutim zaslužuje, da se njegovo ime broji u nizu imena onih hrvatskih svećenika, koji su se u povijesti blagotvornoga djelovanja Crkve u našemu narodu istakli među ostalim svojim zaslužnim radom i za socijalno-gospodarsko pridizanje svoga naroda. O. Ante Gnječ rodio se 29. IX. 1876. u zabitnoj i brdovitoj Pasičini kod Vrgorca u Dalmaciji, gdje je bio i župnik svoga zavičaja čitavo vrijeme između dva svjetska rata. Kroz to vrijeme fra Ante je neumornim nastojanjem presušio »Vrgorsko Jezero« probivši tunel 1700 m dug, a 4 m širok i visok, te tako svome narodu pribavio dovoljno zemljišta za sijanje žitarica. Umro je u Zagrebu 18. II. 1942. i pokopan na Mirogoju. Njegov narod ne će ga nikad zaboraviti, jer o njemu kažu, da fra Ante i danas mrtav hrani svoj rodni zavičaj!

Godišnjice zaslužnih franjevaca. — 1. Ovih se dana navršava 66. godišnjica smrti, dok se prošle godine navršila **stogodišnjica rođenja** u svoje doba najpopularnijega dalmatinskoga pjesnika i jednoga od najboljih stilista hrvatske književnosti uopće **Oca fra Ivana Despota.** Rođen 19. VIII. 1851. u Zaostrogu. Umro 19. II. 1886. u Splitu, odakle su mu posmrtni ostaci preneseni 1890. u Zaostrog i pokopani kod groba slavnoga hrvatskoga pjesnika fra Andrije Kačića. I danas se rado čitaju crtice i putopisi ovoga Kačićeva zemljaka, koji je ušao u red »znamenitih i zaslužnih Hrvata«.

ENGLESKI AMBASADOR i visoki komesar u Austriji Sir Harold Cacia predao je bečkom nadbiskupu kardinalu Innitzeru svotu od 131.933 šilinga kao dar engleskih katolika za popravak katedrale sv. Stjepana u Beču.

SVETI OTAC PAPA PIJO XII. primio je 18. siječnja u audijenciju kralja Jordanije Talala I., koji je učinio posjet sv. Ocu u pratnji svoga brata prijestolonasljednika Emira Huseina i ostale svite. Sv. Otac, pošto je od kralja Talala I. primio na poklon različite predmete, zadržao se je duže vremena s njime u srdačnom razgovoru. Sv. Otac je izrazio svoje najljepše želje za kulturni, duhovni i materijalni napredak naroda jordanske kraljevine i preporučio kralju njegove katoličke građane. Sv. Otac je na kraju izrazio svoje posebne želje za održanje mira.

U TALIJANSKOM GRADU ORVIETO održat će se od 5. do 13. srpnja o. g. II. Međunarodni kongres duhovne drame. Glavna tema kongresa će biti: Postanak kršćanskog kazališta u misijskim krajevima. Do sada su najavili prisustvovanje kongresu predstavnici 10 zemalja. Za vrijeme kongresa prikazivat će se ponajbolja svjetska djela s područja katoličke duhovne dramatike.

MEĐUNARODNI POKRET KATOLIČKIH INTELEKTUALACA održat će od 26. VIII. do 1. IX. o. g. svoj kongres u Montrealu u Kanadi. Na kongresu će se raspravljati o temi »Misija sveučilišta«. Međunarodna pak studentska katolička organizacija »Pax Romana« održat će od 16. do 21. travnja tjedan studija u Salcburgu, na kojem će se raspravljati o pravu roditelja na odgoj djece, obzirom na školu.

IZ AMERIČKE BIJELE KUĆE bila je izdata slijedeća izjava: »Imenovanje generala Marc W. Clarca za ambasadora kod Sv. Stolice ne će biti podneseno na odobrenje Senatu. Takva odluka je donesena na zahtjev generala Clarca. Predsjednik namjerava svojevremeno predložiti novo imenovanje«.

NA TALIJANSKOM SVEUČILIŠTU »Presvetoga Srca« u Milanu ove se je godine upisalo 1.556 studenata t. j. za 217 više nego prošle godine. Od toga se upisalo u pravni fakultet 179 studenata, na fakultet političkih i socijalnih nauka 84, na ekonomsko-trgovački fakultet 821, na filozofski fakultet 202, na pedagoški fakultet 249. Na Visoku statističku školu upisala su se 2, a na kurseve za usavršavanje 19 slušača.

KATOLICI U ŠVEDSKOJ su poslije nekoliko stoljeća dobili slobodu vjerskog ispovijedanja. Međutim, daleko je još od toga, da bi katolici u Švedskoj bili ravnopravni građani. Po švedskim pozitivnim zakonima samo protestanti mogu biti suci i učitelji, a u državnim školama svi učenici, bez razlike vjeroispovijedi, moraju pohađati protestantski vjeronauk. Radi toga katolici u Švedskoj nastavljaju borbu za potpunu ravnopravnost.

U BEČU su u prisustvu nadbiskupa koađutora Msgra. Franje Jachyma završene jubilarne svečanosti povodom 200-godišnjice rođenja bečkog apostola sv. Klementa Marije Hofbauera.

NA MALTI je 23. prosinca pr. g. nadbiskup Msgr. Gonzi podijelio sv. redove 36-storici novih svećenika. Među njima se je nalazio brat ministra predsjednika Malte Borg Olivera, sin bivšeg predsjednika vlade Mizzia i brat laburističkog zastupnika Abela.

U TOKIJSKOJ CRKVI sv. Ignacija bilo je zaređeno devet japanskih svećenika i tri đakona. Ređenje je obavio nadbiskup msgr. Doi uz asistenciju 45 svećenika raznih narodnosti te velikog broja vjernika. U prosincu je bilo zaređeno još pet japanskih svećenika. Na taj način je Japan tokom prosinca dobio još 14 novih svećenika domaćih sinova. Većina ovih svećenika su sudjelovali u prošlom ratu kao borci.

POVIJEST KATOLIČKE CRKVE u Sjedinjenim Američkim Državama od C. Heala izdala je velika katolička nakladna kuća »Kennedy et fils« povodom 125. godišnjice svoga rada.

IZ BIBLIJE:

Prorok Oseja

Od 12 malih proroka St. Zavjeta prvi je Oseja, sin Beerijev. On je djelovao za vrijeme izraelskoga kralja Jeroboama II (783.—743.) na području izraelskoga kraljevstva. Značajno je za ovoga proroka da pored strastvenog čuvstva srdžbe zbog nevjere i pokvarenosti svog naroda osjeća također očinsku ljubav i milosrđe prema Izraelskom narodu. Po Božjoj odredbi sam obiteljski život ovoga proroka slikovito je predočivao odnos Izraelskog naroda prema Bogu. Prorok je naime po Božjem nalogu uzeo za ženu neku bludnicu, po imenu Gomer, a time je slikovito označeno, kako je Bog sklopio s Izraelskim narodom savez unatoč toga, što je taj narod bio nepostojan i prevrtljiv u vjeri, upadajući u štovanje krivih bogova. Prvi sin, koji se iz toga braka rodio, nazvan bi Jezrahel, t. j. po imenu doline, koja je bila pozorištem mnogih krvavih bojeva, u znak, da će Bog doskora pohoditi krvavim pohodom Izraelsko kraljevstvo. Potom mu se rodila kći, nazvana Lorahama (= bez milosrđa) u znak, da će Bog Izraelu uskratiti dalju strpljivost u milosrđu, kad se nakon tolikih opomena nije pokajao. Treće dijete bio je sin, nazvan Loami = ne moj narod, što je značilo, da će Bog taj narod za vrijeme asirskog sužanjstva odbaciti, kao da nije više njegov narod. Ali ipak doći će vrijeme, kad će se taj narod opet nazvati Božjim narodom.

Druga je značajna slika, kako prorok Oseja svoju ženu radi preljuba i nevjere otkupljuje i zatvara je za neko vrijeme, da ne može izlaziti, a ni on sam ne dolazi k njoj. To je slika trajanja sužanjstva Izraelskog naroda, kada je Bog svoj narod kao na neki način napustio. Ali nakon toga, kad se narod raskajao, Bog mu se smiluje.

Prorok oštro prekorava svoj narod radi raznih opačina, kao bluda, pijanstva, krađe, prevare, nasilja, ubojstava, a osobito radi štovanja krivih bogova. Prekorava narodne glavare i svećenike, što su se iznevjerili svojoj službi, pa mjesto da budu zaštitnici pravde, oni sami gaze zakon. Zato će tim oštrije biti kažnjeni. Značajna je riječ, koju im upravlja prorok: »Tko vjetar sije, buru žanje«. Nadalje: »Jao onima, koji su odstupili od mene; bit će opustošeni, jer su mi se iznevjerili; premda sam ih ja spasio, oni govore protiv mene lažne stvari« (7·13). Budući da je sam glavni grad Samarija bio sjedištem najveće pokvarenosti u Izraelskom kraljevstvu, zato prorok tomu gradu navješta najtragičniju propast: »Neka propadnu (njezini stanovnici) od mača, neka mu djeca budu uništena, a trudnice njegove rasporene!«

Samarija je doista nakon teške trogodišnje opsade od Asiraca bila g. 722. osvojena i razorena, a njezino stanovništvo što poubijano, što odvedeno u asirsko sužanjstvo za kralja Sargona. Tek nakon teškog ispaštanja u dugotrajnom ropstvu Bog se smilovao ostacima toga naroda, da su se mogli opet povratiti u domovinu.

Osejina proročka knjiga završuje značajnim riječima: »Tko je mudar, da to razumije; razuman, da to zna: da su ispravni Gospodnji putevi, i pravednici će hodati po njima; dok će grešnici na njima posrtati«.

Koji su naši nebeski zaštitnici

Mi imamo mnogo nebeskih zaštitnika. Neki su od njih poznati svima, kao sv. Blaž, sv. Lucija, sv. Josip i drugi. Neki su drugi međutim manje poznati. Tako je sv. Ana zaštitnica domaćica, sv. Hubert športaša, jer je i sam bio lovac i obratio se na sveti život, kad je nad čelom jednog jelena, kojeg je htio ustrijeliti, vidio križ.

Sv. Fijaker zaštitnik je šofera i kočijaša. On je bio irski misionar u Francuskoj u 6. vijeku, a od njegova je francuskog imena potekla i riječ fijaker. Vozači slave obično i sv. Kristofora, koji je prema legendi, prenoseći jedno dijete preko rijeke, prepoznao u njemu Isusa. Sv. Kamilo, nekada vojnik i kockar, a zatim osnivač bolnica i reda bolničara, zaštitnik je bolničara. Sv. Brigida Irska zaštitnica je nevjesta, a od njezina imena potječe engleska riječ »bride«, što znači upravo nevjesta. Sv. Apolinar zaštitnik je zubara, jer je bio posvećen za biskupa od samog sv. Petra i jer je često dobio »po zubima« od neprijatelja, da bi prestao propovijedati Kristovu nauku. Konačno sv. Gabrijel Arkanđeo postao je zaštitnikom televizije, jer je, vele, napravio prvu »televiziju«, navijestivši Gospi začeće Isusovo i materinstvo Božje

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. ZAGREB, 16. OŽUJKA 1952. BROJ 9

»Oči su moje uvijek upravljene Gospodinu, jer On vadi iz zamke noge moje. Pogledaj me i smiluj se meni, jer sam osamljen i ubog«. (Ps 24, 15, 16).

Iz Ulaza današnje sv. Mise.

Vjera protivljenja

Mnogi si kršćani žele, da u miru i spokoju provode svoje dane i nesmetano ispovijedaju svoju vjeru i vrše njezine propise. Dapače znadu kadkada i mrmljati, zašto Bog dopušta smetnje u tom pogledu. I zašto već svi ljudi i sav svijet nije prihvatio nauku Isusovu i tako se smirio u svom naziranju na razna pitanja, koja ga muče?

Takvi treba da znadu, da Krist nije predvidio, da će Njegova Crkva brzo i potpuno pobijediti židovstvo i poganstvo. Niti joj nije obećao mirni prolazak kroz stoljeća svjetske povijesti. Bog nije stavio u plan, da će svi ljudi upoznati Krista, niti će se morati odlučiti ili za Njega ili proti Njemu. U obećanju i predviđanju je Božjem, da će se Mesija doduše roditi iz doma Jakovljeva. Ali da će i drugi narodi biti blagoslovljeni poslije židovskoga naroda i preko njega. Da će On trpjeti od betlehemske štalice do Križa na Golgoti. I da će jedni lakoumno odpadati od Krista, a drugi će se boriti za Nj, makar će zato imati i neprilika.

Spasitelj kaže: »Ja sam poslan k izgubljenim ovcama doma Izraelova« (Mt 15, 24). On Apostolima zapovijeda: »Ne idite k poganima, i u gradove samarjanske« (Mt 10, 5). To je činio zato, jer Njegovo poslanje k strancima nije bila Njegova osobna životna zadaća. Njemu su naime bile na raspolaganje u Njegovu javnom djelovanju jedva tri godine. Manjkalo mu je dakle vrijeme za pothvatni rad prema vani. Ali će prema Njegovim riječima Apostoli i njihovi nasljednici nastaviti duh Njegove zadaće.

On je naime dao razumjeti svojim riječima i radom, da je došao da osnuje jedno svjetsko Božje kraljevstvo, iako ne potcjenjuje uskogrudni i nevrijedni lokalni patriotizam.

U bogomolji svoga zavičajnoga gradića Nazareta spominje Spasitelj nekoliko činjenica, koje nisu rado židovske uši slušale. U vrijeme naime skupoće za života proroka Ilije i bolesti gube u vrijeme proroka Elizeja oba su proroka pomogla samo dvjema poganima: udovici iz Sarepte i Naamanu Sircu. Ali su ipak pomogli i poganima, a ne samo Židovima.

U svojim pak govorima i prispodobama navješćuje, da su i pogani pozvani u Božje kraljevstvo: »A kažem vam. da će mnogi od istoka i zapada doći i sjesti za stol s Abrahamom, i s Izakom i s Jakobom u kraljevstvu nebeskom, a sinovi će se kraljevstva izagnati napolje u tamu; ondje će biti plač i škrgut zuba« (Mt 8, 11-12).

Na veliku su gozbu mnogi pozvani, a ispričavaju se i ne će da dođu, stoga će se sa cesta i ulica grada pozvati siromasi, slabi, slijepi i hromi (Mt 22, Luka 14).

I vinograd će se oduzeti nevjernim vinogradarima i dati drugima. »Zato vam kažem, da će se od vas uzeti kraljevstvo Božje, i dat će se narodu, koji donosi rodove njegove« (Mt 21, 43).

Kraljevstvo je Božje slično zrnu gorušičnom, koje je najmanje od svih sjemena, ali kad se baci u zemlju, proklije, uzraste i bude veće od svega povrća, i pusti grane tako, da mogu u njegovoj sjeni boraviti ptice nebeske. Tako se i Crkva razvija do velikog drveta, a u početku je malena. I dolaze ptice nebeske t. j. narodi ove zemlje, da se nastane pod sjenama ovoga drveta (Luka 13; Mt 13; Mrk 4).

Božje kraljevstvo je slično kvascu (Luk 13). I dok zrno gorušičino naznačuje i crta porast i širenje kraljevstva Božjega, uskisajući kvasac slika unutarnji preobražaj i preokret ćudoređa naroda.

Istu plaću bez razlike dobivaju unajmljeni radnici za vinograd, pa i oni, koji su kasnije došli, kao i oni, koji su došli u jedanaest sati na posao (Mt 20). Plaća je kraljevstvo Božje, a oni, koji dolaze u jedanaest sati, to su pogani.

Dobri Otac ljubazno i milosrdno prima na povratku izgubljena sina t. j. pogane, koji su se vratili iz svojih zabluda u domovinu vjere: »I druge ovce imadem, koje nisu iz ovoga ovčinjaka, i one mi valja dovesti, i čut će glas moj; i bit će jedno stado i jedan pastir« (Iv. 10, 16).

Kako divan i častan spomenik postavlja Spasitelj milosrdnom Samaritancu, tuđincu, koji se pobrinuo za siromašna čovjeka, koga su napali razbojnici, a židovski svećenik i židovski levita bez srca su prošli pokraj njega.

Kad god je Spasitelj došao u doticaj s poganima, uvijek je bio s njima ljubazan. Na svom putu iz Judeje u Galileju pješke je prošao kroz Samariju. Došao je na podnožje brda Garizim i sjedio je kod Jakobova zdenca. Tu je očekivao grešnicu. S njom je razgovarao blago i milosrdno. Govorila Mu je, da su se njezini oci klanjali na toj gori, a ne u Jerusalemu. Poučio ju je o istinama spasenja. Obratio ju je i s njome mnogo tamošnjih ljudi. I tom su zgodom Njegova usta izgovarala riječi: »A dolazi vrijeme i već je nastalo, kad će se pravi klanjaoci klanjati Ocu u Duhu i istini, (a ne na tom brdu ni u Jerusalemu)« (Iv. 4).

Jednoga Mu dana dovedu usred Samarije deset gubavaca. Devetorica su bili Židovi, a jedan Samaritanac. Sva desetorica su molila vrućim glasom iz daleka: »Isuse, učitelju, smiluj nam se! I vidjevši ih reče: Idite, pokažite se svećenicima! I kad su pošli, očistiše se. A jedan od njih vidjevši, da se izliječio, povrati se slaveći Boga iza glasa. I pade ničice pred Njegove noge i zahvali Mu; i to je bio Samarjanin. Tada Isus prozbori i reče: Ne očisti li se desetorica, a devetorica gdje su? Zar se nijedan ne nađe, koji bi se vratio i dao slavu Bogu, nego ovaj tuđinac? I reče mu: idi, tvoja ti je vjera pomogla« (Luka 17, 11-19). Tuđinci i stranci će biti Isusu zahvalni za milost vjere, i vjera će im pomoći, a sinovi će je odbacivati i progoniti.

Tako je Isus već u vrijeme svoga propovijedanja k sebi privlačio i tuđince i pogane svojim velikim milosrđem i poukama o divnim božanskim istinama. I Njegovo se djelovanje prenosilo izvan židovskoga naroda. A progoni, koje su već za Njegova života započeli Židovi, još su bili žešći poslije Njegove smrti na njegovim sljedbenicima i sa strane Židova i sa strane pogana. Tako Njegova vjera postaje od svoga početka vjera protivljenja.

KRVAVI ZNOJ

Gusti mrak je pao sa visina
Na lomna stabla starih maslina.
Sablasnu šutnju ništa ne muti,
Granje je mirno, i ptica šuti.

Ne trepte zvijezde u toj noći,
Mjesec sakrio ozbiljno lice.
Tek jedan hoda pognute glave
Polako hoda, — i pada nice.

S gorkim znanjem: u surove ruke
Past' će skoro. I krvave muke
Slijedit će tada. A sjena križa
Tako je tamna, tako je bliza . . .

»Oče, ne može l' drukčije biti?
Zar moram taj gorki kalež piti?«
Ali tada: Neka! O, ne Moja
Nek vrši se sveta volja Tvoja«.

Je l' ritam to tihe, tužne pjesme?
Il' krupne kaplje padaju s česme?
Ne! Krvavi znoj kaplje od muke,
A suza klizi, — grče se ruke.

M. S.

Kongres lajičkog apostolata

LISTOPADA pr. g. održan je u Rimu Međunarodni kongres lajičkog apostolata. Kongresu su sudjelovali delegati 64 zemlje te predstavnici 38 katoličkih međunarodnih organizacija. Kongres je trajao tjedan dana. Za predsjednika kongresa bio je izabran delegat Vietnama Le Van Duc. Kongres je otvoren značajnim govorom kardinala msgra. Pizzardo. Referate su, među ostalim, održali, msgr. Josip Cardyn, osnivač katoličke radničke organizacije »Jocisti«, Joseph Rommerskirschen, predsjednik njemačke katoličke omladine, Viktorija Roch, ministar u vladi indijske države Madras, msgr. Caggiano, nadbiskup kardinal Buenos Airesa, Dr. Pierre J. Serranes, generalni tajnik međunarodne federacije kršćanskih sindikata, prof. Charles Flory, predsjednik francuskog Socijalnog tjedna i dr. Za vrijeme kongresa su osim toga održavani sastanci, na kojima se je raspravljalo o mnogim suvremenim pitanjima kao: Javno mnijenje i intelektualci; obitelj; katekizam, zdravstvo; škola: rad; slobodna zanimanja; misije; život u župi; međunarodni život; apostolat kršćanskog jedinstva i t. d. U subotu 13. listopada održan je na podnožju Palatina Križni Put, a u nedjelju 14. listopada poslije zaključne sjednice, na kojoj su primljene značajne rezolucije, učesnici kongresa su bili primljeni u svečanu audijenciju kod Svetog Oca. Sv. Otac je održao kongresistima veliki govor na francuskom jeziku, u kojem se je dotaknuo najvažnijih problema lajičkog apostolata. Među odličnijim osobama, koji su pozdravili kongres i izjavili žaljenje, što uslijed zaposlenosti nisu mogli sudjelovati, nalaze se: kardinali Lenhart, Gerlier, Saliege, Griffin, predsjednik njemačke federalne vlade Dr. Adenauer, holandski ministar bez portfelja Albergts, luksemburški ministar prosvjete Friede, potpredsjednik skupštine europskog vijeća Jacini, ministar francuske unije Letourneau, biv. lord privatnog pečata Engleske Stokes, belgijski ministar vanjskih poslova Van Zeeland, Clara Boothe Luce, Gertrud von Le Fort, Graham Green, Jacques Maritaine, Henri Daniel-Rops i don Luigi Sturzo.

Budi Volja Tvoja

Mi treba da težimo zatim, da ispunjamo u svemu volju Božju. Ali ne bi bilo dovoljno ostati samo kod težnje, nego treba tu težnju i ostvarivati. U našem životu sretamo toliko protivština, nevolja i patnja, kojima se naša narav i naša volja protive, da nam provođenje volje Božje postaje veoma teško. Zato treba u prvom redu, da molimo od Gospodina jakost za ovo djelo. Preporuča se u tu svrhu slati Bogu kratke molitvice, koje se odnose na podvrgavanje Njegovoj volji. Dobro je često opetovati mjesta iz Sv. Pisma, u kojima se izražava želja za sjedinjenjem s voljom Božjom, kao na pr. Ne moja, nego Tvoja neka bude volja. Ne kako ja hoću, nego kako Ti. Sv. Gertruda je običavala nekoliko stotina puta na dan opetovati: Ljubljeni Isuse, ne moja, nego Tvoja neka bude volja. Ovakove molitvice utječu na našu slabu volju, te ona ojača, pa ta njena snaga djeluje i onda, kad nas stignu protivštine i nevolje. I u njima mi tada sve predajemo u ruke Božje.

Drugo je izvrsno sredstvo pouzdanje u Boga. Da nas stigne ne znam kakova nevolja i patnja, a mi vjerujući, da ju Bog šalje, s najvećim se pouzdanjem predajemo njemu u ruke, o tada je sjedinjenje s voljom Božjom tako lako i tako prirodno. Na taj način možemo da u svim neprilikama života sačuvamo mir u srcu i tiho predanje u Božju providnost prema riječima Psalmiste: U miru ću počivati, jer si me Ti, Gospodine, učvrstio u nadi. Ako čovjek nema djetinjeg pouzdanja u Boga i Njegovu providnost, bojat će se u protivštinama i teško će se podvrći volji Božjoj.

Nadalje da postignemo krepost predanja u volju Božju, treba da sva svoja djela, velika i mala, vršimo s nakanom, da se Bogu dopadnemo, t. j. glavni pokretač naših djela treba da bude želja Bogu omiliti i ispuniti Njegovu presvetu volju. Da to postignemo, treba da često probudimo dobru nakanu, a osim toga ta dobra nakana treba da bude zaista čista, t. j. da iz nje isključimo svaku nuzgrednu zemaljsku nakanu, tako da ostane jedna jedina: vršiti volju Božju.

Ne smijemo misliti, da ćemo preko noći postići krepost sjedinjenja s voljom Božjom u svim prilikama života. Ne, nego malo pomalo, postepeno. Najprije moramo patnje primiti dragovoljno iz ruke Božje i strpljivo ih snositi i potpunim se predanjem podvrgnuti volji Božjoj. Opat Pastor je običavao govoriti: Tko sam ja, da više cijenim svoju volju i svoj sud, nego li Božji? — Nadalje treba nastojati, da patnje primamo od Boga veselo i s ljubavlju. Sv. je Lidvina u svojim bolima govorila: Vrlo mi je drago, Gospodine, da me ne štediš i da me ne prestaješ pohađati patnjama. Najveća mi je utjeha, da se na meni vrši Tvoja volja. Napokon treba da dođemo do toga stepena, da vanjske patnje smatramo kao velika dobročinstva, koja nam Bog šalje i da Mu srdačno za njih zahvaljujemo. To naravno mogu da čine samo savršeni, no uz milost Božju nikome nije nemoguće da se popne i do toga stepena kreposti.

Imade dvije vrsti patnja: tjelesne, vanjske i duševne, nutarnje. Gubitak vremenitih dobara, zdravlja, časti i slično, su vanjske nepogode i zla, koja nas stizavaju. U ovim slučajevima nije tako teško podvrći se volji Božjoj, kao u slučajevima unutarnjih patnja. Takove unutarnje patnje jesu: bezutješnost, suhoća u služenju Bogu, osjećaj ostavljenosti i zapuštenosti od sviju, pa i od Boga. No treba znati, da su i ove vrsti patnje od Boga, te ako su još i kazna za naše pogreške, onda ih pogotovu treba predano primiti iz ruke Božje i ne podati se malodušju.

Svi mi kršćani, i oni, koji teže za savršenim životom, kao i oni, koji samo vrše zapovijedi, molimo svaki dan u Očenašu riječi: Budi volja Tvoja! Tim riječima mi svi podvrgavamo svoju volju volji Božjoj, a u tom je vrhunac savršenstva. Dosad nisam na te divne riječi svraćao mnogo pažnje, no odsad ću ih izgovarati s dubokom vjerom i iskrenim predanjem u volju Božju, osobito u patnjama i suprotivštinama bilo koje vrsti.

GRAD PARIZ proslavio je svečanom sv. Misom na lađi 2.000 godišnjicu svoga osnutka. Lađa se je kretala rijekom Seinom, a uz obalu bio je postrojen vjerni francuski narod.

GOSPODINE, DAJ DA VIDIM

Bilo je to onda, kad je Isus posljednji put ulazio u Jerusalem, da ondje umre. Posljednji puta je prolazio židovskom zemljom. Posljednji puta je dizao ruke, da blagoslovi uboge i nevoljne, koji su pokraj Njegova puta ječali. I kad se približio Jerihu, sjedio je na putu jedan slijepac i molio milostinju. Kad je čuo da mnogo naroda prolazi pokraj njega, zapita: što je to? Rekoše mu, da Isus iz Nazareta dolazi. Uhvati ga neizreciva bol zbog njegove sljepoće i plačući povika za onim, koji bi mu skinuo crnu koprenu s očiju da vidi sunce, ljude, cvijeće i zvijezde. Spasitelj upravi na nj ljubki pitanje: »Što hoćeš, da ti učinim?« Iz njegove duše provali snažni, godinama pridušivan, jecaj: »Gospodine, daj da vidim!« A Isus mu svečanim dostojanstvom i mirom reče: »Progledaj! tvoja vjera ti je pomogla« (Luka 18,35-42).

I danas postoje milijuni koji vape za vidom. To nam pokazuju toliki filozofski sistemi, tolika najraznovrsnija mišljenja o sadašnjem i budućem životu, toliki svjetovni nazori i toliki ljudi, koji se nikada posve ne smiruju tražeći istinu. Goethe je bio jedan od najvećih poznavalaca života i ljudi. I on u svojoj osamdesettrećoj godini na samrtnom krevetu vapi: »Više, više svjetla!« Jest više svjetla, više svrhunaravnoga svjetla traži naše duševno oko. Sve zemaljsko znanje i mudrost nas ne zadovoljava, ne čini sretnima. Kraj svega toga, bili bogati ili siromašni, učeni ili neuki, mi ostajemo samo mucajuća djeca. Tama nam leži u očima. Naše djelovanje i vladanje je kao tapkanje čovjeka u čijim očima nema sunca. Zato neprestano čeznemo za svijetlom i jasnoćom. Za svrhunaravnim sigurnim i jasnim svijetlom.

Promatrajmo, kako malo dijete gleda svijet oko sebe. Široko i začuđeno otvara oči, kao da je prvi puta progledalo. Sve bi htjelo da u sebe upije i stvari i živa bića kao da će tako postati i bogato i sretno. Njegov je pogled dubok i čaroban. On se ne zaustavlja na zemaljskim sitnicama, nego hoće da obuhvati sve i ono što je neizmjerno. U njegovu pogledu nazrijevaš dušu, prozorčić tijela. Ona je ono, što smireno prelazi preko uskoga vidljivoga polja i žuri i čezne za onim, što je naznačeno sjetilnim predmetima, ali nije u njima ostvareno. U djetinjim očima čitamo onu prvu čeznutljivu molitvu: »Gospodine, daj da vidim ono, što se krije iza vidljivoga svijeta«.

To isto dijete promotrimo nakon osamnaest godina njegova prohujala života. U njegovim se očima zaustavilo mnogo toga, što im je to vrijeme suprotstavilo. Bilo je toga: lijepa i ružna, blistavoga poput zvijezda i zaprljana poput blatnih puteva, propalih ljudskih lica i bez mrlja poput snijega bijelog cvijeća, podcikujućeg smijeha, a možda i stenjajućeg umiranja. Od svega toga gledanja kao da su se oči umorile. One ne gledaju više ono, što je neograničeno ni svojom svježinom ni nadom punom iščekivanja.

Tada nastupaju bojažljive godine, u kojima čovjek izbjegava svoju okolinu kao da ne će da vidi vanjski svijet, povlači se u sebe, razmišlja o sebi i hoće prodrijeti duboko u svoj neograničeni i čudnovati nutarnji svijet. Tako želi u sebi naći, što mu njegovo oko nije moglo otkriti u svijetu. I to sanljivo, nejasno čeznuće mladosti nije ništa drugo, nego uzdisanje za svijetlom i jasnoćom: »Gospode daj da vidim!«

Ova je čežnja i molba za svijetlom i jasnoćom na ustima svakoga čovjeka, dokle god mu smrt ne skine s očiju neprozirnu koprenu i ne otvori mu se daleki pogled na vječnost, o kojoj je zapisano: »Niti je oko vidjelo, niti uho čulo, što je Bog pripravio onima, koji Ga ljube!«

Kadkada, već na ovome svijetu rasvijetle zrake vječnoga svijetla naše mutne oči i tamu naše duše. To su časovi, kada milost Božja prodre u našu dušu i kada kao da mrena spadne s naših očiju, a naš život kao da se u jasnom sunčanom svijetlu pred nama razastro. U takvim časovima u nenadanom svijetlu razumijemo mnogi »zašto«? i »čemu«?, s kojima smo prije uzalud mučili naš duh. Mi onda razumijevamo smisao i blagodat pokora kao zagonetnih naklonosti Božjih. U jasnoći takovih pogleda ljubimo ruke Oca, koji nas je iz ljubavi kažnjavao.

Nikad nije dosta moliti za takova rasvjetljenja. Ona su za našu dušu nužna kao sunce za naše tijelo. Takva blaga i topla osvjetljenja su nam potrebna, da ustrajemo i u vjeri i u radosti, jer male naše i najplemenitije misli i najbolji osjećaji bez toga lako se zamrače i nama se čini da smo daleko od Boga i da do nas ne mogu stići zrake milosti. I najveći su sveci imali časove najveće tame i najcrnije dane sljepoće i bacali su se na koljena pred Bogom i plakali s molitvom: »Gospodine, daj da vidim!«

Slikar Franjo Diksee prikazuje nam na svojoj slici »Ne sakrij svoga lica preda mnom« takvu molitvu za svijetlo i jasnoću. Njegova slika prikazuje redovnicu kako osamljena kleči pred snažnom slikom Kristovom, a u njezinoj duši je noć i potpuna tama. Ona ne osjeća slatke utjehe, kakvu je obično imala u molitvi. Osjeća se od Boga napuštenom, premda Mu je žrtvovala svoj život. Ne vidi više tajnih niti, kojima je povezala s Njime svoje patnje i ljubav. U toj duševnoj sljepoći požurila se u hram Božji i bacila se poput slijepca u Jerihonu pred Spasiteljeve noge i moli da je izbavi — da je izbavi iz tame i noći njezina srca i vapi: »Gospodine, daj da progledam!«

Gospodine, daj da progledaju svi kojima treba svijetla, da vide da je prekogrobni, svrhunaravni cilj, naš konačni cilj.

U čemu se sastoji krepostan život

Kad nekog nazivamo kreposnim, tada mu dajemo odliku, od koje nema ni veće ni ljepše na svijetu. Ljepota je ugodna i draga pojava na čovjeku, ali brzo nestaje. Može je uništiti jedna jedina bolest ili rana, ili nekoliko godina života. Za bogatstvom se otima najveći postotak ljudi. Bogatstvo je rijetko stečeno poštenim načinom. Često se stiče nedozvoljenim sredstvima. U svakom slučaju napunja čovjeka strahom i trepetom kod pomisli, da bi bogatstva moglo nestati. I nestaje ga vrlo lako. Jedna vatra, krađa ili pljačka, i netragom je nestalo blaga. Tako redom nestaju sve zemaljske vrednote, a krepost je trajna i stalna odlika pred Bogom i pred ljudima, kao što su trajna i stalna dobra djela, po kojima postaje čovjek krepostan.

Da čovjek stekne odliku kreposti, treba dobra djela činiti redovito, a ne samo kadkada. Kad bi netko išao k svetoj Misi samo na najveće blagdane: Božić, Uskrs, Duhove, Veliku Gospu i Sve Svete — učinio bi doduše dobro i plemenito djelo, ali ga se ne bi moglo nazvati kreposnim. Kreposnim ga se može nazvati tek onda, ako ide redovito k svetoj Misi svake nedjelje i blagdane i pod svakom se Misom dostojno vlada i pobožno moli. Nije krepostan u umjerenosti, tko se samo kadkada trijezan vrati iz društva a ponajčešće se napije i nakon toga surovo postupa sa ženom i djecom. Nego kad se čovjek redovito iz društva vraća trijezan i gotovo svijek kod pića pazi na mjeru, tada tek dobiva odliku kreposti umjerenosti. Volja mora biti tako izvježbana u dobru i toliko postojana u vršenju dobrih djela, da čovjeku s vremenom postane lako činiti dobro, da ga dobra djela jedva stoje napora.

Dobra djela treba činiti rado i veselo. »Vesela darovatelja ljubi Bog« — veli. Sveto Pismo, I kod nas je ljudi tako, da ne gledamo toliko na sam dar, nego više na raspoloženje, kojim se daje dar. Može biti dar velik i dragocjen, ali ako vidimo, da ga darovatelj daje preko volje i mrzovoljasto, nije nam drag. Naprotiv, dar može biti malen i neznatan, ali kad se daje s ljubavlju i toplinom srca, tada nam je drag kao da je osobito velik i vrijedan. Kad dijete ubere cvijet, sam po sebi bez vrijednosti, ali veselo trči k majci i radosno pruža malu ručicu s cvijetom, majka razdragana prima cvijet i privija dijete k sebi kao da je primila dragulj. Tako i mi, kad činimo dobra djela, treba da ih činimo rado i veselo Bogu za ljubav. Samo takva su djela draga Bogu, takva djela Bog nagrađuje blagoslovom svojim na zemlji i vječnim životom na nebu. Toma Kempenac lijepo veli: »Nema ništa slađe od ljubavi, ništa jače, ništa više, ništa šire, ništa zgodnije, ništa punije ni bolje na nebu i na zemlji, jer je ljubav iz Boga nikla i ne može nego u Bogu počivati nad svim stvorovima« (Nasljeduj Krista III, 5).

U krepostima se moramo gorljivo vježbati. To znači: dobra djela treba činiti marljivo i ustrajno. Tako ćemo lakše i uspješnije doći do savršenstva, a time i do većega ugleda pred Bogom i pred ljudima. Jedino krepostan čovjek posjeduje unutrašnji mir, koji je izvor sreće i zadovoljstva. Prava i trajna veličina postizava se samo dobrim djelima, kreposnim životom. Pobožni kralj David veli: »Bio sam mlad; sad sam star: ali ne vidjeh nikada pravednika ostavljena, ni djece njegove da prose kruha« (Ps. 36.25).

Kad nam bude teško činiti dobra djela, sjetimo se mrava i njihove marljivosti, na koju upućuje i Sveto Pismo, kad kaže: »Idi k mravu, lijenčino, promatraj, što on čini, i postani mudar! Ako i nema vođe ni upravitelja ni gospodara, ipak se brine za hranu svoju, skuplja sebi jelo u vrijeme žetve« (Prič. 6,6—8). Ako ova malena i neugledna životinja ulaže toliko truda i smogne toliko marljivosti, da si osigura ovih par dana zemaljskoga života, a nakon toga je sasvim nestaje, zar ćemo mi ljudi biti manje brižni i marljivi u skupljanju dobrih djela, kojima si osiguravamo beskrajni i sretni prekogrobni život! Ako ljudi radi malo propadljive imovine bdiju danju i noću i neprestano rade, s jednakim i s još većim marom treba da se mi brinemo za krepostan život, jer je on trajno blago, koje moljac ni rđa ne uništava, niti ga tati podkopavaju niti kradu« (Mt 6,20.).

RIJEČ BOŽJA

— **Blago onima**, koji slušaju riječ Božju i drže je! — odgovorio si, Spasitelju, onoj ženi, koja je blagoslivljala krilo, koje Te je nosilo i grudi, koje su Te hranile. Blago onima!

Ulazi riječ Božja u duše naše, kao sjeme, što će roditi bogati plod. Čujmo je s visina, kako ispravlja naše zablude i govori nam o vrijednostima, koje vrijeme ne zatire. Riječ Božja živi u nama po velikoj tajni nebeske milosti, ali samo o nama ovisi, da li ćemo je čuvati u srcu ili ćemo je izgubiti.

Ako nas plaše teškoće, ako se bojimo, da nanosi života ne padnu na ovo sveto blago, koje smo primili, onda zaboravljamo, da nismo prepušteni olujama dana i noći. Zaboravljamo onda, da postojiš Ti, Spasitelju, koji zapovijedaš uzburkanom moru i stišavaš pobješnjele valove. Zaboravljamo, da si Ti uz nas, kadgod Te zazovemo — kadgod zamolimo Tvoju pomoć, Tvoje milosrđe. Nisi nas ostavio sirote, već si nam dao snagu, da budemo hrabri, i vjerni, i dosljedni. Dao si nam Utješitelja, da nas vodi i da nas pridiže. I vijenac života obećao si, Gospodine, onima, koji ustraju do svršetka.

Spasitelju naš, mi želimo ostati Tvoji — mi želimo držati riječ Božju. Tvoja istina neka nam bude putokazom — Tvoja Ljubav neka nam bude okrilje. Čuli smo obećanja blaženstava: mi žeđamo za vječitom srećom. Žeđamo, da jednom progovoriš i nama: »Blago vama, jer ste sačuvali vjeru. Blago vama, jer ste slušali riječ Božju«.

O. RUDOLF GOETHE zove se 35-godišnji protestantski svećenik, oženjen, otac troje djece, koji je u Mainzu prešao na katoličku vjeru i zatim zaređen za svećenika. Zasad se još bavi teološkim studijem, te će nakon oko šest mjeseci vršiti potpuno svoju svećeničku službu. 70-godišnji svećenik Goethe, koji je bio također nedavno zaređen u Mainzu, bio je »duhovni otac« ovoga obraćenika, jer mu je nekad bio učiteljem u protestantskoj Crkvi. Obojica su dakle, nekadanji protestantski pastori, sada katolički svećenici-obraćenici.

PODLISTAK

VIDLJIVO I NEVIDLJIVO

Popodnevni brzovlak iz Beograda u Zagreb bio je krcat. Ja sam ga na večer dočekao u Banovoj Jarugi, došavši od Barča, ali nisam mogao ući u svoj III. razred već sam morao nadoplatiti i posredovanjem konduktera potražiti odio u II. razredu. Bio je kasni sumrak, a vagon nije bio osvijetljen, te nisam mogao vidjeti svoje suputnike, ali sam odmah opazio, da se između njih vodi živa prepirka. Povišeni ženski glas, koji mi je pri ulazu u odio vagona udario u uši, bio mi je dokaz, da je prepirka trajala nešto podulje, i da do zaključka nije došla, jer je govornica iz sumraka govorila:

»Ali Vi jamačno ne možete poreći, da ima nevidljivih sila izvan nas, koje upravljaju zbivanjem, a da mi na njih ne možemo utjecati, ma da su za nas od presudne važnosti«!

— »Vjerujem samo u ono, što vidim«! — odgovori meni nepoznato lice iz sumraka.

— »Dakle za Vas ne postoji ništa od onoga, što ne možete vidjeti!?« — upadoh ja nenadano.

— »Dakako, da ne!« — potvrdi on odlučno.

— »A ja Vas ne vidim, pa ipak znam, da ste tu« — odgovorim ja, šaleći se.

Društvo u odjelu na to se veselo nasmijalo, a neznanac iz polumraka odgovori izazovno:

»Ako me i ne vidite, ali me čujete, a to je jamačno dovoljan dokaz, da sam tu. Ja bih mogao nekomu iz mraka dokazati i drugim načinom, da sam prisutan, pa makar me on ne bi ni vidio- — ali mogao bi osjetiti moju šaku!«

— »Dakle vidite« — ja ću na to mirno — »da čovjek ne mora baš vidjeti stvari, a da ipak zna, da one postoje«.

— »Bez svake sumnje!« — odvrati brzo neznanac. — »Što se stvari ili osoba tiče, o tom smo na čistu. Ali ne mogu vjerovati u duhove ili takva bića, koja ne spadaju u krug prirodnih tjelesa ili materije. Ne vjerujem i ne pojmim, kako itko može vjerovati u neke sile, koje nisu materijalne«!

— »A da li vjerujete, da postoji elektriciteta?« — upitam ja. —

— »Dakako! Ali ona je ne samo naučno dokazana činjenica, nego se i tehnički iskorišćuje« — odgovori on.

— »Dakako, da se iskorišćuje! Ali i elektronski titraji tehnički se iskorišćuju: mi posjedujemo radio-aparate, koji nam omogućuju, da slušamo, što nam se javlja iz hiljada kilometara daljine. Slušamo pjevanje, svirku, pa čak postoje aparati i za prenošenje slika putem elektronskih titraja. To su aparati za gledanje u daljinu ili »televizijski aparati«. A tko je ikada vidio elektronske valove ili zrake!?«

— »Ako elektronski valovi nisu vidljivi, ali su ipak zbiljski, što je baš aparatima za radio ili t. zv. »prijemnicima« objektivno dokazano« — odgovori on.

— »Dakle ste ipak priznali, da postoje i takve pojave, koje se ne mogu vidjeti. Ja bih štaviše rekao, da ima i takvih pojava, koje se mogu vidjeti, a ipak stvarno ne postoje. Na pr. slike u ogledalu. Vi se gledate u ogledalu baš tako, kao da iza ogledala ima neko drugo tijelo, istovjetno s Vašim. A ipak iza ogledala nema ničega slična vama. To nije priviđanje, jer kada god stanete pred ogledalo, uvijek vidite istu svoju sliku. A ipak na mjestu te slike ne postoji ništa«. —

— »To, što Vi pričate, jednostavna je posljedica pravila o odrazu svjetlosti od ravne plohe ili ogledala« — odvrati on.

— »Dakako!« — rekoh ja — »Ali baš u tom grmu leži zec! Zar ste time dokazali, šta je to svjetlo!? Ili ste dokazali, da je svjetlo materija, koju možete vidjeti, vagati, mjeriti?! Nauka dokazuje, da se ono širi brzinom od 300.000 km na sekundu i da ono nije ništa drugo nego izvanredno brzo titranje (osciliranje) nečega, što ne možemo pravo ni opisati, što se ne da vagati, svemirskog etera ili nečega takvoga, što je u smislu isto: nevidljivo, bez težine i bez svojstva, da se može zatvoriti u staklo, jer je tako fino, da prolazi i kroz najgušće staklo. Šta je to »nešto«, što tako izvanredno brzo titra i što ispunjuje sav svemir!? Tko može na to dati odgovor!? Pa ipak nitko ne sumnja u to, da svijetlo postoji. I ne samo da postoji, nego i to, da od njega zavisi savkoliki život na zemlji, jer bez svijetla ne bi živjelo ni raslo zeleno bilje i ne bi proizvodilo hranu, koja je za život ljudi i životinja prijeko potrebna«.

— »Ali svijetlo je vidljivo« — ubaci on. — »Svaki čovjek, koji ima zdrave oči, može gledati svijetlo i ne može ga poricati«.

— »Da, ali tu ste opet priznali, da svjetlo postoji samo za ljude, koji imaju oči, sposobne za gledanje. Slijepac bi mogao tvrditi, da svijetlo ne postoji, jer ga on ne vidi. Ali i ljudi zdravih očiju ne vide sve zrake, što ih Sunce šalje za Zemlju. Spektroskopija nam dokazuje, da ima s ovu i onu stranu duginih boja područje nevidljivog svjetla, za koje ljudsko oko nema osjećanja. A i to nevidljivo svijetlo postoji, te se može dokazati znanstvenim aparatima.

Vlak se približavao Zagrebu, a među putnicima se pojavila uznemirenost. Jedna mlada gospođa rekne svome suputniku: »Pazi, da dozoveš brzo službenika za prtljag. Znaš, da imamo karte za kino!«

— »Eto vidite!« — ubacim ja primjedbu — »moderni kinematograf, koji sve govori i pjeva, također je živi dokaz, da postoje nevidljive i nečujne zrake ili valovi titraja nevidljive, eterske materije, koje se prikladnom, dobro smišljenom elekromagnetskom aparaturom mogu tako promijeniti, da postanu dijelom vidljive, a dijelom zvučne, te ih naše uho može dobro zamjećivati.

Tko dakle tvrdi, da ne postoji ono, što on ne može vidjeti ili razumjeti, sličan je slijepcu, koji poriče svijetlo zato, što ga on ne može vidjeti!«

III. Korizmena nedjelja

16. III. 1952.

Današnje sv. Evanđelje pripovijeda (Luka 11,14—28), kako je Isus odgovarao farizejima na objede, da po Belzebubu, knezu đavolskom, izgoni đavle. Isus je naime malo prije toga izliječio jednog nijemog čovjeka, opsjednutog od đavla. Sada je dokazivao farizejima, kako im je prigovor neosnovan. Kad bi pomoću đavla izgonio đavle, znači, da bi đavolsko kraljevstvo bilo razdijeljeno, jedan bi radio protiv drugoga, a to oni sigurno ne čine. Zaključuje, da On izgoni đavle Božjom jakošću i da je to dokaz, da je k njima došlo kraljevstvo Božje. Nadalje u vezi s opsjednutim opisuje, kako se treba đavla čuvati. Kad ode iz čovjeka, vraća se on natrag sa sedam drugih đavola gorih od sebe, i ako nađe čovjeka sklona, da ih primi, ulaze ponovno u njega i muče ga jače nego prije. Iza toga Isusova razlaganja usklikne jedna žena iz naroda dižući Mu se: Blago tijelu, koje Te je nosilo i prsima, koja su Te dojila. On na to odgovori: Još više blago onima, koji slušaju riječ Božju i drže je.

1. Izagnao je Isus đavla, koji je bio nijem, i progovori nijemi. Đavao je zapriječio uši njegove, da ne čuje riječ Božju, i jezik njegov, da Boga ne slavi. Đavao je oduvijek najveći neprijatelj čovjeka i Boga. Ne može živ vidjeti, kako čovjek krepostnim životom ide k Bogu, pa nastoji svim podmuklim načinima, da ga od toga puta odvrati Najveće mu je veselje, kad može čovjeka opsjesti i njime potpuno zavladati. Nekada je bilo mnogo opsjednuća, jer je đavao imao veću vlast nad ljudima. Ali odkako je Isus slomio vlast đavolsku svojom mukom i smrću na križu, nema on ni izdaleka toliko vlasti nad ljudima, a posebno nad kršćanima. On ipak uvijek navaljuje na čovjeka svojim napastima nastojeći da mu volju sklone na zle čine. Ne štedi nikoga, kao što nije poštedio ni samog Gospodina Isusa. Ali jedan pobožni uzdah, jedan znak križa, zaziv imena Isusova, tjera mu strah u kosti i on bježi. Treba zato da se često služimo tim svetim sredstvima protiv napasti đavolske.

2. Pomoću Belzebuba, poglavice đavolskog, izgoni đavle. Tako su Isusu podmetnuli farizeji, ljudi puni zavisti i zlobe. Vide svaki dan dobra djela, koja čini, i čuju svaki dan Njegov uzvišeni nauk, jer »nikad čovjek nije tako govorio, kao što govori ovaj čovjek«, pa ipak Ga objeđuju. Objeđuju Ga najgorom stvari, koja se samo može zamisliti. t. j. da je u vezi s đavlom. Zli ljudi sude uvijek zlo. Tko je zločest, svatko mu je zločest. Isus je došao, da pobijedi đavla, a ne da se ortači s njime. On je onaj jaki čovjek, koji će svladati demona i osloboditi ljudski rod od njegova jarma. On donosi divnu nauku božansku, koja grije promrzla srca, i ulijeva u dušu slatku milost svoju, po kojoj postajemo Bogu slični. On nam pokazuje put k visokom moralnom životu, na kojem se temelji prava kultura duha. On nas na tom putu i jača svetim svojim sakramentima. O kako je on daleko od Belzebuba. Kao nebo od pakla.

3. »Tko nije sa mnom, protiv mene je, a tko sa mnom ne sabire, prosipa«. Isus označuje dva tabora: jedan je uz Njega, drugi protiv Njega. Nema sredine, onih mlakih, koji ne bi ni amo ni tamo, indiferentnih. I takove proglašuje On svojim protivnicima. Od svojih pristaša traži On da budu potpuno Njegovi, i umom i srcem i djelima. Svi moraju biti aktiviste.

Svi treba da sabiru, inače prosipaju. Ne da čuvaju sabrano, toga nema, nego prosipaju. Ne možeš biti Božji i vražji. Što više, ne možeš biti i Božji i svoj, nego samo Božji.

Sv. PATRIK

Pokrštenje Irske spada među najzačudnije događaje u životu Crkve petoga vijeka. Ovo je veliko djelo izveo sam samcat jedan apostol — sv. Patrik u nekoliko godina. Otada je Irski narod sve do danas ostao najvjerniji Katoličkoj Crkvi, usprkos stoljetnih strašnih progona, i dao je Crkvi u toku vjekova mnogo svetaca tako, da je Irska s pravom prozvana otokom Svetaca.

Sv. Patrik rodio se u Dumbritonu u Škotskoj g. 377. Njegova je majka bila u rodu sa sv. Martinom, biskupom u Turu u Francuskoj. Bilo mu je šesnaest godina, kada su ga zarobili irski gusari i prodali nekom veleposjedniku. Kod njega je kroz šest godina kao pastir u bregovima provodio svet i pokornički život. Naučio je jezik i običaje i upoznao duh irskoga naroda. Odatle se uputio preko Francuske na hodočašće u Italiju, a onda otišao kući. Objavio mu se anđeo Viktor (Pobjednik) i pozivao ga na apostolat u Irskoj. Zato je opet otišao u Francusku sv. Germanu, biskupu u Aukseri. Kad je u Irskoj umro biskup Paladije, jedva stupivši na irsko tlo, posvetio je sv. German Patrika za irskoga biskupa g. 432.

Irska je bila podijeljena na više plemena. Patrik je svagdje nastojao najprije obratiti poglavicu plemena, a onda se za njim povelo cijelo pleme. Najteže je bilo suzbiti moćan utjecaj poganskih svećenika-druida. To je bilo nemoguće, ali je Bog mnogobrojnim velikim čudesima potvrđivao riječi svoga apostola. Bez tih se čudesa nikako ne bi moglo protumačiti tako naglo obraćenje cijeloga irskoga naroda, ono oduševljenje, duboka privrženost i nepokolebiva vjernost, s kojima je irski narod zauvijek do u dno svoje duše prihvatio svetu katoličku vjeru. U ime Presvetoga Trojstva na očigled cijeloga naroda i poganskih svećenika sv. Patrik je uskrisio trideset i tri mrtvaca. Poglavica razbojnika Mak Kil htio ga je osramotiti. Stavio je u lijes svoga živoga prijatelja s namjerom, da zamoli Sveca, da oživi njegova tobože mrtvoga prijatelja. Ali na svoje zaprepaštenje opazio je, da je njegov prijatelj doista umro. U teškoj boli zamolio je sada iskreno sv. Patrika, da mu oživi prijatelja. Svetac je to i učinio. Nato se Mak Kil obratio, činio veliku pokoru i postao velikim Svecem Irske.

G. 442. Patrik je pošao u Rim, da izvijesti Sv. Oca Papu o svom radu i da zamoli, da se u Irskoj provede crkvena organizacija. Na povratku g. 444. osnovao je metropoliju u Armagu. Sam je posvetio oko 300 biskupa, jer su se mnogi od njih odrekli časti i povukli u samotan život molitve i pokore. Oko g. 455. i sam se sv. Patrik odrekao episkopata i živio u samostanu u mjestu Sabal. Za svoga je nasljednika postavio sv. Benigna, koji ga je još od djetinjstva posvuda pratio na apostolskim putovanjima.

Sv. Patrik je umro 17. ožujka 460. g. Umotan je bio u platno, što mu je spremila djevica sv. Brigida (to nije sv. Brigita!)

Irci su kroz sve vjekove iskazivali sv. Patriku izvanredno štovanje i odanost. Nikada ni jedan narod nije tako štovao svoga narodnoga apostola kao što Irci slave sv. Patrika. Svečevu grobu hodočastila su uvijek, a osobito u srednjem vijeku, mnogobrojna hodočašća, koja su ovjekovječila glas o njegovoj svetosti i o njegovim čudesima. List djeteline je narodni simbol (znak) Irske, jer se je, prema predaji, sv. Patrik služio listom djeteline, da nekako približi shvaćanju vjernika nedokučivo otajstvo presvetoga Trojstva. U Armagu se do g. 1538. čuvao pastirski štap Svečev, a onda ga je dao spaliti Henrik VIII. Svečevo malo zvonce čuva se i danas u narodnom muzeju u Dublinu.

Na Taboru

Gospodine, tri Tvoja učenika vidjela su Tvoje preobraženje na Taboru.

Svjetlost je zatravila njihova lica i oči. Objavljenje Tvoje božanske ljepote ispunilo je strahom čovjeka.

A Petar ipak reče: «Dobro nam je ovdje biti...«

I mi Te molimo, Gospodine: vodi nas kroz život, koji nam je darovan, da Tebe upoznamo. Vodi nas iz sutona, kojemu se svi približavamo na kraju našega puta, vodi nas na Tabor gdje ćemo Tebe ugledati.

Molimo Te: otvori naše oči da mogu gledati sjaj i sreću. Uzdigni naša srca, da mogu osjetiti veličinu i istinu.

Izađi pred nas, preobraženi Isuse, kako bi se Tvojom ljepotom ispunila sva naša duša. Daj, da vidimo Tebe, Kralju visina, da bismo našli svu onu radost, koju tražimo i za kojom žeđamo. Daj, da ostanemo s Tobom, jer je samo tamo dobro, gdje Ti milosrdno skidaš s naših ramena sve boli, koje čovjek mora pretrpjeti. Samo je tamo utjeha, gdje Ti zoveš u kraljevstvo Oca svojega, pripravljeno nama do vijeka.

Gospodine, vodi nas na Tabor, slavi svoj.

Mi Te molimo.

O. Flanagan

Diljem čitavoga svijeta poznato je ime o. Flanagana, američkog svećenika, utemeljitelja »Dječjeg grada«. O. Flanagan je umro 1946. i sada je izašla u Americi knjiga, koja sadrži njegov životopis.

Za vrijeme velike krize župnik jedne župe predgrađa grada Omahe, mjesta, kroz koje su prolazili žeteoci dolazeći sa zapada, o. Flanagan se je upoznao s očajem gladi tisuća i tisuća nezaposlenih. Njemu je pala na pamet čudna misao, koju je odmah nastojao oživotvoriti ustrajnošću sveca. Bez ijednog dolara priđe osnivanju skloništa za siromašne lutalice, pouzdavajući se u snagu vlastite ljubavi i u pomoć kršćanske braće. Njegovo prvo djelo uspjelo je preko očekivanja.

Međutim, uskoro iza toga on započne drugu akciju. Šetajući ulicom i pohađajući sudske dvorane dođe do zaključka, da hladna i suhoparno dijeljena pravda pomaže razvijanju kriminaliteta među zapuštenom djecom. I on shvati pravi svoj poziv. Počeo je time, da je iz ruku »pravde« istrgao pet dječaka, koje su proglasili zločincima zato, jer su počinili krađu u očaju gladi. Ovaj skoro nepoznati katolički svećenik našao se je u sudskoj dvorani, kad se je sudilo ovim mladim »zločincima«. Ustane, priđe sudskom kolegiju i zatraži, neka se njemu izruče ovi dječaci. Začuđeni suci udovolje njegovu traženju i o. Flanagan izađe iz sudnice s nepovjerljivim divljenjem prisutnih u pratnji pet odrpanaca, sa zamotkom čokoladnih bombona, malo dolara i mnogo ljubavi. »Grad dječaka« je toga dana bio utemeljen s kapitalom od pet obješenjaka, koji su se divili, što ne moraju ići u zatvor i s mnogo nade. O. Flanagan otvori »dječačku kućicu« u jednoj praznoj i zakrpanoj baraci te je ispuni ljubavlju i pouzdanjem u Božju i ljudsku dobrotu te u darežljivost građana Omahe, koji su mu, zadivljeni njegovom srčanom ljubavlju, počeli slati sve veće prinose. O. Flanagan je bio svojim dječacima i otac i majka; nikad ih nije kažnjavao niti ih je mučio bilo kakvom disciplinom ili dnevnim redom. On ih je ljubio i ljubavlju ih je spasavao; postali su normalni dječaci, koji su zaboravili na bijedu i zločine. Dječaci, koji su bili gladni ljubavi, spašeni su zauvijek toplinom njegovih osjećaja. Među dječacima o. Flanagana nije bilo povratnih zločinaca, jer je on, koji je neizmjerno ljubio Boga i ljude, imao dar, da svojom blizinom djeluje na popravak ovih dječaka.

O. Flanagan je imao duboko pouzdanje u Božju Providnost i u tome je on vidio jamstvo svoga uspjeha. Darežljivost prijatelja, uspjeh sabirnih akcija, plemenitost nepoznatih dobročinitelja, sve se je to njemu činilo sasvim naravnim i on je za to zahvaljivao Bogu. Njegovo je djelo raslo i uspijevalo kao u snu. O. Flanagan je bio sanjar i pjesnik kao svaki Irac. Lutalice, razuzdanici, sirote, budući banditi, crni, crveni, žuti, protestanti, katolici, Židovi i oni bez ikakve vjere — svima je on otvarao svoj široki zagrljaj, sve je k sebi primao, a da od njih nije ništa tražio, ništa zahtijevao; podijelio je s njima krov i koru kruha, brige i radosti, dajući im uvijek bez mjere svoju ljubav. Sa svojim dječacima je bio dijete, učitelj, a ponajviše duboki psiholog. Razumijevao je slabosti pojedinaca, ljubio je svakog pojedinog, popravljao je svakog pojedinog na poseban način: s krajnjom strpljivošću je razumijevao svaki pokret, svako reagiranje. U toplini jasnih očiju, koje su prodirale do dna duše, njegovi su dječaci ponovno postajali nevini. Odgojeni u svojoj školi u punoj slobodi, u prirodi, baveći se glazbom, sportom, a samoupravom priviknuti na osjećaj odgovornosti i bratstva njegovi dječaci zaboravljahu na zlo i postajahu ozbiljni i puni ljubavi »Nije mi težak, Oče, moj brat«: dječak, koji na svojim ramenima nosi nepoznatog hromog dječaka, to je grb i geslo »Dječačkog grada«, to je sadržina velikog djela o. Flanagana. On je postao dijelom svakoga od onih tisuća dječaka, koji su spašeni od ulice i pokvarenosti; on se nalazi u svakom od onih njegovih dječaka, koji su postali hrabri vojnici, uplivni ljudi, očevi obitelji, uzorni građani. »Nema zlih dječaka« govorio je o. Flanagan. Ova izreka je najljepša od svih onih, koje odgojitelj može primijeniti. On je bio sretan, što je svakog dana činjenicama mogao dokazivati njenu istinitost nasuprot onima, koji su ga držali čudakom i sanjarom.

Umro je 1946., pošto je doživio užase rata i osjetio, koliko je cijelom svijetu potrebno njegovo djelovanje. Htio je, da u Europi započne djelom, koje je s toliko uspjeha proveo u Americi. Međutim, smrt je prekinula njegovo djelovanje. Ali drugi, nadahnuti primjerom ovoga giganta ljubavi, nastavljaju njegov rad. On ipak još uvijek radi za svu djecu čitavoga svijeta, kojima je ostavio u nasljedstvo svoje veliko srce.

IZ BIBLIJE

Prorok Nahum o propasti Niniva

Nekih 100 godina nakon toga, što je Bog povodom propovijedanja proroka Jone poštedio grad Ninive od propasti, jer su Ninivljani činili pokoru i obratili se, djelovao je prorok Nahum, koji je Ninivama navijestio neminovno razorenje. Taj je prorok bio rodom iz mjesta Elkoš u Galileji. Djelovao je u vrijeme između g. 663—612. pr. Krista. U to je vrijeme Asirski kralj Asurbanipal (669—626.) proširio granice asirskog kraljevstva čak u Egipat, gdje je g. 663. pr. Krista osvojio utvrđeni grad Tebe u južnom Egiptu. Katastrofu razorenja Tebe spominje prorok Nahum (3,8 hebr. tekst: No-Amon) kao zorni primjer, kako će se isto dogoditi s gradom Ninivama. Čitava proročka knjiga Nahumova uopće je namijenjena naviještanju propasti grada Niniva radi toga, što su opačine toga grada prevršile već svaku mjeru.

Na početku Nahumove proročke knjige veliča se Božja svemogućnost i pravednost u kažnjavanju grešnika; makar se oni kako mu drago osilili, da im nitko ne može odoljeti, ali Bog nalazi načina, da ih ponizi i pokori. Naprotiv Bog je dobrostiv onima, koji se čvrsto u njega ufaju, te će im pružiti svoju pomoć protiv nasilnih neprijatelja.

U Ninivama, kao glavnom gradu asirskoga kraljevstva, bila je u to doba usredotočena najjača politička vlast nad narodima gotovo čitave prednje Azije. Svi su više ili manje morali plaćati danak Asircima i priznavati njihovu vrhovnu vlast. U Ninivama, kao kraljevskoj prijestolnici asirskog kraljevstva, bilo je nagomilano silno bogatstvo plijena pokorenih susjednih naroda. Taj se narod u svojim pobjedama uzoholio i uzobijestio tako, da se nije žacao ni najokrutnijih nasilja u postupku s pokorenim narodima. U vjerskom i moralnom pogledu vladala je u gradu Ninivama najveća pokvarenost. Osobito je uz klanjanje krivim bogovima bila raširena opačina javnog bluda i raznih praznovjerja, zatim varanja u trgovini i nezasitna pohlepa za stjecanjem zemaljskoga bogatstva. Zato prorok dovikuje tome gradu: »Jao, krvavi grade, koji si sav pun laži i nasilja. i ne daš se odvratiti od grabeža! Čuj dakle zviždук biča, štropot kola, topot konja ili buku četveroprega, što ti se približuju; gledaj sijevanje mača, bljesak koplja, a zatim mnoštvo poubijanih i teške ruševine, te bezbroj ljudskih lješina! Radi mnoštva sramotnih grijeha bludnice i zavodljive čarobnice ja ću razotkriti tvoju sramotu pred narodima i sasut ću na tebe gnjusobu i prezir za primjer svima, tako da će svaki, koji te vidi, odvraćati se od tebe... Sve će tvoje utvrde propasti, kao plodovi smokve, kad se potrese... Vrata tvoje zemlje širom će se otvoriti i oganj će proždrijeti tvoje prijevornice. Poginut ćeš od mača. Tvoji čuvari kao skakavci: kad sine sunce, oni odlijetaju netragom. Tvoji pastiri su zaspali; asirski kralj i tvoji knezovi pokopani su: tvoj se narod posakrio među gorama... Tkogod čuje o tebi, lamat će nad tobom rukama«.

I doista. Ninivama se doskora približavao dan ispunjenja Nahumova proročanstva o njihovoj propasti. Propast toga grada navijestio je prije svoje smrti i pobožni stari Tobija, koji je živio u asirskom sužanjstvu govoreći: »Doskora će propasti Ninive, jer Božja riječ ne ostaje bez učinka«, — opominjući svoga sina mladog Tobiju, neka što prije iseli iz Niniva. Proroštvo o propasti Niniva ispunilo se god. 612. pr. Kr. za posljednjega asirskoga kralja Asuredililani-a, kad je na taj grad došao pohod silnih neprijateljskih vojnika, i to s južne strane babilonska vojska pod vodstvom Nabopolasara, i s istočne strane medijska vojska pod vodstvom Kiaksarovim. Opsada grada trajala je, kako spominju povjesničari Herodot, Berosus, Josip Flavije i Diodor Sicilski, preko dvije godine, a u trećoj godini nastala je uslijed proloma nasipa rijeke Tigrisa u Ninivama strašna poplava, koja je uništila grad, a potom su ušle neprijateljske vojske, koje su ga potpuno opljačkale i do temelja razvalile. Što nije postradalo od poplave, bilo je uništeno požarom. Tako je grad postao potpuno sravnjen sa zemljom. Na Ninivama i Asirskom kraljevstvu obistinila se riječ proroka Isaije: »Narod i kraljevstvo, koje ne služi Tebi (Bogu), propast će, i narodi će biti opustošeni samoćom« (Is 60,12).

Model Sunčeva sustava

Prirodne veličine u Sunčevu sustavu tako su velike za nas sitne stanovnike na Zemlji, da ih ne možemo predočiti. Da bismo uočili točne omjere veličina i daljina Sunca i planeta, predstavit ćemo model Sunčeva sustava, umanjen 10 milijardi puta prema prirodnoj veličini. To znači, da su daljine i promjeri Sunca i planeta smanjeni za 10 milijardi puta.

Zamislimo, da se nalazimo na velikoj ravnici, koja mjeri u dužini i širini 1200 metara. U sredini stoji u zraku **Sunce** — osvjetljena kugla promjera 14 cm (kao velika jabuka). Najbliži Suncu — planet **Merkur**, zrnce promjera 0,48 mm, kruži u daljini od 6 m. **Venus** veličine 1,22 mm (kao makovo zrno) bio bi daleko 11 m. Sada dolazi **Zemlja**: ona bi bila velika 1,27 mm (također kao makovo zrno), a obilazila bi oko Sunca u daljini od 15 m. Njezin pratilac **Mjesec** zrnce praha od 0,34 mm kolutao bi oko Zemlje u daljini od 4 cm. Planet **Mars** bio bi zrnce od 0,68 mm (promjer polovinu manji od Zemlje) i nalazio bi se na svojoj putanji daleko od Sunca 23 m. Iza Marsa kružili bi **asteroidi**, njih preko 5000 sitnih planeta u obliku mikroskopskog praha, u srednjoj daljini od Sunca 42 m. Gorostas između planeta **Jupiter** bio bi predstavljen kuglicom promjera 14,27 mm (veličina trešnje), a kružio bi daleko od Sunca 78 m. **Saturn** bio bi velik 12 mm (malo manja trešnja) u daljini okruglo 150 m. **Uran** je kuglica od 5 mm (kao grašak) u daljini od blizu 300 m, **Neptun** veličine 5,3 mm (također kao grašak) kružio bi u daljini od 450 m, a najdalji **Pluto** zrnce od 0,6 mm (polovina promjera Zemlje) obilazio bi oko Sunca u daljini od 600 m.

Sunčev sustav ovog modela, odnosno staza krajnjeg planeta Plutona ima veličinu promjera, 1200 metara. Kada bismo htjeli prikazati najbližu zvijezdu stajaćicu Proxima Centauri, morali bi je postaviti daleko 4.000 km, na pr. u Abesiniju. Najbliža zvijezda našeg zvjezdanog neba, sjajni Sirius, bio bi pak po istom smanjenju daleko 8.200 km, n. pr. u Južnoj Africi. Po tome se vidi da je **cijeli Sunčev sustav** prema daljini zvijezda stajaćica — **jedna točka**. U modelu nebeske kugle, koja ima promjer od 54 cm, te na svojoj površini omeđuje samo najbližu zvijezdu stajaćicu — cijela bi se Sunčeva obitelj morala smjestiti u središtu te kugle na prostoru točkice od 1/12 milimetara! Tako je sitan Sunčev sustav prema najbližem razmaku u svijetu stajaćica. Pored sve svoje golemosti, obzirom na zemaljsko, on je **atom** spram gorostasnih dimenzija svemira. Ova poredba odgovara ne samo u pogledu omjera veličine, nego i u pogledu sustava: kao što elektroni kruže oko atomske jezgre, u kojoj je usredotočena gotovo čitava masa i energija atoma, tako planeti kruže oko Sunca, u kojemu je usredotočena gotovo sva masa i energija Sunčeva sustava. Sva tjelesa okolo Sunca, nemaju zajedno ni sedamstoti dio težine Sunca. Samo što promjer sitnog atoma iznosi desetmilionti dio milimetra, a promjer Sunčeva sustava dvanaest milijarda kilometara. Između obe veličine stoji čovjek.

Osupnuti gledamo uređenje Sunčeve obitelji. Oblijeću nas pitanja: zašto su sva ta svemirska tjelesa baš kugle? Zašto baš svi idu gotovo točno u ravnini Sunčeva ekvatora, a ne kojekuda? Zašto se i Sunce i svi svjetovi vrte oko stalnih osovina? A zašto i svi opet od zapada k istoku? To ne može biti slučaj!

Evo nam u našoj maloj koloniji svemira pregršt čudesa i tajni, koje već oko 8000 godina muče um ljudski. Ni danas im on nije došao do dna!

Mihajlo Pupin, učenjak svjetskog glasa, Srbin rodom iz Banata, profesor na sveučilištu Kolumbiji u Americi (umro g. 1935.) kazao je: »Mi stojimo pred dvije mogućnosti: Ili vjerovati da svemir i veličanstveni zakoni i red u njemu, jesu naprosto posljedice slijepog slučaja, ili da su posljedice jednog Uma. Ja osobno vjerujem u božanski Um«.

— **»ZLATNI PRSTEN«** zove se katolički socijalni pokret, koji je nastao u Francuskoj, g. 1939.. Pokret ima za cilj, da neposrednim djelovanjem svojih članova, koji djelotvorno treba da daju primjer kršćanske ljubavi, kršćanskog prijateljstva i bratske evanđeoske pomoći, vrši apostolat socijalne obnove svijeta u Kristu. Pokret se sastoji od manjih grupa, koje se češće sastaju te na ovim sastancima članovi grupe iznose svoja iskustva u vršenju apostolata. U samom Parizu postoje 173 ovakve grupe, a pokret se je proširio po cijeloj Francuskoj, Holandiji, Belgiji, Švicarskoj, Austriji, Kanadi i Egiptu.

Iz katoličkog svijeta

U AKRI, glavnom gradu Zlatne obale, u Africi posvetio je biskup Noser devetu katoličku crkvu. Pred kojih desetak godina bila je tamo jedna jedina crkva. Kod prve sv. Mise u crkvi posluživali su dva dječaka jedan Englez, a drugi domaći Afrikanac. Biskup Noser otvorio je i novu školu sv. Marije u Somenyji, a uskoro će početi i gradnja katedrale prema osnovi biskupovoj.

JAPANSKO MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA najavilo je obnovu diplomatskih odnosa s Vatikanom odašiljanjem japanskoga ministra u Vatikan i papinskoga foro-nuncija u Tokyo. Odnosi su bili obustavljeni god. 1945., kada je general Mac Arthur opozvao japanskog poslanika Kena Haradu, umjesto kojega je postao u Vatikanu tajnik poslanstva Augustin Kanayama, katolik.

U DUBRANU, u Južnoj Africi, počet će se 30. travnja petodnevni Marijanski jubilejski kongres u nazočnosti petorice nadbiskupa, 21 biskupa i prelata, te oko 60 hiljada svećenika i laika, kao i papinskog legata. Opća je tema kongresa »Južna Afrika za Krista po Mariji«. Velika zborovanja i pontifikalna Misa biti će održana na trkalištu Greyville. Predviđeno je izvođenje Muke Isusove poput onog u Oberammergauu u Bavarskoj, te »živa krunica« u noćnom osvjetljenju uz sudjelovanje zbora od 6000 pjevača. Prilikom kongresa bit će Bl. Djevica proglašena zaštitnicom i nebeskom Kraljicom Južne Afrike. »Hoćemo da učinimo Kongres«, kaže glavni organizator O. Sheldon Kelly, »pobjedom naše Gospe, koja je premalo poznata u našoj zemlji, a svatko izvana neka nam pomogne molitvama za tu dobru stvar«. Taj je Kongres ujedno proslava stote godišnjice dolaska Oblata Bezgrješne Djevice kao prvih misionara Južne Afrike.

— **»WORLD MISSION«** se zove nova američka misijska revija, koju izdaje msgr. Fulton J. Sheen, od nedavna pomoćni biskup New-Yorka. U uvodnom članku ove revije msgr. Sheen piše: »Providnost otkriva zastor, koji je pokrivao istočnu civilizaciju. U ovom kasnom satu povijesti Utjelovljenje pokazuje svoju snagu, kao i u prvim danima kršćanstva. Zapad treba da upozna ono, što Isus sada vrši na Istoku.« Revija ima za program slijediti kulturni i duhovni razvitak raznih naroda; upoznati duh različitih kultura, otvorena srca, ali bez kompromisa, pripraviti susret tih civilizacija u kršćanstvu; proučavati mogućnost da se misijska akcija uvrsti u program raznih međunarodnih organizacija; naglašavati načelo, da misijska akcija nije fakultativna već poglavita obveza svakog kršćanina. U reviji surađuju pisci iz raznih strana svijeta: kardinal Spellman, msgr. Celso Constantini, afrikanac msgr. Kiwanuka, Indijanac msgr Raynold, Jacques Maritain, Japanac prof. Tanaka, Kinez prof. Wu i mnogi drugi.

— **U TRUNG PHUONGU**, vietnamskom gradu, zadnje vrijeme se opaža veliki val obraćenja na katoličku vjeru Samo prošle godine zabilježeno je u ovome gradu preko 10.000 obraćenika. Nema tome mnogo na katolicizam se je obratila upraviteljica jedne od najvećih pagoda u ovome gradu. Ovu pagodu je obraćenica sama dala izgraditi početkom ovoga vijeka.

O BROJU SVEĆENIKA U SVIJETU objavljena je nedavno statistika. Prema toj statistici u Italiji ima 56.000 svjetovnih i redovničkih svećenika. U Indiji, zajedno s Ceylonom i Burmom, ima 6.250 svećenika na preko 5,000.000 vjernika. U Japanu 252 svećenika na 131.000 vjernika. U Kini ima 5.000 svećenika na 3,000.000 vjernika. U Francuskoj dolazi jedan svećenik na 1.000 stanovnika, a na jednog svećenika u dušobrižničkoj službi otpada 1.430 stanovnika. U Austriji se osjeća veliko pomanjkanje svećenika; dok je 1937. bilo nepopunjeno 371 dušobrižničko mjesto, danas ima 785 nepopunjenih mjesta. Pomanjkanje svećenika se također osjeća u centralnoj i južnoj Americ, u Kanadi, na Filipinima i uopće u misijskim krajevima.

Msgr. **LAUREANO RUGAMBWA**, crnac, imenovan je Apostolskim Vikarom sa sjedištem u gradu Kagera, u Africi pak je posvećen za biskupa. Msgr. Rugambwa je učio teologiju i filozofiju u sjemeništu u Katigondi, a u Rimu je studirao kanonsko pravo. Osim materinskog jezika i još druga dva afrička jezika on govori latinski, talijanski i engleski te čita francuski. Vikarijat Kagera ima 77.000 stanovnika, od kojih 34.713 katolika i 19 crnačkih svećenika te 5 misijskih postaja. Ovo je treći katolički biskup crnac. Msgr. Ramarosandratana, malgaški biskup i msgr. Kiwanuka, ugandski biskup bili su posvećeni u Rimu na blagdan Krista Kralja 1939. od samog sv. Oca Pija XII.

DE LATTRE DE TASSIGNY, vrhovni zapovjednik francuskih četa i vrhovni komesar u Indokini, preminuo je u noći 11. siječnja u sanatoriju u Parizu, nakon dviju ozbiljnih operacija, u 62. godini života. Nedugo prije toga vratio se iz Sjedinjenih Država, gdje je vodio uspješne pregovore zbog pomoći Amerike u oružju francuskoj vojsci u Indokini. General De Lattre služio je svojoj domovini u oba svjetska rata, 1914.—18. najprije kod konjaništva, a zatim kao zapovjednik pješačkog bataljuna. God 1940. u Bitki za Francusku bio je zapovjednik 14. francuske divizije i uspješno vodio obrambenu borbu protiv Nijemaca. 1942. osudila ga je vlada u Vichiju na 10 godina tamnice, jer je naložio svojim četama, da se odupru Nijemcima, koji su prešli na tlo neokupirane Francuske. Kroz prozor svoje ćelije pobjegao je iz zatvora u Riomu i stigao u oslobodilačku vojsku savezničku, te je 1944.—45. vodio francuske čete od Toulona na Belfort i otuda oslobodio Alzas i zauzeo Karlsruhe. God. 1950. imenovan je vrhovnim komesarom u Indokini i s uspjehom vodio borbu. Tu mu je prošle godine poginuo sin Francuski mu je parlamenat gotovo jednoglasno posmrtno podijelio čin maršala Francuske, najvišu vojničku čast u Francuskoj.

Svečani rekvijem u katedrali Notre Dame odslužio je pariški nadbiskup Feltin u nazočnosti nuncija nadbiskupa Roncallija, predsjednika francuske Republike Auriola, te generala Eisenhowera, Montgomeryja i maršala zrakoplovstva Saundersa. Milijun ljudi pratilo je sprovod kroz Paris, odakle je mrtvo tijelo prevezeno u Vendeju, u selo Mouilleron-en,Pares, rodno mjesto maršalovo. »Maršal De Lattre de Tassigny imao je čvrstu, granitnu vjeru vendejskih seljaka«, rekao je pri pogrebu biskup Cazaux. «Sada je došao na počinak među onima seljacima, koji su ga oduvijek poznavali pod imenom Monsieur Jean«. Uoči svoje smrti maršal De Lattre primio je sv. Sakramente.

ISPOD BAZILIKE SV. PETRA u Rimu spremaju se daljnja iskapanja, nakon što su nedavno završena iskapanja, koja su dokazala, da je grob sv. Petra bio ispod glavnog oltara same bazilike. Očekuje se, da će ova nova iskapanja otkriti daljnje nove podatke iz života prve Crkve.

DON LUIGI STURZO proslavio je koncem 1951. g. 80-godišnjicu svoga života. On je osnivač stranke talijanskih katolika. Za vrijeme fašizma Sturzo je emigrirao i sve do kraja rata živio u Sjedinjenim Državama.

NOVI KATOLIČKI DNEVNIK spremaju pokrenuti u New Yorku američki svjetovnjaci. Naslov dnevnika bio bi: »New York Banner».

BLAGOSLOV RIBARSKIH LAĐA U SAN DIEGU. Pred početak ribolova ribari iz San Diega iz Kalifornije imali su veliku svečanost. Po prvi put su tražili od biskupa, da im blagoslovi brojne lađe, koje se spremaju na lov. Taj lijepi običaj potječe od francuskih bretonskih ribara.

DVORANU ZADNJE ISUSOVE VEČERE, gdje je Isus ustanovio Presveti Oltarski Sakramenat silom je oduzela nova židovska država od franjevačkih redovnika, koji su do sada njome upravljali. Kustos svete zemlje o. Giacinto Faccio protestirao je protiv te odluke, izjavivši, da pravno to svetište pripada franjevcima i katoličkoj Crkvi, jer su ga franjevci kupili od Arapa. Židovska je vlada motivirala tu svoju odluku time, što se na tom mjestu nalazi grob kralja Davida.

SV. IGNACIJE ANTIJOHIJSKI prvi je nazvao Kristovu crkvu katoličkom, to jest općenitom. On je umro mučeničkom smrću g. 107., a ostavio nam je nekoliko divnih poslanica o Crkvi Kristovoj.

AMERIKANCI I MISIJE. Od svih misionara, koji rade na širenju vjere, samo 5% ih je Amerikanaca. To je manje, nego što je broj američkih katolika prema katolicima u čitavom svijetu. No zato Amerikanci pridonose više od 50% financijalno za potrebe misija. U misijama radi 27.000 svećenika, 10000 braće laika, 63.000 čč. sestara, 85000 katehista i 94.000 laičkih učitelja.

KOREJA JE ZEMLJA MUČENIKA. Prvi je misionar bio laik, koji je pokršten u Pekingu, a u Koreji spaljen. No kada je u Koreju stigao g. 1795. prvi svećenik misionar našao je tamo već 4.000 katolika pokrštenih i poučenih. Prvi korejski biskup ubijen je g. 1893. Prvi korejski domaći svećenik tek što je izišao iz sjemeništa već je bio ubijen g. 1864. Najgore je progonstvo bjesnilo od g. 1866. do 1870. kada su ubijena dva biskupa, 9 svećenika i 8.000 vjernika.

Zaziv sv. Josipu

Da mi napokon progovoriš! Sklopih svoje ruke na molitvu, ali ništa ne čuh do vjetra, kako lupa prozorima, te kiše i ovog tihoga jada srca moga.

O nemoj zakasniti! Osjećam, da u zreloj mojoj dobi potrebujem Tvoj savjet.

Zašto se toliko krileš? Čemu ova stoljeća šutnje i daljina između mene i Tebe?

Spreman sam prihvatiti desnicu Tvoju, ali ja hvatam prazninu. Nikad nisam očekivao, da je tako teško dohvatiti te Tvoje ruke. Tebe ipak ne ostavlja moja misao. Krenut ću na put, da bih postao siromašan, kao što si Ti bio. Krenut ću osvojiti ljiljan poteškoća sred jedne velike vojne.

Milost, Patrijarho!

Tako si daleko i tako si blizu! Ti bdiješ na osobiti način nad mojim životom. Ništa mi nisi uskratio, do da Te vidim i čujem. Srce mi se ispunja pobožnošću, kad pomislim, da si Ti uza me u svakom trenu životne gorčine! Ja ljubim i najjednostavnije slike, koje Tebe predočuju, kao i najšarenije kipove na seoskim oltarima, gdje Te vidim s ravnalom u ruci i s kutomjerom.

Ti, Josipe, često izrugivani, kojega je samo ime smetnja za usta mlakih kršćana i kletva za usta bezbožnika, udostoj se primiti ovdje moj smjerni poklon. Tvoja poniznost uzbuđuje moje srce, kao što vjetar uzbuđuje dubinu vodâ. Ali, ne govori, ja ovom tajanstvenom šutnjom! Pokaži mi se u svome djelu, što ga pišem, drukčiji nego što se pokazuješ na sličicama i na kipovima! Oživi zaista pod potezima moga pera u srcu mome, da ne bih očajao! Udijeli mi milost, da Te sretnem lice u lice, ja koji sam posljednji zvan. U meni nema ništa od Tebe. Zato Te ja ljubim. Zato Te također molim, da mi pošalješ svoga anđela.

Tama je moja tako gusta i tvar u meni tako teška, da, ako ne dune Tvoj anđeo na njih, ja Te ne ću vidjeti, ja Te ne ću čuti.

Moram, da Te hvalim. Moram, a ne mogu. Više sam nego li jedamput rastrgao ove papire, kao što dijete ljutito grize kiticu cvijeća. Jasno je, da ja nisam pozvan za ovakav posao. I hvataše me često stidno rumenilo, što nisam kadar to obaviti. Tada pođoh, da bih postigao potreban dar, poput hodočasnika, kad ogladni i ožedni, prosjačiti lijevo i desno molitve seoskih župnika, nepismenih opatica i crkvenih dostojanstvenika. Toliko jednostavnih, da me u neke dane stid obuzimaše.

Tako često čekah dah anđela. On nije dolazio. I uzalud Te tražih, Patrijarho, ondje na Istoku, gdje ima toliko trave i miomirisa, tamo, gdje si živio. Činilo mi se, da Ti ne pristaju svi moji mnogobrojni pokušaji. Čim pokušah crtati, cvijeće i travnjaci, kao da počeše venuti na suncu štedljivih stranica Evanđelja.

Oh, trebalo je opet saći na dno srca!

Francois Jammes iz »Knjiga o sv. Josipu«

Katoličko stanovništvo u USA

U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA objavljena je geografska karta s oznakom gustoće katoličkog stanovništva u pojedinim biskupijama ove države. Prema ovoj karti najveći dio stanovništva čine katolici u biskupiji Texas, gdje čine 75% cjelokupnog stanovništva. U biskupijama Lafayet, Luisiana katolici predstavljaju 55% cjelokupnog stanovništva; u biskupiji Fall River 52%; u nadbiskupiji Santa Fe 51%; u biskupiji Buffalo 45%; u nadbiskupiji Boston 44%; u nadbiskupiji Chicago 41%; u biskupiji New Orleans 38%; u biskupiji Pitsburg 31%; u biskupiji Siracus 28%; u nadbiskupiji Detroit 28%; u nadbiskupiji Filadelfija 26%; u nadbiskupiji New — York 28%; u nadbiskupiji Cleveland 25%; u nadbiskupiji San Francisco 24%; u nadbiskupiji Washington 14%. Mi smo ovdje primjera radi naveli samo podatke za neke biskupije, jer bi bilo preopširno donositi podatke za sve američke biskupije. Naši se podaci odnose na biskupije u kojima su katolici najjače zastupljeni. Statistički podaci, koji su služili za izradu ove karte, nalaze se u službenom Katoličkom godišnjaku za 1951. Napominjemo, da se u Americi službeno vode kao katolici samo one osobe, koje su upisane u katoličke župske crkvene općine, koje plaćaju crkveni porez i udovoljavaju dužnosti uskrsne sv. Pričesti.

PAUL CLAUDEL, francuski katolički pjesnik, dobio je nedavno od francuske vlade najveće francusko odlikovanje Legije Časti za zasluge. Na svečanosti bio je prisutan samo 83 godišnji pjesnik i njegova najuža obitelj. Claudel je tokom svog života bio dugo u francuskoj diplomatskoj službi, pa je tako proveo više godina u Japanu, Južnoj i Sjevernoj Americi.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 8.— Din.

GORE SRCA

»Koji se uzdaje u Gospodina, ne će se uskolebati, kao ni Sion-gora, koja stoji u vijeke«. (Ps 124, 1).
Iz zavlake današnje sv. Mise.

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. | ZAGREB, 23. OŽUJKA 1952. | BROJ 10

SLAVA RASPETOMU

Spasitelj navješćuje svoju smrt. Ali prije svoje smrti na križu poziva k sebi poganski svijet i sav ljudski rod, da se okupi oko Njega razapeta na križu, iz koga će niknuti svima spasenje.

Evanđelja pripovijedaju o poganskom rimskom satniku, koji je Spasitelja molio za ozdravljenje svoga sluge. Bio je plemenit čovjek. Sagradio je Židovima bogomolju (sinagogu). Bio je ponizan. Smatrao se nevrijednim, da primi u svojoj kući velikoga Proroka. Bio je pobožan. Vjerovao je u moć Spasiteljevu. Spasitelj ga hvalio pred cijelim pukom. Uslišao mu molbu. A kod toga je rekao veoma značajne riječi: »Zaista vam kažem: ne nađoh u Izraelu ni u koga tolike vjere. A kažem, da će mnogi od istoka i zapada doći i sjesti za stol s Abrahamom i Izakom i s Jakobom u kraljevstvu nebeskom, a sinovi će se kraljevstva izagnati napolje u tamu« (Luk 7, 1-11; Mt 8, 11-12).

Kad je Spasitelj morao bježati jednoga dana pred Židovima, otišao je u poganski kraj između gradova Tira i Sidona i ostade ondje više dana. Žena neka vjerovala je u Njegovu čudotvornu moć. I dođe k Njemu. Zamoli Ga, da oslobodi njezinu kćer od nečista duha. Najprije joj ne odgovori ništa. Htio je iskušati njezinu ustrpljivost, poniznost i pouzdanje: »On joj reče: Pusti, da se najprije djeca nahrane! jer nije pravo uzeti kruh od djece i baciti psićima« (Marko 7, 27).

Ovo je bila tvrda riječ. Ali po svim okolnostima izgleda, da je to Spasitelj rekao s podsmijehom, da tako osudi taj porugljivi izraz »psić«, koji su Židovi upotrebljavali za svakoga stranca. On nije tako mislio kao što su mislili drugi Židovi. Vidi se i po tom, što Ga je žena razumjela i duhovito Mu odvratila: »Da, Gospodine, jer i psići jedu pod stolom od djetinjih mrvica« (Marko 7, 28).

I Spasitelj i žena Kananejka osudili su ovime na šaljivi način nadutost i grubu ćud Židova. Jer je žena mislila kao i Spasitelj, i jer je ponizno i ustrajno molila i vjerovala u Nj, zato joj ozdravi kćer.

Nekoliko dana prije svoje smrti nalazio se Spasitelj u jerusalemskom hramu. Tada se približe pogani i zamole Apostole, da im dopuste pobliže upoznati Isusa. U tom času, kad Ga židovski narod odbacio, približi se On poganskom svijetu sa željom da ga spasi.

Ovo je bila kao svijetla pojava neke sjajne zvijezde u tamnoj noći prije Njegove gorke muke, koju je On htio da podnese, da se iz nje rodi spas svijeta. Zato i reče: »Došao je čas, da se proslavi Sin čovječji. Zaista, zaista vam kažem: Ako pšenično zrno ne padne na zemlju i ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilati rod« (Iv 12, 23-24). Zato je najprije potrebna smrt na križu i umiranje božanskoga pšeničnoga zrna, tada će se obraćati i spasavati pogani: » A ja, kad budem podignut od zemlje, sve ću k sebi privući« (Iv 12,32). On u rođenju nove budućnosti gleda, kako se dižu veličanstvene slike, plodovi Njegove pomirbene i spasavajuće smrti.

S križa će privući sve k sebi. On nije mogao da umre na zemlji, nego viseći u visini kao da je bio izbačen od svijeta, koga će privući k sebi s visine križa razapetim rukama. Njegov će narod biti veći, nego li narod Mojsijev. Bit će brojniji nego pijesak u moru. To će biti veličanstvena povorka sviju rodova i plemena, naroda i jezika. I svi će Mu tješnije pripadati i užom vezom biti s Njim povezani, nego li je veza krvna.

Židovi i pogani, koji se sada stide sramotnog drva križa, sutra će ga ljubiti i kvasiti suzama pokajnicama. I klanjat će se Mužu boli kao svomu Bogu. U slavlju će unići križ u Jerusalem, u razbludni Korint, na atenski aeropag, koji je ohol zbog svoje obrazovanosti duha i cvata umjetnosti. Brže će proći nego li rimski orao preko rijeka, gora i mora. Unići će u Rim, glavni grad svijeta. Na kušnju će staviti oholost poganskih filozofa, i tu će oholost pobijati sramotni križ. Njega će kušati sputati bijesne strasti, ali on će ih podložiti Božjemu zakonu. On će srušiti s prijestolja poganske bogove, utrudit će mišice krvnika i osramotiti tirane.

Križ će počivati u sjaju na grudima i ustima prvih kršćana, u areni i na lomačama, na kojima će mnogi umirati za Krista. Svijetlit će u tamnim prostorima katakomba. Nakon tri stoljeća progonstva sjat će slavno na zastavama Konstantina Velikoga. Raskinut će teške okove i započet će novom snagom svoga pobjedonosnoga puta kroz svijet. Sputat će divlje horde u seobi naroda i smirit će ih na njihovim naseljima. Svojoj će vlasti podložiti Galileju i Španiju. Prodrijet će na otočje Velike Britanije i u prašume Germanije. Proći će brzo morima i najvišim brdima. Prekoračit će široke pustinje i predobit će za Krista šarene rase Azije, Amerike, Australije i preostale narode, koji stanuju na ledenim poljanama sjevernog i južnog pola.

Križu će uspjeti osvojiti ono, što nisu mogli upokoriti smioni vojskovođe krvavim mačem, zvučnim zlatom, neslomivom pohlepom i častoljubljem. Sa svih strana zemaljske kugle odjekivat će Razapetomu pobjedonosni: »Hosana Sinu Davidovu — Slava i čast Mu do vijeka!«

BIČEVANJE

»Ne vidim krivnje, ali radi puka
Nek' vrši se bičevanja muka.
Fantast il' prorok, nev'n ili kriv
Nek bude mučen, al' ostane živ.«

Pilat u dvojbi. Jer veličinu
Optuženog ne mogu da skinu
Klevete, bijes i ohola vika
Zlobnih farizeja, književnika.

Olovna zrna i vitko pruće
Hoće sveto Tijelo da muče.
Meso se kida, a koža puca,
Bolno mu Srce očajno kuca.

Usnice šapuću: »O Bože moj!«
Tako je bičevan Spasitelj moj.

M. S.

Sretni su oni, koji su rođeni u toj vjeri

Američki diplomat Hugh Wilson (nekad ambasador USA u Berlinu) proučavao je život Katoličke Crkve u Francuskoj, Portugalu, Guatemali, Chileu, Austriji, Madžarskoj, Švicarskoj i napokon u Njemačkoj, te je o tome napisao i knjigu. U njoj je posvetio Crkvi Katoličkoj slijedeće riječi:

»...Ja nisam katolik, ali sam jednoga dana počeo razmišljati o Katoličkoj Crkvi.. Razmišljao sam o tome, kako je ova Crkva blizu narodu, mislio sam na njezinu izvanrednu spretnost, da svima ljudima bude sve. Ona se obraća seljaku kao i obrazovanom čovjeku, njezin je apel (zov) u pogledu sredstava različit, ali je u biti isti«.

Zatim opisuje taj diplomat svoje doživljaje u raznim stranama svijeta:

»Indijanac donosi sa sobom jelo i blaguje ga u hladnom predvorju crkve. Dovodi djecu i blago, da bi bili blagoslovljeni.. Intelektualcu pruža Crkva mir od sumnje i borbe, sigurnost i autoritet konačne odluke, koja svaki sukob u savjesti čini ništetnim i nepotrebnim. Tako je ona svima sve. Svećenik u ispovijedaonici oslobađa od svake ljudske zablude.. Budući da katolicizam s jednostavnim može biti jednostavan to je on za milijune pravo dobročinstvo. Sretni su oni, koji su rođeni u toj vjeri.«

NERED

Znadete li Poleka, jednog od roda Malikova, roda zlih dušića u pričama narodnim.

Radost mu je dosađivati ljudima, natjeravati ih u nemir i u jad. Ovaj puta nazovimo ga — Nered.

I priča on:

— Rugaju mi se moji, oni veći, da se bavim sitnicama — ali ja malim postizavam veliko. Uselio sam se u jednu kuću na kraju sela. Tamo su, — govorili mi oni, — samo majka i kćerka i živu u velikoj slozi i ljubavi. Tamo ne ćeš uspjeti. Ne plašim se, neku ću slabost naći, po kojoj ću uspjeti.

Nisam se nadao tako brzom uspjehu.

Dogodilo se jedne nedjelje. — Majka i kćerka spremaju se u crkvu. Traži majka rupčić, ali njega nigdje, već je skrajnji čas. — »Kćerko, jesi li vidjela gdje onaj rupčić modrog poruba«, pita mati.

— Ne, mamo.

— Ali drugog nemam, kamo si ga?

— Ja, mamo?

— Da valjda ja, uzruja se mati, već uzrujana traženjem.

— Da tko, kćer će.

— Vidiš ju, bezobraznice, tako mi odgovaraš!

— Što me kriviš!

— Što vičeš!

— Nisam kriva.

— Još samo jednu da čujem...

Tako one — a ja se smijem, smijem.

Nego našla ga, znam tko im pomogao — ali šutjeti moram.

One onako uzrujane požure. Mati ubaci u brzini novac u džep s rupčićem, uskočim i ja — veseo slutim zabave.

Tada unišle u crkvu — jedna s jadom u srcu, druga sa suzama u očima.

Treba rupčić. Ruka potegnu, novac iskoči izvrčući otkotura se čak do prvih klupa. Kakav jasan zvuk kroz onu tišinu. Mati se uznemiri, kćerka se zbuni, i žene se uznemirile, a djeca u smijeh — smijem se i ja.

Tko će sada moći moliti?

A »sitnica« sve, zar ne, drugovi?

Ja malim postizavam veliko.

LJUBI BLIŽNJEGA SVOGA

Ljubav prema bližnjemu, o kojoj je govor, nije neko nagnuće prema bližnjemu, koje se temelji na naravnoj podlogi: na sličnosti karaktera, finom vladanju, lijepim duševnim darovima, jednakosti osjećaja, krvnom srodstvu i t. d. Kršćanska ljubav prema bližnjemu izvire iz ljubavi prema Bogu. Mi ne ljubimo bližnjega radi njega samoga, niti radi njegovih prirodnih odlika, nego iz obzira prema Bogu. Sv. Grgur piše: Tko ljubi drugoga, a ne ljubi ga radi Boga, nema kršćanske ljubavi, nego samo misli, da je ima. Sv. Bernardo kaže: Kako može netko ljubiti bližnjega čistim osjećajem, ako ga ne ljubi u Bogu? A ne može ljubiti u Bogu, ako Boga ne ljubi. Najprije dakle treba ljubiti Boga, a onda možemo ljubiti bližnjega u Bogu.

Ljubav prema bližnjemu je zapovijed Božja, koja se čita na mnogo mjesta u Sv. Pismu u različitim izrekama. Ona je iza ljubavi prema Bogu prva zapovijed, i njoj jednaka. U njoj je sadržan sav zakon, u njoj je sve naše savršenstvo.. Sve što hoćete, da čine ljudi vama, činite i vi njima, jer to je sadržaj Zakona i Proroka. Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. U ove dvije zapovjedi počiva sav Zakon i Proroci. Ako dakle o toj zapovijedi ovisi mnogo toga, to ta zapovijed uistinu ima obaveznu snagu u savjesti i treba je vršiti.

Ova je zapovijed dana pod kaznu smrti. Tko ne ljubi, ostaje u smrti, veli sv. Ivan apostol, a sv. Augustin tumači: Ne ustrajati u ljubavi teški je grijeh i izvor svih grijeha. Bogu se ne dopadaju ni dobra djela, koja čini čovjek u neprijateljstvu s bližnjim. Ako tko prinese dar na oltar, neka prije ide da se pomiri s bratom svojim i tada neka prinese dar. Isus je pohvalio riječi književnika: Bližnjega ljubiti kao samoga sebe, to je vrednije od svih žrtava paljenica i zaklanica. Što vrijedi za žrtve paljenice i zaklanice, to vrijedi i za druge kreposti. Sv. Grgur kaže: Kao što brojne grane stabla rastu iz istog korijena, tako i brojne kreposti niču iz ljubavi. Kako je dakle velika i stroga zapovijed ljubavi bližnjega!

Spasitelj naglašava, da je zapovijed ljubavi prema bližnjemu Njemu posebno na srcu, pa je zato zove svojom zapovijedi. Ovo je Moja zapovijed, da se ljubite među sobom. Ovu zapovijed On najviše cijeni i mnogo Mu je stalo, da se vrši, zato i kaže: Po tome će se poznati da ste moji učenici, ako se ljubite među sobom. Ljubav je dakle vanjski znak Kristovih učenika, po njoj se oni razlikuju od nevjernika i idolopoklonika. Sv. Ivan Hrizostom kaže: Kršćanstvo ima mnogo oznaka, ali je najodličnija njegova oznaka ljubav. A kako nas nuka Spasitelj na vršenje te zapovijedi, kad nam govori, da se On sam nalazi u osobi bližnjega! Znajte, što ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili. Kao što poslanik predstavlja vladara neke države, tako i naš bližnji, pa i onaj najmanji, predstavlja samoga Kralja nad kraljevima Isusa Krista. Štogod mu zla ili dobra učinimo, učinili smo njemu Samome. Kako nas to potiče, da ljubimo svoga bližnjega!

Isus je tu zapovijed posebno još naglasio na posljednjoj večeri uoči gorke muke. On je naziva novom zapovijedi, kad kaže: Novu Vam zapovijed dajem, da se ljubite među sobom. To je moja zapovijed, da ljubite jedan drugoga, kao što sam i ja vas ljubio. On moli Oca nebeskog za apostole, da budu među sobom jedno, kao što su jedno Otac i On. Tu je ljubav Isus i činom pokazao kad je u najstrašnijim mukama na križu velikodušno oprostio svojim neprijateljima.

Možemo li mi dakle biti učenici Isusovi ako ne ljubimo bližnjega kao samoga sebe?

Važnost pokore

Ljudi se rado izruguju pokorničkom životu, jer da je nesuvremen. Govore tako, jer ne shvaćaju i ne razumiju važnost pokore. A trpe u svom vlastitom životu tolike borbe sami u sebi. Glasoviti dominikanski provincijal (poglavar redovničke pokrajine) govorio je: »Svako pokorničko djelo kao što je post, bdijenje, molitva, klečanje, bičevanje, opora košulja, tvrdi ležaj i t. d., sve je to izmađeno i nastalo zato, jer se tijelo i meso neprestano protivi duhu. Tijelo je često toliko silovito proti duhu, da među njima vlada postojana borba, vječiti rat.

Tijelo je ovdje na zemlji smiono i moćno, jer je tu njegov zavičaj. Svijet mu pomaže, jer je zemlja njegova domovina. I njemu ovdje pomažu svi njegovi rođaci: jelo, piće, udobnost, a to su sve protivnici duha. Duh je ovdje stranac. U nebu su svi njegovi srodnici i sav njegov rod. Tamo su njegovi prijatelji.

Treba dakle duhu pomoći ovdje u njegovoj tuđini, i oslabiti tijelo u borbi proti njemu, da pobijedi duh. Zato se tijelu postavljaju ograde i zato ga se potiskuje, da se duh može obraniti«.

Tko ovdje na zemlji ne shvaća svoj život kao boj između tijela i duha, taj se ne pozna. On prolazi svijetom kao slijepac i može da ga svaki čas napadne tijelo, njegov stoloviti brat. Koliko ima ljudi, koji si toga nijesu svijesni! Oni osjećaju bijesne napadaje, koje im svakom zgodom zadaje tijelo i žaloste se zbog toga, jer se stide svojih slaboća i štete od toga. Oni opažaju podmukle razbojničke napadaje, koje svakog časa i dana počinja tijelo svojoj sestri duši. I ona se svaku večer osjeća siromašnom i bespomoćnom kao dijete, koje živi od dobrovoljnih darova. Ali takvi ljudi nikada ne misle na uspješnu obranu pred takvim napadajima.

Tijelo i duša živu cijeli život u obrambenim jarcima. No tijelo imade povoljniji položaj i bolje izgrađen opkop. Ono se snalazi u svom području i imade povoljniju pozadinu, koja mu dovodi neprestano nove sile. Imade i bolje predstraže, kojima ništa ne izmakne. S takvim neprijateljem je teško duši. Ona se može braniti samo onda, ako je neprestano budna, ako dovlači na frontu sve sile svoga duhovnog zaleđa. Ako nikada ne da počinka neprijatelju, nego mu neprestano zasjeda i njegove sile slabi. Inače će biti nadvladana njegovom nadmoći.

Sasvim je svejedno, što koje tijelo pojedina čovjeka mora zvanično raditi. Tijelo naime, koje radi opore i mučne poslove i bori se s najvećim neprijateljem, nuždom života, poslušnije je duši i nije tako borbeno ni preuzetno kao ono tijelo, koje se obilno hrani i ne radi poslove, koji iscrpljuju njegovu snagu. Tko dakle ne iscrpljuje svoje tijelo zvaničnim i naravnim naporima i umaranjem, mora ga slabiti na drugi način: odlučnim duševnim radom, koji troši tijelo i oduzimanjem preobilne hrane, kao što se uskraćuje i zob vatrenom konju.

Dokaz je za površnost današnje obrazovanosti, da se ova prastara zdravstvena nauka za dušu ne pozna i ne cijeni tako, da se pretjeruje do smiješnosti njegovanje tijela. Propisuje se njega za oči, zube i nokte, ali se više ne zna za ljekovita sredstva za dušu.

Suvremeni prigovori proti odricanju i mrtvenju izlaze iz temeljnih misli, da je sve stvoreno, jer je izašlo iz Božje ruke, dobro i korisno i zato to mogu uvijek ljudi sa zahvalnošću uživati. To je lijepa misao ali do zla pretjerana. Ne bi li na jednaki način moglo tijelo uživati svaki plod i svaku hranu. Ipak svatko znade, da sve nije dobro za tijelo. Tako imade svoje granice i uživanje duše i tijela. Tko hoće da sve sa sobom ponese, što na putu nađe, tko hoće da se zakiti svakim cvijetom, koga zagleda njegovo oko, taj će morati napustiti ono, što je veće i važnije.

»Uzmimo slučaj, jednu je kuću zahvatio požar. Tko hoće da se spasi taj bježi, čim opazi požar. Sve ostavlja i odnešo je samo svoj život spasiti. Drugi pak hoće da spasi još nešto od pokućstva i drugih stvari, zato ulazi u kuću da ih iznese. I kad ih izme, zahvati vatra cijelu kuću i njega te izgori. To se isto događa, kad ljudi na moru dospiju u goru valova, u kojima se događa brodolom. Tko takvom zgodom svuče svoje odijelo i gol se baci u vodu, da se spasi, toga izdignu valovi i on na njima pliva bez ikakva tereta, savladava ih i tako spasava svoj život. Drugi pak hoće da spasi nešto od svoga odijela i misli da će moći s time plivati i dobro proći. Ali upravo ono, što je sa sobom ponio, to ga pritište i on potone u morsku dubinu« (Makarije).

Hoćemo li da spasimo našu dušu u vatri sjetilnosti i vrevi ovoga svijeta, moramo mnogo toga napustiti, što je inače dobro i korisno. Kad vatra strasti zahvati naša sjetila, ne smijemo misliti na to, što bismo još mogli uživati ,a da ne izgorimo.

Kad nam voda grijeha dopre do grla, ne smijemo dugo razmišljati, što bi još slobodno mogli činiti, jer ćemo tako propasti.

Naše današnje poznavanje života stoji duboko ispod srednjovjekovnog kršćanskog znanja. Nama je možda smiješna legenda iz 13. stoljeća, koja kaže: »U proljeću se množi krv, zato postimo, da se u nama smanji obijesna krv i nekorisne radosti. U ljetu raste žuć, koja čini da se srdimo i da mrzimo, zato se posti, da se srditost i mržnja gasi. U jeseni nastaje u nama nezadovoljstvo i postajemo zlovoljnima i požudnima, zato postimo da krotimo prekomjernu požudu i žalost. U zimi su ljudi lijeni i tromi, zato se posti, da se izmoli svježina duha i spremna volja

Zašto danas toliki podliježu svojim strastima? Zato, jer ne poznaju umjerenosti, ne znaju si ništa uskratiti, kad tijelo nasilno i nerazumno nešto traži. Duša nema u njima vlasti, ona se podlaže bezuvjetno premoći tijela. Za njih se može upotrebiti prispodoba: »Bilo je jednom neko svijetlo, koje je jasno svijetlilo i sjalo iz jednoga brijega po cijeloj dolini, a svijetlilo je u duginim bojama... A bio je i jedan tamni noćni leptirić, koji je uzletio na to brdo. Kružio je oko svijetla i znao je da mora izgoriti, ako uleti u svijetlo i uletio je. A svijetlo je spalilo noćnog leptirića. I od njega je ostao samo pepeo i zaboravilo se na nj (Eckhart).

To je sudbina i onih, koji zaboravljaju i preziru pokoru. A pokornici živu vječnim životom.

RED U KREPOSTIMA

Svuđa u svemiru vlada red. Svako nebesko tijelo ima svoje mjesto, giba se svojim određenim putem i postizava svoju stalnu svrhu. Onim časom kad bi u svemiru nestalo reda, u svemiru nastaje zbrka, sukob — svemir bi propao. U našem je tijelu također svuda red. Svi su udovi povezani među sobom. Svaki djeluje na svoj način i ima svoju lijepu životnu zadaću. Dok traje red i sklad, tijelo je zdravo, a kad reda nestane, nastupa bolest i sama smrt.

U duhovnom životu, na putu kreposti, jednako je potreban red. Bez reda se u krepostima ne ide naprijed. To znači: treba se u krepostima vježbati po redu. Najprije se treba vježbati u onim krepostima, koje su nam najpotrebnije. Uzmite oženjena muškarca, koji za svoju zakonitu ženu zna samo onda, kad je gladan da ga nahrani, ili kad se treba obući, ili kad je bolestan da ga kao bolničarka njeguje. Žena je uslijed muževe nevjere žalosna, stid ju je kakvog muža ima, plače. Bračna je tragedija na dnevnom redu. Karala ga je već milo i žestoko, međutim ništa ne koristi. I djeca to znadu, pa se stide oca i preziru ga. Muž dođe k sebi i hoće kreposno živjeti. On ne će početi s krepošću darežljivosti, kad su mu dohoci jedva toliki, da pokrivaju tek najnužnije potrebe obitelji, nego će se vježbati u kreposti vjernosti. Ta je krepost za njega najvažnija i njemu najpotrebnija. Svu pažnju će posvetiti svojoj ženi. Bit će prema njoj ljubezan, uslužan. Marljivo će raditi da što više privrijedi za kuću. Na djecu će paziti i brižno se skrbiti za dobar odgoj. Jednom riječju: svu će moguću pažnju, koju traži naravni i Božji zakon, posvetiti svojoj obitelji: svojoj ženi i djeci. Tako će živjeti sav svoj preostali život. Na taj će način napredovati u kreposti vjernosti i popraviti prijašnju nevjeru. Kad se u kreposti vjernosti utvrdio, onda će se vježbati u drugoj kreposti, i opet koja mu je iza vjernosti najpotrebnija.

Promatrajte ženu neoprana jezika. Grdo govori, kune da se čovjeku kosa na glavi ježi. Ogovara, kleveće. Gdje god se u društvu pojavi, tu bode jezikom kao stršen ili osa. Na kilometre daleko znadu za manu njezina jezika. Radi toga je cijela njezina obitelj došla na zao glas. Takva se žena ne će vježbati u njezi bolesnika, kad taj posao ne zna, a niti ima vremena za nj. Za nju je najvažnija krepost umjerenost u govoru. Zato će svaku večer prije spavanja ispitati svoju savjest: jesam li danas grdo govorila ili klela? Gdje, kada i koliko puta? Jesam li se s kim posvadila? Koga ogovorila ili oklevetala? Komu jezikom naškodila? Nakon ispita savjesti će se iskreno pokajati i tvrdo odlučiti, da će sutra budno paziti na svoj govor. Tako će raditi: marljivo, revno i gorljivo kroz dane, mjesece i godine. Sasvim je sigurno, da će s vremenom nestati pogrešaka u govoru, pa će se susjedi čuditi, kako je njihova susjeda najednom postala šutljiva i oprezna u govoru, da joj se teško slična nađe.

Onaj, tko je odan piću, pa se još k tomu i rado karta, te gotovo sve, što privrijedi zapije i zakarta, i uslijed toga je spremio obitelj na prosjački štap, tomu je nužno potrebno vježbati se u umjerenosti u piću. Njegova odluka mora biti: radikalno (odlučno) prekinuti s pićem, a karte više ni u ruku primiti. Na tu pogrešku treba paziti revno i postojano, tu pogrešku treba suzbijati na svakom koraku.

Kod vježbanja u krepostima treba mnogo moliti Gospoda Boga za pomoć i pobožno primati svete Sakramente Ispovijedi i Pričest, da po njima dobijemo jakost s neba. Imajmo uvijek svježe na pameti opomenu Svetoga Pisma: »Niti je onaj, što sadi, niti onaj, koji zalijeva, nego Bog, koji daje te raste (1 Kor 3,7).« Naše će plemenito nastojanje oko kreposti samo onda uroditi plodom, ako nam ga Bog blagoslovi. Bog je, koji nadahnjuje spasonosne misli, Bog je, koji spasonosne misli oživotvoruje u zaslužna djela.

L'AUBE (L'ob), glasilo francuskog katoličkog pokreta (MRP), prestalo je izlaziti 21. listopada prošle godine zbog financijskih poteškoća, u koje je list zapao zbog poskupljenja papira. »L'Aube« je izlazio već dvadeset godina, a posljednjih mjeseci izlazio je u svega 43.000 primjeraka.

BLAGOVIJEST

— Evo službenice Gospodnje! — odgovorila si, Marijo, kada je Anđeo Božji donio u Tvoj dom radosnu vijest, da ćeš postati Majkom Kristovom.

— Neka mi bude po volji Božjoj! — primila si beskrajnu veličinu i vječitu sreću. Primila si Onoga, koji je u Tvojem tijelu postao čovjekom, da spasi svako stvorenje, koje povjeruje u Njega. I mi na ovaj blagdan Blagovijesti spominjemo dan, kada je božanska Ljubav ponizno ušla pod tihi krov nazaretskog doma, u Tvoje Srce bez grijeha. Spominjemo dan, kada si Ti, Marijo, po milosti Božjoj postala Majkom Božjom. Primila si Isusa, ovo najveće blaženstvo, koje si iskupila pod Njegovim križem najvećom patnjom. Tamo, pod križem, primila si majčinstvo ljudskome rodu za sva vremena.

Slavimo blagdan božanskoga Otajstva, kada se utjelovila Riječ, da bi podnijela teški život na zemlji. Slavimo blagdan, kada Presveto Trojstvo odabra Tebe, Marijo, da budeš blagoslovljena i da Gospodin bude s Tobom u sve vijeke. Ovo je blagdan, kada se Sunce svijeta združilo s Tobom, blažena Djevice, da obasja tminu ljudskih grijeha i da nam pokaže put u veliko smirenje spasa.

DA LI ZNATE?

— da je kardinal Griffin, nadbiskup Westminstera, imenovao posebnog duhovnika za katolike obojenih rasa, kojih ima u Engleskoj već znatan broj;

— da je u St. Louisu u Sjedinjenim Državama održan kongres katoličkih bolnica u Americi i da se na njemu raspravljalo, kako da se katoličke bolnice spreme za slučaj rata i atomskog bombardiranja;

— da je pokojni advokat David Leachy (Liči) iz Sjedinjenih Država ostavio biskupiji u Brooklinu 2 milijuna dolara, da ih upotrijebi u odgojne i karitativne svrhe;

— da katolički trapisti jako napreduju u Americi i da imaju toliko novaka u novicijatu, da radi pomanjkanja prostora spavaju pod vojničkim šatorima.

PODLISTAK

BLAGOVIJEST U UMJETNOSTI

Marijino Navještenje je događaj iz života svete Djevice, koji se doista najčešće slavi u umjetnosti. Na nebrojeno načina obrađivali su, kako Anđeo Gospodnji donosi Mariji vijest. Marija, puna Duha Svetoga, reče: »Gle, ja sam službenica Gospodnja, neka mi bude po tvojoj riječi«. Ova molitva sadrži jezgru bezbrojnih prikazba Navještenja. Pohvala poniznog djevičanstva, tajna božanske ljubavi i početak Božjega utjelovljenja potresuju ljudskom dušom, kad umjetnici prikazuju Blagovijest. Prikazuju je ili tako uporedo i ukočeno postavljaju Mariju i Anđela; ili da Marija i Anđeo stupaju u živahni i umjetnički savršeni odnošaj, ili Anđeo lebdi ili kleči ili koraca ili stoji, a Djevica veličanstveno sjedi na prijestolju ili ponizno kleči u molitvi; ili da su obojica zračno nježni kao dahnuti ili ih mi gledamo, gdje se u punima i širokim oblicima veoma nježno približuju u maglovitom odijelu i s djelovanjem šara; ili u zatvorenome građevinskome prostoru ili u slobodnoj prirodi, sami ili u društvu nebeskih i zemaljskih svjedoka.

Najstarije svjedočanstvo ove uzvišene tajne potječe već iz II. stoljeća i nalazi se u katakombi svete Priscile. Anđeo u svečanom odijelu stoji pred Djevicom i podiže desnicu na pozdrav, a Marija sjedeći prima vijest i ovime slikar ističe njezinu prednost pred Anđelom. Sasvim je sličan prizor pri slikariji na ljepu u sobi u katakombi svetoga Petra i Marcelina.

Veoma stara i povijesno zanimiva slika Blagovijesti iz vremena od V. do VII. stoljeća je otkrivena na bizantskoj tkanini u riznici sredovječnih papa u kapeli lateranskih palača. Marija ima ovdje pri sebi, kad je pozdravlja Anđeo, košaricu s radnjom, iz koje izlazi nit konca. Značajku grčko-rimske umjetnosti pokazuju bogati nakiti prijestolja i odijelo Anđela s uglatim tamnim rubom, njegov ukočeni pogled i raskoš boja, osobito na krilima. Ovdje se radi o najljepšem komadu između svih sačuvanih tkanih starih prikazba čisto kršćanskog značaja.

Starija njemačka umjetnost se prislanja na tako zvani sirsko-palestinski uzorak, gdje Marija stojeći pred svojim sjedalom, uzdignutih ili prekriženih ruku, prima vjesnika.

Dvorsko shvaćanje, koje gotovo nešto suhoparno djeluje, donosi francusko kiparstvo XIII. stoljeća, koje je također prodrlo u Njemačku. Gabrijel se lukavo smiješi kao suznalac neke slatke tajne i pozdravlja Djevicu, koja je veselo uzbuđena viješću. Nastojanje, da nagovijeste Začeće po Duhu Svetom, često dovodi stare njemačke umjetnike do krupnih i nespretnih nastranosti. Umjetnički je shvatljiv jednostavni znamen u prilici golubice, koja doleti na glavu Djevice, često u vijencu zraka, što izlazi u oblacima pred Bogom Ocem, koji blagoslivlje. Iza ovoga ili pokraj njega često se nalazi Riječ u liku malenog dječaka s križem u molećem stavu. Zraka katkada prima oblik duge, koja vodi golubicu Djevici iza uha, kao u stolnoj crkvi u Würzburgu. Po otajstvenom shvaćanju Marija je primila vijest na uho. Na staklenoj slici u crkvi svetoga Benedikta u Freisingu drži Bog Otac u ruci puhaljku mjesto zrake, a u Thörlu u Koruškoj pruža On djetešce u jajetu s križem. Uplivom veličanstvenih slika Blagovijesti u talijanskom Preporodu očistila se njemačka umjetnost od ovih grubih osjećajnosti o nadćutnima otajstvima i podigla se do posvećenoga i nježnoga shvaćanja uzvišenih uzora.

Znameniti umjetnici obrađivaju Blagovijest, a neki i poviše puta. Među ove najvažnije umjetnike se pribrajaju Donato Bardi Donatello (1382.—1460). Leonardo da Vinci (1452.—1519.), Albrecht Dürer (1471.—1528.) i Bartul Stjepan Murillo (1618.—1682.).

Donattelo je isklesao kipariju u crkvi svetoga Križa u Firenzi 1430., koja prikazuje Blagovijest. Prizor se izražuje ljupkošću i ubavošću, a kipar nije nikada našao slični izražaj ljepote. Djevica se veoma nježno naslanja o bok ubavim kretom. U izvanrednoj finoći pojedinosti očituje se vještina zlatara, a u obilnome naboru umjetnost kipara. Na vrhu pročelja i na stranama se nalaze četiri dječaka, prikazani živahnom jednostavnošću, kako mučno drže i pokreću teške vijence voća i cvijeća.

Leonardo je naslikao Blagovijest, koja se nalazi u palači magistrata u Firenzi. Slika se ne udaljuje od firentinske predaje i postavlja prizor ne u zatvorenu sobu, nego u svježi zrak na samotnoj livadi, na kojoj se u pozadini dižu stabla i otvaraju svijetao predjel. Djevica, čistoga mladenačkoga lica okružena kosom čudne dražesti, blaga i divna, jedva pokreće ljevicom, dok se desnicom još naslanja na knjigu, koja počiva na mramornom štioniku. Pred Njom se nalazi mladenački božanski glasnik, koji s poštovanjem nju gleda i blagoslivlje desnicom. Prizor je izvanredne svježine u boji i divne nježnosti u slijevu; nabori očituju različitu tkaninu. Kist se brinuo skrajnom savršenošću za ubavu kosu, za cvijeće i travu na livadi, za ukrasne kiparije na štioniku. Sjajno crtanje puti ostvaruje neosjetljivi prelaz k obavijajućem zraku. Ova slika sjedinjuje svesrdnu duhovnost savršenoj izvedbi. Djelo je plod sasvim nove umjetničke osjetljivosti.

IV. NEDJELJA PO KORIZMI

23. III. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Ivan 6,1 - 15) pripovijeda događaj, kako je Isus nahranio s pet ječmenih hljebova i 2 ribe 5000 ljudi. Najprije je pitao Filipa kušajući ga: Gdje ćemo kupiti kruha, da ovi jedu? Filip Mu reče: Dvije sto denara (t. j. oko 25.000 Din) nije dosta kruha, da svaki dobije pomalo. Tada donesu od nekog dječaka 5 ječmenih hljebova i 2 ribe, Isus to blagoslovi i odredi, da podijele narodu. Svi su dobili i svi su se nasitili. Od ostataka nakupilo se 12 punih košarica. Ljudi su zapanjeni govorili: Ovo je zaista prorok, koji ima doći na svijet, i htjedoše ga učiniti kraljem, no Isus se sakrije u goru.

1. Narod je grnuo za Isusom, da Ga vidi i čuje, po nekoliko dana ostajao je s Njime i gladan i žedan, samo da čuje blagu riječ Božju, jer taj Čovjek je govorio, kako nitko prije Njega nije govorio. I ta Njegova nauka, prodire u srce neodoljivom snagom i blaži dušu i liječi je i hrani, i nitko joj ne može odoljeti. Eto tajne, radi koje je kršćanstvo uspjelo predobiti svijet i radi čega ne će biti nikad skršeno. Ima jaku nauku, koja savršeno odgovara težnjama ljudskog srca. Bilo je i ima ideja, koje se mogu da održe samo snagom mača, i ničim drugim, a kad mač klone, umire i ideja. Kršćansku nauku ne treba da podupire mač, ona je u sebi toliko jaka, da se sama može održati bez ičije potpore, pa i protiv svake sile i mača.

2. Za dvjesta denara nije dosta kruha, da svaki pomalo dobije. To je po ljudsku sudeći. Doista ljudi treba da po ljudsku sude, i da se prema tomu ravnaju, t. j. da se brinu za svagdanju hranu i druge potrebe i da ih radom pribave. No ne previše, ne tjeskobno, ne u strahu. Ne brinite se odviše, šta ćete jesti ili u što ćete se odjenuti. Zna Otac Vaš nebeski, da vam sve to treba. Ne smijemo dakle u svom poslu zaboraviti svemogućeg svoga Skrbnika i Oca. Njega molimo u poslu za blagoslov, a u neimaštini za pomoć. On će upraviti naše prilike tako, da će nam pomoć sigurno stići, kaošto i ovom gladnom narodu..

3. Isus blagoslovi ribe i kruh i razdade narodu i svi se nasitiše. Očito čudo: pet hiljada ljudi nasitilo se s pet hljebova i dvije ribe. Evo intervencije Božje. Ima u Torinu u Italiji Mala Kuća Božje Providnosti, koja nema nikakva imetka, a ipak uzdržava i hrani svaki dan na hiljade bolesnika i drugog osoblja, iako nitko ništa ne plaća, sve je besplatno. Čudo Božje u dvadesetom vijeku. I danas je dakle Bog blizu nas i pomaže nas, kad u Njega vjerujemo i uzdamo se. Bilo bi zlo na taj račun ništa ne raditi, nego očekivati manu s neba. Lijenčine Bog ne pomaže, nego one, koji u Njegovoj službi ne dospiju, da si privrede hranu.

4. Ovo je zaista Prorok, koji ima doći na svijet. Narod Ga proglašuje prorokom videći Njegova divna djela i slušajući Njegovu divnu nauku. Jest, On je prorok, pa i više nego prorok, On je Bog, Sin Božji. Njegovo Božanstvo dokazuju Njegova čudesa na ljudima i na prirodi. To su djela, koja nitko nije mogao i ne može učiniti, nego samo Bog i komu je Bog dao tu moć. A Isus ih je činio sa svrhom, da dokaže svoje Božanstvo. Jedamput je oprostio uzetomu grijehe. Farizeji prigovoriše, da samo Bog može opraštati grijehe. A On na to reče: No da znate, da i Ja imam pravo opraštati grijehe... sada se okrene uzetomu i jednom ga riječju ozdravi. — Mi vjerujemo, Isuse, da si prorok nad prorocima, da si Bog i klanjamo Ti se. Narod Te je htio učiniti kraljem, no Ti nijesi htio, a ipak si danas naš Kralj, komu rado prinosimo svoje poklone i svoju ljubav.

Sv. Ivan Kapistran

Rodio se u Kapistranu kod Napulja 24. lipnja 1385. Rano mu je umro otac, franceski plemić. Ivan se posvetio pravu. Pokazao je izvanredne sposobnosti i postao guvernerom u Peruđi. U ratu protiv Peruđe bio je po izdaji zarobljen i bačen u tamnicu. Pokušao je pobjeći i kod toga slomio nogu pa je ponovno bačen u tamnicu, gdje je stajao u vodi do koljena, s lancem oko vrata svezan uza zid. Tako je upoznao svu taštinu svijeta.

Jednom se rasvijetlila tamnica i Ivan opazi sv. Franju Asiškoga s Isusovim ranama. Sv. Franjo mu reče: »Što oklijevaš? Pokori se Bogu. Ostavi svijet i pođi među Manju Braću«. Ivan se otkupio iz tamnice, prodao svoju imovinu i zamolio u Bergamu, da ga primu među franjevce. Poglavar bl. Marko naložio mu je kao kušnju, da se vrati u Peruđu, da sjedne na magarca, metne na glavu papirnatu mitru, a na nju napiše svoje grijehe. On je to učinio. Svi su mu se smijali, neki su se nabacivali na nj kamenjem, a drugi su držali da je poludio njihov tako ugledan i učen guverner. Nato je bio primljen u red 4. X. 1416. Za učitelja su mu dali strogoga nepismenoga brata lajika Onufrija. Pod njegovim se vodstvom uvježbao u poniznosti i strpljivosti i postao gospodarem svoje naravi. Jednom je prolazio kraj lješine na vješalima, koja se već raspadala. U prvi čas Ivan je pokrio lice i požurio, ali se po primjeru sv. Franje, koji je grlio gubavce, povratio, popeo po ljestvama do obješenoga, poljubio ga i dugo držao u zagrljaju. Ovo svladavanje naravi Bog je nagradio i Svetac je osjetio divan miris.

Sv. Ivan je učio bogoslovlje kod sv. Bernardina Sijenskoga. Pošto je bio zaređen za svećenika, propovijedao je pokoru kroz 36 godina po srednjoj Evropi. Plodovi njegova apostolata bili su izvanredni i upravo čudesni. Svuda je izlazilo preda nj veliko mnoštvo naroda. Slušalo ga je do 20, 40 pa i do sto tisuća ljudi. Govorio je silom Duha Svetoga, kao novi sv. Pavao, a Bog je potvrđivao njegovu misiju brojnim čudesima. Od svojega učitelja sv. Bernardina preuzeo je osobito štovanje presvetoga Imena Isusova. Pred njim su nosili zastavu, na kojoj je bilo napisano ovo najslavnije Ime.

Svetac je revnovao za stegu i staru strogost franjevačkog reda. Po nalogu pape Martina V. uspjelo mu je g. 1430. ujediniti sve grane reda u jednu obitelj. Posjetio je samostane u Francuskoj, Engleskoj, Španjolskoj i u Sv. Zemlji. U Palestini je obratio Armence i s njihovim predstavnicima došao na sabor u Firenci. Najveću je radost doživio g. 1450., kada je Bernardin Sijenski bio proglašen svetim, na čemu je i on uspješno radio.

Papa Nikola V. poslao ga je u Njemačku, da suzbija krivovjerje. Kroz pet godina Svetac je obišao Korušku, Štajersku, Austriju, Češku, Bavarsku, Sasku, Turingiju i Poljsku. Svuda su se obraćali mnogi grešnici, a na stotine mladića i djevojaka odilazilo u samostane.

Papa Kalist III. povjerio mu je, da u Ugarskoj propovijeda krstaški rat protiv Turaka. Oni su u srpnju 1456. stigli već pred Beograd. Nakon Ivanovih govora kršćanski su se borci svrstali pod zastavu junačkoga Sibinjanina Janka. Sultan Muhamed II., osvojitelj Carigrada, opsjedao je Beograd. 70-godišnji Svetac hrabrio je borce u Beogradu. Razvila se strašna bitka. I sam Janko je već izgubio nadu zbog turske premoći. Ali Svetac je izabrao 4000 najhrabrijih vojnika i noseći zastavu s Imenom Isusovim poveo ih u boj s povikom: »Pobjeda! Isus! Pobjeda!« Turci su bili pobijeđeni i sam sultan je bio teško ranjen. Cijeli se kršćanski svijet obradovao ovoj pobjedi. I vojvoda Janko je teško obolio i umro u naručju sv. Ivana 10. rujna 1456.

Iscrpljen nadčovječjim naporima Svetac je umro 23. listopada 1456. u Iloku. G. 1526. bilo je njegovo tijelo preneseno u Bistricu u Rumunjskoj. Papa Aleksandar VIII. proglasio ga je svetim 16. listopada 1690. Njegov spomen slavi se 28. ožujka.

Uskrsno bdijenje — potvrđeno

Nebrojeni su kršćani po dobroti sv. Oca prošle godine u samoj uskrsnoj noći doživjeli najveći blagdan. I ako je obnova Uskrsnoga Bdijenja objavljena samo četiri tjedna prije Uskrsa, ipak se je obavilo u mnogim crkvama na svih pet kontinenata. Prema izvještajima biskupa uspjeh je bio svuda izvanredan, a crkve redovito nisu mogle primiti sve vjernike.

Sv. Stolica je udovoljila molbi mnogih i novim je dekretom sv. Zbora za obrede s dne 11. I. 1952. dozvolila da se to Bdijenje može vršiti daljnje tri godine fakultativno s dozvolom Ordinarija. Ujedno su uzete u obzir razne želje i prijedlozi, pa su u ovoj god. 1. br. »Acta Apost. Sedis« tiskane nove Naredbe s nekojim malenim izmjenama i dopunama.

U prvim se naredbama preporuča, da se vjernici kroz korizmu priprave za Bdijenje i osobito na svijesnu obnovu krsnog zavjeta, kako bi duhovna korist bila što veća. Nekoji su izrazili poteškoće za ponoćku, pa naredbe određuju, da ostaje ponoć kao mjerodavan sat za sv. Misu, jer je smisao bdijenja upravo da veže dva dana, ali ujedno se Ordinarijima daje dozvola, da u pojedinim slučajevima iz teških razloga može obred početi i prije ,ali nikako prije 8 sati navečer.

Slijedeće onda naredbe daju upute, kako se Bdijenje obavlja, kad je prisutan samo jedan svećenik s nekoliko prije dobro pripravljenih dječaka i mladića. Što se tiče euharistijskog posta, ponavljaju se odredbe, da se nitko ne može pričestiti dva puta u roku istog dana. Tko se dakle pričesti ujutro Velike Subote, gdje se taj obred vrši ujutro, ne može se pričestiti, ako noću prisustvuje Uskrsnom Bdijenju u drugoj crkvi, gdje se po posebnoj dozvoli Ordinarija uskrsna ponoćna Misa pjeva prije ponoći, ali se može pričestiti, ako ta Misa počima o ponoći. Dakako, u tom drugom slučaju ne može se više pričestiti na Uskrs. Svećenicima, koji biniraju ili triniraju, dana su naročita prava.

Posebne se upute daju za mjesta, gdje se na Veliku Subotu blagoslivaju kuće ili gdje vjernici upravo tog dana pristupaju k sv. Ispovijedi u prevelikom broju. Predzadnja naredba ističe, da se zvonjenje na uskrsnu »Slavu« ravna prema glavnoj crkvi tog mjesta i zato manje crkve ne smiju zvoniti na »Slavu« ujutro Velike Subote, ako se u glavnoj crkvi obavlja Uskrsno Bdijenje. Na koncu se za krajeve, gdje se od davnine vrše pučki obredi (kod nas »Uskrsnuće«, preporuča biskupima i župnicima, da to zgodno usklade s Uskrsnim Bdijenjem. Sv. Stolica se i ovdje, kao uvijek, pokazala vrlo širokogrudnom, pa je prepustila, neka svatko riješi to pitanje, kako najbolje znade.

U samom obredu Uskrsnog Bdijenja, kako je bio lani određen, izvršene su malene promjene i dopune. Prva se odnosi na časoslov. Budući da je kompletorij večernja molitva, a matutin noćna molitva, svećenici i redovnici, koji prisustvuju Uskrsnom Bdijenju, ispuštaju kompletorij Velike Subote i uskrsni matutin. Mjesto lauda na koncu se ponoćke pjeva »Benedictus« s' antifonom i kađenjem oltara, tako se je u prvašnjem obredu pjevao »Magnificat« mjesto vespera.

Blagoslov uskrsne vode obavlja se i dalje u svetištu da ga svi vjernici mogu pratiti, a onda se još uskrsna voda svečano prenese u krstionicu uz pjevanje psalma »Kao što jelen čezne«. Na koncu krsnoga zavjeta, kod kojeg vjernici mogu držati zapaljene svoje malene svijeće, poškrope se svi blagoslovljenom vodom.

MEĐU ESKIMIMA

Proljeća 1911. saznalo se je, da će 200 »Mjedenih Eskima« sići do jezera Medvjed da posjete tamošnja indijska plemena »Zečju kožu« i »Pseći bok«. O. Rouvière, misionar, koji se nalazio u Good Hope-u i dobro poznavao »Zečju kožu«, dobio je nalog od biskupa msgra. Brynat-a, da ode na sastanak Eskima i Indijanaca i da odabere tumače, kako bi kasnije mogao otvoriti misiju kod Coppermina. O. Rouvière posluša i u travnju otputuje na veliko jezero, a u svibnju se povrati u Good Hope, da pripravi ekspediciju. Uzme sobom jedan mali oltar, neophodno potrebne predmete i opskrbu te već 5. svibnja bijaše u čamcu. Pošao je niz rijeku Medvjed, prevalio 250 km od velikog jezera i prispio na drugu obalu vjerujući, da će tamo naći Eskime. Ali oni su već bili otišli odatle. O. Rouvière ponovno uđe u čamac i počne ploviti u nemirnu rijeku Deas, koja izvire na sjeveru. Da bi mogao prijeći brzice, naprti čamac na leđa i idaše u vodi. Kada su brzice postale neprohodive, napusti čamac i produži pješačenje za tri dana. Napokon 15. kolovoza u večer zapazi na jednom brežuljku tri figure. Nije mogao raspoznati, jesu li to ljudi ili sobovi. Požuri i poslije deset minuta opazi u jednoj dolini skup Eskima. Jedan od njih, valjda poglavica, čim je opazio O. Rouvièra, pođe mu u susret, mašući rukama i glavom te pregibajući se prema zemlji. O. Rouvière, koji je poznavao eskimske običaje, ponovi pokrete, da bi dao znak, da su njegove namjere miroljubive. Eskim se onda okrene vičući »Krabluma« što znači »Jedan bijelac« i potrči mu u susret pruženom rukom. Misionar mu stisne ruke i držeći se ispod ruke uđoše zajedno među Eskime. Svećenik je imao na prsima križ, koji je postao predmetom pogleda i razgovora među skupom. O. Rouvière je u tome vidio dobre izglede za sretan početak misije pak je svakome od njih objesio o vrat po jednu Gospinu medaljicu.

O. Rouvière se nastani blizu malog jezera Imerenik na 140 km od mora i 17. rujna služio je prvu sv. Misu sjeverno od polarnice. Mnoge obitelji ga dođoše posjetiti, ali u listopadu Eskimi pređoše na obale Oceana i O. Rouvière je proveo šest zimskih mjeseci u skoro potpunoj usamljenosti. Morao je čekati razdoblje ljetnih seljenja. G. 1912. pođe u Fort Norman, da potraži jednog druga. Pridružio mu se je O. Vilim Le Roux i krajem kolovoza oni su već bili na obalama jezera Imerenik.

Dva misionara su se sporazumjela, da se ozbiljni apostolat među nomadskim Eskimima može s uspjehom provoditi samo zimi, pak su 1913. odlučili, da se presele u Coppermin. O. Rouvière pošalje pismo Superioru, da ga obavijesti o ovoj njihovoj odluci i da od njega zatraži blagoslov. Ovo pismo je bila ujedno zadnja vijest od o. Rouvièra i njegova druga. Poslije dvije godine zabrinjavajuće šutnje msgr. Brynat zatraži od kanadske vlade, da povede potragu za nestalim misionarima. Vlada u tu svrhu odredi jednog policijskog inspektora i dva redara. Ovi stupiše u dodir s Eskimima i dugo vremena su upotrebili u traganju. Pri jednom ispitivanju nekog Eskima jedan od redara reče tumaču: »Zapitaj ga otvoreno, tko je ubio dvojicu svećenika?« Izgleda, da je otvoreno pitanje iznenadilo Eskima i ovaj odgovori: »Sinnissiak i Uluksak su ubili bijelce.« Ostali su nadodali mnoge pojedinosti. Iz ovih iskaza, kao i iz pronađenog dnevnika O. Rouvièra, koji je zadnje stranice ispisao malo prije smrti, mogla se je rekonstruirati tragedija.

Jedne večeri listopada 1913. dva redovnika su pošla u Coppermin skupa s jednom grupom Eskima. Vrijeme je bilo vrlo ružno, put vrlo težak, a psi izmoreni. U logoru su naišli na glad i mnoge obitelji su već bile drugamo otišle u potrazi za hranom. Redovnike su Eskimi dočekali tako, da su im oteli namirnice i jednu pušku. Pošto je glad porasla, čarobnjak označi bijelce za uzročnike gladi i zatim ih osudiše na smrt. Jedan starac, nazvan Koha, savjetovao je redovnicima, da odmah otputuju i da se vrate dojduće godine. On ih je sam otpratio jedan dio puta. Već dva dana su se nalazili na putu kroz »Pustu zemlju«, kada opaziše, da za njima idu Sinnisiak i Uluksak. Misionari su imali puno razloga vjerovati, da ova dvojica nemaju nikakvih dobrih namjera, ali ipak su pustili, da im se pridruže. Držali su ih uvijek na oku, i ako su ih uvjeravali, da oni idu u susret nekim svojim rođacima i premda su prema redovnicima pokazivali veliku srdačnost. Zajedno su išli dva dana, kada trećeg dana u jutro bukne snježna oluja..

O. Rouvière je išao ispred pasa, da ugazi snijeg, a o. Le Roux je upravljao saonama, dok su mu dvojica Eskima u tome pomagali. U jednom povoljnom trenutku Sinnisiak zade iza leđa o. Le Roux-a i za-

(Nastavak na 4. str.)

IZ BIBLIJE

PROROK HABAKUK

Osmi od malih proroka zove se Habakuk. Ovaj je prorok djelovao u Judeji pod kraj vladanja kralja Manasesa i za vladanja kralja Josije (oko 640.—608.), napose u Jerusalemu. Bio je dakle savremenik velikog proroka Jeremije. Da li je isto lice onaj prorok Habakuk, koji je proroku Danielu u lavljoj jami čudesnim načinom donio ručak, to se ne zna. Po sebi to nije nemoguće, samo bi tada taj prorok doživio starost od 120—130 godina.

Kako je u to vrijeme zavladala velika pokvarenost u Judejskom kraljevstvu, a Judejski narod je sveudilj smatrao, kako se na to tuži i prorok Jeremija, da mu ne prijeti nikakva pogibao Božje kazne, jer se u Jerusalemu nalazi hram Božji, to je prorok Habakuk sa zebnjom u srcu naviještao svome narodu strašnu Božju kaznu, koja će se oboriti na Judejce zbog njihovih opačina, i to po ratobornom i okrutnom narodu Haldejaca. No budući da će Haldejci ili Babilonci u svojoj oholosti i okrutnosti prekoračiti onu mjeru Božjeg pokaranja nad Judejcima, koja je pravedna, zato i njima naviješta prorok skori pad i strašno poniženje, dok će Judejci nakon ispaštanja svoje kazne doživjeti svoje oslobođenje iz babilonskog sužanjstva.

Bog se javlja proroku kao stražaru na kuli i zapovijeda mu, neka napiše svoje proroštvo jasno čitljivim pismom na pločama, da će se ono u dogledno vrijeme ispuniti. Pri tom izjavljuje značajne riječi: »Tko je nevjeran, njegova duša nije u sebi pravedna; pravednik pak živi u svojoj vjeri«. Prorok dovikuje peterostruki jao opačinama, koje su u to vrijeme zavladale u tadanjem svijetu, judejskom i poganskom. Jao pohlepnicima, škrticama, okrutnicima, razvratnicima i idolopoklonicima! Svoju proročku knjigu završuje molitvom za oproštenje grijeha onima, koji griješe iz neznanja. U toj molitvi divi se Božjem veličanstvu u veličebnim prirodnim pojavama neka bi ljudi upoznali Božju slavu, koja se očituje kako u nerazumnoj prirodi, tako i u upravljanju sudbine svih naroda svijeta diljem njihove povijesti. Hvalospjev završuje riječima: »A ja ću se veseliti u Gospodu, i kliktat ću u Bogu, svom Spasitelju. Gospode Bože, jakosti moja: on će mi dati noge kao u jelena, on će me povesti kao pobjednik na moje visine, te ću mu pjevati u psalmima«. Time prorok naviješta konačnu pobjedu Božje pravde nad nepravdom, koju sije sotona.

Na misli proroka Habakuka vraća se u više navrata u Novom Zavjetu Sv. Pavao apostol u svojim poslanicama Rimljanima i Hebrejima kad naglašuje potrebu vjere kao najglavniji uvjet spasenja.

Mjerenje Sunca

Središnje tijelo naše svemirske obitelji je Sunce. Ono zapravo predstavlja jednu zvijezdu, nama najbližu zvijezdu u svemirskom prostoru. I sve one brojne zvijezde, koje tako blago sjaju u vedroj noći u prirodi, nisu drugo nego sunca, mnoga dapače daleko veća i silnija po žaru od našega Sunca, a koja su toliko od nas udaljena, da nam se pričinjaju kao mala, sjajna svijetla, koja nas svojim zrakama pozdravljaju iz dubina prostora.

Sunce, koje je izvor sve energije, i po svome svijetlu i toplini uzdržavatelj svega života na Zemlji, ogromna je usijana kugla, čiji promjer iznosi 1,391.000 km. U okruglom broju po promjeru je 110 puta veće od Zemlje. Od jedne kugle sunca moglo bi se načiniti 1,300.000 kugala veličine kao naša Zemlja. Sunce je udaljeno od nas okruglo 150 milijuna km.

Mnogi ljudi teško vjeruju u te astronomske brojeve. Misle, da je uopće nemoguće izmjeriti veličinu Sunca i njegovu daljinu, jer nitko nije prevalio tu daljinu, a još manje mogao izmjeriti veličinu Sunca kad nitko nije tamo bio. Ali ćemo sada vidjeti kako astronomi sa sigurnošću mogu mjeriti te daljine i veličine nebeskih tjelesa.

Istina o veličini i daljini našega Sunca može se utvrditi na više načina. Mi ćemo u kratko opisati jednu od tih metoda, koju je pronašao astronom **Halley.**

Događa se i,ako rijetko — prosječno dvaput na stoljeće, da planet **Venera** (Danica) na svom kruženju oko Sunca zađe točno između Zemlje i Sunca tj. vidi se kako crna Venerina pločica prolazi preko sjajne Sunčeve ploče. To su glasoviti prolazi Venere preko Sunca. To je poslužilo astronomima kao važan pojav, pomoću kojega se je točno mogla izmjeriti veličina i daljina našega Sunca.

Kad se Venera nalazi s one, nama dalje, strane od Sunca, onda nam izgleda u promjeru 6 puta manja nego kad se nalazi između nas i Sunca, a to s razloga, jer je u onom položaju 6 puta dalje, nego kad je vidimo ovamo u najbližoj točki. Ako njezinu daljinu, kad nam je najbliža (28. neb. cm.), uzmemo za jedinicu, onda nam ostaje još 5 jedinica i to 2 1/2 jedinica do Sunca (72 neb. cm.) i 2 1/2 jedinice do Venerine najdalje točke, kad je s onu stranu Sunca, dakle 6 daljina, uslijed čega se u istom razmjeru mijenja njezina prividna veličina.

U vrijeme Venerina prolaza preko Sunca — astronomske ekspedicije motre tu pojavu s raznih mjesta na Zemlji, ali tako da po dvije ekspedicije sporazumno rade na razdaljini od 1 zemaljskog polumjera (6378 km). Ove dvije ekspedicije kao dva oka promatraju tu pojavu i točno zabilježe točku na ploči Sunčevoj u kojoj su u stanoviti određeni čas zapazili središte Venerine pločice. Ustanovljeni razmak dviju točaka, u kojima je jedna i druga ekspedicija zapazila Veneru na Sunčevoj ploči, predstavlja daljinu, koja je 2 1/2 puta veća od zemaljskog polumjera (15.945 km), a to zato jer je Sunce 2 1/2 puta dalje od nas nego Venera. Pošto je taj razmak tek 87 1/4 dio dužine čitavog Sunčeva promjera, to znači da je Sunčev promjer velik 87 1/4 puta 15.945 km, jednako ukupno 1,391.000 km.

No i daljina se Sunca može odmah naći. Svaki predmet na pr. štap, ukazuje se pod kutom od 1 stupnja, ako je 57 puta tako dalek od oka, kako je velik, a pod kutom od 1 sekunde, ako je 206.265 puta tako dalek od oka, kako je velik. Razmak opaženih mjesta Venere na Suncu velik je 22 kutne sekunde. Kad bismo dakle mogli od Sunca gledati polumjer naše Zemlje, onda bi nam se ukazao kao kutić od 22.2 1/2 jednako 8.80 sekunda. Ovaj kutić naziva se **paralaksa Sunca.** Ako kut od 1 sekunde odgovara daljini 206.265, onda kut od 8.80 sekunda odgovara daljini 206.265:8.80 jednako 23.439. Prema tome Sunce je od Zemlje udaljeno 23.439 puta 6378 km (polumjer Zemlje) što dava ukupno okruglo 149,500.000 km.

U isti smo mah našli i daljinu Venere od Sunca i od nas. Jer ako smo mi daleko od Sunca 149 1/2 milijuna km, a znamo, da je Venera u tom času bila 2 1/2 puta dalje od Sunca nego od nas, očito je da je Venera od Sunca daleko 107 milijuna km, a od nas 42 1/2 milijuna km, kad nam je najbliža.

»CATHOLIC DIRECTORY« engleski katolički almanah za 1952., donosi, da je broj katolika u Engleskoj narasao kroz prošlu godinu za 25.100. U Engleskoj sada ima ukupno 2,837.700 katolika. Treba napomenuti, da se ovaj broj odnosi samo na one katolike, koji su upisani u katoličke župne općine, primaju uskrsnu sv. Pričest i plaćaju crkveni porez.

Iz katoličkog svijeta

— **O. LOMBARDI,** poznati talijanski propovjednik, pošto je obašao skoro cijelu zapadnu Evropu propovijedajući općeniti preporod u duhu Kristove nauke, nalazi se sada u Južnoj Americi. Njegove propovijedi svuda nailaze na oduševljeni prijem. U Bogoti, glavnom gradu Kolumbije, O. Lombardi je govorio cjelokupnom episkopatu, koji je bio sakupljen na konferenciji. O. Lombardi je govorio i pred kolumbijskim parlamentom, koji se je za tu zgodu sastao u naročitu sjednicu, a isto tako je govorio i kolumbijskoj vladi, koja se je okupila, da skupa s predsjednikom republike sasluša O. Lombardija. Govori o. Lombardija na glavnome trgu Bogote kao i u katedrali prenosilo je 60 radio postaja. U drugim mjestima Kolumbije, kao i u ostalim državama Južne Amerike akcija o. Lombardija je također primljena s istim oduševjenjem.

— **U INDIJI I PAKISTANU** prema statistici iz 1950. postoji 4.812 katoličkih pučkih škola sa 600.380 đaka, 474 srednje škole sa 222.805 đaka te 12 sveučilišna kolegija sa 22.374 studenata i studentkinja. Prema čl. 30. indijskog ustava jezične i vjerske manjine mogu slobodno osnivati svoje škole i država ne može uskratiti pomoć ovim školama zato, što njima upravljaju jezične ili vjerske manjinske organizacije. Nadati se je, da će i novi pakistanski ustav donijeti sličan propis, i ako je u Pakistanu Islam državna vjera.

— **ZAPOVJEDNIŠTVO VOJSKE UDRUŽENIH NARODA** dozvolilo je, da u zarobljeničkom logoru korejskog grada Himeji mogu dolaziti službenici katoličke, protestantske, budističke i šintoističke religije održavati propovijedi. Poslije same četiri propovijedi katoličkog svećenika 120 od 170 zarobljenika su izjavili, da žele slušati samo katoličke propovijedi. Poslije toga katolički svećenik redovito drži vjersku pouku ovih zarobljenika te svake nedjelje služi u logoru sv. Misu, kojoj prisustvuje veći broj zarobljenika.

— **KATOLIČKE ORGANIZACIJE ŽENA** u svijetu prema jednoj skoro objavljenoj statistici broje ukupno 36,000.000 članica, dok ženske katoličke omladinske organizacije broje 10,000.000 članica. Broj radnika učlanjenih u katoličke sindikate iznosi 3,270.000.

— **U ISTOČNOJ I CENTRALNOJ AFRICI** sada ima 2,937.781 katolika. Prema stanju iz 1950. pokazuje se porast od 152.863 vjernika. Prema podacima, koje je dao msgr. Mathew, apostolski delegat za centralnu i istočnu englesku Afriku, ovi katolici su po državama podijeljeni ovako: Kenya ima 365.021 katoličkih stanovnika, Uganda 1,104.919; Tanganika 800,920; Nyassaland 293.903; južna Rodezija 281.421; Sudan 91.597 katoličkih stanovnika.

— **SVETA STOLICA** s jedne i Japan s druge strane su odlučili, da uspostave diplomatske odnose. Japan će uspostaviti svoje predstavništvo kod Sv. Stolice u rangu poslanstva, a Sv. Stolica svoje predstavništvo kod japanskog Dvora u rangu internuncijature.

— **JAPANSKO MINISTARSTVO PROSVJETE** službeno je priznalo pravo javnosti Katoličkom sveučilištu u Tokiu. Priznanje se odnosi na teološki, filozofski i ekonomski fakultet te na fakultet za zapadnu kulturu.

— **Msgr. PAVAO FARUYA,** prvi biskup nove japanske biskupije sa sjedištem u gradu Kioto, nedavno je posvećen za biskupa u prisustvu tokijskog nadbiskupa i biskupa iz Nagasaki te velikog broja vjernika.

— **INDONEZIJSKO OTOČJE** broji ukupno 70,000.000 stanovnika, od kojih 911.072 katolika. Na ovome otočju postoji jedna biskupija, 19 Vikarijata i 6 Apostolskih Prefektura. Od 29 glavara misija njih dvoje su domaći sinovi, dok od 903 svećenika njih 29 su domaći. Nadati se je, da će broj domaćega klera uskoro znatno porasti, jer se u indonezijskim bogoslovskim učilištima nalazi 78 domaćih bogoslova, a u nižim sjemeništima 670 domaćih sjemeništaraca. Karitativnu i odgojnu prosvjetnu djelatnost vrši 843 redovnika, od kojih su 68 domaći sinovi te 2007 časnih sestara, od kojih su 403 domaće kćeri. Katoličke škole su relativno brojne. Sada ima 1.264 katoličkih pučkih škola, 30 srednjih, 75 stručnih i 30 kolegijuma. Sve ove škole polazi 227.221 đak. Katoličkim misijama je povjereno vodstvo 46 bolnica, 89 dispanzera i 59 sirotišta. U Indoneziji postoji i katolička stranka, koja ima u parlamentu 12 zastupnika. Stranka je zastupana i u vladi s jednim ministrom.

— **U BENEDIKTINSKOJ OPATIJI** sjeveroameričkog grada Oregona zaređen je za svećenika 78-godišnji o. Marijan Esterman, jedan od poznatijih američkih odvjetnika. Prigodnu je propovijed održao o. Boda Reynolds iz New Westminsterske opatije, koji je bio zaređen za svećenika 15. kolovoza pr. g. u dobi od 60. godina.

SVETA GODINA završila se službeno u Fatimi (Portugal) dne 13. listopada. Naime, po želji sv. Oca u Fatimi su se na obljetnicu zadnjeg ukazanja Gospina održale svečane ceremonije zaključka Svete Godine izvan grada Rima. Ceremonijama je prisustvovao papinski legat kardinal Tedeschini.

— **LISTA DIPLOMATSKOG KORA** akreditiranog kod Svete Stolice, koja je nedavno objavljena, navodi, da 47 država ima svoje diplomatsko predstavništvo kod Sv. Stolice. Od toga 23 diplomatska predstavništva imaju karakter ambasade, dok 24 njih ima karakter poslanstva. Za vrijeme vladanja sadašnjeg Sv. Oca Pape Pija XII, uspostavile su, odnosno obnovile svoje diplomatske odnose sa Sv. Stolicom slijedeće države: Kina, Egipat, Filipini, Holandija, Japan, Indija, Indokina, Liban, Pakistan, Paragvaj, Sjedinjene Američke Države i Urugvay.

ILUSTRIRANI MISAL za malu djecu od 4.-7. godine izdali su nedavno praktični Amerikanci. Mali misal u obliku grafičkih slika prikazuje na jednoj strani glavne dijelove sv. Mise, a na drugoj strani paralelno donosi scene iz Starog i Novog Zavjeta, koje tumače kretnje svećenika na oltaru. Iako ovako ilustrirani misal ne izgleda neka naročito dosjetljiva stvar, ipak je ovo prvi pokušaj, da se djeci, koja još ne znadu čitati, omogući praćenje sv. Mise na oltaru.

NA CIPRU, otoku, koji pripada Velikoj Britaniji, no čije je pučanstvo po narodnosti grčko, nedavno su ukinuti zakoni, koji su dozvoljavali poligamiju (mnogoženstvo). Ovi zakoni bili su na snazi zbog turske manjine, koja još i danas broji oko 1/5 stanovništva.

»GRAD FATIME« započeo se graditi u Egiptu na mjestu, gdje je prema tradiciji Sveta Obitelj našla zaklonište na svom bijegu u Egipat. Ovaj »grad«, za čije su građenje trebali egipatski katolici isposlovati posebno odobrenje kralja Faruka, sastojat će se od relikviarija Naše Gospe od Fatime, crkve, škole, doma za siročad i drugih karitativnih ustanova.

Da se baš u Egiptu toliko štuje Bl. Djevica, razlog je i to, što muslimansko stanovništvo s naročitim štovanjem prati pobožnosti Gospi. Ovo se posljednje najbolje vidjelo g. 1949., kada je kip fatimske Gospe triumfalno prošao kroz sve arapske zemlje na bliskom Istoku. A sam koran uči »da je Djevica najsavršenija žena, izabrana od Boga«. Zanimljivo je ovdje napomenuti, da mjesta, u kojima se na Zapadu ukazala Gospa — Lurd i Fatima — nose arapska imena. Lurd je dobio ime od arapske riječi »Al Ward«, što znači ruža, dok je Fatima poznato arapsko žensko ime. I jedno i drugo mjesto dobili su svoje ime za vrijeme dominacije Arapa u Portugalu, odnosno na Pirenejima.

MEĐU ESKIMIMA

(Nastavak sa str. 3)

bije mu nož u leđa. Zatim naredi Uluksaku, da svrši s o. Le Roux-om, a on se baci na saonice, da pograbi pušku. O. Rouvière začuje krik svoga druga i, shvaćajući namjere izdajica, pokuša se bijegom spasiti. Hitac iz puške mu međutim prođe kroz prsa i zatim svrši život pod udarcima sjekire. Tjelesa žrtava su bila raskomadana, jetra pojedena, a lješine bačene.

Sinnisiak i Uluksak su bili pronađeni, zatvoreni i osuđeni na smrt. Msgr. Brynat, u svojstvu duhovnog oca poginulih misionara, zatraži pomilovanje osuđenih, pak im je kazna bila zamijenjena zatvorom. Poslije dvije godine, pošto su ubice bili poučavani u katoličkoj vjeri, na ponovnu molbu biskupa obojica su bili pušteni kućama.

Sistematske misije u arktičkim zemljama započele su poslije 1920. Jednom je Pijo XI. rekao msgru Brynatu: »Nemojte se ustručavati slati svoje Oblate sve do kraja nastanjene Zemlje, svuda gdje se nalazi makar i samo jedna eskimska obitelj. Nemojte dopustiti, da Vas zaustavi bilo koja poteškoća, pa bilo to i mali broj duša, kojima treba navijestati Evanđelje«.

Polarne misije su još uvijek mlade, pa ipak sjeverno od 60° postoje 34 katoličke crkve i kapele, od kojih 12 sjeverno od polarnice. Da bi mogao posjetiti ogroman prostor svoga Vikarijata, msgr. Brynat je već bio nabavio dva zrakoplova. Njegov nasljednik msgr. Trocellier nabavio je još jedan.

Jedno korizmeno razmatranje

Premalo je reći, da Te želim pozdraviti. Premalo je i to, da Ti želim povjeriti moju dušu. Sve se to događa svakog dana, i to da Te pozdravljam, i to da Te u mojim najskrivenijim doživljajima osjećam prisutna.

Danas Ti želim reći nešto posve drugo. Kad bih se i mogao obratiti makar i najboljem prijatelju, što bi mi on mogao pomoći, kad je i sam nevoljan, griješan i ovisan o istoj pomoći kao i ja? Pa da se služim najmudrijim riječima, do koje bi granice mogao njemu otkriti moju dušu. A do koje bi granice i on mogao da se uživi u moje stanje i gdje bi smogao ono, što se zove životvornom utjehom? Ne nalazi se u džepovima niti pod ključevima sveto dobro, koje smiruje dušu; niti je na jeziku.

Dolazim k Tebi, Bože moj. Naoko mi se nije dogodilo ništa nova. Život se odvija kao svakog dana. Ukućani dolaze i odlaze kao svakog dana, i sve stvari stoje u sobi na istome mjestu kao svakog dana. Čak se i kalendar pomakao za jedan dan kao svakog dana. No eto, eto, to je ono, što je kalendar pomakao za jedan dan, jedan jedini dan. Bez buke, posve tiho, tiše od zraka, ušla je u duše Korizma. Pojavila se u ljubičastom.

Moj otac voli kod objeda popiti dvije rumene čaše. Popio je samo jednu. Za drugu reče: »Ne, korizma je«. Moja majka voli nakon objeda prileći na jedan sat, da bi se odmorila za novi posao. Ustala je već nakon pola sata. Reče: »Dosta je, korizma je«. Kad je to čuo moj mlađi brat, koji nedugo iza objeda obično istrči s loptom u ruci, sada odluči ostati u kući, da bi najprije napisao domaću zadaću, na što ga inače treba siliti. On nije rekao, da to nauči zato, što je korizma, ali to je rekla njegova promjena, to su rekle njegove lijepe oči pune sjaja.

Tri neznatne žrtve, tri izraza samoodricanja. Zbilo se to u nekoliko trenutaka.

Moju dušu obuzme nešto neizrecivo, ni radost ni žalost ni čuđenje, nego upravo nešto neizrecivo po svojoj golemosti. U to golemo razbilo se sve, što se obično smatra životom, a promjenljivo je kao lažac i varavo je kao lažac.

To golemo bio si Ti, Bože Golgote, Bože neiscrpljive ljubavi. Tvoje je ime potpisano ispod spoznaje: Uzaludna je žrtva za velike stvari, ako ne znamo žrtvovati se u sitnicama; naše žrtve za velike stvari vrijede toliko koliko smo sposobni za odricanja u neznatnim, često nevidljivim stvarima.

Tu prestaju riječi. Bože, dugujem Ti najvišoj vrijednosti, tako mnogo, da to nikada ne bih mogao iskupiti. Preostaje mi samo molitva. Ne molim Te ništa: daj, daj . . ., ni za ovo ni za ono, jer si mi odavno dao sve i svakodnevno mi daješ.

Molitvom Ti želim zahvaljivati, što si mi dao spoznati, da je život lijep, dok ga obuhvaćaju Tvoje ruke.

Zar je istina?

Zaustavila me na ulici. Zabrinutost vi... joj se na licu.

»Zar je istina, da se vjeronauk ne mo... više učiti?«

»Nije, dijete, nije. U školi se samo vi... ne može učiti. Ali u crkvi, gdje je Is... tamo se može i smije učiti.«

Zabrinutosti nesta U očima bljesnu ... iskra sreće.

Da, u crkvi, gdje je Isus, tamo se smi...
I veselo nastavi put.

STANLEY B. JAMES, ugledni engleski katolički novinar, umro je u 80. godini života. Rodio se je od roditelja, koji su pripadali anglikanskoj nonkonformističkoj sekti. U svojoj 53. godini života obratio se je na katolicizam. Neko je vrijeme bio urednik londonskog katoličkog lista »Catholic Herald«. Bio je najveći lajički autoritet u Engleskoj u pitanjima Biblije. Napisao svoj vlastiti životopis u knjizi, koju je nazvao »Doživljaji jednog duhovnog lutalice«.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 461-963.312. — Pojedini broj stoji 8.— Din.

GORE SRCA

»Sudi mi, Bože, i vodi moju parbu protiv bezbožnoga naroda; izbavi me od nepravednih i lukavih ljudi, jer Ti si, Bože, krepost moja« (Ps 42,1,2).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. — ZAGREB, 30. OŽUJKA 1952. — Broj 11

Veličina i snaga Križa

Veličina i snaga križa izrečena je onim Spasiteljevim riječima: »A ja, kad budem podignut od zemlje, sve ću k sebi privući« (Iv. 12, 32). Pred Križem sagiblje se oholost uma i svaka ljudska veličina. Razapetomu na križu dive se najplemenitiji i najveći duhovi. Izriču Mu svoje strahopočitanje i ljubav. Goethe je javno priznao: »Iznad visine i ćudoredne kulture, koja sjaji i prosijava iz Evanđelja, ne može se izdići ljudski um«. A sve evanđeosko crtanje vodi do veličine i snage Kristova Križa.

Veliki su umovi čitali i proučavali malu knjižicu Evanđelja, u kojima su zabilježeni Spasiteljevi govori i čudesna djela, ali i Njegovo trpljenje i križni put. Tu su odmah upoznali, da ova nebeska mudrost rješava »prastare mučne zagonetke svijeta«. Evanđelje prelazi preko strmih životnih grebena i preobrazuje svijet duhovno, ćudoredno i socijalno. Vidjeli su, da vjera Kristova ima u sebi sve biljege onoga, što je veliko i uzvišeno, plemenito i lijepo. I uzviknuli su s Apostolima: »Gospodine, kome ćemo ići? Ti imaš riječi života vječnoga« (Iv. 16, 69). »Nitko Te nije Gospodine, dostigao, nitko Te nije prestigao«. Ne, nitko u veličini i snazi Njegove požrtvovnosti, Njegova križa.

Oko Kristova se križa kupe velikaši i vladari; hrabri vođe krstaških vojna i Božji učenjaci, koji su zadivili svijet svojim znanjem; velikani filozofije; svijetu poznati učitelji na visokim školama; glasoviti stručnjaci pravnih nauka, govornici, arhitekti, slikari, muzičari, slavne glave i slobodni ljudi, ukratko: oko Križa se skupilo plemstvo čovječanstva.

Ako uza sve to netko misli i uvjeren je, da Krist nije ono, što On uistinu jest, onda nema smisla dizati se proti Njemu i Njegovu križu, koji je preplavio cijeli svijet. Nije li to Božje djelo, nestat će, kako je i nastalo. Ako su Ga ljudi izdigli, ljudi će Ga i baciti u zaborav. Ne će li se to samo sobom dogoditi, onda su uzaludni svi napori, da se to nasilno izvede. Onda stoji, što je rekao Nikodem: »Rabi! Znamo, da si učitelj od Boga došao, jer nitko ne može ovih čudesa činiti, koja ti činiš, ako Bog nije s njime« (Iv. 3, 2).

I kad su u velikom židovskom vijeću vijećali, da poubijaju Petra i apostole, reče Gamalijel, učitelj zakona poštovan od svega naroda: »Prodite se ovih ljudi i pustite ih; jer ako je od ljudi ova osnova i ovo djelo, propasti će, ako li je od Boga, ne ćete ga moći uništiti, pače mogli biste se naci i kao protivnici Božji. Oni ga poslušaše« (Dj. 5, 23-40).

Zato su se Židovi uzalud dizali proti Razapetomu i Njegovoj mladoj Crkvi. Usprkos toga ispunjale se riječi Psalmiste, koje kažu: »Gospodin će kraljevati, makar Ga narodi mrzili, zemlja će se tresti, a On će sjedjeti iznad Kerubina« (Ps. 98, 1).

Isus je rekao: »A ja kad budem podignut od zemlje, sve ću k sebi privući«. S križa će dakle sve k sebi privući. No Razapeti ne će uza se privezati samo razum. On zarobljuje i ljudska srca i volje. On raspaljuje u svijetu takvu ljubav, koja ubija sebičnu ljubav prema sebi, i jača ljubav, koja je vrućija nego druga koja ljubav. A izvor i glava te ljubavi, premda je bila krvlju i ranama obasipana, ne bi bila ljepša ni onda, da je bila zlatom i srebrom urešena. Bog-čovjek obasut sjajem znojnih bisera, krvavih rubina i suznih dijamanata postade zaručnikom, koji je k sebi privukao srca sviju. Vodeći duhovi svijeta, vojskovođe najslavnijih ratova, najjači govornici, najveći pjesnici, najmoćniji kraljevi, koliko god su ih cijenili, poštivali, bojali ih se, manje su bili ljubljeni, nego li Razapeti. Iako dulje živu u povijesti, nego li drugi ljudi, njima ipak ne pripadaju srca kasnijih pokoljenja.

Ljubav se ne širi u hladnom grobu. Ona voli toplinu i život, koji kuca. Razapeti živi i živjet će u milijunima i milijunima srdaca. Njegovo će ime izgovarati vječno usne, koje Ga ljube. I pred Njegovom slikom pohranjenom u tolikim srcima, ne će nikada uvenuti cvijeće ljubavi i zahvalnosti.

Imade vojskovođa, koji su raspaljivali i oduševljavali časnike i vojnike, da su rado za njih srtali u boj i u smrt, no takvi vojskovođe su morali biti prisutni. Sve je činila njihova nazočnost, pogled i jeka glasa. A kad više nisu bili prisutni, ugasla je vatra oduševljenja.

Iz ljubavi prema Razapetomu ušle su stotine tisuća u zatvor, u progonstvo, u smrt i to hrabro zato, da ispovijede vjeru u Njega i tako odlučno, da su i umrli za tu vjeru.

Iz ljubavi prema Razapetomu povukle su se tisuće i tisuće u samoću. Posvetile se molitvi i radu. Oduševljeni muževi pošli su kao vjerovjesnici u daleki svijet, sve do kraja granica zemaljskih. A drugi su se muževi i žene istrošili u službi siromaha i bolesnika.

Ljubav prema Razapetomu je ona tajna, poradi koje milijuni u provođenju teškog požrtvovnog života tiho prolijevaju krv svoga srca, a svoje tijelo razapinju pred požudama i užicima.

K Njemu, Razapetomu dolaze nepregledne čete umornih, razočaranih zemaljskih hodočasnika, plačuće žene, udovice, siromasi, zapostavljeni. Svi kod Njega traže utjehu, ohrabrenje, pomoć, ljubav.

I što je žešće izrugivanje, što je protivnije ismjehivanje, što je žučljiviji progon neprijatelja Razapetoga, to je toplije oduševljenje, to je neograničenije odanje, to je nepokolebljivija odanost i vjernost Njegovih učenika i vjernika prema Njemu.

Tako su se i u vrijeme židovskih progona i kroz vjekove ispunjavale riječi Razapetog, koji je rekao: »A ja kad budem izdignut od zemlje, sve ću k sebi privući«. A ovo je govorio, da pokaže, kakvom će smrću umrijeti. Odgovori Mu narod: »Mi smo čuli iz zakona, da Krist ostaje do vijeka, a kako ti govoriš: Sin čovječji treba da se podigne?« (Iv. 12, 32-34).

Židovi su pomišljali Mesiju kao slavnoga i moćnoga vladara, zato ne će ni da čuju o muci Njegovoj i poniženju. Oni nisu htjeli da znadu, da je On bogat i nepobjediv u veličini i snazi svoga križa.

KRUNJENJE

U dvorištu grm crnoga trna,
Zar ne bi bila dolična kruna
Za Onog, čija je kraljevina
Iznad dalekih, plavih visina?

Splelj su krunu: ruglo i šalu,
Da je pričvrste o Svetu Glavu,
A tada se vojnik neki sjeti
Da usto treba psovat i kleti.

Ogrnu ranjeno, bolno rame
Skrletnom krpom, plaštem vladara.
I Kralja će svakoga vijeka
Predstavit: »Evo vama čovjeka«.

M. S.

Zaključak sv. Godine

OBIČAJ JE, da se pri zaključku Svete Godine održava međunarodni kongres u nekom glasovitom Marijinu Svetištu. God. 1926. takav se je kongres održavao u Lurdu, a prošle godine se je održavao u Lisabonu sa zaključnim svečanostima u Fatimi. Na ove veličanstvene svečanosti Sv. Otac je odaslao svoga posebnog Legata u osobi kardinala msgra. Tedeschini-a. Kongres je započeo u Lisabonu 8. listopada, a završne svečanosti su održane 13. listopada u Fatimi. Na kongresu su raspravljane teme: »Fatimska poruka i obitelj«, »Fatimska poruka i rad«, »Fatimska poruka i međunarodni mir« i t. d. Kao referenti su, među ostalim, nastupili nadbiskup kardinal lisabonski i njegov pomoćnik, belgijski ministar rada Behoyne, prof. Gounot s katoličkog sveučilišta u Lionu, De Reyno, švicarski povjesničar, Androaldo Merquito de Costo, podpredsjednik brazilijanskog parlamenta, msgr. Fulton Sheen, njujorški pomoćni biskup i Douglas Hid, engleski novinar, biv. urednik »Daily Workera«, a sada urednik »Catholic Herald-a«. Dne 10. 11. i 12. listopada održavana je u fatimskom svetištu trodnevnica na taj način, što su neprekidno za punih 72 sata služene sv. Mise na nakanu kongresa. Za ovu svečanost došli su u Fatimu mnogobrojni hodočasnici iz svih krajeva svijeta. Posebno su brojna hodočašća bila iz Belgije, Francuske, Njemačke, Italije i Irske. Novine javljaju, da je veličanstvenim zaključnim svečanostima prisustvovalo preko 1,000.000 ljudi. Posebno je veličanstvena i dirljiva bila euharistička procesija noću između 12. i 13. listopada. Cijela Irijska kotlina kao da je plamsala u požaru mnoštva svijeća, koje su hodočasnici držali u rukama. U subotu 13. listopada papinski legat msgr. Tedeschini odslužio je pontifikalnu sv. Misu na mjestu ukazanja. Pod sv. Misom je održao propovijed, u kojoj je među ostalim govorio i o znamenju, koje se je pokazalo na Suncu prilikom zadnjeg Gospina ukazanja u Fatimi, pak je nadodao, da je isto takvo znamenje na Suncu vidio sv. Otac 1950. g. iz svojih vatikanskih vrtova i to dne 30. i 31. listopada te 1. i 8. studenoga u 4 sata poslije podne. Svečanosti su zaključene govorom sv. Oca na portugalskom jeziku, koji je govor prenošen preko radija tako, da ga je sve prisutno mnoštvo od preko milijun ljudi moglo lijepo i razgovjetno slušati.

Osim vatikanskog radija svečanosti iz Fatime su prenosili i portugalski, brazilijanski i engleski radio.

LJUBAV ČISTI OD GRIJEHA

1. Može se s pravom tvrditi, da nijedna krepost ne osigurava naš spas toliko, koliko ljubav prema bližnjemu. Kad bi se našao balzam, koji ima takvu snagu, da ozdravlja i sadašnje bolesti i čuva od budućih, tko ne bi dao svaku cijenu, da si takav balzam pribavi? Takav je balzam ljubav prema bližnjemu. Grešnik se po ljubavi diže iz svojih grijeha, ozdravlja po spasonosnoj pokori, ustraje u dobru i ide u vječni život.

Sv. Pavao nas uvjerava, da za našu dušu, dok boluje od smrtnih rana, zadanih po grijehu, ima siguran lijek, koji vodi do ozdravljenja, a to je dragocjeni balzam ljubavi prema bližnjemu. »Ljubav pokriva množinu grijeha«, veli on. Ne jedan grijeh, nego množinu, breme Anđeo veli Tobiji: Milostinja izbavlja od smrti, tamani grijeh i čini, da se nađe milosrđe i život vječni. Mudri Sirah veli: Voda gasi živi oganj, a milostinja gasi grijehe.

Ljubav čuva i od budućeg pada. Ona jača, podupire i krijepi dušu i osigurava je protiv svake smrtne rane. Tko ljubi bližnjega, ispunja zakon, dakle i zakon dan u deset zapovijedi Božjih, t. j. zakon protiv grijeha. Ako je to tako, tko onda može sumnjati u spas onoga, koji djelom ljubi svoga bližnjega. Sv. Evanđelje pripovijeda, kako je k Isusu pristupio neki mladić i zapitao Ga: Učitelju, što treba da činim, da postignem život vječni? Isus ga zapita, šta piše u zakonu? Mladić odgovori: Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, i bližnjega svoga kao samoga sebe. Isus mu na to odgovori: Čini to i imat ćeš život. Dakle ljubav prema Bogu i bližnjemu čuva nas od smrti, t. j. smrti grijeha.

A koji je razlog, da ljubav posjeduje toliku snagu, da iz srca izgoni smrt grijeha i usađuje nam već ovdje na zemlji viši duhovni život, a u vječnosti besmrtni? Odgovor daje sv. Ivan: Ako ljubimo jedan drugoga, ostaje Bog u nama. Tko ostaje u ljubavi, ostaje u Bogu i Bog u njemu. Bog stanuje u nama po svojoj svetoj milosti. Ako se ljubimo među sobom, i On zato ljubi nas.

Kako treba da nas to potiče na ljubav prema bližnjemu. Mi smo sigurni za svoj spas. Sigurni smo protiv grijeha, sigurni da ne ćemo propasti. Savršena ljubav isključuje smrt i prokletstvo.

2. Zapovijed ljubavi svojstvena je samo kršćanstvu. Stari zavjet zapovijedao je ljubav prema suplemenicima i istovjercima, no ne prema inovjercima. Njih su nazivali gojim (stranci). Kinezi ih zovu prokletnicima. Kršćaninu je svaki čovjek brat, dijete Božje i baštinik neba. Kršćanska misao o tom predmetu najbolje je izražena u pripovijesti Isusovoj o milosrdnom Samaritancu. Samaritanac nije Židov, nego omraženi tuđinac, pa ipak pomaže Židovu, svomu neprijatelju. Ljubav se kršćanska prostire preko međa vjere, narodnosti, jezika i rase.

Poganstvo ne poznaje ljubavi prema bližnjemu. Cicero veli, da onome, koji trpi, ne treba pomagati, jer mu time produžujemo dane njegove patnje. Filozof Spinoza veli, da samilost prema patnicima ogorčava nama užitak ovog života, a filozof Niče zabranjuje pomagati slabe. Oni ima da što prije izginu, da ostave mjesto jakima, nadljudima. Kako je uzvišena Kristova nauka u poredbi s naukama ovih filozofa? Sv. Pavao bi im doviknuo: Oni se drže mudrima, a uistinu su ludi. Mudrost ovog svijeta ludost je pred Bogom.

Kršćanstvo je uvodilo nauku o ljubavi prema bližnjemu u praktični život time, što je po uzoru svoga Učitelja svagda i svagdje pomagalo nemoćne, dizalo pale, njegovalo bolesne, štitilo slabe. Kršćanstvo je osnovalo prve bolnice, sirotišta, dječja skloništa, staračka ubožišta, bezbrojna društva za pomoć siromasima, progonjenima, postradalima u ratu, zarobljenima i t. d. Mnogi su crkveni redovi osnovani u tu svrhu, da čine djela milosrđa. Kod nas je veoma poznat red milosrdnih sestara, koji ima tu svrhu. Njihov utemeljitelj sv. Vinko Paulski bio je čudo ljubavi prema bližnjemu. Kršćanstvo se ne će odreći te ljubavi, dokgod bude siromaha na svijetu, a njih će po riječima Spasiteljevim biti uvijek.

VEČERNJA ZVONA

Večernja zvona! O, divna večernja zvona! Još se danas sjećamo iz svoga djetinjstva, kako ste nam dan za danom uveče zvonila s tornja crkve našega zavičaja. I sada nas još podilazi ono ugodno i osjećajno raspoloženje, koga ste nam tada budila. Ono krupna glasa najprije, pa za njim onda maleno sitna zvuka, i opet na koncu ono prvo krupno završavalo je svečano svoju večernju pjesmu. A ona se prenosila i razlijegala sumračjem našega zavičaja i susretala u večernjoj tišini s pjesmom zvonova s tornjeva crkvi susjednih mjesta. Mrak se hvatao i sjeta je sjedala na našu dušu. A »Anđeo Gospodnji«, koji su ta zvona pjevala, donosio je utjehu na koncu dana i nade da ćemo ih sutra opet slušati.

Ta će nam zvona odjekivati u ušima do konca našega života, kad god se zamislimo u naše djetinjstvo. I zvonit će nam, dok ih zvono vječnosti ne nadvlada i ne ušutka. Kamo sreće da nas ti pobožni glasovi zvona prate kroz cijeli život. I da nam budu vesela uspomena i ugodno opominjanje na našu pobožnu mladost. I da nam nikada ne prestanu biti tiha optužba i bolno predbacivanje, ako smo proigrali svoju mladenačku sreću ili izgubili svoju djetinjsku vjeru.

Večernja zvona imadu duboki, posvećeni zvuk i sveti upliv na čovječju ćud. Njihov čisti i puni zvuk odjekuje snažno u gustim i teškim maglama naših tegotnih poslovnih misli, koje nam leže na našoj duši u vrijeme rada. Kad večernje zvono uzdigne svoj svečani glas, tada nam je, kao da je potonuo opori svijet i njegova zbilja, i mi kao da slušamo duboko u našoj duši nebesko javljanje i Božju riječ. I tko je naučio u djetinjstvu, da na glas zvona moli svoje »Pozdravljenje Gospi,« tomu je večernje zvono dio njegova dana i životnog poretka, snažni i milosni odah duše.

Svakidašnji život čini nas siromašnima u mislima i bez pobožnosti. On kao da guši naš duh nemirnim i brzim svojim tokom i pritište našu ćud svojom hladnom i tugaljivom jednoličnošću. Kao da nam ukida jednu za drugom svetu svečanost, koje su stoljetni običaji posvetili. I koje su prošla stoljeća uvela kao sveta svetkovanja i počinke u svagdanjem napornom ljudskom životu. Naše cijelo mišljenje i naziranje malo po malo gubi se u onom, što je vremenito i materijalno. A kao da sve rjeđe i kraće postaje naše bavljenje onim, što je vječno.

O večernja zvona, sveta zvona! Zvonite samo, zvonite svoju srdačnu misaonu melodiju ovom prezaposlenomu i mirom siromašnom vremenu i ljudima, koji kao da nemaju vremena ni misliti u svojoj teškoj i napornoj svakidašnjici. Budite im vi neosporan znak za duševni počinak i večernju molitvenu pobožnost. I kad bih znao za nekoga, koji je u tom hladnom svijetu izgubio zavičaj i vjeru, ja bih ga uzeo za ruku i poveo k vama, koja zvonite, a glas se vaš razliježe po tihoj dolini. I ja sam uvjeren, da bi vaši prodorni i topli glasovi u njemu probudili čežnju za izgubljenim rajem njegova djetinjeg vjerovanja.

Večernje zvonjenje je jedan vrlo važan dio u povijesti svake katoličke župe i svakoga čovjeka. Ono nas prenosi u veselo djetinje drugovanje. Ono nas zaustavlja na putovima, kojima su se plugovi vraćali s oranica i žetelice s polja. Ono nam dočarava tišinu kosaca i fijuk kosa, ispod kojih je padao otkos svježe trave na livadama. Ono nas sjeća večernjeg laveža pasa iz dalekih susjednih sela. Ono nam obnavlja večernje mladenačke pjesme, što su iz daleka dolazile i sanjarski ispunjale tihe večeri. O tko bi izbrojio i opisao sve osjećaje, koja ona bude. Jedno je ipak nada sve veliko i sveto bilo u svemu tomu, a to je kao da i sada neprestano gledamo u našem zavičaju i posvuda, tolike sklopljene ruke, prebiranje usnica i šaptanje, koje se poput ogromnog vala razlilo našim selima i na tiho pjevalo: »Anđeo Gospodnji navijestio Mariji«.

Što bi moglo biti ljepše, nego li je tiha večer i mirno selo, koje moli s večernjim zvonovima. Koliko je umornih ruku i nogu zaželjelo ovaj večernji mir! Koliko je srdaca čeznulo za ovim svetim počinkom! Koliko li se nesreća moglo dogoditi od jutra do večeri? A večeras je, evo, sve dobro prošlo i u kući i u polju i u radionici i u uredu. Cijela se obitelj sakupila kod večernjega zvonjenja sa zdravim udovima. Svaki pripovijeda o svom dnevnom poslu i uspjehu. Ne mora li se dakle večernjim zvonjenjem prinijeti prema nebu vesela i srdačna zahvala za sve: — »Bogu hvala — Zdravo Marijo?«

O vi večernja zvona moga zavičaja, koja ste pratila i štitila moje djetinjstvo, zvonite neprestano. Zovite i vodite u kuću sve, velike i malene, kad se vani mrači. Vodite ih k miru i pobožnosti u roditeljsku kuću!

Junačka krepost

Ima prilika i okolnosti u životu, u kojima treba vršiti kreposti na junački način. U junačkom se stupnju čovjek vježba u krepostima, kad vrši kreposna djela i onda, kada se ta djela na poseban način protive njegovoj naravi.

U drugom svjetskom ratu i nakon rata mnoge su obitelji izgubile oca, majku, muža, brata, sestru, sina, kćer ili koga drugoga od najbližega roda. Tako su djeca ostala uboga siročad bez hranitelja. Žena-mlada udovica ostala je bez muža, kad ga je najviše trebala. Roditelji su ostali bez sina-bez pomoći u staračkoj bijedi, bolestima i jadima. Mnogi od tih unesrećenih dobro znadu, tko je ubojica, prema tome tko je uzrok njihovoj nesreći. Ljudski je razumljivo, da se protiv ubojica u dušama unesrećenih rađa strašno ogorčenje i prezir. Oprostiti ubojici-to je vrlo teško. Sva se narav buni protiv oproštenja. U takvim slučajevima smoći duševne snage i oprostiti, to je izvanredno plemenito djelo, to je krepost u junačkom stupnju.

Takvu je junačku krepost pokazao Isus Krist, kad je, viseći na križu, oprostio svojim ubojicama i još molio za njih: »Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine« (Lk 23,34). Takvu je junačku krepost pokazao sv. Stjepan, prvi mučenik, kad su ga kamenovali, a on je molio za ubojice: »Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh« (Dap 7,60). U Životu sv. Ivane Franciske Fremiot de Chantal, koje blagdan slavimo 21. VIII., čitamo, da se je u kreposti praštanja digla tako visoko, da je kumovala djetetu ubojice svoga muža. Sličnih primjera kreposti praštanja u junačkom stupnju ima mnogo u povijesti katoličke Crkve. Teško je u takvim slučajevima praštati i to vrlo teško, a ipak se mora oprostiti. A zašto se mora praštati?

Sudite sami. Netko je nama učinio zlo, Mi smo mu zlo vratili. On opet nama učinio zlo. Mi opet njemu sa zlim vratili. I tako neprestano jedno zlo izaziva drugo. Zlu nikada kraja. Konačno zlo i osveta za zlo dovode do međusobnog uništenja. Znamo iz etnologije (nauka, koja proučava divlje, zapuštene narode), da ima divljih plemena, kod kojih stoji na snazi načelo krvne osvete. Jedno je pleme ubilo člana drugog plemena. Ovo se osvetilo pa je ubilo člana prvoga plemena. Opet osveta i novo ubojstvo. I s druge strane opet osveta i ubojstvo. I tako osvete i ubojstva bez prestanka. Konačno se takva plemena sasvim iscrpe i unište. Sad dolazi razum pa kaže: Ne tako! To su strašne posljedice. Osveti mora jednom biti kraj. Osveta se mora zamijeniti velikodušnim praštanjem!

Tako sudi obični, prirodni razum, a pogotovo kad je razum prosvijetljen vjerom. Razmišljajmo koliko hoćemo vidjet ćemo, da nema drugoga izlaza za smirivanje strasti — nego praštanje. To je jedini put, da se dođe do mirnog života, koji je dostojan čovjeka. Znamo, da je praštanje ubojicama gorka pilula i teška duševna operacija (zahvat), ali su plodovi izvanredni. To je junačka krepost, koju svaki čovjek visoko cijeni, a Gospod Bog je izvanredno bogato nagrađuje i na zemlji i u prekogrobnom životu Sveto Pismo nas opominje: »Ne osvećujte se sami, ljubezni, jer je pisano: »Moja je osveta, ja ću je vratiti« (Rimlj. 12,19). Prepustimo Bogu, neka On sudi nas i naše neprijatelje, neka on nagrađuje i kažnjava, jer je On jedini svet, pravedan i nepogrešiv.

Kad je netko vrijednu i plemenitu ženu oklevetao pred mužem, da mu je nevjerna, to je strašna uvreda. To je rana, koja više boli, nego da ju je netko nožem u srce ubo. Od noža bi rana svršila naglom smrću, od boli se uslijed klevete boluje i umire čitav život. Takvom klevetniku oprostiti sigurno je junačka krepost. Netko je oklevetao nevinu zaručnicu pred zaručnikom, koga je iskreno voljela, da je u vladanju odviše slobodna i da je ljiljan nevinosti već davno izgubila. Radi to[ga] je zaručnik napusti, pa je ostala neuda[na] i tako povećala broj onih djevojaka, k[oje] čitav život čeznu za obitelju, a čežnja [im] se nikada ne će ostvariti. U ovakvom [slu]čaju velikodušno oprostiti klevetniku, [ja]san je dokaz kreposti u junačkom stu[p]nju. Onomu, koji je tuđu kuću zapalio [i] time čitavu obitelj bacio na prosjački štap; ili je opljačkao tuđi stan, pa za[vio] obitelj u žalost i tugu, ili skrivio da [je] otac obitelji izgubio namještenje, ko[jim] je mogao pristojno uzdržavati obitelj, svima tima i njima sličnima oprostiti, su izvanredna kreposna djela, to su dje[la] herojske ili junačke kreposti.

Kad nam bude teško praštati uvrede, nepravde, sjetimo se, da smo i mi Božji dužnici. Sjetimo se, koliko uvreda, nepravda mi nanosimo Gospodinu Bogu. Mi smo toga svjesni i zato molimo sva[ki] dan u Očenašu: Oprosti nam, Gospode B[o]že, duge naše. Međutim stavljamo k[od] toga sami uvjet, da i mi oprostimo naš[im] uvrediteljima. »Oprosti nam, Gospo[de] duge naše-kako i mi opraštamo naš[im] dužnicima«. Kako mi opraštamo naš[im] dužnicima, tako će i Bog oprostiti nam.

Večernje zvonjenje je sastavni dio kršćanskoga života našega naroda. O njem pjevaju pjesnici i crtaju ga umjetnici. No kod toga se ne radi ni o pjesništvu ni o umjetnosti. Radi se o tome, da nam oni, koji to zvonjenje opjevavaju i crtaju, govore o temeljnoj snazi našega katoličkoga svijeta, oni govore o našoj kršćanskoj vjeri i kulturi. Večernje zvonjenje zvoni kao daleka i iskonska časna pjesma našega naroda, koja iz davnine prodire u našu sadašnjost.

Istina je, da je za to večernje zvonjenje postala kao nagluha po koja kršćanska duša naših gradova, ali nije tako po našim selima. Ako se i događa, da na glas zvona u gradovima i njihovoj vrevi nitko ne stane, nitko ne otkrije glave, nego svi trče dalje, i kola i životinje i ljudi i nitko nema ni časak vremena, da se u tišini sabere i pomoli, nije to tako i na selima. Ljudi u gradovima razumiju zviždukove tvornica, signale teretnih i raskošnih kola. Razumiju zvučnike na tržnicama i zabavištima, I jedno samo niti čuju niti hoće da čuju niti ih to zanima, a to je podnevno i večernje zvono. Ali nije to tako i na našim selima. Iako se u gradovima zaboravljaju ti stari običaji, nije to tako i na selima. I ako je u gradovima nepoštovanje časnih običaja kršćanske prošlosti i raskršćavanje, nije to tako. Bogu hvala, i na selima.

O draga i sveta večernja zvona, ne napustite svoje večernje pobožno zvonjenje! Još jasnije i prodornije zvonite po našim gradićima, trgovištima i selima, da se sustave brzi i trčeći ljudi naših dana. Da stanu i da pomisle na Boga i svoje duše! Znadem, da će doći vaše vrijeme, kad će oni, koji ne mare za vaše zvonjenje, opet vas čuti, i opet se osvježiti i ohrabriti vašim zvonjenjem. I kad se umore, izgube živce i legnu na bolesnički krevet, neka se barem tada probude, čuju vaš glas i povrate k vjerovanju svoga nedužnog djetinjstva. Pratite ih na putu u smirenu i Božju vječnost! O divna večernja zvona! O večernja zvona, sveta zvona! Zvonite, samo zvonite svoju misaonu večernju melodiju!

U GETSEMANSKOM VRTU

Sam, napušten i od prijatelja, koji [o]slabi da bdiju s Tobom, Ti Isuse, osjeć[aš] svu težinu okrutnoga bola.

Ti, koji znadeš, da se mučenička sm[rt] nadvija nad Tobom, proživljuješ u ov[oj] noći čemer duboke patnje.

Znoj rosi Tvoje blijedo čelo, kada pr[o]govaraš Ocu. Tvoja neizmjerna žrtva p[o]je ljudskog spasenja, iz Tvojih rana rađ[a] se čovječanstvu blistavo sunce novog dana.

Isuse, Ti izmučen bolom i samoćom i[z]govaraš, što je uvijek najteže izreći ljud[]skome srcu u času kušnje: »Oče, neka bu[]de Tvoja sveta volja«. Ti, napušten od lju[]di primaš odluku neba, iako ova odluka znači Tvoje najteže trpljenje na svijetu.

Kada primamo čašu gorčine, kada se bu[]nimo, jer nas boli, kada se tužimo i neb[u] i zemlji, tada, Gospodine, povedi naš[u] misao u Getsemanski vrt, gdje si Ti bdi[o] u patnji i molitvi.

Kada nas muči nestrpljenje zbog sudbi[]ne, koja podiže križeve na našem puti sjeti nas, Gospodine, kako si Ti primio bo[]li za naše otkupljenje. Neka ovo sjećanj[e] bude snaga nama klonulima i utjeha na[]ma rastuženima, Neka bude uzor nama kolebljivima — neprolazni oslon nama su[]stalima.

Pođimo za Tobom, Isuse, jer nas Tvo[j] put vodi iznad svih patnja uskrsnuću i svijetu vječnosti.

ROCKEFELLER KATOLIK I SPECIJALISTA ZA ORGULJE. Najstariji član po[z]nate obitelji Rockefeller obraćenik je na katoličku vjeru. On je i poznati specijalis[t] za orgulje. Obratio se na katoličku vjeru u mladosti. Jednom ga je tako zanije[lo] sviranje orgulja, da se je odlučio posveti[ti] pravljenju orgulja. I uistinu pod njegovim rukovodstvom napravljene su najbolje or[]gulje po crkvama u New Yorku. On je kao najstariji član obitelji i predsjedni[k] poznate Rokefellerove fundacije.

PODLISTAK

„POGLED U NEDUŽNO OKO"

Ima niz godina da smo se upoznali. Koliko, ne znam. Možda petnaest, možda koja i više. Ali to nije važno.

Sreli smo se jedno poslije podne na Voćarskoj cesti. Nosio je u ruci torbu s knjigama. Išao je iz škole. Nije mu se žurilo. Dulje vremena stajao je pred igralištem Dječjeg sjemeništa.

Upitao sam ga, kako je bilo u školi. Saznao sam, da polazi peti razred klasične gimnazije i pohvalio se, da je dobar đak. Živi s roditeljima i ima sestru od četiri godine. Zlatna je i jako je voli. Pokazat će mi je prvom prigodom.

Iza desetak sam ga dana opet vidio. Vodio je za ruku neko sitno čeljade, imalo je crveni šešir na glavi s obodom okrenutim gore, a ispod šešira provirivale su dvije tanke pletenice povezane bijelom vrpcom.

I reče: »To je moja seka, o kojoj sam vam pričao«. A djetetu reče: »Podaj ruku gospodinu i pozdravi ga«. Djevojčica je pogledala brata začuđeno, na mene nije se ni osvrnula niti mi je dala ruke On će opet: »Ne divljaj! Slušaj, što ti kažem. Pogledaj gospodina u oči i daj mu ruku« Sad me je letimice pogledala i već je bila pružila ruku, da mi je dade, ali se predomislila i brzo je natrag povukla.

Videći je u neprilici, da je ohrabrim, prignuo sam se i poljubio je u čelo. Sva je pocrvenila od stida i još se i bolje stisnula uz brata.

Taj njezin letimični pogled i te oči ne ću nikada zaboraviti. Oči su joj bile krupnije od očiju druge djece, koju sam poznao. Bile su modre, boja im je bila slična nebu prije zore i boji Jadrana, kad se njegovom površinom stanu valjati valovi na početku nevremena.

U pogledu tog djeteta bilo je toliko nevinosti, stida i topline, kako se mogu naći samo u pogledu nedužnog djeteta. I kad se sjetim na taj njezin pogled, pane mi svaki puta na pamet pjesma Gregorčičeva: **Pogled v nedolžno oko** na oko, na kom se odsjeva nebo i raj, u komu se gleda čista duša djeteta, koju još nije nahukala ni dotakla zloća svijeta, ni njegova himba i prenavljanje i laž.

Veli se, da je oko prozor duše i da se u oku vidi sva unutrašnjost čovjeka. To vrijedi u prvom redu za oko djeteta, u kog je čista i neokaljana duša, koju još nije dospio da pokvari svijet.

Jednom sam gledao umirati mater. Pokraj nje je stajala njezina mezimica rasplakana, a u pogledu se materinu čitala beskrajna ljubav prema tom djetetu i bol, koju nije vrsno opisati nijedno pero. Nije se ona osvrtala na muža, koji je stajao postrance, ni na oca ni na rođenu majku, koji dođoše da joj zaklope oči, za nju je postojalo samo to dijete i neizkazana bol, što se mora dijeliti od njega.

Poslije sam se češće sastajao s tim mojim znancima. Bili smo i dobri prijatelji i djevojčica mi je pripovijedala o svemu, što je ispunjalo njezin mladi život. Ja sam često upirao pogled u te njezine oči, al[i] mi se nikada kasnije ne pričiniše tako lijepima i milima, kao kad sam ih vidio prvi put.

Godine su prolazile i moji su znanci otišli u to vrijeme iz Zagreba nekuda u provinciju.

Iza više godina sreo sam ih u Ilici. Ta nekadašnja djevojčica razrasla se u to vrijeme i bila je stasita lijepa djevojka. Prepoznali smo se i raspreli razgovor.

Pogledao sam joj u oči. Zanimalo me je jesu li ostale onako lijepe i mile, kao što su bile, kad smo se prvi puta sreli. Da li u njima još počiva i da li se još u njima gleda i odrazuje nebo i raj i jesu li sačuvale svoju nedužnost i toplinu. Jest, bile su i sada lijepe, ali to nisu bile više oči djeteta, koje živi djetinjim životom koje ne pozna svijeta i koje svijet još nije dospio da podvrgne svomu utjecaju.

I ona je mene pogledala i naši se pogledi sukobiše. Htjela je po svoj prilici da vidi, što sudim o njoj i da li je držim lijepom, kakvom je drže njezini poznati. Ali bit će da je naslutila neko razočaranje u mom pogledu i brzo je svrnula pogled na izlog, pred kojim smo stajali.

A kad smo se rastali, bilo mi je žao da smo se sreli i bio bih volio, da je u mojoj duši zauvijek ostao onaj njezin nekadašnji čist i topao pogled, pogled, u kome se čitalo nebo i raj, a kojeg sam gledao prigodom našeg prvog susreta.

V. NEDJELJA PO KORIZMI (GLUHA)

30. III. 1952.

Današnje sv. Evanđelje donosi razgovor Isusov s farizejima, koji Mu predbacivahu da ima vraga, i da je nauka Njegova od vraga. A On im je dokazivao, da je nauka Njegova od Boga. Doviknuo im je: Tko će me od vas okriviti za grijeh? Tko je od Boga, riječi Božje sluša. Tko održi moju riječ, ne će umrijeti nikada. Tada Mu farizeji rekoše: Tko si ti, da govoriš o besmrtnosti. Svi ljudi umiru, i proroci su poumirali pa i otac naš Abraham, a ti govoriš za sebe, da ne će umrijeti onaj, tko drži riječ Tvoju. Tko si ti? Isus im reče: Abraham, vaš otac, obradovao se, kad je vidio dan moj. Zaista vam kažem, prije nego je Abraham bio, ja jesam. Tada farizeji pograbiše kamenje, da bace na Nj, no On im se sakrio.

1. Tko će me od vas okriviti za grijeh? To je mogao reći samo Isus, jer je bio Bog, jer po riječima Svetog Pisma i pravednik na dan sedam puta sagriješi. Isus je bio moralno čišći nego sunčana zraka. Njegov divni bezgrešni život bit će u sve vijeke savršeni uzor svim ljudima, dok ih bude. U njemu je ostvaren ideal čovjeka, kakav si samo najčišća mašta može zamisliti. On je imao onu iskonsku pravednost i bezgrešnost, koja se nalazila u Adama prije grijeha. Molimo se bezgrešnome Isusu, da i nama pomogne, da svaki dan budemo sve čišći od grijeha i da tako postanemo sve više Njemu slični.

2. Ne kažemo li pravo, da imaš vraga? Ovaj bi se prigovor sa strane Židova mogao još i razumjeti, da nisu Isusa poznavali. U ono doba bilo je dosta ljudi opsjednutih od vraga, i bilo ih je, koji su se dali vragu u službu, pa njegovom pomoći zavaravali ljude i radili zla djela. No Isusove riječi i djela bila su sva dobra, puna ljubavi i plemenitosti, dizala su, krijepila, liječila i tješila. Takve riječi i djela ne mogu potjecati od vraga, nego od Boga. I to su sve farizeji znali, pa ipak Mu zlobno podmeću ortaštvo s vragom. A Isus je stvarno došao na svijet, da oslobodi ljude od ropstva vražjega i od grijeha. I doista u naše kršćansko doba i u kršćanskom svijetu rijetko se nađe opsjednuća.

3. Tko održi moju riječ, ne će umrijeti nikada. Riječ Božja je svemoćna. Ona je kod stvaranja dozvala ovaj svijet iz ničesa u opstojnost. Ona je dala zakone svemiru i čovjeku. Ona oživljava mrtvu materiju, ona diže mrtve iz groba, ona može i sačuvati čovjeka od smrti.

4. Prije nego je Abraham bio, ja jesam. Isus se ovim riječima jasno očitovao farizejima, da je vječni Bog. Farizeji su to tako i shvatili, pa su se razjarili na Nj, i htjeli su Ga kamenovati. Isus je prema tomu i riječima učio, da je Bog, t. j. bio je o tom sam uvjeren, pa je tako i govorio. Riječi njegove ne bi vrijedile, kad ih ne bi pratila i djela, koja to dokazuju, t. j. mnogobrojna čudesa. No uz djela i riječi Njegove dobivaju snagu dokaza.

Sv. Izidor Seviljski

Rodio se g. 570. u Španjolskoj. Njegova su braća biskupi sv. Leandar i sv. Fulgencije i sestra djevica sv. Florentina. Odgajao ga je brat sv. Leandar, seviljski biskup. Iz početka je slabo napredovao u naucima, ali je strpljivošću uz pomoć Božju svladao sve poteškoće.

Kralj Leovigildo pristao je u to vrijeme uz arijansko krivovjerje. Dao je ubiti i svoga sina sv. Hermenegilda, jer ovaj nije htio pristati uz krivovjerje, i izagnao je svetu braću Leandra i Fulgencija. Kralja je progonila savjest zbog umorstva sv. Hermenegilda i konačno on se obratio i pozvao iz progonstva sv. Leandra. Sv Leandar je sada poslao sv. Izidora u samostan da se vježba u kršćanskom savršenstvu. Kad je g. 599. umro sv. Leandar, bio je za biskupa u Sevilji izabran sv. Izidor.

Sv. Izidor je s velikom revnošću poduzeo da podigne duhovni život klera i vjernika i da ukloni sve poroke i mane. U tu je svrhu održao znamenite crkvene sabore u Sevilji g. 619. i u Toledu g. 633. Za odgoj svećenstva osnovao je posebnu školu i za tu školu napisao mnogo znanstvenih knjiga. Najvažnije je njegovo djelo »Počela ili etimologije« u 20 knjiga, u kojima je sadržano sve znanje onoga doba. Napisao je i tumač cijeloga Sv. Pisma. Obratio je učenog biskupa Grgura Sirskoga, koji je pristao uz Euthijevo krivovjerje. U službi Božjoj uveo je tzv. mozarapsku liturgiju, koja se održala u katedrali u Toledu sve do danas, po posebnom ovlašćenju Pape.

Svake je godine obišao cijelu biskupiju i svagdje je nastojao da se u narodu obnovi pravi kršćanski život. Obratio je i mnogo Židova. Učinio je i više čudesa, uskrisio neku ženu i izliječio slijepca. Osobitu je brigu uvijek posvećivao siromasima, redovnicima i djevicama.

Kad je osjetio, da mu se približava konac života, rasprodao je svu svoju imovinu i razdijelio siromasima. Dne 31. ožujka 636. pozvao je susjedne biskupe, dao se teško bolestan odnijeti u crkvu sv. Vinka i dao narodu blagoslov. Zatim se svukao, i obukao kostrijet i legao u pepeo. U dirljivoj je molitvi zamolio od Boga oproštenje svojih grijeha i zatražio od biskupa odrešenje, nakon čega je ponizno i skrušeno primio sv. Pričest. Zamolio je i sve prisutne da mu oproste sve, čime ih je kada uvrijedio. Pozvao je svoje dužnike i svima je oprostio sve dugove. Kroz tri slijedeća dana svaki dan se dao nositi u crkvu, a tu je i umro 4. travnja 636. pred oltarom u pepelu dajući mnogobrojnom ražalošćenom narodu svoj zadnji blagoslov.

Osmi sabor u Toledu g. 650. naziva sv. Izidora: »izvrsnim učiteljem, slavom katoličke Crkve i najučenijim čovjekom posljednjih vjekova«. Papa Leon IV. stavlja ga u red između sv. Jeronima i sv. Augustina. Papa Inocent XIII. proglasio ga je g. 1722. učiteljem Crkve.

Njegovo je sveto tijelo bilo sahranjeno u seviljskoj katedrali između sv. Leandra i sv. Florentine do g. 1063. Tada ga je kralj Ferdinand I. dao prenijeti u Leon, gdje se i danas nalazi u crkvi, koja nosi Svečevo ime.

GOLGOTA

(Pismo prijatelju skeptiku)

Ne znam, kako smo sinoć, dok smo šetali u sumraku gradom, došli na taj razgovor. Možda zato, što sam se prekrstila na onome mjestu, gdje se je slutilo kameno Raspelo obavito večernjom maglom. Ti si zastao i iznenada rekao: »Što je tako nadzemaljsko i neuporedivo u smrti Kristovoj? Zar nije mnogi junak poradi svoga uvjerenja umro u najtežim mukama, ili na ratištu dobrovoljno položio svoj život za domovinu?«

Nisam Te kušala razuvjeriti. Meni je dosta što vjerujem bez dokazivanja. Ali — kasno u večer, kada se je sve oko mene i u meni smirilo, sjetila sam se davnog razgovora s mojim starim Paterom. Pokušat ću, da Ti ga ponovim.

Pater mi je govorio:

»Muka Kristova nije patnja želje za životom i strah pred smrću. Smrt na Golgoti je daleko više od smrti tijela. Razmisli, da Krist nije samo *umro* za nas, nego *kako* je umro. U kojem odnosu pram neprijatelja i krvnika. Cio život Gospodinov je smrtna žrtva. Iza svake Njegove riječi stoji Golgota, t. j. pobjeda nad svime, što je ljudsko. Križni put je posljednji usavršeni primjer onoga svega što ljudski život obavija i rasvjetljuje. Pomisli pažljivo na riječi, koje je Spasitelj govorio na svom posljednjem zemaljskom putu, pa će Ti postati jasno da Golgota nije krvna žrtva čovjeka, nego božanska pojava u slabom ljudskom tijelu usred žalosne igre zaslijepljenosti i strasti.

Nema tu buke zemaljskog mučeništva, ne postoji samosvijesno junačenje, nema prezira niti opravdavanja, ne postoji grč proživljene patnje. Krist je potpuno miran, sasvim jednostavno govori riječi, koje povijest nikada ne će zaboraviti, tu nema traga nekom zemaljskom *ja*, smrt Sina Čovječjega je nadzemaljska kao i Njegov život.

Pa zar da čovjek ne dođe do saznanja, da tu ne pobjeđuje čovjek-junak bojazan pred smrću, nego da Srce Raspetoga, iz kojega struji ljubav, da Božanstvo u tijelu patnika poziva duše na pravi put, koji vodi u Njegovo kraljevstvo?«

Voljela bih, prijatelju, da i Ti ove korizme osjetiš taj poziv. — a dotle Te pozdravlja

Ana — Katarina.

MEĐU ESKIMIMA ARTIKA

Novinar John Ross dobio je 1932. g. iznimnu dozvolu, da može s obitelji putovati brodom, koji je jednom godišnje, u kolovozu, nosio opskrbu stražarima i trgovačkim agentima u zaljev Hudson i na artičko otočje. Ukrcao se na brod u Churchullu, najsjevernijoj željezničkoj postaji Kanade. Pristao je u Chesterfield, ušao u Fox Channel, prešao je sjevernu polarnicu, ušao u zaljev Boothija i pošao dalje prema sjeveru, sve dok ledena brda nisu prinudila brod da stane. Na brodu se također nalazio apostolski vikar okružja Hudsonovog zaljeva. Kada se je biskup iskrcavao na nekom pristaništu, pristupio mu je tamošnji misionar, poklonio se, da biskupu poljubi prsten i da zatraži od njega blagoslov. Ovaj susret bio je jedini godišnji kontakt između misionara i njegova biskupa. Ako je bila jaka zima, onda je misionar te godine bio lišen ovog ohrabljujućeg susreta sa svojim biskupom. Prizor, koji se je ponavljao nekoliko puta, ostavio je dubok utisak na novinara Ross-a. Objavio je knjigu pod naslovom »S obitelji na sjevernom polu«. Glavna misao knjige je ova: Na postajama Artika razlikujemo tri vrste ljudi: policijske agente, koji ujedno vrše zadatak građanske administracije, agente »Hudson Bay Company«, koji kupuju krzna i brane lovna prava ove trgovačke kompanije te na kraju katoličke svećenike, koji se brinu za duhovne potrebe svojih vjernika i za obraćenje urođenika. Razlika između policijskih i trgovačkih agenata s jedne i katoličkih svećenika s druge strane prema imenovanom novinaru sastoji se u slijedećem: 1. Policijski i trgovački agenti ostaju na svome mjestu tri ili najviše pet godina, a zatim se vraćaju kući, da uživaju uštedu svojih ogromnih plaća i mirovinu, dok katolički svećenici ostaju tamo cijeloga života i ne traže ništa drugo, nego da budu pokopani među svojim vjernicima. 2. Dok policijski i trgovački agenti ostaju u toplim kućama kod peći i radija, katolički svećenici dijele s Eskimima neudobnost nomadskog života pod šatorom i u »iglu«, da ih ne ostave bez vjerske pouke.

Misionari, o kojima je riječ u knjizi novinara Ross-a, pripadaju redu Oblata Bezgrešne, koji su, ima tome preko 100 godina, donijeli kršćanstvo na područje Artika. Ovaj novinar, i ako im se divi, ipak nije mogao dovoljno ocijeniti vrijednost njihova rada. Ali Pijo XI., koji je s osobitim interesom pratio polarne misije, ostavio je autentično svjedočanstvo svoga divljenja za rad ovih misionara. Kada je dovršio čitanje knjige o. Duchaussois-a »Na sjevernom ledu« primio je u audijenciju jednog apostolskog vikara iz tih krajeva. Rekao mu je doslovno: «Kada bih mogao posjetiti samo jednu misiju, odabrao bih vašu. Upravo radi toga, jer je najteža, najnapornija, ali zato i najljepša«.

U knjizi »Bijela Epopeja« opisuje se život misionara Oblata Bezgrešne među Eskimima sjevero-istočne Kanade Roger Buliard, Francuz, još dečko, kupuje ovu knjigu i čitajući je osjeti zvanje za misionarski rad na Polu. Knjiga mu je uzbudila dušu i fantaziju i on je rekao: »U punom XX. vijeku može se biti istraživač i vojnik Božji, ako se uzme učešća u »Bijeloj Epopeji« na velikom Sjeveru«.

Ušao je u red Oblata Bezgrešne i 1943. u svojoj 24. godini ukrcao se je kao svećenik za Ameriku. Prošao je cijelu Kanadu i dopro do delte ušća rijeke Mackenzie na artičkom moru. Jedan misijski čamac doveo ga je u Coppermine, mjesto, gdje je imao definitivno ostati. Dne 29. kolovoza, kada je već bila zima na vratima, o Buliard je prvi put prestupio prag malene misijske kapele. Od tada je prošlo 17 godina, a o. Buliard se je pomakao bliže sjeveru i osnovao misijsku stanicu u King's Bay-u, na otoku Viktoriji, na 72° sjeverne širine. Objavio je knjigu »Innk«. U njoj opisuje putovanja, snježne i planinske oluje, brodolome, dobročinstva i okrutnosti urođenika. Zaključak može izgledati gorak: »u 12 godina apostolskog misijskog rada u King's Bay-u samo 35 krštenja i 11 križeva na groblju«. Vrlo malo? Ali autor podcrtava: »Hvala Djevici i Bogu!« Ovo je izgleda, kako kaže, sudbina misionara na Polu: sijati i nikad žeti. Ipak zahvaljuje Bogu za svaku dušu, koju je izveo iz zablude, iako su bile samo tri na godinu.

Putujući u čamcima po rijekama i jezerima, koja se nalaze kao u dijagonalama od rijeke sv. Lovrenca do ušća rijeke Mackenzije, Oblati su 20 godina doprli do Sjevernog Pola i došli u doticaj s Eskimima. Brzina postignutog uspjeha među Indijancima u preriji stvarala je nadu, da će se isti uspjeh moći postići i kod Eskima. Međutim, misije kod Eskima rodile su se u krvi i još uvijek se nastavljaju u žrtvama.

IZ BIBLIJE

PROROK ZAHARIJA

Jedanaesti među ostalim prorocima St. Zavjeta jest prorok Zaharija. Iz početka njegove proročke knjige saznajemo, da je bio sin Barahije, sina Adova, te je bio potomak svećeničke porodice. Djelovao je u vrijeme poslije povratka Židova iz babilonskog sužanjstva, oko 520.—518. g. pr. Krista, za vrijeme perzijskoga kralja Darija I. Histaspa, koji je dozvolio Židovima, da mogu ponovno sazidati jerusalemski hram, da uzmognu opet u njemu vršiti svoje bogoslužje u čast pravome Bogu i prikazivati svoje žrtve. Ovaj je prorok zajedno s prorokom Agejem poticao narod, da svojim doprinosima omogući podignuće hrama. Na čelu ovog nastojanja bio je židovski knez Zorobabel, podrijetlom iz kraljevske porodice Davidove, i tadanji veliki svećenik Josua. Ovo je nastojanje bilo okrunjeno uspjehom, jer je g. 516. pr. Krista hram bio dogotovljen i počele su se iznova prinositi žrtve.

U početku svoje proročke knjige poziva Zaharija svoj narod na pokoru ovim riječima: »Ovako kaže Gospod nad vojskama: Obratite se k meni i ja ću se obratiti k vama!« Potom opisuje svojih osam viđenja, koja predočuju ostvarenje Božjih nacrta ljudskoga spasenja.

U prvom viđenju ukazuje mu se anđeo na crvenom konju među dvjema mirhama, a iza njega stoje konji crveni, šareni i bijeli, te progovara: »Revnujem velikom revnošću za Jerusalem, i veoma se srdim na moćne narode... Povratit ću se u Jerusalem i moj će se hram nanovo sagraditi... i još će Gospod tješiti Sion i odabrati Jerusalem«.

U drugom viđenju vidio je prorok anđela među četiri roga i četiri kovača, koji su značili neprijateljske moći, što su po Božjem dopuštenju kažnjavale judejski narod radi njegovih grijeha.

U trećem viđenju proroku se ukazao anđeo s vrpcom za mjerenje građevnog novog Jerusalema, koji ne će biti opkoljen zaštitnim zidovima, jer će sam Bog čuvati novi Jerusalem. I doći će vrijeme, kad će se na Sionu u Jerusalemu stjecati ne samo Židovi, nego i svi narodi svijeta, tražeći tamo svoje spasenje.

U četvrtom viđenju vidio je prorok velikog svećenika Josuu, gdje stoji pred Božjim anđelom, koji ga očišćava i posvećuje za svećeničku službu i opominje ga, neka ubuduće bude čist u službi Božjoj i naviješta mu, da će dovesti svoga slugu, mladicu, t. j. Spasitelja, koji će jednoga dana ukloniti sa zemlje njezine grijehe. Tada će svatko zvati svoga prijatelja pod svoju lozu i smokvu.

U petom viđenju ukazao mu se svijećnjak sa sedam svjetiljaka, a kraj njega s desne i s lijeve strane po jedna maslina, čijim se uljem podržavalo svijetlo, što je bio znak Božje providnosti, koja čuva Zorobabela i velikog svećenika Josuu, da dovrše djelo gradnje novog hrama.

U šestom viđenju vidio je prorok leteći svitak knjige, dugačke 20 lakata, a široke 10 lakata, gdje su bila napisana prokletstva protiv kradljivaca i krivokletnika.

U sedmom viđenju vidio je prorok mjeru efe (oko 38 litara), iz koje izlazi lik žene, u čija je usta anđeo stavio olovnu masu, a nato su ustale dvije krilate žene i podigle mjeru efe u vis između neba i zemlje, i ponijele je u zemlju Senar, što je značilo, da će se istrijebiti grijeh iz zemlje judejske i prenijeti u Babiloniju. Osmo viđenje prorokovo bio je četveropreg ratnih kola sa crvenim, crnim, bijelim i šarenim konjem među dvije mjedene gore, krećući na 4 strane svijeta što je značilo pohod Božjeg suda. Na svršetku toga viđenja prorok je vidio krunjenje velikog svećenika Josue srebrnom krunom i tada će k njemu dolaziti narodi sa svih strana. To krunjenje znači mesijansku kraljevsku i svećeničku vlast,

Po tom prorok poziva narod, neka poklikuje od radosti, jer dolazi k njemu pravedni kralj i Spasitelj; on je siromah, koji dolazi jašući na magarici i na magaretu, mladetu magaričinu, on će naviještati narodima mir i njegova će moć sizati od mora do mora do kraja zemlje. Ali poslije blagoslova doći će na njegov narod opustošenje zato, što ga je narod prezreo. Taj prezir pokazat će taj narod time, što će ga procijeniti cijenom roba za trideset srebrnika, koji će biti bačeni u svetište hrama i upotrijebljeni za kupovinu lončareve njive. No značajno je, što je prorok prorekao, da će se Bog jednom ipak smilovati svom odbačenom narodu i izliti na njega Duha svoje milosti, i tada će gledati na onoga, koga su proboli. Premda će udariti na pastira, da se raspršc njegove ovce, ipak će iz Jerusalema izvirati živa voda do najdaljih mora, i Gospod će postati kraljem nad čitavom zemljom. I dolazit će pogani godinama i godinama, da se klanjaju kralju, gospodaru vojska.

Kako se dakle vidi, ovaj prorok, iako je veoma težak za tumačenje, sadržava obilje mesijanskih proroštava, koja postaju razumljivija nakon točnog ispunjenja na Kristu i njegovu kraljevstvu, katoličkoj Crkvi.

AMERIČKO DOBROTVORNO DRUŠTVO za bliski Istok i Indiju proslavilo je prošle godine srebrni jubilej svog opstanka. Društvo je utemeljio sv. Otac Pijo XI.

Zvjezdani grad

Nalazeći se za tihe vedre noći u slobodnoj prirodi na širokoj ravnici, nama se nebeski svod ukazuje kao tamno-modri čador, na kojem kao prikovane svijetle zlatne i srebrne zvjezdice.

Pred tjelesnim i duševnim okom otvorio se beskrajni svemir.

Bezbrojne zvjezdice prosuše se po tom svodu i trepte, kao da nam šalju pozdrave iz neizmjernih daljina svemira.

Danas znamo, da su sve te zvijezde i miljarde još daljih, koje tjelesnim okom ne vidimo **sunca** poput našega, mnoga među njima kudikamo veća i žarča od našega. Svako od njih sija svjetlost i toplinu, svako od njih možda imade, kao i naše Sunce, svoju obitelj, kojoj je izvor svega života. Ta nam se sunca samo stoga pričinjaju kao male svijetle točke, što su od nas vrlo daleko. Sve te zvijezde pripadaju velikom zvjezdanom sustavu Mliječnog Puta (Kumovske Slame), u kojemu se nalazi i naš Sunčev sustav s našom Zemljom.

Prema opisu američkog astronoma Dr. **J. S. Plaskett-a naš Mliječni Put** predstavlja zvjezdani grad, ogromnu naseobinu zvijezda u obliku okrugle plohe, slične leći, velike 200.000 godina svjetlosti u promjeru i prosječno 10.000 godina svjetlosti u debljini (1 sekunda svjetlosne godine iznosi 300.000 km.). Ovaj plohi nalik skup zvijezda sadrži okruglo 200.000,000 (dvijesto milijarda) zvijezda. Ove zvijezde sjedinjene u Mliječnom Putu najgušće su naseljene oko gravitacionog središta u zviježđu **Strijelca**, centrumu plohe, dok su na rubovima rjeđe raspoređene.

Plohu zvijezda s obje strane opkoljuju velika, kugli slična, zbivena jata zvijezda. Svako od ovih jata sadrži nekoliko stotina hiljada sunca. I najbliže zbiveno jato toliko je daleko, da njegova svjetlost treba oko 18.400 godina, da dopre do nas, dok svjetlost s najdaljega treba 140.000 godina. Ova su kuglasta jata raspoređena simetrično, na svakoj strani zvjezdane plohe oko 50, tako da čitav sustav zaprema u prostoru oblik kugle, veličine promjera oko 200.000 god. svjetlosti.

Zbivena jata opkoljuju ogromnu zvjezdanu plohu otprilike kao što mali urođenički čamci opkoljuju prekooceanski gorostas. Slike tih jata na uspjelim snimkama ili kod promatranja s velikim teleskopom daju izgled gusto skupljenog roja pčela. Astronom **Henseling** kaže, da je prizor začaravajući i tko ima uho za slušanje govora svemirskih krajolika, on čuje ovdje zbor od stotina tisuća čistih savršeno složenih glasova, koji izvode slobodnu, veliku i radošću prožetom simfoniju.

Kad bi se na pr. jedna ameba (sitno jednostanično biće, nevidljivo prostim okom) nalazila u ustroju jednoga sata i mogla gledati, ona bi vidjela samo zamršen smještaj raznih kotača i drugih dijelova sata i ne bi po samom izgledu stroja mogla shvatiti postojanje reda, smisla i svrhe majstorskog djela. Tako i mi kao zemaljske amebe gledamo dijelove veličanstvene zvjezdane građevine, i prostom oku izgleda da su ti dijelovi, zvijezde, slučajno po svodu smještene. Ali zemaljske amebe imaju i jedno drugo oko, duhovno oko, kojim barem donekle proziru veličinu, harmoniju i ljepotu te Božanske tvorevine, u kojoj se nalaze, i ako ne mogu dublje prodrijeti u sadržaj, smisao i svrhu velikog presjajnog djela.

Zvjezdani grad Mliječnog Puta savršeno je ustrojen sustav zvijezda, harmonična građevina, koja daje izvanredan primjer reda vrhovnog svemirskog Tvorca, a nama ujedno pruža najljepši nebeski prizor.

SESTRA ANTONIJA, 52-godišnja redovnica sv. Vinka, poginula je na vratima svoga samostana u Ismailiji kao žrtva egipatskih terorista. »Još nisam mučenica, ali bih mogla biti koji od ovih dana«, pisala je u jednom listu, te tako rekavši prorekla svoju smrt. Bila je rodom iz Bronxa u državi New York. SAD, položila je zavjete u Belgiji, a za vrijeme rata djelovala u Londonu. U više navrata bila je nastavnica u školi za gluhonijeme i u sirotištu u Engleskoj, a posljednjih pet godina bila je u Ismailiji. Vrlo radina, puna dobre volje i spremnosti da gleda svaku situaciju s humorističke strane — kako piše njezina nadstojnica — bila je vrlo omiljela kod djece i kod svih, koji su je poznavali. Osobitu je brigu posvećivala siromašnim starcima, što su dolazili po objed na samostanska vrata. Poginula je u siječnju o. g., pogođena hicem iz neposredne blizine, te su i egipatske i engleske vlasti povele istragu o uzročniku njezine smrti.

U NOVI ENGLESKI PARLAMENT izabrana su 22 katolika, i to 6 konzervativaca, 15 laburista i 1 Irac.

Iz katoličkog svijeta

Film o papi Piju X.

FILM O PAPI BL. PIJU X. pripravlja se u Rimu. Umberto Scarpelli, direktor talijanskoga filma u potrazi za glumcem, koji bi igrao Pija X., obratio se poznatom francuskom katoličkom glumcu Pierreu Fresnayu, ali je taj otklonio zato, šta je već preuzeo obvezu da igra Martina Luthera u jednom francuskom filmu. Nato je preuzeo ulogu Andrew Finlay Dunn, engleski komentator Radija Vatikan iz Južne Rodezije, pukovnik u engleskoj VIII. Armiji za vrijeme rata, te je živio u Rimu nakon povlačenja njemačke vojske, baveći se umjetnošću i pisanjem. Upadljivo je sličan pokojnome Papi, kako tvrdi Scarpelli. Film je dobio odobrenje Sv. Stolice, a Mgr. Adone Terzarioli imenovan je crkvenim superrevizorom snimanja. Scenarij je napisao prof. Eugenio Bacchio prikazujući čitav svećenički život Papin. Za »rekonstrukciju« konklava, na kojemu je Pijo X. izabran, sagrađen je potpun model Sikstinske kapelice sa 63 prijestolja za kardinale. Trošak je proračunan na kojih 115 hiljada engleskih funta.

NAJVEĆI KATOLIČKI SAMOSTAN na svijetu je u Niepokalanov (Grad Bezgrešne) u blizini Waršave. Pred sam rat, 1939. g., brojio je 785 redovnika, franjevaca konventualaca. »Grad« zauzima površinu od 28.000 č m. Tu su perivoji s umjetnim jezercima i 112 građevinskih objekata: ogromna crkva Bezgrešnoj Posrednici Milosti, samostan, tiskara, vlastita željeznička stanica, bolnica sa 100 kreveta, mala radio stanica, radionice i t d. Sve poslove obavljaju sami redovnici: oni su diplomirani liječnici, inžinjeri, mehaničari, elektrotehničari, autisti, željezničari, kovači, krojači... pa i vatrogasci! Po svršenom ratu okupilo se ponovo, ali samo oko 300 redovnika. Mnogi su nasilno odvedeni u njemačke ili sovjetske logore, među kojima je bio i osnovatelj Niepokalanow-a, o. Maksimilijan Kolbe, koji je već 1941. u zloglasnom logoru Oswiecim herojstvom kršćanske ljubavi dao svoj život umjesto jednog zarobljenika oca obitelji koji bijaše osuđen na smrt glađu. Uza sve poslijeratne poteškoće ipak je obnovljen jedan od 7 mjesečnih listova, s mjesečnom tiražom od 670.000 primjeraka ali je kasnije odlukom vlade smanjen na samih 80.000. Prije rata izlazio je tu i najveći poljski dnevnik (i jedini kat. u Poljskoj). Ogromnu tiskaru s najmodernijim strojevima odnijeli su uglavnom Nijemci za vrijeme rata, a preostatak Sovjeti 1949. godine.

KÖLNSKI KARDINAL Frings dao je dozvolu stotini studenata i studentica da podučavaju vjeronauk u školama.

NA »OTOKU SREĆE« u Oceaniji nedavno je bio zaređen za svećenika Vitoli Folifenna, urođenik s istog otoka. On je izravni potomak plemena, kojega su pripadnici ubili sv. Petra Chanela, prvog misionara Oceanije. Ovaj mladi svećenik je svoju prvu Misu namijenio kao naknadu za grijeh svoga plemena počinjen ubistvom sv. Petra Chanela.

AMERIKANSKI OCI SVETOGA KRIŽA otvorili su u istočno-pakistanskom gradu Daka Zavod sv. Jurja. To je prvi i jedini katolički zavod u istočnom Pakistanu. Većina njegovih pitomaca pripadaju muslimanskoj vjeroispovijesti.

U UDALJENIM SELIMA gornjeg i donjeg Egipta katoličko društvo egipatskih škola sagradilo je u najnovije vrijeme 12 novih škola. Uz školu je u svakom mjestu sagrađena kapela i dispanser.

AFRIČKA DRŽAVA TANGANYKA pod utjecajem katoličkih misija sve veću brigu posvećuje razvitku školstva. Još prije nekoliko godina u ovoj državi nisu uopće postojale državne škole, a sada se predviđa, da će do 1956. g. država otvoriti 200 samo srednjih škola. Za isto vrijeme katoličke i protestantske misije predviđaju, da će otvoriti preko 1.000 novih pučkih škola. Katolički vjeronauk se predaje ne samo u vjerskim, nego i u državnim školama.

ELEONORA FARJEON, poznata engleska književnica i glazbenica, obratila se je na katolicizam. Ona se je u svome književnom radu istakla pisanjem knjiga za djecu.

U HONGKONGU umro je biskup Enrico Valtorta. Upravljao je svojom biskupijom 44 godine, a sav svoj život posvetio je misionarskom radu među Kinezima. Bio je rodom iz Italije.

— **U MEKSIKU** je održan katolički socijalni tjedan. Raspravljalo se o pitanju katoličkih slobodnih škola te o položaju najamnih radnika.

KATOLIČKE MISIJE u Mozambiku uzdržavaju 60 pučkih škola, 7 srednjih i stručnih škola te 6 dispanzera.

— **JUBILEJ SALEZIJANACA U JAPANU.** Dana 16. veljače 1926. prispjeli su u Japan prvi salezijanski misionari. U prosincu 1950. započela je proslava 25. godišnjice njihova misionarskog rada posvetom nove crkve Marije Pomoćnice u japanskom gradu Beppi, posvetom nove zgrade srednje i više škole u Miyzaki i blagoslovom temeljnog kamena crkve u Oiti. O. O. Salezijanci su započeli svoj rad u provincijama Miyazaki i Oita, na kojem području se tada nalazilo oko 300 katolika. Do početka drugog svjetskog rata broj katolika je narasao na 1.630. Međutim, kada je Japan stupio u rat, misionari su bili sprečavani u svome djelovanju te podvrgnuti progonima, zatvaranju, internaciji te ostalom materijalnom i duševnom maltretiranju. Radi toga oo. Salezijanci su se poslije rata morali najprije odati moralnoj i materijalnoj obnovi svoga djelovanja. Ali poslije svršetka rata njima su bila povjerena nova područja, i to područje provincija Fikuoke, Osake i Kofu. U poslu materijalne obnove oni su postigli, da su izgradili skoro sve svoje rezidencije i obnovili oštećene i porušene crkve. Broj katolika na području njihova djelovanja iznosi sada 3.000. Uz to imaju veliki broj katekumena. Salezijanci uzdržavaju u Japanu tri više srednje škole i to u Miyazaki Tokiu i Osaki, dva orfanotrofija s industrijskom školom u Nakatsu i Tokiu. U misijskim skloništima ima 915 pitomaca, u pučkim školama 175 učenika, u srednjim školama 1.737 učenika te oko 2.000 pitomaca oratorijuma. OO. Salezijanci su u Japanu naročito djelatni na polju katoličke štampe. Njihovo nakladno društvo »Don Bosco« zauzima mjesto među najaktivnijim katoličkim nakladnicima u Japanu. Od 1946. do travnja 1951. ovo nakladno društvo je izdalo 143 knjige u 557.800 primjeraka. Jubilarne svečanosti su se završile 3. studenoga 1951. blagoslovom nove crkve u Oiti. Ova crkva je posvećena japanskom apostolu sv. Franji Ksaverskom, koji je točno pred 400 godina došao u Oitu.

— **»CATHOLIC DIRECTORY«**, službeni godišnjak Katoličke Crkve u Engleskoj objavljuje, da u Engleskoj ima 2,837.700 katolika. Prema lanjskoj godini porast katolika iznosi 25.100 osoba. Ovi se brojevi zasnivaju na župničkim izvještajima i odnose se samo na one katolike, koji redovno posjećuju nedjeljnu sv. Misu. Najveći porast katolika je zapažen u biskupiji Westminster, koja sada broji 345.000 katolika. U biskupiji Birmingham 1949. g. bilo je samo 5.400 katolika, a sada ih ima 23.450. Prema istom »Catholic Directory« u cijeloj Engleskoj ima 2.867 katoličkih crkava i javnih kapela te 911 privatnih kapela. U Engleskoj postoji 1.488 katoličkih pučkih škola, koje posjećuje 424.985 učenika i učenica, 592 srednje škole s 100.452 đaka te 39 stručnih škola. Svjetovnih katoličkih svećenika ima u Engleskoj 4.237, a redovnika svećenika 2.447.

MEĐUNARODNA KATOLIČKA KARITATIVNA KONFERENCIJA je ustanovljena u Rimu kao međunarodni organ katoličkih nacionalnih dobrotvornih organizacija. Ovoj konferenciji su pristupile nacionalne katoličke dobrotvorne organizacije iz Austrije, Kanade, Danske, Francuske, Njemačke, Italije, Luksemburga, Holandije, Portugala, Sjedinjenih Američkih Država i Švicarske. Delegati iz Belgije su prisustvovali kao promatrači. Međunarodna katolička karitativna konferencija ima za svrhu suradnju i koordinaciju dobrotvornog djelovanja svojih članova ostavljajući im punu nezavisnost u radu.

NA VATIKANSKOM RADIJU daju se emisije na 27 jezika. Nedavno je uvedena emisija i na albanskom jeziku.

U PANAMI je blagoslovljena i započela radom prva katolička radio emisiona postaja u ovoj zemlji. Preko msgra. Montini, zamjenika u vatikanskom Državnom tajništvu, Sv. Otac je za ovu priliku poslao svoj posebni blagoslov suradnicima ove radio postaje.

U IRAKU postoje tri samostana kaldejskog Antonijanskog reda te u njima živi 80 redovnika. U studenom pr. g. ponovno je izabran za generalnog superiora ovoga reda opat Štefen Bella, koji je 1939. postigao doktorat na Papinskom Orijentalnom Institutu.

U AMERIČKOM GRADU Dubergye Jowa na svečan način je otvoren zavod oo. Dominikanaca za bogoslovne nauke.

U CAMPO GRANDE, brazilijanskom gradu, Msgr. Antonio Capelo je blagoslovio temeljni kamen novog katoličkog sveučilišta »Sv. Ivana Bosco«, kojim će upravljati oo. Salezijanci. Blagoslovu temeljnog kamena je prisustvovao guverner države Grosso, predstavnici vlasti kao i mnoštvo prijatelja, dobročinitelja i ostalog naroda.

TELEOLOGIJA

To je nauka o svrhovitosti. Ime joj je postalo od grčke riječi »**telos**« (cilj, svrha) i »**logos**« (govor, u prenesenom smislu: nauka). Teleologija promatra sve pojave u živim bićima s obzirom na njihovu svrhu, te nalazi, da su sva živa bića organizirana **svrhovito**. Drugim riječima, da sva zbivanja, sve normalne pojave u živim bićima imadu posve određenu životnu svrhu, koja se postizava i bez znanja, i bez volje i nastojanja dotičnoga živog bića. U tome je upravo jedna od bitnih razlika između živih bića i mrtve prirode. Svejedno je, o kome se biću radi: o razumnom ili nerazumnom, o životinji ili biljci: sva bića bez razlike, od najsićušnije bakterije do najrazvijenijeg stabla, ili od najmanje životinjice pa do čovjeka, građena su svrhovito. Za to ima nebrojeno mnogo dokaza, pa ih je nemoguće sve nabrojiti. Zato ćemo se ovdje osvrnuti samo na par najobičnijih primjera.

Kao prvi primjer uzmimo sićušnu jednostaničnu gljivicu, vinski kvasac. U jesen, kad grožđe dozrijeva, dolazi on ili prenešen s prašinom od vjetra, ili prenešen od osa i drugih kukaca na grožđe, gdje na raspuklim ili oštećenim bobicama nalazi dovoljno hrane za svoje umnažanje, te se obilno umnaža putem »pupanja«. Taj kvasac, pošto se u moštu još i dalje umnoži, bit će uzročnik alkoholnog vrenja u moštu, a poslije pretakanja mladog vina čini on otpadak: vinsko drožđe. Ali u mošt ne dospiju sve stanice kvasca, što su se našle u vinogradu za vrijeme berbe. Velik njihov dio ostaje u vinogradskom tlu, hraneći se na otpalim i zgnječenim bobicama grožđa. Ta zaliha hrane traje međutim samo kratko vrijeme, a onda bi izgladnjeli kvasac morao u vinogradskom tlu propasti, odnosno uginuti. Ali se to ne događa. U prisutnosti vlage, a u nestašici hrane stanice se kvasca mijenjaju tako, da se u njihovoj nutrini proizvedu znatno manje stanice mnogo jače oklopne kožice ili membrane i mnogo veće otpornosti, njih 1 do 4, t. zv. »spore«. U obliku spora može kvasac izdurati u vinogradskom tlu sve do naredne jeseni, a kad ponovo dođe do prikladne hrane, a na voću ili na grožđu, propupat će ponovo i dalje će se umnažati jednako pupanjem, kao u prošloj godini.

Proizvodnjom spora kvasac se je dakle zaštitio od propasti. A da li je kvasac to mogao učiniti po svojoj volji ili nakani? Ne — rekli bi nam prirodoslovci već to tako mora biti, po »prirodnom zakonu«.

KOLIKO IMA KRŠĆANA U IZRAELU? Statistike, publicirane od izraelske vlade o stanju religija u Izraelu, nisu još toliko pouzdane da bismo mogli imati jasnu sliku o broju kršćana u novoformiranoj državi. Prema jednoj statistici izraelskog ministarstva bogoštovlja od 1949 g. u Izraelu bilo je: katolika 4113, maronita 962, siraca 11, grko-katolika 11544, u svemu katolika 16.630. — Pravoslavaca je prema istoj statistici bilo 11764, protestanata 985, neodređenih 2936. — u svemu svih kršćana 32.315. Međutim najnovije statistike daju ponešto izmijenjenu sliku. Statistika iz 1951 g. govori o: 12.000 pravoslavaca, 13.000 grko-katolika, 5000 rimokatolika, 2000 maronita, 1000 protestanata, 600 kopta i 400 drugih u svemu 34.000 kršćana. Prema ovoj statistici kršćani su nešto porasli, a porasli su naročito u odnosu na muslimane. Međutim ovaj porast ima se pripisati migraciji, jer je poznato, da sadašnja vlada u Izraelu nerado gleda i ne trpi eventualne židovske obraćenike na kršćansku vjeru. Takvima se čak onemogućava daljnji boravak u zemlji.

STUDENTSKA MISIJSKA LIGA u Sjedinjenim Američkim Državama održat će svoj XIV. godišnji kongres na sveučilištu Notre Dame od 21. do 24 kolovoza o. g.

Naši pokojnici

LEHPAMER VALENTIN, župnik i dekan u Nedelišću u Međumurju, umro je 18. ožujka o. g. u svojoj župi u Nedelišću u sredini svojih vjernika, među kojima je mnogo godina na velikoj župi revno vršio svoje dušobrižničke dužnosti. Bio je blage i razborite ćudi i veoma ugledan među okolnim svećenstvom. Rodio se g. 1885. u Rudama kraj Samobora. Zaređen za svećenika g. 1907. Pokopan je 21. ožujka u Nedelišću među svojim pokojnim vjernicima. Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312.— Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

»Slava, čast i hvala Ti, Spasitelju, Kralju Kriste, kom Hosana klicahu mala usta djece čiste!«
Iz obreda na nedjelju Cvjetnicu.

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. ZAGREB, 6. TRAVNJA 1952. BROJ 12

„SVE ĆU PRIVUĆI K SEBI“

»Kad budem podignut od zemlje, sve ću privući k sebi« (Iv. 12, 32). Tako je govorio Spasitelj. Na vrhuncu svojih zemaljskih patnja je bio onda, kad Ga razapeše na križ. Križ je bio sramotna kazna za najgore zločince. I zato su Krista razapeli na križ, da Ga osramote i tako sve odvrate od Njega. A postigli su obratno. Baš križem, kojim je sve otkupio, sve je k sebi privukao. I odonda, dokle god bude ljudi na zemlji, sve će k sebi uzdizati i uza se vezati. Dok bude ljudi na zemlji, svi će se kupiti oko Križa Njegova. Jedni zato, da Ga progone i psuju, kao ono i Židovi pod križem. A drugi će se boriti s Njime za Njegovu nauku i Njegovo kraljevstvo na zemlji. Uvijek će biti dva tabora. I tako će On, dok bude ljudi na zemlji, živjeti među njima u potpunoj životnoj svježini, u potpunom i snažnom uplivu na ljudsko mišljenje, vladanje i vodstvo.

I doista je tako. Plemena i narodi su nestali i zvučna se imena izgubila, a On živi. Svi drugi ljudi su samo slučajni cvijet na ljudskome stablu: oni su porasli, razvili se, zasjajili i uvenuli, a On jedini neprestano živi. »Sva se živuća bića u biljnom, životinjskom i ljudskom carstvu dižu prema visinama, zatim se sagibaju, ulaze u sebe i svršavaju smrću, a On uvijek živi. Nijednom umjetnom pravilu nije uspjelo, da savije i slomi prirodni zakon niti u stvarnomu svijetu niti u duhovnom (Newman), a niti Njega, jer On nepobjedivo živi.

On bijaše jučer, On je danas, On će biti dovijeka. Premda je najsilniji, najneumoljiviji i najpobjedonosniji neprijatelj ljudi vrijeme, ni ono nije Njemu ništa naškodilo. Makar je vrijeme uništilo prijestolja, razorilo kraljevstva, srušilo filozofske sisteme, otpuhnulo nesocijalne teorije, poništilo bezbožne nauke, pokopalo ljude i ljudske rase, On ostaje isti i nesavladiv usred svih ruševina i preobražaja svemira. S križa će sve k sebi privući.

Najponizniji i najposlušniji je bio Sin Božji i time je sve k sebi privukao. Iz poslušnosti prema svom nebeskom Ocu, koji je htio da se za nas žrtvuje, On je ustao kao neslomljiv junak i dao nam nedostiživi primjer. Primio je na sebe najveću gorčinu života i samu smrt. Za takvim su Kristom pošli tolíki pojedinci, jednostavni i odlični ljudi, podložnici i vladari, učeni i neuki, muževi i žene, mladići i djevojke, svi pravi kršćani, koji su u sebi osjetili ponos i dostojanstvo ljudske razumne naravi.

To nam tako lijepo govori i obrazlaže Sv. Pismo. Ono opisuje onu zgodu, kad su sinovi Izraelovi putovali pustinjom i došli do vode Mare, koja bijaše tako gorka, da je ne mogoše piti: Mojsije se pomoli Bogu i Gospodin mu pokaza drvo, koje metnu u vodu i voda posta slatka i pitka. Ovo drvo, kažu Sveci, naznačuje drvo svetoga Križa. Kad nam postane gorko i teško u životu, bacimo u tu gorčinu drvo Križa. Sjećajmo se Križa i Muke Kristove, Njegovih bičeva i Njegova trnja, one žuči i octa, što Mu ga pružiše za okrepu, pa će nam odmah svaka gorčina postati slatka i ugodna.

U ljetopisima se Reda sv. Franje pripovijeda, kako je stupio u ovaj Red neki čovjek vrlo bogat, ugledan i odgojen u svakom raskošju. Čim je napasnik opazio promjenu njegova života, navali na nj predstavljajući mu strogi život u Redu. Bilo mu je naime vrlo teško, kad je u Redu našao samo varivo za hranu, grubo odijelo da ga obuče, samo slamnjaču na krevetu da na nju legne i skrajnje siromaštvo, mjesto bogatstva, finih jela, lijepe odjeće i meke postelje, kako je to imao u svijetu. Đavao mu je predstavljao svu teškoću onih stvari i tako ga poticao, da sve ostavi, i da se povrati u svijet. I odluči tako.

S ovom odlukom u srcu ode pred kip Raspetoga. Baci se na koljena i preporuči se Njegovu milosrđu. Nato bude ushićen i uznesen u duhu. Prikaza mu se Naš Gospodin i Njegova sveta Majka. I kad ga zapitaše, zašto hoće da izađe, s velikim počitanjem odgovori: »Gospodine, ja sam odgojen u svijetu u velikom raskošju i zato ne mogu podnositi strogosti ovoga Reda, osobito što se tiče jela i odijela«. Gospodin podignu desnu ruku, pokaza mu ranu svoga boka, gdje krvari i reče: »Pruži svoju ruku i stavi je ovamo, pomaži je krvlju ovoga boka, pa kad ti se pričini nešto strogim i oštrim, namoči to ovom krvlju i sve će ti, ma kako bilo mučno, postati lakim i ugodnim«. Novak je tako učinio, kako mu je Gospodin naložio. Kadgod bi ga snašla napast, sjećao se muke Kristove, i odmah mu se sve preobraćalo u veliku slast i ugodnost.

Što se može činiti teškim čovječuljku i nevoljnom crvu, kad pogleda na Boga-čovjeka trnjem okrunjena i prikovana na križ njemu za ljubav? Što ne će podnijeti i pretpjeti za svoje grijehe onaj, koji vidi gdje toliko trpi za tuđe grijehe Gospodin neizmjerna veličanstva?

Ovakve su misli privukle Kristu, na križ razapetomu, ljude sviju staleža, sviju položaja, svake dobi i spola, a naročito svece Božje. Oni su promatrali, kako je Krist Gospodin išao ovim putem i prigrlio muke i križ tolikom ljubavlju i željom, da nije mogao već dočekati časa, u kom bi dao svoju krv i život za nas. Zato je i govorio: »Vrlo sam želio, da ovu pashu (vazmeno janje) s vama blagujem prije nego ja muku podnesem. Jer vam kažem, da je više ne ću jesti, dok se ne svrši u kraljevstvu Božjem« (Luka 22, 15—16).

To je bila zadnja Njegova večera na zemlji. Ona je dokaz Njegove neizmjerne ljubavi prema nama i uspomena na Njegovu muku, smrt i otkupljenje naše na Križu. Na uzvrat te ljubavi i na sjećanje Njegove muke pozvao je sve Spasitelj riječima: »Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče samoga sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom« (Luka 2, 23).

Mnogi su se kroz stoljeća odazivali tomu pozivu. Žeđali za tim, da pretrpe mučeništvo i proliju krv za Onoga, koji je za njih najprije prolio svoju krv. A kad im to nije uspjelo, ustali su sami proti sebi. Postali krvnicima sami sebi. Mučili svoja tjelesa pokorom i trapljenjem. Mrtvili i lomili svoju volju i svoje požude. I tako postali slični Kristu našemu Otkupitelju. Postali su uzori i junaci kršćanskoga života.

Za takve je sv. Pavao rekao: »Uvijek nosimo amo i tamo smrt Isusovu u tijelu, da se i život Isusov na našem tijelu očituje. Jer se mi uvijek, dok smo živi, predajemo na smrt poradi Isusa, da se i život Isusov očituje u našemu smrtnom tijelu« (2 Kor 4, 10—11). Tako Krist križem i trpljenjem sve privlači k sebi.

KRIŽNI PUT

Zatvaram oči. Nek' duša se vine
Na dalek i težak put.
Zatvaram oči. Nek' dušom mi sine
Put križa, strašan i krut.

Ulicom uskom razbješnjela rulja.
Čuje se smijeh i rug.
I Krist sa križem na ramenu bolnom
Kao razbojnika drug.

I ja križ nosim, al' psujem i vičem:
»Ja ne ću, ne, križa svog«.
Da l' činim kao i razbojnici?
A nadamnom trpi Bog.

Radoznao puk i žalosne žene.
Bi li pošla među njih?
Radoznalo gledam, časom i plačem
Dok moj Krist prolazi tih.

O, tko sam u pratnji Križnoga puta?
Razbojnik, žene il' puk?
Odgovor ne znam. U duši je jednoj
Tjeskoba i mrak i muk.

Tek jedno znadem: Veronika nisam
Što pruža Mu rubac čist,
Na kojem ostavlja krv i suze
I svoj divan lik moj Krist.

„Mislim, dakle vjerujem“

Nizozemski učenjak i ministar H. P. Marchant stupio je g. 1935. u Katoličku Crkvu. Napustio je svoju dosadašnju stranku i zamolio nizozemsku kraljicu, da ga oslobodi dužnosti ministra za nastavu, umjetnost i znanost. Obraćenje ministra izazvalo je u javnosti jake napadaje na njegovu osobu. Ali on nije ostao dužan odgovora svojim protivnicima. U članku, kojim je obrazložio razloge svojega obraćenja napisao je:

»Mogao sam postati sve, nasljedovati Rosenberga, mogao sam častiti Krisnamurtija kao svojega proroka, mogao sam postati budist ili bilo što drugo. Sve to ne bi nikoga zanimalo, — samo rimokatolikom nisam nikako smio postati! No tko jednom shvati Evanđelje kao Božju riječ i pođe dalje; tko proučava, što je prema katoličkoj nauci sagrađeno na tom temelju, taj će shvatiti, da to sve slijedi logički. Ovdje sam našao čvrstoću, koju sam tražio, ovdje sam našao onu općenitu Crkvu, koju je Bog utemeljio u Kristu »Cogito, ergo credo — Mislim, dakle vjerujem«.

Ljubav prema neprijateljima

Kad Sveto Pismo govori o ljubavi prema bližnjemu, posebno ističe ljubav prema neprijateljima. Ona je veoma teška, no zato je i veoma odlična, jer po njoj postajemo na osobiti način slični Bogu, koji ljubi i svoje protivnike, i Isusu Kristu, koji je dao život svoj za prijatelje i neprijatelje.

Kako se Bog vlada prema grešnicima, koji Ga vrijeđaju? On im oprašta, kad se kaju, pun je prema njima milosrđa, kao što moli Crkva: »Bože, koji najviše očituješ svoju svemoć opraštanjem i smilovanjem...« On im osim toga iskazuje svakojaka dobročinstva u jednakoj mjeri, kao i pravednicima. On daje, da sunce svijetli i dobrim i zlima, i da kiša pada i pravednima i nepravednima. David je svim članovima Saulove obitelji iskazao dobročinstvo, makar mu je Saul bio krvni neprijatelj. Na koncu je pitao: »Ima li još koga od kuće Saulove, da na njemu izvršim milosrđe Božje?« Znači, da je to Božje svojstvo, smilovati se neprijateljima i činiti im dobro. Sv. Grgur Niški kaže: »Tko to čini, izdiže se iz granica svoje ljudske naravi i postaje sličan Bogu, jer čini ono, što je svojstveno Bogu.« Slično kaže sv. Ivan Hrizostom: »Ništa nema, što bi nas činilo sličnijima Bogu, negoli kad neprijateljima i uvrediteljima opraštamo«.

Tko je blag i dobar prema svojim neprijateljima i spremno im oprašta, nije sličan samo Bogu, nego je na osobiti način sličan i Isusu Kristu, komu je bila slava, kad je imao prilike opraštati svojim uvrediteljima. Isus je sjajan primjer, kako treba da budemo blagi i dobri prema svojim uvrediteljima. Herod Mu već kao djetetu radi o životu, no On mu se ne osvećuje, nego šuti i oprašta. U ravnicama Palestine On je za svog života bio okružen neprijateljima, koji su Mu zavidjeli slavu; čudesa Mu tumačili kao čarobnjačka djela, u vezi s vragom; nauku Mu izopačili; klevetali Ga, proganjali i radili Mu o glavi. Što je učinio Krist? Je li se osvetio? Ne, On sve strpljivo podnosi i oprašta. A kako se istom ponaša za vrijeme svoje gorke muke! S kakvom ljubavlju pere jednom Judi noge. S kakvom strpljivošću i blagošću trpi svu sramotu, objede, pogrde, nepravednu smrtnu osudu i strahovito razapinjanje. »Oče, oprosti im, — to je Njegov odgovor u času smrti, — jer ne znaju što čine!« Kakvo veliko Srce Boga — čovjeka!

Ima li išta, što bi Kristu bilo većma svojstveno, i po čemu bismo bili više Njemu slični, nego li je to opraštanje uvrediteljima i progoniteljima? Sv. Augustin je upravio nekom kršćaninu, koji se spremao, da se osveti neprijatelju, ove riječi: »Kršćanine, ti tražiš da se osvetiš svome uvreditelju. Planuo si srdžbom, bijesniš i žedan si osvete. Pogledaj na Krista, liječnika tvojih bolesti, otkupitelja tvoje duše. Radi tebe visi na drvetu križa, a ti još snuješ odmazdu? Hoćeš da se osvetiš, a ne ćeš da nasljeduješ takvog uzvišenog učitelja. Gledaj Ga, kako visi, i iz svoje krvi načinja ti lijek. Slušaj Ga, kako moli: Oče, oprosti im, jer ne znaju, što čine.«

Kad pomislimo, da Isus ima i danas u nebu istu ljubav, koju je nekoć za svog zemaljskog života iskazivao svojim neprijateljima, kako tada može da bude, da kršćanin, sljedbenik Isusov, ne ljubi svoje neprijatelje? Tko može da izbroji sve uvrede, koje Spasitelj prima i šuteći podnosi u presvetom oltarskom Otajstvu, gdje je osobno prisutan sa svojom proslavljenom čovječjom naravi. Kolike On tamo podnosi uvrede od bezbožnika, koji u Nj ne vjeruju, kolike od kršćana, koji Ga ne štuju niti ljube. Kolike Mu se uvrede nanose na slikama i kipovima, koji predstavljaju Njegovu božansku osobu! S pravom se može kazati, da su uvrede, koje On danas podnosi, koje vraća dobročinstvima, daleko veće od onih, koje je podnosio za svoje gorke muke.

Za nas je dakle najjači poticaj, da imademo prema svojim neprijateljima u srcu ljubav, ako si uvijek ponovno stavljamo pred oči dobrotu Božju prema uvrediteljima i primjer našeg Spasitelja, koji je ljubio svoje neprijatelje na zemlji.

Časna starost

Starci u visokim godinama pričinjaju nam se kao gore, koje se dižu visoko pod nebo, a njihovi su vrhovi pokriveni snijegom. Oni su s otešćanim tijelom još na ovome svijetu, ali njihove časne glave već obasjava visoko svjetlo vječnosti. U visokom gorju često se vidi, kako gorostasne stare pećine obasjava zapadajuće sunce svojim posljednjim blagim ali jakim osvjetljenjem, koje se odrazuje čak daleko dolje u sumračnim dolinama. Tako i mnoga staračka lica rasvjetljuju kao svjetli stupovi puteve mladima, koji rade i posluju po njihovim uputama.

S visokih vrhunaca pružaju se daleki i široki pogledi. Tako i visoka starost sa svojim dugim životnim iskustvom pokazuje sigurne i mnogostrane putokaze. Njezini dugi i široki životni vidici su kao gledanje na daleko s vrletnih grebena, koji prkose burama i olujama tolike godine. Šezdeset, sedamdeset, osamdesetgodišnjaci su se popeli sa svojim životnim uspinjanjem do velikih visina i sada kao osamljeni vrhunci ljudskog života posmatraju kao u dolini svoje potomke i svijetle im svojim doživljajima, poukama i primjerima.

Visoki starac gleda s ozbiljnim i proračunanim mirom na nemirnu mladenačku žurbu. Znade naime, da se prevelikim utrkivanjem i prenapornim brzanjem ne može daleko doći. A to zato, jer s vremenom ponestaje u srcu vatrenog žara, u koštima se iz godine u godinu gubi životna snaga, oči su svaki dan mutnije, kosa bijedi i sijedi. On se nekoć i sam nesvladivom radnom čežnjom bacao u vrtloge života. Ali je polako došlo vrijeme, kad više nije mogao održati životni tok mladosti. Pomalo je zaostajao. I konačno sasvim istupio i zaostao, jer više nije mogao koracati u mladenačkim redovima sa svojim umornim i nesigurnim hodom.

Upoznao je to; neka se svijet poslije njegove mladosti promijeni i popravi, kolikogod hoće, u najdubljoj dubini još i danas ostaje stalno to, da u svim zemaljskim stvarima vlada isti iskonski zakon: ostariti i nestati. To vidi visoki starac sada, kad je na vrhuncu svoga života. I sada spoznaje, da je sve ljudsko djelovanje maleno i neznatno kao posao jednoga mrava. Ono je sitno kao što je orlu, koji sjedi na visokom vrhuncu pećine, sitno dijete, koje se pojavilo duboko dolje na puteljku nekoga klanca.

Mladi treba da starce smatraju časnim pojavama, jer su oni dio vječnosti na zemlji. Oni nose u svojim sivim glavama stoljetnu životnu mudrost. Najbogatije nadarena mladost ne može ničim nadomjestiti ovu mudrost starosti. Zato su vrlo obrazovani ljudi i kulturni narodi Grci i Rimljani davali časna mjesta starcima i u državnom i društvenom životu.

Hvalimo Bogu, da još imade u svima selima i gradićima ovakvih tihih staraca, koji stanuju po prijatnim kutićima i sobama. O njima se više ne govori. Njih se ne videva po ulicama, ali oni su pravo i istinito plemstvo našega puka. Njih je oplemenila oštrina života, koja ih je klesala i rezala, dok od njih nije otpalo sve oporo, neprijatno i grubo tako, da su postali privlačivi kipovi najdubljega čovječanstva. Izvana su možda odbojni i slomljeni, ali su u svojoj nutrinji potpuno zreli i puni čudesne ljepote.

Posebna je naklonost Božja, da je Bog dao ovim starcima puninu mudrosti, životnog iskustva, tajanstvenu sklonost prema djeci. Oni stoje na odlaznom pragu života i zato gledaju s osjećajem najdubljega sažaljenja na one, koji sa slabim nožicama tapkaju po ovome svijetu, a hoće da s nabujalim jedrima plove za svojom srećom. Zbog toga sjeda mnoga već slomljena majčica kao blaga učiteljica, među unučad. I mnogi već povenuli djed hvata za kolica divljega dječaka i njegov drveni mač i tepa mu djetinjim ustima o velikim stvarima, koje pokreću svijetom.

Najljepše i najdirljivije kod staraca je to, što šute i odano se priklanjaju i podvrgavaju neumoljivom zakonu prolaznosti. Tko kod toga ne bi mislio na divnu večernju molitvu života, koju je govorio Simeon starac u jerusalemskom hramu, kad je primio u svoj naručaj Dijete, Otkupitelja svijeta, i tako se ispunila čežnja njegova duga života, pa je rekao: »Sad otpuštaš s mirom, o Gospode, svoga slugu, jer vidješe oči moje spasenje Tvoje!«

Tako i mnogi ljudi vide spasenje svoga života istom u danima svoje starosti, kad se od njih dijeli vrijeme sa svojim sjetilnim obmanama i prevarama. Što kraće gledaju u daljinu njihove oči, to je dublji njihov pogled u njihovu nutrinju. I mnogima tek tada zasvijetli potpuna svjetlost božanske nebeske zvijezde. Tada su tek njihovi dani samo vraćanje kući u onaj drugi svijet, odakle je došla njihova duša.

Umjetnik Albert Plattner je na jednoj svojoj slici »Starost« naslikao starački lik, koji je veoma zanimljiv i čudnovat. Taj je starac morao biti gorostas u svojoj mladosti. Njegove široke, žilave ruke slične su mnogom čvrstom stablu u gorskoj šumi. One su odstranile mnogi teret, koji im je bio u životnom putu. A sada je tog starca naporni rad i težina vremena duboko sagnula i slomila. Samo još veoma snažni kostur govori o njegovoj prijašnjoj jakosti. Sada spada k starcima, čije je mjesto da čuvaju kuću. Zato ide svaku večer samo do brdske kapelice. I kad izlazi iz te Božje kuće u sumrak i svoje košćate prste zamoči u svetu vodu, zasjaju mu zvijezde, koje su se izdigle unaokolo iznad bregovitih vrhunaca. I on ih od nekoga vremena tako silno voli, kao da će mu jedne večeri obasjati tihi povratak u blaženu vječnost. Časna starost!

Kada su potrebne junačke kreposti

U krepostima se moramo vježbati u junačkom stupnju, kad je bez junačkih kreposti nemoguće obdržavanje Božjih zapovijedi i prema tome kad se čovjek bez junačkih kreposti ne može spasiti.

Muškarac i ženska žive u nedopuštenim odnošajima, a Božja zapovijed uči: Ne sagriješi bludno. Ovakvi, koji žive u nedopuštenim vezama, moraju se razići ili vjenčati. Preporučuje se vjenčanje. Ako to nije moguće, ne preostaje drugo nego razići se, makar to bilo i ne znam kako teško. Tu mora nastupiti junačka krepost s obje strane. Moraju izvesti taj plemeniti čin junačke kreposti, da se raziđu, jer bez toga nema spasenja.

Netko vas napadne i kaže: Ili se odreci Boga i vjere, ili ću te ubiti. Božja zapovijed kaže: Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene. Sveto Pismo naglašuje: »Bez vjere nije moguće ugoditi Bogu« (Hebr 11, 6). »Tko uzvjeruje i pokrsti še, spasit će se, a koji ne uzvjeruje, osudit će se« (Mk 16, 16). Sam Spasitelj izrijekom veli: »Kojigod prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima. A kojigod zataji mene pred ljudima, zatajit ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima« (Mt 10, 32—33). Ili žrtvovati život, ili spasenje duše — trećega nema. Čovjek mora žrtvovati život i dati se ubiti radije nego se odreći Boga i vjere. Izgubiti život, to je strašan gubitak. U redu naravnih vrednota život je sigurno najveća vrijednost. Već sama pomisao. izgubiti život, tako je strašna, da čovjek može izgubiti duševnu ravnotežu, a sama smrt, i to nasilna smrt, ne da se s ničim gorim isporediti. A ipak se mora i ta žrtva radije podnijeti, nego li se Boga odreći. Dati život za Boga i vjeru, to je junačka krepost, od koje veće nema.

Kad bi netko toliko dijelio od svoje imovine siromasima, da bi kraj toga sam gladovao, to bi bila junačka krepost darežljivosti. Međutim junačka darežljivost nije zapovijeđena, jer Božja zapovijed o ljubavi kaže: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe, a ne više nego samoga sebe. Prema tome imamo bližnjega ljubiti kao samoga sebe, a ne više od samoga sebe. Ljubav prema samomu sebi je primjer i uzor, kako ćemo u ljubavi nastupati prema bližnjemu, ali nigdje ne stoji, da ljubav prema bližnjemu mora biti veća od ljubavi prema samomu sebi.

Ali, ako netko sam od sebe ide tako daleko, da bližnjega ljubi više nego samoga sebe, da je drugomu bolji nego sebi, videći bližnjega u bijedi, sam je voljan stradati da bližnjemu pomogne, to je lijepo i hvale vrijedno, to je izvanredna i junačka krepost darežljivosti. Takvih je djela puna povijest katoličke Crkve, takva se izvanredna ili junačka djela kršćanske darežljivosti događaju i danas.

Junaštvo je hvale vrijedno na svim poljima ljudske djelatnosti, a napose u kreposnom životu. Kreposnim djelima u junačkom stupnju ugađamo Bogu u najobilnijoj mjeri. Junačkim krepostima stičemo zasluge i zaslužujemo izvanredne milosti. Bog se ne da ni od koga nadvisiti u velikodušnosti. One duše, koje izvode junačke kreposti, napreduju na putu savršenosti upravo orijaškim koracima, pa ih Bog preko Crkve za nagradu i na zemlji proglašuje svetima. Sveta Katolička Crkva proglašuje svetima i diže na čast oltara samo one kršćane, koji su u junačkom stupnju provodili krepostan život u trima bogoslovskim krepostima: u vjeri, ufanju i ljubavi i u četirima stožernim krepostima: u razboritosti, pravednosti, umjerenosti i duševnoj jakosti. Samo junačka djela čine čovjeka velikim. Samo djela junačke kreposti dovode čovjeka do svetosti.

Zar za Boga nema mjesta u svemiru

Prije se vjerovalo, da je obzorje čvrst svod, koji služi kao podnožje nebu, dok se zemlja smatrala ravnicom. Astronomska znanost razbila je to čvrsto obzorje, jer je našla svemir s nebrojenim sunčanim sistemom. Dakle gore nema mjesta za Boga i nebeski dvor.

Na to odgovaramo: Bog je neograničeno savršeni duh. Njegovo carstvo je duhovno, te se ne može vidjeti okom ni mjeriti mjerom. Za njega ne postoji prostor, jer je svagdje. Bog nije samo na zemlji, nego je na svakom mjestu. Kad dopre dalekozor do atmosfere, Bog je tamo, i još dalje. Nebo je mjesto gdje blaženici uživaju vječno blaženstvo. Ovdje riječ »mjesto« većma označuje stanje, nego materijalno mjesto. Carstvo duhova nije vezano na našu fiziku i kemiju, niti se može ikakvom zemaljskom mjerom mjeriti. »Niti je oko vidjelo niti uho čulo, što je Bog pripravio onima, koji Ga ljube«. Carstvo nebesko posve izmiče materijalnom ispitivanju fizike i kemije, jer je duhovno kao i Bog sam. Zato neka se nitko ne boji, da nema mjesta za nebo i nebeski dvor!

VELIKI PETAK

Pod Tvojim smo križem, Jaganjče Božji, i razapet zbog nas, Ti nas sve promatraš. Evo, pokoljenja prolaze pored Tebe, ljudi, kojima ukazuješ nepromjenljivi put za sva vremena, put otkupljenju. Prolaze ljudi, i mnogi Te ljube i pripravni su, da pođu za Tobom, kamo ih vodiš, i mnogi su strpljivi u kušnjama, neoborivi u vjeri, a mnogi se zbunjuju i plaše, jer krv kaplje s Tvojega križa i čavli probadaju Tvoje sveto Tijelo. Prolaze mnogi, koji klone da Te ugledaju, najveća Žrtvo... I misle u svome neznanju, da put njihov može proći, a da Tebe ne susretnu u životu.

Jaganjče Božji, Ti si razapet za sve nas, koji smo bili, koji postojimo, za sve, koji će doći.

Svaka naša teška zabluda trnom bola ranjava Tvoju glavu. Svaki naš crni grijeh otvara Tvoje rane.

A ipak, za sve nas Ti moliš nebeskog Oca, jer si Ti Ljubav, koja sve pridiže, Milosrđe, koje sve razumije.

Za sve nas Ti si ponio ovaj strašni križ, koji za vjekove stoji na zemlji. Za sve nas Ti si živio i umro, da nas po svome križu privedeš uskrsnuću u svijetu mira, pravde i dobrote.

Pod Tvojim smo križem, Jaganjče Božji, i molimo Te: oprosti nam naše krivnje. Molimo Te, Dobri: povedi nas kroz trnje naših puteva, pod okriljem svoje Ljubavi. Povedi nas pod križem svojim Istini, izmirenju zemlje i neba, vječnome spasenju.

DA LI ZNATE?

— da je kralj Transjordanije Talal svečano primio jerusalemskog patrijarha i izjavio mu, da neka kraljevski dom smatra svojim;

— da su gubavci u Braziliji prikazivali Muku Isusovu s velikim umjetničkim uspjehom;

— da je u južnoameričkoj državi Čile i vojska proslavila 700 godišnjicu škapulara Gospe Karmelske;

— da je kardinal Saliège osudio sektaštvo među katolicima, a naročito u Francuskoj;

— da je u Francuskoj izišlo već nekoliko svezaka sabranih djela katoličkog pjesnika Paul Claudela;

— da je o novo nađenim biblijskim rukopisima napisano već desetak naučnih rasprava, no da se o njima nije još službeno izjasnio papinski biblijski Institut u Rimu;

— da je poslije rata posjetilo Terezu Neumann oko 12.000 američkih i engleskih vojnika iz Njemačke. Jednoj grupi od ovih ona je izjavila: »Ja volim jednako one, koje me smatraju varalicom kao i one, koje mi vele, da sam svetica.«

PODLISTAK

SVRHOVITOST

Kao primjer svrhovitosti neka nam posluži vlat pšenice. Dok pšenica raste i dozrijeva, u njezinu se lišću utjecajem sunca i posredovanjem lisnog zelenila proizvodi škrob, koji ne ostaje u lišću, već se prenosi u sjemenke, gdje se nagomilava kao pričuvna hrana za narednu godinu, pa ga u zrelom zrnu ima oko 70%. Ali škrob nije u vodi rastopljiv, a od lišća do klasa ima on da prođe dalek put kroz gustu staničnu mrežu, pak taj transport nije moguć na drugi način, nego da se škrob pretvori u šećer, koji se lako rastapa u vodi, te može da prođe kroz staničje vlati sve do zrna pšenice, a tamo će od njega ponovo postati škrob. Ta pretvorba škroba u šećer i obrnuto: šećera u škrob, vrši se posredovanjem posebnog fermenta, koji je sličan našoj slini, a zove se »dijastaza«. Kad zrno sazrije, bit će u njem dijastaze vrlo malo. Ali njezina služba ipak nije još završena. Kad sjeme dođe u vlažnu zemlju ili se namoči vodom, da nabubri, probudit će se uspavani život u zametku, koji se nalazi na osnovici zrna, pa će zrno početi da klija. Kod te životne promjene potrebna je hrana, iz koje će se razvijati nova biljka, a glavnu hranu čini škrob, koji je spremljen u brašnatom dijelu zrna. Da bi mlada biljčica došla do te hrane, proizvodi zametak (u t. zv. »štitiću«, na kome zametak počiva) različite fermente, od kojih će jedni razgrađivati stanične stijene od celuloze, koje zatvaraju škrob, drugi će rastvarati bjelančevinu u caklastom sloju zrna, treći mast, a četvrti — dijastaza — rastapat će škrob, pretvarati ga u šećer i snabdjevati mladu biljčicu potrebnom hranom. Otrujemo li zametak, prestaje proizvodnja fermenta, a s njome i sve pojave rastapanja hrane. No ne trebamo baš otrovati zametak, već ga možemo i ugušiti, na pr. tako, da zrno ostavimo nekoliko dana potopljeno u vodi, koja je bila prethodno prokuhana i opet ohlađena, tako te u njoj nema ništa uzduha. U zrnu s ugušenom mladicom ne će se više proizvoditi dijastaza, a mjesto klijanja nastupit će gnjiloća.

Život je, dakle, bitni preduvjet i za proizvodnju dijastaze i za način njezina djelovanja, jer ona jednom pretvara škrob u šećer, a drugi puta šećer u škrob, već prema tomu, kako je to životnoj svrsi potrebno. Mi možemo dijastazu izlučiti iz isklijala sjemena i s pomoću nje u tvornicama škrob pretvarati u šećer, ali ne možemo u tvornici izazvati obrnuti posao: da bi nam dijastaza pretvarala šećer u škrob.

I naše tijelo proizvodi dijastazu. S pomoću nje mi probavljamo škrob, koji uživamo u kruhu, a pošto nam je šećer ušao u krv, s pomoću naše dijastaze on se sprema za pričuvu u jetra, da bi se trošio onda, kad to bude tijelu potrebno, što će se dogoditi opet posredovanjem dijastaze. Naša dijastaza nešto je različita od biljne dijastaze, koja od šećera proizvodi škrob, dok naša dijastaza proizvodi škrobu sličnu tvar: glikogen. Ali i naša dijastaza radi bez našega znanja i bez naše volje, a radi uvijek onako, kako je za svrhu prehrane najpovoljnije. Radi, dakle, svrhovito — po sili »prirodnog zakona«. Odatle možemo zaključiti, da se i prirodni zakoni na živa bića primjenjuju svrhovito, t. j. drukčije nego u mrtvoj prirodi.

MEĐUNARODNI KONGRES katoličke ženske mladeži održat će se u Rimu od 15. do 19. travnja o. g. Katoličke ženske omladinske organizacije iz cijeloga svijeta odaslat će na ovaj kongres svoje delegate. Tako će njemačke katoličke ženske omladinske oragnizacije odaslati na ovaj kongres 500 delegata, austrijske 150, francuske 200, švicarske 150, holandske 100. Katoličke ženske omladinske organizacije iz Belgije, Kanade, Čilea, Kolumbije, Sjedinjenih Američkih Država, Grčke, Litve, Luksemburga, Irske, Malte, Meksika, Portugala, Venezuele i ostalih država najavile su svoje sudjelovanje na ovom kongresu, ali još nisu najavile broj svojih delegata.

NEDJELJA CVJETNICA

6. IV. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Matej 21,1-9) pripovijeda, kako je Isus svečano unišao u Jerusalem. Isus je u selu Betfagi naručio magaricu, apostoli su postavili svoje odijelo na nju, i Isus je jašući išao svečano u Jerusalem. Masa naroda se sabrala, kad je čula, da Isus dolazi, pa je, sva oduševljena, polagala haljine svoje na cestu, kojom je Isus imao proći, i rezala je grančice s drveća i bacala pred Njega, da Mu uljepša put. Mnoštvo je išlo pred Njim i za Njim i vikalo je iza glasa: Hosana Sinu Davidovu! Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana na visini!

1. Ovaj svečani Isusov ulazak u Jerusalem bio je kao neka smotra Njegova trogodišnjeg neumornog rada. I ta je smotra sjajno uspjela. Masa Ga je oduševljeno pozdravljala tako, da su se farizeji zgranuli od snebivanja i pitali se: »Šta ovo biva?« Isus je, istina, došao da osnuje duhovno kraljevstvo, koje nije od ovoga svijeta, ali je na današnji dan pokazao, da je kao miljenik masa mogao lako uzeti u ruke i zemaljsku vlast. Ali je to bilo daleko od njega. Neka samo osjete farizeji, kako je snažna ideja, koju Isus propovijeda, i kako je silna Njegova osoba, koja je nosilac te ideje. Ta će ideja osvojiti svijet i ne će je nikad nestati iz ljudskih srdaca ,a Isus će biti kroz vjekove poštivan kao Veliki Kralj.

2. Dovedoše Mu magaricu i magare i On sjede na njih. Za naše pojmove i običaje ovo je neobičan prizor, jer kod nas nitko ne jaši na magarcu. No na Istoku je to obična pojava i danas. Tamo nema konja, nego magarac je ono, što je kod nas konj. Sve se prenosi i prevozi na magarcima. Predaja kaže, da su Josip i Marija putovali na magarcu iz Nazareta u Betlehem. Isto tako da su na magarcu bježali iz Nazareta u Egipat. — Isus je inače obilazio po Palestini pješice i propovijedao Evanđelje, a nije jašio, a sada je jašio, jer je htio time označiti svoj visoki položaj duhovnoga kralja. Narod je to tako i shvatio i slavio Ga kličući Mu hosana.

3. Prostrli su haljine svoje po putu i rezali granje i prostirahu. Ovo je znak velikog poštivanja velike osobe. I mi danas prostiremo sagove na mjestima, kuda ima da prođe ugledan i nama mio čovjek, isto tako sipamo po putu njemu u čast latice cvijeća, a kuće krasimo zastavama i zelenilom. Sve je to znak poštivanja, odanosti i ljubavi. Na Cvjetnicu se to u Jerusalemu dogodilo spontano, neprisiljeno, nenajavljeno, samo od sebe. Kad su ljudi čuli da dolazi Prorok iz Nazareta, sve je grnulo pred Njega bez poziva i bez agitacije, i nisi tu masu mogao ničim zaustaviti. Uzbunio se sav grad, a farizeji su škrgutali zubima.

4. I djeca su vikala hosana, a farizeji su Mu govorili: »Čuješ li, što ovi viču?« Bilo im je krivo. A on im reče: »Da, zar niјeste čitali: Iz usta djece i nejačadi navješćuješ hvalu svoju«. Farizeji su slijepi i gluhi. Ne vide bjelodana čudesa Kristova, koja govore glasnije od glasa gromova, i ne čuju i ne razumiju divne nauke Njegove, koja osvaja srca ljudska i napunja ih milinom i srećom. I danas tko zatvori oči i uši, tko ctvrdne u nehaju, ne će oćutjeti toplinu božanskog sunca niti doživjeti sretni preporod svoje unutrašnjosti za bolji i sretniji život. Ja ne ću da se ubrojim među takove. Želim da se umiješam među masu da oduševljeno kličem hosana, dok dišem i dok me bude.

NE ZABORAVI . . .

Šećem poljem i razgovaram sa cvijećem. Uz rub potoka opazim mali neznatni grmak sav pun ljepušnih sitnih cvjetića, vedra pogleda sa zlatnim odsjevom. Bezazlen i baš ništa ne zna. Da što zna, manje bi znao od onog kukčića, što se šulja travom ili najsitnijeg mravka. Ne, od njeg ne ću baš ništa doznati, jer ne samo da on ne zna, da je zemlja okrugla, i da se vrti, on možda i ne sluti, što je to, što ga tako milo grije u sunčanim danima, i otkuda to vjetar dolazi, kada puše. Od njega ne ću doznati baš ništa.

Ali, čini mi se, nešto šapuće.

Osluškujem. Jest šapuće: — Ne zaboravi . . .

— Znam, znam ti se zoveš »Ne zaboravi me«.

Ali, on još nešto šapće. Što?

— Ne zaboravi, da ja slavim svoga Stvoritelja.

— Ti! — pogledam ga pozornije.

Kako je lijep i dražestan!
Kao mile plavetne očice djeteta.
Očice, u kojima titra vedrina i sunčani odsjaj.

— Ne, ne ću zaboraviti, cvjetiću krasni. Ti slaviš ljepotom svojom svoga Stvoritelja.

Ne ću zaboraviti.

Sv. Leon I. Veliki

Rodio se u Rimu g. 395. Izabran za papu i posvećen za biskupa 29. rujna g. 440. Tom je zgodom održao divnu propovijed o sv. Petru.

Za njegova vladanja sastao se opći crkveni sabor u Kalcedonu od 8. X. do 1. XI. 451. Bilo je prisutno 630 biskupa. Tu je svečano bio osuđen Eutihije, carigradski arhimandrit, koji je učio, da je u Kristu samo božanska narav, u kojoj da je nestala Kristova ljudska narav. To je značilo nijekati otajstvo Utjelovljenja kao i otajstvo Otkupljenja. Ako Sin Božji nema čovječje naravi, onda nije i Bog i čovjek, onda nije ni mogao za nas kao čovjek umrijeti na križu. Eutihija je osudio carigradski patrijarha sv. Flavijan, ali je carski dvor pristao uz Eutihija.

Da suzbije ovo krivovjerje, napisao je sv. Leon pismo sv. Flavijanu, u kojemu izlaže na najtočniji, najsjajniji i najuzvišeniji način katoličku nauku o Utjelovljenju Otkupiteljevu. Po svjedočanstvu Eulogija, aleksandrijskoga patrijarhe (g. 580-607.), rimski đakon Grgur priopćio mu je, da je sv. Leon ovo pismo stavio na grob sv. Petra i molio ga, da ispravi u njem sve pogreške ljudske slabosti. Nakon četiri dana objavio mu se sv. Petar i rekao mu, da je ispravio, što je trebalo. Papa sv. Leon je doista vidio na pismu ispravke, što ih je učinio sv. Petar.

U istinitost ovoga događaja bili su očito uvjereni i Sveti Oci na Kalcedonskom saboru. Kad je ovo pismo bilo pročitano na Saboru, svi su Oci uskliknuli: »Petar je govorio po Leonu«. Ova se izreka često upotrebljava još i danas kod svečanih kanonizacija. Tako je na pr. čas prije proglašenja Male Terezije svetom prelat pozvao prisutne: »Ustanite svi. Petar će govoriti po Piju«.

Sv. Leon je stekao i besmrtno ime u povijesti grada Rima kao njegov spasitelj. U ono su doba, g. 452. provalili u Italiju Huni. Kralj Huna bio je Atila. Oni su opljačkali i razorili mnoge gradove. Sv. Leon pošao je ususret Atili do Mantove. Atila, prozvan »bič Božji«, lijepo ga je primio i odustao od pohoda na Rim. Sam je pripovijedao, da je vidio iza sv. Leona Svećenika nadzemaljskoga dostojanstva s mačem u ruci, i da mu je on naložio, da u svemu posluša papu Leona. To je bio sv. Petar. U znak zahvalnosti sv. Leon je dao iz brončanog kipa Jupitra Kapitolijskoga izliti kip sv. Petra, koji se i danas nalazi u bazilici sv. Petra u Rimu.

Kad je g. 456. na Rim navalio kralj Vandala Genzerih, sv. Leon ga je uspio nagovoriti, da odustane od krvoprolića i od paleža, ali ga nije mogao odvratiti od pljačke kroz 15 dana.

Mnogo napora uložio je sv. Leon, da podigne crkvenu disciplinu. Pisao je mnogobrojna pisma na sve strane. Utišao je pobunu palestinskih monaha protiv Kalcedonskoga sabora. U Rimu je održao pet sinoda.

Sv. Leon je umro 10. studenoga 461. Njegovo je sv. tijelo sada smješteno u kapelici sv. Leona u bazilici sv. Petra.

Papa Benedikt XIV. proglasio je dne 15. X. 1754. sv. Leona učiteljem sv. Crkve, zbog njegove nauke, sadržane u njegovim poslanicama, od kojih još sada imamo 141. i zbog njegovih propovijedi, od kojih još sada postoji 101, a najviše zbog njegova uzvišenoga izlaganja nauke o Utjelovljenju. Zato je sv. Leon zavrijedio i slavan naslov: »Učitelj Utjelovljenja« (Doctor Incarnationis). Sv. Leon spada među najveće Pape i zato se s pravom naziva Velikim. — Sv. Crkva slavi njegov spomen 11. travnja.

Pokora i veselje u korizmenoj sedmici

U svakoj se korizmenoj sedmici ističe poneka misao vodilja, koja nuka i potiče vjernika, da se uživi i pripremi za veliko slavlje Uskrsa. Da vidimo neke! U prvoj sedmici čitamo u lekciji prve noćne molitve (nokturna) ono, što sv. Pavao piše u svojoj Poslanici Korinćanima: »Gledaju nas, kao žalosne a mi smo oni, koji se uvijek veselimo, kao siromahe, a mi smo bogati, — gledaju nas, kao one, koji ništa nemaju, a mi sve imamo«.

U drugoj nedjelji Korizme sve se molitve ističu svojim radosnim pouzdanjem u Božju dobrotu. U jednoj se molitvi moli: »Pogledaj, Gospode, na našu vanjštinu i našu nutrinju, da naše tijelo bude sačuvano od svake protivštine, a naša duša čista od svake nečiste misli«.

Spojimo li ovo sa samim nedjeljnim Evanđeljem, u kome se pripovijeda otajstvo Preobraženja Gospodnjega, onda i mi moramo često ponoviti riječi učenika, koji su pri tome sudjelovali, a one glase: »Gospode, dobro nam je ovdje biti!«

U subotu ove nedjelje čita se Evanđelje o rasipnom sinu, to nas ono opominje na naš odnos prema vječnome Ocu, opominje nas na naše dužnosti i pokazuje nam put smirenja našega srca u čistoći naše duše, a to jedino postizavamo u otajstvu sv. Ispovijedi.

Evanđelje treće sedmice završava riječima Učiteljevim: »Blaženi oni, koji slušaju riječ Božju i vrše je!« Prikazanje i sv. Pričest pokazuju, u čemu je prava sreća našega života, kad se u molitvama kaže: »Zapovijedi su Gospodnje pravedne, one razveseljuju srca, a sudovi su Njegovi slađi od meda i medenog saća!«

U liturgiji ove sedmice nalazi se mnogo usklika veselja, jer se približava veliki blagdan Uskrsnuća. U njoj se pjeva: »Veseli se, Jerusaleme, i okupite se svi, koji ga ljubite, pa se radujte njegovu veselju svi vi, koji ste bili žalosni, oduševite se i nasitite obiljem utjehe vaše«. (Početna pjesma).

Ova nedjelja zove se nedjelja: »Veseli se!« — Ona nam svojom ružičastom bojom kaže, da je već pola Korizme, pa se još više u srcu približavamo veselju Uskrsa. Crkva u liturgiji pjeva: Veseli se!

Ispravljeni obred
Uskrsnog Bdijenja

Kako je već javljeno u našem listu, Sv. Stolica je za novo trogodište dozvolila slavljenje Uskrsnog Bdijenja u noći između subote i nedjelje. U nekojim su župama i kod nas već lanjske godine obavili taj obred s velikim uspjehom i zadovoljstvom, a još više će ga sigurno crkava, uz dozvolu Ordinarija, obaviti ove godine. Za Istru čujemo, da ga preuzv. Ordinarij naredio u svim hrvatskim župama riječke biskupije.

Zadnji put smo spomenuli glavne izmjene i dopune koje su na prijedlog raznih biskupa (i naših) učinjene u lanjskom obredu, a sada smo u stanju, da potanje javimo točno sve promjene. Tko ima lanjski obred, može lako sam ispraviti, ako na vrijeme ne dobije novi.

Za svećenike, koji prisustvuju noćnom Uskrsnom Bdijenju, otpada Kompletorij velike subote i Matutin Uskrsa, a mjesto Lauda se na koncu ponoćne Mise pjeva samo Benedictus s antifonom, kako se je prije molilo Magnificat mjesto Vespera. Uskrsni se dakle oficij u koru i privatno počinje Primom. — I u oficiju je velike subote mala izmjena: Matutin, Laude, Hore minores i Vespere mole se, kako je lani i određeno bez Ps. 50. Miserere na svršetku, samo se između antifone »Christus factus est« i molitve »Concede« reče tiho »Pater noster«, koji lani nije bio propisan. — Odmah spominjemo i ovu važnu promjenu: gdje se Uskrsno Bdijenje obavi po noći, otpada blagoslov vode s proročanstvima i litanijama dan prije Duhova, pa dakle uskrsna voda vrijedi za krštavanje cijelu godinu. U tom slučaju i svečana Misa tog dana počima s introitom »Cum sanctificatus fuero«, kako je dosada bilo za privatne Mise. Dakako, gdje se još blagosliva krsna voda na veliku subotu ujutro, ostaje obaveza blagoslova i u dan prije Duhova, sve kako je bilo prije, pa i uskrsni brevijar.

Poslije blagoslova novog ognja ispred crkve svećenik uz propisane usklike učini sve određene znakove na Uskrsnoj Svijeći, ali je ove godine dozvoljeno izričito, da se ti znakovi mogu i prije utisnuti, a kod samog obreda označiti ih potezima ruke. Kad je svećenik sam, on užge Uskrsnu Svijeću, pa je odjeven bijelom dalmatikom nosi u crkvu. Kod prvog usklika »Svijetlo Kristovo« užge na Uskrsnoj Svijeći jedan ministrant svećenikovu svijeću, kod drugog usklika ministranti svoje, a kod trećega puk i kandila.

Iza kako svećenik, kad je sam, svrši pjevati »Exsultet«, (što ga pjeva ispred Uskrsne svijeće desnom rukom okrenut prema oltaru, s lijevom prema crkvi), uzme opet ljubičasti plašt i s pulta ispred Uskrsne Svijeće čita lekcije. Te su četiri kao i lani (t. j. od starih dvanaest: 1., 4., 8. i 11), samo se kod treće ispušta čitav prvi redak (Iz 4, 1) te se počne »U onaj dan«... — Kad nema pjevača, svećenik sam pjeva litanije, a puk odgovara, ali ne ponavlja zazive. Poslije prvog dijela litanija blagosiva se krsni studenac, a prije nego se u nj uliju sv. ulja, jedan službenik zagrabi blagoslovljene vode, kojom će se poškropiti puk neposredno poslije obnove krsnog

Nastavak na str. 4.

IZ BIBLIJE

PROROK JEREMIJA

Među velikim prorocima Staroga Zavjeta drugi po redu jest Jeremija. On je sin svećenika Helcije, rođen u Anatotu na području Benjaminova plemena blizu Jerusalema oko g. 650 pr. Kr. Njegova mladost pada pod kraj vladanja bezbožnoga kralja Manasesa (692.—639.) i njegova sina Amona (639.—638.). Za proročku službu bio je određen već od materine utrobe (Jer 1, 5), a nastupio ju je za judejskoga kralja Josije oko g. 626. pr. Kr. Promatrajući bijedne vjerske i ćudoredne prilike naroda Judejskoga, Jeremija je vidio, da će njegovo proročko djelovanje nailaziti na velike poteškoće, pa zato se nastojao otimati proročkoj službi, govoreći da je premlad i da ne zna govoriti, ali mu je Bog rekao: »Nemoj govoriti, da si premlad, nego idi svuda, kudgod ću te poslati i govori sve što ću ti naložiti«. I Gospod se dotače njegovih ustiju i reče mu: »Evo, stavio sam svoje riječi u Tvoja usta. I eto, ja te danas postavljam nad narodima i kraljevstvima, da čupaš i razaraš, raspršuješ i rasipaš, gradiš i sadiš« (1, 7—10). Ne samo, da je riječima propovijedao pokoru, nego je i primjerom sveta života i doživotnim djevičanstvom prednjačio svom narodu. Najteži križ u njegovu djelovanju bio je taj, što je za vrijeme čitavog svog djelovanja nailazio na teške zapreke sa strane opakog naroda, lažnih proroka, pa i samih svećenika, narodnih knezova, i posljednjih judejskih kraljeva. Jedino je za vladanja pobožnoga i revnoga kralja Josije nailazio na njegovu potporu, pa mu je prigodom smrti, kad je pao u bitci kod Magedona u boju protiv egipatskog kralja Nekaona II., ispjevao posmrtnu tužaljku, koja se nije sačuvala.

Josijini nasljednici judejski kraljevi: Joahim (608.—606.), Jehonija (606.—598.) i Sedekija (598.—587.) bili su prema Jeremiji veoma neprijateljski raspoloženi radi toga, što im je Jeremija savjetovao, neka ne izazivaju babilonskoga kralja Nabukodonosora uskraćujući mu danak, jer bi mogli doživjeti tu nesreću, da im Jerusalem bude razoren i narod judejski odveden u ropstvo. Ali ovi kraljevi i narod nisu htjeli poslušati Jeremiju, jer su im lažni proroci govorili, da je nemoguće, da Jerusalem bude razoren. štoviše, oni su u svojoj kratkovidnosti smatrali Jeremiju narodnim neprijateljem i izdajnikom, te su ga radi toga htjeli i ubiti, ali ga izbavi njegov prijatelj Ahikan. Ipak Jeremiju uhvatiše i baciše ga za neko vrijeme u blatnu jamu, a potom ga zatvoriše u tamnicu, iz koje je bio izbavljen za vrijeme treće Nabukodonosoreve opsade Jerusalema, kad je bio Jerusalem konačno razoren i narod judejski odveden u ropstvo (587. pr. Kr.).

Babilonci staviše Jeremiji na volju, hoće li da pođe s ostalim zarobljenicima u Babilon, ili da ostane u domovini. Jeremija je odlučio ostati u domovini te je tješio po selima raspršeni seljački narod, umirujući ga, neka se pokoravaju namjesniku Godoliji, koga su Babilonci postavili, da upravlja pokorenom Judejom. Ali kad je Godolija bio ubijen od političkih urotnika, bio je Jeremija protiv svoje volje odveden u Egipat od političkih izbjeglica, koji su se bojali osvete Babilonaca. Pošto je i u Egiptu prekoravao svoje sunarodnjake, da se okane egipatskih praznovjerja, bio je od svojih sunarodnjaka kamenovan u gradu Tafnesu.

Preko svoga pisara Baruha upravio je Jeremija svoju poslanicu svojim sunarodnjacima zarobljenicima u Babiloniji, odvraćajući ih od tamošnjih krivovjerja. On je ispjevao i pet žalobnih pjesama nad razorenjem Jerusalema, opisujući strahovitu bijedu i pustoš nakon razorenja i mukotrpan život zarobljenika u Babiloniji. Ove se tužaljke pjevaju tri posljednja dana Velikoga tjedna u katoličkom bogoslužju.

Prorok Jeremija je u svojim patnjama, što ih je nevin trpio, prezren od svoga naroda, tipska slika trpljenja Isusa Krista. On je u svojoj proročkoj knjizi prorekao, da će babilonsko ropstvo trajati 70 godina (25, 11). To se točno ispunilo, jer je to ropstvo trajalo od g. 605.—536. pr. Kr., kad je perzijski kralj Kir, koji je srušio babilonsko kraljevstvo, dozvolio Židovima, da se mogu povratiti u domovinu. On je također izrekao mnoga proroštva o Mesiji, na pr. o sreći Mesijanskog vremena (3, 14—18; 21, 1—8;), o osnutku Novoga Zavjeta (31, 31—40); o utjelovljenju po ženi djevici (31, 22), o betlehemskom pokolju djece (13, 15). Izrekao je također proroštva o Božjem pokaranju svih okolišnih naroda oko Judeje, koja su se sva točno ispunila.

Život u svemiru

Da li postoji život i na drugim nebeskim kuglama, na mogućim planetima drugih sunaca u svemiru, osim na Zemlji? U našem planetarnom sustavu vjerojatno je, da je danas samo Zemlja naseljena. U tom pogledu treba da privuku pažnju **Mars i Venera.** Prvi od ovih svjetova zaista pokazuje takve pojave, koje očevidno potiču od vegetacije, koja se mijenja s godišnjim dobama. Kako je vegetacija jedan od oblika života, uvidjelo se da ima mnogo izgleda, da uporedo s biljnim postoji i životinjski i ljudski svijet. Što se tiče **Venere,** ima izgleda da njezina temperatura nije i suviše visoka, da bi postojanje živih bića pod tako debelim slojevima njezina oceana oblaka bilo isključeno, ali pod uvjetom, da ovi ublažuju jačinu Sunčeva zračenja, a ne da čine zrak zagušljivim i nemogućim za disanje.

Iz toga proizlazi, ravnajući se stalno po analogiji, da život može da postoji i na drugim sunčanim sustavima, da u svemiru može postojati ogroman broj naseljenih svjetova s najraznovrsnijim živim bićima na njima.

Camille Flamarion, osnivač francuskog astronomskog društva, u svom prvom i divnom djelu **»Množina naseljenih svjetova«,** govoreći o Vrhovnom Biću, navodi da »Ono nije bez razloga stvorilo sfere, koje mogu biti naseljene«. Glasoviti astronom **Secchi** u jednom svom djelu kaže: Šta da se misli o ovim zvijezdama? One su bez sumnje kao i naše Sunce — središta svjetlosti, toplote i aktivnosti — određene, da održavaju život mnoštva bića svake vrste. Nama izgleda nemoguće sve one prostrane predjele smatrati za nenaseljene pustinje: oni moraju biti naseljeni inteligentnim (razumnim) bićima, koja su sposobna da upoznaju, poštuju i vole svoga Stvoritelja«.

Naše znanje o zvijezdama stubokom se je izmijenilo od onoga, što su o tome mislili naši stari, i mi vidimo, da današnje znanje o zvijezdama znači znanje o svijetu, koji je skroz lijep i veličanstven, znači stanje o svijetu punom beskrajnosti i bezgraničnosti, a koji ipak nije nešto neodređena, nesavršena ili pobrkana, nego je potpuno povezan, a u savršenosti i stalnosti njegova reda do začuđenja točan.

Naš Sunčev sustav i sve zvijezde, koje vidimo na nebeskoj kugli prostim okom — samo su kaplja prema neizmjernom, veličanstvenom oceanu svemira i svemu nepoznatome, što postoji iza dosega naših osjetila. Naša zemlja samo je zrnce pijeska u svemiru. Što je tek čovjek na toj tankoj korici zemaljskoj? Kako se osjećaš malen pred licem toga Neizmjerja.

Čovjek je trunak praha u svemiru, bačen negdje u dubinu zvjezdanog oceana, na sitnom planetu, gdje živi dio svemirske sekunde, ali trunak praha, koji — misli, koji moću **razumne i slobodne duše** istražuje dubinu svemira, uređenje golemih zvjezdanih sustava, brzinu i putanje nebeskih tjelesa, njihove veličine i fizički sustav, posebno ispituje Sunce, planete, površinu i unutrašnjost Zemlje, sastav materije, život bilja, životinja i svoj vlastiti, te na osnovu svega toga obilja svijetla — spoznaje Boga, neizmjerno mudro, moćno i vječno Biće, koje je stvorilo i uredilo svemir i život, po kojemu je jedino moglo da proizađe čudesno uređenje i sklad, koji vlada u svemiru i u živim bićima, kao i kruna stvaranja — ljudska duša. On nije napisao svoje ime samo tamo daleko u svemiru, On ga je napisao na svaki atom, na svaki kristal, na svaku biljku, u svaki život, u svakog čovjeka, a naročito u povezanosti stvorova, pojedinih nebeskih tjelesa i živih bića.

KATHOLIKENTAG će se ove godine održati u Berlinu i to od 19. do 24. kolovoza. Svečanost otvaranja kongresa će se održati u Schönbergu, a zaključne svečanosti 24. kolovoza na stadionu »Olimpia«. Dne 20. i 21. kolovoza držat će se studijske sjednice u 10 raznih centara u zapadnom i istočnom Berlinu.

✝ Naši pokojnici

Lehpamer Valentin, župnik i dekan u Nedelišću u Međumurju, umro je 19. ožujka o. g. u svojoj župi u Nedelišću u sredini svojih vjernika, među kojima je dugi niz godina na velikoj župi revno vršio svoje dušobrižničke dužnosti. Bio je blage i razborite ćudi i veoma ugledan među okolišnjim svećenstvom. Rodio se g. 1885. u Rudama kraj Samobora. Zaređen je za svećenika g. 1907. Pokopan je 21. ožujka u Nedelišću među svojim pokojnim vjernicima. Počivao u miru Božjem!

Iz katoličkog svijeta

PRONAĐENA JE 1700 GODINA STARA FRESKO-SLIKA. U njemačkom gradu Trieru, za koga se misli, da je stariji od Rima, pronađena je vrlo stara slika. Kada su za vrijeme prošlog rata saveznički avioni bombardirali ovaj stari grad, porušili su i samostan sv. Irmine. Učenjaci su smatrali, da je to bila sredovječna građevina, no sada se dokazalo, da je ona iz rimskog doba. Velike bombe napravile su tako velike rupe, da su se pokazale pod zemljom zidine starih kršćanskih bazilika. Tu je pronađena stara fresko-slika kraljice Fauste, žene Konstantina Velikog. Na zidinama starih bazilika nađeni su kao i drugdje natpisi i molitve Isusu Kristu.

NAGRADU od 1.000 dolara dobila je u Sjedinjenim državama časna sestra Agata Suter za istraživanja bolesti raka.

DA LI ĆE ISUSOVCI U NORVEŠKU? Norveška se ističe kao jedna od najdemokratskijih država u Evropi, no ipak ima neke zakone, koji još brane pristup u zemlju katoličkim redovnicima. U novije vrijeme bilo je više pokušaja, da se ovi zakoni ublaže, pa je tako dozvoljen ulaz u zemlju svim redovnicima osim isusovaca. Prošle godine je međutim pokrenuto pitanje i isusovaca, no luteranski prvaci u parlamentu glasali su protiv toga, dok je pravoslavna grupa sa Sjevera glasala za to. Izgleda po svemu, da će ipak javno mišljenje prevladati i da će isusovci i u Norveškoj započeti s misijskim radom.

NA ARHEOLOŠKIM ISKAPANJIMA ispod bazilike sv. Petra u Rimu radila su i dvojica američkih arheologa, isusovci J. Lynch i L. Tibesar.

LIST BISKUPIJE PASSAU, u Njemačkoj, dostigao je početkom o. g. 50.000 predplatnika. Kada se uzme u obzir, da biskupija Passau broji nešto preko 500.000 vjernika, onda se vidi, da je ovo zaista rekordan broj predplatnika za jedan biskupijski list. Katolici biskupije Passau zaista pokazuju time visoku katoličku svijest.

MANJAK SVEĆENIKA NA FILIPINAMA. Jedan svećenik, koji je nedavno boravio na Filipinama, napisao je što se vratio s puta i ovo: »Praktički svi su ovdje katolici. Svakome-policajcu, šoferu ili prodavaču novina — možete dati svetu sličicu i uvijek ćete naići na najljubaznije zahvaljivanje... U svim javnim mjestima, u kinu, kazalištu i restoranima možete naći na zidovima križ i svete slike... No u ovoj zemlji ima svega jedan svećenik na svakih 7.000 vjernika. 85% pučanstva umire bez sakramenata, a jedva da 10 do 20% njih ide na ispovijed... Čudo je, kako narod može dugo održati svoju vjeru s tako malo duhovne pomoći«.

KATOLIČKI INSTITUT u francuskom gradu Tuluzi osnovao je lanjske godine ustanovu »Međunarodno pirinejsko sveučilište«. Ova ustanova svake godine priređuje sastanak učenjaka iz raznih zemalja svijeta radi proučavanja nekog suvremenog problema francuske kulture. Ove godine će se takav sastanak držati u Ustaritzu od 25. srpnja do 21. kolovoza, a raspravljat će se o temi: »Današnja Francuska i sutrašnji svijet«. Lanjske godine, je sastanak ove ustanove imao vrlo veliki uspjeh i prisustvovali su mu predstavnici 12 naroda.

O. HENRI DAVIS D. I., profesor moralke i pastoralnog bogoslovlja na Heytrop Kollege, Chippig Noston u Oxfordshire-u, umro je u 85 godini života. Napisao je među ostalim knjigu »Moral i pastoralno bogoslovlje« u četiri sveska. Ova knjiga se smatra standartnom knjigom ove discipline. Održavao je brojne konferencije za liječnike, bolničarke, pravnike, kemičare i ostale stručnjake.

U FRANCUSKOM LISTU »EGLISE VIVENTE« msgr. Edmond Peiris, biskup na Ceylonu, piše, kako su najprije Portugalci, a zatim Englezi pogrešno davali europejski smjer kulturno odgojnom radu na Ceylonu. Već od prije tri vijeka katolički redovnik O. Vaz upozorio je, da je duhovna kultura urođenika na Ceylonu dosta velika i da bi se daljnji civilizatorni rad među stanovništvom Ceylona mogao uspješno razvijati na njenu temelju. Ovog smjera se drži katolička odgojna akcija na Ceylonu i dosada je pokazala vidnog uspjeha kako u samom odgoju tako i u širenju kršćanstva među stanovništvom Ceylona.

SEDMA STOGODIŠNJICA SMRTI SVETE KLARE proslavit će se dojduće 1953. g. na svečan način po cijelom katoličkom svijetu. Već sada počinju u svijetu pripreme za proslavu ovog jubileja Svetice, koja je toliko surađivala sa sv. Franjom Asiškim u djelu kršćanskog preporoda ondašnjega društva. Proslava će započeti 1. siječnja 1953. u američkom gradu San Francisco na tamošnjem sveučilištu sv. Klare. Proslave će se održati i u Italiji, poglavito u Asiziju, zatim u Francuskoj, Engleskoj i ostalim zemljama.

U MANILI glavnom gradu Filipina, održan je od 6. do 10. veljače o. g. nacionalni kongres za katolički odgoj. Kongresu su prisustvovali delegati 400 viših katoličkih škola i kolegijuma. Na kongresu se je raspravljalo o temi: »Doprinos katoličkog odgoja Filipinima za vrijeme zadnja četiri vijeka«.

PROSVJETNA DIREKCIJA JAPANSKOG KATOLIČKOG NARODNOG SAVEZA priopćuje, da u Japanu postoji 100 katoličkih škola s ukupno 45.145 učenika i učenica. Od toga 5 sveučilišta sa 2.268 studenata i studentkinja. 6 pripravnih sveučilišnih kolegijuma sa 638 studenata i studentkinja, 59 srednjih škola sa 32.871 učenika i učenica i 25 pučkih škola sa 6.621 učenika i učenica te 11 stručnih škola sa 1.741 đaka. Na ovim školama poučavaju 203 svećenika i redovnika, 486 časnih sestara i 2.091 svjetovnjaka. Profesora katolika u Japanu ima 5.305, od kojih 1.035 novoobraćenika.

POVIJEST FRANCUSKIH MISIJA napisao je nedavno Bernard de Vaulx, francuski katolički pisac. Malo je poznato, da je Francuska zemlja, koja je dala najviše misionara. Prvi francuski misionar bio je već g. 1253. Guillaume de Raosbrouck u Kini, a poslije njega francuski su se misionari proširili po cijelom svijetu, no naročito u Kanadi, Koreji, Japanu, bliskom Istoku i na Sjevernom Polu.

Ispravljeni obred uskrsnog bdijenja

Nastavak sa str. 3.

zavjeta. — Kad je blagoslov vode dovršen, u procesiji đakon ili ministrant odnese posudu s blagoslovljenom vodom u krstionicu, a kod toga se pjeva Ps. 41. »Kao što čezne jelen«. Stavivši vodu u krstionicu svećenik izgovori molitvu »Omnipotens... respice«, koja se nalazi u Misalu na početku tog obreda. Poslije molitve svećenik pokadi krstionicu i vrati se s drugima k oltaru. — Dozvoljeno je, gdje je zgodnije, sav blagoslov krsne vode obaviti ne pred glavnim oltarom već ispred krstionice. U tom se slučaju u procesiji nosi i Uskrsna Svijeća.

U obnovi krsnog zavjeta izmijenjena je samo jedna riječ. Mjesto »exspectans« u prvoj rečenici stavljen je izraz »celebrans —slaveći«. Na koncu se obnove puk poškropi blagoslovljenom vodom, koja je prije uzeta iz krsnog studenca. Ako crkva nema krstionice i nije se obavio blagoslov krsne vode, onda se puk poškropi običnom blagoslovljenom vodom.

Kad se nastave litanije (ili ako ih svećenik sam pjeva: poslije svršenih litanija), svećenik ide u sakristiju i uzme bijelo ruho za sv. Misu. Poslije sv. Pričesti pjeva mjesto Lauda tri puta Aleluja sa Ps. »Hvalite Gospodina«, a onda još antifona »Et valde mane« (»Vespere autem sabbati« se ispušta) s Benedictus iz uskrsnih Lauda i Postcommunio. — Zadnja odredba glasi: Druge pučke običaje neka biskupi i župnici, ako hoće, razborito usklade s novim obredom Uskrsnog Bdijenja.

Poslije izvanrednog uspjeha francuski župnik kliče (»La Maison-Dieu« 1951, br. 4, str. 19): »Krist, koji otkupljuje, nije nostalgija prošlosti niti tjeskoban krik u budućnost. Ovdje je Gospodin prisutan. Župnici, braćo moja, imamo Ga u rukama, dajmo svijetu Gospodina Uskrsnuća!«

Ave Crux

1. Tragedija se na Golgoti primiče kraju. Veliki je Stradalnik, pošto je opetovano padao pod križem, došao na Kalvariju. Tu će On prepatiti najcrniju muku: bit će raspet na križ.

Samo najveći zločinci bili su osuđeni na smrt na križu. Rimljani su živog čovjeka vješali na križ, i taj je mogao i dva i tri dana viseći na križu još poživjeti, dok su Židovi vješali na križ samo mrtvo tijelo zločinca, da ga izvrgnu još i većem ruglu i preziru.

U vrijeme cijele svoje muke, a osobito kad je bio pribijen na križ, prepatio je Gospodin neizrecive tjelesne i duševne boli. On nam s križa govori: O vi svi, koji prolazite putem, gledajte i vidite, ima li boli mojoj ravne.

Kako je samo boljelo Isusa, što su Ga u vrijeme muke napustili oni, koji su mu bili najbliži: apostoli i učenici Njegovi. Petar, koji je uvjeravao Gospodina, da je spreman i umrijeti s Njime, zakleo se i nekoliko puta rekao, da Ga ne pozna. I da se je za vrijeme, dok je On visio na križu, digao barem jedan glas na Njegovu obranu. A ipak je tada pod križem bio koji taj, kojemu je Isus učinio kakvo dobro. Ta On je prošao zemljom čineći dobro, nahranio je mnoge gladne, mnogima je vratio tjelesno i duševno zdravlje. Možda da se je tamo pod križem našao stotnik, komu je iscijelio slugu; možda udovica iz Naima, kojoj je oživio sina, pa stotine drugih. Ali se nije podigao nijedan glas, koji bi bio tražio pomilovanje za Nj.

Da, pod križem je bila i Mati Gospodinova, Srce joj je probadao britki mač, a je pogled na rasplakanu Mater još i povećao teške Mu muke i velike Mu duševne patnje.

Ali ako se nije podigao nijedan glas, da Ga brani, našlo ih se mnogo, koji su Mu se rugali i zadavali Mu još i teže boli. Neki su govorili: Ti, koji razaraš hram Božji i za tri ga dana nanovo gradiš, pomozi sam sebi. Neki opet govore: Drugima si pomogao, a sebi ne možeš pomoći. Ako si Sin Božji, govorili su opet neki, siđi s križa, pa ćemo Ti vjerovati. I jedan od razbojnika, koji su bili s Njime raspeti, govorio je: Ako si Krist, pomozi sebi i nama. Je li čudo, da Isus reče: »Žalosna je moja duša do smrti i moli Oca nebeskoga. Ako je moguće, neka me mine kalež ovaj.

Smrću Isusovom na križu počela je i Njegova proslava. Dok je umirao, nastala je tama po svoj zemlji, sunce je pomračalo, zastor se hramski razderao, mnogi se grobovi otvoriše, neki mrtvaci ustadoše iz grobova. I časnik, koji je pazio, da se osuda izvrši, bio je prisiljen reći: Zaista je onaj čovjek bio pravednik, a narod vraćajući se s Kalvarije bije se u prsa.

2. Život nas Isusov upućuje, kako treba da živimo, a smrt nas Njegova uči, kako treba da snosimo teret života i kako da se vladamo u čas smrti.

Zemlja je ova dolina suza i kad bi se prikupile sve suze, koje se dnevno liju potekli bi svijetom čitavi potoci. Isus nas je naučio, kako treba trpjeti nedaće životne i nositi križeve, koje Bog nama šalje, pa kaže, da ćemo, noseći ih strpljivo pokazati da smo Njegovi pravi učenici. Tko hoće biti moj učenik, neka uzme križ svoj i neka pođe za mnom.

Svaki čovjek ima u svom životu Golgotu, imadu je i čitavi narodi. Povijest svijeta uči, da je svaki narod tijekom svoje historije morao nosit teške križeve a samo su oni narodi, uči povijest, postigli slobodu i postali veliki, koji su bili očeličeni i pročišćeni borbama i mukama. — Tko bi bio vrstan nabrojiti zlo, koje stigne čovjeka u životu! Nekom smo zlu da nas stiglo, sami krivi, dok za većinu zala ne znamo, zašto su nas zadesila, Tko živo vjeruje u Boga, zna, da je Bog imao opravdani razlog, zašto je ovo ili ono zlo poslao na pojedinca. Čovjek se vjere svagda bez mrmljanja i prigovora podvrgava svetoj Božjoj volji, jer zna: da se po križu ide k svijetlu.

Kad su gladiatori (mačevaoci) ulazili u arenu, da se bore pred vladarom, podigli bi ruke i pozdravili cara riječima: Ave caesar, imperator, morituri te salutant. Zdravo care, gospodaru, pozdravljaju te koji idu u smrt. Mi, borci za neprolaznu krunu na drugom svijetu, pozdravljamo drvo križa i govorimo: »Ave Crux, Zdravo Križu, tvrda posteljo, na kojoj je počivalo tijelo Isusovo. Križ Isusov i Njegova na križu prolivena krv, sva je nada naša i mi zato govorimo: Klanjamo Ti se Kriste, i blagosiljamo Te, jer si po svetom križu svojem otkupio svijet.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VII. — ZAGREB, USKRS 13. TRAVNJA 1952. — BROJ 13

»Uskrsnuh i s tobom sam, Aleluja; postavio si svoju ruku na mene, Aleluja; divno se očitovala Tvoja mudrost, Aleluja, Aleluja« (Ps. 138,8,6).
Iz ulaza današnje sv. Mise.

Poruka uskrsnulog Spasitelja

Nepobitna je povijesna činjenica, da je Krist na križu umro i treći dan uskrsnuo iz groba. Zato s potpunim osvjedočenjem i oduševljenjem sv. Petar govori u Jerusalemu: »Izraelci! Čujte ove riječi: Bog je potvrdio među vama Isusa Nazarećanina čovjeka silna u čudesima i znacima. To je učinio Bog po Njemu među vama, kao što vi sami znate. Njega ste, koji je bio predan određenom odlukom i promislom Božjim, rukama bezbožničkim pribili na križ i ubili. Ali Ga je Bog oživio, čemu smo svi mi svjedoci ...« (Dj. 2, 22—24, 32). Stoga sv. Ivan tako uvjerljivo piše: »Što smo vidjeli i čuli, javljamo i vama, da i vi s nama imate zajednicu. A naša je zajednica s Ocem i Sinom Njegovim Isusom Kristom. I ovo mi vama pišemo, da se radujete i da radost vaša bude potpuna.« (Iv. I. Ivan 1, 3—4).

Žalosni su bili Apostoli poslije smrti Kristove na Križu. A poslije Njegova uskrsnuća su veseli. I to svoje veselje javljaju i Izraelcima i cijelom tadanjem i kasnijem svijetu do konca vijeka. Veseli su, jer je Isus svojim uskrsnućem potvrdio svoje Božanstvo kao što im je i govorio pokazujući na sebe: »Razvalite ovaj hram i ja ću ga za tri dana podignuti« (Iv. 2, 19). I opet: »Jer kako je Jona bio u utrobi morske nemani tri dana i tri noći, tako će biti i Sin Čovječji u srcu zemlje tri dana i tri noći« (Mat. 12,40).

Umni, obrazovani i veliki sv. Pavao ne bi bio nikada tolike napore podnio, da propovijeda i širi nauku Isusovu, da nije znao od najpouzdanijih svjedoka, a i sam iz svoga vlastitog iskustva, da je Krist uskrsnuo. On je, kao i ostali Apostoli, navodio glavni dokaz za istinitost svoga naučavanja baš uskrsnuće Kristovo: »Ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je dakle propovijedanje naše, a bez temelja i vjera vaša« (I. Kor. 15, 14).

Ako je dakle Krist svojim uskrsnućem kao najjačim dokazom zasvjedočio svoje Božanstvo, onda je doista i božanski nalog, koji se bezuvjetno imade vršiti, a to je Njegov nalog Apostolima i Crkvi: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite, dakle, i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; učeći ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio. I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta« (Mt 28—19—20).

Ove riječi i ova posljednja volja uskrsnuloga Spasitelja je zakladni list apostolata među svima narodima. To je Crkvi dana isprava za misionska prava i za sve misionske dužnosti. A dao ju je Bog. S tim nalogom se ispunja mesijanska riječ, koju je rekao po kralju Davidu vječni Otac svomu Sinu, Mesiji: »I ja ću ti dati narode kao tvoju baštinu, i kao tvoj posjed granice zemlje« (Ps. 2,8).

A uspjesi nauke uskrsnuloga Krista su takovi, kakve nema nijedan drugi učitelj svijeta. Evo ih:

Kao tečevina kršćanske vjere jest ublažena razlika između gospodskih i barbarskih naroda, a vrlo često i posve dignuta. Civilizirani narodi zahvaljuju kršćanstvu cvat i postojanje svoje kulture. Zato nemaju razloga, da se oholo izdižu nad druge, kao da su tako daleko došli svojom snagom. Naročito treba istaknuti, da je Crkva ona, koja je donijela divljim i poganskim narodima zaštitu i pomoć od kršćanskih naroda.

U političkoj i ekonomskoj borbi lako nastaje i to, da se država diže protiv države i narod protiv naroda. Nepravednom napadaču treba se oduprijeti i upotrebiti u tomu sva dopuštena sredstva, neprijatelja pobijediti i učiniti neškodljivim, a slobodno je tražiti i odštetu. Mi se smijemo diviti srčanosti i hrabrosti vojnika, koji se bacaju u neprijateljske redove i obaraju lijevo i desno neprijatelja. Još se više divimo i hvalimo to, kad se poslije boja pruža brižna pomoć i utjeha ranjenim neprijateljskim vojnicima. Nikad se naime ne smije zanemariti čovjekoljublje i kršćanske dužnosti.

Ako nas mrzi neprijatelj, ne smijemo reći: mržnju za mržnju, nego: moje pravo dolazi u obzir i ništa više. Tuđa zloba i zloća ne smije nikada u našem srcu ubiti ljubav prema neprijatelju. Mi treba uopće da mrzimo surovi osjećaj neprijateljstva i svako njegovo pravo na sramotna osvetnička djela, koje kršćanstvo ne uči ni ne odobrava. Mrziti smijemo samo nepravdu i grijeh, ali ne i njihove počinitelje. Bog neka sudi o tomu, koji veli: »A ja vam kažem: »Ljubite svoje neprijatelje« (Mt. 5,44). To uči uskrsnuli Spasitelj.

Nauka uskrsnuloga Spasitelja ne slaže se s rasnom naduvenosti i s prekomjernim rodoljubljem, koje samo sebe smatra dobrim, a drugima to ne priušti. Svakome svoje. U krilu svakoga naroda počivaju i djeluju plemenite sile. A vanjsko lice često prikriva trulost i gnjiloću, ali i često i unutarnju snagu i cvat. Ljubav prema domovini ne valja prezreti ni zabacivati, ali ona treba da bukti u našem srcu kao jasna, svijetla i čista vatra. Mi treba da budemo ponosni na našu narodnu neovisnost i vlastitost, ali kraj toga ne smijemo smatrati druge za barbare. Sve narode, bili oni koje rase i boje kože, treba da cijenimo i ljubimo. Za djecu nebeskoga Oca, komu sve duše pripadaju kao potpuno vlasništvo, nema nikakve granične ograde ni rastavnih bregova i mora. Tako govori uskrsnuli Spasitelj.

Još nas On poziva i u ovo sveto uskrsno vrijeme, da nepokolebivom čvrstoćom ispovijedamo svoju katoličku vjeru i otvoreno je i neustrašivo priznajemo. Da se sasvim prislonimo na Njegovu svetu Crkvu, koja nepobjedivo prolazi vremenima i svjetovima. Da nam bude sveta katolička dužnost iskazivati poštovanje i poslušnost Njegovu vrhovnom namjesniku na zemlji sv. Ocu Papi u svim stvarima vjere i morala. Ali takav katolicizam srca i djela ne pokazuje i ne smije pokazivati nikakvu netrpeljivost prema drugim vjerskim ispovijedanjima.

Uskrsnuli Spasitelj još nas poziva i na to, da se molimo i podupiremo širenje svete vjere u prostranim poganskim zemljama. I barem tako »da idemo i poučavamo sve narode«. Nema ništa uzvišenijega nego li je: pružati gladnima kruh vječnoga života«, žednima »vodu koja teče u vječni život«, gole odjenuti »svečanim odijelom« milosti i vječne slave. Ovakve darove najplemenitije ljubavi Gospodin obilno nagrađuje.

Zato nam poručuje uskrsnuli Spasitelj: »Dajte i dat će vam se: mjeru dobru i nabijenu, stresenu preobilatu dat će u naručje vaše; jer kakvom mjerom mjerite, onakvom će se vama odmjeriti« (Lk 6,38). U to ime: SRETAN USKRS!

PRONAĐENA HEDOROVA PALAČA. Nekoliko kilometara od Ammana, glavnog grada Jordanije, prigodom melioracije tla, dubokim oranjem, naišlo se na ruševine neke zgrade. Izaslanici američke Škole za istraživanje Istoka nastavili su započeta kopanja i ustanovili, da se radi o kraljevskoj palači Heroda Velikog, poznatog okrutnog ubojice betlehemske dječice. Na ostatcima zidova vrlo je dobro sačuvana svježina boja, osobito crvene i zlatne, a sačuvani su i podovi od mozaika. Nađeno je mnoštvo vrčeva i posuda, kao i novac, koji je vrijedio u Herodovo doba. — Još jedna potvrda u prilog istinitosti svetog Pisma, obzirom na geografsku i historijsku točnost mjesta, ljudi i događaja, pa makar oni bili čisto profanog značaja.

USKRS

Nebo je plavo visoko
Ko čisto djetinje oko.
U njemu se ogleda sanena.
Prekrasna zorica rumena.
Trepere sunčani zraci,
Zvona zvone, radosni znaci

Javljaju nam u svanuće
Kristovo slavno Uskrsnuće.
U našim srcima sada
Ljubav i sreća nek vlada.
Aleluja! pjevamo taj čas,
Jer Krist uskrsnu i spasi nas!

S Isusom kroz život

O, kako je lako i lijepo s Isusom kroz život ići!

Kako su kratki i laki pa i teški, daleki puti,

kad Dobri uz nas korak po korak hodi,
kad duša drhšće u zanosu
božansku blizinu Najdražeg sluti.

O, kako je slatko slušati Njegove riječi,
što poplavljuju dušu sjajem vedrine i radosti —
kao što miris cvjetnih grana poplavljuje proljeće —
i dizati se na krilima vječne mladosti;
ne osjećajuć, kako već umorna noga kleca,
ne slušajuć srce, maleno srce svoje,
koje možda od boli, gazeći trnje po stazi
tiho, tihano jeca,
nego se privinut uz Njega što tješnje i jače
kao uz majku nemoćna djeca.

I prekriti boli, male neznatne boli svoje
potpunim predanjem u Njegovu Volju,
tim najljepšim, najmekšim za rane velom
te stupati dalje u toploj blizini Najdražeg
s dušom punom sjaja i raja,
s vedrim i ponosnim čelom.

Kako je lako i lijepo s Isusom kroz život ići!

Kako časovi u Njegovoj blizini brzo prolaze!

Kako su uz Njeg kratki daleki putevi života!

Kako su lijepe i najoštrijim trnjem posute staze!

Kako je lijepo s Isusom kroz život ići!

STEPENI LJUBAVI PREMA NEPRIJATELJU

U ljubavi prema neprijateljima imade stepena, t. j. ljubav prema neprijateljima može da raste i da se digne do herojstva. Pogledajmo, kako to biva.

Prvi stepen, ka kojemu treba da se ljubav prema neprijateljima uzdigne, sastoji se u tom, da smo spremni i odlučni svaku uvredu primiti blagim srcem. Tko želi, da svoje uvreditelje uvijek susreće s ljubavlju, treba da prije unaprijed razmisli, kakove sve neprijatnosti i uvrede može u pojedinim prilikama da ga susretnu. Kasijan kaže o tom ovo: Tko je sklon na nestrpljivost i srdžbu, treba da se vježba u protivnim krepostima strpljivosti i blagosti. Dobro je, da si predoči neugodnosti i uvrede, kao da mu se sad nanose, pa onda nastoji, da se stavi u takvo raspoloženje, da je sklon, sve, što tuđa zloća može da mu zla nanese, podnese savršeno ponizno. K tome treba da se sjeti patnja svetaca, kao i muka Gospodinovih, pa će priznati, da pogrde i kazne, što ih može da doživi, nisu ništa prema onome, što stvarno zaslužuje. Na taj će se način pripraviti na strpljivo podnošenje sviju patnja, što ga stignu.

Ovakva priprava vrši se u vrijeme unutarnjeg mira, no potrebno je, da se sile u zbilji iskušaju. Tko je odlučio, da će uvrede hrabro primiti, no stvarno još nije okušao svoju jakost i hrabrost, o njemu se još ne može reći, da posjeduje ljubav prema neprijatelju. Kad dakle dođemo u priliku, gdje nam netko nanese uvredu, treba da se najprije uzdržimo, da mu uvredu uvredom vratimo. Treba da šutimo, ili ako moramo govoriti, da nam riječi budu blage i pomirljive. Semej je bacao kamenje za kraljem Davidom, no David mu se nije osvetio. Slično ne treba da se osvećujemo, kad se tko na nas baci uvredljivim riječima. Sv. Jeronim kaže o sv. Pauli: Kad bi se koji neprijatelj prema njoj zlo ponašao ili joj dobacivao pogrdne i surove riječi, govorila je riječi Psalmiste: Poput gluhoga nisam čula i nijema sam, te ne otvaram svoja usta. Bila sam kao čovjek, koji ne čuje, i nema nikakve protivne riječi na svojim usnama. Sv. Ambrozije veli: Kad nas netko grdi, izaziva, i potiče na žestinu i prepirke, tada postojano šutimo i ne stidimo se, da ostanemo nijemi.

Ako bi trebalo, da u takvim prilikama nešto kažemo ili odgovorimo, odgovor treba da nam bude miran, blag i razborit, bez ikakvog unutarnjeg uzrujavanja. Blaga riječ lomi srdžbu, veli Sv. Pismo. Sofronije pripovijeda o nekim monasima, da su na putu zalutali, i tada udarili preko obrađenih polja, da stignu na pravi put. Međutim vlasnik tih polja navali na njih pogrdama i psovkama, što mu gaze usjeve. Jedan od monaha reče blago: Imaš posve pravo, da tako govoriš. Da smo mi pravi redovnici, ne bismo toga činili. Molimo te dakle, da nam radi imena Božjega oprostiš, što smo počinili. Na ove se riječi seljak umiri, pa nesamo da nije dalje grdio, nego je još njih molio za oproštenje, što ih je grdio, i iza nekog vremena odrekao se imetka i pridružio se redovnicima, da i sam provodi krepostan život.

Tko je uspio, da uvrede uvredama ne vraća, ni riječima ni djelima, taj će se truditi, da se malo dalje popne u ljubavi prema neprijateljima. Sv. Dorotej piše: Ima ih, koji ne vraćaju zlo za zlo ni riječima ni djelima ni pogledom ni vladanjem, no u srcu ostaju povrijeđeni i neraspoloženi prema svom bratu. Srce je još ogorčeno, uvreda još peče, duh razglaba uvredu te podžiže ogorčenje u neskladnost, ne veseli se istina nesreći svog neprijatelja, ali se ne veseli ni njegovoj sreći. Ovdje još nema savršene ljubavi prema neprijatelju.

Kad smo i to svladali, te u duši ne osjećamo ništa proti svom neprijatelju, treba da idemo opet korak dalje. Treba da nastojimo, da svom neprijatelju svako dobro od srca želimo i ujedno se Bogu molimo, da im tu našu želju ostvari. To je ono, što Krist naglasuje i želi, ako želimo, da budemo slični Ocu nebeskomu. Molite za one, koji vas progone i opadaju, da budete djeca Oca, koji je na nebesima.

KRIŽ USKRSNULOG SPASITELJA

U ovo uskrsno vrijeme slavimo pobjedu križa, na kom je Spasitelj otkupio svijet. Odonda se taj znak širio i postavljao posvuda, kud je ljudska noga stupala i život se ljudski kretao.

Ozbiljna su i teška vremena postavljala križeve naročito na putovima, cestama i raskršćima. Nije došla na pamet bezbrižnim ljudima bez trpljenja misao, da urešuju ta mjesta slikama smrti i muke Spasiteljeve. Takvi izbjegavaju misao na bol i grijeh. Njihove oči čeznu za dragim pogledima, cvatućim i plodonosnim drvećima, sa zrelim usjevima, za tamnosjajnim šumama i vječno nasmijanim ljudima.

Ali imade mnogo ljudi na svijetu, koji su potišteni i izmoreni. Koji su bez ognjišta i zavičaja. Koji su gladni i neljubljeni. Koji se moraju boriti s tegobama života, da ih odstrane kao palo stablo, koje se upopriječilo na cestu te ga valja odstraniti. Takovi rado podignu oči prema križu na putu. Pogledaju na onoga, koji je trpio. Puste par suza na trulo podnožje staroga križnoga drveta i mole Božje vodstvo na svom mukotrpnom putovanju.

I seljak, koji se u svom ponošenom odijelu muči i bori s grudom zemlje, diže svoj šešir na prolazu kraj križa. Izgovori Gospodinu svoj kršćanski pozdrav. I uzdiše za blagoslovom k Onomu, koji svoju moćnu desnicu pruža nad poljem i uzoranim brazdama.

Najveći dio tih, na putevima postavljenih križeva, jest spomenik na teške i bolne događaje, kušnje i nesretne slučajeve, kao što je to i na našim grobljima. Često se križ diže na putu, koji se počeo spuštati u dolinu ili pred prvom kućom u selu ili baš usred sela. A na njemu je lik Spasitelja, koji je doduše na križu umro, ali je smrt pobijedio svojim uskrsnućem.

Križeve su postavili ljudi na mjestima, gdje se dogodila kakva neobična nesreća. Križ su postavili u znak utjehe i molitve za neplodnost godine i nerodnost zemlje. Križ su postavili kao uspomenu na spomen raznih godišnjica i tisućgodišnjih proslava. Križ su postavili, da se njime označi jubilej neke župe, društva, ili mjesta. Križ su postavili kao zahvalu za svršene ratove ili državne proslave.

Križevi stoje na bezbrojnim putevima i stazama, na cestama i vrtnim ogradama, na kućama i poljskim ravnicama, na visokim brdinama i gorskim grebenima, po dolinama i šumskim puteljcima. Posvuda, kuda dopire ljudska patnja i nevolja, radost i veselje.

Kršćanski vjernici osjećaju potrebu, da imadu uvijek pred očima značajni znak svoga vlastitog bolnog života. Da neprestano gledaju shvatljivo i sjetilnu sliku svoga pouzdanog otkupljenja. Njima je križ na putu skraćeni pučki molitvenik, koji ih neprestano i svaki čas opominje u danu i noći na pobožnost, lako shvatljivu ljudskom razumu i ogledalo je njegova mukotrpnog života.

Od križa nema nijednog boljeg putokaza čovjeku napornim tjelesnim radom opterećenom, koji bi mu ljepše i bolje pokazivao put u visine duševnoga i duhovnoga života. Križ mu pokazuje odmah na prvi pogled njegovo vjerovanje. On ga diže iz najtežeg umora. On ga tješi u svakoj nevolji nebeskom utjehom.

Križ je učinio i na bojnim poljanama svoju veliku i utješnu zadaću. Kolikima je olakšao u posljednjim časovima njihovo trpljenje. Kolikima je otvorio oči, da su vidjeli, da je i ratovanje na svijetu samo grublji oblik onih riječi Sv. Pisma: »Borba je život ljudski na zemlji«.

Križ uskrsnulog Spasitelja postaje Evanđelje ljudskoga trpljenja na zemlji. On uči, da se samo nevoljama i tegobama dolazi do pobjede. On je postavljen, da pokaže, kako nisu na pravom putu oni, koji propovijedaju krivo evanđelje samo sjetilnih radosti, jer one vode u vremenitu i vječnu propast.

Propovijedanjem križa ruši se ohola svjetovna mudrost. Bog nije upotrebio u djelu spasenja mudrosti ljudske. Mudrost svjetovna postade zaprekom spasenju, zato je Bog odlučio križem privesti čovjeka spasenju.

I zato je sramotno drvo Križa Krist pretvorio u najčasniji i najpoštovaniji znak, što je ikada postojao ili će postojati do konca vijeka. Od smrti Kristove na križu do danas su potrošene mnoge šume, najdragocjenije kovine i najjednostavnije tvari, sve čim se čovjek služi i brani. Od svega toga su načinjene milijarde i milijarde križeva i križića. Križ je poplavio sva kopna i mora, sve zemlje i države, sve narode i plemena, sve urede i škole, sve kuće i palače, drvenjare i zidanice, potleušice i šatore, avione i željeznice, autobuse i brodove, sve ceste i putove.

Poslije uskrsnuća Kristova križ nosi staro i mlado, siromašno i bogato. On se sjaji na krunama vladara i zemaljskih gospodara, na crkvama i kapelicama, svuda i posvuda. Cijela je zemlja postala jedno jedinstveno polje zasađeno križevima. A to samo zato, jer je Krist na njemu umro. Da Krista nije bilo, križ bi se tek spominjao kao davno zaboravljena sramotna smrtna kazna. Tako križ postaje veoma jaki, sigurni i neosporni dokaz, da je Krist povijesna osoba. A taj dokaz teče poput jake bujice baš od onoga vremena, kad je Krist na njemu umro pa do danas.

Jedini križ uskrsnuloga Krista uzvišen je nad sva drveća stoljetnih i jakih drveta cedrovih, jer o njemu je ovisio život svijeta. Njim je Krist slavio slavlje i smrt je smrću pobijedio zauvijek.

Zato treba da se dičimo križem Gospodina našega Isusa Krista, jer u njemu je spasenje, život i uskrsnuće naše. Po njemu smo spašeni i oslobođeni. Zato križ uskrsnuloga Krista poštujemo i u njemu Njegovo slavno trpljenje.

»KATOLIČKA MAJKA AMERIKE« za g. 1951. je jedna Japanka. Među američkim katolicima zaveden je lijep običaj g. 1942., da se na svetkovinu sv. Monike, majke sv. Augustina, izabere najzaslužnija katolička majka u Americi i da joj se na majčin dan podijeli nagrada. Prošle godine za »Katoličku majku Amerike« izabrana je Tereza Matsudaria, rođena Japanka iz države Vašington. Ona je obraćenica i ima 13 djece, od kojih jedno uči za svećenika. Uza sve što ima brojnu obitelj, ona je neumorni apostol među japanskom kolonijom u gradu.

CIN, CIN, CIN, CIN

Cin, cin, cin, cin,
Što bruji u zelenoj travi?
To su mali zvončići plavi
Prosuli srebrni glas.
Cin, cin, cin, cin,
Uskrsnu nam Božji Sin
Iz pakla izbavi nas.
Bim, bom, bim, bom,
Radujemo svi se tom.
Ko zvončići plavi
Nek srce naše slavi
Uskrsnuća veliki čas,
Radost, spasenja sviju nas.

ZLE NAVIKE

Svaki čovjek, ako imalo ozbiljnije ispituje svoju savjest, naći će u svom životu zlih navika. Zla se navika sastoji u tome, da čovjek često i na laku ruku čini zlo i napušta dobro.

Jedni imaju zle navike, da padaju u male, sitne pogreške, kao što su: nestrpljivost, lijenost, pohlepa kod jela, nedostaci u pažnji i ljubavi u međusobnom saobraćaju. Drugi imaju zle navike da padaju u teške grijehe kao što su: grde psovke, velike krađe, razbojstva. Zla navika nastaje odatle, što se popušta kojoj neurednoj naravnoj sklonosti. U početku su popusti maleni i neznatni, a s vremenom nastaju teška zla. Netko ima neurednu sklonost k piću. U početku popije samo jednu čašu previše, s vremenom budu dvije i tri. Konačno dođe tako daleko, da ga ne mogu ni noge držati. Postepeno zla navika osili tako, da postane druga narav. Tada treba mnogo muke i junačkih kreposnih djela i, što je osobito važno, posebnih Božjih milosti, da se čovjek takve zle navike riješi.

Ima ljudi, koji ne mogu otvoriti usta, a da ne izbace prosti, ogavni izraz, da se čovjeku kosa naježi; a da ne opsuju tako strašnu i odurnu kletvu, da se zemlja potrese. A što je najgore, čine to i pred djecom, pa sablažnjavaju i nevinu djecu. Prosti izrazi i kletve su siguran znak kulturne zaostalosti, prostote i divljaštva.

Ima ljudi sa zlom navikom, da zazivaju duhove. To je tako zvano spiritiziranje. Zla je navika kod mnogih ljudi, da se bave gatanjem, vračanjem, da im ciganke karte prebacuju i sreću naviještaju. Sve su to nečasni i prljavi poslovi. Sve su to sljeparije i prevare, a ako ipak bude što na stvari, tu je onda djelovanje nečistoga duha ili đavla, koji iza sebe ostavlja kobne posljedice. Sjetimo se, da su već mnogi poludili, koji su se spiritiziranjem bavili. Sjetimo se, da su mnoge naivne osobe i velike svote izdavale raznim vračarama i cigankama i konačno od svega ništa, nego gubitak imovine, koja se mogla drugdje vrlo korisno upotrijebiti.

Ima zlih navika među muškarcima i ženskima, da podržavaju nedopuštene ljubavne odnošaje. Ljubav je divna Božja ustanova. Dana je za pomlađivanje ljudskoga društva. Međutim ljubav ima međe, ograde, preko kojih ne smije prelaziti. Prelaženje međa nosi sa sobom teške posljedice, koje se kao pokora moraju snositi cijeli život.

Zle se navike jezika kod mnogih očituju u ogovoru i kleveti. Kolika zla slijede iz neoprezna jezika! Uvrede, svađe, tužbe, tučnjave, osvete, pa i doživotna neprijateljstva. Sv. Jakob duhovito piše: »Svaki rod zvijeri i ptica i gmazova i riba kroti se i ukrotila je čovječja narav, a jezik nitko od ljudi ne može ukrotiti« (Jak. 3, 7—8). Tko, konačno, da izbroji sve zle navike, koje, jedna više od druge, ponizuju čovjeka!

Svakomu čovjeku kaže njegov vlastiti razum, a još više vjera, da zle navike treba čupati iz naravi kao drač s njive. A zašto? Jer zle navike sramote čovjeka pred ljudima, a još gore pred Bogom. One su smetnja, da nam Bog ne daje milosti, koje bi nam sigurno davao, kad zlim navikama ne bismo Boga vrijeđali. Zle navike su kao mraz, koji ohlađuje i umrtvljuje gorljivost u radu za savršenstvom. Zle su navike uzrokom, da čovjek nema mira u duši, jer mu savjest neprestano predbacuje zla djela, koja slijede iz zlih navika. Zle navike oduzimaju čovjeku pravo veselje, koje se nalazi samo kod onoga čovjeka, koji ima čistu savjest. Konačno, zle navike malo po malo dovode do smrtnih grijeha i bacaju čovjeka u vječnu propast.

Kao što s odijela uklanjamo mrlje, tako treba iz duše bacati zle navike. Početi treba s onima, koje nam najviše smetaju. Zle navike treba čupati i protiv njih se boriti veselo sa svim žarom duše i to svakom prilikom i na svakom koraku. Protiv zlih navika treba raditi odlučno i ustrajno.

PARISKO OPĆINSKO VIJEĆE votiralo je svotu od 5,000.000 franaka Papinskom misijskom djelu radi organiziranja izložbe crkvene umjetnosti, koja će biti ove godine priređena u Muzeju prekomorske Francuske. Istodobno je votirana svota od 1,000.000 franaka na ime pomoći katoličkim institutima više nastave u Parizu.

(Uskrsna novela)

SVETENJE

Kakvo li je to bilo jutro! Zrak je mirisao na probuđenu zemlju i mlade klice. Selo, kao oprano rosom. Bašća sa zelenim ružicama sočne salate, i sabljicama mladoga luka. Maleni cvjetnjaci puni mirisa zumbula, žutog zrinja i bijelih sunovrata, iznad kojih širi grane napupali jorgovan. Nad svom tom mirnom ljepotom plavo nebo bez i jednog oblačka. Znade se, iza sela su njive s razbusanim žitom, livade s guščaricama i maslačkom, a u prokopima nabujala, proljetna voda žubori. Pravo proljetno, uskrsno jutro!

Selo rano poranilo. Mnogi žure k Misi, a svi su radosni, dobri. I svatko, tko žuri u crkvu, nosi sa sobom korpu svetenja. Lijepu, pletenu korpu, prekrivenu otarkom, optočenim širokom šlingom. Čim je kuća bogatija, korpa je veća, teža a otarak bogatiji i duži.

Eva Đurđeva je toga jutra odpratila svoga desetgodišnjeg sina do kapijice »Pazi, Male, kako ćeš do crkve«, upozorila je dijete, a kada je pošao, ponosno je za njime gledala. Opremila ga je u novo odijelo, somotsko, duge hlače i žute, lagane opanke. Korpa, koju je nosio, bila je skoro i preteška za njegove snage. Šlingani otarak se odmaknuo, pa je iz korpe izvirio mladi luk, šunka i obojena jaja. Male spusti korpu na zemlju, poravna otarak i požuri sokakom.

Na drugom kraju sela, skoro u isto vrijeme, izašla je iz svoje avlije snaša Manda Đurđeva, sa sličnom korpom, i uputila se k crkvi.

Poslije rane Mise župnik je zaogrnut svečanim, bijelim plaštem i izvezenim Jaganjcem, počeo blagosivljati svetenje: Župljani se poredali od glavnog oltara do izlaza crkve, a oni, koji nisu mogli u crkvu, čekali su pred crkvom, ispod lipa, koje su jedva prolistale. Pred crkvom je stajala i snaša Manda Đurđeva. Prem je prošla pedesetu, ipak se je dobro držala. Uspravna, u crnini, ponosno je digla glavu, i s hladnim pogledom svojih zelenosivih očiju promatrala je sve i — ništa. Osjećala se osamljena, a toga jutra po malo i kriva. Tek to nije htjela niti sebi priznati.

Sada joj je pogled lutao po krošnjama lipa, po treperavom, svijetlom zelenilu, kroz koje se zrakama igralo sunce. Ipak, kada joj je svjetlo zablijeştilo zjenice, ona je — htjela — ne htjela morala gledati u dječaka, koji je stajao pri kraju drugoga reda. Svojim dalekovidnim očima jasno je vidjela, da je vitkog rasta, viši od svojih parnjaka, a opremljen onako, kako je i ona svoga jedinca opremljala — nekad — u svečane dane. Morala je priznati: Evo je napadno sličan njezinu jedincu. Tada njome prostruji osjećaj materinske ljubavi, koji je prkosno htjela potisnuti.

Sjećanje se u njoj probudilo. »Da, tako je to bilo«, promrmljala je.

— Još se i danas ponosila snaša Manda Đurđeva, jer je nikla iz Keršetićeve zadruge. Bila je to odavna najbogatija zadruga u selu. Keršetićevi momci visoki, svijetle kose, plavih očiju, preplanula lica, — vitke, lijepe, umiljate djevojke, — to su bili Keršetićevi pređi. Istina, dovela se koji puta i nimalo lijepa snaha u kuću, jer se kod Keršetićevih nije gledalo, kakvu će djevojku momci izabrati, nego čiju, koliko bogatu i iz kakve kuće, ali to nije pokvarilo ljepotu i snagu Keršetićeva soja. Gazda kuće: uvijek najstroži, najozbiljniji, najprefriganiji muž iz zadruge. Interes zadruge: zakon za svakog ukućana. Tako se po dogovoru starijih živjelo, radilo, ženilo, udavalo. Tako se je i Manda Keršetićeva udala za Iku Đurđeva. Ika jedinac. Manda »taloškinja«, pa kuda ćeš bolje? Iki umrla mati udovica, ostao sam, morao se ženiti. Brzo se sporazumio Ikin stric sa starim Keršetićima, pa se je Manda ubrzo nazvala Đurđevom snašom. Donijela ona truba, otaraka, guba, vreća, ponjava i vunenih, šarenih ponjavica, pokućstvo i dukata, a otac joj odmah »pripisao« 20 jutara zemlje. I kakve zemlje! Crne, masne oranice, a tik iza sela!

Tek na jedno nije nitko pomislio. Ika je bio visok, uskih prsiju, žut, rijetke, svijetle kose. Uska prsa sakrivala slaba pluća; — pa tako se on jedne jeseni zakašljao, razbolio, mnogo znojio, u proljeće stao krv pljuvati, sušio se. »Jektika« kazale su bake, »nema njemu spasa«. Imale su pravo. »Sva sreća, što im dite na mater se umětlo, pravi Keršetićev unuk«, a i to su imale pravo. »Dite«, jedinac Iva je ostao bez oca, prije nego je navršio devetu godinu.

Manda oplakala Iku, kako je red, »kajala« ga u crnom farbaru dvije godine, pohađala mu grob svake nedjelje poslije večernje. Zemlju dala na pola obrađivati, i — život je tekao mirno dalje.

Mirno je tekao život sve dotle, dok joj Iva jedne večeri ne reče, da se kani ženiti. Ženiti bez savjetovanja s materom i familijom? Pa — koga? A kada je priznao, da je zavolio Evu Bajinu, snaša Manda se zgranula. Ukočila. Smrklo joj se pred očima. Zar je poludio? Evu Bajinu? »Slipicu«, — nikog i ništa. Kćer od oca kirijaša! U Đurđevu kuću, na Đurđev temelj, dovesti curu iz kućice od čerpića, iz sirotinjskog sokaka?! Makar šta! Ne može biti! Ona to od sramote ne bi niti htjela spomenuti pred Keršetićevima!

Iva ostao uporan. Svojeglav i nepokoran, kao da i nije Keršetićev unuk. Niti grdnje, niti prijetnje, niti suze nisu koristile. »Volim te, mamo, poštujem, i u svem drugom ću te poslušati, ali Evi sam obećao. Eto, — ili Evu ili nikoju!«

»Slipica« u kuću, ja iz kuće«, zaključila snaša Manda, pa kako Iva nije popustio, ona je na čudo svem selu, »izminila« dukate, kupila kuću, »odilila« se od sina, i odselila još prije onoga jutra, kada se Iva vjenčao s Evom, poslije rane Mise. »Bož' prosti, ko udovac«, rugalo se selo, ali to nije kvarilo sreću mladoga para. —

Eva, tiha i vrijedna, nije se uzoholila u Đurđevoj kući. Umiljata, čedna, pokorna mužu, osjećala se uvijek po malo kriva, radi razmirice s materom. Samo, — i ona je Ivu voljela — i nije mogla drugačije činiti. Kasnije, — rodio im se i sin, pa u dnevnom poslu i brigama, sve se rjeđe raspravljalo o ponosnoj materi, koja nije htjela niti prolaziti uz Đurđevu kuću, a okretala je od njih glavu. Kao da joj je srce sapeo ledeni oklop.

— Tako je prošlo skoro 12 godina. Tako je osvanulo i ovo svježe, plavo uskrsno jutro, a snaša Manda ne samo, da se osjećala osamljena, nego skoro i suvišna u životu. Kao da je i Male to opazio. Nikada je tako izbliza nije mogao promatrati kao ovaj puta, a opet — to je njegova baka. — Lijepo je imati baku! Ona miluje djecu, pripovijeda zgode iz davnine, šali se s unucima, priređuje kolače i raspliće kosu. Znao je, da »nešto« postoji između nje i roditelja, »nešto«, što je otuđuje od njih, samo nije znao što. Dobro je opažao da ga ona promatra, a učinilo mu se, da njezin pogled promatrača postaje topliji, — topao, — i da joj se oko usana krade dobar smiješak. Pa ne razmišljajući dalje, — kao — da bi on htio imati baku, — poslije svetenja jela, — brzo je pokrio

USKRS 13. IV. 1952.

13. IV. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Marko 16, 1-7) opisuje Isusovo uskrsnuće. Dvije pobožne žene, Marija Magdalena i Marija Jakovljeva pođoše vrlo rano ka grobu Isusovu, da Mu pomažu mrtvo tijelo mirisnim pomastima. Još su putem govorile: Tko će nam odvaliti kamen s groba. Kad dođoše ka grobu, nađoše na svoje začuđenje kamen odvaljen i mladića obučena u bijele haljine. One se uplaše, a mladić im reče: Vi tražite Isusa Nazarećanina, raspetoga. Uskrsnuo je, nema Ga ovdje, nego idite i kažite i Njegovim učenicima i Petru, da ide u Galileju. Tamo ćete Ga vidjeti, kako vam je rekao.

1. Uskrsnuo je, nema Ga ovdje. Nakon mnogo truda, patnja i strašne smrti evo uskrsnuća. Uskrsnuće je nagrada Isusu za sve ono, što je učinio, i sad nastupa proslavljenje. Slavi Ga Otac nebeski, slave Anđeli, slave Ga i ljudi i slavit će Ga, dogod ih bude. Kako su računi ljudski pogrešni, a Božji ispravni! Farizeji su mislili, da će Mu sramotom križa satrti i uspomenu, a plan Božji je bio ovakva slava. Nemojmo se dakle tužiti, kad smo nesretni, prezreni, zabačeni. Bog ima s nama posebne nakane, i jedamput ćemo primiti sjajnu nagradu.

2. Uskrsnuo je, nema Ga ovdje. I dovršio time odkupljenje roda ljudskoga od vlasti đavolske. Davao je triumfirao, kad je On visio na križu i umirao, a sad je osjetio, da je svladan zauvijek. Nema više vlasti nad ljudima, a posebno nad kršćanima, koji nose na čelu znak Isusov. Uskrsnuće Isusovo je dakle najveća pobjeda Božja u duhovnom svijetu. Nekad je đavao bio pobijeđen na nebu, a sada je evo pobijeđen i na zemlji. Uskrs je blagdan pobjede nad sotonom.

3. Uskrsnuo je, nema Ga ovdje. Uskrsnuće Kristovo najveći je dokaz Božanstva Kristova i istinitosti svega, što je On govorio i činio. Da Krist nije uskrsnuo, ne bi danas ni Njemu ni Njegovoj nauci bilo ni spomena. Uzalud bi bila vjera vaša i propovijedanje naše, veli sv. Pavao. Ali jer Krist jest uskrsnuo, Njegovo je uskrsnuće temelj, na koji se oslanja svaka riječ, koju je Krist izrekao, na koji se oslanja i istinitost Kristove Crkve i njezina uređenja. Zato se žestoko navaljivalo i navaljuje se na Kristovo uskrsnuće, da se podkopa taj čvrsti temelj kršćanstva, ali do danas to nije uspjelo. Uskrsnuće Kristovo nije bajka, nego je povijesna činjenica, a činjenice su čvrste i nepodmitljive.

4. Kristovo je uskrsnuće dokaz, da ćemo i mi jedamput uskrsnuti. Naša duša živi poslije smrti, a tijelo trune u grobu. No doći će dan, sudnji dan, kad će i tijelo uskrsnuti iz groba, sjediniti se s dušom, i čovjek će nastaviti da živi opet u svom preobraženom tijelu vječni život. Ta se vjera temelji na uskrsnuću Isusovu. Da Isus nije uskrsnuo, mogao bi se sumnjati u vjeru Starog Zavjeta o uskrsnuću tijela, ali jer Krist jest uskrsnuo, nema sumnje, da tjelesa mogu iz smrti uskrsnuti; a da će sigurno uskrsnuti, jamči Isusova riječ: I ja ću ga uskrisiti u posljednji dan. Kako treba da nas ta lijepa nauka napuni utjehom i zadovoljstvom u svim našim vremenitim i tjelesnim bolima i nevoljama. Tijelo će primiti nagradu preobražene ljepote i ne će više biti nevolje i patnje, nego samo radosti i blaženstva.

Jagnje u crkvenoj predaji

Tko je pohodo katakombe, ta prva mjesta, gdje su se stari kršćani okupljali i gdje je nastao procvat novoga života i za umjetnost, taj je opazio, da u njima ima znakova i slika, koji su uzeti iz prirode, al da u svome prenesenom značenju znače sasvim nešto drugo. Nije samo Sv. Pismo nadahnulo prve umjetnike, nadahnuo ih je i način života i način ispovijedanja njihove vjere.

Najviše po katakombama susrećemo slike Dobroga Past.ra, pa ribu i jagnje.

Latinska riječ za jagnje jest slična našoj, agnus. Mi se tako molimo u sv. Misi, a i u litanijama. Još je Papa Sergij I. (701.) uveo zaziv: »Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe ovoga svijeta!« Na nekim natpisima stoji: »Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe vijeka!« Od osmoga stoljeća susrećemo ovaj zaziv u litanijama. Jagnje sa zastavicom nalazi se kasnije na novcima mnogih papa. Ima i voštanih tablica sa spomenutim natpisom.

Jagnje simbolički (slikovito) znači Spasitelja. Kao što je ono bezazleno i čisto, takav je i Isus. Kod Isaije imamo napomenu o Jagnjetu, a ona se odnosi na Krista. U Katakombama nalazimo jagnje, pa na uljanim svjetiljkama, na mozaicima i sarkofazima (grobnicama). Pozadina crkve (apsida) sv. Kuzme i Damjana pokazuje jedan takav mozaik. U kasnijem razvoju umjetnosti svi simboli iz katakomba prelaze u crkve i druge građevine. Jagnje se, kao simbol pojavljuje u romaničkoj umjetnosti jednako u kiparstvu, kao i u slikarstvu. U ranom Srednjem vijeku susrećemo jagnje, iz čijih grudiju šika krv. To je jasno, da predstavlja Spasitelja, kao i Njegovo otkupljenje. Jagnje na prijestolju, a pod njim svitak pergamene znači Isusa, a pergamena Stari i Novi Zavjet. Osim Krista jagnje predstavlja i apostole. Tako vidimo na sarkofagu (grobnici od kamena) u Raveni. U sredini je križ, a pod njim natpis od dva slova iz grčkoga alfabeta, prvo alfa i posljednje omega. To znači, da je Isus početak i kraj života i svega na zemlji. Na njemu su dva jagnjeta okrenuta prema križu, a iza njih palme s plodovima. Jagnje rijetko označuje proroke. Vjernike također rjetko, ali imamo prikazanu sv. Suzanu, kao jagnje između dva vuka, a to su njezini napasnici. Jagnje je nakraju dodatak (atribut) osobito svetoga Ivana Krstitelja i sv. Agneze (Janje). Jagnje je simbol čistoće i strpljenja. Prema tome, one divne osobitosti Spasiteljeve, prikazane su u slikama ili su uklesane, kad su umjetnici prikazivali od Katakomba do danas krotko i nježno jagnje, koje je i vjesnik proljeća, novoga života, pa se u svojoj slikovitosti i nalazi jagnje na oltarima, na slikama, i u obredima i molitvama, kao izraz ljepote i božanstvenosti samoga Spasitelja.

košaru otarkom i pošao do nje. I snaša Manda je pomno pokrila korpu i ispravila se. Unuk je stajao pred njome. »Faljen Is« rekao je. »Ako ti je korpa teška, mog'o bi ti pomoći nositi«. Iz tih jednostavnih riječi strujalo je toliko dječje iskrenosti, da se je led oko srca topio, tako naglo, da je snaša Mande morala sa smiješkom odgovoriti: «Nije mi teško, a da i jeste, — još sam jača od tebe«. »Ne bih rek'ko«, ozbiljno je Male zakimao glavom. «A zašto? — »Pa zato, jer si ti — baka. Al' ja i zaboravio kazat': Sretan Uskrs!« — »I tebi, sinko!«

Sada se je led oko srca već toliko otopio, da je kao suza kanuo niz obraz. Male to nije opazio, ali je pošao uz nju, kao da je to posve naravno, a snaša Manda kao da je zaboravila, da treba poći drugom stranom kući, i obaći Đurđeve. —

— Eva je izašla na drum, da vidi vraća li joj se sin, pa je širom otvorila oči, kada je opazila, da Male ide sa snašom Mandom, živahno priča, i maše slobodnom rukom.

»Iva, Iva, — —! odi, vidi, Male se vraća s majkom«. Kada se je Iva osvjedočio, da je zaista tako, u zabuni i radosti povukao se sa ženom u avliju. Za kapijicom su ostali stajati.

Snaša Manda je s mukom došla do Đurđeve kuće. Morala je zastati, jer Male nije dovršio s razgovorom. Eva i Iva su čuli kako govori: »A ja tebi kažem, svako ću ti jaje razbiti, ako se 'oćeš samnom tucati. I lane sam porazbij'o Katici, i Neni, i Josi. Umem ti ja jaje tako potrefiti, da odma' pukne. Tuc, — pa gotovo!« A snaša se Manda smješkala: »Ne znam baš, da li je tako!« »Ajd' najbolje odma' kod nas, pa da probamo«, — pošto se je ona kao malo nećkala, ponovio je »Ajde, molim te«. —

Tako je snaša Manda unišla u kuću, iz koje je uvrijeđena i ljuta prije 12 godina izašla.

»Sretan ti Uskrs, majko« pristupio joj je sin svečano i mirno, kao da nikada nije bilo razmirice među njima. — »I tebi, sine«, odgovorila je snaša Manda, a tada pošla do snahe, koja je spuštenog pogleda stajala iza muža. »I tebi, — kćeri«, rekla je i pružila joj ruku. Još je rekla, kao da se ispričava: »Eto, morala sam naići. Male 'oće da vidim kako se umije tucati sa šarenim jajima«.

Doista, toga uskrsnog jutra ostao je Male pobjednik. Svako je jaje tako zgodno tucnuo, da je odmah napuklo. I svaki je put rekao: »Tuc, — i gotovo bako!«

M. S.

Svjedoci Kristova Uskrsnuća

Kristovo uskrsnuće je najveće čudo, kojim je On potvrdio, da je pravi Božji poslanik i pravi Sin Božji. Stoga, kad su farizeji i književnici od Isusa Krista tražili znak, kojim će On potvrditi, da je Božji poslanik, Krist im je odgovorio: »Rod zli i preljubotvorni traži znak: ali mu se ne će dati znak osim onoga Jone proroka; jer kao što je Jona bio tri dana i tri noći u ribljem trbuhu, tako će i Sin čovječji biti tri dana i tri noći u srcu zemlje« (Mat. 12,39-40). Tim riječima kao da je Isus Krist htio spočitnuti književnicima, ako im tolika čudesa, što ih je On učinio pred njihovim očima, još nisu dostatna, da potvrde Njegovo božansko poslanje, onda im ne preostaje drugo, nego da dočekaju čudo Njegova uskrsnuća od mrtvih.

Čudo Isusova uskrsnuća bilo je prorečeno u Starom Zavjetu. U Psalmu 15,10 rečeno je: »Jer ne ćeš moju dušu ostaviti u podzemlju, niti ćeš dopustiti da Tvoj Svetac vidi trulež«. U Isaijinu proroštvu (53,10) pak nalazimo ove riječi: »Gospodu se svidjelo da Njega (slugu Božjega, što znači Spasitelja, o kojem je netom prije bilo govora kao Božjem patniku) satre trpljenjem. Ako On položi dušu svoju kao žrtvu za grijeh, on će vidjeti dugovječno potomstvo, i Gospodnja će se volja po Njemu upravljati«. Da je u ovim proročkim riječima uključeno Spasiteljevo uskrsnuće, dopuštaju i protestantski tumačitelji Duhm i Orelli.

No od najveće je važnosti, što je i sam Gospod Isus Krist svojim Apostolima u više navrata za sebe prorekao, da će nakon svoje muke i smrti treći dan uskrsnuti. Poslije Petrova svečanog priznanja u Cezareji Filipovoj počeo je Isus otkrivati svojim učenicima, da Mu treba ići u Jerusalem i mnogo trpjeti od starješina, pismoznanaca i svećeničkih glavara, i biti ubijen, ali da će treći dan uskrsnuti. A kad Ga je Petar počeo zbog toga koriti govoreći: »Daleko bilo te od Tebe, Gospode, i ne će se to dogoditi«, odgovorio mu je Isus oštro: »Odlazi od mene, sotono, jer si mi na sablazan; jer ne shvaćaš ono, što je Božje, nego što je ljudsko« (Mat. 16. 21.-23.). Slično je nakon svog preobraženja na gori Taboru Isus govorio svojim učenicima: »Sin čovječji bit će predan u ruke ljudima, i ubit će ga, ali će treći dan uskrsnuti« (Mat. 1,722). Kad je pak Isus polazio na svoj posljednji put u Jerusalem, rekao je: »Evo, idemo u Jerusalem. Tamo će Sina čovječjoga predati svećeničkim glavarima i pismoznancima; oni će ga osuditi na smrt i predati ga neznabošcima, da mu se narugaju, izbičuju ga i na križ razapnu. Ali treći će dan uskrsnuti« (Mat. 20, 18; Mark. 10,34; Luk. 68,33). Da je ta izjava Kristova povijesno istinita, vidi se iz svjedočanstva Kristovih neprijatelja, kad su tražili od Pilata stražu za Spasiteljev grob govoreći: »Sjetili smo se, da je onaj varalica rekao za svoga života: Poslije tri dana ja ću uskrsnuti, pa zato zapovjedi, da se grob čuva do trećega dana, da ne bi možda došli njegovi učenici i ukrali ga, te rekli narodu: uskrsnuo je od mrtvih, i tako bi posljednja pogreška bila gora od prve« (Mat. 27,63-64). Židovski glavari nisu ni slutili, da su se upravo ovim mjerama opreznosti pobrinuli još za više svjedoka činjenice Kristova uskrsnuća.

Da je Krist doista uskrsnuo od mrtvih, potvrđuju nam svjedočanstva svih četiriju Evanđelista, izjave Apostola u Djelima apostolskim i napokon sv. Pavao apostol u više navrata u svojim Poslanicama. Dakako, da u evanđeoskim izvještajima ne nalazimo kod svakog Evanđeliste pobrojana sva Kristova ukazanja nakon Njegova uskrsnuća, nego svaki od njih izabire po neka, koja priopćuje, a nije isključeno, da je bilo i više Kristovih ukazanja poslije Njegova uskrsnuća, kojih Evanđelisti nisu zabilježili, a ipak su se sigurno dogodila. Tako na pr. jednodušna crkvena predaja drži, da se Isus Krist zacijelo najprije ukazao svojoj Majci Bl. Dj. Mariji, o čemu nam Evanđelisti ništa ne govore. Ako pokušamo vremenskim slijedom nanizati sva Kristova ukazanja poslije Njegova uskrsnuća, onda možemo utvrditi ovaj red ukazanja.

Na sam dan uskrsnuća ukazao se Isus pobožnim ženama: Mariji Magdaleni, Mariji Jakovljevoj i Salomi, kad su se rano u zoru zaputile na Isusov grob, kupivši pomasti, da pomažu Isusovo tijelo (Mat. 28,9 i sl.; Mark. 16,9; Iv. 20,11-18). Nakon što su našle Isusov grob prazan i kraj njega Anđela u obliku mladića, koji ih je prestrašene umirio: »Ne bojte se! Vi tražite Isusa Nazarećanina, raspetoga; uskrsnuo je, nema ga ovdje; evo mjesto, gdje ga metnuše. Nego idite i recite Njegovim učenicima i Petru, da ide pred vama u Galileju. Tamo ćete Ga vidjeti, kao što vam je rekao (Mar. 6,4-7) — otišle su da to jave Apostolima, Evanđelist Matej nadopunjuje taj izvještaj, kako se Isus javio tim ženama, dok su se žurile od Isusova groba, da tu vijest jave učenicima, da im se Isus javio na putu i pozdravio ih: »Zdravo!« — a one su pristupile k Njegovim nogama i poklonile mu se. Tada im Isus reče: »Ne bojte se, idite i javite mojoj braći, da idu u Galileju, gdje će me vidjeti« (Mat. 28,8—10). Po tom se Isus javio Mariji Magdaleni, kad je ponovno došla na Njegov grob, kako to opisuju evanđelisti Marko (16,9) i Ivan (20, 11-18.). Istega dana javio se Isus napose apostolu Petru (Luk. 24,34.) i poslije podne dvjema učenicima na putu u Emaus (Luk. 24,13-35; Mark. 16,12). Navečer istoga dana javio se Isus desetorici Apostola, koji su bili zajedno, a jedino nije bio prisutan apostol Toma (Luk. 24,36-43; Iv. 20,19-23; Mark. 16,14). Osam dana kasnije javio se Isus opet zboru Apostola, kad su bili na okupu svi zajedno s Tomom u Jerusalemu (Iv. 20,24-31). Dalje spominje evanđelista Ivan, da se Isus javio Apostolima kraj Tiberijadskog jezera dok su ribarili (Iv. 21,1 i sl.); zatim evanđelist Matej (28,16) spominje, da se Isus javio Apostolima na Galilejskoj gori. Sv. Pavao apostol nadovezuje na ovo, da se malo potom javio pred skupom oko 500 braće (učenika), zatim apostolu Jakovu (I. Kor 15,6-7). Napokon kao posljednje ukazanje spominju evanđelisti Luka (24,44-53) i Marko (16,15-20), te Djela apostolska (1,4-11), kad je Isus na Maslinskoj gori uzlazio, na nebo, četrdeseti dan poslije svoga uskrsnuća.

Osobito je važno svjedočanstva sv. Pavla apostola, koji je prije svog obraćenja bio žestoki progonitelj sljedbenika Kristove nauke, a kad mu se na putu u Damask javio Isus Krist, obratio se i postao najgorljivijim širiteljem Kristove nauke i svjedokom Njegova uskrsnuća. On je na čudo Kristova uskrsnuća polagao toliku važnost, da kaže: »Ako Krist nije uskrsnuo, isprazno je naše propovijedanje i isprazna je vaša vjera, i mi smo tada lažni Božji svjedoci« (I. Kor. 15,14).

Kristovo uskrsnuće posvjedočava osim Evanđelja i židovski povjesničar Josip Flavije, koji oko 80. g. pos. Kr. kaže: »U ono vrijeme živio je Isus, mudar čovjek, ako ga se uopće smije zvati čovjekom, jer On je činio izvanredna djela... On je imao mnoge učenike, kako među Židovima, tako i među Helenima. On je bio smatran Mesijom. Nakon što ga je po optužbi glavara našega naroda Pilat dao razapeti, ipak to nije smetalo, da Ga prestanu ljubiti kao i prije njegovi učenici. On im se naime ukazao živ treći dan poslije smrti, jer su to o Njemu, kao i mnoge druge čudesne stvari prorekli božanski proroci. I još sada postoji ovaj narod kršćana, koji se po Njemu tako naziva«.

Kristovo uskrsnuće je dakle nepobitna povijesna činjenica, koju nije mogla oboriti ni nevjera tvrdokornih židovskih glavara, ni sva naprezanja nevjernika novijeg vremena, koji su potkopavanjem povijesne istinitosti ove činjenice htjeli da sruše velebnu zgradu kršćanstva.

Već sam pokušaj židovskih glavara, da rasture po potkupljenim rimskim vojnicima vijest o krađi Isusova tijela po Njegovim učenicima, prekorava sv. Augustin riječima: »Što to govoriš, o nesretna lukavosti? Zar si na to došla, da se pozivaš na spavajuće svjedoke? Doista ti sama si zaspala, kad si istražujući na to spala«. Uostalom, što bi Apostoli mogli učiniti s ukrađenim Isusovim tijelom? Isključeno je, da bi na taj način mogli proširiti vijest o Isusovu uskrsnuću i za to još položiti i svoj život.

Činjenicu Isusova uskrsnuća pokušala je uzdrmati predmnijeva racionalista, da su Apostoli bili žrtve lažnih priviđenja. Ne ta je predmnijeva neodrživa zbog toga, što po svim izvještajima Evanđelista vidimo, da Apostoli nisu bili ljudi lakovjerni, nego su se prije morali sigurno osvjedočiti o istinitosti Isusova uskrsnuća, kako se to najbolje vidi iz držanja sv. Petra apostola, kada dolazi k Isusovu grobu, da se osvjedoči o onom, što su pripovijedale pobožne žene, i sv. Tome apostola, koji nije htio da vjeruje drugim Apostolima, da im se Isus ukazao, dok se sam nije o tom osvjedočio. Naročito se pak ne bi moglo reći za sv. Pavla apostola, da je bio lakovjeran, kad je sam prije svog obraćenja bio žestoki progonitelj kršćanstva.

Neosnovana je dalje predmnijeva, da je Isus samo zamro i polumrtav položen u grob, a kad se oporavio, da je izašao iz groba. Da je Isus doista na križu umro, svjedoče nam najsigurnije sami njegovi neprijatelji, koji nisu mirovali dotle, dok nisu bili potpuno osvjedočeni, da je Krist umro. A da to bude nedvojbeno utvrđeno, probada rimski vojnik kopljem bok Kristov, i iz njega je potekla krv i voda, kao siguran znak smrti, i istom nakon toga dopušta se snimanje Isusova tijela s križa. Zato i sam racionalist David Strauss kaže, da ove predmnijeve treba zabaciti kao potpuno neosnovane.

ČUDESNO PUTOVANJE

Promotrimo zanimljive pojave, koje su ovisne o geografskoj dužini mjesta, a to je, da u istom času, dok u jednom mjestu Sunce kulminira, dakle u podne, kad je Sunce u potpunom sjaju, u krajevima na istoku već se rumeni posljednji žar večernji, u još udaljenijim krajevima, na drugoj strani kugle — Zemlja je obavita gustom tminom noći, dok u krajevima na zapad tek dan sviće, Zemlju pozdravljaju prve zrake rane zore.

Pođimo redom za meridijanima po našoj Zemlji, pak ćemo se pomoću tih kuglinih crta, koje nam još ništa ne kazuju, a ipak znadu toliko stvari, zajedno zaputiti na čudesno putovanje. Pogledat ćemo, koliko je sati u ovom času u određenom mjestu Zemlje, te ćemo u duhu gledati različne prizore na Zemlji, kao što ih opisuje Fabre.

Uzmimo da je u ovaj čas podne u greenwich-kom početnom meridijanu. Tada je podne u Engleskoj, Francuskoj i Španjolskoj, ako ne uzmemo u obzir razliku vremena u krajnjim točkama tih zemalja; podne je vrijeme Sunca u svom sjaju, sat odmora u sredini dana.

U ovo je isto vrijeme jedan sat u Jugoslaviji, Italiji, Njemačkoj i drugim državama srednje Evrope, koje se nalaze u zoni srednje-evropskog meridijana. Ovaj meridijan prolazi 15° istočno od Greenwich-a, u našoj državi gotovo točno preko grada Senja, a zona obuhvaća zemlje, koje leže između 7½° i 22½° istočne dužine. Tako svaka vremenska zona obuhvaća područje od 15° i razlikuje se od susjedne zone u vremenu za 1 h.

Pođimo skupa po kugli zemaljskoj spram istoka. Turska leži na 30. meridijanu: ona ima 30 stupnjeva istočne dužine. Sunce, koje se giba od istoka na zapad i prolazi 15 stupnjeva u svakome satu, prošlo je dakle najvišom točkom svoje staze nad Turskom dva sata prije nego je došlo u meridijan greenwich-ki. Stoga su u Turskoj u taj isti čas dva sata poslije podne. Budući da je na cijelome polumeridijanu vrijeme isto, to je i u Egiptu sada dva sata, dva sata za felaha, koji u to doba pod škrtom sjenom kakve paome crpa vodu iz Nila u kožnatom vedru i natapa svoju četvorinu lukom zasađenu. Dva su sata i za Kafra, koji natrt pokvarenim maslom, odolijeva vrebajući na nosoroge otrovnim ubodima moskita.

Četiri su sata za rudara u brdima Urala, koji na šezdesetom meridijanu slijedi u granitu žicu zlata i platine: žalosnog li zanimanja tog revnog tražitelja zlata! Niže vidimo travnike i slane ravni na obalama jezera aralskog. Nije više ni daleko čas, kad će pastir tatarski poći da svoje kobile pomuze, da načini piće od kisela mlijeka.

Na obalama Gangesa u Indiji, na 90. stupnju, šest je sati; zapad rudi zlatom i grimizom, a Sunce se spušta na počinak. Posred bilja riječnog krokodil diže k nebu zeleno oko, okreće gadnu svoju glavu, da još baci zadnji pogled sjajnom Suncu, svjetlilu sveg svijeta, koje sjaji nad tim gmazom kao i nad čovjekom; slon pozdravlja Sunce svojom trubljom, a tigar mu kliče svojim rikanjem.

U blizini stodvadesetoga meridijana evo silnog grada, u kome su ljudi već dovečerali, kad se kod nas istom ruča. To je glavni grad Nebeskog carstva, to je Peking pod krilom mraka, jer je osam sati uvečer. Na trgovima, uz svijetlo šarenih svjetiljaka, vrluda mnoštvo nasmijano s dugim perčinima, što im sežu od vrha lubanje do peta. Tam-tam i bambusova frula zovu badavadžije u kazalište lutaka, podignuto pod vedrim nebom. Iza zastora od muslina, na kome je bojadisan zmaj, mogli bismo vidjeti mandarina, koji se je dulje zadržao kod slasnoga stola, pa uživa još svoju juhu od lastavičjih gnijezda i barata spretno s dva štapića od bjelokosti, koji mu služe mjesto viljuške i žlice. Možda bismo ga pače zatekli, gdje stavlja u juhu zrno opija i opija se tom paklenom mirodijom. No budimo obzirni; uostalom i vrijeme odmiče. Pođimo dalje. Što vidimo u isti čas tamo dolje, na južnoj poli Zemlje? Na šumskom rubu pleše šest divljaka oko vatre, što dogorijeva, te ruje još po pepelu prije nego u san padne, da izvuče iz pepela posljednje ostatke gnijezda crvenih mrava, koji su na vatri prženi, bili im večerom. To su urođenici Australije, jadni pastorci roda ljudskoga.

Na Kamčatki, ruskom poluotoku sjeveroistočne Azije, noć je već davno pala; prošlo je deset sati. Ovdje ljudi spavaju. Ali čekajte: čini mi se da i kroz tminu vidim kolibicu, na po u tlo ukopanu. Jest, jest. Iz dimnjaka se diže dim, dakle ljudi bdiju. Medvjed je u zamku pao; ribe zalutaše u mreže. Zato traje gozba još u noć. Pred ognjištem, na kom plamsa plamen, koga mast podržava, gosti se čeljad slaninom i borovičkom rakijom.

Malo dalje, na sto i osamdesetom meridijanu, na skrajnjem istočnom rubu Sibirije, prema tijesnu Behringovu, već je ponoć. Još nešto manjka do ponoći na Novoj Zelandiji. Ali tiho! Ne budimo iz sna ovu čeljad, koja spava, te ljude prekrivene strašnim tetoviranim slikama i željnim ljudskog mesa. Pođimo što brže iz tog kuta Zemlje, gdje civilizacija zatire u utočištima njihovim posljednje ljudoždere.

Doputovali smo do stoosamdesetog meridijana, koji je zanimljiv, jer se na njemu nalazi takozvana datumska granica. Kada parobrodi prelaze tu granicu s istočne polutke na zapadnu, put američkog kontinenta, vraćaju datum natrag za jedan dan, dočim kod prelaženja sa zapadne polutke na istok moraju preskočiti datum za jedan dan. Ako na primjer tu granicu prelaze na Božić 25. prosinca, onda oni, koji putuju s istoka na zapadu imaju opet Božić, a koji prelaze sa zapadne polutke na istok prekidaju Božić, jer imaju tog časa, kad prelaze, dan više t. j. 26. prosinca.

Daljnje putovanje po zapadnoj polutki opisat ćemo u posebnom članku, pod nazivom: Datumska granica.

Pijo XII. o dokazima za Božju opstojnost u svijetlu modernih prirodnih znanosti

Dne 22. studenog 1951. Sv. Otac Pijo XII. primio je u audijenciju članove Papinske Akademije Nauka. Audijenciji su prisustvovali i mnogi kardinali te cjelokupni diplomatski kor akreditiran kod Sv. Stolice. Tom prilikom sv. Otac je održao vrlo zanimljiv i značajan govor, u kojem je rekao:

»Harni smo Svevišnjemu, što Nam ovaj sastanak Papinske Akademije Nauka pruža jedan sat vedre radosti. Ujedno Nam se pruža ugodna prilika, da se sastanemo s odabranim društvom uzoritih kardinala, sjajnih diplomata i drugih odličnika, a naročito s vama, papinski akademici, koji ste dostojni svečanosti ovoga sastanka, jer vi tragajući za tajnama prirode i otkrivajući ih, poučavate ljude, kako će prirodne snage upraviti sebi na korist a u isto doba propovijedate neizrecivu harmoniju premudrog Boga jezikom brojki, formula i otkrića.

Protivno nepromišljenim tvrdnjama prošlosti prava znanost zapravo koliko više napreduje toliko više otkriva Boga, kao da On sam očekujući stoji iza svakih vratiju, koja otvara znanost. Hoćemo da kažemo i to, da se ovim progresivnim otkrivanjem Boga, do čega se je došlo uvećanjem znanja, koristi ne samo učenjak, kada filozofski misli, — a kako bi se mogao ustegnuti, da tako ne misli? — već se time koriste svi oni, koji sudjeluju u novim otkrićima ili ih uzimaju za predmet svoga razmatranja. Na poseban način će se time koristiti pravi filozofi. Uzimajući podatke iz znanstvenih postignuća za svoja razumska razmatranja oni će pomoću njih doći do veće sigurnosti u svojim zaključcima, do jasnijih objašnjavanja u mogućim nejasnostima, do uvjerljivijih dokaza, pomoću kojih će moći dati sve više zadovoljavajuće odgovore na sve poteškoće i na sve prigovore.

NARAV I TEMELJ DOKAZA ZA BOŽJU OPSTOJNOST

Na ovaj način pokrenut i vođen ljudski um susreće se s onim dokazima o Božjoj opstojnosti, koje je kršćanska znanost upoznala u filozofskim dokazima, raspravljenim u vjekovima znanstvenih giganata, a koji su vam argumenti dobro poznati pod imenom »pet puteva«, koje je Anđeoski Učitelj Sv. Toma pružio kao savršen i siguran put našeg razuma k Bogu. Filozofski dokazani, rekli smo, ali zato ne aprioristički, kako to tvrdi nesuvremeni pozitivizam. Ovi dokazi su utemeljeni na realnoj stvarnosti, koja je ustanovljena osjetilima i znanošću, iako dobivaju dokaznu silu iz snage prirodnog razuma.

Na taj način se filozofija i prirodne znanosti razvijaju složnom aktivnošću i analognim metodama služeći se na različite načine iskustvenim i razumskim podacima i skladnom jedinstvenošću teže otkrivanju i upoznanju istine.

Ako primitivno iskustvo starih naroda može pružiti razumu dovoljne dokaze za Božju opstojnost, upotpunjavanjem i produbljivanjem samoga iskustva trag vječnosti sada sjaji jasniji i čišći u vidljivom svijetu. Čini se dakle korisnim na temelju novih znanstvenih otkrića preispitati klasične dokaze Anđeoskog Učitelja, osobito one izvedene iz kretanja i reda u svemiru, t. j. ispitati, da li i koliko doprinosi jačanju filozofskih argumenata dublje poznavanje makrokozma i mikrokozma, a zatim s druge strane ispitati, da li su i do koje točke uzdrmani ti isti filozofski argumenti, kao što se to često tvrdi time, što je moderna fizika formulirala nova temeljna načela, porušila ili preinačila stara shvaćanja, kojih je značaj u prošlosti možda smatran kao stalan i definitivan. To su na pr. vrijeme, prostor, kretanje, uzročnost, materija, sve pojmovi od najveće važnosti za pitanje, koje nas sada zaokuplja. Više nego o reviziji filozofskih argumenata radi se dakle ovdje o ispitivanju fizikalnih temelja, iz kojih ove dokaze crpimo, a radi kratkoće vremena moramo se ograničiti samo na neke od njih. Ne trebamo se bojati iznenađenja. Sama znanost ne ide za tim, da izađe iz ovoga svijeta, koji nam se, danas kao i jučer, pokazuje na onih pet »načina bitka«, odakle filozofski dokazi Božje opstojnosti uzimaju svoju pokretnu točku i crpe svoju snagu.

DVIJE BITNE, KARAKTERISTIČNE CRTE KOZMOSA

Od ovih »načina bitka« svijeta, koji nas okružuje, a koji načini su ispitani s većim ili manjim dogledom, ali s jednakom očevidnošću, postoje dva, koje je moderna znanost čudovito ispitala, ustanovila i produbila iznad svakog očekivanja. To su: 1. promjenjivost stvari, uključivši njihov postanak i njihov završetak i 2. red svrhovitosti, koji odsijeva iz svakog kuta kosmosa. Od ogromnog je značaja doprinos, koji na ovaj način pružaju prirodne znanosti dvama filozofskim dokazima, koji se na njima temelje i koji predstavljaju prvi i peti put. Prvome putu fizika je na poseban način pružila neiscrpiv izvor iskustva, otkrivši činjenicu promjenjivosti u dubokim skrovištima prirode, gdje do sada nikakav čovječji um nije mogao pomišljati na njeno postojanje i njenu puninu te pružajući množinu iskustvenih činjenica, koje predstavljaju vrlo snažnu pomoć filozofskom umovanju. Kažemo pomoć, jer upravljanje samim promjen[...] koje je također ustanovila moderna [...] ka, čini Nam se, da prelazi vrijednost [...] nostavne potvrde i kao da dostiže st[...] turu i stepen fizikalnog dokaza, koji [...] velikom dijelu nov, a koji je za m[...] prihvatljiviji, uvjerljiviji i omiljeliji.

S jednakim bogatstvom ostale priro[...] znanosti, a naročito astronomija i bi[...] gija zadnjih vremena, pružile su dok[...] reda u svijetu toliko temelja i, da se [...] izrazimo, tako zanosnu viziju pojmov[...] jedinstva, koje oživljuje kozmos kao i [...] kazu svrhovitosti, koja upravlja njego[...] putem, da unaprijed ispunja moder[...] čovjeka onom radošću, koju je zamišl[...] Pjesnik u nebesima, kada je vidio, [...] se u Bogu »nalazi povezano i ujedinj[...] ljubavlju sve ono, što se u svemiru zb[...]

Providnost je međutim tako stvari [...] dila, da spoznaja Boga, toliko bitna za [...] vot svakoga čovjeka, kao što se može [...] vesti iz jednostavnog pogleda bačenog [...] svijet — tako da predstavlja ludost [...] shvatiti njen glas — isto tako dobiva p[...] tvrdu od svakog produbljivanja i od s[...] kog napretka znanstvene spoznaje.

Htijući dakle na ovome mjestu d[...] samo letimičan pogled na dragocjeni [...] prinos, koji moderna prirodna znan[...] pruža dokazivanju Božje opstojnosti, [...] držat ćemo se najprije na činjenici p[...] mjena, pokazujući u prvom redu na [...] nu prostranost, opsežnost i, tako re[...] potpunitost, koju moderna fizika susreće [...] mrtvom kozmosu, a zatim ćemo se zau[...] viti na značenju njihova upravljanja, k[...] je je također ustanovljeno. To će biti [...] da slušamo mali koncert neizmjernog s[...] mira, koji posjeduje jaki glas da p[...] »slavu Onome, koji sve pokreće«.

(Nastavak II.)

Iz katoličkog svijeta

ENGLESKI KRALJ običava početkom svake godine odlikovati one od svojih građana, koji su se tokom prošle godine odlikovali svojim radom u engleskom javnom životu. Među ovogodišnjim odlikovanima nalaze se brojni odlični katolici, među kojima konvertit Dr. John Rossenstein, direktor jedne od najvećih izložbi slika u Londonu. Odlikovana je također č. s. Marija Climatia, direktorica katoličke bolnice za gubavce na jednom malom otoku blizu Nove Gvineje kao i mnoge katoličke čč. ss. sa sjevernog Bornea, iz Istočne Afrike i Tanganyike.

SAVEZ SVETOG ANSGARIA u New-Yorku objavio je statistiku katolika u Skandinavskim državama. Prema tim podacima Danska ima 3,614.00 stanovnika, od kojih 22.000 katolika, 99 katoličkih svećenika i 30 katoličkih škola sa 1.425 đaka. Švedska ima 6,986.180 stanovnika, od kojih 18.500 katolika, 39 katoličkih svećenika, 6 katoličkih škola sa 300 đaka. Norveška ima 2,846.000 stanovnika, od kojih 4.890 katolika, 48 katoličkih svećenika, 10 katoličkih škola s 386 đaka. Finska ima 4,052.000 stanovnika, od kojih 1.870 katolika, 1 katoličku školu s 280 đaka. Island ima 127.770 stanovnika, od kojih 500 katolika, 10 katoličkih svećenika, 2 katoličke škole sa 259 đaka.

U INDIJSKOM GRADU ANADADU msgr. Pinto je zaredio za svećenika o. Basilija Lalabhai D. I., prvog svećenika iz plemena Guijerati. Indijsko pleme Guijerati broji 10 milijuna pripadnika, a obitava u predjelima Indije, koji graniče s Pakistanom. Ređenje je obavljeno na otvorenom, kako bi veliki broj prisutnih mogao pratiti sveti obred.

Msgr. ANDREA CASSULO, apostolski delegat u Turskoj i apostolski administrator Apostolskog Vikarijata u Carigradu, umro je 9. listopada pr. g. Pogreb je obavljen u Carigradu uz sudjelovanje predstavnika turske vlade, kao i diplomatskog kora akreditiranog kod predsjednika turske republike.

IVAN VILIM STEIN D. I., direktor v[...]tikanske zvjezdarnice u Castel Gandol[...] umro je 27. prosinca pr. g. u Rimu. Stein je rođen 1871. u mjestu Grave [...] Holandiji. Bio je doktor matematike [...] astronomije, član Papinske Akadem[...] nauka, kao i član mnogih Akademija [...] učenih društava. Postao je direktor[...] vatikanske zvjezdarnice 1930. god.

SVETI OTAC PIJO XII. primio je u s[...]botu 29. prosinca u svečanu audijenc[...] novog čileanskog poslanika kod Sv. St[...]ce dr. Raula Yranazaval, koji je tom p[...]likom predao sv. Ocu akreditivna pis[...] predsjednika čileanske republike. Pred[...]vajući sv. Ocu akreditivna pisma čilea[...]ski poslanik je održao govor, u kojem [...]iznio zasluge Katoličke Crkve kako za č[...]leanski narod tako isto i za sve naro[...] Južne Amerike pak je isporučio sv. O[...] osjećaje duboke sinovske odanosti pre[...]sjednika čileanske republike, čileans[...] vlade i cijelog naroda. Sv. Otac je od[...]vorio čileanskom poslaniku odužim gov[...]rom na španjolskom jeziku i po svrše[...] službene ceremonije zadržao dr. Yrana[...]vala u dužem srdačnom razgovoru.

AMBASADOR REPUBLIKE SAN DOMINGO podnio sv. Ocu kao dar pre[...]sjednika Sandominške republike mak[...] ogromnog spomenika, koji ova republ[...] podiže u počast Kristofa Kolomba. Sp[...]menik će biti zapravo jedan ogrom[...] svjetionik, koji će kao na podnožju po[...]vati na zgradi, koja će imati oblik kr[...] i biti duga 690 m, široka 166 m. Sam sp[...]menik će također biti sagrađen u obl[...] križa, koji će biti dug 237m, širok 51 m [...] visok 40 m. Na vrhu će se nalaziti s[...]žan svjetionik, a na podnožju kapela. [...] samom spomeniku će biti smještene bi[...]lioteke s literaturom o Kristofu Kolomb[...] Spomenik će biti podignut na istočn[...] obali Rio Ozama i to na mjestu, gdje [...] 1496. Bartol Kolombo utemeljio grad S[...] Domingo. Spomenik je projektirao arhit[...] L. L. Gleave. Sv Otac je toplo zahvalio a[...]basadoru na pažnji, koju Mu je ovim d[...]rom pokazao predsjednik republike i [...]nimao se je za napredak gradnje ovo[...] spomenika.

O ŽIVOTU SVETACA FRANCUSKE [...]dao je ove godine knjigu francuski ka[...]lički pisac Henri Pourat. U njoj je naro[...] obradio sv. Denisa, sv. Martina, sv. L[...]devita, sv. Ivanu Aršku i sv. Vinka Pa[...]skoga.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Ureduje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, sveuč. profesor i kanonik, Zagreb, Kaptol 7. — Tisak štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312.— Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

»Kao novorođena djeca, aleluja, žudite željni duhovnoga i čistoga mlijeka, aleluja, aleluja, aleluja«
(I. Petr. 2, 2)
(Iz ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. | ZAGREB, 20. TRAVNJA 1952. | BROJ 14

Poziv prvih učenika

(Iv. 1, 35.—42)

Na Jordanu propovijeda Ivan Krstitelj pokoru. On hoće da pripravi srca ljudi na dolazak Mesijin. Najprivlačivija je pokornička propovijed On sam. **Drugi njegovih godina i odličnici** njegova staleža nose moderna odijela, a on svoje tijelo oblači u grube haljine od devine dlake. Njegov je ležaj pustinjski pijesak, a kamen mu je jastuk pod glavom, hrani se siromašnom beduinskom hranom. Jede skakavce i med divljih pčela. Ivan propovijeda pokoru, ali on je i sam čini.

A onda se približio dugo iščekivani, svečani čas, u kom je Ivan narodu pokazao Mesiju: »Evo Jaganjac Božji, koji oduzima grijehe svijeta...! Vi**dio sam Duha, koji je u obliku** goluba sišao s neba i na Njemu počinuo... **Ja sam to vidio i svjedočim. On je** Sin Božji«. Sada pozna Izrael svoga Mesiju. Ivan je položio svjedočanstvo za Njega. Njegovo je svjedočanstvo veli**ko i važno.**

Dan je poslije toga. Ivan Krstitelj stoji sa svoja dva učenika Andrijom i **Ivanom na svom polju. Obojica** nisu bili prisutni, kad je narodu pokazao Mesiju. I evo nedaleko od njih prolazi Spasitelj. Ivan podigne svoju ruku, po**kaže prstom na Mesiju i reče učenici**ma: »Evo Jaganjac Božji!« To je bio mig njima» Slijedite Isusa! Budite Njegovi učenici!«

Odreći se obadvojice ovih mladih lju**di svojih učenika, nije bila mala** žrtva za Ivana. Mnogo su tjedana bili s njime. Spremno su otvorili svoja srca na Njegove propovijedi. I izdržali su kod njega u molitvi i tvrdoj pokori. Bili su mu prirasli srcu. Zato mu je bio težak rastanak s njima. To je i razumljivo. Ali sve za Mesiju. Pa i ta žrtva odreknuća. Isus mora prikupljati građevno kamenje za svoju Crkvu. On mora sakupiti oko sebe učenike, pa makar Njegov Preteča ostane i osamljen: »On mora rasti, a ja se umanjiti«, rekao je Ivan. Kako li jaku, požrtvovnu i Isusa ljubeću dušu posjeduje Ivan! On žrtvuje za Mesiju: oca i majku, za**vičaj i posjed, prijatelje i učenike.**

Ivan i Andrija su razumjeli mig svoga učitelja Ivana Krstitelja. Brzo se odlučili. Oprostili se od Ivana i pošli za Isusom. Strani čovjek ide pred njima pun dostojanstva. On je još veći nego njihov učitelj Ivan. Ivan Krstitelj je samo Njegov Preteča i pripravitelj Njegovih puteva. Oni idu za Isusom, ne mogu pred Njega. Glas im je zatajio, da bi Ga mogli nagovoriti. Srce im udara snažnim udarcima. On ide pred njima, a oni za Njim kao vezani tisućama veza uz Njega. Dugo su već iščekivali Mesiju. Jurišali su na nebo, da On skoro dođe: »Rosite, nebesa, Pravednika! »Oblaci daždite Ga!« A sa**da je tu. Ivan im je rekao. A oni njegovu riječ drže čvrstom. Pred njima ide On. želja naroda, Mesija. Nije onda čudno, da ih njihovo mlado, nepokvareno srce svom snagom veže uz Njega.**

Bilo je četiri sata popodne, kad su oni plaho, ali puni svete čežnje išli za Isusom. Nakon više desetaka godina je sv. Ivan, evanđelista, ljubimac Gospodinov, opisao ovu zgodu. Ali on je još točno znao, kao da je to jučer bilo, kako je on s Andrijom nemirno slijedio Gospodina. I kako se Gospodin iznenada okrenuo i prijateljski ih zapitao: »Što tražite vi?«

Tada je nestalo nemira tjeskobe. Bilo im je odmah toplo kod srca. Oni pitaju: »Učitelju, gdje stanuješ?« Oni ne će ništa drugo, nego samo da s Njim izmijene nekoliko riječi. Oni hoće da s Njim stanuju i budu Njegovi učenici.

Učitelj ih odmah razumije i razveseli se. Srdačno ih pozove: »Dođite i vidite!«

Put je utrt. Andrija i Ivan idu u Učiteljevo sklonište. Ne skidaju s Njega svojih očiju. Upijaju riječi s Njegovih ustiju. Srce im je puno tople sreće. Dan se nagiblje kraju, oni su još uz Učitelja. Ne znamo što su ova trojica razgovarali. Samo jedno znademo, da je Ivanova i Andrijina vjera u poslanje Gospodinovo bila tako čvrsta, da se nikada nije pokolebala.

Sunce je već zašlo. Tada se istom oprostili Ivan i Andrija, blaženi od slasti, što su našli Mesiju i kuću, u kojoj On stanuje. No to veselje nije moglo biti zatvoreno u sobici njihovih srdaca. Andrija susretne svoga brata Simona i radosno mu saopći veselu tajnu: »Mi smo našli Mesiju«.

Simonova je duša uzbuđena. Njegovo iščekivanje je na svom vrhuncu. Ta Mesija je bio molitva njegove mladosti i san njegova života. Kako li je Ivan izdigao njegovo čeznuće za Njim! Sada hoće Simon da vidi Onoga, koga su stoljeća i tisućljeća iščekivala. Gori mu u glavi i duši! Ta on stoji pred Kristom.

Isus pogleda Simona. Kakav li je to pogled mogao biti, kojim Gospodin prvi puta promatra čovjeka, pećinu svoje Crkve, svoga na posebni način milosno obdarena Apostola! Taj je pogled prodro na dno njegove duše. Odbacio je sumnju i osvojio je cijelo njegovo srce. I riječ puna tajna prodrla je u Simonovo uho: »Ti si Simon, sin Jonin; ti ćeš se zvati Petar, to jest stijena«.

Petar nije razumio ovih zagonetnih riječi. Ali bilo što mu drago, jedno mu je bilo jasno: »To je Mesija. On znade, kako se ja zovem. On znade, kako ću se poslije zvati. Ja Mu moram darovati svoje srce. Ne mogu drukčije. On je tako sasvim drugi od drugih ljudi, tako plemenit, tako pun dostojanstva. Uistinu, to je Mesija!« Simon Petar je od **prvoga časa zarobljenik Isusa Krista.**

Divimo se velikodušnosti Ivana Krstitelja, kojom je svoje učenike prepustio Spasitelju. Za Njega je on propovijedao. Njemu je on samo pripravljao put. Uznosi nas i spremnost bez oklijevanja, kojom su sve svoje ostavili i pošli za Isusom Andrija, Ivan i Petar. Takvim otvorenim i požrtvovnim srcima ide rado u susret Isus. Pruža im svoju ruku, da ih vodi i učini velikima kao što je učinio velikim Petra, koga postavlja temeljem svoje Crkve. To mu obećaje još prije nego li je izašao pred narod svojim propovijedanjem i čudesima Mora da je nešto veliko i uzvišeno Crkva, kad na nju misli i za nju radi prije svoga javnoga djelovanja.

Svima izlazi ususret Isus, kojima je stalo do Njegove istine. Njegove nauke i Njegova sveta primjera.

K I Š A

Prozirne kapljice kiše
Biju o prozorska stakla.
U mojoj duši sve tiše:
Jedna se misao makla.

Dolazim s plavih visina,
Dio sam beskrajnog mora,
Grob će mi biti nizina,
Oživjet ću iznad gora.

Reci mi, biserna kapi,
Gdje ti je kolijevka meka?
Duša za smirenjem vapi,
Strpljivo utjehu čeka.

Smiri se, dušo, i šuti,
Ti, kapljo vječne Ljepote,
Daleki, strmi su puti
U carstvo prave Dobrote.

Križ naša utjeha

Kroz cijelu se liturgiju proteže, kao glavna misao, osobito kroz Korizmu, da je križ naša utjeha i naše duhovno veselje.

Premda se kroz sve obrede Velike sedmice, kao i one, koji nas spremaju na ovu nedjelju, provlači bolno osjećanje krvave drame, koja se je odigrala na Križu; mi ipak čujemo kroz pjesme, Poslanice i kroz duh samoga Evanđelja opomenu, da se ponosimo s križem.

Znamo, da se za vrijeme Velike sedmice čita Muka Spasiteljeva iz sva četiri Evanđelja, a to Crkva čini zato, da bi nam se patnje i stradanja Isusova usjekli u pamet, i da bismo svojim duhovnim očima sudjelovali u tajni našega spasenja.

Osim što nam Crkva živo i vrlo osebujnim bojama crta ulogu sv. Križa za vrijeme Velike sedmice, ona je ustanovila dva blagdana sv. Križa. Prvi se slavi trećeg svibnja, a drugi četrnaestog rujna. Ona nam ovim blagdanima oživljuje uspomenu, kad je kršćanski svijet zadrhtao od veselja, jer je u Jerusalemu bio pronađen pravi Križ Isusov. Ipak je najveličanstveniji poklon sv. Križu na Veliki Petak. Tad čujemo riječi: »Evo drvo križa, na kome je visjelo spasenje svijeta!

Na svibanjski blagdan sv. Križa ovako liturgija slavi Križ:«. O Križu, sjajniji od zvijezda, slavo svijeta, naslado ljudska, svetiji od svega. Ti si nam bio dostojan nositi cijenu otkupljenja, slatko stablo, koje rađaš slatke rane i slatke plodove. Spasi narod, koji se je sakupio, da ti danas pjeva hvale, alleluja, alleluja!« —

Sv. Pavao od Križa ovo kaže:« Veselite se svi, koji trpite s Kristom, da onda, kad dođe u slavi svojoj, budete mogli zauvijek se s Njime radovati!«. I sv. Franjo nas na to upozorava, kad veli, da je najveća slava za kršćanina, ako trpi zbog Krista.

Francuski pisac Coppée (Kope) lijepo je sve ovo nastojanje Crkve izrazio riječima:« Putem trnja dolazi uskrsnuće veselja!« Tako i kršćanin, doživljavajući u svojim razmatranjima muku i patnje Isusove, s pravom očekuje uskrsno veselje. On nam je pokazao put, jer je zapisano o Njemu: »Ponizi sam sebe, postavši poslušan do smrti i to smrti na Križu.«

On nam isto tako veli, kad god nas zove k Sebi: »Tko hoće da ide za mnom, neka nosi svoj križ svaki dan i neka mene slijedi« (Luka, IX. 23.).

TJELESNA DJELA MILOSRĐA

Prvo i najobičnije djelo milosrđa je milostinja. To djelo pripada ili ćudorednim ili božanskim krepostima prema nakani, s kojom se vrši. Ako ga vršimo iz ljubavi prema bližnjemu, da mu pomognemo, broji se u red ćudorednih kreposti, a ako ga vršimo iz ljubavi prema bližnjemu i ujedno iz razloga, što se takvo djelo Bogu dopada, tada milostinja pripada redu božanskih kreposti.

Kako je Bogu ugodna milostinja, vidi se iz zapovijedi o milostinji. Nju Bog često opetuje i posebno naglašuje, da nam pokaže, kako je ona važna. Nalažem ti, veli On u petoj knjizi Mojsijevoj, da otvoriš ruku svoju potrebnima i siromasima, koji s tobom borave u zemlji. Ponovno tu zapovijed čitamo u Tobijinoj knjizi: Kako možeš, budi milosrdan. Ako imaš mnogo, daj obilno, imaš li malo gledaj da i od tog rado dadeš. U knjizi proroka Isaije čitamo. kako Gospodin naglašuje različite vrsti milosrđa, kad kaže: Lomi gladnomu svoj kruh, a onoga, koji je u stisci i bez domovine, uvedi u svoju kuću. Vidiš li gologa, zaodjeni ga.

Slično nalazimo i u Novom Zavjetu. Iz ustiju Spasiteljevih izlazi jedna opomena za drugom: Dajte milostinju! Dajte, i dat će vam se! Prodaj sve, što imaš i razdaj siromasima! Sabirite si blago u nebu! S pravom piše sv. Ciprijan: Između svih zapovijedi Božjih nijednu naš Spasitelj toliko ne naglašuje, kao davanje milostinje. Jednako veli i sv. Augustin: Nikad nije Gospodinu dosadilo, ni u Starom ni u Novom Zavjetu, opominjati nas na djela milosrđa.

Čita se u životu nekih svetaca, da je pomaganje siromaha Bogu bilo toliko milo, da na čudesan način nije manjkalo sredstava za pomaganje, novca, žita i drugog. Najveći pak dokaz, kako je milostinja Bogu draga, bit će onaj, koga opisuje Sv. Pismo, da će se zbiti na sudnjem danu. Gospodin će reći dobrima: Dođite, blagoslovljeni, primite kraljevstvo, jer bio sam gladan i vi ste me nahranili, bio sam žedan i vi ste me napojili, bio sam putnik i vi ste me u stan primili, bio sam gol i vi ste me zaodjenuli. U siromasima su dakle pomagali samom Gospodinu. Zlima će pak predbaciti, da su zato odbačeni, jer nijesu dijelili milostinju, gladnoga nahranili, žednoga napojili.

Kakav je to poticaj, za nas, da budemo milosrdni, kad Krist sam sebe poistovjetuje sa siromasima! Sv. Ivan Hrizostom piše lijepo: Sigurno je, kad bismo vidjeli samog Krista Gospodina, ne bismo ni časka oklijevali, da za Nj damo sav svoj imetak, a ovako — ne damo ni pare. Slušaj, šta On kaže: Što ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće, meni ste učinili. Nema dakle razlike između Krista i siromaha; što si dao siromahu, dao si Kristu. Pobožne su žene nekad služile Gospodinu i skrbile se za Nj. Ti nemaš manje zasluge od njih, kad daješ siromasima, jer u njima Njemu daješ.

Blagost i milosrđe je svojstvo Božje, pa kad smo mi milosrdni prema potrebnima, vršimo Božju službu i Njemu smo slični. Zato su sveci rado dijelili milostinju, da budu Bogu slični. Sv. Paula, ugledna rimska dama, podijelila je sve svoje imanje siromasima, tako da joj je kćerka Eustohija prilično oskudno živjela. Sv. Karlo Boromejski sve je razdao siromasima, pa i svoj krevet, te nije imao na što da legne. Slično je učinio i sv. Toma Vilanova. Ovi su veliki ljudi znali, koliko ugađaju Bogu time, što pomažu siromasima, i time postaju Njemu slični.

Sv. Oci nazivaju milostinjom nesamo dar siromahu, nego i sva tjelesna djela milosrđa, koja možemo bližnjemu iskazati. Gladnoga nahraniti, žednoga napojiti, gologa obući, putnika na stan primiti, utamničenika pohoditi, bolesnika njegovati, udovice i siročad zaštititi i mnogo još toga. Sva ta djela milosrđa jesu Bogu mila, ako ih činimo iz ljubavi prema Bogu. Po tom se zapravo i zna, da li netko ljubi Boga ili ne, kad čini djela milosrđa. Sv. Ivan kaže: Tko vidi svog brata u nevolji i zatvori pred njim svoje srce, kako može da u njemu bude ljubavi Božje?

Ako smo prema svojoj braći milosrdni, i Bog će prema nama biti milosrdan.

VAŽNOST BIJELE NEDJELJE

U jednoj knjizi književnika Paula Kellera (rod. 1873.) govori on o nevidljivim vijencima. Najprije opisuje vijence, koji venu: a to su svečani vijenci spleteni i izvješeni na gradskim vratima, kroz koja su ulazili kraljevi i knezovi; zatim su vijenci od lovorike u sobama proslavljenih pjesnika; onda su vijenci na oltarima i grobovima; poslije toga govori o cvijeću u šumama i livadama, koje beru vesela djeca. A to sve cvijeće vene i smrzava se napušteno po igralištima u studenim noćima na svježem zraku. Za tim prolaznim cvijećem nitko dugo ne žali, nego se traže novi vrtovi i nova polja i pletu se novi vijenci.

Ali imade vijenaca, koji se samo jednom zelene i nenadoknadivi su. Svakom je čovjeku samo jedamput dan takav vijenac. »A taj vijenac plete sam Bog svojim svetim rukama iz najnježnijeg lišća i bijeloga cvijeća, a trga ga u tihim, zaklonjenim kutovima svoga raja i postavlja ga oko čela djetetu, koje raste i zreli u svijetu. U tihim časovima gleda čovjek taj vijenac, iz koga unilazi u njegovu dušu miris, stran svijetu, a iz dalekih i cvatućih vrtova naše čežnje za drugim vrhunaravnim svijetom.

Majka vidi taj vijenac na čelu djeteta, kad spava u kolijevci s osmjehom i crvenilom na licu. Prijatelj djece ga vidi, kad stoji i gleda na igralištu, kako se raspleću uvojci podcikujućih djevojčica, padaju im šeširići s glave i gube šarene vrpce. Tada vidi, kako im čvrsto i mirno počiva na djetinjim glavicama svježi vijenac nevinosti s bijelim rajskim cvijećem.

Dobar ga mladić vidi i osjeća, kad se u poštenju i čestitosti sagiblje, da prvi put poljubi čelo svoje odabranice. I siromašna stara gospođica osjeća ga kao neku krunu, kad se priklanja s osmjehom svome čednome poslu, komu kao kraljevsko dijete služi u svojoj iskrenosti. I časna ga sestra vidi, kad drži stražu kod svoje pokojne drugarice u samostanu, koja počiva u crnoj škrinji s bijelim nevinim licem.

Mnogima je taj vijenac nevinosti ukraden i otet. Mnogima ga odnio s glave divlji vjetar života. Mnogima je uvenuo pod udarom uzbuđenih osjećaja. Mnogi i premnogi su ga izgubili, jer ga nijesu znali cijeniti, niti su ga pravo upoznali. Da su ga pravo poznali, ne bi ga bili tako lako napustili. A neki su ga samo onako ludo proigrali.

Zašto baš o tom govorimo prigodom Bijele nedjelje? Evo zašto. Jesmo li ikada stajali i promatrali, kad je u crkvu ulazila povorka prvopričesnika? Jesmo li tom zgodom gledali nova dobro izglačana odijela tih dječaka, bijele čipkaste haljinice djevojčica, snopiće cvijeća u njihovim rukama i bijele vjenčiće na njihovim glavama? Jesmo li tom zgodom oštro i znatiželjno nastojali da u tom svemu više vidimo nego li samo crnomanjaste i plave glavice? Ako smo to točno promatrali, onda nam se možda dogodilo isto što i Rihardu Wagneru, kad je posljednji dan na svjetskoj pariškoj izložbi g. 1872. gledao tisuće pitomaca pariških škola. Gledao je, kako kraj njega prolazi cijela vojska mladeži, budućih pisaca. I onda je rekao: »Taj čas imao sam takav doživljaj, koji me je duboko dirnuo i ja sam zaplakao i zajecao... To sve me je napunilo tugom i žalošću, jer sam unaprijed gledao sve zločine stanovnika jednog velikog grada, njihove slabosti i bolesti uz njihovu zloću i opake požude, tupoglavost i potištenost uz objesnu živahnost, strah i tjeskobu uz drzovitost i podmuklost«.

Bijela nedjelja i dan prve Pričesti je za dušobrižnika smotra, gdje on promatra svoje vjernike i jasnije zagledava u njihovu nutrinju, nego na sunčanom danu. Da li on još vidi na dječjim glavicama, koje stoje oko njega, duhovne vijence nevinosti?

Bijelu nedjelju i prvopričesni dan treba slaviti kao veliki blagdan, jer onda pred oltarom stoji budućnost katoličkih vjernika. Lijepo je mladosti rekao pjesnik Klement Brentano: »Tko je siromašniji od djeteta rođena na raskršću. Danas je zaslijepljeno, sutra je slijepo i propada bez vođe. Hoćeš li da mu blagoslov dadeš, poući to siroto dijete! Iz sjemenke niču stabla, kakva si htio i njihov će kruh hraniti svijet. Tko ovako pjeva, bio je jednoć dijete, a sada je siromašni grešnik. I on piše na buri i vjetru: Pazite na Božju djecu!«

O kad bih mogao vama, koji još uvijek nosite nevidljivi vijenac, pokazati pravi put! O kad bih vas mogao zakleti, da nikad ne zaboravite onaj dan, koji je u vama usplamsao snažnu Božju vatru!

»Meni je kao da bih rado položio ruku na vašu glavu s molitvom, da vas Bog sačuva čiste, lijepe i ljupke!«

— **SESTRA PELAGIJA** se zove prva redovnica Eskimkinja, koja je položila svečane redovničke zavjete 15. veljače u kapeli Notre Dame u gradu Chesterfield u Kanadi.

Razboritost

Razborit je onaj čovjek, koji u svakoj prigodi zna što ima učiniti, a što izostaviti, da tako u svemu radi, kako Bog hoće. Razboritost zauzima prvo mjesto među četirima stožernim krepostima. Zato se i zove »majka svih kreposti«. Razboritost je temelj svim drugim krepostima. Kreposti se zovu krepostima samo onda, ako su razborite. Čim kojoj kreposti manjka razboritost, ona više nije krepost nego mana.

U životu treba osobito paziti na razboritost u tome, da ono, što je korisno i bolje, predpostavimo onomu, što nije korisno i što je manje dobro. Dječak je bistar i zdrav. Roditelji mu odrede kao zvanje, da ostane na seljačkom posjedu ili da pođe u zanat. I jedno i drugo zvanje je dobro zvanje. U svakom će od ovih zvanja biti sam opskrbljen, a moći će koristiti i zajednici, društvu, Crkvi, državi. Međutim razboritost će reći ovako: Neka mladić ide na više nauke, kad ima lijepe duševne sposobnosti. Svršivši visoke nauke više će koristiti Crkvi i narodu. Netko je vrlo mnogo i napeto radio svoj posao. Od umora mu sve živci titraju. Opravdano misli na odmor. Sine mu misao: Da pođem u gostionicu — tamo bi se pokartao, pio i pušio, pa bi bilo živcima lakše. Sad dolazi razboritost pa kaže: Ne tako. Bolje je i korisnije za odmor živaca poći u prirodu na šetnju. Tamo ćeš naći svježega zraka i progibat ćeš se, a to će ti koristiti i duši i tijelu. U zagušljivoj gostionici kod karata, pića i pušenja bit ćeš samo na šteti. Živci će ti još više oslabiti.

Razboritost traži da se izmjenjuje rad i odmor. Što je rad napetiji, to više troši duševne i tjelesne sile. To naročito vrijedi za duševni rad. Kod napetog duševnog rada može doći i do poremećenja uma. Zato razboritost traži, da se rad na stanovito vrijeme prekine, pa da se i tijelu i duši dade vremena za odmor i oporavak.

Razboritost traži, da se nikomu ne povjeravamo na laku ruku. »Zlato je šutjeti, a tek srebro govoriti«. Nigdje ne stoji, da čovjek mora sve, što ima na duši, van iznositi. Ali kad nešto van daje, treba dobro paziti, komu daje sadržaj svoje duše. Svaki čovjek ima pravo na svoje tajne. A život pokazuje, da je dobro čuvati tajne i hvaliti svakoga, tko je šutljiv i vjeran čuvar tajna svojih i tuđih. Razboritost, dakle, traži mjeru i kod govora i kod šutnje.

Razboritost nas upućuje da ne težimo za ničim, za što nemamo sposobnosti. Nema veće torture ili mučenja, a prema tome i veće nerazboritosti, nego kad roditelji muče dijete po školama i svom silom hoće, da dijete nešto veliko postane, a dijete za više nauke nema ni volje ni sposobnosti.

— **JORGE TORRES I CARLO ARROYA,** dva argentinska svećenika, uspeli su se na najviši vrh planinskog lanca Anda, na brdo Aconcagua, koje je visoko 7.035 m, i tamo postavili u improvizirano svetište kip Majke Božje Karmelske. Tom prigodom je vlč. Torres na ovom najvišem američkom brdu odslužio sv. Misu.

— **PREDSJEDNIK KOLEGIJA SV. PATRIKA** u Dublinu msgr. Eduard Kissan objavio je tokom jedne konferencije, da Irska posjeduje jednu od najvažnijih zbirki biblijskih rukopisa. Dio te zbirke sačinjavaju nalazi Chester Beatty-a, koji je mnogo godina boravio na Istoku. Ovi rukopisi se nalaze sistematizirani u jednoj biblioteci tako da su pristupni učenjacima. Najstariji rukopisi sadržavaju dijelove svake knjige Starog i Novog Zavjeta na grčkom jeziku.

—**UDRUŽENJE SIROMAŠNIH DJEVICA** zove se novo misijsko društvo, utemeljeno u indijskom gradu Lucknowu. Članice ovog udruženja su žene, koje su za vrijeme rada u udruženju vezane statutom udruženja, a uzdržavane od biskupije. Njihov se rad sastoji u poučavanju djece u sirotištima i u misijskim školama po selima te u njegovanju bolesnika. Članice udruženja nisu redovnice i obučene su u obično građansko odijelo.

Što čini čovjeka nesretnim

1. **OHOLOST.** Oholica nije nikada zadovoljan, ni sa sobom ni s drugima. Uvijek teži za većim i višim, i nikad nije zasićen. On je mrzak i Bogu i ljudima. »Oholima protivi se Bog!« (1. Petr. 5, 5.). Oholicu ne može nitko da trpi.

2. **LAKOMOST** ili požuda za bogatstvom. Lakomica nije nikada zadovoljan sa stečenim. Uvijek hoće više. Uvijek je gladan i žedan tuđega. A ne priušti si ništa. »Koji hoće da budu bogati, padaju u zamke đavolje!« (1. Tim. 6, 9).

3. **ZAVIST.** Zavidnik se ždere radi sreće bližnjega. On je nesretan, ako su drugi sretni i zadovoljni. »Zavist i srdžba prikraćuju dane života« (Eccli 30, 26).

4. **EGOIZAM.** Prevelika ljubav prema samome sebi je strašna moć u čovječjem srcu, koja rađa nevoljom i propašću. Sv. Augustin kaže: »Najveće dobro čovjeka stoji u tom, da ljubi Boga, a najveće zlo u tom, da ljubi samoga sebe«. Sv. Toma Akvinski naziva egoizam izvorom svakoga zla, izvorom, iz koga teče nevolja i propast«. A Toma Kempenac kaže: »Znaj, da ti sebimilje više škodi, nego bilo što na ovom svijetu«. (III. 27).

„USKRSNUT ĆU..."

Osamdesetih godina prošloga stolj[eća] Engleska je u Africi (oko Kartuma) vo[dila] teške borbe protiv pobunjenika, kojima [je] bio na čelu moćni urođenički pogla[vica] Mahdi. Engleskim vojnim snagama za[po]vijedao je general Charles George Gor[don].

Jednoga dana Mahdijevi su vojnici uh[va]tili samoga Gordona i odveli ga p[red] toga strašnoga, krvoločnog i osvetlji[vog] čovjeka. Mahdi je sjedio u raskošno [ukraš]enom šatoru na prijestolju poput kr[alja]. Lijevo od njega stajala su po tri krv[nika] igrajući se dugim, oštrim mačevima. G[e]neral nije ni časa posumnjao, što to [z]nači.

»Bijeli generale, počne Mahdi, tvoja ura kucnula. Svaka molba za milost [bila] bi uzaludna. Govori, što još imaš reći?«

Gordon pogleda Mahdija čvrsto u lic[e i] rekne mirno: »Uskrsnut ću!«

Generalov mir uznemirio je Mahdi[ja]. Poniknuo je pogledom. Okrenuo se k[rv]nicima i izdao im neke zapovijedi. O[ni] su uzeli za ruku generala, odveli g[a u] pustinju i — pustili na slobodu. Na[večer] je Gordon bio već kod svojih ljudi. Ali [iz] tih borbi ipak nije iznio živu glavu.

MOJ RASPETI

U hladu vitkih jela — na raskršću
stoji veličanstven golgotski prijesto Tv[oj],
a na njemu Ti — moj Raspeti — krvav[,]
bli[jed],
umoran, popljuvan, čavlima prikovan.

Raširio si ruke — dvije ruke svete,
što milovale su djecu i poljski cvijet,
a danas hoće da zagrle sve ljude,
da na svom Srcu liječe ranjen i bo[lni]
svijet.

Svijet što kraj Tebe prolazi tražeći lije[k]
bolima svojim, koje ih pale i dan i n[oć],
misleći, da će im u toploj kupelji,
u glazbi i zabavi srca boli proć.

Jadni, ni ne slute, da si im jedino
potreban Ti, Bog, na križ za njih rasp[et],
I da bi našli za sve boli svoje
lijek na izvorima svetih Tvojih rana p[et].

I da bi na vrelu probodenog Srca
srce im našlo traženu ljubav, pokoj i mi[r],
jer ono je uvijek bolnim bilo
ljubavi, utjehe, radosti, okrepe vir!

Zašto, o moj Dobri, prolaze hladno mno[gi]
kraj križa Tvoga što na raskršću stoji?
Zašto i njima ne dadneš milost kao što [si]
dao me[ni],
da svi oćute slatkoću služiti Tebi u kr[]
sje[]

PRVA ŽENA ARHITEKT južno-ameri[č]ke republike Ekuador bila je predsjedn[i]ca ženske omladinske katoličke akc[ije]. Ona je pred kratko vrijeme stupila u s[a]mostan bosih karmelićanki u Ibarri.

PODLISTAK

Kamenje je progovorilo

(Povodom arheoloških otkrića ispod bazilike sv. Petra u Rimu)

Dne 19. prosinca 1951. predan je sv. Ocu Piju XII. prvi primjerak monumentalnog djela u dva sveska pod naslovom »Istraživanja ispod crkve sv. Petra u Vatikanu«. Ovo djelo sadrži službeni naučni izvještaj o arheološkim istraživanjima, koja su se više godina vodila ispod bazilike sv. Petra u svrhu, da se pronađe grob prvog apostola sv. Petra, koji je prema tradiciji pokopan na brežuljku Vatikanu. Poticaj za ovo veliko djelo iskapanja dao je sam sv. Otac u predvečerje blagdana sv. Petra i Pavla g. 1936. Od tada obavljali su se radovi iskapanja s više ili manje intenzivnosti. S pravim radovima započelo se tek poslije rata, i to posljednje dvije godine. Radovi su najprije započeli u kripti bazilike u t. zv. »Grotta Vecchia«, a proširili su se onda ne samo na t. zv. »Grotta nuova« nego i dalje u širinu i dubinu.

Je li se dakle našao grob prvog apostola sv. Petra? O tome je već bilo govora u svjetskoj štampi, a o tome je govorio i sv. Otac u svojoj božićnoj alokuciji 1950. g. koji je potvrdio glasine o pronalaženju groba. Sada su pred nama i službeni izvještaji naučenjaka-arheologa, koji nam opširno i dokumentirano govore o onom, što se našlo ispod bazilike sv. Petra.

Kao što je poznato, sv. Petar umro je mučeničkom smrću za vrijeme Neronova progonstva g. 67., odnosno prema drugima g. 64. na brežuljku Vatikanu. Ovdje je prema tradiciji i starim dokumentima bio i pokopan od jednog ili od skupine pobožnih vjernika. No budući da se u njegovu slučaju radilo o čovjeku, koji je bio osuđen na smrt, u jeku progonstva nije apostol Petar mogao dobiti onako doličan grob, kakav bi bio dobio, da su prilike bile drukčije. Naprotiv on je vjerojatno bio pokopan u običnu zemlju i prema tadašnjim običajima zamotan u plahtu. Grob je onda bio pokriven kamenim pločama ili što je vjerojatnije običnom pločom od crijepa.

Uza sve to grob prvog pape i apostola Petra postao je ubrzo objekt sveopćeg štovanja vjernika. Rezultati iskapanja su pokazali, da je oko groba sv. Petra nastalo malo kršćansko groblje. Svagdje okolo nađeni su poganski grobovi, koji su se lako mogli prepoznati, jer su pogani u ono vrijeme spaljivali svoje mrtvace i onda tek pepeo polagali u grobove. Ovi okolni grobovi poslužili su naučenjacima da prilično lako datiraju i sam centralni grob, oko kojeg je niklo groblje. Naime, na ovim su grobovima nađeni crijepovi sa žigovima tvornica, koje su ih radile, a prema ovim žigovima moglo se sa sigurnošću utvrditi, da je ovo groblje nastalo u drugoj polovici I. stoljeća, to jest svega 30-40 godina poslije smrti sv. Petra.

Iznad samog groba — ne zna se točno kada — podignut je kasnije mali nadgrobni spomenik t. zv. trofej, to jest spomenik pobjede, koji se podizao samo nad grobovima mučenika. Naime, Crkva je od svojih najranijih dana određivala godišnje liturgijske obrede na obljetnicu smrti mučenika, a taj dan smrti mučenika nazivao se »dies natalis«, što znači dan rođenja u vječnoj slavi. Nad grobovima mučenika podizao se znak pobjede (trofej), znak da je pokopani mučenički žrtvovao svoj život.

Ostaci trofeja, koji je bio podignut od prvih kršćana nad grobom sv. Petra, nađeni su prilikom iskapanja. Stručnj[aci] su čak mogli prilično vjerno da ga rekon[]struiraju u cjelini, kako je on izgleda[o]. Otkrićem ovog trofeja potvrđeno je jed[no] historijsko svjedočanstvo, koje je u sv[o]jim djelima zabilježio crkveni historič[ar] Euzebije iz Cezareje. Jedan svećenik [po] imenu Gaj, koji je živio u III. stoljeć[u] navodio je u obranu prvih Apostola i o[ve] riječi: »Ja mogu pokazati trofeje Apost[o]la. Jer bilo da Ti ideš na Vatikan, bilo d[a] Ti odeš na ostijsku cestu, moći ćeš tam[o] naći trofeje onih, koji su osnovali o[vu] Crkvu«.

Na zidu ove građevine nađena su ur[e]zana i neka lična imena, pobožni zazivi[,] monogrami Krista. Ove su znakove ure[zi]vali vjernici, koji su dolazili na grob [sv.] Petra. Urezivali su ih u žbuku zida oštri[m] željeznim predmetima, jer onda, daka[ko] još nisu poznavali olovke. U nauci [se] ovakvi zapisi zovu grafiti, a našli su [se] svagdje po cijelom svijetu, a slični su n[a]đeni i u katakombama. U našem sluča[ju] još se danas mogu pročitati neka imen[a] kao Victor, Gaudentia, Constantinus.

PRIJENOS U KATAKOMBE

G. 258. za vrijeme cara Valerijana zap[o]čeli su za prve kršćane novi krvavi pr[o]goni. Za vrijeme tih progona prvi i p[o]sljednji put kršćanska su groblja bila ko[n]fiscirana od strane države. Bile su zabr[a]njene i godišnje komemoracije nad gr[o]bovima mučenika. Poznato je da je pa[pa] Siksto II. zajedno s još četiri đakona b[io] zatečen na jednoj takvoj komemoraciji da je svoj »prestup« platio mučeničko[m] smrću.

Da stoga nekako doskoče ovakvoj situ[aciji]

Bijela nedjelja

20. IV. 1952.

Današnje sv. Evanđelje pripovijeda (Iv. 20, 19—31), kako se Isus ukazao učenicima i dao im vlast opraštati grijehe, t. j. naredio je sv. Ispovijed. Tome nije bilo taj puta s Apostolima. Kad su mu rekli, da se ukazao Gospodin, reče, da ne vjeruje, dok ne vidi rane od čavala i ne metne ruke svoje u te rane. Nakon osam dana Isus se opet ukazao, dođe k Tomi i reče mu: Metni ovamo svoj prst i vidi moje ruke i pruži ruku i metni u moj bok, i ne budi nevjeran, nego vjeran! Toma odgovori: Gospodine moj i Bože moj! Isus mu reče: Povjerovao si, kad si me vidio. Blago onima, koji ne vide, a vjeruju.

1. Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se. Time je Isus naredio sv. Ispovijed. Ispovijed dakle nije izmišljena od svećenika, niti od pape, nego je naređena od samog Krista. Koliko je Ispovijed neugodna, toliko je i spasonosna za dušu, opterećenu grijesima. Kako je kršćanin sretan, kad svećenik izgovori nad njim riječi oproštenja. S njega pada sav teret grijeha i on je opet prijatelj Božji i baštinik neba. Može da započne novi, kreposni život, pun radosti i pravog unutarnjeg zadovoljstva. O, služimo se često tim božanskim darom, da se približimo Bogu i postanemo sve više Njemu slični. Osobito sad u uskrsno vrijeme. Svaki je naime kršćanin dužan, da se o Uskrsu pričesti, pa naravno treba **da se prije Pričesti i ispovijedi.**

2. Dok ne metnem svoga prsta u mjesto od čavala, ne ću vjerovati. Sumnje su na mjestu, ali opravdane i razborite. A kad se stvar objasni i dokaže, treba odbaciti sumnju i vjerovati. Dokazati se može ili historijskim ili logičkim putem ili vjerodostojnim svjedocima. Toma nije vjerovao tolikim svjedocima oko sebe, i u tome je pogriješio. Ne mora se sve vidjeti i opipati, da vjeruješ. Ima stvari, koje i ne možeš vidjeti i opipati, a ipak postoje. Postoji na pr. ultra-violetna boja, no naše oko nije sposobno, da je vidi. Postoje radio zvukovi, prenašani emisionim stanicama, udaraju u naše bubnjiće, no uho nam nije na njih udešeno, pa ih ne čuje. Postoji eter kao fina materija, koju ne možemo opipati niti u laboratoriju ispitati. A kako da u duhovnom svijetu ne bi postojalo bezbroj bića, koja naša sjetila ne zamjećuju i za koja nam jamči iskustvo i uvjerenje svega čovječanstva. Pretjerana sumnja nije na mjestu.

3. Isus reče Tomi: Metni ovamo prst svoj i ne budi nevjeran, nego vjeran. Gospodin je iskazao Tomi osobitu milost, da je na njegovu želju došao i pružio mu probodene ruke, da ih opipa. Učinio je to zapravo i radi nas, da i našu sumnju raspprši. Fakat uskrsnuća Kristova od tolikog je zamašaja za vjeru, da je trebalo ovakvog očiglednog dokaza. Toma je mjesto svih nas metnuo prst svoj u rane i vjerovao je, da i našu vjeru utvrdi. Zato danas, nitko dobre volje, ne može sumnjati u uskrsnuće Isusovo. Pitajmo sami sebe: Da li smo dobre volje? Jesmo li spremni s Tomom kazati: Gospodine moj i Bože moj. Ako smo spremni, na pravom smo putu, a ako nismo spremni, još u nama kopa sumnja. Molimo se toplo Gospodinu, da nam raspprši magle sumnje iz duše.

Sv. Toma apostol

Među dvanaestoricom Apostola jedan nosi ime Toma, s nadimkom Didymus = blizanac. On se u početku Isusova djelovanja tek imenom spominje (Mt 10,3; Mk 3,18; Lk 6,15), i to kod evanđeliste Mateja na sedmom mjestu, kod Marka i Luke na osmom mjestu. U Djelima apostolskim, kad se govori o povratku Apostola s Maslinske gore nakon Isusova uzašašća na nebo, na šestom mjestu. Dok drugi Apostoli dolaze više puta do riječi za vrijeme Isusova javnog djelovanja, sv. Toma prema izvještaju evanđeliste Sv. Ivana, dolazi do riječi tek u posljednjim događajima neposredno prije Kristove muke i smrti i prigodom Njegova ukazivanja nakon uskrsnuća. Prvi puta javlja se apostol Toma za riječ nakon događaja, kad su Židovi htjeli Isusa kamenovati zato, što je ustvrdio, da je On jedno s Ocem, a Isus je otišao od njih iz Jerusalema u kraj preko Jordana, i tamo naučavao. U to dođe Isusu vijest, da je teško obolio njegov prijatelj Lazar u Betaniji, koji je imao dvije sestre, Mariju i Martu, i gdje se Isus češće navraćao. No Isus je nakon te poruke ostao još nekoliko dana u kraju preko Jordana, te je istom onda, kad je Lazar već umro, odlučio da pođe u Betaniju i potom u Jerusalem. Tada je Toma rekao saučenicima: »Hajdemo i mi, da zajedno s Njim umremo!« Tako je pokazao svoju zabrinutost za Isusov život, jer je znao, da Isusu prijeti opasnost od Židova i obodrio zbor Apostola, da budu pripravni zajedno s Isusom umrijeti. To je lijepa značajna crta sv. Tome apostola.

Drugi puta javlja se sv. Toma za riječ prigodom Isusova oproštajnog govora nakon posljednje večere, kad je Isus smirivao Apostole, neka se ne žaloste što odlazi od njih, jer im ide pripravljati stanove, te nadodao: »Kamo ja idem, vi znate, i put znate«. Na to Toma upita »Gospode, ne znamo kuda ideš, i kako možemo znati put?« Isus mu odgovori: »Ja sam put, istina i život. Nitko ne dolazi k Ocu, osim po meni. Kad biste poznavali mene, poznavali biste i moga Oca: i doskora ćete Ga upoznati, i vidjeli ste Ga« (Iv. 11,16: 14,5)

Treći puta javlja se Toma za riječ poslije Isusova uskrsnuća. On nije bio prisutan, kad se Isus javio svojim Apostolima na večer prvog dana svoga uskrsnuća. Kad su mu Apostoli pripovijedali, da im se Isus ukazao, nije htio vjerovati, nego je izjavio: »Dok ne vidim na Njegovim rukama znaka od čavala i ne metnem prsta svoga u mjesto od čavala i ne metnem ruke svoje u rebro Njegovo, ne ću vjerovati«. Osam dana poslije toga bili su Apostoli **opet sabrani** u onoj prostoriji, gdje im se Isus bio ukazao na dan svoga uskrsnuća. Ovaj puta bio je s njima prisutan i apostol Toma. I opet im se ukaže Isus, stavši usred njih i pozdravivši ih: »Mir vama«! Zatim pristupi Isus k Tomi i reče mu: »Metni prst svoj ovamo i vidi ruke moje, i pruži svoju ruku i metni u rebro moje, i ne budi nevjeran, nego vjeran«. Toma odgovori: »Gospod moj i Bog moj!« A Isus mu reče: »Pošto si me vidio vjeruješ. Blaženi oni, koji ne vidješe, a vjeruju!« (Iv 20, 24—29).

Iz Tomina držanja vidi se, da nije bio lakovjeran na vijest o Isusovu uskrsnuću nego se prije nesumnjivo htio stvarno osvjedočiti o tom važnom događaju. Nakon toga svečano je ispovjedio svoju vjeru u uskrsnuloga Isusa i priznao ga svojim Bogom i Gospodinom. Kasnije bio je Toma također svjedokom Isusova ukazanja Apostolima prigodom ribarenja na Genezaretskom jezeru u Galileji.

O daljem djelovanju sv. Tome apostola ne govori nam više Sv. Pismo, nego postone je svjedočanstva usmene predaje. Prema svjedočanstvu crkvenog povjesničara Euzebija i Rufina Toma je naviještao Evanđelje među Parćanima, a sv. Grgur Nazijanski, sv. Ambrozije i sv. Jeronim svjedoče, da je propovijedao također u Indiji. Prema rimskom Martirologiju slavi se njegov spomen na 21. prosinca, te se drži, da je umro mučeničkom smrću proboden kopljem u gradu Kalamini u Indiji. Njegovo tijelo bilo je najprije preneseno u Edesu, a kasnije u Ortonu u Italiji. Njega štuju kršćani Indije, kao svoga apostola, pa se još i danas nazivaju Tomini kršćani. U novije doba oživio je opet kršćanski duh među ovim kršćanima, te nakon što su dulje vremena bili otcijepljeni od jedinstva s katoličkom Crkvom, oživio je među njima snažan pokret za ponovnim sjedinjenjem s pravom Kristovom Crkvom.

Pijo XII. o dokazima za Božju opstojnost u svijetlu modernih prirodnih znanosti

Nastavak II.

A) Promjenljivost Kozmosa

ČINJENICE PROMJENLJIVOSTI:

a) u makrokozmu

Na prvi pogled upravo začuđava vidjeti, kako je spoznaja činjenice promjenljivosti osvajala sve veće područje kako u makrokozmu tako i u mikrokozmu. Ta spoznaja je napredovala usporedo s napretkom prirodnih znanosti kao potkrepljujući novim dokazima teoriju Heraklita: »Sve teče« (Panta rei). Kako je poznato, samo naše svakodnevno iskustvo pokazuje nam ogromnu količinu promjena u bliskom i dalekom svijetu, koji nas okružuje, a ponajviše u lokalnom kretanju tjelesa. Ali osim ovih pravih lokalnih kretanja isto je tako lako opaziti mnogobrojne kemijsko-fizikalne promjene, na pr. izmjene fizikalnog stanja vode u njena tri stanja: para, tekućina i led: duboke kemijske promjene pomoću vatre, upoznavanje kojih ide u predpovijesno doba; raspad kamenja i kvarenje biljnih i životinjskih tjelesa. Tom općenitom iskustvu treba dodati učenje prirodnih nauka, po kojem ove i ostale slične događaje treba shvatiti kao procese razaranja ili građenja tjelesnih supstancija u njihovim kemijskim elementima, znači. u njihovim najmanjim dijelovima, kemijskim atomima. Šta više, idući dalje prirodne nauke nam otkrivaju, kako ove kemijsko-fizikalne promjene na nijedan način nisu svojstvene samo tjelesima na zemlji, već se prostiru na sva tjelesa našeg sunčanog sistema i na veliki svemir, za koji je teleskop ili još bolje spektroskop dokazao, da se sastoji od iste vrsti atoma.

b) u mikrokozmu

Protiv neospornoj promjenljivosti prirode, pa i one nežive, ipak je još uvijek postojala zagonetka neispitanog mikrokozma. Činilo se je zapravo, da je anorganska materija, nasuprot živome svijetu, na neki način nepromjenljiva. Njezini najmanji dijelovi, kemijski atomi, premda se mogu međusobno sjedinjavati na najraznovrsnije načine, ipak se činilo, da uživaju privilegij vječne stabilnosti i nerazorivosti, izlazeći nepromjenljivi iz svake kemijske sinteze ili analize. Nema tome nego sto godina što se je još vjerovalo, da su elementarne čestice materije nevidljive i nerazorive. Isto se vjerovalo o energiji i sili kozmosa, prije svega na temelju fundamentalnog zakona o sačuvanju mase i energije. Neki prirodnjaci se čak smatrahu ovlaštenim, da u ime svoje znanosti formulišu fantastičnu monističku filozofiju, na koju je uspomena vezana među ostalim i na ime Ernesta Haeckela. Ali upravo u ovo vrijeme, oko kraja prošloga vijeka, bilo je pregaženo od moderne znanosti i ovo simplicističko shvaćanje kemijskog atoma. Sve veće upoznavanje periodičkog sistema kemijskih elemenata, otkriće o beskrajno sitnom zračenju radioaktivnih elemenata i mnoge druge slične činjenice dokazale su, da je mikrokozam kemijskog atoma, s dimenzijama desetmilijunskog dijela milimetra, pozornica neprestanih promjena, ništa manje nego svima poznati makrokozam.

U sferi elektrona

Karakter promjenljivosti je ustanovljen najprije u sferi elektrona. Iz elektronskog sastava atoma izbijaju zračenja svijetla i topline, koja bivaju apsorbirana od vanjskih tjelesa. U vanjskim dijelovima ove sfere zbiva se također jonizacija atoma i preobražaj energije u sintezi i analizi kemijskih kombinacija. Moglo se je ipak onda predpostaviti, da ovi kemisko-fizikalni preobražaji ostavljaju još jedno utočište stabilnosti, pošto ne dosižu srž atoma, sjedište mase i naboja pozitivnog elektriciteta. Radi toga je kemijskom atomu i određeno mjesto u prirodnom sistemu elemenata, gdje se je činilo, da se s njime susrećemo kao s apsolutno stabilnim i nepromjenljivim tipom.

i u srčiki

Ali već u svitanje novoga vijeka promatranje radioaktivnih procesa, koji su se na kraju krajeva odnosili na spontano razbijanje jezgre, donosilo je sobom isključenje takvog tipa. Ovo promatranje je prema tome ustanovljavalo nestabilnost u najdubljim skrovištima poznate prirode, ali je sasvim tim ostavljalo činjenicu, koja je još uvijek zbunjivala izgledom, da je atom nenapadljiv bar od strane ljudskih snaga, pošto su u početku propali svi pokušaji, da se ubrza ili uspori prirodni radioaktivni raspad ili da se razbiju neaktivne jezgre. Prvo vrlo čedno razbijanje jezgre (azota) uspjelo je ima tome tri desetljeća, a ima samo par godina, što je, poslije ogromnih napora, postalo moguće, da se u zadovoljavajućoj mjeri ostvare procesi formiranja i raspadanja jezgri. Iako ovaj rezultat koji, u koliko služi stvari mira treba upisati u uspjeh našega vijeka, ne predstavlja na području praktične nuklearne fizike nego samo prvi korak, ipak je našem razmatranju osiguran važan zaključak: atomske jezgre, premda su iz

(Nastavak na strani 4.)

---

ciji, prvi kršćani smatrali su potrebnim, da osiguraju posmrtne ostatke svojih najdražih. Vjeruje se, da su tom prigodom tijela apostola sv. Petra i sv. Pavla — tijelo sv. Petra iz Vatikana, a tijelo sv. Pavla iz groba na ostijskoj cesti — morala biti prenesena na sigurnije groblje na apijskoj cesti izvan samog grada. Ovo su groblje nazvali prvi kršćani »Kata kumbas«, pa odatle potječe i naziv katakombe. Kasnije je ovdje sahranjeno i tijelo sv. Sebastijana i sagrađena bazilika, koja se onda prozvala bazilika sv. Sebastijana. No prvotno ime bazilike bilo je »basilica apostolorum«, bazilika apostola. Kako se konfiskacija kršćanskih groblja odnosila samo na groblja, koja su bila u vlasništvu kršćanske općine, na ovom groblju, koje je bilo u privatnim rukama, mogli su se kršćani slobodno sastajati i štovati svoje mučenike s više sigurnosti. Nije nikakvo čudo, ako su tijela sv. Petra i Pavla ovamo prenesena i pohranjena. U uspomenu na ovaj događaj podignuta je na mjestu mala bazilika. Isto kao i na samom grobu sv. Petra ispod današnje bazilike sv. Petra pronađeni su i ovdje urezani grafiti: pobožni zazivi sv. Petru i Pavlu. I ovi grafiti su jedan važan dokaz, da su se ovdje nalazila tijela prvih Apostola.

Kad je prestalo progonstvo cara Valerijana, ili možda kasnije poslije milanskog edikta 313. g., tijela sv. Petra i sv. Pavla prenesena su opet na njihova stara mjesta. Tijelo sv. Petra na Vatikan, tijelo sv. Pavla na ostijsku cestu. Iznad njihova groba započeo je car Konstantin graditi velebne bazilike.

KONSTATINOVA BAZILIKA

Konstrukcija Konstantinove bazilike daje još jedno svjedočanstvo o mjestu, gdje se nalazio grob sv. Petra. Poznato je i utvrđeno, da sve do IX. stoljeća kršćani nisu nikada pomicali grobove mučenika. Jedini slučaj — prenos tijela Apostola sv. Petra i Pavla — bio je opravdan samo izvanrednim prilikama. Stoga, kad su kršćanske općine počele u IV. stoljeću nad grobovima mučenika podizati bazilike, ove su morale biti tako građene, da grob mučenika ostane na istom mjestu i da dođe ispod glavnog oltara, a u sredini apside. Katkad se ovako što nije moglo sprovesti, no i onda je grob mučenika morao doći uz glavni oltar, a nikako ne na nekom drugom mjestu u crkvi.

Da bi sagradio baziliku iznad groba sv. Petra, car Konstantin morao je prebroditi velike poteškoće, jer se grob nalazio na obronku brežuljka, na mjestu sasvim nepodesnom za gradnju jedne velike građevine. Najlogičnija je stvar bila, da se bazilika sagradi na nekom drugom bliskom mjestu. No Konstantin je skrupulozno slijedio ondašnje kršćanske običaje, koji nisu dozvoljavali dirati u grob mučenika, pa je stoga radije pristupio velikom nasipavanju okolnog strmog terena. Prema približnim računima oko groba sv. Petra nasipano je oko 40.000 kubnih metara zemlje. Da bi naime osigurali stabilnost bazilike, morali su Konstantinovi arhitekti graditi zidove sve do čvrstih temelja, a onda nasipavati zemlju. Dakle ogroman posao, koji bi se lako mogao izbjeći, da bazilika nije morala biti sagrađena upravo na onom mjestu, na kojem je sagrađena.

Za Konstantinovih vremena t. zv. trofej, koji se nalazio nad grobom, našao se uklopljen u jednu malu monumentalnu kapelu (sacellu) ukrašenu sa šest kolona. Bio je još izdignut i vidljiv vjernicima u crkvi. Tek papa sv. Grgur Veliki (534.-604.) izdigao je cijeli prezbiterij iznad razine ostalog dijela bazilike. Trofej je dakako ostao na istoj razini, pa se tada već izgubio pod zemljom. U to vrijeme međutim za Rim započinju nastupati teška vremena. Prilikom opsade grada sa strane Gota u šestom stoljeću brojna svetišta mučenika bila su teško opljačkana. Svi spomenici u Rimu iz tog doba nose još i danas vidljive tragove ovih oštećenja. Još su više pretrpjele crkve za vrijeme ratova s Langobardima. Rimskog je pučanstva tada nestalo, a uspomene na sveta mjesta prenosile su se jedino usmenom predajom. No i tada uspomena na grob sv. Petra nije se izgubila. Kad su prošli teški dani, iznad groba podignut je novi oltar, a na njemu opet novi za vrijeme pape Kalista II. (1119.-1124.). Konačno je u XVI. stoljeću podignuta sadašnja velebna bazilika. Ova se nalazi 3 metra iznad mjesta, gdje se je nalazila prvotna Konstantinova bazilika.

Nakon svega, što je rečeno, netko bi s pravom mogao zapitati, zašto se na mjestu nisu našle kosti sv. Petra. Stvarno, nađene su sa strane centralnog groba i ljudske kosti, no nikakva dokaza nema, da su to ostaci tijela apostola sv. Petra. To je naglasio i sv. Otac s tradicionalnom opreznošću, koja nadahnjuje sva djela Crkve. No stvar je razumljiva. Do prvog prenosa tijela sv. Petra g. 258. prošla su dva stoljeća, što je tijelo ležalo položeno u zemlji. Na obronku brežuljka, u zemlji, koju je podrivala voda, prirodno je, da je tijelo brže istrunulo, nego da je bilo čuvano u ograđenom grobu. Osim toga barbarske pljačke nisu sigurno poštedjele ni sam grob sv. Petra. Stvarno na mjestu nisu nađeni nikakvi tragovi ornamentike, koja je sigurno postojala. Nađeno je jedino preko 1500 komada kovanih novaca iz onda svih poznatih krajeva svijeta od III. do XIV. stoljeća. Ovi oboli pobožnih hodočasnika sjajno svjedoče o kontinuitetu i univerzalnosti štovanja groba prvog pape i apostola sv. Petra. Jest! Sv. Petar je zaista bio u Rimu, on je tamo umro i bio pokopan, i od prvog dana svoje mučeničke smrti bio je štovan od cijelog kršćanskog svijeta: bio je stijena, na kojoj je Krist sagradio svoju Crkvu.

Datumska granica

Da se nađe nečiji stan u velikome gradu, potrebito je znati njegovu adresu: ulicu i kućni broj. Isto tako da se odrede i nađu mjesta na zemlji, to se postizava pomoću vodoravnih i okomitih krugova: **paralela i meridijana.**

Od zemaljskog ekvatora, sjeverno i južno prema polovima, nalaze se sve manji, među sobom usporedni, krugovi geografske širine ili paralele, koje se broje od ekvatora do sjevernog i južnog pola, od 0° do 90°. Analogno tome odgovaraju na nebeskoj kugli umišljeni krugovi deklinacije.

Drugi krugovi teku okomito oko globusa, preko sjevernog i južnog pola, gdje se sijeku. Ovo su meridijanski krugovi. Polovine ovih krugova teku od sjevernog do južnog pola i zovu se **meridijani**, jer spajaju mjesta, koja u isto vrijeme imaju podne. Meridijana može biti mnogo, koliko je mjesta po krugovima širine. Da radnje geografske budu sve jednake, dogovorili su se ljudi, da će kao ishodište služiti meridijan, koji prolazi zvjezdarnicom u **Greenwichu** kraj Londona. Zove se taj meridijan **početni meridijan.** Od njega se broji **geografska dužina** i to 180° istočno i 180° zapadno od njega. Geografskoj dužini odgovara na nebu **rektascenzija,** koja se broji od nebeskog meridijana proljetne točke 24 h ili 360° prema istoku oko nebeske kugle. Prema ovome svaki sat rektascenzije vrijedi za 15°, a svaka 4 vremenska minuta za 1 kutni stupanj. Ova je podjela napravljena zbog toga, što se nebeski svod u 1 satu pomiče za 15°, odnosno svaka 4 minuta za 1° od istoka na zapad.

Zastanimo samo časak upravo na protivnoj strani zemaljske kugle. Nalazimo se na skrajnjem istočnom meridijanu, gdje je po svjetskom greenwichkom vremenu 12 sati kasnije, a ujedno i na pragu skrajnjeg zapadnog meridijana, gdje je 12 sati ranije. Ovdje je **datumska granica.** Pošto je razlika u računanju vremena između mjesta na jednoj strani granice i mjesta na drugoj strani granice 24 sata, mora se kod prelaza 180° od istočne polutke (azijske) na zapadnu (američku) vratiti datum natrag za 1 dan, dočim kod preleženja sa zapadne polutke na istok, mora se datum preskočiti za 1 dan. Zato i mi prelazeći pogranični meridijan vraćamo datum t. j. ponovo počimamo da računamo isti dan, koji se u ponoći na 180° istočne dužine upravo završava.

Pođimo dalje. Evo nas na drugoj poli u središtu jata različnih otoka na Velikom oceanu. Pređimo kraj svih tih otoka što snivaju u duboku snu, u d v a s a t a u n o ć i, pod sjenicama palma kokosovih; pređimo i silno more, po kome ovdje ondje luta u duboku mraku nekoliko svijetlih točaka, s lađa, koje po njemu putuju, i pođimo u Sjevernu Ameriku.

U Kaliforniji, na 120. stupnju zapadne dužine tek su č e t i r i s a t a i z j u t r a. San Francisko još spava. Da je dan već svanuo, vidjeli bismo u gorama, u unutrašnjosti zemlje još nešto osobitije, nego li su grumeni čistog zlata nađeni u guđurama kalifornijskima, vidjeli bismo skupinu golemih jela, patrijarha biljnog svijeta, koje nose na časnim svojim glavama breme od nekoliko tisuća godina. Na nesgodu je noć još pretamna.

U gradu nebodera, u Chicagu, na 90. stupnju zapadne dužine, š e s t j e s a t i i z j u t r a. Šest je sati jednako na ušću Misisipija i Sunce izlazi. Na najvišoj točki obale stoji na jednoj nozi plamenac i gleda, kako sjajna ploča roni iz morskih dubina, pa kliknuvši radosno zamahne krilima, da mu leti ususret. Više sjeverno u blizini velikih jezera kanadskih, riče sjeverni jelen sred šume, što se bijeli od inja; više južno igraju pliskavice o prvima zrakama jutarnjeg Sunca u zatalasanom moru chilenskom.

Na zapadnim obalama Grönlanda, na 60 stupnju zapadne dužine, imaju sad Eskimi o s a m s a t i. Već od rane zore juri sniježnom ravnicom vješti lovac u saonama, koje vuče dvanaest pasa, loveći samure i sinje lisice. Osam je sati i u središtu Brazilije; osam sati za kolibrića, kome je već prejak žar plamenog onog neba, te se povlači u sjenu, u guštaru prašume, pošto je cijelo jutro letio od cvijeta do cvijeta u društvu lepirova, manje lijepih, manje lakih od njega.

D e s e t j e s a t i u srcu Atlantika i na njegovim Azorskim otocima. P o d n e je napokon u meridijanu greenwich-kom, a j e d a n s a t kod nas u zoni našog meridijana.

Ali svod se nebeski okreće i Sunce poput vatrenog leptira produžuje šetnju na zapad i kulminira redom nad meridijanima, koji u tom času imaju podne.

Uvijek je na Zemlji negdje podne. I dok jedni ručaju, drugima je, koji borave istočno, poslije podne i rade; trećima je večer: pri zabavi su ili se spremaju na počinak; četvrti su u dubokom snu, peti su prospavali noć i bude se, šestima je prije podne te u naponu sposobnosti vrše svoj rad. Uloge se na Zemlji uvijek mijenjaju: tko je bdio, u san pada, tko je spavao, taj se budi; tko je radio, sad se odmara, a radi onaj, koji je počivao. Pa tako u velikoj radionici Zemlje naše ne smiri se djelatnost ni za jedan časak.

Iz katoličkog svijeta

KARDINAL Msgr. GERLIER, nadbiskup Liona, izabran je za predsjednika Akademije znanosti, književnosti i umjetnosti u Lionu za god. 1952. Na ovome mjestu kardinal Gerlier nasljeđuje predsjednika francuskog parlamenta g. Herriota, koji je bio izabran predsjednikom iste Akademije za 1951. g. U svome govoru poslije izbora msgr. Gerlier je rekao: »U času, kada svijet dramatskom oštrinom osjeća, koliko je izgubio, kada je izgubio Evanđelje; u času, kada napori predstavnika svih naroda izgledaju tragično ugroženi neplodnošću... zar ne osjećamo, možda još jasnije, korist ustanova kao što je naša, u kojoj smo u uzajamnoj slobodi, a u cilju da sačuvamo nezavisnost mišljenja, svi nadahnuti željom, da sačuvamo nezavisnost mišljenja, svi nadahnuti željom, da sačuvamo prvenstvo duha, poštovanje duhovnih, moralnih i intelektualnih vrednota, a zašto ne, i vjerske baštine, na kojoj počiva stabilnost naroda...«

NJEMAČKI MISAL, kojemu je auktor don Schott, benediktinac, a koji je prvi put bio tiskan 1889., imao je do 1939. god. 45 izdanja u ukupnoj tiraži od 1,650.000 primjeraka. I francuski misal, redigiran od don Lefebre-a, benediktinca, imao je vrlo veliku tiražu. Međutim engleski nedjeljni misal, redigiran od o. Stedmena, tukao je sve rekorde, jer je do sada tiskan u 15,000.000 primjeraka.

MEĐU EKVATORSKIM PLEMENOM KIVARI misijski rad se u zadnje vrijeme lijepo razvija i to pomoću zavoda za odgoj njihove mladeži. Bez ovih zavoda bio bi uzaludan svaki napor, da se ovo divlje pleme civilizira i pokrsti. Kivari su name divljaci, kao što je divlja vjekovno nepokorena šuma, u kojoj oni obitavaju. Sangviničkog duha, bez etike duboko su oni praznovjerni. Spomen na žalosna iskustva mnogih misijonara djelovao je tako, da se je činio uzaludnim svaki napor za njihovo približavanje kršćanstvu. Kada su Salezijanci preuzeli misije u tom kraju, shvatili su, da je uspjeh među Kivarima moguć jedino, ako se počnu odgajati njihova djeca već od malenih nogu na način, da ih se odvoji od nezdravog ambijenta i onda odgoji. God. 1915. bio je osnovan prvi zavod internat za djecu Kivara. Danas već imade 15 ovakvih internata s 500 pitomaca. U ovim internatima se odgajaju djeca Kivara od malenih nogu pa sve dok ne dorastu za ženidbu. Pomoću ovih pitomaca iz salezijanskih internata kršćanstvo se solidno i definitivno širi među ovim divljim plemenom.

ALOJZIJE VON LOEWENSTEIN-WESTHEIM-ROSEMBERG, počasni predsjednik centralnog odbora »Katholikentagen« umro je 30. siječnja ove godine u 81. godini života. Pokojnik je bio jedan od najaktivnijih prvaka katoličkog pokreta u Njemačkoj. On je predsjedavao katoličkim danima u Strasburgu 1905., u Metzu 1913. i u Magdeburgu 1928. Od 1920. do 1948. zauzimao je mjesto predsjednika središnjeg odbora »Katholikentagen«. Osim toga pokojnik je bio na čelu njemačkog misijskog instituta sa sjedištem u Münchenu od 1911 do 1948.

JAPANSKA VLADA je priznala Umjetničko-glazbenoj akademiji »Kraljica Elizabeta« u Hirošimi rang sveučilišnog muzičkog fakulteta. Ovu je akademiju 1947. osnovao belgijanski isusovac o. Ernest Grossens. U početku na ovoj akademiji se je predavalo pjevanje, kompozicija, glasovir i violina, ali se kasnije pouka protegla i na slikanje, književnost i strane jezike. Akademiju sada pohađa 400 muških i ženskih slušača, sve mladež od 16 do 25 godina. U ovo nekoliko godina svoga rada ta akademija je stekla lijep glas u Japanu. Japanski radio je već prenosio četiri koncerta religiozne i profane glazbe, koje je organizirala ova akademija. Svi profesori su Japanci, osim utemeljitelja o. Grossensa. Član nacionalnog odbora za promicanje ove Akademije je sam carev brat knez Takamatsu. Osim ove Akademije u Japanu postoje još dvije katoličke muzičke škole u Tokiu i Kyotu.

BAZILIKU SVETOG ANTE u Padovi prošle godine je posjetilo preko 200.000 hodočasnika, od kojih je najveći broj bio Talijana, a zatim Nijemaca, Francuza, Austrijanaca, Švicaraca, Engleza, Belgijanaca, Brazilijanaca, Portugalaca, Čileanaca i Kanađana. Tokom prošle godine primilo je u istoj Bazilici sv. Pričest 595.000 vjernika.

BISKUPI AMERIČKE REPUBLIKE VENEZUELE uputili su svojim vjernicima zajedničko pastirsko pismo, u kojem ih upozoravaju na ozbiljnost nestašice svećenstva. Na 5,000.000 stanovnika, koliko ih ima Republika Venezuela, dolazi samo 422 svećenika tako, da na svakog pojedinog svećenika otpada 11.000 duša. Biskupi naročito pozivaju članove Katoličke Akcije, da se uhvate u koštac s ovim gorućim problemom. Osim toga biskupi upozoravaju na potrebu što skorijeg osnivanja katoličkog sveučilišta, kako bi se mladoj venezuelskoj katoličkoj inteligenciji mogao pružiti zdrav kršćanski odgoj i jedinstveno oblikovanje njena karaktera.

U BOLNICI ZA GUBAVCE u indijskom gradu Surat preuzele su službu časne sestre Presvetoga Srca. U ovoj bolnici smješteno je 110 gubavaca, koji su se dosada međusobno sami dvorili. Poduzeta je akcija, da se u istom gradu što skorije podigne bolnica za gubavce, koja će biti opremljena svim sredstvima moderne liječničke znanosti i higijene.

MEĐUNARODNO TAJNIŠTVO katoličkog radničkog pokreta »Jocist« odlučilo je, da ove godine održi svoj europski kongres u njemačkom gradu Kleve. Kongresu će sudjelovati predstavnici »Jocista« iz Belgije, Njemačke, Francuske, Engleske, Holandije, Irske, Italije, Luksemburga, Malte, Austrije, Portugala i Švicarske. Raspravljat će se o ekonomsko-socijalnim i religioznim problemima kao i o problemu ujedinjenja Europe. Dne 11. svibnja, na zadnji dan kongresa, govorit će kanonik msgr. Cardyn, Belgijanac, utemeljitelj ovoga pokreta.

U KAMERUNSKOM GRADU MVOLYE tamošnje sestre sv. Pavla su nabavile modernu tiskaru tako, da će misijska akcija u ovom afričkom kraju moći od sada raspolagati potrebnom štampom.

PIJO XII. O DOKAZIMA ZA BOŽJU OPSTOJNOST U SVIJETLU MODERNIH PRIRODNIH ZNANOSTI

(Svršetak sa strane 3.)

mnogih razloga najčvršće i najstalnije od svih redovnih kemijskih sastava, ipak sasvim tim i one same su u načelu podložne sličnim zakonima preobražaja, pa su prema tome promjenljive.

U isto vrijeme bilo je moguće ustanoviti, da ovakvi procesi imaju veliku važnost u ekonomiji energije zvijezda stajaćica. Prema Bethe-u se na pr. u centru našega Sunca, a u temperaturi, koja se kreće oko 20 milijuna stepeni, zbivaju povratne reakcije u lancu, kod kojih se četiri jezgre hidrogena spajaju u jednu jezgru helija. Energija, koja se na taj način oslobađa, kompenzira gubitak, koji nastaje uslijed Sunčeva zračenja. Također se i u modernim fizikalnim laboratorijumima uspijeva postići preoblikovanje jezgri, kao što se to može vidjeti u primjeru atoma uranija i to pomoću bombardiranja česticama visoke energije ili neutronima. U pogledu ovoga treba još napomenuti učinak kozmičkog zračenja, koje može razbiti najteže atome i na taj način osloboditi roj subatomskih čestica.

Htjeli smo navesti samo nekoliko primjera, ali ipak takvih, da uklonimo svaku sumnju o izričitoj promjenljivosti velikog i malog anorganskog svijeta: mnogobrojne transformacije oblika energije, osobito u kemijskim dekompenzacijama i kombinacijama u makrokozmu, a ne manje i promjenljivost kemijskih atoma sve do subatomskih čestica njihovih jezgri.

✝ Naši pokojnici

1. **ŠTEFANČIĆ ZVONIMIR,** dekan i župnik u Svetom Ivanu Zelini umro je ondje 8. travnja o. g. Rodio se u Crnomlugu kod Delnica g. 1883. Za svećenika zaređen je g. 1907. Bio je misnik vrlo blage i mirne ćudi i svagdje je ostao u vrlo lijepoj uspomeni, gdje je službovao. Pokopan je na župnom groblju u Svetom Ivanu Zelini 10. travnja 1952.
2. **FAJMAN DRAGUTIN,** kapelan u Svetom Ivanu Zelini umro je na putu u Zagreb 6. travnja 1952. Rodio se 1916. Zaređen za svećenika g. 1947. Pokopan je 8. travnja u Uljaniku. — Počivali u miru Božjem.

MEĐU ESKIMIMA ARTIKA

Novinar John Ross dobio je 1932. g. i[zni]mnu dozvolu, da može s obitelji pu[to]vati brodom, koji je jednom godišnje, [u] kolovozu, nosio opskrbu stražarima i t[r]govačkim agentima u zaljev Hudson i [u] artičko otočje. Ukrcao se na brod u Chu[r]chillu, najsjevernijoj željezničkoj posta[ji] Kanade. Pristao je u Chesterfield, ušao [u] Fax Channel, prešao je sjevernu polar[ni]cu, ušao u zaljev Boothija i pošao da[lje] prema sjeveru, sve dok ledena brda ni[su] prinudila brod da stane. Na brodu se t[a]kođer nalazio apostolski vikar okru[ga] Hudsonovog zaljeva. Kada se je bisk[up] iskrcao na nekom pristaništu, pristup[io] mu je tamošnji misionar, poklonio se, [da] biskupu poljubi prsten i da zatraži [od] njega blagoslov. Ovaj susret bio je jed[ini] godišnji kontakt između misionara i nje[]gova biskupa. Ako je bila jaka zima, onda je misionar te godine bio lišen ov[og] ohrabrujućeg susreta sa svojim biskupom. Prizor, koji se je ponavljao nekoliko pu[]ta, ostavio je dubok utisak na novinar[a] Ross-a. Objavio je knjigu pod naslovom »S obitelji na sjevernom polu«. Glav[na] misao knjige je ova: Na postajama Artika razlikujemo tri vrste ljudi: policijske a[]gente, koji ujedno vrše zadatak građan[]ske administracije, agente Hudson Bay Company«, koji kupuju krzna i brane lov[]na prava ove trgovačke kompanije, te n[a] kraju katoličke svećenike, koji se brin[u] za duhovne potrebe svojih vjernika i z[a] obraćanje urođenika. Razlika između po[]licijskih i trgovačkih agenata s jedne [i] katoličkih svećenika s druge strane pre[]ma imenovanom novinaru sastoji se [u] slijedećem: 1. Policijski i trgovački agen[]ti ostaju na svome mjestu tri ili najviše pet godina, a zatim se vraćaju kući, d[a] uživaju uštedu svojih ogromnih plaća [i] mirovinu, dok katolički svećenici ostaju tamo cijeloga života i ne traže ništa dru[]go, nego da budu pokopani među svojim vjernicima. 2. Dok policijski i trgovački agenti ostaju u toplim kućama kod peć[i] i radija, katolički svećenici dijele s Eski[]mima neudobnost nomadskog života pod šatorom i u »iglu«, da ih ne ostave be[z] vjerske pouke.

Misionari, o kojima je riječ u knjizi novinara Ross-a, pripadaju redu Oblata Bezgrešne, koji su, ima tome preko 10[0] godina, donijeli kršćanstvo na područje Artika. Ovaj novinar, i ako im se divi, ipak nije mogao dovoljno ocijeniti vrijednost njihova rada. Ali Pijo XI., koji je s osobitim interesom pratio polarne misije, ostavio je autentično svjedočanstvo svoga divljenja za rad ovih misionara. Kada je dovršio čitanje knjige o. Duchaussois-a Na sjevernom ledu« primio je u audijenciju jednog apostolskog vikara [ovih] tih krajeva. Rekao mu je doslovno: »Kad bih mogao posjetiti samo jednu misiju odabrao bih vašu. Upravo radi toga, je[r] je najteža, najnapornija, ali zato i najljepša«.

U knjizi »Bijela Epopeja« opisuje se život misionara Oblata Bezgrešne među Eskimime sjevero-istočne Kanade. Roger Buliard, Francuz, još dečko, kupuje ov[u] knjigu i čitajući je osjeti zvanje za misionarski rad na Polu. Knjiga mu je uzbudila dušu i fantaziju i on je rekao: »U pu[]nom XX. vijeku može se biti istraživač [i] vojnik Božji, ako se uzme učešće u »Bijeloj Epopeji« na velikom Sjeveru«.

Ušao je u red Oblata Bezgrešne i 194[?] u svojoj 24. godini ukrcao se je kao svećenik za Ameriku. Prošao je cijelu Kanadu i dopro do delte ušća rijeke Mackenzie na artičkom moru. Jedan misijski čamac doveo ga je u Coppermine, mjesto, gdje je imao definitivno ostati. Dne 29. kolovoza, kada je već bila zima na vratima, o. Buliard je prvi put prestupio prag malene misijske kapele. Od tada je prošlo 17 godina, a o. Buliard se je pomaknuo bliže sjeveru i osnovao misijsku stanicu u King's Bay-u, na otoku Viktoriji, na 72° sjeverne širine. Objavio je knjigu »Innk«. U njoj opisuje putovanja, sniježne i planinske oluje, brodolome, dobročinstva i okrutnost urođenika. Zaključak može izgledati gorak: »u 12 godina apostolskog misijskog rada u King's Bay-u samo 35 krštenja i 1[?] križeva na groblju«. Vrlo malo? Ali autor podcrtava: »Hvala Djevici i Bogu!« Ov[o] je izgleda, kako kaže, sudbina misionara na Polu: sijati i nikad žeti. Ipak zahvaljuje Bogu za svaku dušu, koju je izveo iz zablude, iako su bile samo tri na godinu.

Putujući u čamcima po rijekama i jezerima, koja se nalaze kao u dijagonalama od rijeke sv. Lovrenca do ušća rijeke Mackenzije, Oblati su 20 godina doprli do Sjevernog Pola i došli u doticaj s Eskimima. Brzina postignutog uspjeha među Indijancima u preriji stvarala je nadu, da će se isti uspjeh moći postići i kod Eskima. Međutim, misije kod Eskima rodile su se u krvi i još se nastavljaju u žrtvama.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Ureduje i za list odgovara: Dr. Franjo Grundler, kanonik Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

»Milosrđa je Gospodnjega puna zemlja, riječju Gospodnjom utvrđena su nebesa, aleluja, aleluja« (Ps. 32, 5—6).
Iz Ulaza današnje sv. Mise.

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. | ZAGREB, 27. TRAVNJA 1952. | BROJ 15

Filip i Natanael

(Iv. 1,43-51)

U redu, kojim su dolazili k Isusu učenici, jesu: Filip i Natanael, poslije prve trojice Andrije, Ivana i Simona, prozvanoga Petrom. S Petrom je postavljen temelj Crkve Kristove i na njega su usađena odmah dva stupa njezina Andrija i Ivan.

Dan iza poziva prve trojice učenika Spasitelj je odlučio, da se vrati u Galileju. Rano u zoru susreo je kao slučajno mladog ribara po imenu Filipa. Filip je bio zemljak Petrov i Ivanov. I Filipa je, kao i njegove zemljake Petra i Ivana spremao na dolazak Mesijin Ivan Krstitelj. Njemu je Gospodin rekao dvije kratke riječi: »Ajde za mnom!« I Filip postaje odmah dušom i tijelom učenikom Isusovim.

Pita se sada, što je Filipa sklonulo, da se odmah i bezuvjetno odazvao Isusovu pozivu? Ništa drugo nego samo Isusova osvajajuća božanska ličnost, koja je govorila vladarskim jezikom, veličanstvenim dostojanstvom, dubokom ozbiljnošću, blistavom čistoćom. To sve nije dopuštalo ni razmišljanja ni sumnjanja. Filipu je bilo odmah jasno: To je Mesija.

Filip je imao u blizini svoga dobroga prijatelja po imenu Natanaela. On je bio rodom iz Kane, susjednog gradića kod Nazareta. Smjesta je potrčao k njemu. Iznenadio ga je svojim licem, koje je sjalo od veselja. Saopćio mu je nečuvenu vijest: »Za koga pisa Mojsije u zakonu i proroci našli smo Ga: Isusa, sina Josipova iz Nazareta«.

Tim riječima je Filip mogao misliti samo na Mesiju. O Njemu su Mojsije i proroci proricali. To je Natanael odmah shvatio. Ali »Nazaret, Nazaret?« O tomu ne čitamo ništa ni kod Mojsije ni kod proroka. Natanael pozna jako dobro Sv. Pismo. Tu je nešto nerazumljivo. Filip može biti uvjeren o tomu, da je našao Mesiju, ali Natanael se ne može osloniti na mišljenja drugih ljudi. On ima sam dosta razuma, da može o tomu odlučiti. Njegov mu zdrav razum kaže: iz maloga gorskoga gnijezda, Nazareta, kojega stanovnici nisu baš najbolji, ne dolazi Mesija. Zato u šali i ruganju odgovara Filipu: »Iz Nazareta da može što dobro doći?«

Filip ne će da se ljuti na svoga prijatelja Natanaela. On ga pozna kao čovjeka mirne krvi i smjela suđenja. Ali ga ipak ne ostavlja u sumnji. Zato mu reče: »Dođi i vidi!«

Natanael ide. On hoće da sam vidi i ispita ovu stvar. On nije čovjek, koji bi već unaprijed zatvarao oči i ne bi htio stvar spoznati. Njegov značaj (karakter) je ispravan i častan.

I doskora obojica Filip i Natanael susreću Isusa, koji je išao cestom s prvim učenicima. Gospodin se okrene i svojim pratiocima pokaže Natanaela. On pokaže još više u njemu. On im dade da vide dušu novoga učenika. Reče im glasno tako da je i Natanael čuo: »Evo, zaista je Izraelac, u kom nema lukavštine«.

Natanael je iznenađen ovakvim pozdravom. On se čudi tomu, što ga Isus poznaje. Zato Ga zbunjeno pita: »Odakle me poznaješ?« Tada odgrne Gospodin ogrtač, kojim je bilo zastrto Njegovo Božanstvo zato, da ovoga vrijednoga ali povučenoga čovjeka osvoji. On očituje svoje božansko znanje i odgovori Natanaelu: »Prije nego te pozva Filip, vidjeh te, kad si bio pod smokvom«.

Što se dakle dogodilo pod smokvom? Zar je tamo Natanael vruće molio Svevišnjega, da pošalje Mesiju? Ili ga je Bog tamo rasvijetlio? Ne znamo. Riječi su Gospodinove odstranile svaku sumnju iz njegove duše. Sunce mu je zasjalo. On je jasno upoznao: To je Mesija, jer poznaje tajne moga srca. A Natanael se djetinjski i otvorene duše bez ikakve zapreke predaje Spasitelju. On usklikne: »Učitelju, Ti si Sin Božji, Ti si kralj Izraelski.« Odgovori mu Isus: »Jer sam ti rekao: Vidjeh te pod smokvom, vjeruješ, vidjet ćeš više od toga. Odsad ćete vidjeti nebo otvoreno i anđele Božje, gdje uzlaze i silaze nad Sina čovječjega«.

Natanael je odsada ostao vjeran Gospodinu. On je postao velikim apostolom pod imenom Bartolomej. On je propovijedao i proputovao: Indiju, Parćane, Mezopotamiju. I ondje zasijao sjeme Božje riječi. Ondje je uz neizrecive muke za svoga Učitelja bio na križ razapet.

Filipa je osvojio pogled Isusov i božansko dostojanstvo, koje je očitovala ličnost Spasitelja. A tako i Natanaela. Ali je Gospodin htio da ovoga čovjeka pokaže drugim učenicima, da vide, kolikom mirnoćom i željom razborito traži istinu. Zato ga je Filip pozvao: »Dođi i vidi!« A kad je vidio, predao se sasvim Isusu. A Isus hvali njegovu iskrenost i nepristranost riječima: »Evo, zaista je Izraelac, u kom nema lukavštine«.

Koliko je divno ovo svjedočanstvo! Koliko vrijedi iskren i otvoren čovjek u komu nema himbe ni lukavštine! Sam ga Bog hvali i izdiže pred drugima! A to mu je najveća čast i nagrada. Takav je bio Natanael.

Budi nam Sunce, Božja Majko!

Tako je lijepo, tako smo sretni, kad možemo ljubiti nekoga, u koga se pouzdajemo, o kome znademo, da mu smijemo doći u svako doba dana i noći, radosti i jada. Ljudsko stvorenje to nije, jer ne postoji takvo, kojemu ne bismo jednom dosadili, te bismo mogli doživjeti, da zatvorivši svoje srce, zatvori pred nama i vrata. Tako je bilo i bit će na ovome svijetu. No iznad ovoga svijeta, Majko, ima jedno Srce, koje se nigda ne zatvara. Njegova ljubav teče životom naših duša, kao mladi sokovi kroz žilje; grije nas kao sunce; odmara nas kao blaga zaspala noć. Dobro Srce, Majko, Srce je Tvoje ljubavi.

Netko je pitao jednom, zašto bi Ti trebala toliko ljubiti nas, nezahvalne, sebične i često tako nerazumne stvorove na zemlji i zašto očekujemo od Tebe dar milosti, ako nam ga već daje Tvoj Sin. Odgovor: Znamo, da nad svakim životom treba da bdije jedna ljubav, koja će ga štititi ne po zasluzi, jer tad bi to bila pravda, a jao nama, budemo li primali po pravdi, kako smo zavrijedili, nego će štititi svoje stvorove po svojoj neiscrpljivoj dobroti, jer prava ljubav je uvijek neiscrpljiva dobrota. To je božanska ljubav. koja nema sata, koji bi mjerio granice.

Tko bi mogao odijeliti Tebe od Tvog Sina? Svaki Njegov dar ujedno je i Tvoj a svaki Tvoj poklon ujedno je i Njegov. Koja bi sjena mogla sakriti Tebe, dok promatramo Njegov lik, proizašao iz Tvog krila, položen s Križa opet u Tvoje krilo? Rađanje i Smrt Najsvetijega pripada prvoj Tebi sa svim svojim ponorima bola i žrtve, Božja Majko!

Kao što se cvjetovi otvaraju prema suncu te rastu sve ljepši bojom i oblikom, otvaraju se i naše duše prema Tebi, da im budeš sunce.

Budi nam sunce, Božja Majko!

ŠUMANOVCI

U hrastovoj šumi, punoj mekih sjena,
Lutala je davno sirotica neka.
Otišla u svijet rad bolesnih zjena
Tražila pomoć i očima lijeka.

S torbom na leđima, s krunicom u ruci
Kročila sve dublje u debelu šumu.
Molila je Gospu Kršćana pomoći,
Da pronađe lijek i ozdravi oči.

Kada je noć skutom zahvatila šumu,
Kod sedam hrastova umorna je sjela.
Zvijezdama krunjena, kao mjesec sjajna,
Pristupila k njoj je Gospa, divna, bijela.

Reče: »Vidi česmu kod sedmoga hrasta!
Idi i operi u njoj bolne oči.
Vjeruj, iz tog vrutka i od dobrog Boga
Pomoć će ti brzo i sigurno doći«.

I kako je, jadna, bolne oči prala,
Bolest s njih je lako, kao mrena spala.

Šumjelo je hrašće, prohujala ljeta,
Došli grubi ljudi i posjekli šumu,
A sedam hrastova ko mrtve junake
Odvukli daleko po prašnome drumu.

Umrla je šuma, zamrla je vjera,
Ostali su samo-negdje-pusti novci.
I pusto se mjesto odavna naziva
Za spomen il' žalost? Vele: Šumanovci.

Česma ondje jošte uvijek mrmori.
I kip Gospin stoji još sklopljenih ruku.
Gospa, koja čeka i pomaže rado
Svojem, dragom, dobrom i pobožnom puku

Čudesne gusle

Dva Božja ugodnika šetala su u predvorju raja i živo razgovarala o tome — da li je u raju ljepša glazba ili pjesma ili koja druga ljepota.

Dok oni tako razgovaraju, odnekud zamnije divna, predivna glazba: nježna, puna tihe tuge, koja pomalo preliva vedrinu u radost neiskazane miline. Kao da je u njoj muzika sve prirode od rasta travčice i treptaja listka sve do zlatne sunčane svjetlosti — svi zvuci sliveni, sjedinjeni u jednu silnu čežnju, nemirnu, nesvakdašnju čežnju za Bogom.

Istom kad je posljednji zvuk zamro u daljini, sveti se prenuše i zgledaše, nijesu našli riječi, kojima bi izrazili svoje udivljenje i šutke proslijede šetnju. Kako im je ususret dolazio jedan anđeo, zaustavi ga prvi svetac.

Oprosti, znadeš li iz kojeg je dijela raja i koji je taj sveti glazbenik, taj divni umjetnik?

Što smetaš, upade drugi u riječ, Anđeo upravo dolazi sa zemlje i ne će znati.

Ali anđeo se milo osmjehne i reče:

— Božji sirotan.

Tko?

No kako se nebom ponovno razlili divni zvuci, anđeo im mahne prema zemlji i reče: Eno ga.

Oba sveca svrnuše pogledom dolje i iznenađeno uskliknu — Franjo!

Ugledali su dolje divno čudo.

Pod jednim drvetom Siromaška u dugoj smeđoj halji, kako nježno i veselo gudi o dva drvca, o dvije obične šumske grančice i kako on gudi, tako se predivna glazba širi svom šumom, čitavim krajem sve do samog raja. I ni s kojih se čudesnijih gusala od ovih, nije uzvio ljupkiji glas i nikoji veći umjetnik nije divnije svirao negoli ovaj Siromašak u ova svoja dva prutića. Ali su je osjetili i razumjeli samo oni, koji su blizu Bogu.

Bratska opomena

Bratska opomena je djelo, koje pripada duhovnim djelima milosrđa, a ide za tim, da popravi bližnjega. Kad se netko nalazi na rubu ponora, nije li naša dužnost, da ga upozorimo na pogibelj? Tako je isto dužnost ljubavi upozoriti nekoga na veliku duhovnu pogibelj. Spasitelj kaže: Ako je tvoj brat pogriješio protiv tebe, pozovi ga na odgovornost u četiri oka. Kazat će netko: Neugodno mi je drugoga opominjati. Ako pomisliš, da time stavljaš zapreku i drugim zlima, koja izlaze iz prvih, lako ćeš svladati neugodnost. Netko će reći: Ne znam, kako bih izvršio opomenu. Izvrši jednostavnim riječima, bez dugačkih govorancija, na pr. ne radiš dobro, to nije u redu, ne pristoji se, pazi šta govoriš i sl. Možda ćeš reći: Pa on zna i sam, da ne radi dobro. Kojiput zna, a kojiput ne zna. Pa ako i zna, on u času strasti i ne misli na to, a tvoja opomena će ga zaustaviti u zlu djelu. Potok teče i juri sve brže, dok ne dođe do brane, tada se zaustavi i čeka. U toj zaustavi čovjek može doći k sebi, uvidjeti zlo i prestati ga činiti.

Opominjati bližnjega dužni su u prvom redu poglavari i odgojitelji. Bog je rekao proroku Ezekijelu: Postavio sam te stražarom kući Izraelovoj. Tako su dužni roditelji opominjati djecu na dobro, poglavari pitomce, svećenici vjernike. Veliki svećenik Heli znao je, da mu sinovi čine mrska djela pred Gospodinom, no nije ih opomenuo. Zato ga je Bog kaznio: oba su mu sina poginula u boju, a sam je pao sa stolice i slomio vrat.

Dužni su opomenuti bližnjega i oni, koji s njim živu u zajednici, svaki dan se vide i vazda su skupa, susjedi, namještenici u istoj radnji itd.

Poteškoća je u načinu kako izvršiti opomenu. Tu treba takta, da se stvar još ne pokvari. Kaošto se lijek mora uzimati u pravoj mjeri tako je i s opomenom. Najbolje uspijeva opomena, koja se vrši blago i s ljubavlju. Sv. Ambrozije kaže: »Prijazna opomena koristi više, nego grubi prekor. Ona rađa stid, srdžbu i zlovolju. Dobro je, ako te onaj koga opominješ, smatra više prijateljem, nego neprijateljem. Lakše je poslušati dobronamjerno upozorenje, nego grdnju«.

Kadkad je potrebna mjesto blagosti ozbiljnost i strogost. Sv. Pavao preporuča blagost, kad kaže: »Ako tko padne u kakav prekršaj, ispravljajte ga duhom blagosti«, no na drugom mjestu piše Timoteju i ovako: »Pokaraj, opominji i zaprijeti!«

Ozbiljnost i strogost treba da upotrijebimo u slijedećim slučajevima:

Prvo, ako se s blagošću ne može postići željeni cilj. I liječnici mijenjaju lijek, ako prvi ne uspije. Sv. Bernardo, govoreći o milosrdnom Samaritancu, kako je izranjenom čovjeku zalio rane uljem i vinom, veli: I duhovni liječnik treba da uz ulje blagosti primijeni i vino strogosti, kad treba tvrdovrate i okorjele popraviti. Kad se blagost pokaže bezuspješnom treba posegnuti za strožim mjerama«. Sv. Augustin kaže: Šta ćeš učiniti s neukrotivim sinom? Ne ćeš li ga kazniti?«

Drugo. Strogost treba upotrijebiti, ako je krivac od naravi neposlušan, nepokoran, i nepristupačan blagim riječima. Ima takvih, čije je srce okovano željeznim oklopom. Takvo srce treba kovati na nakovnju strogosti, dok se ne smekša. Sv. Pavao piše Titu o Krećanima, navodeći riječi njihova pjesnika: » Krećani su uvijek lašci, zle živine, lijeni trbusi, zato ih sa strogošću opominji, da budu zdravi u vjeri«.

No i u slučajevima strogih opomena treba imati u srcu pravu ljubav, iz koje jedine treba da opomena izvire. Opomenu treba dakle vršiti u duhu ljubavi, a ne iz osvete. Sv. Grgur kaže: »Pravednici kod sve oštrine i strogosti u opomeni ne gube privlačivi čar prave unutarnje i nježne ljubavi«.

PO PRVI PUT U POVIJESTI AUSTRALIJE nedavno je služena tamo sv. Misa u slavensko-bizantskom obredu. Sv. Misu je služio o. Andrej Katkov, koji je od strane Kongregacije za istočnu crkvu upućen u Australiju radi pastorizacije među tamošnjim Katoličkim Slavenima.

Uskrsni Alleluja

Alleluja, Alleluja! Veseli Alleluja! Na sve strane odjekuje radosni uskrsni alleluja. Mi se nalazimo u svetom uskrsnom vremenu. Ako pobliže pogledamo liturgije (bogoslužne čine) ovoga svetoga vremena od Velikog Petka pa sve do konca duhovske osmine, upada nam u oči, kako Crkva u svim bogoslužnim činima neprestano i neprestano kliče i ponavlja ovaj veseli: Alleluja, Alleluja! U svim dijelovima sv. Mise u: Ulazu, na Stepenicama, u Prikazanju, u Pričesnoj molitvi, posvuda susrećemo ovaj radosni Alleluja.

Zašto Crkva u ovom vremenu neprestano ponavlja ovaj Alleluja? »Jer je Isus na Uskrs ustao od mrtvih« i »Jer je uskrsnućem Kristovim svršeno naše spasenje«.

U vrijeme, kad su nastale naše današnje misne liturgije i liturgije uskrsnoga vremena, u ono su vrijeme dobili ljudi, koji se po Crkvi hoće spasiti, tri Sakramenta za svoje otkupljenje i to u noći od Velike Subote na Uskrs. To je bila vrlo svečana noć. U toj se noći već u staro doba sve obavljalo, što mi obavljamo danas, a to je posveta uskrsne svijeće, posveta krsne vode, prva Misa s Alleluja, krstili se, potvrđivali i pričešćivali Katekumeni t. j. pripravnici za sv. Krštenje.

Tada je Crkva dobivala nove članove, nove djevice, nove priznavaoce, nove svece. Stoga nije bilo čudno, što je njezino srce nabujalo od radosti i ona je pjevala: Alleluja, Alleluja! I onda razumijemo zašto je ona to veselje nastavljala do konca duhovske osmine, koja je svršetak uskrsnog vremena. Ne samo to. U onoj noći ne raduje se samo Crkva, nego se još više raduju oni, koji su postigli spasenje primitkom sv. Krštenja, Potvrde i Prve sv. Pričesti.

Sad je bio odstranjen i grijeh i krivnja, a njihova je duša sjala u nevinosti posvećujuće milosti. Sad je nestalo ropstvo sotonino i smjeli su se nazivati djecom Božjom. Sad je bio za one, koji su dobre volje, zauvijek zatvoren pakao, a nebo otvoreno. Sad su bili sposobni da to iskreno ljube i tako ljube, da su se osjećali spremnima i život svoj žrtvovati poradi te ljubavi.

Kako li se sasvim drukčije gleda život u toj vjeri, u tom ufanju, u toj ljubavi. Prije je bio cilj i put tako taman, a sada je sve svijetlo. Sada znadu, zašto su na svijetu. Sada mogu vjerovati u vijest, da je iznad njih dobar Otac. Sada se mogu nadati, da će svako dobro ovdje na zemlji jednom naći svoju stostruku plaću. Sada mogu ljubiti, što su dosada mrzili kao pogani, naime: trpljenje, muke, bolesti i smrt. Sada naime znadu: »Sve nam te stvari idu u dobro, sve te stvari nisu konac života, nego podloga i početak vlastita vječnog života«.

Tako su mislili i tako osjećali u Duhu Svetom, koji im je dan u trima otkupnim Sakramentima. I kad su to mislili i osjećali, tada su iznenada začeli radosni pijev: Alleluja sretne Crkve. I kad su to slušali otvoriše im se usta i oni su veseli i blaženi, kao nikada dotada, zapjevali također u svetoj uskrsnoj noći: Alleluja, Alleluja, Alleluja! To je bilo veselje i radost, bez kraja i konca. Dan na dan su ga pjevali do Bijele Nedjelje. I to su slavili u svojim bijelim haljinama. A poslije samo po nedjeljama do Duhova.

To su slavili tako, da je oblik njihove radosti ostao do današnjega dana u uskrsnoj liturgiji. I kad na duhovsku noć, kao na drugo staro kršćansko vrijeme određeno za Krštenje, primi novi daljnji broj katekumena Sakramente otkupljenja, tada su kroz osam dana slavili uskrsni otkupljenici u zajednici s duhovskim pokrštenicima svoj blaženi i radosni Alleluja. A to se još i danas vidi u misnim knjigama.

Tako su se otkupljeni veselili u staro kršćansko doba. To nam još danas svjedoči mnogostruki, radosni Alleluja uskrsnog vremena. Ali taj Alleluja ne sjeća nas samo onog veselja otkupljenih u staro kršćansko vrijeme. On hoće da nas sve, sve, koji smo kršćani i danas pozove: »Veselite se, jer vi ste svi sretni kao i oni stari kršćani, jer i vi ste otkupljeni. I vi ste svi primili tri otkupna Sakramenta: Krštenje, Potvrdu i Euharistiju. Pa ako ste poslije toga pali u teški grijeh, tada ste primili ponovni Sakramenat otkupljenja, a to je Sakramenat Pokore, drugo krštenje. Stoga ste vi isto tako sretni kao i otkupljenici starih vremena. Zato se radujte.« To nam dovikuje Alleluja uskrsne sv. Mise.

Treba da se neprestano veselimo, naročito da se veselimo u ovo sveto uskrsno vrijeme, koje nas poziva na to veselje i sjeća nas našega otkupljenja. Veselimo se naročito u ovaj čas, kad hoćemo da slavimo uskrsnu liturgiju. Veselimo se na Ulazu sv. Mise, na Stepenicama, u uskrsnom Prikazanju, u uskrsnoj Pričesnoj pjesmi. Kao otkupljeni veselimo se s višestrukim Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Kako se dolazi do razboritosti

Kad je kralj Salamon preuzeo izraelsko kraljevstvo i uspeo se na prijestolje, pomolio se Bogu za krepost razboritosti ovako: »Daj slugi svojemu srce razumno, da može vladati narodom tvojim i da zna razlikovati između dobra i zla« (3 Kralj. 3,9). Bogu se vrlo svidjela molitva Salamonova, pa mu zato odgovori: »Jer si to zaiskao i nisi za se molio duga života, ni blaga, ni smrti neprijatelja svojih, nego si sebi zaprosio mudrost u pravom djelovanju, to ću ja udovoljiti tvojoj molbi. Evo, dat ću ti srce mudro i razumno, tako da tebi jednaka nije bilo prije tebe, niti će biti tebi jednaka poslije tebe. Ali dat ću ti i to, što nisi iskao, i blago i slavu, tako da tebi jednaka ne bude među kraljevima, dok si živ« (3 Kralj 3, 11—13).

Iskustvo je svjedokom, da se krepost razboritosti može naslijediti od roditelja Razboriti roditelji, kako s drugim vrlinama duše i tijela, tako mogu dijete obdariti i razboritošću Mnogo se na razboritosti dobiva i plemenitim odgojem. Ali je zajamčena činjenica, da je velika i neobična razboritost posebni Božji dar, koji Duh Sveti daje čovjeku po žarkoj i ustrajnoj molitvi, kako to divno pokazuje Sveto Pismo na kralju Salamonu .

Mnogo će u razboritosti napredovati onaj, tko postojano suzbija svoje glavne mane. Razborito može suditi samo smiren i staložen. čovjek; samo onaj čovjek, koji zrelo i svestrano stvar razmisli. Prema tome je strastven, žestok i nagao čovjek daleko od razboritosti. Svaka strast pomućuje pravilno prosuđivanje razuma. A čim razum ne sudi pravilno, već je razboritost isključena, jer razboritost i nije drugo nego ispravno suđenje razuma, što valja ovaj čas učiniti, odnosno što se ne smije učiniti.

Svi se učitelji i odgojitelji, kako duhovni tako i svjetovni, slažu u tome, da je povijest učiteljica života. Što čovjek prošle događaje, svoje i tuđe, temeljitije ispita i prouči, to će se u budućem životu bolje snaći i razboritije suditi.

Razboritosti puno pomaže savjetovanje s iskusnim osobama. Djecu treba neprestano upozoravati, da u svim težim i važnijim pitanjima pitaju za savjet roditelje. I naravni zakon i posebna Božja milost daje roditeljima to svojstvo, da svoju djecu vole, da su zabrinuti za dobro svoje djece. Prema tome će i kod davanja savjeta djeci gledati, da savjet bude što bolji i korisniji. Starci i starice posjeduju golemo životno iskustvo, koje se ne da naučiti iz knjiga, nego je stečeno u životnoj borbi, a oni se i vesele, kad mogu nekomu savjetom koristiti. Zašto se mladež ne bi koristila savjetom starijih, kad je do mudra savjeta lako doći, a dobar savjet ne stoji ni truda ni troška ni onoga tko ga daje, a ni onoga, tko ga prima, a dobro, koje iz dobra savjeta proizlazi, na čast je i korist obojici.

Kod razboritosti treba budno paziti, da se prava razboritost ne zamijeni krivom. Kriva je razboritost, kad netko vješto traži i uspješno nalazi sredstva i načine, kako će zadovoljiti svoje zle sklonosti. To je »tjelesna razboritost«. I strastven pušač će naći sredstva, makar gdje, da dođe do duhana, i alkoholičar, da dođe do pića, i tat da dođe do tuđe imovine, a ipak nitko to ne zove razboritošću, nego slabošću odnosno manom.

Ima ljudi, koji se umiju vještački pretvarati. Pokazuju se daleko boljima nego što jesu, da mogu iskoristiti tuđu dobrotu i bezazlenost. To nije razboritost nego lukavština i prevara, dakle odvratna mana. Ni onaj ne može biti razborit, tko je sav i neprestano u brigama, kako će steći što veće bogatstvo. Njegova se duša ne može dići u viši i bolji svijet, gdje vladaju kreposti, gdje vladaju vrednote duha.

Sveto Pismo hvali Josipa Misirskoga kao primjer osobite razboritosti. On je, tumačeći faraonove sne, upozorio faraona, da će najprije doći sedam rodnih godina, a iza sedam rodnih sedam gladnih godina, pa neka faraon u rodnim godinama brižno skuplja i čuva žito za gladne godine. Faraon je poslušao Josipov savjet i time je narod za gladnih godina spašen od očite propasti. Razboritost diže ugled i spasava pojedince i obitelji pa i čitave narode.

Gospodine naš i Bože naš!

Uskrsnuli naš Spasitelju, kada požel[...] svim srcem ugledati Tvoj mili lik, osje[...] Tvoju dobru prisutnost, onda padamo [...] koljena i zazivamo Te uzdahom prizna[...] i ljubavi: Gospodine naš i Bože naš!

Jer Ti si uz nas, kao što si obećao, sve si dane uz nas, do svršetka svij[...] Naše smrtne oči ne mogu Te vidjeti, na[...] ruke ne mogu Te dodirnuti, ali Tvoje sveto Tijelo u bijeloj Hostiji, Tvoja dragocjena Krv na našim žrtvenicima, Tv[...]ja je ljubav u nama, vodi nas, pridiže, čuva. Ti si, Spasitelju, u našim crkvama, u našim domovima, u našoj duši, Ti [...] svagdje, gdje se zaziva Tvoje moćno [...]

Naša vjera, Spasitelju, upravlja naš [...]gled beskrajnim visinama, kojima si [...] Gospodar. Naše ufanje upravlja naš ko[...] križu, koji je naše spasenje. Naša ljub[...] progovara u najljepšoj molitvi, koju si [...] Ti naučio, kada progovaramo svesilno[...] Bogu, kao što progovaraju djeca, baštin[...] vječnoga kraljevstva: Oče naš, koji jesi [...] nebesima.

Gospodine naš i Bože naš! Mi se klanja[...]mo Tebi, mi Te molimo: Privedi nas [...]jim nebeskim stazama, daruj nam [...] mir, svoju blagu utjehu.

BENEDIKTINKE U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA slave o[...] godine 100. godišnjicu svoga dolaska [...] ovu zemlju. Prve sestre Benediktinke [...] došle u Ameriku iz samostana sv. Wa[...]burge u Eichstaett-u. U Sjedinjenim A[...]meričkim Državama sada ima 6000 sest[...]ra Benediktinki. U svojim školama o[...] sestre odgajaju 90.000 pitomaca.

Bez Stvoritelja nema ništa!

Engleski učenjak Sir Ambrose Fleming, predsjednik Victorija-Instituta, držao je predavanje pod naslovom »Filozofska razmatranja o modernoj fizici i njezin odnos prema vjerskoj misli«. U tom je predavanju, govoreći o najnovijim otkrićima na području fizike, među ostalim rekao i ovo:

Veliko obilje modernih otkrića o broju mjeri i težini u fizičkom svijetu , prema mišljenju veoma mnogih učenjaka, potpuno je oborilo staru nekadašnju nauku o materijalizmu. Svemir se danas našim očima ne ukazuje kao tvar, već kao misao. No svaka misao pretpostavlja postojanje jednog mislioca, Dokazi, do kojih smo došli putem fizike, potvrđuju, da je fizički univerzum (svemir) imao svoj[...] podrijetlo u stvaralačkom činu i da ne p[...] stoji ništa, što bi postalo po sebi. Nauk[...] da je živa materija proizašla u određen[...] vrijeme iz nežive tvari, jest iznimka, k[...]ja pred eksperimentalnom (iskustvenom) znanošću propada. Samo zahvat ne[...] stvaralačke moći može protumačiti život[...]

U IRAKU postoje tri samostana ka[...]dejskog Antonijanskog reda te u njima ž[...]vi 80 redovnika. U studenom pr. g. po[...]novno je izabran za generalnog superior[...] ovoga reda opat Štefen Bella, koji je 19[...] postigao doktorat na Papinskom Orijenta[...]nom Institutu.

PODLISTAK

DOK JE JOŠ BAKA PRIČALA...

Danas sam prošla pored bakine kuće. Baka više ne postoji, a u njezinoj su kućici strani ljudi, a ondje, gdje su cvale gredice s vrbenom, karamfiljem i rezedom, raste bukvica, gorčak i mrtva kopriva. Porušen je i stari bunar s drvenom kućicom obraslom glicinijom. Jednako je ostalo kao za bakina života samo mjesto u sjeni granatog oraha, gdje je baka često sjedjela, plela za svoju unučad i praunučad, pričala i pokazivala nam starinske slike.

Jednom, — bilo je ljeto — a baka nam je pričala zimsku priču. Zapravo je započelo ovako: Mi smo, ne znam već po koji puta, pregledavali bakin crveni album s fotografijama. U njemu je bilo mnogo poredanih slika: gospođe u krinolini, gospoda u dugim kaputima, djeca u naškropljenim opravicama. Bilo je tu slika i iz bakina društva, namještene i ukočene snimke, i svatovskih fotografija. Kod jedne svatovske slike smo zastali: »Tko je ta mladenka u velu i dugoj opravi s volanima?« »Pa teta Anđela, — ona što živi u Pragu, a kćeri su joj već davno udane. Pored nje je njezin muž — pokojni doktor Gram, pa djeveri, djeveruše, uzvanici...« — »A tko je onaj svećenik, koji sjedi pored kuma?« »Naš župnik«. »Koji?« »Ah, — pa davno je umro. Vidite, sasvim je sijed već i tu na slici. »Naš župnik« tako smo ga svi zvali.« Baka se nasmiješila: »Onaj, koji je jednom pralji poljubio ruku«... Kako je to bilo? Pričaj, bako!« Baka je spustila pletivo u krilo, odložila očale i započela:

»Znate li onu kućicu iza groblja? Malena je, uvijek bijelo okrečena s visokim crnim krovom i s dva sićušna prozora? Pred njome je bašćica letvama ograđena. U njoj cvatu crvene grmuše ruže. Iza kućice je šljivik. U njoj stanuje baka Đena sama. Njezine su kćeri davno se poudavale u druga sela, dva sina nestala 1916. u ratu, dvojica su negdje u svijetu oženjeni, a muž joj već 15 godina miruje na groblju pored žalosne vrbe. U doba kada se je ovo zbilo, što vam pričam, Đena je bila još mlada, vrijedna, ponosna, ali siromašna ženica. Muž joj je bio šumski radnik, ona je prala rublje po tuđim kućama, no često nije sva zarada bila dostatna da prehrani i odjene obitelj s mnogobrojnom djecom. Osmero su djece imali, sve u par: četiri djevojčice i četiri dječaka. Lijepa su im bila djeca, zdrava i rumena. Nikada se Đena nije nikome tužila, nikad niti u zajam od koga što tražila, a uvijek je bila dobro raspoložena. Ali... jedne vrlo oštre zime, kada je snijeg znao zapadati do prozora niske Đenine kuće, »naš« je »župnik« opazio da Đena dolazi na zornice u papučama, u laganoj haljini, zaogrnuta s ishabanom vunenom maramom. Opazio je i da su joj obrazi problijedili, i da je sva tanka kao vrbova šiba. — »Našem župniku« nije trebalo mnogo pričati. Brzo je sve shvaćao, a u dušu je poznavao svaku svoju ovčicu. »Naš župnik« je znao: Đena, vrijedna i ponosna Đena je gladovala, da joj djeca budu sita. Trebalo je pomoći, oprezno, da je se ne bi povrijedilo. Stoga ju je poslije zornice pozvao k sebi u svoj ured. »Kako si Đena? Kako je kod kuće? Što ti radi muž? Jesu li djeca zdrava? Naravno, sve je bilo kod Đene dobro i sve u redu. Tada »naš župnik« učtivo zamoli: »Htio sam te upitati, da li bi htjela svake subote poslije podne izmesti crkvu, oprašiti klupe i nagaziti mijeh orgulja? Vidiš, crkvenjak je ostario, zimi mu je teško. Pa i ne vidi dobro, a dani su kratki. Đena je pristala. »Da Đena, rekao je tada kao uzgred »plaćat ćemo ti u novcu, a i nešto u živežnim namirnicama. ako ti je pravo. Ja ću ti biti vrlo zahvalan, jer će vjernici dolaziti u uredno pospremljenu kuću Božju«. — Đena se zarumenila od radosti, i opet je samo kimnula glavom u znak pristanka.

Od toga je jutra Đena svake subote dolazila, mela i oprašila crkvu, i nagazila mijeh na koru. Mora se priznati, župljani su joj bili neobično zahvalni: u malenoj se kući nije više oskudijevalo te zime. Župnik se je zadovoljno smješkao, doista njegovim se župljanima nije moralo mno[...]go tumačiti... Samo, — eto, — kako u crkvi bila uvijek sama, približio joj napasnik.

Sumrak bi se hvatao, nitko je nije vi[...] i stoga je ona pokušala dotaći se tipa[...] Samo dotaći, jednim prstom. Crkvom [...] razlio snažan uzdah. Đena je povukla [...] k sebi. Čekala je čas-dva, no kako n[...] nije dolazio, da je ukori, pokušala je [...] skoro zaboravljenom pjesmom, koju [...] učila u djetinjstvu. S dva prsta tražila [...] tipke: »Hvali Sion Stvoritelja«. Napo[...] joj je uspjelo hvatati one tipke, koje [...] odgovarale napjevu pjesme, premda je [...]lo teško snaći se između bijelih i crnih [...]paka. No — kada je konačno uspjela [...] bilo je divno. — Tako je Đenu obu[...] prava strast. Svake se je subote žu[...] dovršiti posao, a tada je bar deset čas[...] prebirala po tipkama orgulja. S tom p[...]mom zaboravljala je sve brige i težinu [...]vota. S tom pjesmom budile su se sun[...]ne uspomene djetinjstva.

— Tek, Đena nije znala, da se je [...] ušlo u trag toj njezinoj strasti, i da [...] domaćica »našeg župnika« začepljuje [...] kod petog ponavljanja pjesme.

Jedne je subote došla Đena pove[...] glave. Što joj se dogodilo? Zapitao je [...] župnik«?

Ah, ništa. Nije vrijedno spomena. S[...] joj se jutros zavrtilo u glavi, — neka [...]bost. — pala je i o rub stola udarila [...]počicom. Ali — ranica je mala. Tada [...] je »naš župnik« savjetovao, da ode [...] leći.

»Ah, prečasni, ne — ne boli me n[...] mogu ja raditi, a osim toga kod kuće [...] leži muž. Groznica ga trese, kašlje. [...] hladio se u šumi«, rekla je Đena. »No [...]bro, kada baš hoćeš, ali nemoj danas [...] melj[...]ito spremati, — požuri, — čuvaj s[...] zdravlje za djecu!« — ozbiljno, skoro s[...]go je rekao »naš župnik«. Đena je p[...]šala, jer je sve selo župnika slušalo, k[...] je nešto ozbiljno naredio. — Stoga je [...] nakon pola sata sjedila za orguljama.

II. Nedjelja po Uskrsu

27. IV. 1952.

Današnje sv. Evanđelje donosi (Iv. 10,11—16) nauku Isusovu o dobrom pastiru. Svojstvo dobrog pastira je, da pozna svoje ovce, da ih čuva od vukova i da život svoj daje za njih, kad treba. Loši pastiri su najamnici, kojima nije stalo do ovaca, pa kad vuk dođe, ostavljaju ovce i bježe, a vuk ih grabi i razgoni. Isus veli za sebe, da je pastir dobri i da pozna svoje ovce i da svoj život polaže za njih. Ima i drugih ovaca, koje nisu iz Njegova ovčinjaka; i njih treba da dovede k sebi, da bude jedno stado i jedan pastir.

1. Ja sam pastir dobri. Jest, Isus je u potpunom smislu riječi dobri pastir. Hrani nas svojom božanskom naukom, koja preporađa naše mišljenje i vladanje i stvara iz nas nove ljude, ljude Božje. On nam duše hrani svojim presvetim Tijelom i Krvi u presvetom Oltarskom Sakramentu i time nam daje snage da se opremo đavlu, svijetu i svojim strastima. U drugim sv. Sakramentima daje nam snage, da se možemo odrvati napastima u pojedinim prilikama života. A na koncu kao najbolji pastir dao je život svoj za sve nas, da nas odkupi i spasi. Ima li veće ljubavi od ove?

2. A najamnik ostavlja ovce i bježi. Najamnika ne vodi ljubav, nego interes. On će ustati na obranu kad mu je ugrožen interes, no kad su ugroženi oni, za koje se ima brinuti, napustit će borbu i pobjeći. Donekle se ta pojava temelji na prirodi ljudskoj, koja najprije voli sebe. Ali ljubav prema sebi ne smije da bude pretjerana, jer se tada sukobljuje s pravima drugih. Svi mi treba da u bližnjemu gledamo svoga brata i da ga ljubavlju susretamo.

3. Ja sam pastir dobri i poznajem svoje ovce. Dobro nas poznaje, jer poznaje misli naših srdaca. Njegovi su oni, koji slušaju Njegov glas, idu za Njim i životom su Njemu slični. Ove on poznaje i ljubi. I odgojitelji treba da poznaju sve svoje pitomce, da ih mogu razumjeti, pa ako treba i uzgajati ih individualno svojoj djeci. Ljubav sve razumije i sve oprašta, i zato pod plaštem ljubavi pitomci napreduju u dobroti i znanju.

4. Ima i drugih ovaca, i njih treba da dovedem da bude jedno stado i jedan pastir. Isus nije došao na svijet samo radi izraelskog naroda, nego radi odkupljenja cijeloga roda ljudskoga. Ne dakle radi nacionalnog ili rasnog interesa, nego radi sveopćeg dobra. Idite po svemu svijetu i propovjedajte Evanđelje svakome stvorenju. Zato u sva vremena, pa i danas, Crkva propovijeda i uči nesamo svoje vjernike, nego preko misionara i pogane po svim stranama svijeta. Svi oni treba da upoznaju dobroga Pastira i da čuju Njegov glas i hrle k Njegovu stadu, gdje će naći smirenje svojih srdaca.

O kako smo sretni, da smo i mi u stadu dobroga Pastira! Nastojmo, da uvijek čujemo Njegov glas i da vjerno idemo za Njim!

Posljednje riječi narodnog junaka

Tirolci slave kao svog najvećeg narodnog junaka Andreasa Hofera. Bio je borac protiv Francuza g. 1809., te je izgubio život u talijanskom gradu Mantovi.

20. veljače 1810., pred samo strijeljanje, Hofer je pisao svome bratu:

»Dragi brate! Božja je volja bila, da ja ovdje u Mantovi zamijenim zemaljsko za vječno. Ali neka Bogu bude hvala za Njegovu milost, ja to tako lako podnosim, kao da me izvode pred nešto drugo. Bog će mi sigurno podijeliti svoju milost do posljednjeg časa, da mogu doći tamo, gdje će se moja duša sa svim izabranicima radovati u vječnoj slavi. Tamo ću se moliti Bogu za sve, osobito za one, za koje sam se najviše dužan moliti, za tebe i svoju dragu suprugu, kojoj zahvaljujem za knjižicu i druga dobra djela. Zato moraju i svi dobri prijatelji, koji ovdje žive, moliti za mene i pomoći mi iz vrućeg plamena, ako još moram trpjeti u vatri čistilišta.

Što sam imao novaca, podijelio sam siromasima. Od onoga, što je još kod kuće, uzmi, koliko trebaš. Daj ljudima, koliko možeš, da ne moram dulje trpjeti. Ostajte zbogom svi na svijetu, dok se opet ne sretnemo na nebu, da tamo hvalimo Boga bez kraja. Svi znanci neka me se sjećaju u molitvi, moja supruga neka ne trpi previše zbog mene. Zbogom, moj lijepi svijete!«

TRAPISTIČKI SAMOSTAN u Bellefontaine u Francuskoj dobio je najmlađeg opata na svijetu. Braća ovoga samostana izabrala su naime svojim opatom o. Emanuela Constanta, koji ima tek 28 godina. Ovaj izbor je sv. Stolica odobrila, pošto prema pravilima Trapista, za opata može biti izabran samo stariji čovjek.

O ZADNJIM DANIMA č. MAJKE AGNEZE OD ISUSA

Č. Majka Agneza bila je doživotna Priorica Karmela u Lisieux-u. Blago je u Gospodinu preminula u 90. godini života, dne 28. srpnja 1951.

U broju 35. našega lista od 26. kolovoza prošle godine već smo javili nešto o smrti Časne Majke Agneze od Isusa, rođene sestre Svete Terezije od Djeteta Isusa. Ali će biti zacijelo milo mnogim štovateljima ove drage Svetice, da čuju o tome još nešto pobliže.

Početkom mjeseca studenoga 1950. već narušeno zdravlje Časne Majke Agneze oslabilo je iznenada. Dne 12. studenoga, na savjet liječnika primila je prvi puta Posljednju Pomast. Draga je bolesnica patila od općenite slabosti, jer je bez mjere trošila svoje sile u službi dobroga Boga i u proslavi svoje svete Sestrice kao i u razboritoj upravi svoje zajednice.

Otada, svako jutro, ona bi primila posjet Isusa u Hostiji na svom ležaju, koje su njezine duhovne kćeri marljivo kitile cvijećem za taj božanski susret. Malo po malo ipak, zahvaljujući nježnoj brizi liječnika, opazilo se malo ojačanje do 9. prosinca. Tada je oslabilo srce, koje je do onda bilo upravo čudnovato zdravo. Kriza je prebrođena i po izričitom priznanju liječnika, pri tom nije sudjelovala samo znanost, nego je nebeski zahvat bio očit. Njezina se okolina usudila misliti, da Gospodin ima nakanu, ako baš ne obnoviti mladost njihove neusporedive Majke, a ono ipak produžiti njezinu starost, tako bogatu zaslugama i svrhunaravnim sjajem. Čim su nastupili prvi sunčani dani, ova je draga Majka vođena od svojih duhovnih kćeri silazila u vrt pod samostanom. u Oratorij da prisustvuje pozdravu Presvetoga Sakramenta i u dvoranu za samostansku zajednicu, gdje bi se sestre svaki dan vesele skupljale nekoliko časaka oko nje, da prime njezin majčinski blagoslov i dokaze njezine ljubavi. Veselila se osobito puneći ruke svojih laticama ruža i promatrajući ih kako bacaju, kao i sv. Terezija, ove latice oduševljeno i s ljubavlju prema Raspelu u dvorištu.

Činilo se, da se sile drage bolesnice povraćaju i to zbog povraćenoga teka. Sestre su se nadale, da će uskoro slaviti 90. godišnjicu života Terezijine »Majčice« 7. rujna, očekujući također 70. godišnjicu njezina ulaska u Karmel 2. listopada 1952.

Ali dobrom Bogu se svidjelo, da nagradi ovaj divni život, koji je bio pun najčišće ljubavi i potpunoga predanja. U predvečerje blagdana Naše Drage Gospe od Karmela, 15. srpnja, izgledalo je, da je časnu, premilu bolesnicu uhvatila nova kriza teškoga disanja — i to baš krajem Jutarnje. I zato je bio dozvan liječnik. Ovaj je konstatirao dosta izrazitu upalu pluća i propisao energični postupak.

U podne je časna Majka, usprkos umora, počela glasno moliti Anđeo Gospodnji, ali je morala prestati kod riječi »Evo službenice Gospodnje«, svršivši ostali dio sasvim tiho. To je bilo zadnje svjedočanstvo njezina prikazivanja, i, u nekom smislu, to su bile njezine zadnje riječi. One savršeno ukratko izrazuju, kao i kod Bl. Djevice Marije, njezinu velikodušnu životnu vjernost u jednostavnosti i poniznosti prave djece Božje.

Pred večer sestra Genoveva (njezina rođena sestra Celina), koja je bila pokraj nje, primi od svoje »Majčice«, svoje Pauline, sestrinski poljubac, pošto joj je više puta prihvaćala ruku. Zatim je č. Majka zašutjela. Na najveći blagdan Karmelskoga Reda na 16. srpnja, na 67. godišnjicu primanja svetoga redovničkoga vela — 1884. — ona je zaronila u duboki neočekivani san, sve do časa kada su njezine smrtne veze popustile, 28. srpnja u 17 sati i 45 minuta.

Kad je u 17 sati toga dana ponovno primila Sakrament umirućih s nekoliko je pokreta časna umiruća bolesnica očitovala milost Svetoga Pomazanja.

Ova obamrlost bez boli — kako su uvjeravali liječnici — ljudski uopće neshvatljiva, ostavljala je svojim izvanrednim značajem ipak jednu zraku nade. Njezine su duhovne kćeri podržavale taj život, koji je gasnuo, dozama seruma i tekućine, koju su joj stavljale u usta kap po kap.

Predanje drage Majke, njezino lice, s kojega se odražavala vedrina djeteta, njezina glava lagano okrenuta na desnu stranu, davali su joj divan izgled, i njezina se okolina nije umarala promatrajući je i imajući na umu riječi »Pjesme nad pjesmama«: »Ne budite moje Drage dok spava«. Ova polovična smrt blago ih je spremala na zadnju žrtvu.

Trinaestoga dana — 28. srpnja — vidjelo se, da je srce, koje se dotada dobro držalo, popustilo, zbog sve težega disanja. Bila je subota. Znalo se, koliko je časna Majka ljubila presvetu Djevicu i koliko je željela, da je vidi u nebu. Odmah poslije podneva, prvi znakovi skoroga svršetka skupiše čitavu zajednicu oko kreveta ove mudre djevice, čije su zadnje kapljice ulja upravo izgarale u njezinoj životnoj svjetiljci. Njezine su duhovne kćeri molile večernju molitvu njezina života, preporuku duše.

Oko 17 sati, poslije pjevanja »Salve Regina«, što se u Karmelu vrši svake subote uvečer u koru, č. Majka je naglo oslabila. Opet se čitava Zajednica našla oko ovoga oltara, na kojem je ugodna žrtva svršavala svoje izgaranje.

Najedanputa, iza tako duge slabosti, nevjerojatna kretnja — ruke već hladne i nepokretne drage umiruće bolesnice, vidljivo stisnuše ruke dviju sestara bolničarki, koje su joj držale ruke u svojim rukama. Njezine lijepe oči otvorile se sasvim i promatrale sve sestre punim sjajem. Ove su bile uvjerene, da je njihova draga Majka opet došla k svijesti, a Majka se Podpriorica požurila i počela predmoliti njezine najdraže zazive: »Isuse blaga i ponizna Srca, učini srce moje po Srcu svome!«

Lagani naklon glave, smiješak, pokret usnica dadoše znak odobravanja.

Sestre su nastavile: »Isuse blaga i ponizna Srca, uzmi moje srce, da bude posve Tvoje..... promijeni moje srce u Tvoje, stavi moje srce posve blizu Tvojega....«

»Moja Majčice«, govorile su joj« sva Vaša djeca su blizu Vas sa sestrom Genovevom«.

Majčinski pogled se tada okrene prema dragoj sestri Celini, a zatim padne na sve skupljene sestre.

Ove su još molile: »Moj Bože, ja Tebe ljubim!« — Djevice smiješka, nasmiješi se i meni!« — »Sveta mala Terezijo, moli za nas!« Ali oči se napola zatvoriše i blažena duša najdraže Majke odleti prema nebeskoj domovini.

Nekoliko časaka kasnije, pokrene se zvono Bazilike, komu je Časna Majka Agneza bila kuma, a pratila su ga sva zvona, kao da zvone nekome triumf. To je bilo u taj bolni sat kao neki znak na veselje. Upravo radio i štampa javiše bolnu vijest, a telegrami iz čitavoga svijeta stizahu u Karmel Lisieux, počevši od 29. srpnja, izrazujući najživlje i najdublje saučešće. Ne samo Tajništvo Vatikanske države, nego i sam Sveti Otac sjedinio se u tom iskazivanju štovanja. Donosimo same riječi ovoga pontifikalnoga brzojava:

Vatikanski grad, 31. srpnja 1951.

»Pošto smo s bolom saznali za vijest o smrti naše drage kćerke Agneze od Isusa, Mi preporučujemo milosrđu Božjem dušu Vaše časne Priorice, po zagovoru Svetice, čija je bila u isto vrijeme i sestra i majka, i Mi Vam podjeljujemo, kao i sestri Genovevi od Svetoga Lica i svima redovnicama, Naš apostolski blagoslov.

Pijo PP. XII.«

U kapelici Karmelićanki je započeo neprekinuti mimohod vjernika željnih, da još vide Terezijinu »Majčicu« i da se dotaknu različitim predmetima mrtvačkoga odra. Usklici divljenja izvijali su se iz svih ustiju: »Kako je lijepa! Kakva li izražaja mira!« I zaista mili potezi ove divne redovnice sačuvali su i u smrti svoj jedinstveni čar, kakav imađahu za čitavoga života, i to sve dok nije lijes olovne boje zatvoren 31. srpnja poslije podne.

Pontifikalnu Misu »de Requie« celebrirao je Njegova Preuzvišenost mgr. Fallaize, biskup Tmuisa, a pjevao je pjevački zbor bazilike Svete Terezije od Djeteta Isusa izmjenjujući se s veličanstvenim zborom svećenika i redovnika. Počasni đakon bio je jedan mladi svećenik, član porodice Martin, njezine porodice.

Iza mise bijela falanga Otaca Karmelićana prenijela je lijes do grobnice, u kojoj se nalaze moći svete Terezije, i gdje počiva od 1940. godine njezina kuma i rođena sestra, sestra Marija od Presvetoga Srca.

Karmelićanke u Lisieux-u imadu dakle osobitu utjehu, da čuvaju blizu sebe onu, koja je bila duša njihova Karmela, i one bi htjele sačuvati zauvijek njezinu žarku revnost, kojom je nasljedovala svoju malu Sestru i širila njezinu slavu, kao i njezinu vjernost u svim redovničkim pravilima, povezanu s blagošću i poniznošću, što dade ovoj štovanoj »Majčici« idealni pečat jednostavnosti.

— **UDRUŽENJE HOLANDSKIH KATOLIČKIH NOVINARA** slavi ove godine 50. godišnjicu svoga rada. Danas je predsjednik ovoga udruženja poznati parlamentarni izvjestilac dnevnika »De Tijd« g. Hamkwot.

PIJO XII. O DOKAZIMA ZA BOŽJU OPSTOJNOST U SVIJETLU MODERNIH PRIRODNIH ZNANOSTI

Vječno promjenljiva

Suvremeni učenjak, prodirući svojim pogledom u nutrinu naravi dublje od svojih predšasnika prije sto godina, znade, da je anorganska materija, da se tako izrazimo, u samoj svojoj srži obilježena žigom promjenljivosti i da uslijed toga njen bitak i njeno održanje zahtijeva jednu sasvim različitu realnost, nepromjenljivu po svojoj naravi.

Kao što na nekoj crno-bijeloj slici figure ustaju iz tamne pozadine i samo na taj način dobijaju puni učinak plastike i života; isto tako slika vječno nepromjenljivog izbija jasna i sjajna iz bujice, koja sve materijalne stvari makro i mikrokozmosa zahvaća i prevrće u unutrašnjoj promjenljivosti, koja nikada ne prestaje. Učenjak, koji se odmara na obali ove ogromne bujice, nalazi odmor u onom pokliku istine, kojim je Bog definirao samoga sebe: »Ja sam Onaj, koji jesam«, a koga Apostol hvali kao »Oca svjetlosti, kod kojega nema promjene niti sjene mijene«.

B) UPRAVLJANJE PREOBRAŽAJIMA

a) u makrokozmu: zakon entropije

Moderna znanost nije samo upotpunila i produbila našu spoznaju o realnosti i prostranosti promjenljivosti u kozmosu, ona nam također pruža dragocijena obavještenja o upravljanju, po kojem se vrše procesi u prirodi. Dok se još prije sto godina, naročito poslije otkrića zakona o postojanosti, mislilo, da su prirodni procesi povratni, radi čega se je po načelima stroge uzročnosti — ili bolje determinacije — smatralo mogućim neprestano obnavljanje i pomlađivanje kozmosa; sa zakonom entropije, koji je otkrio Rudolf Clausius, dolazi se do znanja, da su spontani prirodni procesi vezani s izvjesnim smanjenjem slobodne i korisne energije: što u jednom zatvorenom materijalnom sistemu na kraju krajeva mora dovesti do prestanka procesa u makrokozmičkim razmjerama. Ova fatalna sudbina svemira, koja izlazi iz iskustva pozitivne znanosti, a koju nastoje prištediti svemiru hipoteze, često puta bez osnova, kao ona o neprestanom dopunskom stvaranju, rječito zahtijeva postojanje nužno potrebnog Boga.

b) u mikrokozmu

U mikrokozmu ovaj u osnovi statički zakon nema primjene, a osim toga u vrijeme njegove formulacije nije se skoro ništa znalo o strukturi i ponašanju atoma. Sasvim tim najnovija ispitivanja o atomima kao i neočekivani razvoj astrofizike omogućili su i na ovom polju začudna otkrića. Njihov rezultat na ovom mjestu može biti samo ukratko spomenut, a sastoji se u tome, da je također atomski i intraatomski razvitak jasno obilježen znakom upravljanja.

Za ilustraciju ove činjenice bit će dosta pozvati se na već spomenuti primjer ponašanja sunčane energije. Električki sastav kemijskih atoma u fotosferi Sunca oslobađa svake sekunde ogromnu količinu energije, koja zrači u okolni prostor, iz kojega se ne vraća. Gubitak se nadoknađuje iz unutrašnjosti Sunca posredstvom formiranja helija iz kisika. Energija, koja na ovaj način postaje slobodna, dolazi iz mase jezgra kisika, koja u ovom procesu jednim malim dijelom (7%) prelazi u energiju jednake vrijednosti. Proces kompenzacije razvija se dakle na račun energije, koja originalno, u jezgri kisika, postoji kao masa. Na taj način ova se energija tokom milijardi godina polako, ali nenadoknadivo preobražava u zračenje. Slično se događa u svim radioaktivnim procesima bilo prirodnim bilo umjetnim. Također dakle, ovdje u malenom mikrokozmu susrećemo zakon, koji pokazuje na upravljanje razvitkom, a koji je zakon analogan zakonu entropije u makrokozmu. Upravljanje spontanim razvitkom je determinirano posredstvom smanjivanja korisne energije u sastavu jezgri atoma i do sada nisu poznati procesi, koji bi spontanom formacijom jezgri visoke energetičke vrijednosti, mogli poništiti ili kompenzirati takvo iskorišćivanje.

C — SVEMIR I NJEGOV RAZVITAK

u budućnosti

Ako dakle učenjak baci svoj pogled od dosadašnjeg stanja svemira na budućnost, pa makar daleko, daleko udaljenu, osjeća se prinuđen, da se susretne sa starenjem svijeta kako u makrokozmu tako i u mikrokozmu. Tokom milijardi godina količina atomskih jezgri, i ako na oko neiscrpivih, gubi korisnu energiju i materija se približava, da se slikovito izrazimo, da postane kao ugasli vulkan.

(Nastavak na str. 4)

Svemir i čovjek

Astronomija pokazuje jasno, koliko je čovjek sitan tijelom, izgubljen u prostoru i vremenu, a velik duhom; može istraživati svemir, spoznati prirodu i prirodne zakone, svojim mislima prelaziti s kraja na kraj svemira, s kraja na kraj Zemlje, spoznati Stvoritelja svijeta, te dubinu i čudesnu spoznajnu moć svoje duše. Uporanstu sliku svijeta i Boga nosi čovjek u svojoj duši, usavršava je daljnjim spoznajama — u prirođenoj težnji za spoznajom najviše istine i za postignućem dobra, vječnog života u beskrajnom i vječnom Stvoritelju. Kad je ljudska duša tako velika, beskrajna, onda je i vječna.

Karlo Fridrik Gauss (1777.—1855.) smatran je za najvećeg matematičara svih vremena. On piše: »Ako je zadaća najvišeg Bića, na posebnim svemirskim kuglama stvoriti bića, te im tek dozvoliti 80—90 godina života bijedan je to plan. Živi i duša 80 godina, ili pače 80 milijuna godina, a onda ima da propadne, ni ovo golemo vrijeme konačno ne znači ništa. I tako moramo doći do nazora, što nam ga nameće strogo znanstvena podloga, da osim ovoga tvarnoga svijeta, postoji još drugi svijet, duhovni svijet, pun različkosti kao i ovaj, svijet, koji nam mora pasti u dio.«

Gauss piše jednom svom prijatelju matematičaru: »Neka ti san, koji mi nazivamo životom, bude sladak predokus pravog života, koji nas čeka u našoj pravoj domovini, gdje naš uskrsli duh ne će više sapinjati okovi lijenoga tijela, omeđeni prostor, tjelesne muke i mnoštvo sitnih potreba i želja. Nosimo taj teret odvažno do konca, bez mrmljanja, ali nemojmo izgubiti ispred očiju svoj drugi, najviši cilj. Tada, kad nam kucne zadnji čas, bit ćemo veseli, što možemo skinuti svoje breme i što možemo gledati, kako iščezava zastor ispred naših očiju.«

Kao što je god čovječanstvo sve do prije 400 godina općenito živjelo u zabludi, da je Zemlja ogromno nepokretno tijelo, a Sunce, planeti i sve zvijezde da kruže oko nje, dok je obrnuto istina: Zemlja je jedan mali planet, koji s drugim planetima kruži oko Sunca i opet cijela Sunčeva obitelj leti svojom stazom u ogromnom zvjezdanom sustavu Mliječnog Puta, tako isto mnogi žive u misli, da je ovaj zemaljski život središte života, da izvan njega nema drugog života. Naš zemaljski život je samo klica budućeg života.

Mi vidimo na Zemlji, koju moć imaju sunčane zrake. Od njih potiče sva energija i zavisi cijeli život na Zemlji: svijetlo i toplina, strujanje zraka, kruženje vode, život svega bilja, svih životinja, pa i ljudi. Ako se uzme u obzir, da Sunce zrači u svemir 2,,260,000.000 puta više svijetla i topline nego što pada na našu Zemlju, onda koliku tek moć imaju sve one silne množine zraka i energije, koju izbijaju sve nebrojene zvijezde u svemiru. Nije moguće da priroda, koja je u svemu tako svrsishodno uređena, uzalud rasiplje i baca u ništavilo te nepojmljivo ogromne količine snaga, kad s ono malo zraka, što ih Sunce poklanja Zemlji, može da postoji i da se održava sav ovaj zemaljski svijet.

Kad se u noći s mora približavamo nekom gradu, vidimo samo njegovu rasvjetu od hiljadu žarulja, a ne vidimo grada, njegov uređaj, bogatstvo i život. Tako isto mi u svemiru gledamo bezbrojna svijetla, raskošno zvjezdano nebo, a ne vidimo njegovu svrhu — sve, što postoji izvan sunca. Ta svrha i život postoji, samo ga mi, nalazeći se u niskom materijalnom svijetu, ne možemo nazrijeti ni dokučiti.

Duhovni pisac R. Gräf izražava svoju misao i osjećaj riječima: »Ljepota i sklad svemira, sunčano svijetlo, krasota boja kod cvijeća, čudesa stvaranja, razveseljuju me: cijela je priroda djelovanje Tvoje svemoćne volje. To me ushićuje, pružam stvorenju svoje srce, svoja usta i slavim Te; oni Ti, Bože, služe nesvijesno, ja se podvrgavam Tvojoj volji svijesno i svojevoljno«.

I zato, kada gledamo zvjezdani hram, kada nam se pred okom stvori beskrajni svemir u svom bogatstvu i krasoti, a bezbrojna sunca srebrenim i zlatnim svjetlucanjem kao da nam šalju pozdrave i kažu sitnoj Zemlji: mi smo te vidjeli od početka i sjat ćemo kad tebe više ne bude, — i kada duhovnim okom u ponorima beskonačnosti gledamo nebrojene zvjezdane gradove, njihova sunca, planete i život što ga održavaju, a duhovnim uhom slušamo uzvišenu, slobodnu i radosnu simfoniju cijeloga svemira u slavu svoga Stvoritelja, kažimo s Dr-om. Hinkom Hinkovićem, koji je motreći veličanstveni svemir, kano u zanosu rekao:

»O ljepote! O harmonije! U toj divnoj harmoniji ja gledam svemogućega Stvoritelja, koji je to sve iz ništa stvorio. Ja vjerujem u Njega, ja se divim Njegovoj svemoći i ljepoti, što mi sja u stvorenom svemiru, toj savršenoj harmoniji i ljepoti. U svojoj duši nosim tek jedan osjećaj za Boga, a taj je, da Mu se cijelim žićem i bićem klanjam«.

Iz katoličkog svijeta

FRA MIHAJLO RANDOLWH, mladi benediktinski klerik opatije Prinknash u Engleskoj, ušao je kao 19-godišnji mladić prije dvije godine u benediktinski red protiv izričito izjavljene volje svoje majke. On je odbio da primi iznos od 13.500 funti sterlina, koji mu je majka ostavila u nasljedstvo pod uvjetom, da napusti samostan.

U AFRIČKOM GRADU KISANTU tamošnji katolički sveučilišni centar »Lovanium« imao je školske godine 1950.-51. ukupno 140 slušača. Od ovih 34 slušača su pripadali pripravnom tečaju, 33 tečaju za liječničke pomoćnike, 6 tečaju za bolničare, 37 tečaju za agronomske pomoćnike i 30 tečaju za administraciju. Studij na ovom sveučilišnom centru traje 3 do 5 godina. Predviđa se, da će se 1953. moći otvoriti viši tečaj medicine, koji će davati liječničke diplome.

U JAPANSKOM GRADU OSAKA, a u tamošnjoj salezijskoj školi, 94 đaka su na Božić prošle godine primili sv. Krštenje. Na taj način skoro svi đaci ove salezijanske škole su sada katolici.

SVETI OTAC PIJO XII. primio je utorak 12. veljače u svečanu audijenciju Dr. Gonzala Restrepo Jasamila, ministra vanjskih poslova američke republike Kolumbija.

KARDINAL NIKOLA CANALI na svečan način je 12. veljače o. g. blagoslovio novu emisionu postaju radio Vatikana. U ovoj postaji je instaliran novi odašiljač za kratke valove jačine 50 Kw.

ODLUKOM SVETE KONGREGACIJE OBREDA od 11. siječnja o. g., potvrđenom od strane sv. Oca, odobreno je, da se kroz daljnje tri godine, a prema nahođenju mjesnih biskupa, može služiti Uskrsno Bdijenje t. j. služba Velike Subote po novom obredniku noću između Velike Subote i Uskrsa. Vrijeme obreda mora započeti tako, da početak sv. Mise dođe oko pola noći. U osobitim slučajevima i radi važnih razloga biskupi mogu dati odobrenje, da se služba Uskrsnog Bdijenja po novom obredniku služi na Veliku Subotu u večer, ali tako, da u nijednom slučaju ne započne prije 20 sati.

U AUSTRIJSKOM GRADU SIDNEY-u održat će se 1953. nacionalni austrijski Euharistički Kongres na uspomenu 150. godišnjice služenja prve sv. Mise na području ovoga kontinenta te na uspomenu 25. godišnjice međunarodnog Euharističkog Kongresa održanog 1928. u Sidney-u, kao i na uspomenu 25. godišnjice osnivanja Društva Presv. Imena Isusova u Australiji. Prvu sv. Misu na australijskom kontinentu služio je prije 150 godina irski svećenik Jakov Dikson, koji je od strane engleskih vlasti bio deportiran u Australiju.

KATOLIČKI BISKUPI U INDIJI objavili su pastirsko pismo, u kojem zauzimlju najenergičniji stav protiv uvedenju t. zv. kontrole poroda. »Sredstva, koja se hoće propagirati katolici ne mogu podržavati. Katolici moraju znati, da nitko nema prava uništiti ljudski život; nikakvo dokazivanje ne može opravdati takvo zlo djelo«.

Msgr. NORMAN GILROY, kardinal nadbiskup Sidney-a, objavio je, da je 29. studenoga završen diecezanski proces za beatifikaciju Marije Mc Kilop, u redovništvu majke Marije od Križa, utemeljiteljice reda sestara Sv. Josipa od Presv. Srca. Marija Mc Killop je rođena u Melbournu 1842, a umrla je u Sidney-u 1909. Spisi procesa su poslani u Rim. Majka Marija od Križa će biti prva svetica, koja je rođena u Australiji.

MEĐUNARODNA KATOLIČKA KARITATIVNA KONFERENCIJA je ustanovljena u Rimu kao međunarodni organ katoličkih nacionalnih dobrotvornih organizacija. Ovoj konferenciji su pristupile nacionalne katoličke dobrotvorne organizacije iz Austrije, Kanade, Danske, Francuske, Njemačke Italije Luksemburga, Holandije Portugala, Sjedinjenih Američkih Država i Švicarske. Delegati iz Belgije su prisustvovali kao promatrači. Međunarodna katolička karitativna konferencija ima za svrhu suradnju i koordinaciju dobrotvornog djelovanja svojih članova ostavljajući im punu nezavisnost u radu.

U AMERIČKOM GRADU Dubergye Jowa na svečan način je otvoren zavod oo. Dominikanaca za bogoslovne nauke.

U CAMPO GRANDE, brazilijanskom gradu, Msgr. Antonio Capelo je blagoslovio temeljni kamen novog katoličkog sveučilišta »Sv. Ivana Bosco«, kojim će upravljati oo. Salezijanci. Blagoslovu temeljnog kamena je prisustvovao guverner države Grosso, predstavnici vlasti kao i mnoštvo prijatelja, dobročinitelja i ostalog naroda.

KOLIKO IMA KRŠĆANA U IZRAELU? Statistike, publicirane od izraelske vlade o stanju religija u Izraelu, nisu još toliko pouzdane da bismo mogli imati jasnu sliku o broju kršćana u novoformiranoj državi. Prema jednoj statistici izraelskog ministarstva bogoštovlja od 1949 g. u Izraelu bilo je: katolika 4113, maronita 962, siraca 11, grko-katolika 11544, u svemu katolika 16.630. — Pravoslavaca je prema istoj statistici bilo 11764, protestanata 985, neodređenih 2936. — u svemu svih kršćana 32.315. Međutim najnovije statistike daju ponešto izmijenjenu sliku. Statistika iz 1951. g. govori o: 12.000 pravoslavaca, 13.000 grko-katolika, 5000 rimokatolika, 2000 maronita, 1000 protestanata, 600 kopta i 400 drugih, u svemu 34.000 kršćana. Prema ovoj statistici kršćani su nešto porasli a porasli su naročito u odnosu na muslimane. Međutim ovaj porast ima se pripisati migraciji, jer je poznato, da sadašnja vlada u Izraelu nerado gleda i ne trpi eventualne židovske obraćenike na kršćansku vjeru. Takvima se čak onemogućava daljnji boravak u zemlji.

AFRIČKA DRŽAVA TANGANYKA pod utjecajem katoličkih misija sve veću brigu posvećuje razvitku školstva. Još prije nekoliko godina u ovoj državi nisu uopće postojale državne škole, a sada se predviđa, da će do 1956. g. država otvoriti 200 škola. Katolički vjeronauk se predaje ne samo u vjerskim, nego i u državnim školama.

ELEONORA FARJEON, poznata engleska književnica i glazbenica, obratila se je na katolicizam. Ona se je u svome književnom radu istakla pisanjem knjiga za djecu.

U HONGKONGU umro je biskup Enrico Valtorta. Upravljao je svojom biskupijom 44 godine, a sav svoj život posvetio je misionarskom radu među Kinezima. Bio je rodom iz Italije.

— U MEKSIKU je održan katolički socijalni tjedan. Raspravljalo se o pitanju katoličkih slobodnih škola te o položaju najamnih radnika.

GODIŠNJA SKUPŠTINA biskupskog katoličkog vijeća u njemačkom gradu Paderbornu donijela je zaključak, kojim se traži zakonsko uređenje prava roditelja na slobodni školski odgoj njihove djece.

— »CATHOLIC DIRECTORY«, službeni godišnjak Katoličke Crkve u Engleskoj objavljuje, da u Engleskoj ima 2,837.700 katolika. Prema lanjskoj godini porast katolika iznosi 25.100 osoba. Ovi se brojevi zasnivaju na župničkim izvještajima i odnose se samo na one katolike, koji redovno posjećuju nedjeljnu sv. Misu. Najveći porast katolika je zapažen u biskupiji Westminster, koja sada broji 345.000 katolika. U biskupiji Birmingham 1949. g. bilo je samo 5.400 katolika, a sada ih ima 23.450. Prema istom »Catholic Directory« u cijeloj Engleskoj ima 2.867 katoličkih crkava i javnih kapela te 911 privatnih kapela. U Engleskoj postoji 1.488 katoličkih pučkih škola, koje posjećuje 424.935 učenika i učenica, 592 srednje škole s 100.452 đaka te 39 stručnih škola. Svjetovnih katoličkih svećenika ima u Engleskoj 4.237, a redovnika svećenika 2.447.

STUDENTSKA MISIJSKA LIGA u Sjedinjenim Američkim Državama održat će svoj XIV. godišnji kongres na sveučilištu Notre Dame od 21. do 24. kolovoza o. g.

155 MILIJUNA DOLARA morat će skupiti mala grupa engleskih katolika za uzdržavanje svog katoličkog školstva. U istinu velika žrtva.

MALA KNEŽEVINA LUKSEMBURG ima ukupno 290.000 stanovnika, od kojih 283.000 katolika. U Luksemburgu postoji jedna biskupija, a ima 785 katoličkih svećenika, od kojih njih 527 radi u duhovnoj pastvi, a 424 u misijama. Katolički dnevnik »Luxemburger Wort« ima 60.000 primjeraka naklade.

SELO JAVIER, rodno mjesto sv. Franje Ksaverskog, ima zavod za isusovački svećenički naraštaj i centralnu kuću nove ženske misijske »Kongrecije Isusa Krista«, koja je kongregacija utemeljena 1944. Misionarke ove kongregacije svršavaju sveučilišne nauke i kao takve onda odlaze na rad u misije.

Č. S. KAROLINA MARIJA

Dne 22. veljače ove godine pokopana je na Mirogoju Ana barunica Melissari, časna majka i glavarica naših Sestara od Pohoda iz samostana i kapele Corpus Domini na Trešnjevki. Ova je kapela poznata vjernicima grada Zagreba, koji tamo odlaze da obave od sata do sata adoraciju pred svakodnevno izloženim Svetootajstvom. Pokojnica je bila središte tamošnjega samostanskog života i kroz godine vodila težku brigu oko uređenja i opstanka tamošnje redovničke obitelji. Rođena je 1889. u Firenci i budući da je rano izgubila majku, dade je otac na odgoj u samostan Sestara od Pohoda u Turnfeldu kod Insbrucka. Red Sestara od Pohoda osnovao je veliki svetac Crkve katoličke sv. Franjo Saleški, a pomagala mu je kod toga sv. Ivana Franciska Chantal.

U krilu toga Reda nikla je i procvala velika svetica odabranica Presvetoga Srca Isusova sv. Marija Margareta Alacoque. Može se doista reći, da je za duhovni život Crkve u 17. i 18. vijeku sv. Franjo Saleški ono isto, što je sv. Franjo Asiški za duhovni život Crkve 13. vijeka. To je sve saznala i promatrala u godinama odgoja i školovanja naša pokojnica, pa nije čudo, što se oduševila za takve ideale i odlučila da iza svršenog školovanja ostane u samostanu Sestara od Pohoda kao redovnica. Međutim, Pravilo toga reda prema davno iskušanoj mudrosti Crkve, ne dopušta, da učenica odmah iza školovanja ostane u samostanu, nego se mora vratiti svojoj kući i od kuće nakon određenog vremena smije moliti da bude primljena u samostansku kandidaturu. Naša Ana Melissari došla je dakle kući u Firencu, a otac, da je odvrati od njenih namjera, pošalje je u Englesku, gdje će mu kćerka u vrtlogu svijeta i otmjenog društva zaboraviti svoje »nezgodne sanjarije«. Ipak, ni potpune dvije godine provedene u Engleskoj po programu brižnog oca nisu mogle pokolebati čvrstu volju za potpunom službom Božjom, koju je u srcu nosila mlada barunica. Otac morade popustiti, i tako naša Ana Melissari stupi u samostan i postade odličnim članom svoje redovničke provincije. Razvila se u intelektualku posve evropskog formata, ali i u revniteljicu duha Ljubavi Božje, kao što ga je u svojoj francuskoj domovini i svemu svijetu ostavio u baštinu veliki Svetac Utemeljitelj. Putem velikih žrtava blagosti i ljubavi došla je i u našu domovinu, te ovdje razvila zamjeran rad unutar svojih mogućnosti. Već od početka pobolijevala je od emfizema pluća, dok je ta bolest potpuno ne prikova na postelju i zada joj smrt u noći 21. veljače o. g.

Nepoznata i tuđinka razvila je neprocjenjivi rad revnosti i ljubavi Božje u našem bijelom Zagrebu i našoj domovini, pa je našla svoj pokoj na našem Mirogoju. Počivala u miru Božjem!

PIJO XII. O DOKAZIMA ZA BOŽJU OPSTOJNOST U SVIJETLU MODERNIH PRIRODNIH ZNANOSTI

(Svršetak sa strane 3.)

Ova nas činjenica sili na pomisao: ako današnji kozmos, pun pokreta i života, ne može, kao što smo vidjeli, imati razloga svoga bivstva u sebi, u toliko manje nam može to pružiti onaj kozmos, iznad kojega će na svoj način smrt raširiti svoja krila.

u prošlosti

Sada bacimo pogled na prošlost. U koliko idemo natrag, materija nam se pokazuje sve bogatija slobodnom energijom, ukazuje nam se kao pozornica velikih kozmičkih poremećaja. Na taj način nas upućuje na to, da je materijalni svemir nekada započeo snabdjeven velikom obilnošću energetskih rezervi, koje ne možemo ni zamisliti, pak da se je snagom ovih energija, u početku vrlo brzo, a poslije s rastućom sporošću, razvijao do današnjeg stanja.

Na taj način sama po sebi nam se nameću ova pitanja:

Je li nam znanost u mogućnosti kazati kada se je zbio ovaj snažni početak kozmosa? I, kakvo je bilo prvotno, primitivno stanje svemira?

Najglasovitiji stručnjaci atomske fizike u suradnji s astronomima i astrofizičarima podrudili su se, da bace svijetlo na ova teška, ali isto tako zanimljiva pitanja.

— U HOLANDSKOJ NADBISKUPIJI UTRECHT broj kandidata za svećenička zvanja je toliko povećan, da je nadbiskupija, prema izjavi nadbiskupa koadutora primorana graditi novo biskupsko sjemenište.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Franjo Grundler, kanonik Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekov nog računa uprave lista: 401-963.312.— Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 11. SVIBNJA 1952. BROJ 16. i 17.

»Trebalo je, da Krist trpi i uskrsne iz mrtvih i tako uđe u svoju slavu. Aleluja« (Luk 24, 46).

Iz Aleluja današnje sv. Mise.

ZNAČAJ NIKODEMOV

(Iv. 3, 1—21.)

Kad se Isus pokazao u Jerusalemu u vrijeme vazmenih svečanosti, svi su Ga zapazili kao svijetli meteor na nebeskom svodu. A kako bi drukčije moglo biti. On je učinio nešto nečuveno. Bio je uzbuđen zbog oskvrnuća hrama. Trgovci su i mjenjači svojim cjenjkanjem podigli buku, koja je doprla i u tiho svetište hrama. To je sablažnjavalo mirne molitelje i pobožne hodočasnike. Zato u pravednoj srdžbi Učitelj iz Nazareta pograbi bič i izagna iz hrama trgovce i godišnje sajmare.

Snažno je djelovao ovaj čin, kojim je Mesija prvi puta pokazao svoje dostojanstvo i snagu Bila su Ga puna usta naroda. Svećenici su prosvjedovali. Osjećali su se posramljenima, što su dopuštali ovu sramotu u svetom mjestu. Zar da bude sveti Božji hram godišnje sajmište? Zato, da od toga visoke svote novaca teku u džep velikog svećenika. Plaćali ih trgovci i kupci. I osim toga su sada mnogi jednostavni ljudi vjerovali, da su vidjeli čudo, koje je učinio Isus, kad je očistio hram.

No Krist se ne obmanjuje. Njega ne zasljepljuje ni burno oduševljenje naroda ni tiho, zanesenjačko obožavanje. On gleda »te vjernike« u dušu i opaža njihovu površnu vjeru; i to vjeru, koja se samo izvana oslanja na čudo. Zato se ne približava onima, koji tobože vjeruju. On se njima ne povjerava, kako značajno govori i Sv. Pismo.

Nastupila je noć. Isus se povukao. Tada netko plaho pokuca na Njegova vrata. Gospodin mu otvori. Tko to stoji pred Njim? Nevjerojatno je, da je to jedan farizej! Jedan pismoznanac! Jedan viječnik Velikog vijeća! Zbunjeno gleda. Na njemu nema farizejske oholosti. Izgleda da je jednostavan i pošten čovjek. Nije nikako čvrst poput pećine. Tjeskobom mu je ispisano lice.

Ovaj se kasni posjetilac zove Nikodem. On je jedan od onih mnogih, koji su vjerovali, jer su vidjeli čudo. On je rekao, vođen zdravim razumom: »Nitko ne može činiti takva djela, kakva čini Isus iz Nazareta, ako Bog nije s njime. Očevidno je, da je Bog s Isusom iz Nazareta. Zato moram vjerovati Njegovim riječima i Njega slijediti«. Njemu ne da njegova savjest mira. On mora poći k Isusu, da si o tom stvori jasno i istinito uvjerenje.

Ali Nikodem je u tjeskobi radi svojih drugova. Što će mu reći drugi pismoznanci i viječnici Velikog vijeća? U njima je toliko neprijateljstvo i tolika mržnja na Isusa, jer se taj strani Propovjednik usudio u hramu tako nastupiti, a da njih nije pitao.

Ipak je Nikodem došao. I već prvim riječima zasvjedočuje svoju vjeru: »Rabi! Znamo, da si učitelj od Boga došao, jer nitko ne može ovih čudesa činiti, koja Ti činiš, ako Bog nije s njime«.

Spasitelj prima kasnoga gosta veoma prijazno. Sigurno je, da taj viječnik nema one vjere, koju traži Mesija. Za njega je Isus samo čudotvorac, čovjek, u komu Nikodem ne prepoznaje Boga; on je samo prorok kao što su i drugi. Ali ipak su njegove riječi ozbiljne. Zato ga Isus ne odbija. Tinjajući stijenj On ne gasi.

Spasitelj i Njegov ugledni učenik sjedaju. Mladi Učitelj prima u svoju školu staroga pismoznanca. U noćnim satovima sije veoma čudesno sjeme.

Spasitelj cijeni dobru volju ovoga muža. On znade, da je njegova duša spremna za ulazak u mesijsko kraljevstvo. On osjeća, da mu gori na ustima pitanje: »Gospodine, što mi je činiti, da uđem u Tvoje kraljevstvo«? Zato mu ide ljubazno ususret i reče: »Zaista, zaista ti kažem: Ako se tko ne preporodi, ne može vidjeti kraljevstva Božjega«.

Kako li to svečano zvuči: »Zaista, zaista ti kažem«. U tim riječima leži dostojanstvo Sina Božjega, koji je prije nekoliko sati kao sudac izagnao oskvrnitelje iz hrama. Riječi su Isusove ubole u srce farizeje. One su razbile njihovu oholost. A Nikodemu su rekle: »Ti si mudar, ti si vjeran zakonu, ti poštuješ Jehovu (Boga) i hram. Tako je pravo. Ali to sve nije dosta, da uđeš u kraljevstvo Mesijino. Moraš postati novim čovjekom. Duša ti se mora s temelja preobraziti, mora postati nova«.

To je Nikodemu neshvatljivo. On je mislio, da je najviše, što mora činiti, to, da primi novu nauku. Ali preporoditi se? Jedan pobožni, zakonu vjerni farizej mora se ponovno roditi. To on ne razumije. On ne ide dalje od slova zakona i reče Isusu: »Kako se može ponovno roditi čovjek, koji je gotovo starac? Zar on može ponovno ući u krilo materino i roditi se?«

Nikodem toga ne razumije. Ali, jer to Gospodin govori, on vjeruje da je tako. On prima ponizno duhovni krst. Voda je nešto izvanjsko. U tom času silazi u njegovu nutrinju Duh Božji i daje mu novi, viši život. Diže ga iz onoga, što je tjelesno, iz zemaljskoga života u život milosti i Božjeg posinaštva. On ne vidi Duha Božjega; ne vidi, otkale dolazi i kamo ide. A ipak djeluje u duši. Čovjek to osjeća u svojoj sreći.

Nikodem se bori. Na njega snažno djeluje ova novost, koju je čuo. I tjeskobno pita: »Je li to moguće?« No, on to može razumjeti. On je pismoznanac. On mora znati, da je Duh Božji već mnogo velikoga učinio u njegovu narodu. On je na pr. rasvjetljivao i jačao srca proroka. On mora to znati iz Sv. Pisma, da su proroci prorekli duhovno krštenje po Mesiji (Jer 31, 33; Ez. 36, 35; Zakon 13, 1). Zato mu i reče začuđeno Gospodin: »Ti si israelski učitelj i zar to ne razumiješ?«

Nikodem šuti. Više ne protuslovi. Ovo je veliko novo osvojilo njegovu dušu. On misli i misli. Mnoga mu je duboka riječ rečena one noći. Svijetlo iznad svijetla preplavilo je dušu ovoga valjanoga čovjeka. On se dijeli od Spasitelja kao Njegov prijatelj.

Nikodem je Spasiteljevo prijateljstvo sačuvao. On je na Njegovoj strani, kad veliki viječnici nad Njim lome štap i proklinju Njegove pristaše. On prkosi oluji mržnje. On pozivlje Kristove neprijatelje na razmišljanje riječima: »Da li naš zakon osuđuje čovjeka, ako ga prije ne sasluša i ne dozna što čini?« (Iv 7, 51).

A kad je Krist bio podignut na križ, nalazimo Nikodema među ono malo vjernih ljudi, koji se brinu za grob Kristov. Kasnije je on stup mlade kršćanske općine. Odbacio je polutanstvo i uobraženost, novac i čežnju za uživanjem i slijedio ponizno, djetinje i odano vjeru Kristovu.

MAJKO, ZA TE

Šuma lista,
Cvijeće cvate.
Sve se blista,
Majko, za Te!

Potok tiše
Sad mrmori;
Lahor njiše
List u gori.

Ševa pravi
Sebi gnijezdo.
Pjesmom slavi
Tebe, Zvijezdo!

Biser rosa
Sja u travi.
Zviždук kosa
Tebe slavi.

Drhtaj hvoja,
Šapat lista,
Pjesma moja:
Tebi, Čista!

Sve ljepote,
Maj što prate,
Sve krasote:
Samo — za Te!

Ružo otajstvena

Cvijeće ovoga proljeća, koje je na zemlji, kiti Božji žrtvenik, kiti Tvoju sliku, Ružo otajstvena. Molitve naše nižu se u čislu oko Tebe, Najljepša. Radosti naše i boli naše uzdižu se Tebi u rasplamsaloj čežnji, da nas privineš svome Srcu, da počinemo na Tvome krilu. Grešni smo ljudi i nikada ne bismo bili dostojni zazvati Tvoje sveto Ime, da Sin Tvoj nije podnio za nas najtežu žrtvu i umirući na križu ostavio nama Tebe za zaštitnicu, za utjehu, za Majku našu. Ti poznaješ naša srca, razumiješ naše težnje i borbe. Ti blagoslivlješ naša nastojanja, da se približimo Tebi i Spasitelju svome. Ti nas jačaš, kada smo slabi, pridižeš, kada smo pali. Ti ovijaš naše rane, vraćaš osmijeh na drhtave usne. Ti zoveš nas, djecu svoju, da podignemo hram u duši svojoj Onome, koji je Istina, Put i Život. Ti pružaš ruke da privučeš lutaoce, umorne od mnogih tegoba puta. Ti ukazuješ jednima mira i ljubavi vječiti izvor dobrote. Ti zoveš sve, moćne i nejake, bogate i sirote. Za sve nas granulo je sunce uskrsnog jutra. Za sve nas zriju neprolazni plodovi dragocjene Isusove Krvi.

Ružo otajstvena, mi dolazimo Tebi sa svim svojim slabostima, sa svim svojim prošnjama. Neka se vine Tebi živa molba iz dubine srca, da ostanemo Tvoji čitava svoga života, Tvoji u dobru i zlu, pod suncem i u olujama. Tvoji pod križem i u uskrsnuću, u vječnosti.

ZAR ZBILJA NEMA BOGA?

Često čujemo ovaj prigovor: moderna prirodoslovna znanost proučila je svu prirodu; njeno rudsko, njeno bilinsko i njeno životinjsko carstvo, pa nije nigdje našla Boga.

Odgovor: Ja sam s najvećom pomnjom pretražio moju džepnu uru, i kraj najbolje volje nisam u njoj našao urara. Pa ipak znam stalno, da postoji urar, koji je tu moju uru načinio.

Urarevo djelo dokaz je, da urar postoji. Božja djela su dokaz, da Bog opstoji.

ŠTO BOG HOĆE, A ŠTO DOPUŠTA

Na svijetu se ništa ne događa bez Božje odredbe ili dopuštenja. Sv. Augustin kaže: U toku našeg života ništa se ne događa slučajno, svime ravna Bog. Na usta Isaije proroka veli Gospodin: Ja sam Gospodin i nema drugoga, tvorac svjetlosti i stvoritelj tmine, donosilac mira i stvaratelj zla. Prorok Amos pita: Dolazi li nesreća, a da je nije poslao Gospodin? A mudri Sirah dodaje: Sreća i nesreća, život i smrt, siromaštvo i bogatstvo dolaze od Boga.

Možda ćeš kazati, da to, istina, vrijedi za smrt i bolest, za zimu i vrućinu i za sve pojave, koje nastaju u prirodi, koja nema slobodne volje, ali ne vrijedi o stvarima i događajima, koji ovise o slobodnoj volji čovječjoj. Jer ako netko o nama zlo govori ili nas zlostavlja, kako možemo u tom vidjeti volju Božju, kad znamo da Bog takva djela zabranjuje? Takve dakle slučajeve možemo da pripišemo jedino ljudskoj volji ili neznanju i zloći, a ne Bogu. No Bog sam govori jasno i nedvojbeno i o takvim slučajevima, a Njegovoj svetoj riječi moramo vjerovati, da se kod svega toga, što se čini da je prepušteno slobodnoj volji čovječjoj, ipak ne događa ništa bez Božjeg dopuštenja. Židovi su bili skloni da svoje ropstvo pripišu nekom drugom uzroku, a ne volji Božjoj, pa ih prorok Jeremija opominje: Tko smije reći, da se nešto događa bez Božje zapovijedi, i da dobro i zlo ne dolazi iz ustiju Svevišnjega.

Zato kad nam netko povrijedi dobar glas, kad nas zlostavi ili na drugi koji način škodi, moramo to sve da pripišemo volji Božjoj. Božja je to ruka, koja nas je pohodila, sve je to djelo Njegove providnosti.

No možda ćeš prigovoriti: Ta sva su ta djela grešna, pa kako ih može Bog htjeti, kako može imati u njima dio? Ta Bog, koji je sama svetost, ne može ipak imati s grijehom ništa zajedničko. Na to odgovaramo: Kod svakog zlog djela treba razlikovati dvije stvari: prvo sam čin ili izvanjske kretnje i drugo zabludu volje, koja se okreće od Božjeg zakona. Udari li te netko ili te okleveće, treba da razlikuješ prvo pokrete ruke i jezika i drugo da te time popravi. Ta nakan Božja nakanu, cilj, radi kojega su te kretnje izvedene. Kretnje nisu po sebi grešne i zato im može Bog biti uzročnik. On to uistinu i jest, jer nijedan stvor nema život i gibanja iz sebe samoga, nego sve to prima od Boga, koji djeluje u njemu i po njemu. Zla pak nakana sva je djelo zle čovječje volje, i ona jedina sačinjava u djelu ono, što je grešno. U zloj nakani Bog nikako ne sudjeluje, no On ju dopušta, da slobodnoj volji ljudskoj ne nanese nikakve sile.

Izgubio si čast. Bog je htio, da ta dobra izgubiš, ali On nema ni najmanjeg dijela u grijehu klevetnika. Primjer će nam objasniti. Sudac osudi zločinca po zakonu na smrt Sada se desi, da je krvnik, koji ima da izvrši osudu, slučajno neprijatelj krivca, pa ga kod izvršenja osude vodi ne toliko dužnost, koliko mržnja i osveta, i tako je krvnik sagriješio time, što mrzi i što se osvećuje. Očito je, da sudac nema dijela na njegovu grijehu, jer ga kod osude nije vodila mržnja i osveta krvnikova, nego jedino pravda. Isto tako nema Bog nikakva dijela u zloj nakani klevetnika ili razbojnika, nego su te zle nakane osobna stvar dotičnih ljudi. Kako rekosmo, Bog hoće, da te ponizi, da te popravi. Ta nakana Božja pristaje Njegovoj beskrajnoj dobroti, i koju bi On mogao da izvede i na tisuću drugih načina, nema ništa zajedničkog s grijehom čovjeka, kojim se on poslužio kao svojim oruđem. Grijeh pak škodi samo onome, tko ga počini. Tako moramo uvijek razlikovati, što Bog po čovjeku čini, i za čim zla ljudska volja teži.

— **BENEDIKTINSKI REDOVNICI**, koji su se bili nastanili na Himalaji, da tamo nastave pružanjem tradicionalne pomoći nastradalima u snježnim mećavama, morali su po nalogu nove tibetanske vlade napustiti Himalaju.

Dugočasnost

Kad smo putovali dugim prugama: Zagreb — Split, Zagreb — Rijeka, a i duljim u stranom svijetu, imali smo prilike na drugima i na sebi promatrati, kako su dugi ti časovi putovanja. Naši suputnici, a i mi smo si prikraćivali dosadu time, da smo gledali sad na prozor, sad na sat, sad u vozni red, sad smo štogod čitali, a onda zijevali i zaspali. Kad smo se probudili, opetovalo se sve iznova. I kad se stigne do konačne stanice, osjeća se čovjek isprebijanim, umornijim, nego li da je radio ne znam kako teški posao.

Kad bismo zapitali pomorce, koji sate i sate vise na ogradi palube svoga broda i gledaju uzburkano more, da li im je dugočasno, oni bi se začudili nad tim pitanjem. I ovčar ne zna za dugočasnost, a dane i dane čuva svoje stado od ranog jutra do zapada sunca. I ne pozna druge izmjene nego samo sjaj sunca i oblačno nebo, padanje kiše i puhanje vjetra, toplo i hladno vrijeme.

U prirodi nema dugočasnosti, i stvorovi u njoj ne znaju za nju. Rodi nije dugočasno, premda sate gleda u baru, ne bi li našla svoj plijen. Ni sovi nije dosadno, koja žmirka cijele dane u šupljem drvetu. One ispunjavaju svoju životnu zadaću po zakonima, koji su im dani, i u tom nalaze svoje zadovoljstvo.

Dugočasnost je bolest, koju imadu samo ljudi, i to bolesni ljudi ili barem koji pobolijevaju. Na zdravoj ljudskoj naravi ona ne postoji.

Što je dugočasnost? Zar nezaposlenost? To nije dosta. Danguba i nezadovoljstvo sa samim sobom, sa svojim poslom ili svojim neradom? Sve to nije dosta. Dugočasnost je neprijatnost nad sadanjim našim položajem; nezadovoljstvo i ljutnja nad sporošću, kojom nam prolazi vrijeme; lijenost i uznemirenost nad neradom; svjedočanstvo siromaštva za naš mršavi duhovni osjećaj. Dugočasnost je bolesno dijete svijeta, uzeto na svim svojim udovima i puno nervozne zlovolje, jer imade bolesnu krv, koja mu ključa u žilama.

Dugočasnost je razmaženo dijete, koje pod uplivom svoje nerazborite voljice dodijava sebi i drugima. Dugočasnost je besposleno dijete, uvela biljka ispod stakla kulture. Ona se ne nalazi u prirodnom jednostavnom načinu života. Ona često izvire iz besposličenja, koje zamara čovjeka, čija nutarnja praznina ne trpi ni neprestanih promjena ni napinjanje duha izvanjskim poslovima. Često već i djeca pate na dugim časovima, kad govore: »Majko, ja ne znam, što bih počeo«. To se teško nađe kod seoske djece, koja su od najranije mladosti pritegnuta na ozbiljne gospodarske poslove.

Trgovac ili industrijalac, koji je od ranoga jutra do kasne večeri zaokupljen svojim mnogobrojnim poslovima i brigama, da mu uspije njegovo preduzimanje, ne zna, što je dugočasnost. Oni za to nemaju vremena. Pa za nju ne zna ni naučenjak, čovjek znanosti, koji se zadubljuje u teška i važna pitanja svoje nauke. Takvi poslovni i učeni ljudi nemaju vremena ni na bolesničkom krevetu da si dugočase, jer i onda misle na svoje poslove i kombiniraju, kako će raditi, kad ozdrave. Njih goni uvijek naprijed uspjeh, za kojim čeznu u svojem poslovanju.

Ako je nekom urođena u naravi ili uzgojem stečena dugočasnost, lako je unosi ne samo u svoje svakodnevne poslove, nego i u svoju obitelj. Teško je takvoga pokrenuti, da to svladava.

U kršćanskoj vjeri imade takvih sredstava obilno. Jedno vrlo uspješno takvo sredstvo jest ono, koje se temelji na kršćanskoj nauci: da smo neprestano u prisutnosti Božjoj. Da moramo imati neprestano Boga pred očima i u srcu. Poštivati Njegovu nepojmljivu dobrotu i mudrost. Primati od Njega pobude i milosti. Pa i onda, kad nas snađu trpljenja, treba ljubiti Njegovu ruku, koja nas je udarila. U kršćanskoj ustrpljivosti posjedovat će djeca Božja svoje duše i žalac dugočasnosti ne će ih raniti.

Drugo je kršćansko sredstvo strah pred grijehom, kojega sa sobom donosi lijenost. Ona nije samo grijeh, nego je majka mnogih grijeha.

Treće je sredstvo: treba imati na pameti, da je vrijeme dobro Božje, i tko je izgubio vrijeme, izgubio je to dobro, u kom je mogao učiniti neizmjerno mnoga dobra za sebe, za drugoga i za čast Božju.

Uza sve to se teško dade odstraniti dugočasnost. Treba često posegnuti za jačim sredstvima i većom mjerom. I to baš zato, jer su njezina djeca mnogobrojna, a to su: zlovolja i malodušnost, obijest i srdžba, zavist i svađa, bijes i naglost, osiromašenje i pad u bijedu i očaj.

Stoga dugočasnosti treba suprotstaviti rad i molitvu, jer su to dva nepogrešiva sredstva za pravilan kršćanski samouzgoj. Moli i radi je zlatna lozinka, koja se mora upotrebiti protiv svakom zlom duhu. Rad očeličuje tijelo i duh. Čini ih zdravima i mladenačkima. Ali rad mora biti reguliran tako, da je molitvom na Boga upravljen. Neka bude Bogu prikazan kao slobodna žrtva, koja ne očekuje svoju potpunu plaću ovdje na zemlji, nego u vječnom nebu.

BOGORODICA FIRENTINSKOGA SLIKARSTVA U XIII. STOLJEĆU

Stare firentinske slike Bogorodice su sigurno postale pod uplivom sijeneške umjetnosti Guida i Duccia. Coppo Marcoaldo iz Firenze je radio u Sijeni. Njegova Bogorodica iz 1261. godine u tamošnjoj crkvi Službenika dokazuje, da je njemu još trebalo, da se uči od Guida. Cimabue i Giotto su isto tako stajali pod uplivom Guida sijeneškoga, ako možda i nesvijesno, barem u onom, što se odnosi na nutarnje oživljavanje prikazbe među Majkom i Djetetom.

Cenni Pepi Cimabue (1240. — 1302.) naslikao je prilični broj Bogorodica. One najranije u firentinskoj akademiji i u asiškoj crkvi svete Klare još ukočeno djeluju. Već su zahvalnije one, koje potječu iz crkve svetoga Franje u Pisi, a sada u Louvreu, i iz crkve svetoga Križa u Firenzi, a sada u narodnoj londonskoj akademiji. No na najvišem stepenu stoji njegova Bogorodica na prijestolju sa svetim Franjom u dolnjoj crkvi svetoga Franje u Asisiju. Neosporivo pokazuje na sijeneški uzor na ovoj slici na ljep pokret Djeteta prema Majci, tako isto i držanje anđela, koji okružuju prijestolje.

Giotto Bondone (1267. — 1337.) na slikama svojih Bogorodica pokazuje prema vremenu nastajanja rastuću nutarnju živahnost. Svečanom veličajnošću nosi Marija na slici u firentinskoj akademiji Dijete, koje blagoslivlje. Sveci, koji se skupljaju oko prijestolja, osobito oba anđela, koji naprijed kleče s posudama cvijeća, odmah sjećaju na Martinijevu sliku na ljepu u Sieni. Na drugima slikama Bogorodičinim Djetešce ili tura prst u usta ili živahno hvata za Majčinu koprenu ili veselo sa smiješkom promatra Djevicu. Osobitost je kod Giottovih Bogorodica bijela povezača svezana oko brade.

Među najbolje Giottove učenike pribrajaju se Tadija Gaddi (1309. — 1356.) i njegov sin Anđeo Gaddi (1333. — 1396.). Tadija je dugo vremena radio po sijeneškoj pokrajini, Njemu se izvanredno dopadao predmet, koji prikazuje, gdje se Isus igra s ptičicom, te ga je slikar preuzeo i prenesao na svoje slike Bogorodica, koje inače ne pokazuju napredak. Ovaj je predmet upotrebio i Anđeo, ali on postavlja Isusu u ruku i cvijet.

Idem k Onome, koji me posla

Dovršeno je djelo spasenja i Ti se, Isuse pripremaš na svoj odlazak sa zemlje. Još malo i vratit ćeš se u slavu nebeskoga svoga Oca, a Duh Sveti doći će da nas tješi i da nas vodi na našem putu. Kako da Ti hvalimo, Isuse, što si postao čovjekom i otvorio nam nebesa? Kako da veličamo ljubav i žrtvu Tvoju? Kako da dočekamo, ponizni i sretni, Utješitelja, kojega nam šalješ? Pred križem Tvojim, kojega je ljubav usadila u našu zemlju, mi se klanjamo Tebi, svome Spasitelju. Otkupljeni Tvojom mukom i smrću, podižemo svoj pogled do Tebe, koji si strpljivo i ponizno nosio jaram naše krivnje, breme naših grijeha. Znademo: Ti odlaziš, a u velikom Otajstvu svoje ljubavi ostaješ s nama, po milosrđu, koje nismo zaslužili, a kojemu nema kraja.

Očistimo srca naša, da primimo Duha Svetoga, koji dolazi. Satrimo Njegovom pomoću zlo, koje drijema u nama i pokušava da nas udalji od Tebe, Svemogući. Neka kraljevstvo Tvoje bude u nama, Isuse, i neka se u sve vijeke sveti Ime Tvoje.

KATOLIČKE MISIJE u Mozambiku uzdržavaju 60 pučkih škola, 7 srednjih i stručnih škola te 6 dispanzera.

Odalečuje li znanost od Boga?

Nedavno je jedna suradnica časopisa »ECCLESIA« stavila neka pitanja profesoru **Charles Richet-u**, članu medicinske Akademije u Parizu. Evo što joj je on odgovorio:

— Pitate me, da li znanost odalečuje od Boga? Prije svega treba se osloboditi antropomorfnih pojmova i ne predstavljati sebi Boga pod čovječjim oblikom kao nekoga starca s bijelom bradom, nego bolje kao Počelo, kao više Biće, koje sebi pravo ne možemo zamisliti. Mojih pedeset godina ozbiljnog biološkog studija, odbacivši sve predrasude, dovelo me nakon tolikih drugih učenjaka i odličnih filozofa, kao što su Bergson, Charles Nicolle, Leconte du Noy, Rouvier, da drugih ne spominjem — dovelo me, kažem, do ovoga zaključka i do ovoga neopozivog utvrđenja: **Stvaranje je izvršeno po prethodno utvrđenom planu; izvela ga je Sila i Um** (Inteligencija), **koja nadilazi sve, što mi sebi možemo predstaviti.** Besmisleno je također tvrditi, da je svemir nastao sam od sebe, kao i tvrditi, da mu nikad ne će biti kraja, dajući pojmovima ograničen i neograničen širi smisao, nego što im ga priznajemo. Nedavno sam ga opisao u **»Na početku bijaše inteligentna sila«**; transformizam, evolucionizam, zakon selekcije, nasljeđe, i svi otkriveni fiziko-kemijski zakoni, kao i oni, koji će se otkriti — ne mogu istumačiti ovoga čuda, što se zove ŽIVOT kao ni još većega čuda: uzdržavanje ili održavanje života.

Pitanje: — Prema tome je dakle biološka kao i atomska znanost prinuždena priznati neosporno posredovanje nadzemaljske znanosti, koja je stvorila ovaj život, čije tajne mi vjerojatno nikada ne ćemo upoznati?

— Bezuvjetno tako. **Bichat** je definirao život: borba protiv smrti. Ja ću još dodati: razumna borba svake naše stanice protiv smrti...

U daljnjem je razgovoru profesor Richet još dodao:

— Smrt je potrebna u svemirskom mehanizmu. Stvarateljica se narav ne brine za trajno održavanje pojedinca, nego za održanje vrste. (Kad bi pojedinci mogli izmaknuti smrti — uništili bi i vrste: davno bi zobi nestalo kao vrste, kad bi se konji umnažali, a ne bi izgibali.) Zapamtimo dobro ovu istinu: čovječanstvo je kao i astralni svijet imao početak — imat će dakle i svršetak. Kad će se ostvariti taj nestanak? Za godinu? Za sto godina? Za stotinu stoljeća? Toga nitko ne zna...

Ovo je samo jedno svjedočanstvo više u broju onih, što se svakim danom množe u naše vrijeme: da površno znanje odvodi od Boga, a duboko ili potpuno znanje privodi k Bogu.

PODLISTAK

DOPRINOS CRKVE ZA MIR

Povodom svetih Božićnih blagdana Sv. Otac Papa Pijo XII. uputio je svijetu preko radija poruku, u kojoj je, među ostalim, rekao:

»Mi vrlo dobro znamo, s kako prisnim zadovoljstvom i bezuvjetnom milinom Naša pobožna djeca uvijek slušaju glas zajedničkog Oca. Mi isto tako ne zaboravljamo, s kakvom nespokojnošću oni očekuju Njegovu riječ o velikom pitanju mira, koje uznemiruje srca, određenu i jasnu riječ, osobito o doprinosu Crkve za stvar mira.

Oni, koji krivo shvaćaju Crkvu, kao neku zemaljsku silu, kao neku vrst svjetske države, vrlo lako dolaze do toga, da i od Crkve traže, neka se odreče neutralnosti i neka se definitivno opredijeli za jednu ili drugu stranu. Ovo očekuju sasvim tim, što se kod Crkve ne može raditi o odreknuću političke neutralnosti s prostog razloga, što se ona ne može staviti u službu čisto političkih interesa.

Neka se ne misli, da je ovo samo igra riječi ili pojmova. Dosta je imati elementarno znanje o temelju, na kojem Crkva kao društvo počiva, da bi Nas se bez daljih tumačenja razumjelo. Božanski Spasitelj je utemeljio Crkvu, da bi preko nje saopćio svijetu svoju istinu i svoju milost sve do svršetka vremena. Crkva je Njegovo mistično tijelo. »Ona je sva Kristova, a Krist je Božji.«

Politički, a katkada čak i crkveni ljudi, koji bi htjeli od Kristove Zaručnice učiniti svoju saveznicu i sredstvo svojih nacionalnih ili internacionalnih političkih kombinacija, povrijedili bi samu bit Crkve, nanijeli bi štetu njenu bistvenom životu; jednom riječju, spustili bi je na nisku razinu, na kojoj se vode borbe za vremenite interese.

Tko bi dakle htio odvojiti Crkvu od ove neutralnosti ili vršiti na nju pritisak u pitanju mira ili pak umanjiti njeno pravo, da se slobodno odlučuje, hoće li se, kada i na koji način opredijeliti u raznim sukobima, taj ne bi olakšavao Crkvi njenu suradnju u djelu mira. Takvo opredjeljivanje sa strane Crkve, pa i u političkim stvarima, ne smije nikada biti čisto političko. Ono uvijek mora biti »sub specie aeternitatis«, u svjetlosti božanskog zakona, božanskog reda, božanskih vrednota i božanskih naredbi.

Nije rijedak slučaj, da čisto svjetovne sile ili ustanove napuste svoju neutralnost i da se opredijele danas za jedan, a sutra za drugi tabor. Crkva se drži daleko od sličnih promjenljivih kombinacija. Ako Crkva sudi, to ne znači, da je ona napustila neutralnost, jer Bog nije neutralan ni prema ljudskim stvarima, ni prema toku povijesti i radi toga ni Njegova Crkva prema svemu ovome ne može biti neutralna. Ako Crkva govori, to ona vrši svoju božansku misiju, koja joj je od Boga povjerena. Ako govori i sudi o dnevnim problemima, ona to čini u punoj svijesti, da, krepošću Duha Svetoga, unaprijed najavljuje presudu, koju će na svršetku vremena potvrditi i sankcionirati Njezin Gospodin i Glava, sveopći Sudac.

Takva je nadljudska uloga Crkve u političkim stvarima. Što dakle znači ona prazna fraza, da se Crkva mora odreći svoje neutralnosti?

Naprotiv postoje drugi, koji zahtijevaju neutralnost Crkve u interesu mira. Međutim, ni ovi nemaju pravu predodžbu o mjestu, koje zauzima Crkva u velikim svjetskim zbivanjima.

Crkva ne može pristati, da ona prosuđuje stvari po isključivo političkim mjerilima, ne može vezati interese vjere s ciljevima, koji su određeni isključivo vremenitim interesima, ne smije se izložiti pogibelji, da se s pravom posumnja u njen religiozni značaj, ne smije ni jednog časa zaboraviti, da joj njezino svojstvo predstavnika Božjeg na zemlji ne dopušta ni za jedan trenutak da ostane neutralna između »dobra« i »zla« u ljudskim stvarima. Ako se od Nje to traži, ona to mora odbiti, a vjernici s jedne i s druge strane, snagom svrhunaravne vjere i nade, moraju razumjeti i poštovati takav njezin postupak.

A sada, u čemu sastoji doprinos, koji Crkva može i mora dati stvari mira? Kakav će biti pravni naslov, kakva posebna narav ovog doprinosa?

Pravni naslov? Gledajte. Nigdje ga ne ćete naći tako jasnog i tako opipljivog kao pred betlehemskim jaslicama. Dijete, koje tu leži, vječni je Sin Božji, koji je postao čovjekom, a Njegovo je ime »Knez Mira«. Knez i utemeljitelj mira, takav je značaj Spasitelja i Otkupitelja cijelog ljudskog roda. Njegova uzvišena božanska misija se sastoji u učvršćenju mira između svakog pojedinog čovjeka i Boga, između samih ljudi i između naroda.

U slabosti Betlehemskog Djetešca je sakriveno sve veličanstvo i zadržana sila, koju samo ljubav zadržava, kako bi srcima ljudi dala sposobnost, da u njima cvate i da ostane mir i jakost, da pobjeđuju i rasprše sve ono, što bi moglo ugroziti sigurnost toga mira.

Ali Božanski Spasitelj je također nevidljiva glava Crkve, radi toga Crkva nastavlja provoditi Njegovu misiju mira. Svakogodišnji povratak Božića oživljuje u Crkvi intimnu svijest o njenu naslovu, da doprinese djelu mira, jedinstvenom naslovu, koji nadvisuje sve zemaljske stvari i dolazi izravno od Boga, što je bitni element njene naravi i njene vjerske vlasti.

Svijest o ovoj misiji mira uvijek je živa i uspješno djelotvorna u Crkvi, posebno pak u Rimskim Biskupima, vidljivim njenim glavarima. Radi toga je Naš veliki Predšasnik Leon XIII. s pravom podsjetio sve narode o mirotvornoj djelatnosti papa, kada je 1899., u predvečerje prve konferencije za mir, izrekao ove riječi: »Svijest o uzvišenoj službi, pobuda, koja proizlazi iz osjećaja duhovnog očinstva, koja zbratimljuje i spašava, pokretala je rimske pape.« I danas je, kao da smo već rekli, isto tako.

Kada pak od slatke intimnosti Betlehemskog Djetešca, koja ublažuje i miri srca, Crkva i najviši Pastir dolaze svijetu, koji živi daleko od Krista, osjećaju se obinuti valom ledenog zraka. Ovaj svijet ne govori nego o miru, ali mira nema; prisva

IV. Nedjelja po Uskrsu

11. IV. 1952.

U današnjem sv. Evanđelju (Ivan 16,5-14) navješćuje Spasitelj, da će otići k Onome, koji Ga je poslao, t. j. k svome Ocu nebeskome, a iza toga će im poslati Utješitelja Duha Svetoga, Duha istine, koji će ih naučiti svu istinu i javit će im buduće stvari.

1. »Idem k Onome, koji ... kon obavljena poslanja, otkupljenja roda ljudskoga, vraća se Isus k Ocu, od koga je i izišao. **Otac je zadovoljan** N... djelom i zato će Isus doživjeti slavlje među nebesnicima, kakovo još nitko nije doživio. A slavit će Ga i zahvalni ljudi, dok ih bude. — I nama će jednom doći konac i trebat će da idemo k Ocu. Hoćemo li radosno ići, svijesni, da smo izvršili dužnost, koja nam je bila zadana, ili ćemo sa strahom očekivati onaj veliki čas prijelaza u drugi život? Živimo tako, da dočekamo slavlje, a ne sramotu.

2. »Idem k Onome, koji me posla«. Od Boga je došao, k Bogu i ide. I mi smo od Boga izišli i k Bogu ćemo se vratiti. On je naš početak i svršetak. Stvorio je sve za sebe, da se po stvorenjima širi Njegova vanjska slava. Svako stvorenje slavi Boga na svoj način: kamen svojom tvrdoćom i trajnošću, ptica svojim lijetom i pjevom, čovjek kreposnim životom, a sav svijet svojom svrhovitošću i ljepotom. Svrha svijeta je Bog, svrha čovjeka je blaženstvo u Bogu, koje ćemo postići nakon kreposnog života ovdje na zemlji.

3. »Dobro je za vas, da ja odem«. Apostoli su Isusa ljubili vrlo sjetilno, zemaljski. Njihova ljubav treba da postane duhovna. Privrženost, koju su Mu pokazivali, bila je pomiješana sebeljubljem. Htjeli su, da ih Isus uvijek tješi i kao majka za ruku vodi. Isus je dakle htio, da se apostoli otresu zemaljštine, da postanu nesebični, da služe samo dobru ljudi, i da u njima ojača duh. To treba da im donese Utješitelj, koga će im On poslati. Zato je bolje, da od njih ode.

4. »Dobro je za vas, da ja odem«. Apostoli su ovisili potpuno o Isusu u svim svojim riječima i djelima, kaošto učenici u školi ovise o učitelju. Nisu bili nimalo samostalni. A treba da jedamput postanu samostalni, punoljetni, pa da nastupaju u svoje ime, autoritativno. A to će moći, samo ako Isus ode od njih. Tada će doći Duh Sveti, Duh istine, koji će ih naučiti svemu, što će govoriti, i ojačati ih i ohrabriti u svemu njihovu djelovanju i nastupima. A milost Duha Svetoga izlijevat će se iz njih i na sve one, koji s njima dođu u doticaj, te će ih kao magnet privlačiti k njima u zajednicu Božjega kraljevstva. Tako će se vjera Isusova širiti po svem svijetu i ljudi prilaziti u Crkvu Kristovu, čuvaricu nauke Njegove. Zato je dobro, da Isus ode.

5. Kad bi i danas Isus došao k nama i boravio među nama u vidljivom obliku, mi bismo grnuli za Njim i ne bismo ništa radili, kaošto je to nekad narod u Palestini činio. Njegova božanska pojava bi nas začarala i mi bismo živjeli u Njegovoj blizini u neprestanom nekom uznešenju i radosti. I tada bi i nama morao Isus da kaže: Dobro je, da ja odem«. — Međutim mi imamo Isusa među sobom u presv. Euharistiji, koja posvećuje duše naše i daje nam, nesamo da budemo u Njegovoj blizini, nego da budemo i Njemu slični. O koli ke sreće za nas!

Isusova poredba o dobrom pastiru

Jedna od najljepših i najnježnijih poredaba o odnosu Isusa Krista prema svojim vjernicima jest ona o dobrom pastiru. Ova je poredba bila poznata od najstarijih vremena ne samo u zornom predočivanju odnosa vjerskih i građanskih glavara prema Izraelskom narodu, nego i u klasičnoj starini drugih naroda, kao Asiraca, Babilonaca, Perzijanaca, Egipćana i Grka. Kod tih se naroda kraljevi i glavari nazivaju pastirima naroda. Kod Izraelaca napose bila je ta poredba veoma omiljela. Tako se na pr. Mojsije i Aron nazivaju pastirima Izraelskog naroda (Is. 63, 11). Kad su poslije smrti Izraelskog kralja Saula došli narodni starješine k Davidu u Hebron, pozdravili su ga riječima: »Gospod ti je rekao: Ti ćeš pasti moj narod Izraelski i ti ćeš biti vođa nad Izraelom« (II. Sam. 5,2). U proroku Isaiji govori se o perzijskom kralju Ciru: »Ti si moj pastir, koji ćeš ispuniti svu moju volju« (Iv. 44,28). Proroci Isaija, Jeremija, Ezekiel i Miheja prekoravaju loše Izraelske svećenike, kao zle pastire svog naroda, te naviještaju dolazak dobrog pastira Mesije (Is. 56,11; Jer. 10,21; Ezek. 34,2 i sl; Mih. 3,2; 5,4), koji će se smilovati svom narodu, pasti ga i napajati izvor vodom. Sv. Petru apostolu podijelio je Krist vrhovnu pastirsku vlast govoreći mu: »Pasi jaganjce, pasi ovce moje!« (Iv. 21,16). U najodličnijem smislu naziva se Boga pastirom Izraelskoga naroda (Ps. 22,1; 76,21; 77,52;79,2), a u Novom Zavjetu sv. Petar apostol u svojoj I. Poslanici (2,25; 5,4) naziva Krista vrhovnim pastirom naših duša. Razumljivo je stoga, što se i sam Krist naziva dobrim pastirom, koji polaže i svoj život za svoje ovce. Ova je zorna slika uzeta iz svagdašnjega života pučanstva u Palestini, te najstvarnije osvjetljuje Kristov odnos prema Njegovim vjernicima.

Da uzmognemo što bolje shvatiti značenje ove poredbe, treba da se uživimo u život pastira i njegov odnos prema ovcama u Palestini. Služba pastira je u tim krajevima teška i odgovorna. On ne samo da predvodi ovce tražeći im dobru pašu i vodu za napajanje, nego on ih također čuva i brani od neprijatelja, bilo od grabežljivih zvijeri, bilo od kradljivaca i lupeža, koji vrebaju na ovce, da ih kradu i kolju. Navečer dovode pastiri ovce u prostor ograđen kamenom ogradom i trnjem, nazvan torom, te na vratima tora postavljaju noćnu stražu, koja se izmjenjuje. Sv. Pismo nam spominje, kako je David kao pastir braneći ovce ubio lava i medvjeda. Pastiri su bili oboružani dugačkim štapom na vrhu zavijenim, kojim bi izbavljali ovce, ako bi se zaplele u trnje. Osim toga imali su za obranu kijaču (kvrgavo drvo), te pračku, kojom bi gađali kamenjem zvijeri, što bi navaljivale na stado.

Dobri pastiri tijesno su povezani sa svojim ovcama. One dobro poznaju glas svoga pastira, i slušaju ga svaka poimence na svoje ime, te se okupljaju oko njega. Naprotiv prema nepoznatom licu ovce su plašljive i nepovjerljive, te bježe od njega.

Krist je naglasio, u opreci prema farizejima i književnicima, kad su ozdravljenog slijepca od rođenja istjerali napolje zato, što je priznao, da je Krist od Boga, a to njima nije bilo po volji, da je On dobri Pastir, koji svoj život daje za svoje ovce, dok je farizeje i književnike nazvao najamnicima, kojima nije stalo do ovaca, nego kad vide vuka, da navaljuje na ovce, oni kukavički bježe. Krist je djelom potvrdio tu svoju izjavu svojom mukom i smrću na križu, kad je prolio svoju Krv i dao svoj život za spasenje svojih ovaca, ljudskih duša. Koliko je Krist iskreno zabrinut za spasenje svojih ovaca, vidi se i po riječima: »I druge ovce imam, koje nisu iz ovoga ovčinjaka; i njih mi valja privesti u ovčinjak.

TABOR ili HERMON

L'Osservatore Romano — 30 decemb. 1951, N. 302 pag. 3. donosi lijep članak u 3 stupca pod naslovom: Il Problema della Trasfigurazione.

Članak vrlo dobro objašnjava historijat i značenje velike umjetničke slike od Rafaela naručene od kardinala Del Medici 1517. god. za katedralu Di Narbona. — Iza pobjede nad Turcima kod Beograda 1456. god. po našem Sv. Ivanu Kapistranu Papa Kalisto III. ustanovio je svetkovinu Preobraženja Isusova na dan 6. kolovoza kao znak pobjede zapadnog Kršćanstva nad istočnim polumjesecom. Ova misao Pape Kalista je sjeme i klica iz koje pol vijeka kasnije niknu umjetničko djelo Preobraženja od Rafaela. Svetkovina Preobraženja i Rafaelova slika imaju isti cilj: da svijet utvrdi u vjeri u Krista Spasitelja i Pobjeditelja. U gornjem dijelu slike lebdeći Krist med Mojsijem i Ilijom, najznamenitijim osobama St. Zavjeta, je Pobjednik, pred Njim sve nice pada. Dolje pak uznemireno Kršćanstvo: klečeća žena je majka Crkva i moli pomoć s neba za svog sina lunatika-mjesečnjaka.

Jedno je samo što bode u vrijeda, a tamo rečbi bez potrebe i temelja umetnuto u zagradu: Il Divino Trasfigurato — librantesi in aria — fra i due personaggi più grandi e più santi del Vechio Testamento sul monte Tabor (O PIU PROBABILMENTE SUL HERMON)... Dalje još jednom: Sotto il Tabor (O HERMON).

... Da je TABOR mjesto Preobraženja, svjedoči neprekidna tradicija od onog vremena do danas. — Ispod same ogromne pećine, neprekidno štovane kao mjesta Transfiguracije, postoji iskopana špilja-katakomba, koja je do Konstantina Kršćanima služila kao bogomolja. Iznad iste su nesumnjivi ostaci s potpuno sačuvanim oltarom od prvog »Tabernaculuma« Gospodinu podignutog po knezu Josipu od Tiberijade. Isti Josip je od gorljivog židovskog rabina čudom, donekle slično onom Sv. Pavla, obraćen postao kršćanin i od cara Konstantina (rođ. u Nišu) postavljen upraviteljem-knezom Galileje. Tu je mnogo dobra učinio za kršćanstvo i sagradio crkve u Tiberijadi, Seforisu, Nazaretu, Taboru i Kafarnaumu. Rimski i grčki Martirologij ga kao Sveca spominje 22. srpnja: Scythopoli in Palestina sancti Josephi Comitis.

Na Carigradskom koncilu 553. ustanovljena je biskupska stolica na Taboru u čast mjesta Transfiguracije. — Za vrijeme Križara sva tri prvašnja Tabernakula od IV. vijeka podignuta od kneza Josipa, spojena su ujedno i podignuta velika bazilika te predana benediktincima. To je bila cvatuća opatija s oko 70 članova. Njihova kućna kapela, podignuta na temeljima četvrte crkve iz IV. v. a posvećena ukazanju Isusovu iza Uskrsnuća: Undecim autem Apostoli abierunt in Galileam in Montem ubi constituerat illis Jesus (Mat. 28—16). Visus est plus quam quingentis Fratribus simul (I. Kor. 15—6). — I današnja bazilika, građena 1920.—24. stoji na temeljima one iz XII. v. U ovoj su otvorene i vidljive krovne grede od naše slavonske hrastovine, koje sam ja imao čast amo odpremiti 1921. god.

Ne može se a da se ne spomene, da svi Oci i pisci slave Tabor kao mjesto Transfiguracije: Origen, Euzebije, Sv. Ciril, Sv. Paula, Sv. Ivan Damašć i t. d.

Na podnožju Tabora u selu Daburije, vide se ostaci svetišta iz IV. v. kao mjesta, gdje su ostalih devet Apostola kušali izliječiti dječaka mjesečnjaka, kojeg je odmah drugi dan (Luk. 9—37) iza Transfiguracije izliječio sam Isus. A to je ono što je Rafael prikazao na donjem dijelu slike.

Za Tabor kao mjesto Transfiguracje je toliko svjedočanstva usmenih, pismenih i građevnih, a za Hermon a ma baš nikakvog. Pa i to: Hermon nije gora-mons, nego gorski lanac dug oko 30 klm s više preko 2000 m visokih vrhova Dočim biblija govori izrično jasno: in MONTEM Mat. 17—1, Mark. 9—1, Luk. 9.—28, Pet. II. 1—18: in Monte Sancto. U svem ovom kraju, možda i u cijelom srednjem Istoku nema nijedne uzvisine, koja bi se mogla zvati zasebna gora, već su to sve gorski lanci. Jedini je Tabor GORA-MONS. I Arapi ga zovu Djebel-Tur, a to je Gora kategzohen t. j. Sveta Gora, kao što se govori za Sinaj, Maslinsku Goru, Sion i Kalvariju. Cijelo mu podnožje unaokolo ima opseg od 8 klm i samostalno se uzdiže s ravnice Esdrelon do 560 m visine. Na vrhu mu je visoravan od 250 m. Tabor je dakle jedina prava i zasebna Visoka Gora — Mons Altus in Galilaea.

Ovo Ti brate pišem s ljubavlju i molim Te, da to s ljubavlju i primiš ad notam. Već osam godina na ovom svetom mjestu Preobraženom Isusu hvale pojem, tisućama hodočasnika ga tumačim, na Veliki snježni Hermon samo gledamo, al o autentičnosti Tabora nitko nikada nije posumnjao. I ja kao i sva moja braća franjevci pa i svi hodočasnici molimo, da bi svijetlo Tabora sav svijet osvijetlilo te da bi svi vladari i narodi slušali Krista kao Zakonodavca te vršili Njegove zapovijedi.

---

sebi sve moguće i nemoguće pravne naslove, da bi ustalio mir, ali ne poznaje ili ne priznaje onu mirotvornu misiju, koja dolazi neposredno od Boga, misiju mira povjerenu vjerskom autoritetu Crkve.

Kako u pravnom naslovu djelovanja za mir tako je isto neuporediva vrijednost doprinosa za mir, koji Crkva donosi. Sin Božji je postao čovjek i to pravi čovjek. On je po tome ušao u novi, uistinu vitalni odnos sa socijalnim tijelom čovječanstva, s ljudskim rodom: u njegovu jedinstvu, koje uključuje osobno dostojanstvo svih ljudi, kao i u mnogim posebnim društvima, naročito pak onim, koja su u krilu ovoga jedinstva potrebna za osiguranje vanjskoga reda i dobre organizacije ili koja bar osiguravaju veće prirodno usavršavanje.

Ovim društvima pripadaju u prvom redu obitelj, država i udruženje država, jer zajedničko dobro, bitna svrha svakog od ovih društava, ne može postojati niti se može zamisliti bez njihova unutarnjeg odnošaja s jedinstvom ljudskoga roda. Pod ovim vidom nerazrješivo ujedinjenje država predstavlja zahtjev naravi, činjenicu, koja im se nameće i kojoj se one, iako oklijevajući, podvrgavaju kao glasu naravi, čineći također napore, da njihovu ujedinjenju dadu vanjska stabilna pravila, organizaciju.

Država i udruženje država sa svojom organizacijom po svojoj naravi, po socijalnoj naravi čovjeka — a bez obzira na sve sjene, kao što svjedoči povijesno iskustvo — predstavljaju oblike ujedinjavanja i reda među ljudima. One su potrebne životu ljudi i one sudjeluju na djelu usavršavanja čovjeka. Sam njihov pojam se sastoji u mirnom poretku, onom »tranquillitas ordinis«, kojim sv. Augustin definira mir: one su u biti poredak mira.

S njima je, kao poretkom mira, Isus Krist, Knez Mira — a s Njim i Crkva, u kojoj On nastavlja svoj život — ušao u novi intimni odnos vitalnog uzdizanja i potvrde. Takav je temelj doprinosa, koji Crkva po svojoj naravi daje miru.

A kako se ovo ostvaruje, ako ne posredstvom neprekidnog, prosvjetljujućeg i okrepljujućeg utjecaja Kristove milosti na razum i volju građana i njihovih poglavara, kako bi upoznali i slijedili ciljeve, koje je Stvoritelj odredio na svim poljima ljudskog zajedničkog života, kako bi prema ovim ciljevima nastojali uputiti suradnju pojedinaca i naroda, kako bi provodili pravdu i socijalnu ljubav unutar države i među njima.

Ako čovječanstvo, prilagođujući se volji Božjoj, primijeni ovo sigurno sredstvo spasa, vrlo brzo će vidjeti, kako se udaljuje mogućnost čak samog pravednog rata, koji ne će imati više nikakvog razloga za postojanje od onog momenta, kada bude garantirana djelatnost udruženju država kao pravom poretku mira.

I Mi — više nego bilo tko drugi — žalimo monstruoznu okrutnost modernoga oružja. Mi želimo i ne prestajemo moliti, da takvo oružje ne bude nikada upotrebljeno. Međutim, s druge strane, ne predstavlja li možda oblik površnog sentimentalizma gledati u problemu mira jedino ili poglavito na postojanje i na prijetnju ovakvih oružja, a ne voditi računa o nepostojanju kršćanskog reda, koji je pravo jamstvo mira.

Odavle, među ostalim razlozima, nesloge u mišljenju kao i netočnosti u pitanju dopuštenosti ili nedopuštenosti modernoga rata; odavde isto tako sanje političkih ljudi, koji previše računaju na postojanje ili nepostojanje ovakvih oružja. Strah, koji ova oružja izazivaju, tokom vremena gubi svoju efikasnost kao i svaka druga stvar, koja izazivlje strah: ili bar u slučaju opasnosti taj strah ne će biti dovoljan, da spriječi raspirivanje rata.

S druge strane razoružanje ili podjednako i obostrano smanjenje naoružanja, koje smo Mi uvijek željeli i zagovarali, ne pruža solidno jamstvo trajnom miru, ako nije popraćeno odlaganjem oružja mržnje, pohlepe za tuđim te pretjeranog osjećaja prestiža. Drugim riječima, tko vrlo usko vezuje pitanje materijalnog oružja s pitanjem mira, upada u pogrešku, da zanemaruje prvenstvenu duhovnu stranu ratne opasnosti. Njegov pogled ne ide dalje od brojki, a osim toga on će sigurno biti ograničen u momentu, kada prijeti da izbije sukob. Prijatelj mira, on će uvijek zakasniti, da ga spasi.

Ako se uistinu hoće spriječiti rat treba najprije potražiti način, kako da se pomogne duhovnoj malokrvnosti naroda, nesvijesnosti o vlastitoj odgovornosti pred Bogom i pred ljudima radi toga, što nije ostvaren kršćanski poredak, koji jedini može osigurati mir. Tome su sada posvećeni napori Crkve.

Kao što smo rekli mir ne može biti osiguran, ako Bog ne kraljuje u poretku svijeta od Njega određenom, u društvu država uredno organiziranom, u kojem svaka država ostvaruje prema unutra poredak mira slobodnih ljudi i njihovih obitelji, a prema vani poredak mira slobodnih naroda. Na području svoga djelovanja i po svome pozivu Crkva je jamac ovakvog poretka. To je uvijek bila želja velikih i mudrih ljudi, čak i onih izvan Crkve, to je bila i želja Vatikanskog Koncila.

Crkva međutim donosi svoj doprinos miru upozoravajući na duhovnu stranu problema; vjerna duhu svoga božanskog Utemeljitelja i svojoj misiji ljubavi Ona nastoji, da, prema svojim mogućnostima, pruži svoje dobre usluge svugdje gdje se pojavljuje opasnost sukoba među narodima. Ova Apostolska Stolica nikada nije bježala niti će ikada bježati od jedne takve dužnosti.«

Svijetlo jutro

Danas su moji putevi ravni,
Kamenja nema na mojoj stazi,
Ne čujem siktanje otrovne zmije.
Sunce se danas veselo smije.

I ljudi su čudnovato dobri.
Mnogi su blagi, koji me skobe.
Oni, što bol bi htjeli nanašat',
Čudno, ja žalim njih radi zlobe.

Danas su brige nevažan pojam.
Životu obzor mnogo je širi.
Radosti danas mnogo su jače.
I brat mi je svaki, koji plače.

Danas slutim i Anđela svoga
I jaku Ruku, koja me vodi,
Danas je duša puna lijeta.
U njoj je danas Gospodar svijeta.

Pijo XII. o dokazima za Božju opstojnost u svijetlu modernih prirodnih znanosti

Govor Sv. Oca Pape Pija XII.

(Nastavak IV.)

D) POČETAK VREMENA

Znanost raspolaže s nekoliko puteva za navođenje izvjesnih brojki, koje ne idu za drugim, nego da prikažu ogromnost, kada se određuje zora našega svemira, t. j. njegov početak u vremenu. Iako su ti putevi dosta neovisni jedan od drugoga, oni se ipak slažu, i Mi ćemo ih ukratko spomenuti.

1. Razdaljenost između maglenih spirala ili galaksija. Ispitivanje brojnih maglenih spirala, koje je izvršio Edwin E. Hubble u Mount Wilson Observatory, dovelo je do značajnog rezultata — u nekoliko ublaženog rezervama —, da naime svi udaljeni sustavi galaksija teže međusobnom udaljavanju takvom brzinom, da se prostor između takvih dviju maglenih spirala podvostručava u po prilici 1.300 milijuna godina. Ako se unatrag gleda vrijeme procesa »Expanding Universe« izlazi, da se je prije jedne do deset milijardi godina materija svih maglenih spirala nalazila stisnuta u relativno ograničenom prostoru, kada su započeli kozmički procesi.

2. Starost čvrste zemljine kore. Za računanje starosti originalnih radio-aktivnih supstancija navode se datumi, koji se vrlo približuju transmutaciji uranijskog izotopa 238 u izotop olova (RaG), uranija 235 u aktinij D (AcD) i transmutaciji izotopa torija 232 u torij D (ThD). Masa helija, koja se uz to formira, služi kao kontrola: Na taj se način dolazi do toga, da srednja starost najstarijih minerala iznosi najviše pet milijardi godina.

3. Starost meteorita. Gornji način primijenjen na meteorite u izračunavanju njihove starosti dao je približno isti broj od pet milijardi godina. Ovaj rezultat dobija specijalnu vrijednost radi toga, što danas općenito svi smatraju, da je postanak meteorita interstelarni.

4. Stabilnost sistema dvostrukih zvijezda i zvjezdanih grupa. Kolebanja gravitacije unutar ovih sistema stežu ponovno njihovu stabilnost između pet do deset milijardi godina.

Ako ove brojke mogu začuđavati, ipak najjednostavnijem vjerniku ne mogu pružiti novi i drugačiji pojam od onog, koji dobija od prvih riječi »Geneze«: »U početku« t. j. početak stvari u svemiru. Ovim riječima brojke daju konkretan i kao matematični izraz, dok iz njih izbija jedna utjeha više za one, koji s Apostolom poštivaju božanski nadahnuto Pismo, koje je uvijek korisno »za učenje, dokazivanje, za popravljanje i za odgajanje«.

E) STANJE I KAKVOĆA IZVORNE MATERIJE

S jednakim zalaganjem te slobodom istraživanja i ustanovljavanja učenjaci su se hrabro upustili ne samo u ispitivanje starosti kozmosa, nego i u već spomenuto i sigurno mnogo teže pitanje, koje se odnosi na stanje i kakvoću prvotne materije.

Prema teorijama, koje se uzimlju za temelj, odnosni računi se međusobno dosta razlikuju. Sasvim tim učenjaci su složni u mišljenju, da su uz masu također i gustoća, pritisak i toplina morali doseći sasvim izvanredni stepen, kao što se to može vidjeti u novom djelu A. Unsölda, ravnatelja opservatorija u Kielu. (Kernphysik und Kozmologie u Zeitschrift für Astrophysik 24 B. 1948. str. 278—305). Samo u takvim prilikama se može shvatiti oblikovanje teških jezgri i njihova frekvencija, koja se odnosi na periodični sistem elemenata.

S druge strane naš um težeći za istinom s razlogom insistira na pitanju, kako je materija došla u jedno stanje tako suprotno našem općem današnjem iskustvu i šta joj je predhodilo. Uzalud bi se očekivao odgovor od prirodnih znanosti, koje čak lojalno izjavljuju, da se nalaze pred jednom neriješivom zagonetkom. Istina je, da se od prirodnih nauka kao takvih mnogo traži, ali je također istina, da ljudski duh dublje prodire u probleme, kada je vješt filozofskim razmatranjima.

Ne može se ne priznati, da je duh obogaćen i prosvijetljen modernim znanstvenim otkrićima, koji ozbiljno važu ovaj problem, prinuđen da se popne do Duha Stvoritelja. S istim bistrim i kritičkim pogledom, s kojim ispituje i prosuđuje činjenice, takav duh u ovim istim činjenicama vidi i upoznaje djelo Stvaralačkog Svemogućstva, kojega se snaga, pokrenuta mogućim »fiat«, izgovorenim prije milijardi godina od strane Duha Tvorca, objavila svemiru pozivajući gestom plemenite ljubavi na egzistenciju materiju preobilnu energijom. Zaista se čini, da je današnja znanost, zavirivši u prošlost milijuna vjekova, uspjela da postane svjedok onog prvotnog »Neka bude svjetlost«, kada je iz ništa, zajedno s materijom, provalilo more svijetla i zračenja, dok su se čestice kemijskih elemenata rastavljale i sjedinjavale u milijune galaksija (mliječnih zvjezdanih puteva).

Istina je, da navedene činjenice ne pružaju apsolutni dokaz stvaranja u vremenu, kao što to pružaju dokazi, koje nam daje metafizika i Objava u pogledu stvaranja, a Objava u pogledu stvaranja u vremenu. Činjenice, koje pripadaju prirodnim znanostima, a koje smo naveli, očekuju još dublja proučavanja i jače potvrde, a teorije, koje su na njima utemeljene, potrebuju novih dokaza, da bi mogle pružiti sigurnu bazu za argumentaciju, koja je sama po sebi izvan prirodnih znanosti.

Sasvim tim vrijedno je pažnje, da moderni obrađivači ovih nauka cijene, da je ideja stvaranja svemira posve u skladu s njihovim znanstvenim shvaćanjima, čak da ih na tu ideju spontano vode njihova istraživanja. Samo nekoliko desetljeća unatrag jedna takva »hipoteza« odbijana je kao apsolutno neskladna s tadašnjim stanjem znanosti. Još 1911. slavni fizičar Svante Archenius je izjavio, da je »mnijenje da neka stvar može postati iz ništa u protivnosti sa sadašnjim rezultatima znanosti, prema kojima je materija nepromjenljiva« (Die Vorstellung vom Weltgebaeude im Wandel der Zeiten, 1914, str. 362.). Isto tako je Plate tvrdio: »Materija postoji. Iz ničega ne može išta nastati: dosljedno tome materija je vječna. Mi ne možemo predpostaviti stvaranje materije« (Ultramontane Weltanschauung und moderne Lebenskunde. 1907. str. 55.).

Kako je različito i vjernije ogledalo beskrajnih vizija jezik modernog učenjaka prvoga reda, Sir Edmunda Whittakrera, papinskog akademika, kada je govorio o navedenim istraživanjima u pogledu starosti svijeta: »Ovi različiti računi slažu se u zaključku, da je postojala epoha oko 10^9 do 10^{10} godina, prije koje kozmos, ako je postojao, postojao je u obliku potpuno različitom od bilo kakve nama poznate stvari, tako da ta epoha predstavlja zadnju granicu znanosti. Ona pruža suglasan temelj pogledu na svijet, koji nam daje geološko iskustvo, da je naime svaki organizam, koji postoji na zemlji, imao svoj početak u vremenu. Ako ovaj rezultat bude potvrđen od budućih ispitivanja, moći će se smatrati kao najvažnije otkriće našega vremena, jer on predstavlja temeljitu promjenu u znanstvenom shvaćanju svemira, sličnu onoj, koju je izveo Kopernik pred četiri stoljeća« (Space and Spirit, 1946., str. 118—119.).

TRSATSKE STUBE

Veći broj naših svetišta Majke Božje poznat je i u stranom svijetu. Najpoznatije među njima je svetište Majke Božje Trsatske. To je radi pobožne predaje, da je 10. svibnja 1291. na mjesto današnjeg svetišta od Anđela donesena sv. nazaretska kućica i odatle, nakon 3 godine i 7 mjeseci, 10. prosinca 1294. prenesena u Loret. God. 1362. Papa Urban V. kao neku naknadu za sv. Kućicu, poklonio je svetištu starinsku sliku Majke Božje, za koju se drži da ju je naslikao sam sv. Luka evanđelist. Ta je slika, kroz minulih skoro 6 stoljeća, postala vrlo glasovita s bezbrojnih milosti, koje su vjernici preko nje od Majke Božje postigli.

God. 1453. knez Martin Frankopan doveo je u svetište Franjevce i podigao im samostan. Dojduće godine 1953. slavi se 500. obljetnica od toga važnog događaja, pa se već sada čine priprave, da bi se ona što dostojnije proslavila.

Trsatsko svetište poznato je i po tomu, što se do njega uzlazi po najvećem poznatom broju stepenica na svijetu. Najkraći, ali i najtegobniji put, kojim se dolazi iz Sušaka na Trsat, vodi po t. zv. Trsatskim stubama, kojima je povijest dosta zanimljiva. Počele su se graditi pred više od 400 godina. Građene su u tri navrata. Prvi ih je počeo graditi g. 1531. kapetan grada Senja i Klisa, gospodar Lupoglava u Istri, slavni kliški junak Petar Kružić. On je to učinio, da zahvali Majci Božjoj Trsatskoj, što mu je bila u pomoći u borbama protiv Turaka. Ali, kako kaže ljetopisac samostana na Trsatu O. Slavko Pasconi, on je stepenice gradio samo ondje, gdje je bila najveća strmina.

Skoro 200 godina nakon Kružića, stepenice kao i pješački put od Sušaka do Trsata dao je g. 1726. popraviti i dalje izgraditi kapetan grada Rijeke, Brinja, Štajerske, Koruške i Kranjske Gabrijel pl. Aichelburg. Taj je put dao napraviti, kako se kaže u natpisu, da sebi olakša put u nebo.

Sve do g. 1931. o tim stepenicama postojala je u narodu riječ, da ih niko ne može prebrojiti. Kružić je sagradio 118 stepenica. Ali kako su se mnoge od njih istrošile, Aichelburg ih je popravio i podigao oko 300 novih. Tkogod ih je pokušao prebrojiti, došao je do različitog zbroja. Tako na pr. O. Josip Ivančić u svojoj knjizi »Kratka povijest Svetišta M. B. Trsatske« od g. 1895. na jednom mjestu kaže, da ih ima oko 412, a na drugom oko 400. Alfred Hoppe u svom znamenitom djelu na njemačkom jeziku »Austrijska hodočasnička mjesta« od g. 1913, pripovijeda o sebi, kako je, kad je pohodio trsatsko svetište, brojio stepenice i izbrojio ih 425. Da bude sigurniji, upitao je brata laika u sakristiji svetišta, koliko ima stepenica. Ovaj mu je odgovorio: 412. — Kako, kad sam ih ja nabrojio 425? — Ali ja Vam kažem, da ih ima 412.— Kasnije Hoppe upita u samostanu franjevačkog provincijala, koliko ima stepenica. Ovaj mu reče: 426. Ali ja sam ih nabrojio 425, odvrati mu Hoppe. Provincijal mu reče, da ih sigurno ima 426, ali da može biti miran, jer u narodu postoji riječ: »Do Trsata ima toliko stepenica, da ih nitko živ ne može prebrojiti«.

U gradskom muzeju na Trsatu čuva se stara čakavska pjesma, u kojoj je opjevana priča o tim stepenicama. Sadržaj joj je ovaj. Bog je naredio vragu, da od Sušaka do Trsata napravi 500 stepenica i 3 kapele. Za nagradu obeća, da će mu dati onoga, koji prvi preko njih prođe. Svršivši posao, vrag se sakri, da vidi tko će prvi proći. I eto kao »na dišpet« prvi prođe crni jarac. Vrag se na to silno razljutio, pa je stepenice sve izmiješao, a neke i razlupao, tako da im se ne zna broja.

Neizvjesnost o broju stepenica postojala je do g. 1931. Kako je te godine padala 400-godišnjica, da ih je počeo graditi Petar Kružić, općina grada Sušaka dala ih je popraviti sve do gornjeg luka pred ogradom svetišta. Istom prigodom provela je vodovod ispod stepenica. Sada ih ima usve 559. Dana 11. listopada održala se proslava 400-godišnjice, kojoj su prisustvovali zastupnici grada Sušaka, Senja i Klisa. Tada je svečano otkrivena spomen-ploča Petru Kružiću i određeno, da se Trsatske stube unaprijed zovu »Stube Petra Kružića«. Sada im je naziv »Trsatske stube Petra Kružića«.

Trsatske stube zaista su nešto jedinstveno na cijelom svijetu. God. 1913. kad ih je bilo samo 425 ili 426, pisao je spomenuti Hoppe, da je to najveći broj stepenica na svijetu, po kojima se uzlazi do nekog svetišta. I kod nas ima svetišta, do kojih vodi veći broj stepenica. Tako na pr. do svetišta Gospe Karmelske na brdu Okitu nedaleko Vodica kod Šibenika uzlazi se preko 189 stepenica; do svetišta Gospe od Karavada u Tijesnom blizu Šibenika vode 223 stepenice; do Majke Božje Goričke u Baški na otoku Krku treba uzaći preko 237 stepenica, i t. d. Do svetišta Majke Božje Pomoćnice u Passau ima 321 stepenica; na Sv. Brdo kod Pribrama u Češkoj treba se penjati preko 333 stepenice. Ovaj posljednji broj najveći je poznati broj na svijetu; a ipak naše ga Trsatske stube nadilaze za 226 stepenica!

Razumljivo je, da se po tako brojnim stepenicama ne može svak lako penjati. Treba imati jako srce i dobra pluća; inače se čovjek vrlo umori ili mora odustati od pothvata. No ipak, kad je došao do vrha, ne žali, jer se pred njim otvara divan pogled na Rijeku i okolicu, na Hrv. Primorje i brojne otoke kao i na Istru. Još ugodniji utisak dobiva, kad uđe u Gospino svetište i vidi sve ono, što visi po zidovima. Kad sam svršetkom rujna prošle godine silazio tim stepenicama, susreo sam ženidbeni par, koji je uzlazio. Na povratku opet sam ih susreo, gdje silaze. Gospođa nije mogla lako silaziti, pa je postajala. Upitao sam je: »Je li Vam teško, gospođo?« Odgovorila je: »Jest, teško je; ali mi nije teško, kad sam vidjela ono, što sam vidjela«.

Oni gotovo bezbrojni zavjetni darovi po zidovima svetišta, koji prikazuju svete slike i predmete; uspomene na brodolome, požare i druge nezgode: štake, šunovi, proteze i druga pomagala, koja su upotrebljavali sretni ozdravljenici, kao i druge zahvalnice za ozdravljenja od svakovrsnih bolesti i pmoći u svakojakim potrebama, kad ih se vidi prvi put, ostavljaju na gledaoca dubok i nezaboravan utisak o svemoćnom zagovoru Majke Božje Milosti na Trsatu.

SV. ZEMLJA

Sv. Zemlja je danas uzdužno razdvojena na zonu arapsku i židovsku. Granica siječe i sam sv. grad Jerusalem. Sv. Grob, Gecemani, Maslinska gora su u arapskoj, dočim Dormitio, Cenaculum, Klarise su u židovskoj zoni. Lijepa crkva sa samostanom Reparatrica, gdje je bilo vječno klanjanje, posve je porušen i nepristupačan. Još je i Betlehem u arapskoj zoni. Ostala sv. mjesta: Ain Karim, Jafa, Nazaret i Tabor sa svom Galilejom su u židovskoj zoni.

Sad su sva sv. mjesta u obim stranama u potpunoj časti, sve religiozne ustanove su u svom punom djelovanju. Dormitio je bila mnogo oštećena, benediktinci su bili kod sestara Boromejki blizu kolodvora, ali su se vratili u svoj samostan dobrano popravljen. Preko granice Apostolska delegacija je posve porušena. Sve je duhovno osoblje na slobodi i nitko nije, Bogu hvala, imao šta trpjeti.

Arapa je mnogo 1948. pobjeglo sa svojih ognjišta. Židovi su sjeli na njihova mjesta i ne daju im da se vrate. Tako je n. pr. Ain Karim bez ijednog katolika, župa bez župljana, ostali su samo redovnici i redovnice, katolički i pravoslavni, a stanovnici su Židovi. Ti Arapi su po okolišnjim arapskim zemljama uzdržavani ponajviše a Missione Pontificia gdje je jedan od glavnih djelitelja pomoći svima bez razlike vjere Bosanac O. Marijan Marijančić u Beirutu.

S. Custodia T. S. neprekidno je u djelovanju. U Betaniji su učinjene iskopine i otkrivena crkva Lazara, Marte i Marije romanskog doba s krasnim mozaicima i radi se na njenoj rekonstrukciji. U Betlehemu su otvoreni lukovi i rekonstruirane kolone iz krstaških vremena, nađen krasan kip Sv. Jeronima i postavljen u sredinu popravljenog kvadrata, te crkva Sv. Katarine dobila predivni atrij. — Sv. Groba kupola je gorjela, ali je popravljena. Nekoliko je škola i kolegija otvoreno. Među ostalim i u Nazaretu u samom našem samostanu je internat s oko 60 pitomaca, škola u engleskom i arapskom jeziku i fakultativno u židovskom. Židovske vlasti su naklone. U Jafi Braća i Sestre imaju i židovske mladeži pa i iz Jugoslavije. — Naš Blaženi Nikola TAVELIĆ jednako stoji i moli za Hrvatski narod. P. Longin je preko Oceana, nasljednik mu je drugi Slovak od iste Kongregacije.

Židovi zamjerno uređuju svoju državu IZRAEL. Preko milijun novih useljenika svi dobro smješteni. Osnivaju Kibuce-zadruge s 500—1000 stanovnika s jednom kuhinjom, svi dobro hranjeni i dobro odjeveni i zadovoljni. Hebrejski jezik uveden potpuno vlada, tako i hebrejska ili izraelska nacija. Biblijska vjera nema obveze, sve su samo nacionalni običaji. Biblijske svetkovine: Pesah, narodna proljetna, Pedesetnica, ljetna-Žetvena, Sjenica, jesenska, Encenia zimska narodna svetkovina. Na Pashu samo Maces je obvezatan, a mjesto vazmenoga janjeta dobra je i koka. Subotom i po svetkovinama obvezatan je samo — počinak. Biblija je narodna čitanka hebrejskog jezika. Kulturni su i uglađeni građani. mladež sva na školu obvezatna sve do 17 godina. Ništa prisilno. Rad dobro plaćen i svak dobro živi. — Kršćani napose katolici ne mogu se ništa potužiti. Tako je i u arapskoj Jordaniji. U Amanu imamo novi kolegij i gimnaziju dobro viđenu i posjećivanu od muslimana. — Tako je možda Misija Sv. Zemlje najbolja. Ako je tako, neka bi MIR I DOBRO iz domovine Isusa i Marije raširilo se na sav svijet, te da svud zavladaju Njihova presv. SRCA.

Hodočašća u Svetištu Majke Božje Bistričke za g. 1952.

1. Duhovsko od 28. svibnja — 1 lipnja; 2. Varaždinsko dne 5. i 6. srpnja; 3. Zagrebačko dne 12. i 13. srpnja; 4. Margaretsko dne 19. i 20. srpnja; 5. Aninsko dne 24 do 27. srpnja; 6. O Božjem Licu od 1. — 6. kolovoza; 7. O Vel. Gospi od 11. — 15. kolovoza; 8. Poslije Vel. Gospe 16. i 17. kolovoza; 9. Bartolovsko dne 23. i 24. kolovoza; 10. Prije Male Gospe dne 30. i 31. kolovoza; 11. O Maloj Gospi od 6. — 8. rujna; 12. Poslije Imena Marijina, dne 13. i 14. rujna.

Oženjen katolički svećenik

Prošle godine donio je Sv. Otac Pijo XII. odluku, koju u mnogim krugovima smatraju »epohalnom«: evangelički pastor Rudolf Goethe koji je u travnju 1950. prešao na katoličku vjeru, zaređen je 22. prosinca 1951. dozvolom Sv. Oca za svećenika, a da nije morao ostaviti svoju ženu.

Rudolf Goethe ima sad 71 godinu. Potomak je ne samoga pjesnika Goethea, nego jednoga njegova bližnjeg rođaka. Do svoje 45. godine pastor Goethe nije bio oženjen. Onda je uzeo za ženu groficu Fredu Bulow von Dennewitz. Kao evangelički pastor dobro je upoznao prilike na selu i gradu a naročito iskustvo stekao je u industrijskim krajevima. Za vrijeme prvog svjetskog rata bio je i vojni pastor. Kroz tridesetak godina bavio se radom u omladinskim organizacijama. Na višim položajima u crkvenoj upravi upoznao je, kako sam ističe evangeličku crkvu »odozgo« naročito poslije 1945. u Hessenu. Kao takav utro je put mjesečnoj konferenciji za sporazumijevanje između evangeličke i katoličke crkvene uprave, a te su konferencije vodile do vrlo dobrih odnosa između jedne i druge crkve. »Njihov međusobni odnos tako veli pastor Goethe, mogao sam poslije kao referent u odjelu za crkvene poslove u ministarstvu bogoštovlja u Hessenu dalje studirati i unaprijediti. Isto tako pomogli su bezbrojni interkonfesionalni razgovori da se širi vidik. Tek kad sam napustio službu u ministarstvu, imao sam vremena da temeljito proučim katoličku nauku, što je poslije jedne godine u travnju 1950., vodilo do konverzije«, to jest do prijelaza na katoličku vjeru.

Navodimo nekoliko značajnijih rečenica iz izjave, kojom sam Rudolf Goethe želi odgovoriti na različna tumačenja njegova slučaja.

»Dok sam vršio svoju pastorsku službu, imao sam dojam da osjećam, da u evangeličkoj crkvi, nema one punine, o kojoj govori evanđelista Ivan (1,16): Od punine Njegove svi mi primismo milost za milost. — Imao sam želju da vršim svoju službu opunomoćen u punini jedinstva sa cijelom Crkvom! Nije slučajno da se čežnja za tom puninom zadnjih desetljeća javlja kod mnogih evangeličkih vjernika, kod pastora i učenjaka, tako da se smijem nadati, da im je moj korak jednoga dana priopravio put.

U toj velikoj nadi udovoljila je velikodušnost Sv. Oca kao dobrog pastira molbi biskupa u Mainzu te mi sa svetim redom dala punomoć, da dijelim sve Sakramente, da bih mogao djelovati u izvanrednom dušobrižništvu. Ta je povlastica odobrena i jednom drugom oženjenom evangeličkom pastoru obraćeniku, koji se sad, studirajući u sjemeništu, pripravlja na ređenje. Ona će biti dana još drugim evangeličkim pastorima poslije temeljitog ispitivanja pojedinačnog slučaja.

Time se nije diralo u celibat.

S biskupske stolice u Mainzu bio je Tetzelovim propovijedanjem oprosta dan povod za vjerski raskol.

S biskupske stolice u Mainzu dolazi danas poziv na pomirenje.«

Opisani slučaj izazvao je mnoge komentare ne samo u Njemačkoj nego i u ostalim zemljama. Naročito mu u Engleskoj posvećuju mnogo pažnje, jer tamo veći broj anglikanskih pastora traži dodir s katoličkom Crkvom. Do prijelaza na katoličku vjeru redovito nije se pojedinac mogao odlučiti i to s razloga, što je htio ostati službenik oltara, a da ne bi napustio svoju obitelj.

USKRSNUĆE

Ovo je dan pobjede Života nad smrću, pobjede Istine, Ljubavi i Ljepote.

Pobjeditelj ustaje iz groba, da utješi sve ožalošćene, uznemirene i izgubljene u strahu i tmini. Isus Krist živi, da naša vjera, iskušana u trpljenju na Njegovoj Golgoti, primi neprolaznu radost i sreću.

Gospodin živi, da pamtimo u svim danima, svi mi, koji smo živjeli, svi mi, koji živimo i koji će živjeti u svijetu, da je Njegova Istina vječna.

Uskrsnuće Kristovo donosi najveći dokaz Njegova Božanstva. Ovo uskrsnuće potvrđuje Njegovu nauku, kruni sva Njegova djela i djelo posljednje žrtve. Golgotski križ obasjan je suncem novoga velikoga, sretnoga dana. I zauvijek ostaje djelo Ljubavi, djelo otkupljenja.

Uskrsnuli Spasitelj javlja se svijetu. Neka utihnu sumnje, neka se kliktaj vine nad zemljom. Neka slavlje pobijedi gorčinu naših jada. Neka priznamo svi mi, spaseni Kristovim križem, da je naš Gospodin uskrsnuo, Alleluja!

Ovo je dan velik i sretan, kada je Život pobijedio smrt.

Ovo je dan pobjede Istine, Ljubavi i Ljepote, Alleluja!

„Ja sam čokot, a vi loze“

Među divnim poredbama Kristovim o Njegovu odnosu prema vjernicima jest ona o čokotu i lozi, što ju je Isus izložio svojim Apostolima u svom oproštajnom govoru nakon posljednje večere, a zabilježio ju je sv. Ivan apostol i evanđelista (Iv 15,1—8). Poredba je uzeta iz područja vinogradarske privrede, koja je u to vrijeme u Palestini bila veoma razvijena. Živjeti mirno i zadovoljno u sjeni smokve i vinove loze bio je poslovičan znak blagostanja tadašnjeg palestinskog pučanstva. Stoga je razumljivo, zašto je Isus odabrao prispodobu o čokotu i lozi, da njome osvijetli duboku nauku o odnosu Krista prema vjernicima u otajstvenom tijelu svoje Crkve. U toj prispodobi kaže Krist za sebe: »Ja sam pravi čokot, a moj Otac je vinogradar. Svaku lozu na meni, koja ne donosi roda, uklonit će, a svaku, koja donosi rod, očistit će je, da donosi više roda... Ostanite u meni i ja u vama. Kao što ne može loza donositi roda sama od sebe ako ne ostane na čokotu, tako ni vi, ako ne ostanete u meni«.

Tri su važne stvari, koje su u ovoj prispodobi osobito naglašene, a to su:

1. Značaj milosnog odnosa vjernika prema Kristu u slici čokota i loze;
2. Obilni plodovi i blagodati te milosne veze;
3. Kobne posljedice nedostatka te milosne veze.

I. Značaj milosne veze vjernika s Kristom

Duhovna milosna veza vjernika s Kristom bezuvjetna je potreba svrhunaravnog duhovnog života Kristovih vjernika. Kao što je za vinovu lozu nemoguć organički život, ako nije spojena s čokotom, tako je i za Kristove vjernike nemoguć duhovni život, ako nisu spojeni s Kristom pomoću svrhunaravne duhovne veze milosti posvetne. Po posvetnoj milosti kao životnom soku, koji struji iz božanskog čokota Krista, prima ljudska duša stalni porast u duhovnom životu. Dobra djela, koja čovjek čini u stanju milosti posvetne, imadu pred Bogom svrhunaravnu vrijednost za mogućnost zasluga u svrhu učestvovanja u baštini vječnog blaženstva. Po toj milosnoj vezi čovjek uživa i udioništvuje u svekolikom blagu neiscrpne riznice svrhunaravnih dobara otajstvenog tijela Kristove Crkve, zasluženog po nebrojenim kreposnim djelima svetih duša, osobito mučenika. Čim je ta veza intenzivnija, tim je i bujniji život duša, koje su loze na čokotu Isusu Kristu.

II. Plodovi milosne veze vjernika s Kristom

Kao što loza, koja prima iz čokota životni sok, donosi obilje plodova, tako i milosna veza vjernika s Kristom. Sva dobra djela učinjena u milosnoj vezi s Kristom, dobivaju svrhunaravnu vrijednost pred Bogom. Ovakva su dobra djela slična plodovima oplemenjene loze, koja donosi bujne plemenite plodove. Bez milosne veze s Kristom ljudska duša ne može činiti ništa, što bi pred Bogom bilo zaslužno za vječni život. Zato Krist kaže: »Bez mene ne može ništa činiti«. Osim toga Krist se brine oko stalnog unapređenja plodonosnosti loze, koja na njemu kao božanskom čokotu raste. On tu lozu čisti od nepotrebnih izraslica, koje uzalud troše sokove, što imadu služiti na korist sve većoj duhovnoj plodnosti loze. Te su izraslice razne ljudske nesavršenosti, kojima se umanjuje vrijednost plodova dobrih djela, pa zato treba da ih se uklanja da ne troše badava duhovne životne sokove na štetu donošenja plemenitih plodova.

III. Kobne posljedice nedostatka milosne veze s Kristom

Kao što se loza, koja prestane primati životni sok iz čokota, na kom je izrasla, nužno mora posušiti, tako biva i s čovjekom, koji prestane podržavati milosnu vezu s Kristom. Njegov duhovni život mora nužno usahnuti i on postaje sličan osušenoj lozi. Da se pak suhoća takve loze dalje ne širi, razborit vinogradar takve suhe loze odrezuje od čokota, da ne smetaju drugim lozama, koje bujno uspijevaju. Slično biva i u životu otajstvenog Tijela Kristova, t. j. u organizmu Kristove Crkve. Suhim i neplodnim lozama slični su grešnici, u kojima je prestao strujati sok vrhunaravnih milosti, a to biva kod grešnika u smrtnim grijesima. Njihova dobra djela nemaju više pred Bogom vrijednosti za stjecanje svrhunaravnog blaženstva, a osim toga njihovi teški grijesi su uzrokom, da njihove duše čeka sudbina osušenih loza, koje se bacaju u oganj, da gore, a to je sudbina vječnoga prokletstva u trajnom vječnom paklenom ognju. Javne i teške grešnike katolička Crkva isključuje iz svoje zajednice izopćenjem, koje ih lišava svih milosnih dobara organičke zajednice s njezinim tijelom već za ovozemnog života, a ako u tom stanju preminu, lišeni su Božjom osudom i vječnog života blaženika i bivaju odbačeni za uvijek.

Ne varam se

Imam jednu sliku, starinsku, nekog sjevernog umjetnika. Djelo čovjeka hladnog kraja, ali toplog srca.

Slika prikazuje:

Dvije djevojčice — pogledi im vedri, blagi, a na usnama lebdi smiješak — ko sunčana zraka na cvijetku rumenom.

Smiješak je obasjao njihova lišca milom radošću, il mi se to samo čini, nije li to igra sunčane zrake što se potkrala iz vana, zaigrala na njihovim usnama i osjajila im lica?

Ta ja se samo varam.

Ne, ne varam se.

Svjetlost je to, ljepote njihovih duša zasjala, sa sunčanom se zrakom udružila i prosula sjaj po mome domu i radost u moje srce.

Teleologija

To je nauka o svrhovitosti. Ime joj je postalo od grčke riječi »telos« (cilj, svrha), i »logos« (govor, u prenesenom smislu nauka). Teleologija promatra sve pojave u živim bićima s obzirom na njihovu svrhu, te nalazi, da su sva živa bića organizirana svrhovito. Drugim riječima, da sva zbivanja, sve normalne pojave u živim bićima imadu posve određenu životnu svrhu, koja se postizava i bez znanja, i bez volje i nastojanja dotičnog živog bića. U tome je upravo jedna od bitnih razlika između živih bića i mrtve prirode. Svejedno je, o kome se biću radi: o razumnom ili nerazumnom, o životinji ili bilju: sva bića bez razlike, od najsićušnije bakterije do najrazvijenijeg stabla, ili od najmanje životinjice pa do čovjeka, građena su svrhovito. Za to ima nebrojeno mnogo dokaza, pa ih je nemoguće sve nabrojiti. Zato ćemo se ovdje osvrnuti samo na par najobičnijih primjera.

Kao prvi primjer uzmimo sićušnu jednostaničnu gljivicu vinski kvasac. U jesen kad grožđe dozrijeva, dolazi on ili prenešen s prašinom od vjetra, ili prenešen od osa i drugih kukaca na grožđe, gdje na raspuklim ili oštećenim bobicama nalazi dovoljno hrane za svoje umnažanje, te se obilno umnaža putem »pupanja«. Taj kvasac, pošto se u moštu još i dalje umnoži, bit će uzročnik alkoholnog vrenja u moštu, a poslije pretakanja mladog vina čini on otpadak: vinsko drožđe. Ali u mošt ne dospiju sve stanice kvasca, što su se našle u vinogradu za vrijeme berbe. Velik njihov dio ostaje u vinogradskom tlu, hraneći se na otpalim i zgnječenim bobicama grožđa. Ta zaliha hrane traje međutim samo kratko vrijeme, a onda bi izgladnjeli kvasac morao u vinogradskom tlu propasti, odnosno uginuti. Ali se to ne događa. U prisutnosti vlage, a u nestašici hrane stanice kvasca mijenjaju se tako, da se u njihovoj nutrini proizvedu znatno manje stanice mnogo jače oklopne kožice ili membrane i mnogo veće otpornosti, njih 1 do 4, t. zv. »spore«. U obliku spora može kvasac izdurati u vinogradskom tlu sve do naredne jeseni, a kad ponovo dođe do prikladne hrane, a na voću ili na grožđu, propupat će ponovo i dalje će se umnažati jednako pupanjem, kao u prošloj godini.

Proizvodnjom spora kvasac se je dakle zaštitio od propasti. A da li je kvasac to mogao učiniti po svojoj volji ili nakani? Ne — rekli bi nam prirodoslovci već to tako mora biti po »prirodnom zakonu«.

TRI SUSRETA

Prvi susret:

Svećenik u reverendi ide ulicom. U susret mu dolazi otac sa sinčićem. Dijete promatra pažljivo svećenika i pita oca: Tata, tko je to?

Drugi susret:

Majka ide s djetetom. Dijete, opazivši svećenika, poviče: Mama, evo popa.

Treći susret:

Korak pred ocem ide kćerkica. Ugledavši svećenika, okrene se k ocu i reče: Tata, ide svećenik. Hvaljen Isus!

„POGLED V NEDOLŽNO OKO“

Ima niz godina da smo se upoznali. Koliko, ne znam. Možda petnaest, možda koja i više. Ali to nije važno.

Sreli smo se jedno poslije podne na Voćarskoj cesti. Nosio je u ruci torbu s knjigama. Išao je iz škole. Nije mu se žurilo. Dulje vremena stajao je pred igralištem Dječjeg sjemeništa.

Upitao sam ga, kako je bilo u školi. Saznao sam, da polazi peti razred klasične gimnazije i pohvalio se, da je dobar đak. Živi s roditeljima i ima sestru od četiri godine. Zlatna je i jako je voli. Pokazat će mi je prvom prigodom.

Iza desetak sam ga dana opet vidio. Vodio je za ruku neko sitno čeljade, imalo je crveni šešir na glavi s obodom okrenutim gore, a ispod šešira provirivale su dvije tanke pletenice povezane bijelom vrpcom.

I reče: »To je moja seka, o kojoj sam vam pričao«. A djetetu reče: »Podaj ruku gospodinu i pozdravi ga«. Djevojčica je pogledala brata začuđeno, na mene nije se ni osvrnula niti mi je dala ruke. On će opet: »Ne divljaj! Slušaj, što ti kažem. Pogledaj gospodinu u oči i daj mu ruku.. Sad me je letimice pogledala i već je bila pružila ruku, da mi je dade, ali se predomislila i brzo je natrag povukla.

Videći je u neprilici, da je ohrabrim, prignuo sam se i poljubio je u čelo. Sva je pocrvenila od stida i još se bolje stisnula uz brata.

Taj njezin letimični pogled i te oči neću nikada zaboraviti. Oči su joj bile krupnije od očiju druge djece, koju sam poznao. Bile su modre, boja im je bila slična nebu prije zore i boji Jadrana, kad se njegovom površinom stanu valjati valovi na početku nevremena.

U pogledu tog djeteta bilo je toliko nevinosti, stida i topline, kako se mogu naći samo u pogledu nedužnog djeteta. I kad se sjetim na taj njezin pogled, pane mi svaki puta na pamet pjesma Gregorčičeva: **Pogled v nedolžno oko** na oko, na kom se odsjeva nebo i raj, u komu se gleda čista duša djeteta, koju još nije nahukala ni dotakla zloća svijeta, ni njegova himba i prenavljanje i laž.

Veli se, da je oko prozor duše i da se u oku vidi sva unutrašnjost čovjeka. To vrijedi u prvom redu za oko djeteta, u kog je čista i neokaljana duša, koju još nije dospio da pokvari svijet.

Jednom sam gledao umirati mater. Pokraj nje je stajala njezina mezimica rasplakana, a u pogledu se materinu čitala beskrajna ljubav prema tom djetetu i bol, koju nije vrsno opisati nijedno pero. Nije se ona osvrtala na muža, koji je stajao postrance, ni na oca ni na rođenu majku, koji dođoše da joj zaklope oči, za nju je postojalo samo to dijete i neiskazana bol, što se mora dijeliti od njega.

Poslije sam se češće sastajao s tim mojim znancima. Bili smo i dobri prijatelji i djevojčica mi je pripovijedala o svemu, što je ispunjalo njezin mladi život. Ja sam često upirao pogled u te njezine oči, ali mi se nikada kasnije ne pričinjaše tako lijepima i milima, kao kad sam ih vidio prvi put.

Godine su prolazile i moji su znanci otišli u to vrijeme iz Zagreba nekud u provinciju.

Iza više godina sreo sam ih u Ilici. Ta nekadašnja djevojčica razrasla se u to vrijeme i bila stasita lijepa djevojka. Prepoznali smo se i rasprели razgovor.

Pogledao sam joj u oči. Zanimalo me je, jesu li ostale onako lijepe i mile, kao što su bile, kad smo se prvi puta sreli. Da li u njima još počiva i da li se još u njima gleda i odrazuje nebo i raj i jesu li sačuvale svoju nedužnu toplinu. Jest, bile su i sada lijepe, ali to nisu bile više oči djeteta, koje živi djetinjim životom, koje ne pozna svijeta i koje svijet još nije dospio da podvrgne svomu utjecaju.

I ona je mene pogledala i naši se pogledi sukobiše. Htjela je po svoj prilici da vidi, što sudim o njoj i da li je držim ljepotom, kakvom je drže njezini poznati. Ali bit će da je naslutila neko razočaranje u mom pogledu i brzo je svrnula pogled na izlog, pred kojim smo stajali.

A kad smo se rastali, bilo mi je žao, da smo se sreli i bio bih volio, da je u mojoj duši zauvijek ostao onaj njezin nekadašnji pogled, pogled, u komu se čitalo nebo i raj, a kojeg sam gledao prigodom našeg prvog susreta.

Rastresenost

Neki je gospodin došao kući i našao na vratima svojom vlastitom rukom ispisanu i ostavljenu opasku: »Stanovnici nisu kod kuće«. Zakimao je glavom: »Dakle sam uzalud došao«. Okrenuo se i otišao opet u grad. Neki drugi imao je u ruci žabu i uru. Uru je nakon proučavanja žabe, bacio u vodu, a žabu ponio kući. Ovakvih i sličnih rastresenosti moglo bi se nabrojiti sijaset. One se pripisuju većinom učenjacima i profesorima. A nalaze se i kod drugih ljudi, možda još u većem broju.

No te rastresenosti često i nisu rastresenosti, nego i te kakova sabranost, samo na krivom mjestu. Učenjak je u svom predmetu i ne brine se za drugo. Svetac je u svojoj molitvi i ne mari za ostali svijet. Za nj on nema ni uha ni oka. Jedan sv. Bernardo ne zna koliko prozora imade dvorana za sastanke u njegovu samostanu. Sveti opat Makarije ne zna, što su mu dali za ručak. Njegov duh je za takve stvari otsutan, ali nije za njegovu unutarnju sabranost.

Ove vrsti rastresenosti trreba razlikovati od rastresenosti odnosno otsutnosti duha onih slabokrvnih i živčano slabih mladih ljudi, koji preda se zure u prazninu nesvijesno i besmisleno.

Rastresenost je stanje, u kom je netko daleko od onih stvari, kojima bi se morao i htio baviti. Pravilno se pod tim razumijeva bezvoljno i razuzdano lutanje ili sanjarenje misli bez ikakve svrhe. Pod tim se razumijeva uopće sve, što nas odvlači od našega predmeta.

Treba razlikovati rastresenost, koja je hotimična i namjerna, kad naime hoćemo da je imamo, jer nam je potrebna kao odmor od napetosti i ozbiljna posla. Nju se dakle traži. Druga je pak rastresenost, od koje trpimo i koja je slabost.

Što je teži, apstraktniji t. j. sjetilima nedohvatniji predmet, kojim se bavimo, to lakše od njega bježe naše misli. To opažamo već kod školske djece. Što im je naime računski zadatak ili logično zaključivanje tvrđi orah, to ga radije bacaju na stranu, da se onda prihvate nečega, što im ne zadaje nikakve poteškoće.

Najveće, najuzvišenije i nadosjetno, čime se naš duh može baviti jesu nadnaravne vjerske istine i sam Bog. Zato baš molitvu, koja se time poglavito bavi, prije svega i najčešće napada rastresenost. Stoga je rastresenost kod molitve stanje, na kojem svi više ili manje bolujemo.

U molitvi se uzdiže ljudski duh nad svoju narav, prelazi njezine granice, ostavlja sjetila, koja ne dokučuju božansku narav i ne mogu je obuhvatiti, nego daleko iza nje zaostaju. U tom je baš triumf duše nad tijelom. Zato baš i jest za nas teško, ljudski govoreći nemoguće, ostati dugo u tom svijesnom i duhu sasvim razumljivom saobraćaju s Bogom. Tu se javljaju osjećaji, oni su još tu i hoće da ih se uvažava. Oni su kao djeca, kojima je razgovor s odraslima predugo trajao, jer ga ne razumiju, pa se obraćaju k majci s primjedbom, da je toga već dosta.

Sjetilni ljudi se uklanjaju onomu, što im je najteže i najmanje prijatno njihovoj nižoj prirodi i okreću se k onomu, što ih najviše zadovoljuje, njihova sjetila najviše i najprije umiruje, i za čim oni teže. Osobe, stvari, predmeti, užici svake vrsti djeluju na maštu, da je rastresaju. Ako se rastresenost ne zaustavi, ona će ubrzo zavladati nama. Borba s rastresenošću je najtvrđa i najbezizglednija.

Već su sveti pustinjaci govorili za umirenje bojažljivih ćudi, da je ljudskoj prirodi nemoguće sasvim se osloboditi rastresenosti. Ona je sramotni porez, koji moramo platiti nižem dijelu naše dvostruke prirode. Dakako da je to neslobodni porez. Taj dakle porez ne smije biti svijestan i slobodan. Moramo se opirati-boriti se proti njemu.

Predmet rastresenosti može biti sve, što smo vidjeli, čuli, iskusili, čitali, mislili.

Glasoviti asketski pisac o. Faber nabraja ovih pet izvora rastresenosti: 1. poremećeno zdravlje; 2. kušnja Božja; 3. zao duh; 4. nekrivi i 5. krivi naš Ja.

Izvana dolaze kušnje i napasti, koje mi nismo skrivili i ne možemo ih spriječiti, ali se moramo proti njima boriti. Druge izviru iz nas, t. j. iz naše grešne naravi i slabosti tijela i duha. Ove su najčešće. Samo treba znati, kako da im se opremo i da im ne podlegnemo.

Nismo krivi za rastresenosti, koje nas napadaju zbog narušena zdravlja, uzbuđenih živaca, umora ili nužnog prevelikog i prenaznog zaposljenja. Krivi smo za rastresenost, ako dolazi iz ravnodušnosti, mlakosti, znatiželje, zbog pomanjkanja mrtvenja, nepripravljanja na molitvu, pomanjkanja budnosti nad sjetilima.

Lijekovi proti rastresenosti jesu: dnevni red, po kojem obavljamo svoje dužnosti prema Bogu, svijetu i samima sebi; točnost i savjesnost u vršenju i najsitnijih svojih dužnosti i pripravа na molitvu. Naročita pak vježba i borba proti rastresenosti je, da sve radimo »za Boga, u prisutnosti Božjoj i s Bogom«. Ta će lozinka dati svemu našemu mišljenju i radu jedinstvo i sabranost. Nju možemo češće uzbudivati tom strelovitom lozinkom: Za Boga, u Bogu i s Bogom!

Čovjek u središtu borbe

Svaki opaki čovjek traži drugove u svojoj zloći, a đavao najviše. Njegova mržnja na Boga, njegova zavist protiv čovjeka na to ga tjeraju. Znademo dosta primjera za to. Prvi primjer imamo kod naših praroditelja. Smjeli su biti u Božjoj blizini kao djeca kod Oca. Dnevno je iznova raspaljivalo mržnju sotone, što je Bog tako ljubljen i čašćen; grizla ga zavist, što ima bića, koja uživaju Božje prijateljstvo. Znamo što je sotona pokušao; i znamo dobro, kako mu je pokušaj uspio: »Bog stvori čovjeka besmrtnim i učini ga prilikom vlastitoga bića. A po zavisti đavolovoj dođe smrt na svijet« (Mudr. 2,23). Drugi je primjer Job; njemu je sotona digao sav imetak i na koncu najdragocjenije blago na zemlji, zdravlje. Drugi je opet primjer Juda; u nj uđe sotona i njegovim poticajem (Iv. 13,2) počinio je najstrašnije izdajstvo na Sinu Božjemu.

Još i sada »protivnik naš đavao obilazi kao ričući lav, tražeći koga da proguta« — kaže sv. Petar u svojoj prvoj poslanici (5 8) i k tome značajno dodaje: »Njemu se oprite čvrstom vjerom«. Ranije opominje: »Budite trijezni!« Sjetimo se ovdje jedne riječi našega Spasitelja: »Bdijte i molite, da ne upadnete u napast!« (Mat. 26,41). Bdjeti, moliti i boriti se — to je naše oružje proti zlom neprijatelju. Bdjeti — da ne padnemo u zamku, koju nam on stavlja; moliti — jer smo preslabi da svoga neprijatelja pobijedimo; boriti se pouzdavajući se u Božju pomoć — i on će tada pobjeći od nas (Jak. 4,7).

Da li se strašiti sotone? Ako smo budni, ako molimo i ako se borimo, onda ne. On je opasan samo za lakomislene. Sv. Augustin kaže: »Sotona je vezan poput psa na lancu. Može ugristi samo onoga, koji mu se u smionoj sigurnosti približi. On može lajati, može dražiti na zlo, no ugristi može samo onoga, tko se pusti da ga ugrize. On nas ne prisiljava na zlo, već nas samo draži na nj; on ne može od nas iznuditi pristanak volje, on nas samo moli na pristanak«.

Pa i stoga ne treba nam se ništa bojati sotone, jer nismo sami u borbi. Imamo moćnoga saveznika, našega svetoga Anđela čuvara. Jer nije samo otpalim anđelima dozvoljen izvjesni upliv na ljude, nego i dobrim Anđelima. Taj im upliv nije samo dozvoljen, već Bog svakome čovjeku kod rođenja dodaje određenoga Anđela za zaštitu. To je crkvena nauka. Sv. Grgur Nišanski ovu nauku označuje kao nauku, koja potječe iz prvih vjekova kršćanstva. On veli: «Predajom otaca do nas je doprla ova vjerodostojna nauka, prema kojoj držimo, da poslije pada u grijeh našu ljudsku narav nije predobri Bog sasvim prezreo i ostavio je bespomoćnom, šta više, svaki je pojedini čovjek od njega primio kao pratioca jednoga Anđela ili zaštitnoga duha.« Tako možemo razumjeti riječi Apostola (Žid. 1,14), da su »Anđeli poslani na službu onih, koji će postići baštinu spasenja.«

Našem će Anđelu biti najveća radost, bude li mogao našu dušu poslije zadnjega boja sa sotonom povesti pred Božji prijesto i u nebo; tada će nas s njime povezati, vječno, zahvalno, sveto prijateljstvo. To prijateljstvo postoji već sada, barem sa strane našega Anđela čuvara. Ali neka prijateljstvo ne bude jednostrano! Prikladno je, i razumljivo, da i mi s naše strane srdačno ljubimo našega nebeskoga prijatelja i zaštitnika; da ga dnevno molimo za pomoć i da mu za njegovu zaštitu ostanemo zahvalni. Prije svega primajmo k srcu i spremno slušajmo opomene, koje nam daje za naše spasenje!

„TU MORAM I JA DOĆI"

Američki financijski stručnjak John Moody došao je poslovno u Beč. Na Veliku Gospu, 15. kolovoza, pošao je u banku, ali ju je našao zatvorenu, pa se — da bi si prikratio vrijeme — svratio u katedralu sv. Stjepana, gdje se upravo pjevala svečana sveta Misa. Pobožnost naroda i ljepota službe Božje izazvali su kod njega tako dubok dojam, da je nekoliko dana za redom dolazio u istu crkvu. Kad je napuštao Beč, rekao je sam sebi: »Tu je, u Katoličkoj Crkvi, ipak nešto osobito, istinska razlika. Tu moram i ja doći!«

Vrativši se u New York, pribavio si katoličke knjige i stao ih proučavati, među njima djela sv. Augustina i sv. Tome Akvinskoga. Postalo mu je jasno, da i on mora biti katolik. Ali on se nije prenaglio. Čitao je još jednom djela modernih filozofa, s kojima se već prije zabavljao, kad ga različite sekte nisu zadovoljile. Ali nakon godine dana nije se više mogao oduprijeti uvjerenju, da mora stupiti u Katoličku Crkvu, što je i učinio.

U listu »Our Sunday Visitor« napisao je:

»Tek sam 9 mjeseci u Katoličkoj Crkvi, ali mogu uistinu reći, da sam našao mir, kakav prije nisam mogao naći. Sada i za čitav svoj život sam uvjeren, da Katolička Crkva daje jedina odgovor za čitav život. To kažem kao čovjek, koji je 40 godina sakupljao iskustva iz svih teorija. Ponavljam: samo se u Katoličkoj Crkvi može naći odlučan odgovor na životni problem.«

Katoličke ličnosti

Wu Ching — Hsiung bio je odličan pra- nik, bivši predsjednik Međunarodnog s- dišta u Šanghaju, kad je 1937., usred g- zota kinesko-japanskog rata, zaželio da s- povuče u miroljubivi svijet knjiga i d- ha. Namjerio se na izvadak iz znamen- tog djela kardinala Newmana »Apolog- pro vita sua« (Obrana moga života), u k- joj čuveni engleski katolički pisac izn- razloge svoga prijelaza iz anglikansk- Crkve u katoličku. Tako je zaželio ne- više saznati o katoličkoj vjeri i o vjer- vanju uopće. Zadubao se u proučavanj- kineskoga filozofa Konfucija, pa Ficht- Berkelya, Schopenhauera i američkog pje- nika Walta Whitmana. No najviše ga dojmio vlastiti životopis Sv. Terezije Lisieuxa: »Ako ta knjiga predstavlja kat- licizam — rekao je sebi Wu-onda ne v- dim, zašto i ja ne bih postao katolik«. U knjizi o svom životu »Onkraj Istoka i Za- pada« prikazao je priprosto i iskreno p- svoga obraćenja, a za deset dana napis- je o nauci sv. Terezije o ljubavi knjižic- koja je ubrzo doživjela više izdanja i pr- jevode u osam jezika. Veliku je rado- doživio dr. John Wu tako se sada zove, — kada ga je god. 1947. Čang-Kaj-Šekov- vlada imenovala svojim diplomatskim predstavnikom kod Sv. Stolice. To je u diplomatskoj povijesti Vatikana prvi ka- tolik, koji zastupa neku nekatoličku drža- vu. A iz njegove se knjige s čuđenjem opaža, koliko se Istok približava kršćan- stvu, a napose koliko običan Kinez cijen- samostanski život.

Brat Ivan Goll, laik Družbe Isusove, umro je nedavno kao osamdeset-godišnjak u misijama u Rodeziji, u Africi. Rođen u Marbachu kod Mannheima (rodnom mjes- tu velikog njemačkog pjesnika Fridrika Schillera), došao je u Rodeziju god. 189- prvim vlakom, koji je prošao od Beire do Salsburya. U Čišavaši u Salisburyskom vikarijatu uredio je svoju stolarsku ra- dionicu, i tu je izradio oko 50 oltara, oko tucet sakristijskih stolova, različita vrata, krovove, klupe i svakovrsne stolarske ra- dove, koje je upravo nemoguće nabrojiti. Nakon 52 godine misijskog rada, radio je jednoga jutra u svojoj stolariji sve do podne, a nato se vratio u svoju sobu, da se pripremi za ručak. Međutim, kad je zvono zazvonilo sazivajući družbu za stol, nije ga bilo. Našli su ga mrtva kako sjedi u svojoj sobi. Nema nijedne misije u či- tavom vikarijatu, koja ne bi imala bar neki rad njegovih marljivih ruku. Upravo pred godinu dana desila mu se nezgoda na cirkularnu pilu. Mirno je čekao, dok nije ozdravio, a tad je nastavio svoj rad, dok ga Gospodin nije pozvao k sebi.

BAŠTINA

Unuk je stajao kraj mrtva djeda. Drhtavim rukama primakao je šešir k prsima i gologlav duboko poniknuo.

Nije se tome nadao. Nije se ni mogao nadati, jer nije htio ni misliti, da će jednog dana izgubiti djeda, i da smrt ima u sebi moć, koja **tako potresno** može zahvatiti dušu. On se suviše veselio životu. Starac mu je znao reći:

— Ne valja suviše, sinko. Budi razborit. Ne smije se čovjek veseliti onome, nad čime bi trebalo kojiput i proplakati.

Mladić bi se tome nasmijao i mahnuo rukom. Uveče bi odlazio iz kuće, a vraćao se kasno. Ma da je ulazio u sobu tiho kao mačak, starac ga je čuo.

— Ne valja, sinko, — opet bi ga opomenuo — noć je za spavanje.

O, znao je djed izgovoriti još mnogo toga lijepoga. Često je na starčevo pitanje unuk i slagao, a često bio i otresit prema njemu.

Boljelo je to starca, teško boljelo. Osjećao je, da će doskora umrijeti, a u njegovoj skromnoj kućici, koju je stekao marljivim radom i poštenim životom, ostat će lakoumni unuk, noćna skitnica, lažac, nehajan za dobru riječ i čestito djelo.

— Sinko, — pozove ga jednog dana preda se i oštro mu pogleda u oči. Poslušaj me. Popravi se. Ne valja život, ako je pun grijeha. Bog to ne trpi. Ja bih ti rado ostavio u baštinu moje najsvetije blago...

Kod tih riječi starac se zagleda nekako u daljinu. **Na njegovu** se licu vidjelo, da mu je misao poletjela visoko i zaustavila se na nečemu, što je vidljivo samo dušama, koje su u životu mnogo puta polijetale k nebu.

Ali mladić nije išao tragom te misli. Da je išao, susreo bi se s djedom u jednoj jedinoj misli na Boga, Radije se dao zaplesti pohlepom da baštini ono blago, koje se može opipati rukom i dobro unovčiti.

On odmah pomisli na kuću i poveseli se u srcu, kako će je prodati i naživjeti se po volji, A djedu reče:

— Kuća je meni najsvetije blago. Po zakonu me i pripada, jer sam vam ja po krvi najbliži.

Čuvši to, djed sijevne očima, no ne reče ništa.

Od tog dana nosio je misli u sebi, kao da je nijem, i samo je promatrao korake i vladanje svoga unuka. A promatrao je i mladić, kako starac sve više slabi, sve više drhti i pomiče se samo na štapu; kako uzima u ruke stari molitvenik i okreće mu listove. Ne vidi više čitati, ali kad mu je knjiga u ruci, sjeti se molitava i tiho ih izgovara. Mladić se u sebi katkad nasmijao, katkad ga nazvao ludom, a kojiput i psovao dosadu, koja ga je pritom salijetala i obuzimala.

Bilo je uveče, kad je starcu pozlilo. On zamoli unuka, neka bi otišao po svećenika.

— A jeste li načinili oporuku? zabrine se mladić.

— Da... da... značajno promrmlja starac — treba je načiniti. Hoću, samo požuri.

Mlade su noge potrčale. Za kratko vrijeme ispunila se posljednja želja starca. On je umro smiren, ali posve sam, jer je to bilo noću, kad mladića nije bilo kod kuće. Župnik ga je ujutro susreo. Zagledao mu se u spijeno lice.

— Djed ti je umro-reče žalostan nad mladićem.

— Dobro. A gdje je oporuka? pogleda mladić staklenim očima.

— Oporuka? Odavna je oporuka kod sudbene vlasti.

— Ta — ako? zaprepasti se mladić i ostane bez daha. A kakva...?

— Ostavio ti je u baštinu svoj stari molitvenik.

Mladić stane zuriti kao obezumljen. U njemu bukne bjesnilo. On poleti kući pun gorućih misli. Mogao bi pred starca pljunuti... možda nije mrtav... ne smije biti mrtav... mora biti živ... da bi mu mogao pljunuti... Što znači molitvenik? Volio bi ništa... volio bi staru metlu, neuporabivu... volio bi makar što, ali molitvenik...? Upravo ga je prorezalo kroz srce i peče kao vatra....

Kao sulud uleti u kuću. Mrtvački zadah udari mu u lice.

Stupi pred mrtvog djeda.

Tek ugleda njegovo lice, đavolski bijes stane u njemu popuštati. Ma da su oči bile smrtno zatvorene, one su govorile. On je čuo taj bezglasni nijemi govor, osjećao je, da mu prodire u srce, da istiskuje iz njega otrov grijeha.

Skine šešir i duboko ponikne glavom.

Za nedugo se zagrca i pane na koljena.

— Djede... djede... mili... Oprosti mi...

Istog dana pokuca na vrata svećenika.

— Gdje je baština? promuca.

— Pa rekao sam ti, da je oporuka kod suda.

— Ne ...ne to... nego molitvenik.

Svećenik mu radostan pruži staru oblinjalu knjižicu.

— Ali tvoj starac ti je ostavio u baštinu i svoju kućicu. Samo je želio da je otkupiš pokajanjem... eto ovom knjižicom.

Božja volja u svemu

Sve, što se na zemlji događa, događa se po Božjoj volji ili po Njegovu dopuštenju. Pa i sam grijeh. Zloću grijeha ne će Bog, ona se ima pripisati zloj ljudskoj volji. Bog dopušta vanjske kretnje, kojima se izvršuje grijeh, i ima nakanu, da time postigne neki određeni svoj cilj, koji se nalazi u planu Njegove providnosti.

Sv. Grgur objašnjava tu istinu jednim primjerom. Liječnik odredi bolesniku pijavice. Te životinje htjele bi da se krvlju nahrane i da po mogućnosti svu krv isišu iz tijela. No liječnik ima sasvim drugu nakanu, nego li one. On hoće da preko njih odstrani iz žila samo nečistu krv, i da time bolesnika ozdravi. Pijavice su dakle samo njegovo sredstvo, a pohlepa njihova za krvlju nema ništa zajedničkoga s nakanom liječnikovom. Bolesnik se ništa ne brine i ništa se ne uzrujava, što su pijavice tako pohlepne za krvlju. On ih ne promatra kao svoje neprijatelje, i svladava odvratnost, koja se budi, kad ih gleda. Štoviše on čini sve, da mu lakše zagrizu u kožu i da mirno sišu, jer zna, da one ne će to činiti dulje, nego hoće liječnik.

I Bog se služi sredstvima, kao liječnik pijavicama.

O toj su istini bili uvjereni svi oni ljudi, koji su bili od Boga prosvijetljeni. Povijest pobožnog Joba daje nam krasan primjer. Job je izgubio svu svoju djecu, propalo mu je sve bogatstvo, s najvišeg vrhunca zemaljske sreće survao se u najdublji ponor zemaljske bijede, pa šta je rekao? — »Bog je dao, Bog je uzeo. Kako je Bog htio, tako mi se dogodilo. Neka bude ime Gospodnje blagosloveno!« Sv. Augustin dobro primjećuje: Gle, kako ovaj pobožni čovjek razumije veliku tajnu Providnosti. On ne kaže: Bog je dao, a sotona uzeo, nego: Bog je dao, **Bog** je uzeo, jer se ništa ne događa bez volje Božje, pa ni onda, kad nam sotona škodi.

Izvrstan je primjer i Josipa Misirskoga. Braća su ga prodala iz mržnje i zavisti, pa ipak pripisuje on sve to Božjoj Providnosti. Bog me je poslao u Egipat, da se vi uzdržite na zemlji, da imate hrane i da možete živjeti. Nisam ja ovamo poslan vašom izdajom, nego po volji Božjoj. — Semej grdi Davida javno i nabacuje se na nj kamenjem. Pratnja Davidova hoće da ga posiječe, a David ih zaustavi i reče: Pustite ga, da grdi. Gospodin mu je zapovjedio, da grdi Davida; pustite ga dakle, da grdi po nalogu Gospodnjem.

Pa i sam Gospodin Isus, Sveti nad svetima, koji nas je učio riječju i primjerom, odgovara Petru, kad hoće da trgne mač da Ga brani: Zar da ne pijem kalež, koji mi je Otac dao? Tako On ne pripisuje sramotu i bol svoje gorke muke onima, koji su je neposredno uzrokovali: Židovima, koji su Ga optužili, Judi, koji Ga je izdao, Pilatu, koji Ga je osudio, krvnicima, koji su Ga užasno zlostavili i vukli u smrt, pa ni samom đavlu, koji je te nesretnike poticao na strahovito Bogoumorstvo, nego vidi u svemu Boga, i to ne kao strogog suca, nego kao dobrog Oca. Dobri Otac je dopustio zla djela sotone i zlih ljudi, jer je imao na umu viši cilj, spasenje čovječanstva. On se njima poslužio samo kao oruđem, da postigne dobru svrhu.

Veliki učenjak — veliki vjernik

Glasoviti fizičar Aleksandar Volta pisao je malo prije svoje smrti:

»Ne znam, može li itko sumnjati u moju iskrenu, postojanu privrženost rimokatoličkoj vjeri, u koju sam vjerovao, u kojoj sam se rodio i bio odgojen, s kojom sam u nutrinji i prema vani uvijek držao. Sigurno je, da sam u radu kao kršćanin često puta pogriješio. Ali moja mi savjest svjedoči, da milošću Božjom u svojoj vjeri nisam nikad kolebao. Ako netko zbog bilo kakvih mojih propusta tako nešto sumnja o meni, to — da bih ispravio možebitnu sumnju — izjavljujem njemu i svakome, te sam spreman, da to bilo kome u bilo kojoj prilici i uz ma kakvu opasnost izjavim, da ja jedino ovu svetu katoličku vjeru držim nepogrešivom i istinitom, te da dragom Bogu neprestano zahvaljujem za ovu nepokolebivu vjeru, u kojoj želim živjeti i umrijeti s čvrstom nadom, da ću steći život vječni...«

— **UDRUŽENJE KATOLIČKIH MUŽEVA** bečke nadbiskupije održalo je u prisustvu nadbiskupa koadjutora msgra. Jachima sjednicu, na kojoj je raspravljano o problemima, koji se odnose na organizaciju austrijskog Katholikentaga, koji će se ove godine održati u Beču. Sa sjednice je upućena molba episkopatu, da bi pojedini austrijski biskupi za vrijeme Katoličkog Dana služili sv. Mise na osam najvećih bečkih trgova, kako bi svi učesnici ove manifestacije katolicizma mogli sudjelovati svečanim Božjim službama.

ANĐELI NA KUŠNJI

U početku vremena Bog nije stvorio samo stvarni svijet i čovjeka. On je stvorio i jedan nevidljivi, duhovni svijet: anđele. To su netjelesna bića, a imadu razum i slobodnu volju. Njihovo ime »anđeo« uzeto je iz grčkoga, a znači »poslanik«. Zovu se tako, jer ih Bog od vremena do vremena šalje s porukama ljudima. Sjetimo se onoga mladića, koji sjedi u praznom Isusovom grobu i uči žene o Spasiteljevom uskrsnuću. Kao čisti duhovi, nadareni oštrim razumom i slobodnom voljom, anđeli su Bogu sličniji, nego sva stvorenja, pa i nego čovjek, kojega je Bog stvorio »na svoju sliku i priliku«. Tamo, gdje se u Svetom Pismu slavi dostojanstvo čovjeka, piše, da je »on samo malo niže od anđela« (Ps. 8,6; Žid. 2,7).

Zašto je Bog stvorio anđele? Na to pitanje Bog nam nije dao odgovor. No ne ćemo pogriješiti, ako držimo, da je On to učinio stoga, da Ga oni proslavljaju i time samo učestvuju u Njegovoj slavi. Ali to blaženstvo Bog nije htio dati samo anđelima kao prosti dar, već su oni tu milost sa svoje strane imali zaslužiti svojom slobodnom voljom. Zato ih je Bog stavio na kušnju. No mnogi od njih nisu izdržali u toj kušnji i prokockaše svoju sreću.

U čemu je stala kušnja, ne kaže nam Objava Ali po mišljenju nekih Otaca i po nagoviještavanju Sv. Pisma smijemo držati, da Lucifer, koji je svoje ime »Svjetlonoša« dobio radi svoje osobite ljepote, nije htio više priznavati Boga za svoga Gospodina i Stvoritelja i izvorom svoga blaženstva; nije htio više služiti Bogu i Bogu se više klanjati. Prostorije neba, u kojima je vladao najsretniji sklad, u kojima nije bilo bune volje, koja bi se protivila volji Božjoj, u kojima je svaka misao smjerala na Božje proslavljenje, odjeknuše najednom pročornom pobunjeničkom lozinkom: »Ne ću služiti«. Taj pobunjenički poklik našao je strahoviti odjek u nebu. S njim su se suglasile čete anđela, bilo stoga, što su se htjele izjednačiti s Bogom, bilo stoga, što su htjeli služiti Luciferu, neprijatelju Božjemu namjesto Bogu. Neki Oci drže, da je pobuna nastala s toga, što je Bog anđelima objavio, da će Njegov Sin uzeti ljudsku narav, da ljude otkupi; dio anđela opro se pomisli, da se pokloni Sinu Božjem u ruhu ljudske naravi, koja je niža od njihove. Ali o tome nemamo ništa određeno u Objavi.

Pobunjenički poklik Luciferov našao je međutim još jedan drugi odjek u nebu. Ako je otajstvo zloće stupilo jednom strahovito na vidjelo, ako je grijeh podigao zastrašujući svoju glavu, s druge strane zasjala je ljubav i vjernost prema Bogu u divnome sjaju. »I posta rat na nebu. Mihajlo i Anđeli njegovi ratovali su sa zmajem... I zli ne nadvladaše, više im se ne nađe mjesta na nebu« (Otkr. 12,7 sl.). Lucifer pade kao munja s neba u bezdan pakla, koji je nastao toga časa i više ne će prestati.

Jer »Bog nije poštedio anđela, koji su sagriješili« (II. Petr. 2,4). Dobri Anđeli, koji su izdržali u kušnji, otada su za uvijek utvrđeni u dobru, tako da nikakva nesigurnost ne može pomutiti njihove sreće u gledanju Boga; zli anđeli naprotiv otvrdnuše u svojoj zloći, tako da za njih nema više mogućnosti da će više naći sreću, koju su prokockali. Zašto je Bog uradio po strogoj pravdi nad anđelima, dok je grješnim ljudima iskazao svoje milosrđe, to je Njegova tajna. On jamačno imade poklona vrijedne razloge, no dok mi u tijelu živimo, ne ćemo ih doznati.

VRATA MIRA

U Austriji je god. 1951. izrađen i prikazivan prvi austrijski katolički film duge metraže, t. j. igrani film pod naslovom »Vrata mira« (Das Tor zum Frieden). Pobudu za taj film dala je jedna hodočasnica svetišta Naše Gospe u Maria-Zellu, najvećem austrijskom svetištu Majke Božje. Leopoldina Kytka zavjetovala se u Maria-Zellu, da će posvetiti jedan film slavi toga svetišta. Ona je sama napisala scenarij za film, premda se nije nikad inače tim bavila. Film je proizvelo Filmsko društvo Lambach, pod duhovnim vodstvom benediktinca O. Petra Trefflingera, a novčana su sredstva namaknuta milodarima Maria-zellskih hodočasnika u tu svrhu. Režiju je vodio Dr. Wolfgang Liebeneiner, a igrali su austrijski glumački prvaci Hilda Krahl, Paul Hartmann, Vilma Degischer, a uz njih mlađi kao Ida Krollendorfer, Walter Ladengast i dr. Radi se o jednoj staroj austrijskoj obitelji, koje se sudbina prikazuje kroz dva naraštaja, a središte je zbivanja dakako bazilika u Maria-Zellu i štovanje Naše Gospe. Hilda Krahl igra ulogu pjevačice, koja izgubi glas, kad je čula neku lošu vijest, a zadobije ga opet u dubokoj molitvi u svetištu. Hartmann i Degischer dva su madžarska posjednika, koji su se iza drugog svjetskog rata sklonili u Austriju, a Ladengast je nevjernik, koji se obratio i uzeo na se hodočasnički križ. Drama na taj način postaje legendom: O svetosti i štovanju Marijinu. Dialog (govor) je sveden na najmanju mjeru, majstorska upotreba svijetla i vjere u vezi s glazbom pretvara radnju filma u himnu vjere i milosti. Film se svršava veličanstvenim usponom priproste i čiste vjere, što se očituje golemom procesijom sa zubljama, u kojoj 6000 vjernika očituje svoje štovanje Naše Gospe u Zellu »austrijskom Lurdu«.

Na zasjedanju Austrijskog Katoličkog povjerenstva za film u kolovozu prošle godine zaključeno je, da će se izraditi, u vezi s prvorazrednim stručnim osobljem još jedan film značajna vjerskog sadržaja, kojemu je scenarij već bio izrađen. Bit će to film o »Apostolu Beča«, Klemensu Mariji Hofbaueru, članu redemptorističkog reda, koji je živio od godine 1751.—1820. i bio središtem duhovnog života u Varšavi, a zatim poglavito u Beču. Osnovao je sirotište, pučku školu za 350 siromašne djece, te gimnaziju. Ispovjednik sveučilištaraca kao i njihovih profesora, bio je prijatelj najznatnijih tadanjih austrijskih književnika. Znatno je utjecao i na tok velikog Bečkoga Kongresa, a i na to, da je dokinuto protuvjersko zakonodavstvo cara Josipa II. (Prema »Revue internationale du Cinema«).

Svemirski otoci

Zemlja, na kojoj mi živimo, član je Sunčeva sustava, jedan mali pratilac Sunca. Sunce je jedna zvijezda između mnogo milijarda, koje skupa sačinjavaju jedan zvjezdani sustav — Mliječni put (Galaktički sustav). Jedan zvjezdani sustav je u sebi zatvoreni roj zvijezda u prostoru, koji lebdi i kroz prostor juri, kao neki ogromni roj komaraca ljeti u zraku. Iz našeg položaja unutar sustava gledamo kroz zvjezdani roj van u svemir.

Općenito uzeto svemirski je prostor prazan, ali tu i tamo, odijeljeno ogromnim međuprostorima, u prosječnom razmaku od 2 milijuna godina svjetlost, susrećemo zvjezdane sustave — svemirske otoke, koji su našem slični. Oni su — pa i najbliži susjedni otoci — tako daleko, da mi ne možemo raspoznati pojedine zvijezde, od kojih su izgrađeni. Ti ogromni zvjezdani sustavi nama se javljaju kao male svjetlosne mrlje.

Oni su po prostoru rasuti doklegod dosižu najveći teleskopi. Par njih ukazuju se veliki i svijetli. To su bliže maglice. Zatim se nalaze manje, slabije u sve većem broju što se dublje ulazi u prostor, dok napokon kod najslabijih maglica, koje još najveći teleskop otkriva, pristajemo na granici nama poznatog svijeta.

Ovaj krajnji horizont omeđuje prostor, koji se može motriti, naime golemu kuglu s promjerom od jedne milijarde godina svjetlosti. Najnoviji teleskop s promjerom od 5 metara omeđuje prostor od 2 milijarde godina svjetlosti. U cijeloj kugli s promjerom od 1 miljarde godina svjetlosti raspodjeljeno je oko **sto milijuna** zvjezdanih sustava, koji se nalaze na raznim stepenima svoga razvoja: od kuglastih maglica, preko spljoštenih elipsoida k jednom nizu razvijajućih se spiralnih oblika. Svemirski otoci nalaze se sami, u grupama i ponegdje u velikim hrpama. Kada se motre veliki prostori, opaža se ova naklonost gomilanja u velike hrpe. Do krajnjeg dosega teleskopa maglice su uglavnom skoro svugdje jednako gusto raspodijeljene.

Kod izračunavanja spektra svemirskih maglica naišlo se na osobitost, da se one velikim brzinama udaljuju od nas i to sve većom brzinom, u koliko su dalje. Ove brzine iznose od 1000 do preko 10.000 km u sekundi. Budući su ove prividne brzine tako ogromne, astronomi sumnjaju da su stvarne. Razni drugi uzroci mogu da proizvedu utisak kao i udaljavanje velikom brzinom, i moguće da je druga stvar povod ovoj pojavi, koja daje utisak, kao da se maglice neshvatljivom brzinom udaljuju.

Da približimo našem shvaćanju ogromnu kuglu istraženog dijela svemira, u kojem se nalazi oko 100 milijuna zvjezdanih sustava — svemirskih otoka u nedoglednom oceanu, predstavimo tu kuglu smanjenu za 10 milijardi puta i promotrimo taj model. Umjesto kugle s promjerom od 1 milijarde godina svjetlosti u prirodi — dobit ćemo model s promjerom od 946 milijardi km, a to je 6.300 astronomskih jedinica (1 astr. jedinica = daljina od Zemlje do Sunca, 150 milijuna km.). Da **brzi vlak,** koji bi vozio neprekidno 100 km. na sat, **prođe kroz promjer ovog modela,** trebao bi punih **1,090.000 godina.**

Uzmimo da je ovaj vlak započeo svoju vožnju s kraja kugle prije 540.000 godina. On vozi u smjeru sredine, gdje se nalazi naš Galaktički sustav (Mliječni put) i mi u njemu. Naš vlak juri uglavnom kroz prazni prostor. Svake, prosječno 2.000 godina prolazi kroz jedan zvjezdani otok. Taj prelaz traje, prema veličini naselja, od 10 do 200 god. Kad vlak prolazi kroz zvjezdani roj, susreće svaka 3-4 dana jedno osamljeno sunce — usijanu kuglicu, veliku desetak centimetara, katkada i po deset i više metara u promjeru. Nekoja su sunca dvostruka odnosno višestruka. Ima ih različite boje: crvenkastih, žutih, zelenih, plavih, i ostalih niansa. Pojedino sunce možda imade svoje planete i njihove pratioce. Zbivena jata kao svemirski zborovi od stotina tisuća sunaca opkoljavaju pojedine zvjezdane otoke.

Naš vlak ušao je prije 66 godina u područje Mliječnog Puta. Juri neprestano istom brzinom od 100 km na sat ili 28 metara u sekundi. Zvijezde su rijetko posijane: u razmaku prosječno od 10.000 km. jedna od druge udaljene. **Naše Sunce je kuglica od 14 cm. promjera;** oko njega kruže zrna planeta, među njima **Zemlja veličine makova zrna** (1,2 mm promjera) obilazi oko Sunca u **daljini od 15 metara, a Mjesec velik 0,3 mm leti oko Zemlje u daljini od 4 cm.** Okolne zvijezde razmjerno su vrlo daleko. Proxima Centauri 4.000 km, Sirius 8.200 km, Vega 25.600 km, Arktur 27.800 km, Poluks 32.500 km i t. d. Vlak nam se približava iz smjera zvijezda Blizanaca. Evo ga blizu — juri mimo Sunčeva sustava i uopće ne zapaža u blizini Sunca malo zrno — Zemlju, mjesto boravka čovječanstva, proživivši na tom zrnu tek jedan dio svemirske sekunde.

Vlak juri dalje i izići će iz sustava Mliječnog Puta za 150 godina, da onda nastavi putovanje drugom polovinom staze, prolazeći pustim i naseljenim prostorima, dok nakon 1,090.000 godina ne završi svoj put promjerom modela — do sada istraženog svemirskog bezdana.

Ne ću ga, ne

Vidio ju je samo i svidjela mu se.

Dva puta je razgovarao s njome i zavolio ju.

A on njoj? — Već nakon prvog susreta osjetila je, da joj je simpatičan, nakon drugog razgovora šapnula je sama sebi: drag je.

Urekli sastanak za jedno proljetno, nedjeljno popodne. Koliko li se tomu času radovali. On je govorio sam sebi: Nju ću uzeti, drugu ne ću. Ona si je šaptala: kako bi mi on bio dobar.

Osvanuo je i taj čas, lijepi sunčan i počeo srdačnim razgovorom i milim pogledima, ali najednom ona ušuti. Nikako mu nije uspjevalo da ju razgovori i razvedri. Rastali se — ona zlovoljna, on rastužen — što sam joj samo rekao, razmišljao je i nije se mogao domisliti.

A ona, sad kad je ostala sama izusti ogorčeno dugo suzdržavanu riječ — lažac.

Da, dvaput ga je ulovila u laži, ne bezazlenoj, ne maloj.

Pa da se zauvijek s njime vežem...

Ne ću, ne.

Tko zna, možda bi mi i u najsvečanijem času lagao.

Ne ću ga, ne.

D A !

Dobila je na dar bijelu svilu za haljinu. Prekrasan materijal blistave snježne bjeline. Sva zanesena ju je promatrala. Divile se i prijateljice i susjede. Svaka je malo dirnula, dotakla se kao da bi htjela tu ljepotu prenijeti na sebe, crpiti je ne samo pogledima. Ona postade nestrpljiva, uzruja se, na snježnoj bjelini tkanine ukazale se mrlje. Kako i ne bi, tolike su je ruke dirale. Pa da je samo i jedna prljava, dosta bi bilo.

— Vidiš, pokaže mi ogorčena — a tako je bila krasna, čista.

— Ko duša djevojačka, primijetim.

Ona me nezadovoljno pogleda. Mislila je, da se rugam, a onda lako porumeni i dahne — Da!

Shvatila je.

KULTURNE BILJEŠKE

LOYS MASSON, francuski katolički pjesnik, romanopisac i publicista koji se u književnosti pojavio prvi put za vrijeme prošlog rata, predstavlja književnika slična Leonu Bloy, Charlesu Pegyu i drugima, koji su po svojoj smjelosti znali oduševiti katolike i izvan svoje zemlje. Loys Masson izdao je do sada nekoliko zbirki pjesama, nekoliko romana i eseja, od kojih mu je najpoznatiji »Za Crkvu«.

*

O CRKVENOJ UMJETNOSTI raspravlja se u posljednje vrijeme mnogo u Francuskoj. Nedavno su francuski katolici priredili u Lutetii jedan širi sastanak s diskusijom, na kojoj su sudjelovali oci dominikanci, filozof Gabrijel Marcel, Le Chevalier i talijanski slikar Gino Severini. Na ovom su sastanku došla do izražaja sva shvaćanja današnje crkvene umjetnosti: prvo su zastupali dominikanci, a među njima o. Doncoeur, i prema njima bi obnova crkvene umjetnosti danas ovisila samo o obnovi liturgijskog života uopće, a posebno među umjetnicima. Drugu koncepciju (shvaćanje) branio je Gino Severini, a ona se uglavnom osniva na pogledima na umjetnost filozofa Jacquesa Maritaina. Maritain niječe svaku posebnu katoličku estetiku, i smatra, da će umjetničko djelo biti umjetničkim po istim kriterijima, koji vrijede općenito za svaku umjetnost. Prema Severinu umjetničko će djelo postati kršćanskim samo po sebi, ukoliko je sam umjetnik kršćanin. U diskusijama pale su mnoge zanimljive tvrdnje: tako, da će se umjetnost poznatog slikara Matissa za koje desetljeće smatrati kršćanskom umjetnošću i sl.

O problemima crkvene umjetnosti raspravljalo je prošle godine i nekoliko revija, i to više s praktičnog stanovišta. Revija »L'art sacrée« ustala je protiv neukusnih i neumjetničkih slika, koje spretni trgovci naturavaju seoskim župnicima. Crkva je nekoć bila ona, koja je stvarala ukus, pa to treba da radi i danas. S druge strane revija »Esprit« zastupala je mišljenje, da je došlo vrijeme, da Crkva prihvati modernu umjetnost onako, kako je prihvatila svojevremeno gotiku i druge stilove, iako su oni u prvi čas izazivali različite predrasude i nerazumijevanje kod vjernika, a onda postali slava Crkve.

*

JEDAN ENGLESKI KATOLIČKI TJEDNIK, raspravljajući nedavno o obrani Zapada govorio je i o istovremenoj obrani »kršćanske civilizacije Zapada«. Povodom toga poznati engleski književnik i obraćenik Graham Green uputio je uredništvu pismo, u kojem je ustao protiv ovoga shvaćanja »kršćanske civilizacije«. Green je iznio svoje mišljenje, da kršćani nemaju prava dijeliti i cijepati svijet na Zapad i Istok, a još manje govoriti o obrani samo jedne takve sfere »kršćanske civilizacije«.

*

OBIČAJ BOJADISANJA USKRSNIH JAJA vrlo je star i mnogo je raširen među Slavenima. Ove godine ovaj je običaj dobio svoj posebni izraz u Francuskoj, gdje je prigodom Uskrsa priređena izložba takvih bojadisanih jaja. Zanimljivo je, da su na izložbi sudjelovali mnogi poznati francuski slikari, među ovima i Chagall. Njima, izgleda, osobito odgovara zaobljenost površine jajeta, pa su se tako okoristiti Uskrsom da i na jajetu okušaju svoje slikarsko umijeće.

*

SALVATOR DALI slikar je svjetskog glasa, a predstavlja u slikarstvu najsmjelije struje modernog slikarstva. Pred više godina ovaj se slikar obratio na katoličku vjeru, pa je tako nastavio slikati sada kršćanske događaje i predmete u svom starom načinu slikarskog izražavanja. Prošle godine bio je Salvator Dali primljen u audijenciju kod sv. Oca, kojemu je pokazao nekoliko svojih slika (Krista na križu, Uskrsnuće tijela) i izložio mu svoje poglede na umjetnost. Slike, koje je Salvator Dali pokazao sv. Ocu, nisu naišle na razumijevanje mnogih, no sv. Otac je svejedno izrazio mišljenje da slikar nastavi svojim radom, iako ga mnogi ne shvaćaju. Salvator Dali je obećao sv. Ocu da će naslikati sliku »Uzašašće Gospino«, u koju će uložiti sve svoje znanje. I zaista ovaj se slikar nedavno vratio u Pariz iz Sjedinjenih Država, gdje je dao izjavu za štampu o svom radu. Ova izjava pobudila je veliki interes u cijelom svijetu zbog novih teorija, koje je on navio. Salvator Dali proveo je u Sjedinjenim Državama na studiju rezultata moderne nuklearne fizike i sada namjerava da ostvari novi smjer u modernom apstraktnom slikarstvu. On je taj smjer u svojoj izjavi nazvao nuklearnim slikarstvom i najavio, da će prva slika predstavljati »Uzašašće Gospino«!

Iz katoličkoga svijeta

200-GODIŠNJICA CRKVE sv. Franje Ksaverskoga u Zagrebu i 10-godišnjica župe bit će svečano proslavljena na Svetom Ksaveru u nedjelju 18. svibnja. To je ujedno godišnje Ksaversko proštenje. Toga dana bit će u crkvi sv. Ksavera tihe sv. mise u 6, 7, 8.30 i 11.30 sati. U 10 sati bit će svečana pontifikalna misa na staroslavenskom jeziku i propovijed. Poslije podne u 5 sati propovijed i blagoslov.

ZAGREBAČKI BOKELJI i prijatelji Boke proslavit će i ove godine dan zavjetne svečanosti petnajsti svibnja, i to na dan 18. svibnja u crkvi sv. Antuna (Sv. Duh — Črnomerac) u 9 sati prije podne — Slika bl. Gospe od Škrpjela bit će izložena nasred crkve.

U TOGO pod zaštitom jednog mjesnog poglavice prispjela su bila 1860. dva misionara. Međutim čarobnjaci su uspjeli izraditi kod vrhovnog poglavice, da su obojica misionara, kao i ovaj mjesni poglavica, bili osuđeni na smrt. Poslije izvršene smrtne osude urođenici su upali u misiju, opljačkali je i tom prigodom oskvrnuli jedan kalež. Jedan od potomaka ovog vrhovnog poglavice, koji je misionare osudio na smrt, zove se Bernard Atakga. On je stupio u svećenike, pak je nedavno u prisustvu velikog broja urođenika na svečan način zaređen od mjesnog biskupa. Urođenici su u ime naknade za počinjeno svetogrđe darovali mladomisniku jedan dragocjeni kalež.

U HONG-KONGU je na Božić prošle godine primilo sv. Krštenje u tamošnjoj katoličkoj katedrali preko 1.000 osoba.

Dr. RAFAEL MARTINEZ, poznati meksikanski diplomata, umro je u Guadalajaru. Bio je autor čl. 3. Ustava, koji je praktično oduzimao Katoličkoj Crkvi svako pravo na odgoj mladeži. Prije smrti se obratio i napisao izjavu, u kojoj kaže: »Povlačim sve ono, što sam pisao, a čime bih mogao povrijediti katoličku vjeru. Od danas želim živjeti i umrijeti kao pravi katolik. Potvrđujem, da sam nerazdvojno privržen Katoličkoj Crkvi«.

NAJNOVIJI STATISTIČKI PODACI ZA DRŽAVU LIBAN pokazuju, da pripadnici različitih kršćanskih vjeroispovijedi čine većinu od 53,6% cjelokupnog stanovništva. Ukupan broj stanovnika naime iznosi 1,304.000, od kojih 485.000 katolika, pripadnika istočnih odijeljenih kršćanskih crkava 202.500, protestanata 12.500 t. j. ukupno 700.000. Muslimana pak ima 509.000, Druza 82.000 i Židova 6000.

NA VATIKANSKOM RADIJU daju se emisije na 27 jezika. Nedavno je uvedena emisija i na albanskom jeziku.

OŽENJEN ČOVJEK ZAREĐEN ZA SVEĆENIKA. Sv. Otac Pijo XII. dozvolio je, da njemački biskup u Mainzu zaredi za svećenika sedamdesetgodišnjaka i bivšeg protestantskog pastora Rudolfa Goethea, koji je usto i potomak slavnog njemačkog pjesnika. Ovom Rudolfu Goetheu je dozvoljeno, da i poslije ređenja ostane u bračnoj zajednici sa svojom zakonitom ženom. Ovo su ređenje preporučili svetom Ocu njemački biskupi, jer su ustanovili, da ima dosta protestantskih pastora, koji bi rado postali svećenici, a to nisu mogli postati radi današnje crkvene prakse, da se ne zaređuju oženjeni ljudi, dok se ne rastave od svojih žena. Biskupi misle, da će na taj način biti olakšano ujedinjene protestantskih crkava s katoličkom. Sv. Otac je međutim odluku za sve buduće slučajeve ovakvih ređenja pridržao izrično za sebe.

Iako je u istočnoj i grko-katoličkoj crkvi posve zakoniti običaj, da se zaređuju oženjeni ljudi, dotle je u našoj katoličkoj crkvi to sada velika novost i izuzetak!

HOLANDSKI KATOLICI pripremaju svečanu proslavu prve stogodišnjice uspostave katoličke hijerarhije u Holandiji. U XVI. vijeku, kada je Holandiju zahvatio val protenstantizma, država je zabranila ustanovu biskupa. Tek je 1798. kalvinizam prestao biti u Holandiji državnom vjerom i katolici su dobili slobodu djelovanja. Pijo IX. je 1853. uspostavio katoličku hijerarhiju u Holandiji, gdje sada postoji nadbiskupija u Utrechtu sa četiri sufraganska biskupa i to u Haarlemu, Bredi, s'Hertogenbosch-u i Roermond-u.

Što i kakav će biti taj novi smjer u slikarstvu, koji najavljuje Salvator Dali, možemo tek nagađati. Pripadat će vjerojatno onom apstraktnom slikarstvu, koje sve više postaje jedini slikarski smjer moderne slikarske umjetnosti. Kako i apstraktna umjetnost nailazi na sve više razumijevanje mnogih katolika, ima nade da će tako oni pokušati shvatiti i Salvatora Dalija.

KATOLICI U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA vode sistematski pokret za ukinuće rasne diskriminacije. Katoličko međurasno vijeće odlučilo je, da se kroz sedam godina svakog utorka, osim blagdana, održavaju međurasni sastanci, na kojima će svećenici, redovnici, sestre, upravitelji škola, književnici, učitelji, profesori, studenti i ostali vjernici raspravljati o načinu, kako bi katolici mogli pridonijeti za što skorije dokinuće rasne diskriminacije u Americi.

DRUŠTVO ZA KATOLIČKU OBITELJ u Sjedinjenim Američkim Državama održalo je od 24. do 26. ožujka o. g. svoju XX. konferenciju u gradu Colombo. Na konferenciji se je raspravljalo o aktuelnim problemima katoličke obitelji.

MEĐU SJEVERNO KOREANSKIM ZAROBLJENICIMA u Južnoj Koreji, koji se nalaze u zarobljeničkom logoru Koje-Do, nalazi se, kako izvještavaju vojni svećenici, 120.000 katolika. Ovom broju treba nadodati još 2.000 njih, koji se pripremaju za primitak sv. Krštenja. Jedan kineski svećenik i pet civilnih profesora pomažu vojnim svećenicima u katehizaciji ovih katekumena. I među kineskim zarobljenicima ima također onih, koji prelaze na katolicizam. U jednom zarobljeničkom logoru, gdje je smješteno 17.000 zarobljenika Kineza, 120 njih je već primilo sv. Krštenje, a njih 300 se pripremaju za taj sv. čin.

U AUSTRALIJSKOM GRADU SIDNEY osnovan je »Dječji grad« po uzoru na »Dječji grad« O. Flanagana. Vodstvo ovog grada povjereno je oo. Salezijancima.

P. GUEGUEEN, katedralni dekan u francuskom gradu Quisuper, pokrenuo je akciju za osnivanje modernog samostana redovnika ribara. Samostan bi se nalazio na ribarskom brodu, a braća redovnici bi se bavili ribarenjem i provodili bi život kao i ostali ribari, održavajući pri tome pravila svoga reda. Brod-samostan bi se nalazio na ribarenju kroz devet mjeseci u godini, dok bi ostala tri mjeseca proveo u nekoj luci, da bi se redovnicima za to vrijeme omogućilo produbljenje njihova duhovnog života.

KATOLIČKI ODBOR »DES AMITIES FRANCAISES A L'ETRANGER« u Parizu organizirat će tokom ljeta tečajeve francuskog jezika i opće kulture za strane profesore i studente, kao i za sve one, koji se žele upoznati s francuskim intelektualnim životom, katoličkom misli i njenim uplivom na literaturu, umjetnost, filozofiju i socijalni život u Francuskoj. Opći predmet ovoga tečaja će biti »Današnja Francuska«.

Osnovan je počasni odbor za ovaj tečaj, u kojem se među ostalim nalaze pariški nadbiskup msgr. Feltin i francuski ministar vanjskih poslova Robert Schuman.

NA BELGIJSKOM KATOLIČKOM SVEUČILIŠTU u Louvenu započelo je veljače o. g. zidanje bolnice za potrebe medicinskog fakulteta. Osim sporednih zgrada bolnica će se sastojati od dvije glavne zgrade, od kojih jedna na sedam katova za potrebe nastave, a jedna na četrnaest katova za smještaj bolesnika. Zgrada za smještaj bolesnika će raspolagati sa 600 kreveta.

IZ UGLEDNE JAPANSKE OBITELJI Tokugawa regrutirali su se vojnički guverneri Japana od 1603. do 1867. Prvi vojnički guverner iz ove obitelji je bio neki Jeysan i on je bio prvi progonitelj katolika u Japanu. Progonstvo katolika od strane Jeysana je trajalo 30 godina. Sada je jedan član ove japanske obitelji po imenu Mihajlo stupio u bogoslovno sjemenište u gradu Kyoto. Roditelji mladog Mihajla su izjavili, da su ponosniji na svoga sina, koji se sprema za svećenički stalež, nego na sve svoje pretke, koji su igrali vidnu ulogu u povijesti Japana.

NJEMAČKI KVARTET STRUB iz Berlina, sada sa sjedištem u Düsseldorfu, u sastavu prof. Max Strub, prva violina, Otto Schad, druga violina, Frank Beyer, viola i Hans Munch Holland, violončelo, primljen je u petak 22. veljače o. g. u audijenciju kod Sv. Oca. Za vrijeme audijencije kvartet je izveo dva Beethowenova djela. Sv. Otac je zahvalio članovima ovoga kvarteta za umjetnički užitak, koji su Mu pružili majstorskom izvedbom Beethowena, pak je na kraju podijelio njima i članovima njihovih obitelji apostolski blagoslov.

NOVI BISKUPI

1. **Msgr. Mate Garković,** apostolski administrator zadarske nadbiskupije, imenovan je naslovnim adraškim biskupom. Konsekraciju za biskupa obavio je msgr. Miho Pušić, nadbiskup — biskup hvarski, uz konkonsekratore biskupe msgr. dra Frana Franića, pomoćnika biskupa splitskog i dra Ćiru Banića, administratora šibenske biskupije. Novi biskup rodio se u Velom Ratu na Dugom otoku g. 188[illegible]. Zaređen je za svećenika g. 1907. Bio je profesorom i rektorom u Bogoslovskom sjemeništu u Splitu. Godine 1948. imenovan je generalnim vikarom nadbiskupije zadarske. G. 1951. postaje administratorom iste nadbiskupije, gdje je sada kao administrator te nadbiskupije imenovan biskupom adraškim i kao takav konsekriran za biskupa 30. ožujka 1952.

*

2. **Msgr. Aleksandar Tokić** imenovan je naslovnim nadbiskupom od Bize s pravom budućeg nasljedstva nadbiskupa barskoga i primasa Srbije. Novi je nadbiskup rođen g. 1911. u Starom Baru u Crnoj Gori. Nižu je gimnaziju polazio u Baru, višu u Kotoru. Maturirao je g. 1931. Filozofski i teološki fakultet je svršio na Ateneumu »De propaganda fide« u Rimu. Bio je rektorom sjemeništa u Baru 193[illegible] do 1938., upraviteljem župe u Salču 193[illegible] do 1940., župnikom u Baru 1940. do 195[illegible]. Posvećen je za biskupa u katedrali u Zagrebu 27. travnja 1952. Konsekrirao ga je za biskupa msgr. dr. Josip Ujčić, nadbiskup beogradski, uz konkonsekratore biskupe msgre dra Viktora Burića, senjskoga biskupa i dr. Ćiru Banića, administratora šibenskoga.

*

3. **Msgr. dr. Gabriel Bukatko,** apostolski administrator križevačke biskupije imenovan je naslovnim biskupom Severianskim. Rođen je g. 1913. u Andrijevcima u Slavoniji. Bogoslovske i filozofske nauke, nakon mature, svršio u Rimu u zavodu »De propaganda fide«. Postao najprije tajnikom, onda kanonikom u Križevcima. Posvetio ga za biskupa msgr. dr. Josip Ujčić, nadbiskup beogradski, dne 27. travnja 1952. u zagrebačkoj katedrali uz konkonsekratore msgre dr. Josipa Laha, pomoćnog biskupa u Zagrebu i Stjepana Bäuerleina, pomoćnog rezidencijalnog biskupa u Đakovu.

Preuzvišenoj gospodi Biskupima najsrdačnije čestitamo.

BRATOVŠTINA KRŠĆANSKOG NAUKA u Sjedinjenim Američkim Državama održat će svoj kongres u Chichagu od 7. do 11. studenoga o. g. Da bi se katolička javnost što bolje pripremila za ovaj kongres, Bratovština je već sada izdala svoj godišnji izvještaj, iz kojeg se vidi, da katoličke škole u SAD-ama pohađa 3,330.000 đaka, dok oko 5,800.000 katoličke mladeži pohađa državne škole i to: 4,000.000 njih pohađa pučke škole, 1,500.000 srednje škole i 300.000 njih sveučilišta. Nastojanjem bratovštine 1,500.000 učenika pučkih škola, koji pohađaju državne škole, redovito je dolazilo na tečajeve kršćanskog nauka. Bratovština kršćanskog nauka, na čelu s msgr. Edwinom Y. O'Hara, biskupom Kansas Citya i predsjednikom biskupskog odbora Bratovštine, stavila je sebi u zadatak, da osniva katoličke škole svih vrsti, gdjegod je to moguće. Obzirom pak na to, da se u velikom dijelu SAD-a katolici nalaze raspršeni u dijaspori, pak će u mnogim krajevima biti nemoguće osnivati katoličke škole, Bratovština radi na tome, da se u tim krajevima osnuju pri župnim crkvama redoviti tečajevi kršćanskog nauka.

DA LI ZNATE?

— da je jedan židovski sudac iz Sjedinjenih Država došao na misao, da se obnovi proces Isusu Kristu, ne bi li se tako oprala ljaga nepravedne osude, koja leži na židovskom narodu.

✝ Naši pokojnici

† **Msgr. Ante Šare,** kanonik Stolnog kaptola u Šibeniku, preminuo je na Veliki Petak, dne 11. travnja, poslije kratke bolesti, okrijepljen vjerskim utjehama.

Rođen je u Zlarinu g. 1883., a zaređen za svećenika g. 1906. God. 1921. bio je imenovan nadpopom i župnikom Doca u Šibeniku, a god. 1931. kanonikom Stolnog kaptola i odlikovan čašću začasnog papinskog komornika. Od god. 1924., pa do 1935. bio profesor-kateheta. Zatim je bio gradski župnik do g. 1948.

Njegovi su smrtni ostanci preneseni u rodni mu Zlarin i pokopani u svećeničkoj grobnici. Počivao u Gospodnjem miru!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Franjo Grundler, kanonik Zagreb, Kaptol 26 — Tisak štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. | ZAGREB, 18. SVIBNJA 1952. | BROJ 18

»Radosnu riječ navješćujte, da se čuje, aleluja: navješćujte do na kraj zemlje: Gospodin je oslobodio puk svoj. Aleluja, aleluja«.

(Izai 4, 8, 20).

Iz ulaza današnje sv. Mise.

Odlučnost Ivana Krstitelja

(MT. 14, 4; MRK. 6, 17; LUK. 3, 19)

U vrijeme, kad je Isus javno djelovao, vladao je u pokrajini Galileji i Pereji četverovlasnik Herod Antipa. Bio je rimski namjesnik. Ulizica rimskog cara. U čast caru Tiberiju, svome naredbodavcu, prozvao je njegovim imenom svoju prijestolnicu na jezeru Genezaretskom.

Herod Antipa je bio lakouman razuzdan čovjek. Premda je bio oženjen s kćerju susjednog kralja, oduzeo je ženu svome bratu, koji je kao privatnik stanovao u Jerusalemu. Svoju je pravu ženu otpustio i živio je u brakolomstvu i rodoskvrnstvu na sablazan cijeloga naroda.

U blizini je propovijedao Ivan Krstitelj. On je temeljito ispravljao savjesti svojih slušalaca, bili oni jednostavne žene i muževi, carinici i trgovci, obični vojnici ili velikaši. Ivan nije poznao razlike u osobama. Vidio je privatni život farizeja i korio ga. Udarao je svojim propovijedima oholice i izraelske odličnike. Oni su blijedili pred tim nastupom, ali se nisu popravljali. Bjesnili su, što im taj čovjek skida masku s lica pred narodom. Nazivao ih je »zmijskim leglom«.

Tek je Herodijada unišla u palaču Herodovu, našao se pred njima čovjek Božji. Mršav. Opaljena lica. U dlakavom pokorničkom odijelu. Nije spremio nikakav govor. Na njegova usta izlaze odlučne i prekoravajuće riječi: »Nije ti slobodno imati ženu tvoga brata«.

Herod je gledao u zemlju. Ovaj ga je Ivanov prijekor udario usred srca. On još nije bio sasvim zao. Bio je lakouman, lukav, razbludan. Nažalost je bio takav, ali na dnu njegova srca još je bilo dobra. Još nije bio mrtav za sve ono, što je plemenito. Njegova je bila nesreća, što nije imao u blizini čovjeka, koji bi mu podrmavao savjest i budio ono, što je još dobra imao u sebi. Slušao je samo glasove laskavaca, dvorskih ulizica, odvratnih lažaca. Osim toga je slijedio mamljenje strasti, koje je bio bezvoljni rob. Kod njega se mora i to žaliti, što je bio sin takva oca, od koga nije ništa dobra naučio. Njegov je naime otac bio divlji i surov čovjek, samo za uživanje, a nije poznao ni Boga ni njegovih zapovijedi. Njega je izjedala požuda za uživanjem. Osim toga Herod je imao kraj sebe sada Herodijadu, ženu strastvenu i častohlepnu.

Ivanova prijekorna riječ je djelovala na Heroda kao grom iz vedra neba. Savjest mu se probudila. Herod je vidio, kakav uistinu jest. Vidio je svu svoju trulost i zloću. Smeo se i zamislio. Htio je da ostane sam. Dao je znak i Ivan odlazi. Dogodilo se nešto nečuveno. Herod nije kaznio Ivana zbog njegovih odvažnih riječi. Njemu se svidjela ova prijekorna propovijed. Ali samo časovito.

Ivan nije htio da vidi ženu, koja je stajala uz Heroda. Zato se u njoj podigla srdžba. Drhtala je od bijesa. Mržnja joj je sijevala iz očiju. Planula je željom za osvetom. Hoće da se pošto poto osvěti. Jao tebi Herode! Žena je jača nego ti. Ona će tebe, slabića, odmah uhvatiti u svoje mreže. Tada si propao.

Tako je i bilo. Misli Herodijadine su kružile dan i noć neoborivom mržnjom oko Ivana Krstitelja. Neprestano je Herodove uši napunjala prijekorom: »Ti dopuštaš, da on nama nanosi takvu sramotu. Ti moraš toga čovjeka, prosjaka, pred cijelim dvorom, pred cijelim narodom osramotiti. Tko će se inače tebe bojati?«

Ona mu laska. Ona mu prijeti. Ona ga optužuje. Ona plače. Ona pokušava sve moguće, da ga slomi. Nema lukavijega diplomate ni gorega neprijatelja, nego li je povrijeđena i osvetljiva žena. Konačno pristane Herod, da Ivana uhvate.

No to nije tako lako. Ivan ne propovijeda i ne krsti samo na Jordanu, nego i izvan vladavine Herodove. Herodovi pristaše i plaćenici znadu, kako će doći do cilja. Oni predu mrežu oko drugih neprijatelja Ivanovih, oko farizeja. A ovi su spremni, da pomognu izručiti Ivana Herodu. Oni se još sjećaju riječi, kojima ih je Ivan korio. To je njima još tako svježe. Oni ne mogu zaboraviti, da je Ivan još pred nekoliko tjedana svečanom izaslanstvu Velikog vijeća predbacio nevjeru. Taj je čovjek njima težak. Za njih on nije prorok. Njega mora nestati. Oni rado prihvaćaju ruku Herodovaca, koji su proti Ivanu.

Herodovci osjećaju zajedno s farizejima i snuju urotu proti omraženom Ivanu. Sv. Pismo ne kazuje, da li su to učinili putem izdaje njegovih učenika ili nasiljem. Oni su ga goloruka dovukli do granice Pereje i predali ga Herodu. Žalosni svršetak Ivanov pada najvećim dijelom na farizejsku savjest.

Herod baca Ivana u okove i zatvara u tamnicu gorske tvrđave Maher, koja leži istočno od Mrtvoga mora u strašno osamljenom predjelu. Ivan je i u tamnici čovjek. Veliki čovjek. On se ne brine za okove ni za patnju zatvora. On vrši pokoru i veoma je strog prema sebi. Njegovo je tijelo naučeno na odricanje. On je pravi pokornik. Zato ne zdvaja niti se ne tuži. Nisu mu teški ni okovi ni odricanja. Mogu mu neprijatelji sputati tijelo, ali je duša slobodna. Neprestano moli. A Bog mu daje utjehu, snagu i unutarnje zadovoljstvo. Neprijatelji misle da ga muče, a ne slute, kako je duša ovoga najvećega rođenoga od žene odahnula i često se veseli unutarnjom radosti. Raduje se, jer za svoga Mesiju daje što ima najbolje. Daje svoje trpljenje, daje svoj život.

VEČERNJA SLIKA

U sobi sjedim sama,
polako spušta se tama
na cijeli grad.

Zvijezdice jedna za drugom niču.
Po zemlji polako se miču
ljubičaste sjene.

Iza oblačka eno
mjesec izviruje sneno
i gleda dol'.

A tamo u daljini neko
zvono se javlja meko,
kao da jeca.

Kraljice neba, raduj se

Kako izgleda nebo, ne znam. Ne mogu ga zamisliti. Čim na nj samo pomislim, misao mi stane. Upravo po tome znam, da se je moja duša susrela s nečim što je beskrajno. Kad bi nebo bilo ograničeno, tada bi ga moja misao mogla prohodati i razgledati. Stojim pred vratima njegove tajne. Koliko manje znam, toliko više osjećam beskrajnost Kraljevstva nebeskoga, kojemu nema ni početka ni svršetka.

»U kući Oca mojega mnogi su stanovi« — reče Gospodin Isus — a u tim su stanovima duše, koje su na mojoj maloj Zemlji padale pod križem žrtve, stradanja i nezasluženih suza.

U beskrajnom Kraljevstvu duše su podanici Kraljice, koja je za njih, pred skoro dvadeset vjekova, jedne betlehemske noći, porodila ljubav. Porodivši Gospodina Isusa, postala je Majkom svake istinske ljubavi i mira među braćom, među ljudima, među narodima.

Kraljice neba, raduj se.

Ljudska duša ne će se nikad odreći čežnje za Tvojim Kaljevstvom, koje je vječno.

Vjerujem u Tebe, jer vjerujem Tebi.
Ti postojiš za mene, jer i ja postojim za Tebe

Kao što zrak dišem i on me osvježuje
i podržava, tako me i ti prožimaš da mi djela budu dobra i da se održavam u dobru

Na pragu smrti

Slično kao i u Francuskoj izišla je u Italiji nedavno knjiga »Pisma osuđenih na smrt za vrijeme talijanskog pokreta otpora« (Od 8. rujna 1943. do 25. travnja 1945.). U toj knjizi sabrana su posljednja pisma, koja su osuđenici pisali svojim dragima. Evo nekoliko izvadaka iz tih pisama.

Bruno Parmesan pisao je dne 10. veljače 1945: »Dragi oče i svi moji dragi, s praga smrti pišem vam ove zadnje riječi. Svijet i čovječanstvo protivni su mi. Bog me želi k Sebi.«

Gino Pistone napisao je na komadić papira svojom vlastitom krvlju: »Dajem svoj život za Katoličku Akciju. Živio Krist Kralj!«

Don Aldo Mei, svećenik iz okolice Monsagratija (Lucca), bio je osuđen na smrt i prije smrti javio se svojim roditeljima: »Dragi oče i majko! Budite mirni. Ja sam vedar u tom odlučnom času. U savjesti nisam počinio zločine. Ljubio sam jedino, koliko mi je bilo moguće. Osuđen sam na smrt, jer sam: 1. sakrio i štitio mladića Židova, kojemu sam htio spasiti dušu; 2. dijelio sam Sakramente borcima za slobodu, 3. Sakrio sam radio. Umirem pregažen strašnom olujom mržnje, ja koji sam želio živjeti samo za ljubav! Umirem za one iste, koji me ubijaju. Već sam nešto trpio za njih. Oh, upravo danas trebao sam služiti sv. Misu na ovu nakanu. Umjesto da žrtvujem Isusa, žrtvujem sebe Njemu, da On učini svetima svoje svećenike, da ih učini sve apostolima ljubavi.«

Volja Božja i naše nevolje

Svoje gubitke, nesreće, boli, i poniženja treba da pripisujemo Bogu, pravom njihovu početniku, a ne ljudima ili zlim dusima. Ne smijemo da kažemo: Ovaj čovjek ili onaj kriv je mojoj nesreći, mojoj propasti. Ne, naše boli nisu djelo ljudsko, one su djelo Božje. Neka nam to bude na najveće smirenje, jer sve, što Bog, naš predobri Otac, čini, puno je beskrajne mudrosti i služi za najsvetiju svrhu.

Sva su Njegova djela, vele sveti Oci, s obzirom na okolnosti tako savršena, da ne mogu biti savršenija, i tako dobra, da ne mogu biti bolja. Zato treba da nas, po preporuci sv. Bazilija, prožme misao, da smo djelo dobroga Majstora, koji se za svoje stvorove brine vazda svojim beskrajno mudrim Promislom. Pod Njegovom ljubeznom zaštitom ne dešava nam se ništa, što bi nam moglo škoditi, a sve, što na nas dolazi, tako je dobro, da se bolje ne može ni zamisliti. Velika su djela Gospodnja i dostojna da se uvaže radi sve krasote svoje, veli Psalmista. Najdivnije se pokazuje Njegova mudrost u tome, kako zna izabrati najsavršenija sredstva, da njima postigne neku namjeravanu svrhu. A kako Njegovu mudrost prati stalno i ljubav, to nam On ne šalje nikad ništa, što bi bilo za nas pretvrdo ili nas povrijedilo. »Premda raspolažeš moću, ipak sudiš blago i vladaš nad nama velikim milosrđem«, veli Knjiga mudrosti. On uzima u obzir naravne osobine, sklonosti i posebnosti svakog pojedinca, i određuje svakomu mjesto, gdje može najbolje da radi za svoj spas. Da, smijemo reći, da nam Bog skazuje pažnju i poštovanje, jer u nama priznaje svoju živu sliku i priliku. On nam ne govori kao robovima zapovijedajućim tonom, nego nas štedi i susreće svim mogućim obzirima. Vidi li, da je potrebno, da nas za naše dobro pohodi bolešću, nevoljom i patnjom, to On čini kao dobar liječnik, koji hoće da nožem liječi. Nije Mu svrha, da nam zada bol, ali je zadaje sa svrhom, da nas ozdravi i to samo toliko, koliko je za ozdravljenje potrebno. Velikim oprezom veže nam rane i zaslađuje nam gorki lijek, koliko samo može.

Jednom riječi: Bog nas kuša, kad hoće da postigne plemeniti i sveti cilj, kad je to potrebno za Njegovu slavu, za naše spasenje i za naše usavršenje. No što nam šalje, to je tako primjereno našim silama, sposobnostima i potrebama, kao rukavica ruci, koja je nosi, ili kao korice maču, u koje je utaknut. Sve doprinosi za naše usavršenje samo ako hoćemo da idemo ususret nakanama Providnosti.

Zato nemojmo biti u nevoljama, koje nas stignu, nestrpljivi. Kaošto je On postavio granice moru tako, da se silna vodena masa, koja bi mogla da uništi čitave zemlje, razbija na pjeskovitoj obali, tako nema boli ni napasti, kojima Bog ne postavlja mjeru i svrhu, da nam one služe na spas, a ne na propast. Stvarno su nevolje bitni dio onih sredstava, kojima se Bog služi za naše spasenje. Srebro se i zlato u vatri kuša, a ljubimac Božji u peći poniženja, veli Sv. Pismo. Potrebno je, da imamo napasti, i kad ih ne bismo htjeli primiti, bili bismo svoji vlastiti neprijatelji. Mi smo u Božjoj ruci, kaošto je mramor u ruci umjetnikovoj. Da načini lijepi kip, mora dlijetom tesati i gladiti, da iverje leti. Bog hoće da iz nas isteše svoju sliku, zato moramo biti mirni i prepustiti se Njegovoj umjetničkoj ruci. Svaki je Njegov udarac savršeno proračunan i približava nas sve više svetosti. »To je volja Božja, vaša svetost«, veli sv. Pavao. Ona je jedini pokretni čin u svemu, što Bog za nas čini.

Nebeska tjelesa podvrgavaju se bez ikakva otpora zakonima, koji su im postavljeni, pa zato im je tijek tako divno pravilan i svrsishodan. Kad se ne bi pokoravali tim uzvišenim zakonima, nastao bi u svemiru smjesta užasan kaos. Upravo tako je i s našom voljom: pokorava li se ona volji Božjoj, sve je u čovjeku uređeno i skladno. Otme li se naša volja volji Božjoj, nastaje u cijelom čovjeku nered i kaos.

DRAGOCJENA RIJETKOST

Često vidimo u muzejima, kako se brižno čuvaju stvari, koje su donesene i nabavljene drugdje, a nema ih tamo, gdje se čuvaju. Čuvaju se i pokazuju kao rijetkost. To su: rijetke vaze, slike, novac, rezbarije, životinje, muhe, zaraznici, marke, palme, paprati . . . I tko bi sve to izbrojio.

Među takve rijetke stvari spada vrlo često i ustrpljivost zato, jer je neustrpljivost tako česta pojava. Gdje god se naime pojavi cvjetić ustrpljivosti, da podigne svoju čednu i mirisnu glavicu, obično se odmah diže i bodljikavi korov neustrpljivosti.

Rijetkost nastupa ondje, gdje je neku stvar ili teško postići ili je veoma naporno sačuvati je, da se ne izgubi. Među takve dakle rijetkosti spada i ustrpljivost. Sv. Augustin kaže, da je ustrpljivost takva krepost, koja nas uči, da mirnom ćudi podnesemo sve, što je protivno našoj naravi. Nije to samo trpljenje i bol, nego i gubici svake vrsti, neudobnosti, neugodnosti, neispunjenje onoga, što smo željeli, za čim smo čeznuli: ukratko sve, što je proti našoj volji.

U tom baš leži cijela tajna. Samo zato, što mi nešto ne bismo htjeli, razdražuju našu neustrpljivost, napr. neki događaj, neka riječ, neka okolnost. Sv. Augustin veli: Neustrpljivi ne će da trpe neko zlo, ali time ga se nisu oslobodili, nego ga stoga samo teže snose. Dapače bi se moglo kazati, da je nešto baš zato zlo, što ga se ne voli.

Teško je postići ustrpljivost, jer ona traži svladavanje, zatajivanje vlastite volje. Gospodin veli: »U svojoj ustrpljivosti posjedovat ćete svoje duše«. To znači: mirno svladati svako uzbuđenje. No to je teško. Ali milost Božja može učiniti ustrpljivim ponizne duše ili školom trpljenja ili putem molitve.

Ustrpljivost je teže postići, nego li je izgubiti. Život je ljudski tako promjenljiv. I zato baš u njemu ima i čovjek samac i čovjek obitelji i znanstvenjak i onaj, koji čini dobra djela i onaj, koji moli, svaki čas i dan toliko neočekivanih i nepoznatih kušnja za ustrpljivost.

Sv. Bernardo veli, da su tri stvari, koje pokapaju ustrpljivost: »veliki strah pred bolima, za koje držimo, da ih ne bismo mogli podnijeti; zatim osjećaj povrijeđene nevinosti, i onda »nevrijednost osobe, koja nas vrijeđa«.

A uzroci našoj neustrpljivosti nisu vezani samo na mjesta. Mi ih nosimo u sebi, gdje god se nalazili. To su: sad neočekivani događaji, neželjeni posjeti i iznenadne vijesti; sad su opet: svečanosti, koje nadolaze i priredbe, koje nas napunjaju neustrpljivošću.

Druga vrst neustrpljivosti je, koju prouzrokuju izvjesne osobe. Mi smo čvrsto odlučili, da se na njih ne ćemo ljutiti, da ćemo ih strpljivo podnijeti, da ćemo im ovo ili ono pregledati. A onda se zaboravimo i postajemo neustrpljivi zbog njihova sporog ili mucavog govora; nepristojnosti i neodgojenosti posluge, zbog vike, plača, tužakanja djece; zbog sviranja susjednog glasovira. I, velimo: »To su samo živci!«

No jesmo li mi kod toga bez krivnje? Ognjište je neustrpljivosti u našem vlastitom neumrtvenom srcu, u našoj samovolji! A ipak se pravi mir srca stiče i čuva ustrpljivošću. Zato je vrijedno boriti se za ustrpljivost.

Sv. Bernardo kaže: »Budi uvijek dobrohotan i vesele volje, prijazan u govoru, svima mio i ljubavi vrijedan. Izbjegavaj priliku za svađe, prepirke i živi u miru. Koliko možeš, čuvaj mir sa svakim. Rim nije sagrađen u jednom danu, ni ustrpljivost se ne stiče preko noći.

Sv. Augustin veli: »Ustrpljivost je dar Božji, milost neizrecivo strpljivog Boga. Od Njega dolazi ustrpljivost i prava mudrost«. Nju očekujemo kao plod Duha Svetoga. Ona se jača u peći poniznosti. (Sir ,5). Nevolja rađa ustrpljivošću (Rim 5,4). U svemu što ti se protivi izdrži i budi ustrpljiv u poniznosti (Sir. 2,). Sv. Bernardo veli: »Pravu ustrpljivost se može steći i sačuvati samo dubokom poniznošću«. Našu neustrpljivost treba da krotimo samosvladavanjem i postojanom molitvom za ustrpljivost. I ustrpljivo treba čekati vrijeme, kad će nam Bog dati pobjedu i u nama učvrstiti mir«.

»DAN SVETOG DJETINJSTVA« održao se po prvi put dne 2. veljače o. g. u Sjedinjenim Državama. To je bila proslava misijske organizacije za pomaganje djece po misijama i ona broji danas 2 milijuna članova.

Dužnost prema Bogu i bližnjemu

Svak čovjek ima dužnosti prema Bogu, prema samomu sebi i prema bližnjima. Kolike su i kakve dužnosti prema Bogu, to određuju zapovijedi o vjeri, ufanju i ljubavi.

O dužnostima prema Bogu raspravlja prva Božja zapovijed, u kojoj Bog kaže za sebe: »Ja sam Gospodin Bog tvoj. Nemaj drugih bogova uz mene«. Bog je samo jedan, isključeno je mnogoboštvo. Bog je osobno, duhovno biće. Krivo uče panteisti, koji bi htjeli, da je svemir sa svim bićima u sebi bog, pa bi prema tome i svaki od nas bio dio božanstva. Ni materija ili tvar nije bog, jer tvar ima svoj početak, a imat će i svršetak, a Bog je neizmjerni duh, koji postoji od vijeka, i živjet će do vijeka. Druga Božja zapovijed ima pred očima čast Božjega imena, pa zato kaže: »Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud!« Kad god tko spominje Božje ime, treba ga izgovarati s dužnim poštovanjem i strahopočitanjem. Jao svakomu, tko se usudi uzalud ili bez dužnoga poštovanja spominjati Božje ime, a još gore onomu, tko bi se drznuo Božje ime pogrditi ili kletvom obeščastiti. Treća se Božja zapovijed bavi svetkovanjem dana Gospodnjega. Dan Gospodnji je nedjelja, prvi dan u tjednu. Svaki je čovjek, otkada je došao k svijesti, ako ga ne ispričava valjan razlog, dužan svetkovati dan Gospodnji tako, da ide k sv. Misi i da ne radi teške tjelesne poslove. »Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji«. Često misli na to, nemoj to nikada zaboraviti, veli Gospod.

O dužnostima prema Bogu govori prva crkvena zapovijed, koja kaže: »Svetkuj zapovijedane blagdane«. Zapovijedani su blagdani — što se svetkovanja tiče — jednaki nedjelji, pa je u te dane obveza uzdržavati se od svakoga teškoga tjelesnoga posla i ići u crkvu k sv. Misi.

Čast se Bogu iskazuje i primanjem svetih Sakramenata. Zato katolička Crkva zapovijeda primati Sakramente i točno propisuje tko ima, kada i na koji način primati svete Sakramente.

Konačno, i pobožnom molitvom se slavi Gospod Bog. I molitva je zapovijeđena, a nije pušteno na volju, hoće li se tko moliti Bogu ili ne. Obrasci molitava, kojima se imaju služiti svi vjernici, ljudi u svijetu, nalaze se u svakom od katoličke Crkve odobrenom molitveniku. Za svećenike uz propisane — uz molitve za sve vjernike — još i posebne molitve, koje su sadržane u svećeničkom brevijaru ili časoslovu.

Dužnosti prema samom sebi određuje peta Božja zapovijed, koja kaže: »Ne ubij!« Nitko ne smije sam sebe ubiti, jer nitko nije gospodar svoga života. Gospodar ljudskoga života je Gospod Bog, pa samo On ima pravo odrediti kada, kako, gdje i na koji način će koji čovjek umrijeti. Čovjek sam sebe ne smije ni osakatiti ili raniti, niti bilo čim naškoditi svojoj duši ili svomu tijelu. Dužnosti prema samomu sebi propisuje i šesta Božja zapovijed, koja upozoruje: »Ne sagriješi bludno«. K Božjim zapovijedima — petoj i šestoj — dolazi još i treća crkvena zapovijed s propisima o postu i nemrsu. »Posti zapovijedane poste, i u određene dane ne mrsi«. Posni i nemrsni dani su vrlo korisna ustanova za dušu i tijelo. Post koristi tjelesnom zdravlju. Postom se krote zle težnje u čovjeku, duša se diže k Bogu, razvijaju se kreposti i dobiva se nagrada od Boga.

Dužnosti koje nas vežu prema bližnjemu, sadržane su u četvrtoj, petoj, sedmoj i u osmoj Božjoj zapovijedi. Četvrta nalaže poštivati roditelje i sve starije. Peta — ne ubij — zabranjuje ubiti, osakatiti i bilo kojim načinom škoditi tuđemu životu. Sedma — ne ukradi — zabranjuje oštećivati tuđu imovinu. Osma — ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga — zabranjuje dirati u čast i poštenje bližnjega.

Sve dužnosti prema Bogu, prema samomu sebi i prema bližnjemu, kako ih izlažu Božje zapovijedi, sadržane su i u prirodnom zakonu, koji izvire iz čistoga prirodnoga razuma. Božje zapovijedi samo usavršuju i upotpunjuju prirodni zakon. Zato deset zapovijedi Božjih vežu sve ljude bez obzira da li su kršteni ili nekršteni, da li su vjernici katoličke Crkve, ili sljedbenici koje druge vjerske zajednice, ili ne pripadaju nikakvoj vjerskoj zajednici.

UTJEHA BOŽJA

Nad nama s neba pun mjesec se smije
i prati nas u zoru. Polazimo rano.
Oko njega oblak plete se tmurni, nadut
ružno. Ali ga sjaj razgoni.
Zvonovi zvone-jutro je.
Zrak je radostan. Gozba je.

Hostija bijela u sjaju svijeća lebdi usred
oltara.

Zar na rukama svećenika?
Ili su ruke pridignute od Nje?
Hostija bijela lebdi nebom pričesnika.

Umorne sirote krijepi hranom Božjom
za životni put.

Kad krenemo daleko mi, umorni ljudi,
pričesnici rani, te sustanemo opet,
nesretni u duši, zatvorit ćemo oči
i sklopljenih ruku sjetit se-Gozbe rane.

Nadvinut oblak nad glavama našim,
ružno nadut i tmuran, rastjerat
će se ne od sjajna mjeseca ni sunca, već
od sjaja
Hostije bijele.

ŠTO TRAŽIMO, GOSPODINE

Kakove molbe prožimaju naša srca, Gospodine, kada zazivamo Tvoju pomoć. Tvoje svete riječi: Ako što zatražite od Oca u ime moje, dat će vam!« uzdižu našu misao Tvojim beskrajnim visinama. Tako smo slabi, toliko potrebni velikoga poklona, Tvoje snage. Tako smo zbunjeni mnogim težnjama, neodlučni mnogo puta, što da činimo. Naše je srce djetinje: željeli bismo postići, što ne možemo a kada bi se i ispunile toli ke raznovrsne naše čežnje, sreća, velika i potpuna, ne bi počinula na našim rukama. Mi gradimo i rušimo u svojem životu — od mnogih stakalaca htjeli bismo podići nestalna slomiva zdanja. Mi smo nepostojani u mnogim svojim zamislima — zbunjeni pred teškoćama, zasićeni žurno i poklonima ljudi i svojim radostima u uspjesima. Mi plačemo zbog boli, koje kasnije više i ne bole. Sanjamo o veličini, u kojoj već za čas otkrivamo i maljušnost i opsjenu. Djetinje Te molimo za mnoge stvari, koje nam i nisu potrebne i tužimo zbog suza, koje već ubrzo nestaju. Gospodine, daj da spoznamo jedinu, svetu vrijednost, koju vrijeme ne razara, daj, da molimo Oca nebeskoga milost Njegovu, da živimo svoje dane sjedinjeni s Tobom, naš Bože, naš Otkupitelju. Obasjaj svijetlom srca naša, da gore čežnjom za Tobom, koji si sama Istina. Daj, da naše molbe traže spasenje naše.

Moguće je čovjeku živjeti na zemlji i bez bogatstva, i bez priznanja ljudi. Moguće je čovjeku proživjeti svoj vijek po strani od mnogih radosti, što svenu već sa zalazom dana. Ali nije moguće živjeti bez ljubavi, jer srce naše traži ovu sunčanu zraku i njezinu toplinu. Postojana, vjerna ljubav u Tebi je, Bože. Daj, da to molimo uvijek.

Pastir dobri

Isuse, Ti si onaj pastir, koji dušu svoju daje za ovce svoje. Ti si Onaj, koji polazi za ovcom izgubljenom i kada je nađe, radostan je nosi kući svojoj. Ti ne ćeš da propadne u tmini besmrtna naša duša, koju si otkupio najvišom žrtvom. Ti ne napuštaš zalutalo srce, koje nemiri i stradanja udaljuju s izvora mira. Za čovjekom polaziš, za ovcom stada svojega. Grešnika zoveš, da u Tvojem Srcu nađe radost neprolaznoga života. Praštanje nosiš raskajanima — sreću darivaš onima, koji Te ljube.

Vratimo se Tebi, Pastiru dobri, jer Tvoj glas zove traži nas i Ti želiš, da Te čujemo i pod ražarenim suncem naših radosti i u zastrtoj noći naših boli. Ti nas zoveš i Tvoj se zov diže nad sve zovove ljudi, nad sva njihova obećanja sreće. Ti nas zoveš, da pođemo za Tobom, a Tvoj put vodi teškim uzbrdicama i mnogo je oštro kamenje na ovom putu, a visovi su daleki. Zoveš nas, da Te slijedimo i po trnju i kroz sumračja naših nekadašnjih težnja. Ali mi polazimo za Tobom, jer tamo, gdje si Ti, nema više sjena ni tuge. Tamo je svjetlost žive dobrote, poklon vječnog otkupljenja.

PODLISTAK

Mi je volimo

Ne znam, koliko ih je tamo, u domu starica, moguće oko dvadeset, a moguće i više. — Ona se ističe između sviju: povisoka, u crnom, jednostavna — hoda malko već nesigurno, ali ponosito. Ističe se, ne samo tom svojom vanjštinom, nego i svojom lijepom jednostavnošću i smirenošću kretanja i govora, što kazuje i o smirenosti duha. Vedrom sigurnošću prolazi posljednje dane.

Ali, rado bih govorila s njome, u taj je čas nema i pitam za nju.

Sve se uzvrtile da je nađu: jedna utrčala u kuhinju, dvije zamakle iza doma i zovu je, neka se mučno uspinje stubama, ne bi li je gore našla, a jedna, što je kraj mene, nervozno se osvrće na sve strane, ne bi li je ona prva ugledala. Objašnjava mi tu žurbu jednostavno.

— Mi je volimo.

I doznala sam od časne, koja vodi brige s drugima o njima, da je to dobra starica, jedna od najboljih. Nije njoj teško ni na svagdanju sv. Misu u grad i donosi im bombona i pomaže ih, te svoje stare drugarice, a to je mnogo. I strpljivo ih podnosi, a to je još više, pomislim.

Časna joj se pomalo i divi i čudi.

Meni nije čudno, ja je poznam, ta je starica prošla visoku školu.

Sveučilište?

Ma ne.

Dakle, života!

Ne mislim ni to.

Nego.

Školu kršćanske ljubavi.

Kršćanske ljubavi?

Da, nedavno je jednoj djevojčici darovala svoju školsku knjigu, svoj udžbenik, obični naslov.

»Pravila trećeg reda«.

Otrcana već knjižica, vidi se, mnogo se njome služila, i bila dobra učenica.

Eto, našle su ju. Sve se smješkaju oko nje; ona, koja ju je pronašla, najveselija.

Vidim, iskreno je rečeno:

»Mi je volimo!«

Je li vjera u Boga posljedica neznanja

Mnogi govore, da je vjera u Boga posljedica neznanja, osobito neznanja prirodoslovnih znanosti. Ljudi si nisu znali riješiti mnoge zagonetke u prirodi, pa su se utekli Bogu kao uzroku tim nerazumljivim pojavama.

Odgovaramo: Kad bi stajao ovaj prigovor, onda ne bi smjelo biti naobraženih ljudi, koji bi vjerovali u Boga, a najmanje među prirodoslovcima. Pa ipak bilo je toliko učenjaka, što više osnivača i glavnih zastupnika modernih znanosti, koji su vjerovali u Boga, dapače, koji su bili vrlo pobožni kršćani.

Nisu neznalice bili veliki *astronomi:* Kopernik, Kepler, Tycho de Brahe, Newton, Herschel, Piazzi, Oriani, Inghirami Cechi, Denza, Vico, Sechi, Bessel, Olbers, Leverrier, Mädler, Lamont, Faye, Kreil, Heis, Braun, Wolf, Gautier... Pa to su zvijezde u astronomskoj znanosti!

Nisu neznalice bili veliki fizičari i kemičari: Hiyghens, Biot, Euler, Rumford, Galvani, Volta, Davy, Ampere, Cauchy, Faraday, Joule, Hirn, Robert Mayer, Williams Thomson, Clausius, Maxvell, Wüllner, Perntner, Röntgen... Pa to su zvijezde na području fizike i kemije!

Nisu neznalice veliki mineralozi: Hauy, von Fuchs, Beudant, Hausmann, Mallard, onda *botaničari i zoolozi:* von Baer, Agassiz, van Benneden, Altum, David, Heude, Latreille, Lacordaire, Förster, von Martius, Kielmayer, v. Schrank, Leunis, Castracane, Wiegand... same zvijezde na području mineralogije, botanike i zoologije!

Nisu neznalice bili slavni geolozi i paleontolozi: Cuvier, de Luc, Hyell, Quatrefages, Barrand, de Serres, de Beaumont, Daubree, de Lapparent, d'Omalius, Dumont, Buchland, Mac Culloch, Conybeare, Sedgwick, Dana, Bischof, Quenstedt, Pfaff, Heer, Studer, Wagen, Schafhaütle, Mivart... same zvijezde na području geologije i paleontologije!

Nisu neznalice glasoviti *fiziolozi:* Johannes Müller, Theodor Schwann, Spring, Pasteur, Carnoy, Pantel, Laennec, Hyrtl, Ranke, Ganglbaur.... same zvijezde na području fiziologije!

Nisu dakle neznalice oni, koji vjeruju u Boga. Prava znanost, duboka znanost, kako je rekao Bacon Verulamski, upravo vodi k Bogu!

V. Nedjelja po Uskrsu

. 18. V. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Ivan 16,23-30) izvješćuje, kako Isus uč. učenike, da će im Otac sve ispuniti, što Ga zamole u Njegovo ime. Zatim navješćuje, da ostavlja svijet i da ide k Ocu.

1. Zaista vam kažem, ako što zaištete Oca u moje ime, dat će vam. Šta treba moliti? Oproštenje grijeha, snagu i pomoć u napastima, ustrajnost u dobru, povećanje milosti posvećujuće, sve veću ljubav i žar u molitvi i službi Božjoj, sve veću ljubav prema bližnjemu.

Šta smijemo moliti? Zdravlje, dug život, blagoslov u vremenitim stvarima, ispunjenje naših dobrih i indiferentnih želja, znanje, čvrstu volju. Sve ovo treba moliti uvjetno: ako je po Božjoj volji.

Šta ne smijemo moliti: bogatstvo, čast, slavu, nikakvo zlo ni seb. ni drugomu, jer su to ili zle stvari ili u uskoj vezi za zlom.

2. Što zaištete u moje ime, dat će vam. Ime Isusovo je jamstvo za uspjeh. Mislimo li na to, kad molimo? Petar iscjeljuje u ime Isusovo hroma od poroda. »Nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima, kojim bi se mogli spasiti«. »Bog mu je darovao ime, koje je nad svako ime, da se u ime Isusovo poklon. svako koljeno na nebu, na zemlji i pod zemljom«. To je svemoćno ime; kakvim poštovanjem treba da ga izgovaramo. I kako je na mjestu, da ga častimo i hvalimo. Krasan pozdrav »Hvaljen Isus!« među našim svijetom dokazuje odanost našeg naroda dragomu Spasitelju. Treba da se taj pozdrav podržava i upotrebljava i dalje. Kad ga pobožno izgovorimo, dobivamo oproštenje od 300 dana. Odsada ću sve, što budem molio, moliti u ime Isusovo.

3. Molitva naša ima snagu od dobrote Božje i naše poniznosti. A najveću ima od zasluga Isusa Krista. Kad je dakle prinosimo Bogu, treba da je na neki način učinimo Isusovom molitvom, kao da je On vrši i kao da je odjevena u Njegove zasluge. To znači moliti u Njegovo ime i takvu molitvu Bog rado gleda i uslišava. A još ju više uslišava, kad se obavlja skupno. »Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, ja sam među njima«. Zato je vrlo dobro, da se u obiteljima dnevne molitve obavljaju zajednički kaošto je to u nekim krajevima davni običaj. U većini redova molitve se obavljaju skupno.

4. Skupne molitve se obavljaju i u našim crkvama kod sv. Mise, blagoslova, procesija, hodočašća i drugda. Naročito su značajni za skupne molitve prosni dani, tri dana prije Spasova. Uvedeni su u davnini sa svrhom, da se zajedničkom molitvom odklone od puka različita zla: pomor, potres, požar, bolest. I danas se vrše prosni dani, jer ista zla mogu da i danas haraju u narodu. Osim toga treba da molimo za plodnost polja, za dobrobit sv. Crkve, te za svaki duhovni i vremeniti napredak našeg naroda. Iskoristit ću prosne dane, da i ja doprinesem za dobrobit sv. Crkve i sreću naroda svojom molitvom u zajednici s drugima.

Isaijina pjesma o vinogradu

(Is. 5,1—7)

Velik. prorok Isaija, koji je djelovao u drugoj polovici 8 st. pr. Kr. (oko 740.-700.), ocrtao je veoma zornom slikom neplodna vinograda odnos izraelskog naroda prema Bogu. Prema mišljenju tumačitelja E. Kalta bliži povod za ovu pjesmu dala je proroku berba, kad je narod bio odan veselju u pijankama i pjesmama, koje su nerijetko prevršile mjeru. U preuzetnom i neumjerenom narodnom veselju obuzima proroka po Božjem nadahnuću sjeta, zadahnuta bolnom ironijom o žalosnoj i kobnoj sudbini, što prijeti njegovu narodu zbog njegovih mnogostrukih grijeha. Stoga prorok kaže: »Hajde da zapjevam svome dragom ljubavnu pjesmu o njegovu vinogradu!«

»Moj je drag. imao vinograd. Na vijencu rodna brdašca; Okopao ga i otrijebio. Nasadio lozom plemenitom; Sred njega je kulu podigao. — I u njemu tijesak isjekao. Kad je čekao grožđe prvotno. On mu rodi divljom vinjagom. A sad žitelji Jerusalema i ljudi Judejci. — Sudite između mene i između mog vinograda!«

Po tom prorok nastavlja:

»Što je još trebalo učiniti mome vinogradu, da mu nisam učinio? Kad sam čekao, da rodi grožđem, zašto je rodio vinjagom? A sada ću da vam kažem, što ću učiniti svome vinogradu: Oduzet ću mu trnovitu ogradu, neka se opustoši; Porušit ću mu zid da bude gazina. Upropastit ću ga; ne će se obrezivati ni okopavati, nego će zarasti trnjem i stričkom; i zabranit ću oblacima, da ne kiše više kišom na nj. Vinograd je dakle Gospoda nad vojskama Izraelov dom. I ljudi su Judejci njegov mili sad. On je čekao pravicu, a gle nepravde. I pravdu, a gle vapaja za pomoć!«

U Sv. Pismu St. Zavjeta nalazimo na više mjesta na sličnu poredbu izraelskog naroda s vinogradom, koji unatoč brižnje svoga Gospodara ne donosi željenog roda.

I u Novom Zavjetu ponavlja se tužba o nezahvalnosti židovskog naroda u Isusovoj prispodobi o zlopakim vinogradarima, kojima će se napokon oduzeti vinograd i predati na upravu drugima, koji će donositi plod vlasniku vinograda u određeno vrijeme (Mat. 1,33—46; Mark. 12, 11—12; Luk. 20,9—19).

Temeljna misao, koja se naglašuje u prispodobi o nerodnom vinogradu, odnosno o zlim vinogradarima, jest veličina ljudske nezahvalnosti prema Bogu unatoč Božje brige oko spasenja ljudskih duša, bilo to u vrijeme starozavjetne crkve, bilo u vrijeme novozavjetne Crkve. Taj grijeh nezahvalnosti nužno izaziva na krivce teške kazne Božje pravednosti na ovome svijetu. Zajednica starozavjetne i novozavjetne Crkve zaslužuje svojim prijestupcima zakona Božjega, da je Bog udara vremenitim kaznama.

Kroz vjekove se u povijesti naroda obistinjuje ona znamenita riječ: »Pravednost podiže narode, a grijeh čini narode bijednima« (Posl. 14,34) i »blago narodu, komu je Gospodar njegov Bog!« (Ps. 143,15).

Kršćanska smrt velikog romanopisca

U časopisu »Stella Maris« objavio je F. Dreves, prijatelj Victora Hugoa, da je taj veliki francuski pisac (autor »Jadnika«) obećao svojoj majci, da će svakoga dana izmoliti po jednu Zdravo Mariju. Kad je pisac jednom boravio na odmoru u Guesneseyu, sprijateljio se tamo s Isusovcem o. Louisom, te ga u razgovoru upitao:

— Što vi zapravo mislite o mojim djelima?

— Moram priznati, reče o. Louis, vaša su prijašnja djela bila izvanredna. Ali sada izgleda, kao da ste svoje pero i svoje misli posudili vragu.

Na te riječi dođoše pjesniku suze na oči. Na to je zamolio za dopuštenje, da smije sam ukrasiti svibanjski oltar u kolegiju, što mu je bilo odobreno. Ukrasio je oltar najskupocjenijim ružama, što ih je mogao dobaviti.

Kad je kasnije kućni liječnik slavnoga pisca pripovijedao ocu Louisu o pjesnikovoj smrti i pokopu, svećenik se vrlo uznemirio, ali mu liječnik, koji je i sam bio praktičan katolik, reče da je pred samu smrt predložio pokojniku, da se pozovu i javni bilježnik i svećenik. Hugo mu je odgovorio, da on naravno ne želi umrijeti poput psa. Međutim je okolina umirućega spriječila, da se ta želja ispuni. No liječnik je našao izlaz.

Pjesnikova soba ležala je prema dvorištu. a njoj nasuprot stanovao je liječnikov prijatelj, koji je isto tako bio dobar katolik. Na taj balkon nasuprot pjesnikove sobe došao je svećenik. Liječnik je već prije toga upozorio Hugoa, neka na svećenikov mig izvrši unutarnje kajanje spojeno sa željom, da se ispovjedi, ako to bude mogao.

»Ja sam otvorio prozor, ispripovjedio je liječnik, i prije nego je svećenik podijelio odrešenje, molio je bolesnik razumljivim glasom čin kajanja i to s tolikim žarom, da bi to ganulo i najtvrđe srce. Pjesnikove suze bijehu znak iskrenog kajanja«.

Jedan sat nakon ove posljednje milosti bio je slavni Victor Hugo već mrtav.

U SJEDINJENIM DRŽAVAMA djeluje 6.000 benediktinskih sestara, koje ove godine slave 100 godišnjicu svoga dolaska u USA.

NEKADANJI DARVINIZAM

U jednoj knjizi najnovijega vremena čitamo da od vremena **Kopernika** (1543.) nitko nije u kulturnoj povijesti čovječanstva vršio takav upliv na ljude i duševna zbivanja u svijetu kao Charles Robert Darvin († 1882). Mi znamo što je u svoje vrijeme naučavao Darvin: da živa bića u svakoj novoj generaciji pokazuju male promjene, koje su **slučajno** nastale. U »borbi za opstanak« nestaje pojedinaca s promjenama, koje ne služe svrsi, dok se pojedina bića sa svrsishodnim promjenama tako povoljno održavaju, da možemo očekivati polagan, ali stalan napredak..« Tako je mislio Darvin da može protumačiti postanak i usavršavanje organa, nebrojene svršne pojave u prirodi, zaštitne boje, mimikriju i dr. Nikakvo čudo, da su Darwinovu vijest o stalnom uzlaznom razvoju žive prirode (uključivši i čovjeka) — kršćanstvu neprijateljski krugovi pozdravili kao novo evanđelje. Činilo se, da će biti moguće doseći u budućnosti onaj raj, koji je po crkvenoj nauci i nekada postojao. Dok je sâm Darwin još neko vrijeme vjerovao u Boga (deizam) — zabacili su tu vjeru njegovi nasljednici posvema. Mnoge su Darwinove oprezne i sumnjive izjave potpuno prešutili sve do najnovijeg vremena, a njegove teorije navještali kao dokazane činjenice...« (str. 82).

»**Haeckel** († 1919) je sveo u jedno dogme nove nauke i svim silama zalagao se za njezino proširenje. Taj je pokret nazvao: monizmom; vjerskim se fanatizmom borio za taj svoj sustav i u širokim slojevima nastojao steći pristaše više čuvstvenim nego umstvenim razlozima.

»Najviše je nedaća donijela Darwinova nauka o »**borbi za opstanak**«. Držali su, da je u tom načelu ključ za rješenje svih zagonetaka svijeta. Njezina je primjena na neživu prirodu razmjerno bezazlena. Pripovijesti o »borbi za opstanak« među zvijezdama na nebu (Du Prel); o moralu i logici kao »selekcionim« proizvodima; o darvinizmu kao uzroku svjetskog rata — nisu bile rijetkost. Čak je O. Hertwig pisao u obranu etičkog, društvenog i političkog darvinizma (1918). Taj zanos tumače neki (Barthel), tim, što iz darwinizma slijedi vrlo udobna ćudoredna nauka: potpuna sloboda u moralnom pogledu. Samo se na taj način dade protumačiti, da on u širokim slojevima ima još toliko tvrdih pristaša, dok u znanstvenom svijetu izdiše...« (str. 83). »Ima dva desetljeća, da je znanost napustila osnove Darwinove misli...«

»Najprije su ljudi vidjeli, da u prirodi takve »borbe za opstanak«, kakvu je Darwin zamišljao — naprosto nema. U najviše se slučajeva radi o načinu prehrane. Prava borba za opstanak postoji samo kod čovjeka, dok naprotiv u prirodi susrećemo na svakom koraku upravo etičko načelo međusobne uzajamne pomoći. Tvrdnja, da se tjelesno jači održavaju — ne odgovara činjenicama. (Sve su orijaške životinje izumrle!) S osjećajem snage — raste i pogibao. (Trajanje života je kod športaša ispod prosjeka!)... Ne održaje se od tisuću sjemenki ona, koja je najbolja, nego koja ima najpovoljniji položaj za razvoj. Nije dakle na prvom mjestu organizacija, nego situacija . . . i sl. (str. 83, 84)

»Sam je Darwin priznao, da je u najvišem stupnju besmislena pretpostavka da bi oko nastalo putem »prirodnog obira«. A ipak je vjerovao u svoju teoriju. »Darvinizam ne može dostatno protumačiti niti postanka niti razvoja zamršenih zagonetnih pojava, niti t. z. životinjskih zajednica, niti pojava, gdje jedne životinje svršno služe drugima«. (str. 88).

»Darvinizam danas nije više tekovina znanosti, a najmanje je neka čarobna formula, koja bi mogla pobijati kršćanski nazor na svijet i život. Nauka se iz dana u dan okreće na drugu stranu: k svijetlu, koje dolazi odozgora! Metafizika i »mistika« osvajaju tlo. Učenjaci su prinuđeni priznati svrsishodne sile u organizmu, koje daju smjer života i djelovanja, zvali ih životnom silom, entelehijom, dušom ili kakogod drukčije« (str. 106).

Knjiga, iz koje je ovih par misli, nosi naslov: **Der Geist ist's der lebendig macht** (Duh daje život). Izišla je god. 1947. u Münsteru, a napisao ju je dr. Karl Weiss.

NA MOLBU JEDNOG INDIJSKOG BISKUPA Majka Božja proglašena je zaštitnicom Indije sa svetkovinom Uznesenja 15. kolovoza.

PIJO XII. O DOKAZIMA ZA BOŽJU OPSTOJNOST U SVIJETLU MODERNIH PRIRODNIH ZNANOSTI

Govor svetog Oca Pija XII.

ZAKLJUČAK

Kakva je dakle važnost moderne znanosti s obzirom na dokaz za Božju opstojnost izveden iz promjenljivosti kozmosa? Putem podrobnih egzaktnih ispitivanja makrozma i mikrozma moderna je znanost znatno proširila i produbila empirički i iskustveni temelj, na kojem ovaj dokaz počiva, a iz kojeg se zaključuje, da postoji jedno Biće po sebi (Ens a se), koje je po svojoj naravi nepromjenljivo. Osim toga moderna je znanost slijedila tok upravljanja kozmičkog razvitka i kao što je nazrela njegov neizbježivi svršetak, tako je i pokazala njegov početak u vremenu po prilici prije pet milijardi godina. Na taj način ona je određenošću, koja je svojstvena fizikalnim dokazima, potvrdila nenužnost (kontingentnost) svemira i utemeljenu dedukciju, da je kozmos nekako u to doba izašao iz ruku Stvoritelja.

Dakle, stvaranje u vremenu: i radi toga Stvoritelj: dakle Bog! Ovo je glas, iako ne izričiti niti konačni, koji smo tražili od znanosti i koji sadašnje ljudsko pokoljenje očekuje od znanosti. To je glas, koji dolazi od ozbiljnog i zrelog promatranja samo jednog svojstva svemira. t. j. njegove promjenljivosti. Ovo je dovoljno, da se cijelo čovječanstvo, koje predstavlja vrhunac i razumni izraz makrokozma, svijesno svog visokog Stvoritelja, osjeća Njegovim u vremenu i prostoru i da, pavši na koljena pred Njegovim vrhovnim Veličanstvom, započne zazivati Njegovo ime: »O Stvorče, štono držiš sve— U sebi što se ne mijenjaš — A vrijeme trena svakoga — Sunčanim hodom obnavljaš!«

Poznavanje Boga kao jedinog Stvoritelja, zajedničko mnogim modernim učenjacima, i ako predstavlja zadnju granicu, do koje može stići prirodni razum, ne predstavlja — kao što dobro znate — zadnju granicu istine. Filozofija, a mnogo više Objava, u skladnoj suradnji s prirodnom znanošću, jer su sve tri instrumenti istine kao zrake istoga sunca, promatraju suštinu, otkrivaju tajnost, slikaju izgled onog istog Stvoritelja, kojega je prirodna znanost susrela na svome putu. Iznad svega Objava nam daje Njegovu skoro neposrednu, živu i punu ljubavi prisutnost, kakva je ona, koju jednostavni vjernik ili učenjak zapažaju u intimnosti svoga duha, kada bez kolebanja ponavljaju koncizne riječi starog Apostolskog Vjerovanja: »Vjerujem u Boga, Oca Svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje!«

Danas, poslije toliko vjekova civilizacije, koji su bili vjekovi civilizacije, jer su bili vjekovi vjere, ne treba po prvi put otkrivati Boga, koliko je potrebno osjetiti Ga kao Oca, otkriti Ga kao Zakonodavca, bojati Ga se kao Suca; radi spasa svih naroda potrebno je, da se oni klanjaju Sinu, ljubljenom Otkupitelju ljudi i da se priklone slatkim nadahnućima Duha, Plodnog Posvetitelja duša.

Ovo uvjerenje, koje je izdaleka pokrenuto znanošću, a okrunjeno vjerom, moći će zaista pružiti temeljiti napredak razvitku civilizacije, ako se bude sve jače ukorijenilo u savjesti naroda.

Ovo je cjelovita vizija prošlosti i budućnosti, materije i duha, vremena i vječnosti, koja će, prosvijetlivši pamet, poštediti današnje čovječanstvo od duge olujne noći.

Ova vjera čini, da Onome, koga smo nazvali Snagom, Nepromjenljivim i Ocem, upravimo u ovom trenutku toplu molbu za svu svoju djecu, koja su Nam povjerena: »Daj svjetlosti nam u večer — Da život nam ne propadne!«

Svjetlosti za ovaj vremeniti život, svjetlosti za život vječni!.

Blagdan Marije Pomoćnice kršćana u župi Marije Pomoćnice na Knežiji

Devetnica na čast Mariji Pomoćnici započinje 16. svibnja u pola 8 na večer.

U subotu, 24. svibnja liturgijski blagdan Marije Pomoćnice. Sv. Mise: u 6, 7, 8, 9 i u 10 sati. Poslije podne u 7 sati sv. Misa, zatim svibanjska pobožnost.

U nedjelju 25. svibnja u 6 i 9 sati pjevane sv. Mise i propovijed, u 7 i 8 i ½12 tihe sv. Mise. U 10 sati pontifikalna sv. Misa i propovijed.

Poslije podne:

U 5 sati pučki blagoslov Od 7—7.30 molitvena pobožnost pred kipom Marije Pomoćnice, zatim propovijed, litanije na čast Majci Božjoj i pontifikalni blagoslov. Na svršetku pobožnosti ljubljenje Moćiju sv. Ivana Boska.

Na oltaru sv. Ivana Boska bit će toga dana izložene moći sv Iv. Boska. Svi vjernici. koji posjete 24. i 25. svibnja crkvu Marije Pomoćnice na Knežiji, mogu dobiti potpuno oproštenje pod običnim uvjetima.

SVJETIONICI SVEMIRA

Istraživanje prostora pokazuje tri glavne faze. Najprije se ograničilo na *planetarni sustav* (Sunčev sustav), zatim se je proširilo na *zvjezdani sustav* (Galaktički sustav) i najposlije — najnovije doba — prodrlo u *vangalaktički prostor.*

Početak istraživanja počeo je od naše Zemlje i najbližeg nebeskog tijela — Mjeseca. Još su stari Grci znali, da je Zemlja kugla i da je Mjesec daleko od nas 60 zemaljskih polumjera. Daljina Sunca i planeta pronađene su tek u drugoj polovini 17. stoljeća. Točne daljine zvijezda stajačica ustanovljene su prvi put prije 115 godina (Bessel, 1837.), dok istraživanje vangalaktičkih zvjezdanih sustava spada na našu generaciju. Udaljenja su najvažniji podaci. Bez točnog poznavanja daljina nije bio moguć nikakav napredak.

Prijašnja istraživanja zaustavila su se na granici Sunčeva sustava pred velikom prazninom, koja se protezala do prvih zvijezda stajačica. Zvijezde su bile nepoznate veličine. Mogla su biti malena, razmjerno bliska tjelesa, ali isto tako i ogromno daleki gorostasi. Istom kad je postavljen most, kad je ustanovljena daljina manjeg broja zvijezda, mogla je biti upoznata bit nebeskih tjelesa izvan Sunčevog sustava. Polazeći od ove osnovice uspjelo je astronomiji razmjerno brzo, da upozna cijeli zvjezdani sustav Mliječnog Puta.

Još jednom nastala je stanka — pred jednom još većom prazninom. Sad je bio zadatak najvećih teleskopa i usavršenih motrenja, da istraže svemirski prostor, osobito obzirom na spiralne maglice, za koje se već od prije slutilo da bi mogle predstavljati silno udaljene zvjezdane sustave, slične našem Mliječnom Putu.

Prije nego je došlo do rješenja problema, utvrđeno je, da promjenljive zvijezde tipa **Delta Cefeja**, kojima obiluje mali Magelanski zvjezdani oblak, mijenjaju svoj sjaj na način da im svjetlost naglo raste, a zatim sporo opada. Perioda promjene traje od 1 do 100 dana. Zvijezde **Cefeide** malog Magelanskog oblaka sve su jednako daleko od nas (95.000 god. svjetlosti), ali se pokazalo, da ukoliko su zvijezde sjajnije, utoliko im perioda promjene duže traje.

Hertzsprung je izmjerio daljinu od 30 galaktičkih Cefeida, na osnovu njihovih paralaktičkih gibanja (geometrijska metoda) i tako se za razne periode Cefeida ustanovila i prava daljina.

Na temelju pravih daljina moglo se izračunati apsolutne veličine t. j. jačinu sjaja pojedine zvijezde na daljini od 10 parseka (32,6 god. svjetlosti). Tim putem saznala se za svaku periodu promjene apsolutna veličina i onda je omogućeno, da se na osnovu promatranja periode promjene sjaja i prividne veličine Cefeide, gdje god se takva zvijezda u prostoru pojavi — odredi njezina daljina. Postupak je po *Shapley-u* i drugima provjeravan, a pored toga različitim metodama došlo se do istih rezultata, što dovoljno utvrđuje pouzdanost metode za mjerenje ovih dijelova prostora, u kojima vidamo promjenljive zvijezde Cefeide. Ove zvijezde svijetle kao *svjetionici u oceanu prostora.* Ova vrsta zvijezda vrlo je važna, jer se pomoću njih mjere dubine prostora u svemiru. Po karakterističnim promjenama njihove svjetlosti mi ih odmah i sigurno raspoznajemo i znajući jačinu njihove svjetlosti u stanju smo, da odmah pronađemo i njihove daljine.

Rješenje problema o postojanju vangalaktičkih zvjezdanih sustava — dalekih Mliječnih Putova, njihovih daljina i veličina, uslijedilo je 10 godina poslije ustanovljenja metode mjerenja pomoću Cefeida, kad je izgrađen i počeo djelovati veliki *Hookerov teleskop* s promjerom zrcala od 258 cm, na Mount Wilsonu u Kaliforniji (god. 1924.). Radovima je upravljao *Edvin Hubble* (Habl) uz suradnju više astronoma i drugih pomoćnika. Istraživanje je slijedilo kroz 10 godina, te je Hubble objavio rezultate toga rada. Mi smo iznijeli u posebnom članku (Svemirski otoci) samo skicu ovih otkrića: veleban prizora što nam ih pokazuje vasiona u svom veličanstvu, prostranosti i veličini, gdje i sama gigantička tvorba Galaktike nije nego samo jedan zvjezdani sustav — svemirski otok, koji lebdi između milijuna drugih istorodnih otoka — nepreglednog arhipelaga svemirskog oceana.

Odmah u početku istraživanja pošlo je za rukom astronomima na Mount Wilsonu da pomoću velikog teleskopa i dugotrajnim fotografiranjem razriješe nekoliko susjednih svemirskih maglica u rojeve zvijezda. Na samim rubovima dviju najvećih spiralnih maglica, *u M 31 Andromede* i *M. 33 Sjevernog Trokuta* pojavili su se gusti rojevi zvijezda i među njima veliki broj Cefeida. Ovim su rezultatom bila odjednom riješena dva važna problema: prvo *priroda* spiralnih maglica, da su one zaista zvjezdani sustavi, i drugo, njihova *daljina* od nas.

Sve maglice (zvjezdani sustavi, daleki Mliječni Putovi), čije su se daljine odredile pomoću Cefeida i drugih tipova zvijezda u njima, poslužile su od sada kao skup uzoraka, da se s novog stanovišta: *iz samih maglica*, a ne iz onoga, što one sadrže, određuju daljine vangalaktičkih maglica — ne samo bliskih, nego i najudaljenijih, dokle god dopire dosežna snaga teleskopa. Pokazalo se naime da su maglice prosječno, u pretežnoj većini, jednake apsolutne jačine svjetlosti, tako da već sama njihova prividna veličina predstavlja mjerilo za njihovu daljinu.

Iz katoličkoga svijeta

— JUBILEJ SALEZIJANACA U JAPANU. Dana 16. veljače 1926. prispjeli su u Japan prvi salezijanski misionari. U prosincu 1950. započela je proslava 25. godišnjice njihova misionarskog rada posvetom nove crkve Marije Pomoćnice u japanskom gradu Beppi, posvetom nove zgrade srednje i više škole u Miyazaki i blagoslovom temeljnog kamena crkve u Oiti. O. O. Salezijanci su započeli svoj rad u provincijama Miyazaki i Oita, na kojem području se tada nalazilo oko 300 katolika. Do početka drugog svjetskog rata broj katolika je narasao na 1.630. Međutim, kada je Japan stupio u rat, misionari su bili sprečavani u svome djelovanju te podvrgnuti progonima, zatvaranju, internaciji te ostalom materijalnom i duševnom maltretiranju. Radi toga oo. Salezijanci su se poslije rata morali najprije odati moralnoj i materijalnoj obnovi svoga djelovanja. Ali poslije svršetka rata njima su bila povjerena nova područja, i to područje provincija Fikouke, Osake i Kofu. U poslu materijalne obnove oni su postigli, da su izgradili skoro sve svoje rezidencije i obnovili oštećene i porušene crkve. Broj katolika na području njihova djelovanja iznosi sada 3.000. Uz to imaju veliki broj katekumena. Salezijanci uzdržavaju u Japanu tri više srednje škole i to u Miyazaki, Tokiu i Osaki, dva orfanotrofija s industrijskom školom u Nakatsu i Tokiu. U misijskim sirotištima ima 915 pitomaca, u pučkim školama 175 učenika, u srednjim školama 1.737 učenika te oko 2.000 pitomaca oratorijuma. OO. Salezijanci su u Japanu naročito djelatni na polju katoličke štampe. Njihovo nakladno društvo »Don Bosco« zauzima mjesto među najaktivnijim katoličkim nakladnicima u Japanu. Od 1946. do travnja 1951. ovo nakladno društvo je izdalo 143 knjige u 557.800 primjeraka. Jubilarne svečanosti su se završile 3. studenoga 1951. blagoslovom nove crkve u Oiti. Ova crkva je posvećena japanskom apostolu sv. Franji Ksaverskom, koji je točno pred 400 godina došao u Oitu.

JAPANSKI GRAD OITO, koji se je prije zvao Funai, bio je sjedište prvog katoličkog biskupa u Japanu. U ovome gradu Isusovci su imali svoje sjedište već u XVI. vijeku; a u istom gradu su O. L. de Almeida ustanovio prvu katoličku bolnicu u Japanu. Obzirom na veliki broj katolika u ovome gradu tamošnji Salezijanci su sagradili najprostraniju katoličku crkvu u Japanu. Svečanosti posvećenja ove crkve prisustvovao je i gradski načelnik Oite, koji je u svome govoru na banketu spomenuo zasluge prvih misionara u Japanu — Isusovaca.

U BRUXELLES-u je zaključena međunarodna konferencija katoličkih poslodavaca. Za vrijeme konferencije učesnici su bili primljeni u audijenciju kod nadbiskupa Malinesa kardinala Van Roey, koji je prisutnima održao govor. Nadbiskup je naglasio, da svi skupa moramo najozbiljnije raditi na ostvarenju socijalne pravde i ljubavi u ljudskom društvu, jer je bez nje nemoguće urediti uzajamne odnose među ljudima.

SVA AMERIČKA TELEVIZIJSKA DRUŠTVA kao i 82 samostalne emisione postaje zaključili su međusobni ugovor o poštivanju »pravilnika časti i ćudoređa«. Prema ovome ugovoru televizijske postaje su se obvezale, da ne će emitirati nećedne slike, a isto tako, da ne će emitirati tekstove, koji bi mogli povrijediti ćednost slušalaca.

U USA ima 35 katoličkih svećenika crnaca. Taj broj je u usporedbi s velikim brojem crnaca jako malen.

SVETI OTAC PIJO XII. primio je u audijenciju delegate međunarodnog kongresa sportske štampe. U svome govoru sv. Otac je rekao među ostalim: »Crkva ne zabranjuje sportske priredbe nedjeljom, nego na njih čak blagonaklono gleda, ukoliko se kod tih priredaba ima na umu, da je nedjelja dan Gospodnji, određen za duševni i tjelesni odmor. Sport se ne smije izroditi te ne smije biti na štetu rada, porodičnog života i obavljanja vjerskih dužnosti. Sportski časopisi treba da ističu prave sportske vrline i vrijednosti pravog natjecanja kao i viteško držanje u igri, istrajnost, prisutnost duha, moralni i sportski ponos. Sport treba da razvija duh drugarstva, po kojem se čovjek osjeća udom većih zajednica: naroda, domovine i Crkve. Na kraju govora Sv. Otac je delegatima stavio za uzor sv. Pavla, apostola, koji je zaštitnik sporta.

JAPANSKA KNEGINJA LUCIJA ASAKA obratila se je na katoličku vjeru poslije teške bolesti. I njena starija kćerka je primila sv. Krštenje. Njezin muž sada prima vjersku pouku u pripremi, da i on prijeđe na katolicizam.

O. IMNOS, redovnik Švicarske misijske družbe, imenovan je za sveučilišnog profesora na japanskom sveučilištu u gradu Moroiska.

ALJASKA je zemlja, koja se poslije rata vrlo brzo razvija. Za oko 10 godina stanovništvo Aljaske se je skoro udvostručilo. Aljaska broji 132.000 stanovnika, od kojih 19.769 katolika. Radi bolje pastorizacije katolika dosadašnji se je Apostolski Vikarijat podijelio u dva dijela: južni dio je podignut na rang biskupije sa sjedištem u mjestu Juneau, a biskupom je imenovan msgr. O'Flanagan. Sjeverni dio je i dalje ostao Apostolski Vikarijat sa sjedištem u Fairbanks-u.

MARIANISTI su muški školski red, koji je 1817. utemeljio u Bordeaux-u o. Viljem Josip Chaminade sa zadatkom, da radi na odgoju muške mladeži. Red sada broji 2.403 redovnika, od kojih 343 svećenika i 2.060 braće lajika. Red posjeduje 156 škola i zavoda diljem svijeta, koje posjećuju 530.000 đaka. Među ovim školama ima pučkih, učiteljskih, trgovačkih, industrijskih, poljoprivrednih i sveučilišta.

DA LI ZNATE?

— da će 48 televizijskih stanica u Americi prenositi tumačenje sv. Mise i katoličke nauke;

— da su u Indiji: Božić, Veliki Petak i Velika Gospa proglašeni državnim blagdanima;

— da glasovita glumica Virginia Mayo prima vjerske pouke od biskupa Fultona Sheena i uskoro će prijeći na katoličku vjeru;

— da su američki katolici potrošili za gradnju bolnica 30 milijuna dolara;

— da je počeo proces za beatifikaciju meksičkog mučenika isusovca Pro-a, koji je mučenički završio svoj život za svoju vjeru;

— da je jedna obična sestra obratila na katoličku vjeru japanskog generala Kuroda;

— da je samo jedna regimenta jedne američke divizije u Japanu darovala preko 100.000 dolara jednom japanskom katoličkom sirotištu;

— da su Bijeli Oci misionari obratili u Africi do sada oko tri milijuna Crnaca;

— da biskup Fulton Sheen govori je damput tjedno preko televizije o temi: »Život je vrijedan življenja« i da ima mnogo uspjeha među intelektualcima;

— da arapska država Jordan sama traži uspostavu diplomatskih odnosa s Vatikanom, kao što ih već imaju arapske zemlje Egipat i Libanon.

— da bolnica časnih sestara u Fu-Sanu u Koreji dnevno prima po tisuću bolesnika i dade im besplatnu liječničku pomoć a jednog dana da je primila 2.400 bolesnika;

— da je u Koreji u bolnici za gubavce prešlo na katoličku vjeru 64 bolesnika.

Glazbeni oglas

1). MISA IN HON. SS. TRINITATIS za 2 j. glasa i Org.

2). XII. LITANIJE LAURETANSKE za 2 i 3 j. i 4 mješ-glasa.

3). Dvije PJESME u č. Presv. SRCA ISUSOVA za 4 mješ-glasa.

4). PET PJESAMA za PRVU SV. PRIČEST za 2 j. i 4 mješ-glasa.

5). Pjesma i LITANIJE Presv. SRCA ISUSOVA za 2 j. i 4 mj-g.

6). GOSPINE PJESME za 2 j. i 4. mješglasa.

7). »AKO ČUDO« (Siquaeris) i »Milijim« Sv. Ante za 2 j. i 4 mj.

8). »DIVNOJ DAKLE« (4 načina) i »O HOSTIJO« za 2 j. i 4 mj.

N. B. Uz PARTITURU može se dobiti 2-glasne dionice skupno tiskane u jednoj crti.

Naručuje se kod Prof. Orlić P. Kvirin Samostan »Male Braće«—Dubrovnik

Prosni dani Spasovo

1. Četrdeseti se dan iza Uskrsa slavi *Spasovo,* blagdan *Uzašašća Isusova* na nebo. Spasovo pada u četvrtak, a ponedjeljak, utorak i srijeda prije Spasova su prosni ili molitveni dani. U te dane molimo Boga, da nam dade naravna i svrhunaravna dobra, u prvome redu predak u gospodarstvu. Jer čovjek radi, zemlju uzorati, zabranati je, ali da raste, treba blagoslova Božjega.

I neznabošci su to znali, pa su na primjer Rimljani u mjesecu svibnju priznovali ambarvalia i u te su dane u svečanom ophodu okićene žrtvene životinje po poljima, a onda ih klali u božici plodnosti Cereri moleći je, da blagoslovi usjeve.

U prvoj polovici mjeseca svibnja izloženi su usjevi mnogim pogibljima: mrazovima, povodnji i t. d., pa se ti ophodi drže, da nam Bog ne uskrati kruha svakidašnjega, jer nam je on najpotrebniji za život.

Prvi je počeo voditi prosne ophode francuski biskup sv. Mamerto, a kasnije su se oni proširiše u cijeloj Crkvi.

2. Već u starom zavjetu opominje Bog narod da se obraća k Njemu u nevoljama i nedaćama: Prizivlji me u danima žalosti i ja ću te utješiti«, govori On izraelcima. A Isus kaže: »Molite i dat će vam se. Jer svatko, koji moli, prima« (Mat. 7, 7.8.), a i sam se je prije svakog važnijeg posla molio Nebeskom Ocu.

Ipak ne bi bilo u redu, kad bismo se molitvom obraćali Bogu samo u našim vremenskim potrebama. Juvenal, pjesnik iz prvog stoljeća, a bio je neznabožac, pjeva ovako svome jednom znancu: »Svjetujem ti, da bogovima prepustiš da odluče što je dobro za te i što će ti koristiti, a oni će ti, mjesto onoga, što je ugodno dati ono, što je bolje za te. U prvom redu traži od bogova, da ti bude zdrava duša u zdravome tijelu.... Bogovi više ljube čovjeka, nego što ljudi vole sami sebe...

3. Spasovo pada četrdeset dana za Uskrsa. Na taj dan izveo je Gospodin svoje Apostole u Betaniju, a odatle na Maslinsku goru i podigao je ruke i blagoslovio ih, potom se je odijelio od njih i uznesao na nebo. I oni vidješe Spasitelja gdje se uzdiže i netremice su gledali za Njim dok Ga sjajan oblak ne uze očima njihovim.

A dok su Apostoli gledali prema nebu stadoše dva čovjeka u bijelim odijelima pokraj njih i rekoše im: »Ovaj Isus, koji se od vas uznio na nebo, tako će doći kao što ste Ga gledali, da ide na nebo«.

Maslinska gora leži istočno od Jerusalema. Na mjestu s kojeg je Gospodin uzašao, sagradila je sv. Jelena, mati Konstantina Vel., lijepu, prostranu crkvu, ali je srušiše Persijanci. Križari su na tom istom mjestu sagradili novu, ali je i ta kasnije srušena. Danas stoji na mjestu Uzašća neugledna crkvica, oko koje se na Spasovo sabiru kršćani iz Jerusalema i okolice.

✝ Naši pokojnici

LESNY STJEPAN, župnik u miru i duhovnik kod časnih sestara u Lovrečina gradu, umro je ondje 4. svibnja o. g. Rođen je u Slavonskoj Požegi g. 1868. Zaređen za svećenika g. 1891. Bio je dobar govornik i nekada zastupnik u Hrvatskom saboru. Pokopan je u Lovrečina-varošu 6. svibnja o. g. Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Franjo Grundler, kanonik Zagreb, Kaptol 28. — Tisak štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. | ZAGREB, 1. LIPNJA 1952. | BROJ 19

> »Duh Gospodnji napunja svemir. Aleluja; i onaj koji sve obuhvaća, čuje svaku riječ, Aleluja, Aleluja, Aleluja« Iz Ulaza današnje sv. Mise.
>
> (Mudr. 1, 7).

Vladanje žene Samarjanke

(Iv. 4, 7...)

Židovski blagdani Pashe u Jerusalemu su prošli. Oni su pribavili Gospodinu prijatelja i neprijatelja. Njegovi su neprijatelji velikaši, farizeji i pismoznanci. Oni su se unaprijed ogradili proti Njegovu uplivu zato, jer ih On nije pitao, da li bi smio pograbiti bič i očistiti hram. Nisu Ga htjeli priznati Mesijom ni na kakav način. Mnogi su Ga jednostavni ljudi sretali vrlo prijazno. Vjerovali su, jer su vidjeli Njegova čudesa. Istinski Mu je prijatelj veliki vijećnik Nikodem. On je k Njemu došao potajno uveče i u kasni noćni sat se s Njim oprostio kao vjerujući prijatelj.

Nakon blagdana Pashe Isus napušta Jerusalem. Polazi u svoj grad Kafarnaum, u sjevernu pokrajinu Galileju Put prolazi kroz Samariju. I iz toga nam puta evanđelista Ivan pripovijeda jedan događaj.

Visoko s nebeskog svoda žari i pali sunce. Vrućina je gotovo nesnosna. Isus je sjeo umoran i žeđan na starom i časnom zdencu Jakovljevu. Apostoli odoše u bližnji grad Sihem, da kupe kruha. K zdencu dolazi tiho samaritanska žena. U ruci nosi vrč. Ne će da gleda Židova, koji sjedi na zdencu. Ona mrzi Židove kao stare neprijatelje svoga naroda, jer ih mrze i njezini zemljaci.

Kad je Samarjanka vrčem zagrabila svježu vodu, reče joj Stranac: »Daj mi da pijem!«

Kako to? Jedan Židov moli Samarjanku vode? To je nečuveno. Pravi se Židov smatra nečistim već time, ako bi zamolio jednu Samarjanku za uslugu. Ona Ga začuđeno zapita: »Kako Ti Židov tražiš od mene, žene Samarjanke, da piješ?«

Stranac odgovori tajanstveno: »Da ti znaš dar Božji i tko je, tko ti govori: daj mi piti, ti bi zamolila u njega, i dao bi ti vode žive«. U srcu žene se porodi strahopočitanje. Ona Ga nagovori: »Gospodine«. Zove tako ovoga rijetkoga Stranca, koji je sasvim drukčiji i sasvim drukčije govori, nego li naduveni i samohvalisavi Židovi. Razgovor je tekao dalje. Povjerenje raslo. Ona zamoli vjerujući: »Gospodine, daj mi te vode!«

Samarjanka je dobra žena, ali je u dubokoj ćudorednoj bijedi. Ona mora spoznati svoju krivnju i priznati je prije nego li uđe u njezinu dušu novi život.

Reče joj Spasitelj: »Idi dozovi svoga muža i dođi ovamo!«

Žena posramljena obori oči, Ona ne može da drzovito pogleda u oči ovom čudnovatom Strancu. Ne može da Mu laže. Zato prizna: »Nemam muža!«

Tada iznese Isus na vidjelo zablude i grijehe njezina života. Nije tvrd ni opor, nego nježno i blago reče: »Pravo si kazala: Nemam muža, jer si imala pet muževa; i koga sada imadeš, nije ti muž; to si kazala po istini«. Grešnica se sagne pred onim, koji pozna srca i reče: »Gospodine, vidim, da si ti prorok«.

Nije li ovaj čudnovati Stranac Mesija? Kako bi drukčije On mogao progledati tajne njezine duše? I onda je stala i tako obzirno rekla, kako samo žene mogu: »Ja znadem, da Mesija dolazi«. Tada Krist dade, da Ga žena prepozna. Njezina iskrenost i jednostavnost osvojila je Njegovo Srce te reče: »Ja sam, koji s tobom govorim«.

Velika je vjera unišla u ovu ženu. Doista je to Mesija! Dostojanstvo je u Njegovu biću, blagost u Njegovu govoru, pa onda to poznavanje njezinih grijeha! Da, da, to nije nitko drugi. On je Mesija. Tada je zahvati grozničavi nemir, koji ju je lomio. Ona potrči u grad Sihem. Nije mogla drugačije. Morala je svima ljudima kazati, da je Mesija ovdje. Kucala je na vratima i zvala po ulicama. Pripovijedala je uzbuđenim dahom i revnujućim glasom: »Dođite, da vidite čovjeka, koji mi je kazao sve, što sam učinila, da nije to Krist?«

Dobri Samarjanci izidoše do zdenca, da pozovu k sebi Krista i rekoše mu: »Gospodine, jedna nam je žena čudnovate stvari ispripovijedala, da si Ti prorok. Molimo Te, dođi k nama, budi našim gostom i boravi u našoj sredini«.

Mesija pođe s njima i osta dva dana kod njih. Propovijedao je u njihovoj bogomolji i mnogi su vjerovali u Njega. Oni rekoše ženi: »Već ne vjerujemo poradi tvoga pripovijedanja, jer sami smo čuli i znademo: Ovo je zaista Spasitelj svijeta«.

I postade grešnica Kristovom glasnicom i propovjednicom.

Tako to obično biva, da onaj, koji se upoznao i uživio se u nauku Isusovu, u Njegov život i primjer, taj postaje posve Njegovim. Njega srce sili, da i druge za Njega predobiva, pa bio prije najsiromašniji i najodbačeniji. Tko je na sebi iskusio ljubav Kristovu, toga zahvati želja i stvara odluku, da i druge obdari istom srećom i mirom, koga je on sam našao kod Krista.

Z V O N O

Oh kako Te volim, drago zvono, čuti
Kad se s' tornja javiš, usred našeg sela.
Na zov nedjeljom tvoj, svi u crkvu hrle,
Oh kako bih i ja tamo biti htjela.

Ja znam, da me zoveš svojim divnim zvukom,
Došla bih, al' što ću, kad doći ne mogu.
Bolest me sprečava, liječiti se moram,
Ja svejedno velim: hvala dragom Bogu!

Slušam Te kod kuće, ali tuga neka,
I još k tome uzdah, vine se iz grudi.

Al' najednom čujem: tople, meke, riječi:
Doći ćeš i ti tamo, jer sve Isus ljubi.
Ja znam da ću doći, jednom, ali kada?

Kad me svojim zvukom budeš zvalo k sebi,
To će za me biti prepun dan veselja:
Ja sam opet zdrava: Bože, hvala Tebi!

Smrtonosna slika

Pariski dnevnik »Figaro« donio je u svom podlistku razmatranje o utjecaju filma iz pera slavnog francuskog katoličkog pisca Mauriaca, iz kojega vadimo ove značajne retke:

»Neke večeri, kad smo se vraćali iz kina, gdje smo gledali film, izrađen po Strindbergovoj drami »Gospođica Julija«, mora da sam se švedskom novinaru, koji me je pitao, kakav je moj dojam, učinio kao da mucam ili čak kao da sam oglupavio. To je zato, što sam jedva izgovorio iz mučna srca. Nisam se usudio priznati njemu pitanje, što sam ga sam sebi postavljao: kako bih bio sa dvanaest, sa četrnaest, sa šesnaest godina primio to otkriće svega, što je u čovječjoj drami najubitačnije? Jer Strindberg nas ne pošteđuje nijednim krugom našega pakla: sparivanje u njegovu najživinskijem obliku, zlokobna hereditarna (baštinjena) opterećenost, ludilo, zločinstvo, prezir bogataša i mogućnika prema slabomu i siromahu, konačno samoubojstvo. Znam dakako, da je velik razmak između katoličkog đačića provincijalca iz prošloga stoljeća i današnjih malih snalažljivaca. No mnogo više djece nego što se zamišlja ostaje usred naše pokvarenosti na tajanstven način zaštićeno. Čovjek bi rekao, da je nekim dušama nevinost urođena: njihov im anđeo zastire oči, začepljuje uši. Ali film kao ovaj surovo razdire sve koprene, obara sve bedeme, iza kojih se ušančilo mlado, još netaknuto srce.

Ne govori ovdje kršćanin, pače ni moralist: i to ponajprije zato, što su baš pisca kao što sam ja s pravom uspoređivali sa Strindbergom, te bih prema tome bio posljednji, koji bih imao pravo da se bunim protiv toga. Ne, ja postavljam ovdje to pitanje kao čovjek, koji promatra današnje opće rasulo. Kakva su neznatna manjina ljudi, koji čitaju, kad ih usporedimo s mnoštvom onih, koji danas ne trebaju čak ni znati čitati niti se moraju naprezati, da sebi predoče radnju romana! Sjedeći u polumraku dvorane kina, treba da samo gledaju i slušaju: tjelesa se stežu u zagrljaju; luđakinja podmeće požar; grofovska se kćerka podaje sobaru; mali seljačić, gonjen hajkom slugu, baca se u vodu, izvlače ga i mlate, te čujemo kako jauče: slika života, koja se mehanično razmnaža i dijeli svima bez razlike, sve do u najudaljenije provincije. Gnjilež je postao stvar, koja se najviše dijeli čitavom svijetu. To čudo znanosti majmuniše ono čudo, koje je bitno kršćanstvu: ne više množenje hljebova ili Kruha Života, nego beskrajno množenje kruha smrti.

To je život, reći će se, istiniti život. Da li je ikad prerano, da ga oni, koji će se morati s njim uhvatiti u koštac, upoznaju onakav, kakav jest? Ne valja krivotvoriti stvarnost. Ali ne radi se ovdje o stvarnosti. Ma što sam ja rekao svojim romanima, ne bih se bojao ni za koji od njih, kad bi ga filmovali, dakako ako mu je obrada vjerna; jer Milost struji podzemno i kroz najmračnije među njima. Nije mi se taj film »Gospođica Julija«, učinio opasnim radi onoga, što on prikazuje, nego radi onoga, što on **ne prikazuje**. Zlo ne postoji čisto bez ikakve primjese...« Mauriac govori zatim o zrakama svijetla, koje se pojavljuju čak i u djelima francuskih »pjesnika zla« kao što su Baudelaire i Rimbaud, koji i na dnu života nalaze tračak samilosti, suzu rastanka, ruku pomoćnicu. »Čak i ako ostanemo na samom tlu umjetnosti — nastavlja Mauriac — svako djelo, koje ne vodi računa o toj nazočnosti u čovjeku, čini mi se lažno. Dosta bi bila jedna sitnica, pa da poezija toga velikoga filma ne bude smrtonosna: služavka, koja se moli navečer u svojoj potkrovnici; majka, koja gleda svoje dijete, kako spava; pijanac, kojemu noću pritječe u pomoć makar divlji mladić, kako je bio Rimbaud«.

FILM O KRISTOVOJ MUCI. Pokojni režiser Robert Flaherty režirao je prije svoje smrti svoj posljednji kratkometražni film o Muci Isusovoj prema tekstu evanđeliste Mateja. Ovaj je film on radio tako, da je snimao i spajao pojedine scene muke Isusove sa slika najpoznatijih svjetskih slikara Leonarda da Vincija, Masaccia, Velasqueza, Tiziana i Mantegne. Muziku za ovaj film uzeo je iz nekoliko skladbi Johana Sebastiana Bacha.

SJEDINJENJE s voljom Božjom

Sjedinjenje s voljom Božjom uvjet je onog blaženog unutrašnjeg mira, koji prema riječima sv. Pavla »nadilazi svaki um«. Želimo li naime uživati mir, to se ne smije našoj volji ništa protiviti, sve treba da se zbiva prema našoj želji. A takvu sreću doživljuje samo onaj, čija je volja sasvim sjedinjena s voljom Božjom. Sve, što on želi, najtočnije se ispunja, jer on želi samo to, da u svemu bude volja Božja.

»Ja sam uvjeren,« veli riječ:ti Selvijan, »da nitko na svijetu nije sretniji od pravednika. Njima se ne događa ništa, što oni ne bi željeli. Ako i jesu poniženi i prezreni, oni to hoće, ako i jesu siromašni, oni to vole, dakle su uvijek sretni, jer čovjek ne može biti sretniji i zadovoljniji nego ako stvari teku onako, kako on hoće. Zato već i Salomon kaže: Pravednika ništa ne smućuje, štogod mu se desi. Ništa ne muti mira njegove duše, jer se ništa ne događa protiv njegove volje.«

Time se ne kaže, da čovjek u takvom srećnom stanju ne osjeća više nikakvih boli. Osjeća ih, ali samo u nižem dijelu svoje duše, no one ne dosižu do višeg plemenitijeg dijela, u kojem se nastanio božanski mir. Stanje duše, koja se potpuno predala Bogu, slično je stanju Spasitelja u mukama. Kad su Mu bičevi rezali tijelo do krvi, i kad je visio na križu, nije prestao biti blažen. Makar je bio uronjen u more boli, strujala Mu je iz božanskog srca beskrajna radost.

Ne može se doduše nijekati, da za našu narav pojmovi bol, poniženje, sramota i siromaštvo stoje u opreci s pojmom sreće, i da je stoga čudo milosti, ako se usred tih zala još osjećamo sretnima. No to čudo se zbiva kod svih onih ljudi, koji se u svim stvarima potpuno predaju volji Božjoj. Čast Božja traži, da se svi oni, koji se velikodušno posvete Njegovoj službi, i u tomu osjete zadovoljnima i sretnima.

Kada Spasitelj naš govori. »Tko hoće da slijedi mene, neka se odreče sebe, neka uzme križ svoj i ide za mnom«, t. j. kada za savršeni život preporuča patnje i boli, On na drugom mjestu veli o njima: »Moj jaram je sladak i moje breme je lako«. To je ono isto, što smo rekli, da čovjek predan u volju Božju usred nevolja i patnja ima ipak u svojoj duši radosti i svijetla. Samo ako pravo nosimo križ, ako smo se potpuno odrekli svojih nazora, ako stvari promatramo u svijetlu vjere, tada ćemo imati u duši neizrecivi mir, o kojem nam dovikuje apostol Pavao: »Veselite se vazda u Gospodinu i opet kažem, veselite se«.

Pobožni svećenik Tauler živo je molio Boga, da mu kaže, kako bi postao savršen. Gospodin mu jednog dana reče: Idi pred crkvena vrata, tamo će ti jedan čovjek saopćiti, kako ćeš se dovinuti savršenstva. Tauler nađe tamo prosjaka u prnjama; začudi se, ali ga ipak pozdravi i reče mu: Dobar dan! Prosjak mu reče: Hvala ti na pozdravu, ali ti moram reći, da nikad nisam u životu imao zao dan, nikad nisam bio nesretan, i uvijek sam blažen. Tauler se začudi, a prosjak mu objasni: Naši dani su sretni, ako ih sprovedemo u poštovanju i hvaljenju Boga, a nuzgredno je, da li sam u prnjama ili imam kraljevsku krunu na glavi. Nikad nisam bio nesretan, jer se uvijek sve zbiva po mojoj volji. Ja naime sve prepuštam Bogu; što On hoće, to hoću i ja, jer znam, da je ono, što On hoće, za mene najbolje. Zato stiglo me, što mu drago, znam da je to odredba Božja i da je baš to za mene najbolje i ja sam sretan. Volja Gospodnja je moja savršena sreća i moja slatka milina. Sve, što Bog sa mnom čini, čini me blaženim tako, da se za to puno više radujem, nego se drugi raduje, kad mu se njegove zemaljske želje ispune.« Tauler se divio mudrosti siromašnog prosjaka i ostavio ga je pun svetoga znanja.

U NOVI ENGLESKI PARLAMENT izabrana su 22 katolika, i to 6 konzervativaca, 15 laburista i 1 Irac.

Smetenost

Vrlo nas je smelo. Šta? Pred nama se pojavio velik i jak čovjek, a k tomu još krupna tijela. Kad je otvorio usta, iznenadio nas je i smeo njegov tanki glasić. Gorostas, a djetinjasta boja glasa.

Jednaki utisak na nas proizvede, kad se izgube i smetu ljudi velikog duha i znanja. Neka izvjesna iznenadna vanjska okolnost baci ih u takvu smetenost, da izgube vlast nad sobom. Zaborave na svoje najbolje manire (vladanje), na svoj dobar glas i otmjeno ponašanje, kojim se inače ističu.

U nekom društvu raspripovijedala se jedna gospođa i zabavljala sve. I kad je bila na vrhuncu svoje pripovijesti, opazi, da nasuprot njoj sjedi sestra one osobe, koja je bila glavni junak njezina pričanja. To ju je tako smelo, da je zanijemila, usne joj zadrhtale i počela je mijenjati sve dugine boje u svom licu. Onda je nenadano ustala i nestala je iz društva.

Smetenost nije samo kronična bolest. Njoj ne podliježu samo osobe, koje su na to po prirodi ili nasljedstvu sklone, nego i najčvršći značajevi mogu doći u opravdani ili neopravdani položaj, da postanu žrtve oštroga napadaja neugodne smetnje.

Smetenost je časoviti manjak vlasti nad našim duhovnim moćima i zbog toga možda i vlasti nad tjelesnim udovima. I otuda dolazi onda i ukočenost duhovne slobode i sigurnog nastupa. Smetenost je neko nespretno i nesvojevoljno zarobljenje naših duševnih i tjelesnih sila tako, da nas nešto priječi, da ispravno mislimo, govorimo ili nešto činimo. Osim toga oduzima nam ona mirnu prisutnost duha, koja počiva na potpunoj vlasti nad sobom i nad prilikama, u kojima se nalazimo.

Smetenost je uvijek bez ili protiv naše volje. Dapače ona joj čini nasilje, jer govorimo što inače ne bismo htjeli govoriti; činimo, što inače ne bismo htjeli činiti, kad bismo se služili mirnim razmišljanjem. I mi se poslije toga stidimo zbog onoga, što smo rekli ili učinili.

Smetenost je donekle duševno bolesno stanje, u kom smo neuračunljivi i nismo sasvim odgovorni za svoje čine i riječi. Imade ljudi, koji su po naravi skloni na smetenost. Oni su odmah smeteni, kad se nađu pred stranom osobom. Njih se ne smije ni pogledati ni nagovoriti, a da odmah ne izgube srčanost. Njihova smetenost izvire iz bezazlene naravi i rijetko ide dalje od nespretnog vladanja i bojažljive mučaljivosti.

Nadalje dolazi smetenost od izvanrednih okolnosti ili događaja ili radi neke osobe i to zato, jer pred njima osjećamo svoju slabost ili neznatnost ili neku krivnju.

Mnoge smeta to, kad se nađu pred odličnim i dostojanstvenim osobama i onda izgube sigurni nastup. Razumljivo je, da se to događa najčešće osobama nižega staleža, koje inače među sebi ravnima ne običavaju biti smetene. Drugima se to opet događa, kad dođu pred duševno jače osobe. No toj je smetenosti razlog taština, poradi koje ne će da pokažu svoje neznatno znanje ili moć.

Nije rijetki i u korijenu može biti plemeniti uzrok za smetenost, a to je svijest krivnje i zbog toga opravdani razlog stida. Takvi se zacrvene kao djeca, kad nešto ludo ili zabranjeno počine. Nad takvim stidom treba da se vesele ne samo djeca, nego i odrasli, jer je to znak, da još uvijek imadu osjetljivu savjest i nisu pogazili svoj stid.

Nisu time doduše iscrpljeni svi uzroci smetenosti, no to je dostatno da nas ponuka da ispitamo ćudorednu vrijednost odnosno nevrijednost smetenosti. Samo je pitanje, da li je smetenost manjak srčanosti ili samoosjećajnosti ili ljudskog dostojanstva ili je to manjak samosvijesti ili nedužne savjesti? I drugo, da li je to uopće dokaz velikog savršenstva, ako netko nije nikada smeten?

Mi moramo reći, da su nam milije one osobe i saobraćaj s njima, koje na ljubazni način podliježu ovoj slaboći, nego li one, koje u svojoj potpunoj uobraženosti i mudrosti sve druge preziru, i koje, kako se običaje reći, ništa ne može smesti. A ti se zapravo nisu još nikada sreli s pravim protivnikom. Čim bi se pojavio pred njima odličniji, pametniji i drzovitiji čovjek, njihova bi ohola uloga bila gotova.

Samo uistinu ponizan čovjek se nikada ne smete, jer samo takva nikad nitko ne može poniziti. Takav se ne postiđuje, jer se smatra još manjim i nižim,nego li ga drugi drže. Takav se smatra toliko krivim i nesavršenim, da se ne boji ničijeg suda. On znade, da je pred Bogom malen, a za sud ljudski ne mari. On osjeća svagdje i na svakom mjestu prisutnost Božju, pa ga ne može smesti prisutnost ljudska. Bog je s njim i u njemu, pa što ga može smesti. Nema tog čovjeka, koji bi bio odličniji, mudriji i moćniji, nego li je Bog. Pred kim bi se mogao osjećati krivim, ako se ne osjeća pred Bogom?

Za jednog sveca ne može se pomisliti, da bi bio smeten. Pojava jednog Anđela može nas začuditi, ali ne može smesti. Uza svu poniznost, čednost i povučenost imaju ljudi s Bogom sjedinjeni tako radosni mir, tako ugodni odsjev unutrašnjeg mira, da oni nikada ne upadnu u zbunjenost, koja je znak nesavršenosti.

Čeznimo i mi za slobodom djece Božje, koja počiva na pravoj poniznosti i čistoći srca, pa onda ne ćemo ni poznati ni bojati se smetenosti, koja nam prijeti, ako se moramo pokazati praznih ruku i bez svečanoga odijela milosti pred sudačkom stolicom našega Gospodina.

Vjera i znanje

Kad je govor o dužnostima prema Bogu, na prvo mjesto dolazi vjera. Dok čovjek nema u duši vjere, on je bez ikakve veze s Bogom. Čim se u duši rodi vjera u Boga, odmah nastaju u duši i druge obaveze prema Bogu, kao što su probuđivanje ufanja i ljubavi prema Bogu, pa postepeno razvijanje drugih kreposti, koje su nužne za postignuće konačne svrhe, a ta se sastoji u sjedinjenju s Bogom u prekogrobnom životu.

Vjera znači pouzdanje ili povjerenje u tuđu riječ ili djelo. Vjera se razlikuje od znanja. Da je cjelo veće od svoje česti — cijela jabuka od svoje polovice — to znam, to mi je jasno, čim isporedim cjelo i njegovu čest. Unutrašnji razlozi, sama narav cijeloga i česti mi kaže, da je cijelo veće od česti. Da su dva i dva četiri, to je očito, to je u sebi shvatljivo, u samoj stvari vidim, da je tako — to znam. Da su u Bogu tri osobe i da je prva osoba Otac, druga Sin, treća Sveti Duh, do te spoznanje ne mogu sam svojim razumom doći, niti je prozreti, to mi nije očito. Ovu spoznaju držim istinitom ne zato, što bi u njoj samoj vidio razloge, da tako mora biti, nego je držim istinitom radi Božjega ugleda, koji mi jamči, da je tako. Vjera dakle, znači pristanak razuma na nešto, povjerenje u nešto, jer mi drugi svjedoči, da je tako. Ja vjerujem nekomu — znači: pristajem uz ono, što mi netko tvrdi radi njegova ugleda, makar ne shvaćam samu stvar u sebi.

Kad kažem: znam, da je sunce toplo — tim hoću reći: do toga, da je sunce toplo, došao sam sam i ne trebam ničijeg svjedočanstva. Da je Isus Krist nazočan u presvetom Oltarskom Sakramentu — to vjerujem: to znači — držim, da je tako radi Božjega svjedočanstva, radi Boga, koji mi je to objavio i svojim ugledom mi jamči, da je tako. Bitno je dakle, kod vjere oslanjati se na tuđi ugled, upirati se na tuđe svjedočanstvo, tražiti tuđe jamstvo.

Kod vjerovanja sudjeluju razum i volja. Razum sam po sebi dolazi do spoznaje, da postoji Bog da je Bog sveznajuć i istinit, i kada nešto nama ljudima saopćuje, tada saopćuje ili objavljuje samo istinu, jer ne može prevariti niti sam sebe, niti drugoga. Sad dolazi volja i zapovijeda: budući da je Bog sveznajući i istinit, onda tebi, razume, ne preostaje drugo, nego čvrsto i nepokolebivo prihvatiti za čistu i golu istinu sve, što je Bog objavio, makar ne možeš sve shvatiti, makar ne možeš stvar u sebi dokučiti.

Mogao bi netko reći: Pa to je nedostojno čovjeka, nešto za istinu prihvatiti, ako to nisam sam svojim očima vidio, ni rukama opipao, ni jezikom kušao. Nije to čovjeka nedostojno. Zašto ne? Najveći dio znanja, što ga mladež skuplja po školama, to nije znanje nego vjera. Da je postojao kralj Tomislav, tko to zna, tko ga je od nas vidio svojim očima ili s njim se rukovao i pitao ga za junačko zdravlje? Mi vjerujemo, da je kralj Tomislav postojao, to znači, držimo, da je postojao, jer su nam to zapisali njegovi suvremenici, koji su ga vidjeli. Malo je toga i u najobičnijem životu, što mi znamo, do čega smo sami došli. Najveći dio svega našeg znanja je vjera. Držimo to istinom radi tuđega ugleda, radi toga, jer nam drugi jamče, da je tako.

Vjera u Božje istine je daleko sigurnija nego znanje, jer znanje i najučenijeg čovjeka može sadržavati pokoju i nesvijesnu zabludu, a u vjeri je sve istinito, jer za vjerske istine svjedoči i jamči sam Bog, koji sve zna i ne može nešto krivo spoznati ni svijesno ni nesvijesno. Uvreda je običnom čovjeku, kad mu se ne vjeruje, a on stvar dobro pozna i vjerno prikazuje. Kudikamo je veća uvreda ne vjerovati Bogu, koji sve u tančine zna i samo istinu objavljuje..

Kod znanja može biti kolebanja. Kolebamo se mnogo puta, da li stvar stoji baš tako, kako čitamo po knjigama ,ili kako nam stvar ljudi prikazuju, jer nemamo povjerenja u ljude, u njihovo znanje i u njihovu istinitost. Kod vjere ne smije biti kolebanja, vjera ne dopušta sumnje, jer je Božje znanje točno i sigurno, a volja Božja, koja Božje znanje svijetu daje, ne može drukčije nego samo istinu dati.

OPROSTI!

Oprosti, Gospodine, nisam znala,
Da sam Ti ja, baš ja,
Trnov vijenac splela.

Sa stravom mislim, sve od grijeha samog
Bol Ti bila oko čela.
I kad god sam jadna pustila,

Da grijeh mi dušu dira,
Tvoj sam vijenac dirnula,
Ranama Ti nisam dala mira.
Ni Srcu.

Ah, ne, nisam samo bol
Oko čela Tvoga savila
I Srce sam Tvoje bolnom
tugom zalila.

I još je veća, još je gorča rana ta,

Prije slavlja

Zašto se tužim na krutosti u svije[...] umjesto da se sjetim, kako si Ti, Mari[...] podnosila nevolje i nevjericu ljudi?

Donosila si Kralja vjekova, a ne pri[...] še Te u Betlehemu. U štalici rodila [...] Krista i da zaštitiš od smrti nejako Dije[...] ponijela si Njega na daleki put, u str[...] nu zemlju.

Koliko puta osjetila si, Marijo, ka[...] sumnjama vrijeđaju Sina Tvojega, ka[...] ruglom dočekuju božansku istinu i [...] njom odbijaju Njegovu nauku. Pozna[...] la si nepravde, nezahvalnost i bijedu, [...] je kovala čavle za nježno Isusovo tije[...] i svaki udarac, što je padao na Nje[...] padao je i na Tebe.

U svakom času, kad gorčina kaplje [...] moje srce, daj, Marijo, da se sjetim, [...] si Ti susretala na zemlji. Smiluj se [...] joj nestrpljivosti, kada nadolazi pregar[...] nje. Smiluj se mojim nemirima, kada [...] mrači oko mene. Nauči me, kako se [...] u prolaznosti za neprolaznost, kako [...] uspinje na najviše visove, gdje ne[...] sjena smrtnih, ni trpljenja. Daj, da [...] sjetim, kakav si vijenac mučeništva p[...] nijela kroz život, Ti, začeta bez grije[...] — kakva je patnja okrunila Tebe, a p[...] je slavlja i pobjede besmrtne.

Plače nad neznanjem

O. Mazzuchelli, glasoviti misionar a[...] ričkog zapada, kada je obratio Indijan[...] pleme Arbre i bacio u vatru njihova kr[...] božanstva, vidio je, da jedan Indija[...] gorko plače. Misionar mu pristupi i up[...] ga, zašto plače, valjda mu je žao kri[...] bogova, što izgoriše.

— Ne, oče, odvrati stari Indijanac, [...] mi je, što sam tako dugo živio u nez[...] nju i vjerovao, da te stvari, koje sa[...] izgoriše, imadu neku božansku moć, a v[...] dim, da su bile obična varka.

Potreba vjerske pouke

U svoje vrijeme, prije par godina, s[...] dašnji je Papa nabrojio pet glavnih nep[...] jatelja Katoličke Crkve. Na prvo mjes[...] stavio je vjersku nepoučenost. Naglasio [...] da je vjerska nepoučenost točno glavni [...] prvi među neprijateljima Katoličke Crk[...]

Nedavno je Papa u istom smislu nag[...] sio, da one čč. sestre, koje se bave p[...] ukom i odgojem djece, — mijenjaju [...] prilagode svoja pravila, ukoliko bi ih o[...] priječila da se vjerska pouka makar [...] djelomično zanemari.

Tako je sv. Otac na sličan način d[...] zvolio jednoj kongregaciji čč. sestara [...] New Yorku, koja se bavi pomaganje[...] siromaha, da mogu voziti i kamione i pr[...] udesiti odijela tako, da bi bile praktič[...] i sigurne za takav posao.

PODLISTAK

KAKO JE NASTALO NAŠE SELO

Jednog proljetnog predvečerja sjedjela sam na klupčici pred stanarskom kolibom s pokojnim didakom Matom, — Bog mu dao duši lako!

Iza rascvalog, starog šljivika zelenilo se razbusato žito, kao ljut, zelen čičkanac, što ga naše žene tku, u dugim, sivim zimama. U barama je šuštao šaš, plavkasta se maglica dizala iznad tamne vode, i vukla kao prozirna svila iznad polja. Prva je blijeda zvijezda iskočila na jasnom nebu pa se je selo još dobro razabiralo u posljednjem rumenilu zapada. Ja sam duboko udahnula zrak namirisan mirisom trava i raspupale šume i šapnula:

»Kako je lijepo kod vas, didak Mata. Kada bih tu ljepotu mogla opisati!«

»A ti, dite, valda i ne možeš drug'če nego da pišeš. Pripovidala mi tvoja baka, da si još ko curičak uvik ništa šarala po papiru. Šta ćeš — niko-nikako.«

»Netko nekako, — pravo kažete. Ali ja tako volim taj komadić naše zemlje, pa bih je volila opisati tako, kao što bi je slikar, valjda, volio naslikati, — a vi — didak Mata — obraditi.«

Pogledao me ispod sijedih, nakostrušenih obrva i uzdahnuo: »Volio sam raditi, volio, — i kako volio! Samo — više ne ide. Starost pritisla, — ne da. Volio sam mirisati crne brazde na oranju, slušat šuštanje zrelog žita, ćurlik tice u sumraku. Prošlo je, — ostale su uspomene. Ono, što sam proživio, i ono, što sam od starih čuo. Trib'o bi ti možda i kazat! Tako, — mogla bi pribilježit! Ovako — umrit ću, — otić će i to sa mnom.«

»Hajde, pričajte, dida Mata.«

Dida Mata je istresao pepeo iz lule, s dva prsta izvukao duhana iz osušenog svinjskog mjehura, koji mu je služio kao duvankesa, čas-dva šutio, a tada rekao:

»Gledaj tamo — naše selo. Skoro će se izgubit u mraku. Dugo ga više ne ću gledat! Pa ako oćeš, pripovidat ću ti kako je ono nastalo.«

»Pričajte, dida Mata.«

Zamislio se, ispušio lulu i započeo: »U davno doba, za turskog vakta naši su krajevi bili slabo naseljeni. Na višem zemljištu širile se rastove šume, a nizinama se sterale bare s gustim šašem i često neprolaznom sitom. Granica između kršćana i Turaka bila je Sava, a uz Savu sterale se šume. U to su doba s naše strane postajala samo dva veća naselja: Otok i Morović, a u te poludivlje krajeve naseljivali su se Bosanci. U Bosni je vlado Turčin, pa ko mu se nije tio pokorit, il' se ogrišio o zakon, utek'o je u Slavoniju. Tako su nastajala naselja, posli sela, a u selima novi naraštaj :»Šokci«.

»A znate li možda, odakle potječe ime »Šokac«?

»Vidiš, priko u Bosni živili su katolici, pravoslavci i muslimani. Za razliku od onih, koji se ne krste, i od onih, koji se krste s tri prsta, bili su oni, koji se krste šakom. Odatle »Šakci«, pa se posli izmetlo u »Šokci«. Tako su bar stari tumačili. — Nego, ja sam ti obećo pripovidat', kako je nastalo naše selo.«

»Hajde, dida Mata!«

»Gle, tako ti je to bilo. U to davno do[...] ba živio je podno Majevice u svom han[...] beg Sakib Bećirbegović. Bogat je bio, mn[...] go dunuma zemlje obrađivali mu kmetov[...] rodnim šljivicima savijale se u jesen gr[...] ne od teškog, slatkog ploda, a, kažu, p[...] uzglavljem je čuvao kesu dukata. U nje[...] su konji bili ko vile; volovi ugojeni, da i[...] se dlaka sjala, a mekanu vunu od svoj[...] ovaca prodavao je čak u Sarajevo. Vide[...] je bio, al strog i ladne, ponosne ćudi. R[...] no je obudovio, a što je rijetko u Tura[...] nije se više ženio. Govorilo se, da nije m[...] go prežalit svoje mlade, pokojne hanum[...] Tek je imao jednu slabost: jedinicu Mejr[...] koja je ostala bez matere prije no je n[...] vršila prvu godinicu. Volio ju je izn[...] svega. A Mejra bila lipotica na glasu. S[...] mo se pročulo, da je srca ledena i oh[...] ćudi, jer je prosce redom odbijala. N[...] bilo tako, nego se lipa Turkinjica zag[...] dala u Marka Keršetića, očeva mladog [...] kršnog kmeta. Mejru hranila dadilja Ka[...] a Marko nije ni znao za svoje roditel[...] pa Kata izmolila u bega, da se Marko i[...] s malom begovicom. Tako su rasli sko[...] ko brat i sestra, a posli, kada su odras[...] beg povirio Marku da nadglida i pazi n[...] njegovo dobro, pa je momak svuda bio [...] puno naučio: u štali, na polju, u magaz[...] ma i šljivicima. Dolazio je često u han d[...] izvisti bega, koliko je šljiva izvezeno [...] magaza, ili kako napriduju ovce u pl[...] nini. Tako nikome nije upadalo u oči, d[...] Mejra, razgovara i ašikuje s Markom[...] prem je već lice krila feređom.

Samo jednom nije izbigla prava istina [...] Hafiz-agi-Edhemoviću. I njega je Mejra [...] odbila, a on uvriđen i ljubomoran pa[...] na svaki korak, rič i pogled divojčin. [...] jedne večeri na divanu, uz filđan kaf[...] zaboravio u svom jadu, što je red, a st[...] nije divanit prid starijim, pa mu se iz[...] maklo: »Dok su u tebe, beže, kršni kme[...] tovi, ne će biti svatova u tvom hanu[...] Sakib-begu sivnule oči, pocrvenio ko ra[...] Otvorio usta kanda će ništa kazat', al s[...]

DUHOVI

1. VI. 1952.

Na današnji blagdan čitamo u Djelima Apostolskim (2, 1—11), kako je Duh Sveti sišao nad Apostole. Pedeseti dan iza uskrsnuća Isusova Apostoli su bili skupa na jednom mjestu. I najedamput ču se s neba huka kao da duva silan vjetar, i napuni svu kuću, gdje su sjedjeli. I pojave im se razdijeljeni jezici od ognja i spuste se na pojedinoga od njih. I svi se napuniše Duha Svetoga i počeše govoriti tuđim jezicima, kako im je davao govoriti Duh Sveti. Apostoli su odmah propovijedali u Jerusalemu ,a hodočašnici s raznih strana i raznih jezika čuli su ih gdje govore jezikom svakoga od njih. I vrlo su se čudili i pitali: Nijesu li ovo Galilejci, pa kako da ih svaki od nas čuje u svom materinskom jeziku, kako govore o divnim Božjim djelima.

1. Bili su svi učenici zajedno na istom mjestu. Po zapovijedi Isusovoj imali su ostati u Jeruzalemu do dolaska Duha Svetoga, a skrivali su se od straha pred farizejima, da ih ne pohvataju i ne smaknu. I dok su tako boravili dane zajedno, provodili su ih u molitvi i pripravljali se na veliki čas. Bili su uvjereni, da će Isus ispuniti svoje obećanje, samo nisu znali, kada i kako će se to zbiti. Samo da ih dotle farizeji ne nađu i ne polove.

2. Jedno jutro, dok su Apostoli obavljali jutarnju molitvu, dođe nad njih Duh Sveti u slici plamenih jezika, i spusti se na pojedinog od njih. Kod krštenja Isusova pojavio se Duh Sveti u slici goluba, simbola mira, milosti i ljubavi, a sada dolazi u slici plamenih jezika, simbolu ljubavi i revnosti u aktivnoj apostolskoj službi, koja ih čeka u propovijedanju Evanđelja. Idite i propovijedajte po svem svijetu. Vaše plamene riječi treba da obrate svijet. I gle, prva neobična pojava, koja sve zadivljuje: Svi ih došljaci čuju gdje govore njihovim jezicima. Ova se pojava u prvim vjekovima obnavljala češće radi lakšeg širenja vjere. To je djelovao u njima Duh Sveti.

3. I napuniše se Duha Svetoga. Dolaskom Duha Svetoga postali su Apostoli novi ljudi. Dosada strašljivi, najedamput postadoše neustrašivi kao lavovi. Izišli su iz svojih skrovišta i počeli su javno po ulicama propovijedati vjeru Isusovu. I propovijedali su je dalje, u dalekim krajevima, sve dok nisu svi do jednoga podnijeli mučeničku smrt. A govorili su silom Duha Svetoga. On ih je poučio da se kršćanstvo već za živih Apostola raširilo po svem rimskom carstvu, pa i preko njegovih granica. O Duše Sveti, daj i nama neustrašivosti u ispovijedanju naše vjere, i prosvjetli nam razum, da svoju vjeru dobro upoznamo i da po njoj živimo.

Sveta Rita

Rođena je g. 1381. u mjestu Roccaporena u Italiji od već sijedih roditelja. Krštena je na ime Margarita, skraćeno Rita. Roditelji su je udali za mladoga surova plemića. Osamnaest godina ona je strpljivo podnosila njegove grubijanštine. Konačno je svojim suzama izmolila njegovo obraćenje. On se mnogima teško zamjerio, pa su ga njegovi neprijatelji iz zasjede umorili. Svetičina dva sina snovali su osvetu. Kad ih Svetica nikako nije mogla odvratiti od njihove namjere, zamolila je Boga, da ih uzme sa svijeta prije negoli dospiju umoriti ubojice svoga oca. Bog ju je uslišao.

Kad je tako Svetica ostala bez muža i bez djece, obratila se redovnicama Augustinkama u mjestu Cascia, da je prime u samostan.

U redu je Svetica vršila najstrožu pokoru. Uvijek je postila o kruhu i vodi, teško se bičevala, malo spavala. Od ponoći do jutra razmatrala je Muku Gospodinovu. Iza jedne propovijedi znamenitoga franjevca sv. Jakoba od Marke žarko se molila pred Raspelom. Osjetila je, kako joj se zabada na glavu oštra trnova kruna. S Raspela je odsijevnula svijetla zraka prema sredini njezina čela. Od krune se otrgao oštar trn i zabo se nasred čela. Od njega je nastala vidljiva rana, koju je Svetica nosila cijeloga života. Rana je bila duboka i bolna. S njom je Gospodin spojio pretešku kušnju za poniznost strpljive Svetice. Rana je nesnosno zaudarala, a iz nje su izlazili crvi, koje je Svetica nazivala svojim malim anđelima. Zbog toga je Svetica bila odijeljena od drugih redovnica.

G. 1450. bila je Sveta Godina. Zbog smrdljive rane Sveticu nisu pustili na hodočašće u Rim. Ona je molila, da joj Bog dade milost jubilejskoga oproštenja. Rana je postala nevidljiva i bez ikakvoga zadaha. Sva sretna otišla je Svetica u Rim. Putem je bacila u vodu kesu s novcima određenima za njeno uzdržavanje i povjerila je Bogu, da se za nju brine putem.

Kad se Svetica povratila iz Rima, rana se opet pojavila sa strahovitim vonjem. Približio joj se i čas smrti. U bolesti je Svetica zamolila rođakinju, da joj donese iz vrta ruža. Svi su mislili, da bolesnica bunca, jer je sve bilo u snijegu. Kad je rođakinja prolazila kraj vrta, opazi s najvećim začuđenjem nekoliko krasnih ruža, koje su preugodno mirisale. Odmah ih je odnijela Svetici. Ali Svetica joj reče, da joj donese iz vrta još i voća. Rođakinja je poletjela i donijela zrelih smokava. Svetica ih je sa slašću pojela.

Primivši sv. Sakramente Svetica je zamijenila trnovu krunu s krunom vječne slave na dan 22. svibnja 1457. Rana na čelu zasjala je kao dijamant. Iz nje se širio nebeski miris. Svetičina rođakinja s osušenom rukom dotakla se Svetice i odmah ozdravila.

Svetičino tijelo je sve do danas ostalo neraspadnuto u kristalnom lijesu. Udovi su joj gipki. Crte lica žive. Rana na čelu se i danas vidi. Tijelo je više puta izmijenilo svoje držanje. G. 1926. ruke i noge su se malo podigle, a lice okrenulo prema nebu. G. 1927. lijeva ruka se tri puta podigla i prsti međusobno približili. Iz tijela izlazi zanosan miris. U vrtu samostana još raste čudesna ruža. Cvate samo u zimi. U vrtu je i trs, koji je zasadila Svetica. Da iskuša Svetičinu poslušnost, glavarica joj je zapovjedila, da zalijeva osušene odrezane loze s trsa, ali su one oživjele i postoje još i danas, a da nikada nisu bile rezane. Svake godine rode. Grožđe se šalje Sv. Ocu. U zidu samostana živu i bijele pčele. One izlaze samo kroz nedjelju Muke i lijeću okolo starog dijela samostana. Nikada ne idu u vrt. Poslije blagdana sv. Rite vraćaju se u zid. Dadu se i uhvatiti i onda iz njih izlazi poseban ugodan miris. One ne jedu i ne množe se.

Sv. Ritu je proglasio blaženom dne 16. VII. 1628. papa Urban VIII., a papa Leon XIII. proglasio ju je svetom na dan Uzašašća 24. svibnja 1900. U postupku njezine kanonizacije dozvolio je Sv. Otac, da se u jednoj sjednici riješi i o pitanju čudesa i izda t. zv. dekret de tuto, pa se i ta iznimka smatra čudesnom. Svetica je moćna zagovornica u osobito teškim i očajnim slučajevima.

BIBLIOGRAFSKA IZDANJA U VATIKANU. Nedavno je u Vatikanu izašao iz štampe treći svezak »Monumenta cartografica vaticana«. Ova publikacija započela je izlaziti g. 1944. i cilj joj je sakupiti i izdati sve geografske i druge karte, koje se nalaze pohranjene u vatikanskoj biblioteci ili se nalaze po zidovima vatikanskih palača. Prvi svezak ove publikacije obuhvatio je nautičke karte od XIV.—XVII. stoljeća, drugi sve štampane geografske karte, koje su isto tako danas velika kartografska rijetkost. Konačno treći svezak obuhvatio je razne geografske karte naslikane po zidovima vatikanskih muzeja i galerija, kao i karte iz tako zvanih Raffaelovih Loggia, gdje se nalaze glasovite Raffaelove fresko-slike. Izdavanje ove publikacije je to značajnije, što Vatikan danas posjeduje najbogatiju kartografsku zbirku na svijetu, koja predstavlja neiscrpan izvor za toponomastiku cijele Evrope.

Govor sv. Oca Pape
AMERIČKOJ DJECI

Prvog korizmenog tjedna svake godine katolici u Sjedinjenim Američkim Državama vrše sabirnu akciju za potrebe Crkve i za karitativne svrhe. Kao i drugih godina i ove godine je Sv. Otac tom zgodom uputio poruku preko radija američkoj djeci. U svim katoličkim školama Sjedinjenih Američkih Država bili su postavljeni zvučnici, preko kojih su đaci slušali poruku Sv. Oca, koji je u svome govoru, među ostalim, rekao:

»Dok Mi govorimo iz Naše kuće Sv. Petra u Rimu, slušaju Nas Naša draga mala djeca iz Amerike sa željom, da Nas učine sretnim, kao što je bio sretan blagi Spasitelj, kada su se oko Njega okupljala djeca, da slušaju Njegove riječi i da prime Njegov blagoslov. Je li On njima pričao? Vi znate, On je volio priče. Dopustite, da vam Mi danas ispričamo jednu:

Daleko, u jednoj zemlji preko mora, živio je jedan čovjek, koji je mnogo volio djecu, toliko mnogo, da su ga djeca smatrala svojim ocem. Međutim, nesreća je pala na mnoge zemlje i mnoga su djeca ostala bez hrane; bila su bolesna i bilo im je hladno, a mnogo je njih ostalo i bez kuće. Tada su ova djeca došla čovjeku, koji ih je volio i koga su smatrala svojim ocem i rekoše mu: »Oče, pogledaj na našu bijedu! Što da radimo? Druga tvoja djeca su sretnija od nas. Oni će nam pomoći, samo ako budu saznali, kako je nama. Možeš li im ti to reći, jer su oni daleko i naš vapaj njima ne može stići! »Otac im odgovori: »Dakako, ja ću im to reći«. I on pošalje glasnike svojoj sretnoj djeci, koja, kada čuše za sudbinu svoje braće, odgovoriše: »Presretni smo, što možemo pomoći svojoj braći i svojim sestrama u nevolji! »Skupili su hrane, pokrivača, rublja, neki donesoše i lijekova, a neki su dali i novac, njihov mali džeparac, određen za šećer i slatkiše. Skupiše sve te darove skupa i pošalju ih siromašnoj djeci, koja su se opet počela smijati, igrati i pjevati, jer su vidjela, da će imati hrane i odjeće i da će ozdraviti. A otac je otišao do male čarobne kutijice i preko nje saopćio dalekoj djeci dobra srca, koliko su im zahvalna njihova braća i sestre i koliko je svatko od njih sretan.

Naša draga djeco! Vi ste sigurno razumjeli značenje ove priče. Vi ste djeca dobroga srca, a daleko preko mora imate braću i sestre. Vi ih nikada ne ćete vidjeti, ali oni su stvarno vaša braća i sestre, djeca jedinog pravoga Boga na nebu, djeca iste svete Majke, naša Gospođe, koja bdije nad svima vama.

A »jednom« je zapravo danas. Još i sada ima na tisuće vaše male braće i sestara, kojima je hladno, koji su gladni i skitaju se kao nemoćni beskućnici. Radi toga smo Mi opet ove godine došli na radio, da vam u prvom redu kažemo »hvala« u ime siromašne djece u Europi i drugim dijelovima svijeta, kojima ste vi prošle i prijašnjih godina poslali svoje darove, a zatim, da vas potsjetimo, da je vaša pomoć još uvijek potrebna. Mi znamo, da ćete im pomoći, samo tražite, da vam se kaže, kako? Vaši dobri učitelji u školi reći će vam, šta trebate donijeti i gdje.

Ali čujte još jednu riječ, koju imamo za vas. Jeste li se ikad upitali, zašto je Isus toliko ljubio malu djecu? On je sam odgovorio: »Jer je njihovo Kraljevstvo Nebesko!« Da, njihova nevinost i njihova jednostavna dobrota im daju pravo na to. Ali, oni mogu tu nevinost izgubiti. Kada su djeca gladna, loše obučena i bez doma, onda vrlo lako mogu izgubiti nevinost. Kako je strašno žalostan taj gubitak? Eto vidite, vaša pomoć može zaštititi od grijeha vašu braću i sestre, sačuvati ih za drago Isusovo Srce i pomoći im, da izrastu u hrabre branioce Boga i Njegove Crkve te u lojalne građane svoje domovine. To je ono, što Mi želimo, pak Vas molimo, da i vi pomognete ostvarenje te Naše želje.

Good by! Sjetite se, da se svakog dana pomolite za sv. Oca u Rimu, koji skupa s ljubavlju svoga srca daje sada posebni blagoslov vama, vašim dragim roditeljima i vašim požrtvovnim učiteljima«.

»LETEĆI OTAC« PAVLE SCHULTE, iz kongregacije Oblata Bezgrešne, poznat je u svijetu po svojoj misijskoj organizaciji, koja se brine, da opskrbljuje misionare prevoznim sredstvima, a naročito zrakoplovima. Poslije rata on se je vratio u Njemačku, da kod kuće organizira sličnu pomoć svećenicima u diaspori. Mnoge svećenike u diaspori je opskrbio biciklima, motorima i automobilima, a sada se sprema na obnovu pilotske škole za svećenike i misionare, koja je za vrijeme nacističkog režima bila dokinuta.

---

pridomislio i prišo priko Hafiz-agini riči, ko da ih i nije čuo. Samo je odmah slugi naredio: »Ded požuri, speci kafu, Hafiz-aga žuri kući«.

Kad je osto sam, pozv'o je ćer prid sebe i kazo: »Znaš, Mejro, da je u nas adet, da divojka pođe za onoga, koga joj stariji odride. Ja tebe nisam silio za nikog', prem odbijaš i one, koje si kroz prozorčić grdila, i one, koje nisi. Da je po mojem, pošla bi za Hafiz-agu. Ne ćeš, — pa dobro. Uvridio me danas, i da mi njegov dada nije pobratim, loše bi prošo. Ovako, — neka mi na oči više ne dolazi.« Zašutio je, ko da ne zna, pravo, kako bi dalje govorio. Pogledao joj je duboko u oči, i polako ko da miri svaku rič, kazo: »Spomenuo mi — ko — od nikog kmeta. Znam, moja Mejra ne bi nikad tako svog dadu u srce ujila, a kada bi, — onda — tako mi Alaha i njegova proroka Muhameda, — taj kmet zore živ ne bi doček'o. Volio bi te i mrtvu vidit, i u ledeno čelo poljubit nego dati kaurinu.«

Mejra uzdrhtala ko šiba na vodi, problidila do usana. Tu noć je probdila i proplakala. Znala je, dada rič ne krši. Svoje teško poručila Marku po dadilji. Ražalilo se Katino staračko srce, pa stala šurovati s mladima iza begovih leđa. Šurovali oni tako, dok nisu išurovali. Kako je došlo do toga, da se je Mejra pokrstila i vinčala s Markom, nije znao moj pokojni dida kazat, tek jedno je sigurno, da je Marko Mejru i Katu jedne mračne noći čamcem prevezo priko Save. di su nakanili započeti život o svojoj snazi. Kažu, da im je tu pomogo i niki fratar, da ne dođe do zla, i ne bude grija.

Početak im nije bio suviše težak, jer je Mejra ponila svoje dukate i opremu, zemlja je bila bud'zašto, a Marko je tio i znao radit. Nastanili se pored šume, di su već živile dvi-tri familije izbigli Bosanaca. Nije prošlo ni puni deset godina, a u Marka je svega bilo. Šuma mu je davala građu za zgrade i ograde, u šumi je hranio svinje, na čistinama konje. Ti možda ne viruješ, al' to su bila druga vremena, brzo se onda sticalo. Pročulo se, da je Marku dobro, pa su oko njegova naselja nicale kuće i kućice. Tako je nastalo selo, kome je Marko bio glava i starišina. Kažu, visoku je starost doživio, a iza sebe ostavio osam sinova. Prid smrt ih je pozvo prid sebe, blagoslovio ih i u amanet im ostavio: da se slažu, ne dile i čuvaju sliku što je visila u pročelju prostrane sobe. Samo ne znam je l' to bila slika sv. Franje il' onoga fratra, koji ih je pomog'o.

Jel' to baš sve prava istina, kako sam ti pripovid'o — ne znam — al' istina jeste, da je jedan Keršetić pribigo iz Bosne s mladom pokrštenom ženom, da je bio jedan od prvih naseljenika našeg sela, da su njegovi unuci i praunuci bili najjača zadruga, da su se kasnije dilili. Znaš i sama da i danas u selu postoje preko deset kuća Keršetića, i da se u onoj, koja je sazidana na temelju stare, čuva pocrnjela slika«, — završio je dida Mata.

»Baš vam hvala za pričanje. Sada mi je konačno jasno odakle u našem selu nadimci: Agini, Begovi, Hođini«, — rekla sam i ustala. »Moram kući, kasno je« ...

»Ajde, dite, kad moraš, — pa dođi opet skoro« ...

Pošla sam uzanom stazom. Pun se mjesec dizao na obzorju. Žabe su se raskreketale u barama. Šišmiš je nadamnom proletio. Negdje se javljala sova, a meni se činilo, da uz mene koraca krupna, ali prozirna sjena Marka Keršetića.

Današnji Darvinizam

U knjizi K. **Weiss-a** »Duh oživljuje« (izd. 1947.) možemo čitati: »Današnji darvinizam čvrsto drži, da čitavu evoluciju (razvoj) imamo zahvaliti slučaju. **Heberer** (Göttingen), Weinert (Kiel) i **Ludwig** (Heidelberg) opetovano naglasuju: Nikada nije u prirodi postojala neka unaprijed određena svrha. U raspravljanju s takvim suvremenim ljudima od nauke, navodi **De Nouy** vrijednu opasku duhovitog filozofa Whitehead-a: »Istraživači, koji svoj život posvećuju cilju da dokažu: kako život **nema svrhe** — dosta su sami zanimiv predmet istraživanja«! Kako su ljudi malo po malo uvidjeli, da su veće promjene (mutacije) vrlo rijetke — postale su sada i najmanje takve promjene najvažnije za evoluciju. Stavljaju ih u gene. Selekcija (odabiranje) se ima stalno (po Huxley-u) protezati na više međusobno povezanih mutacija. Takvog obira (selekcije) ima više vrsta: preko nežive okoline, između različnih vrsta, među pojedincima iste vrste, između mužjaka i ženke, među srodnicima, pa i među različnim stanicama. Pa da udivljenja vrijednu svrhovitost u prirodi uzmogne protumačiti — uzma Huxley u pomoć: »vrlo razvijenu matematički utemeljenu teoriju« (tu navodi imena: R. A. Fisher, Wright, Kolagoroff i Haldane). Predpostavlja kod živih bića vanredno **osjetljiv sustav sila, kojemu je dužnost, da sve te promjene dovede do učinka, koji se nalazi u nekoj razumnoj ravnoteži!**

Gospoda, čini se, ni ne opažaju — piše K. Weiss dalje —: da su s ovim »sustavom« prokrijumčarili u živa bića razum, koji stremi k cilju, a koji oni niječu. K takvoj selekcionoj teoriji primjećuje **Woltereck: »Slučaj i selekcija** kao tvorac raznolikosti i smišljenog reda kod živih bića — ta će predodžba ostati u buduće zabilježena kao **jedna od najneobičnijih zabluda ljudske nagonske težnje za uzročnošću.** Što je tako usklađeno u sebi i sa svojom okolinom i tako jasno odaje vlastitu vrstu kao breza, sokol, kristal — to nema veze sa slučajem — jednako kao ni osnova i postanak kakva cvijeta, kičmenjaka, pčele, kakvog planetnog sustava ili ustroja elektrona u atomu«. (str. 169).

Tako, eto, sude učeni ljudi danas o darvinizmu. Dobro je, da čujemo i takav glas!

Galaktički sustav

Naše Sunce nalazi se u ogromnoj naseobini zvijezda, koje tvore oblik silne okrugle plohe. Sunce je od središta plohe udaljeno oko 40.000 godina svjetlosti. Čitava ploha zvijezda okreće se oko gravitacionog središta u zvijezdištu Strijelca. Brzina kruženja svake točke zavisi od njezine udaljenosti od središta. Sunce sa svojim planetama giba se brzinom od blizu 300 km u sekundi. Brzina okretanja zvijezde, koja se nalazi oko 5000 svjetlosnih godina bliže centrumu nego Sunce, iznosi oko 335 km u sekundi, a zvijezda, koja je 5000 svjetlosnih godina dalje, giba se s brzinom od 265 km u sekundi. Tvorba Galaktičkog sustava (od grčke riječi: galaksias — Mliječni put) tako je ogroman, da Sunce treba 250.000.000 godina, dok jednom obiđe oko središta svoje staze. Zanimljivo je, da kuglasta jata zvijezda ne sudjeluju u kretanju plohe.

Radi zamršenih i prividno nepravilnih gibanja raznih dijelova Galaktičkog sustava, kako se ukazuju motriocu s nemirne Zemlje, bilo je dugo godina sporno pitanje o kružnom gibanju Galaktičkog sustava. Danas za njegovo okretanje ima toliko dokaza, koliko o tome, da je Zemlja kugla i da se okreće oko svoje osi. Da spomenemo neke od tih dokaza

1. Na svemirskoj maglici, izvan Galaktičkog sustava, za koje je dokazano, da su slične našoj zvjezdanoj naseobini, ustanovljeno je kružno gibanje.
2. O tome govori spljošten oblik cijelog sustava. Brzo okretanje jedino može dovesti do te forme.
3. Velik oblaci kosmičkog praha i plina, koji se nalaze u svemirskom točku Galaktike, također se okreću. Samo okretanje moglo je ovaj plin rasturati po cijelom prostoru, i spriječiti, da se ne nagomila u gustu maglu u središtu.
4. Razlike u kretanju raznih tipova zvijezda razjašnjavaju se najbolje, kad se predpostavi kružno gibanje sustava.
5. Zastoj u brzini daljih zvijezda i kozmičkih oblaka tako se podudara s okretanjem Mliječnog Puta, da je svako drugo objašnjenje nevjerojatno.
6. Mjerenje položaja Sunčanog sustava u plohi na osnovu analize okretanja cijele tvorbe, slaže se skoro potpuno s mjerenjima, koja su izvedena pomoću geometrijske metode radi ustanovljenja daljina i položaja središta.

Da približimo našem shvaćanju veličinu Mliječnog Puta, smanjimo stvarne prirodne veličine za 10 milijardi puta. Umjesto Galaktičkog sustava promjera od 200.000 godina svjetlosti predstavimo si sada model promjera od 190 milijuna km. Prema tome sam ovaj model bio bi toliko velik da bi prelazio daljinu od Zemlje do Sunca za 40 milijuna km (Sunce je daleko od Zemlje okruglo 150 mil. km.) A sada u tom modelu postavimo srazmjerno smanjeno naše Sunce i Zemlju. Sunce će biti kugla veličine 14 cm promjera, Zemlja makovo zrno od 1 mm, koji će kružiti oko Sunca u daljini od 15 metara, a Mjesec od 1/4 mm oko Zemlje u daljini od 4 cm. Tako će i ostali planeti kao manja ili veća zrna, u srazmjernim daljinama kružiti oko Sunca: Merkur i Venus Suncu bliže od Zemlje, a Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun i Pluto dalje od Zemlje. Najdalji planet Pluto bio bi udaljen 40 puta dalje nego Zemlja t. j. 600 metara daleko od Sunca

Da brzi vlak, koji bi neprekidno jurio brzinom od 100 km na sat, prođe kroz **promjer našeg modela** trebao bi punih 216 **godina**. I u tom prostoru naše je Sunce kuglica od 14 cm, a naša Zemlja malo makovo zrno od 1 mm promjera. Eto to je naša Zemlja! To je mjesto boravka čovječanstva. To zrno pijeska, na kojem smo mi postavljeni, koje su ljudi podijelili, u sićušne pregrade, taj mali satelit (pratilac našeg Sunca) — to je naša Zemlja.

Čudesna misao, da tako prostorno odijeljena i osamljena sunca, u našem modelu male kugle porazmještene jedne od druge u razmaku od oko četiri tisuće kilometara, tvore zajednicu sunaca, koja jure brzinom od stotina kilometara u sekundi i da se sva pokoravaju jednom vrhovnom zakonu, ispunjavajući njima određeni cilj.

Što vidimo zvijezde kao slučajno razbacane po svodu — to je samo prividna slika njihova položaja u sustavu Galaktike. I planete Sunčanog sustava vidimo kao slučajno razbacane po zviježđima Zodijaka, premda oni savršeno točno kruže po svojim stazama oko Sunca i uvijek se nalaze točno u onim točkama, gdje se po prirodnim zakonima nebeske mehanike moraju nalaziti. Tako i sve zvijezde, koje se nalaze na svodu nebeskom, a koje pripadaju sustavu Galaktike, kruže po svojim određenim stazama oko središta sustava i nalaze se uvijek točno na onim mjestima, gdje se po prirodnim zakonima gibanja tog velebnog sustava moraju nalaziti.

U tvorbama bliskog i dalekog svemira vlada savršeni red. Red znači namještanje sredstava, da postignu neki cilj. Svrsishodni učinci i uređaji mogu da imaju svoj uzrok samo u razumnom biću. Svemir dakle nije posljedica pukog slučaja, nego neizmjernog umnog i moćnog Stvoritelja.

Iz katoličkoga svijeta

DIAMANTNI JUBILEJ MSGRA STJEPANA BIĆANIĆA. Zagrebački kanonik msgr. Stjepan Bićanić proslavio je 16. svibnja o. g. u sakristiji Prvostolne crkve u krugu svoje mnogobrojne rodbine i prijatelja diamantni jubilej, t. j. šezdesetgodišnjicu misništva. Budući da je bio šest mjeseci bolestan, bila mu je to ujedno prva Misa iza bolesti. Manuduktorom bio mu je kanonik Krešimir Pećnjak.

Jubilarac rođen je 29. XII. 1869. u Brinju, a zaređen je god. 1892. Ove godine slavi ujedno 25 godišnjicu, otkako je imenovan zagrebačkim kanonikom. Vršio je prerazne službe u diecezi ,a vazda najvećom točnošću i spremom. Bio je i mnogo godina vrsnim dekanom Zbora prebendara, kome je priredio i nova pravila prema novom Crkvenom Zakoniku. Odlikovao se pisanjem u katoličkim listovima. U ime prvostolnoga Kaptola čestitao je diamantni jubilej lijepim i zanosnim govorom lektor prvostolnog Kaptola presvijetli g. Msgr. dr. Lovro Radičević.

— **HUGH L. CRAIG,** misionar u Maryknolu, koji se već 20 godina nalazi u Koreji, izdao je dosada osam knjiga na korejskom jeziku i to: Evanđelje, Život Isusov, jedan molitvenik, jednu ilustriranu Biblijsku povijest, Otajstvo sv. Krunice te jednu knjigu za liječnike i bolničare. Sada sprema još tri knjige za potrebe ratnih zarobljenika.

POKRETI MEĐU PROTESTANTIMA. Tokom mjeseca siječnja ove godine održao se u Švedskoj sastanak luteranskih biskupa, koji je izazvao među katolicima u svijetu mnoge komentare. Na tom su naime sastanku švedski luteranski biskupi raspravljali o nekim pojavama mijenjanja liturgijskih obreda kod luteranskog klera u Švedskoj i prilagođivanju istoga katoličkoj liturgiji. Ova se tendencija prilagođivanja obreda sastoji u tome, što su neki protestantski pastori iz anglikanske crkve počeli uvoditi u Misu hostiju i kalež, čitanje riječi posvete, znak križa i upotrebu tamjana. Ova su nastojanja luteranski biskupi osudili kao novotarije pojedinih pastora, koji su članovi pokreta unije pokreta za sjedinjenje crkava »na svoju ruku započeli uvoditi«.

O sličnim tendencijama približavanja Katoličkoj Crkvi može se govoriti i među njemačkim protestantima. O tome je nedavno opširno pisao obraćeni njemački pastor Rudolf Goethe, kojemu je sv. Otac dao posebnu dozvolu, da se može zarediti za katoličkog svećenika i ostati i dalje u istoj zajednici sa svojom obitelju.

VISOKA ODLIKOVANJA U FRANCUSKOJ. Prilikom proslave 25 godišnjice svoje biskupske konsekracije kardinal Saliege primio je iz ruku predsjednika francuske vlade najviše francusko odlikovanje čin Oficira Legije časti. Tom prigodom primio je odlikovanje čina Viteza Legije i biskup Tarbesa i Lurda msgr. Theas. I jedan i drugi poznati su po svom držanju i stavu za vrijeme prošloga rata i za vrijeme njemačke okupacije Francuske.

PRINC LUIS ALBANI della ROVERE, veliki majstor Malteškog reda,, umro je krajem prošle godine u 85. godini života Prvi put je bio izabran za vrhovnog poglavara Malteškog reda 1914. g. Među važnijim djelima, koje je red ostvario za vrijeme poglavarstva della Rovere, trebá naglasiti ustanovljenje Rimske misijske škole za medicinu i hirurgiju, u kojoj se je kroz 19 godina školovalo na stotine misionara i časnih sestara. Isto tako je za vrijeme njegova poglavarstva Malteški red osnovao mnogo bolnica i dispanzera u misijskim zemljama. U zadnje vrijeme Malteški red je nabavio 75 sanitetskih zrakoplova i stvorio odgovarajući zrakoplovni korpus.

NJEMAČKI KATOLIČKI SVEĆENICI u diaspori uputili su poziv na strane svećenike da bi ih došli zamijeniti za vrijeme ljeta, kako bi oni sami mogli poći na odmor. Pozivu njemačkih svećenika odazvalo se je ukupno 101 strani svećenik i to 50 Francuza, 42 Holanđana, 10 Belgijanaca i 1 Luksemburžanin. Na taj način veliki broj njemačkih katoličkih svećenika zaposlenih u diaspori mogao je iskoristiti godišnji odmor.

U SJEVEROAMERIČKOM GRADU TEXASU živi jedan mladi katolik, koji je potpuno slijep. Prijatelji su se dragovoljno prijavljivali, da mu čitaju nešto iz knjige »Vjera naših otaca«. Posljedica je bila, da su šestorica od njegovih prijatelja prigrlili katoličku vjeru, a petorica od njih su postali katolički svećenici.

FRANJO NOGAMI, profesor japanskog sveučilišta u Kyoto, primio je 1. siječnja o. g. sv. Krštenje u kapeli Kolegijuma sv. Petra. Krstio ga je japanski svećenik Petar Komatsu. Novokrštenik je profesor romanistike i već duže vremena proučava talijansku pred-Danteovsku književnost.

JAPANSKI PRINC ASAKA primio je 1. studenoga 1951. skupa sa svojim sinom i starijom kćeri sveto Krštenje iz ruku msgra. Tome Wikida, biskupa u Yokohami Po očevoj liniji princ Asaka potiče od cara Gofušimi, a po majčinoj je unuk cara Maija. Princ Asaka, koji je na Krštenju uzeo ime Petar, prvi je japanski princ, koji je prišao katolicizmu. Njegova supruga Lucija Čikako Asaka primila je skupa s mlađom kćerkom sv. Krštenje 1950. g., pak je nedavno izdala knjigu u obliku dnevnika, u kojem opisuje svoje obraćenje. Knjiga se zove: »Hi to yoru no ki«, što znači: Misli dana i noći .

O. P. BED CHANG, poznati profesor kineske književnosti na sveučilištu »Aurora« i rektor kolegijuma sv. Ignacija Lojole u Šangaju, preminuo je u zatvoru početkom studenoga pr. g. Šangajski katolici su mu priredili svečan pogreb.

»KATOLIČKE MISIJE«, francuski misijski list, donosi popis misionara, koji su u zadnjih 25 godina podnijeli mučeničku smrt za sv. vjeru. Prema tim nepotpunim podacima od 1925. god. na ovamo 227 misionara je umrlo mučeničkom smrću. Od tog broja je bilo 167 stranih misionara, 29 urođeničkih redovnika svećenika i 31 urođenički svjetovni svećenik. Najveći broj redovnika misionara, koji su podnijeli mučeništvo, pripadaju redu Isusovaca i to 78 njih, a za njima dolazi Družba za strane misije sa 39 mučenika redovnika.

MAX JORDAN, poznati američki novinar, dopisnik »National Catholic Welfare Conference« zaređen je za svećenika u njemačkoj opatiji Beuron u 57. godini života. Jordan se pročuo u svijetu svojim čuvenim izvještajima s Münchenske konferencije, kao i o junačkom držanju katoličkog njemačkog episkopata za vrijeme nacističkog režima. Kad se je 1945. opet vratio u Europu, posvetio se bogoslovnim naukama, prešao na katoličku vjeru i sada postao katolički svećenik Max Jordan se sada sprema na turneju po Americi, gdje će održati niz konferencija.

AFRIČKA POKRAJINA URUNDI, koja leži istočno od belgijskog Konga, a nalazi se pod belgijskom upravom, ima ukupno 914.000 katolika i katoličkih katekumena. Protestanata ima 39.000, muslimana 11.500 te 800.000 pogana. Katolički misijski rad u ovoj zemlji je započeo 1898. god. pak je do 1900. god. bilo u Urundi-u samo 34 katolika. God. 1925. bilo ih je već 15.500; god 1933. bilo ih je 107.000; a god. 1946. njihov je broj narastao na 400.000, dok ih sada ima, kao što smo već naveli, skupa s katekumenima 914.000. Urundi je crkveno podijeljena u dva apostolska vikarijata, kojima upravljaju Bijeli Oci. Pred oko 10 godina izdan je pokrajinski crkveni zakon, po kojem vjernici, koji zbog udaljenosti od svećenika ne mogu udovoljiti nedjeljom dužnosti slušanja sv. Mise, trebaju nedjeljom i blagdanom dolaziti na nauk vjere i na zajedničke molitve, koje predvodi mjesni katehista.

GLASNIK MARIJINE LEGIJE u Sjedinjenim Američkim Državama donosi članak gđe. Dolores Hope, žene filmskog glumca Bob Hope, u kojem ona piše: »Među našim članovima pomagačima ima znamenitih imena... Možda je jedan od najvjernijih bio pok. Pedro de Cordoba... Jedna od njegovih dužnosti, kao legionara, bila je i ta, da svake nedjelje tumačenjem prati prijenos sv. Mise preko radio-postaje u Los Angelosu. On je također svake subote u večer molio krunicu s jednom grupom bolesnika. Umro je za stolom jedne subote kasno, pošto je već bio izmolio krunicu, a dok je s otvorenom Biblijom pripravljao tumačenje sv. Mise za sutra...« Kako vidimo: i u Hollywoodu se može kršćanski živjeti i kršćanski raditi.

GODIŠNJAK TALIJANSKIH BISKUPIJA za 1951., kojemu je napisao predgovor kardinal msgr. Piazza, sekretar konsistorijalne kongregacije, iznosi, da u Italiji ima 280 nadbiskupa, biskupa i ostalih ordinarija. Katoličkih župa ima u Italiji oko 25.000

DUHOVI

Duh Sveti sašao je nad Apostole i nad Gospodinove učenike pedeseti dan iza Isusova uskrsnuća, a deseti dan iza Njegovoga uzašašća na nebo. U Djelima Apostolskim čitamo: I najedamput nastade šum s neba kao kad puše silan vjetar i napuni svu kuću gdje su sjedjeli. I pokazaše im se razdijeljeni jezici kao od vatre i sjede po jedan na svakoga od njih. I napuniše se svi Duha Svetoga, i stadoše govoriti različitim jezicima, kako im je Duh Sveti davao da govore (Djel. Apos. 2,2—5).

Divni su bili plodovi, koje je Duh Sveti donio Apostolima: razvijetlio ih je, utvrdio u vjeri, ojačao ih je i napunio savjetom, jakošću, znanjem, pobožnošću i strahom Božjim.

Isus nas je otkupio, ali posljedice grijeha leže i dalje na nama: razum nam je potamnio, volja nam je slaba, teško je ići putem kreposti i zle se sklonosti javljaju u nama. Pa kako onda da riječ Božja donese rod u nama i da postanemo slični svom uzoru Kristu? I to je predvidio Isus i On je sa svoje strane sve učinio da uzmognemo postići naš konačni cilj. On je u oprosnoj svojoj besjedi rekao učenicima: »Ja ću moliti Oca i dat ću vam drugoga Tješitelja, da ostane s vama do vijeka, Duha istine, kojega svijet ne može primiti, jer Ga ne vidi, niti Ga znade, a vi ćete Ga poznati, jer će kod vas ostati i u vama biti (Iv. 14, 16, 17.). A Tješitelj Duh Sveti, kojega će Otac poslati u moje ime, On će vas naučiti svemu i napomenut će vam sve štogod sam vam rekao (Iv. 14, 26.). Kad dođe Utješitelj, kojega ću vam poslati od Oca. Duh istine, koji od Oca izlazi, on će svjedočiti za mene. I vi ćete svjedočiti jer ste samnom od početka (Iv. 15, 26. 27.).

I tog je obećanog Utješitelja poslao Spasitelj Apostolima pedeseti dan poslije svoga uskrsnuća.

Dolaskom Duha Svetoga divna se je promjena dogodila u Apostolima: Duh Sveti im je prosvijetlio razum i oni su sada dobro razumjeli nauku Gospodinovu, Duh Sveti im je ojačao volju i zagrijao je, i oni su bili spremni i u najsitnijim se stvarima pokoravati Božjoj volji. Duh Sveti potakao je Apostole, da su pošli i u najudaljenije krajeve naviještati nauku Raspetoga. Oni dobiše od Duha Svetoga dar jezika, pa su, makar neuki naučavali narode u njihovu jeziku. Duh Sveti dao im je jakost i neustrašivost, pa se nisu bojali propovijedati vjeru, pače, bili su sretni, što su mogli imena Isusova radi trpjeti i umirati.

I mi kršćani svi primamo Duha Svetoga u sakramentu Potvrde. Istina, da se darovi Duha Svetoga ne vide u nama onako očito, kako su se gledali u Apostolima, ali Duh Sveti djeluje i u nama: On prosvjetljuje i naš razum, On zagrijava i našu volju i jača je, On nam daje snagu, da uzmognemo živjeti po nauci Isusovoj. Ali i čovjek mora sa svoje strane surađivati s darovima Duha Svetoga; ne smije se protiviti milosti Božjoj i ne smije lakoumno odbijati od sebe darove Božje. Nije dosta da seljak obradi zemlju i da je zasije nego treba i da zasijano sjeme ugrije sunce, da ga natopi topla kiša, pa da onda urodi i dobrim i obilatim rodom.

Ali Duh Sveti ne će da se nastani u grešnom i licemjernom srcu. »Zar ne znate«, kaže sveti apostol Pavao u Poslanici Korinćanima, »da ste hram Božji i da Duh Božji stanuje u vama? (1. Kor. 3, 16), a na drugom mjestu veli: »Ili zar ne znate da je tijelo vaše ,hram Duha Svetoga, koji je u vama« (1. Kor, 6, 19.).

Samo onaj čovjek osjeća snagu, koju mu daje Duh Sveti, koji ide putem, koji mu pokazuje svojim životom i naukom Isus. Taj se ne treba bojati za svoje spasenje i ne treba da je malodušan, jer taj sve može u onomu, koji ga krijepi (Fil. 4, 13.).

— **MARY ATTLEE,** sestra vođe laburističke stranke u Engleskoj, ustanovila je društvo za poboljšanje odnosa među raznim ljudskim rasama. Na njen poziv kardinal msgr. Griffin, nadbiskup Westminstera, izjavio se je solidarnim sa ciljevima ovoga društva. Msgr. Griffin je izjavio: »Diobu po rasama su proveli sami ljudi i ona nije protivna samo ljubavi prema bližnjemu, nego također i Božjoj volji kod stvaranja. Jedinstvo ljudskog roda nam se ukazuje jasno iz jedinstvenog Božjeg Očinstva. Kao Božji sinovi ljudi su dužni putem pravde i ljubavi učiniti sve, da bi se u svijetu ostvarilo ono jedinstvo, koje nam je dano od našega Oca. koji je na nebesima.«

KÖLNSKI KARDINAL Frings dao je dozvolu stotini studenata i studentica da podučavaju vjeronauk u školama.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Franjo Grundler, kanonik Zagreb, Kaptol 28. — Tisak štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312.— Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. — ZAGREB, 8. LIPNJA 1952. — BROJ 20

»Blagoslovljeno budi sveto Trojstvo i nerazdijeljeno jedinstvo, slavimo ga, jer učini s nama svoje milosrđe«. (Tob 12, 6).
Iz ulaza današnje sv. Mise.

Gospodar ljudskih duša

U subotu svaki je pravi Izraelac išao u hram. Subota mu je sveti dan. Jehovin (Božji) narod počiva u subotu i svetkuje. Subota je znak zavjeta između Boga i Njegova naroda od koljena do koljena (2. Moj 31,13).

U subotu zahvaljuje Izrael Bogu za izbavljenje iz egipatskog sužanjstva. Mojsije je zapovjedio: »Pomišljaj na to, da si sam bio rob na zemlji egipatskoj, i da te je Gospod, Bog tvoj, izveo odanle rukom jakom« (5 Moj. 5,15).

Prorečeno je drugo, još slavnije izbavljenje Izraela. Izbavljenje po Mesiji. To je bila čeznutljiva nada svakoga Židova. On se u subotu sastajao s cijelom općinom i dozivao u plaču da dođe s neba Mesijino izbavljenje.

I sada je u subotu sakupljena u Nazaretu općina u Sinagogi (bogomolji). Tada uniđe Spasitelj sa svojim učenicima. Subotnja je molitva uslišana. Spasitelj stoji sred svojima. Svi Ga gledaju i u sebi šapću: »Gledaj Isusa, sina Marijina!« Gledali su Ga u radničkom odijelu sa sjekirom na leđima. Oni su vidjeli žuljeve na Njegovim rukama i kaplje znoja na Njegovu čelu. Bio je njima jednak, tako su mislili. Pred godinu dana je od njih otišao. Od toga doba čuli su o Njemu nečuvene stvari. Ivan, najveći prorok, Njemu se klanja i časti Ga. Hodočasnici su pripovijedali, kako je u Jerusalemu korbačem istjerao iz hrama kupce i prodavače. Čuli su, kako je mnogo propovijedao i činio neobična djela. U susjednom gradiću Kani je nedavno učinio dva čuda. Pretvorio je vodu u vino i, jedva je vjerojatno, ozdravio je sina kraljevskog činovnika.

O tom su svi govorili i to je uzbudilo najveće očekivanje, što će On dakle sada učiniti pred njima. On je među njima. Gledaju Ga. Doista je postao sasvim drugi. Dostojanstven je. Oko Njega je cijela četa učenika. Ovako zanimljive proslave subote još nije vidio Nazaret.

Isus je čekao godinu dana, da se vrati u Nazaret i svojim zemljacima propovijeda svoju nauku. Htio im je pripraviti put k vjeri. Nije htio da se pokaže kao jednostavni i tihi tesar, nego kao prorok, moćan u riječi i djelu, obasjan sjajem svojih djela.

Isus je u Sinagogi. Srce mu se raduje. On poznaje sve, koji su napunili bogomolju (sinagogu). Ta to je stari, mio Mu hram. Toliko je puta u njemu slušao riječ Božju i otvarao svoje Srce Ocu svomu. Svaki Ga kamen doživlje i tiho pozdravlja.

Spasitelj je sjeo sa svojim učenicima sprijeda, na prazna mjesta. Započela je subotnja svečanost.

Psalmi i hvalopjevi se izmjenjuju. Vjernici zajednički izgovaraju propisane molitve. Najprije je molitva, kojom svečano ispovijedaju svoju vjeru u Jehovu (Boga) i zasvjedočuju svoju vjernost u Njegov sveti Zakon. Druga je molitva, kojom uzdišu za Mesijom, potomkom Davidovim. Što se tada odigravalo u Srcu Isusovu? Oni mole za Mesiju, a Mesija je među njima.

Tada dolazi čitanje iz Proroka. Predstojnik Sinagoge traži jednoga pismoznanca, da preuzme čitanje. Isus ustane i priđe k štioniku. Napetost je dostigla vrhunac. Sluga pruži Isusu pismeni zamotak. Danas se čita Izaija, najveći prorok. I to onaj prorok, koji je navijestio rođenje Mesijino od Djevice. Isus otvori zamotak pisma. On ne pita, gdje će početi, a gdje završiti. Njegovo oko padne na 61. glavu.

I sada čita čudesne mile riječi, koje označuju Mesiju blagim i milostivim slugom Božjim. Njegova je služba, da donese veselu vijest i spasenje siromašnima, potištenima i potlačenima: »Duh je Gospodnji na meni, zato me pomaže da navješćujem Evanđelje siromasima. Posla me, da propovijedam zarobljenima otkup i slijepima vid, da oslobodim potlačene, da propovijedam milosnu godinu Gospodnju« (»Lk 4,18—19).

Nato održi Isus divnu propovijed. Ona nije nažalost zabilježena. Ali Sv. Pismo kaže: »Svi su Mu odobravali i divili se milosnim riječima, koje su izlazile iz Njegovih ustiju«. (Lk 22).

Što je to Židove tako zadivilo, dapače i začaralo? Zar nova pojava Isusova? Zar lijepi oblik govora? Moglo je biti samo nešto izvanjega. Spasitelj je tražio vjeru, a slušatelji su se oglušili. Dvojba je ušla u njihova srca poput otrova. »Otkale Njemu sve to? Tko Ga je naučlo tu mudrost?« Mrmljanje je prošlo njihovim redovima: »Nije li to tesar? Nije li On sin Marijin?«

Svi se napuniše gnjevom prema njemu. Njima je luda, smiješna misao, da Mesija može nositi radničko odijelo i imati za majku ženu iz puka. Mesija se mora pojaviti kao kraljevsko dijete, a ne kao sin tesarev. Isus može učiti i djelovati, koliko hoće, ali On ne može biti Mesija. Uostalom, zašto On kod njih ne učini nijedno čudo? Čini se, da je Njegova moć varka. Neka pokaže svoju moć!

Spasitelj gleda iz učiteljske stolice ta hladna lica i tvrda srca. On znade, da je Njegova propovijed bila uzaludna. Pročitao je kao sveznajući sudac njihove tamne misli u njihovim srcima i reče: »Sigurno mi hoćete reći: Ono, što si učinio u Kafarnaumu, to čini i ovdje u svom zavičaju«.

Timo ih je Spasitelj udario po glavi. Oni su htjeli čudo. A Gospodin ih je odbio. Zašto? Njihova su srca ohola. Oholost je otac nevjere. Oholima ne daje Bog milosti u njihovim srcima. Oštro im reče Spasitelj: »Zaista vam kažem: Nijedan prorok nije mio u svom zavičaju«.

Tako je to bilo i s drugim prorocima. Pa i s najvećim: Ilijom i Elizejem. Oni su Božji poslanici doživjeli kod svojih zemljaka protivljenje i progon. Zato su činili čudesa kod pogana. Tako je bilo i s Isusom kod Njegovih zemljaka u Nazaretu. Bijes se podigao proti Njemu, premda su Ga dobro razumjeli. On im je zato u lice rekao: »Moram se obratiti na pogane. Kao što su i drugi proroci, da tamo nađem vjeru«. To ih je tako pogodilo., da su proti Njemu podigli pesnice i rekli: »Šta će nama zapovijedati ovaj sin tesarov«.

»I svi se u zbornici napuniše gnjevom, kad čuše ovo«. Skočili su na noge, prevrnuli govornicu, pograbili Isusa i izbacili Ga iz zbornice. Odvukli Ga na vrh gore, na kojoj je bio njihov grad sazidan, da Ga bace strmoglavce. Grčili su pesnice. A Spasitelj je pošao s njima mirno bez protivljenja.

A sada, što je ovo? Ruke su im klonule, a pesnice odrekle službu i oni stoje kao prikovani. Htjeli su čudo i sada ga imaju. Isus je koračao mirno i prošao između njihovih redova: »Ali On prođe između njih i ode«. A oni su Ga bespomoćno i plaho gledali. A kad su došli k sebi Isus je već daleko otišao. Stresao je prah zavičajnoga grada sa svojih nogu. I više nije dolazio u Nazaret.

Nije li i time Krist pokazao, da je Sin Božji, koji gospodari ljudskim dušama, kada i kako hoće?

MSGR. LUDWIG KAAS, tajnik Kongregacije fabrike sv. Petra u Rimu, umro je početkom mjeseca svibnja. Rodio se u Trieru u Njemačkoj, studirao je u Rimu i bio je niz godina profesor kanonskog prava. Od g. 1920. do 1933. bio je član Reichstaga. 1933. emigrirao je iz Njemačke nakon Hitlerova dolaska na vlast i nastanio se u Vatikanu, gdje je postao kućnim Prelatom Njegove Svetosti Pija XI. Posljednjih godina msgr. Kaas rukovodio je arheološkim iskapanjima ispod bazilike sv. Petra.

Ima li ljudi, koji ne poznaju Boga?

Treba da razlikujemo dvostruko poznavanje Boga. **Visoki stepen** poznavanja Boga, znanje teologije nemaju mnogi, i ne moraju ga imati. I ako ga nemaju, ne može im se to ubrojiti u krivnju. Ali **jednostavno poznavanje** Boga, ono bitno poznavanje Boga, koje je dostatno za spasenje, mogu i moraju imati svi ljudi, koji su došli k razumu. Sv. Pavao kaže: »Onaj, koji hoće da dođe k Bogu, valja da vjeruje, da Bog jest i da plaća svima po djelima njihovim« (Žid. 11,6).

Tko je došao do razuma, ako o tom ozbiljno razmišlja, mora doći do spoznaje Boga, da ima Stvoritelj svega i da je vječni platac.

Kudgod čovjek pogleda, vidi djela Božja. Ako je astronom, neka proučava putanja zvijezda. Ako je geolog, neka proučava koru zemaljsku. Ako je mineralog, proučava rudno carstvo. Ako je botaničar, neka proučava bilinsko carstvo. Ako je priprost čovjek, neka razumnim okom pogleda bilo što okolo sebe ili samoga sebe, i on će svuda naći tragove Božje mudrosti i svemogućnosti. Ako već ne može znanstveno promatrati svoje oko ili uho ili svoja pluća ili svoje srce, neka pogleda samo svoju ruku. To je barem najbliže i najjednostavnije. Bude li promatrao ruku u zglobu ramena, u zglobu lakta i u drugim manjim zglobovima; bude li promatrao prste, žile, živce, nokte, kožu i kosti, on će morati spoznati, da je već ta naša ruka pravo remek djelo, najveličajnije oruđe, kojim možemo orati, kopati, šivati, kovati, pisati, plesti, udarati, gladiti, potvrđivati, nijekati, svirati i uopće bezbroj radnji i umjetnosti obavljati. Razum će svakomu, pa i najpriprostijemu reći: »Pa ta moja ruka je prava umjetnina, a gdje je umjetnina, tu mora da bude umjetnik, jer samo od sebe ne nastaje ništa!« Umjetnik moje ruke i ruku svih ljudi nisam ja, ni drugi ljudi sami, nisu moji roditelji, nisu profesori ni liječnici, uopće nije nijedan čovjek, nego jedan umjetnik izvanrednog uma, koji vlada materijom i silom, koji vlada svim ljudima i svim svjetovima, a tog velikog, nadljudskog umjetnika, tog stvoritelja zovemo Bogom.

Kao što može svaki čovjek spoznati, da Bog jest, tako može svaki spoznati, da je Bog vrhovni platac, koji nagrađuje dobro, a kažnjava zlo. Svaki čovjek znade, da nije sve dobro i da nije sve zlo. Svatko znade i uviđa, da mora činiti dobro, a kloniti se zla. Taj naravski moralni zakon upisan je neizbrisivo u srce svakog čovjeka, htio to čovjek ili ne htio. Odakle taj moralni zakon? Tko je taj zakonodavac, koji naređuje činiti dobro, a kloniti se zla, i koji to nalaže svima bez razlike. To nije čovjek pojedinac, to nije skup ljudi. To je Biće, koje vlada nad svim ljudima, Biće sveznajuće i posvudno. To je onaj, koji sve zna i vidi, koji će sve suditi.

Božja dobrota upravlja svijetom

Bog upravlja sa svim našim nastojanjima, stvarima i događajima, zato bi trebalo, da se sasvim predamo volji Božjoj, i da sa svime budemo zadovoljni, što nam se desi.

Učeni i pobožni redovnik Ivan Tauler nam je to objasnio tako, da je stavio u usta Božja slijedeće riječi, koje nama govori:

»Drago dijete, ti znaš, da sam ja tvoj Stvoritelj, tvoj Odkupitelj i tvoj Bog. Tvoje tijelo i duša nalaze se u mojoj ruci. Ja sam ti sve dao, štogod imaš: zrak, koji dišeš, kruh, kojim se hraniš. Na moju zapovijed služe ti prirodni elementi, zvijezde, pa i sami Anđeli. Nebo i zemlju sam stvorio za tebe. I još mi nije dosta: ti znaš, da te ljubim, i da sam iz ljubavi prema tebi postao »crv, a ne čovjek«, da sam htio u štali se roditi i na križu umrijeti, i to sve radi tvojih grijeha. Kako možeš sada misliti, da ti hoću zlo? Možeš li više od mene htjeti pošto sam te oprao u svojoj krvi?, nahranio svojim tijelom i tako ti predao svoje tijelo i dušu, svoj život i Božanstvo? Mogu li ti dati jasniji dokaz, da s tobom imam najbolje nakane?

Nemoj dakle nipošto vjerovati, da te mrzim, kad ti šaljem boli, ili da te hoću pod teretom zdrobiti. Nevolje su dokaz moje ljubavi, one ljubavi, koja ti je dala bitak; one ljubavi, koja ti je dala život; one dolaze iz onih ruku, koje su za tebe bile na križ pribijene. Misliš li, da možeš naći sigurniji put od boli. Pa i ja sam, tvoj Gospodin i Bog, tim putem morao da uđem u svoju slavu. Ne zamjećuješ li, da ljudi moraju raditi u znoju svoga lica i izložiti se svakakvim pogiblima, da steknu zemaljska dobra? A nagradu pobjede dobiva samo onaj, koji se hrabro borio. Ako sa mnom trpiš, sa Mnom ćeš se jedamput i radovati i dijeliti moju slavu, inače ne.

Kad bih znao na zemlji za veće i dragocjenije dobro, nego li je bol, ja bih ti ga dao, i sam bi ga sebi izabrao, dok sam boravio među ljudima na ovom svijetu. No jer znam, da ništa ne vodi brže i sigurnije do vrhunca sreće, nego li križ, to ti ga pružam s istom ljubavlju, kojom sam ga i sam na sebe uzeo. Ja sam taj, koji sam ti poteškoće stavio na put, zato nikoga za njih ne krivi, to je samo moje djelo. Ne tuži se na sudbinu, jer ćeš raditi proti svojoj savjesti: ti dobro znaš, da se kod mene ništa slučajno ne događa. Ne tuži se niti na neprijateljske elemente, niti na nebeske zvijezde: one su nemoćna stvorenja, bezvoljna sredstva u mojoj ruci, a ja ih ravnam po svojoj volji. Ne tuži se ni na svijet, ni na paklene duhove: njihova zloba ne može ti škoditi, njihova moć je podvrgnuta mojemu gospodstvu, i oni mogu samo toliko da djeluju, koliko im Ja dozvolim. Meni dakle imadeš sve da pripišeš, što ti stvorenja zla nanesu. Tvoje bolesti, tvoje tjeskobe, tvoje nevolje i suprotivštine poslane su ti od Onoga, koji te je stvorio i koji te je urezao u svoje Srce i nosi te označena na svojim rukama. To su milovanja mojega nebeskog Oca, kakova On obično iskazuje svojoj ljubljenoj djeci. To je trnje iz moje krune, iverje iz moga križa, koje im On kao svojim ljubimcima dijeli. To su kapljice iz kaleža, iz koga je On Meni dao da ga pijem punim gutljajima, jer sam jedinorođeni i najmiliji Mu od sve Njegove djece«.

Tko ne će na ovaj božanski poziv, pun ljubavi, najspremnije odgovoriti: »Oče i Bože moj! Neka mi bude po Tvojoj božanskoj volji! Trpjet ću, jer Ti to hoćeš i kako hoćeš. Uvjeren sam, da je sve, što mi šalješ, za mene najbolje i da me vodi k mome vječnom cilju.« Pa doista Providnost je Božja glavni uzrok i pokretač svih svjetskih događaja. Ona je odredila godine i godišnje dobi, plodnost i sušu, kišu i sunce. Ona ravna neograničenom moći udesom ljudskim od kolijevke do groba u svim pojedinostima svakidašnjeg života. Pa kad to znamo i vjerujemo, možemo li si zamisliti, da bi nam Božja ruka dala nešto, što bi nam bilo škodljivo. Filozof Filon kaže: »Bog se nikad ne umara čineći dobro i ne da, da ikoja zgoda prođe neiskorištena za dobro«. Kakvoga zla da se dakle bojimo?

TIJELOVO

U 13. stoljeću uveden je blagdan Tijelova. Svrha mu je bila, da se jače rasplamsa živa vjera u prisutnost Isusovu u presv. Oltarskom Sakramentu. Da se uzbudi veća revnost u poštivanju presvete Euharistije. Da se potaknu vjernici na što revnije pohađanje Isusa prisutna pod prilikom kruha u našim crkvama. Da se potaknu na što češće primanje presvete Pričesti. Da se ono, što u srcu vjerujemo, i javno vanjskim činom pokaže, kad Isus prolazi našim gradovima i selima nošen u Pokaznici presvetog Oltarskog Sakramenta.

A najjači je razlog ovom poštivanju Euharističnog Spasitelja to, da Mu se uzvrati ova prevelika ljubav ljubavlju i otprošnjom za sve nehaje, nezahvalnosti i uvrede, koje Mu se nanose baš u tom Sakramentu kao dokazu najveće ljubavi prema ljudskom rodu.

I dosta. Veliku je ljubav Isus pokazao ljudskom rodu time, što je došao s neba na zemlju, da ga pouči, da mu dade svoj životni primjer. Veliku mu je ljubav pokazao svojim čudesnim dobročinstvima. Veliku mu je ljubav pokazao svojom smrću i otkupljenjem na križu. No sve je to bilo, kratko trajalo i brzo prošlo. Ostali su nam plodovi svega toga. Ali u Sakramentu ljubavi ostavio nam je sama Sebe. Nije On među nama samo jedan dan, jedan tjedan, jedan mjesec, jednu godinu, jedan decenij, jedan vijek, nego dovijeka. Ostao je i boravi među narodima svih jezika, svih rasa, svih država, svih krajeva, svih kontinenata (kopna).

Ovu bi činjenicu trebali imati na pameti vjernici svih vjekova dan i noć i cijeloga svoga života. I nema te pobožnosti, koju bi trebalo više gojiti nego li je štovanje presvetoga Oltarskoga Sakramenta. I nema te ljubavi, koja bi bila ovoj ravna, kad mi iskazujemo svoje poštovanje i zahvalnost Euharistijskom Isusu.

To je i razumljivo. Kroz vjekove su uzdisali pobožni i pravedni ljudi u Starom Zavjetu, prije dolaska Isusova, za Njim »Rosite, nebesa, odozgo i oblaci, daždite nam Pravednoga! Neka se otvori zemlja i rodi nam Spasitelja«. Uzdisali su za njim i nisu Ga dočekali. Ni vidjeli. A nas je čekao prije nego smo se rodili. Podigao je svoje prijestolje u našim crkvama. I mi smo Ga našli, čim smo došli k razumu. On nas je čekao uz poklik: »Moje je veselje boraviti među sinovima ljudskim«.

Kako li bi bila onda najcrnija nezahvalnost, kad bi se na nas mogle primijeniti riječi Sv. Pisma: »Na svijetu bijaše i svijet je po Njemu postao i svijet Ga ne upozna. K svojima dođe i svoji Ga ne primiše«. A kako li je za nas utješno, ako se o nama može kazati: »A koji Ga primiše, dade im vlast, da budu djeca Božja, onima, koji vjeruju u ime Njegovo . . . oni su rođeni od Boga«.

A nama je to lako. On je među nama. I zove nas i prizivlje: »Dođite k Meni svi, koji ste umorni i opterećeni i Ja ću vas okrijepiti!« I Crkva kroz stoljeća čini sve da nas privede k Njemu i na Njega upozori.

Ona hoće da obnovi euharistijski život prvih kršćana u današnja vremena.

Ona je naredila da se presveta Euharistija neprestano čuva u našim crkvama. Ona je odredila da se presveti Oltarski Sakramenat izlaže na javno štovanje vjernicima. Ona je uvela vječno svijetlo pred Svetohraništem, da nas ono odmah upozori, kad dođemo u crkvu, gdje se On nalazi, odakle nas motri.

Ona je odredila, da se On javno nosi k bolesnicima, da Mu se pomole i poklone vjernici, kad kraj njih i njihovih domova i preko njihovih polja prolazi.

Ona je uvela vječno klanjanje po našim župama, gdje se presveta Euharistija svaki dan izlaže na javno štovanje župljanima sad ove sad one župe.

Ona je ustanovila euharistijske biskupijske, pokrajinske i svjetske euharističke kongrese.

Ona je, po nalogu blagopokojnoga pape blaženoga Pija X, uvela trodnevnicu u oči blagdana Tijelova.

Ona je uvela pobožnost presvetoga Srca Isusova, koje živi i kuca u presvetom Oltarskom Sakramentu i tamo pokazuje najveću ljubav prema čovječjem rodu.

Ona je s istoga razloga uvela i pobožnosti prvih petaka i otprošnje na te dane za uvrede, koje Mu se u tom Sakramentu ljubavi nanose.

Ona je po nalogu Isusovu dala da se svaki dan po cijelom svijetu čitaju sv. Mise, u kojima On pod prilikama kruha i vina silazi s neba na zemlju, i primjenjuje nam plodove svoga otkupljenja na križu.

Ona želi da se njezini vjernici često i svaki dan pričešćuju.

Ona hoće da protke i poveže cijelo kršćansko življenje s presvetom Euharistijom.

Ona nas potiče na štovanje Bl. Dj. Marije, Majke Isusove i na Njezin primjer u pobožnosti prema euharistijskom Isusu. A Bl. Dj. Marija, kako nas izvješćuje Sv. Pismo, bila je s prvim kršćanima postojana u nauci apostolskoj, zajednici bratskoj, lomljenju hljeba i u molitvama (Dj 2,42). To znači primala je svaki dan Isusa, svoga Sina u presvetoj Pričesti i prisustvovala Njegovu silaženju s neba na zemlju u sv. Misi. I tako nam pokazala, da je euharistijski put onaj sigurni put, koji vodi k vječnom našem cilju.

Svega se ovoga sjetimo prigodom euharistijskoga blagdana Tijelova.

Čovjek kruna i kralj stvorenja

Jenski profesor Ernest Häckel, koji je umro 1919., utuvio si je u glavu, da će znanstveno dokazati, da čovjek potječe od životinje. Dokaz mu nije pošao za rukom. Tada je posegnuo za naročitim sredstvom, da »istinu dovede do pobjede«: dokaz je hinio s krivim slikama. Njegov je majstorluk bio otkriven, i svaki mislilac znade, što treba držati o toj »znanosti«. Usprkos tome mi ćemo se zabaviti istinskim podrijetlom čovjeka, koje nam pruža sv. Pismo. Mi se pozivljemo na auktoritet Božji. Otvorimo li prvu knjigu Mojsijevu, tu čitamo, kako je Bog šestog dana stvorio zvijeri zemaljske po svojim vrstama, a onda rekao: »Učinimo čovjeka na svoju sliku i priliku . . . I stvori Bog čovjeka na svoju sliku. Sazda čovjeka od gliba zemaljskoga i udahnu mu u lice dah života, i postade čovjek živo biće«.

Mi se toga čvrsto držimo. Ne moramo misliti, da je Bog na svu muku, poput lončara iz gline modelirao čovjeka — lutku; to sv. Pismo ne misli reći, već samo to, da je on čovjeka stvorio iz dvaju dijelova, od tijela, za koje je uzeo tvar iz zemlje i koje se na smrti opet vraća u zemlju, i od besmrtne duše, koju je »udahnuo« u tijelo i po kojoj ga je oživio. Sveti je pisac tako izabrao riječi da si čovjekova mašta može predočiti, kako je to bilo. Sve drugo, što se udaljuje od sadržaja, koji nam pruža Objava, pa izmislili ih i ljudi sa zvučnim imenima, prepustimo njima.

Iz riječi, što nam ih priopćuje biblijsko stvaranje, možemo jasno vidjeti, da je Bog čovjeka stvorio kao najodličnije od svih stvorenja na zemlji. Jer Bog je čovjeka stvorio šesti dan stvaranja, te ga, kako veli sv. Grgur Niški, uveo u svijet kao kralja u svečanu dvoranu, pošto ju je prije raskošno uredio i ukrasio; ili — kako kaže Laktancije — kao velikog svećenika u hram, da on kao jedini razumni promatrač, koji se divi novome svršenome stvoriteljskom djelu, u ime sviju stvorenja prinosi Bogu žrtvu; hvale, zahvale i poklona. Također mu je Bog stavio do nogu, kako čitamo dalje, sve stvorene stvari, da on vlada nad njima i da se s njima služi. Sve stvorene stvari imaju služiti čovjeku, a čovjek ima služiti Bogu. Čovjek je kruna, a ujedno i kralj stvorenja, ali kao Božji podložnik.

Zato i nije Bog stvorio čovjeka kao ostala stvorenja s prostim »Neka bude!«, nego s potresnom svečanošću: reče Bog: »Učinimo čovjeka na sliku i priliku svoju.« Upoznaj, čovječe, da si slava Božja!«, kaže stoga sv. Ambrozije.

Čovječje je tijelo najveće vidljivo umjetničko djelo, što ga je Bog stvorio. Poganski liječnik Galenus, koji nije znao za pravoga Boga, već ga je samo naslućivao, veli: »O Ti, koji si nas sazdao, dok opisujem čovječje tijelo, držim, da pjevam himnu Tebi u čast.« Bog je čovjeka učinio svojom slikom i prilikom tek kad mu je dao dušu: dušu, koja je besmrtna; Ona čovjeka čini sličnim onome, koji je sveznajući i posvudašnji; dao mu je dušu, koja ima slobodnu volju i čini čovjeka malo sličnim Svemogućemu. Još više nego li ovi naravni darovi čovjeka je činila slikom Božjom posvećujuća milost; jest, ona ga je činila djetetom Božjim. — O da je on samo takav ostao!

Ima ljudi, koji ni ne znaju za Häckelov falzifikat, pa drže njegovu teoriju ispravnom. Ali ih imade, koji znadu za tu varku, pa je ipak brane.

MOLITVA

Gospodine, samo si Ti mogao kazat[i] »Dana mi je sva vlast na nebu i na zem[l]ji«. Samo si Ti jedini mogao poslati svo[j]e učenike, da pođu svijetom, da nauča[]vaju sve narode i da ih krste u ime O[ca] i Sina i Duha Svetoga. Samo si Ti, Go[]spodine, mogao zapovjediti svojim naj[]vjernijima, da uče ljude, kako bi drža[li] sve, što si Ti zapovjedio.

Ostavio si, Gospodine, svoj veliki nau[k] svoju vječitu Istinu, svoju besmrtnu Pra[v]du i beskrajnu Ljubav. Ostavio si zakon[e] koji jedini vode naš život znad slabo[sti] naše naravi u sretnu vječnost. Ostavio [si] svoje Evanđelje, koje milosrdno otire su[ze] sirotinjske, smiruje vapaje bolnih, pom[a]že svakome stvorenju. Nisi nas napusti[o] kada je došao čas Tvojega povratka O[cu]. Ostao si među nama u navještenju sp[a]senja i posljednjega cilja naših putov[a]. Zato si izgovorio riječi, koje ostaju utje[]hom u dobru i zlu:

»Evo, Ja sam s vama u sve dane d[o] svršetka svijeta!«

Kako da Ti hvalimo, Gospodine, [za] ovakovu poklonu Tvoje dobrote! Da, Ti [si] s nama i nikada nismo osamljeni, nikad[a] napušteni. Ti si s nama i sunce Tvojeg[a] milosrđa, što je jednom granulo, nikad[a] ne zalazi.

Ništa

Promatram — što se ono tako divno sjaji pod grmom kraj puta? Čas se žari najčišćim žarom, čas zasja zlatnim odsjevom sunca.

Rosa nije. Suh je ljetni dan. A nije ni dragulj. To sigurno ne, ali blista lijepo, prelijepo.

Moram pogledati.

Moram.

O kakva divota! Prilazeći mu bliže mijenjao se sjaj u blistanju svih sedam divnih boja nebeske duge, dok mi nije pred očima zasjao u srebrnastoj svjetlosti običnog stakalca neke razbite boce.

Krhotina.

Smeće.

Ništa.

Kakvom li divotom sjaji. Ulovilo j[e] zrake sunčane. Prosjala ga njegov[a] svjetlost i eto ljepote. Sunce, kakva [ti] čudesa stvaraš — zamislila sam se.

Sunce, čudesa — a Bog?

— Ne stvara li On čudesa, i ne bi [li] mogao?

Ta ja sam — što?

Ništa.

I mogao bi me osjajiti suncem svoje milosti. I ja ću Ga moliti.

Molim tog sunca.

Milosti molim.

I ne ću zaboraviti na ovo stakalce, što ga tako divno osjajuje, a nije u sebi — ništa.

A ja sam slika i prilika Njegova.

PODLISTAK

KAKO JE NASTALA NAŠA CRKVA

Bila sam odlučila opet skoro posjetiti dida Matu, a ipak je prošlo oko tri mjeseca do ovog ljetnog podneva, kada sam naišla k njemu.

Žito je žutjelo, sagnulo pun klas k zemlji i pucketalo. Crven je mak uz put cvao, kao krupne kapi svježe krvi. Pod mojim koracima oštro je mirisao pogažen divlji bosiljak. Šuma je bila tamno zelenih krošanja, a iznad nje je sjalo nebo kao rastaljeno srebro. Žega je u zraku titrala, a sunce se kao zlatna hostija, bližilo zenitu.

Dida Mata je šarenim rupcem brisao znoj s ćelavog tjemena i pušio lulu. »Vrućina, dite«, započeo je, kada me je vidio.

»Vrućina, — a ja ožednila«.

»Oćeš li kiselog mlika?«

»Hvala, dida Mato, — pila bih vode«, rekla sam, pošla sam k bunaru, spustila đeram, kabao je bućnuo u dubini, izvukla vodu, nagnula kabao i pila toliko, da su mi zubi utrnuli. Tada smo sjeli na tronoške u sjeni stare, granate kruške.

»Nema kiše«, uzdahnula sam.

»Žito zrije, i ne triba je. Rose su izjutra jake, kukuruz navuče vlage. I komarci će iscrkat. Bila je muka s njima čitavog prolića. Palio sam mokru slamu, palio oman, al' sve badava. Izujedali ljude. Namučila se marva i konji. U rojevima navaljivali na ćordu, kad' se je vraćala s paše, ko rojevi su visili konjima na trbusima kod oranja«, tužio se dida Mata.

»Zato je i bilo toliko groznice«, tvrdila sam ja.

»Bilo je, samo ne u tolikoj miri, ko onda, kad je načelnikov'o Iva Keršetić. Davno je to bilo, prije sto i više godina. Onog bolesnog prolića, kada je skoro selo izumrlo, i kada su obećali crkvu zidat' Ko obećanje, zavit sela . . .«

»Kako je to bilo? Znate li«?

»Znadem ono, što su mi stari pripovidali. Upravo, pripovidala mi baka Eva Ilarijina. Davno. Još sam bio dite. Tek iz škule iziš'o«.

»Pričajte mi, dida Mato«.

A dida Mata je pričao:

»Ele, — u ono davno doba nije bilo nasipa uz Savu. Pa često, kad su prolića bila kišna, Sava iziđe iz korita, razlije se po šumi, doklizi na njive i na livade. I ja se dobro sićam takovi' poplava., Jedared, — a bilo je o Dôvima, — ja se čamcem vozio iznad zelenog žita, i to žito, koje je bilo sijano na gredama, — a jedared opet, takova je bujica tekla selom, da su se na zidanom drumu šarani bacali. Posli' sazidan nasip, pa Sava ne može iz korita. Al' ja opet zaš'o daleko od moje pripovitke.

Zapravo sa zimom je već to počelo. Sedam je snigova palo jedan na drugoga. S prolića, kad se otopio, započele kiše. Tek se jedni oblaci isprazne, a drugi nalete. Sava se izlila, sva je krajina bila pod vodom. »I sime će u zemlji istrunuti«, uzdisali ljudi. A kada je ipak jedared zaduv'o vitar s istoka i rastir'o oblake, Sava se uvukla u korito, zemlja se stala isparivati, u barakama se izleg'o komarac, Kažu, komarac svojim ujidom raznaša groznicu, Bit' će da je tako, jer se je toga prolića od groznice trislo i mlado i staro. Uz groznicu pojavila se srdobolja, pa svit stao hametom umirati. Nije bilo skoro kuće, koja se nije zavila u crno. Što god je tko čuo, da bi bilo za lik protiv te ljute bolje, ljudi su probali: pili su rakiju, u kojoj su kvasili trave, gutali zelene orahe, parili se na trini, a bake bajale s vodom i ugljenom. Ne tribam ti ni spominjat' da doktora i apoteke nije bilo u to doba kod nas, a nije se puno ni virovalo u takve stvari.

Kako sam ti kazo, u to je doba bio načelnik Iva Keršetić, jer je selo imalo već i svoju općinu. Bio je on mudar i pobožan čovjek. Zabrinuo se za selo. Kako pomoći? Svaku je večer dugo sidio i razmišljao, ali do nikakvog zaključka nije doš'o. Tada stao moliti devetnicu Gospi od zdravlja. Odlučio devet večeri moliti krunicu, da izmoli pomoć od Gospe za svoje selo. Tako je jedne večeri dugo sidio uz prozor, molio i gledo nebo osuto zvizdama. Bilo je kasno kad je leg'o.

Sanj'o je, kao da sidi uz prozor. Gleda on tako i usnu zvizde, a čini mu se, da one ko krupne krisnice padaju s neba, i da se od nji' napravila srebrna staza. Čini mu se, da tom stazom ide k njemu Gospa od zdravlja, bila ko snig i misečina i da mu milo govori: »Čula sam tvoje molitve, i znadem tvoje brige, Iva. Došla sam, da ti pomognem«.

»Pomozi nam, pomozi, sveta Divice i Bogorodice, jer će selo izginuti«, moli Iva u snu i pada prid Nju na kolina, a Ona mu kaže: »Ustani, Iva, pa 'ajde samnom«. Vodi ga srebrnom stazom do rascvitane livadice. Tu je stala i kazala: »Znaš, Iva, kako je Moj Sin kaz'o: »Di se sastanete dvojica ili trojica u Moje Ime, Ja sam s vama. Zato sazidajte na tom mistu crkvu. Posvetite je mome Srcu, a ja ću zagovarat vaše molitve prid pristoljem Božjim«.

Iva je opet kleko prid Gospu, jer ga je kajanje obuzelo. Govorio je: »Divica prisveta, grišni smo i prid Tobom, što nismo i sami na to mislili. Bog je naše puteve ovamo vodio, našim starim dozvolio da ovdi žive, selo podigoše s Njegovom pomoći, i svima je dobro bilo. A mi na kuću Božju nismo mislili. Oprosti nam, sveta Bogorodice« . . .

U jutro sazv'o viđenije ljude, ispripovid'o im svoju sanjku, pa su odmah odlučili zidat' crkvu. Svako je dao što je mog'o, a što nije dostajalo, kupili su milodare. Kada se crkva stala zidati, pomagali su svi: jedni su vukli rastove trupce iz šume, drugi rezali građu, a kod same gradnje pomagale su žene i odrasla dica. Tako je za podrug godine bila crkva sazidana i posvećena Presvetom Srcu Marijinu a stari su virovali, da je sveta Divica spasila selo, kao što ga i dandanas pomaže.

Od onda se koješta preminilo i popravljalo na našoj crkvi, — i toranj su prezidali, zvona nabavili, oltare minjali — samo je Gospin kip isti na glavnom oltaru, Gospa okrunjena sa Sinom na rukama« . . .

Tako je završio dida Mata, — a ja po njegovoj želji »pribilježila«, kako sam znala.

PRESVETO TROJSTVO

8. VI. 1952.

Današnje sv. Evanđelje glasi ovako (Mat. 28, 18—20): U ono vrijeme reče Isus svojim učenicima: Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, i učite ih, da drže sve moje zapovijedi. I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.

1. Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Kako velike riječi, i kakva snaga u njima! Tko je taj, koji to govori? Mi znamo, da je jednom riječi utišao vjetar i valove na moru, s malo hrane nasitio nekoliko tisuća ljudi, jednom riječi ozdravljao gubavce, slijepe od rođenja, uzete, jednim pozivom uskrisivao mrtve, sve to znamo, i zato Ga častimo kao poslanika Božjeg. No danas čujemo riječi, koje smije da izgovori samo Bog. Ili zar može imati još netko drugi vlast nad nebom, nego li jedini Bog? — Isuse, ja vjerujem! U svojoj ništetnosti ne mogu ništa drugo, nego da se ponizim pred Tvojim veličanstvom i da Ti se iz dubine duše poklonim!

2. Idite dakle i naučavajte sve narode. Kršćanska vjera je za sve narode, bez obzira na rasu, jezik, boju, pa je zato ona sveopća vjera, katolička, t. j. univerzalna. Mojsijeva vjera odnosila se samo na jedan narod, i nije bila određena, da se širi izvan okvira židovskog naroda. Kršćanstvo nema nikakva ograničenja, jer uči, da smo svi ljudi braća i da smo svi pred Bogom jednaki. Ono je za sve narode. Isusovu zapovijed vršili su Apostoli doslovno, a iza njih njihovi nasljednici, biskupi i svećenici. Navješćuju kršćansku vjeru svim članovima svoga naroda, a misionari je navješćuju poganima u dalekim krajevima sjevera i juga. Unutarnja snaga kršćanstva privlači nepoznate narode, no jedan privlačnih momenata je i to, što je ono nadnarodno, a ne ukida pojedine narodnosti. O sretna li naroda, koji primi na sebe slatki jaram Kristov!

3. Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. U Bogu je jedna narav u tri osobe, i to otajstvo zove se Presveto Trojstvo. Ono nam kazuje, kako Bog živi u sebi, ali naš razum toga ne može shvatiti. Shvatit ćemo to donekle na drugom svijetu u vječnom blaženstvu, a zasada dosta je, da čvrsto vjerujemo u to uzvišeno otajstvo i da se Presvetom Trojstvu ponizno klanjamo.

4. Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta. Kako smo sretni! Imamo dragog svog prijatelja, Isusa Krista, uvijek s nama. I dan i noć, i u sreći i u nesreći, i kad mislimo na Njega, i kad Ga zaboravljamo. Kao dobri anđeo, kao dobri pastir, kao otac. Naše dobro Mu je na srcu i spreman je uvijek da nam pomogne u našim potrebama i teškoćama. Mi treba da smo toga svijesni i da često na to mislimo, te Mu ljubav Njegovu našom ljubavlju vratimo, i osjećajima i riječima i djelima. A najmilije će Mu biti, ako Ga što češće primamo u Presvetoj Euharistiji te nastojimo, da postanemo što više Njemu slični, da po riječima sv. Pavla ne živimo više mi, nego da živi u nama Krist. To bi bio vrhunac savršenstva našega na zemlji, a ujedno i najveći dokaz naše ljubavi za Njegovu ljubav.

Sv. Beda Časni

Rođen g. 673. u selu Jarow u Engleskoj. Sa sedam godina ostao je bez roditelja. Rođaci su ga predali Benediktincima, koji su se brinuli za siročad. U samostanu je osobito zavolio gregorijansko pjevanje pod vodstvom papinskog legata Ivana, koji je sam bio učenikom sv. Grgura pape. G. 702. bio je zaređen za svećenika i od toga dana do konca života svaki je dan pjevao Svetu Misu, a isto tako i Psalme.

Beda je postao slavnim učiteljem, kojem su hrlili učenici iz cijele Engleske, a slava mu se proširila i po ostaloj Evropi. Napisao je oko 45 različitih djela iz svih grana znanosti. U jednoj je knjizi skupio sve, što su sv. Oci napisali o knjigama Sv. Pisma Staroga i Novoga Zavjeta. Osobito je cijenio velikoga učitelja sv. Augustina. Zbog svoje slavne »Crkvene povijesti engleskoga naroda« smatra se sv. Beda ocem povijesti engleskoga naroda. Tu dokazuje, da je obraćenje Engleske na kršćanstvo i s tim spojena njena civilizacija isključiva zasluga rimskih Papa.

Uza sav svoj znanstveni rad sv. Beda je revno propovijedao. Pod kraj života je oslijepio, ali nije prestao propovijedati i poučavati. Dva mjeseca prije smrti pojavile su se kod njega teškoće kod disanja, ali je on ostao vedar i veseo. Govorio je sa sv. Pavlom: »Gospodin šiba svojega sina, kojega će naskoro primiti« Ponavljao je i riječi sv. Ambrozija: »Ne bojim se umrijeti, jer imamo Boga, koji je sama dobrota«. Kad su mu se počele javljat otekline na nogama, primio je sv. Sakramente umirućih. Uza sve to još je uvijek kazivao u pero pojedina poglavlja svojih knjiga, koje je dovršavao.

Kad je osjetio, da mu se približio konac života, legao je na pod svoje ćelije, okrenuo je glavu u smjeru, gdje je bilo Svetohranište, i po zadnji puta zapjevao: »Slava Ocu, i Sinu, i Duhu Svetomu« i zatim mirno usnuo u Gospodinu, da u vječnosti nastavi ovaj slavospjev (doksologiju), koju je Anđeo smrti prekinuo na njegovim usnama. Bile su mu 62 godine. Umro je na večer 25. svibnja 735. uoči Spasova.

Kao što i ostali Sveci onoga vremena, Beda je bio proglašen svetim glasom naroda, a Crkva je to šutke odobrila. Benediktinski ga je red uvijek slavio kao sveca i učitelja. Papa Leon XIII. proglasio ga je Učiteljem Crkve svojim dekretom od 13. XI. 1899. i njegovu svetkovinu proširio na cijelu Crkvu. Sv. Beda je prvi među potomcima naroda, koje su Grci smatrali barbarima, koji je stekao mjesto među Učiteljima Crkve.

Već za života nazivali su ga »Časnim« zbog njegovih kreposti i propovijedi, koje su se čitale po svim crkvama. Oko 20 izvadaka iz ovih propovijedi čitaju još i danas svećenici u svojem Časoslovu (brevijaru). Ovaj mu je počasni naslov ostao i poslije smrti pa ga je usvojio rimski Martirologij.

Na njegovu grobu zbila su se mnoga čudesa. Njegove svete moći bile su pohranjene u dragocjenom lijesu. Za vrijeme kralja Henrika VIII. lijes je bio opljačkan i kosti razasute.

Pravednost

Svi mi znamo za riječ pravednost, pa se njome često i rado u životu služimo. Međutim što riječ pravednost u sebi sadržaje i kakve sve obveze sa sobom donosi, to rijetki ljudi potpuno shvaćaju, a još su rjeđi, koji po pravednosti dosljedno žive i rade

Pravedan je onaj čovjek, koji uvijek i svagdje daje svakomu njegovo. Od koga je primio dobročinstvo, tomu vraća zahvalnost. Od koga je pozajmio novaca, tomu i vraća. Od koga je posudio koju drugu stvar, vraća je u stanju, u kakvom ju je primio, ili vraća drugu jednaku, ili odgovarajuću vrijednost u novcu. Komu je štetu načinio, štetu potpuno nadoknađuje bilo u novcu, bilo u naravi. Ako je drugoga uvrijedio, moli za oproštenje i nastalu štetu iz uvrede časno podmiruje. Ako je drugoga oklevetao ili ogovorio, nema mira, dok mu nije dobar glas vratio i štetu nadoknadio. Eto, to je riječ pravednost u svakidašnjem životu!

Jednu vrstu pravednosti zovemo društvena pravednost. Ta se odnosi na poglavare zajednice. Poglavar zajednice dijeli prava i obveze, dobra i posao među članove zajednice prema njihovim sposobnostima, zaslugama i čestima. Svaki poglavar, bez obzira kojemu i kakvomu društvu stoji na čelu, ne smije gledati tko je tko, nego je dužan gledati, za što je tko sposoban, koliko je tko marljiv, savjestan, točan u službi. Prema tome se dijeli posao, određuju plaće i nagrade.

Ne bi bilo pravedno, kad bi otac, koji ima više kćeri, jednu mazio, raskošno hranio i odijevao, a druge zabacivao kao da su pepeljuge. Ili kad bi jednom sinu dao svu baštinu, a prema drugima nastupao, kao da su nahodi ili nezakonita djeca.

Društvena pravednost traži od gospodara i poslodavca, da svoje zakonske obveze prema družini i namještenicima točno i savjesno vrše.

Druga je vrsta pravednosti međusobna pravednost. Ta traži od trgovca da strankama daje dobru pogođenu robu, a brani slabu i nevaljanu robu prodavati pod cijenu dobre robe. Trgovac mora davati točnu mjeru, a ne da daje manje i tako kupca vara. Svaki, koji vara i prevarom stiče imetak, neka dobro zapamti: krivo stečeno nije blagoslovljeno. Međusobna pravednost naročito štiti vlasništvo i dobar glas.

Treća je vrsta pravednosti zakonska pravednost, koja traži da članovi društva vrše točno svoje dužnosti prema društvu. Nijedna zajednica, nijedno društvo ne može naprijed, ako članovi društva ne vrše svoje obveze prema društvu. Zakonsku pravednost lijepo naglašuje Sv. Pismo kad kaže: »Podajte caru carevo i Bogu Božje« (Mt 22, 21).

U Sv. Pismu pravednost često znači skup svih kreposti zajedno. Kad Isus kaže: »Blaženi, koji gladuju i žeđaju pravde« (Mt 5, 6), tada misli na one, koji teže za kreposnim životom, koji se vruće trse oko osobne svetosti. A kad Sv. Pismo veli za sv. Josipa, da je bio pravedan muž, tim naglašuje, da je sv. Josip bio vrlo krepostan, da se odlikovao u svim krepostima, i prema tome mu daje neobično lijepu i pohvalnu svjedodžbu. Jednako i mi, u našem svakidašnjem životu pod pojmom pravedan razumijevamo čovjeka, koji je u ćudorednom životu na visini u svakom pogledu.

Budimo pravedni svaki u svom zvanju i u svem svom životnom djelovanju. Nama je drago, kad su drugi pravedni prema nama. Tako je jednako i drugima drago, kad smo mi pravedni prema njima. Držimo vjerno na pameti: Kakovom mjerom mi mjerimo drugima, takvom će i drugi uzvraćati nama.

GOVOR SV. OCA RIMSKIM ŽUPNICIMA I KORIZMENIM PROPOVJEDNICIMA

Dne 8. ožujka sv. Otac Papa je po običaju primio u audijenciju rimske župnike i korizmene propovjednike u rimskim crkvama. Tom je prilikom održao duži govor. U prvom dijelu govora sv. Otac se je osvrnuo na razvitak pastorizacije u gradu Rimu za vrijeme posljednjih 50 godina. Naveo je, da je na početku ovoga stoljeća rimska biskupija imala 58 župa, dok danas broji 127 župa i 3 kapelanije, a tokom ove godine će se broj župa povisiti još za 9. Sv. Otac je govorio i o pomanjkanju klera i rekao: Kada n. pr. 5 ili 6 svećenika moraju nositi teret od 30 ili 40 tisuća vjernika, kako oni mogu dospjeti na sav posao, koji ih očekuje?« Sv. Otac je zatim uputio poziv svećenicima i redovnicima, koji nisu uposleni u pastoralnoj službi, da oni bar nedjeljom pruže dušobrižnom svećenstvu svoju pomoć. »Ali, prije svega se mi, dragi sinovi, nadamo, da će primjer vašeg predanja i vaše požrtvovnosti — koja kod župnika predgrađa često dolazi do heroizma — da će primjer vašeg svetog svećeničkog života dovesti do većeg broja zvanja u samoj rimskoj biskupiji. Mi ne možemo dovoljno pohvaliti revnost onih, koji se s ljubavlju posvećuju ovom Djelu svih djela«.

U drugom dijelu svoga govora sv. Otac je rekao:

»Obnova biskupije umnažanjem župa, izgradnjom crkava, formacijom klera bio je prvi predmet, o kojem smo željeli govoriti. Ali, čemu bi služilo imati dovoljan broj župa, crkava i svećenika, ako se kršćanski život župljana ne bi razmjerno upotpunjavao i jačao? To je cilj, sve ostalo je sredstvo neophodno i moćno sredstvo, ali koje bi bilo isprazno, ako ne bi bilo upravljeno samom cilju, posvećenju vjernika.

Bez sumnje, osobito unatrag pet godina, mnogo je učinjeno i na duhovnom polju. Ali, ako su u prošlosti postignuti veliki uspjesi, koji su odgovarali potrebi vremena, ove potrebe nisu prestale rasti sve većom brzinom. Župe i crkve nisu cilj same sebi; cilj je duhovno dobro njihovih članova. To je jasno — možda će netko reći — i o tom smo svi uvjereni. Sigurno, ali kada vjernici na svakom koraku dolaze u dodir s mišljenjima i običajima, koji su protivni temeljnim načelima kršćanstva, razborito je imati na pameti i paziti, da

(Nastavak na str. 4)

I oni traže Ispovijed na času smrti

Poznato je, da su i neki glasoviti bezjerci hvalili ustanovu svete Ispovijedi, kako se obavlja u katoličkoj Crkvi. Napose se ističu Voltaire i Rousseau. Racionalista filozof **Leibniz** napisao je o Ispovijedi ove riječi: »Da je ta ustanova **dostojna Božanske mudrosti** — nikako se ne može nijekati. Ona je dragocjenost u najvišem stupnju i vrijedna hvale u kršćanskoj religiji, postala predmetom udivljenja i kod Kineza i Japanaca. Ja imam uvjerenje, da je pobožan, ozbiljan i razborit ispovjednik — veliko sredstvo Božje za spasenje duša« (System der Theologie).

Evo samo nekoliko poznatih imena ljudi-bezvjeraca, koji su se za svog života razmetali svojim bezvjerstvom. Na času smrti su međutim sasvim drukčije mislili o vjeri u Boga, a napose o ustanovi svete Ispovijedi. Priznali su svoju zabludu i vratili se k vjeri u Isusa Krista (**R. Melia:** Della confessione auricolare, str. 64 i sl.).

1. **H. DE BOULAINVILLIERS** († 1722.), glasoviti francuski povjesničar i slavitelj feudalnog sustava — umro je skrušeno, primivši na času smrti sve Sakramente. Djela su mu puna sarkazma na katolicizam; Voltaire ga je nazvao »najpametnijim čovjekom u Francuskoj«.

2. **J. DE LAMETTRIE** († 1751.), poznati materijalista najsurovijeg tipa — odrekao se pred smrt apsurdne filozofije, koju je zastupao u životu. On je pisac djela »Čovjek stroj« (L'homme machine«) i dr. u kojim je zastupao mehanizam i senzualizam. Osjećajući, da se smrt približava, javno je opozvao svoje zablude,, dozvao svećenika i ispovijedio se; dao je nesumnjive dokaze svoga kajanja. Umro je s najvećim jađenjem, što je zapao u nastranosti materijalizma.

3. **C. DE MONTESQUIEU** († 1755.), vjerski slobodo-mislilac i čisti naturalista, zamolio je pred smrt o. Castela isusovca, da mu dovede ispovijednika. S velikom se skrušenošću ispovijedio kod o. Routha, a u prisutnosti svoje žene, liječnika i članova svoje obitelji. Osudio je sve, što se u njegovim djelima nalazi napisano protiv vjere i Crkve i obećao popraviti, ako ozdravi. Sa sklopljenim rukama primio je sv. Pričest i sakramenat Posljednje pomasti.

4. **B. DE FONTENELLE** († 1757.), filozof-materijalista — umro je zatraživši sam sv. Sakramente; iako je za života pravio šalu sa svim — Konac je života shvatio ozbiljno.

5. **P. MAUPERTUIS** († 1759.), znani astronom i član Akademije znanosti, koga je Voltaire »prvak bezbožnosti i bestidnosti« nazvao »uzvišenim genijem, najvećim matematičarom, Arhimedom« — jer je bio sljedbenik materijalizma — obratio se k Bogu u bolesti, ispovijedio i umro kao katolik. Kad je to Voltaire javio D,Alembertu, veli u pismu: »Šta kažete o Maupertuis-u, koji je umro među dva kapucina?«

6. **P. BOUGUER** (†1758.). Fizičar i član kraljevske Akademije znanosti — obratio se također i umro u krilu Crkve. Prije svog obraćenja priznao je pred prijateljima: »Ja sam postao bezvjercem, jer sam bio pokvaren. Oče moj, srce moje treba da ozdravi više nego moj duh«. Obraćenje je bilo skrušeno i potrajalo je sve do njegove smrti.

7. **M. ROBINET** († 1820.), pisac najpogrdnijih tvrdnja o Bogu i Božjim svojstvima, najbesmislenijih mišljenja o duši, materiji i dr., dao je par mjeseci prije svoje smrti ovu izjavu: »Blizu sam, kad će trebati dati Bogu račun o mojim mislima, riječima i djelima; iskreno i javno opozivam sve, što se nalazi u mojim knjigama krivovjerna i prijekorna, bilo od moje mladosti, bilo od vremena revolucije, te molim oproštenje od Boga i kod ljudi. Izjavljujem, da želim živjeti i umrijeti u krilu katoličke Crkve!«

8. **A. LAVOISIER** († 1794.), ugledni francuski kemičar poginuo je također obavivši sv. Ispovijed i primivši sv. Pričest, kao i mnogi drugi filozofi i prirodoznanci onoga vremena, koje nosi značaj Voltaire-ova bezvjerskog i ciničkog izrugavanja svetoj Crkvi.

Ovakvih bi se primjera dalo iznijeti veliki broj ne samo među francuskim intelektualcima, nego i među ljudima svih staleža i svih naroda. Za njih vrijedi ona riječ, koju je izrekao jedan između njih: Čovjek je za života filozof — ako hoćete; ali kad smrt dođe, ah: i filozof postaje čovjek! To znači: život je dar Božji, kad mu se bliži konac — sama narav goni oholicu i uobražena sitnog stvora otpala od Boga za života, da se k Njemu vrati i s Njim živi u vječnosti!

KAPUCINSKI RED je imao 19. i 20. o. g. u Rimu izbor vrhovnog poglavara reda (generala) i njegovih savjetnika (generalnih definitora). Za poglavara je izabran o. Benigno iz sv. Hilarija, dosadašnji provincijal u Milanu, a za savjetnika i predstavnika provincija; slavenskih, belgijske i nizozemske, izabran je dosadašnji provincijal kapucina u Jugoslaviji Dr. O. Odilon Mekinda.

Kapucinski red broji danas 14.500 redovnika i ima 1098 redovničkih kuća; uzdržava 43 misija, u kojima radi 1067 misionara. U Jugoslaviji ima red 14 kuća i 98 redovnika. U Hrvaskoj su kapucinski samostani u Zagrebačkoj Dubravi, Varaždinu, Osijeku, Splitu, Dubrovniku i u Karlobagu.

ZVIJEŽĐE ORION

Kad gledamo kroz binokl s prizmama naše zvjezdano nebo, kao na pr. dvostruku prekrasnu hrpu zvijezda **Ha i Hi** u **Perzeju**, središte polja sunaca **Alfa** u **Perzeju**, ubavu hrpu **»Plejade«** ili **»Vlašiće«** u **Biku**, zatim **»Hijade«** u **Biku**, pa hrpu zvijezda **Messier 35** iznad **Eta** u **Blizancima** i dalje zapadno **Praesepe** ili **Jaslice** između zvijezda **Delta** i **Gama** u **Raku** ili gledamo veličanstveno zviježđe **Orion** — stojimo osupnut pred najkrasnijim pojavama u prirodi.

Razmotrimo zviježđe **Orion**, koje ukrašuje naše večernje nebo u zimskim mjesecima i u rano proljeće.

Sam naziv **Orion** došao je iz grčke mitologije na nebo. Po Homeru je Orion bio lijep mladić, silni lovac, u koga se zagledala Aurora. Bogovi mu zavidahu i Artemida ga je svojim strijelama ubila na otoku Otygiji. Orion je sa svojim psima i životinjama za lov ovjekovječen na zvjezdanom nebu.

Zviježđe **Orion** lako je prepoznati, bez pomoći ikakova alignementa. U središtu Oriona vidimo prave od triju veoma sjajnih zvijezda **Zeta, Epsilon** i **Delta**, poznatih pod imenom **»Jakovljev štap«** ili u hrvatskom narodu **»Kosci«**. Sjeverno od tog **štapa** nalazi se na lijevoj strani **Alfa** ili **Beteigeuze**, č. Betegez) prve veličine, a na desnoj **Gama** ili **Bellatriks**, koje zatvaraju gornji nepravilan četverokut u prsima Orionovim. Između Beteigeuze i Belatriksa nalazi se zvijezda **Lambda** s dvije male zvijezdice u glavi Oriona. Južno od **štapa** na lijevoj strani nalazi se **Kappa**, a na desnoj **Beta** ili **Rigel** prve veličine, koje zatvaraju donji četverokut u nogama Orionovim.

Srednje zvijezde u štapu tumačili su stari Indijanci plemena Čimi na sjevernoj peruanskoj obali u jednoj lijepoj priči kao nevaljanca, kojega su dvije dobre zvijezde sa strane uhvatile i držale u svojoj moći. Mjesec je izaslao obje krajne zvijezde da uhvate treću i da je predadu Lješinarima u Andama kao osvetnicima. Ti su lješinar prikazani sa četiri sjajne zvijezde u okolini štapa, koje doliječu na plijen.

A sada da vidimo što suvremena nauka kaže o zvijezdama, poimence o spomenutim zvijezdama u **Orionu**.

Zvijezda **Beteigeuze** na vrhu lijevo je prve veličine, crvenkaste boje. Daleko od nas 180 godina svjetlosti i predstavlja orijaško sunce u svom prvom razvitku. Opservatorij na Mount Wilsonu uspjelo je prvi put na 13. prosinca 1920., da izmjeri promjer ove zvijezde i nađeno je, da je po promjeru 280 puta veća od našega Sunca. Tako je ogromna, da bi se u nju moglo smjestiti više milijuna zvijezda veličine našega Sunca, pa da ipak preostane prostora. Ako bi naše Sunce smanjili i predstavili kao model od 14 cm promjera, i pored njega Zemlju veličine makova zrna, udaljenu od Sunca 15 metara, onda bi Beteigeuze bio velik 40 metara u promjeru. Kad bi se ova zvijezda približila nama u udaljenosti našega Sunca, zastrla bi nam svojom ogromnošću dvije trećine svoda nebeskoga, a naša bi Zemlja sa svim životom na njoj izgorjela kao slamka i nestalo bi je iz svemirskog prostora. Toliko je ta zvijezda ogromna spram našega Sunca i naše Zemljice.

Rigel (dolje desno) je zvijezda prve veličine plavo-bijele boje, izvanredne svjetlosti i ljepote. On je jedno od najudaljenijih vidljivih zvijezda, naime, od nas je daleko 540 godina svjetlosti ,a ipak nam sjaji tako žarkom svjetlošću.

Ovo je briljantno sunce u Orionu po svome sjaju jače 18.000 puta od našega Sunca, ali je i toliko puta strašnije po žaru svome, kada nam iz tolike dubine svemira šalje svjetlost toliko jaku i sjajnu.

Najzanimljiviji je kraj u Orionu prostor ispod pasa Orionova (Jakovljeva štapa), gdje se nalaze sasma nablizu tri male zvjezdice C, **Delta** i najniža **Jota**. Srednja zvijezda **Delta** za prosto je oko jedna zvijezda 3 veličine, nešto malo mutna, opkoljena nekakvom **maglom.**

Prostim okom vidi se samo najsvijetliji dio te **magle,** dok se drugi dijelovi, koji su slabije svjetlosti, vide samo u većim i u najvećim teleskopima. Daljina magle od nas iznosi približno 1000 god. svjetlosti.

Ova je Orionova magla po sjaju, veličini i obliku, pa onda po različnosti mnogih zvjezdica u njoj, jedan od najljepših objekata na čitavom nebu. Astronom **Bond** izmjerio je u njoj ne manje nego 956 zvjezdica i izdao o toj čudesnoj tvorbi čitavu knjigu. Ta je magla, masa usijana plina, golema tvorba prirode tolikih razmjera, da bi avion, koji bi neprestano letio 1000 km na sat trebao 60 milijuna godina, da prođe kroz tu tvorbu, na oko sićušnu maglicu!

Kad god nam se usred tihe tmine ponoćne u teleskopu pokaže ova nejasna, ali sjajna tajna nebeska, ne možemo se oteti nekom osjećaju začuđenja, nekom ushitu udivljenja! Osjećamo, kao da smo stupili u dodir s neznanim životom u onim svjetovima i u uzbuđenoj ti se duši sve više gubi osjećaj zemnoga života, sve, što je zemaljsko, gubi svoju vrijednost i nehotice ti padaju na um riječi irskih melodija: »Nema ništa sjajnijega od neba. I krila su slave varka i prolazna kao blijede boje rumeni večernje; cvjetovi se mladosti, ljepote i ljubavi otvaraju tek za grob; nema sjaja nad nebo«.

Iz katoličkoga svijeta

PAPINSKO ODLIKOVANJE »Pro Ecclesia et Pontifice« dobio je nedavno od sv. Oca Pija XII. Crnac Edgar Matthews, predsjednik Katoličkog udruženja pravnika u Sjedinjenim Državama. Matthews je obraćenik i bio je za vrijeme prošlog rata odlikovan od pokojnog predsjednika Roosevelta zbog hrabrosti u ratu.

BIVŠI JAPANSKI MINISTAR Keinosuke Led obratio se na katoličku vjeru četiri mjeseca prije svoje smrti. Obratio ga je vlastiti sin, katolički svećenik. Jedna od njegovih kćerki ušla je nedavno u jedan ženski samostan u Tokiu.

700 GODIŠNJICA SMRTI SV. KLARE, osnivateljice reda klarisa, proslavit će se slijedeće godine po cijelom svijetu. Međunarodno udruženje franjevačkih studija odobrilo je već široki program ove proslave. U Asizu će proslava započeti na Cvjetnicu i završit će na Božić. U mnogim zemljama bit će organiziran »Dan sv. Klare«.

FILM O PAPI PIJU X. uskoro će se završiti u Italiji. Naslov filma bit će: »Ljudi ne gledaju na nebo«. Papu Pija X. interpretirat će glumac Enrico Vidon, a kardinala Merry del Vala glumac Tullio Carminati.

U LISTU »CATHOLIC WORLD« u Sjedinjenim Državama izišao je početkom ove godine vrlo zanimljiv članak o glumcima i glumicama u filmskom gradu Holivudu. U ovom se članku nabrajaju imena glumaca i glumica, koji žive kršćanskim životom, a onda se nabrajaju svi dobri i vjerski filmovi, koji su izišli iz Holivuda.

O TEREZI NEUMANN vodila se početkom ove godine velika polemika u američkoj katoličkoj štampi. Edna Beyer branila je Terezu Neumann od prigovora druge američke spisateljice Hilde Graef. Svoj članak završila je riječima: »Nije do nas niti da sudimo niti da službeno proglasimo svetom ovu seljačku ženu neobična života, koja je privela na podnožje križa toliko duša. Ali svakako je naša dužnost, da je susrećemo sa simpatijama kršćanske ljubavi.« I jedna i druga spisateljica su po svom uvjerenju katolikinje.

OBRAĆENJA PO ULICAMA. Poznati propovijednik O'Brien (Brajn) propovijedao je u Sjedinjenim Državama mjesec dana po ulicama jedne župe. Rezultat propovijedi bilo je 18 obraćenika na Katoličku Crkvu.

KRIZA FRANCUSKOG KLERA. Nedavno je u Francuskoj izdao uvaženi kanonik F. Boulard knjigu o problemima francuskog klera u zadnjih pedeset godina. Ova je knjiga pobudila dosta pažnje, jer raspravlja o krizi, koja je zahvatila francuski kler. Iz statistika, koje donosi Boulard, vidi se, da broj klera u Francuskoj stalno opada i da to opadanje predstavlja ozbiljan problem osobito, ako se uzme u obzir činjenica, da je Francuska prešla krizu u opadanju pučanstva. Od 1901.—1940. godine bilo je tako na 1.000 mladića od 25.—29. godina 52'1 zaređenih klerika, između 1909.—1913. godine samo 30'6, a u 1934.—1935. godini ovaj se broj povećao na 49,5. Međutim za vrijeme prošlog rata broj svećeničkih zvanja opet je spao, da poslije rata tek neznatno poraste. Pogledamo li, kako stoje statistike u odnosu broja svećenika prema broju pučanstva, vidimo, da je i ovdje tendencija k stalnom opadanju. Godine 1904. bilo je u Francuskoj 56.201 svećenik, što znači 1.3 svećenika na 1.000 stanovnika, godine 1929.— 42.381 ili točno 1.4, a godine 1946. samo 39.371, što znači 0.97, to jest ni jedan svećenik na 1000 stanovnika.

Francuska je zemlja poznata po svom bujnom i šarolikom katoličkom životu, po svojim katoličkim svecima, književnicima i filozofima. No izgleda, da uza sve to među francuskom omladinom ima vrlo malo svećeničkih zvanja, što ozbiljno zabrinjuje sve katolike u svijetu.

TEOLOŠKE STUDIJE ZA LAIKE u Italiji pokrenuše zadnjih godina Franjevci Konventualci po većim gradovima Italije nastavljajući slavnu sedamstogodišnju tradiciju franjevačkog Reda. (U jednom takvom, u Firenci, studirao je također najveći teolog-laik, Dante Alighieri). Studij traje 4 godine, a predavači su mu isti redovnici uz pripomoć najučenijih pretstavnika svjetovnog i redovnog klera u dotičnim gradovima. Predaju se: dogmatika, moral, Sv. Pismo, crkvena povijest, patrologija, askeza, crkveno pravo, liturgija, filozofija, povijest filozofije, religije i teologije; pedagogija, medicina i religija, religija-znanost i umjetnost, arheologija i t. d. Svrha tih visokih instituta — naročito u današnje vrijeme progresivne apostazije od vjere viših univerzitetskih krugova, a preko njih i prostog naroda — jest: rasvijetliti umove svijetlom Objave i usmjeriti njihove duše putem Vjere te znanstvenim diskusijama razbistriti teže probleme i prividne poteškoće vjerskih Istina; učiniti od intelektualaca katolike svijesne ljepote, snage i veličine njihove vjere, da zatim budu spremniji razložno je braniti također »na znanstvenim diskusijama i u profanim univerzitetskim krugovima«, kako se izrazio i sadašnji Sv. Otac Papa u specijalnoj audijenciji delegatima Teoloških Studija za Laike. Jednom riječju, pružiti višim intelektualcima duboku vjersku spoznaju i osposobiti ih za osvjedočene i gorljive apostole, kršćanski kvasac religioznog i moralnog preporoda, čiji javni život vode ili će ga doskoro voditi.

FILM O PAPI BL. PIJU X. pripravlja se u Rimu. Umberto Scarpelli, direktor talijanskoga filma u potrazi za glumcem, koji bi igrao Pija X., obratio se poznatom francuskom katoličkom glumcu Pierreu Fresnayu, ali je taj otklonio zato, šta je već preuzeo obvezu da igra Martina Luthera u jednom francuskom filmu. Nato je preuzeo ulogu Andrew Finlay Dunn, engleski komentator Radija Vatikan iz Južne Rodezije, pukovnik u engleskoj VIII. Armiji za vrijeme rata, te je živio u Rimu nakon povlačenja njemačke vojske, baveći se umjetnošću i pisanjem. Upadljivo je sličan pokojnome Papi, kako tvrdi Scarpelli. Film je dobio odobrenje Sv. Stolice, a Mgr. Adone Terzariol imenovan je crkvenim superrevizorom snimanja. Scenarij je napisao prof. Eugenio Bacchio prikazujući čitav svećenički život Papin. Za »rekonstrukciju« konklava, na kojemu je Pijo X. izabran, sagrađen je potpun model Sikstinske kapelice sa 63 prijestolja za kardinale. Trošak je proračunan na kojih 115 hiljada engleskih funta.

NAJVEĆI KATOLIČKI SAMOSTAN na svijetu je u Niepokalanov (Grad Bezgrešne) u blizini Waršave. Pred sam rat, 1939. g., brojio je 785 redovnika, franjevaca konventualaca. »Grad« zauzima površinu od 28.000 čm. Tu su perivoji s umjetnim jezercima i 112 građevinskih objekata: ogromna crkva Bezgrešnoj Posrednici Milosti, samostan, tiskara, vlastita željeznička stanica, bolnica sa 100 kreveta, mala radio stanica, radionice i t. d. Sve poslove obavljaju sami redovnici: oni su diplomirani liječnici inžinjeri, mehaničari, elektrotehničari, autisti, željezničari kovači ... pa i vatrogasci! Po svršenom ratu okupilo se ponovo ali samo oko 300 redovnika. Mnogi su nasilno odvedeni u njemačke ili sovjetske logore; među kojima je bio i osnovatelj Niepokalanow-a, o. Maksimilijan Kolbe, koji je već 1941. u zloglasnom logoru Oswiecim herojstvom kršćanske ljubavi dao svoj život umjesto jednog zarobljenika oca obitelji koji bijaše osuđen na smrt glađu. Uza sve poslijeratne poteškoće ipak je obnovljen jedan od 7 mjesečnih listova, s mjesečnom tiražom od 670.000 primjeraka ali je kasnije odlukom vlade smanjen na samih 80.000 Prije rata izlazio je tu i najveći poljski dnevnik (i jedini kat. u Poljskoj). Ogromnu tiskaru s najmodernijim strojevima odnijeli su uglavnom Nijemci za vrijeme rata, a preostatak Sovjeti 1949. godine.

PRIMANJE U BOGOSLOVNO SJEMENIŠTE

Abiturijenti gimnazija i drugih srednjih škola, koji se žele posvetiti svećeničkom zvanju, neka predaju svoje molbe Rektoratu Bogoslovnog sjemeništa, Zagreb, Kaptol 29. U molbi treba navesti kratak curriculum vitae, te priložiti krsni list, potvrdu o krizmi te prijepis maturalne diplome, dotično zadnje školske svjedodžbe. Sve pobliže informacije mogu kandidati dobiti u Rektoratu sjemeništa.

GOVOR SV. OCA RIMSKIM ŽUPNICIMA I KORIZMENIM PROPOVJEDNICIMA

(Svršetak sa strane 3)

li vlastiti redovi ostaju čvrsti u susretu s iskvarenim oblicima života ili im naprotiv podliježu. Sv. Pavao je opominjao rađajuću se kršćansku zajednicu u Rimu: »Nemojte se izjednačiti s ovim svijetom, nego se promijenite obnovom mišljenja« što znači prema volji Božjoj i primjeru Krista. Mislimo o bitnim oblicima kršćanskog života i pitajmo se: Da li naši vjernici zaista mole? Da li je njihova privrženost molitvi i sv. Sakramentima dovoljna, da ih u olujnom vrtlogu modernih velikih gradova stalno održava u životu milosti? Je li njihovo poštovanje prema uzvišenoj Žrtvi Oltara takvo, da su pripravni na bilo koju žrtvu, da bi joj redovito prisustvovali? Da li je njihov bračni moral besprikoran i da li je njihov obiteljski život uzorno kršćanski? Da li oni bez ikakvog razlikovanja pripuštaju u svoje domove osobe, koje žive u moralno neredovitim prilikama, pomažući na taj način, naročito kod mladih generacija, pogibeljnu neosjećajnost, indiferentizam prema dobru i zlu? Je li i čistoća mladosti tako solidna, da sprečava njen pad u ponor? Pohađaju li kao djeca tako i odrasli poučavanje katekizma? Prošlo je pet godina, kako smo spomenuli muževe Katoličke Akcije, da suprotstave granitni stup prodirajućoj pokvarenosti na gospodarskom i društvenom životu. Kako se u Rimu taj front osjeća? Što se je učinilo, da se ukloni nemoguća suprotnost između pretjeranog luksusa i siromaštva, koje je za kulturni narod ponekad i sramotno, ali u svakom slučaju razdirajuće.

Mogli bismo nastaviti na dugo o ovom pitanju. Ali vi, dragi sinovi, znate, kako je teška dušobrižnička služba, koje je zadatak i briga, da se suprotstavi opadanju vjerskog života. Bez sumnje, ne mogu se odmah očekivati veliki uspjesi. Ali, potrebno je odmah uzeti posao u ruke i to sa svom snagom.

Ono, što Crkva nužno treba, to su vjernici i grupe vjernika svakog društvenog položaja, koji će, oslobođeni ropstva ljudskog obzira, usklađivati cijeli svoj život i svaku svoju djelatnost zapovijedima Božjim i zakonu Kristovu. A ovo usklađivanje redovito nije moguće nego onima, koji su već od mlade dobi navikli na odricanja i žrtve iz ljubavi prema Bogu.

Već smo spomenuli opomenu sv. Pavla. Sva njegova pisma odišu borbom protiv grijeha, stalnim naporom, da svoje kršćane oslobodi praznovjerja i pokvarenih običaja svijeta, koji ih je okruživao. U tim pismima čitamo i osjećamo, koliko je ta borba bila teška. Prođite u mislima crkvenu povijest prvih vjekova; a to je bila samo predigra. Crkva je slomila snagu poganstva, koje je pritiskivalo duše, ali ne u sjaju blistavih pobjeda, nego u suzama i u krvi; u molitvama, koje su zazivale Božju moć i milost, u strpljivom podnošenju neprijateljskih udaraca, u teškom ali ustrajnom radu punom pouzdanja.

Povijest se nastavlja i vi ste pozvani, da pišete njene najnovije stranice. Danas, kao i u prošlosti, Crkva je kvasac čovječanstva. Rad, koji Crkva od vas traži, ne dopušta ni udobnih popuštanja, ni odmora, ni primirja, nego neprestani napor, da se odgovori željama Kristovim, da se Njegov duh ostvari u životu vjernika. Neka se Gospodin udostoji podržati vaše napore i podijeliti vam snažnu vjeru nepokolebivu srčanost, bezuvjetni duh požrtvovnosti, dok mi u Njegovo ime i iz dubine svoga srca podjeljujemo svima vama, vašim suradnicima, vašim župljanima i slušaocima Naš Očinski Apostolski Blagoslov.

PROŠTENJE KOD MAJKE BOŽJE JERUZALEMSKE NA TRŠKOM VRHU

1. DUHOVSKO 31. V. i 1. VI., 2. PROŠTENJE POHOĐENJA MARIJINOG 6. VII. 3. MARGARETSKO 18. 19. i 20. VII. t.j. petak subota i nedjelja poslije sv. Margarete. 4. PROŠTENJE O BOŽJEM LICU 8. 9. i 10. VIII. 5. BARTOLOVSKO 30. i 31. VIII. t.j. subota i nedjelja poslije sv. Bartolomeja. 6. PROŠTENJE O MALOJ GOSPI 12. 13. i 14. IX. 7. ZAHVALNICA 26. X.

Župni ured u Krapini

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Franjo Grundler, kanonik Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 15. LIPNJA 1952. BROJ 21

»Misli Srca Njegova od koljena do koljena, da izbavi njihove duše od smrti i da ih nahrani u doba gladi« (Ps 32, 11. 10)

Iz Ulaza sv. Mise na blagdan presvetoga Srca Isusova.

POZIV LEVIJA

(MT 9,9; MARK 2,14; LUK 5,27)

Ljudi u Kafarnaumu i okolici nisu se nikako mogli dosta načuditi. To je čuđenje pobudio Isus iz Nazareta svojim govorima i čuđesima. Usto se još upravo sada dogodilo nešto nečuveno. Isus je nenadano ozdravio jednoga uzetoga, koji uopće nije mogao koračati. Ozdravljenik je sam nosio kući svoju nosiljku. To je bio čovjek, na koga su farizeji uzdignutim nosom pokazivali: »Evo grešnika, koga je Gospodin udario«. Isus mu je oprostio sve grijehe. O tom nema sumnje. To je Isus izričito rekao, A za to je imao i vlast. Jer, ako netko može nenadano ozdraviti nekoga od teške bolesti, onda je sigurno, da može i njegovu dušu ozdraviti. Tako su se razgovarali ljudi.

I do carinika Levija je doprla vijest o novom čudu. Levi nije bio nikakav svetac. Naprotiv! On je bio carinik. I time je rečeno sve. Carinik je naime iste vrijednosti kao javni grešnik. Zakon zapovijeda, da se daju prinosi Bogu i hramu. A izraelski carinici iznuđuju i svome rodu i svojim istovjercima poreze za strane, poganske vlastodršce. A to je sramota. A koliko toga teče i u njihove džepove. Zato su carinici više manje pokvarenjaci. Među takove je spadao i Levi. On je bio lakom za dobitkom. On je morao znati, da se primio nečasnog posla i zato je bio odbojan i prezira vrijedan pred svojim vjerskim istomišljenicima.

Dakle taj carinik Levi nije bio nikakav svetac. Ali je on imao u sebi poziv za sveca. On nije okorio u grijehu. Njegova je duša bila nemirna. A savjest mu je bila budna. On je u sebi nosio uvijek čežnju za dobrim. Otkada je vidio i čuo Isusa, izgubio je sav mir. A u njemu je prevladala čežnja za mirom. I ta je čežnja od jučer počivala na veseloj nadi. Ta Isus oprašta grijehe! Ljudi, koji su bili kod ozdravljenja hroma čovjeka, čuli su, da je On oprostio bolesniku svaku krivnju. Ne će li dakle Isus i njemu pomoći i osloboditi ga svake krivnje? Njegove su misli cijeli dan kod Mesije.

Spasitelj je blizu. Oko njega je narod. Ide uzduž jezera. I doskora se zaustavi na carinarnici. Ljudi podigoše oči. Nevjerojatno im je, da ovaj Isus ide u kuću carinikovu.

Isus se zaustavio na carinarnici i gleda duboko u oči Levijeve: »Tada pogleda Gospodin Levija«. Tako izvješćuju sva tri Evanđelista. To je bio pogled čist, pun dostojanstva i sile. To je bio pogled, koji je odstranio sve, što je nisko i nedostojno bilo u kojem kutu Levijeve duše, a uzdigao ono, što je dobro. To je bio pogled milosti, koji je privlačio i stvorio novoga čovjeka.

Prijateljski su poziv začule uši Levijeve: »Dođi, slijedi me!« Levi nije dugo krzmao. Novac i posao je za njega umro. Na stranu sa carinarničkom službom! Odsada on dušom i tijelom, srcem i osjećajem sluša Isusa. Veliku je dušu posjedovao Levi. To se mora priznati. Velik je bio u grijehu, no još veći u dobru.

Milost je Božja u prezrenom cariniku Leviju otkrila veliku dušu! Kako li je zahvalan taj Levi! Radosna je srca pozvao Isusa na gozbu. Ali su kod toga morali biti i njegovi dosadašnji prijatelji i drugovi. Levi ih pozna dobro. Oni su surovi i vode zle razgovore. Ali u duši su dobroćudni kao djeca. Oni su daleko od novca. Oni se ne ustručavaju dobro činiti. Levi, ili kako hoćemo sada da ga zovemo Matej, je apostol i evanđelista, ima tihu nakanu, da svoje prijatelje i drugove predobije za Krista.

Zamalo se našli na gozbi kod carinika: Isus, Apostoli, carinici, i grešnici. Više ih ne prepoznaješ. Zajedno su s Isusom oni, koji su bili izbačeni iz židovskog naroda; oni, koji nisu pokazivali nikakva zanimanja za Božji zakon, oni, u kojima je zlo slavilo svoje slavlje. Njih je dakle počastio Isus. Sputao je u njima divljaštvo i slobodnim učinio dobro. Oni su se osjećali sretnima u blizini Čista Spasitelja. Obuzela ih je želja, da postanu dobri.

Vani na ulici stoje ljudi i gledaju, što se dogodilo. Zlovoljno su to promatrali farizeji. Uhvatili su nekoje Apostole i glasno ih pitaju: »Što je ovo? Zar vaš Učitelj jede s carinicima i grešnicima?«

Spasitelj to čuje. Zar se u Njemu ne podiže srdžba, kao ono kasnije, kad je rekao svoj »jao« nad zmijskim leglom! O ti farizeji! Oni bi morali znati, da je Spasitelj došao kao učitelj bolesnih duša. To su im govorili i Zakon i Proroci. Ti se ljudi diče i hvale svojim poznavanjem Sv. Pisma. Oni hoće da Spasitelju zabrane da ide grešnicima. Zašto? Jesu li oni doista pobožni? Oni mole i poste i žrtve doprinose. Sve je to lijepo i dobro. Ali ljubavi nemaju. Ni milosrđa nemaju. Takvi su bili pred stoljećima, kad su morali u progonstvo. Tada im je već doviknuo Prorok (Os. 6,6) u ime Božje: »Milosrđe hoću, a ne žrtve paljenice«.

Oni su ostali isti, Ništa nisu naučili. Neumorno su prinosili žrtve, ali njihovo je srce ostalo kameno. Smatrali su se pravednima, svetima. Kao da svi ljudi nisu grešnici. pa i oni. Spasitelj je poslan grešnicima, a ne pravednima. Zato je On tražio grešnike, da ih farizeji ne pokore i ne učvrste u zlu.

Teške riječi piše njima Gospodin u knjizi života: »Zdravi ne trebaju liječnika, nego bolesni. Idite i učite ovo: Ja hoću milosrđe, a ne žrtvu. Jer ja nisam došao da zovem pravednike, nego grešnike«.

Žrtva je lijepa, plemenita, velika i časna, ali je veće milosrđe. Budi dobar prema subraći! Samo oni, koji na zemlji milosrđe vrše, postići će milosrđe u kraljevstvu Mesijinu.

Razmišljanje prije sv. Pričesti

U gorskoj kapelici na planinskom visu
srce se moje rastvorilo ko bijeli mirisni cvijet
u čežnji za Bogom i tiho je šaptalo:
Isuse moj, moj Bože, moj Kralju svet!

Dođi u moje srce malo, u mali duše stan.
i uzdigni je k sebi, Božanski Orle, uz smion lijet.
U svježini bisernog jutra Tvoje Te dijete moli,
Isuse moj, moj Bože, moj Kralju svet!

Okružiše me samrtne sjene u dolu napasti, grijeha-
mamio me je blistavim čarima varavom ljubavi svijet.
Tvoj lik mi jedini u duši sja, ja hrlila sam k Tebi,
Isuse moj, moj Bože, moj Kralju svet!

Strmina planinska izmorila mi mlada uda,
ranio me je drač i britki kam, već mišljah, da ću mrijet,
Ipak mi ljubav davaše snagu i život, da k Tebi prispjeh,
Isuse moj, moj Bože, moj Kralju svet!

Sa zlatne patene, Hostijo bijela, spusti se k meni
i siđi ko božanska rosa, oplemeni moga srca cvijet,
Tu ću Te ljubit, Tebi se vječno klanjat,
Isuse moj, moj Bože, moj Kralju svet!

Zašto ima učenjaka bezvjeraca

Historička je činjenica, da ima vrlo mnogo učenjaka, i to baš onih pravih, onih ozbiljnih, onih prokopnika, koji su vjerovali u Boga. Ali je također istina, da imade i takvih, koji ne će da vjeruju. Odakle to?

To je odatle, što su takovi učenjaci možda vješti u svojoj struci, ali u drugim područjima, a naročito u filozofiji su vrlo slabi. Posve ispravno rekao je veliki mislilac Pascal (Pensees 2.17): »Najveći dio zabluda potječe odatle, što se tko jednostrano drži jedne istine bez obzira na druge«. Baveći se naravnim izgube smisao za nadnaravno. Baveći se prirodom zaboravljaju posve filozofiju i znanost vjere. Dok su napredovali u svojoj struci, ostalo je njihovo vjersko znanje onakvo, kakvo je bilo u djetinjstvu. Što više, s vremenom se zaboravilo i ono.

Neki stoje na krivom stanovištu, da znanost prestaje ondje, gdje počima nadnaravno, nadprirodno. Zašto? Može li znanost biti u protimbi sa zdravim ljudskim razumom? Zdrav ljudski razum poznaje t. zv. zakon uzročnosti. Što više, svu spoznaju gradi na tom zakonu. Sve mora ima imati svoj uzrok. Dakle i ovaj svijet i njegovo uređenje mora imati svoj uzrok. Posljednji uzrok svijeta mora biti svakako izvan svijeta. Posljednji uzrok prirode mora da bude izvan prirode. I tako nas sam zdrav ljudski razum dovodi do nadprirodnoga, do nadnaravnoga. Neumoljivi zakon uzročnosti dovodi nas do spoznaje Boga.

FILIPINI spadaju među one katoličke zemlje, u kojima se osjeća velika nestašica svećenstva. Da bi se mladež uzdržala u poznavanju vjere, osnovano je u Filipinima Društvo svjetovnjaka-katekista. Ovo društvo ima svoje sjedište na katoličkom sveučilištu sv. Tome u Manili. Među ostalim u ovome društvu je organizirano i 1.000 studenata, koji poučavaju u katekizmu djecu pučkih škola.

U SJEDINJENIM DRŽAVAMA na temelju energičnog protesta nadbiskupa od Bostona msgr. Cushinga zatvorile su vlasti noćne lokale radi nećudorednih programa. Svim tim lokalima oduzeta je ujedno i svaka daljnja dozvola rada. U isto vrijeme donio je bostonski senator William Cocnan prijedlog zakona, po kojem bi se općenito zabranjivalo pod kaznom nastup na pozornici u nećudorednim kostimima.

I NEVOLJE SU OD BOGA

U svim stvarima i pojavama života treba da vidimo volju Božju da joj se podložimo. Uzmimo običnu pojavu vrijeme. Kakvogod vrijeme nastalo treba da budemo uvjereni, da baš takvo vrijeme sada Bog hoće. Zato vrućinu i zimu, kišu i tuču, buru oluju treba da mirno i dragovoljno primimo. Mjesto da budemo nestrpljivi i srditi, ako nam vrijeme ne pogoduje, treba da u takvim slučajevima pjevamo s tri mladića u ražarenoj peći: »Zima i vrućina, led i snijeg, munje i oblaci, neka slave Gospodina, neka Ga hvale i uzvisuju uvijeke«. Neživa priroda nesvijesno časti Boga time, kad se vlada po zakonima, koje je On stavio u nju, a mi treba da Ga svijesno rad svih tih zakona častimo. Često je vrijeme, koje nama ovaj čas nije prijatno, drugima dobro došlo. Ono mrsi naše račune, no pogoduje planovima naših bližnjih. Nemamo dakle šta da prigovaramo. U životu sv. Franje Saleškog ć tamo lijep primjer: Svetac je posjetio jednom neki samostan svoga reda i došao je kasno na veče, kad je već sve spavalo. Kucao je, ali dugo nije nitko čuo, i on je morao da stoji pred vratima u ljutoj zimi i žestokoj snježnoj mećavi. Napokon su iznutra čuli kucanje, otvorili su i počeli su se mnogo ispričavati, što ga kraj takova nevremena nijesu tako dugo pustili unutra. Sv. Franjo reče: »Bila mi je najslađa utjeha, kad sam pomislio, da dragi Bog šalje na mene gustu mećavu«.

Ovakvo podlaganje volji Božjoj Bogu se tako dopada, da On često daje u vremenitim stvarima svoj blagoslov. Neki pustinjaci iz prvih kršćanskih vremena pripovjedaju, da je jedan pobožni seljak radio polja jednako, kao i svi drugi seljaci, no polja su mu uvijek obilnije rodila nego drugima. Na pitanje susjeda odgovorio je: Ne čudite se bogatom rodu mojih polja: ja imam uvijek baš onakvo vrijeme, kakvo želim. Susjed se začude teme i zamole, ga, da im to potanje objasni. To je tako, reče seljak: ja nikad ne želim drugo vrijeme, nego ono, koje Bog hoće. I jer sve ono hoću, što se Njemu mili, to mi podjeljuje On bogatu žetvu.

Drugo, mi treba da u svim općim nedaćama, kugi, gladu, ratu, potresu, poplavi, gledamo volju Božju i pravdu Njegovu, i da Mu se u dubokoj poniznosti podvrgnemo. Ovakve opće nevolje mnogoga dovedu do temeljitog popravka, te čini pokoru i obraća se Bogu svim srcem svojim. Tako postaje zlo, koje nas stizava, prava milost i blagodat za nas, koju nam šalje neizmjerno milosrđe Božje.

Što se nas osobno tiče, valja da smo uvjereni i prožeti mišlju, da su nam sve vlasi na glavi izbrojene i da nijedna ne pada bez volje Božje. To znači, da nam se ni najmanja stvar ne događa, a da je Bog ne će ili ne dozvoljava. Zato se ne trebamo ni za vrijeme općih zala ništa bojati. Bog nas može u moru zala sačuvati netaknutima, kao što nas može staviti u najveću nevolju i onda, dok je sve oko nas mirno i sretno. Mi nemamo ništa drugo da činimo, nego jedino da na sebe zazivamo milost i milosrđe Boga svemogućega, a to ćemo najbolje i najsigurnije učiniti, ako svoju volju potpuno sjedinimo s voljom Njegovom. Zato budimo spremni primiti sve iz ruke Božje rado i veselo. Ovakvo raspoloženje osvaja Božje srce, te On odklanja od nas nevolje, ili ako nam ih je poslao, upisuje nam ih u veliku zaslugu za nebo. Povijest nam daje lijepi primjer za to. Atila, vođa Hunski, osvojio je već mnoge pokrajine i gradove u Francuskoj i poharao ih, i napokon došao do Trojea. Stanovnike grada uhvati strava. No sveti Lupus, biskup, nije očajavao. U čvrstom uvjerenju, da će ih Bog zaštititi, obuče se u svećenički ornat i noseć križ pođe Atili sa svećenstvom ususret. Došavši pred njega zapita ga: Tko si ti? Atila odgovori: Bič Božji! Nato reče sveti biskup: Biču Božji, dobro nam došao!, i zapovjedi, da se divljem osvajaču otvore gradska vrata. Kad su vrata bila otvorena, dogodilo se čudo: Bog, koji ravna srca ljudska po svojoj volji, ublaži i smekša divlje razbojnike tako, da su prošli kroz grad, a da nisu počinili nikom ni najmanju štetu. Atila je bio uistinu bič Božji za tadanju Europu, no nije bio za one, koji su ga takvim priznali i Bogu se u ruke predali.

NAVIKE

Kad ljudima nešto prigovaramo, često se zgovaraju: »To je moja navika, ja bez toga ne mogu biti. Moja je navika, da ujutro uzmem za zajutrak baš ovo. Moja je navika, da ispušim toliko i toliko cigareta. Da se tako i tako potpisujem. Da idem svaki dan na šetnju u to i to vrijeme. Tako i tako sam navikao od mladosti. Tako sam navikao da govorim. Da se tako oblačim. To i to pijem. To i to jedem. Tako živim i t. d.«

Naš cjeli redovni život jednoga dana kao da je sastavljen od lanca navika.

Što je dakle navika? Obično se kaže- Navika nastaje čestim ponavljanjem stalnoga načina djelovanja ili se takvim ponavljanjem rađa raspoloženje, da lako i spretno činimo neki posao ili obavljamo neki čin. Ali navika može biti i posljedica teškoće i smetnje u našim sjetilima, tjelesnim organima i udovima, pa se podavamo zakonu tromosti i nepokretljivosti i tako postajemo skloni, da ponavljamo neke čine. I njihovim se posredovanjem i naš duh njima prilagođuje i podlaže zakonu tromosti i nepokretljivosti. Navika može zahvatiti misli, riječi i djela, dapače i naše osjećaje i nazore. Navika je to jača i njezino djelovanje to uspješnije, dapače postaje i mehaničko što se češće ponavlja.

Moć navike je tako velika, da ona postaje druga narav. Ona zavlada sasvim čovjekom, ako se proti njoj ne bori i ne nadvladava je. Navike ovise također o nasljedstvu, o odgoju, o vanjskim okolnostima kao što su klima, običaji, stalež, imetak. One na tom temelju u nama rastu i stvaraju našu vanjsku pojavu i obilježje u cjelokupnom životnom djelovanju i nastupu. Drugim riječima, one čine naš individualitet. Po njima gotovo svaki čovjek ima više manje jaki izražaj svoje narodnosti, svoje obitelji, svoga staleža, a usto i svoj lik, koji isključivo samo njemu pripada i po njemu se on poznaje. U ovom širem smislu imade svaki čovjek svoje navike.

No nad navike treba da se izdigne sloboda duše. Nikada ne smijemo dopustiti, da navike tako s nama ovladaju, da smo izgubili upravu svoga životnoga brodića, jer bi tada osujetili našu težnju za savršenstvom i za našim višim ciljem, koji stoji u tom, da postanemo Bogu slični prema našem uzoru Isusu Kristu.

Zle navike su najveći neprijatelj čovjeku. One su kao moljci i insekti (zareznici), koji u najskrovitijim rupama stanuju i množe se i onda razaraju svoga stanodavca, ako se on odlučnom voljom ne usprotivi grijehu i milošću Božjom ne progoni neprijatelja.

Dobre su navike najbolji prijatelj čovjeka. One su stražari i podupiratelji njegovih kreposti, jer prate pojedine njegove čine i olakšavaju ih. One mu stvaraju najbolji način života. Doprinose mu da bude umjeren, točan, štedljiv, da dobro iskorišćuje vrijeme i svoje prirodne sposobnosti. One ga čine ljubaznim i dostojnim ljubavi, pažljivim, čednim i uslužnim. Dobre navike daju čovjekovoj vanjštini dobar i čvrsti lik, zaokružuju njegovu osobnost, a odstranjuju sve što je grubo i uglato.

Najveći broj naših navika nije ni dobar ni znao, nego ravnodušan za kreposni život. Tek ozbiljna čežnja za krepošću i savršenstvom oplemenjuje ih i čini lijepima i privlačivima. A takve onda daju našoj ličnosti izvjestan izražaj, koji se izvana pokazuje u cijelom našem držanju i kretanju. U protivnom slučaju navike mogu biti najveća zapreka da se odstrane izvjesne značajne pogreške, koje u sebi one kriju i jačaju.

Roditelji moraju osobitu brigu posvećivati tomu, da si djeca od najranije mladosti, prije nego stupe u život prisvoje bogatstvo dobrih navika, a istodobno da mudro guše u njima klice zlih navika. U tom i stoji srž (bit) cijeloga uzgoja. Poslije pak u kasnijem životu sveukupna naša kršćanska čežnja za savršenstvom stoji u borbi proti zlim navikama, a u njegovanju dobrih. Zle navike nastaju ponajviše zbog zlih primjera. A isto tako se dobrim primjerom stiču, prisvajaju i učvršćuju dobre navike.

Naš najveći i najsavršeniji uzor i primjer jest Isus Krist. On je vršio u svom presvetom čovječanstvu sve potrebne i dobre životne navike. I nizao ih u neprekidnom redu divnih kreposnih čina. I tako nam je dao primjer i uzor potpune savršenosti. Taj primjer treba da slijedimo i prema njemu uređujemo svoj život. Onda ćemo biti pravi kršćani i dostojni, da jednom budemo nagrađeni vječnom nebeskom slavom.

U INDIJI je povodom jedne promocije na državnom sveučilištu u Kalkuti guverner države Bihara tražio, da se na sveučilištu uvede vjerska nastava.

Zlatno doba čovječanstva

Prvi se čovjek probudio na život na svemoćni dah Boga Stvoritelja. Kakvu je ulogu i kakvu je sudbinu Bog na početku zamislio o čovjeku u svjetskom nacrtu.

Sve, što Bog čini, bogato je smislom, pa i ako nam se na prvi pogled čini čudnim. Neka nam kaže muž, kojemu je Bog dozvolio da duboko pogleda u njegove misli, zašto je žena stvorena od rebra muževljeva, naime učeni sv. Toma Akvinski. Bog je htio da svi ljudi bez izuzetka vuku svoje tjelesno podrijetlo od Adama i da tako Adam bude praotac cijeloga ljudskoga roda. Drugo, Bog nas je htio poučiti da muž i žena kao bračni drugovi imaju živjeti zajedno u takvoj slozi i vjernosti, kao da bi bili jedno tijelo i jedna duša. Treće: Bog nije Evu učinio iz bilo kojega sastavnoga dijela glave, nego iz rebra Adamova: žena ne smije gospodariti mužu, nego mu biti podložna, t. j. slušati ga u svemu, što je pravo i pošteno; ali je nije učinio ni iz noge Adamove: Adam ne smije s njom postupati kao s ropkinjom. Žena ne smije biti ni gospodarica ni službenica muža: ona mu ima biti životna drugarica, žena je druge vrijednosti nego muškarac, ali ne manje vrijedna. Dakako ona nije nikakav predmet obožavanja. K tome pridolazi i četvrti razlog, koji navodi sv. Augustin: kao što je Eva proizašla iz boka Adamova, dok je spavao, tako je imala i Crkva proisteći iz boka nebeskoga Adama Isusa Krista — kadno Mu je šiljak koplja između dvaju rebara prodro u Srce i otvorio ga.

Eva je iskusila Božju ljubav i bila slika i prilika Božja u istoj mjeri kao i Adam; primila je besmrtnu dušu kao i Adam; bila je Božje dijete po posvetnoj milosti kao i Adam. Kao što vrijedi o Adamu tako isto vrijedi i o Evi riječ Psalma, da je samo malo niža od Anđela. Povrh toga podijelio im je Bog s milošću posvetnom još posebne darove, kao dar za rođendan: bistrinu razuma, koja nadilazi narav, tako da su mogli baciti pogled u budućnost i u nadnarav, i njihov sud nije bio podložan mnogostrukim varkama i pometnjama, od kojih mi često trpimo. Zatim jakost volje, koja nije ništa znala za mnogostruke zapreke i smetnje, koje naše htijenje silom tjeraju na krive puteve: oni nisu ništa znali o rascjepu u duši, koji nas čini da kukamo: »Sad nam je u srcu kao u crkvi, a sad se u nama pjeni kao sok u lozi«. Pored svega toga Adam i Eva imali su uživati radosti raja, od kojih je bila najveća smjeti družiti se s Bogom kao što se dijete druži sa svojim ocem. Sv. Augustin opisuje u svom djelu »De civitate Dei« (14, 26) život prvoga čovjeka oduševljenim riječima: »Bila je hrana spremna, da ne ogladni; piće, da ne ožedni, stablo života, da ga starost ne istroši. Nikakve slabosti nije bilo u njegovu tijelu niti je ona prouzrokovala njegovoj duši takovu težinu. Iznutra mu se nije trebalo bojati nikakve bolesti niti izvana boli. Dapače je njegovo tijelo cvjetalo najvišim zdravljem; u njegovoj je duši bio potpuni mir i veselje... Tijelo i duša stajahu u najurednijem skladu.... Živio je kao stvoren dobar od dobroga, jer se je u Bogu radovao«.

To je bilo zlatno doba roda ljudskoga. I to zlatno doba nije imalo nikada svršiti: ni za Adama ni za Evu ni za njihove potomke. Jer k darovima ljubeznoga Stvoritelja spadala je i besmrtnost (Mudr. 2. 23). Poslije života puna uživanja u raju zemaljskome imao je čovjek, a da ne kuša smrti, biti prenesen u nebeski raj. Tako je neizrecivo dobri Bog bio naumio s čovjekom.

Ljubav prema Isusu

Isusov život na zemlji, Njegova nauka i žrtva su veliki poklon čovječanstvu, da nikada ne možemo uzvratiti ovakav dar svojim uzdarjem. Ali Spasitelj i ne traži od nas, što mi u svojoj neznatnosti ne možemo pokloniti. On, koji je Ljubav u svojoj neizmjernosti, želi samo, da svojom ljubavlju odgovorimo na Njegov poziv svijetu, dočekamo i primimo poslanstvo Istine, koje nam On donosi. Zato je kazao svojim učenicima: »Ako tko ljubi mene, držat će riječ moju i Otac moj ljubit će njega, i k njemu ćemo doći, i u njega ćemo se nastaniti«.

Ljubiti Isusa znači ljubiti sve ono, što nam je On ostavio kao zakon za naš život. Znači: ljubiti Njega i u svakome našemu bratu, u svakome sirotanu, pa štaviše, ne samo u prijatelju, već i u neprijatelju. Ovakva ljubav traži od nas, da se pomirimo s gorkim iskušenjima i s križevima, koji savijaju naša ramena. Ovakva ljubav traži našu vjernost Spasitelju i onda, kada ovakva vjernost donosi pregaranja i muku. Ukratko: potrebno je da upoznamo veliku cijenu mira i spasenja kroz boli i borbe sa samima sobom i sa svojim sklonostima. Potrebno je da znamo, kakvo je naše određenje u svijetu, koje nas vodi, od rođenja do smrti, golgotskom stazom k svijetlim vrhuncima uskrsnuća u vječnosti.

Sjećajmo se Isusovih riječi. Samo onda, budemo li Njega slušali i slijedili, primit ćemo najviši blagoslov: svoje sjedinjenje s Njime zauvijek.

NASTRADALIM OD POPLAVE rijeke Poa u Italiji pružili su iz inozemstva najveću pomoć katolici. Oni su se odazvali pozivu sv. Oca. Tako su belgijski katolici poslali 60 vagona hrane i odjeće: francuska katolička organizacija »Secour catholique« odjeće; kardinal Innitzer iz Austrije poslao je 100.000 šilinga i ponudu za primanje 800 djece na prehranu; američki katolici poslali su 100.000 tona odjeće i 200.000 pomoći u novcu; švicarski katolici 2 milijuna lira i t. d.

KUĆA IMA JEDNU POGREŠKU. Gerard, brat znamenitog Tome Kempenca, pisca »Nasljeduj Krista«, sagradio si je novu kuću, te je pozvao k sebi pobožnog Tomu, da je pogleda. Pošto ju je Toma razgledao, reče svome bratu: »Ova je kuća sasvim lijepa, ima ali samo jednu pogrešku«. Začuđen zapita brat: »Kakovu pogrešku ima kuća?« Toma mu odgovori: »Pogreška je u tome, što imade vrata.« Na to mu reče brat: »Vrata ne mogu biti pogreška.« Na to mu reče Toma: »Naravno, jer kroz ta vrata jednom će tebe iznijeti.« Ovo sjećanje na smrt spasonosno je djelovalo na brata. Od toga vremena bio je revan u dobrim djelima, da si osigura vječno blaženstvo.

Dragi kršćanine! Ne bi ni tebi škodilo, kada bi, kad uđeš ili izađeš iz svoje sobe ili stana, sebi govorio: »Kroz ova vrata mene će možda jednom mrtva iznijeti.« Na žalost, većina ljudi ne će ništa da znadu o takvim mislima. A baš su te pomisli vrlo korisne; jer sv. Pismo kaže: »Misli često na posljednje stvari i ne ćeš do vijeka sagriješiti« (Sir. 7, 40).

Dva vjenčanja

Prva nevjesta bilježi: — Krasan dan sav u sjaju sunca i mirisa rascvalih grana. Voljela bih, da je sumoran — ja nemam bijelog vijenca niti od cvijeća mirte ni jasmina. Ja ne mogu ovjenčati čelo svoje tom djevičanskom krunom čistih vjerenica, jer sve, kada bih samo ja sama znala za mučnu tajnu moju, ne bih se, kiteći mogla narugati samoj sebi.

Bliži se čas moj, čas vjenčanja moga, ali ne i moje svečanosti i radosti. Doći će vjerenik, i znam ne će se zadiviti jer breme je moga života otežalo i ispremiješalo crte moga lica, razvuklo moje usne i osmjeh mi nije više čaroban smiješak djevičanske vjerenice.

Došao je vjerenik po vjerenicu svoju. U njegovu pogledu bljesnula je samilost i osmjeh kao da je bio sumoran, a kretnja, kojom mi je pružio ruku, da me povede pred oltar, kao da mi govori: eto moram, moram te uzeti.

Kako to boli.

Ali ne, ne ću dalje bilježiti, ne ću obnavljati muke svoje jednog izgubljenog divnog dana i poremećene sreće mog života.

Druga nevjesta se sjeća: — Krasnog li sunčanog dana, sve je mirisalo od cvijeća rascvalih jabuka. Srce mi ustreptalo od uzbuđenja i radosti, što se bliži čas moje svečanosti, mog vjenčanja.

Doći će skoro vjerenik moj, kako ću ga milije dočekati, neka bijeli vijenac od jasminova cvijeta prospe miris na moj veo i pomiješa se s radošću mojom.

Došao je vjerenik po vjerenicu svoju i s udivljenjem se zagledao u nju. — Kako si krasna, šaptao mi, ljiljane moj, sva ti duša miriše ljepotom Tvoje nevinosti.

Kada smo prilazili oltaru, tiho mi reče: »Hvala ti, da si mi sačuvala čar toga časa, radost tog prelijepog dana, u koji ću te kao nedirnuti snježno bijeli cvijet povesti, da mi ljepotom svoje duše uljepšavaš i usrećiš moj život.

Ne, ja ne ću zaboraviti moje radosti s tih riječi i tog divnog dana moje svečanosti, mog vjenčanja.

»Hvala i Tebi, dragi moj, za radost tu, za sreću nedirnutu, koju smo sačuvali za naš novi život«.

PODLISTAK

PRED SVETOHRANIŠTEM

Često sam prolazio pokraj jedne crkvice i nikada nisam smatrao zgodnim, da se malo navratim u nju. Svaki put sam osjećao u duši kao da me netko zove tihim, ali nježnim glasom:

— Dođi, odmori se!

No uvijek sam bio odviše zaposlen i uvijek mi se nekamo žurilo. Tako sam odbijao taj ljubezni, čudnovati poziv i ušutkivao blagi, tajnoviti glas. On se ipak ponovno i ponovno javljao u mojoj duši.

Jednog sam dana vraćajući se kući umoran i uvrijeđen od svog prijatelja opet prolazio ispred te crkvice. Ovaj put kao da je tajnoviti glas imao neku neobičnu privlačnu snagu:

— Dođi, odmori se!

Nisam se mogao oprijeti. Ušao sam u polutamnu, skromnu crkvicu i sjeo u jednu od posljednjih klupa. U prvi čas ne vidjeh ništa, tek malo crveno svijetlo, što je neumorno titrajući sjalo pred glavnim oltarom. Ono je privuklo moju pažnju, te sam preko svog običaja upravio pogled prema malim vratašcima svetohraništa. Znao sam, da se iza njih nalazi zlatni kalež s posvećenim Hostijama, ali nisam bio svijestan duboke tajne o prisutnosti Onoga, koji se u njima krije. Dolazio sam dođuše svake nedjelje u Crkvu onako iz običaja, i sve je u crkvi za mene bilo svakidašnje i obično. Ništa privlačiva. Poznavao sam do sitnice sve oltare, slike i kipove, jer sam ih često promatrao procjenjujući njihovu umjetničku vrijednost. Dublje u njihovo značenje nisam zalazio. No ovaj puta kao da je progovorila mala svjetiljka vječnoga svijetla:

— Dan i noć tu bdijem na straži osamljena, sama. Rijetki prolaznici uđu, na čas kleknu u klupu, gdje ti sada sjediš, pomole se i izađu, a u crkvi opet zavlada tišina. Mjesto ljudskih srdaca ja polako izgaram pred ovim šatorom ljubavi, u kojem stanuje Srce probodeno zbog ljudskih grijeha. Umjesto riječi pokajanja i ljubavi, u ovu tihu polutamu s uličnom vrevom dopiru odjeci pogrda i psovki ojađenih duša. Ona ne čuju onaj blagi glas, koji već 19 stoljeća zove:

— Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti!

Nešto se pokrenulo u meni. Odjednom osjetih, da klečim — — —:

— On — — On je zatvoren ovdje! Sužanj neizmjerne ljubavi! Tu stanuje ono probodeno Srce, koje ljude beskrajno ljubi. To Srce je mene toliko puta tiho i nježno, ali uzalud zvalo — — — Oprosti mi, Sužnju ranjena Srca, što čamiš u tome tamnome stanu, iza ovih malih vratiju na oltaru — — —

Doskora je nestalo svakog umora i kao da je dio onoga svetoga mira zavladao i mojom dušom. Čitava crkvica kao da je promijenila svoje lice, a malo titravo svijetlo planulo je jačim plamenom — — —

Sutradan sam prijazno stisnuo prijatelju ruku, koji me je iznenađen čudno pogledao. Od tog sam se dana navraćao u crkvicu ali više nije govorilo vječno svijetlo, jer moja je duša imala toliko toga da rekne Sužnju tajnovite ljubavi na oltaru. Ona je konačno pronašla skrivenoga Boga — — —

Možda je i tvoje srce ranjeno nemirom, te besciljno lutaš uličnom vrevom tražeći mira? — Vjeruj mi, ne ćeš ga naći tamo, gdje ga tražiš, jer ljudske riječi su preslabe, a da bi nemirno srce mogle darovati trajnim mirom. Pođi u bilo koju, pa i najzabitniju crkvicu, gdje pred svetohraništem plamsa žižak vječnoga svijetla. Tamo ćeš naći Srce, koje je prepuno ljubavi i razumijevanja za sve ljudske patnje i nevolje. Tamo ćeš u svetoj tišini pred svetohraništem osjetiti onaj mir, što struji kroz duboku ranu iz Božanskog Srca skrivenoga Sužnja neizmjerne Ljubavi.

II. NEDJELJA PO DUHOVIMA

15. VI. 1952.

U današnjem sv. Evanđelju čitamo priču Isusovu (Luka 14, 16—24), kako je neki čovjek priredio veliku večeru i pozvao mnoge. Uzvanici su se skanjivali da dođu: jedan je kupio zaselak i mora da ga ogleda, drugi je kupio pet jarama volova, a treći se oženio, pa ne može doći. Domaćin se radi toga razjadio, te je poslao sluge, da pozovu s trgova i ulica siromahe i slabe i slijepe i hrome. A kad su svi ti došli, bilo je još mjesta. Tada gospodar odredi, da se prisile da dođu oni s puteva i između ograda, i tako se napuni kuća. Gospodar doda: Kažem Vam, da nijedan od onih, koji su bili pozvani, ne će okusiti večere moje.

1. Neki je čovjek priredio veliku večeru. To je velika euharistijska gozba, a velika je zato, što joj se stol prostire kroz sve krajeve svijeta, gdje ima kršćana, i što je prostrt već kroz skoro 20 vijekova. Hrana na taj stol dolazi s neba. »Ja sam kruh živi, koji siđoh s neba«. Domaćin i hrana je sam Gospodin Isus Krist, a uzvanici smo mi svi. Kako smo sretni, da smo pozvani ovakvom stolu, gdje nam žedne i gladne duše naše dobivaju snagu za vječni život. Mislim li ja često na tu sreću, na kojoj bi nam, kad bi mogli, i Anđeli zavidjeli?

2. Velika je večera i slava u nebu. Velika je zato, jer se u njoj uživa neizrecivo blaženstvo i jer će trajati uvijeke. Na toj se večeri već nalaze Anđeli i Sveci, a na nju su pozvani i svi ljudi, koji živu na zemlji, a među njima i ja. Da li sam se odazvao velikom Domaćinu i da li se spremam, da dostojan budem stupiti među Anđele i Svece? Najbolje ću se pripraviti, ako već ovdje na zemlji pristupam često k stolu Gospodnjem, zalogu buduće slave. Nastojat ću, da provodim život dostojan Gospodina, da rado dođe k meni u sv. Pričesti i da me vodi preko uskrsnuća u život vječni.

8. I počnu se izgovarati. Tko su to bili? To su bili oni. koji su se okružili zemaljskim brigama i bogatstvom kao trnjem i korovom. Da nisu imali vremena ni volje da misle na nebeske stvari. A ne maju za onu: Teško bogatima... Lakše će deva proći kroz iglene uši... Blago siromašnima duhom.... Spadam li ja među takve? Jesam li povezao dušu svoju za bogatstvo, koje možda imam, ili ako ga nemam, hlepim li i letim za njim tako, te nemam vremena misliti na nebesku gozbu? Držat ću se odsad Gospodinove upute: Nemojte se previše brinuti, što ćete jesti i što ćete piti i u što ćete se odjenuti, jer Gospodin zna, da vam sve to treba. Iskat ću najprije kraljevstvo nebesko i pravdu njegovu, i vjerujem, da će mi se sve ono dodati.

4. Dovedite ovamo siromahe i slabe i slijepe i hrome. To su poganski narodi, koje Gospodin zove preko misionara na svoju gozbu u svoju Crkvu. Povijest dokazuje, kad su se u krilu Crkve dogodili odpadi, Gospodin je nadoknadio pristupom mnogih pogana u Crkvu. I danas svake godine pristupa u Crkvu i prima Kristovu vjeru na stotine hiljada novih ljudi po svemu svijetu, i tako se obnavlja kraljevstvo Kristovo. »Ni vrata paklena ne će je nadvladati«.

Sv. MARGARETA

Rođena je g. 1046. u Ugarskoj. Tada su bila burna vremena. Njezin djed Edmund II. bio je engleski kralj. Kad je bio izdajnički ubijen, zavladao je zemljom danski kralj Kanut. On se htio riješiti Edmundovih sinova Edmunda i Eduarda i poslao ih svom rođaku švedskom kralju Olafu, da ih on dade smaknuti. Olaf je baš tada prigrlio kršćanstvo. Zato nije htio učiniti taj zločin nego je poslao djecu na dvor kralja sv. Stjepana u Ugarsku. Tu je Eduard oženio princesu Agatu i s njom imao troje djece: Kristinu, koja je postala redovnicom, Margaretu, buduću Sveticu i škotsku kraljicu, i Edgarda.

Kad je u Engleskoj zavladao kralj sv. Eduard III. Ispovijedalac, pozvao je on iz Ugarske Eduarda s obitelju. Eduard je umro u Londonu i sahranjen u crkvi sv. Pavla. Po smrti sv. Eduarda III. zavladao je Engleskom Vilim Osvojitelj. Eduardov sin Edgard pobjegao je sa svojom majkom Agatom i sa sestrama u Škotsku. Primio ih je škotski kralj Malkolm III. On je bio još mlad, kada je zloglasni Makbet ubio njegova oca kralja Dunkana i sam se zakraljio. Malkolm je jedva pobjegao u Englesku kralju sv. Eduardu III. S njegovom pomoću Malkolm je svrgao Makbeta. I sada je sa zahvalnošću primio izbjeglice.

Malkolm III. uzeo je za ženu Margaretu i ona je bila g. 1070. okrunjena kao škotska kraljica. Na spomen vjenčanja sagradila je kraljica velebnu crkvu Presv. Trojstva. Kralj je bio plemenita srca, a pod utjecajem kraljičinim provodio je uzoran kršćanski život. U Škotskoj su bile osnovane mnoge biskupije i župe, dovedeni redovnici, procvala liturgija, obnovljen kršćanski život u narodu i u kleru.

Sv. Margareta je imala šest sinova i dvije kćeri. Od njih su David i Edit ili Matilda proglašeni svetima, a i svi drugi su se odlikovali svetošću. Sve je to bio plod majčina odgoja.

Među svim krepostima Svetičinim najviše je odsijevala neograničena ljubav prema siromasima. Svaki dan prije svoga ručka ona je sama posluživala devetero siročadi i 24 starca u svom dvoru. Katkad je tu bilo i do 300 siromaka. Kralj i kraljica davali su im milostinju klečeći, odajući tako svoje poštovanje prema Spasitelju, kojega su u živoj vjeri gledali u ovim siromasima. Kad je kraljica izašla iz svoje bogomolje, oprala je svaki dan noge šestorici siromaha i dala im milostinju. Često je posjećivala bolnice i njegovala bolesnike. Brinula se osobito za zarobljenike i za izbjeglice.

Pod konac života teško je oboljela na želucu. Ležala je šest mjeseci. Par dana prije njezine smrti izdajnički je poginuo njezin muž s najstarijim sinom u bitci. Kad je to Svetica čula, uzdahnula je: »Gospodine Isuse Kriste, koji si po volji Oca i uz sudjelovanje Duha Svetoga oživio svijet umirući za nj, oslobodi i mene!« To su joj bile zadnje riječi. Umrla je 16. studenoga 1093. Papa Inocent IV. proglasio ju je svetom, 12. lipnja 1250. Sveta Kraljica je zaštitnica Škotske. Zanimljivo je, da i u Hrvatskoj ima nekoliko vrlo starih župnih crkava u čast sv. Margarete, koje potječu vjerojatno iz vremena Svetičine kanonizacije. Tada je Hrvatska bila usko povezana s Ugarskom, gdje se Svetica rodila. Mrtvi ostaci kralja Malkolma i sv. Margarete bili su poslije preneseni u dvorac Eskorial u Španjolskoj. Svetičina knjiga Evanđelja čuva se i sada u biblioteci u Oksfordu. Crkva slavi njezin spomen na 10. lipnja, a u Škotskoj 16. studenoga.

Iz Poslanice američkih biskupa

Katolički Biskupi Sjedinjenih Američkih Država održali su od 14. do 19. studenoga 1951. svoju konferenciju u Washingtonu. S ove konferencije oni su uputili američkom narodu poslanicu, u kojoj se, između ostaloga, kaže:

»Uzbudljivo uspoređenje postoji između stanja naših dana i onog Rimskog Carstva prije 1.500 godina. Problemi Rimskog Carstva potpuno sliče onima, koje mi sada sa žalošću konstatiramo: s jedne strane barbarstvo a s druge strane moralna pokvarenost. Uspoređujući ove probleme nameće se pitanje: za koje su se stvari zanimali ljudi onog vremena? Sv. Augustin, koji je živio u ono doba, daje nam u jednom svome spisu odgovor: »Njih nije smetala moralna dekadencija Carstva. Sve ono, što su tražili, bilo je: sigurnost i prosperitet. Oni su govorili: Ono, što nas zanima, je to, da svaki od nas može uvećati svoje bogatstvo tako, da može uvijek više trošiti i da može lakše sebi podložiti one, koji su siromašni i slabi. Neka zakoni štite pravo svojine, a neka se ne brinu za ljudski moral... Neka bude raskošnih banketa, na kojima se može zabavljati, piti i orgijati, te neka svatko može rasipati svoje bogatstvo onako, kako mu se sviđi i kako može. Buka plesa neka se svuda ori, a kazališta neka budu mjesta raskošnih zabava... Onaj čovjek, kojemu se sve ovo ne sviđa, neka se smatra društvenim neprijateljem.« — Nema li u svemu ovome nešto suvremenog? Nije li možda veliki dio našega društva zadojen ovakvim idejama; ne čine li ili ne govore stvari vrlo slične ovima mnogi u našem društvu? Trijezni građani sa zebnjom promatraju ovakvo ponašanje, svijesni, da uskoro može zazvoniti zvono svima nama i civilizaciji.

Naše mladiće smo slali s vojničkim ekspedicijama u daleke krajeve, da bi pravda i sloboda ostali živi na ovome svijetu; u isto vrijeme mi smo u domovini lišeni temelja pravde i korijena slobode. Ne će biti dobro, ako i dalje nastavimo ovim putem.

Pouke povijesti su očite onima, koji imaju otvorene oči. Rimsko se je carstvo srušilo u temeljima, a moralna pokvarenost je bila glavni uzrok njegove propasti i njegova nestanka. Ista sudbina čeka i nas, ako se ne probudimo pred opasnošću, koja nam prijeti iz nutrine samih naših kuća. Vlast nad materijalnim dobrima ne će nam ništa pomoći, ako izgubimo vlast nad samima sobom.

Vlast nad samima sobom je prvotni temelj morala. Prirodna funkcija morala je uređenje našega života u odnosu prema drugim bićima tako, da možemo postići našu pravu svrhu. Dakle, temeljno pitanje, s kojim se moramo uhvatiti u koštac, je isključivo pitanje morala.

Moralnost sadrži ispravno i pomno postavljanje triju odnosa: odnosa čovjeka prema Bogu, odnosa čovjeka prema samom sebi i odnosa čovjeka prema svome bližnjemu. Ovi su odnosi tako tijesno među sobom povezani, da povreda jednog znači ujedno povredu cjelokupnog moralnog reda.

Po svojoj naravi čovjek je stvorenje podložno svome Stvoritelju, pred kojim odgovara za svoja djela. Prisvajajući prerogative Stvoritelja, utvrđujući svoj način ponašanja i postavljajući sebe za mjeru svih stvari, čovjek, radi svojih egoističnih ciljeva traži, da bude nešto drugo. Ova ohola ludost sama po sebi unosi nesklad u čovječji život i duboko utječu na čitav moralni red. Podložnost varljivosti i pogreškama je prije nego savršenstvo karakteristika čovjeka, jer čovjek ne posjeduje u sebi moć savršenstva. Jedino u svojstvima Božjim čovjek može naći i savršenstvo.

Volja Božja je radi toga mjera svih stvari. Prema volji Božjoj treba mjeriti sva ljudska djela. Ono, što se slaže s voljom Božjom, to će biti pravo, a ono, što joj se protivi, pogrešno. Ovo je važno pravilo kontrole moralnog reda. Dok čovjek ne prizna ovo pravilo i ne živi po njemu, ne može postići onaj prosperitet života, koji mu je Bog odredio.

Prva u redu važnosti je istina o postojanju osobnog, sveznajućeg i svemogućeg Boga, vječnog izvora, od kojega sve stvari dobivaju svoj bitak. Zatim dolazi istina o duhovnoj i besmrtnoj naravi ljudske duše, istina o slobodi, odgovornosti i dužnosti čovjeka, da poštuje i da se pokorava Bogu i sve ostale istine koje nazivamo vjerom.

Iz ove istine, da je čovjek kao stvor Božji razuman, slobodan i odgovoran, određen za vječni život, izvire dostojanstvo čovječje osobe i bitna jednakost među ljudima.

Proučavajući dalje čovjekovu narav dolazimo do obitelji, kao temeljne jedinice ljudskog društva, utemeljene na trajnom i isključivom sjedinjenju muža i žene u ženidbi. Bitni karakter ženidbe nije samo pravo roditelja na rađanje djece, već također njihovo prvotno pravo i dužnost, da djeca odrastu i pravilno ih odgoje.

Kako niti pojedinac niti obitelj nisu sasvim nezavisni i ne mogu sami sebi priskrbiti sve ono, što im treba, pojavljuje se potreba za organizacijom građanskog društva i kao posljedica toga međusobna odgovornost pojedinca i obitelji s jedne i državnih vlada s druge strane.

Ovo su temeljni elementi prirodnog zakona, zakona koji se temelji na ljudskoj naravi, zakona, koji može ljudski um sam otkriti, a koji zakon uređuje odnose čovjeka s Bogom, sa samim sobom i s ostalim Božjim stvorenjima. Načela apsolutnog, stalnog i nepromjenljivog prirodnog prava primjenjivana su na sve promjenljive okolnosti i prilike, u kojima se čovjek nalazi.«

100 GODIŠNJICA PETRA LIBERMANA. Dne 2. veljače navršilo je 100 godina smrti Petra Libermana. On je kao Židov prešao na katoličku vjeru i osnovao družbu Srca Marijina za spasenje Crnaca. Slovio je kao apostol crne rase. Njegova družba se godine 1848. sjedinila s družbom Sv. Duha.

ZAVJETNE SVIJEĆE NA TRSATU

Među drugim mnogobrojnim zavjetnim darovima u svetištu Majke Božje Trsatske upadaju u oči 2 ogromne voštane svijeće u uglovima kapele pred čudotvornom Gospinom slikom. Gledalac se i nehotice pita, tko je te svijeće poklonio i kako su one tamo došle. Ako bolje pogleda, opazit će na njima ceduljice, na kojima piše, da su to zavjetni darovi dvaju kliških uskočkih junaka: Petra Kružića i Mije Periševića.

O jednoj od njih, t.j. onoj, koju je poklonio Mijo Parišević, pisao je g. 1731. naš zemljak iz Rijeke O. Slavko Pasconi u svojoj povijesti svetišta Majke Božje Trsatske, a g. 1913. Austrijanac Alfred Hoppe u knjizi o hodočasničkim mjestima Majke Božje u Austriji. O njoj je i Dr Rudolf Horvat objelodanio novelu: Uskočka svijeća, »Novosti« 1929. br. 1.

Ta je svijeća nastala ovako. G. 1527. kad su Turci opsjedali Klis, pojavio se pred tvrđavom neki Turčin, zvan Bakota, čovjek ogromnog stasa i neobične jakosti. On je, kao ono Golijat Hebrejce, pozivao naše vojnike, da jedan od njih izađe iz tvrđave k njemu na megdan. Videći tu grdosiju, nitko se nije usudio odazvati se i upustiti s njim u borbu. Da kršćanski junaci ne budu osramoćeni, odazva se mladi Mijo Parišević, uzdajući se, poput Davida, više u pomoć Božju, nego u svoju snagu. No prije nego se upusti u borbu, učini zavjet Majci Božjoj Trsatskoj.

Obeća, ako mu pomogne svladati Turčina Bakotu, da će Joj pokloniti voštanu svijeću toliku, kolik je on sam. Nakon toga pošao je u borbu i svladao Turčina, odsjekavši mu glavu.

Dr Horvat pripovijeda dalje, da je uskočki vojvoda Juraj Hreljanović, veseo radi ove neočekivane pobjede, mladom Miji dao svoju kćer Jelku za ženu. Onoga dana, t.j. u nedjelju prije Adventa g. 1527., kad je Mijo prikazivao Majci Božjoj Trsatskoj, na ruke upravitelja svetišta i starešine samostana, obećanu svijeću, upravitelj svetišta i starešina samostana obavio je svečano vjenčanje Mije i Jelke, u prisutnosti Jelkina oca, uskočkog vojvode Jurja Hreljanovića i mnogih drugih hrabrih uskočkih vitezova. Tom prigodom užežena je prvi put ta zavjetna svijeća.

Drugu svijeću, prvoj jednaku, poklonio je drugi kliški junak, kapetan Senja i Klisa, gospodar Lupoglava u Istri, slavni Petar Kružić. On je to učinio s istom svrhom, radi koje je gradio stepenice do Njezina svetišta, naime da zahvali Majci Božjoj Trsatskoj, što mu je mnogo puta bila u pomoći, osobito u borbi protiv Turaka.

Ove svijeće palile su se samo kod svečanih zgoda do g. 1629. Te godine, 3. ožujka, u noći buknuo je u samostanu požar, koji je, uslijed jake bure, kroz dva sata uništio sav samostan i s njim znamenitu knjižnicu i još znamenitiji arhiv. Tom prigodom, osim drugih dragocjenih isprava, propale su i t.zv. »Medvjedgradske uspomene« s povijesnim ispravama o istrazi gledom na prijenos Nazaretske kućice na Trsat. Sve je to propalo, ali crkva, sakristija i kapela, gdje se nalazi čudotvorna Gospina slika, odnosno gdje je stala Nazaretska kućica, ostale su netaknute, iako su neposredno uz samostan.

SV. POTVRDA U ZAGBERAČKOJ KATEDRALI

Na Duhove i Duhovski ponedjeljak dijelili su sakramenat sv. Potvrde u Zagrebačkoj katedrali dne 1. i 2. lipnja ove godine preuzvišena gg.: msgr dr Josip Ujčić beogradski nadbiskup, dr Josip Lah, pomoćni biskup zagrebački, msgr Franjo Bäuerlein, pomoćni biskup đakovački i msgr Josip Pavlišić, pomoćni biskup senjski. Prvi dan je bilo potvrđeno 5160 vjernika, a drugi dan 1290, u svemu dakle 6450, to znači 1000 vjernika više nego li prošle godine.

***

DUHOVSKO PROŠTENJE NA MARIJA BISTRICI

na 29., 30., 31. svibnja i 1. i 2 lipnja proteklo je u najljepšem redu. Hodočasnika je bilo oko 7.000. Bilo je nešto manje, nego li prošle godine, jer je bilo prilično hladno vrijeme i narod u Podravini, čije je to u glavnom proštenje, ponovno je ovih dana sijao neke propale usjeve.

MSGR. PAOLO BERTOLI, bivši tajnik papinske nuncijature u Beogradu, imenovan je apostolskim delegatom u Turskoj i ujedno naslovnim nadbiskupom Nikomedije. U nedjelju 11. svibnja kardinal msgr. Tisserand posvetio je msgra. Bertolia za biskupa u rimskoj crkvi Santa Maria in Campelli.

GODIŠNJA PUTANJA ZEMLJE

Svaki od nas danas zna, da daljina Zemlje od Sunca iznaša okruglo 150 milijuna km. promjer putanje 300 milijuna km. a opseg godišnje staze oko Sunca 946 milijuna km. Taj put Zemlja izvrši u 365 dana, 5 sati, 48 minuta i 45 sekunda, ne uranjvši, odnosno ne zakasnivši u svoju polaznu stanicu ni dio sekunde. Svake sekunde Zemlja prevali na svojoj stazi 29 km i 766 m (srednja brzina), a to se odražuje u prividnom pomicanju Sunca od zapada na istok na krugu ekliptike i to dnevno prosječno za 1 stupanj.

Dokaza o gibanju Zemlje oko Sunca ima više. Mi ćemo navesti jedan.

Precizna motrenja pokazuju, da se pojedine zvijezde nekretnice pomiču u toku godine dana: opisuju male zatvorene putanje na nebeskoj kugli, koje imaju oblik kružnice ako se zvijezde nalaze u pravcu okomitom na ravnini ekliptike (u pravcu polova ekliptike), sve dugoljastije elipse što su zvijezde bliže ravnini ekliptike, a u samoj ravnini ekliptike prelaze ove putanje u pravu crtu. Ova su pomicanja međutim samo prividna: u stvari su posljedica promjena promatračeva položaja, ili Zemljina godišnjeg kretanja oko Sunca. Prividna putanja, koju zvijezda opisuje na nebeskom svodu, zove se paralaktička putanja. Na osnovu polumjera godišnje paralaktičke putanje mogu se odrediti daljine zvijezda. Ti polumjeri, t. zv. godišnje paralakse vrlo su mali kutovi, ni najveći među poznatim ne dostiže jednu kutnu sekundu (1''), a kod velike većine zvijezda je toliko malen, da se uopće ne može izmjeriti.

Kolišni je to kut, ovako si od prilike možeš predočiti: Pola milimetra debelu iglu objesi vertikalno o nit, pak se odmiči od nje. Kad si se odmakao 103 metra od igle, pomisli iz tvoga oka potegnute dvije dednice, koje debljinu igle dotiču s jedne i s druge strane, pa imaš kut od jedne sekunde.

Paralaktičko gibanje zvijezde je odraz gibanja Zemlje oko Sunca: kad gledamo zvijezdu vidimo je u jednoj određenoj točki nebeskog svoda (na pr. u blizini jedne neizmjerno daleke zvijezde), pa kad je opet gledamo nakon 6 mjeseci, t. j. kad je Zemlja na protivnoj strani svoje staze (300 milijuna km razlike) — vidimo istu zvijezdu u drugoj točki (na pr. nešto dalje od one neizmjerno daleke zvijezde). Slikoviti je primjer toj pojavi: ako gledamo desnim okom prema vrhu kažiprsta kod ispružene ruke — vidimo ga na određenom mjestu zida: kad pogledamo zatim lijevim okom — vidimo kažiprst na drugom mjestu.

Ovom geometrijskom metodom mogu se mjeriti zvijezde koje su do 100 god. svjetlosti udaljene; pomicanja su vrlo malena tek djelak kutne sekunde, ali dovoljno da se izračuna paralaksa (kut, pod kojim se sa zvijezde vidi polumjer zemaljske staze), i na temelju toga stvarna daljina zvijezde stajaćice.

Zvijezda u tako velikoj daljini od Sunca, da je paralaksa njezina tek kut od jedne sekunde, daleka je od Sunca jednu zvjezdanu daljinu ili u novije vrijeme kažu također: 1 parsek (kratica od riječi paralaksa i sekunda). U kilometre preračunano bilo bi to gotovo 31 bilijun km (3½ god. svjetlosti).

No što da rečemo, kad nam astronomi kažu da na čitavom nebu nema ni jedne zvijezde nekretnice, koja bi tako blizu bila Suncu i Zemlji. Najbliža sjajnija zvijezda Alfa Centauri ima paralaksu samo manju od jedne sekunde, naime 0.76", dakle je od prilike daleka od nas 1 i četvrt zvjezdane daljine. Sto je dalja zvijezda od nas, to je manja paralaksa.

Za vrijeme obilaženja Zemlje oko Sunca Zemljina je polukugla, koja je okrenuta od Sunca, uvijek u sjeni i tu vlada noć, dok se Zemljina polukugla okrenuta spram Sunca nalazi u svjetlosti i tu vlada dan. Kako se Zemlja okreće oko svoje osi, jednom za 24 sata, to krajevi Zemlje sa svojim stanovnicima naizmjence dolaze u svjetlu pa u tamnu stranu Zemljinu, proživljavajući svoje dane i noći.

Na čitavoj kugli nebeskoj može se prostim okom izbrojati oko 5000 zvijezda (do 6. prividne veličine). dok veliki teleskopi fotografskim putem mogu da snime okruglo 3.000.000.000 zvijezda (do 22. prividne veličine). Sve te zvijezde i mnoge milijarde još udaljenijih, koje se ne mogu brojati, pripadaju zvjezdanom sustavu Mliječnog puta ili po znanstvenom nazivu, Galaktičkom sustavu. Naše je Sunce sa svojim planetama jedna zvijezda između milijarde drugih zvijezda.

U ovom nepojmljivom obilju sunaca, u ovoj beskrajnosti prostora i beskrajnosti vremenskog zbivanja sve se zemaljska pretvara u ništa. Naše Sunce odnosi se prema ukupnom broju sunaca u sustavu Mliječnog Puta kao jedno slovo u ogromnoj biblioteci od 8.000 svezaka (po 250.000 slova). a naša je Zemlja nevidljivo zrnce praha u blizini tog slova. Astronomija nam pokazuje jasno, kako je čovjek sitan i prolazan tijelom, a velik duhom, kad može mjeriti i spoznati svemir, njegov red i veličanstvene zakone, kad može po tome spoznati i voljeti svoga Stvoritelja. Kako su duboko istinite i utješne riječi Spasiteljeve, koji kaže: Duh je ono, što oživljava; tijelo ne koristi ništa. Riječi, koje vam ja rekoh, duh su i život. (Iv. 6 63).

Iz katoličkoga svijeta

PROMOCIJA. Na Rimokatoličkom bogoslovskom fakultetu sveučilišta u Zagrebu, dne 31. svibnja o. g., svečano su promovirani na čast doktora svetoga bogoslovlja velečasna gospoda: 1. Gregov Sime o Ljudevit, trećoredac iz Ksavera u Zagrebu; 2. Šagi Janko o. Tomislav, kapucin iz Dubrave kod Zagreba i 3. Kranjčić Stjepan, duhovnik kod čč. ss. u Leskovcu kod Zagreba. Najsrdačnije čestitamo!

O RAZVITKU KATOLIČKE CRKVE u Francuskoj govorio je nedavno u jednoj svojoj propovijedi francuski biskup msgr. Ancel. On je naglasio, da Crkva živi u Francuskoj u vrijeme dekristijanizacije, koja još uvijek nije završena. No u isto vrijeme, osobito posljednjih 50 godina, novi, svježi duh prostrujao je francuskim katolicizmom. No još uvijek s mnogim pitanjima francuski katolici nisu na čistu. Msgr Ancel preporučio je francuskim intelektualcima, da intenzivnije i ozbiljnije proučavaju socijalnu nauku Crkve i stav Crkve prema miru.

1.400 GODIŠNJICU svog osnivanja proslavila je u mjesecu ožujku ženska benediktinska opatija sv. Križa blizu Poiteau-a u Francuskoj. Ovu je opatiju osnovala g. 552. francuska kraljica Radegunda, žena kralja Klotara. Od svog osnivanja ova opatija nije nikada bila zatvorena, što predstavlja veliku rijetkost u historiji katoličkih redova. Po svojoj kulturnoj ulozi, koju je ova opatija odigrala u Francuskoj, jedva da se s njome može mjeriti koja druga institucija u Francuskoj.

PRILIKOM svečanog otvaranja obnovljene katedrale sv. Stjepana u Beču, koja je tokom prošloga rata bila teško oštećena od zračnog bombardiranja, sv. Otac Papa je uputio radio poruku bečkim i austrijskim katolicima. Sv. Otac je govorio na njemačkom jeziku. Katedrala sv. Stjepana je otvorena svečanom pontifikalnom sv. Misom, koju je odslužio bečki kardinal nadbiskup msgr. Innitzer, a kojoj su prisustvovali uz mnoštvo vjernika predsjednik austrijske republike, svi članovi austrijske vlade, članovi bečkog diplomatskog kora te čitav austrijski episkopat.

Međunarodni pokret katoličkih intelektualaca održao je od 16. do 21. travnja u Salcburgu sastanak posvećen pravu roditelja na odgoj njihove djece. Kongresu su prisustvovali brojni katolički intelektualci iz Europe, Amerike i Azije, Na sastanku su doneseni zaključci, u kojima se kaže, da svaki katolički pokret mora izraditi i propagirati obiteljsku pedagogiju nadahnutu temeljnim idejama kršćanstva i upravljenu cjelovitom odgoju čovječje osobe u svim njenim duševnim, moralnim i intelektualnim vrednotama. Katolici moraju pronaći najbolji oblik obiteljske organizacie, koja bi proučavala potrebe obitelji i davala državi prijedloge za rješavanje onih pitanja, koja se odnose na obitelj. Katolici moraju učiniti sve napore, da se obitelj približi Kristu na svim poljima njene djelatnosti tako, da se u obitelji ostvari u potpunosti kršćanski život.

FRANCUSKI su katolici inicijativom katoličkog studentskog društva »Pax Romana« svečano proslavili »Dan Mira« dne 4. svibnja. Toga dana su se po francuskim crkvama održale posebne molitve za mir u svijetu, a osim toga francuski su katolici toga dana držali skupštine, na kojima se je raspravljalo o problemima svjetskoga mira.

POVODOM stupanja na snagu japanskog mirovnog ugovora sv. Otac je uputio poruku japanskom caru, u kojoj zaziva blagoslov Božji na japanski narod i njegovu budućnost.

SLIKA IZ AUDIJENCIJE KOD SV. OCA. Brojni hodočasnici čekaju u jednoj vatikanskoj dvorani dolazak Pape. U prvom se redu nalazi majka s dvoje djece, koje drži za ruke. Dječak, vrlo živ, uvjerava majku, da ima nešto vrlo važno reći sv. Ocu. Majka ga međutim ne shvaća ozbiljno. Svečanost susreta će dječaka smesti i on ne će moći ni riječi progovoriti. Tako majka misli.

Otvaraju se vrata. Ulaze najprije dostojanstvenici Papina dvora, a zatim se u jednostavnoj bijeloj haljini pojavljuje visoka, produhovljena osoba sv. Oca i, dok On svojim prodornim i vedrim očima promatra mnoštvo, nešto toploga, svijetloga i radosnoga obuzima srca prisutnih Pijo XII. upućuje zatim prisutnima nekoliko riječi pozdrava, ohrabrenja i poticaja, a zatim ih očinski blagosivlja.

Sretnici, koji se nalaze u prvim redovima, nastoje stisnuti ruke, koje On očinski pruža. I evo, među prvima se nalazi naš dječak. Njegova je volja jača od majčinih opomena. »Sveti Oče, — reče dječak s povjerljivom otvorenošću — kada budem velik, postat ću Papa.« »Oh! — lagano i s puno nježnosti odgovara sv. Otac — bijedni dječače!« Dječakove oči Ga gledaju nekako nepovjerljivo i začuđeno: »Zar dakle nije lijepo biti Papa?« »Ne, sine moj, nije kao što misliš«, glasio je odgovor. Naivni, mali sanjalica izgleda, da je već uvjeren. On je »čovjek« brzih odluka. »Onda ni ja ne želim biti Papa«, reče — i potraži zaklon u majčinu zagrljaju.

Oni koji su se nalazili u blizini, smiješili su se. Ali, iz Papinih riječi »Ne, sine moj, ne!« oni su mogli naslutiti, kako je teška i puna odgovornosti služba Kristova Namjesnika.

SVETI OTAC PAPA je 25. travnja primio u audijenciju hodočašće od nekoliko tisuća javnih i privatnih namještenika. Tom zgodom je sv. Otac održao govor, u kojemu je, između ostalog, rekao: »Odmah ćemo vam reći, da nam je poznato teško ekonomsko stanje, u kojem se mnogi od vas, kao i mnogi drugi, nalaze. S iskrenim zadovoljstvom pozdravljamo svako poboljšanje, koje uspijete postići. Neka bude blagoslovljen svaki pametni i pošteni napor, koji će biti sposoban unapredit narodno gospodarstvo na taj način, da će postati moguće učiniti nove korake u poboljšanju životnih prilika svih onih, koji žive od svog svagdanjeg rada tako, da budu u stanju podmiriti potrebe svojih obitelji kao i dostojno i kršćanski uzgojiti svoju djecu.

Prakticirajte svoju vjeru, jačajte je, živite po njoj također i u javnom životu; otvoreno i iskrenom riječju i neustrašivim primjerom propovijedajte svoju vjeru svojoj djeci kao i svima onima, s kojima dolazite u dodir. Vaš dom neka bude goruće svijetlo, koje će sjati zgradi, u kojoj stanujete i cijelom vašem kraju. Nosite svijetlo tamo, gdje vlada tama; donosite ljubav tamo, gdje vlada mržnja; donosite mir tamo, gdje vlada luda i razdorna borba. Učinite sve moguće, da se uspostavi atmosfera svježine i čistoće tamo, gdje močvara nečistoće truje zrak. Također i u vaše urede unesite neustrašivost poštenje i ozbiljnost savjesnog ispunjavanja svojih dužnosti«.

SVETI OTAC PAPA je primio 29. travnja u svečanu audijenciju novog ambasadora republike Venezuele dr. Manuela Antonia Pulido Mendeza, koji je tom prilikom uručio sv. Ocu svoja akreditivna pisma. Dne 30. travnja sv. Otac je primio u svečanu audijenciju novog ambasadora austrijske republike Dr. Josepha Krippa.

NA »OTOKU SREĆE« u Oceaniji nedavno je bio zaređen za svećenika Vitoli Folifenna, urođenik s istog otoka. On je izravni potomak plemena, kojega su pripadnici ubili sv. Petra Chanela, prvog misionara Oceanije. Ovaj mladi svećenik je svoju prvu Misu namijenio kao naknadu za grijeh svoga plemena počinjen ubijstvom sv. Petra Chanela.

— IZMEĐU CRNAČKOG SELA Poto-Poto i grada Brazaville podignuta je velika katedrala sv. Ane, koja je duga 87, široka 45 i visoka 71 m. U ovoj katedrali postoji »Schola cantorum«, koja se sastoji od 2.500 crnih dječaka. Gđa. Barat-Pepper skladala je za ovaj zbor Misu za četiri mješovita glasa s pratnjom orgulja i »tam-tam« u jeziku Ubangua. Ova misa je s uspjehom bila izvađana u Parizu.

U PANAMI je blagoslovljena i započela radom prva katolička radio emisiona postaja u ovoj zemlji. Preko msgra. Montini, zamjenika u Vatikanskom Državnom tajništvu, Sv. Otac je za ovu priliku poslao svoj posebni blagoslov suradnicima ove radio postaje.

DVA PUTA KOJI VODE u vječnost

I nitko me od vas ne pita: Kuda ideš? Iv. 16, 5.

Pet kilometara od južnog zida, koji je štitio Rim od neprijatelja, na Appijevoj cesti, koju je u četvrtom stoljeću pr. Krista počeo graditi Klaudije Appije, ima crkvica imenom: Quo Vadis?, Kuda ideš? Uz tu crkvicu povezala je predaja priču, prema kojoj je poljski romanopisac Sienkievicz prozvao svoj roman: Quo vadis? Predaja veli, da je apostol Petar, kad je rimski car Nero stao progoniti kršćane, nagovoren od kršćanske braće, umakao iz tamnice, u kojoj je već nekoliko mjeseci čamio, pa se uputio prema moru. Kad je već bio izvan Rima, sastao je, kaže priča, na mjestu gdje je kasnije ta crkvica sagrađena, Krista, koji je nosio na ramenima križ i otputio se bio u Rim. Začuđen upitao je Petar Gospodina: Quo vadis? Kuda ideš? Isus reče: Idem u Rim, da nanovo umrem na križu. Petar postiđen krenuo je iznova u Rim i tu je kasnije podnio za Krista mučeničku smrt.

U jednom od svojih djela ima Ksenofon, grčki historik, ovu priču:

Kad je Herkule dorastao i htio se posvetiti javnomu životu, našao se jednog dana na raskršću dvaju puteva. I nikako da se odluči, kojim će. Pred jednim i drugim putem stajale su žene i zvale su ga da krene njihovim putem. Jedna se zvala Kakia, Zloća, druga Arete, Krepost. I reče mu ona prva: »Pođi mojim putem! Put je moj posut cvijećem i što ti zaželi srce sve ćeš na njemu naći.« Herkule je upita: »A kuda vodi taj put?«, našto mu ona reče: »Ne pitaj! Dosta ćeš to rano saznati.«

Potom se Herkule okrenuo k onoj drugoj ženi, pa upita i nju: »Kuda vodi tvoj put?«, našto mu ona reče: »Što da ti kažem? Moj je put tegoban, ali ako ustraješ na njemu, dovest će te do vratiju besmrtnosti i do vječne slave.« I Herkul je pošao tim putem i stekao je slavu i besmrtnost.

Iako su to priče, iz jedne i druge možemo mnogo naučiti. One nas upućuju na riječi Spasiteljeve: Široka su vrata i prostran je put, koji vodi u propast, i mnogo ih je, koji njime idu; a uska su vrata i tijesan je put, koji vodi u život i malo ih je, koji ga nalaze. (Sr. Mat. 7, 13, 14.)

Kad je mladić upitao Krista, što mu je činiti, da postigne život, da poluči blaženstvo, rekao mu je Gospodin: »Ako hoćeš uljesti u život, drži zapovijedi: Poštuj oca i mater, ne kradi, ne čini preljube.« (Sr. Mat. 19, 16.). Put zapovijedi Božjih je uzak i tegotan i čovjek ne smije s njega skretati na lijevo ni na desno, a tko si ga proširuje i skreće s njega na lijevo i na desno, vodi ga taj sada široki put u propast. Sv. Efrem veli: »Koraci su na širokom putu slatki i lagani, a na uskom su putu gorki i teški«. Ići uskim putem, koji vodi u život, traži veliko odricanje od čovjeka, zato i malo svijeta ide tim putem, dok je onaj drugi širok i pod nogu ali vodi u propast.

SIGRID UNDSET, poznata norveška katolička knjževnica, izdala je nedavno djelo »K budućnosti«. U njemu opisuje svoj put kroz Rusiju sve do Vladivostoka, koji je ona prošla g. 1940., kada je za vrijeme rata pred Nijemcima napustila svoju domovinu i krenula u Sjedinjene države. Što je sve vidjela i doživjela, to je iskreno i neposredno napisala.

OBRAĆENICI na katolicizam u Engleskoj prijašnjih su godina u glavnom dolazili iz redova vjernika anglikanske crkve. Zadnjih par godina se međutim opaža, da većina obraćenika na katolicizam u Engleskoj dolazi z redova ljudi, koji su se priznavali nevjernicima. Podatke o ovome je objavio Sir Harold Hood u svojim interesantnim člancima o katolicizmu u Engleskoj, koji su odštampani u reviji »Catholic Who's Who«.

PAUL CLAUDEL, najveći sadašnji katolički pjesnik Francuske, još je uvijek vrlo aktivan usprkos svoje visoke starosti. Nedavno je izdao novo djelo »Ferveur«, a uskoro će mu izići i druga knjiga o proroku Isaiji. Claudel je nedavno održao i predavanje na proslavi 150 godišnjice rođenja pjesnika Victor Hugo-a. U svoje slobodno vrijeme Claudel radi na redakciji teksta svojih sabranih djela, a od literature čita samo Bibliju.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Franjo Grundler, kanonik Zagreb, Kaptol M. — Tisak štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

»Pogledaj me i smiluj mi se, jer sam osamljen i ubog. Vidi moje poniženje i moju muku, i oprosti mi sve moje grijehe, Bože moj« (Ps 24, 1. 16, 18).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 22. LIPNJA 1952. Broj 22

Na ribnjaku Betesda

Na sjevernoj strani prostranoga hramskoga trga u Jerusalemu bila su ovčja vrata. Kroz ta su vrata tjerali u hram životinje određene za žrtvu. U blizini ovčjih vratiju bio je veliki ribnjak, zvao se Betesda, to znači mjesto milosti. Unaokolo oko ribnjaka dizalo se pet redova stupova. Pod njihovim je krovom bilo ugodno počivati, kad je izvan njih žeglo i palilo sunce i vjetar vitlao prašinom po cestama.

Pođimo duhom danas na to milosno mjesto. Sa ceste se spuštamo i prolazimo između stupova. Iznenađeni stanemo. Mi smo najednom kao u dugačkoj i širokoj bolesničkoj dvorani. Uz stupove stoje slijepci. Na zemlji čuče sitne prikaze s uzanim prsima i zaoštrenim licima. Hvata ih vrtoglavica i ne mogu se uspraviti. Na siromašnim ležajima leže bolesnici i ne ustaju niti se ne miču. Na izražaju lica čita im se gorka bol. To su kostobolni. Obalom jezera se ne može proći. Gusto i stisnuto poredani stoje, sjede i leže bolesnici. Ukočenih očiju zure neprestano u plavo jezero. Njihova se tjelesa nagiblju kao da hoće odmah da se bace u njegovu hladnu vodu.

Razumjet će svatko ove bolesnike, koji je i sam bolestan, slijep, kostobolan, ili ga hvata omaglica. Svi su ovi bolesnici stavili svu svoju nadu u jezero Betesda. Voda se u njemu giblje ovamo i onamo. Tada dolazi nevidljiva ruka Anđelova i dotakne ga se. Tako im govori njihova pobožna vjera. Jezero se na to uzburka i tko prvi siđe u nj, taj ozdravi, kakvu god bolest imao. Zato ti bolesnici prisluškuju, hoće li se voda jezera uzburkati. Čekali su i čekali. Kušnja ustrpljivosti bila je velika. No čežnja za zdravljem još je veća.

U jednom kutu leži na vrlo skromnom krevetu neki siromak. Ako itko može da govori o bolima, to može on. 38 godina ga muči kostobolja. 38 godina šepa on podupirući se o štake. Leži na krevetu i ne može si pomoći. 38 godina drugima je na teret. On je već sama koža i kost. Nabori od boli na njegovu čelu i ustima odaju, koliko on trpi. No još je veća njegova bol u nutrinji. On ne smije o tom misliti. On je bio čvrst zdravljem, ponosan i jak čovjek. A onda je nadošla preuzetnost, koja se tako lako ušulja, kad nekom dobro ide. Nije se brinuo za Božje naloge. Ni za šestu zapovijed, koja glasi: Ne budi nečist! Prosipao je svoju snagu. Njegov svakidašnji kruh bile su opačina i razbludnosti. Jednoga dana udari ga Jehova (Bog). Pojavila se kostobolja. On nije htio, da podigne pogled prema gore, uživao je i dalje. Kostobolja ga je izjedala. Ona ga nije napuštala. A mogao se je riješiti, da je htio. A sada je 38 godina morao činiti pokoru za svoje ludosti. Neprestano ga mučila bol u njegovim udovima. Ali još više ga je mučila savjest. Drugima se nije smio previše tužiti. Ljudi su tako nemilosrdni. Oni bi mu mogli predbaciti: »Sam si kriv! Mogao si . . .« Oni bi mu samo povećali trpljenje.

Jezero Betesda bilo mu je jedina nada. Ali mu je Betesda bila i muka. Kad god bi se naime voda uzgibala, uvijek je on zakasnio, da uđe prvi. A samo takav je mogao ozdraviti. Morao je gledati, kako drugi prije njega ulaze ili su bili nošeni. A za njega se nije nitko brinuo. On je bio bijedan i jadan kao nijedan drugi. Na njega se nije nitko obazirao.

I sada se pojavio jedan strani čovjek i tiho prolazi kroz redove bolesnika. Svi Ga poznaju na prvi pogled. To je Isus iz Nazareta. Na Njegovim očima čita se duboko sažaljenje. Žao Mu je poradi tereta, koji pritište te ljude. Svi Ga prate svojim očima. Za svakoga On imade nešto utješna. Jednoga pogleda prijateljskim pogledom. Drugomu reče utješnu riječ. Gdje god se pojavi, nastaje veselje u srcu i svijetlo u duši. Zaustavio se upravo kod onoga što pati 38 godina od kostobolje. Sagiblje se k njemu i govori s njime. Bolesnik pripovijeda stranom čovjeku, koji tako ljubazno s njime razgovara, koliko je već prepatio tolike godine. A Isus ga iznenada zapita: »Hoćeš li da ozdraviš?«

Bolesnik kao da se probudio iz tupog očaja. Nova mu nada sine. Zašto to pita prijazni stranac? Ta ne treba dokazivati, da želi ozdraviti. Kako ne bi rado odložio takav križ, koji vuče već 38 godina. Možda ga hoće taj dobri Gospodin uroniti, kad Anđeo dotakne vodu i uzgiba je. Zato Mu odgovori: »Ah, Gospodine, ja nemam čovjeka, koji bi me spustio u ribnjak, kad se voda ustalasa. Dok ja sam dođem, već je drugi prije mene sišao u vodu i ozdravio.«

Tada mu Isus reče zapovijedajućim glasom: »Ustani, uzmi krevet svoj i idi!«

Bolesnik je bez riječi. On ne shvaća izrečene zapovijedi. Bespomoćno leži na svojoj nosiljci, a kako bi onda mogao ustati? A ipak mu nato prostruji vatra njegovim tijelom. Ispruži prste i ruke. I tijelo se protegne. Poviče i skoči s ležaja. On stoji na svojim nogama. On je uistinu zdrav! Ljudi se skupiše oko njega. On se uhvati za glavu. Ne vara li ga san? Gdje je njegov Spasitelj? Gleda i traži Ga očima, ali Ga ne nalazi. Tada mu opet zazvoni u ušima zapovijed: »Uzmi krevet svoj i pođi!« On pograbi krevet i metne ga na leđa. Nevjerojatno mu je, on ga može nositi, i nositi bez boli. Trči ovamo i onamo. I doista on može hodati i to hodati bez boli. Glasno podcikuje od veselja. Ljudi se vesele s njime. A njegov izbavitelj se ne pojavljuje. Iščeznuo je.

Tako je radio milosrdni Spasitelj: činio dobro i hvale nije za to primio. Lijep primjer za nas.

OPĆINSKI NAČELNIK JAPANSKOG GRADA MIKASUBI M. Sunabiki upravio je općinskim činovnicima okružnicu, u kojoj, između ostalog, kaže:

»Smatram korisnim, da javno kažem, da sam, poslije pet godina ozbiljnog razmišljanja o religiji, postao katekumen Katoličke Crkve. Njena nauka, koja naročito naglašuje sveopću ljubav, ne poznaje granica. Uvjeren sam, da je katolička vjera put do obnove socijalnog poretka i morala. Ova je vjera proširena među svim narodima i može se nazvati religijom ljudskog roda. Ne može se govoriti, da za Zapad postoji jedan, a za Istok drugi Bog. Katolička Crkva je ostvarila sveopću korisnu radinost, a naročito na socijalnom i karitativnom polju. Stoga se i usuđujem. zamoliti vas, da se potrudite upoznati se s katoljčkom naukom«.

JUTRO U PLANINAMA

Rastvoriše orgulje registre svanuća.
Bjelina se prosu u krilo planina.
Zaplakaše trave bojama ganuća,
Mirisi se prosuše iz plavih visina.

Livade se prenuše u bisernom ruhu.
Zora negdje nesta kao plaha srna.
Sitni cvijetci drijemali u jutarnjem muku.
Travnicima pasle su ovce bijelih runa.

Tu i tamo čuli se sitnog zvonca glasi,
Mali janjci skakali oko stada bijela,
Pastiru u molitvi prolazili časi,
Duša mu se ljepotom jutarnjom zanijela.

Uska staza skrila se ispod cvjetnih glava.
Mahovina nešto je šaptala ciklami.
Vitki bor se smiješio čaru neba plava.
Jutro je osvanulo na gorskoj osami.

Vitki zvonik crkvice s planinskog vrhunca
U zanosu Gospi je slao pozdravljenje.
Križ na njem su ljubile prve zrake sunca.
Ptičice su pjevale — jutarnje buđenje.

Može li se dokazati postojanje Boga

Uvjerenje, da Bog postoji, tako je staro, kako je star ljudski rod. To se uvjerenje ne ograničuje na neke narode, nego se nalazi kod sviju naroda. Ideja o Bogu bila je, istina, kod mnogih izopačena, ali izopačiti se može samo ono, što postoji.. Već je rimski filozof Ciceron rekao: »Nema naroda tako divljeg i zapuštenog, koji ne bi imao vjere u neko božansko biće, ma da i ne pozna njegove naravi«. — Iza Cicerona otkrivena je Amerika, Australija i nebrojeni puci. Ali Ciceronova izjava ostala je netaknuta.

Takva sveopća, stalna suglasnost svih naroda s obzirom na postojanje nekog božanskog bića mora se smatrati kao glas naravnog zdravog razuma, a taj glas ne može varati. Dakle već sveopća vjera čovječanstva u Boga je dokaz za Njegovo postojanje. Prema tome dokazu stoji nemoćno poricanje Boga. Hoće li da ovaj dokaz obori, mora dokazati, da Boga nema i da ga ne može biti. Vjera u Boga je u posjedu, ona postoji od prije. Tko hoće, da je obori, mora da svoju novu tvrdnju dokaže. A to se ne može.

Nije dakle na nama, da dokazujemo, da Bog postoji, nego oni, koji tvrde da ga nema, moraju to dokazati.

Međutim imade mnogo dokaza, kojima se može dokazati postojanje Božje zdravim ljudskim razumom. Među tim dokazima najpoznatiji su kosmološki dokaz, koji imade više načine, biološki dokaz, teleološki dokaz i moralni dokaz. Tko želi, da se u ove dokaze potanje uputi, neka čita »Naravno bogoslovlje« Dr. A. Bauera.

Budi volja Tvoja

Bog vlada nad nama u svim stvarima ovozemnog našeg života tako, da se sve zbiva po Njegovoj volji. Zato treba da i sve vremenite nesreće, koje nas stižu, predamo u Njegovu volju.

Treba da se u siromaštvu i u svim teškoćama, koje iz njega proizlaze, podvrgnemo volji Božjoj. To nam ne će biti teško, ako se sasvim prožmemo mišlju, da Bog bdije nad nama, kao otac nad svojom djecom, da nas samo zato prepušta bijedi, jer je tako za nas najbolje. Kad stvar ovako uzmemo, prikazuje nam se siromaštvo u sasvim drugom svijetlu. Ne osjećamo se više siromašnima, ako potrebe i siromaštvo promatramo kao spasonosni lijek svoga nebeskoga Liječnika i Oca.

Nije dobro za nas, da sve uživamo, nego je često dobro, da na mnogome oskudijevamo. Oskudijevanja su spasonosno sredstvo za nas. I ne bojimo se, da će nam što manjkati od onoga, što nam je potrebno. Budimo uvijek nepokolebivo uvjereni, da će nam naš svemogući Otac posve sigurno uvijek dati sve, što nam je u budućnosti potrebno ili što nam može da bude uistinu probitačno. Nije li sam božanski Spasitelj rekao: »Ako vi, koji ste zli, dajete svojoj djeci dobre darove, kako ne će Otac vaš nebeski dati dobre darove onima, koji Ga mole!« Nauka o Providnosti Božjoj je nepobitna istina naše svete vjere. Naše prevelike brige i strah za budućnost dokaz su nam, da tu istinu nemamo uvijek pred očima, što više da možda i sumnjamo u nju. A ipak je Spasitelj više puta ističe u Sv. Pismu. »Ne brinite se previše za život svoj, što ćete jesti, što ćete piti i u što ćete se odjenuti. Otac vaš nebeski zna, da vam sve to treba. Ištite najprije kraljevstvo Božje i pravdu Njegovu, a ovo će vam se sve dodati«. Spasitelj traži samo jedan uvjet, da nas riješi svih velikih briga za zemaljski život, a taj je, da najprije tražimo kraljevstvo Božje i pravdu Njegovu. Kraljevstvo Božje treba da bude glavna misao, želja, težnja našeg života, i sva naša nastojanja i djela treba da budu upravljena k tomu jedinomu cilju. To znači, da se puni povjerenja i predanosti treba da stavimo u Njegove ruke i da svoju volju učinimo sasvim jednakom Njegovoj svetoj volji.

Treba nadalje da se u sreći i nesreći, u časti i poniženju, u slavi i sramoti podvrgnemo volji Božjoj, i da sve primimo spremno iz Njegove ruke, jer sve služi Njemu na čast, a nama na spas. Kad je kralj David morao da bježi pred Absalomom, svećenik Sadok iznio je kovčeg Gospodnji za njim, da prati kralja i da ga ovom svetinjom zaštiti od zla. No kralj reče svećeniku: Nosi kovčeg Gospodnji u grad; ako nađem milost u Gospodina, On će me dovesti natrag, a ako mi rekne: nijesi mi po volji, ja se podvrgavam, neka učini sa mnom, što mu se čini dobro«. A radilo se o samom prijestolju. Tako treba da govorimo i mi, došlo na nas kakvo mu drago zlo: Budi volja Tvoja.

DIOGENES I 3 SESTERCA. Grčki mudrac Diogenes postavio si je šator na trgu u Ateni, na kojem je stavio natpis: »Ovdje su prodaje mudrost«. Neki čovjek, koji je to pročitao, srdačno se tome nasmijao i pošalje mu svog slugu sa 3 sesterca i reče mu: Pitaj tog mudrijaša, koliko mudrosti ti dade za 3 sesterca« (oko pol dinara). Sluga pođe k njemu i izvrši nalog. Diogenes spremi novac i reče mu: »Reci svome gospodaru slijedeću izreku: »Misli kod svih svojih djela na svoj svršetak!« Ova se rečenica gospodaru tako svidjela, da je za zlatnim slovima te riječi ispisao na ulazu svoje kuće, da sebe i svakoga, koji uđe, podsjeti na njegov konačni cilj.

Nitko nije čovjeka češće i ozbiljnije podsjetio na njegov najviši cilj negoli Isus Krist. Neka dakle i svaki kršćanin imade vazda taj cilj pred očima!

Prevrtljivost

Ništa nije tako prevrtljivo kao što je proljetno vrijeme. Osobito je to u mjesecu travnju. Prečesto su uzaludna sva računanja i meteorološka nagađanja. Iznenadne promjene su na dnevnom redu. One se ne obaziru niti na zabrinuta lica naših zemljoradnika ni na čeznutljiva izviđanja izletnika, ni na razne proslave, ni na odijevanje našega ženskoga svijeta. Te tako neuračunljive promjene u prirodi često su slika ljudskoga prevrtljivoga duha.

Promjene u prirodi ravnaju se prema izvjesnim prirodnim zakonima. I u njima imade toliko kombinacija, da ih mi ne možemo proračunati. I doista nijedan dan nije sličan drugomu.

Tako bi se moglo kadkada reći i za mišljenje i osjećanje, za djelovanje i nazore, za sklonosti i zabave ljudskoga duha. Istina je: ništa nije stalno pod suncem. No ipak ima razlika. Promjene u prirodi su, kako smo rekli, ovisne o prirodnim zakonima. A promjenljivost ljudskoga duha je slabost. Ljudski duh naime imade svoju slobodu, kojom može svoje mišljenje i osjećaje ravnati i upravljati.

Prevrtljivošću i nepostojanošću ne smije se smatrati neprestani napredak, jer je on brižno uzdizanje i primjenjivanje našega duha na bolje. Drugo je prevrtljivost. Danas je prevrtljivom čovjeku dosadno, što ga jučer silno zanimalo. Oduševi se za neki nacrt, koji je prije nazivao pustolovnim i neukusnim. Sad voli knjige, zabave, društvo, poslove, koji su mu sjutra dosadni i gubitak vremena i dapače ludi. On poklanja svoje sklonosti neobičnom toplinom osobama, koje za kratko vrijeme odlučno izbjegava.

Prevrtljivi ljudi imadu svoj ukus, koji upliva na sve njihove sklonosti i navike. S takvim se ljudima ne možemo ni u čem složiti. Sve mora biti po njihovoj volji. Sve oni hoće sebi silom podložiti i upokoriti. U svemu treba njima povlađivati, ako ne ćemo da s njima živimo u neprestanoj svađi.

Prevrtljive ljude katkada obuzima čvrsto časovito uvjerenje, da bi se mogli zakleti, da su uvijek nepromjenljivi.

Prevrtljivi ljudi bi morali vrlo mnogo posvetiti ispitivanju svoje savjesti.

Sasvim je naravno, da se naši nazori o životu mijenjaju. S godinama postaju zreliji, ozbiljniji i jasniji. To ne znači da smo prevrtljivi. Mi možda moramo zbog našega iskustva drukčije suditi o izvjesnim osobama sad bolje, sad slabije. Ni to ne znači biti prevrtljiv. Pa i sv. Pavao kaže: »Kad sam bio dijete, govorio sam kao dijete, mislio sam kao dijete, sudio sam kao dijete. A kad sam postao mužem, odbacio sam ono, što je bilo djetinje.«

Ovo ne vrijedi samo za razum, koji dozrijeva. I sud iskusnih i zrelih muževa mora se mijenjati i mijenja se s okolnostima i s promjenom prilika. Slijep je i zagrižljiv, tko usprkos protivnih događaja drži čvrsto svoje neopravdane nazore.

No nije prevrtljivost, kad s pravom i razložno mijenjamo svoje mišljenje i osvjedočenje i onda drukčije radimo i sudimo.

Za duhovni je život veoma štetno, ako se ne može mirno i postojano razvijati. U prevrtljivom naime čovjeku ni milost Božja ne će stalno postojati i voditi ga. On je kao dijete, koje se trga iz ruku svoje čuvarice i hoće neprestano da trči za šarenim cvijećem i raznobojnim kamenčićima. Tako i on neprestano mijenja ispovjednike, način razmatranja, odbacuje razne knjige jednu za drugom, mijenja zvanja, poslove, prijatelje i način saobraćaja s drugima i t. d.

Uzrok prevrtljivosti treba tražiti u karakteru, koji je slab i podvržen svakom utjecaju. Dakako da u tom snosi krivnju i manjak uzgoja. Takav se čovjek nije privikao na stalni dnevni red, niti se ne drži dobro promišljenih načela. Kod njega nije slomljena samovolja ni njegovana prava svijest dužnosti.

Mnogo puta se prevrtljivost može protumačiti i slabošću čovječje naravi. Lijepo kaže knjiga »Nasljeduj Krista«: »Dokle živiš, bit ćeš i protiv svoje volje podvržen promjenljivostima, tako da ćeš se naći sad veseo, sad žalostan, sad zadovoljan, sad nemiran, sad pobožan, sad nepobožan, sad revan, sad dosadan, sad ozbiljan, sad lakouman. Mudar čovjek, u pravom duhu uzgojen, stoji iznad promjenljivosti i ne pazi na osjećanje niti ga pokreće vjetar prevrtljivosti, nego cijelo nastojanje njegove ćudi teži za jednim visokim ciljem. On je nepokolebljiv i može takav ostati, jer svoje bezazleno i nepogrešno oko postojano upire u Mene usprkos tolikih slučajnosti«.

Samo Bog je nepromjenljiv. To je svojstvo Njegove vječnosti. Kršćanska pak postojanost čuva se u ustrajnoj poslušnosti Božjim zapovijedima, u savjesnom ispunjavanju staleških dužnosti i u vjernom naporu, da svoje mišljenje, suđenje i rad prilagodi načelima vječne Božje pravednosti.

Iznakažena Božja slika

Veliki umjetnik Leonardo da Vinci naslikao je novu sliku, najveće remek djelo svoga visokoga duha i svoje vješte ruke. Poznavaoci slikarstva dolazili su iz bliza i iz daleka i divili se djelu. O njemu se govorilo posvuda s oduševljenjem. Ali se našao opaki čovjek, crne duše. Otkad je ime Leonardovo postalo glasovito, u sebi je gojio mržnju prema majstoru; i što su više velikoga slikara hvalili, to je više jačala mržnja njegova neprijatelja. Jednoga dana Leonardo je bio odsutan; a njegov se zavidnik ušulja u radionicu, s blatom iznakazi sliku i proreza je na sredini. Kad se umjetnik opet povratio i stupio u svoju radionicu, pogled mu je pao na njegovu sliku. Ali što je morao vidjeti! Slika je bila iznakažena, da je nisi mogao poznati. Leonardova bol bila je velika, pa brizne u plač.

Jedan još veći umjetnik učinio je jedno još divnije djelo: Bog je stvorio prvi bračni par i postavio ga u raskošni vrt u raju. Sve, što se tu vidjelo i čulo, hvalilo je umjetnika, iz čije su svemoćne ruke proizašla ta djela: krasota i miris cvijeća, pjev ptica bili su trajna hvala Bogu, kao i ljepota oboje ljudi, koji su šetali među cvijećem i radovali se djelima Božjim. Adam i Eva osjećahu se neopisivo sretnima i njihova je sreća bila najljepša hvala Bogu, osobito, kad se popela do svijesne zahvale svome Stvoritelju.

Ali se našlo jedno biće, koje je Bogu zavidjelo na časti, a ljudima na sreći. Bio je to sotona, koji je svojom ohološću zauvijek proigrao svoju nebesku sreću. Skrio se pod lik zmije i s pravim sotonskim nacrtom ušuljao se u raj. On je znao, da je Bog ljudima dozvolio, da jedu od ploda sa svih stabala u raju, samo da im je zabranio jesti s jednoga stabla. Tu zapovijed nije Bog dao ljudima zato, da im stavi zamku, nego iz ljubavi: da imaju priliku svijesnim i dragovoljnim posluhom dokazati svoju zahvalnost prema Stvoritelju. Da im nije dao nikakvu zapovijed, ne bi imali mogućnosti pokazati, da su Bogu služili drage volje; jest, o slobodnoj volji u pravome smislu ne bi se moglo govoriti. Pripadalo je dapače i na njihov osjećaj potpune sreće znati: mogli smo raditi proti volji našega Stvoritelja, međutim mi smo bili poslušni, i to slobodnim izborom. »Tko je iskušan pa se našao savršen, dobit će slavu; tko je mogao griješiti, a nije griješio, zlo učiniti, a nije ga učinio« (Sir. 31, 10),

Ljudi nisu imali ni na kraj pameti, da bi jednoga dana mogli postati nevjerni Božjoj zapovijedi. Pa ipak su postali. Približi im se sotona. Pod izlikom skrbi za njihovu sreću zasija im u dušu nepovjerenje. Kad mu je uspjelo, da učini ženu nepovjerljivom prema njezinu Bogu, koji joj je iskazao tako neizmjerna dobra, bio je lagan posao u njoj pokrenuti i kakve podmukle svrhe. A kad se u čovjeku jedamput probudila oholost, tada se treba bojati za sve, što je tada bačeno na kocku. Zaboravlja se Božja zapovijed i prijetnja. Eva jede od zabranjenoga ploda, ali grizući zabranjenu jabuku u njoj zagrize i svoju propast. A kad je čovjek jednom postao rob sotone, onda on kvari i druge ljude, najprije one, koje ljubi: od zabranjenoga ploda Eva daje Adamu, koji je također jeo.

Stvar ima drugo lice prije negoli je učiniš, a drugo poslije djela. Adam još drži u ruci ostatke sudbonosne jabuke, a onda se brzo osvijesti. Bježi ispred Boga. Ali ga On nalazi. Stiže ga Božja kazna. O čase, u koji je zlo slavilo slavlje! O čase žalosti, za obojicu ljudi i za cijeli njihov rod! Izgubljena je posvetna milost, a s njom i djetinjstvo Božje. Božja slika gadno je iznakažena, razum je pomračen, volja oslabila i postala sklona na zlo. Protjerani iz lijepoga raja u svijet, u kome niču samo trnje i korov. Kad se je spustila noć, činilo im se kao da iza svakog grma bulji poput kakve utvare smrt, koja sada ima vlast nad njima. O žalosti, o boli srca! — Natrag, natrag u raj! Ali su vrata zatvorena. Pred njima stoje Kerubi s plamenim mačem i prijeće put.

BOŽJI POZIV

Slušamo ga čitava života. Od rođenja do smrti osjećamo da se naše srce ne može smiriti u promjenljivom svijetu. Znademo, da si nas stvorio za sebe, veliki Bože, i da se Tebi vraćamo. Ali kakvi ćemo doći na gozbu Života? Kakvi ćemo izaći pred Tebe u odsudnome času? U svojoj priči o pozivu na večeru, opominješ nas, Kriste, da budemo pripravni. Neka nas ne vežu obziri, koji ništa ne vrijede pred Tobom, obziri na naše poslove i težnje, pa da okasnimo. Dao si nam vremena, da uzdignemo svoju misao vječnim vrednotama. Dao si nam mogućnosti, da spoznamo, kako je duša važnija od tijela. Sve ostavljamo, što nam je uzajmljeno na zemlji za ovaj kratki život. Sve naše osnove, radosti i djela svršavaju se u jednome trenu, kada nas Ti pozoveš. Da li je pripravno naše svečano ruho za ovaj polazak? Da li radosno polazimo u nebeski Jerusalem, gdje nas Ti očekuješ?

Gozba je pripravljena i mjesta imade za sve uzvanike. Sretni su oni, koji to ne zaboravljaju ni sred svih zovova ovoga svijeta. Sretni su i mirni, jer tamo je hljeb, koji zasićuje svaku glad. Tamo je izvor da ugasi svaku žeđu. Tamo si Ti, Dobri, koji pravdom vraćaš svojim stvorenjima i milosrđem previjaš svaku našu bol.

Tamo si Ti, Vječni, naš početak i naše trajanje.

Medovićev SV. FRANJO ASIŠKI

Znameniti hrvatski slikar O. Celestin Medović, izradio je u svoje vrijeme oltarsku sliku za Franjevačku crkvu u Dubrovniku.

Na maloj čistini sred Alvernskih hridina, kao u kakvoj prirodnoj sobici, vidimo sv. Franju, gdje u zanosnoj molitvi sklopljenih ruku kleči na kamenu pred križem, napravljenim od jedne uvis stršeće grane, koja iz dna isječenog debla izlazi, a gore je komadom grane jednake debljine prekrižena. Oči, pune dubokog bola, podigao je prema Križu proživljujući Kristove muke.

Vidi se, kako Ga blijeda svjetlost, dolazeći s Propela, obasjava. U bližnjem klancu vidimo dva brata redovnika, gdje prvi pokazuje drugome na Franju Asiškoga, shvaćajući, da Nebo, već ovdje na zemlji, ljubljenog im Oca svijetlom posvećuje.

Prizor na slici svakako je neposredna pojava pred onim posvemašnjim uronjenjem Franjinim u bolove Kristove, radi kojeg je od njega bio nagrađen stigmatizacijom.

Jer pogled je Njegov tako pun bola i dubokog shvaćanja Kristovih patnja; ljubav je Njegova za Propetog Jaganjca tako jaka; a osjećanje bolova tako zbiljsko, kao da On više ne bijaše Franjo, ljubitelj Kristov, već sam ostavljeni Krist, viseći između neba i zemlje raskriljenih ruku i izlomljena tijela.

I kad su čuvstvo i patnja Franjina dosegli vrhunac, Krist ne mogaše, a da toliku ljubav ne nagradi, pa uz pojačane zrake svijetla, koje, izlazeći od raspetog Serafina s Križa, obasjaše Franju, utisnu na raširene mu ruke i noge svete Svoje rane.

Otad je Franjo i po Svetim Ranama prava slika Kristova. — Sprijeda na slici vidimo dva Anđela s Evanđeljem u ruci, jer Franjo bijaše pravo, u život provedeno Evanđelje. Iza Njih stoji mrtvačka lubanja, valjda kao znak prolaznosti svjetskog — ili znak, da je Franjo mrtav za zemaljske slasti.

Nedaleko Asiškog Sveca, podno jedne hridi, vidimo onog vuka, za kojega se priča, da je bio strah i trepet cijele okolice, dok ga sv. Franjo nije svojim govorom tako ukrotio, da je postao blag kao jagnje. Tu on, između divljeg i pitomog zeca, mirno leži, osjećajući blizinu Sveca.

PODLISTAK

Smijeh Srcu Isusovu

— Kad se je to dogodilo, bio sam mlad, posve mlad, kao ti, — reče stari gospodin, koji je izgledao kao utjelovljena ozbiljnost nešto zbog starosti, nešto zbog stroge odmjerenosti, a najviše možda zbog naočara s tamnim okvirom.

Sjedjeli smo u njegovu vrtu, na drvenoj klupi kraj staroga jorgovanova grma. On je bio prijatelj moga oca i često me je pozivao da dođem k njemu u stari zapušteni vrt te malo s njime posjedim.

— Šta se je dogodilo? upitam radoznalo i ponešto sa strahom, da se ne bi njegovo pripovijedanje odviše oteglo dugim staračkim domišljanjima.

No ovaj puta bio je suvišan svaki izvanji poticaj, jer on stane pripovijedati gotovo bez daha:

— Bio sam mlad, u tvojoj dobi, kad mi je umrla majka. Nisam naslijedio nikakva blaga. Znaš, da siromasi obično nemaju ništa drugo nego poštenje, a siromašne majke veliku ljubav. Ona me je školovala radom svojih ruku. Uostalom, sve ti je to poznato. Htio bih ti reći nešto, što još ne znaš. Vrijedno je znati. Čim jedna stvar, hoću reći jedan sadržaj, uđe duboko u našu dušu, tako da se toga često sjećamo, to će sigurno pridonijeti izgradnji našega značaja, a može postati i sudbonosno.

Meni je majka ostavila jednu uspomenu. To je ... ma znaš ... bila sigurno najlošija slika, što sam je ikad vidio. Predstavljala je Srce Isusovo. Mene je užasavalo baš Srce, iz kojega se šire zrake, a probada ga mač, koji ga je već izranio na nekoliko mjesta. A Isusovo lice? ... Što da ti kažem? Sve je bilo tako loše, da bih bio kadar spaliti tu sliku, kako ne bi ostalo od nje ni traga. No to se nije dogodilo. Nešto mi je sputavalo ruke. Spremio sam sliku u ormar za knjige. Poslije, jednoga dana, selio sam iz najmljena stana u moju kućicu. Kad su kola prevozila moje stvari, dogodilo se nešto vrlo nezgodna; s kola sklizne jedan sanduk od trulih dasaka, koje sam nevaljalo zabio, a iz njega se razleti sve, što je bilo u njemu. t. j. knjige i ona slika. Ne znam, kakvi su se prolaznici zaustavili i stali promatrati, upravo zuriti, kao da će otkriti čarobno blago. Katkad ljudi običavaju biti ponešto glupi, što li. Ljutio sam se na njih. Dok sam s vozačem trpao knjige natrag u sanduk i upravo dohvatio sliku, netko mi se iza leđa nasmije. Ogledam se. Bio je to pijan čovjek. Ruke je turio u poderane džepove hlača i mutno gledao nekamo u zrak pa opet u mene. Vidjelo se da nešto smišlja. Dotle se već skupilo dosta dječurlije, nad kojom nitko ne bdije nego je prepuštena sebi.

— A što će vam taj ... vaš Bog? drekne pijani te mahne nogom u zrak.

Dječurlija zaurla od smijeha, a za njom i nekoliko glasova iz skupine, koja je stajala na pločniku. Što je bilo dalje, sporedno je.

Sada čovjek ušuti, snuždi se, pa slegne ramenima kao da sam sa sobom razgovara. Zatim podigne pogled prema meni, pogled, koji se oslobađa od nečega bolna, pa nastavi mirno: — Iste sam večeri objesio sliku na zid, povrh uzglavlja, kako sam to vidio kod moje priproste majke. Da nije bilo onoga smijeha, možda to nikad ne bih učinio. Smijeh mi je otvorio oči. Dugo sam te večeri promatrao sliku i razmišljao. Ta loša, ta odbačena, ta sakrivena i ismijana slika bila je izvor pregaralačkog junaštva moje majke.

Da me razumiješ, sinko ... Drago je meni, kad se ljudi otimlju za ljepotom i kad se umjetnici trude za što dostojnijim, što savršenijim izrazom bilo cvijeta bilo ljudskog lika. Tako i treba. I što uzvišeniji predmet, tim iziskuje boljega majstora. Sve je to dobro. No ja sam one večeri zaželio da padnem na koljena isto onako kako se mole priprosti ljudi, seljaci, koji ljepotu ne izučavaju, nego se dadu tako svladati samom idejom, samim smislom. Izučavatelji ljepote često žive mrtva srca za bližnjega, a svijetu je potrebno toplo srce. Ne samo to, sinko. Svijetu je potrebno najtoplije Srce, ono, probodeno za nj. Svijet je odbacio to Srce, stao je — rekli bi se — na svoje noge. Pa što? Počele mu se noge tresti. Njegov je put samo spoticanje. Jer je svijetu mrtvo srce. Umrlo je kada se je nasmijao Bogu svome.

To reče i uvede me kroz vrt u sobu. Znao sam, da mi želi pokazati sliku, premda sam je odavna poznavao, još dok sam bio dječak.

Ponad kreveta je visjela slika Srca Isusova, stara, neugledna, ni po čemu lijepa, pa ipak mi ona ruka, koja je pokazivala na Srce takne dušu nekom tihom ljubavi. Bio sam ganut.

II. NEDJELJA PO DUHOVIMA

22. VI. 1952.

Današnje sv. Evanđelje izvješćuje (Luka 15,1—10), kako su farizeji mrmljali, što Isus prima grešnike i jede s njima. Isus im na to ispriča priču o izgubljenoj ovci i nestalom dramu, te doda, da će na nebu biti veća radost za jednog grešnika, koji čini pokoru, nego za devedeset i devet pravednika, kojima ne treba pokore.

1. Ovaj prima grešnike i jede s njima. Farizeji su javne grešnike prezirali i izbjegavali kao kugu, da se ne onečiste. I zato im ne ide u glavu, kako se Isus druži s njima: razgovara s njima, daje da Ga se dotiču, sjeda s njima za stol i vodi prijateljske razgovore s njima. To ipak ne bi smio da čini prorok, kakvim se Isus gradio. To nisu mogli da čine farizeji, sami bijedni grešnici, puni sami sebe, umišljeni, oholi, kruti prema drugima no Isus je mogao. On je bio sam bez grijeha, pa je zalazio među njih da diže, tješi i liječi. Kao sunčana zraka, koja pada u kal, ali se sama ne kalja, pada na rane, ali ne ubija nego osvjetljuje, grije i liječi. Farizeji nisu imali šta da dadu grešnicima, ni savjeta, ni dobra primjera, ni ljubavi, a Isus je imao da im dade srce puno ljubavi i dobrote, i da ih podigne s dna moralne bijede u nebeske visine duhovnih ljepota i blažene sreće.

2. Ovaj prima grešnike i jede s njima. Kako i ne će primati i jesti s njima, kad su to ovce iz Njegova stada, drami iz Njegove riznice, članovi Njegova naroda, Njegova braća i prijatelji. A teško su bolesni. Zar majka ne voli ono svoje dijete još više pred drugima, koje je bolesno i slabo? Slušajmo Ga i gledajmo! Za carinika u hramu, dok se je ponizno molio i kajao, veli, da je otišao kući opravdan, a farizej neopravdan. Carinika Levija poziva sa carinarnice k sebi, da mu bude apostol. Carinika Zakeja zove sa smokve dolje, jer se želi svratiti u njegovu kuću, da mu bude gost. Javna grešnica Magdalena postaje na njegov pogled javna pokornica. A ona, koju su htjeli kamenovati kao preljubnicu, sluša blage riječi Isusove »Ni ja te ne ću osuditi, idi i ne griješi više«. Na sve strane opraštanje i podizanje ojađenih i poniženih duša. Zar je čudo, da je stoga grešnike privlačio k sebi poput magneta. Sve je bijedno i nevoljno hrlilo k Njemu, da nađe utjehe i pomoći, jer je osjećalo, da u tom velikom Srcu gori za njih bezgranična ljubav, koja grije i diže i oživljava, a u srcima farizeja nalazila se mržnja, koja ubija.

3. Na nebu će biti velika radost za jednoga grešnika, koji čini pokoru. ... Nebo želi, da svi dođemo tamo. Mi smo Božja djeca i braća Isusova. Anđeli su nam dani za čuvare. Sve nas tamo željno očekuje. I kako im je žao i teško, kad vide naše lutanje bespućem. Divne su isporedbe Isusove o izgubljenoj ovci i dramu. Sjetimo se i one o izgubljenom sinu. Kako li se otac veselio, kad se izgubljeni sin vratio, i šta mu sve nije priredio za povratak. Tako se veseli i naš otac nebeski nad nama, kad se kajemo.

Cijeli stav Isusov prema ljudima je spasenje, a ne uništenje. »Nisam došao radi zdravih, nego radi bolesnih«. Zato je dao i život svoj i zadnju kaplju krvi na križu. Zar je onda čudo, da je on primao grešnike i jeo s njima.

Sv. OTAC PAPA O MIRU

Časna braćo, pozdrav i apostolski blagoslov! Izvanredan prizor bratske sloge izražen za vrijeme sv. Godine u bezbrojnim grupama hodočasnika, koje su se skupile u pobožnom hodočašću u Rimu iz skoro svake države, činilo nam se, da sadržaje glas opomene i da stvara svečano svjedočanstvo pred cijelim svijetom, da nijedan narod ne želi rat niti neslogu, niti mržnju, nego da usrdno želi mir, slogu duša i onu kršćansku ljubav, iz koje se jedino može roditi napredno i bolje doba.

Videći s velikom brigom zabrinute narode zbog strašne opasnosti rata i da već u nekim krajevima nestaju mladi, cvatući životi u bijesu strašnog klanja. Mi usrdno želimo, da konačno svi čuju takvu opomenu.

Tko ne vidi, kako borba donosi ruševine, pokolj i sve vrsti bijede? Ljudski genij, određen za sasvim druge svrhe, danas je otkrio i uveo oružje takve snage, koje stvara strahotu u duši svake čestite osobe prije svega, jer ono ne pogađa samo vojske, nego često također i djecu, žene, starce i bolesne i njima posvećene zgrade i najstaknutije umjetničke spomenike. Koga ne zaprepašćuje pomisao, da će nova groblja biti dodana onima iz nedavnog rata i mnoge se pušeće ruševine sela i gradova umnožiti ostala zla? Tko konačno ne drhće na pomisao, da će uništenje novih bogatstva, neizbježiva posljedica rata, još više pogoršati onu gospodarsku krizu, od koje gotovo svi, naročito oni iz najbjednijih slojeva pučanstva, danas trpe.

Mi sa svojom dušom iznad bure ljudskih strasti, koji njegujemo očinske osjećaje prema narodima i državama bez obzira na njihovu rasu, želimo sigurnu i mirnu sigurnost i dnevni porast blagostanja. Mi se, časna braćo, svaki puta, kad vidimo, da se vedro nebo zamračuje prijetećim oblacima i da nove opasnosti sukoba prijete čovječanstvu, ne možemo suzdržati, a da ne podignemo svoj glas podstrekujući sve da uklone nesporazume, poravnaju razlike i stvore onaj pravi mir, koji osigurava prava vjeri, narodima i pojedincima, javno i iskreno priznata, kao što je to potrebno.

Međutim znademo veoma dobro, da su ljudska sredstva nedorasla tako visokom zadatku: prije svega je potrebno obnoviti duše, ugušiti strasti, umiriti mržnju, i iskreno primijeniti norme pravde, postigavši pravedniju razdiobu dobara, pojačati uzajamnu dobrotvornost, podstrekavati sve na krepost. Nema sumnje, da ništa ne može bolje pomoći takav veliki cilj nego li kršćanska vjera. Njezina božanska nauka uči, da su ljudi braća i da čine jednu obitelj, kojoj je Bog-Otac, a Krist Otkupitelj i davalac života s nebeskom milosti, čiji je besmrtni dom u nebu. Kada bi se ova božanska nauka istinito izvršavala, tada sigurno ne bi ni privatni ni javni život bio mučen ratovima, mržnjom i neredom te gaženjem vjerske i građanske slobode, nego bi ozbiljna nepomućenost, temeljena na pravdi ispunila srca i stvorila put sve većem i većem blagostanju. To je mučno, ali i potrebno. A ako je potrebno, ne smijemo oklijevati, nego se moramo odmah dati na posao. A ako je mučno i iznad ljudskih snaga, tada se s molitvama i s dušom moramo obratiti nebeskom Ocu, kao što su to činili kroz stoljeća naši preci u svim poteškoćama sa sretnim i dobrim uspjehom. Iz toga vas razloga ponovno snažno pozivamo, Časna braćo, da na javne molitve pozovete povjereno vam stado, da izmole od Boga mir i sklad među narodima, tako da se pod zaštitom vjere unaprijedi sveta krstaška vojna, da se suprostavi onoj razularenoj borbi, od koje dolaze tolike nesreće cijelom čovječanstvu.

Neka se ne zaboravi usrdno moliti Otkupitelja, rođenog od Njegove Božanske Majke, da kršćanska vjera, koja je najsigurniji temelj ljudskog društva i građanskih prava, može uživati dužnu slobodu u svim državama i da oni, koji »trpe progonstvo radi pravde« dobiju nebesku utjehu i konačno postignu ono, što je predmetom njihovih najvrućijih zavjeta i gorućih želja.

Mi smo sigurni, Časna braćo, da ćete svojom uobičajenom pastirskom revnosti i budnosti saopćiti ove naše očinske pozive svojem kleru i narodu na način, koji smatrate najzgodnijim te smo isto tako sigurni, da će sva naša ljubljena djeca u Kristu, ma gdje ona bila u svijetu ,spontanom voljom odgovoriti ovom Našem pozivu.

U Božanskoj milosti i dokazujući svoju očinsku ljubav, neka bude apostolski blagoslov, kojeg podjeljujemo puna srca u Gospodinu svima i svakom pojedincu, od Vas, Časna braćo, Vašim vjernicima, naročito onima koji će moliti prema Našim nakanama.

Sv. Gervazije i Protazije

God. 386. htio je krivovjerni car Valentinijan sa svojom majkom oteti crkvu biskupu i crkvenom Učitelju sv. Ambroziju u Milanu i predati arijancima. Biskup je s narodom ostao u crkvi više dana i noći pjevajući svete pjesme.

Potaknut tim događajem vjerni je narod sagradio sv. Biskupu novu crkvu izvan Milana, ali nisu imali moći sv. Mučenika za oltare. Uto su se ukazala Svecu dva sveta Mučenika Gervazije i Protazije i pokazali mu u crkvi sv. Nabora i Feliksa svoj grob. Drugi dan uputio se sv. Ambrozije sa svećenstvom u tu crkvu i dao je kopati zemlju ispred groba sv. Nabora i Feliksa. Nađene su kosti dvojice muškaraca, visokoga stasa, a podalje njihove glave. Uz sv. moći u lijesu bio je položen kratki opis njihova mučeništva. To su bili sv. Gervazije i Protazije.

Svete kosti ovih Mučenika bile su izložene nekoliko dana u crkvi sv. Fausta (danas sv. Ambrozija). U gradu je živio slijep mesar Sever. On je progledao, čim se rupcem dotakao svetih kostiju. Sv. Augustin piše da ga je iza toga vidio u crkvi, kako zdrav poslužuje kod vjerskih obreda. Dogodila su se i druga čudesa, kako spominje sv. Augustin. Ove su kosti bile svečano sahranjene u novoj crkv..

Gervazije i Protazije sinovi su blizanci svetih Mučenika Vitalisa, mučena u Raveni, i sv. Valerije, mučene u Milanu. Po smrti svojih roditelja pripravljali su se i oni na sv. mučeništvo. Rasprodali su svoje imanje, razdijelili siromasima i tako živjeli deset godina samo u molitvi i pokori. Tada je kroz Milano prolazio vojskovođa Anastazije u rat protiv Markomana. Ali poganski svećenici su mu rekli, da ne će pobijediti, ako ne prisili Gervazija i Protazija da žrtvuju rasrđenim bogovima. Anastazije je pozvao svetu braću, da žrtvuju bogovima. Gervazije mu je odgovorio, da priznaje samo živoga Boga, Stvoritelja neba i zemlje, a ne mrtve kumire. Na to ga je Anastazije dao bičevati i odrubiti mu glavu. Zatim se obratio Protaziju nagovarajući ga, da spasi svoj život i žrtvuje poganskim bogovima. Protazije je to odlučno odbio, pa je i njemu bila odrubljena glava. To je bilo godine 169.

Njihova sveta tjelesa pokupio je u noći pobožni kršćanin Filip sa svojim sinom, stavio u mramorni lijes i pokopao u svojoj kući. Poslije je tu sagrađena crkva u čast sv. Mučenika Nabora i Feliksa, a da nitko nije znao, da je tu i grob sv Gervazija i Protazija, dok ga nije otkrio sv. Ambrozije. Na Uskrs g. 397. bio je sv. Ambrozije sahranjen pokraj ovih svetih Mučenika. U devetom stoljeću stavio je biskup Angilbert IV. kosti sve trojice Svetaca u porfirni lijes, koji je pronađen g. 1864. pod velikim oltarom u crkvi sv. Ambrozija u Milanu.

Slava ovih svetih Mučenika proširila se po svem kršćanskom svijetu. Sv. Crkva je uvrstila njihova slavna imena u Litanije Svih Svetih. Njihov spomen slavi se 19. lipnja.

Što je Božje?

Na razne načine iskušavali su farizeji božanskoga Učitelja. Raznovrsne bile su zamke, koje su lukavci pleli oko Isusa, kako bi jasno dokazali narodu, da On čini krivo. Tako su pokušali, da Ga optuže zbog pobune protiv rimskog vladara. Kada bi Isus odgovorio na njihovo pitanje, da nije potrebno dati porez cesaru, On bi time doduše omilio siromasima, ali bi izazvao gnjev i tešku kaznu vladarevu.

Božanski Učitelj poznaje ljudska srca i njihove najskrivenije nakane. On znade, što ljudi snuju, bilo u dobru, bilo u zlu, ali i kada se ne bi bilo radilo o postavljenoj zamci Njegovih neprijatelja, odgovorio bi odlučno: »Dajte cesarevo cesaru, i Božje Bogu.«

Ovo je Isusova zapovijed za ljudsko društvo u svim epohama. Treba da primamo ljudske zakone, koji upravljaju našim zemaljskim odnosima. Treba da priznajemo ljudsku vlast, ali pored toga, i nad time treba da budemo svijesni, kako postoji Božji zakon nad svim stvorenjima. Božji zakon uređuje odnose naše duše prema Stvoritelju i vječnosti. Božje zapovijedi vode nas kroz život, kako bismo upoznali smisao i cilj života, kako bismo bili spaseni za Božji svijet poslije naše smrti.

Pamtimo Isusov odgovor, jer o njemu ovisi naš neprolazni mir, naša vječita sreća.

GOSPA OD PLAČA U ŠIBENIKU

Iz povijesti stolne crkve u Šibeniku vadimo ovo. Na glavnom oltaru stolne bazilike u Šibeniku još od g. 1635. štuje se starinska slika Majke Božje, zvana »Gospa od Plača«. Dotada ona se je nalazila na gradskim bedemima, iznad vrata s istočne strane, gdje je sada kazalište. Ime joj dolazi odatle, što je g. 1635. i 1636. tri puta prolila obilne suze, zapravo plakala.

Prvi put to je bilo 4. travnja 1635. Neki prolaznici opazili su, da iz očiju svete slike, koja je slikana na dasci, teku suze. To se je ponovilo nekoliko dana kasnije, na drugi dan Uskrsa. Suze su bile obilne i dobro nakvasile lice, vrat i prsi svete slike; drugi put tekle su do nogu na slici. Kako vele povjesničari Vinjalić i Farlati, glas o tomu brzo se raširio po gradu i kroz malo slegao se gotovo čitav grad, da vidi taj neviđeni prizor. Upravitelj biskupije prepozit Ivan Zorić, koji je upravljao biskupijom kao namjesnik kaptola, ustanovio je odbor od starešina kaptola, klera i poglavica grada i s njima se uputio na lice mjesta, da stvar ispita. Uvjerivši se, da je istina sve što se govorilo i pripovijedalo, odredi, da se o stvari povede sudbena istraga, da se pozovu na zakletvu svjedoci očevidci i da se saslušaju učeni bogoslovi. Kad je sve bilo ispitano i proučeno, izda presudu, da se onaj plač Majke Božje ima smatrati pravim čudom, jer se nikako ne može protumačiti prirodnim načinom. Presuda je bila izrečena 6. svibnja, a u slijedeću nedjelju, t. j. 13. svibnja 1635., na želju svega puka i svećenstva, sveta slika s najvećom svečanošću prenesena je u stolnu crkvu i postavljena na najčasnije mjesto.

Međutim još nije prošla ni godina dana od svečanog prenosa, 8. svibnja 1636., između 8. i 9. sata ujutro sveta je slika po treći put proplakala. Ovoga puta suze su tekle preko cijele slike i padale na oltar kraj svetohraništa. Isti upravitelj biskupije Ivan Zorić opet je naredio sudbenu istragu, koja je utvrdila događaj, koji nadilazi prirodne zakone. Ovaj novi događaj sve je napunio prevelikim strahom, jer se je to smatralo znakom nečega žalosnoga i strašnoga, što će zadesiti grad. I zaista tri su nemila zla malo kasnije zadesila Šibenik. Kad je g. 1645. nastao t. zv. kandijski ili kretski rat. Turci su više puta navaljivali na Šibenik, osobito g. 1647., kad su ga opsjedali 28 dana s vojskom od preko 30.000 vojnika. Malo prije toga sva je okolica Šibenika bila nemilo poharana i spaljena. Najteže i najstrašnije zlo bilo je g. 1649., kad je kuga u gradu umorila preko 8.500 duša, tako da je na životu ostalo jedva 1.500 stanovnika.

Oltar, na koji je bila stavljena sveta slika, bio je od drveta. Tada se pomišljalo, da bi se napravio novi od srebra. Tehničke poteškoće stvar su omele, pa je izrađen od mramora. Prije nego je sveta slika postavljena na novi oltar, nošena je g. 1645. po gradu. Od tada sveta slika časti se osobito 13. svibnja, kad je prvi put prenesena u stolnu crkvu. God. 1935. svečano je proslavljena 300-godišnjica toga prenosa. Sveta slika je lijepa, ali je dosta istrošena. Djelo je kretsko-mletačke škole iz kraja 15. st. Pokrivena je srebrnom koprenom, na kojoj je u baroknom stilu izrađen gornji dio tijela Bl. Dj. Marije i čitavo tijelo maloga Isusa. Dva anđelića podržavaju krunu. Okvir, u kojem se nalazi sveta slika, sav je od srebra, a na kopreni ima više zavjetnih darova od srebra i zlata. 13. svibnja govori se Misa i Oficij Majke Božje, po dozvoli Pape Pija IX. od g. 1859.

— **MSGR. MANGERS**, apostolski vikar grada Oslo, služio je svečanu sv. Misu na dan početka zimske Olimpijade. Sv. Misi su prisustvovali katolički gimnastičari, koji su sudjelovali na Olimpijadi, s duhovnikom norveških katoličkih sportista i članom Olimpijskog odbora vlč. Ivarom Hansteen Kundsen na čelu.

Gibanje planeta

Sve do prije 400 godina općenito se vjerovalo, da je naša Zemlja središte Sunčeva sustava, pa ne samo to, nego se je vjerovalo, da je Zemlja čak i središte svemira. Sva su se nebeska tjelesa gibala oko Zemlje, kao što se to ukazuje našem oku kad gledamo pojave na svodu nebeskome. Zemlja je bila na prijestolju: nebeske su se sfere jednolično okretale i po starom mišljenju proizvodile harmonične zvukove, a 12 zvijezđa zodijaka kao 12 paževa obilazili su redom pored nje i sačinjavali joj pratnju. Nitko nije pitao, tko tjera taj složeni nebeski mehanizam.

Do Kopernika je Zemlja bila neizmjerno veliko i nepokretno tijelo, koje miruje u središtu svijeta, a oko nje se okreće nebo i sva nebeska tjelesa. Kad je on objavio, da je Zemlja kugla i da ona lebdi slobodno u prostoru i valja se oko Sunca, ljudi su se pobojali te misli, pak je i ondašnjim najvećim učenjacima stala pamet i dugo je vremena trebalo dok su pomalo upili tu misao i otresli se starih zabluda o Zemlji i svemirskom redu.

Kopernik je pokazao, da se sve pojave u pogledu gibanja nebeskih tjelesa dadu na mnogo jednostavniji način i točno protumačiti, kad se uzme da se oko Sunca kao središta gibaju planeti, među koje spada i naša Zemlja. Glavne su postave ovog sustava:

1. Naša se Zemlja okreće oko svoje osi jednom u 24 sata i to prouzrokuje prividno okretanje nebeske kugle — svih nebeskih tjelesa u protivnom smjeru (od istoka na zapad) za isto vrijeme. I Sunce se prividno giba oko Zemlje za 24 sata, kao i druga tjelesa nebeske kugle, te nas obasjava, kad je nad obzorom, a ostavlja u sjeni noći, kad kruži pod obzorom. To je **zemaljski dan.**

2. Zemlja se istodobno giba po svojoj stazi oko Sunca. To kruženje traje godinu dana i prouzrokuje prividno pomicanje Sunca po krugu **ekliptike** na nebeskom svodu — od zapada na istok. Prema ravnini ekliptike nagnuta je osovina dnevnog okretanja Zemlje za $23^1/_2{}^0$ i to prouzrokuje godišnja doba na Zemlji: **proljeće, ljeto, jesen i zimu.** To je **zemaljska godina.**

3. Na svom putu oko Sunca — Zemlju prati **Mjesec:** kruži oko nje i obiđe je u približno 4 sedmice. Prema položaju Mjeseca na svojoj putanji vidimo ga različito osvijetljena: kad se nađe u pravcu Zemlje i Sunca, onda je **mijena** (nevidljiv je), iza mijene slijedi **mladi Mjesec,** sedmicu dana poslije mijene **prva četvrt,** nakon dvije sedmice **uštap** (na protivnoj strani od Sunca), zatim dolazi **posljednja četvrt** i Mjesec se vidi sve manje osvijetljen, približava se Suncu, da nakon 4 sedmice (točno $29^1/_2$ dana) nastupi nova mijena.

4. Poput Zemlje kruže i ostali planeti oko Sunca, pa ih stoga vidimo — prema njihovu položaju na stazi — smještene u pojasu zodijaka, gdje se između zvijezda pomiču — lutaju. **Merkur i Venus,** budući se nalaze Suncu bliže od Zemlje, vide se uvijek u blizini Sunca, čas kao večernjice, čas opet kao zvijezde jutarnjice, dok ostali planeti, koji su dalje od Sunca nego naša Zemlja: **Mars, Jupiter, Saturn** i drugi (kasnije pronađeni) vide se, kako prividno šetaju kroz čitav pojas zodijaka, svaki planet svojom putanjom u točno određeno vrijeme.

5. Izvan područja Sunčeva sustava — u neizmjernoj daljini nalaze se rasprosute **zvijezde stajačice po nebeskoj kugli,** koja je tako ogromna, da se Sunce i staza Zemlje oko Sunca, kao i staze svih drugih planeta splinu s te daljine u jednu točku. I obratno: pravci povučeni iz raznih točaka u Sunčevu sustavu k istoj točki neba praktički se stapaju u isti smjer. Kao što je Zemlja u geocentričnom sustavu — u središtu nebeske kugle jedna točka, tako je ovdje cijeli Sunčev sustav — u središtu nebeske kugle jedna točka.

Planeti se gibaju oko Sunca, a tako i naš Mjesec oko Zemlje gotovo u istoj ravnini, te mi gledajući Mjesec i planete na noćnom svodu, vidimo ih u uskom pojasu, slično kao perle nanizane na koncu. U ovom pojasu naokolo nebeske kugle nalazi se 12 zvijezđa, poznatih pod imenom životinjskog pojasa (zodijaka). Pošto se mi s našom zemljom gibamo — s ove strane Sunca — od lijeva na desno, to zbog toga vidimo, kako se Sunce kroz godinu dana prividno pomalo pomiče po životinjskom pojasu — na lijevo, na istok.

Panorama nebeskih gibanja, što nam je daju planeti sa Suncem i Mjesecom u uskom pojasu zodijaka, neobično je **sjajna i raznovrsna,** izvor je neprekidnim užicima za misaona čovjeka. Pomoću astronomičkog kalendara može ih stalno pratiti i već unaprijed uživati u neobično lijepim **»konstelacijama«** Sunca, Mjeseca i pet, prostim okom vidljivih, planeta.

Planeti se nikad mnogo ne udaljuju od velikog kruga, što ga naš Mjesec na nebu tako upadno opisuje u toku 4 sedmice. Radi toga Mjesec od jedne do druge mijene prolazi pored svih planeta. On služi kao putokaz prijatelju neba, da može potražiti planete u zvjezdanom pojasu zodijaka.

Iz katoličkoga svijeta

VELIKA BUDISTIČKA SVEĆENICA PREŠLA NA KATOLICIZAM. Krajem prošle godine umrla je u Vijetnamu (Indokina) velika budistička svećenica, koja je kroz 50 godina upravljala glasovitom pagodom mjesta Funana. Kad je pred dvije godine deset tisuća njenih vjernika prešlo na katolicizam, ona je ostala usprkos toga upo!na u svojoj vjeri i službi. Pred smrt pokrstila se konačno i ona, na veliku radost svojih negdašnjih vjernika.

BL. IVAN DE APARITIO UPOTRIJEBIO JE PRVI KOLA U AMERICI. Franjevački trećoredac bl. Ivan de Aparitio prvi je od svih upotrijebio kola u Americi. On je već u XVI. stoljeću napravio kola, koja su vukli volovi, i on je učio urođenike, kako će orati plugom i volovima. Radi toga ga smatraju zaštitnikom američke tehnike. Njega osobito štuju u Meksiku, gdje je djelovao. Sada se radi na tome, da bude proglašen svecem.

AMERIKANSKI OCI SVETOGA KRIŽA otvorili su u istočno-pakistanskom gradu Daka Zavod sv. Jurja. To je prvi i jedini katolički zavod u istočnom Pakistanu. Većina njegovih pitomaca pripadaju muslimanskoj vjeroispovijesti.

SENATOR KEFAUVER, kandidat za predsjednika USA, izjavio je, da on smatra da budući predsjednik Sjedinjenih Država treba poslati u Vatikan svog osobbnog poslanika. Prema tome on ne bi bio zato da se pošalje u Vatikan ambasador. Senator Kefauver je tom prigodom osudio napadaje protiv Katoličke Crkve.

OTVORENJE KATEDRALE SV. STJEPANA u Beču, koja je za vrijeme rata bila teško oštećena, svečano je proslavljeno u Beču dne 3. svibnja. Tom prilikom zazvonio je prvi put i glasoviti Pummering, veliko zvono, koje je za vrijeme prošlog rata također bilo uništeno.

U JAPANSKOM GRADU NAGASAKI formirana je komisija za vođenje diecezanskog procesa za beatifikaciju o. Maksimilijana Kolbe, poznatog poljskog konventualca, koji je herojski umro u nacističkom koncentracionom logoru u Osviecimu za vrijeme prošloga rata. O. Kolbe je prije zadnjega svjetskog rata djelovao kao misionar u Japanu.

REGENSBERG, katolička izdavačka kuća u Münsteru u Njemačkoj, slavi 360. godišnjicu svoga rada. Interesantno je napomenuti, da je ovo poduzeće 1937. g. bilo konfiscirano od strane nacističkog režima radi objavljivanja enciklike pape Pija XI. »Mit brennender Sorge«, u kojoj je Papa ustao protivu poganske nacističke ideologije.

U UDALJENIM SELIMA gornjeg i donjeg Egipta katoličko društvo egipatskih škola sagradilo je u najnovije vrijeme 12 novih škola. Uz školu je u svakom mjestu sagrađena kapela i dispanzer.

REDOVNICI SV. DUHA u New Yorku snimili su film u bojama, koji traje 22 minute. Film se zove »Now the Pristhood«, a prikazuje život svećeničkih kandidata u sjemeništima te obrede podjeljivanja tonsure kao i nižih i viših redova.

U MÜNCHENU na glavnom kolodvoru u dvorani bivšeg kina uređeno je za putnike služenje nedjeljne i blagdanske sv. Mise.

KATHELEEN CODY, poznata irska športašica, koja je donedavna podučavala žensku mladež u sportu, odlučila je, da će ostaviti svijet i poći u samostan.

U LIBANONSKOM PARLAMENTU od 77 članova 42 su kršćani, a od ovih je 30 katolika.

NJEMAČKI SAVEZNI PARLAMENT primio je u Bonnu zakon o zaštiti mladeži. Ovaj zakon zabranjuje mladeži ispod 18 godina pušenje i pohađanje javnih lokala. Ujedno primjenuje stroge kazne za odrasle, koji zavode mladež na pušenje i opijanje alkoholnim pićima.

VOJNIČKI TJEDAN organizirat će belgijske katoličke organizacije. Za vrijeme ovoga tjedna bit će stanovništvo zainteresirano za ćudoredne, vjerske i materijalne probleme vojnika.

NEKE TVORNICE u Lancashiru, u Engleskoj, donijele su odluku, da i majke moraju raditi u noćnim smjenama. Protiv ove odluke protestiralo je katoličko društvo »Kolumbovih Vitezova«, jedna od naznačajnijih i najutjecajnijih katoličkih organizacija u Engleskoj. U protestu se navodi: »Takva odluka predstavlja težak udarac kršćanskog shvaćanju obiteljskog života. Narodno gospodarstvo, istina, predstavlja vrlo važan sektor narodnog života, ali za ljubav gospodarskih vrednota se ne smije uništavati obiteljski život, koji majkama povjerava važne dužnosti, od kojih je najvažnija i najglavnija odgoj djece.«

INSTITUCIJE, koje se nalaze pod patronatom New York Catholic Charities brinule su se tokom 1951. u svojim skloništima i zavodima za 18.595 napuštene djece i malodobnih zločinaca. Troškovi uzdržavanja ovih skloništa i zavoda iznosili su 1,031.000 dolara. Ove će se godine ta svota popeti na 3,423.000 dolara radi građenja novih i popravljanja već postojećih zavoda i skloništa. Osim djece, koja su se nalazila u zavodima i skloništima, katolička karitativna društva u S.A.D. smjestila su u privatne kuće 3.000 siromašne djece, od kojih su pojedine katoličke obitelji uzele pod svoje 284 njih.

U HOLANDIJI će prigodom 100-godišnjice javnog djelovanja katoličke hijerarhije zatražiti holandski episkopat, da se proglasi blaženim apostol gubavaca Petar Donders, koji je polovinom prošlog stoljeća djelovao kao misionar među gubavcima na otoku Sruman.

»DIALOG KARMELIĆANA«, posmrtno djelo francuskog katoličkog romanopisca Georges Bernanosa, koje je ovaj napisao kao scenarij za film, sada je prerađeno za kazalište. Davat će se u poznatom pariškom kazalištu Hebértot. Dialog karmelićana po svom sadržaju je tragedija, koja se zbila za vrijeme francuske Revolucije, i uvelike sliči djelu »Posljednji na stratištu« od Gertrude von le Fort.

SPOMEN MARKA na uspomenu prve štampane Biblije, koju je g. 1452. štampao Gutenberg u Njemačkoj izdat će uskoro američka vlada. To je prvi put u povijesti filatelije, da se izdaje za spomengodišnjice Biblije jedno izdanje maraka.

SESTRA ANTONIJA, 52-godišnja redovnica sv. Vinka, poginula je na vratima svoga samostana u Ismailiji kao žrtva egipatskih terorista. »Još nisam mučenica, ali bih mogla biti koji od ovih dana«, pisala je u jednom listu, te tako rekavši prorekla svoju smrt. Bila je rodom iz Bronxa u državi New York. SAD, položila je zavjete u Belgiji, a za vrijeme rata djelovala u Londonu. U više navrata bila je nastavnica u školi za gluhonijeme i u sirotištu u Engleskoj, a posljednjih pet godina bila je u Ismajliji. Vrlo radina, puna dobre volje i spremnosti da gleda svaku situaciju s humorističke strane — kako piše njezina nadstojnica — bila je vrlo omiljela kod djece i kod svih, koji su je poznavali. Osobitu je brigu posvećivala siromašnim starcima, što su dolazili po objed na samostanska vrata. Poginula je u siječnju o. g., pogođena hicem iz neposredne blizine, te su i egipatske i engleske vlasti povele istragu o uzročniku njezine smrti.

UJENJAK I VODIČ NA ČAMCU. Neki učenjak, koji si jako puno utvarao zbog svoga znanja, pustio je, da ga neki vodič preveze čamcem preko rijeke. Za vrijeme vožnje započeo je razgovor s vodičem i upitao ga: »Jeste li učili matematiku?« »Ne« glasio je odgovor. Tada reče učenjak: »Tada ste izgubili četvrtinu svoga života.« Opet pita učenjak: »Jeste li fiziku učili?« Vodič se glasno nasmije i odgovori: »Ne«. Učenjak nastavi: »Onda ste drugu četvrtinu vašega života izgubili«. »Jeste li astronomiju učili?« zapita dalje. Budući je vodič i na to pitanje odgovorio negativno, kaže mu učenjak: »Tada ste i treću četvrtinu života vašega izgubili!« U tom času opaze obojica, da se u čamcu napravio otvor, kroz koji je voda provalila. »Možete li plivati?« zapita vodič učenjaka: On odgovori: »Ne«. Tada mu kaže vodič: »Tada su 4 četvrtine vašega života najednom izgubljene, ako se brzo ne uhvatite za moja leđa«. — Kao ovome učenjaku, tako će na času smrti biti onom čovjeku, koji si mnogo utvarao zbog svoga znanja, a bio je bez vjere. Za njega će onda biti zve izgubljeno, u koliko mu ne uspije uz pomoć milosti Božje, da se u zadnjem času savršenim pokajanjem spasi. S pravom kaže sv. Augustin: »Nesretan čovjek, koji sve poznaje, ali Tebe, o Bože, ne spoznaje.«

Uz 500 godišnjicu rođenja

Leonarda da Vinci

Ove godine proslavljena je u cijelom svijetu 500. godišnjica rođenja Leonarda da Vinci, velikog humaniste, naučenjaka, inženjera i nadasve slikara. Po širini svog obrazovanja i po dubini svoga duha Leonardo da Vinci smatra se jednodušno jednim od najvećih genija čovječanstva. Leonardo da Vinci živio je u doba (1452—1519.), kada je humanistička filozofija posumnjala u tekovine skolastičke filozofije Tome Akvinskog, a renesansno shvaćanje ljepote postavilo sebi za uzor jedino antiknu umjetnost. Leonardo da Vinci živio je i radio u vrijeme Michelangela i Rafaela, Macchiavellija i Savonarole, Lutera i Papa renesanse, koji su često bili zaokupljeni samo pitanjima upravljanja svjetovnom državom i problemima umjetnosti. U tom vremenu, gdje smo još pola stoljeća daleko od Tridentskog koncila, Leonardo da Vinci predstavlja nam se kao čovjek, koji na ovom svijetu u prvom redu iskreno i svim žarom traži Istinu i Ljepotu. Ovo svoje traženje Istine i Ljepote on je ostvarivao i definirao u svojim slikama, koje su postale poznate širom cijeloga svijeta. One su nam svjedoci njegove duboke kršćanske inspiracije i potpune kršćanske koncepcije svijeta. Kad je Leonardo da Vinci započinjao slikati svoju glasovitu »Posljednju večeru«, onda je u svoju bilježnicu napisao i ove retke: »Antika je dala tijelu izraz, koji se više ne može nadići. No nakon što je na Istoku umro jedan Čovjek i nakon što Ga Zapad oplakuje svaki petak, nova se ljepota rodila s novom istinom... Ako želite studirati, slikati Krista po jednom modelu, ne ćete postići ništa od onoga, što biste htjeli izraziti. Vi morate, čitajući Evanđelije, malo po malo stvoriti sebi sliku Boga-Čovjeka, a onda izabrati najzgodniji čas za isticanje ovog lika...« Zaista, Leonardo da Vinci imao je pri sebi uvijek Bibliju i Evanđelje i čitao ih često tražeći u njima inspiracije za svoj umjetnički rad. Naslikao nam je osim Posljednje večere, niz slika kršćanske koncepcije i inspiracije.

Leonardo da Vinci umro je kao kršćanin. O tome nam svjedoči njegov učenik Francesco Melzi, koji o Leonardovoj smrti piše: »On je ostavio ovaj život na 2. svibnja providen svim Sakramentima svete Matere Crkve i dobro pripremljen«. Da je živio i umro kao kršćanin, svjedoči nam i njegov suvremenik Vasari, koji je u drugom izdanju »Životopisa« morao priznati, da je Leonardo da Vinci umro sa suzama na očima, kršćanski skrušen i s pouzdanjem u Božju Providnost.

HOLANDSKA KNJIŽEVNICA Douver-Schmidt, koja je u književnosti poznata pod imenom Willy Corsari, prešla je na katolicizam, pak je krštena u benediktinskoj opatiji Ovsterheut. Kršteni kum joj je bio poznati holandski katolički pjesnik Peter van der Meer Walcheren, koji se je obratio na katolicizam utjecajem poznatog francuskog katoličkog intelektualca Leona Bloy-a.

Je li vjera tek stvar ukusa?

Mnogi kažu: Vjera je stvar ukusa. Tko nema ukusa za muziku, ne treba ga na nju siliti. Tako primjerice ja nemam ukusa za vjeru, pa me neka nitko s njom ne muči.

Odgovor. Tko stavlja ovaj prigovor, mi bismo ga uljudno zapitali, neka nam kaže, što je to vjera. Šta on razumijeva pod vjerom? Jedva će znati odgovoriti. Vjera je odnošaj čovjeka k Bogu. Ili točnije: vjera je skup svih istina i svih obveza, koje izviru iz odnošaja čovjeka prema Bogu. Vjera uči čovjeka poznavati Boga, častiti Ga i vršiti Njegove zakone. Vjera je štovanje Boga. Vjera je nužna za vremenito i vječno spasenje. Ona je nešto veliko, nešto bitno, nešto najglavnije.

Kad se radi o vjeri, ne radi se o ukusu, nego se radi o dužnosti, i to najprečoj dužnosti čovjeka. Dužnosti se moraju vršiti. Nitko na pr. ne može reći: Ja ne ću da plaćam državnih poreza, nemam ukusa za poreze. Plaćati državi propisane poreze dužnost je svakog državljanina, ili hoće ili ne će, ili mu se to sviđa ili ne sviđa, ili odgovara njegovu ukusu ili ne odgovara. To je dužnost. Neprispodobivo veća dužnost je vršiti zakone Božje, vršiti zakone, od kojih zavisi ne samo naša vremenita, nego i naša vječna sreća.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Franjo Grundler, kanonik Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

»Sad zaista znadem, da je Gospodin poslao svojega Anđela, te me izbavio iz ruke Herodove i svega, što je očekivao židovski narod« (Dj. Ap. 12,11).

Iz Ulaza sv. Mise na blagdan sv. Petra i Pavla.

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. — ZAGREB, 29. LIPNJA 1952. — BROJ 23

U NEPRESTANOJ BORBI

Rijetko je kada koji čovjek tako veselo nosio svoj teret, kao što je nosio svoju nosiljku kostobolan čovjek, kad ga je Spasitelj ozdravio. 38 godina je patio. Vrlo teško se micao poduprt o štake. Svaki mu je korak prouzrokovao teške boli. Dođoše i godine, kad je prestao hodati i bio veseo, što je svoje boli mogao podnositi na svojoj nosiljci. A sada je zdrav, i to čvrsto zdrav. Kako li je snažno i čvrsto hodao pun radosnog sjaja. Na leđima nosi teški teret tako kao da nije ništa. Okružili ga ljudi, čude se i dive.

Ipak se našlo ljudi, koji su se protivili Farizejima. Ozdravljenik je susreo Farizeje na svom putu. Mračnim licem gledali su na čovjeka, koji je danas u subotu bio opterećen teškim teretom. A sada u subotu, na sveti Božji dan, nosi svoj krevet ulicama! To je nečuvena povreda subote! »Gospodin govori: »Čuvajte svoje duše i ne nosite nikakav teret u subotnji dan!« (Jer. 7.21). A ovaj se bestidni čovjek usuđuje Bogu prkositi. U svetom su gnjevu skočili na ozdravljenika i povikaše: »Subota je i tebi nije dopušteno, da nosiš svoj krevet.«

To je istina. Ali on doista nije mislio na subotu. Tako ga je obuzelo veselje. Osim toga mu je zapovjedio to čovjek, koji ga je ozdravio. Zato reče: »Onaj, koji me je ozdravio, rekao mi je: Uzmi krevet svoj i idi!«

Doista su Farizeji odvratne, tupe i otvrdnule duše! Pred njima je čovjek, koji je nakon 38 godina teških boli iznenada ozdravio. To je za njih ravnodušno. Oni ne pitaju: »Tko te je ozdravio?« Oni istražuju: »Tko je taj čovjek, koji ti je rekao: Uzmi krevet svoj i idi!« Njih je uzbunilo to, što od 1279 subotnjih odredaba jedna nije održana. A onaj, koji je tomu kriv, mora činiti pokoru,, makar je ne znam što velika učinio.

Zato su Farizeji i dalje uzbuđeno istraživali ozdravljenika, da im reče: »Tko je taj čovjek, koji je rekao: Uzmi svoj krevet i idi«. On je odgovorio: Ja ne znam. On nije ni mogao znati. Isus se naime baš zato izgubio u mnoštvu da tako tiho otiđe i ne pobudi nikakvo divljenje. A ozdravljeni je ušao u hram, da se Bogu zahvali. Poslije je na trgu susreo Isusa i prepoznao Ga kao svoga Spasitelja. Vruće Mu se zahvalio. A Gospodin ga uzme na stranu i reče mu svetom ozbiljnošću: »Gledaj, ti si ozdravio, nemoj više griješiti, da ti se nešto gore ne dogodi. Svrši s grijehom, jer će te inače stići sud Božji.«

Ozdravljeni znade, da je Isus njegov dobročinitelj. On može sada dati odgovor Židovima. Oni to moraju znati. To mora cijeli svijet znati, kako je velik i dobar Učitelj, ovaj Isus iz Nazareta. Zato se žuri k Farizejima i saopćuje im pun revnosti i zahvalnosti ime svoga dobročinitelja. Dakle, to je taj Isus iz Nazareta. On je oskvrnitelj subote. On daje sablazan! Nije On prvi puta stao njima na put. Već im godinu dana prkosi u lice. On izgoni iz hrama prodavaoce i trgovce. Što sve nije rečeno međutim o tom Isusu iz Galileje? I sada bi i ovaj zločin, prekršaj subotnjeg svetkovanja! To mora On okajati.

Farizeji odlučiše da Isusa zaustave, On se ne uklanja pred njima: On se ne boji borbe. Ako Ga hoće, evo Ga. Kako bi dakle ipak bilo naopako pokazati Isusa kao mekana, slatkog čovjeka, čija usta govore samo o »ljubavi«. Ne, On je karakteran čovjek, čelični borac, koji vadi mač, gdje nalazi zloću i opačinu.

Protivnici okružiše Isusa i traže da im odgovori, zašto je radio u subotu. Jednom jedinom rečenicom odbija vikače: »Otac moj do sada radi i ja radim«. On uzdržava svijet i ravna njime i u subotu. Tko će Mu od vas dati propise? Tako radim i ja, Njegov istobitni Sin, kada i kako hoću. O tom ne ću vas pitati.

Židovi su Ga dobro razumjeli. Ovaj se Isus iz Nazareta stavlja nad Zakon. Ovaj Isus iz Nazareta izjednačuje svoje djelovanje s Božjim djelovanjem. Ovaj Isus iz Nazareta gradi se jednakim s Bogom. Oskvrnitelj subote je hulitelj na Boga. Kriv je smrti. Njihova se mržnja rasplamsala.

Isus je dobro opazio njihovu nevjeru i njihovu bijesnu mržnju. Ali ne povlači i ne oslabljuje nijedne riječi. On govori Židovima još jasnije jednim čudnovatim govorom. Da, ja sam Ocu jednak. Njegovo djelovanje moje je djelovanje: »Jer što On čini, to i Sin čini jednako. Ja imadem vlast dati život: »Jer kao što Otac podiže i oživljuje mrtve, tako i Sin, koje hoće oživljuje. Ja ću suditi ljudima. To hoće Otac »da svi poštuju Sina kao što poštuju Oca.«

No sad ćete Mi kazati: Gdje su ti svjedoci za Tvoju tvrdnju? Vi ste poslali k Ivanu, Vi znate, što je o Meni rekao. Zašto ne prihvaćate Njegovo svjedočanstvo? — Vi ste vidjeli moja djela. No vi ćete doživjeti još više i veće, nego li je uskrsnuće od mrtvih i sud. Zašto iz toga ne zaključite, da Me je Otac poslao? — Vi imate svoja Pisma. Ona su vaš ponos i vaša nada. Zašto ne čitate, kakva svjedočanstva ona daju o Meni? Vaš Mojsije govori: »Gospodin Bog Tvoj će iz Tvoga naroda, iz tvoje braće podići jednoga proroka, kakav sam ja« (5. Mojs. 18,15). Niti Mojsiji ne vjerujete, Vi ćete biti sami svoji tužioci pred Božjim sudom, zato što niste vjerovali Meni, koga vam je Bog unaprijed navijestio.

U neprestanoj je borbi živio Isus naš Gospodin i Kralj i Njegova mlada Crkva. Ali je u tom boju bio neustrašiv.

Mladomisniče!

Ja ne znam, no ipak ko da slutim
U duši tvojoj danas što biva...
Čini mi se i sreću da ćutim,
Koju danas srce ti uživa...

Mislim sada ja na one dane,
Kad nekoć ti djetetom si bio,
To jest, ja na one mislim dane,
Kad o sreći današnjoj si snivo.

Kad u srcu želja rodila se
Za visokim svećeničkim zvanjem;
Kad ti duša k nebu vinula se,
Da nebeskim nahrani se znanjem.

Kad zamamne prezreo si slasti,
Te užitke varavog svijeta,
Kad svake ostavio se lasti,
Cilju tvojem dragom koja smeta.

Pa u život teškom stazom pođe,
Stazom onom što te cilju vodi.

I ne skreni, kad teškoća dođe,
Već i tad smjelo naprijed hodi.

Kreni stazom križa, stazom muka,
Stazom našeg Spasitelja Krista...
I Njegova nek te vodi ruka
Da ostane tvoja duša čista.

Dovela te do žuđena cilja,
Pa uživaj, o mladomisniče,
I nek cvate duša ti od milja,
Nek buja, o mili naš sretniče!

To je, eto, što ti reći želim.
Sreću, koju ti osjećaš danas,
Bićem nek prožima te cijelim
Uvijek, a ne tek samo danas.

Tu ti sreću ja i dalje želim,
Želim, sretni naš mladomisniče,
Budi sretan, blažen, to ti velim:
Drugi Krist nam budi, o naš misniče!

Kozmološki dokaz za postojanje Boga

On se može postaviti na više načina. Mi ćemo uzeti onaj najjednostavniji.

Svijet postoji. To vidimo, to znamo, to nam svjedoči svagdanje iskustvo. Prema pravilima zdrava razuma svaka stvar mora imati svoj uzrok. Uzrok za postojanje svijeta ne može se nalaziti u svijetu samomu, u njegovu biću. Biće, koje ima uzrok postojanja u sebi, mora da postoji od sebe, nužno i mora biti beskonačno t. j. postojati od vijeka do vijeka. Biće, koje postoji po sebi, mora imati sav bitak u sebi, ne može ništa primati niti imati kakvih promjena. Svijet, kako vidimo, pozorište je neprestanih promjena. Svijet ne postoji nužno, jer što postoji nužno, to mora postojati u svojoj cijelosti. A u svijetu vidimo nastajanje i propadanje. Svijet nije beskonačan, niti po savršenosti, ni po prostornosti, jer postoji mogućnost, da bude u mnogom savršeniji i veći.

Budući dakle da svijet ne postoji od sebe, ne postoji nužno i nije beskonačan, ne može imati razlog postojanju u sebi, nego u drugom. A to drugo biće mora da postoji od sebe, mora da postoji nužno i mora da je beskonačno. A to biće zovemo Bog!

JEDNA STOPEDESET-GODIŠNJICA. Katolici Australije proslavit će uskoro 150-godišnjicu slobode, da mogu na teritoriju Australije govoriti i slušati sv. Misu Tamo su dugo branili katolicima govorit sv. Misu i to kažnjavali kao zločin. Prvu sv. Misu rekao je g. 1803. jedan katolički svećenik, koji je bio protjeran iz Irske u Australiju.

KNJIGU O LACORDAIRU izdao je ove godine o. Gillet, bivši general dominikanskog reda. U ovoj knjizi Gillet nije obradio život Lacordaira, o kojem su pisali već toliki drugi, nego samo pitanje slobode i demokracije, kako ih je gledao Lacordaire. Knjigu je Gillet ostavio u rukopisu, pa je stoga sada nakon njegove smrti naknadno izdana.

Božja volja u svemu

Skladnost naše volje s voljom Božjom treba da se odnosi i na sve naše prirodne pogreške i slaboće duše i tijela. Ne treba da se na pr. tužimo i žalostimo, što nemamo dobro pamćenje, pronicav um, jasan i siguran sud, kao što imaju drugi. Bog je, koji nam je te darove sveo na manju mjeru. Jesmo li i ovo zaslužili, što nam je dao? Nije li i ovo, što posjedujemo, slobodni dar Njegove milosti i milosrđa, za što smo Mu dužni najveću hvalu? Čime smo uopće zaslužili, da nas je pozvao iz ništa u život?

No mi ne trebamo nesamo žaliti, da imamo tako malene darove, nego ne trebamo ni željeti veće, nego nam ih je Bog udijelio. Što Bog misli, da je dosta, to je doista za nas dosta. Kao što radnik uzima prema vrsti rada odgovarajući alat, tako podjeljuje Bog nama, prema planu, koji ima s nama, različite duhovne darove. Za nas je najvažnije, da na dobro upotrijebimo ono, što smo od Njega primili. Sjetimo se još, da je za mnogoga prava sreća, da ima osrednje talente. S ono malo, što mu je Bog dao, spasava svoju dušu. Da ga je Gospodin obdario s većim talentima, možda bi propao zauvijek, jer veliki darovi rađaju često ohološću i taštinom, i postaju tako mnogima na propast.

Slušajmo, kako nas lijepo uči pobožni redovnik Sault: »Ti imaš slabiji um od drugih, nisi dakle ni tako učen ni spretan u svom zvanju, i zato se žalostiš i kinjiš i u tišini predaješ se taštim željama: O kad bih imao, što onaj ima, kad bih znao, što on zna, ili kad bih bio, što je on. Ah, dragi prijatelju, ti ne znaš, što želiš! S malim svojim sposobnostima, koje ti je Bog dao, dobit ćeš nebo, a da imaš više, strovalio bi se u pakao. Bog je to predvidio, kad ti je stvarao dušu i tijelo, i zato ti je dao baš ovakve darove, a ne veće. Predaj se dakle potpuno odano volji nebeskog Oca, koji te tako nježno i srdačno ljubi, i koji je sve to tako uredio na tvoj sigurniji spas. Reci Mu, kako jako želiš, da se u svemu ujednačiš s Njegovom božanskom voljom i reci od svega srca: »Da, Oče moj, Gospodine i Bože moj, budući da je to tebi milo, da budem siromašan i ponižen, to ni ja ne želim, da mi bude drukčije, nego li Ti hoćeš. To je za mene najbolje. Moja će volja naći smirenje, ako se sjedini s Tvojom«.

Treba nadalje, da se u svim tjelesnim bolima i patnjama predamo u volju Božju. Bog je onaj, koji nam šalje ovu ili onu bolest. On nam ju šalje baš u ovo vrijeme, i daje da baš tako dugo traje, i u takvim okolnostima. U svemu tome treba da se savršeno podvrgnemo odredbama Božjim i da ne želimo nikakvu promjenu, iako ne smijemo zanemariti razumna sredstva za svoje ozdravljenje, jer Bog hoće, da ih upotrijebimo. Ako smo nestrpljivi ili se nešto u nama buni treba da to svladamo i sami sebi kažemo: Šta, ja bijedni stvor da se usuđujem buniti se protiv moga Gospodina i Stvoritelja, i protiviti se Njegovim pravednim i poklona vrijednim naređenjima?

Sv. Bonaventura nam pripovijeda da je sv. Franjo bio teško bolestan i trpio velike boli. K njemu dođe jedan njegov redovnik i u jednostavnosti svoga srca reče mu: Dragi oče, moli Boga, da bi blaže s tobom postupao, jer mi se čini da ti je Njegova ruka preteška. Kad je Svetac čuo ove riječi, uzdahne glasno i reče: »Kad ne bih znao, da si ti to rekao u jednostavnosti svoga srca, a da nisi pri tom ništa zla mislio, ne bih htio, da te ikad vidim još kod sebe, jer si bio tako drzovit, te si se usudio da prigovoriš kazni, koju Gospodin vrši na meni«. Nato se unatoč slabosti i boli spusti sa svog siromašnog ležaja na pod svoje ćelije, poljubi zemlju i reče: O moj Bože, zahvaljujem Ti za sve boli koje mi šalješ. Bit ću i dalje savršeno radostan, ako me budeš udarao, a da me nimalo ne štediš. Ispunjenje Tvoje svete volje jedina mi je utjeha, koja me može usrećiti«.

MALODUŠNOST

Kod starih Rimljana su bojažljivce i pobijeđene sramotili pred sakupljenom vojskom. Njih su svuda sramotili kao što ih i danas preziru. No o tom mi ne ćemo danas govoriti. Mi mislimo na duhovne bojažljivce i one, koji bježe pred svima naravnim krepostima i darovima njima danima, i ne služe se njima na svoje duhovno dobro. To nas zanima, zašto je tako? Pa odgovaramo, da je često to tako, jer duhovno i tjelesno stanje čini, da i najhrabriji muževi gube srčanost i odvažnost.

No ipak moramo priznati, da ni našem današnje vrijeme nije siromašno na primjerima neustrašivosti, dapače da je to upravo obilježje današnjega modernoga vremena. Samo je pitanje, otkale to dolazi?

Prava srčanost kršćanina izlazi iz njegove vjere i ona je posljedica straha Božjega. Lijepo kaže Sv. Pismo: »Tko se Boga boji, ne će ni duhom klonuti ni bojati se, jer je On nada njegova« (Sir. 34, 14). Prema tomu bojažljivost, na koju mi mislimo, nije ništa drugo nego pomanjkanje pouzdanja u Boga.

Bojažljivost je veliko zlo. Već Sv. Pismo kaže: »Jao srcima malodušnima, rukama mlitavim i grešniku, koji hodi dvojakim putevima! Jao srcu plašljivomu, koje nema pouzdanja, pa zato i zaštite ne nalazi!«

Malodušnost je pogreška to gora i to opasnija, što ju je teško liječiti. Puno treba za to milosti Božje. Kad je bura pokrila lađicu valovima i prijetila, da je upropasti, tada su se istom sjetili malodušni učenici na Gospodina, koji je bezbrižno spavao i počeli vikati: »Zar se Gospodin ne brine za nas, eto propadosmo? Gospodine, spasi nas, izgibosmo!«

Tako bude često s ljudima, koji su slabe vjere. Gospodin im naime šalje nesreću, da ih večega zla oslobodi. Onda im istom to iznenada u noći u duši sviće, kao daleko svjetlo. Pomoli se nježno svjetlo iz djetinjstva: kao da majka sjedi na njihovu krevetiću i moli i pjeva. I liječnik nema više nade, ali majka se pouzdava u Boga. Ona se obraća na Mariju i govori Joj, kako se Ona još nije nikada oglušila svojim zagovorom onima, koji su se na Nju obraćali: »To nije čuveno, da Marija nije uslišala molbe, koja Joj je upravljena!« A na to kao da je slijedio odgovor, koji je podsjetio na pouzdanje Božje i rekao: »Recite malodušnima; budite utješeni i ne bojte se, jer gle sam vaš Bog dolazi i spasit će vas« (Jer 17, 18).

Malodušnost duše je daleko gora i opasnija, nego li ikoji naravni strah pred pogibijom: jer joj manjka jedino sredstvo za spasenje, a to je pouzdanje u Boga. Tko naime ne će primiti liječnika ni lijek, taj se ne može nadati ozdravljenju.

Malodušnost je, kako rekosmo manjak pouzdanja u Boga, Ona je veliko pouzdanje u sama sebe, a to je lažna srčanost i oholost. To je i pomanjkanje poniznosti. Prava poniznost nikada se ne pouzdaje sama u sebe, nego uvijek samo u Boga.

Sveti je Filip Neri jednoć trčao naokolo neutješen po ulicama grada Rima i neprestano uzdisao: »Ja zdvajam, ja zdvajam«. A jedan ga prijatelj zapita: »Kako to možeš kazati?« A on odgovori sa smiješkom: »Ja zdvajam u sebe, ali se pouzdajem u Boga«.

Sv. Pavao kaže: »U svemu trpimo nevolje, ali nismo poništeni, zbunjeni smo, ali ne očajavamo. Progone nas, ali nismo ostavljeni; obaraju nas, ali ne propadamo« (2. Kod 4, 8, 9). Bog ne ostavlja nikoga, koji se u Njega pouzdaje.

Često i ponajviše malodušnost dolazi od tjelesnog bolesnog stanja. Zato treba da malodušnost prosuđujemo blago. Treba da joj priskočimo u pomoć molitvom i svima sredstvima duhovnog jačanja, koje nam sveta Crkva daje u Sakramentima i sakramentalima (blagoslovinama).

Ne tužimo se na Boga. On nas mora i hoće uslišati. Ništa nije lude i bezbožnije nego reći ili misliti, da Bog hoće našu propast.

Sveta Roza Limanska je trpjela mnogo od malodušnosti i od napasti, da je Bog nije preodabrao. A Gospodin joj reče: »Moja kćeri, Ja ne osuđujem nikoga. Svakomu je onako, kako on hoće. Budi stoga uvijek dobre volje i hrabra«.

Mogu stoga oluje, bilo kako divlje, urlati, tuča padati i izlijev kiše ne znam kako udarati, svjetlo sunce stoji visoko iznad gustih oblaka i prodrijet će ih onda, kad Bog hoće i kako je On odredio.

U MUNCHENU je početkom ožujka »Deutsche Institut für wissenschaftliche Paedagogik« održao sastanak, na kojem se je raspravljalo o odgoju i religiji. O kršćanskom odgoju u školi održao je referat münchenski nadbiskup msgr. Keller. Druge referate su održali poznati njemački katolički pedagozi.

Božja i naša Majka

Prema nekoj prastaroj predaji, koja sebi u prilog imade sv. Augustina, sv. je Andrija k riječima »I u Isusa Krista, Sina njegova jedincrođenoga Gospodina našega« nadodao: »rođena od Marije Djevice«. Od prvih početaka kršćanstva Crkva je Bl. Djevicu Mariju smatrala i častila kao Majku Božju. Ustali su krivi učitelji, koji su Mariju htjeli lišiti toga dostojanstva. Ali su biskupi i narod različeni jednoglasno odbili krivu nauku. Pomislimo na onaj ljetni dan god. 431. u Efezu, jedan od najljepših dana u crkvenoj povijesti, kad je više od dvije stotine biskupa izjavilo protiv Nestorija kao članak vjere, da Mariju moramo zvati uistinu Majkom Božjom. Klicanju naroda nije bilo kraja.

Jest, Marija je ona, od koje je vječna Riječ po vječnoj odluci u punini vremena uzela tijelo. Svojim pristankom na ponudu otkupljenja Ona je omogućila utjelovljenje Sina Božjega. Time je Ona postala roditeljkom i hraniteljkom Otkupitelja i Njegovom pomoćnicom pri djelu otkupljenja. Kako je nekoć Eva bila Adamu pomoćnica kod grijeha, tako je »nova Eva« »drugome Adamu« pomoćnica pri djelu pomirenja. A kako je Marija učestvovala u djelu otkupa, tako je Ona ujedno duhovna Majka svih, koji su Isusovom žrtvom otkupljeni, koji su kao udovi učlanjeni u Njegovo otajstveno tijelo. Marija je Majka Otkupitelja i otkupljenih; Marija je Majka Otkupiteljeva i Majka naša.

Ona je imala postati Majkom Sina Božjega, Bog Ju je kao jedinoga potomka Adamova stvorio bez istočnoga grijeha. Tijelo, koje je imalo postati stan Sina Božjega, nije smjelo ni za čas stajati pod vlašću sotone. Ona je bila od početka tako puna milosti, da je za cijeli život ostala čista i od svakog osobnog grijeha. Ona je Božje remek-djelo, sasvim bez ljage. Sv. Bonaventura kaže: »Bog je mogao stvoriti veći svijet, veće nebo, ali veću Majku nije mogao stvoriti.« Ovo svoje remek-djelo Bog je htio zauvijek što potpunosačuvati nepokvareno. Zato je On na Njoj učinio daljnje čudo, da je ona prije i poslije porođenja svoga božanskoga Sina ostala prečista Djevica. Tako se na Njoj ispunilo ono, što su unaprijed prorekli Proroci o Majci Otkupiteljevoj: »Gle, Djevica će začeti i poroditi Sina« (Iz. 7, 14). Ni smrt nije smjela narušiti ovo Stvoriteljevo remek-djelo; zato je Bog Njezino proslavljeno tijelo odmah po smrti uzeo u nebo.

Tamo Ona boravi i vlada, okrunjena za Kraljicu (Pj. nad pj. 4, 8), blizu prijestolja Presv. Trojstva, kao kći Boga Oca Majka Boga Sina, Zaručnica Duha Svetoga, kao Kraljica cijeloga nebeskoga dvora i moćna Zagovornica svih nas.

Što je naravnije nego častiti Mariju, i to više nego ijednoga sveca na nebu. Od srca Je ljubiti, upravo onako, kao što djeca ljube svoju majku, za koju znadu, da ih bezgranično ljubi. Ne dajmo se zavaravati u tom štovanju i ljubavi, kad neznanje i zloća hoće, da nam ga omraze. Nije istina, da mi Marij iskazujemo božansku počast; mi vrlo dobro pravimo razliku, koja postoji između Boga i Njegovih stvorenja i Njegova najodličnijeg stvorenja. Reći, da mi uskraćujemo čast Spasitelju, kad je iskazujemo Njegovoj Majci, neprijstani razum toga ne shvaća. Naprotiv mi Mariju štujemo zato, jer je Ona Spasiteljeva Majka. Mi se ne stidimo častiti Mariju; stidili bismo se, kad Je ne bismo častili.

Mi Je zazivamo u svakoj potrebi tijela i duše puni pouzdanja u Njezin zagovor kod Boga. Mi se molimo i drugim Svecima na nebu s pouzdanjem; ta, oni su Božji prijatelji i mogu nam sloga kod Boga isprositi milost, oni su naša braća i sestre i žele nam dobro. Ali mi se k Mariji utječemo s još većim pouzdanjem; jer Ona nije samo Božja prijateljica, već Božja Majka. Ona nam nije sestra, već je Ona naša Majka s ljubavlju tako velikom i srdačnom, kakve nijedna majka nema prema svome djetetu. Mi znademo, da Joj se ne molimo uzalud čitav život: »Moli za nas grešnike sada i na času smrti naše.«

Izgubljena ovca

Mnogi su me zovovi smutili. Mnogi tovi privukli. Raznolika bila su privlačnja radosti, što su prožimala nemirne moje snove, a kada pođoh za njihovim obećanjima, moj je korak ulazio sve dublje u noć, što je omrkla prije no što sam i naslutila da se primičû sjene.

A tjeskobni hlad postajao je sve veći. Širine svijeta nisu me primile, tvrdi ljudi ranila me bezbroj puta. Samo jedan blagi zov zazvao moje ime, kad me oborile tuge. Samo je jedna vječna ljubav polazila za mnom, da me spasi. To je to Pastir dobri, koji dušu svoju za stado dade.

O, moj Pastiru, kako je bilo dobro osjetiti Tvoju blizinu, privinuti se Tvojem Srcu! Kakva je bila utjeha vratiti se Tebi, u mir, kojega Ti dariváš, u sigurnost kojom nas Ti oviјaš. Koliko ovaca imade koje Te slušaju, a pošao si za mnom, za jednom ovcom zalutalom! Nitko u svijetu ne bi osjetio, da sam izginula, ali Tvoja milosrđe nije to dopustilo. Za sve to došao si na zemlju, da nas privedeš k Tvom klonu, gdje više ne prijete tmine. Za sve si ljude rođen, Ti koga su vjekovi čekali i zazivali. I za mene si došao, Gospodine.

Svećenik

U tiho predvečerje velikoga blagdana apostolskih Prvaka, u maloj kućnoj kapelici pred slikom Velikoga Kralja klečao je Mirko. Danas je bio tih i povučen, a duša mu je drhtala od radosti na pomisao, da je prije sedamnaest godina prvi put prikazao Bogu svetu Misu. Živo je lebdjela pred njim slika onoga dana, kad je okružen svojim mislima, uzbuđen sreće, u bijeloj svećeničkoj haljini drhtavim koracima došao k Božjem Žrtveniku, šapćući svome Bogu jedinu misao toga dana: »Ja sam svećenik!«

Drugi su samo naslućivali, ali on je proživljavao svaki tren onoga dana. Drugi su bili oko njega, ali on nije bio s njima. Njegova je duša poletjela u zagrljaj svoga Boga.

Divan je bio susret jedne nove svećeničke duše i Krista. On je bio sav Njegov. A Božanski Spasitelj prilјubio ga je k Sebi na svoje Srce, i darovao mu je pastirsku palicu, da bude dobri pastir svome stadu. I u prvom svojem »Memento« on je sve one duše, koje ga čekaju, kojima će doći, za koje će odgovarati, predao u zaštitu i na čuvanje svome Bogu, u Njegovo Božansko Srce.

Divno je bilo ono jutro. Sve je pjevalo divnu melodiju vječnog svećeništva.

Prošlo je sedamnaest godina, ali radost onoga dana još uvijek živi u duši Božjeg sluge. I večeras, u predvečerje velikog blagdana u njegovoj duši bez prestanka zvone riječi: »Ti si svećenik do vijeka!«

Jutarnji susret s Kristom

Lagani oblaci prelazili su preko azurnog svoda. Kroz njihovu koprenu stidljivo je provirivalo proljetno sunce. Grad je već bio u punom jeku života novoga dana. Išla sam uobičajenim putem do crkve Odjednom tamo na suprotnoj strani opazila sam svećenika. Išao je polagano i spuštene glave. Znala sam, da nije sam. Na njegovu je srcu toga jutra počivao Krist. Prošla sam kraj Njega. Nešto Božansko prostrujalo je kroz mene. I ja sam spustila glavu, pozdravljajući u duši Prisutnoga, koga je on nosio.

O, koliki misterij! Taj isti Krist, koji se uputio jutros jednom bolesniku, taj isti Krist čekao je i mene u Svetohraništu, da mi daruje Sebe, da me povede u novi dan.

SPASI NAM BRODIĆ

Očuvaj nas, Majko, kad u noć kasnu
sred pučine tamne bura nas snađe.
Ne daj tom vjetru na bjesnom moru,
da skrši jedra naše male lađe.

Majko nam mila! Noć se crna sprema.
Oblaci strašni prijete olujom.
Bijesni vjetar i gnjevni valovi
pjevaju ariju, što na smrt sjeća.
U strašnoj noći jedna Zvijezda sja.
O Marijo, Zvijezdo! Naša sreća.

Oh! Čuj, to pješčana obala šušti.
Pogledaj one tamne crne sjene,
što poput strašnih ogromnih aveti
hvataju već jedra našega broda.
Smiri vale, što bijesno se pjene.
Ah! Sini, Zvjezdo, s nebeskog svoda.

Svladaj gnjev vjetra, skrši snagu tmine
Izvedi nama brod na tiho more.
Daj, neka žarko sunce opet sine.
Rumenilom neka valovi gore.

Očuvaj nam, Majko, taj mali brodić
Vodi ga smjelo kroz valove, k šu,
u luku vječnoga smirenog mora,
gdje se oleandri procvali njišu.

XXXIX. FRANCUSKI SOCIJALNI TJEDAN održat će se u Dijonu od 22. do 27. srpnja. Glavna tema raspravljanja će biti »Bogatstvo i bijeda« te »Porast i podjela narodnog dohotka«. Uvodno predavanje »O bijedi s jedne i o bogatstvu s druge strane« održat će predsjednik Francuskog socijalnog tjedna Charles Flory.

PREMA STUDIJI Maartena Schneiders »The Nederlands Press day«, izdanoj u Londonu, katolička štampa u Holandiji predstavlja 37% cjelokupne štampe, koja izlazi u ovoj zemlji.

PODLISTAK

U planinama

Riječi prijatelja: »Ajdemo u planine«, predobile su Velimira. Pogodio Milan što njemu treba, kad mu je češtitao na položenom ispitu sveučilišnih nauka. Dobar je njegov prijatelj Milan. Mlađi je nešto od njega, no uvijek ozbiljan i sređen. Drugačiji je od tolikih njegovih vršnjaka. Priznao je sebi toliko puta, da je u Milanovoj blizini ljepše duši i toplije srcu. Ta on znade, tako vješto u srce zaći, pogoditi mjesto gdje se pred vanjskim svijetom kriju tajne. Vedar i uvijek raspoložen.

Odlučio se i Velimir otići s Milanom u planine. Otići što prije na gorsku čisti nu zraka, gdje duša lakše diše, gdje ima i ljubavi više, nego dolje. Uzdići se na visoke bregove, gdje se duša širi i postaje velika, bila im ista želja. Velika i jaka da svlada sve sitne brige oko spremanja na put. Krasan im je bio život u planinama!

Živjelo se jednostavno. Planinski zrak prostrujio im svim bićem, oživio ih, a sčinio ih vedrinom osvježivale je dana u dan. Oči im sjale veseljem, a iz usta izlazila mladenačka šala i pjevanje. Nijemi bregovi tako se usko prislanjahu uz male i uske doline, da ih gorsko sunce ko mekom rukom zajednički milovalo, uz ono nekoliko kućica.

Tišina ovih brda udaljila ih od svega, što živci koči i steže. Prodirala im sposobnost za ozbiljnu misao. Zaredali im razgovori puni zanimanja u rješavanju životnih pitanja njihove budućnosti.

Za takvih razgovora Velimir se divio velikini Milanovih misli i dubini razmatranja za ozbiljnost života. Ta Milan je znao razlagati misli u vezi s vječnosti, i povezati život duhovnim vrednotama. Zajedničkim životom u planinskom kraju osjetio je Velimir jače i snažnije, da se u prijatelja Milana krije nešto lijepo, veliko, nešto, što nije ni svagdanje, ni obično. Kako bi to nazvao, to nije ni sam znao. Da li se u Milana krije čežnja za visinom, ali i dubinom ljubavi za cijeli svijet, ili je to tajna njegove budućnosti, tko bi to znao.

Pa ipak došao je dan, kad je Milan iznio pred Velimira svoju dragu tajnu, kad su male riječi života, ali iz srca, otkrile izvor vječnih želja. Bila je to čvrsta odluka, gotov plan za budućnost.

Bio je to čas, kad se daleko na horizontu bijelili vrhunci gorostasa na čijim snježnim glavama prelijevalo zlato sunčanih zraka. A u gorskim visinama cvale alpsko cvijeće, snježni runolist i modri encijan.

I ne znajući kuda će doći uskim šumskim puteljkom, u živom razgovoru stanu. Gle, usred šumice, na mjestu, gdje se razdvajaju putevi, na hrastu stoji slika. Slika Majke Božje s Djetetom u ruci. Milan i Velimir zašute. A tad nastavi Milan pokazujući rukom na sliku: »Ona me vodi. Bit ću Njegov zauvijek.«

Velimir ga je razumio. Šutjel su dugo. Ima časova, kad je šutnja u ljepoti mudrosti iznad svake riječi. Sklad planine i tišino zelenih šuma s njihovom dugom šutnjom unosila im u srce posebni mir, jer je nemirna ljudska misao, ali i vječna ugledala svoj cilj.

Godine su prolazile. I približile dan. Sretan za Milana, jer će prvi put izgovarati riječi: »Introibo ad altare Dei.«

PETROVO

29. VI. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Matej 16, 13—19) pripovijeda, kako je Isus obećao Petru dati svu vlast u svojoj Crkvi. Pitao je sve učenike, što drže ljudi, tko je Sin Čovječji? Apostoli odgovore, da Ga drže jednim od proroka. A što vi kažete, tko sam ja? Tada Petar reče: Ti si Krist, Sin Boga živoga. Na to mu je Isus obećao svu vrhovnu vlast u crkvi, koju će osnovati.

1. »Što kažu ljudi, tko sam ja?« Isus nije otvoreno govorio ljudima za sebe: Ja sam Mesija, nego je učio i činio čudesa i puštao ljudima, da iz Njegove nauke i djela sami zaključe, da je On Mesija. No mase Ga još nisu dovoljno poznale. Pojava Isusova probudila je svuda veliki interes; svi su govorili, da je On neobičan čovjek, divili Mu se, slavili Ga, nazivali Ga prorokom, isporedivali Ga s Ilijom, Jeremijom, a neki su čak mislili, da su u Njemu ti proroci ponovno došli na svijet. No nitko nije rekao, da je On Mesija. Masa je Mesiju zamišljala, pod utjecajem književnika i farizeja, velikim i moćnim kraljem, kome ne će moći nitko odoljeti, a ne jednostavnim i poniznim čovjekom iz Nazareta, kome se znade za siromašno podrijetlo i čije roditelje još svi poznaju. Najviše bi bio prorok, no Mesija nikako.

2. »A što vi kažete, tko sam ja?« Apostoli su bili bliže Isusu, nego mase, pa su Ga bolje poznavali, i mogli su doći do nekog određenijeg i čvršćeg uvjerenja. Svi su, osim dvojice, bili mlađi od Isusa, pa su čekali, da progovori jedan od onih starijih, ili Petar ili Andrija. I gle ustaje Petar i otvoreno, nesumnjivo i jasno priznaje: »Ti si Krist, sin Boga živoga«. Petar je bio iskrena i otvorena narav, i nije imao nikakva interesa, da laska Gospodinu. Otvoreno kazuje svoje uvjerenje, a to je bilo uvjerenje i ostalih Apostola, da je On Krist t. j. Mesija. No on u svom odgovoru dodaje još više od svog uvjerenja, a to je, da je Isus i Sin Boga živoga. Za ovu izjavu nije još Petar ni sam bio potpuno osvjedočen, ali je osjetio u duši neko nadahnuće, da to ispovijedi, i on je ispovijedio. Spasitelj mu objašnjuje, da mu je to nadahnuo sam Otac nebeski i zato ga nagrađuje obećanjem, koje Petar nije očekivao.

3. A ja tebi kažem: Ti si stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju... I tebi ću dati ključeve od kraljevstva nebeskoga«. Kako velike stvari obećaje Isus Petru. Daje mu punu vlast u budućoj organizaciji Crkve: vlast svećeničku, pastirsku i učiteljsku. I dok Crkva počiva na stijeni Petrovoj, nikada ne će biti svladana ni od kakvog neprijatelja, pa ma se sva paklena vlast na nju sručila. I evo do danas počiva Crkva na Petrovim nasljednicima, rimskim Papama, i stoji snažna, agilna kao u prva vremena, puna elana i oduševljenja za širenje kraljevstva Božjega na zemlji, s bezbroj nesebičnih radnika na svakom polju ljudskog znanja i umijeća i prave humanosti, na dobrobit i sreću čovječanstva.

Kako sam sretan, da sam član svete Crkve, sagrađene na pećini Petrovoj, tom vječnom svjetioniku za lutajuće čovječanstvo, i kako osjećam u srcu golemu ljubav i zahvalnost prema sv. Ocu Papi, nasljedniku Petrovom, što me sigurnom rukom vodi kroz bure i oluje do luke spasa!

Sv. FEBRONIJA

Za cara Dioklecijana živjela je u gradu Nisibi u samostanu sv. Febronija kao mlada redovnica pod vodstvom svoje tetke sv. Brienide. Svakoga petka tumačila je javno Sv. Pismo, pa su je slušale i poganke, među njima i odlična udovica Hijera.

God. 303. Dioklecijan je izdao zapovijed o progonu kršćana. Mladi rimski patricije Lisimak, sumnjiv zbog tajne simpatije prema kršćanima, dobio je od cara nalog, da provede carsku zapovijed o progonu kršćana. Zajedno sa svojim ujakom Selenom i bratićem Primom otišao je u Mezopotamiju. Došli su i u Nisibu. Kršćani su se razbježali od straha na sve strane. Lisimak je molio Prima da štedi kršćane, gdje samo može. Njegova je majka bila kršćanka. Prije smrti on joj obećao, da ne će ubiti ni jednoga kršćanina. Zato je Primo obavijestio redovnice u samostanu neka pobjegnu. U samostanu su ostale samo sv. Brienida, Tomaida, podpriorica i sv. Febronija.

Selen je poslao vojnike i oni su doveli sv. Febroniju. Zbog njezine izvanredne ljepote najprije ju je nagovarao, da žrtvuje bogovima, pa će je dati za ženu svom nećaku Lisimaku. Sv. djevica je to odbila: »U nebu imam besmrtnoga Zaručnika. Njegovo je kraljevstvo moj miraz. Pa kako bih mu se mogla iznevjeriti?« Selen je zapovijedio, da je privežu za četiri stupa malo iznad zemlje i onda ispod nje zapale vatru i da je usto šibaju. Kad ni tada sv. Mučenica nije popustila, Selen ju je dao još oštrije mučiti. Istrgnuli su joj 17 zubi i odrezali grudi i objesili na kolac. Sv. je djevica samo molila: »Bože moj, pogledaj moje muke i primi moju dušu u svoje ruke«. Mnoštvo naroda gledalo je ove muke i vikalo na neumoljivoga krvnika Selena. Hijera je odlučno pristupila Selenu i predbacila mu zvjersku krvoločnost. Na to je Selen zapovijedio, da sv. Mučenici odsijeku ruke i noge, i da joj odrube glavu. To je sve izvršeno 25. lipnja 304. — Kad je Selen došao kući, u nastupu ludila udario je glavom o stup, razbio lubanju i pao mrtav. Lisimak je dao pokupiti svete udove Mučenice, s[a]vio u bogati lijes i predao sv. Brienidi. Kroz više dana dolazio je narod i odavao čast hrabroj Djevici. Njezin je sprovod bio veličanstven. Bog ju je proslavio čudesima, pa se obratilo mnoštvo pogana. Prvi među njima bili su Lisimak i Primo s mnogim svojim vojnicima. Hijera je primila sv. Krst i ušla u samostan. Grob sv. Febronije postao je mjestom hodočašća.

Kad je Crkva dobila slobodu, g. 313. u Nisibi je osnovana biskupija. Biskup sv. Jakov sagradio je veliku crkvu u čast Svetice. Ali kad su htjeli prenijeti njezine sv. moći u crkvu, udarili su gromovi i nastao potres tako, da se očito vidjelo, da sv. djevica želi ostati u samostanu i poslije svoje smrti. Sv. Brienida je uspjela tek nakon nježne molitve Svetici, da uzme njezinu ruku i jedan zub i dade sv. Biskupu.

Sv. Febroniju osobito su štovali u Carigradu, a sada je mnogo štuju u Kalabriji u Italiji. Crkva slavi njezin spomen 25. lipnja.

Isuse, blago naše

Bio si sama ljubav, od vijeka.
Kad si prolazio ovom Zemljom,
činio si dobro svima, koji plaču.
Neke je rasplakala nepravda;
neke laž oholica; neke, čežnja
za Kraljevstvom Ljubavi, koje je
starije od zvijezda.
I na odlasku si svome ostavio
Zemlji svoje Srce.

Bože naš, nitko nije toliko proklinjan,
toliko preziran, toliko sramoćen pogrdama
kao Ti, koji se zoveš Ljubav.
Zašto upravo Ti i uvijek samo Ti?
Jer uvijek jesi.
Vjekovi su podizali k Tebi ruke
Tražili su Te među zvijezdama.
I kada si sišao, nitko Te više nije mogao
zaboraviti.

Otkad Te znamo, svaka je duša postala
hram.
Bio proklinjan, bio preziran, bio sramoćen
pogrdama, šta koristi, kad Ti jesi?
Živiš u našim dušama sa životom naših
čežnji, blago naše.

U LONDONU je za vrijeme Velikog Tjedna dječji kor od preko 500 pjevača u velikoj dvorani Albert Halla pjevao Muku Isusovu. Članovi pak Grail Dramatic Society priredili su isto tokom Velikog Tjedna Put Križa londonskim ulicama John Southwoworh je čitao pojedine ulomke iz Evanđelja, dok je kor od 70 pjevača pjevao starinsku pjesmu »Were you there when they crucified My Lord«.

U ENGLESKOM GRADU Hinckley u Leicestershire umro je u 75. godini života poznati katolički novinar Samuel Walker. On je započeo svoju javnu djelatnost prije 51 godinu osnivanjem organizacije za publikaciju katoličkih knjiga i revija. Bio je direktor Catolic Times-a, jednog od glavnih katoličkih dnevnika u Engleskoj.

U BURMI su, kao što je poznato, dosta dugo vremena t. zv. Kariani vodili borbu za svoju nacionalnu samostalnost u okviru burmanske republike. Ova borba je završena time, da je u okviru burmanske državne zajednice osnovana karianska država pod nazivom »Kajah-State«. U ovoj novoj državi katolici sačinjavaju većinu stanovništva i zauzimaju većinu položaja. Predsjednik burmanske vlade Takin Nu dolazio je prošlog prosinca u karianski grad Loi-Kaw radi pregovora o formiranju nove države. Tom prilikom je došao u vezu i s predstavnicima Katoličke Crkve, kojima je predložio, da organiziraju hodočašće karianskih katolika u Rim, a da će vlada preuzeti na sebe jedan dio troškova ovoga hodočašća. — Krajem prošle godine položio je u Rimu doktorat iz kanonskog prava prvi karianski svećenik P. Martin.

Genij kršćanstva

Rimski »Osservatore Romano« posvećuje poseban članak 150. godišnjici glasovitog djela francuskog pjesnika, filozofa i državnika François Chateaubrianda (1768. — 1848.). To je djelo izašlo god. 1802. Nad Francuskom prohujala je krvava revolucija. Kralj je bio smaknut s obitelju. Velikaši padoše pod guillotinom. Krv svećenika i redovnika tekla je potokom. Boga su javno zanijekali. Crkva skršena. Božica razuma postavljena na oltar u liku propale žene. Chateaubriand je na svoje oči gledao revoluciju i njezine junake. Isprva je pogodovao načelima revolucije, ali videći svu tu anarkiju, nasilje neodgovorne mase i pustoš, koja je stvorena, zgrozio se od toga. Smrt brata žene mu pod guillotinom, smrt ljubljene mu majke i sestre u tamnici od muka i zlostavljanja, otvoriše mu potpuno oči. I on je najednoć uskliknuo: »Je suis devenu chrétien« — »Ja sam postao kršćanin. Počeo sam opet vjerovati u nadnaravne istine, moje uvjerenje proisteklo je iz duše. Ja sam plakao, ja sam vikao!«

I god. 1802., kada je Napoleon odstranio službeno bezboštvo i kada je sklopio konkordat s Crkvom, piše Chateubriand svoje znamenito djelo »Le Génie du Christianisme«, koje je uzvišenim mislima i divnim stilom pridonijelo vjerskom preporodu u francuskom narodu. Jedan historičar je napisao »Još nikada nije ni jedna knjiga izašla u zgodniji čas!« U tom djelu pisac je pokazao istinitost kršćanske vjere, njenu suglasnost sa znanošću, zasluge Crkve za kulturu i civilizaciju naroda.

POEZIJA VELIKE SEDMICE

Poezija Velike Sedmice nije samo slikovita zbog obreda, u kome je dramatski elemenat tako jak. To nam nije čudno, jer je Velika Sedmica srž same liturgijske godine; ovo je svakom vjerniku razumljivo, budući da se za vrijeme ove sedmice slavi ustanova presvete Euharistije, a konačno i sama smrt i uskrsnuće Spasiteljevo.

Poezija Velike Sedmice očituje se u vezi liturgijskih obreda s buđenjem proljeća.

Već cvjetnica s maslinovim i palminim grančicama, sa svojom ljubičastom bojom, s prvom pjevanom Mukom, pokazuje ulaz u dramu otkupljenja.

U Tužaljkama Jeremije proroka, u psalmima, koji se pjevaju uz obrede Velike Sedmice, mi ne znamo, da li bismo u njima prije tražili pjesnički ugođaj ili glazbu riječi i misli, koja buja iz ovih pjesničkih djela Staroga Zavjeta. Sve je obojeno ljepotom i jednostavnom veličanstvenošću Onoga, koji je postao zbog čovjeka Čovjekom.

Koliko ima poezije u obredima Velikog Četvrtka! Poslije himničkih zanosa i brujanja orgulja, opuste oltari, počinju dirljivi prizori Muke, zvona zamuknu, sve je ogrnuto tamnom ljubičastom bojom, bojom pokore, ali i nekog iščekivanja, kao što je i priroda tih dana sa svojim oblacima i svojom poezijom iščekivanja novog pomlađenog života.

Pa Veliki Petak sa svojim dirljivim obredima! Koliko dubine ima u raznim pjesmama, koje tresu svojim uvjerljivim sadržajem i svojom posvećenom ljepotom dubinama duše svih vjernika.

Zatim ukrasi Svetog Groba, onda u nekim krajevima naše zemlje ophodi u noći, punoj zvijezda i mirisa zemlje, rascvjetalih voćaka i naslućenog daha buđenja voda, trava, mora, voćaka, njiva i drugih živih stvorova, koji svi uveličavaju veliku poeziju Velike Sedmice.

S pravom je nazivamo Velikom. Velika je u bolu, velika je i u očekivanju naše unutrašnje obnove.

Kako se sve to usklađuje sa životom oko nas, sa životom svega živoga, što je On stvorio i u što je On razasuo toliko ljepote.

Poslije tužaljki i pokorničkog pjevanja dolaze himnički zanosi, u kojima napjev Aleluja trepti u našem srcu, u našim dušama, u našim očima, u našim čestitkama, u našim krajolicima.

O velika poezijo, koja nadahnjuješ, koja iscjeljuješ i obnavljaš ljudska srca! O sretni Aleluja! O veliki Aleluja!

SVETICE I BLAŽENE U GODINI 1950.

U Svetoj Godini 1950. se i vanjskim načinom očitovala istina: da Duh Sveti ravna i upravlja Kristovom Crkvom. Jedan od znakova za pravu Kristovu Crkvu jest upravo činjenica, što nijedna druga kršćanska zajednica nema novih svetaca ni svetica, osim onih, što su ih zadržale iz vremena, dok su još bile ujedinjene sa svojom maticom: Katoličkom Crkvom. Ta je značajka napose došla do izražaja u Svetoj Godini 1950. U toj je godini, naime, sv. Otac Papa proglasio što svetima, što blaženima samo između ženskoga roda: **dvanaest** osoba. Uglavnom su te osobe po narodnosti Francuskinje, Talijanke, Španjolke.

Evo njihovih imena! **Svetima** su proglašene nakon temeljitih ispitivanja i ocjena:

Marija Emilija de Rodat, osnivačica zavoda za neopskrbljene djevojke;
Bartolomeja Capitano, osnivačica zavoda za odgoj djevojaka i uzdržavanje staraca;
Vincenzija Gerosa, suosnivačica i druga nadstojnica toga zavoda;
Ivana Valesia, član francuske kraljevske obitelji;
Marija Goretti, mlada mučenica za čistoću, jedva od 13 godina;
Marija Ana a Jesu de Paredes, djevica;

Blaženima su proglašene:
Emanuela Torres Acosta († 1887.);
Vincenzija Marija Lopez († 1890.);
Paula Constanzia Cerioli († 1865.);
Marija de Mattias († 1866);
Ana Marija Javouhey († 1851.);
Margareta Bourgeoys († 1700.).

Jedan katolički pisac (o. dr. **Lichy**, S. V. D.) ističe, kako ta činjenica služi na čast ženskom spolu. On ujedno daje dobar odgovor onima, koji pitaju: Zašto ima više svetosti među ženskima, nego među muškarcima? On ističe posve opravdano, da se ženska narav po svojim svojstvima rado i trajno prilagođuje djelovanju posvetne milosti. Ne stoji, da se i muška narav ne prilagođuje i ne stvara udivljenja vrijedne heroje, koje časti i veliča čitav svijet, pa čak i nekatolici. To su (samo da ih par spomenemo): sv. Franjo Asiški, sv. Ignacij Lojola, sv. Filip Neri, sv. Ivan Bosco i dr. Ali ženska narav ima u nekim svojim sklonostima jače poticaje, po kojima se odaziva milosti upravo do visokog herojskog stepena. Napose treba istaknuti žensku:

a) **Sklonost za pomaganje.** Ona je od naravi određena da bude pomoćnica — u prvom redu mužu u braku. Ali ona pomaže svima u kući, a mnogima također i izvan kuće. Tako ona potvrđuje svoju vjeru i odanost Bogu nesamo na riječi, nego naročito na djelu. A djelotvorna vjera i ljubav čini čovjeka pravim Kristovim sljedbenikom.

b) **Određenost za materinstvo.** Po toj je svojoj naravnoj sklonosti žena u neku ruku zaštitnica slabih i nejakih. Ona ima za njih daleko više razumijevanja nego muškarac. Milost Božja nalazi u takvoj duši najveću pripravnost, da se žrtvuje za bližnjega. A veće ljubavi nema, rekao je Gospodin Isus, nego ako je tko pripravan i život svoj položiti za bližnjega. Tu nepreglednu dubinu ljubavi krije ime: majka!

c) **Smisao za lijepo.** Ne da ona sama bude lijepa isključivo izvana, nego također da bude lijepa i iznutra. Pretjeranost u njegovanju toga smisla često ih dovodi do zla t. j. do grijeha; ali gdje se taj smisao razvije u ispravnom smjeru — dovodi do svetosti, koja zadivljuje.

d) **Čistoću duše i tijela.** U toj se kreposti žensko biće, općenito govoreći, više odlikuje nego muškarac. I narav joj je za to dala podstrek: žena u protivnom daleko više stavlja na kocku u svom životu, nego muškarac. Narav je dakle potiče, da se više čuva. A Božja milost ne može djelovati u srcu, koje ne ljubi čistoće. Čista se ženska duša mili Spasitelju na osobit način. Imamo potvrdu u objavama sv. Marije Margarete Alacoque i njezine sučlanice istoga reda Marije Margarete Claret de la Touche, da ne spominjemo Katarine Emmerick, sv. Terezije od Djeteta Isusa i drugih.

Čast im dakle! Njihova zaštitnica i uzor Bl. Djevica Marija — neka u njima i nadalje odgaja heroje, koji će biti na diku Katoličkoj Crkvi, a na pomoć čitavom čovječanstvu.

PLANET VENUS

Planeti se vječno kreću oko Sunca kao središta, po stalnim stazama, koje su gotovo kružnice. Sv idu od zapada na istok i svaki treba točno u sekundu određeno vrijeme da jednom obiđe svoju stazu.

Naša zemlja — također planet — giba se u ravnini ekliptike. Ovu ravninu možemo zamisliti kao ravninu t he vode, koja bi se prostirala do kruga ekliptike na svodu nebeskomu. U sredini te mirne prozirne vode stoji Sunčeva kugla do polovine uronjena. U dalj ni 1 nebeskog metra pliva kuglica naše Zemlje, također do polovine uronjena u vodu s nagnutom osovinom prema ravnini površine a u smjeru zviježđa Blizanaca za 23½°. U tom položaju osovine, koja ostaje uvijek sama sebi paralelna t. j. uvijek gleda prema neizmjerno udaljenoj točki pola nebeskoga — **Zemlja ob lazi po svojoj stazi oko Sunca,** okrećući se ujedno oko osi i prevali čitavu putanju po ravnini ekliptike u godinu dana.

I ostali se planeti gibaju oko Sunca, svaki u svojoj dalj ni i u svoje određeno vrijeme. Ali ovi drugi planeti ne kreću se točno u ravnini ekliptike t. j. ne možemo ih zamisliti da obilaze Sunce po mirnoj površini vode do polovine kuglice uronjeni u nju. Njihove su ravnine nešto nagnute prema ravnini eklipt ke, ali ipak sve presijecaju središte Sunca. Ovi planeti polovinu svoga puta provaljuju iznad ravnine ekliptike (iznad površine vode), drugu polov na nalazi se ispod ravnine ekliptike (ispod površine vode).

Astronomska nauka bilježi od prastarih vremena 5 planeta vidljivih za prosto oko. Zovu se: **Merkur, Venus (Danica), Mars, Jupiter i Saturn.** Novije je vrijeme s pomoću teleskopa odkrilo još 3 takva planeta: **Urana** (1784.), **Neptuna** (1845.) **Plutona** (1930.). Svi ovi planeti kreću se po zvjezdanom pojasu, zodijaku (životinjskom pojasu) i nikada ne izlaze iz toga pojasa. Izvan zodijaka na čitavom nebu nema nijednog planeta. **Zodijak** je dakle neko osob to stjecište ovih čudnih i sjajnih gostiju na nebeskom svodu među kojima evo nađosmo i **najsjajniju zvijezdu** na našem nebu, svima nama milu Danicu, kojoj pjeva pjesnik Dubravke:

O zvijezdo, najdraži od neba uresu,
Ukaž' se, raskoše tve gdje su?
Žuđena Danice, objavi se, objavi,
I zvijeri i ptice, svak te glas slavi.

Planet Venus je po svojoj veličini najbliži Zemlji. Promjer mu je velik 12.190 **km,** te prema tome samo nešto manj od naše Zemlje (promjer ove iznaša 12.756 **km**).

Udaljenost je Venusa od Sunca 72 nebeska cm ili točno 108 milijuna **km.** Svoju stazu oko Sunca obiđe jednom u 225 dana. Giba se srednjom brzinom od 36 km u sekundi. Planet Merkur je najbliži Suncu, a Venus je gotovo dva puta dalje od Sunca nego Merkur, ali mu je ipak toliko bl zu, da se i on uvijek vidi nedaleko od Sunca poslije njegova zalaza (Večernjica) ili u zoru prije Sunca kao jutarnja zvijezda (Danica). Venus je najsjajnija zvijezda na nebu. U vrijeme najvećeg sjaja svijetli 12 puta jače od najsjajnije zvijezde stajać ce, **Siriusa.** Od 100 dijelova svijetla, što ga prima od Sunca odbacuje natrag u svemirski prostor 80 dijelova.

Merkur i Venus zovu se unutrašnji planeti, jer se njihove staze nalaze blizu Sunca, unutar **staze** Zemljine. Kako kod Merkura, tako i kod **Venusa** opažamo iste pojave gibanja i mijena svjetlosti. Počam od t. zv. **gornje konjunkcije** (s one strane Sunca), kad nam pokazuje osvijetljenu stranu, Venus **se** giba pored Sunca na istok, te se od njega sve više udaljuje, dok ne stigne u najveću istočnu elongaciju (razmak od Sunca), u kojem položaju vidimo samo polovinu osvijetljene pločice (kad se gleda teleskopom). Kad je Venus u najvećoj elongaciji, obuhvata kutni razmak od 46 stupanja i zalazi oko 3 sata poslije Sunca. Zatim se počima približavati Suncu, prividna mu se veličina sve više uvećava, poprima oblik mladog Mjeseca i okreće na sve više mračnu polovinu, dok ne zađe u takozvanu **donju konjunkciju** (s ove strane Sunca) i nalazi se između nas i sunca. Od **časa** donje konjunkcije Venus izlazi prije Sunca i mijenja oblik počam od uskog srpa do polumjeseca, u zapadnoj elongaciji (razmak od Sunca). Tada se opet približava Suncu i pokazuje potpuno osvijetljeno lice u gornjoj konjunkciji (kada je s one strane Sunca).

Nije još moglo biti utvrđeno, da li se Venus giba oko svoje osi poput Zemlje, ili pak on uvijek okreće Suncu istu stranu kao i Merkur.

Venus je za oko sjajan objekt. On se za vrijeme najvećeg sjaja može čak i po danu vidjeti, dok u tami predmeti od njega bacaju sjenu. Uslijed velikog osvjetljenja teško je na površini planeta vidjeti pojedinosti, a i sama pločica ne vidi se u teleskopu kao posve oštar krug. Vrlo ga je lijepo vidjeti nekoliko nedjelja prije, ili poslije donje konjunkcije, kada poprima oblik četiridnevnog Mjeseca. Tada je u najvećem sjaju i vidi se u dalekozoru s povećanjem od 40 do 50 puta kao što vidimo mladi Mjese prostim okom.

U pogledu postojanja života ima izgleda da da njegova temperatura nije i suviše visoka da bi postojanje živih bića po tako debelim slojevima njegova oceana oblaka bilo isključeno, ali pod uvjetom, da ovi ublažuju jačinu Sunčeva zračenja a ne da **čine zrak zagušljivim i nemogućim za disanje.**

• IZ KATOLIČKOG SVIJETA •

TKO JE PRVI UVEO LJETOVANJE? Odlazak na ljetovanje čini se danas svima kao redovita pojava, koja je oduvijek postojala. Međutim tome nije tako. Ono je pojava tek prošlog stoljeća. Prvi, koji su uveli ljetne kolonije, bili su Salezijanci. Oni su g. 1849. organizirali prvu dječju koloniju na moru i dosta dugo vremena nitko nije prihvaćao tu njihovu novost. Tek poslije 25 godina datira prva laička dječja kolonija, a tek početkom ovog stoljeća raširio se običaj odlaska na ljetovanje i javnog kupanja

PROSLAVE U FRANCUSKOJ. U Francuskoj su nedavno mnoge katoličke organizacije proslavile svoje dugogodišnje jubileje. Francuska katolička ženska liga proslavila je u Lurdu 50 godišnjicu svoga osnutka, a organizacija Žosista 25 godišnjicu. Krajem mjeseca svibnja održan je VI. kongres Katoličke akcije Francuske.

POKRET ZA GRADNJU KUĆA. U Francuskoj je pariški nadbiskup msgr. Feltin osnovao pokret za gradnju kuća, i to uslijed velike nestašice stanova i nehigijenskih uslova stanovanja mnogih francuskih obitelji. Cilj je ovog pokreta, da prikupi znatnije svote novaca, prvo od dobrovoljnih ulagača, koji bi se odrekli svakih kamata, a s druge strane imali bi garanciju, da će im se ulog vratiti, kadagod ga zatraže, i drugo od ulagača, koji bi za svoj ulog dobili u sagrađenim kućama besplatan stan. Akcijom nadbiskupa Feltina sakupljena je do sada svota od 100 milijardi franaka i za to projicirana gradnja 75 kuća.

LAKA BOLEST SVETOG OCA. Početkom mjeseca svibnja sv. Otac Pijo XII. prebolio je laku gripu, zbog koje nije neko vrijeme primao vjernike. 6. svibnja primio je međutim u audijenciju prve skupine stranih hodočasnika i skupinu skauta, koji su u Rimu održavali svoj prvi Međunarodni kongres.

KATOLIČKE TEME U PARIŠKOM KAZALIŠTU. Francuski list »Le Figaro« donio je u svom broju od 6. svibnja kratku bilješku o kazališnoj sezoni u Parizu. Ovu sezonu on je nazvao »svetom sezonom« s razloga, što se na pariškim pozornicama prikazuju djela gotovo isključivo vjerske problematike. »Komedije salona i budoara, piše ovaj list, glatko su tučene čak i s poslovne strane od drame.«

U HEROLSBADU u Bavarskoj već dulje vremena zbivaju se navodna ukazanja Bl. Gospe. Pobožan puk navodno vidi lik Gospin u isto vrijeme dok drugi tvrde da ne vide ništa. U vezi s tim »ukazanjima« prošle je godine Kongregacija sv. Oficija najstrože osudila ova navodna ukazanja Gospina kao praznovjericu i pozvala njemačke biskupe, da porade da se svaka vjerska manifestacija na tim mjestima izbjegava. Međutim usprkos te odredbe sv. Oficija pobožni puk je i dalje nastavio s hodočašćima u Herolsbad. Njemački episkopat izdao je stoga posebnu okružnicu, u kojoj upozorava svoje vjernike, da su teško sagriješili, ako pođu na takvo hodočašće, koje nije ničim dokazano kao nadnaravno. Kako vidimo iz ovog slučaja, Crkva se uporno bori protiv praznovjerja.

NOVA SVETICA. 4. svibnja o. g. sv. Otac proglasio je novom sveticom blaženu Rosu Venerini. Rosa Venerini rodila se g. 1655. i djelovala je u mjestu Viterbu u Italiji kao odgojiteljica djevojaka. Kasnije se iz grupe njezinih pomagačica razvio red, kojemu je cilj odgoj djevojaka. Ovaj red broji danas u Italiji i Sjedinjenim Državama oko 50 kuća. Prigodom kanonizacije nove Svetice sv. Otac održao je prigodan govor, u kojem je naglasio, da je bitni dio apostolata odgoj.

KARDINAL SEGURA, primas Španije, izdao je nedavno pastirsko pismo, u kojem vrlo oštrim riječima protestira protiv toga, što Francova cenzura plijeni pojedine pasuse iz njegovih okružnica.

SVETI OTAC je u ponedjeljak 10. ožujka primio u svečanu audijenciju prvog paragvajskog ambasadora kod Sv. Stolice prof. dr. Juana Emiliana O'Leary, koji je tom zgodom predao sv. Ocu svoja akreditivna pisma. Ambasador dr. O'Leary održao je govor, u kojem je naglasio, da je cijela povijest Paragvaja duboko povezana s veličanstvenom poviješću Katoličke Crkve., Sv. Otac je odgovorio ambasadoru na portugalskom jeziku. Poslije završenog službenog dijela audijencije sv. Otac je pozvao ambasadora u svoju biblioteku, gdje se je s njime zadržao u srdačnom razgovoru. Na kraju je ambasador dr. O'Leary sa svojom svitom pošao u baziliku sv. Petra, da se pomoli na grobu Apostola Prvaka.

SVETI OTAC je 4. travnja primio u audijenciju članove »Politech Chorus-a«, studente Više politehničke škole iz Helsinkija, glavnog grada Finske. Kor je tokom audijencije otpjevao dvije latinske kompozicije od Heikki Klementi-a i Leevi Madetoja te finsku himnu od Jean-a Sibelius-a. Poslije toga sv. Otac se je zadržao u srdačnom razgovoru s članovima ovog finskog akademskog pjevačkog društva.

SVETI OTAC je 25. ožujka primio u svečanu audijenciju prvog ambasadora američke republike San Salvador dr. Hektora Escobar Serrano, koji mu je tom prilikom uručio akreditivna pisma predsjednika republike San Salvador.

GENERALNI KAPITUL reda braće minorita izabrao je za svog ministra-generala o. Benigna da Sant'Ilario. Ovaj je izabran umjesto dosadašnjeg ministra generala o. Clementa iz Milwaukee-a (Sjedinjene Države).

TALIJANSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE Presv. Srca Isusova u Milanu slavi ove godine 30 godišnjicu svoga djelovanja. Sveučilište se uzdržava doprinosima talijanskih katolika, a doprinosi se skupljaju svake godine na Gluhu Nedjelju. Talijanski katolici su do sada doprinijeli za svoje sveučilište 3.,836,252 310 lira.

POVODOM 500. GODIŠNJICE smrti fra Girolama Savonarole u Firenzi se organizira izložba posvećena njegovoj uspomeni. Na njoj će biti izloženi predmeti u vezi sa Savonarolom, koji su se do danas sačuvali. Tako će biti izložena sva njegova djela, jedna Biblija s njegovim bilješkama kao i cjelokupna literatura, koja se bavi životom ovog velikog Dominikanca.

XXXV. TALIJANSKI KATOLIČKI SOCIJALNI TJEDAN će se održati u Milanu od 21. do 27. rujna o. g. Glavna tema ovog tjedna će biti raspravljanje o privatnoj inicijativi u gospodarskom životu. Uvodno će predavanje održati msgr. Giuseppe Siri, genovski nadbiskup, a ostala će predavanja održati uglavnom profesori raznih talijanskih sveučilišta.

»CATHOLIC WELFARE COMMITTEE« zove se karitativna ustanova američkih katolika Ova je ustanova izvršila sabirnu akciju tekstila za pomoć siromašnima u svim krajevima svijeta. Sabirna akcija je obuhvatila 1.400 katoličkih župa Sjedinjenih Američkih Država, a sakupljeno je ukupno 300 tona raznih odjevnih predmeta.

U BAGDADU postoji katolički kolegij, kojim upravljaju američki Isusovci. Prošle godine je ovaj kolegij pohađalo 620 studenata.

NA KATOLIČKOM SVEUČILIŠTU Nasan u Nagoy-i otvoren je fakultet za socijalne nauke, prvi ove vrsti u Japanu. Fakultet će imati i prvi antropološki institut u Japanu. Ovaj institut će stajati u vezi s Internacionalnim antropološkim institutom u Europi. Fakultetom i institutom upravljaju katolički redovnici Družbe Riječi Božje.

U AMERIČKOJ REPUBLICI CHILE objavljen je novi školski zakon. Po ovome zakonu država daje pripomoć onim privatnim školama, u kojima se vrši besplatna nastava. Pripomoć iznosi 50% iznosa, koji troši država za svoje škole- uzimajući za osnovu izračunavanja iznos troškova, koji država troši za školovanje jednoga učenika. Obzirom na to, da su troškovi katoličkih škola mnogo manji od onih državnih katoličke škole će moći da se uzdržavaju iz državne pripomoći, pak će one u buduće biti besplatne. Do sada su učenici katoličkih škola morali plaćati školarinu pa ipak je 40% studenata i đaka srednjih škola te 30% učenika i učenica pučkih škola u republici Chile pohađalo katoličke škole. Predviđa se, da će pod novim okolnostima. katoličke škole u Chile moći, da se jače i brže razvijaju.

Osuda djela ANDRIJE GIDA

Dne 24. svibnja 1952. stavila je sveta kongregacija Sancti Officii sva djela francuskog pisca Andrije Gida u broj zabranjenih knjiga, što je kasnije potvrdio sam Sveti Otac. Ova osuda iza smrti pisca činit će se kome stroga. No ako je pisac i mrtav, njegova djela ostaju, ona su živa, ona se čitaju. Ako su dobra i vrijedna, mogu koristiti, a ako su zla, mogu sveudilj škoditi. Ma da se rodio u kršćanstvu kao protestant, i ma da je imao prijateljskih odnošaja s katolicima, Gide je kroz cio svoj život ostao ne samo nekršćanin, nego najveći protivnik kršćanstva. Njegovi su spisi puni poruga i hula na kršćanstvo i na samog Krista. Njegova supruga bila je katolikinja, s početka slaba i nikakova, ali kasnije sve uvjerenija. Sam Andrija Gide priča u jednom spisu, koji se našao iza njegove smrti, što sudi o njemu vlastita supruga. On piše povjerljivo: »Kada smo se sami vozili u kočiji u hotel, rekla mi je supruga žalosno ali i prijekorno, da sam ili zlikovac ili luđak«. Ovako sudi o njemu danas i Crkva. Andrija Gide ostao je sebi jednak u životu i na smrti. Završio je život hulom na Krista. Nije stoga čudo, da su djela dospjela na Index!

Iz moga dnevnika

Svud cvate cvijeće. Miris novog života sve obuhvaća. Tako je divno i u svoj ovoj ljepoti i raduje se i živi moja mladost.

O, Bože! Kako je divno! Divno je biti mlad, vedar i čist. Moje su oči uprte u Kraljicu neba, koja je i Kraljica moje duše. Ničeg nema, što bi pomutilo moju sreću. — Moj je Bog, nebeska Kraljica, moje djevojaštvo i cvijeće!

O, Bože! Molim Te, da u mojoj duši uvijek cvate cvijeće nevinosti!

SVETI OTAC je na Veliku Subotu primio u audijenciju grupu od 1.400 belgijskih hodočasnika profesora, učitelja i đaka s belgijskih državnih sveučilišta, srednjih i pučkih škola te njihovih roditelja. Sv. Otac je održao hodočasnicima govor na francuskom jeziku, u kojem je, među ostalim, rekao: »Vi se nalazite u centru vjere. Dok budete stajali u veličanstvenoj Bazilici, pored Konfesije sv. Petra, dignite vaše oči prema glavama stupova, koji drže neuporedivu Michel-Angelovu kupolu. Tamo ćete pročitati natpis: »Odavde svijetli svijetu jedna vjera«. Odavde, s groba sv. Petra jedinstvena vjera svijetli svijetu. Ono, što poganski Rim nije mogao ostvariti sa svojom genijalnom politikom, sa svojom armijom, sa svojim bogatstvom, sa svojom mogućom administracijom — to je ostvario kršćanski Rim, on to svakim danom sve više ostvaruje: stvara jedinstvo.

Upravo ovdje treba vidjeti čudesno jedinstvo, koje stvara vjera. Dok Mi služimo sv. Misu na papinskom oltaru nad samim grobom Apostolskog Prvaka, međunarodno mnoštvo vjernika, koje Nas okružuje, ima samo jedno srce, samo jednu dušu: Ono moli s Nama, Ono s Nama za spas čitavoga svijeta prikazuje kruh i vino, koje će postati Tijelo i Krv Našega Gospodina Isusa Krista; i dok Mi Našim rukama dižemo sv. Hostiju, iz dubine svih srdaca se uzdiže jedinstveni usklik: »Gospodin moj i Bog moj! »Nema tu više razlike ni po rasi ni po boji, ni po društvenom položaju ni po kulturi: jedna ista vjera ostvaruje najdublje jedinstvo. Božanski Otkupitelj je prema snažnim riječima sv. Pavla, uklonio sve razlike, da bi ostvario mir.

Ovo jedinstvo, koje, u strahu pred novim strahovitim bratoubilačkim ratom, s tjeskobnom čežnjom priželjkuje cjelokupno čovječanstvo, ostvarila je naša vjera u Kristu; bez Njega mi ne bismo mogli ništa učiniti, bez Njega nitko ne može učiniti ništa trajnog. Samo je On naš mir; samo je On mir čovječanstva. On je umro da skupi svu djecu Ocu, također i onu djecu, koja su bila i koja su još uvijek raspršena i razjedinjena.«

Na kraju je sv. Otac podijelio svima svoj Apostolski Blagoslov.

SVETI OTAC PAPA primio je 7. travnja u svečanu audijenciju novog poslanika Indonezije Dr. R. Tg. Djoemhama Wiriaatmadja. Poslije svečane predaje akreditivnih pisama Sv. Otac se je zadržao s novim indonezijskim poslanikom u srdačnom razgovoru.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Franjo Grudler, kanonik Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 6. SRPNJA 1952. BROJ 24

»Uslíši, Gospodine, moj glas, kojim vapih k tebi; budi mi pomoćnik, ne zapusti me i ne prezri me, Bože, spasenje moje«. (Ps 26, 7).

Iz Ulaza današnje sv. Mise.

Ozdravljenje usahle ruke

Spasitelj se vratio iz Jerusalema u Galileju. Iza Njega su dani žestoke i ljute borbe. Nevjera i mržnja pokušaje, da oslabe Njegovu srčanost. Da li će On doživjeti više radosti u Galileji? Teško je to reći. I ovdje su vođe naroda Njegovi neprijatelji. Isus iz Nazareta opraštа grijehe. Druži se s carinicima. To ih peče. Oni to javno izjavljuju. Iz Jerusalema je došla vijest, što je učinio u subotu. Subotnji je mir narušio. Ozdravio je bolesnoga. Pred Farizejima u hramu vodio bogohulne govore. To je sve prouzrokovalo, da na Nj valja oštro pripaziti. Zato su dan i noć prisluškivali, što govori i radi. Jao Njemu, ako se ogriješio o Mojsijev zakon!

Bila je opet subota. Gospodin prolazi sa svojima kroz polja, na kojima je dozrijevalo žito. Povjetarac ljulja njegove stabljike, kao da će reći »Prelomite se, Gospodin dolazi!« Stabljike sagiblju svoje glavice pred svojim Stvoriteljem i Gospodinom. Učenici nemaju takve pobožne misli. Muči ih glad. Oni trgaju svježe žito, čiste ga među rukama i jedu. Gospodin im ne reče ništa. To opaze Farizeji, koji Ga iz bliza zasjedaju.

Po Mojsijevu zakonu nije zabranjeno trgati grane i rukom ih ribati, ali ipak to nije dopušteno u subotu (I. Moj. 23. 25). Žeti u subotu je onesvećivanje, sramoćenje toga svetoga dana i prekršaj zakona. Zato gnjevni ustaju na Isusa, i rekoše: »Gledaj, Tvoji učenici čine ono, što nije dopušteno u subotu«.

Gospodin zaštićuje svoje Apostole. Odlučno pobija Farizeje. Možda lomi bogoštovne zakone. Neka se sjete Davida. On je sa svojima jeo uspostavljene hljebove u hramu, koji su stajali na zlatnom stolu i samo su ih svećenici smjeli jesti. I nitko ga zbog toga nije korio. I on je to činio zbog glada. Nisu i to i Apostoli činili radi glada? . . .

Osim toga farizeji su morali pogledati na svoje vlastite redove. Njihovi su svećenici klali na subotu više žrtvenih životinja, nego li u radne dane. Zar to nije bilo lomljenje subotnjeg mira? Ali to su oni činili zbog službe Božje u sjeni hrama, jer je žrtva veća nego li sam hram. To rekavši mislio je na njih i reče im: »Kad biste vi Boga priznavali, znali biste, da Bog više cijeni ljubav, nego li zakonsku žrtvu, i onda ne biste bez srca osuđivali nedužne. Uostalom, čemu dulje govoriti: »Nije li Sin čovječji Gospodar subote«?

Farizeji se povukli, a da nisu dali nikakav odgovor. Ipak njihova šutnja nije značila odobravanje. Oni su se grizli od srdžbe. Srdžba ih je izjedala. Jednoga dana ipak provališe.

Bila je subota poslije toga. Gospodin dolazi neočekivano u njihovu bogomolju, kao da nije vidio, da će se na Nj oboriti Farizeji. U prvom času su bili zbunjeni. Ali se brzo snađoše. U bogomolji je bilo bolesnika. Naprijed je sjedio čovjek s usahlom rukom. Nije mogao više raditi. Bijeda je kod kuće virila iz svakoga kuta. Sramota mu je bila prosjačiti. Njegovo oko se zaustavi na Gospodinu, koji je sjedio za stolom i držao predavanje. Isus je pogledao na bolesna čovjeka s pomišlju: »Ako ga ozdravim, to će biti novo oskvrnuće subote u očima Farizeja. Mjera će biti prepuna. Ako to učinim ne će Me poštediti, a zakon kaže: »Tko onesveti subotu, neka smrću umre!« (2. Moj. 31, 13, 17).

Gospodin je poznao zle misli i planove Farizeja. Svršilo je predavanje. Isus skida obrazinu s njihova lica. Okrene se prema čovjeku s usahlom rukom i reče: »Ustani i dođi u sredinu!« Farizeji su u bijesu vikali pred cijelim narodom: »Je li slobodno liječiti u subotu?« Neka sav narod znade i vidi, kako Isus oskvrnjuje subotu, a oni su Ga upozorili na taj zločin. A Isus im stavlja suprotno pitanje: »Padne li nekom u subotu jedina ovca, koju ima, u jamu, ne će li je odmah izvući«. To biste vi bez grižnje savjesti učinili. To im zakon dopušta. Zar je jedan čovjek manje vrijedan, nego li životinja? Zar se čovjeku ne smije pomoći u subotu, a životinji smije?

Nastala je šutnja. Osjećaju, da Nazarenac ima pravo, ali Mu oni to ne će priznati. Po njihovu je zakon nad svakim smilovanjem. U njihovim je ustima i grubim dušama tamna noć.

U sredini stoji bogalj s usahlom rukom. Isus mu ipak zapovijeda: »Ispruži svoju ruku!« On sretan, ispruži ruke i bude zdrav. Narod se raduje, ali se ne raduju farizeji. »Sišli su s uma i dogovaraju se, što će s Isusom?« Nad hotimice pozlijeđenim subotnim zakonom stoji smrt. »Dokle na sud s Njime. Ali hoće li postići svoj cilj? Oni, Farizeji, pravi rodoljubi, sastadoše se na dogovor s Herodijancima, neprijateljima puka, kako bi Isusa iz Nazareta mogli osuditi na smrt. Doista su sišli s uma. Svoga Mesiju hoće da unište samo zato, jer je na subotu jednom njihovu siromahu dao zdravlje i kruh.

Spasitelj je sa svojim božanskim okom gledao tu sramotnu igru. Bilo Mu je jasno: Vođe Izraelovi u Judeji i u Galileji su izgubljeni za Njegovu istinu i ljubav. Oni se ne mogu spasiti, jer su pali u bezvjerje i mržnju.

POTOČIĆ

Pokraj sela mala
potočić žubori,
pokraj sela struji
i tiho mu zbori:
»Oj seoce milo,
odavna je bilo,
kada oko mene
sve je bilo pusto,
kada me je krilo
samo granje gusto.
To je bilo davno,
a vrijeme teče,
S njegovim tijekom
sve se vijek kreće
na ovome svijetu,
stalno ništa nije.
Zato nitko ne zna
što budućnost krije

Teleološki dokaz

Činjenica je, koju nam pokazuje dnevno iskustvo, da u svijetu vlada svršnost, red i zakon. To vidimo u velikom svemiru, što ga zovemo makrokosmos. To vidimo i u malom svijetu, u staničju, što ga zovemo mikrokosmos.

Sunce stoji baš u zajedničkom žarištu svih eliptičkih putanja svojih planeta i kometa. I opet svaka planeta stoji u žarištu putanje svojih satelita. Planete su jedne od drugih tako udaljene, da jedna drugu ne priječi, i one čine takove putove, da se ne sukobljuju. Zemlja je baš tako daleko od sunca da sunčane zrake mogu proizvoditi kemičke električke i organske promjene na površini zemlje. Zemaljska os tako je nagnuta, da zemlja na svom putu i kod svog okretanja proživljava mijenu godišnjih doba, te mijenu dana i noći.

Divnu svršnost i divan red vidimo u organskim bićima. Kako je udešeno na pr. tijelo čovječje. S koliko mudrosti i poznavanja optike je u naš organizam stavljeno oko. S koliko poznavanja mehanike stavljena je u naš organizam ruka. A gdje su divne tvornice, koje zovemo pluća, želudac, jetra, bubrezi, srce. Gdje je živčani, gdje muskulaturni sustav. I tako bismo kod svakog predmeta u prirodi mogli proslijediti u nedogled.

Svuda red, svuda svršnost, svuda zakoni. A gdje je red mora da bude redatelj. Gdje su zakoni mora da bude zakonodavac. Gdje je svršnost, mora da bude um, koji je to htio. »Svršnost i red pretpostavljaju razuman uzrok«. Taj vrhovni redatelj, taj zakonodavac, taj um, koji je sve to smislio i izveo je Bog.

Jednoć je glasoviti profesor kemije na zagrebačkom sveučilištu dr. Gustav Janeček održao predavanje o zakonima u makrokozmu i mikrokozmu, pa je to svoje predavanje zaključio: »Gospodo moja, mi naučnjaci nalazimo stalne i nepromjenljive zakone i u velikom svijetu i u malom svijetu. A gdje su zakoni, mora da bude i zakonodavac!« Tako govori svaki pravi naučenjak.

Duhovne patnje su od Boga

Treba da se predamo volji Božjoj u svim unutarnjim patnjama, napastima, dvojbama, zamračenosti, uzbuđenju, bezutješnosti i u svim drugim poteškoćama duhovnog života. Kakavgod bio njihov uzrok, stoji, da je Bog uvijek prvi njihov početnik. Ti na primjer možda misliš, da te unutarnje patnje dolaze od tebe samoga, od nezнanja, osjetljivosti ili neobuzdane mašte, ili radi kakvog drugog tvog zlog nagnuća. No popni se više i pogledaj, odkuda su te tvoje manjkavosti: izvor im je u volji Božjoj. On hoće od tebe strpljivosti, a po strpljivosti savršenstvo. A ne ćeš duže biti u duhovnim patnjama, nego On to nađe za shodno. Doći će čas, i On će te obasjati samo jednom zrakom svoga nebeskog svjetla, i samo će jednu kaplju svoje milosne rose kapnuti u tvoje srce, i ti ćeš se smjesta ojačati i biti utješen.

Ili misliš, da tvoje unutarnje patnje potječu od nečistog duha? I u tom slučaju treba da smatraš Boga njihovim prvim začetnikom. Povijest Jobova nam dokazuje, da zao duh ne može da nam išta naudi, ako mu Bog ne dadne nad nama vlasti. Kad je Saul počeo u srcu zavidjeti i mrziti Davida, Sv. Pismo veli o njemu: »I stade ga mučiti zao duh od Gospodina«. Kako može taj duh biti zao, kad je od Gospodina? I ako je zao, kako može biti od Gospodina? Zao je sam od sebe, a od Gospodina je, jer On dopušta njegovo zasjedanje i mučenje radi našega spasenja.

Pa i više. Vjera nas u suglasnosti s naukom svetaca uči, da nam često sam Gospodin uzima svoja prosvjetljenja, utjehe i osjetne duhovne radosti, i to iz razloga, koji su u skladu s Njegovom beskrajnom mudrosti i dobrotom. Koliko ih ima, koji su postali mlaki u pobožnosti i nemarni u vršenju svojih dužnosti, a kad su zapali u duhovnu tjeskobu i patnje, došli su k sebi i povratili se prijašnjem žaru i revnosti. Drugi su mnogi našli usred patnja poticaj i sredstva, da pokažu snagu velikih kreposti. Kakva su sve herojska djela izvršili u kušnjama sv. Terezija, sv. Franjo Saleški, Sv. Ignacije! Čudnovati su putevi Božje Providnosti, koja s neizmjernom ljubavi i skrbi bdije nad srećom svoje djece. On ih prividno napušta, da jedne probudi iz njihove mlakosti, a druge da uzdrži i ojača u duhu poniznosti, samozataje, molitve i odanosti. Nemojmo se dakle smutiti, ako nam unutrašnje patnje teško pritišću dušu, nego se vladajmo kao bolesnik koji zove liječnika, uzima propisani lijek i mirno čeka, dok se Bogu svidi, da mu povrati zdravlje.

Blozije pripovijeda o jednom svetom čovjeku, kako su ga stalno mučile napasti, bezutješnost i suhoća, a on je dobro poznao vrijednost tih duševnih patnja. Kada su ga jedamput te patnje previše pritisnule, ukaže mu se Anđeo i stade ga tješiti. On mu se zahvali na dobroti i reče u poniznosti: Ne težim za olakšanjem jer mi je najveća i jedina utjeha, da ispunim volju Božju.

Isti Blozije pripovijeda, da se Spasitelj jedamput ukazao sv. Brigiti i zapitao ju, zašto je žalosna. Svetica odgovori: »Muče me zle misli tako, da strepim pred Božjim sudom!« Nato je Spasitelj odgovorio: »Nekad si proti mojoj volji našla dopadnost u taštini svijeta, zato je pravo, da te sada protiv tvojoj volji napastuju tašte i zle misli. No budi uvjerena, dok im se opireš i dok ih se prema silama otresaš, služe ti ovdje na zemlji mjesto čistilišta i pružaju ti krasnu priliku, da stečeš zasluge za nebo.

Mnoge su se osobe u svojim unutarnjim patnjama obraćale na pobožnog redovnika Taulera. On nam je zapisao, šta im je odgovorio. Kad mu se tko tužio na svoje bijedno unutarnje stanje i očitovao mu stalne duhovne kušnje, rekao mu je: Sve ide dobro. Baš ovo, na što se najviše tužiš, najveća je milost Božja za te. Ako je netko rekao, da on misli baš obratno, da su mu patnje kazan za grijehe, rekao je: Bile kazan za grijehe ili ne bile, znaj, da ti taj križ dolazi od Boga. Zato ga zagrli s ljubavlju, zahvali Gospodinu i predaj se sasvim u Njegove ruke.

Lažna stidljivost

Kako je krasan zapad sunca. Prije nego će sjesti na počinak, razlije duboku, stidljivu ljubičastu sjenu po dolinama i bregovima. A onda poslije toga se spusti crveni žar po alpskim lancima u svojim najljepšim gorućim bojama. Koliko puta smo to promatrali, kad smo boravili u alpskim predjelima na putu u Lurd.

Tako se i ljudsko lice znade prevući nježnim stidljivim crvenilom i nakon toga se zažari preko ušiju. Filozof Montesquieu (Monteskie) kaže, da je to najveća draž ljepote. Preko njega govori nevina duša i očituje odbojnost prema svemu, što je grubo, strano i nečisto.

Stidljivost je dakle pokret duše, koja bježi pred svime, što bi je obeščastilo ili izvrglo sramoti. Ta stidljivost izvire ili iz pravog kreposnog osjećaja, ali kadkada i iz pogrešnog raspoloženja duše, već prema tome, da li je taj isti osjećaj opravdan ili nije, da li mu je izvor krepost ili pogreška.

Prava i plemenita stidljivost je najnježniji osjećaj nevinosti. Ona je Bogom dana čuvarica čistoće, zaštitnica ćudorednosti i pristojnosti i znak ugrožene savjesti.

Drugo je lažna stidljivost, koja se boji ili se tuži na povredu svoje isprazne časti. Ona se boji sramote, da se ne otkriju pred ljudima njezine vlastite slaboće i pogreške, koje ju ranjavaju i ponizuju. Ona je dijete ispraznosti.

Obje se ove vrste stidljivosti lako zamijene po svojoj vanjštini. I samo ih razlikuje oko izvježbanog poznavaoca ljudi. One se razlikuju i po svom uzroku, i po svojoj vrijednosti. Jedna je naime izraz straha Božjega, a druga znak ljudskog obzira.

No povrh toga postoji i naravna stidljivost, a to je ona, koja nastaje u čovjeku zbog poštivanja sama sebe. Takva ne samo da nije neoprostiva, nego je upravo opravdana.

Ljudska je duša u svom unutarnjem životu tako nježna, da se smete i da joj nenadani pokret srca odmah potjera crvenilo u lice, kad je netko grubo povrijedi ili na javu iznese njezine najtajnije misli ili osjećaje. No ni tomu dakle nije uzrok, ni ispraznost ni ljudski strah. Ovakav se nenadan pokret pomiruje tek mirnim razmišljanjem.

Kod mladeži se još zapaža stidljivost zbog nepromišljenosti.

Priprosti ljudi se obično stide, kad se nađu pred stranim licima. Takva je stidljivost izraz čednosti i znak nepokvarenog djetinjstva. Jao djeci, koja ništa ne znadu o tomu. Monteskije veli: »Stidljiva čednost svakom dolikuje. Ona se mora svladavati, ali nikada izgubiti«. Ne treba dakle da takva stidljivost zagospodari nad nama i da nas lomi. Stojmo sa smjelom odvažnošću pred ljudima, ali ne smijemo ipak zaboraviti na naravnu stidljivost i čednost.

Ljudi cijene i vole naravnu stidljivost kod drugih, jer ona prati pravednost i čovjeku pribavlja pažnju pred bližnjima.

I savjest imade svoju stidljivost. Ona nas opominje prije zla djela. Ona odaje nenadanim crvenilom na obrazima prvi nastup zlih misli i blizinu napasnika. A poslije zla djela oblije lice gorućom vatrom. To je od Boga dana, dobra i plemenita stidljivost.

Lažna i pogrešna je stidljivost ona, koja nas odvraća od onoga, što je plemenito, propušta dobro djelo zbog straha pred ukorom ili izrugivanjem ili nas navodi na zlo.

Takva je stidljivost dosta česta. Njezin je uzrok ljudski strah i obzir u privatnom i javnom životu. Ljudi se stide nešto kazati ili učiniti, što bi im moglo kod drugih pokvariti ugled ili umanjiti vrijednost. Oni se manje boje Boga nego li ljudi. Ropski se podvrgavaju vladajućoj modi. Ne usuđuju se otvoreno priznati svoju vjeru i živjeti po propisima svete Crkve. Zaboravljaju na onu Sv. Pisma: »Tko se stidi mene pred ljudima, toga ću se i ja postiditi pred Ocem mojim, koji je na nebesima«.

Zato je lažna stidljivost česta i velika pogibelj, da se ne priznaje vjera, da vjera slabi i konačno se izgubi. Ona često priječi, da netko vrši dužnosti ljubavi, da daje milostinju, da reče dobru riječ.

Prava stidljivost mora biti veća nego li lažna. To znači, da strah Božji mora biti veći, nego li ljudski. Treba misliti na sv. Agnezu pred sudom. Ona je bila nježno dijete pred poganskim sucima. Kolika je djevičanska stidljivost plamtila na njezinu licu, a koliko je junaštvo sjalo iz njezina kršćanskog vjeroispovijedanja!

Potrebno je dakle da se uvijek sačuva crvenilo čednosti, stidljivosti, nježnost sramežljiva suzdržavanja. Isto tako je potrebno, da svladamo nasilni ljudski strah

Uzašašće

Kad se Crkva u uskrsnoj liturgiji sjeća časa, u koji je Isus božanskom snagom s novo oživljenim proslavljenim tijelom ustao iz groba, đakon zapali posvećenu svijeću. Ona zatim gori 40 dana za vrijeme sv. Mise kao slika Uskrsloga. Četrdeseti dan čitaju se riječi u Evanđelju: »Pošto im je Gospodin Isus govorio, uze se na nebo i sjede Bogu s desne strane«. Neposredno zatim gasi se uskrsna svijeća. Crkva se sjeća onoga uzvišenoga časa, kad je Gospodin na oči svojih učenika s vrha Maslinske gore uzašao na nebo.

Poslije groze Velikoga Petka, poslije tjeskoba Velike Subote svanuo je sretni uskrsni dan, koji je učenicima donio sigurnost, da je Učitelj pobijedio smrt. Onda je slijedilo 40 sretnih dana, za kojih im se Spasitelj pokazivao i s njima govorio o kraljevstvu Božjem. Na koncu trebalo se rastati. Rastanak je bio bolan, no ipak je bol učenicima bila ublažena: oni znadu, da se njihov Učitelj povraća natrag u vječnu slavu, koju je bio ostavio, da otkupi ljude. No On se sada ne povraća samo sa svojim Božanstvom, već i s proslavljenim čovječanstvom, da otsada kao kralj vlada nebom i zemljom. Otac je Njemu, koji je svrgao s prijestolja kneza ovoga svijeta, predao vlast sve do konca vremena. Tek kad se zadnji od otkupljenih učlani u otajstveno tijelo Crkve, tek kad na sudnjem danu budu svi Njegovi neprijatelji postavljeni za podnožje nogama Njegovim, »tad će se i sam Sin pokoriti onomu, koji mu je sve pokorio, da bude Bog sve u svemu« (I. Kor. 15,28). Sveti biskup Paulin Nolanski predao se u ropstvo kod vandalskoga kralja, da svojim životom iskupi nekoga roba. Kad je biskup opet zadobio slobodu izmoli milost, da se svi zasužnjenici iz Nole mogu s njim povratiti kući. Tko može da opiše kliktanje u Noli, kad se biskup povrati u domovinu s onima, koje je on oslobodio! Tko tek da opiše kliktanje, koje zaori nebom, kad se otvoriše vrata vječna i dok je ulazio Kralj slave (Ps. 23,9), kada je Isus ulazio na čelu pravednika Staroga Zavjeta, kojima je otključao pretpakao i koje je On kao prvine plijena svoje pobjede nad knezom tame vodio u nebo. Istina, učenici su smjeli baciti pogled u Isusovu slavu s Maslinske gore; pogledaše put neba, dok dva Anđela ne svratiše njihove poglede opet k zemlji. Sada se oni povratiše opet u Jerusalem veseli znajući, da Krist sjedi s desne strane svoga Oca kao Kralj. Stoljećima dalje odjekuje: Krist je pobjednik, Krist je Kralj, Krist je vladar. To je napisao na velikom obelisku jedan Papa pred crkvom sv. Petra. U našim danima (11. prosinca 1925.) papa Pio XI. ustanovio je posebnu svetkovinu Krista Kralja, koja se svake godine slavi zadnje nedjelje listopada. To proslavljenje Krista Boga — Čovjeka jedan je od plodova Njegova otkupiteljskoga djela.

Bol na rastanku učenicima nije bila samo ublažena, već zapravo zaslađena, jer oni znadu iz Njegovih usta, da to nije konačni, već samo privremeni rastanak. On samo ide naprijed u kuću Oca, da im tamo spremi stan te ih kasnije primi k sebi (Iv. 14,2). Kroz to vrijeme On ih ne će ostaviti kao sirote. On im je obećao Tješitelja i djelitelja milosti, Duha Svetoga (Iv. 16,7). To zapravo nije uopće rastanak; jer On sa svojim ipak ostaje u presv. Euharistiji, koju je ustanovio, kad je vidio, da Mu se približava konac.

Kako li je to bilo tek utješno za učenike, i kako li je i za nas utješna misao, da Isus svoje otkupiteljsko djelo na nama nastavlja u nebu kao »zagovornik kod Oca« (I. Iv. 2,1 ;— Rim 8,34). »On svagda živi, da nas zagovara« (Žid. 7,25). Kao naš veliki Svećenik, koji je naučio imati sućut s našim slaboćama, kojemu imademo pristup s pouzdanjem, da ćemo naći milost (Žid. 4,15 sl.) Zato svoje molitve upravljamo Ocu »po Kristu Gospodinu našemu«. Dakle, prema tome istina je ono, što je kazao sv. Leon, da nam je Krist »svojim Božanstvom bliže, što nam je svojim čovječanstvom postao dalje«.

Kao što za učenike tako i za nas Uzašašće Gospodina nema samo slatku utjehu već i ozbiljnu opomenu. Sv. Augustin izražava i jedno i drugo s ovim riječima: »Tim što je naš Gospodin Isus Krist ponio gore na nebo ljudsku narav, pokazao je, da ljudima stoji sada otvoren ulaz u nebo; a tim, što je kao pobjednik ušao u nebesku domovinu, pokazao je, kako i mi treba da pobijedimo i njega nasljeđujemo«.

NJEGOVA SV. POTVRDA

U ranu zoru blagdanskog jutra jurio je vlak prema gradu ostavljajući za sobom nepregledne poljane naših sela, na kojima se još ljeskala rosa u jutarnjem suncu. Do prozora je sjedio čovjek u najboljim godinama. Rukom je podbočio glavu, a njegov se pogled zagledao kroz ono divno sunčano jutro daleko, daleko u prošlost. Knjiga uspomena lagano se otvarala, i njegova je misao došla do one stranice života, na kojoj je zlatnim slovima pisalo: »Sveta Potvrda«.

Davno je tome, kako je Ivo kroz velegradske ulice jednog sunčanog jutra prolazio kraj svoga firmenskog kuma prema ponosnoj katedrali, odakle su dopirali svečani zvukovi zvona. Duša mu je drhtala od neizmjerne sreće nad ljepotom i čarom onoga jutra. Svi njegovi znanci našli su se toga jutra kraj njega. Imao je novo odijelo, čistu, bijelu košulju, koju mu je pripremila, njegova, sada pokojna majka. I sjetio se i majčinih riječi toga jutra: »Sine, to je druga bijela košulja — kao ona na Krstu«. Bio je dječak, dobar i čist. I kada su napokon on i njegov kum ostavili i majku, i sve znance i otišli na sveti čin, duša mu je bila prepuna nade i iščekivanja Treće Božanske Osobe. Kum mu je bio svećenik, i on ga je sam pripremio za taj dan. I kada je nadošao željeni čas, on je kroz izvanjsku ljepotu jasno gledao i osjećao skrivenoga Boga. Te iste večeri mali Ivica šaptao je svome Bogu: »Bit ću svećenik«.

Zaredale su godine školskoga života, godine iskušenja i borbe. Sve je prošlo. Ivo je održao obećanje. Za njega i za njegovu majku došao je najsretniji dan u životu: njegova prva sveta Misa. Život je tekao dalje. Mnogo se toga dogodilo. Trebalo je snage i pomoći, ali vrelo Božanstva, koje se izlilo na njegovu dušu onoga duhovskoga jutra, nije usahlo.

Vlak se već približavao gradu, i on se trgnuo iz svojih misli. Približavao se čas da u onu istu katedralu odvede jutros jednog dječaka, da bude svjedok Božanskoga čina, kada će na dušu njegova kumčeta sići Duh Sveti. Spremio mu je i dar: sat i jednu malu sličicu, koja je prikazivala silazak Duha. Otraga na poleđini pisalo je: »Napuni nas, Gospode, Duhom Svojim«.

SRNA I SVETI FRANJO. Priča o prijateljstvu sv. Franje prema životinjama ostvarila se još jedamput, i to ove zime u jednom malom mjestu američke savezne države Michigan. Velika zima i glad dotjerali su lijepu srnu pred franjevački samostan. Iznemogla životinja legla je upravo pred kipom sv. Franje. Franjevci su po uzoru na svoga učitelja nahranili životinju i pustili je u šumu da uživa slobodu.

BACITE MREŽE SVOJE

Tako si pozvao, Gospode, galilejske ribare, koji su svu noć lovili ribu, a da ništa nisu ulovili. Na Tvoju riječ prepuniše ribe mrežu ribara i oni razabraše, da si među njima Ti, koji sve možeš, Ti koji zapovijedaš svemu, što živi.

Čudo među mnogim čudesima, koje si učinio. Jedan dokaz Tvoje sile među tolikim dokazima, kojima si obasuo nevjerne ljude. Ali ne samo to. Kao što su siromašni ribari bacili svoje mreže da na ove ribu, tako su oni kasnije, kao Tvoji učenici, tražili duše ljudske za Tebe. Moćni. Bacili su mreže u uzburkana mora, kako bi našli grešnike, koji ne će izginuti, budu li čuli na vrijeme Tvoj dobri glas, Sine Božji. Oni će naći na obali Onoga, koji zbog ljubavi dođe na svijet, da pomogne svima.

Tisuću godina ribari, nasljednici Tvojih Apostola, slušaju Tvoju zapovijed, Isuse. Vjekovima oni izlaze na more da potraže čovjeka. Donose svijetli nauk božanskih visina. Vode nas Tebi, Bože naš, koji si izvor svakoga dobra, Život mira i sreće.

Nepoznati dragi Bog

Susreo sam skupinu dječice — moglo je svakomu biti oko tri godine. Promatrali su me radoznalo i začuđeno. Opazio sam, kako se međusobno zapitkuju: »Tko je to?« — »To je velečasni«, protumačila je nešto starija djevojčica i pozdravi me s »Hvaljen Isus«.

Odzdravio sam, nasmiješio se i približio im se. Djeca se natisnula oko mene, hvataju me za ruke, za haljinu, pitaju, pripovijedaju. Brzo smo se sprijateljili.

— Zašto se Vama kaže »Hvaljen Isus?«
— pita jedna djevojčica.

— Time pozdravljamo dragoga Boga — protumačio sam.

— A jeste li Vi dragi Bog? — opet će djevojčica. I ostala djeca me pogledaše, a oči im se krijese. Sa zanimanjem čekaju odgovor.

— Ne, djeco. Ja sam samo sluga Božji. Vidite li onu crkvicu? Tamo stanuje dragi Bog. Ali On je i gore na nebu i svagdje. On vas uvijek vidi i jako vas voli.

Nastade tišina. Djeca slušaju upijaju svaku riječ. Htjeli su da im pričam o dragom Bogu, ali nažalost nisam im mogao udovoljiti. Morao sam otići. Još iz daleka čuo sam, kako djeca glasno ponavljaju: »To je velečasni — Tamo u crkvici je dragi Bog — I na nebu — On nas voli . . .«

Nešto me steglo u srcu. Ta mala nevina srdašca i nesvijesno čeznu za Bogom, kao što cvijet otvara svoju čašku prema suncu. Privlači ih sve, što je dobro, čisto i lijepo, kao što su i oni. Hoće li njihovo djetinjstvo biti obasjano suncem Božje istine i ljubavi?

TELEOLOGIJA

Kad promatramo neke karakteristične pojave kod životinja, često nam se pričinja, kao da njihovo vladanje nagovješta želju ili nakanu, da bi se postigao određeni cilj. Evo par primjera za to:

1. Sve ptice, koje žive divlje u slobodi, grade gnijezdo nepogrešivom točnošću upravo na vrijeme, kad će im ono biti potrebno za leženje mladih. Mi to zovemo »nagon«, ali nam taj izraz ne objašnjava ništa. No mogli bismo ga tumačiti tako, da se netko drugi brine za to, da bi ptice na vrijeme savile gnijezda i izlegle mlade.

2. Domaće koke, makar da ih obilno hranimo sjemenom, ipak traže priliku da nađu u zemlji vapna, otpadaka od žbuke i sitnih kamenčića, koje zoblju kao da im prijaju za hranu. Stručnjaci za hranidbu peradi tvrde, da su kokama ti kamenčići potrebni, jer će oni u mišićavom želucu djelovati poput žrvnja, koji će pri valovitom stezanju želudačnih mišića drobiti i mljeti nabubreno i omekšalo sjeme. Kad bismo mi gutali cijelo zrnje kukuruza, ne bismo ga probavili, dok ga koke probave potpuno. A da li koke znadu, čemu su im potrebni kamenčići? Ili možda vapnene grudice gutaju s nakanom, da bi iz vapnenca izgradile lupine svojih jaja?

3. »Vuk dlaku mijenja« . . . . Trgovcima je dobro poznato, da je zimsko krzno gušće, da ima ne samo gušću nego i čvršću, postojaniju dlaku nego ljetno krzno. A da li divlje životinje vode računa o kalendaru i da li znadu, da će im zimi trebati toplije odijelo? Mogu li one uopće voljom utjecati na izmjenu svoga krzna?

4. Ženka ribe šaran ili krap izleže svake godine po nekoliko stotina hiljada jajašaca (ikre). U petoj godini starosti računa se taj broj jajašaca (prema naučnim istraživanjima) na oko 300.000. Nauka tumači, da taj ogromni broj dokazuje prirodnu težnju za održanjem vrste. Potrebno je naime, da ikre budu u tako ogromnom broju, jer će najveći dio jajašaca propasti, ili tako, da (zbog vanjske oplodnje, koja biva izvan tijela) ostane neoplođen, ili da bude pojeden od riba drugih vodenih životinjica, ili se napokon izlegu male ribice, koje budu u toku razvitka požderane od većih riba — grabilica. A da li šaran svojom voljom ili nakanom može voditi brigu o održanju svoje vrste i voljom proizvoditi tako velik broj jajašaca?

5. **Mimikrija** je oponašanje, imitiranje ili kopiranje vanjštine (grčki: mimezis). Najraširenija je mimikrija kod kukaca, a sastoji se u tom, da stanoviti kukac poprima boju ili šare podloge, na kojoj obično živi. Na pr. boju ili šare kore drveća, grančica, lišća, lišajeva, mahovine, zemlje, i t. d. Mimikrijom se dotični kukac zaštićuje protiv napadača, koji je za njim u potrazi radi svoje prehrane. Zbog mimikrije ostaje dotični kukac na svojoj podlozi iz daljine nezamjetljiv, kao da je sakriven, pa ga napadač može jedva pronaći istom onda, kad dođe u neposrednu blizinu.

Mimikrija nije mogla nastati voljom ili nastojanjem samih onih životinjica, koje se njome zaštićuju, već ju treba shvatiti kao jedan oblik svrhovitosti, kojoj su razlozi izvan dohvata prirodnih nauka.

V. Nedjelja po Duhovima

6. VII. 1952.

Današnje sv. Evanđelje donosi pouke Isusove (Matej 5.20—24) Apostolima: »Ako ne budete pravedniji od književnika i farizeja, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko«. Zatim isporeduje propis pete zapovijedi Božje: »Ne ubij«, sa svojim propisom, koji nadmašuje u savršenosti onaj stari, pa zaključuje: »Ako prinosiš svoj dar na oltar, najprije se izmiri sa svojim bratom i tada prinesi svoj dar«.

1. »Ako ne budete pravedniji od književnika i farizeja«. Farizejska se pravda iživljavala u vanjštini s glavnom svrhom, da je ljudi vide i da je hvale, a nije pitala za nutrinju i za to, što Bog misli. Iznutra su bili puni svakojake zloće. Obijeljeni grobovi i legla gujinja. Zakon bez ljubavi: Neka čovjek propadne, samo da se zakon izvrši. — A pravda Isusova je u prvom redu ljubav, praštanje, pomoć, pobožnost unutarnja i iskrena, pravi preporod duše. — Šta je u mene više, farizejske ili Kristove pravde? Oprosti mi, Gospodine, osjećam, da više naginjem na farizejsku pravdu. Svaki dan zanemarujem duhovno blago, milost Tvoju i prisutnost Tvoju i ljubav, pa ostajem tako prazan i gubim se u vanjštini. Daj mi jakost, da Ti vjernije služim.

2. »Koji se srdi na brata svojega, bit će kriv sudu«. Novi Zavjet je zavjet ljubavi, pa zato u njemu nema mjesta ni srdžba na brata, a da ni ne govorimo o mržnji, osveti i ubijstvu. Treba da nama vlada onakva ljubav, kakvu Gospodin ima prema nama, makar smo zli. Ljubav, koja je dobrostiva, ne traži sebe, sve razumije, sve vjeruje, svemu se nada i sve trpi. Ovakva ljubav gradi, a mržnja razgrađuje. Proti ovakvoj ljubavi nema zakona, jer ona je ispunjenje svakog zakona. O kako bi nastao sretan život na zemlji, kad bi ljudi razumjeli ovu nauku! Naučimo se opraštati bližnjemu i uvredu mu vraćati ljubavlju u riječima i u djelima!

3. »Ako prinosiš dar svoj na oltar, prije se izmiri s bratom svojim«. Nije Gospodinu mila ni tvoja molitva, ni razmatranje, ni hodočašće, ni darivanje crkve, ako nosiš u duši mržnju na brata, bližnjega. Idi pa se prije izmiri s njime. Najprije mu u duši oprosti, a zatim nađi priliku, u kojoj ćeš mu dati znati, da je sve zaboravljeno. A ako si ga uvrijedio i nepravdu mu nanio, popravi to na zgodan način, da nestane traga uvredi i nepravdi. Tada ćeš moći s pouzdanjem izgovarati riječi Očenaša: »Oprosti nam duge naše, kako i mi opraštamo«.

Sv. ANATOL

Rodio se oko 400. u Aleksandriji. Sv. Ciril Aleksandrijski, jedan od najslavnijih istočnih Učitelja Crkve zaredio ga je za đakona i povjeravao mu službu apokrizijara ili crkvenoga poslanika.

Nestorije, carigradski patrijarha, ustvrdio je g. 428, da su u Isusu dvije osobe i da je Presveta Djevica rodila samo čovjeka. Sv. Ciril Aleksandrijski odlučno je ustao protiv ove hule. Opći crkveni sabor u Efezu u lipnju 431. osudio je Nestorija i izrekao, da je u Kristu samo jedna osoba, i to druga osoba Presvetoga Trojstva. Ona osoba, koju je Presveta Djevica rodila, to je Sin Božji, i zato je Ona Bogorodica. Tu je bio prisutan i sv. Anatol uz sv. Cirila, prvoborca za čast Materinstva Božjega.

Euthije, carigradski monah, također se borio protiv Nestorija. Ali on je upao u protivno krivovjerje učeći, da je u Kristu samo jedna narav. Sv. Flavijan, patrijarha u Carigradu, osudio je ovo krivovjerje, ali je car Teodozije II. uzeo u zaštitu Euthija i sazvao crkveni sabor u Efezu, u crkvu sv. Marije, gdje se održao i sabor g. 431. Saboru je predsjedao Dioskur, aleksandrijski patrijarha, Euthijev pristaša Sv. Flavijan bio je svrgnut i od vojnika zlostavljen i potom umro. Papa sv. Leon Veliki nazvao je ovo saborovanje »razbojništvom«.

Po smrti sv. Flavijana bio je za patrijarhu izabran Anatol. On je to javio pismom Papi sv. Leonu i molio ga, da potvrdi ovaj izbor. Papa je poslao u Carigrad svoja dva legata da ispitaju Anatolovu pravovjernost. Anatol je sazvao sinod u Carigradu, na kojem je osudio krivovjerje Nestorijevo. Pisao je i pismo Papi, u kojem ga uvjerava, da u svemu drži vjeru sv. Cirila. Papa ga je na to potvrdio.

Pod zaštitom carskoga dvora širilo se Euthijevo krivovjerje i dalje. Zato je g. 451. bio sazvan opći crkveni sabor u Kalcedonu. Zasjedao je u crkvi mučenice sv. Eufemije. Tu je bilo svečano osuđeno Euthijevo krivovjerje, a Dioskur svrgnut. U tom je saboru živo učestvovao i sv. Anatol. Poslije sabora Anatol je odlučno provodio dogmatski zaključak sabora, da su u Krista dvije naravi, božanska i čovječanska, a samo jedna osoba, i to božanska osoba Sina Božjega.

Kad je nastala strahovita suša i kuga, sv. Anatol je vodio procesiju, a zatim se uspeo na gradske zidine i zazivao Božju pomoć. Pala je kiša, a kuga prestala.

U Carigrad je došao znameniti pokornik sv. Daniel Stilita koji je živio više godina na stupu. Neki su posumnjali u njegovu svetost. Nato je sv Anatol obolio na smrt i rekao, da mu je ova bolest poslana zato da Bog proslavi ovoga sveca. Pozvao je k sebi sv. Daniela i kad je ovaj došao, sv. Anatol je odmah ozdravio. Zbirka t. zv. Anatolica sadrži molitve i crkvene pjesme, koje je sv. Anatol sastavio.

Sv. Anatol je umro 3. srpnja 458. g. Na grobu događala su se mnoga čudesa pa ga je Istočna Crkva uvijek štovala kao velikoga čudotvorca.

Giottove fresko slike u lateranskoj bazilici

Početkom lipnja 1952. održala se javna sjednica lateranske papinske akademije za arheologiju Tom je zgodom predavao profesor Cesare Brandi ravnatelj Centralnog Restauracijskog zavoda u Rimu, o fresko slikama, koje se [illegible] aze u lateranskoj bazilici, a koje su [illegible] sada po predaji pripisivale glasovitom [illegible]anskom slikaru Giottu di Bondone [illegible] e slavni slikar rodio oko 1266., a umro je 3. siječnja 1337. u Firenci. Ma da je bio graditelj i kipar, ipak slava njegova leži u slikarskoj umjetnosti. Najglasovitija njegova slikarska djela jesu freski u IV. dvorani Bargella u Firenci (raj i pakao), freski u kapeli dell' Arena u Padovi (Život Isusa i Marije) i freski na stropu doljnje crkve sv. Franje u Assisi-u (Kreposti sv. Franje Asiškog).

Prof. Brandi obavio je restauraciju freska u lateranskoj bazilici, koje je ondje god. 1300. dao slikati papa Bonifacije VIII. (Loggia delle Benedizione). On je točno proučio te freske, usporedio ih s onima u Firenci, Padovi i Assisiu te je dokazao, da lateranske fresko slike potječu sigurno od Giotta.

O KLERU I O CRKVI

G. Vicko Krstulović, predsjednik Prezidiuma Sabora NRH te član CK KPH i CK KPJ, govorio je na nedavnoj II. oblasnoj partijskoj konferenciji Osiječke oblasti u Sl. Brodu, te je između ostalog kazao i slijedeće:

»Ovdje je bilo riječi i o djelovanju klera. I u vašoj oblasti naročito je aktivan katolički kler. On je aktivan ne samo u Hrvatskoj, već i u Sloveniji i u jednom dijelu Bosne, ondje gdje ga ima. Mi treba da gledamo na kler i crkvu onako kakva ona jest. U našoj zemlji, u našim zakonima zagarantirana je sloboda vjeroispovijesti. Ali mi smo s našom revolucijom, koju smo izvršili razbili bivši buržoaski aparat, mi smo buržoaziji srušili materijalnu bazu i sve njezine institucije i sve to uzeli u svoje ruke. Ali crkvu kao instituciju nismo mogli uništiti, ne zato što bi naša zemlja, što bi naša vlast bila slaba, nego zato što u svijesti velikog broja ljudi, osobito seljaka postoje još jaki ostaci religioznog vjerovanja.

Mi smo svijesni da je crkva kao institucija preživjela i mi treba da se protiv nje borimo na politički način, na kulturni način, na način izdizanja svijesti, pored materijalnog izdizanja života, da ljudi iz dana u dan postaju sve svijesniji, da svijet nije postao po duhu svetom nego po prirodnim zakonima. I baš katolički kler i mačekovština najviše se angažiraju, da utječu na zaostale mase, koje su još vjerski zadojene. Mi smo daleko od toga da vjerske osjećaje vrijeđamo ili na neki način prigušujemo kod ljudi, ali isto tako treba da strogo vodimo računa o zloupotrebi tih vjerskih osjećaja od strane pojedinih popova i njihovih organizacija. Ta je u prvom redu dužnost komunista u selu i dobrih omladinaca, da prate biografiju pojedinog popa, kakav je bio za vrijeme stare Jugoslavije i za vrijeme Oslobodilačkog rata, što znači da on danas raznovrsnim makinacijama odvraća ljude od borbe za izgradnju boljega života, kako za njih, tako i za buduće generacije. Činjenica je da su mnogo popovi blagoslivljali i vjerno služili svima protunarodnim režimima, ne samo za vrijeme stare Jugoslavije, već i za vrijeme Austrougarske. Ti su i danas protiv našeg društvenog poretka. Čast iznimkama, — pojedinim svećenicima, — koji su lojalni prema svojem narodu i skupa s njim rade.

Prema tome kad analiziramo ovakav njihov rad mi tu trebamo na jedan zreliji, politički i dosta elastičan i odlučan način s njima voditi borbu. Mi treba da mobiliziramo javno mišljenje i u selu i u gradu protiv njihovog štetočinskog rada i ne samo da se kao pojedinci tu i tamo istrčavamo, nego da budemo u stanju objasniti ljudima konkretno u pojedinom selu, njihov štetočinski rad, njihov antidržavni rad i prema tome pozivati ih na odgovornost.

Pogledajmo konačno kakav je naš odnos prema ljudima, a kakav je popova. Oni prate čovjeka otkad se rodi, pa do smrti. Oni ga prate kad se krsti, kad se krizma, kad se pričesti, kad je bolestan, a da li mi u našim selima slavimo, kad se rodi novi građanin FNRJ, da li mi tu imamo naših običaja. A to je vrlo važno. Da li pridajemo dovoljno značenja kada u narodnim odborima obavljamo vjenčanja, a to su svakako značajni događaji u životu čovjeka, osobito seljaka. O tome on vodi računa. Njemu nije svejedno hoće li doći u odbor i tamo sjesti na najobičniju stolicu, ili će biti malo svečanije dočekan. Ili kad je neko bolestan, da li da ga idemo posjetiti. Sve je to potrebno, tu povezujemo ljude između sebe, tu se vidi ono što naš narod kaže: »U muci se poznaju junaci, a u nevolji prijatelji«. A ti popovi to rade ne zato, što nekoga vole, nego jer je to njihova trgovina. Oni su se kroz dugi niz decenija tijesno pripili uz narodno tijelo i sišu njegovu krv i vode za žednoga preko vode, a mi tu, ne samo u vašoj oblasti, već i u ostalim oblastima, i u Dalmaciji, gdje sam ja prije nekoga vremena bio na dužnosti, imamo takvih propusta. I kad se baš radi o vašoj oblasti u kojoj ima pretežno seljačkog stanovništva, treba tome obratiti pažnju«.

(Citiramo iz br. 25. organa KPH »Naprijed« od 1. lipnja 1952.

U ENGLESKOJ se nalazi poznati američki svećenik o. Patric Peyton osnivač krunićarskog obiteljskog pokreta. Prošle godine je o. Peyton boravio u engleskoj biskupiji Lancaster i imao velikog uspjeha u širenju svoga pokreta O. Peyton će ove godine ostati u Engleskoj 15 tjedna i on će za to vrijeme obići biskupije Birmingham, Nottingham, Shrewsbury te na kraju tri biskupije londonskog područja i to Westminster, Bretwood i Southwark. Završna će se svečanost obaviti 27. srpnja u jednom londonskom samostanu.

KATOLICI I FILM

Ugledni katolički stručni časopis »Revue internationale du Cinema« posvetio je čitav svoj drugi broj o. g. pitanjima filmske kulture i proizvodnje u Njemačkoj i Austriji. Više stručnjaka ističu u svojim člancima, da mnogo toga, što se može kazati danas o Njemačkoj, vrijedi i za druge zemlje, pa će stoga biti korisno zabilježiti neke od tih činjenica. Po statističkim podacima upozorava Ludwig Thome na to, kako se na kulturnom polju odražava osiromašenje današnje publike u Njemačkoj. Tako je na primjer u Njemačkoj svaki čitalac kupovao prije 1914. godine 50 do 60 knjiga na godinu, 1939. taj broj pao na 12, a danas samo 2 knjige. Po tomu je jasno, što prosječnom čitaocu naknađuje čitanje knjiga: kino. To više, što su sve do ove godine u Njemačkoj cijene ulaznica za kino bile jednake predratnima. O tom svjedoče i brojke: u Njemačkoj (u starim granicama) bilo je god. 1937. ukupno 360 milijuna gledalaca, u 1939. (sa zauzetim zemljama) 624 milijuna; god. 1941. bilo je 892 milijuna, a 1942. čak jedna milijarda! Pisac konstatira, da je unatoč ekonomskim i socijalnim promjenama broj gledalaca porastao, iako je monetarna reforma god. 1948. dovela do stanovitog opadanja. Iz svega toga slijedi neminovno, kako je film postao neizmjerno važan činilac u suvremenoj kulturi, te o njemu treba voditi računa kao o moćnom sredstvu za odgoj pojedinca i mase.

Srećom, u tom se pogledu osjeća znatna promjena na bolje. Dok su ljudi prije obično išli u »kino«, sada redovno idu »gledati film«. To znači: prije se išlo »u kino« na blagdane, osobito kad je kiša ili ružno vrijeme; zimi, da se ljudi zgriju, i uopće za razonodu i da se utuče vrijeme. Danas je previdala spoznaja, da je film umjetničko djelo, koje govori čovjeku svojim jezikom, te mu može kazati duboke i ozbiljne stvari, kako ih nigdje drugdje ne će doživjeti. Takvi pravi umjetnički filmovi postali su mjerilo za ostale, slabije i loše, pa su zato ove potonje ljudi počeli izbjegavati.

Mnogo pridonosi tome odgoju i činjenica, da je sada kritika filmova u novinama postala ozbiljan posao, a ne više plaćena reklama, kako je to nekad bilo. Njemačka publika redovno otklanja tendenciozne i propagandne filmove, a zasitila se već i t. zv. »ruševinskih« filmova (Ruinenfilme), t. j. filmova, koji prikazuju poslijeratno stanje Njemačke u razrušenim i opustošenim gradovima. Što se tiče ostaloga, dakako da je ukus različit, kao što je različit i stav prema stranim uvezenim filmovima: američkim, engleskim, francuskim i dr.

Dvije ankete u glavnim gradovima Zapadne Njemačke dale su u tom pogledu ove rezultate: za domaće filmove (nove i stare) 68%, američke 17%, 8% engleske, 5% francuske, 2% talijanske i druge. Međutim tu treba uzeti u obzir, da je poznavanje stranih filmova jednostrano, prema okupacionim zonama.

Baš radi važnosti dobra izbora i valjane kritike, i katolički su krugovi potražili načina, da odrede svoje stajalište prema filmovima. Ogranci međunarodnog katoličkog ureda za kino (OCIC), koji ima svoju središnjicu u Belgiji, organizirani su više manje već u svim zemljama s katoličkom publikom. Pod različitim imenima izdaju oni svoje stručne listove, koji naznačuju publici filmove: dobre, neopasne i loše, a napose filmove, koji nisu za mladež. U Austriji je sablazan, što ju je izazvao Willy Forstov film »Grešnica« (Die Sünderin) probudio katoličku publiku na protestnu akciju pod imenom »Hoćemo dobre filmove«, kojoj se priključilo smjesta u prvi mah 340.000 potpisnika.

Poznato je, da su katolici u nekoliko navrata stvarali i izravno religiozne filmove; međutim takvi su poduhvati vrlo mučni radi nestašice primjerenog kapitala kako se vidi i prilikom austrijskog filma »Vrata raja«, nakon kojega je nastao neugodan proces između pisca filma i njegova proizvođača. Religiozni film traži izrazito katoličku publiku, pa stoga ne može računati ni s tako velikim brojem gledalaca kao dobar film, koji ne nosi posebice katoličko ime. Osim toga, prilično je osjetljivo u filmu prikazivati osobu Isusa i svetaca, čudesne događaje i sl., jer je teško dosegnuti u tom onu čistoću i uzvišenost, koja je potrebna, bez primjese ljudskih nesavršenosti i nedostataka. Isto je tako značajno, što poručuje dr. Dorifat, profesor novinarstva u Slobodnom sveučilištu Zapadnog Berlina, onima, koji filmove »začinjaju« vjerskim momentima: »Kada se u filmu prigodom dižu oblaci tamjana, kada se pale svijeće, nastupaju dječaci ministranti ili crkveni pjevači bademastih očiju — sve to ima samo vrlo relativnu vrijednost, te se takav film ne može preporučiti radi njegove lažne religioznosti; film naprotiv, u kojemu je kršćanstvo zaista proživljeno, može biti i bez redovnica, bez zvona i bez liturgijskih obreda i sl.«

Dodajmo još nekoliko redaka iz članka A. Kochsa, direktora Katoličke kinematografske centrale (Köln): »Što se tiče Crkve, nužno je u religioznom filmu voditi računa o zahtjevima prave umjetnosti, jasne dogmatike i autentične čovječanske istinitosti. Taj je cilj lakše postići u dokumentarnom filmu, u filmskoj reportaži. Tako su bili izvrsno primljeni dokumentarni filmovi o katoličkom zborovanju u Passauu i o zborovanju protestantske Crkve god. 1951. Izbjeglo se pri tom sve, što bi moglo povrijediti poštovanje posvetnih stvari, previše izravno i uporno gledanje vjerskih elemenata. To nam omogućuje, da bolje razumijemo želju, izraženu proizvođačima filmova sa zasjedanja u Schwalbachu: izbjegavati da se iznosi na platno Božja objava (život Isusov, posredovanje čuda, dijeljenje Sakramenata)«. Kino »može učiniti vidljivom stvarnu nazočnost Svetoga Duha samo u zrcalu jedne čovječanske sudbine«.

PLANET MARS

Planeti se gibaju po zodijaku (pojasu zvijezda, po kojem se prividno pomiče naše Sunce u toku godine) i uopće idu od zapada na istok. Od tih svjetova našega sunca, naši su pradjeci poznavali samo njih pet: Merkura, Venusa, **Marsa**, Jupitera i Saturna. Po izvanjem svom licu oni su zvijezde na nebeskom svodu kao i sve druge zvijezde stajaćice, tek njihova svjetlost ne trepti i po svojoj svjetlini idu u red najsjajnijih: zvijezde su prve veličine. Nije čudo, da je oko osobito zapinjalo o nje. Kada su naši stari između Eufrata i Tigrisa i u Egiptu iz bližega stali motriti premještanje svojih pet planeta po svodu, u čudu se nađoše, kada otkriše, da se i oni vječno premještaju baš po zvjezdištima životinjskog pojasa kao i Sunce i Mjesec, samo što to ne ide tako pravilno kao kod Sunca i Mjeseca. Čas idu od zapada na istok kao Sunce i Mjesec (direktno gibanje), ali sustanu pak se zaustave (stacioniraju), zatim se neko vrijeme gibaju unatražno prema zapadu (retrogradno gibanje), a onda se zaustave i ponovo krenu pravilno od zapada na istok. Njihove su staze zamršene krivulje, koje se čudno zauzlavaju, ali ipak ne izađu nikada iz životinjskog pojasa. Merkur i Venus nikada se ne udaljuju od Sunca, a ostali kreću daleko po cijelom zodijaku. Poradi tog njihova naročitog kretanja i nazvani su po grčkom planeti, što znači lutaoci.

To je slika, kako se vide planeti sa Zemlje, koja se i sama giba, dok je stvarno gibanje planeta drugčije, kao što ćemo sada vidjeti kod **Marsa.**

Mars je kugla po promjeru nešto veći od polovine naše Zemlje: njegov je promjer velik 6.784 km.

Staza Marsova nalazi se izvan staze naše Zemlje, u srednjoj udaljenosti od Sunca 1.52 nebeska metra, što odgovara 228 milijuna km. Venus je unutrašnji, a Mars vanjski naš susjed u obitelji našeg Sunca.

Svoju putanju oko Sunca Mars obiđe u jednu godinu i 322 dana. Prema tome njegova je godina skoro dva puta duža od naše. Giba se brzinom od oko 24 km. oko Sunca.

Kako je Mars udaljen od Sunca više nego Zemlja, ne može doći u položaj između nas i Sunca (u donju konjunkciju) već on kruži uvijek dalje oko naše staze. Kad je Mars s onu stranu Sunca, kažemo, da je u **konjunkciji; kad je udaljen od** Sunca 90° na zapad ili na istok, onda je u **kvadraturi**, a kad se nađe u točki 180° daleko od Sunca naime najbliže Zemlji i s njome u istom pravcu prema Suncu, onda kažemo da je u **opoziciji.** Mars je tada u najzgodnijem položaju za motrenje, jer o ponoći sjaje na meridijanu.

Mars ne pokazuje mijene kao što smo vidjeli kod Venusa, jer je on udaljeniji od Zemlje, pak nam uvijek nakreće svoju osvijetljenu pločicu.

Sunce se po ekliptici (godišnjoj stazi) — kao odraz Zemljina gibanja — brže pomiče na istok nego Mars. Posljedica je toga, da Mars poslije konjunkcije (kad je s onu stranu Sunca) stiže prvo u zapadnu kvadraturu(90° zapadno od Sunca), zatim **u opoziciju**, nakon toga u istočnu kvadraturu i napokon ponova u konjunkciju. Budući da se naša Zemlja po svojoj stazi oko Sunca brže kreće nego Mars, to je ujedno i uzrok, da mi njega u određeno vrijeme na kružnom putu stižemo (opozicija Marsa) i opet se brže udaljujemo. Kad leti Zemlja mimo Marsa na istok, opažamo prividno unatražno gibanje Marsa po zodijaku, t. j. pričinja nam se, da se Mars vraća od istoka na zapad. To traje izvjesno vrijeme, dok se Zemlja dovoljno ne udalji na svom krugu i onda opet gledamo pravo na pomicanje Marsa po zodijaku prema istoku.

Budući Zemlja, a tako i Mars sveudiljno putuju po svojim stazama, to je potrebno vrijeme od 780 dana, da Zemlja ponovo susretne Marsa na njegovu putu, ili drugim riječima toliko vremena prođe između dvije uzastopne opozicije Marsa.

Na svom kretanju oko Sunca Mars se okreće ujedno oko svoje osi i to jednom svaka 24 sata i 37 minuta, te se prema tome na njemu mijenja dan i noć isto kao i na Zemlji. Također i godišnje doba izmjenjuju se na Marsu slično kao i na našoj Zemlji.

Oko Marsovih polova pojavljuju se za vrijeme zime bijele kape, slično našim polarnim snježnim krajevima, i te se ledene kape za vrijeme ljeta smanjuju i koji put potpuno nestaju. Kad sunčane zrake najupravnije padaju na Mars, temperatura iznosi +15, a čim se noć približava temperatura pada vrlo brzo, mraz nastupa prije večeri. Nedvojbeno je, da je Mars omotan prozirnom atmosferom u kojoj lebde magle i oblaci i čija visina iznad površine doseže oko 20 km.

Na površini se Marsovoj jasno razlikuju dijelovi plavičasti ili zelenkaste boje — njegova plitka mora, koja obuhvataju samo oko 3/8 cijele njegove površine — od dijelova narančasto-crvenkaste boje — kontinenata, koji zapremaju oko 5/8 površine. Mars zaista pokazuje takve pojave, koje očevidno potječu od vegetacije, koja se mijenja s godišnjim dobama. Kako je vegetacija jedan od oblika života, uvidjelo se, da ima mnogo izgleda, da uporedo s biljnim postoji i životinjski i ljudski svijet.

Mars je vrlo zanimljiv objekt u dalekozoru, jer pokazuje oštre rubove pločice, kao i neke pojedinosti površine, a pored toga sjaje lijepim rumenim svjetlom. Mars je planet, koji se najviše može približiti našoj Zemlji U ovom položaju sjaje 3 puta jačom svjetlošću od najsjajnije zvijezde stajaćice, Siriusa.

Kao što mi na svodu nebeskome gledamo Venusa (Danicu), tako i motrilac s Marsa vidi našu zemlju kao najsjajniju zvijezdu, koja sjaje neko vrijeme kao večernjica i zatim kao jutarnja zvijezda.

Ovog ljeta Mars se može gledati na večernjem nebu, na južnoj strani kao rumena najsjajnija zvijezda među ostalim zvijezdama.

• IZ KATOLIČKOG SVIJETA •

U GRKOKATOLIČKOJ ŽUPNOJ CRKVI sv. Ćirila i Metoda slavi se ove godine blagdan sv. Ćirila i Metoda i proštenje u nedjelju dne 6. srpnja, a ne kao obično 5 srpnja. Toga naime dana (6. srpnja) bit će u spomenutoj crkvi u pola 10 sati svečana arhijerejska Služba Božja, na kojoj će preuzv. vladika i apostol. administrator križevački dr. Gabrijel Bukatko podijeliti sv. red svećeništva jednom bogoslovu.

U KRISHNAGAMU je prošle godine primio sv. Krštenje jedan stari bramin visoke kulture. On je dugo vremena proučavao katoličku vjeru i pošto je teško obolio, zaželio je primiti sv. Krštenje. Pošto je ozdravio, počeo je propovijedati kršćanstvo u svome mjestu, koje je još bilo potpuno pogansko. »Htio bih, da godišnje bar deset obitelji privedem kršćanstvu kao zahvalu Gospodinu, koji mi je dao dar sv. vjere«. Radeći tako starac je navukao na sebe mržnju jednog dijela svojih sumještana, koji su ne samo pričinili štete njegovu gospodarstvu, već su i teško ranili njegovu 20. godišnju kćerku. »Htjeli bi me prestrašiti, ali u tome ne će uspjeti. Ja ću pod svaku cijenu izvršiti obećanje, koje sam dao Bogu«. U svojoj apostolskoj revnosti starac je do sada obratio nekoliko obitelji.

U OKRUGU DOUKRABUANG, apostolskog vikarijata Rajaburi u Thailandiji, otvorena je bila prosinca pr. g. nova katolička škola. Svečanosti otvaranja ove škole prisustvovali su provincijski prefekt i gradski načelnik. U svome govoru provincijski prefekt je izrazio duboku hvalu stanovništva katoličkim misionarima, koji otvaranjem i održavanjem škola vrše neprocjenjivu kulturnu djelatnost među tamošnjim stanovništvom.

OD KALKUTE po prilici 50 km sjeverno nalazi se poznato Marijino svetište. Svetište pohađaju mnogi hodočasnici, među kojima veliki broj Hindusa i Muslimana, koji svi poštuju »Bara Mah« (Veliku Majku) kako oni nazivaju Bogorodicu. Uz svetište se nalazi i škola, koju pohađa 600 učenika, u najvećem dijelu inovjeraca. U svetištu i školi rade redovnici Salezijanci, koji ulažu mnogo truda, da vjerski i kulturno uzdignu tamošnje stanovništvo. U najnovije vrijeme Kćeri Marije Pomoćnice su također uz ovo svetište otvorile školu za dječake i ambulantu za liječničku pomoć siromasima ovoga kraja.

PATRIJARŠIJSKA BIBLIOTEKA u egipatskom gradu Aleksandriji slavi ove godine tisuću godišnjicu svoga osnivanja. Ovaj će jubilej biti u Egiptu svečano proslavljen krajem studenoga o. g. U poruci, koju je uprava aleksandrijske biblioteke poslala svim bibliotekama svijeta, kaže se, da je ova biblioteka visoko držala svjetlo kulture Iako je ponekad jakost ove svjetlosti bila umanjena; ipak se nikada njeno svjetlo nije ugasilo. Njene kodekse su proučavali među ostalim i sv. Atanazije i sv. Ćiril Aleksandrijski

BELGIJSKI KATOLIČKI KNJIŽEVNICI od prije nekoliko godina prisustvuju svake Čiste Srijede sv. Misi i obredu pepeljenja. Ove godine se je u dominikanskoj crkvi u Bruxelles-u sakupio veliki broj belgijskih katoličkih književnika i umjetnika, da prisustvuje sv. Misi, koju je služio apostolski nuncij u Belgiji. On je na svršetku sv. Mise obavio i obred pepeljenja. Prigodnu propovijed pod sv. Misom je izrekao o. Grandjeam Poslije završnog obreda dva umjetnika Georges Laumonier i August Maes recitirali su na francuskom i flamanskom jeziku molitvu Willette-a: »Ave, Domine, morituri Te salutant

FRANCUSKI SU BISKUPI održali početkom ožujka svoju konferenciju. S ove konferencije su uputili poslanicu svojim vjernicima u kojoj govore o moralnoj pogibelji koju predstavljaju za mladež razni nemoralni filmski komadi radio emisije, romani i novine. »Moralni poroci, koji se tamo na razne načine opisuju, ugrožavaju nevinost mladeži, obiteljsku vjernost i javne običaje Pozivamo sve kršćane, da postanu gorljivi branitelji javnog morala, koji je toliko potreban obnovi naše domovine.- Osim toga biskupi u svojoj poslanici govore i o bračnom moralu savezno s nedavnim govorima sv. Oca, pak kažu: »Izražavamo svoje duboke simpatije za mlade bračne parove i shvatljivu brigu za njihovu odvažnu borbu, koju mnogi od njih moraju voditi usred poteškoća današnje egzistencije, borbu za vjernost dužnostima i idealima kršćanske ljubavi.«

ŠKOLSKI ODBOR engleske katoličke hijerarhije održao je sastanak s ministrom prosvjete. Na ovom sastanku se raspravljalo o novom engleskom školskom zakonu, koji bi uredio i pitanje katoličkih privatnih škola Na katolike se stavlja zahtjev, da sami moraju sagraditi potrebne školske zgrade, ako žele imati svoje škole s državnom subvencijom. Prema predviđanjima katolici bi morali raspolagati iznosom od 30 000.000 dolara za izgradnju potrebnih školskih zgrada U nekim engleskim biskupijama je već počelo sabiranje za katolički školski fond. Iako većina katolika u Engleskoj pripada radničkoj klasi dakle ekonomski slabijem sloju žiteljstva ipak je uspjeh sabirne akcije bio vrlo dobar, čak je premašio očekivanja, jer engleski katolici rado žrtvuju za svoje škole. U nizu ekonomskih ograničenja, koje je najavila engleska vlada, predviđa se ukidanje besplatnog prevoza do škole i natrag za učenike katoličkih škola Westminsterski nadbiskup msgr. Griffin tim povodom je istupio protiv vladine mjere ali je ujedno izjavio, da će katolici, bez obzira na visinu žrtava zadržati i razvijati svoje škole.

KATOLIČKI MISIJSKI MEDICINSKI INSTITUT u Würzburgu u Bavarskoj bio je raspušten pred 13 godina od strane nacističkog režima. Sada je ponovno otvoren. Institut pohađa 21 student, 23 studentkinje i 11 bolničarki. Po završetku nauka učenici i učenice ovoga instituta posvećuju se zdravstvenoj službi u misijama.

DR. CHAUNING H. TOBIAS američki crnac i delegat Sjedinjenih Država kod Organizacije Ujedinjenih Naroda, inače protestant, održao je pred Američkim Katoličkim Interrasnim Vijećem predavanje o svojim utiscima s glavne skupštine Ujedinjenih Naroda u Parizu te o svojoj audijenciji kod sv. Oca. On je rekao, da je tražio audijenciju kod sv. Oca radi toga što je uvjeren, da pitanje mira u svijetu ne može biti definitivno riješeno bez oslona na duhovne vrednote Prigodom svoje audijencije dr Tobias je izrazio sv. Ocu svoju duboku zahvalnost za napredak učinjen na području rasne politike naporima Katoličke Crkve i raznih katoličkih pokreta, kao što je Katoličko Interrasno Vijeće u Sjedinjenim Američkim Državama.

✝ Naši pokojnici

O. Bone dr. Burić, franjevac-konventualac umro je okrijepljen sv. Sakramentima i popraćen molitvama svoje subraće 18. lipnja u 79. godini života, 62 redovništva i 56 svećeništva. Pokojnik je bio dugogodišnji Provincijal i župnik župe sv. Antuna u Zagrebu. Pokopan je na Mirogoju 19. lipnja. Počivao u miru Božjem!

Kršćanstvo u „Faustu“

Goethea obično mnogi smatraju samo poganskim piscem, koji nema ništa zajedničkog s kršćanstvom. Tome je razlog i to, što se on dosta nepovoljno izrazio o kršćanstvu, jer ga je smatrao, da je u protivnosti s razvitkom njegovih znanstvenih pogleda. Njegov protukršćanski stav ne razlikuje se nimalo od prosječnog t. zv. »prosvjetiteljskog« shvaćanja njegova vremena. Dosta je pročitati njegove rasprave s Hegelom, pa da se uvjerimo kuda može dospjeti čovjek, koji drži, da se sve sastoji samo u naučnom istraživanju. No kakvegod bile ove Goetheove izjave protiv kršćanstva, one se ne odnose na bitno u kršćanstvu Goethea spašava njegova velika umjetnost, u kojoj je uvijek ostao vjeran svom osjećaju, a taj je bez obzira na njegovu racionalnu misao, bio hranjen kršćanstvom. Bit ćemo stoga pravedniji prema Goetheu, ako ga smatramo čovjekom, koji se nije mogao riješiti religioznih i moralnih zasada kršćanstva.

Glavno djelo u Goetheovoj umjetnosti, u kojem se odražava kršćanski osjećaj jest njegov **»Faust«**. Faust je drama grijeha, shvaćenog kršćanski. Faust dokazuje, da nije moguće posjedovati radost i istinu, ni u tvarnom svijetu, ni u svijetu mita U svijetu osjećaja traženje užitka izvor je gorčine i bola, a u svijetu mita samo je prazna prividnost. Lik Grete potpuno je kršćanski lik. U svojoj jednostavnoj vjeri Greta odmah shvaća, da Faust nije kršćanin, kad se nalazi u pratnji Mefistofelesa. Kršćanske su njezine riječi, kada se moli pred Bogorodicom:

»Prikloni lice,
Bogorodice,
I jada se spomeni mog.
Mačem Ti boli
Srce proboli,
Kad gledaš smrt Sina svog.«

Drama Grete najčišćija je poezija, koja se pretvara u tragediju, kad je izgubila čistoću i postala svijesna svojeg grijeha, shvaćenog kršćanski.

Goethe u »Faustu« shvaća traženje istine kao potpuno uzaludan posao, bez nadljudske pomoći, koja otvara vrata istine: »Odvedite me u kuću, istine i odanle ne ću izići«, kliče njegov Faust. Istina, Goethe nije bio odveden u ovu kuću istine, no on je u svojoj umjetnosti odveo onamo Fausta. Spas Faustu dolazi od Gretine žrtve i odozgora.

Lik Fausta i Grete živi su dio samog Goethea. Njihovim bolnim naporima, da razjasne grijeh i shvate potrebu ljudskog spasa, bavio se Goethe cijeloga svoga života. Nije ih uspio riješiti umom. Uspio je izraziti ih u svojoj velikoj umjetnosti.

POSLJEDNJA DJELA FRANCOIS MAURIACA. Nedavno je jedan katolički list pisao ovako:

»Mauriac se nije nikada nadmudrivao s đavlom i uvijek je slušao s dužnom poniznošću odjeke svojih djela u savjestima čitalaca. Pisac ima pred sobom čovjeka i život poput kontinenta, koji treba otkriti, istražiti u njegovim najsitnijim zakutcima, no ovi zakutci nisu bezimene fizičke stvarnosti, kojima upravljaju zakoni mehaničke nužnosti, nego su to stvarnosti duhovne prirode, koje pisac treba osvijetliti. U ovom osvjetljivanju leži njegova odgovornost. Katolički pisac ne može reći, da je ispunio potpuno svoj zadatak, ako u ovom osvjetljivanju nije računao i na Milost, koja u tajni duše igra glavno lice isto kao i priroda.

Mauriac je, obavljajući nedavno ispravke jednog potpunog izdanja svojih djela, mogao ustanoviti, da javljanje ove Milosti postaje u njegovim djelima iz godine u godinu sve škrtije i sve rjeđe. U »Le Sagouin« Milost se javlja tek na posljednjim stranicama, u »Le Galigai« tek u posljednjim rečenicama. Mauriac nam nije dao objašnjenje ove činjenice, a možda to nije ni mogao, jer ova nije duhovne prirode nego estetske. To jest, Mauriac nije trebao analizirati u sebi neku bogoslovsku slabost — to bi on učinio s nemilosrdnom iskrenošću, koja je uvijek bila njegovo pravilo. No on bi trebao biti svijestan, da se u njemu odigrava književna preobrazba, unutarnji razvoj njegova stila, što je izbjeglo dužnostima njegove savjesti kao kritičara i što, naprotiv, mi, koji smo njegovi pažljivi čitatelji, možemo ustanoviti«.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Franjo Grudler, kanonik Zagreb Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 13. SRPNJA 1952. BROJ 25

»Gospodin je krepost naroda svojega i zaštitnik, koji spasava pomazanika. Spasi svoj narod i blagoslovi svoju baštinu i vladaj njima sve do vijeka« (Ps. 27, 8. 9).

Iz ulaza današnje sv. Mise

IZBOR APOSTOLA

(Mt. 10,1; Mrk 3,13; Lk 6,12)

Isus je obilazio sela i gradove na Genezaretskom jezeru. Propovijedao je veselu vijest o kraljevstvu Božjem. Ljudi su rado slušali Njegovo propovijedanje i puni pouzdanja u Nj donosili su k Njemu svoje bolesnike, da ih izliječi. A oni su sami bolesni, dobri Galilejci. Razdvojeni su i rastepeni kao ovce bez pastira. Zanemareni su i zapušteni u svojoj nutrinji. A kako bi drukčije i moglo biti? Njihovi su vođe zatajili. Uobraženi i na oko sveti farizeji! Oni se nisu brinuli za to, što je narod padao u bijedu.

Isus je osjećao srdačno sažaljenje i milosrđe nad tim zalutalim ovcama bez pastira. Duboka Ga je žalost obuzimala. Žetva je bila velika. Ljudi su bili dobre volje. Ali je poslenika bilo malo, da žetvu saberu. A otkuda da se uzmu? Zato se ne mogu upotrijebiti svećenici iz Sinagoge. Baš protivno. Gdje god su Mu mogli staviti kamenje na put, to su činili. Većina Ga je mrzila. Što će biti od naroda, ako On jednoga dana padne žrtvom njihove mržnje? Tko će onda propovijedati evanđelje siromašnim i pomoći bijednima? Zato Gospodin odluči, da iz čete svojih učenika odabere dvanaest Apostola, koji će biti namjesnici i nasljednici Njegova poslanja i ljubavi.

O toj važnoj odluci posavjetovao se sa svojim nebeskim Ocem.

Nastupila je noć. Tama je prekrila dolinu oko plavog jezera, polja, vrtove i gradove. Jedno se svijetlo gasi za drugim. Ljudi se spremaju na počinak. Samo Gospodin bdije i moli na vrhuncu gore u noćnoj tišini. Njegovi učenici drijemaju negdje na obronku gore. Gospodin je sam. Toliko toga On imade da iznese pred svoga nebeskoga Oca. Koga bi izabrao za Apostole? Kako da ih pripravi za to visoko nebesko zvanje? Od punine Duha Svetoga, koju On imade, hoće da dade njima i njihovim nasljednicima. Da nose istinu kroz sva stoljeća. Da liječe bolesne duše. Da gladnima dijele kruh jakosti. Da budu i ostanu jedno, kao što je On jedno s Ocem. Da Crkva, kojom će oni upravljati, čvrsto stoji. Da je zli elementi ne razbiju. Da ona donosi obilnu žetvu u nebeske žitnice. Mnogo, mnogo toga je imao Spasitelj u toj noći povjeriti svome Ocu. Cijelu je noć imao što moliti. Njegova molitva mora zauvijek učvrstiti i Apostole i Crkvu.

Noćni časovi brzo prolaze. Jutro će skoro svanuti. Upravo je izašlo sunce. Ono je raspršilo laku koprenu oblaka, koji su zastirali livade oko Jordana. Kao tamno oko gledalo je jezero iz svoje dubine. U jutarnjem su se svijetlu svjetlucali gradovi: Korozaim, Kafarnaum, Betsaida i Magdala. Svitao je krasan dan.

Na vrhu brda stajao je Gospodin sa svojim učenicima. On ih je ovamo dignuo. Šutjeli su i pošli s Njime. Svečano je raspoloženje bilo u njihovoj duši. Oni su naime znali, da je pred njima nešto vrlo važno. Inače ne bi Gospodin jučer uveče odijeljen od njih sproveo cijelu noć u molitvi. Svi su u najvećoj napetosti.

Nekoliko koračaja udaljen od njih stoji Gospodin u mirnom dostojanstvu i svetoj radosti. Glasno pozivlje pojedince k sebi iz velike čete učenika. On izgovara dvanaest imena. Pozvani dolaze k Njemu. Njih je odabrao za Apostole. Oni će biti učitelji, pastiri i svećenici u narodu. Ta su imena: Simon prozvan Petar, njegov brat Andrija. Ivan i Filip, Natanael prozvan Bartolomej; Matej carinik. Zatim slijede daljnja imena: dva Jakoba: stariji i mladi; dva Jude. Juda Tadej i Juda, izdajnik; Toma i Simon Revnitelj.

Pogledajmo si točnije dvanaest izabranih Apostola. To su jednostavni ljudi. Na oko nemaju velike naobrazbe. Kako samo može Gospodin takvim ljudima povjeriti svoju nebesku mudrost? No, milost Božja, koju je Krist u noći izmolio za njih, ta će ih osposobiti. Njihova ludost osramotit će svjetsku znanost.

Njihovo odijelo ne odaje bogatstvo. A novac bi im morao poravnati puteve. Gospodin će ih još više osiromašiti. Oni moraju ostaviti dom i posjed i poći daleko u svijet bez zlata, bez džepa za pojasom, bez putne torbe, bez obuće i štapa. Njihovo je bogatstvo: Križ Kristov i vlastiti križ.

Izgleda da nisu još sveti. Ni spremni. Nisu još ni svukli staroga čovjeka. Još nisu ni na visini vjerovanja ni kršćanskoga života. Ali imadu dobru volju. Oni vjeruju Učitelju na riječ, osim jednoga, Jude Iskarijota, koga će doskora slomiti nevjera. Oni iskreno ljube Učitelja i predviđa se sa sigurnošću, da će Mu ostati vjerni. Doći će tamni časovi, gdje će se pojaviti znaci ljudske slabosti i oni će se sablazniti o svoga Učitelja. Ali i ta će noć proći

A vjera će njihova poslije toga biti čvrsta kao pećina. I oni će onda uz neizrecive boli i muke pobjedonosno pronijeti vijest o Kraljevstvu Božjem u sve zemlje: u Arabiju, Perziju, Indiju, Armeniju, Egipat, Španiju i Italiju

Svagdje će prikupljati kamenje, da sagrade Crkvu Kristovu. Na koncu svoga života dat će za Krista svoju najveću dragocjenost: krv i život. Njihova krv je žbuka uzidana u Crkvu Kristovu. A danas nakon gotovo dvije tisuće godina, katolička i apostolska Crkva Kristova, sveobuhvaćajuća Crkva, čvrsta je i neslomiva zgrada, uza sve napadaje i navale na nju.

POSLIJE PROCESIJE

Mirovalo selo, treptjelo je lišće,
I Sunce je sjalo s vedroga neba,
Šutjela su polja, mirisalo cvijeće,
Kad je Gospod prošo pod prilikom Hljeba.

U zlatnoj monstranci slutili Ga ljudi.
Pjevale Mu pjesme djevojke i snaše.
Zvonila su zvona, barjaci se vili.
Šaptale su bake tihe Očenaše.

A kada su s tornja zamuknula zvona,
I Sunce je prešlo već žarkim zenitom,
Isus Krist je pošo u zelena polja
Stazom. ljudskom oku posvema sakritom.

S desnicom je svetom polja blagoslivljo,
Livade i šume, puteve i brvi,
Ljevicom je pružo probodeno Srce,
Na zemlju su pale kapi Svete Krvi.

A svuda, gdje kap je Svete Krvi pala,
Crvena se čaška makova rascvala

Biološki dokaz za postojanje Boga

Iskustvo nam kazuje, da postoje živa bića: biline, životinje, ljudi preraznih rodova i vrsta. Nadalje nam iskustvo pokazuje, da se jedno živo biće vazda rađa od drugoga iste vrsti. Jabuka potječe od zrna, zrno od jabuke i tako vazda dalje. Ptica potječe od jajeta, jaje od ptice i tako vazda dalje. Čovjek potječe od roditelja, ovi opet od roditelja, i tako vazda dalje.

Nu niz živih bića mora da je nekad počeo. Kad ne bi bilo prvoga, ne bi bilo drugoga, ni trećega ni posljednjega.

Odakle dakle život? Dokazano je, da je Zemlja nekoć bila užarena masa, koja se pomalo ohlađivala. Bilo je doba, kada na Zemlji nije moglo biti živih bića. Sada su živa bića tu. Razum sada pita: odakle život na Zemlji? I odakle tako kompliciran, tako umno zamišljen i izveden, tako raznolik organski život?

Prava znanost postavila je ova načela kao neoborive istine:

a) »Omnis cellula ex cellula« (Virchov g. 1858.) — svaka stanica potječe od druge stanice«.

b) »Omnis nucleus ex nucleo« (Strassburger g. 1879.) — » svaka klica od druge klice«.

c) »Omne vivum ex vivo« (Pasteur g. 1895.) — živo samo od živoga!«

Ako je svaka stanica od druge stanice, svaka klica od druge klice, svako živo biće od drugog živog bića, a bilo je na Zemlji doba, kada nije bilo ni jedne žive stanice, ni jedne žive klice, ni jednog živog bića, zdrav razum ljudski pita: odakle prva stanica, odakle prva klica, odakle prvo živo biće?

Od neživog nikad još nije nastalo živo. I sva znanost do sada nije kraj svega napretka mogla stvoriti ni jedne jedite žive stanice.

Sam zdrav razum nam kaže, da život može potjecati samo od onoga, koji ima život u sebi, a nije ga primio ni od koga koji je po svojoj naravi sam čisti vječni Život, koji ima život u takvom savršenstvu, da može i neživoj materiji udahnuti život, a to je Početnik života — Bog.

Praznovjerje je tvrditi, da je prva stanica nastala »slučajno«. Ozbiljni prirodoslovci ne dopuštaju slučaja, jer sve mora imati svoj uzrok i slučajno se ništa ne zbiva. Još je gore praznovjerje tvrditi da se život razvio iz nežive materije koja je pred toliko i toliko bilijuna godina imala takva svojstva, koja su omogućivala takav razvoj života u ondašnjim uvjetima za život na Zemlji. Prirodoslovna znanost ne zna ništa o takvim svojstvima materije, kao ni o tome, kada i kako je materija ta svojstva dobila i kada i kako ih je potpuno izgubila bez ikakvoga traga. Zdrav razum ne shvaća toga materijalističkoga »misticizma«.

NA SAM DAN USKRSA sv. Otac je preko radija održao govor japanskom narodu. Sve japanske novine su o tome unaprijed obavijestile svoje čitaoce, a sam prijenos govora sv. Oca koji se vršio između 9,30 do 10 sati u jutro, prenosile su sve japanske radio postaje. Japanska radio postaja je u dva maha istoga dana prenosila sadržaj Papina govora, a u 16 sati je ponovo prenosila čitav govor.

RUKA NAS BOŽJA VODI

Nauka o Božjoj providnosti jedna je od najutješnijih objavljenih istina. Ona nam kaže, da se osim grijeha ništa na zemlji ne događa bez Božje volje. A što je kod toga najutješnije, i same patnje i protivštine, koje nam Bog šalje, za nas su korisne i spasonosne. Mi to ne shvaćamo lako, jer Bog udara često sasvim drugim putem, kad hoće da postigne kakav cilj, nego li to savjetuje razboritost ljudska. To nam dokazuju mnogi primjeri, kako je Bog u čisto vremenitim stvarima nesreću obratio u najveću sreću. Josip je bio prodan, odveden u ropstvo i bačen u tamnicu. Žalostio se radi prividne nesreće, ali to je bila njegova sreća. Baš te njegove su ga nesreće dovele na egipatsko prijestolje. Saul je izgubio magarice svoga oca. Zaludu je ih tražio na daleko i široko po okolici i razjadio se radi izgubljenog vremena i izgubljenog truda. No briga mu je bila sasvim neopravdana, jer su ga te neprilike po Božjoj odredbi dovele k proroku koji ga je po nalogu Božjem pomazao kraljem svoga naroda. Kako li ćemo se i mi jedanput zasramiti, kad osvanemo pred licem Gospodnjim i tada jasno uvidimo kakvu je ljubeznu nakanu Bog imao s nama kad nam je poslao ovaj ili onaj križ za koji mu nismo nikako zahvaljivali. Netko oplakuje jednoga sina, koji mu je umro u cvijetu mladosti. No da mu je živio, postao bi zločinac. Drugi se ne može utješiti, što mu nije uspjela ženidba baš s onom djevojkom. A da se je vjenčao, imao bi u kući jad i nevolju. Bolest, na koju se često tužiš, produžuje ti život za trideset do četrdeset godina. Toliko si suza prolio radi mnogih poniženja, a baš su ti ona bile ljestve u nebo.

Zašto se dakle jadimo i žalostimo? Bog je uzeo našu sudbinu u svoje ruke, i mi unatoč toga sebi stvaramo brige. Kad smo bolesni povjeravamo svoje zdravlje i svoj život liječniku, za koga znamo da je spretan i savjestan. On određuje bolnu operaciju, i mi to podnosimo i još smo mu zahvalni i nagrađujemo ga, jer znamo, da nam on te boli ne bi prouzrokovao, da nije za naše zdravlje potrebno. Ovako lijepo i hvalevrijedno pouzdanje imamo u čovjeka, a u Boga da nemamo? Nije li to, kao da sumnjamo u Njegovu mudrost, ili kao da se bojimo, da će nas zavesti u bludnju.

Kad bismo sve znali, što Bog zna, tada bismo jamačno i sve htjeli, što on hoće, i obilnim suzama molili bismo Ga za one boli, za koje sada tako vruće molimo, da ih odvrati. Zato kaže Spasitelj i nama ono, što je rekao dvama sinovima Zebedejevim: »Ne znate, što molite«. Pustite, da ja skrbim za vaše dobro, stavite svoj udes u moje ruke, ja znam bolje od vas samih što vam treba. Da sam dosada ispunjao vaše želje, već biste davno propali«.

Želiš li da se se osvjedočiš, da Bog u svemu, čime te pohađa, ima pred očima samo tvoje dobro i tvoj vječni spas, sjeti se samo, što je On već sve za te učinio. Teške te sada nevolje snalaze. Ali pomisli, da je On, koji ti te nevolje šalje, proveo cijeli svoj život u siromaštvu i bolima radi tebe i radi tvoga spasenja. On ti je stavio uz bok Anđela Čuvara, da te na svim tvojim putevima štiti i vodi. On moli neprestano za tebe na oltaru i prikazuje se kao žrtva za tebe tisuću puta na dan. Ne zna za veće veselje, nego da se s tobom pozabavi i da se s tobom na najuži način sjedini. Kako možeš iza toliko dokaza ljubavi imati u svom srcu prema Njemu još nepovjerenja i sumnjati, da li te On pohađa nevoljama radi tvoje koristi ili radi tvoje štete?

»Ali zadaje mi tako duboke rane, i ruka Njegova počiva na meni tako teška!« Šta se trebaš bojati ruke, koja je za tebe bila na križu probodena? — »On me vodi po strmim i trnovitim putevima!« No ako nema drugog puta, koji vodi u nebo, zar ćeš napustiti ovaj i propasti? Nije li već Spasitelj išao putem boli prije tebe i iz ljubavi prema tebi? — »On mi pruža čašu punu gorčine«. To je istina, ali pomisli, da je to tvoj Odkupitelj, koji ti je pruža. Zar bi On, koji te toliko ljubi, mogao da ti nanese bol i da strogo s tobom postupa, kad to ne ne bi bilo za tebe korisno.

DUH PROTIVLJENJA

U rano šareno proljeće vidimo divno rascvjetalu trešnju. Koliko li je tisuća na njoj cvatućih i zelenih listića, a nijedan nije drugom jednak. Koliko li raznih mušica titra u zraku na večernjem odsjevu sunca! Koliko li se radinih mravaca na kraju šume žuri svojim putem, a jedan se od drugoga razlikuje.

Tako je to u životinjskom i biljnom svijetu. A tako je i među ljudima.

Kad bismo mogli na punoj livadi sakupiti sve milijarde ljudi, koji su od prvoga ljudskoga para živjeli na našoj dragoj zemlji, vidjeli bismo da svaki čovjek imade drugačije lice, drugo vladanje, na drug se način kreće i govori, ali i drukčije misli. Kako god su ljudi po vanjštini različiti, tako su također u svakoj glavi druge misli, druge želje, druga volja.

Čovjekova je duša u tom još različitija, nego li tijelo. Te posebne osebine svakoga čovjeka sačinjavaju njegov individualitet ili vlastitost, njegov način, koji čini i pokazuje njegovu ličnost, a je beskonačno različita od drugih u shvaćanju, naziranju, željama i čeznjama.

U tom se pokazuje neiscrpiva Stvoriteljeva umjetnost u oblikovanju pojedinih stvorova. Dakako da se kod toga očituju i različite rodbinske crte, a i različitost životnih načina, koji mogu biti i uglađeni i neuglađeni.

Odgoj, običaj, a naročito utjecaj vjere ublažuje i gladi te grubosti, ali one u jezgri ostaju ipak ono što jesu:

Ako nijedno tjelesno oko nije jednako drugomu, kako bi onda to bilo duševno oko. To znači: imade raznih nazora, raznih osjećaja, raznih želja i raznih voljica ili htijenja. Što je jednomu teško, drugomu je lako, što jednom dosađuje, drugoga raduje. Kao što su različiti ukusi, mirisi, dopadnosti, tako su i različiti nazori i volje.

Otale različita mišljenja i protivljenja. I različiti izražaji toga protivljenja. Prema tome ono može biti dopušteno i nedopušteno, pristojno ili šaljivo, suvišno ili nužno.

U nama može postojati duh protivljenja. On se očituje: ako nastupamo bučno i nasilno tako da ne možemo prikriti razdražena čuvstva, nego kod svake riječi i svakog podražaja skačemo u zrak; ako u svakoj izjavi drugoga nalazimo ubod i gorčinu, koju jednako ili još jače uzvraćamo; ako je naše negodovanje nesvojevoljno i tako ujedljivo i grubo, da drugoga vrijeđamo. Mi smo dakle onda puni duha protivljenja. Nitko ne može kazati, da smo kao takvi dobra duha.

Duh protivljenja može biti duboko usađen u čovjeku. Odgoj mudro i strogo upravljan može više ili manje ponešto izgladiti jake sklonosti na protivljenje. Pristojnost i navika na društvene uglađene oblike može prilično izgladiti suprotnosti. Naročito vjera može vršiti snažan pomirljiv upliv na razdraženi duh. Ali ako nastupe izvanredne i prenagle prilike, ako su živci bolesno uzbuđeni i povrijeđena osjetljiva strana našega egoizma, tada se slome sve trule ograde i probudi se nesputani duh protivljenja, da dovikne svoj odrešiti »ne«.

Taj »ne« se tako lako i tako često javlja kod djece. A nađe se tako često i kod odraslih pa i obrazovanih ljudi. Protivljenje od inata je jedna bolesna pojava. Da se tu bolest može liječiti, potrebno je postaviti ispravnu dijagnozu tj. upoznati, da se nalazimo u razdražljivom protivurječnom stanju. To se razpoznaje po tom, ako smo skloni na protivljenje bez razloga prema izvjesnim osobama, pa i takvima, kojima smo inače dužni poštovanje. Poznaje se i po tom, ako imademo u svakoj zgodi protivne nazore i uporno ih branimo proti svakomu. Poznaje se i po tom, ako smo razdražljivi kod dodira izvjesnih predmeta i pitanja.

Treba ispitivati pojave protivljenja i onda iz korijena čupati zlo. Treba doznati, da li kod nas uistinu postoji to bolesno nastrojenje, taj dublji duševni manjak ili ta nervozna razdražljivost i zlovolja ili je to čista oholost jednoga napuhnutoga duha. Osobito se to poznaje po glasu, jer glas je ono, što čini muziku, veli poslovica.

Nagli i žestoko protivljenje je u suprotnosti s blagošću. Blagost je sestra poniznosti. A onima, koji su uvijek spremni na protivljenje, manjka i blagost i poniznost. U kojoj mjeri rastemo u poniznosti i samosvladavanju, u toj mjeri svladavamo i duh protivljenja. Zato treba snage i ustrpljivosti. Svaka pobjeda u tom jača u nama dobar duh.

Ako se duh protivljenja može nazvati bolesnom slabošću, onda se s tom nečijom slabošću mora postupati kao s bolesnikom obzirno i mudro. Da li ćemo ga liječiti, ovisi o tomu, u kakvom smo odnošaju s njime ili drugim riječima, da li nam je dužnost da ga uzgajamo ili s opreznošću susrećemo. Kad se naime dvije tvrde glave sukobe, vrcaju iskre. Sigurno je, da se i u tem treba koristiti Božjom pomoći, koju valja izmoliti.

Imade ravnodušnost duše, koja proizlazi iz unutarnjega mira. Ona se očituje izvana na čovjeku i podaje mu duhovnu nadmoć nad drugima većma nego li protivljenje. Ne može se razilaziti u najvažnijim pitanjima potpuno kršćansko mišljenje i suđenje onih osoba koje se međusobno poštivaju i ljube. U nebu ćemo biti svi jedno srce i jedna duša. Tamo ne će biti protivljenja.

Riječ je tijelom postala

Jednoga dana pojaviše se u Betlehemu Tri mudraca s Istoka, vođeni čudesnom zvijezdom. Ušli su u štalicu, koju im je pokazala zvijezda, i nađoše Mariju i Josipa s novorođenim Djetetom. Padoše ničice, pokloniše se i priniješe mu darove. Oni su očima vjere upoznali, da je to obećani Spasitelj ljudi, utjelovljeni Sin Božji.

U to doba živjeli su mnogi, višeg i nižeg sloja, koji se nijesu poklonili Novorođenčetu; oni su u Isusu vidjeli tek dijete siromašnih drvodjelaca koji su doputovali iz Nazareta. — Svakome od nas približila se ili se približava odluka, da li ćemo svijesno i s osvjedočenjem gledati Isusa s očima vjere ili Ga naprotiv gledati s neprosvijetljenim očima čisto naravnoga, izvanjskog promatranja; da li ćemo se s Mudracima pokloniti ili s drugima ići samo za svojim zemaljskim ciljevima. To će biti čas, koji odlučuje cijelom vječnošću.

Mi smo se već odlučili; naše je oko obasjano svijetlom vjere. Mi znamo da ovo Dijete u jaslicama nije samo Marijin sin, već da je ono i Jedinorođeni Sin Božji, druga osoba presv. Trojstva.

Pred više od devet mjeseci arkanđeo Gabriel stupio je pred djevicu Mariju i navijestio joj: »Gle, ti ćeš začeti i poroditi sina, i nadjeni mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Previšnjega.« Marija ima začeti Sina Božjega kao svoga vlastitog sina; Božji Sin ima postati pravim čovjekom, ima uzeti ljudsko tijelo i ljudsku dušu. Time Sin Božji ne će prestati biti Bogom; druga božanska osoba uz božansku narav, koju ima odvijeka, u punini vremena uzet će ljudsku narav. Na taj način Isus je ujedno i pravi Bog i pravi čovjek.

Čudo, vrijedno udivljenja! Pred nama iskrsava isto ono pitanje, koje se izvijalo i iz Marijine duše u času navještenja: »Kako će to biti?« Gabrijel, koji je donio vijest, da će Bog postati čovjekom, također navješta, kako će se to dogoditi. »Duh Sveti doći će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato i Sveto što će se od tebe roditi, zvat će se Sin Božji«. Zaista veliko otajstvo, koje naš razum ne može dokučiti. »Htjeti shvatiti ovo otajstvo znači rušiti ga«, veli sv. Augustin. Jer Božje su misli iznad ljudske spoznaje. Tu nedostaje slabi ljudski razum, da dokuči dubinu ovoga otajstva. Zato moramo opet sagnuti koljeno pred Riječju Božjom i puni strahopoštovanja priznati: Vjerujem u Isusa Krista, Sina Božjega jedinorođenoga, koji je začet po Duhu Svetomu, rođen od Marije Djevice. »O velikoga čuda! Iz krila Očeva došao je Bog od Boga te iz ljubavi, koja Ga je natjerala, na sebe je uzeo ljudsku narav...«

Tu se već krije odgovor na pitanje, zašto je Sin Božji postao čovjekom: iz ljubavi! Htio je ispaštati za grijehe ljudi. Sami ljudi to nijesu bili kadri. Grijeh je beskrajna uvreda Božjem veličanstvu; ograničeni čovjek ne može dati beskrajnu zadovoljštinu. Zato je Sin Božji došao kao čovjek, kao »Jagnje Božje koje uzima grijehe svijeta.« Htio je, da nama ljudima po drugi put pribavi milost posvetnu i nadnaravni život. »Došao sam da imaju život, i da ga imaju u izobilju«, kazao je Isus. Napokon On je došao da nam svojom mukom i svojim primjerom pokaže put u nebo. Svi putovi, koji su daleko od njega, vode u propast.

Već više vjekova zvoni pri svakom svitanju dana, u svako podne i u svaki sumrak sa zvonika naših crkava Pozdrav anđeoski, da nas podsjeti, da je »Riječ tijelom postala«, da je Sin Božji za nas postao čovjekom. Odsada na svaki zvuk anđeoskog pozdrava puni strahopoštovanja i zahvalnosti poklonimo se Sinu Božjemu dokle Ga ne zavrijedimo gledati tamo, gdje vječno kraljuje sa svojim Božanstvom i čovječanstvom.

Obraćenje japanskoga skladatelja Hashimota

U svibnju g. 1950. umro je u japanskom gradu Kamakuri slavni japanski skladatelj Kunihiko Hashimoto. Njegova je slava bila tolika, da su njegov živopis učili u svim školama dok je još bio živ. God. 1948. skladao je Hashimoto na želju japanske vlade šest simfonija za orkestar. Jedna od tih simfonija izvedena je na dan proglašenja novog ustava. Obolivši od raka mnogo je trpio, osobito duševno. Da umiri njegovu uzbuđenu dušu, zamoli njegova supruga jednog katoličkog misionara u gradu, da dođe i da ga pokuša tješiti. Jedan njemački katolik, koji je s Hashimotom bio zaposlen na radiju, te koji je želio skladatelja nagovoriti da sklada jednu katoličku Misu, preporuči supruzi jednog katoličkog japanskog svećenika. Razgovor o velikim katoličkim skladateljima kršćanskog zapada, koje je Hashimoto vrlo cijenio, navedoše obojicu na razgovor o vjeri. Njega je osobito zanimalo pitanje patnje, jer je sam patio. Svećenik mu dade čitati Evanđelje o Muci Isusovoj. To mu je otvorilo oči.. Uvidjevši svrhu patnje počne većma čitati i razmišljati. I nakon nekoliko dana on izjavi, da je spreman primiti sveti Krst, da uzmogne patnje spojiti s patnjama Kristovim. S njim je prešla na kršćanstvo i njegova supruga. On je na sv. Krstu uzeo ime Ivana Evanđeliste a supruga ime Marije Magdalene, dakle imena osoba, koje su stajale pod križem Kristovim. Umro je dne 6. svibnja 1950. upirući oči u sveto Propelo.

MAJKA RAFAELA MARIJA OD SV. SRCA, utemeljiteljica Kongregacije Službavki Presv. Srca, bila je proglašena blaženom. Ona je prije 27 godina umrla u Rimu i pokopana je bila u crkvi glavnog samostana kongregacije. Sada se u ovoj crkvi priprema i uređuje kapela, u kojoj će biti izloženo čašćenju vjernika mrtvo tijelo ove nove Blaženice, koje je još uvijek čitavo i neraspadnuto.

Kongregacija Službavki Presv. Srca utemeljena je prije 75 godina i danas broji 1.400 sestara, koje djeluju po svim krajevima svijeta. Tako sestre ove kongregacije upravljaju jednim sveučilištem i s dva kolegija u Japanu. Škole ove kongregacije pohađa ukupno 11.000 učenika i učenica.

Godišnjica beatifikacije Pija X.

Dne 3. lipnja o. g. obavila se proslava prve godišnjice beatifikacije pape bl. Pija X. Proslava se obavila u crkvi sv. Petra, gdje počivaju zemni ostaci Blaženika. Službu Božju vršio je msgr Hilarij Alcini, naslovni nadbiskup nicejski, predsjednik talijanskih društava Svete Cecilije. Za vrijeme službe Božje izvedeni su birani odlomci gregorijanskog korala i polifonije. Sudjelovali su ovi zborovi: pitomci papinske muzičke škole (Pontificio Instituto di Musica sacra) pod ravnanjem mrgr Bartolucci-a, zbor zvan »Pueri cantores« (dječaci pjevači«) pod ravnanjem msgra Mailleta, predsjednika međunarodnog udruženja »Pueri cantores«, i kor sestara škole »Canto sacro« — Sveto pjevanje — pod ravnanjem msgra Virgili-a.

Jubilej kardinala Alojzija Maselle

Kako kardinal Alojzije Masella, proprefekt kongregacije »de disciplina Sacramentorum« slavi 50. godišnjicu svog misništva, upravio mu je Sveti Otac Pijo XII. vlastoručno pismo, kojim mu čestita ističući njegove zasluge. Kardinal Masella vršio je važna papinska poslanstva. Bio je otpravnik poslova u Portugalu, apostolski nuncij u republici Chile i u Braziliji, a onda je bio Papin legat kod krunjenja Majke Božje Fatimske. Papa je svečaru podijelio svoj blagoslov, te ga ovlastio da, u dan jubileja podijeli svim prisutnima papinski blagoslov s potpunim oproštenjem uz redovite uvjete.

Prigodom ovoga jubileja čestitala je svečaru i vlada Brazilije. Brazilijanski ambasador Federico de Castello — Branco Clark u pratnji svog tajnika De Moura Altamir pošao je lično u stan visokog svečara, te mu je kao dar svoje vlade i svog naroda predao dragocjen umjetnički kalež. Na sam dan jubileja dne 3. lipnja o. g. služio je kardinal svetu Misu na oltaru sv. Alojzija u crkvi sv. Ignacija u Rimu gdje je prije 50 godina služio prvu svoju svetu Misu.

PODLISTAK

INATLIJA

Stajao je kod prozora i promatrao prolaznike. Nije mu se račilo od kuće. Vrijeme je bilo neprijatno, spremalo se na kišu, ali ona nikako da pane.

Kad mu to dodijalo, pogledao je u vrt nasuprot svoga stana. U vrtu su pod rascvalom kruškom stajala dvojica: otac i sin. Poznavao ih je otprije. Otac je bio visok, u naponu snage i nasmijana lica motrio je sina, mališana od nekih pet godina. Dijete je bilo slabašno, sada namrgođeno i nešto srdito. Tog je dječačića bilo često vidjeti na ulici pred kućom gdje zavidan motri dječake, kako se igraju, no on im se nije primicao ni upuštao se s njima u igru, jer je bio slab i bojao se, da ne navale na nj i da ga ne izbiju.

Mališ je gledao u zemlju i vidjelo se očito, da mu nešto ne ide u račun.

Otac mu veli: »Molim te, reci, zašto se mrgodiš. Možda sam ti što kriv i ne ćeš da me gledaš. Inače si uvijek veseo, kad sam s tobom«.

Dijete će: Dobro ti znaš, zašto se ljutim. Imao sam te rado, ali te više nemam i ne ću te nikada više voljeti, nit se maziti kod tebe. Odi k seki Anici, kod koje si bio i dosada, i mazi se kod nje koliko ti je drago a za mene i ne pitaj više.«

Otac će: »Gledaj, gledaj, to se ti i zbilja ozbiljno ljutiš. A ne ćeš ni pravo da mi kažeš, što ti je na srcu. Ipak bi trebalo da mi to otvoreno kažeš, da znam, što sam ti skrivio i ako se s pravom ljutiš, da zamolim u te oproštenje«.

Mališ reče: »Ja ne ću da ti mene voliš. Što je bilo danas? Inače kad dođeš iz ureda, prvo ti je da pitaš za me i da se sa mnom porazgovoriš, a onda ideš k Mami i pozdraviš nju i poslije seku Anicu. A kako je bilo danas? Kad si se vratio iz ureda, najprije si otišao k Anici i ostao si kod nje sve do objeda, a za me nisi ni pitao. I tek si se kod stola sjetio na me i pogladio si me malo i odmah si stao razgovarati s Mamom o Anici. Vidim, da ti je Anica milija od mene, a ja bih rado znati, što se može razgovarati s njome, kad je još malena. A ti si ostao kod nje sve dok nije trebalo ići k stolu, pa se još moralo i čekati na te, dok dođeš«.

Otac će: »Eto, sad su čisti računi, sad znam, zašto se mrgodiš. Al ti velim, da nemaš pravo da se ljutiš. Anica je bolesna i već tri dana leži, a ti si zdrav, pa je trebalo da najprije odem do nje i da vidim, kako joj je. I nije u redu, da sad veliš, da me zato nemaš rado. Ja tebe volim, kao što sam te i prije volio i bit ćeš mi i dalje drag, pa da si ti bolestan, došao bih i danas najprije k tebi vidjeti kako ti je«.

Mališ reče: »Ja ne ću da ti mene voliš. I ne ću da sam tvoj. Ja sam Mamin, a Anica neka je tvoja i ti nju voli i mazi je, a mene pusti u miru i ne pitaj više za me.«

I prkosan okrenuo je glavu i pošao prema vratima kuće.

U to se odnekuda doklatilo pašče u vrt naganjajući mačku. I malo pa bi bilo srušilo dječaka. Mališ je protrnuo i plačući raskriljenih ruku poletio je k ocu i reče: »Tata dragi, spasi me, pas će me.

Otac mu reče: »Kako to, a malo si prije kazao, da me ne voliš i da nisi moj.

Dječačić će: »Volim ja tebe, tata, i ja sam tvoj, a ono, što sam malo prije kazao, da te ne volim, rekao sam samo zato, jer mi je bilo žao, što si prije otišao k Anici, nego si mene pozdravio i sa mnom se porazgovorio. Ali ja sam tvoj i ne ću nikada više reći, da te ne volim«.

Otac će: »Sad si pravo rekao, da si moj, ali je i Anica moja i ja Vas oboje imam jednako rado i oboje ste mi srcu prirasli. Roditelji moraju jednako rado imati svu svoju djecu i za sve jednako mariti. Al to nije bilo lijepo od tebe, što si se ljutio na me i govorio, da me ne voliš, jer sam prije otišao k bolesnoj Anici, pa tek onda pitao za te. Ti si to činio iz prkosa iz inata, a narod veli, da od inata nema goreg zanata. A sad dođi i poljubi tatu, pa idemo zajedno k Anici, da vidimo, kako joj je.

VI. NEDJELJA PO DUHOVIMA

13. VII. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Marko 8,1-9) pripovijeda, kako je Isus nahranio u pustinji sa sedam hljebova i nekoliko ribica oko četiri tisuće ljudi.

1. Uz Isusa je bilo mnogo naroda, koji nije imao što da jede. Narod je hrlio za Isusom gladan i žedan, da čuje Njegove blage riječi, koje su mu hranile dušu grijale ga poput sunčanih zraka i bile mu kao melem na otvorene rane. Nikad nije nijedan čovjek tako govorio, kaošto govori ovaj čovjek. To su glasi s neba, koji poput nebeske rose osvježuju i napajaju žedne ljudske duše. Šta im je bilo stalo do tjelesne hrane, dok imaju ovakve duhovne hrane, koja je s neba sišla. Za ovom hranom teže njihove duše već vjekove, i sada ju im konačno dijeli Prorok, koji je davno naviješten, da će doći. I dok narod ne mari za tjelesnu hranu, misli na nju sam Isus prema onoj: Ištite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a sve drugo će Vam se dodati.

2. I danas nauka Isusova savršeno zadovoljava sve plemenite težnje ljudske duše, pa je zato rado primaju svi narodi, do kojih ona dopre. Zadovoljava razum, koj teži za istinom i traži odgovor na sudbonosna pitanja: Odkuda idemo, zašto smo tu i kamo idemo? Zadovoljava našu slobodnu volju, koja teži za dobrim: daje nam savršeni ćudoredni zakon koj nas sigurnim putem vodi do najvećeg dobra. Zadovoljava nam i srce, koje teži za neograničenom srećom. Tu sreću postizavamo ovdje na zemlji u kreposnom životu i sjedinjenju s Bogom po Milosti i Euharistiji, a na drugom svijetu u blaženom gledanju Boga licem u lice. Ljudska duša dobiva dakle po Isusovoj nauci sve, za čim teži, zato te nauke ne će nestati, dok bude ljudi. Narod će za njom ići i gladan i žedan.

3. Žao mi je naroda. Isusu je žao gladnog naroda, jer već tri dana, što su s Njim, nemaju šta jesti, a neki su izdaleka, pa bi mogli na putu od glada klonuti. Treba im dati jesti. I Isus pravi čudo. Kad bismo i mi potpuno prionuli za Isusa, ne bismo trebali imati straha za budućnost, što ćemo jesti i u što ćemo se odjenuti. Trebalo bi, da marljivo radimo svoj svakidanji posao i Isus bi nam ga sigurno blagoslovio, te bismo uvijek imali, što nam je potrebno. A ako bi trebalo čuda, vjerujemo, da ni ono ne bi izostalo. Kolika su čuda događaju u intimnom životu ljudi, odanih Bogu, a koja se ne iznose u javnost. A neka se i iznose u obliku zahvalnica, na pr. na našim prošteništima, ili u raznim glasnicima. Isusova briga za nas još je i danas budna, te nam rado pomaže, kad nam je potrebno.

4. Čudesni kruh u pustinji slika je presvete Euharistije. Njom se hrane kršćani već blizu dva tisućjeta, i toga kruha nikako ne nestaje, nego ga uvijek ima i za daljnja pokoljenja. Taj sveti Kruh s neba daje nam snage, da na našem putu u vječnost ne klonemo, nego da sretno stignemo u svoju domovinu. O rado hranimo svoje duše tom nebeskom hranom.

Sv. Januarije i njegova braća

Sv. Felicita živjela je u Rimu za cara Marka Aurelija (161.—180). Pripadala je patricijskoj obitelji Klaudija. Imala je sedam sinova: Januarija, Feliksa, Filipa, Silvana Aleksandra, Vitala i Marcijala. Kao udovica posvetila se samo odgoju svoje djece, molitvi i dobrim djelima.

Kad je Marko Aurelije počeo progoniti kršćane, prijavili su poganski svećenici caru sv. Felicitu. On je naredio rimskom prefektu Publiju, da protiv nje postupa. Rimska epigrafija je dokazala, da se pod tim Publijem krije glasoviti pravnik Salvije Julijan, koji je sastavio t. zv. Edictum perpetuum. Publije je pozvao Felicitu s njezinom djecom pred sud. Pomoću majke htio je nagovoriti njezine sinove, da žrtvuju bogovima. Ali sv. majka je djeci govorila: »Djeco, gledajte na nebo. Tamo vas čeka Isus Krist sa Svecima. Hrabro se borite za spas svoje duše. Pokažite se vjernima u ljubavi prema Bogu.« Prefekt je dao sv. majku iščuškati i istjerati iz sudnice, a zatim se obratio njezinim sinovima.

Najstariji Januarije mu je odgovorio: »Tvoje su ponude lude, mene vodi mudrost Božja«. Prefekt ga je dao išibati i baciti u tamnicu. Feliks mu je rekao: Samo je jedan Bog i samo Njemu se mi klanjamo.« Filip je izjavio: Poganski bogovi su mrtvi kipovi bez života. To nisu bogovi«. Silvan je isto tako ostao nepokolebiv: »Mi služimo svemogućem Bogu i On će nam dati vječni život«. Aleksandar je također odbio da žrtvuje bogovima: »Ja sam sluga Isusa Krista. Moja usta priznaju Njegovo Božanstvo, moje srce Ga ljubi i samo njemu se klanjam bez prestanka. Vital je odgovorio: »Tko hoće živjeti, neka traži zaštitu Boga, a ne demona, poganskih bogova.« Marcijalu je prefekt rekao, da će biti svi ubijeni, koji ne žrtvuju bogovima. Marcijal mu je odgovorio, da su vječne muke određene za one, koji se klanjaju krvim bogovima.

Prefekt je svu braću dao zatvoriti i podnio je izvještaj caru. Car je odredio više nižih sudaca, da muče sv. braću. Januarija su tukli s bičevima, na kojima su bila olovna zrna, dok nije izdahnuo. Feliks i Filip su bili ubijeni toljagama. Silvan je bio strmoglavljen s pećine. Aleksandru, Vitalu i Marcijalu su odrubili glave. To je bilo 10. srpnja g. 162.

Junačka sv. majka, sedmerostruka mučenica, bila je mučena kasnije, 23. studenoga g. 162.

Na grobove ovih sv. Mučenika dolazilo je veliko mnoštvo hodočasnika sve do 8 vijeka, do provale Langobarda. Godišnjica njihova mučeništva slavila se s velikom svečanošću kao »blagdan Mučenika«. U srednjem vijeku proširilo se njihovo štovanje i po Njemačkoj. G. 1856. otkrio je znameniti arheolog Ivan Krstitelj Rossi njihove grobove.

Pokršten prvi japanski princ

Dne 1. studenoga 1951. pokršten je u gradu Kamakura, koji je neko vrijeme bio političko i kulturno središte Japana član carske obitelji princ Asaka. On je potomak jednog japanskog cara, a po majci nećak velikoj carici Meiji, onoj, koja je druge polovice prošlog stoljeća modernizirala Japan. To je prvi član japanske carske obitelji u povijesti Japana koji je primio sveti Krst. Godinu dana prije toga primiše sveti Krst njegova supruga Lucija Chikako s mladom kćerkom.

Veliku zaslugu za ova obraćenja imade dvorska dama Marija Misao Hamao, revna katolikinja. Jedan od sinova ove dvorske dame, Stjepan, svršava ove godine bogoslovske nauke u Rimu, te će biti zaređen za svećenika. Drugi sin, Sebastijan Hamao, imenovan je nedavno učiteljem prirodoslovnih znanosti japanskog prijestolonasljednika Tsugu no Miya. Supruga prinčeva, Lucija Chikako napisala je nedavno jedno djelo pod naslovom »Misli dneva i noći« u kojem je navela razloge svoga obraćenja. Djelo je primljeno u Japanu s velikim zanimanjem.

Neobično svećeničko ređenje

Jedna od euharističkih proslava na 35. međunarodnom euharističkom kongresu u Barceloni bilo je istodobno zaređenje 1000 đakona iz raznih dieceza svijeta za svećenike. To je do sada jedinstven primjer u povijesti liturgije. Svečanost zaređenja obavila se na stadionu Monthuich. Ovu masovnu ordinaciju obavljalo je nekoliko desetaka biskupa iz svih krajeva svijeta. Svečanosti su pribivali rođaci zaređenika i masa pobožnog naroda. Dirljiv je bio prizor, kada su toliki zaređeni svećenici s biskupima služili svoju prvu svetu Misu, i kad je njih hiljadu kod podizanja izgovaralo riječi konsekracije. Premnoge oči orosiše se suzama ganuća. Mladomisnici su prikazali ovu prvu svetu svoju žrtvu, a vjernici pobožne molitve — za mir u svijetu.

U AFRIČKOJ DRŽAVI Nigeriji od ukupno 30,000.000 stanovnika ima 750 000 katolika i oko 300.000 katekumena t. j. onih, koji se pripravljaju da prime sv. Krštenje. Domaćih svećenika ima samo 32, ali u domaćim sjemeništima i bogoslovskim učilištima nekoliko stotina mladića se priprema za svećenički stalež. Katoličke pučke škole pohađa preko 300.000 učenika i učenica. Katoličkih srednjih škola ima 18 sa 3.500 đaka.

POSLANICA
američkih biskupa

PRIRODNI ZAKON I OBJAVA

Vjerske i moralne istine prirodnoga reda mogao je upoznati sam čovječji razum, ali Bog, u svojoj dobroti, posredništvom Božanske objave pomogao čovjeku, da bolje upozna prirodni zakon i da mu ostane vjeran. U Starom Zavjetu Objava je bila data izabranom narodu. Upotpunjenu i usavršenu u Novom Zavjetu Objavu je čovječanstvu priopćio Isus Krist i Njegovi Apostoli, pa je Objava bila povjerena Crkvi, da ona, po volji Isusa Krista, poučava o njoj sve ljude.

Dok nas prirodni zakon, kako ga naučava i tumači Crkva, vodi u raznim životnim prilikama, usavršavanje ljudskog života nam je objavio sam Krist, Bog, koji je postao čovjek. Riječ postala tijelom, »pun milosti i istine«, koji je boravio među nama, da postane naš Put, Istina i Život. Molitva i Sakramenti predstavljaju puteve, po kojima Kristova milost uzdiže čovječju narav dotle, dok ne postane kao Njegova, koji je pravi Bog i pravi čovjek. U svrhunaravnom redu milosti, Krist, Bogočovjek, postaje mjerilom čovjeka.

Božanska Objava ne sadrži samo prirodni zakon. Ona ga dopunjuje i obraća našu pažnju na put, koji nas vodi svrhunaravnom redu milosti. Ipak prirodni zakon i moral ostaju temeljem svrhunaravnog reda kao što predstavljaju temelj svih odnosa čovjeka prema Bogu, prema samome sebi i prema bližnjemu. Na temelju ovoga zakona, protumačenog Božanskom Objavom, čovjek, ojačan milošću treba da uredi svoj život.

Kad upravlja čovječje srce zakon Božji sva čovječja djela, bila ona ma kako neznatna ili skrivena, mila su Bogu i zaslužuju vječni život. Ovo znači, da čovjek mora uvijek imati na pameti Božju volju i Njegove namjere. Kad se čovjek privikao, da svoje misli, svoje riječi i svoja djela na ovaj način upravlja, onda to znači, da je usvojio glavno načelo moralnoga reda: »Neka ne bude moja, nego Tvoja volja!« Na taj način on vodi računa o tome, da u svim svojim djelima upravlja svoju misao na svoga Oca. Na taj način čovjek uviđa, da Bog zauzima glavno mjesto u njegovu životu i da njegov život više ne može biti upravljen sebeljublju. Osim toga takav čovjek je svjestan, da se nalazi u posebnom i jedinstvenom položaju. Povjeren mu je od Boga posao, koji nitko drugi ne može svršiti: jedini razlog njegova bivstvovanja sastoji se u vjernom i marljivom izvršavanju toga posla. Ovo je misao koju je kardinal Newman tako lijepo izrazio: »Bog me je stvorio, da izvršim određen njegov posao. On je povjerio taj posao meni, a nikome drugome. Ja imam svoju vlastitu misiju. Ja sam dio velikog djela: ja sam karika u lancu, veza među osobama. Bog me nije stvorio za ništa. Moram činiti dobro. Moram raditi Njegov posao.«

POTPUNOST MORALA

Raditi Božji posao znači vršiti volju Božju. Ovaj posao traži odanost čitavog čovjeka u svakom trenutku svakoga dana njegova života. Međutim, mi danas mnogo češće susrećemo ljude, koji svoj život prilagođuju svojoj vlastitoj ugodnosti. Samo onda, kad se to slaže s njihovim samoljubnim ciljevima, oni izvršavaju volju Božju. Njihov poslovni život, njihov staleški život, njihov domaći život, školski život, život u zajednici predstavljaju odjelite stvari, koje nisu ujedinjene nikakvom središnjom snagom. Izrazi, kao što su: »moj život je moj posao«, »ja mogu raditi ono što mi se dopada« ili »u politici je sve dozvoljeno« danas su vrlo česti. Ovi izrazi pokazuju veliko neshvaćanje moralnoga reda i uzajamnih odnosa, koji nalaze svoju pravu mjeru jedino u volji Božjoj.

Na ovome mjestu moramo biti jasniji: ili čovjek mora priznati da postoji osobni Bog ili mora nijekati Njegovu egzistenciju. Kada je već jednom priznao, da Bog postoji, onda mora priznati i Božje pravo na sve aktivnosti Njegovih stvorenja. Htjeti, da bilo koji dio čovječjeg života može biti privatna stvar pojedinca, znači povredu najtemeljnijeg Božjeg prava nad čovjekom. Čovjek je Božje stvorenje i kao takav on je u svim svojim činima podvrgnut Bogu. Ne postoji ni jedan trenutak u njegovu životu, u kojem bi čovjek mogao biti oprošten pokornosti prirodnom zakonu. Svećenik, liječnik, odvjetnik, političar, poslodavac, namještenik, muževi, žene i djeca na isti su način tijesno vezani: sva prava i sve dužnosti čovjeka imaju svoj izvor u Božjem zakonu, inače gube svoj smisao.

AFRIČKA DRŽAVA Ruanda-Urundi broji 4.000.000 stanovnika, od kojih preko 1.000.000 katolika. Katekumena t. j. onih, koji se pripremaju, da prime sv. Krštenje, ima 234.162.

Djelo sv. braće Ćirila i Metoda

»Milosrdni i dobrostivi Bog hoće, da bi se svi ljudi spasili i došli do spoznanja istine. Zato je ljudskom rodu slao proroke i apostole. Tako je i našem (slavenskom) rodu podigao učitelje i apostole, koji su zapuštene Slavene prosvijetili i učili ih hodati u svijetlu zapovijedi Božjih.«

Tako od prilike počima stara slavenska legenda o sv. Ćirilu i Metodu. I doista, ime je ove dvojice svete Braće nerazdruživo povezano sa slavenskim narodima. Svi ovi narodi gledaju u njima apostole svoje vjere, svoje prve prosvjetitelje — oce čitave svoje kulture. To, dakako, ne znači, da Slaveni prije dolaska svete Braće nisu imali nikakve prosvjete, pa i neke početke pismenosti. Još se manje može ustvrditi, da su sv. Ćiril i Metod prvi uveli kršćanstvo ili možda pokrstili slavenske narode. Oni su međutim dali Slavenima nešto, što je stavilo čvrsti temelj ne samo njihovom vjerskom, nego i narodnom i kulturnom životu. To je: slavensko pismo i slavenska služba Božja.

Pojedini su se slavenski narodi i prije dolaska sv. Braće upoznali sa kršćanstvom. Širili su ga svećenici iz susjednih krajeva: Italije, Njemačke ili Grčke. No to je kršćanstvo slabo hvatalo korijen, jer su misionari bili tuđinci, koji nisu poznavali ni jezik ni dušu naroda. Zato se moravski knez Rastislav obratio na Carigrad, moleći cara, da mu pošalje takve misionare, koji razumiju slavenski. Car odmah pomisli na braću Ćirila (Konstantina) i Metoda, koji su bili učeni i iskusni u misionarskom poslu, a najviše zato, što razumiju slavenski jezik. »Vi ste Solunjani — reče im car — a Solunjani svi čisto slavenski govore«.

Ovaj ih poziv nije iznenadio. Prema staroj legendi Žića Metodijeva, čini se, da je sv. Metod već kao upravitelj jedne slavenske pokrajine pomišljao na misionarski rad među Slavenima. Sada je trebalo, da on to sa svojim bratom ostvari. Pred njima je međutim ležala jedna ozbiljna poteškoća. Slaveni su priprosti i neuki. Ako hoće da korisno među njima djeluju morali bi imati knjige na njihovom jeziku. A ne samo da nije bilo knjiga, nego ni prikladnih slova. Grčka ili latinska slova ne mogu izraziti mnoge slavenske glasove, a one »crte i zarezi«, koje su Slaveni upotrebljavali, bile su odviše nesavršene za normalno pismo.

Tu je sada sv. Ćiril (Konstantin) pokazao svoju genijalnost. Pregnuo je da sastavi pismena, koja će biti Slavenima blizka i koja će moći potpuno izraziti njihove glasove. Kao osnovu, izgleda, da je uzeo one slavenske »crte i zareze«, da ih je dotjerao i nadopunio znakovima iz grčkog ili još nekog alfabeta. Tako je nastao novi alfabet (azbuka) od trideset i osam slova, koji se kasnije prozvao glagolica. To se pismo sve do danas sačuvalo u uporabi u nekim krajevima Hrvatske, napose u Primorju. U Bugarskoj ili Macedoniji nastalo je kasnije i drugo pismo, nazvano ćirilica.

Tako su sveta Braća imali osnov za namjeravano djelo: prijevod svetih knjiga na slavenski jezik. Preveli su prije svega Sveto Pismo i najpotrebnije obredne knjige. Taj je prijevod pravo majstorsko djelo i pokazuje neobičnu izobraženost i oštroumnost prevoditelja. Po sudu mnogih to je jedna od najvažnijih književnih pojava, što ih pozna povijest. No više od književne vrijednosti bila je praktična vrijednost ovih knjiga za vjerski život slavenskih naroda. Sveta Braća uvela su u bogoslužje slavenski jezik, što je na zapadu bilo do tada nečuveno. Tako su Slaveni u svojem jeziku mogli ne samo slušati riječ Božju i obavljati svoje privatne molitve, nego i cjelokupnu javnu službu Božju. Ta se slavenska služba Božja održala do danas i u nekim hrvatskim biskupijama.

Neobično je burna bila povijest slavenskog pisma i službe Božje. Različit je i njezin udes u različitim slavenskim zemljama. Jedno ipak stoji: slavensko pismo i slavenska služba Božja veliko je djelo velikih i svetih apostola. Ono je slavenske narode privelo konačno vjeri i zajednici kulturnih naroda. Od te baštine svete Braće žive slavenski narodi, pa i mi Hrvati do danas.

U AMERIČKOJ REPUBLICI Porto Rico izglasan je novi Ustav, prema kojem će katolici u ovoj državi moći i dalje imati privatne svoje škole s pravom javnosti. U Porto Ricu sada imade 114 katoličkih škola, među kojima i dva sveučilišta. Troškove za uzdržavanje ovih škola snose katolički vjernici sami.

Krijesnice i meteori

U prostoru oko sunca u pojasu zodijaka (životinjskog pojasa), kao i u stazama različito nagnutim prema ovoj ravnini juri između planeta neizmjeran broj tamnih tjelešaca, većim dijelom veličine zrnaca i kamičaka, ali — premda rijetko i komada teških na stotine pa i hiljade kilograma. Zemlja jureći kroz prostor neprestano se susreće s ovim malim tjelesima, koja se uslijed njihove ogromne brzine i otpora Zemljine atmosfere, zagriju i usijaju.

Ako su ova nebeska tjelešca sitna, izgore već visoko u atmosferi i mi vidimo po nebu jedan svijetleći trag, nalik letećoj zvijezdi, koja brzo ugasne. Ove pojave zovu se **krijesnice.** Pažljivi promatrač može po vedrom nebu nabrojiti 4-8 krijesnica na jedan sat, dok se na cijeloj površini Zemlje njihov broj penje na hiljade. To dakle nijesu zvijezde — kao što mnogi misle, nego sitna goruća tjelesa.

Više puta se dešava, da su ta leteća tijela krupniji komadi, pa nisu više točke slične zvijezdi, nego leteće užarene kugle, koje sjaju plavo-bijelim ili žuto-crvenkastim svijetlom, prolete nečujno veći dio nebeskog svoda i nenadno ugase. Ovakve pojave zovu se meteori. S vremena na vrijeme događa se, da se velika vatrena kugla, ostavljajući za sobom dugi plameni rep, u zraku rasprsne. Pošto sama pojava za oko iščezne, čuje se kasnije vrlo jak prasak i na Zemlju padne manji ili veći broj komada usijanog kamenja ili metala. Ovi komadi bilo kamenja, bilo gvožđa, što kroz plašt atmosfere stignu na površinu Zemlje, zovu se **meteoriti**.

Da bolje razumijemo ove pojave, treba znati, da ta svemirska tijela ulaze u našu atmosferu brzinom od 15-80 km. u sekundi. Uslijed strahovite brzine ona se usiju i ako su sitna, izgore već u visini od nekih 80 km nad površinom. Krupniji komadi n. pr. do 50 cm. promjera, stignu niže na 40-10 km. visine; poradi otpora i pritiska zraka prouzrokuju kod letenja veliku plamenu kuglu usijanoga zraka — od više stotinu metara u promjeru, ali ujedno smanjuju brzinu. Pojava je svijetla tako jaka da zablješti oči i osvijetli okolinu kao Sunce, a vidi se leteća kugla čak iz daljine od 60-100 km. unaokolo. Ako i ne dođe do eksplozije i rasprsnuća tijela u zraku, plamena se kugla uslijed naglog opadanja brzine ugasi i meteorit konačno pada razmjerno slabom brzinom, koja iznosi svega 150-200 m u sekundi. Ovo je i uzrok da sam učinak sudara sa Zemljom nije tako strašan, kako bi se moglo očekivati. Kod većine nađenih meteorita nađeno je, da su se kod pada zabili u Zemlju nekih 20,50 do najviše 150 cm.

Kao što je velik dojam svjetlosti, tako je i jak prasak, koji je skopčan s padom meteorita. Ljudi i životinje, koje se nađu u blizini, bježe u panici u skloništa, ili padaju od straha. Prema položaju mjesta promatrača čuje se detonacija kao strašan udar groma, grmljavina topova do buke slične valjanju kola ili šumljenju vodopada. Ove pojave čuju se na daleko 60-80 km. U prosuđivanju daljine pojave, čovjek se mnogo vara: dok nam izgleda, da se je meteor pojavio par stotinu metara blizu, on se uistinu nalazi po 10-20 i više km. daleko.

U posljednjih 150 godina opažen je pad oko 500 meteorita, dakle godišnje se vidi padanje 6—7 meteorita. Otprilike isti tolik broj nađen je na raznim mjestima Zemlje, a da njihov pad nije primijećen. U raznim muzejima nalazi se oko 1000 meteorita, koji padnu u oceane ili u nenapučene predjele Zemlje, a da ih nitko ne vidi i ne pronađe.

U mjestu **Canon Diablo** u Arizoni u Sjevernoj Americi nalazi se jedna ogromna provalija, ovalnog oblika, duboka 180 metara, a duga 1200 metara, koju je prouzrokovao pad velikih meteorita prije više hiljada godina. Jedna indijanska legenda govori, da je na tom mjestu jedan od njihovih bogova, uz pratnju vatre i gromova, sašao na Zemlju i sam sebe zakopao. Zanimljivo je, da u samom krateru nisu nađeni meteoriti, već su ležali rastrkani na daleko unaokolo provalije. Nađene množine meteornog gvožđa iznose 15-20 tona.

Iz novijeg doba poznata je pojava velikog meteora u **Kansku,** u Sibiriji. Putnici transsibirske željeznice opazili su veliki meteor po sjaju sličan Suncu. Detonacija je bila tako jaka, da je vlakovođa zaustavio vlak misleći da je u njemu nastala eksplozija. Mjesto, gdje je meteorit pao, nije se moglo pronaći. Kasnije je pronađeno područje u zoni od 20 km. u promjeru, gdje su stabla ogoljena i pokazuju tragove gorjenja. Iza toga nalazi se zona od nekih 30-40 km vanjskog promjera u kojoj su sva stabla potpuno opustošena i polegla, tako da na čitavom području, koje obuhvata oko 1200 četvornih kilometara, leže stabla nalik na povaljene telegrafske stupove. Dalje prema vani šuma postepeno poprima normalni izgled.

U staro doba meteorite su smatrali kao pale zvijezde, ili kao glasnike bogova, pak su ih prema tome često čuvali kao predmet obožavanja. Iz meteornog gvožđa kovali su novce i svakovrsno oruđe.

O porijeklu meteorita postoje danas razna mišljenja, ali kao najvjerodostojnije izgleda, da oni potječu od planeta, koji je nekada kružio oko Sunca između Marsa i Jupitera. Meteoriti i sitni planeti (Asteroidi) izgleda, da nisu drugo nego razdrobljeni komadi tog velikog planeta. Po drugim istraživačima ove čestice potječu od razdrobljenih nebeskih tjelesa u dalekom svemiru.

• IZ KATOLIČKOG SVIJETA •

POSVETA OLTARA Bl. Dj. Marije u zagrebačkoj katedrali. Dne 6. srpnja posvećen je u zagrebačkoj katedrali oltar Majke Božje. To je stari mramorni vrlo lijepi oltar u baroknom stilu. Prije 80 godina bio je prenešen iz katedrale u kapelicu sv. Stjepana u Nadbiskupskom dvoru. Sada je vraćen i postavljen na isto mjesto, gdje je i prije bio. Na sredini oltara je poznata čudotvorna slika Majke Božje, koja je i dosad bila na tom mjestu na prijašnjem skromnom oltaru. Tijekom vremena izmijenit će se sadanji kipovi na prenešenom oltaru s kipovima naših hrvatskih blaženika.

AMERIČKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE u Princetonu u Sjedinjenim Državama darovalo je nedavno Vatikanskoj biblioteci fotostatičku kopiju velikog indeksa svih djela kršćanske umjetnosti. Ovaj indeks sastoji se od kartoteke fotografija, vijesti i podataka o svim djelima s područja kršćanske umjetnosti prije g. 1400. i predstavlja sigurno najpotpuniju kartoteku ove vrsti na svijetu. Indeks kršćanske umjetnosti započeo se izrađivati g. 1917. na sveučilištu u Princetonu i on se danas sastoji od 500 000 cedulja i 100.000 fotografija. Sastavljanje indeksa stajalo je ogromnu svotu od 700.000 dolara. Spomenuto američko sveučilište stavilo je na raspolaganje Vatikanske biblioteke i fond, iz kojega će se plaćati troškovi za daljnje upotpunjavanje ovog indeksa.

»MAJKA I DIJETE«. Letak, što ga je na osnovi pisma Sv. Oca primaljama (babicama) izdalo englesko Katoličko Društvo Istine (Catholic TruthSociety), raspačan je za četrnaest dana u 20.000 primjeraka. Podružnica u Liverpolu odlučila je tiskati 5.000 primjeraka, ali je dobila narudžbe na 100.000 komada. Društvo broji ukupno 19.696, a samo u Westminsterskoj katedrali, (koja drži u tom rekord) raspačava se dnevno poprečno 220 letaka, što ih izdaje društvo.

JAMES MC. GRANERY, novoimenovani vrhovni državni tužilac Sjedinjenih Država Amerike, četvrti je član sadanje vlade, koji je katolik. Počevši od vremena Georgesa Washingtona to je dvanaesti katolik u američkoj vladi. Predsjednik Truman ima četiri katolika u ministarskom kabinetu, dok ih je inače bilo najviše tri. Roosevelt je bio imenovao četvoricu, ali jedan od njih nije služio. Dan iza svoga imenovanja proveo je Mc. Granery u duhovnim vježbama.

ODBOR ZA AUSTRIJSKI KATOLIČKI KONGRES, koji će se ove godine održati u Maria-Zellu, održao je prethodno vijećanje, gdje su svećenici i svjetovnjaci iz čitave Austrije bez razlike biskupija, bez strogo određena programa, mogli raspraviti najkrupnija pitanja suvremenog života. Među ostalim pretresalo se kao jedno od najbitnijih pitanje žalosne pojave, da je Austrija danas porodima najsiromašnija zemlja na svijetu. Ta bijeda obitelji, koja ugrožava čitav narod, u vezi je s teškim položajem žene i djeteta, s nestašicom stanova i pomanjkanjem zakonskih mjera, koje bi posebno izišle u susret porodičnom životu. U zaključku vijećanja odbor se obraća mjerodavnim faktorima, da pomognu u toj nevolji, ali se ujedno obraća i javnosti, pozivajući sve na veću jednostavnost, čednost i štedljivost u životu.

DILETANTSKO KAZALIŠTE američkih katoličkih studenata iz američkih katoličkih sveučilišta posjetilo je Japan. U raznim japanskim gradovima ovo kazalište je priredilo predstave Shakespearovih i Molierovih komedija.

STANOVNIŠTVO švicarskog grada Züricha pogledom na vjeroispovijesti izgledalo je 1950. u usporedbi sa 1940. g. ovako: God. 1940. grad Zürich je imao 319.200 stanovnika, od kojih 222.785 protestanata i 96.415 katolika. U 1950. g. stanje stanovnika je bilo ukupno 374.413, od čega 250.216 protestanata, a 124.197 katolika.

U AMERIČKOM GRADU Cincinati štampan je prvi katekizam na jeziku zande. Radi se o jeziku, kojim govori više od dva milijuna ljudi u centralnoj Africi, a koji jezik nema svoga alfabeta. Katekizam je štampan prema načelima fonetike latinskim alfabetom.

U AFRIČKOJ DRŽAVI Zlatna Obala postoje 904 katoličke škole, što predstavlja jednu četvrtinu svih škola u ovoj zemlji. Tokom 1951. otvoreno je pet novih katoličkih srednjih škola, od kojih četiri muške i jedna ženska. Zlatna Obala ima ukupno 4,000.000 stanovnika, od kojih 250.000 katolika.

KATOLIČKI HOLANDSKI socijalistički institut objavio je statistiku, prema kojoj u Holandiji danas ima 40,8% protestanata, 38,5% katolika i 17,1% onih koji ne pripadaju nikakvoj crkvi. Broj protestanata, u odnosu prema 1900. g. se smanjio za skoro isti postotak, za koliko se je povećao broj onih, koji ne pripadaju nikakvoj crkvi.

U ŠVICARSKOM GRADU Fribourgu konventualci su započeli izdavanjem novog katoličkog tjednika »Franjevačka poruka«. Tjednik ima zadatak, da širi franjevački duh među švicarskim katolicima.

U RIMU je održan međunarodni kongres katoličke ženske mladeži. Kongresu su prisustvovale delegatkinje 35 zemalja, između kojih su bile zastupljenje slijedeće zemlje: Alžir, Argentina, Austrija, Australija, Belgija, Kanada, Chile, Kina, Francuska, Njemačka, Japan, Grčka, Indija, Engleska, Irska, Italija, Martinic, Holandija, Portugal, Senegal, Sjedinjene Američke Države, Švedska, Švicarska, Urugvaj, Vietnam i t. d. Učesnice ovoga kongresa sv. Otac je primio 19. travnja i održao im govor na francuskom jeziku o shvaćanju moralnih zakona.

U SUBOTU 26. travnja sv. Otac je primio u audijenciju učesnike III. europskog kongresa liječnika gastro-enterologa. Sv. Otac je održao liječnicima govor o značaju njihova zvanja, posebno o značaju gastro-enterologije pak je rekao, da kršćanstvo, shodno svome shvaćanju skladnosti čovječjeg ustrojstva, nije indiferentno prema napretku medicinskih znanosti. Ne radi se tu, rekao je sv. Otac, samo o uvećanju fizičkih snaga, nego također i o većoj sposobnosti za intelektualni rad, o jednom višem ekvilibriju, od kojega se uvijek Božjom pomoću može očekivati postignuće jednog višeg savršenstva čovječje osobe, njeno jače pristajanje uz dobro.

DNE 5. SRPNJA se navršila 50. godišnjica mučeništva sv. Marije Goretti. Tim povodom priređene su velike svečanosti na grobu male Svetice sv. čistoće. Na njezin grob dolaze mnogobrojna hodočašća iz svih krajeva svijeta. Tako su tokom travnja pohodila grob sv. Marije Goretti hodočašća iz Njemačke, Francuske, Belgije, Luksemburga, Alžira, Kanade i Škotske te mnogobrojna hodočašća iz raznih krajeva Italije.

SVETI OTAC PAPA je 25. travnja primio u svečanu audijenciju kralja Kambodže Norodom Sianonu-a, koji je bio u pratnji predsjednika parlamenta Kambodže Son Sanna i ministra prosvjete Thonn Ouka.

U SALCBURGU će se od 17. do 31. kolovoza održati Tjedan katoličke kulture. Tema raspravljanja će biti »Kršćanin u političkom, pravnom i socijalnom redu«.

BELGIJSKI KATOLICI priređuju ove godine nekoliko velikih hodočašća u Lurd. Najveći broj hodočašća će se obaviti od 20. do 26. srpnja. Do sada se je ukupno prijavilo 85.000 hodočasnika.

UDRUŽENJE katoličkih profesora i učitelja s francuskih državnih škola održalo je od 15. do 18. travnja svoj godišnji sastanak u Lionu. Sastanku je prisustvovalo 1.700 članova, profesora sveučilišta i srednjih škola te učitelji. Na sastanku se je raspravljalo o temi »Upoznavanje rada«. Uz redovita predavanja i diskusije priređeno je bilo i nekoliko religioznih manifestacija.

Svrhovitost u životnim zajednicama

U životnim pojavama pojedinih živih bića postoji svrhovitost. Ima i takvih pojava, koje dokazuju svrhovitost životne zajednice dviju, triju ili više vrsta različitih živih bića. Napomenut ćemo i o tome samo par poznatijih primjera:

1. Sićušne bakterije vrste Azotobakter imadu sposobnost, da slobodni dušik iz atmosfere iskorišćuju za proizvodnju svoje tjelesne bjelančevine, ako imadu na raspolaganje šećera ili škroba, koji ne mogu same proizvoditi. U drugu ruku sitne modrozelene alge (vodene biljke, Cijanoficeje) mogu proizvoditi šećer iz ugljične kiseline, ali za svoj život trebaju stanovitu količinu dušičnih spojeva, da iz njih izgrade svoju tjelesnu bjelančevinu, a nemaju sposobnosti, da iskorišćuju slobodni dušik iz uzduha. Nađu li se pak zajedno Cijanoficeje s Azotobakter-vrstama, tad su one u životnoj zajednici sposobne za život i na najmršavijoj podlozi, na pr. na kamenu, samo ako dobivaju dovoljno vlage. U tom slučaju bakterije vrste Azotobakter opskrbljuju alge potrebnim dušičnim tvarima, a od alga primaju za uzvrat šećer.

2. U poljoprivredi je vrlo dobro poznata životna zajednica, koja se također ekonomski iskorišćuje, a to je zajednica između lepirnjače (djeteline, grahorica, grašak, grah i t. d.) i bacila vrste Bacterium radicicola. Te bakterije nastane se na korijenu lepirnjače, gdje proizvedu čvoraste odebljanja, te živu na račun organske hrane bez dušika (šećera), koju primaju od lepirnjače, a za uzvrat opskrbljuju lepirnjaču dušičnim tvarima, koje proizvode iz slobodnog dušika iz uzduha. Na tome se temelji staro iskustvo, da lepirnjače obogaćuju tlo dušikom, te ih ne treba gnojiti skupim dušičnim gnojivima.

3. Svrhovita je velika životna zajednica živih bića na Zemlji Zelene biljke proizvode hranjive organske tvari (šećer, masti, bjelančevine) hraneći se samo rudnim tvarima, t. j. ugljičnom kiselinom iz uzduha i rastopljivim solima iz tla. Životinje prerađuju organske tvari, proizvedene od bilja, hraneći se njima, vraćajući u uzduh ugljičnu kiselinu, a ostale rudne tvari zajedno s organskim otpacima u gnoj. Bakterije nastavljaju posao životinja: one iskorišćuju organske otpatke, koji su za životinje neupotrebljivi, hraneći se njima i razgrađujući ih dotle, dok od njih konačno postanu same rudne tvari iskoristljive za zelene biljke. Time je krug promjena zatvoren, i samo takva životna zajednica omogućuje, da se život na Zemlji stalno podržava s istom, razmjerno malenom zalihom ugljika, koji ne čini više od 0,2% čvrste zemljine kore, a u taj su postotak uračunati i neiskoristljivi ugljikovi spojevi, koji mjestimice izgrađuju čitave gorske lance.

Dan svećeničkih zvanja

Običaj je po raznim biskupijama, da se od vremena do vremena održi t. zv. »dan svećeničkih zvanja«. Za rimsku biskupiju obavljen je taj dan baš na sam Duhovski blagdan o. g. Kardinal vikar pozvao je već dne 20. svibnja o. g. sve područne župnike, da priprave svoje vjernike za dostojno obavljanje toga dana. Taj se dan prikazuju svete Mise i čine javne molitve, da bi Gospod Bog dao Crkvi svojoj potreban broj svećeničkih zvanja.

Taj se dan po cijelom Rimu također skupljaju milodari za siromašne seminariste. Doista nema veće milosti, koju može Gospod Bog udijeliti svojoj Crkvi, nego kad u mladenačke duše ulijeva sveta zvanja i tako pribavlja narodu službenike Božje.

U JAPANSKOM GRADU Hatogayasa započela je 31. ožujka radom Japanska katolička radio postaja jačine 10 kw. Emisije ove radio postaje će se moći slušati na području, koje obitava 15,000.000 osoba, od kojih su 3,000.000 katolici.

NA KATOLIČKOM sveučilištu u Milanu otvoren je agronomski fakultet sa sjedištem u Piacenzi.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Franjo Grudler, kanonik Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-903.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

Svi narodi pljeskite rukama, slavite Boga glasno kličući.«
Iz Ulaza današnje sv. Mise.

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 20. SRPNJA 1952. BROJ 26

Izgubljeno stvorenje

(LUK. 7, 36)

Bogati je Simon priredio gozbu. Gosti su se skupili oko stola. I u taj čas pojavi se na vratima ženski lik, zbunjen i pognute glave. Gosti pogledaše. U njihovim očima bljesne srdžba. Njihovo odbojno i prijeteće držanje govorilo je više, nego što mogu izreći riječi: »Gradska grešnica! Napolje s njom!

Ova je žena bila previše poznata u gradu. Prstom su pokazivali za njom: »Drolja!« Rano sama zavedena, mnoge je poslije ona zavela. Koliko li se mladih ljudi onečistilo, koliko li muževa prekršilo bračnu vjernost! Nije poznala ni stida niti je imala savjesti. Bila je kao da ju je opsjednulo sedam đavola.

Jednoga je dana iz znatiželje slušala propovijed Spasiteljevu. U njezinu je dušu unišla jedna riječ, koja ju je uznemirila. Da li je to bio strašan »jao« upravljen onima, koji su se podali samo raznim grešnim užicima ili je to bila Spasiteljeva mila riječ o radostima u nebu nad grešnicima, koji čine pokoru? Pravo se ne zna. Njezina se duša probudila od sna. Savjest počela udarati glasnim udarcima. Dosadašnji njezin sramotni život žestoko je udadao njezino srce: »Moj Bože, tako sam zla tako sam opaka. Bijedna sam ja, žena! Gadim se sama pred sobom! Što imadem ja sada od svih naslada? Izgubljena sam za ovaj i vječni život!« Ginula je od očaja. Dan i noć nije imala mira.

Samo Jedan može tu pomoći. Dobri Učitelj iz Nazareta. Njegova se slika izdigla u njezinoj duši i to slika tako svijetla i mila: »Isus će mi pomoći. On će odvaliti teret s moje duše. Bacit ću Mu se pred noge i priznati svoju krivnju«.

Gorka odluka. »Što će ljudi reći? A osobito tvrdi Farizeji? Ah, što! Ja se nisam bojala činiti strašne grijehe, zato se ne ću stiditi ni pokoru praviti«.

I sada stoji na vratima dvorane, gdje Simon priređuje gozbu. Kad je vidjela mračne obraze Farizeja, mogla je izgubiti srčanost. No samo je jedan bio tamo, koji joj nije dobacio pogled prezira. On je gleda pun ljubavi kao da je priziva i hoće joj reći: »Dobro je, drago dijete, da si došla«.

I ona pada na koljena kod Njegovih nogu i ispovijeda Mu svoje grijehe. Ne ispovijeda ih svojim riječima nego svojim suzama. Nijemo je to i potresno njezino priznanje. Bujica suza teče niz njezino lice. A onda dolazi ono, što je najganutljivije. Marija Magdalena se ponizuje najdublje. Ona razrješuje svoju kosu, kojom se tako često isprazno služila. Njome sada otire noge Isusove nakvašene njezinim suzama. Ona je mnogo griješila, ali ona se kaje, pravi istinsko i duboko pokoru.

A Krist? On zamjećuje ogavno farizejsko šaputanje. Opaža njihov kameni prezir nad izgubljenim stvorenjem. Zato im Isus daje udarac, koji ih nemilosrdno tuče. Okrene se naime k Mariji Magdaleni, pogleda je i progovori joj A u Njegovu je pogledu i u Njegovim riječima cijelo nebo ljubavi: »Oprošteni su ti grijesi... vjera tvoja ti je pomogla, idi u miru!« Tko da ne zavidi sada ovoj bivšoj grešnici na radosti, koja je unišla u njezino srce i u njemu pjevala i slavlje slavila!

Ali i Simonu je rekao, da i ostali čuju: »Vidiš li ovu ženu? Uđoh u kuću tvoju, vode mi na noge nisi dao, a ova suzama obli noge moje i svojom kosom otare. Cjelova mi nisi dao; a ona otkako uđoh, ne presta cjelivati nogu mojih. Uljem nisi pomazao glave moje, a ona pomašću pomaza moje noge. Zato ti kažem: Oprošteni su joj mnogi grijesi, jer je mnogo ljubila; a kome se manje prašta, manje ljubi«.

Jaka vjera i žarka ljubav pokrivaju mnoštvo grijeha.

Svakomu se čovjeku to mili, kad čita i sluša, kako je Spasitelj bio dobar, kako je Njegova dobrota tražila i nalazila propalu i izgubljenu djecu ljudsku.

Ljudi pak imadu tako malo dobrote, jer Krista premalo poznaju i ljube. Ako Krista ljubimo uistinu, onda isto mislimo što i On. Njegov sud je naš sud. Njegovo Srce je naše srce. Mi ljubimo što On ljubi i ne pitamo dalje zašto. On hoće da i mi jedan drugoga razumijemo i ljubimo: »To je moja zapovijed, veli On, da jedan drugoga ljubite. Od te ljubavi On ne isključuje nikoga, pa ni one, koji Mu se protive, kako su to činili i Farizeji u Njegovo vrijeme. On ih je ipak tražio, korio, učio i ljubio.

Moralni dokaz za opstojnost Božju

Ovaj dokaz izvodimo iz ćudorednog zakona, što ga svi ljudi bez iznimke osjećamo u svojoj nutrinji.

Činjenica je, da svi mi ljudi bez iznimke ćutimo u sebi ćudoredni ili moralni zakon. Taj nam zakon nalaže činiti dobro. Taj nam zakon brani činiti zlo. Taj nas zakon hvali, ako smo učinili dobro. Taj nas zakon kori i osuđuje, ako smo činili zlo. Taj zakon nazivamo mi savješću. Glas savjesti je moćan, neumoljiv. On je neovisan od vanjskoga svijeta. Ako nas i sav svijet za neko djelo hvali veliča, taj se glas javlja samostalno i neovisno, pa nas može koriti i mučiti do zdvojnosti. Mi sami ne možemo savjest iz svoje duše izbac ti. Možemo za neko vrijeme glas njezin prečuti, ali kada smo na samu, kad smo u tišini, taj se glas opet neumoljivo javlja i izriče svoju presudu.

Taj ćudoredni zakon ne potiče od nas samih. Koliko puta bismo se rado riješili toga zakona, ali ne možemo! Taj zakon ne potječe od vanjskog ljudskog ugleda. Mogu nas vanjske ljudske vlasti i riješiti svake krivnje, onaj nutarnji glas govori svoje ne osvrćući se na izjave ljudske. Ako taj unutarnji glas savjest, taj ćudoredni zakon, ne potječe od nas samih, a ni od drugih ljudi, onda može da potječe samo od Stvoritelja naravi, od vrhovnog Zakonodavca, koji je sam svet i pravedan, koji dobro vazda nagrađuje, a zlo kazni. Glas savjesti je glas samoga Boga u nama!

ISUSU

Imam želju, o Isuse,
da Ti vjerno služim,
nikada više grijehom
Tebe ne rastužim.

Umoran sam i satrven,
odmora mi treba,
za okrepu Ti mi daješ
nebeskoga Hljeba.

Stolu Tvome pristupat ću
odano i smjerno,
služit ću Ti, o Isuse,
ustrajno i vjerno.

OBNOVA

Blago predvečerje rane jeseni uvlačilo se na pritvorena vrata crkve, a tamne sjene priljubile se uz oltare sa starinskim kipovima. Vera je stupila u crkvu.

Pogledom potražila sveto zaklonjeno mjesto i zakrenula do ispovjedaonice, gdje je s obje strane već čekalo nekoliko osoba. I dok je čekala pred ispovjedaonicom sklopljenih ruku, ona — koja se godinama nije ispovjedala, šaptale joj usne molitvu. Vera je molila...

Da, bila je ona nekada dobra. Bilo je u njenu životu dana ispunjenih dobrotom. A sada? Sada je spoznala da lijepu dušu ne nosi samo onaj, komu svijet pruža sreću, a život mu se smiješi sa svim ugodnostima. Ne! Upravo onda kad joj život bio lagodan i ružičast i kad je uživala svako dobro u obilju, baš onda je najdalje bila od dobra.

Krivo je shvaćala svoju sreću. U dobru se uzdigla do preuzetnosti, te mislila da može i smije rušiti osnove Božje. I ravnodušna biti na prekinutu vezu s Bogom, zamišljena nad ponorom zla.

Jednog dana nadvili se nad njenom srećom tamni oblaci neugodnosti. Stizavali križevi, veliki i mali, nadošla životna bura, što je rušila i lomila sve ono, bez čega je mislila da ne može živjeti. A ona neodgojena za trpljenje, pružila je otpor prolila mnogo suza, patila u teškom duševnom stanju. Teški su časovi spoznavati pravednost vječnoga Suca, a dizati se u [illegible] na Njega, teško Ga vrijeđati zdvojnošću.

U časovima tišine i smirenja oživljavala joj snaga vjere, rađajući djelo skrušenja... Sinuli su joj i časovi svijetla. Svijetla, u kojem je jasno razabirala stazu u magli, u neizvjesnosti i borbi. Borila se Borila do odlučnosti, koja ovamo dovede [illegible] izmučenu dušu. Dovela ju k ispovjedaonici nada, da će joj iskrena ispovijed olakšati teret duše radi prošlosti. Ispunila ju je velika želja da otkrije ne-kom teret duše radi prošlosti. Ispunila ju je velika želja, da otkrije nekom i strah, koji će odstupiti mjesto praštanju, jer je Božje milosrđe jače od pravde. Glas joj se savjesti nije dulje zadržavao na sitnim i svagdanjim pogreškama, o njima njena savjest nije vodila brigu. Zato im i nije davala veće važnosti. Vera će danas reći ono veliko, doista teško . . . Otkrit će danas sve, jer zato je i došla ovamo.

Gorčina i bol lomila joj dušu, sjetivši se dana, doživljaja i osobe, kojoj je ružnim vladanjem kidala srce, žrtve vraćala nezahvalnošću. O kako bi sada to sve drugačije bilo, samo da može popraviti, da može naknaditi izgubljeno.

Osloni se na Boga

Jedan sveti čovjek govorio je ovako: »Tko me može prisiliti, da činim nešto, što ne ću? Kad bi netko bio uvjeren, da me može prisiliti, da radim ono što ne ću, on bi morao prije Boga prisiliti, jer dok Bog čini, što hoće, dotle sam i ja sasvim sigurno savršeno slobodan, jer ništa ne ću, što On ne će. Hoće li On da budem bolestan, tada mi je bolest milija od zdravlja. Hoće li, da budem siromašan, tada ne bih htio biti bogat. Treba li da budem izmet ljudski, bit ću zadovoljan i tražit ću svu svoju slavu i radost u tom, da me svijet prezire. Da li ću živjeti ovdje ili gdje drugdje, da li ću svoje dane provoditi u miru ili u navali posala, da li ću svršiti u cvijetu mojih godina ili kasnoj starosti, zbilja ne znam reći, što bi mi od toga bilo milije. Čim Bog od toga nešto izabere i kaže mi, što je po Njegovu srcu, i moje će se srce tamo nagnuti i naći ondje svoju sreću«.

Nije li ovakvo savršeno sjedinjenje s voljom Božjom nedostiživi ideal, koji nam dočarava naša mašta, ili ima u zbilji ljudi, na koje jednako utječe sreća, kao i nesreća? Ima ih. Mogu se naći i u našoj sredini, koji su jednako zadovoljni u bolesti i zdravlju, siromaštvu i bogatstvu, i koji oskudicu i patnje više cijene od obilja i blagostanja.

Uostalom nema ništa istinitijega, nego je ovo: Što više svoju volju dovodimo u sklad s voljom Božjom, to više dolazi On našim željama ususret. Što više nastojimo, da Ga slušamo, to je više On sklon, da zadovolji naše težnje. Ne samo da uslišava naše molitve, nego ih dobrostivo predusreta. Bog istražuje dubine našeg srca i motri one tajne naše želje, koje mi iz ljubavi prema Njemu skrivamo. Ispunjuje ih bogatije, nego što se usuđujemo i nadati. Jednom riječi, sreća je duše, koja se potpuno predala Bogu, stalna, nepromjenljiva i vječna. Nikakav strah ne zagorčuje njezino blaženstvo, jer joj nikakva nesreća ne može nauditi. Predočujem si takvu dušu kao čovjeka na pećini, u svjetioniku usred golemog oceana. Bez sjenke straha gleda on, bijesne valove, kako nasrću na nj, broji ih i zabavlja se, kad ih motri, kako se jedan za drugim razbijaju o pećinu ispod njegovih nogu. Da li su vali mirni, ili ih oluja diže i valja, da li navaljuju njemu s desna ili s lijeva, on je miran i nepomičan, jer je pećina, na kojoj stanuje, čvrsta i nepokolebiva.

Kako možemo postići ovakvo predanje u volju Božju? Prvo stalnom i čestom vježbom. Kako su veće prilike, u kojima bismo se vježbali, dosta rijetke, to sva tajna sastoji u tom, da iskoristimo svakidanje malene zgode. Ustrajnost u takvoj vježbi u malim stvarima osposobit će nas naskoro, da ćemo i veće nesreće moći podnositi nepokolebivom postojanošću. Svakomu od nas dese se dnevno tisuće malih neugodnosti, ili ih donese slučaj, ili smo ih mi sami ili drugi skrivili. Cijeli je naš život neprekidan lanac takvih malenih suprotivština, iz kojih niče u našoj duši neprijatnost, zavist, nestrpljivost, strah, tisuću prolaznih neraspoloženja, tisuću sitnih tjeskoba, koje nam sve makar na čas pomute mir duše. Izmakne ti na primjer neka izjava, za koju bi volio, da nije izrečena, pa bi je htio natrag povući, netko ti dobaci kakvu uvredljivu riječ, loše te posluže, ili prepolagano, dijete ti ne da mira, dosadni posjet te zadržava, netko te gurne iz nepažnje, poprska te blatom auto, vrijeme ti nije po volji, posao ti nije uspio, kako si želio, nešto si razbio, haljinu razderao ili zamazao — u ovakvim sitnicama doista ne možeš da izvodiš herojske kreposti, no ako hoćeš, možeš po njima da se sigurno popneš do visokog savršenstva. Čovjek, koji vjerno i stalno prikazuje Bogu ove sitne patnje i prima ih tako, kao da ih šalje ruka Božja, sabire si brojne zasluge za nebo, i neopazice dolazi do pravog sjedinjenja s Bogom, a što je još važno, za kratko će se vrijeme osposobiti, da hrabro podnese veće žalosne i bolne događaje, koji su neminovni u ljudskom životu.

Pokušat ću da se od danas u svakidanjim malim suprotivštinama vježbam, da sačuvam mir duše, i da u njima gledam volju Božju!

MRZOVOLJA

Kad je neki poglavar ili šef ureda zle volje, onda mu se brižno uklanjaju svi podložnici. Ili kad neka domaćica sve kori i svemu prigovara, svi pred njom bježe i vele: kako li je dosadna.

To se razdražljivo stanje može tako daleko i visoko popeti, da se je čovjek kadar i tintarnicom nabaciti za muhom, koja ga uznemiruje. Toliko nam može biti dosadna neka okolnost ili položaj.

Što je dakle mrzovolja? Sigurno je to naša slabost, koja nas može mučiti. Mrzovoljan je onaj, kojemu je sve dosadno, tko je na sve osjetljiv i sve teško podnosi.

Mrzovolja se pokazuje na tri različita osjećanje, koje je izazvao neki neugodni događaj ili riječ ili utisak. Nešto nas je ozlovoljilo što se dogodilo proti našoj volji, ili našoj ćudi, što križa naše nakane, stavlja zapreke našoj volji ili našim činima. Ili su to neki gubici u nečemu, koji nam prouzrokuju duševnu bol.

Mrzovolja je razdražljivo stanje, koje nas čini nesposobnima za saobraćaj, neugodnima ili teškima za našu okolinu. A i za nas same je pokora i muka.

Mrzovolja se pokazuje na tri različita načina. Ona može biti nijema, glasna ili stvarna. I prema tomu se razlikuje u obliku, značenju ili posljedicama.

Među jednakima kao što su braća, sestre, drugovi je to, što ne ćemo s njima govoriti, također znak mrzovolje. Dođe li pak do razgovora, te su riječi tvrde, oštre, dapače i zlobne. Ako tako bude i s druge strane, onda je tu odmah svađa.

Pa i podložnici, koji su inače vezani na počitanje i poslušnost, često su podvrženi ovom bolesnom raspoloženju mrzovolje. Njihova je mrzovolja pravi križ za njihove predpostavljene. Ona se ispoljuje naročito u mrmljanju i prigovaranju.

Sveti otac Benedikt, poznavalac ljudskih slabosti, u svom zakoniku o redovničkom urednom obiteljskom životu hoće prije svega i nada sve spriječiti ovo mrmljanje. On dapače upućuje poglavare, da radije ublaže strogost discipline i da imadu obzir s nesavršenošću, nego li da dopuste, da se potajno mrmlja i prigovara. Takvim zgodama se strože sudi, tvrđe se govori, gore se misli, nego kad bi se otvoreno nešto zamjeravalo. K tomu se ruši ugled predpostavljenih. I knjiga Mudrosti govori: »Čuvajte se mrmljanja, jer to ništa ne koristi . . . čuvajte svoje jezike, jer potajni govori ne će ostati nekažnjeni«. (Mudr 1,11).

Mrzovolja je bolest. Ona može imati svoje sijelo ili u bolesnom tijelu ili u bolesnoj duši. Zato je treba liječiti. Neka bolest se može liječiti na tri načina: da je otjeramo ili kanaliziramo ili ogradimo.

Mrzovolja je upaljiva bolest. Skupe se teške otrovne tvari, koje ogorčuju osjećanje. Njih treba razriješiti i rastjerati tako, da se potraži uzrok trpljenja i onda se taj uzrok tjelesne bolesti liječi ili ublažuje. Potraži se i odstrani ono, što muči dušu. Ako je tomu uzrok navala krvi, treba je kanalizirati. Razdraženoga treba odvratiti od onoga što ga razdražuje, zaposliti ga, razveseliti tako, da on ni ne vidi naše nakane.

Ako to ne koristi, onda treba pokušati da se zlo ogradi. Kadkada je naime dosta jedna razborita riječ, ozbiljna predodžba o nečemu ili bezazleno upozorenje na neku stvar, koja može privući pažnju i odvratiti od predmeta mrzovolje.

Često ne će ni to koristiti. Onda preostaju još tri sredstva, koja se zovu: ustrpljivost, ustrpljivost i opet ustrpljivost. Mrzovoljan čovjek mora imati ustrpljivost s nametnutom tjelesnom ili duševnom patnjom. Snositi je treba s pouzdanjem u Božju volju i kraj toga činiti sve, što se može, da se stanje popravi. »Sve što te stiglo, primi i ustrpi se u raznim slučajevima svoje nevolje!« (Sir. 2,4).

Ustrpljivost mora imati sa svojom okolinom i ne paziti na male pogreške i slaboće, koje razdražuju. Radije treba tražiti njihov uzrok u vlastitom bolesnom oku.

Ustrpljivost treba konačno imati sa samom svojom mrzovoljom i ne smije se izgubiti srčanosti. Koliko god nas puta ta pogreška napadne, za svaki prekršaj treba se kajati. Mrzovoljan čovjek neka moli za ustrpljivost i s vremenom će biti bolje.

»Ustrpljivost kruni djelo savršenosti« (Jak. 1,4). Ustrpljivost je jedan od plodova Duha Svetoga i ne stiče se u jednom danu. Mi je moramo s čežnjom željeti, ustrajno moliti i s pouzdanom ustrpljivošću iščekivati.

NA OLIMPIJADI u Helsinkiju Indiju će, među ostalim, zastupati i katolik Lavy Pinto iz Bombaya, koji ima 23 godine i koji je na XV. indijskim olimpijskim igrama bio proglašen »najjačim čovjekom Azije.« Osim toga Indiju će na olimpijadi u Helsinkiju zastupati i katolkinja Marija D'Souza, koja je postavila nov rekord u trčanju na 200 m.

OTUD IMA DOĆI

U jednom talijanskom samostanu molio je valjani brat Inocent s dana na dan pobožno Križni put pred lijepim starim slikama-postajama od mozaika. Pred svakom slikom on bi se poklonio, onda bi se udubao kod jednog prizora dulje, kod drugog kraće. Pri tome su ga vidjeli, kako čini nehotične kretnje obrane, kao da bi htio potisnuti okrutne vojnike od Spasitelja, sad kretnje sućuti, kao da bi htio poput Veronike Gospodinu otrti krv i znoj s lica, sad kretnje spremnosti na pomoć kao da bi htio Isusu pomoći nositi križ, sad užasa, kao da su mu čavli zatjerani u ruke i u noge. Na koncu kod svake je postaje kleknuo na koljena i upravio jednu molitvu. Posebno je dugo boravio promatrajući i moleći kod zadnje postaje: Isusa polažu u grob. Iza toga bi pravilno ustao, i pokraj toga promatrao prazni prostor i pri tome kimao glavom.

To je više puta opazio gvardijan samostana te ga jednoga dana pozove preda se i ljubezno upita: »Brate Inocente, zašto u tvome križnom putu ti činiš još petnaestu postaju i kimaš glavom?« Ponizno, ali s pridržanim žarom srca odgovorio brat: Prečasni Oče, tu bi morala biti još jedna zadnja slika, čiji bi svaki komadić imala obasjavati nebeska svjetlost: tu bismo morali vidjeti proslavljenoga Spasitelja, kako sa svojim sjajnim križem dolazi na sud; i morali bi pred Njim stati svi, što su Ga u Njegovu zemaljskom životu sretali: Herod, koji Ga je progonio; Juda, koji Ga je izdao; Pilat koji Ga je osudio; Ana, Kaifa, Farizeji i vojnici, a i svi koji su Mu činili dobro, Marija i Josip, pastiri, Apostoli, Marija Magdalena, Marta, Veronika i Šimun iz Cirene; a također svi — svi ljudi svega svijeta svih vremena . . . I On bi imao održat veliki sud, da Njegovi prijatelji klikću i s Njim se raduju, a Njegovi neprijatelji vide Njegovu moć te Ga se boje«.

Brat Inocent bio je priprosta duša, znao je od mudrosti ovoga svijeta tek najnužnije. U svojim mladim godinama premalo je pohađao školu, jer je morao svojoj majci, siromašnoj udovici, pomagati zaslužti najnužnije, dok nije poslije njezine smrti potražio na samostanskim vratima da ga prime. Ali Bog nebesku mudrost često objavljuje upravo »malenima«. Gvardijan se je dirnut nasmijao i rekao. »Brate Inocente, sve na svoje vrijeme! Sada mi sa Spasiteljem idimo na križnom putu i puni pouzdanja iščekujmo Njegov ponovni dolazak. Nemojmo se plašiti nikakove žrtve, da zaslužimo mjesto među prijateljima Gospodnjim, kad On jednom dođe na sud«.

Bezazlena duša brata Inocenta, koja je živjela sa Spasiteljem, osjećala je jasno, da Isusov zemaljski život, kako se on jednom odvijao u Palestini i kako ga on nastavlja u svojoj Crkvi, prije svega u presv. Euharistiji, mora naći odgovor ne samo u preblaženoj slavi u nebu, već i ovdje na zemlji. Zemlja, koja je gledala Boga, ponizna iznad svake mjere, mora vidjeti i proslavljenoga Sina čovječjeg: i Njegovi su neprijatelji, koji će morati biti lišeni u vječnosti po svojoj volji Njegova usrećujućega pogleda, moraju jedanput vidjeti i priznati Njegovu moć i slavu i moraju vidjeti čega su lišili sami sebe.

Ono, što nepokvarena ljudska duša sluti, to nam Isus potvrđuje vlastitom svojom riječju: »Doći će Sin čovječji u slavi Oca svoga s Anđelima svojim, i tada će naplatiti svakome po djelima njegovim (Mat 16,27) Kad je Gospodin uzašao na nebo, rekoše dva Anđela učenicima: »Ovaj Isus . . . tako će doći, kao što ste gledali, gdje ide u nebo« (Dj. ap. 1,11). »Tako«, to znači u slavi proslavljenja, ne u siromaštvu i slabosti i neuglednosti kao nekoć u Betlehemu; okružen nebeskim četama, ne zapušten i prezren kao nekoć: ne će On tada bježati pred svojim progoniteljima, već On dolazi, da svoje neprijatelje kazni, a svoje prijatelje kraljevski nagradi.

50-godišnjica biskupovanja

Dne 25. svibnja 1952. slavio je msgr Stjepan Djibri, nadbiskup u Kerkuku za sjedinjene Kaldejce, 50. godišnjicu svog biskupskog posvećenja. Tom je zgodom Papa Pijo XII. upravio nadbiskupu vlastoručno pismo, u kojem zbrojivši njegove zasluge na pastoralnom i misionarskom polju, te zasluge za obranu i proširenje vjere i mnoga druga djela apostolske revnosti, podjeljuje svečaru apostolski blagoslov.

Msgr Djibri rođen je 18. siječnja 1872. Za svećenika je zaređen 4. srpnja 1893. Dne 30. studenoga 1902. imenovan je naslovnim biskupom u Nisibisu. U kolovozu 1917. premješten je iz Nisibisa za nadbiskupa u Kerkuku. Tu ga je čekao veliki posao, da izliječi rane, što ih je zadao I. svjetski rat 1914.—1918., kada su katolički Kaldejci bili progonjeni i pljačkani.

Vjerska sloboda u Japanu

Dne 30. ožujka 1951. odobrio je japanski ministarski senat zakon o »Vjerskim udruženjima«. Ovaj zakon zajamčuje punu slobodu Crkvi ne samo u pogledu zakonitog postojanja, nego i u pogledu propovijedanja i naučavanja. »Sloboda vjeroispovijedanja, zajamčena ustavom, mora biti poštovana od svih odjela vlade. Ni jedna odredba ovoga zakona ne smije se tumačiti u smislu, koji bi stezao vjersku slobodu pojedinca, grupa ili organizacije u širenju vjerske nauke, u vršenju obreda i vjerskih čina«.

Taj zakon je nešto posve novo u japanskom zakonodavstvu. Isto tako je u povijesti Japana nešto posve novo, da se u tekstu službenog državnog zakona spominju riječi: dieceza (biskupija), crkva, samostan.

Agencija Fides javlja još jednu povoljnu odluku japanske vlade, kojom ona priznaje obuku vjeronauka u školama. Ti nas zakoni moraju zadivljivati to više, što katolici tvore tek neznatnu manjinu od 160.000 vjernika na 82 milijuna drugih. To je bez sumnje nagrada katolicima za progone, što su ih u nedavnoj prošlosti morali pretrpjeti u Japanu. Mučenička je krv uvijek sjeme, koje rađa dobrim plodom.

MSGR. MAKSIMILIJAN FURSTENBERG, prijašnji Apostolski Delegat u Japanu, imenovan je Apostolskim Internuncijem u istoj zemlji. Msgr. Furstenberg predao je u svečanoj audijenciji svoja akreditivna pisma japanskom caru.

Japanska vlada za visoke škole

Prije rata postojalo je u Japanu samo jedno katoličko sveučilište, i to u samom Tokiu pod imenom »Jochi Daitaku«. Poslije rata osnovana su još 4 katolička sveučilišta u Japanu. Japanska vlada gleda simpatičnim okom razvoj katoličkog visokog školstva. U listopadu g. 1951. priznalo je ministarstvo za javnu nastavu sveučilišni značaj ovog katoličkog zavoda i njegovu organizaciju. Sveučilište imade za sada 4 fakulteta: teologiju, filozofiju, ekonomiju i zapadnu kulturu. Država od prošle godine priznaje akademske stepene, čim bude njihova organizacija ustaljena. Budući da se u Tokiu nalazi katoličko sjemenište, bogoslovi kao takvi posjećuju bogoslovni fakultet, pa su njihovi ispiti priznati od države, kako je to od g. 1874. do konca srpnja ove godine bilo i u Zagrebu.

Doznajemo, da je ove godine u samom Tokiu osnovano žensko sveučilište, kojim upravljaju redovnice Presvete Krvi Isusove, prvo žensko sveučilište u Japanu. Japanska vlada priznala je sveučilišne diplome i ovoga zavoda.

PODLISTAK

MELIN USKRS

Tada, kada se je dogodila nesreća u Kerdićevoj kući, sav je grad o tome govorio. Govorilo se, žalilo , i polako zaboravljalo. Dogodilo se zapravo tako: mladom advokatu Kerdićú razboljela se žena i jedinica Mela. Mlada je žena podlegla bolesti 15. dan, mala je preboljela, ali je ostala slijepa. Kao da joj je vrućica ispila krupne plave oči, pa je Mela sa svojim uskim lišcem uokvirenim svijetlom, kovrčastom kosom, blijedim poluotvorenim usnama probuđivala sažaljenje, umjesto divljenja nad lijepim djetetom.

Mladi muž prvo vrijeme očajavao, klonio se ljudi u svojoj golemoj boli, a tada se pomirio sa sudbinom i pokušao započeti opet redovan život. Kako je bilo od prijeke potrebe naći Meli bar donekle zamjenu za majku, i srediti kućanstvo, Kerdić se ponovno oženio.

S vremenom, uz vrijednu i pametnu ženu, uz dvoje djece iz drugoga braka, zdrave i jedre, Kerdić je ponovno našao radostan smisao života. U toj ponovljenoj sunčanoj, obiteljskoj sreći, Mela je u sjeni rasla. Ocu je posao dobro išao, nije žalio troška, da se Mela izobrazi u svemu onome, što je slijepcu pristupačno, a pošto se pokazalo, da je osobito muzikalna, specijalno ju je profesor podučavao u muzici i klaviru.

Maćeha je s njome lijepo postupala otac ju je svaki puta pomilovao, kada bi pored nje prošao. Seka i Braco su je voljeli, tek nisu od igre, a poslije od škole našli mnogo vremena za nju. Mela je osjećala razliku, kojom je otac sretao svoju zdravu djecu, koja su s bukom i cikom trčala pred njega, kada je dolazio iz grada, i samilosni glas, kojim je s njome razgovarao. Osjećala je da je drugo materinska toplina u maćehinom glasu, kada govori sa svojom djecom, od tihog glasa, kada govori s njome, glasa, koji više puta graniči s prikrivenim nestrpljenjem. Kasnije je opazila, da je svima lakše, kad odbija polaženje na zajedničke šetnje, bila je uvjerena, da je teret zdravima, pa ako se je baš ne stide, a ono da im nije ugodno slušati prikriveno sažaljenje, koje se na nju odnosilo. Sve ju je to otuđivalo iz sredine zdrave obitelji, i povlačilo u njezin poseban, osebujan svijet. Taj se svijet ograničio na njezinu bijelu sobu, u kojoj je ona pipanjem zaključivala, da je sve onako uređeno, kako je još pokojna mama uredila: krevet s bijelim pokrivačem od velastog tkiva, stolić s vazom cvijeća, i uokvirenom majčinom slikom, i najmiliji predmet -klavir. Instrumenat, na kojem se slijepo djevojče usavršavalo u umjetnicu, na kojemu se je pod njezinim tankim prstima budio Grieg, Liszt, Brahms . . .

U muzici i uspomenama iživljavala se mlada sljepica. Središte tih uspomena bila je mati: zdrava mati, koja je miluje, njome se bavi, uči je moliti Boga. Priča joj o nebu, o Kristu, o Anđelima. Polazi s njome na šetnju, vodi je u crkvu na blagdane: k jaslicama o Božiću, Mrtvome na Veliki Petak, na Veliku Subotu k Uskrsnuću. Tada: bolesna mati, a uz nju i ona bolesna. Sjeća se majčine vrele ruke i vrelih suza, koje su kapale na njezino užareno lice. Tada: mrtva mati: nijema, ukočena, ledena. I napokon: mati prozračna, u visinama, simbol svega lijepoga, dobroga, svetoga . . .

Dani su bili dugački, mjeseci nizali, godine prolazile. Sve više i više ulazila Mela u svoj svijet. Sve jače se osjećala teret zdravima. Čudnom su je nazivali. Kadkad i tvrdoglavom, ali joj nitko nije prigovarao, jer se je znalo, da strašna bolest nije Meli samo uništila vid, nego i srce oslabila. Jadno, malo, ispaćeno srce nije se smjelo uzbuđivati

Tako je bilo i toga predvečerja Velike Subote. Doduše, otac i maćeha su došli u njezinu sobu, zapitali je, da li bi i ona htjela poći u crkvu i prisustvovati Uskrsnuću. Odbila je. Nije htjela, da je slijepu vode, nije osjećala toliko snage, da pođe među radosne ljude, i napokon: zašto bi kvarila raspoloženje zdravih! »Jadna Mela«, »slijepa Mela«, šaptali bi za njome . . . Ne! ne! — Nikakvog sažaljenja nije htjela slušati. Ničiji radoznali pogled neka ne počiva na njezinim slijepim očima. Ostala je sama u kući, sama u svojoj sobi. Otvorila je prozor.

Nije vidjela blagog, plavkastog sumraka. Osjećala je samo miris proljeća. Smolasto-slatkasti miris raspupalih jablana, miris ljubica, i osebujan miris vlažne zemlje. Sjećala se, kako je s majkom polazila u taj dan u crkvu. Radosna, u bijeloj opravici, i bijelom kaputiću. Sjećala se crkve u sjaju svijeća, oltara, okićenih proljetnim cvijećem. Zapamtila je glas svećenika »Ustani, Gospode«, i odgovor kora: »Nemojte se bojati Alleluja«, pa snažnog vala orgulja i pjesme puka.

Zaželjela je čuti uskrsne melodije. Stoga je pošla od prozora, i pipajući došla do klavira. Sjela je, stala prebirati po tipkama. . . . Neka neodređena melodija prelazila je polako u starinsku pjesmu »Na Uskrsa dana toga Sina Boga vječnoga« . . . pa nekoliko akorda iz »Kraljice neba, raduj se« . . . Časak je klavir umuknuo tada slijepa djevojka zabaci glavu naznak; a snažno kao proljetna oluja, koja rastjerava sve oblake, pročišćuje zrak

VII. NEDJELJA PO DUHOVIMA

20. VII. 1952.

U današnjem sv. Evanđelju (Matej 7, 15—21) daje Isus svojim učenicima upute, da se čuvaju lažnih proroka, koji dolaze u ovčjem odijelu, a iznutra su grabežljivi vuci. Poznat ćete ih po njihovim plodovima. Da li se grožđe bere s trnja ili smokve s bodljike? Svako drvo, koje ne rađa dobra ploda, posjeći će se i baciti u oganj. Ne će ući u kraljevstvo nebesko svaki onaj, koji mi govori: Gospodine, Gospodine! nego onaj, koji vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima.

1. Čuvajte se lažnih proroka. Katarina Emmerick kaže, da su to bili Pilatovi uhode. Obukli su se u pučko židovsko odijelo i pomiješali među slušatelje, da čuju se će i Isus šta govoriti protiv rimske vlasti. Isus ih je prepoznao i govorio narodu o lažnim prorocima i grabežljivim vukovima u ovčjoj koži. Uhode su dobro razumjeli, da to njih ide, dok je narod te riječi shvatio u prenesenom smislu. I današnji bogoslovski pisci tumače riječi u prenesenom smislu misleć pod lažnim prorocima i vukovima nauke, koje se protive vjeri, knjige koje ruše ćudoređe, običaje, koji se protive dobrim kršćanskim običajima. Još uvijek vrijedi izreka sv. Pavla: »Ako vam mi, ili anđeo s neba navijesti evanđelje drukčije, nego što vam već navijestismo, neka je proklet«.

2. Poznat ćete ih po njihovim plodovima. Ta čista nauka sv. Pavla još i danas se propovijeda neokaljana narodu. Evanđelje je kroz tisućljeća urodilo bogatim plodovima na svakom području. U prvom redu na vjerskom, što je čovjeka preko posrednika Isusa Krista dovela k Ocu nebeskomu i u milosti sjedinila ga s Njim. Na socijalnom polju, što se propovijedala i propovijeda ljubav i bratstvo među ljudima s nakanom da sruši onu staru poslovicu, da je čovjek čovjeku vuk. Čovjek čovjeku ima biti brat i prijatelj, a zakon koji treba da među njima vlada, treba da bude pravda i ljubav. Ta je nauka donjela čovječanstvu oplemenjenje duha i postavila temelj pravoj kulturi. Pa zaista pod utjecajem evanđeoske nauke kao pod toplim sunčanim zrakama nikli su najrazličitiji dobrotvorni zavodi i ustanove kao: bolnice, sirotišta, ubožišta, skloništa pa onda škole za široke slojeve, gimnazije sveučilišta a u književnosti i umjetnosti stvorena su najveća djela pod utjecajem i zaštitom kršćanstva. Zar može plemenito drvo rađati zlim plodovima?

3. Ne će ući u kraljevstvo nebesko onaj, koji govori... nego onaj, koji vrši volju moga nebeskoga Oca. Ne će nas dakle spasiti lijepe misli i riječ, nego krepostan život i djela. Lijepe misli i riječi su lišće one evanđeoske smokve, koju će Isus prokleo i ona se osušila, a djela su slatki plodovi. Takva djela jesu: ljubiti i štovati Boga, prema bližnjemu biti pravedan i susretljiv, pomagati mu u potrebi, veselit se njegovoj sreći, uvrede mu opraštati; biti ponizan, čist, strpljiv, malim zadovoljan, marljiv i savjestan u svagdanjim dužnostima, u svemu, što nas stigne, gledati volju Božju. Vjera bez ovakvih dobrih djela je mrtva (sv. Jakob). Ovakva dobra djela jesu najljepša naša pratnja u drugi svijet pred vječnoga Suca.

Sv. Rajnelda

Rođena je u 7. vijeku u mjestu Santes blizu Hala, znamenitoga Marijanskoga prošteništa u Belgiji, od oca bl. Vitgera i svete Amelberge ili Amalije (Ljubice).

Amelberga je bila nećakinja bl. Pipina Starijega (Landenskoga), koji je bio upravitelj kraljevske kuće (majordomus) za kraljeva Klotara II. i Dagoberta I. Zarana je ostala bez roditelja. Htjela je ići u samostan, ali ju je njezin ujak bl. Pipin udao za kreposnoga grofa Vitgera. Iz ove svete veze poteklo je sedam svetaca: sv. Emebert, kambrijski biskup; sv. Venant i Gengu i četiri kćeri: sv. Ermentruda, sv. Faralda, sv. Rajnelda i sv. Gudula, zaštitnica belgijskoga redovništva (slavi se 8. siječnja). Sva su se ova djeca posvetila svećeničkom odnosno redovničkom staležu.

Bl. Vitger i sv. Amalija povukli su se pod starost u samostan. Vitger je ušao u Benediktinsku opatiju Lob, gdje je i umro, a sv. Amalija u samostan Maubeuge. Tu je primila redovničku koprenu od sv. Auberta, kambrijskoga biskupa. Doživjela je duboku starost, posvećenu molitvama i pokori. Umrla je g. 690. Njezino je sveto tijelo bilo preneseno u Lob i pokopano u crkvi sv. Marije, uz njezina supruga. Crkva slavi spomen ovih svetih supruga 10. srpnja.

Kad su ovi sveti roditelji ušli u samostan, ostale su kod kuće Rajnelda i Gudula. Po smrti oca sveta Gudula je osnovala ženski samostan u pustinji Morsel. Rajnelda je darovala benediktincima cijelo svoje imanje, a oni su je učinili dionicom svojih molitava.

Nakon toga je sv. Rajnelda otišla u Sv. Zemlju. Tu je provela sedam godina obavljajući križni put do Kalvarije, neprestano razmišljajući Muku Spasiteljevu. Kad se povratila u Santes, živjela je pokorničkim životom. Svi su je nazivali »Sveticom«.

G. 680. provalila su divlja plemena iz Panonije u Belgiju. Svi stanovnici mjesta Santes razbježali su se po šumama. Rajnelda je stavila svoje pouzdanje u Boga. Ostala je u crkvi u Santesu s klerikom Grimoldom i slugom Gondulfom. Prostrta pred oltarom mučenika sv. Kventina molila je milost od Gospodina Isusa Krista da joj dopusti da svoju krv prolije za Njega, koji se udostojao proliti svoju Krv za spas ljudi.

Barbarski divljaci provalili su u crkvu. Grimoldu su odsjekli glavu. Gondulfu su zabili tri čavla u glavu. Rajneldu su vukli za kosu po svetoj krvi Mučenika, zlostavljali je i odrubili joj glavu. To je bilo 16. srpnja g. 680. Barbari su zapalili crkvu al se vatra ugasila. Kad su barbari otišli povratili su se stanovnici kući i našli sveta tjelesa Mučenika. Sa svim počastima sahranili su ih u crkvi. Na grobu sv. Rajnelde zbila su se čudesna ozdravljenja.

Red sv. Benedikta slavi ovu trojicu sv Mučenika kao da su pripadnici toga reda. Sv. Crkva ih spominje u Rimskom Martirologiju dana 16. srpnja.

Poslanica američkih biskupa

MORAL I ODGOJ

Moral ima za svrhu usklađenje čovječjeg djelovanja volji Božjoj i prema tome je usko povezan sa svim onim, što se odnos na prava i dužnosti čovjeka. Moral zauzima određeno mjesto u odgojnom životu naroda. Karakter ne možemo oblikovati, ako našoj djeci ne damo jasan pojam o onome, što je dobro, i o onome, što je zlo. Ovo pak ne možemo činiti bez poziva na konačni zakon, koji određuje, što je pravo i što nije pravo, što znači bez poziva na Božji zakon.

Nitko ne može odbaciti istinu moralnog poretka, da bi zastupao pravo zadovoljavanja. Pogrešno je htjeti uvjetovati moralne vrijednosti privolom većine. Moral ima svoj izvor u Bogu i podjednako obvezuje sve ljude pak se ne može uspješno poučavati, ako nije prožet vjerskim istinama. I ako je pouka djece u moralu u prvom redu zadaća roditelja i Crkve, ipak je zadatak škole, da djeluje tako, da odgoj pruži jedinstveno oblikovanje cjelokupne čovječje ličnosti.

MORAL I GOSPODARSTVO

Moral ima svoje mjesto i u poslovima i u industriji, jer okolnosti, pod kojima ljudi rade, plaća, koju primaju, vrst posla, koji obavljaju sve je to podvrgnuto moralnim zakonima. Kadkada su gospodarske okolnosti takve, da je radnicima teško, katkada i nemoguće uzdržavati obitelj, tada su oni, koji su za to odgovorni, krivi povrede Božjeg zakona, a osim toga su sukrivci svih onih grijeha, koji su posljedica njihove nepravde.

MORAL I POLITIKA

Velika je zabluda misliti, da je »u politici sve dopušteno«. Moramo obnoviti onaj osjećaj osobne dužnosti kod onih, koji glasuju i osjećaj javnog povjerenja kod onih funkcionera, koji su izabrani, a koji osjećaji pružaju značaj i dostojanstvo političkom životu. Onima, koji stoje na čelu javnih poslova povjerene su teške odgovornosti, oni nisu izabrani, da se bave svojim vlastitim poslovima i interesima, nego da savjesno otpravljaju javna zvanja. U onome što govore ili čine, oni su vezani istim zakonima pravde i ljubavi kao privatni ljudi na [illegible] područjima ljudske djelatnosti. Nepoštenje, kleveta, nepravda i ogovaranje predstavljaju povredu Božjih zakona kako u političkom tako i u privatnom životu.

Ne postoje dva tipa morala, već samo jedan. Ovaj jedinstveni tip morala obuhvaća sve odnose čovjeka prema Bogu, prema samome sebi i prema drugim ljudima. On se ima primijeniti u svim mogućim prilikama života: u kući, u poslovima, u školi ili na području zabava. Dvostruki moral svojom pravom naravi dovodi ljude do toga da žive na dva načina te ih dovodi u zabludu, da vjeruju, da se tako može živjeti bez povrede i bez kompromitiranja moralnih načela. Ovaj dvostruki način života tumači skandaloznu anomaliju, koja se danas može opaziti u našem narodnom životu, da narod s jedne strane upravlja svoje molitve Bogu a s druge strane se potpuno zaboravlja na poštivanje Njegovih zakona u svakidašnjem životu.

Ponekad se je čulo o krađama i o drugim nečasnim djelima izvršenim u javnim uredima: kasnije su počinitelji bili opravdani i bilo im je oprošteno, jer da su to činili iz političkih razloga. Jedinstveni moral zabranjuje lažne izjave kako u pogledu pojedinaca tako i u pogledu manjinskih ili rasnih grupa. Nema opravdanja za ovakve lažne izjave u tome, što se optužbe protiv njih nazivaju štetnim.

Jedinstveni moral pruža jasan, pozitivan i potpun oblik poštenog života. Osim toga on pruža potpunost u prosuđivanju i u provođenju svakidašnjeg života. Prihvaćanje ovog jedinstvenog morala čini, da čovječji život postaje jedinstven i iskren. Život ne smije imati samo svoj »život nedjelje«, kada se jednog jedinog dana potpuno poštuje volja Božja i »život tjedna«, kada se za ostalih šest dana potpuno zaboravlja na volju Božju. Naprotiv svi oblici života moraju biti tako ujedinjeni, da način, na koji čovjek živi u privatnom životu, mora biti logički protegnut i na život u zajednici. Ako je naime čovjek kao osoba vjeran moralnim načelima, on će tim načelima biti vjeran u svome životu građanina birača i u svim ostalim djelatnostima člana zajednice.

VJERA I MORAL

Da bi čovjek mogao živjeti po ovom jedinstvenom moralu, njemu su potrebni

(Nastavak na str. 4)

uzbiba vode, probudi zemlju, snažno kao vjera, ufanje i ljubav zaori Händlov »Alleluja«.

»Resurrexit«, pjeva vjetar s visokih planina, a proljetna vrela klokoću: »Alleluja, Alleluja«.

»Resurrexit«, savijaju se krošnje u viboru i udaraju o tamne, vlažne hridi, a iz pećine odjekuje: »Alleluja, Alleluja«.

»Resurrexit, grmi oluja na moru, a valovi se pjene i razbijaju na strmoj obali: »Alleluja, Alleluja.

»Resurrexit«, reže munja tamno nebo, a grmljavina tutnji: »Alleluja, Alleluja.

Breze drhću na livadi »Resurrexit«, a mekana vlatna trava se svija u svilenom šumoru »Alleluja, Alleluja. . .

Mela osjeća, kako je vihor nosi, valovi zanose, njišu uzbibane, zelene trave. Srce udara u prsima, bubnja u sljepoočicama, šumi i šapće negdje u blizini: »Alleluja, Alleluja«. . . .

Kao kroz maglu pojavljuje se pred njezinim duševnim pogledom slika davno viđena. Starinska je to ogromna slika rađena na staklu u starinskoj katedrali: Uskrsli Krist u sjaju, ozbiljan, ostavlja za sobom tamno kamenje groba i vojnike, koji posrću pored lomnih, kržljavih stabala. Krist je to veličanstven, strog, Gospodar života, odlučan i Kralj vjekova. Mela se divi, ali i boji toga Krista. Osamljena, umorna, uzbuđena, šapće: »Mamice, zašto ne dođeš, zašto me ne povedeš »našem Kristu«. . .

Mela je umorna, toliko umorna, da joj prsti napuštaju tipke, a glavica se spušta, naslanja na klavijaturu. — — — — — — — — — »Mela, Melice«, tihi se glas javlja pored nje. Ona podiže s mukom glavu. Prozračan je lik stao uz nju. Najmilija, najdraža, onakva, kakvu je godinama sanjala u teškoći sljepoće: »Mamice«!«

»Mela, Melice, — hajde, — pođi samnom. Hajdemo slaviti Uskrsnuće. »Kao u snu diže se djevojčc, a majka je zaogrće mekanim, srebrnim plaštem . . . . Vjetar je — koji ih odnaša, — nosi i ljulja u visinama, gdje zvijezde trepere: Alleluja, Alleluja. — a tada ih spušta među palme i masline, lovor i bogatstvo mirisa cvijeća — Vrt Getsemani.

Usred vrta stoji Krist. Onakav je, kako ga je Najmilija opisivala. Samo još blaži, mio, kao najmiliji brat, a opet veličanstven, uzvišen. U blistavom sjaju On im se približava. Pruža ruku probodenu. Mela je sretna. Ona vidi.

»Jesi li umorna, mala Mela?« pita Krist

»Umorna sam, jako sam umorna . . .

Dođi k meni. Zvao sam umorne. Kod mene ćeš se odmoriti. Hoćeš li ?

»O, hoću, Gospodine, molim Te! Povedi me s mojom Najmilijom!«

»Dođi, mala Mela, — hajdemo!« zove Krist, a Mela se smiješi i plače od sreće...

Tada visine, — — visine — — — plave visine — — —

— — U večer, kada su se Kerdićevi vratili kući, pošli su otac i maćeha u Melinu sobu, da joj zažele Sretan Uskrs. »Mela, Melice«, zvao je otac. Nitko nije odgovorio. »Tiho, — spava — pazi da je ne probudimo«, rekla je maćeha. Pošli su bliže i vidjeli, da je Mela zaspala zauvijek. Prenijeli su je i položili na njezin bijeli krevet, a tada otac zaplače gorko: »Mela, Melice, mala moja sirotice! I mrtvoj ti suza sja na trepavicama« . . .

Žena je tiho jecala pored njega. Pokušala ga je tješiti: »O, dragi, — pogledaj, — Mela je sretna. Zar ne vidiš, da se smiješi?« — —

KLER I ODGOJ

»Školske Novine«, polumjesečnik za učitelje, nastavnike i profesore NRH, u broju 12. od 6. lipnja t. g. u članku »Kamuflirani neprijatelj« pišu između ostalog i slijedeće:

»Svi će se oni prevariti, i poslodavci u Rimu i ovi vajni rimski agenti u našoj zemlji. Oni su poveli bitku za našu djecu i omladinu. Naročito su veliku akciju razvili u učiteljskim školama i među studentskom omladinom, naročito na nastavničkim fakultetima. (Tako su na pr. uspjeli stvoriti i pjevački zbor u jezuitskoj crkvi u Palmotićevoj ulici u Zagrebu, u kojem pjevaju i — studenti. A ima studentica, koje stanuju kod opatica. U Splitu, opet jedna se maturantica gimnazije tajno zaredila). Oni će, istina, uspjeti privući pojedince, ali mi imamo i pravo i dužnosti, da te pojedince osvješćujemo, a ako to ne uspije, tada da ih čistimo kao što se čisti gubom zaražena grana i grančica na voćki. Učiteljske su škole već ove godine brisale 32 učenika učiteljskih škola, većinom učenica, koje nisu uspjele dosad da se oslobode utjecaja klera. Takvi nisu za učitelje. Neka si traže drugi posao. Zatim je Savjet za prosvjetu, nauku i kulturu desetorici prosvjetnih radnika, koji isto tako nisu htjeli ili nisu mogli da se otrgnu od služenja kleru, u krajnjoj liniji Rimu, savjetovao da si nađu drugo zanimanje, jer našu djecu i omladinu takvi ne mogu odgajati. To nije kršenje Ustavom garantiranih sloboda. Jer njima nitko ne brani da vjeruju ni da idu u crkvu, ali društvo ima pravo da odredi, tko može, a tko ne može odgajati naše buduće građane. Isto tako kao što svatko ne može biti šofer, ili liječnik ili strojovođa, jer za to treba imati određene kvalitete, tako isto treba imati određene kvalitete za nastavnika. Nije dosta poznavati svoj predmet, jer u školi se ne samo obrazuje već škola u prvom redu odgaja. A može li na pr. odgojno djelovati na svoje učenike ona nastavnica u Sl. Brodu, inače dobar predavač, koja javno kaže, da ona u crkvu ide zbog toga, što joj je bog iscijelio ranu na nozi (Istina to je bilo u lječilištu za tuberkulozu kostiju u Kraljevici, gdje se izliječe ne samo katolici, već i pravoslavni i muslimani i protestanti i bezvjerci, ali njoj je — profesorici — kazala časna sestra, da je to dragi bog učinio...). Kako će učenici gledati, ili na nauku ili na svoju nastavnicu, koja tako govori. Ima li takva kvalitete za odgojitelja naše omladine? Jasno da nema. Ona sigurno nije svijesna, koliko je nespojivo njeno »privatno« mišljenje s njenom društvenom funkcijom, i ona sigurno nije svijesna da je objektivno, htjela to ona ili ne htjela, sama sebe svrstala pod barjak neprijatelja naše omladine, a to znači neprijatelja budućnosti svoje zemlje.

Ne kažemo, da su svi oni, koji se još nisu otrgli ispod utjecaja klera, svijesni neprijatelji svoje zemlje, ne kažemo da su svi oni agenti vanjskih neprijatelja. Ima među njima velik broj onih, koji bi se zgrozili, kada bi im netko rekao, da su takvi. Pogotovo nema među nama, prosvjetnim radnicima mnogo takvih. Zapravo su to tek pojedinci, zalutali pojedinci, koji nisu još uspjeli očistiti svoj mozak od zaostale paučine iz prošlosti«.

PAKISTANSKA VLADA je donijela odluku kojom je Veliki Petak proglasila neradnim danom za cijelu državu. Ovu odluku je Pakistanska Vlada donijela, iako je ogromna većina pakistanskog stanovništva muslimanske vjere.

Daljina zvijezda

Zvijezde su toliko udaljene da kilometar kao jedinica mjere gubi vrijednost. U Sunčevu sastavu uzima se kao jedinica mjere jedan nebeski metar, a to je srednja daljina naše Zemlje od Sunca, koja iznosi okruglo 150 milijuna kilometara. Za označivanje daljina zvijezda i ta je mjera nedovoljna, pak su se astronomi u tu svrhu poslužili jednim dužim »štapom«, a to je pravac, kojega valovi svjetlosti prevale u godinu dana.

Svijetlost se širi brzinom od 300.000 kilometara u sekundi, odnosno 18 milijuna kilometara u minuti.

Valovi svjetlosti, tako isto i radio valovi, u jednoj sekundi prevale pravac, kojim bi se moglo 7 ½ puta opasati Zemlju (300.000 km). Danski astronom **Olaf Remer**, protumačujući 1675 g. pomrčinu jednog Jupiterovog Mjeseca utvrdio je, da se te pomrčine (ulazak tog Mjeseca u Jupiterovu sjenu) ne dešavaju po ranije proračunatim tablicama, već da se zbivaju u toliko kasnije, ukoliko se Zemlja na putu oko Sunca više udalji od Jupitera. Remer je na osnovu toga uspio da izračuna brzinu svjetlosti, koja u okruglom broju iznosi 300.000 kilometara u sekundi.

Pravac, kojeg svjetlost, šireći se tom brzinom, prevali u godinu dana uzima se kao jedinica mjere za daljine zvijezda i taj se »štap« svemira naziva **godina svjetlosti.** Mali račun odaje da ona u zemaljskoj mjeri iznosi 9 1/2 bilijuna kilometara. Najbliža do sada izmjerena, sjajnija zvijezda je **Alfa Centauri;** ona je od nas udaljena 4,3 godina svjetlosti. Najbliža sjajna zvijezda koja se vidi u našim krajevima, **Sirius**, od nas je udaljen 8.7 godina svjetlosti ili u zemaljskoj mjeri 83 bilijuna kilometra. Drugim riječima: zrake Siriusa, koje padaju u naše oko, kada ga u zimskim noćima gledamo, otpočele su svoj put pred više od 8 godina. Kad bi se Sirius ugasio, mi bismo ga na nebu i nadalje gledali; za više od 8 godina ne bi o tome ništa saznali. Krasna **Vega** u Liri, koja nam za ljetnih večeri u srpnju i kolovozu sjaje baš nad glavom, udaljena je od nas 27 godina svjetlosti. Od **polarne zvijezde** do nas svjetlost treba gotovo 70 godina. **Deneb** u Labudu jedna od sjajnijih zvijezda, nalazi se u dubini prostora preko 400 godina svijetlosti daleko od nas.

Za osnov mjerenja udaljenja zvijezda do 100 godina svjetlosti služi u načelu ista metoda, kojom se na zemlji iznalazi udaljenje jedne nepristupačne točke od oka promatrača. Kao što je poznato, u takvim slučajevima uzima se jedna poznata dužina za osnovicu i izmjere se s krajeva te osnovice kutovi, pod kojima se vidi točka čije se udaljenje traži, n. pr. vrh jedne udaljene planine. S tim podacima, poznatom osnovicom i dva kuta na njoj dobiva se trokut, čija se dužina stranica, dakle i traženo udaljenje određuje lakim računom.

Pri merenju udaljenja zvijezda uzima se kao osnovica promjer staze Zemlje oko Sunca. Leteći oko Sunca mi se, računajući od stanovitog časa, uvijek nakon pol godine nalazimo u dijametralno suprotnom položaju, na drugom kraju naše osnovice mjerenja daljine zvijezda. S ta dva mjesta izmjere se kutovi, pod kojima se vidi zvijezda nekretnica, i na osnovu tih podataka dobiva se kut, čiji je vrh u zvijezdi, a kraci na krajevima promjera Zemljine godišnje putanje. Polovicu toga dava kut, čiji je vrh u zvijezdi, a kraci su mu na krajevima **polumjera** Zemljine staze. Ovaj kut, pod kojim se vidi sa zvijezde polumjer Zemljine staze, odnosno jedan nebeski metar, zove se **paralaksa zvijezde.**

Ako znamo paralaksu zvijezde određeno je i njeno udaljenje od Zemlje. Paralaksi od jedne kutne sekunde odgovara udaljenje 206,265 nebeskih metara ili 206,265 puta 149,500.000 km. Ta se daljina naziva jedan **parsek** (kratica od paralaksa i sekunde) ili **jedna zvijezdana daljina,** a iznosi 31 bilijun kilometara ili 3,96 godina svjetlosti.

Taj sićušni kut od jedne sekunde predstavljale bi doglednice našeg oka upravljene na zrnce od jednog milimetra iz daljine od 206 metara. Što da kažemo, kada astronomi odvraćaju, da na čitavom nebu nema ni jedne zvijezde nekretnice, gdje bi se iz njezine daljine vidio polumjer Zemljine staze u veličini jedne sekunde. Najbliža zvijezda na nebu Proksima Centauri, nevidljiva prostim okom, ima paralaksu nešto manju od jedne sekunde, naime 0,89 sekunde, što odgovara daljini od 1,12 parseka ili 3,66 godina svjetlosti.

Usprkos mučnomu nastojanju astronoma da izmjere te presitne kutiće, uspjelo je do danas izmjeriti paralaksu samo do 100 zvijezda. Danas ima osim toga i drugih metoda (fotografskih, spektroskopskih) za određivanje daljina zvijezda.

Sva sila nekretnica ne pokazuje nikakve paralakse, znači: one su tako daleko od nas, da se ne samo polumjer Zemljine staze nego čitavi promjer, koji iznosi 300 milijuna kilometara spline u jednu točku. Za njih su Sunce i Zemlja uvijek u istoj točki svemira, za njih se pače cio Sunčev sustav splinuo u jednu točku.

Iz ka o ičkoga sv e

UČESNICI IX. KONGRESA. Koncem svibnja i početkom lipnja 1952. zasjedao je u Rimu IX. međunarodni kongres za agrarnu industriju. Tom su prigodom odlični učesnici kongresa bili primljeni u audijenciju kod Svetog Oca Pape Pija XII. Među inima bijahu kod Sv. Oca: sorbonski profesor Gabrijel Bertrand, član pariške akademije znanosti; senator Alexis Jaubert, bivš ministar; Henry Dupont, glavni sekretar međunarodne komisije za agrarnu industriju, Tanguy Prigent, član francuskog parlamenta, bivši ministar za agrikulturu; senator Albert Manet, član francuske komore i bivši ministar za agrikulturu; senator Albert Marien, predsjednik odjela za ekonomske poslove u Belgiji; Giulio Delacroix, predsjednik industrijske konfederacije za šećer u Belgiji; Karl Müller, predsjednik odjela za prehranu u federalnom parlamentu Njemačke; Lecberto Leal, parlamentarni zastupnik u Braziliji; prof. Ing. Jean Ellerstein, predsjednik delegacije danske vlade; prof. Wilhelm Halben sa strane sveučilišta u Grazu; Dr. G. Vegezzi, podpredsjednik savezne proizvodnje alkohola u Bernu; Manfour Fahmy, član egipatske ambasade u Rimu; Louis Reda, član ambasade Sjedinjenih Država Američkih u Rimu.

VJERSKE SKLADBE. Rimski Radio priredio je dne 30. svibnja o. g. nepoznate vjerske skladbe Wolfganga Mozarta, i to »Vesperae sollemnes de Confessore« i »La Betulia liberata«. Skladbe je izveo simfonički orkestar, kojim je ravnao Mario Rossi. Instruktor korova bio je Ruggero Maghini. Mozart je napisao dvije Večernje (Vesperae). Drugomu komadu je sadržaj oslobođenje Betulije po Juditi.

NOVA BLAŽENICA. Na blagdan Presvetog Trojstva obavljena je u bazilici sv. Petra u Rimu uobičajenim svečanim načinom beatifikacija časne sestre Marije Bertile Boscardin od zavoda Sestara učiteljica od sv. Doroteje, pošto se u obavljenom procesu dokazalo, da je posjedovala kršćanske kreposti u herojskom stupnju, pošto su potvrđena čudesa po njenu zagovoru.

NOVI OLTAR SV. ĆIRILA. Dne 5. lipnja 1952. posvećen je novi oltar nad grobom sv. Ćirila, slavenskog apostola, u prastaroj bazilici sv. Klementa. Oltar dadoše svojim troškom podići katolički Slovaci iz Amerike. Tom je zgodom služena ondje pontifikalna sveta Misa u staroslavenskom jeziku po istočnom obredu.

TEČAJ CRKVENE GLAZBE. Koncem svibnja i početkom lipnja o. g. održan je u Rimu, i to vatikanskoj dvorani Pija VI. glazbeni tečaj talijanskog društva Svete Cecilije, posvećen redovnicama. Pribivalo je 300 redovnica. Raspored predavanja bio je ovaj: O. Cesarij d'Amato, Benediktinac, profesor papinskog zavoda »di Musica sacra« predavao je o gregorijnskom koralu. Msgr Lavinije Virgili, direktor papinske kapele u Lateranu, predavao je o svetoj polifoniji.

ŽENSKA LIGA. U svibnju o. g. slavila je ženska liga katoličke akcije u Francuskoj svoju 50. godišnjicu. Proslava se završila masovnim hodočašćem u Lurd, koje je onamo vodio kardinal Petar Gerlier, nadbiskup lyonski i zajedno predsjednik biskupske komisije za katoličku akciju u Francuskoj, uz sudjelovanje velikog broja biskupa, kao i zastupnika od 2 milijuna članica Ženske Lige. Ovom je zgodom Sveti Otac Papa Pijo XII. upravio grofici Charles de Curel, glavnoj predsjednici Ženske Lige katoličke akcije u Francuskoj, apostolsko pismo, u kojem izriče priznanje i očinsku zahvalnost ovom društvu za veliko apostolsko djelo, što ga ona provodi u Francuskoj u obrani i učvršćivanju Kristove vjere u svom narodu. Vjernost Crkvi, njezinoj nauci i hierarhiji bila je do sada bitna značajka tog udruženja. To neka bude i nadalje. Sveti je Otac zazvao pomoć Božju i zaštitu Lurdske Gospe na daljnji rad društva.

20. SRPNJA BIT ĆE SVEČANA PROSLAVA BLAGDANA KARMELSKE GOSPE U KARMELU U BREZOVICI

Sv. MISE:

7h konventualna; 8-10h tihe sv. Mise; 10 h svečana sv. Misa, propovijed s papinskim blagoslovom, vezanim uz uobičajene uvjete za potpuno oproštenje.

Iza sv. Mise u 12h izložit će se na klanjanje presv. Olt. Sakramenat, da po rukama naše nebeske Majke damo zadovoljštinu za sve naše grijehe i uvrede, pouzdano proseći potrebnu pomoć.

4 1/4h svečani blagoslov.

DOĐITE, POKLONIMO SE!

NOVI OTOK U SJEVERNOM PACIFIKU. Momčad trgovačkog broda »Queen Anne« iz Glasgowa opazila je na svom putu po Pacifiku, kako je iz mora iznikao jedan novi vulkanski otok. Bilo je dne 18. svibnja 1952. Neil Jamieson, činovnik broda, izvješćuje, da je to bilo oko 300 km sjeverozapadno od Luzona na Filipinima. Otok se pojavio u daljini od 8 km od broda. Bio je širok oko 1 km, a visok oko 300 m. Taj vulkanski otok nalazi se na vulkanskom lancu, koji vodi od Sibirije nasuprot japanskoj obali sve do Filipina. Prošle godine pokazalo se u tom kraju nekoliko takvih otoka i opet iščezlo.

IZLOŽBA ETRUŠČANSKE UMJETNOSTI. U bivšem samostanu Oblatki u Firenci, što ga je svojim troškom opravila gradska općina u Firenci, otvorena je dne 1. lipnja o. g. izložba etruščanske kiparske umjetnosti. Izložbeni predmeti skupljeni su iz raznih talijanskih muzeja, pa i iz vatikanskog muzeja, a ima ih preko 200. Ti predmeti predstavljaju prijerimsku kulturu od više nego šest stoljeća. Otvorenju izložbe su prisustvovali zastupnici vlade grada, naučnih zavoda i muzeja. Izložba će ostati otvorena do mjeseca rujna ove godine.

NOVI NADBISKUP. Sveta Stolica imenovala je novim metropolitom Ravene msgra Egidija Negrina, arhipresbitera i opata u Bassanu del Grappa biskupije Vicenza.

PAPA PIJO XII. primio je dne 1. lipnja o. g. u privatnu audijenciju gospodina Nedyan Raghavana, opunomoćenog ministra Indije, i msgra Henrika Griffithsa, pomoćnog biskupa iz New-Yorka.

KATOLIČKE REDOVNICE U IRANU. U Iranu postoje redovnice pod imenom Sestre Bezgrešnog Začeća za katolike kaldejskog obreda. Te su se sestre koncem svibnja 1952. sakupile u svojoj matici kući u Bagdadu, gdje su pod predsjedanjem patrijara Msgra Josipa VII. Ghanima održale kapitul za izbor svoje glavarice. Za majku glavaricu odabrana je mater Maria Zoma. Kongregacija tih sestara broji 45 sestara, 4 novakinje i 3 postulantice. Osim u Bagdadu imadu sestre svoje kuće u ovim iranskim gradovima: Karrada, Zakho, Mossul, Karamles i Kerkuk. U Bagdadu podržavaju sestre školu sa 665 učenica. U drugim gradovima imadu škole s ukupno 790 učenica. Osim toga imadu sestre jedno sklonište s 235 djece i dva sirotišta: jedan u Karradi kod Bagdada a drug u Zakhu.

BELGIJSKI KRALJ U ITALIJI. Belgijski kralj Balduin nalazi se na putovanju po Italiji. Javljaju, da je na blagdan Duhova bio u gradu Sienni, gdje je sa svojim ađutantom pribivao svetoj Misi u bazilici sv. Dominika. Iz Sienne je krenuo za Firencu.

Poslanica američkih biskupa

(Svršetak sa strane 3.)

poticaji i sankcije, koje mu jedino može pružiti vjera. Čovjek nije sam sebi dovoljan: on potrebuje pomoći Božje. Kao stvor čovjek je dužan, da se klanja svome Stvoritelju, da Mu zahvaljuje za primljena dobročinstva, da traži oproštenje za počinjene grijehe i da Ga dnevno moli za pomoć i vodstvo. Vjerno izvršavanje ovih vjerskih dužnosti će biti dovoljno, da bi čovjek mogao održati potpunost moralnog života.

Pozivamo Amerikance, da se u svim životnim prilikama pridržavaju mudrosti naših Otaca Utemeljitelja — mudrosti, koja je priznala pravo mjesto, koje ima Bog u ljudskim poslovima, — mudrosti tako sjajno izloženoj u oproštajnom pismu Oca naše Domovine: »Vjera i moral su neophodno potrebna pomoć svim odlukama i običajima, koji upravljaju političkim napretkom... razum i iskustvo nam zabranjuju očekivati da će moral zavladati u narodnom životu, ako iz njega isključimo vjerska načela.«

KARDINAL FAULHABER

Licem na Tijelovo o. g. preminuo je u Münchenu kardinal-nadbiskup Dr. Mihael von Faulhaber, najstariji katolički crkveni dostojanstvenik Njemačke. Tijelovski ophod vodio je njegov pomoćni biskup, dok je 83-godišnji kardinal ležao u svojoj palači bolujući od upale pluća. Kad se ophod približio nadbiskupskoj rezidenciji, pomoćni je biskup Svetootajstvom, koje je nosio, blagoslovio izdaleka sijedog bolesnika načinivši znak križa. Upravo u tom času izdahnuo je kardinal Faulhaber, koji je za života uvijek govorio, da mu je najmiliji oficij uzvišene svetkovine Kristova Tijela.

Faulhaber se rodio 1869. u Klosterheidenfeldu u Franačkoj kao sin pekara. God. 1892. zaređen je za svećenika, 1899 postao je privatnim docentom starozavjetne egzegeze u Wurzburgu, 1903. pozvan za redovnog sveučilišnog profesora u Strassburg, 1910. menovan je biskupom u Speyeru, 1917. nadbiskupom u München—Freisingu. Za revolucionarne vladavine 1919. kao i pod nacionalnim socijalizmom bio je često prostački napadan, no to mu nije smetalo, da bude jedan od najodlučnijih i najoštrijih branitelja Crkve. Kardinalom ga je imenovao papa Benedikt XV., o 80. rođendanu imenovao ga je München svojim počasnim građaninom, a savezna vlada Zapadne Njemačke podijelila mu je među prvima svoje najveće odlikovanje veliki križ reda za zasluge.

Predsjednik Zapadne Njemačke T. Heuss nazvao je u svojoj sažalnici Faulhaberov život »zaista punim i blagoslovljenim«, a kancelar Adenauer zahvalio se pokojniku dirljivim riječima na svemu, što je učinio za svoju domovinu. »U doba«, — piše rektor münchenskog sveučilišta — »kad nema više kraljeva, bio je on zaista kraljevska pojava nedostižive uzvišenosti: vlastita tajna Božja bila je odražena u njemu, te je tako mogao u svom biću u svojim silama i osnovama biti zaista neiscrpno plodan, pa je stoga mogao biti jedan od posljednjih kneževa Crkve, uvijek osamljen, i javno i tajno predmet divljenja, živa slika čovječjeg dostojanstva a pri tom pun bogatstva osjećajnog srca što se ne da izmjeriti«. Koliko su značile Faulhaberove neustrašive propovijedi i pastirska pisma protiv nasilja Hitlerova režima, može se najbolje vidjeti iz dviju sažalnica, koje su, uz bezbrojne ostale najznamenitijih ljudi Njemačke, stigle prilikom njegove smrti. U prvoj piše predsjednik vijeća evangelističke Crkve u Njemačkoj: »Uz lijes kardinala Falhaubera zahvaljujem i ja Bogu na njegovu bogatom i blagoslovljenom životu u službi našega zajedničkog Gospodara«. A bavarski veliki rabin kaže: S velikom zahvalnošću i strahopočitanjem sjećaju se židovski sugrađani adventskih propovijedi iz onog užasnog vremena. Njegova smrt znači gubitak jednog od najvećih ljudi našega vremena«.

Mrtvo tijelo pokojnikovo bilo je izloženo u Theatinskoj crkvi u Münchenu. Oko 300.000 ljudi prodefiliralo je u jednom danu ispred lijesa, čak ni u noći gotovo nije bilo stanke. Posljednji su došli glumci iz »Residenztheatra« nakon predstave a već prije 5 sati ujutro pojavili su se šoferi taksija, tramvajci i dr. Po želji kardinalovoj počasnu je stražu držala katolička mladež, studenti i radnici. Pontifikalni rekvijem u stolnoj crkvi Naše Gospe celebrirao je kölnski nadbiskup Frings u nazočnosti kardinala Innitzera, papinskog nuncija za Njemačku Müncha, četvorice nadbiskupa i trinaest njemačkih biskupa. Prepošt Scharnagl ocrtao je u žalobnom govoru »životni put pekarskog djeteta do kardinala i prvoborca kršćanstva, koji je riječju i primjerom bio uzor vjernosti«. Na to je lijes pohranjen u kripti katedrale.

PLENARNI CRKVENI SABOR.

Početkom lipnja o. g. održavao se u Palermu plenarni crkveni sabor, na koji je Sveta Stolica kao svog zastupnika izaslala kardinala Ernesta Ruffini-a.

✝ Naši pokojnici

O. LEOPOLD ANTE GRBAVAC, svećenik kapucin, umro je 26. lipnja o. g. u Osijeku, okrijepljen vjerskim utjehama. Rođen u kršnoj Hercegovini 19. I. 1888. u Veljacima — Grab, stupio je g. 1908. u kapucinski red, i g. 1915. zaređen je za svećenika.

Tijelom slab, uvijek boležljiv, ali duhom jak, znao je svojim vatrenim propovijedima i živim riječima osvajati duše slušatelja ili opet očinski tješiti i hrabriti bijedne i nevoljne.

Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-263-312. - Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 27. SRPNJA 1952. BROJ 27

»Svi narodi pliešćite rukama, slavite Boga glasno kličući (Ps 46, 2) Jer Gospod je uzvišen i strašan, kralj velik po svoj zemlji« (Ps 46, 3)
Ulaz iz današnje sv. Mise.

ROĐACI ISUSOVI

(Mat. 12,16; Mark 3,20; Luk 8,19)

Isus se vratio sa svojim učenicima s jednoga putovanja. Kad su Ga ljudi opazili, odmah pođoše za Njim. Toliko se ljudi sakupilo u kući, da Isus sa svojim učenicima nije našao ni mjesta ni vremena, gdje bi pojeli svoj kruh. Što će dakle Gospodin? Ljudi gladuju za Njegovom riječi: On im je mora dati. Zato odmah sjedne i uči.

O čemu On može govoriti narodu? O veseloj vijesti, koju primaju sva čestita srca dobre volje. O nebeskom Ocu. Oni rado slušaju, da Jehova (Bog) nije samo pravedni sudac, koji vadi mač za kažnjavanje, nego da je dobri Otac, koji ljubi ljude, svoju djecu. On im pokazuje, kako mogu doći k Ocu: »Blaženi siromašni duhom!« I mnogi siromašni stvor veselo diže glavu: »Sada ću rado nositi svoju bijedu!« To mora biti tako, jer je i Mesija tako dobar.

»Blaženi miroljubivi!« Oni širom otvaraju svoje srce i izbacuju iz njega tamu prezira i mržnje. »Blaženi, koji su čista srca!« Gadi im se njihov prljavi život i odlučuju, da će provoditi čist život.

Tako propovijeda Spasitelj i pod snagom Njegove riječi postaju ljudi mekaniji i voljniji za dobro.

Najednom se kroz gusto natisnuto mnoštvo približavao neki glasnik. On si morao laktovima krčiti put, da ide naprijed. Konačno se protisne s velikom mukom i naporom. I kad je došao pred Spasitelja, reče Mu glasno svoju vijest: »Tvoja majka i braća stoje vani i hoće da Te vide«.

I bilo je tako, kako je glasnik izvijestio. Njegova Majka Marija i njezini rođaci prevalili su daleki put preko bregova od Nazareta do Kafarnauma. Ali ne samo zato, da Isusa vide. Zla je vijest naime stigla u Nazaret, koju su neki donijeli: »Farizeji i pismoznanci vode borbu s Isusom. Oni vrebaju na Nj. Protive Mu se. Da, mrze Ga. To ne će dugo biti dobro. A Isus im pak daje mnogo povoda za borbu. On se ne brine mnogo za propise subotnje. Druži se sa carinicima i grešnicima. Jednoga takva imade baš u svojoj stalnoj pratnji. On se javno u sinagogi (bogomolji) bori proti Farizejima i pismoznancima. To ne će dobro svršiti«.

Nije dakle čudo, da su se rođaci Isusovi uznemirili i uzrujali. Oni misle, da On predaleko ide, jer se svađa s knezovima i uglednicima naroda tako, da Ga oni otvoreno napadaju. Čitaju Mu iz levitskih knjiga što On ne bi smio činiti. Nastoje, ako bude moguće, da Ga prebace u Nazaret.

I Mati je Isusova s rođacima. Došla je iz čežnje i ljubavi prema Djetetu. Ona Ga već dugo nije vidjela. Zato je bila tjeskobna i brižna, što je to s Njime? Nikada nije Ona nastupila protiv Njegova mesijanskoga djelovanja. Ona zna, da On mora vršiti volju Očevu.

Vjesnik dakle isporučuje Gospodinu: »Tvoja Majka i Tvoja braća stoje vani i hoće da Te vide«.

I sada doživljujemo nešto neobična. Gospodin ne pušta k sebi svoju Majku i svoje rođake. On ni ne ustaje, da pozdravi svoju presvetu Majku. On govori čudnovate riječi: »Tko je moja majka? Tko su moji rođaci?« Pred sakupljenim narodom odbija Gospodin svoje rođake. Pa tako i svoju Majku, koja Ga tako nježno ljubi. Tada pokazuje na svoje učenike i govori: »Tu su, gledajte, moja majka i moja braća! Tko naime vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima, on je moj brat, sestra i majka«.

Među »braćom« Isusovom se, među ostalim, spominju: Jakob, Josip, Simon i Juda. O dvojici te »braće« Jakobu i Josipu izričito se spominje, da im je majka bila Marija, žena Kleofe Alfeja, polusestra Bl. Dj. Marije (Marko 15,40). Iz toga se jasno vidi, da su to bili zapravo blizi rođaci Kristovi, koji se po židovskom i grčkom načinu govora zovu braćom. Konačno to pitanje razjašnjuje činjenica, što je Krist na križu povjerio svoju Majku apostolu Ivanu, a ne jednom od četvero spomenute braće.

»Brat moj i sestra i majka moja jest onaj, koji vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima«. Tim je riječima htio Krist kazati: »Vi Židovi polažete važnost na to, da ste izabranici. Vi govorite: Mesija će nam donijeti kraljevstvo nebesko, jer smo mi Njegove narodnosti. On će učiniti da se na nama ispune proroštva, jer smo mi izabrani narod. Ja pak Vama kažem: »To, što pripadate istomu narodu, kojemu i Ja, to vas ne će spasiti. Tu ne vrijedi ništa krvno srodstvo. Nego samo onaj, koji vjeruje, koji sluša riječ Božju i drži je, taj će se spasiti«. Ovo je bila najozbiljnija opomena za Izrael.

To je i za nas potresna propovijed. Bog treba da bude prvi i posljednji u našem životu. Njegovu riječ slušati i slijediti to je sve.

Možemo li shvatiti Boga?

Što je Bog, to možemo spoznati i dokučiti djelomice iz stvorenih stvari, t. j. iz prirode i svemira, a djelomice iz objave Božje.

Sv. Pavao kaže: »Što je nevidljivo na njemu, može se upoznati po stvorenjima« (Rim. 1,10). Stvorenja su zrcalo, u kome se gleda Stvoritelj. Iz ogromne veličine nebeskih tjelesa možemo zaključiti na veličinu i snagu onoga, koji ta tjelesa podržava. Iz neshvatljive udaljenosti sunca, odnosno zvijezda, možemo zaključiti svudašnjost onoga, koji je ta sunca, te zvijezde stvorio. Iz divnog uređaja ovega svijeta možemo zaključivati na mudrost njegova Stvoritelja. Iz ljepote ptica, iz krasote cvijeća možemo zaključivati na ljepotu i krasotu Onoga, koji ih je proizveo. I tako bismo mogli proslijediti savršenosti svijeta, pa od njih zaključivati na savršenosti Stvoritelja.

No ova spoznaja nije potpuna, i nije jasna. Sv. Ljudevit Granadski je rekao: »Iz krasne slike možemo doduše zaključivati na umjetničku vještinu slikara, ali ne možemo znati ništa o njegovu podrijetlu, o njegovoj domovini, o njegovu obličju, o njegovu vladanju i t. d. Tako mi možemo iz stvorova upoznati mudrost i moć Božju, ali ne ostalo«. Sv. Pavao kaže: »Sad gledamo kao kroz ogledalo u zagonetki, a tada ćemo ga gledati licem u lice« (1. Kor. 13.12).

Mnogo više doznajemo o Bogu, o njegovu biću i savršenostima iz objave. Bog se u dobroti svojoj ljudima objavio. On im je govorio više puta, osobito po patrijarsima, prorocima, a najposlije po svom Sinu Isusu Kristu (Žid. 1,1).

No unatoč tome mi ljudi nismo ipak u stanju, da Boga u ovom životu potpuno spoznamo, da dokučimo, što On jest. To je odatle, što je On neizmjeran, dok smo mi ograničena bića. Kao što ne možemo ogromno more preliti u malu posudu, tako ne možemo svojim ograničenim umom shvatiti neograničeno veličanstvo. Tko će shvatiti posvudnost? Tko će shvatiti vječnost? Zato kaže sv. Pavao: »Nitko ne zna što je Bog, nego Duh Božji« (1. Kor. 2 11). Ni anđeli Božji ne mogu shvatiti Božje bivstvo. Oni doduše gledaju Boga, ali samo u koliko mogu shvatiti. Oni naliče čovjeku, koji promatra more s uzvišena mjesta. Vidi jedan dio mora, ali ne vidi mora u cijelom opsegu. Pa što ni anđeli ne mogu, zar da ljudi mogu?

Kad naši slikari hoće predstaviti Boga, oni slikaju čovjeka stare dobe, s dugom bradom, s trokutom nad glavom i kuglom zemaljskom u rukama. Svaki razborit vidi, da je to slikanje samo neka simbolika — daleka sličnost. Osoba oca znači stvaratelja, njegova starost znači vječnost, trokut mudrost, kugla svemir. Boga ne može naslikati nitko, jer je neograničeno savršen duh.

POVRATAK

Još živi radost u mojoj duši!
Istinska sreća opet mi blista.
Život je postao vedar k'o nekoć,
Jer duša mi opet je primila Krista.

Daleko sam bila, daleko od Njega.
Kroz duboku tamu sam lutala sama.
Tuga i bol kraj mene su stali:
Svud bila je pustoš, očaj i tama.

Ko ranjena ptica duša mi bila.
A kucaji srca ko samrtni glas,
Ni od kuda sreće, ni od kuda mira,
I posljednji krik moj bio je: Spas!

I došao je natrag Izvor Vječne Sreće!
Zamrlu dušu milovat mi stao.
U kajanju i bolu klekla sam pred Njim;
A On je sa mnom plako, i srcu mir mi dao.

Dom molitve

U hram Božji uđoše trgovci i zaboraviše, da je to dom molitve. Želja za dobicima prožela je njihovu misao i oni obnevidješe za duhovne vrednote. Zaboraviše svetinje — oskvrnuše hram. Zato milosrdni, blagi Spasitelj nastupi oštro prema ovim ljudima. Zato ih u gnjevu izagna iz hrama iz kojega oni učiniše špilju razbojničku.

Ulazimo u crkvu pobožno i mislimo na to, da se na ovom posvećenom mjestu nalazimo pred Bogom, svojim Stvoriteljem. Znajmo, da je u crkvi u svetome Otajstvu sam Isus i On nas poziva na sabranost i na molitvu. Donosimo svome Bogu svoja ponizna, raskajana srca, svoje čežnje za Njegovim blagoslovom. Sve možemo kazati našemu Spasitelju sve, što nas raduje i što nas boli, sve, što ispunjava naš život težnjama i naporima, ali je potrebno da priznamo svoju ovisnost o Njegovoj Promisli. Potrebno je, da molimo Njegovu zaštitu u svim svojim danima, da se sjećamo beskrajne Njegove Ljubavi, koja nad nama bdije. Njegova nam je pomoć potrebna — Njegova milost jedino je sunce, koje nikada ne zalazi.

Crkva je dom molitve.
Utočište svim našim nevoljama.
Hram Boga vječnoga.

Korist od patnja

Jeste li već vidjeli majku kraj postelje njena djeteta, kad je imalo biti operirano? Sa stotinu nježnih riječi nastoji da zaustavi djetetu suze, ali ipak ne brani liječniku da reže i pali. Pa ako majka dozvoljava, da njezino miljenče podnosi tolike muke, tko će o tom sumnjati, da li su te muke djetetu potrebne i spasonosne? Zar bi sve to majka dozvolila, kad ne bi o tom ovisilo zdravlje djeteta, ili kad mu ne bi time skratila i smanjila još teže muke?

Slično biva i s tvojim patnjama. Tužiš se, da te zlostavljaju, grde, ocrnjuju, opadaju. Tvoj Spasitelj vidi, što trpiš. On, koji te nosi u srcu, koji izričito kaže, da mu vrijeđa zjenicu oka, tko vrijeđa tebe, On dozvoljava, da trpiš, makar bi patnju mogao lagano spriječiti, a ti još sumnjaš, da li te ta prolazna kušnja vodi k sreći?

Što je sve Spasitelj učinio za tebe, da ti dokaže, da te ljubi! Ta beskrajna ljubav Božja najbolji je dokaz, da su patnje korisne. Sv. Pismo naziva blaženima one, koji trpe radi pravde, a iskustvo dokazuje, da su ljudi, koji trpe, posebni prijatelji Božji. Sve je to stoga, što patnje dolaze od Boga. On hoće, da nam u budućem životu prištedi i najmanju bol, zato nas ovdje pohađa svakojakim nevoljama i pruža nam kalež, koji treba da ovdje iskapimo, da nas mine na drugom svijetu.

Kad vidimo, da se kršćanin tuži na svoje patnje, treba da mu kažemo. Brate, tužiš se na svoju nesreću, plačeš nad izgubljenim bogatstvom, a morao bi Bogu zahvaljivati, što si siromah. Budimo uvjereni, da mu se ništa sretnije nije moglo desiti, nego baš to, što ga čini tako neutješnim. Kad bismo znali sve, što Bog zna, i kad bismo mogli u budućnosti vidjeti plodove tih patnja, kako bi se naše uvjerenje još više učvrstilo.

No netko će reći: Što mi koristi ta bolest, koja me priječi, da vršim svoje dužnosti i prema Bogu i prema ljudima? Što mi koristi gubitak imetka, kad me je bacio u očaj? Ili ono poniženje, koje me poništilo sasvim smelo i stavilo u veliki nemir? Dakako, da nas nenadana nesreća u prvom času tako skrši, da nismo u stanju obratiti je sebi na korist. Ali pričekajmo časak i vidjet ćemo, kako nas Bog preko patnja sprema za velike milosti. Bez patnje ne bismo možda postali gori, ali ne bismo postigli onaj stepen svetosti, koji nam je od Boga namijenjen. Možda bismo se sasvim posvetili službi Božjoj, no još bismo zadržali ovu ili onu želju za taštom slavom i ne bismo je se bez patnje odrekli. Možda se radi o kakvoj malenkosti. No ništa nije teže, nego li raskinuti zadnju slabu vezu, koja nas veže sa svijetom i samim sobom. I dok mi kolebamo, dolazi pomoć Božja, dolazi patnja, koja nas osvijesti i pročisti. Bolest, koja nas je prikovala za krevet, koja nas je bacila u bijedu, poniženje, koje nam je donijelo sramotu, smrt drage osobe, koju toliko oplakujemo. Sve je to lijek, koji nas ozdravlja i mi prianjamo sasvim uz Boga.

Ako nesreća na te djeluje, kako Bog to želi, ako ti omrznu sva stvorenja, i ako dođeš do toga stanja, da se bez sustezanja predaš u ruke Stvoriteljeve, siguran sam, da ćeš jedamput za nesreću Bogu više zahvaljivati, nego si Ga prije molio, da je odvrati od tebe. Upoznat ćeš u patnjama najveće dobročinstvo Božje, prema kojemu je sve drugo neznatno. Ako je Bog bio prema tebi širokogrudan, kad ti je dao bogatstvo, čast, zdravlje i dobru djecu, On je prema tebi rasipan sada, kad ti je sve to uzeo (Job).

Sigurno je, da u jednom danu patnje više stičemo zasluga za nebo, nego u godinama sreće, makar ih kako sveto proveli. Ne vjeruj dobru djelu koje si izveo u sreći. Nemoj da se sasvim osloniš na krepost čovjeka koji je u ovom životu stalno sretan. Sv. Pavao dičio se svojim okovima patnjama, brodolomom, a ne molitvama i apostolskim djelovanjem. Ustrajno se bori protiv sebi, sudjeluj s milosti i budi uvijek budan. Samo tako ćeš se sačuvati od pogubnog samoljublja u vršenju dobrih djela.

OSJETLJIVOST

Mrzovolja i prevelika osjetljivost su dvije sestre, samo je ova druga gore naravi.

Osjetljivost je takva sklonost ćudi, da se netko lako osjeća povrijeđenim i neraspoloženim govorom ili vladanjem drugoga. Može to počivati na nekrivom nervoznom razdražljivom raspoloženju. Ali ona je ozbiljna duševna bolest, ako se često i lako budi, ako dakle postaje slična navici i ako se duboko ukopa u duši.

Osjetljivost je mana, nepravda i nesreća.

Osjetljivost je mana. Sigurno je jedno veoma pogrešno raspoloženje, ako jedan čovjek s napetom pozornošću promatra vladanje drugih. Ako svaki govor i čin shvaća, kao da je na njega i proti njemu upravljen, ako shvaća kao atentat na svoju čast i poštenje svaki i najmanji umišljeni čin i pokret drugoga, kao da je to povreda njemu dužne pažnje i obzira.

Osjetljivost je konačno lako povredljiva oholost. Osjetljiva naime osoba ima neka umišljena prava i očekuje izvjesne obzire, koji se njoj duguju, a na njih se dovoljno ne pazi i zato se ogorčuje.

Osjetljivost je mana ili bolje reći majka mnogih mana. Neprijaznost i odbojnost, ljubomornost i nenavidnost su njezine kćerke. A može dovesti i do klevetanja, mržnje i neprijateljstva, dakle do teških grijeha. Ona je farizejsko svojstvo i Farizeji iz Sv. Pisma bili su primjer te osjetljivosti. Znade se s kakvim su očima vrebali na Spasitelja. Oni su čudesna djela Spasiteljeva gledali na mutne naočare svoje osjetljivosti i s izigravanjem zakona na Njega navaljivali.

Osjetljiv se čovjek smatra uvijek progonjenim, sve je proti njemu upereno. Sve ga razdražuje tako, da pada u sve pogreške neprijaznosti, bezobzirnosti i tvrdoće, jer misli, da sve to on od drugih trpi. Gubi vjeru u bilo čiju krepost, pa tako doskora i sam u svoju.

Pa i navodno pobožni ljudi su osjetljivi. Mnogo drže do svoga kršćanstva, vode uredan vjerski život i možda imadu istinsku volju da postanu savršeni, a ipak pate od ove bolesti. Oni gledaju pogreške drugih u svijetlu svoje umišljene savršenosti i u tom se varaju.

Zato je osjetljiv čovjek nepravedan u osuđivanju drugih. A osim toga je još sumnjičav. Sve je tobože upereno proti njemu. On pazi na način govora, naglašivanje pojedinih riječi, na poglede i pozdrav drugih i onda muči sebe i druge.

Zato je osjetljivost nesreća za osjetljiva čovjeka i za one, koji s njim imaju posla. On otešćava svaki saobraćaj sa sobom i čini ga nemogućim. I uz najveći oprez takva osjetljiva osoba uvijek nešto nađe ili u licu ili u riječima ili u pismu drugoga, što je uzrokom da je vrijeđa. Teško je poglavarima s takvim osobama. Nikad ne mogu biti dosta oprezni u postupku s njima.

Osjetljivost nije samo sestra mrzovolje, nego se s njom napose rado poveže. I kad se one dvije zajedno nađu, onda tu više nema mira.

Pita se, zar nema lijeka za osjetljivost? Ipak ima. Imade lijek za sve slabosti, pogreške i mane, samo ga treba potražiti i upotrebiti.

Osjetljivost je prikrivena oholost. Njezin je lijek poniznost.

Pa ako malo i sami sebe ispitamo, opazit ćemo, da mi nismo sasvim slobodni od osjetljivosti. Možda nismo tako lako uvredljivi ali nešto ipak jesmo. Ako se naime nešto malo dira u našu slabu stranu, naše zanimanje smeta, na našu isprasnost upozori, ili ako neka osoba iz našega poznanstva nešto reče i uradi što se njoj ne pristoji ili se nama ne sviđa, to podrma naše živce i mi osjećamo više, nego što bi trebalo.

Kako se Isus vladao, tiho, mirno, ustrpljivo, ponizno, prijazno odgovarao, kad su Ga napadali i bili nepristojni prema Njemu. Pa i prema svojim neprijateljima nebraženim pismoznancima i napasnim Farizejima!

Činimo i mi u buduće prema primjeru našega Učitelja i Spasitelja.

NOVA CRKVA U TRIPOLISU. Na području koje pripada Franjevačkom konventu Svete Zemlje, položen je mjeseca svibnja kamen temeljac za novu crkvu latinskog obreda. Svečanost posvete kamena obavio je kustos Svete Zemlje o. Hiacint Faccio uz asistenciju otaca Franjevaca iz Palestine, Sirije i Libanona. Prisutni su bili grkokatolički nadbiskup Msgr Kallas, te zastupnik vlade Libanonske uz mnoštvo naroda. Nova će crkva biti duga 45 m, široka 20 m, te će imati zvonik visok 42 m. Bit će građena u stilu sadašnjice, a u obliku latinskog križa. Ing. Pietro Arigoni predvidio je i jednu podzemnu prostoriju od 900 kv. metara, koja može služiti za sastanke. Veliku zaslugu za gradnju crkve imade tripolitanski župnik latinskog obreda Antun Hanna. Tako će katolici sjevernog Libanona dobiti novu krasnu crkvu!

Vjerujem u Duha Svetoga

Nemalo prije svoje Muke govorio je Isus svojim Apostolima o tome, da se na Njemu mora domalo ispuniti ono, što su Proroci prorekli o Sinu čovječjem: Da će biti zlostavljen i ubijen, ali da će treći dan uskrsnuti: »I oni od toga ništa ne razumješe. Ovaj im je govor bio sakriven, i nisu razumjeli, što im je govorio« (Luka 18,34). Matej donosi, da Ga je Petar čak i zaustavljao, kad je govorio o trpljenju, koje je stajalo pred Njim: »Daleko to od tebe, Gospodine, to se ne smije tebi dogoditi!« Pomislio je to u dobronamjernoj neprosvjetljenosti, tako da Ga je Gospodin oštro odbio. »Odlazi od mene, sotono, ti me hoćeš sablazniti!« (Mat. 16, 23). Isus ih je godinama učio riječju i primjerom, ali su oni još daleko od svakoga shvatanja. Oni ne shvaćaju ni onda, kad su se proročanstva o trpljenju i smrti Sina čovječjega ispunjavala; još u sudačkom dvorištu Petar niječe Gospodina, kojega je vidio u poniženju ne sjećajući se, da se mora obistiniti i druga riječ: On će tri dana poslije smrti uskrsnuti. Jest, čak i onda, kad su vidjeli, da je njihov Učitelj uskrsnuo i povratio se na nebo, njihovo je shvaćanje bilo još slabo i maglovito, poput plašljivih žena zatvoriše dvoranu, u kojoj su molili.

A onda najednom velika promjena. Što se zbilo? U to se vrijeme ispunilo Isusovo obećanje: Doći će Utješitelj, Duh Sveti, koji će ih naučiti sve i koji će ih uputiti u sve, što im je On rekao; u to se vrijeme ispunilo Ezekijelovo proročanstvo: »Dat ću im srce složno i novi duh u nutrinu njihovu, izvadit ću iz tijela njihova kamena srca i dat ću im srce mesno, da hode po mojim uredbama i brižno drže moje zapovijedi; oni će biti narod moj i ja ću biti Bog njihov«. (Ez. 11,19). Deset dana poslije Isusova Uzašašća na nebo, začuše Apostoli s neba silan šum i u liku plamenih jezika siđe na njih Duh Sveti te ih napuni. (Dj. ap. 2.). Kao što se nekoć čovjek pošto ga je Bog stvorio, probudio na život i djelovao tek onda, kad mu je Stvoritelj udahnuo »dah života«, tako je i Crkva, što ju je Krist osnovao, tek onda dobila pravi život, kada je nad nju došao Duh Sveti. Sv. Augustin kaže: »Ono, što je duša čovječjemu tijelu, to je Duh Sveti tijelu Kristovu, Crkvi«. U »Credo« na sv. Misi, Crkva Ga naziva »davateljem života«. Prema riječi sv. Grgura Krist je glava, a Duh Sveti srce Crkve.

I kao što je Duh Sveti jednom sašao na mladu Crkvu, te je oživio, tako On djeluje u Crkvi i nadalje: On je uči, posvećuje i vodi »do konca svijeta«. On je čuva od zablude; On dijeli milosti, što ih je Krist svojim otkupiteljskim djelom zaslužio i ujedno ih pohranio; On štiti Crkvu, da je sile paklene ne nadvladaju.

On posvećuje Crkvu, dok posvećuje pojedine članove i sa svojim dolaskom nosi u dušu posvetnu milost, dakle nadnaravni život. On djeluje ne samo u Božjemu hramu Crkve. On svakoga pojedinoga kršćanina čini Božjim hramom (I. Kor. 3, 16). On je onaj, koji nam daje milosti u Sakramentima; koji »u nama moli neiskazanim uzdisajima«; — koji nas rasvjetljuje, da vidimo, što nam služi na spasenje, a što nam je na propast; koji nam daje snagu, da u nasrtajima očuvamo vjernost i u napastima se držimo hrabro.

Kad je crkveni Otac Origen još kao dijete ležao u kolijevci, poljubi ga njegov otac Leonida u grudi; upitali su ga, zašto to radi, a on odgovori: »Srce je moga djeteta hram Duha Svetoga«. Takvo strahopoštovanje zaslužuje svaki kršćanin. Takvo strahopoštovanje dužni smo i mi prema samima sebi. Stoga moramo ozbiljno izbjegavati grijeh, koji gasi Duha Svetoga u duši. »Ako tko ošteti hram Božji, upropastit će njega Bog« (I. Kor. 3. 17). Dijelit će sudbinu Samsona, koji je bio usmrćen od hrama, što ga je sam porušio.

Religiozna kartografija

RELIGIOZNA KARTOGRAFIJA. Firenca, taj grad pjesništva i umjetnosti, vraća se staroj svojoj slavi srednjeg vijeka i renesanse, i to ovaj puta na području vjerske kartografije. Dominikanski samostan sv. Marka u tom gradu počeo je izdavati list pod naslovom »Studio Artistico Cartografo«, koji se bavi historičkim sastavljanjem i umjetničkom izvedbom geografskih karata. Ma da je većini ljudi slabo poznato, redovnici staroga i srednjega vijeka bili su gotovo jedini, koji su se bavili kartografijom. Dosta je sjetiti se mapa svijeta, što ih izdaše Beatus di Liebana, Beatus Osma, fra Maurus i kanonik Lamberto. Svjedokom su tome i topografske karte u Pallazzo Vecchio u Firenci, te one u Vatikanu.

Navedeni firentinski list imade oko sebe tehničke stručnjake za konstrukciju, kao i planimetričko slikanje karata. Budući da Firenca posjeduje nacionalnu kartoteku, imadu Dominikanci pri ruci sva znanstvena pomagala, pa mogu risati karte za sve dijelove svijeta. Međutim dominikanska se ustanova ograničila samo na religioznu kartografiju, dakle na omeđenje biskupija, župa, redovničkih pokrajina, misijskih stanica.

Rad firentinskih Dominikanaca pobudio je u znanstvenom svijetu veliko zanimanje a firentinski nadbiskup kardinal blagoslovio je djelo želeći mu što veći uspjeh.

KRIVI „DAKLE“

»Kaznit ću ga dakle i pustiti« (Lk. 23, 16).

U povijesti Kristove Muke ima vječnu znamenitost onaj trenutak, kad je rimski upravitelj, prije nego što će donijeti svoj sud nad Isusom, izjavio: »Ne nalazim na Njemu nikakve krivice«. S tim je slučaj zapravo bio riješen, rasprava dokrajčena. Da je to u onom času bila zadnja, zaključna, Pilatova riječ i da je sa željeznom dosljednošću ostao pri tome, ne bi njegovo ime došlo u Vjerovanje. Da, on je baš toga trebao zaklopiti spise i zaključiti raspravu.

Ali umjesto toga on se počinje kolebati i s tim je zapao u nesnosni položaj, iz kojega mu više nije bilo izlaza: »Ne nalazim na Njemu nikakve krivice. Kaznit ću Ga dakle i onda pustiti«. Kakvo li je to čudnovato »dakle«, Pilate? Zar ne osjećaš, zar ne opažaš i sam u tome strahovito, tragično proturječje? Ako »ne nalaziš na Njemu nikakve krivice«, kako sam veliš, tad imaš samo jednu i jedinu svetu dužnost pred sobom samim, pred svojom nutrinjom, pred ovim uskomešanim narodom, pred svojom vlastitom savješću, koja te je ovdje postavila, naime dužnost da Njega oslobodiš. Tako bi i ti sam izašao nevin iz čitavog tog rđavog posla, koji se zbog tvoje popustljivosti samo još više zapleo. To je tvoja krivnja, i samo to.

Ali ne, upravitelj nema više te jasnoće a još manje snage da je slijedi: »Kaznit ću ga dakle i pustiti«. Kako strahovit »dakle«! Nema tu dosljednosti ni ispravnog mišljenja. To je lažni zaključak, bez istine i logike. Smiješni »dakle«, poslije kojega je zaludu prati ruke — kao znak svoje nekrivnje: nema te množine vode na svijetu, kojom bi mogao oprati ovaj grijeh.

Poznajemo li možda i mi takav »dakle«, krivi »dakle« umjesto ispravnoga, načelnoga »dakle«? Uistinu ima nešto veliko i lijepo u odlučnosti i dosljednosti: »dakle«! Ali ima isto tako nešto tužno u taštoj opsjeni, u varci i obmani krivih zaključaka. Što hoćeš biti, moraš biti čitav. Čega si se jednom prihvatio, od toga te ne smije otkinuti nikakva opsjena mišljenja. Svaki »dakle« našeg spoznanja mora nas putiti na čista djela, na vjerno ispunjavanje dužnosti pred Bogom i pred savješću. Što smo napisali na naš barjak, za to se moramo pošteno boriti. Budi strog, istinit, iskren, odlučan i odriješit prema samom sebi. To te čuva od mnogog jada i duševne nevolje.

Engleski obraćenik kardinal Newman priznao je o sebi: »Nikada se nisam ogriješio protiv svijetla«. To je divna riječ. Sretan tko može s njime reći: »Nikada se nisam ogriješio protiv svijetla, nikada nisam propustio ono, što sam upoznao kao bolje, nikada nisam učinio nešto, što bi bilo u opreci s jasno spoznatom istinom«. U svem našem djelovanju moramo se uvijek dati voditi načelima, i nikada im se ne smijemo iznevjeriti: samo tada ne ćemo se iznevjeriti sebi samima i svojoj savjesti, tada ne ćemo kao Pilat pasti žrtvom krivoga »dakle«.

PODLISTAK

JEDNOGA JUTRA KOD MISE

Jednoga oštrog, hladnog jesenjeg jutra izišla je Marija Dunne iz željezničke postaje, da pođe na Misu. Doputovala je radničkim vlakom iz svoga sela, sa sasvim posebnog razloga. Stonebridge bio je sjedište suda za Soutshire, a toga dana trebao je biti objеšen Jim Burden, što je umorio djevojku, koju je volio. Gospođa Dunne došla je, da prikaže sv. Pričest za pokoj njegove duše.

Unatoč magli, koja je gusto ovijala Visoku ulicu svojom sivom koprenom, Marija se začudila, što je vidjela ulicu punu ljudi, koji su svi išli u istom pravcu. Odjednom joj se objasnilo, šta znače ti brzi koraci, koji su odjekivali oko nje; išli su prema zatvoru, da čekaju pred vratima, dok se ne digne crna zastava, znak Burdenove smrti. »Kako mogu?« pomisilila je, »kako mogu željeti da budu svjedoci takve tragedije?«

Bilo joj je kao neko olakšanje, kad je vidjela, kako netko dolazi ususret njoj, protivno od zatvora. Bila je to žena s kovčegom. Svojom slobodnom rukom stiskala zgnječen rupčić i Marija je vidjela tragove suza na njenu licu. Nehotice je stala i progovorila joj.

»Bojim se, da ste u nevolji. Mogu li vam pomoći?«

Žena je kimnula glavom. »Nitko meni ne može pomoći. Ja napuštam Stonebridge zauvijek. Izgurao me je tako rekavši moj sin. Radi njega jure svi ovi luđaci, da zure u njega. Moga Jima, s kojim sam se toliko ponosila. Osramotio me je, i ja mu to ne mogu oprostiti. Hvala Bogu, što siromah njegov otac više nije doživio taj dan.

»Šta mislite« — upita Marija — o ovim ljudima? Idu pred zatvor, da čekaju, dok se ne digne zastava«.

»Pravo je tako«, reče druga. »Neka mu bude, momu Jimu. Ubojici, što je umorio djevojku, koju je volio, jer nije htjela poći za njega. Osramotio je mene, a i njega katolika, kakav je bio njegov otac. Baš mu se pravo dogodilo. Stella je bilo njezino ime«.

»Obavio je valjanu ispovijed«, reče Jimova majka. »Ali on je nanio sramotu našemu poštenom imenu«.

Marija je uze za ruku. »Ja idem na Misu. Da se pomolim za njega. Željela bih da i vi pođete. Hoćete li?«

Gospođa Burden kimne glavom. »Čemu će mi to? Već godinama nisam molila. Otkad mi je muž umro. On je bio pravi katolik, kako vidite. Ja nikad«.

»Ne smeta«, reče joj Marija. »Ja želim, da samo pođete sa mnom i budete malo u crkvi. Sjedite tamo mirno, dok se sve svrši. I ne mislite na to, možete li moliti. Samo nastojte misliti na Jima, kad je bio mali dječačić, kad je bio djetešce i kad ste vi obično sve radili za njega«.

»A šta će biti s mojim vlakom?« upita gđa Burden. »Ja upravo odlazim u London, da počnem iznova. Htjela bih rano otputovati prije nego što me itko vidi«.

»Subota je. Ne će biti danas mnogo ljudi, što idu u London. A ima jedan vlak odmah poslije devet. Idem i ja s vama na kolodvor«.

»Vrlo ste ljubezni«, reče druga. »Pa dobro, mislim, da ne će biti štete, ako sjednem malo u crkvi. Ali želim sasvim straga. Ne želim da me itko uhodi.«

»Ne će nitko«, uvjeri je Marija. Uze je za ruku. »Hodite! Nije daleko Niz ovu ulicu«

Mala je crkvica bila vrlo tiha. Samo malo je ljudi klečalo u klupama. Gospođa Burden ušulja se na jedno sjedalo straga. Nije htjela klečati, nego je sjedila uspravno, gnječeći svoj rupčić. Marija pođe da sjedne bliže oltarnoj ogradi.

Misa se brzo završila i mali se zbor razišao. Samo Marija je još nekoliko časaka klečala moleći se za Jima i za njegovu majku. A zatim je i ona ustala.

Gospođa Burden pođe za njom na svijetlo dana. Uze Mariju ispod ruke. »Moj je Bill imao pravo«, reče. »On je uvijek govorio, da u katoličkoj crkvi ima nešto što nigdje drugdje ne možemo naći. Ne mogu kazati, što je to, ali ja sam to našla jutros. Ne mogu više oštro misliti o Jimu neka Bog oprosti njemu, a i meni«.

»Tako mi je drago, gospođo Burden«, smiješila se Marija. »I hoće. Ne sumnjajte o tom. A sad dajte da vam ponesem kovčeg, pa da idemo na kolodvor«.

Marija je našla prazan odjel u vagonu i gđa Burden uđe u nj. Zatvorivši vrata naslonila se kroz prozor.

»Imam toliko toga zahvaliti vama«, reče Mariji. »Rado bih znala vaše ime«.

»Marija Dunne«, odgovori ova. »Vidite, ja sam Stellina majka«.

Margaret Owen

VIII. NEDJELJA PO DUHOVIMA

27. VII. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Luka 16, 1,9) donosi Isusovu priču o nepravednom upravitelju. Upravitelj je rasipao dobra svoga gospodara. Gospodar ga pozove na obračun i skine s upraviteljstva. Upravitelj da se osigura za budućnost, brže oprosti dug nekim gospodarovim dužnicima, da kod njih nađe utočište, kad moradne otići s upravljanja. Gospodar je pohvalio taj korak upraviteljev, da je za sebe dobro radio, jako mu to nije odobrio. Isus na to doda: Stecite sebi prijatelje nepravednim blagom, da kad dođe konac, prime vas u vječne stanove.

1. Bio je neki bogataš, koji je imao upravitelja. Upravitelji smo mi. Svaki upravlja darovima, od Boga nam danima: tjelesnim duševnim i materijalnima. Na pr. zdravlje, tjelesne sposobnosti, razum, volja, čuvstva, milost Božja, imetak, sve su to darovi Božji. Isto tako vrijeme, godine, dug život, Svaki novi dan ti je novi dar od Boga. A kako su istom odlični darovi duhovni: sv. Misa, pa sv. Sakramenti! O kako je bogat i dobar Bog, koji nam sve to daje! No zapamtimo, mi nismo gospodari tih dobara, nego samo upravitelji. Jedamput ćemo ih ostaviti, ili će oni nas napustiti. Tada će trebati dati obračun gospodaru o upravljanju.

2. Položi račun, kako si upravljao. Uprava Božjim darovima je dobra, kad promiče slavu Božju i ljubav među ljudima i kad nas utvrđuje u kreposnom životu. Svi ti darovi Božji treba da budu sredstva za savršeni život, pomagala, ljestve za nebo. Zlo bismo njima upravljali, kad bi nas odvodili od Boga i odvraćali od kreposnog života, i kad bi nam oni postali cilj. Naš cilj je nebo, a ovo su sredstva za nebo. Živimo tako, da se ne bojimo obračuna s Bogom!

3. Položi račun, kako si upravljao. To će biti na času smrti, na posebnom sudu. Polagat ćemo račun o svemu: kako smo upravljali povjerenim nam dobrima, duhovnim i tjelesnim, te o svima djelima, riječima i mislima, bilo dobrima bilo zlima. Ništa ne će ostati neobračunano. Blago nama, ako često mislimo na taj sud pa nastojimo, da imademo sve račune s Bogom uvijek u redu, Ako nas iznenada pozove, da se ne plašimo i ne strepimo, nego da s radošću stupimo pred Njegovo presveto Lice. Tako živi, da se ne bojiš!

4. Stecite sebi prijatelje nepravednim bogatstvom. Nepravedni imetak je onaj, koji si stekao nepravednim načinom: lukavstvom, prevarom, otimačinom, krađom. Pravedni imetak je onaj, koji si stekao svojim poštenim radom. Ako imaš imetak, stečen na nepravedni način, znaj da nije tvoj, i da si obvezan vratiti ga onomu, od koga si uzeo. Na taj način ćeš se odkupiti. Na taj način steći ćeš sebi prijatelje tamo gore, a i ovdje dolje. Ako nema onoga, kome si uzeo, razdaj siromasima. I, kad tako budeš čist od nepravde, primit će te sigurno, kad zađe sunce tvoga života, u nebeske stanove.

Sveta Kristina

Rođena je u Italiji g. 289. Njezini su roditelji bili pogani. Otac Urban bio je prefekt u gradu Turu na otoku bolzenskoga jezera u Toskani. Načinio je za svoju kćerku neku kulu, da ona u njoj sa sluškinjama može prinositi žrtve poganskim bogovima. Ali ona je upoznala kršćansku vjeru i primila sv. Krst. Zato je razbila zlatne i srebrne kipove bogova i razbijene komade razdijelila siromašnim kršćanima. Bilo joj je tada jedanaest godina.

Kad je njezin otac to doznao, dao ju je u bijesu zlostavljati i baciti u tamnicu, bez jela i pila. K njoj je došla u tamnicu sva zaplakana njezina majka i molila ju, da žrtvuje bogovima i da se tako oslobodi od muka. Na to ju je ponovno nagovarao i njezin otac Urban. Ali djevica je ostala neustrašiva i odlučna u ispovijedanju Kristove vjere. I opet je izbičevali do krvi i bacili u tamnicu. Nove muke nisu mogle pokolebati sv. Mučenicu. Međutim je njezin otac nenadano umro.

Novi sudac Dion nastojao je odvratiti Kristinu od štovanja Boga, raspetoga na križu. Ona mu je odgovorila, da će je Krist čuvati i štititi u svim mukama. Rasrđeni Dion dao je na to djevicu mučiti.

Diona je naslijedio u službi sudac Julijan. Hrabra djevica podnijela je junački sve muke. Neprestano je zazivala Boga i molila, da je On oslobodi. Krvnik joj je dao odrezati jezik, a zatim privezati uz stup i ubiti strijelicama. To je bilo 24. srpnja g. 300.

Sveto tijelo mučenice prenijeli su kršćani u Palermo na Siciliji i tamo su je u veliko štovali kršćani. U XI. vijeku dala je grofica Matilda prenijeti njezine sv. moći u Bolseno. Njezin je grob otkriven prema uputama istraživača M. H. Stefensona g. 1880. Štovanje sv. Mučenice proširilo se i po Francuskoj. Crkva slavi njezin spomen 24. srpnja.

„BISER MISLI"

U broju 4. srpnja o. g. zagrebački dnevnik »Vjesnik« donio je članak »Biser-misli«, u kojem piše o broju »Gore Srca« od 29. lipnja. Za taj broj »Vjesnik« tvrdi, da je **pun harange, drskih aluzija, gluposti i besmislica**, te kako **nijednome od naših urednika nije stalo, da ovaj »vjerski tjednik« bude zaista vjerski.**

U dokaz toga »Vjesnik« citira slijedeće odlomke:

»U neprestanoj je borbi živio Isus naš. Ali je u tom boju bio neustrašiv«. (Svršetak članka »U neprestanoj borbi«).

»Bit ću i dalje savršeno radostan, ako me budeš udarao, a da me nimalo ne štediš«. (Ovo govori sv. Franjo u času svoje smrti. Vidi svršetak članka »Božja volja u svemu«).

»Mogu stoga oluje bilo kako čivlje urlati, tuča padati i izljev kiše ne znam kako udarati, svijetlo sunce stoji visoko iznad gustih oblaka, i prodrijeti će ih onda, kad Bog hoće i kako je On odredio«. (Svršetak članka »Malodušnost«).

»Vodi ga smjelo kroz valove i kišu u luku vječnoga smirenog mora« (Svršetak pjesmice: Spasi na brodić).

» . . . kako osjećam u srcu golemu ljubav i zahvalnost prema sv. Ocu papi, nasljedniku Petrovu, što me sigurnom rukom vodi kroz bure i oluje do luke spasa« (Svršetak članka: Petrovo).

Poreć toga »Vjesnik« uvelike zamjera bilješkama: »Osuda djela Andrije Gida »Kardinal Segura«, »Genij kršćanstva«, i predzadnjem odlomku u članku »Sv. Febronija«, pa svršava ovako: **Našlo bi se još sličnih »mudrih«, »učenih« i »dobronamjernih« sličica i misli samo u ovom jednom broju. I još ima takvih ljudi, koji tvrde da naša demokracija nije dovoljno široka. A ona je čak i toliko široka, da omogućuje kojekakovim piskaralima, da u nazovi vjerskim listovima šire sujevjerje i natražnjaštvo, da nekažnjeno neprijateljski djeluju i klevećuc«.**

Molimo cij. čitatelje, da još jedamput pročitaju cijele članke »Gore Srca« od 29. VI., iz kojih su istrgnute gornje rečenice, pa neka sude, da li te rečenice u vezi sa cijelim sadržajem članka iznose bilo kakvu **»harangu, drsku aluziju, glupost i besmislicu«**, te da li naš list **»širi sujevjerje i natražnjaštvo«**, a članci **»neprijateljski djeluju i kleveću«.**

Pa neka oni prosude, tko je »piskaralo«, koje širi gluposti i besmislice.

MSGR. JOSE DE COSTA NUNES, nadbiskup Goe i patriarha istočne Indije, održao je konferenciju za štampu, na kojoj je objavio, da će povodom 400. godišnjice smrti indijskog apostola sv. Franje Ksaverskog biti kroz cijeli mjesec prosinac izloženo javnom štovanju u potpunosti sačuvano i neraspadnuto njegovo tijelo, koje se čuva u veličanstvenom mramornom i srebrnom mauzoleju u bazilici »Bom Jesus«. Predviđa se, da će preko jedan milijun hodočasnika iz svih krajeva svijeta doći da se pokloni velikom apostolu Indije. Zajedno s jubilejom 400.godišnjice smrti sv. Franje Ksaverskog indijski katolici će proslaviti i jubilej 19.stogodišnjice dolaska sv. Tome apostola u Indiju. Predaja naime kaže, da se je sv. Toma 52. g. poslije Krista iskrcao na obale Malabara.

KRŠĆANSKA SAVJEST KAO PREDMET ODGOJA

Dne 23. ožujka o. g. Sv. Otac je održao preko radija govor, u kojem je rekao među ostalim:

Obitelj je kolijevka rađanja i razvitka novoga života, koji potrebuje brige i odgoja, da ne pogine: ovo je temeljno pravo koje je Bog dao i temeljna dužnost, koju je Bog povjerio roditeljima. U naravnom redu sadržaj je i svrha odgoja razvitak djeteta, da bi moglo postati potpun čovjek. Sadržaj je i svrha kršćanskog odgoja oblikovanje novog čovječjeg bića preporođenog u krštenju u savršenog kršćanina. Ova dužnost, koja je uvijek predstavljala ponos kršćanskih obitelji, svečano je potvrđena u kanonu 1113. Kodeksa crkvenog prava, koji glasi ovako: »Roditelji su obvezani, da se svim svojim snagama brinu kako za vjerski i moralni tako i za tjelesni i građanski odgoj djece, a također i da im priskrbe materijalno blagostanje«.

Najakutnija pitanja ovog obimnog predmeta u raznim prilikama su objasnili Naši prečhodnici i Mi sami. Ne ćemo sada ponavljati ono, što je već opširno izloženo, već ćemo obratiti pažnju na pitanje, koje, iako predstavlja temelj i suštinu odgoja na poseban način kršćanskog, ipak se mnogima na prvi pogled čini, da je strano samom odgoju. Hoćemo naime da govorimo o onome, što je najdublje i najprisnije samom čovjeku, o njegovoj savjesti. Na ovo Nas navodi činjenica, što pojedine struje modernog mišljenja počinju da joj iskrivljuju pojam i da pobijaju njenu važnost. Govorit ćemo dakle o savjesti, u koliko je ona predmet odgoja.

Savjest je najintimnije i najtajnije područje čovjeka. U savjesti se čovjek sklanja sa svojim duševnim sposobnostima u apsolutnoj samoći: sam sa sobom, ili bolje, sam s Bogom — savjest je odjek Njegova glasa — i sa samim sobom. U savjesti se čovjek odlučuje za dobro i zlo; u savjesti čovjek vrši izbor između puta pobjede i puta poraza. Kada bi i htio, čovjek ne bi uspio, da joj se otme: s njome, bilo da odobrava ili osuđuje, prolazi cijeli životni put, a isto tako s njome, istinskim i neprevarljivim svjedokom, dolazi pred sud Božji. Savjest je dakle, da se izrazimo koliko starom toliko časnom slikom, svetište, pred čijim pragom se moraju svi zaustaviti, pa i otac i majka, kada se radi o djetetu. Samo svećenik ulazi tamo kao liječnik duše dielitelj Sakramenta pokore, ali radi toga savjest ne prestaje biti osjetljivo svetište, za koje sam Bog hoće, da njegova tajnost bude čuvana pečatom najsvetije šutnje.

U kom smislu se dakle može govoriti o odgoju savjesti?

BIT KRŠĆANSKE SAVJESTI

Potrebno je osvrnuti se na neke temeljne pojmove katoličke nauke, da bismo razumjeli, da se savjest može i mora odgajati.

Božanski Spasitelj je neukom i slabom čovjeku pribavio svoju istinu i svoju milost: istinu, da mu pokaže put, koji vodi čovječjoj svrsi; milost, da mu dade snage, da tu svrhu može postići.

Poći tim putem u stvari znači prihvatiti Kristovu volju i Kristove zapovijedi i uskladiti im život t. j. pojedine unutarnje i vanjske čine, koje bira i određuje slobodna ljudska volja. Koja je to duševna sposobnost, ako ne savjest, koja u pojedinim slučajevima određuje samoj volji, da bira i da se odlučuje za čine, koji su u skladu s Božjom voljom? Savjest je dakle vjerni odjek, čist odsjev Božanskih normi ljudskog djelovanja. Na taj način izrazi, kao što su »sud kršćanske savjesti« ili onaj »prosuđivati po kršćanskoj savjesti« imaju ovo značenje: norma zadnje osobne odluke o moralnosti jednog djela uzima se iz Kristovih riječi i Kristove volje. On je zapravo Put, Istina i Život, ne samo za sve ljude skupa, nego i za svakog pojedinca napose; On je to za zrela čovjeka isto kao i za dijete i za mladića.

Iz ovoga slijedi, da se oblikovanje kršćanske savjesti kod djeteta ili kod mladića prije svega sastoji u prosvjetljenju njihove pameti o Kristovoj volji, o Kristovu zakonu, o Njegovu putu, a zatim u djelovanju na njihovu dušu, ukoliko se to izvana može učiniti, da ih se navede na slobodno i stalno izvršavanje Božje volje. Ovo je najveći zadatak odgoja.

Nastavit će se

SVEĆENSTVO I HUMANOST

»Milosrđe! Slatka riječ, koju je Krist donio na zemlju. Riječ nepoznata grčko-rimskom svijetu. Ljubav je uopće nepoznata staromu svijetu. On pozna sklonost prema ženi, prijateljstvo za prijatelje, pravednost za građane, gostoprimstvo za strance, ali ne pozna ljubavi. Ljubav, koja trpi i daruje se; ljubav za sve, pa i za one, koji trpe i koji su zapušteni. Ljubav za siromahe, za prezreni svijet; za one, koji su napušteni od sviju, ljubav za čovječanstvo, ljubav, koja ne razlikuje građane od stranaca, lijepih od ružnih, ne razlikuje brata od neprijatelja« (Papini).

Krasne li su mramorne ljepote umjetničke Grčke, stihovi Homera i Virgilija, kao što i misli Sofokla i Eskila, razlaganja Sokrata i Platona. Ali je to divni zastor, zavjesak, koji krije smradne, gnojne i krvave rane poganskog svijeta starih vremena, gdje su Krist i Evanđelje još nepoznati. Tamo zato nađemo pozakonjeno ubijanje dječice. Sama Kina danas ubija okolo 4 milijuna dječice na godinu, a Japan okolo 1 milijuna. Onda ropstvo, okrutnost i krvološtvo, poniženje i tlačenje žena i siromaha, trgovine robljem, bijelo roblje, pravo jačega i t. d.,

Zaista je lijepo promatrati, osobito po noći, na mjesečini, u tišini velebnu palaču cara Dioklecijana u Splitu, kao i ruševine rimskog vodovoda ili one slavnog Solina, ruševine Akropole u Ateni, piramida u Egiptu, Koloseum, forum i Palatin u Rimu. Ali gledajući to velebno kamenje i te zgrade, ne smijemo zaboraviti, da sve te zgrade imadu za vapno i meltu, potoke i rijeke suza i krvi izrabljenog čovječanstva. Zato je pravo imao sv. Pavao, da ukori Rimljane da su **»bez srca i okrutni«** (Rim. I, 31). Pogani su prezreli siromahe, oni su ih tjerali od sebe i čak i ubijali ih. Kvintilijan osuđuje svakoga, komu se siromasi ne zgade. Blagi Virgil hvali promatranje života u prirodi, jer se tako izbjegava pogled na siromahe. Stari svijet, isto kao i današnji pogani, kod kojih još nije došla luč svetog Evanđelja, ne poznaju ljubavi prema bližnjemu, ne znaju za riječ humanus — čovječji...

Kršćanstvo se prikazuje kao veličanstvena vjera ljubavi i milosrđa. Komu nijesu poznate lijepe stranice »Quo vadis?« od velikog poljskog pisca Sienkiewicza, gdje opisuje susretaj Vinicija s Apostolima Petrom i Pavlom.

Vinicije veli Petru: »Grčka je stvorila mudrost i ljepotu, Rim moć, ali vi, recite, što nam donosite? Ako je za vašim vratima svijetlo i radost, otvorite ih!« — »Mi donosimo ljubav«, reče Petar. A Pavao iz Tarsa doda: »Da govorim jezicima ljudskim i anđeoskim, a ljubavi nemam, bio bih kao mjed koja zveči« ... »Pogledaj, reče Pavao obraćajući se Viniciju, zar smo mi kršćani neprijatelji života i radosti?« A on odgovori ... »Nikada nisam bio tako sretan kao među vama« ...

Reći će tkogod, da je ovo roman. Pa dobro, čitajmo onda što piše sv. Pavao Korinćanima: »Kad bih jezike ljudske i anđeoske govorio, a ljubavi ne bih imao, bio bih kao mjed, koja ječi, ili praporac, koji zveči. Kad bih imao proroštvo i znao sve tajne i sve znanje, i kad bih imao svu vjeru, da bih i gore premještao, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa. I kad bih razdijelio sve imanje svoje, (iz taštine, ne iz ljubavi), i kad bih predao tijelo svoje, da se sažeže (iz prkosa), a ljubavi ne bih imao, ništa mi ne bi koristilo.

Ljubav je strpljiva (podnosi slaboće drugih), dobrostiva (ne gleda na zahvalu), ljubav ne zavidi, ljubav se ne hvasta (kod uspjeha), ne nadima se (ne prezire bližnjega); ne čini, što je nepristojno, ne traži svoje, ne razdražuje se, ne misli o zlu; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini, sve podnosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi... ostaje vjera, ufanje, ljubav, ovo troje, ali je najveća među njima ljubav...« (Korin. XIII 1—13).

Katolička Crkva kroz povijest XX vjekova prikazuje nam se svojim milordnim djelima, kao kuća ljubavi za cijelo čovječanstvo. U ovoj kući svaki čovjek ima pravo da bude primljen, da bude pomognut, da bude uzljubljen; bez razlike dobi i spola, rase i boje. Čovjek je stvorenje Božje, i dosta! Zato je odmah iz početka božanski Učitelj Krist učio: **»Ljubit ćeš bližnjega svoga kao samoga sebe«.** U divnoj priči milosrdnog Samaritanca učio nas je, kako moramo ljubiti bližnjega svoga pa i neprijatelje. Prijeti paklom vječitim onomu, tko ne da jesti ogladnjelom, ne će žedna napojiti, gola obući, bolesnog i utamničenog posjetiti.

Zaista je pravo kršćanstvo divno kao polje, na kojem cvate bratski zagrljaj i najhumanija ljubav i one vrline i kreposti, koje rastu i nađu se jedino u kršćanskoj zajednici.

Život zvijezda

Kad tanki mlaz Sunčeve svjetlosti prođe kroz staklenu prizmu, on se uslijed raznog lomljenja svjetlosti rastavlja u nizu boja: crvenu — narančastu — žutu — zelenu — plavu — modru — ljubičastu, koji se zove sunčev **spektar.** Na sličan način dobiva se spektar zvijezda stajačica. Tako se isto može dobiti spektar zemaljskih kemijskih elemenata, ako se dovoljno ugriju i svijetle. Spektri označuju elemente, od kojih se sastoje svijetleća tijela.

Čvrsta ili tekuća tijela u usijanom stanju proizvode takozvane **neprekidne spektre** slične odresku duge. Plinovita tijela u usijanom stanju proizvode spektre, u kojima se pojavljuju samo pojedine odvojne sjajne crte. Po položaju i bojama ovih linija znade se, od čega sastoje plinovita tijela, jer svaki elemenat dovoljno usijan pokazuje u spektru svoje karakteristične linije.

Po spektroskopima i drugim nekim spravama moglo se ustanoviti, da su zvijezde ogromne kugle, usijane plinovite mase s manjom ili većom jezgrom. koja proizvodi neprekidni spektar i da su opkoljene plinovitom atmosferom na nižoj temperaturi. Spektri zvijezda razlikuju se među sobom samo u pojedinostima, koje po tumačenju fizičara, zavise od stanja, do kojih su pojedine zvijezde stigle u svome razvitku, drugim riječima od doba »starosti« zvijezda.

Prema izučavanjima astrofizike zvijezda počima svoj život kao plinovita kugla ogromnog obujma, neznatne gustoće na razmjerno niskoj temperaturi, — ali jakog apsolutnog sjaja. To su ogromne **crvene zvijezde,** koje u promjeru mogu biti na stotine puta veće od našeg Sunca. Mjerenje stvarne veličine nekolikih najvećih zvijezda omogućeno je najgenijalnijom spravom u astronomiji, koja se zove »interferometar«, a koja pri neposrednom promatranju uvećava sitne zvjezdane pločice, dok ne postanu dovoljno velike za mjerenje. Tipični su primjeri takvih zvijezda **Antares** u zviježđu Štipavca, **Beteigeuza** u Orionu i **Aldebaran** u Biku.

U daljnjem razvitku nastaje postepeno zgušćavanje, smanjivanje obujma, a povećavanje temperature. Materija zvijezde postaje gusta, zbivena i teška, a svjetlost prelazi od crvenkaste u sjajnu žutu, bijelu i plavičasto bijelu boju. Predstavnici žute boje su zvijezde **Arkturus** u zviježđu Botes, **Kapela** u Kočijašu. Plavičasto bijelu boju pokazuje **Sirius, Vega** u Liri i **Spika** u Djevici. Naše je sunce predstavnik serije žutkastih zvijezda, koje su srednje veličine i najbrojnije na nebu. Središta sviju zvijezda ove vrste približno su na istoj temperaturi kao Sunčevo središte, koje je — kako se računa — usijano u strahovitoj temperaturi od 22 milijuna stupanja Celsiusovih. Na površini su temperature sasvim druge: kod crvenih zvijezda iznosi samo 3000 stupanja, a kod bijelih 10.000 stupanja; kod našeg sunca doseže 6 — 7000 stupanja.

Kad zvijezda postigne najveću temperaturu, onda je ona u zreloj dobi svoga razvitka. Za ovim dolazi postepeno opadanje. Obujam se zvijezde dalje smanjuje, temperatura opada i boja zvijezde prelazi ponovno u crvenu boju — jednom riječju — nastaje starost, a konačno i ugasnuće zvijezde. U teleskopima se bolje razabire da zvijezde svijetle različitim bojama. Tako ima zvijezda zagasito crvene boje, žive crvene, zelene, žute, plave, ukratko one svijetle u svim mogućim bojama, koje je više puta teško i opisati.

Kolikog će vijeka i kojim tokom kretati život zvijezde, zavisi od prilika u kojima je započela svoj razvitak. Ne mora svaka zvijezda prijeći svu tu skalu razvitka. Dok se jedne penju do vrhunca i poprimaju bijelu pa čak i plavkastu boju i gore u najvećim mogućim temperaturama, gdje su i atomi potpuno razbiveni, druge stignu samo do polovice puta, poprimaju samo žutu svjetlost i već slabe, a treće ne stignu ni do tog stepena razvitka i već zaustavljaju penjanje, da se postepeno spuste po stepenima svojeg razreda.

Naše Sunce izgleda, da je prešlo kulminaciju zvijezde sjajno žute boje i sad se nalazi na putu opadanja. Neka nas tješi da život zvijezda traje na stotine bilijuna godina. I naše je Sunce staro bezbroj milijarda godina. Trajanje života ljudi postaje savršeno beznačajno. kad se isporedi sa životom zvijezda. Kao što je naša Zemlja tek zrnce u prostoru, tako su i naši životi, pa i cijela ljudska povijest tek jedan trunak vremena.

Iz katoličkoga svijeta

HODOČAŠĆA NA TRŠKI VRH. Svećenici, koji polaze sa svojim procesijama na hodočašće na Trški Vrh, neka prijave svoju procesiju svome kotaru. Ujedno neka na vrijeme prijave, kada dolaze na Trški Vrh, kada odlaze i koje pobožnosti obavljaju izvan crkve u procesiji. Neka ujedno označe, na kojem mjestu formiraju procesiju, da onda njom krenu na Trški Vrh. Sve ovo neka jave i župnom uredu u Krapini, da on može učiniti prijavu krapinskom kotaru barem 48 sati prije dolaska procesije.

800 GODIŠNJICA CISTERCITSKE OPATIJE. Dne 25. svibnja o. g. služila se prvi puta nakon 400 godina sv. Misa na ruševinama nekadanje cistercitske opatije u Kirksbourghu u Engleskoj. Prije 800 godina je na tom mjestu osnovana cistercitska opatija, koja je trajala kroz 400 godina, a koja je propala u vjerskim progonima kralja Henrika VIII. Katolički biskup iz Leedsa uspio je kod današnje engleske vlade izraditi, da su katolici opet smjeli uzeti u posjed zemljište, na kom je stajala nekadanja opatija. Dne 25. svibnja podigao se na tom mjestu oltar, na kom je celebrirao jedan cistercitski opat iz Bretagne u prisutnosti drugih redovnika sv. Bernarda i u prisutnosti 20.000 katoličkih vjernika.

SESTRA BERTILLA — Ana Franciska Boscarčin — iz Brendoče u Italiji bila je proglašena blaženom 8. lipnja o. g. Sa 17 godina stupila je u red Školskih sestara sv. Doroteje, službenica Presvetoga Srca. Za prvoga Svjetskoga rata istakla se kao požrtvovana njegovateljica ranjenika, a posljednje četiri godine svoga rada kao bolničarka trpjela je i sama od teškog tumora Umrla je 22. litopada 1922. Uskoro iza njezine smrti bilo je javljeno više slučajeva njezina zagovora, a unatrag tri godine bio je proveden postupak za njezino proglašenje blaženom.

APOSTOLSKA PRELATURA RIO NEGRO u amazonskoj ravnici ogromna je prostorom, a broji samo 33.500 stanovnika Indijanaca. U ovoj prostornoj prelaturi postoji osam stalnih misijskih postaja. U svakoj od ovih postaja nalazi se crkva, stan za misionara, stan za časne sestre, bolnica te internati za dječake i djevojčice. Bolnice ukupno imaju 320 postelja, a tokom 1951. g. u ovim je bolnicama izvršeno 39.960 liječničkih pregleda. U internatima se je nalazilo 695 dječaka i 648 djevojčica, koji uz redovito školovanje uče, kako se obrađuje zemlja te svaki pojedini dječak i djevojčica uče još po jedan zanat. U ovim misijama, koje vode oo. Salezijanci, uposleno je 18 svećenika, 24 pomoćna brata i 40 časnih sestara. Na području ove apostolske prelature ima 24.151 katolik.

U LATINSKOJ AMERICI broj analfabeta se penje na 70 milijuna, a broj djece, koja ne pohađaju školu, na preko 19 milijuna. Katolička Crkva u ovim zemljama poduzima sve moguće, da se ovo žalosno stanje popravi i da se likvidira nepismenost. Međutim, uslijed toga što katoličke škole nemaju nikakve pomoći od strane države, katolicima uspijeva, da tek u nekoliko ublaže ovo žalosno stanje. U zemljama latinske Amerike katolici svojim vlastitim sredstvima uzdržavaju 10 sveučilišta sa 10.000 studenata te 7.800 ostalih škola s 1,600.000 đaka.

PRILIKOM 25. godišnjice imenovanja kardinalom Msgr. Van Roey-a, nadbiskupa Malinesa i primasa Belgije, belgijska vlada je odlučila izdati tri specijalne poštanske marke u korist gradnje nacionalne bazilike Presvetog Srca Isusova u Koekelbergu — Bruxelles. Jedna od ovih maraka će prikazivati vanjski izgled ove bazilike, druga njenu unutrašnjost, a treća ceremoniju njenog posvećenja, koje je obavljeno 14. listopada prošle godine.

U AUSTRALIJSKOM GRADU Melbournu zaređen je prošloga travnja za svećenika William Dominic Creede. On potječe iz obitelji irskoga porijetla. Njegovi su roditelji imali osmero djece, od kojih pet kćeri i tri sina. Svi sinovi su postali svećenici, a sve kćerke redovnice. Svi su još živi, osim jedne sestre, koja je umrla kao redovnica 1940. g.

HOLANDSKI SU KATOLICI poznati sa svoje čvrste i žive vjere i svoje požrtvovne odanosti Crkvi. Na svim poljima katoličke djelatnosti se katolici nalaze među prvima. Tako oni izdaju i Holandsku Katoličku enciklopediju, koje je deseti svezak nedavno izašao iz štampe.

NOVI OLTAR U SV. KLEMENTU U RIMU. U bazilici sv. Klementa u Rimu, gdje se nalazi grob sv. Ćirila, posvećen je u mjesecu lipnju o. g. novi oltar iznad groba ovog slavenskog Apostola. Oltar su podigli svojim prilozima slovački katolici u Sjedinjenim Državama.

PRILIKOM JEDNE PROSLAVE na sveučilištu u indijskom gradu Sagaru ministar vanjskih poslova centralne indijske vlade dr. Kuilasuach Katju održao je govor u kojem je naglasio zasluge katoličkih misionara za kulturni napredak indijskog naroda.

»PAPINSKA MISIJA ZA PALESTINU« tako se zove katolička karitativna ustanova utemeljena 1949., koja ima za cilj pomaganje arapskih izbjeglica iz Palestine, a ima svoje sjedište u Beirutu. Rezultat dosadašnjeg rada ove misije je slijedeći: 1. Od početka djelovanja ove misije pa do 31. siječnja 1952. podijeljeno je među izbjeglice pomoći u naravi i novcu za 10,000.000 dolara. od čega 5,500.000 dolara u novcu, a ostalo u naravi. 2. Osim toga podijeljeno je 2.000 tona hrane, 1.700 tona odjevnih predmeta i 70 tona lijekova. 3. 20.000 Arapa je smješteno u katoličkim vjerskim kućama. 4. Otvoreno je 100 centara za raspodjelu mlijeka. Ovim centrima upravljaju redovnici i redovnice. 5. U katoličkim školama je smješteno i uzdržavano 25.000 arapske djece. 6. Otvoreno je 330 škola za izbjegličku arapsku djecu. 7. 1000 svećenika, redovnika i redovnica je uposleno u radu ove misije. Ukupni broj arapskih izbjeglica iz Palestine iznosi 300.000, od kojih 50.000 katolika. Papinska misija je pomagala arapske izbjeglice bez obzira na vjeroispovjed.

U INDIJSKOJ DRŽAVI Travancore-Cochin katolik A. J. John je izabran za predsjednika stranke Kongresa, najjače stranke u Indiji. Za protukandidata John je imao Panampilly Govinda Menona, dosadašnjeg ministra prosvjete u ovoj državi, koji je prošle godine predložio bio protukatoličke odgojne zakone. Kao predsjednik najjače stranke dr. John će zauzeti mjesto predsjednika vlade ove federalne države. Ovo je prvi put, da federalna država Travancor — Cochin ima katolika na čelu svoje vlade.

DNE 25. TRAVNJA o. g. umro je u Rimu msgr. Ljudevit Kaas, kanonik bazilike sv. Petra. Msgr. Kaas je rođen 1881. g. u njemačkom gradu Treviru. Između dva svjetska rata on je, kao predsjednik njemačke katoličke stranke Centruma, igrao vidnu ulogu kako u njemačkom tako i u međunarodnom političkom životu. Kad je Hitler zauzeo u Njemačkoj vlast, msgr. Kaas je morao bježat iz Njemačke, pak se je sklonio u Rim, gdje ga je sv. Otac imenovao kanonikom sv. Petra i apostolskim protonotarom. Msgr. Kaas je vodio radove arheološkog iskapanja u kripti bazilike sv. Petra, koja su iskapanja dovela do potvrde, da se u Rimu nalazi grob sv. Petra.

PRVI KARTUZIJANSKI SAMOSTAN u Sjedinjenim Američkim Državama osnovan je prije nešto više od godinu dana u gradu Sky Farmu. U samostanu se nalaze dva svećenika i dva brata lajika te nekoliko američkih novaka. Samostan uzdržava Društvo prijatelja Kartuzijanaca sa sjedištem u New-Yorku.

MSGR. FULTON SHEEN, pomoćni biskup New-Yorka, održava preko televizijske postaje konferencije o temi »Isplati se živjeti«. Računa se, da ove konferencije redovito sluša na televizijskim aparatima preko 2,000.000 Amerikanaca.

KANADSKO KATOLIČKO UDRUŽENJE za proširenje vjere sakupilo je prošle godine za misijske svrhe 712.000 dolara, odnosno 54.000 dolara više nego 1950. Ovo udruženje izdaje svoje glasilo, koje se štampa u 350.000 primjeraka.

POČETKOM SVIBNJA održan je u Lurdu kongres francuske katoličke seljačke mladeži. Kongresu je prisustvovalo 32.000 delegata iz svih francuskih krajeva. Kongres je zaključen svečanom sv. Misom i zajedničkom sv. Pričešću.

POVODOM PROSLAVE 25. godišnjice proglašenja sv. Terezije od Djeteta Isusa zaštitnicom misija, organizirana je misijska izložba u francuskom gradu Lisieux-u. Izložba ima za program: Misije i domaće svećenstvo.

I ako se zvijezde zovu nekretnice, dokazano je, da se one u prostoru kreću velikim brzinama i svaka svojim putanjem oko središta svog sustava. Što se o njima može kazati, da jedne prama drugima ne mijenjaju svoj položaj na nebeskom svodu, to je uslijed toga, što su njihova kretanja za posmatrača iz ogromne daljine neznatna, za slobodno oko vjekovima potpuno neprimjetna.

PAPA SIKSTO V.

i štovanje sv. Ćirila i Metoda

Za Siksta V. mnogi povjesničari vele, da je bio Hrvat, i da je svoje rodoljublje pokazao na različite načine. Izabraše ga za papu 24. IV. 1585. Osim što je zagrebačkoga biskupa i bana Jurja Draškovića imenovao kardinalom, Siksto V. je štovao svece iz slavenskih krajeva, kao sv. Jeronima i sv. Braću. O tome njegovu poštovanju sv. Braće imamo podataka u poznatoj kronici (ljetopisu) Popa Dukljanina. Kod obnavljanja Vatikanske knjižnice odredio je, da se među obretnike raznih alfabeta stave i slike sv. Braće.

U novoj crkvi sv. Jeronima dao je Siksto V. urediti posebnu kapelicu posvećenu sv. Braći. Oltarna slika prikazuje, kako oni pred papom Hadrijanom II. otkrivaju tijelo sv. Klimenta pape, što ga je sv. Ćiril pronašao na Krimu, pa sa sobom ponio u Moravsku, a onda u Rim. Značajno je na toj slici, da je lice pape Hadrijana II. posve slično licu Siksta V. i što sv. Metod imade svetački nimbus (svijetlo oko glave). U Rimu do onda sv. Metod nije bio poštivan, kao svetac, jer na slikama, u bazilici sv. Klimenta, gdje je bio pokopan sv. Ćiril, Metod nema nimbusa, nego samo Ćiril. Ali u hrvatskim glagoljaškim misalima i časoslovima sv. Metod je uvijek bio slavljen, kao svetac. Možda on zato nema nimbusa, jer je preživio svoga brata. Kako bilo, Siksto V. onom ga je slikom, na kojoj Metod ima nimbus, kanonizirao, učinio je ono, što je priznavala velika većina kršćanskog svijeta, barem slavenskog svijeta. Tako je ta crkva postala žarištem prvoga čašćenja sv. Braće. Odgovor, zašto je on to učinio, daje nam spomenuta kronika (ljetopis) Popa Dukljanina, koji veli, da je sv. Ćiril bio svet čovjek, i da je prevodio svete knjige s grčkoga na hrvatski, prema papinoj ovlasti, da bi još jače utvrdio svoju zemlju u vjeri Crkve Kristove. Možemo još dodati, da je sve ovo papa Siksto V. izvršio pred smrt, a tada se svakom čovjeku javljaju u duši osobiti osjećaji prema rodnome kraju.

DON RINALDI

Nije tome tako dugo, što je na sveti oltar uzvišen veliki uzgojitelj mladeži Don Bosko. Njegovi nasljednici u službi ne zaostaju za svojim uzorom i vođom. Nedavno je izašla u Turinu knjiga pod naslovom: Il cuore di Don Rinald « Srce oca Rinalda). Knjigu je napisao L. Larese Cella. Ova knjiga sadržava životopis trećeg nasljednika Don Boska u upravi velike obitelji Salezijanske Družbe. Don Rinaldi Filip umro je god. 1932. na glasu svetosti, pa se već sada naziva »sluga Božji«. Rinaldi je pošao tragom Don Boskovim, pa je postigao u svom životu velik stepen svetosti. Parmanski biskup Evasio Colli izrekao je u nadgrobnom govoru ovu pohvalu u čast Don Rinalda: »Don Rinaldi bio je čovjek, koji je u nekoj slozi posjedovao sve kreposti. Bio je čovjek savršenog duhovnog života. Radio je u dubinu i u širinu vjerom svetaca, šutnjom pustinjaka, razboritošću upravnika, nježnošću oca, dostojanstvom poglavice, čednošću neznanog junaka«. Rinaldi je bio uzoran duhovni vođa, neumoran inicijator i organizator vjerskih i socijalnih ustanova.

U SPOMEN 100. godišnjice dolaska misionara Oblata Bezgrešne održan je u južno afričkom gradu Durlanu Marijanski Kongres. U svečanoj procesiji sudjelovalo preko 30 000 osoba, a u završnoj u Albert Parku preko 50 000 osoba. Msgr. Denis E. Husley, durlanski nadbiskup, pročitao je pred sakupljenim vjernicima pismo sv. Oca na engleskom i zulu jeziku, a zatim je sakupljeno mnoštvo saslušalo govor sv. Oca, koji je bio izravno iz Vatikana prenošen preko radija. Vjernici su s najvećim oduševljenjem saslušali poruku sv. Oca.

2500 ULIČNIH POMETAČA pristupilo je u Rimu uskrsnoj sv. Pričesti u velikoj crkvi »Al Gesu«. Sv. Misu je celebrirao nadbiskup Barretti, a pribivao je načelnik Rima i mnoge ugledne ličnosti crkvenog i civilnog života. Poslije toga pometači su izašli na ulice na svoj posao.

POVODOM BLAGDANA sv. Ćirila i Metoda po istočnom kalendaru u crkvi sv. Klementa u Rimu održana je svečana sv. Liturgija po istočno-slavenskom obredu. Poslije sv. Liturgije održan je obred t. zv. »Moleben« na grobu sv. Ćirila.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Franjo Grundler, kanonik. Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-263-312. - Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 3. KOLOVOZA 1952. BROJ 28

»Bože, imenom svojim spasi me i krepošću svojom opravdaj me (Ps 53, 3)

Iz Ulaza današnje sv. Mise.

Dva slijepca u Kafarnaumu

(Mt. 9, 27)

Ulaz u kuću mjesnog upravitelja Kafarnauma opsjednut je ljudima. Svirači i žene narikače vode veliku riječ. One se i smiju i rugaju: »Zar djevojka nije mrtva? Mi smo je vlastitim očima vidjeli. Isus iz Nazareta hoće da vjerujemo, da dijete samo spava. To je smiješno. Neka pokuša, da je probudi od sna«.

Iznenada nasta tišina. Na vratima se ukaže Spasitelj. On unilazi. Svečani čas nastupa. Čini se kao da dolazi iz drugoga svijeta. Tiho, kao zahvaćeni nekom snagom, slijede Ga tri Apostola. Mnoštvo plaho i puno poštovanja daje Mu mjesto. Pronijela se vijest brzo kao vjetar od ustiju do ustiju :»Isus iz Nazareta unišao je u mrtvačku sobu zajedno s Jairom, njegovom ženom i tri učenika. Prihvatio za ruku mrtvaca i rekao: Djevojko, ustani! Odmah ona ustaje i hoda unaokolo. Otac i majka se ustraše. Ali ne vjeruju, da njezin duh obilazi okolo, nego ona sama. Ona je oživjela. Isus zapovjedi, da joj donesu nešto za jelo. I ona jede. Uistinu djevojka je živa«.

Začuđenje se zaredalo među prisutnima: »Zaista mora biti velik taj Isus iz Nazareta, jer zapovijeda mrtvima! Čujte, Židovi, On mora biti više nego veliki čovjek. On mora biti Mesija, Sin Božji. Da li bi On mogao činiti čudesa, koja čini, da nije Božja sila s Njime? Tko može zapovijedati zakonima života i smrti, taj je Gospodar stvorenja, taj je Bog. Padnite i poklonite se pred Isusom! I kad ja to govorim i na to pozivam, tada imadem pred očima ovaj površni narod, koji je bez razuma. Nema nikakve muke prodrijeti dublje u Isusovo poslanje i ličnost. Njegovo uskrisenje kćeri Jairove jest jedno iznenađenje za narod, kojega on mora próvjeriti«. Svatko naime hoće da vidi djevojku. Svi govore s ocem i s majkom. Ali nitko ne ide za Isusom i ne podaje Mu časti.

Samo dva slijepca misle i rade drukčije, nego li mnogi drugi. Ti su slijepci siromašni ljudi. Iza njih je dugački mukotrpni put. Preko noći napada ih bolest očiju. Koliko li su novaca izbacili na liječnike i lijekove. Koliko li sredstva upotrijebili, da ne oslijepe! Ali se je bolest pogoršavala. A srčanost im padala. Gledali su ljude kao u sjeni. Kad bi barem tako ostalo! Nu bolest je došla do konca. Konačno su imali samo mutni zastor pred očima, a onda noć. Obuhvatio ih je očaj i slomio. Nešto je strašno, kad se više ne može vidjeti svijetlo, lijepi Božji svijet, otac i majka, žena i draga djeca! Obojica nisu morali prosjačiti, njihovi su se za njih brinuli. Ali je gorko u najboljim godinama živjeti od milosti drugih. A najgore je, kad pobožni ljudi dođu i pitaju: »Čime ste to zaslužili?« I sami odgovaraju: »Vi ste grešnici, kad Vas Bog tako udara«. A jesu li drugi ljudi bolji?

Jednoga dana eto nade. To je bio Isus. Pripovijedali im: »Jedan učitelj, Isus iz Nazareta ima veliku moć. On je ozdravio slugu jednoga kapetana iz daleka. U Naimu je uskrisio jednoga mladića. Njega slušaju mora i vjetrovi. Na to rekoše: »Ovaj je Isus iz Nazareta poslan od Boga. On je Sin Davidov, obećani Mesija. To sve dokazuju Njegova čudesa. On dakle može također i nama povratiti očinje svijetlo«.

Osim toga, nedaleko, nekoliko koraka od njih učinio je nečuveno čudo. Na život je povratio dvanaestgodišnju Jairovu kćerku, koja je bila nedvojbeno mrtva. Da, Isus je Mesija. Njihova je vjera čvrsta. Dakle za Njim! Ili sada ili nikada. Puni pouzdanja hoće da Ga mole za pomoć.

Koliko su brže mogli, pođoše za Isusom. Putevi su im bili poznati. Batinama su se služili umjesto oka. Kad su zamijetili, da je Isus blizu, glasno povikaše: »Sine Davidov, smiluj nam se!«

Ovo je prvi puta u Izraelu, da Židovi otvoreno priznaju Isusa Mesijom. »Sin Davidov« bilo je u Izraelu ime i naslov za Mesiju, koji dolazi. Tako Ga zovu sv. Knjige. Tako Ga zovu svećenici i pismoznanci. Obadva slijepca upotrijebili su ovaj naslov prvi puta otvoreno i slobodno, premda im je bilo poznato, da će to doskora doznati Isusovi neprijatelji. Njihovo odvažno priznanje na otvorenoj cesti zaslužuje svaku hvalu. A usto će morati podnijeti tešku kušnju.

Isus sluša zazive dvaju slijepaca i šuti. A oni povikaše višim glasom: »Sine Davidov, smiluj nam se!« Isus ide mirno svojim putem i ne brine se za siromahe. Oni su mogli vikati, koliko su htjeli i zvati, Spasitelj ih ne čuje, ne će da čuje. Doista mora njihova vjera izdržati tešku kušnju.

Isus je kod svoje kuće t. j. kod kuće Petrove i uđe unutra. To su slijepci doznali od drugih gledalaca. Oni se odvaže i pođu za Isusom. Ponove ponizno i uvjerljivo svoju molbu: »Sine Davidov, smiluj nam se!«

To se svidjelo Isusu. Vjera ovih muževa, njihova ustrpljivost i pouzdanje slomiše Njegovo Srce. Ovi su muževi zaslužili milost. Samo još jedno malo pitanje: »Vjerujete li, da ja vama mogu to učiniti?« Muževi odgovoriše odvažno i pošteno: »Da, Gospodine«. Za njih ne postoji nikakova sumnja. Onaj, koji može mrtva oživiti, taj može povratiti i njihovim očima svijetlo.

Nato odmah osjete, kako Isus prstom dodiruje njihove oči i slušaju Njegove riječi: »Neka Vam bude po vašoj vjeri!«

No, što je to? Noć je minula. Svijetli je dan. Svijetlo se talasa u njihovim očima. Oni vide. Uprli su oči u Isusa. Ne mogu shvatiti sreće. Oni vide, kao što su vidjeli prije više godina. Suze radosnice teku iz njihovih očiju. Hvataju ruku Isusovu i cjelivaju je. Tada padnu pred Njim na koljena i vruće se zahvaljuju.

Možemo li potpuno shvatiti Boga i Njegovu bit?

Ma da svojim razumom možemo i moramo upoznati, da Bog jest, da On postoji. Njegovu bit ne možemo shvatiti. Razlog je tome to, što je Bog neograničeno biće, a mi smo ograničeni. Kao što ne možemo ogromno more izliti u malu posudu, tako svojim ograničenim razumom ne možemo dokučiti neizmjerno veličanstvo Božje. »Bog je velik, i nadilazi naše znanje!« (Iv. 36.26). »Nitko ne shvaća što je Bog, nego Duh Božji« (I. Kor. 2.11). — Sirakuški kralj Hieron upita mudraca Simonidesa, što je Bog. Mudrac zamoli je dan dan za razmišljanje. Kasnije zamoli dva dana, pa tri i tako dalje. Konačno izjavi: »Što dulje razmišljam o tom, što je Bog, to mi je stvar tamnija« (Ciceron).

Laglje je reći, što nije Bog, nego što jest. Sv. Augustin kaže: Znam, da zemlja nije Bog, ni more, ni zrak ni ljudi ni sunce, ni mjesec ni zvijezde. Sva ta bića viču: Bog nas je stvorio!« Zato je rekao papa Inocencije III.: »Mi znamo doduše, da Bog jest, ali ne znamo, što je On«. Zato je preuzetan onaj, koji želi dokučiti Božju bit i savršenstvo. Kako će nesavršeno stvoreno biće dokučiti ono, što je savršeno i nestvoreno? Grci pričaju o Ikaru, sinu Dedalovu, da si je načinio krila od voska, pa se vinuo u visine, da se dokuči suncu. Kad je bio blizu, sunce rastopi krila, a on se stropošta u more. Tako biva i onomu, koji bi rado dokučio veličanstvo Božje. On će se stropoštati s visine u dubinu sumnji i bezvjerstva. Tko predugo u sunce gleda, sunčani mu sjaj zabliješti oči. Tek poslije smrti moći će Boga gledati oni, koji će biti pronađeni kao pravednici;

JUTARNJI POPRIČESNI ČASOVI

Jutarnji časovi, što ih provedoh s Tobom,
o Bože srca moga,
za me su presjajnog bisera niz!
da se danas njima ukrasim....
Neka mi sjaj njihov,
— otkan u dubinama, —
omami dušu ljepotom, da u tom zanosu
sreće zaronim u dubine Vječnih Oceana.

A kada mi tama strašnih ponora
obavije dušu strahom i grozom,
njihov bljesak u mraku dana
neka mi otkrije put prema
Suncu,
da nikada ne zaboravim,
da sam stvorena za svijetle visine
brežuljaka vječnih! —

Što čini čovjeka sretnim?

Sreća je mir i zadovoljstvo duše. Budući da je duša neumrla, može njezina prava sreća postojati samo u životu onkraj groba, u vječnosti. No mi želimo, da budemo sretni u ovom životu. Što čini čovjeka sretnim u ovom životu?

Evo odgovora. Čovjeka čini sretnim već u ovom životu:

1. **Bog**, jer je pravo i istinito rekao već sv. Augustin: »Nemirno je srce moje, dok ne počine u Tebi, Bože moj!«

3. **Vjera**, jer vjera je poniznost, a poniznost je izvor svake sreće. Samo ponizan čovjek priklanja svoju glavu i svoj razum autoritetu Božjem, pa vjeruje. Iz vjere niče nada na vječnu sreću. »Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se« Mark 16, 16). Razumije se, da samo živa vjera čini čovjeka sretnim, a ne mrtva. Tko vjeruje, a ne živi po vjeri, ne će se spasiti.

3. **Krepost.** Krepost čini čovjeka dobrim i duševno lijepim. Ona nosi nagradu djelomice već u samoj sebi. »Bog je sa mnom zadovoljan, onda mogu biti i ja zadovoljan«.

4. **Milosrđe prema bližnjemu.** »Blago milosrdnima, jer će milosrđe postići!« (Mat. 5). »Blaženije je davati, nego primati« **(Dj. Ap. 20, 35).** No ovo davanje mora biti nesebično. Ne davati, da primamo, nego davati, da pomognemo, da drugoga razveselimo. Nesebična ljubav izvor je nutarnje sreće i zadovoljstva!

Vrijednost patnja

Veliku će nagradu dati Spasitelj onima, koji Ga proslavljuju u patnjama. Veliki će triumf (slavlje) doživjeti na ulazu u nebo onaj, čiji je život ovdje na zemlji bio lanac patnja, koji je u svemu slijedio Gospodina i bio Mu vjerni pratilac na putu trpnje. U vječnosti ćemo tek upoznati, kakvom nas je Bog beskrajnom ljubavlju ljubio baš time, što nam je dao priliku, da polučimo tako bogatu plaću. Tada ćemo si predbacivati, što smo se na zemlji tužili na patnje, koje su nam izvor vječne sreće. Zašto mi ne bismo već sada tako osjećali i mislili? Zašto mi ne bismo već sada Boga slavili za ove boli, za koje ćemo Mu trajno zahvaljivati u nebu? Zašto da sada zavidimo sretnicima na zemlji, kad će nam oni jedamput zavidjeti radi naših patnja?

Sv. Augustin se je čudio, da je Bog izdao ljudima zapovijed, da Ga ljube. Ta ljudi bi morali i bez takve zapovijedi da hrle k Bogu srcem punim ljubavi, jer je On njihova najveća sreća. Tako bi imalo da bude, ali radi ograničenosti ljudske nije tako. Što više, ima ljudi, koji mjesto da Boga ljube, postaju Njegovi neprijatelji. To su većinom oni, kojima u ovom životu dobro ide, naročito, koji su postali bogati, pa su se predali svakojakim ugodnostima zabavama i uživanjima. Ovi nemaju ni vremena ni volje ni potrebe, da se bave Bogom i da u njemu traže svoju sreću. Pa ipak Bog u svojoj premudrosti imade sredstava, da i takve privuče k sebi. Takvo je sredstvo nevolja, bolest, nenadana smrt mile i drage osobe nagli gubitak imetka i slično. Ovakve nesreće čovjeka osvješćuju i dozivaju k sebi. Upoznaje ništetnost svega zemaljskoga i polagano odkida srce od svega, za što je dosada bilo privezano. Dolazi do misli, da ima neko neprolazno i vječno dobro, a to je u Bogu pa mu se srce okreće k Bogu poput ozebla cvijeta koje se okreće k suncu. Naravno da u takvu čovjeku djeluje i milost Božja, koja ga nuka i koja mu pomaže, da se može sa što manje boli odkinuti od uspomene na zemaljsku sreću i prionuti uz Boga.

Mi treba da u svakom slučaju veoma cijenimo nevolje. One pravednika čine još pravednijim, a grešnika prisiljavaju na pokoru i obraćenje. One su vatra, u kojoj se zlato naših duša čisti. Koga Bog ljubi, onoga i kara. Ako te nikada ne kara, strepi nad svojim spasom a kad te kara, veseli se, jer ti je to siguran dokaz, da si Mu mio.

Pitat ćeš možda: Čemu patnje? Ne bi li Bog mogao da nas i drugim nekim lakšim sredstvima privuče k sebi. Mogao bi, ali Bog rijetko čini čudesa. Bog postupa redovito po zakonima, koje je dao, a ti su zakoni zakoni nevolje i križa. Po križu je otkupio svijet, po križu otkupljuje i pojedinca. Križ je jedini most, kojim se prelazi u nebo. Put u nebo je strm a kamenje za gradnju nebeskog Jerusalema treba da se iskleše ovdje na zemlji. To smo mi, dok trpimo.

Treba dakle da u bolima budemo strpljivi i da se predamo u volju Božju. Treba da govorimo s Jobom: Kako je Bogu drago, tako neka mi bude. Neka bude ime Gospodnje blagosloveno. Na taj nam se način pretvara nevolja u krepost. Sjetimo se Apostola, koji su se veselili kad su bili šibani radi imena Isusova. Treba da se patnjama veselimo kao zanatlija, koji ima puno posla, ali će mu zato i nagrada biti obilna. Klesar kleše grubi kamen, na sve strane frca iverje, i na koncu izradi kip, kome se ljudi dive. Gospodin kleše preko patnja iz nas svece.

Čemu dakle u patnjama mrmljati i biti nestrpljiv? Nemoj biti kao vojnik koji se u miru pokazuje hrabrim a u ratu će uteći. Tko je u boli nestrpljiv, taj trpi dvostruko. Kao riba na udici, koja se trga, pa se još većma ranjava. Tko je u patnjama strpljiv, dolazi brzo do savršenog života. On plovi ravno k Bogu, kao što brod, koji se predaje struji vode ili vjetra, brzo i ravno dolazi u luku. Tko u patnjama hrli strpljivo i ustrajno k Bogu, i Bog k njemu ide svom žurbom ususret.

OBNOVA GIOTTOVIH FRESAKA. U Padovi su započeli radovi čišćenja glasovitih Giottovih fresaka, koje se nalaze u kapeli degli Scrovegni. Cilj ovih čišćenja je, da se ustanovi njihovo stanje sačuvanosti.

SIĆUŠNOST

Već smo sigurno promatrali sićušnog mravca, kako nosi veliki teret na svojim leđima. I na svom putu kući naiđe na veći ili manji kamenčić. On ga ne mimoiđe, nego se sa svojim teretom penje, da preko njega prijeđe. Onda se opet namjeri na nekakvu šibu. On ne pazi, kako je dugačka, nego ide preko nje. Ili mu se upopriječi kakva neznatna vodena lokvica, on će i preko nje. Lako bi sve obišao, ali on to ne čini, jer imade svoj sitni mravlji pogled, neznatni mravlji horizont, mravlji razum.

Ne gleda li veliki i dragi Bog na nas kao na siromašne mravce, kad sa svojim ludim, ograničenim malim razumom naše male interese skupljamo i pravimo si zapreke, nagomilavamo poteškoće, gdje ih nema. Rasplinemo se u maljušnim brigama za svoje i tuđe stvari, a zaboravljamo na velike i vječne potrebe i ciljeve. A mogli bismo još lakše sigurnu mjeru i put naći, nego li to može mravac.

Mi bismo trebali samo pogled podići k Onomu, koji nas gleda i u Njegovu svijetlu bismo jasno upoznali siromaštvo naših zemaljskih briga. Mravac imade otprilike istu mjeru nagona kao i drugi. A ljudima su pak dani veoma različiti darovi. Jedan imade oštri razum i brži sud nego drugi. Pa se stoga ni daljina pogleda ni veličina shvaćanja ne može kod svih ljudi jednako mjeriti. I to može biti razlogom za neko maljušno i veoma ograničeno biće, da nas pred mnogima, inače nama dragim ljudima, tako strašno opisuje.

Netko je pitao jednoga valjanoga poznavaoca umjetnosti, kako to, da slika nekoga velikoga čovjeka iz ruke inače znamenitoga majstora pokazuje izvjesnu prazninu i površnost. On je to razjasnio i rekao, da gotovo svaki slikar smatra svoju vještinu sigurnom veličinom i njegovo oko i ruka su se priviknuli, da u toj veličini svoga shvatanja zamišljaju i rade. Ako dakle takav slikar hoće da izađe iz te vrsti slikanja, u kojoj on stvara dragocjene male slikarije, i hoće da učini veliku sliku, njegova vještina ne može ispuniti odgovarajući prostor, jer se priučio na malene razmjere.

Tako se može protumačiti i nečija sićušnost. Čovjek se neki privikao na neke okvire i malene razmjere i onda u svemu ima uskogrudne i ograničene vidike. Ti nisu dostatni da shvate velike odnošaje, ni duljine i veličine izvansobnih zbivanja genijalnog čovjeka i neobičnih stvari. Svaki naime sudi upravo po sebi i po svojoj mjeri.

Svi smo mi sićušni pred Bogom. Ali je ipak jedan manji, nego li drugi. Neki su maleni, samo u izvjesnim vremenima, kao da im je njihov pogled zamućen, koji je inače slobodan i velik. Tomu može biti uzrok u tjelesnom raspoloženju čovjeka, koji je onda kritičan i ništa mu nije pravo.

Neki su takvi samo kod izvjesnih stvari. Imadu svoje osobine i u njih ne smije nitko dirnuti. Neki general nije smio vidjeti, da nekome šupljina od gumba stoji otvorena. To doduše nije bilo u redu, ali njemu je to smelo čitavu svečanost kojoj je imao prisustvovati. On nije vidio ništa više nego samo tu uznemirujuću šupljinu. On bi izgubio nit razgovora, pa makar govorio i sa znamenitim čovjekom, ako bi na njemu opazio kakav manjak.

To je bila zaista slabost. Tako i mi možemo biti slabi u izvjesnim prilikama. Pogreška je srca i nastranost duha onakva sićušnost kad netko tiranizira svoju okolinu sa svojim maljušnim navikama; kad najvažnija pitanja promatra na svoj maljušni način i o njima sudi prema vanjskim slučajnostima; kad susreće neku osobu na neprijazni način samo zato, jer ne pristaje na njegov kalup; jer mu se ne sviđa njezin nos ili ide previše na lijevu stranu.

Lijek i zaštitno sredstvo proti sićušnosti jest duh vjere i ljubavi. Puni žive vjere i ljubavi prema bližnjemu treba da promatramo svagdašnji život i proširivat će nam se naš pogled. S visine brda ili tornja pruža se jasniji pogled na grad i zemlju, koja je pod našim nogama. Što se više uspnemo iznad sićušnoga zemaljskoga trga, to ćemo ga lakše pregledati i prezreti.

Uzdignimo se k Bogu, pred čijim svevidećim okom nema ništa ni tako malena ni velika, što On ne bi znao u pravi red staviti: »On blagosilje sve, malo i veliko« (Ps. 113,12). Produljimo pogled tako, da se naviknemo proširiti horizont vjere u svrhunaravne udaljenosti. Proširimo srce tako, da sve obuhvati velikodušnom ljubavlju, blagošću i širokogrudnošću. Da budemo djeca Oca našega, koji je na nebesima, » koji je velik u svojoj moći i čija mudrost nema mjere« (Ps 140,3).

U PROSLAVU 4. stogodišnjice smrti sv. Franje Ksaverskog francuska uprava Društva za širenje vjere priredila je veliku misijsku izložbu u Lurdu. Izložba je otvorena 17. svibnja, a trajat će do 15. listopada. Ova će se izložba odnositi na krajeve dalekog Istoka, poglavito na Indiju, Indokinu, Kinu i Japan.

Nebeski Jerusalem

Pred nekih 70 godina napisao je neki učenjak (Gregorovius): »Doći će vrijeme, kad će nadgrobni spomenici Papa imati toliku važnost koliko danas poprsja i kipovi rimskih careva. Papa više ne će biti.« 27. studenoga 1875. knez Hlodvig zu Hohenlohe — Chillingfurst poslije razgovora s Renanom u svoj je dnevnik upisao slijedeće: »Kod smrti Pija IX. on predviđa velike katastrofe za katoličku Crkvu... U dulje trajanje papinstva Renan ne vjeruje.«

Slično su tokom devetnaestoga stoljeća govorili veoma mnogi. Vrlo je često izgledalo u povijesti Crkve kao onda poslije 20. studenoga 1870. kad je Crkvi ugrabljen i zadnji ostatak svjetovne moći, te je izgledalo da stoji pred propašću. Ali baš onaj koga je udarac najneposrednije i najdublje pogodio Papa, izjavio je s potpunim duševnim mirom neprijateljima koji su kliktali od veselja, i preplašenim prijateljima Crkve: »Pobjeda ipak mora biti na našoj strani!« I gle on se nije prevario u svome nepokolebljivom pouzdanju. Kao uvijek tako i sada vrijede o Crkvi riječi: »Nebeski Jerusaleme, božanskog mira gledanje, od živog stijenja tvrđavo, što vječnom svodu dopireš.« I kao što vazda od početka vrijedi i danas riječ sv. Augustina: »Imade mnogo neprijatelja Crkve, koji tvrde, da je Crkva na umoru i njezino ime da propada; jest, bliži se vrijeme, kad više ne će biti kršćana. Ali dok oni tako govore, umiru oni sami: a Crkva nastavlja svoj život i propovijeda silu Božju svim idućim naraštajima.«

Oni, koji misle, da se Crkva mora srušiti, kad na nju zašume oluje, oni u Crkvi vide samo ljudski duh, zgradu, koju je podigao ljudski talenat organizacije; kad bi Crkva to bila, dakako njihovo bi računanje moralo pogoditi i njezinu propast. No ona je djelo majstorske Božje ruke; pa stoga za njezin daljnji opstanak vrijede zakoni, koji izmiču računanju ljudske mudrosti i lukavstva. U njezinu temelju leže povelje njezina božanskoga podrijetla. Pogledajmo to ukratko.

Na koncu svoga Evanđelja pripovijeda sv. Matej, da je Isus rekao Apostolima, što ih je odabrao: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Zato idite i učite sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga: i učinite ih da drže sve, što sam zapovjedio; i gle ja sam s vama do konca svijeta.«

Pijo IX. znao je, da je Spasitelj rekao: »Sve do konca svijeta«, a ne do godine 1870.«; odatle njegovo pouzdanje: »Pobjeda mora ostati na našoj strani«.

A oni, što su ih obratili i krstili, Apostoli, nisu smjeli ostati kao skupina bez ikakva pravila nego im je Isus već unaprijed predvidio određenu organizaciju. Zato je On vjernike sabrao u jednu zajednicu koju On sam zove Crkvom, i dade joj svetoga Petra kao vrhovnu glavu. On je to već ranije (Mat. 16) prorekao, da će Petra učiniti temeljem svoje Crkve i da će mu dati »ključeve kraljevstva nebeskog« t. j. vlast vezivanja i odrešivanja i da će ga učiniti upraviteljem blaga svojih milosti I poslije Uskrsnuća, prije nego li je uzašao na nebo dade mu svečani nalog »Pasi jaganjce moje«... »Pasi ovce moje« (Iv. 21). Tako isti Petar odmah poslije Isusova Uzašašća na nebo nastupa pri izboru Matije, zatim na Duhove kod propovijedi i kasnije na apostolskom Saboru sasvim jasno kao vrhovna glava mlade Crkve, i svi ga takvim priznavaju.

Da bi Njegova Crkva mogla ispuniti svoj zadatak do konca svijeta, da čuva čistu svoju nauku, da ne izgubi svoju čistu nauku u životnim olujama, već je obnavlja Gospodin joj je s Ocem poslao Duha Svetoga. Duh Sveti Crkvu vodi i s njom upravlja. Njegovo su oruđe papa, biskupi i svećenici.

Kako su Te hvalili, Gospodine

Izliječio si, Spasitelju, čovjeka nijema i gluha i vidješe ljudi čudo, koje si učinio.

Hvalili su Te zadivljeni Tvojom silom. Spominjali su posvuda, kako samo dobro činiš na zemlji.

Gledali su sretnici Tvoja velika djela. Slušali su Tvoj božanski nauk, ožutili osjetili su toplinu i život Tvojega milosrđa.

Kako su Te hvalili, Gospodine, a ipak kako žurno zaboraviše kakve su darove primili!

Zazivali su Tvoje ime u svojim potrebama, vodili pred Tebe svoje bolesnike. U dan Tvojega posljednjega pohoda Jerusalemu prostirali su haljine svoje na put, kojim si prolazio, a ostaviše Te, kada je započela Tvoja muka.

Koliko je ljudi tražilo Tvoju smrt, a među njima bili su i oni, koji su svojim očima vidjeli djela Tvoje Ljubavi.

Napušten, na križu, osjetio si, Gospodine, nezahvalnost svojih stvorenja, ali Tvoja je molitva tražila za njih praštanje Oca nebeskoga.

Spasitelju naš, oprosti i nama, kada nedostojno primamo Tvoje velike poklone i kada zaboravljamo u svojoj slabosti, kako iz Tvojega presvetoga Srca izvire svako dobro, koje nam je darovano.

Daj, da progovore nijema usta, da čuju gluhe uši.

Daj, da Te hvalimo, Gospodine, danas i u vijeke.

AKCIJA ZA JAVNO MOLJENJE SVETE KRUNICE, koja je s toliko uspjeha provedena u Sjedinjenim Državama, sada se proširila i u Engleskoj. Vodi je p. Patrick Peyton. Zanimljivo je, da je u toj svojoj akciji p. Peyton našao potporu mnogih protestantskih pastora, tako da su u nekim mjestima manifestacije za svetu Krunicu dosegle nekoliko desetaka tisuća vjernika.

Ovogodišnji zlatomisnici zagrebačke nadbiskupije

Dne 20. srpnja 1952. slavili su 50. godišnjicu svoga ređenja ovi svećenici zagrebačke nadbiskupije: 1. Msgr. Dr. Kamilo Dočkal. Rođen dne 30. prosinca 1879. Zaređen za svećenika g. 1902. Nakon ređenja poslan na više nauke u Augustineum u Beč, gdje je g. 1906. promoviran na doktora teologije. Vrativši se u domovinu bio je jednu godinu učiteljem vjere na realnoj gimnaziji zagrebačkoj, nakon čega je imenovan nadstojnikom nauke u nadb. bogosl. sjemeništu, te profesorom vjeronauka i retorike. God. 1915. postao je tajnikom nadbiskupa Dr. Antuna Bauera, a g. 1920. zagrebačkim kanonikom i ravnateljem nadb. sjemeništa. Tu je odgovornu službu vršio 14 godina. Od g. 1939. dalje je ravnateljem Diecezanskog muzeja. Od Svete je Stolice odlikovan čašću papinskog prelata. — 2. Filip Hajduković. Rođen dne 28. travnja 1879. Nakon ređenja god. 1902. bude poslan u Regensburg, u školu za crkvenu glazbu, koju je apsolvirao g. 1904. Iza kratkog kapelanovanja kod Sv. Ivana u Zagrebu posta najprije zamjenik regensa chori u zagrebačkoj katedrali, a doskora i pravi regens.

Tu je odličnu službu zamjernom vještinom vodio od g. 1905. do 1942., te je katedralni kor podigao do evropske visine. Od g. 1911. dalje je prebendar prvostolne crkve zagrebačke. Za svoje zasluge odlikovan je čašću začasnog kanonika zagrebačkog. — 3. Nikola Herceg. Rođen dne 9. studenoga 1879. Nakon svog ređenja g. 1902. posta kapelanom u Karlovcu, odakle je prešao za župnika u Slavetiću. Na toj teškoj brdovitoj župi radi on ustrajno već preko 40 godina. — 4. Ivan Sambolek. Rođen 11. svibnja 1877. Nakon svog ređenja 1902. vršio je kroz 7 godina kapelansku službu u raznim mjestima biskupije, i to Vinagori, Bisagu, Selnici i sv. Jani. Poslije toga je kroz 5 godina upravljao župom u Noršić selu, dok nije god. 1914. postao župnikom u Petrovini, gdje i danas mladenačkom snagom djeluje. I u Noršić selu i u Petrovini stekao si je velikih zasluga za uređenje župnog dvora, župne crkve i područnih kapela. Odlikovan je čašću začasnog prisjednika.

Od tog brojnog razreda 20 ih već počiva vječni sanak, među njima pjesnik Milan Pavelić, književnik Franjo Plevnjak, te pisac i izvrstan poznavalac hrvatskog jezika Ivanko Vlašićak, te zagrebački kanonik Msgr. Ivan Šimalović.

PODLISTAK

NAJDUBLJA MOLITVA

Bili su drugovi u mladosti. Kasnije, život ih je odijelio. Jedan od njih postade ugledan i močan čovjek, kojega su mnogi poštivali, mnogi tražili njegove savjete. Drugi se uputio u svijet za kruhom, ali i radi toga, što je bio nemirna duha i nigdje ne mogaše za dugo počinuti. Bio je vjetrogonja, putnik i lutalica i za njega su mnogi mislili, da je izgubio oslon i cilj u životu.

Ali obojica su vjerovali u Boga.

Prvi, uglednik i moćnik, mirno je živio svoj život. Imao je obitelj, kuću punu obilja i častan položaj. Njegove su molitve mirne. Nikada se ničega nije plašio, nikada ni u šta nije sumnjao. Primao je objavu Božju u nepromjenljivim zapovijedima i svakoga dana častio Ime Božje uvijek jednakom, davno naučenom zahvalnicom. A drugi, lutalica, kako se iz dana u dan borio za kruh, tako se često, u raznim prilikama, u raznim nevoljama i iskušenjima razgovarao sa Stvoriteljem na razne načine. Nisu to bile molitve u točnom redoslijedu misli i zaziva. Ne, to su bila pitanja u neizvjesnosti, borbe u teškoćama, sumnje u napastima. To je siromah iznosio Stvoritelju, što ga je morilo, u čemu je posrtao, što je tražio, a nije nalazio u svijetu, među ljudima. I jedan i drugi klečali su pred Bogom, samo što je uglednik molio onako, kako je to naučio još u djetinjstvu, i smatrao bi velikim grijehom, da se ikada usudio spomenuti Providnosti i pobune svojega srca, ako bi ga kadikad saletile, a drugi je povjerljivo, djetinje naivno i iskreno, pričao Najvišemu o svemu, što bi prožimalo njegov duh, svejedno, bilo to dobro ili zlo. I dogodilo se, da se nekadašnji drugovi opet sastadoše.

Uglednik je primio lutalicu, primio ga kao gostoljubivi domaćin, koji ne žali da pozove za obilni stol čovjeka, koji je pokucao na njegova vrata. Ali primio ga je ipak i suzdržljivo u srcu, nekako uvjeren, da je nekadašnji drug mnogošta i krivo učinio u životu. Pa kada se povela riječ o vjeri, uglednik se sablaznio, kako lutalica smiono govori o milosrđu Božjem, kako on, nezasluženo, kako je moćnik mislio, vjeruje u široke, raznovrsne mogućnosti čovjekova spasenja, već prema tome, kako se čovjek uputio u svijet, kako se borio za svoj opstanak. Sablaznio se uglednik, kako se taj siromah i prepirao s Bogom, a kasnije Mu se vraćao kao raskajani sin, koji znade, da ga velika ljubav ne će prezreti. Sablaznio se mirni, zadovoljni čovjek, kako se ovaj nemirnjak probijao kroz kolebanja nekadašnjih zanosa, a da ipak nije drhtnuo strahom, da sve to reče božanskoj Mudrosti, da sve to prizna jedinoj Istini, da sve to, bez stida i muke, reče i njemu, svojemu drugu iz mladosti. Pa kada se opet rastadoše, ugledni je čovjek pošao u hram Božji, da kao uvijek ispuni dužnost molitve. Ali dok je tako molio, odjednom mu postade jasno, kako on samo ponavlja riječi, a misli su mu rasijane, duh je otsutan. I nezadovoljstvo se javilo u njegovu srcu. Iskra srdžbe na druga sinula je u njegovoj duši. Nije li to skrivio susret s njime, onaj ludi razgovor? Ali sumnja je bljesnula mahom i osvijetlila i nešto drugo. Nekada, u hramu, stajali su ugledni farizej i siromašni carinik. Molili su obojica. Ali čiju je molitvu primio Stvoritelj. Tko je našao više milosti? Uglednik je zadrhtao. Pao je na koljena, suze ga oblile. U ovim je suzama bila njegova prva najdublja molitva.

PRIGODOM JEDNE GODIŠNJICE

Ove godine dne 4. svibnja navršilo je pet godina otkako je javno proglašena blaženom ALIX LE CLERC (Alis le Klér). Prigodom te beatifikacije Sv. Otac Papa Pio XII. izrekao je »veličanstveni govor«. Uvodne misli ovoga govora otkrivaju nam jednu mnogima nepoznatu veličinu:

Bog je odgojiteljice ženske mladeži od vječnosti izabrao i učinio velikima. Velikima da razumiju Njegove misli i osnove; velikima u odvažnosti da podnesu velike kušnje, kojim On uništava svaku njihovu zemaljsku slabost i u tom stvaralačkom i plodnom uništenju čini da sjaji Njegova vrhovna djelatnost; i konačno velikima, da izvrše svoja velika djela.

Ovu trostruku veličinu ustanovili smo u osobito visokom stupnju kod Alix le Clerc« ... Tako Sv. Otac!

Alix Le Clerc rodila se na Svijećnicu 1576. god. u gradiću Remiremont, u Lotaringiji (Francuska). Isti dan je i krštena.

To je doba bilo preplavljeno građanskim i vjerskim ratovima. Fizička i moralna bijeda bila je na vrhuncu. Ali Gospodin Bog često baš u takva vremena podiže Svece, da ljude oslobodi od sličnih nevolja. Tako je onda Alix bila u kolijevci iste godine kada i sv. Vinko Paulski.

IX. Nedjelja po Duhovima

3. VIII. 1952.

Današnje sv. Evanđelje izvješćuje (Luka 19, 41—47), kako je Isus zaplakao nad Jerusalemom videći njegovu budućnost i proričući mu propast, jer nije htio da pozna vremena svoga pohoda. Zatim je istjerao prodavače iz hrama rekavši: Kuća je moja kuća molitve, a vi je učiniste špiljom razbojničkom.

1. Doći će dani, kada će te okružiti neprijatelji tvoji... i satrt će tebe i djecu tvoju. To se proročanstvo doslovno ispunilo. Godine 70. poslije Krista opkolio je rimski vojskovođa Tito s velikom vojskom Jerusalem. To je bilo na blagdan Pashe, kad se u Jerusalemu nalazilo preko 2 milijuna ljudi. Tito ga je opsijedao 6 mjeseci. U gradu je nastao silan glad, pomor i kuga, pa su ljudi umirali kao muhe. Ako je koji htio da pobjegne iz grada preko zidina, vojnici su ga ulovili i razapeli na križ. Tako je poumiralo na križevima nekoliko stotina hiljada Židova. Takva je nevolja bila, da je neka žena zaklala svoje dijete, pa ga jela, da ne umre od gladi. Početkom kolovoza Rimljani napokon osvoje grad, razore ga do temelja, a pučanstvo, koje je još preostalo, odvedu u ropstvo.

2. Jer nisi poznao vremena pohoda svoga, Jerusalem nije priznao ni primio Krista, nego ga je u oholosti odbacio razapevši Ga na križ. Kod suđenja je zazvao na sebe i na svoju djecu Isusovu krv: Krv Njegova na nas i na djecu našu. I zato je doživio ovu užasnu katastrofu (propast). Narod je bio raspršen po čitavom svijetu. — Kad se Bog udostoji, da pokuca na vrata našeg srca, i kad nas zove k Sebi, da Mu odano služimo, budimo sretni, pa Mu se rado odazovimo, jer je »ugodno boraviti pod šatorima Tvojim, Gospodine«.

3. Uđe u hram i počme izgoniti one, koji su prodavali i kupovali. Uvijek je to bilo i bit će, da su se oko hramova skupljali prodavači takvih stvari, koje su bile potrebne za bogoslužje ili žrtve. U ono staro doba prodavali su na pr. ovce, golubove, telad i druge životinje, koje su služile za žrtvu. Danas prodaju svijeće, krunice, molitvenike, zagovorne figure i druge uspomene na to prošteništе. Po sebi to nije zlo, jer takvi predmeti mogu da služe na podizanje pobožnosti kod puka, nego je u toj stvari zao duh gramzljivosti za dobitkom, koji nema na umu slavu Božju, nego puku materijalnu korist. A ako se ti gramzljivci uvuku čak u sam hram i počmu u njemu galamiti, te smetaju pobožnost puka, e onda je pravo, da se s njima postupa onako, kako je to učinio Isus.

4. Kuća je moja kuća molitve. Ljudi su uvijek gradili hramove, pogani svojim bogovima, a mi jedinomu Bogu u čast. Hramovi su nikli iz želje ljudskog srca, da nam Bog bude blizu, među nama, da mu se često možemo pokloniti i pomoliti se i naći kod Njega pomoć u potrebama. U hramu se može čovjek pobožnije i sabranije moliti, nego u prirodi i doma, gdje nas smeta buka i priječi svagdanji posao. A naši kršćanski hramovi odlikuju se još prednošću, što u njima doista stanuje sam Bog pod prilikom kruha. Kako zato treba da nam je hram drago i sveto mjesto, i kako treba da u njemu rado posjećujemo dobroga svog Pastira i Boga!

Sv. SAMSON

Sv. Samson je prvi od »sedam Svetaca Bretanje«, i smatra se najglavnijim širiteljem Evanđelja među Bretoncima. Poznata je nepokolebiva i neustrašiva privrženost Bretonaca Katoličkoj Crkvi. Oni su keltskog podrijetla i potječu iz Velike Britanije. Od g. 460., pa kroz dva stoljeća iseljavali su se pred progonom Anglosaksonaca iz Velike Britanije na susjedni poluotok, koji se prozvao Mala Britanija ili Aremorika, danas Bretanja u Francuskoj. Ova su se iseljavanja vršila pod vodstvom ratnika, a još češće pod vodstvom katoličkih redovnika. Njihovoj hrabrosti i njihovoj svetosti povjeravali su se njihovi sugrađani i osnivali nove kolonije na drugoj obali Kanala.

Među ovakve redovnike spada i sv. Samson. Rodio se g. 480. u Južnom Valesu u Engleskoj od oca plemića Amona i majke Ane. Imao je petero braće i sestru. Otac ga je odredio za vojnu službu, ali je morao popustiti zavjetu matere, koja ga je već kod poroda posvetila službi oltara.

Sam ga je otac odveo na odgoj sv. Iltutu, opatu samostana u Lantwitu. Tu je Samson napredovao u svim znanostima, a osobito u mudrosti Križa, i bio zaređen za svećenika. Dva nećaka sv. Iltuta bili su mu zavidni na uspjesima, ali ih je sv. Samson svojom krepošću znao predobiti za ljubav Božju.

Iz želje, da vodi sakriveni život, otišao je u samostan Caldey, glasovit u povijesti engleskog redovništva. Ovdje mu je došla vijest, da mu je otac obolio na smrt. Po nalogu opata Pirona pošao je k svom ocu. Ispovijedio ga je i dao mu sv. Sakramente umirućih, ali je otac naskoro ozdravio. U znak zahvalnosti za ovo ozdravljenje otac je odlučio, da ode u samostan. Pobožna majka i njezinih petero sinova otišli su također u samostan, a isto tako i ujak Umbrafel i tetka.

Otac Amon i ujak ušli su u isti samostan, gdje je živio sv. Samson. Kad je umro opat Piron, postao je opatom Samson. Tada su se vraćali neki vrlo učeni redovnici iz Rima u Irsku. Sv. Samson je pošao s njima, da se kod njih usavrši u svetim znanostima. Kad se vratio, poslao je svoga oca i ujaka u irski samostan, a njega je biskup sv. Dubris zaredio za pomoćnog biskupa.

Sv. Samson nije imao svoje biskupije. Zato je prešao preko mora u Aremoriku ili sadašnju Bretanju u Francuskoj. S njim je pošlo mnogo vjernika i redovnika, među njima sv. Magloar i sv. Mean. Ovdje je osnovao samostan i biskupiju u Dolu. Kroz više godina obilazio je Bretanjom, osnivao samostane i širio evanđelje. G. 555. papa Pelagije I. poslao mu je pallium. Sv. Samson ga je primio bosonog prostrt pred oltarom. Posljednji biskup Dola umro je za vjeru g. 1793.

G. 557. sudjelovao je sv. Samson na trećem crkvenom saboru u Parizu. Dugu tešku bolest snosio je strpljivo. Uvijek se odlikovao u velikoj poniznosti i ljubavi prema siromasima. Umro je sveto 28. srpnja 565. Njegovo je štovanje rašireno i u Engleskoj i u Francuskoj.

Još danas ima u Francuskoj preko milijun Bretonaca, koji su sačuvali svoj jezik, imaju svoju narodnu nošnju i svoju književnost, osobito narodnu. Njihov je prvi apostol bio sv. Samson. I zato su oni njegovu vjeru vjerno sačuvali do danas. Među njima je on učinio velika čudesa.

Konferencija ravnatelja vjerskih srednjih škola

Inicijativom episkopata održana je konferencija ravnatelja vjerskih srednjih škola 21. i 22. srpnja u Zagrebu. Konferenciji je prisustvovao izaslanik Episkopata Msgr. Stjepan Bäuerlein, Biskup iz Đakova. Pojedine vjerske škole zastupali su: Interdijecezansku vjersku srednju školu u Zagrebu: inspektor škole dr. Pavao Lončar i predsjednik konferencije: rektor Dječačkog sjemeništa Josip Badalić D. I. i ravnatelj Stjepan Paško D. I.; 2) đakovačku školu: ravnatelj škole msgr. Stjepan Bäuerlein; 3) pazinsku: Msgr. Božo Milanović ravnatelj; 4) riječku: dr. [illegible] Sojat, ravnatelj; 5) zadarsku: dr. Vjekoslav Bandera, ravnatelj; 6) splitsku: Rafael Radica, ravnatelj; 7) franjevačku u Sinju: o. Jeronim Šetka, ravnatelj; 8) dominikansku u Bolu: Anđelko Huljev, ravnatelj; 9) dubrovačku: Don Ivo Gugić; 10) franjevačku u Visokom: dr. Rastislav Drljić; ravnatelj; 11) Franjevaca konventualaca u Zagrebu: o. Ivan Čuk.

Na konferenciji su stvorene potrebne rezolucije.

PAPINSKI MEĐUNARODNI INSTITUT »SV. ANSELMA« osnovan je god. 1687. za Benediktince Kongregacije od Kasina, a kasnije od Lava XIII., za cijeli zaslužni Red sv. Benedikta s tri fakulteta.

POGREŠKE U OBLIKOVANJU I ODGOJU SAVJESTI

(Nastavak govora Sv. Oca Pape)

Protiv ove nauke, koja je kroz duge vjekove bila neosporna, podižu se sada poteškoće i prigovori, koje treba objasniti.

Htjelo bi se temeljito ispitati kako dogmatske nauke tako isto i katolički moralni red, da bi se odatle izvelo njihovo novo vrednovanje.

Prvi korak, ili zapravo prvi udarac zgradi kršćanskih moralnih zasada, trebao bi se sastojati u njihovu oslobađanju — kako se to kaže — od uskog i tjesnogrudnog autoriteta Crkve, tako da, oslobođen sofističkog mudrovanja i kazuističke metode, moral bude priveden svom prvotnom obliku i jednostavno ostavljen rasuđivanju i odlučivanju individualne savjesti.

Svatko uviđa, do kakvih bi žalosnih posljedica doveo ovakav preokret samih temelja odgoja.

Ne upuštajući se u objašnjavanje jasne nevještine i nezrelosti suđenja od strane onih, koji podržavaju slična mišljenja, treba pokazati na središnju pogrešku ovog »novog morala«. Ovakav moral povjeravajući etički kriterij savjesti pojedinca, koja je ljubomorno zatvorena u sebe postala apsolutni sudac svojih odluka, umjesto, da joj olakša put, odvodi je od pravoga puta, koji predstavlja Krist.

Božanski Spasitelj nije svoju Objavu, koje bivstveni dio sačinjavaju moralne dužnosti, povjerio pojedinim ljudima, već svojoj Crkvi, kojoj je dao misiju, da vodi ljude, da bi oni iskreni primili ovaj sveti zavještaj.

Na isti je način Božanska pomoć, određena da sačuva Objavu od zabluda i iskrivljavanja, obećana Crkvi, a ne pojedincima. I ovo je mudra odredba, jer Crkva, živi organizam, može na ovaj način sigurno i lako bilo osvjetljivati i produbljivati moralne istine, bilo pak primjenjivati ih promjenljivim uvjetima mjesta i vremena čuvajući pri tome u potpunosti njihovu suštinu. Pomislite na pr. na socijalnu nauku Crkve, koja je nastala, da bi se odgovorilo novim potrebama, a koja u stvari znači primjenu vječnog kršćanskog morala na sadašnje gospodarske i društvene prilike.

Kako je dakle mudru odluku Spasitelja, koji je Crkvi povjerio zaštitu moralne kršćanske baštine, moguće pomiriti s nekom vrsti individualne autonomije savjesti?

Ova, lišena svoje naravne klime, ne može uroditi nego otrovnim plodovima, koji se lako mogu upoznati, kada ih se usporedi s nekim karakteristikama tradicionalnog ponašanja i kršćanske savršenosti, koje odličnost je dokazana neusporedivim djelima Svetaca.

»Novi moral« tvrdi, da Crkva, umjesto da podstiče zakon čovječje slobode i ljubavi i da na njemu insistira kao na dostojnoj dinamici moralnoga života naprotiv skoro isključivo i s neobuzdanom krutošću stoji na stanovištu nepopustljivosti i nepomirljivosti kršćanskog morala, vrlo često pretjeravajući onim izrazima »dužni ste«, »nije slobodno«, koji izrazi suviše odišu ponižavajućom pedanterijom.

MORALNE ZAPOVIJEDI CRKVE ZA ODGOJ SAVJESTI U OSOBNOM ŽIVOTU

Crkva hoće — i to izričito naglašava, kada se radi o oblikovanju savjesti — da kršćanin bude uveden u beskrajno bogatstvo vjere i milosti na uvjerljiv način tako, da se osjeća naklonjenim da u njih duboko prodre.

Crkva se dakle ne može uzdržati, a da ne opominje vjernike, da se ova bogatstva ne mogu steći ni sačuvati nego pod cijenu određenih moralnih dužnosti (obveza). Drugačije bi ponašanje dovelo dotle, da bi se zaboravilo vrhovno načelo koje je uvijek naglašavao Isus, njezin Gospodin i Učitelj. On je naučavao, da za ulazak u nebesko kraljevstvo nije dosta reći: »Gospodine, Gospodine!«, nego da se mora vršiti volja nebeskoga Oca. On je govorio o »uskim vratima« i o »uskoj stazi«, koja vodi životu i nadodao je: »Trudite se, da uđete kroz tijesna vrata, jer vam kažem, da će mnogi tražiti da uđu i ne će moći On je označio vršenje zapovijedi kao probni kamen i kao očiti znak ljubavi prema Njemu. Tako je On bogatom mladiću odgovorio: »Ako hoćeš ući u život, vrši zapovijedi«. A na upit »Koje« odgovori: »Ne ubij! ne čini preljube! ne kradi! nemoj krivo svjedočiti! poštuj oca i majku! i ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!« On je za onoga, koji Ga hoće nasljedovati, postavio uvjet, da se odreče samoga sebe i da prihvati svoj svagdašnji križ. On zahtijeva, da čovjek bude pripravan radi Njega i radi Njegove stvari odreći se najdražeg, kao oca i majke, svoje vlastite djece i na kraju zadnjeg dobra, svoga vlastitog života.

---

dok su sv. Franjo Saleški i sv. Petar Fourier imali već deset godina.

Gospodin Bog je već od mladosti ljubomorno čuvao i pratio ovu čistu dušu, da kasnije od nje stvori sebi »posudu izabranu«.

U jednoj bolesti dođe joj pod ruku knjiga, koja govori o posljedicama loše obavljene Ispovijedi. Alix se nad tim zgrozi i kad je ozdravila, oće te se iskreno ispovjedi. Iza ovoga čina ukaže joj se u snu Bl. Dj. Marija i reče joj: »Dođi, kćeri, ugodila si mom Sinu, ispovjedivši svoje grijehe!«

Ubrzo iza toga Alix je upoznala isprazност i ništavilo svih prolaznosti i taštine. I oslobodivši se utjecaja svoje sredine, ona stvori zamašnu odluku: »Uvijek ću činiti ono, što spoznam da je Bogu najmilije, pa stajalo me to i života«.

U to vrijeme upozna ona župnika iz Mattaincourt-a, Petra Fourier, za kojega svi govore da je svet i zovu ga »Dobri Otac«. Njemu ona povjeri svoje želje, za koje je mislila da joj Nebo nadahnjuje: Ona bi htjela osnovati zavod »u kojem će se činiti svako dobro, što se samo daće zamisliti«. Ali sv. Petar Fourier, koji je u svemu bio i odviše promišljen, nije se ni tu prenaglio. Da je iskuša, preporuči djevojci da stupi u koji strogi Red.

No, Alix je u duši jasno osjećala da Bog s njom ima druge namjere. A i Blažena Gospa ju je više puta svojim pohodima i u tom uvjerenju utvrđivala.

Tako je Badnje Veče 1597. zabilježilo rođenje ovoga djela. Grupica od pet mladih djevojaka prvi put je zajednički pristupila k sv. Pričesti i još tajno se posvetila službi Boga i djece.

Sv. Petar Fourier je po čitave noći probdio u molitvi za rasvjetljenje što da učini, I u noći sv. Sebastijana 20. I. 1598. bi mu u viđenju objavljen cijeli plan budućega Reda: redovnice učiteljice, koje će provoditi život kontemplacije moleći Božanski Oficij i život apostola odgajanjem i poučavanjem mladih djevojaka. On odmah sastavi i prve Konstitucije za novu Kongregaciju, koju u dogovoru s Majkom Alix posveti »Našoj Gospi« i stavi pod njenu izravnu zaštitu.

Da se u stručnom i duhovnom pogledu što bolje priprave za svoj poziv, sv. Petar smjesti Alix i njene drugarice u Opatiju Poussay, nedaleko Mattaincourt-a. Tu su one održale i prve duh. vježbe, u kojima je sv. Petar još jednom iskušao njihovo zvanje. Na koncu duhovnih vježbi sve se jednoglasno odluče i to pismeno izjave, da žele prihvatiti život u novoj Družbi, koju će same osnovati.

Tako je već te godine u srpnju na Poussayskom brežuljku prva škola »Naše Gospe« rastvorila svoja vrata djevojčicama iz svih naročnih slojeva. Ove redovnice će poučavati besplatno, pa su tako nauka i odgoj postali pristupačni i siromašnoj djeci...

To je bila novost! U to doba da se djevojčicama posvećuje tolika pažnja? Zato su opet iskrsnule nove poteškoće i borbe za Majku Alix. Morala je pretrpjeti grozne progone i nerazumijevanja radi svog djela. Sv. Otac u spomenutom govoru kaže: »Kod nje je kušnja trajala do konca života: ona ju je razapinjala, čistila, zasićivala i posvećivala usred apostolskog rada i sabranosti kontemplacije«...

Ova žarka i ponizna duša privlačila je sve, koji su joj se približili. A kažu, da je ona bila duša duboke sabranosti, koja se potpuno oslobodila sebeljublja i dovinula se intimnog sjedinjenja s dragim Bogom. I tako dušom uronjena u najviše sfere Božanske ljubavi, sve svoje vanjske sile posvetila je dobru djece i svojih sestara. Osim sv. Petra F. i njena ispovjednika nitko nije naslućivao kakve sve boli preplavljuju njeno srce. Kroz sve naporne godine rada u Družbi i školi, ona je često u duhu siromaštva obavljala još i kućne poslove. K tomu je morila svoje tijelo silnim pokorama i postom. Kad su čč. Oci iz D. I. saznali za toliku revnost i nadljudske pokore što ih vrši mlada redovnička zajednica, upozorili su njihova Dobrog Oca, da im neka djela zabrani. Alix je sve činila u duhu poslušnosti, pa je i sada poslušala. Međutim duh pokore je jedna od glavnih oznaka njena razmjerno kratkog života.

Osim ljubavi, poslušnosti i poniznosti, o čemu je ovdje bilo govora, posjedovala je Bl. Alix mnoge druge kreposti u herojskom stupnju. Osobito se odlikovala u strpljivosti i pouzdanju u Boga. Zato je ostala mirna i u najtežim časovima zajednice ili pojedinaca. Ovo povjerenje Bog je više puta nagradio i čudesima.

Istrošena radom i pokorom Majka Alix teško oboli. Odmah proreče sestrama, da će živjeti još samo 4 godine.

Godine 1618. kad je sve bilo sređeno, kad je stigla Bula iz Rima, kojom se privremeno potvrđuje Kongregacija Naše Gospe, a redovnice položile zavjete i zatvorile se u klauzuru, Bl. Alix bi jednoglasno od svih sestara izabrana za predstojnicu kuće u Nancy-u, koju je divno vodila i upravljala. Ali koncem 1621. kad je vidjela da joj se približava smrt, žarko je molila da je riješe poglavarske dužnosti. Da joj udovolje, postavili su za poglavaricu te kuće M. Angeliku Milly. Majka Alix je te dane ostala prikovana uz bolesničku postelju. Njena strpljivost i sve kreposti sada su se pokazale u osobito visokom stupnju. Trpjela je mnogo u duši i u tijelu, ali se nikom nije tužila. Lijekove je redovito uzimala, iako je znala da joj ne će koristiti. Govorila bi: »U svemu moramo slušati«.

(Nastavak na str. 4)

DVOSTRUKE ZVIJEZDE

Kod motrenja neba dalekozorom, ne samo da vidimo mnogo veći broj zvijezda, nego dosta slučajeva, gdje smo prostim okom jasno vidjeli jednu zvijezdu, u dalekozoru vidimo na jednom dvije zvijezde. Tako su na pr. **Kastor** u Blizancima, **Gama** u Andromedi, **Alfa** u Herkulesu vrlo lijepe dvostruke zvijezde. Kad bi se n. pr. obe zvijezde Kastora razmakle jedna od druge, mi bismo svaku od njih jasno vidjeli i bez dalekozora. Uistinu one su tako blizu, da se oba ogromna sunca prostom oku ukazuju kao jedna zvijezda. Združena nebeska tijela kruže oko zajedničkog središta, zato se Kastor zove binarna ili dvostruka zvijezda.

Kod nekih dvostrukih zvijezda komponente tako blizu jedna uz drugu kruže, da ih ne mogu ni veliki teleskopi rastaviti, već se njihovo gibanje oko zajedničkog središta odaje pomoću spektroskopa. Spomenuti Kastor je uistinu četvorostruka zvijezda: svaka u malom teleskopu vidljiva komponenta za sebe je opet dvostruka spektroskopska zvijezda.

Osim dvostrukih zvijezda ima na nebu također trostrukih, četvorostrukih pa i mnogostrukih zvijezda, koje kruže oko zajedničkog središta po zakonu gravitacije.

Pored ovih ima i optičkih dvostrukih, odnosno trostrukih zvijezda, koje nijesu vezane zajedničkim obrtanjem, nego se gledane sa Zemlje samo vide u istoj dogledniči, jedna iza druge, dok se one uistinu nalaze daleko jedna od druge.

Komponente nekojih dvostrukih zvijezda odlikuju se živim bojama, počam od crvene pa sve do jasne ljubičaste. Tako je n. pr. Gama u Andromedi veća komponenta zlatno-žute boje, a manja smaragdasto-zelena. U Alfa Herkulesa veća je komponenta svijetlo-žute boje, a manja tamno-modre. U drugim slučajevima sunca sjaju žutom i bijelom, žutom i zelenom, narančastom i lila, žutom i crvenom i ostalim bojama. To su pravi dragulji na svodu nebeskome, koji pobuđuju osobitu draž i užitak kad ih se motri. Kakovi krasni prelazi svijetla i boja moraju vladati na planetama, koje obasjavaju ta obojena sunca, osobito na onima, koji pripadaju sistemima dvaju sunaca, gdje jedno živo crveno ili plavo izlazi, dok drugo sunce zelene ili žute boje zapada.

Osim na dvostrukim zvijezdama susrećemo se na nebu sa takozvanim **promjenljivim zvijezdama.** U jeseni na večernjem sjevero-istočnom nebu, ili u proljeće na sjevero-zapadnom nebu sjaje u zviježđu Perzeja zvijezda **Beta,** poznata pod imenom **Algol.** Ona je za obično oko druge veličine. U pravilnim vremenskim razmacima mijenja jačinu svog sjaja tako, da za vrijeme od 4 i pol sata slabi i izgubi preko polovinu svoje svjetlosti. Na tom minimumu ostaje samo 20 minuta, a zatim se njezina svjetlost pojačava i za vrijeme od 3 i pol sata opet poprimi sjaj zvijezde druge veličine. Nakon što u tom normalnom sjaju ostaje dva i pol dana, počima ponovno njena promjena na opisani način.

Na nebu je za sada pronađeno oko 140 zvijezda Algolova tipa. Istraživanjem je pronađen uzrok tome. Utvrđeno je da Algol ima tamnog pratioca, te da se oba tijela okreću oko zajedničkog središta, slično kao što se gibaju dvostruke zvijezde. Kad Algol prolazi iza svog tamnog druga, to se ovaj pratilac nalazi između Algola i naše Zemlje. Tako biva svijetla zvijezda zastrta tamnim tijelom, i ovo zastiranje odgovara vremenu oslabljenja svjetlosti Algola. Nastavljajući kretanje izlazi svijetla komponenta na otvoreno polje i tako se vraća njezin normalni sjaj.

Na sasma drugi način mijenja na primjer sjaj zvijezda **Mira** u zviježđu Kita. Perioda njezine promjene je mnogo duža, iznosi kadkada 10, a kadkada 11 mjeseci. Ona je obično za prosto oko nevidljiva, ali u razmaku od nekoliko mjeseci postaje sjajna, da se može dobro raspoznati. Kad postigne maksimum svjetlosti onda pomalo za vrijeme od tri mjeseca tako oslabi, da se može samo u teleskopu vidjeti. Njezin stupanj penjanja i opadanja nepravilan je, kao i njezine periode. Kad je u najvećem sjaju pokazuje se kadkada kao zvijezda prve veličine, a kad je najslabija onda se primjećuje u teleskopu kao zvijezdica osme, devete ili desete veličine. Još do danas nije pronađen pravi uzrok ovim promjenama Mire, ili tako zvane Čudne zvijezde u Kitu. Na nebu je opaženo i više drugih tipova promjenljivih zvijezda, od kojih svaka ima mnogo družica na nebu.

Prodor astronomije iz Sunčevog sustava u daleki svemir izvršen je potkraj 18 stoljeća. To je najvećim dijelom zasluga astronoma **Williama Herschela.** Herschel je udario temelje svim granama stelarne stronomije. Dokazao je vrijednost zakona gravitacije (teže) i u dalekom svemiru na gibanju dvostrukih zvijezda.

Nasuprot mrtvim ljudskim mašinama, koje izrađuje razuman čovjek i koje bez upravljača postaju slijepe i beskorisne sprave, nebeski se sastavi izgrađuju i kreću po stalnim, čudesno točnim, zakonima bez vidljivog upravljača. Ni najoštroumniji matematičar — razum ne može izračunati put triju tjelesa, koja se gibaju jedno oko drugoga, a u svemiru se gibaju golema trostruka, četverostruka i višestruka nebeska tjelesa; planeti obilaze svoje staze oko Sunca na milijarde kilometara, sve zvijezde prevaljuju svoje putanje oko središta njihovih sustava brzinom od stotinu kilometara u sekundi i ta putovanja traju stotine milijuna godina — pa svako to ogromno nebesko tijelo, ne skretajući ni malo u stranu, uvijek završava svoju određenu stazu u točno određeno vrijeme: tako točno, da ne urani i ne zakasni u svoju stanicu niti jedan dio sekunde. **Herschel** je pravom napisao, da samo opstojnost jednog neizmjerno mudrog Duha rješava te zadatke.

Iz katoličkoga svijeta

NACIONALNI KONGRES REDOVNIKA održan je od 9. do 13. kolovoza u Sjedinjenim Američkim Državama. Na ovom kongresu, koji je prvi te vrsti u Sjedinjenim Američkim Državama, raspravili su u neslužbenoj formi delegati svih američkih muških i ženskih redova o svim problemima odgoja i karitativne djelatnosti. Zanimljivo je, da je taj kongres bio zajednički i za muške i ženske delegate, što je izgleda prvi takav slučaj u povijesti katoličkih redova.

SVETI MARTIN DE PORRES osobiti je zaštitnik južnoafričkih crnaca. On je rođen g. 1579. u gradu Limi u Čile-u od oca španjolskog bijelca i majke Crnkinje. Kao mladić postao je seoski liječnik, a kad je kasnije ušao u dominikanski red, posvetio se i dalje liječništvu i karitativnom radu. Zbog svog svetog života proglašen je za sveca katoličke Crkve.

POLJSKE SESTRE U AUSTRALIJI. Poljske sestre redovnice zvane Resurekcionistke, koje imadu glavnu svoju matičnu kuću u Rimu, osnovaše u Melbornu u Australiji svoju novu podružnicu sa školom i skloništem za djecu izbjeglih Poljaka. Novu kuću blagoslovio je u lipnju o. g. msgr Mannir, nadbiskup u Melbournu.

PAPA PIJO XII. uputio je dne 8. srpnja njemačkoj omladini pismo povodom proslave završetka školske godine. U svom pismu sv. Otac je naglasio, da su dva bitna pitanja, kojima katolička omladina treba u Njemačkoj posvetiti punu pažnju: to su egoizam i neozbiljno shvaćanje obitelji, koje se zbog ratnih i poratnih prilika sve više očituju kao glavne značajke njemačke omladine.

SVETA STOLICA imenovala je novim biskupom katedralne crkve u Hearstu u Kanadi msgra Alojzija Levesque-a, svog kućnog prelata i generalnog vikara diecéze San Germano di Rimouski u Kanadi.

U KANADI nijesu rijetke one katoličke obitelji, koje su iz svoje sredine dale veći broj svećenika, redovnika i redovnica, a sve to u jednoj samoj generaciji. Nabrojeno je 1471 katoličkih obitelji, koje su dale 4 i više svećenika, redovnika i redovnica. Ustanovljeno je i to, da su ovakve obitelji u većini seljačke.

SVETA STOLICA imenovala je kardinala Klementa Micaru protektorom udruženja sestara sv. Franje i kršćanske ljubavi, koje imade svoju maticu kuću u Heythuysenu.

Slobodni mislilac i vjera

Mnogi kaže ovako: Ja sam slobodni mislilac, pa zato ne trebam vjere.

Odgovor: Tko tako govori, niti je slobodan niti je mislilac. Što to znači slobodno misliti? Je li je slobodno misliti, da je 2 puta 2 osam, ili 3 puta 3 petnaest? Je li slobodno misliti, da se Paris nalazi na sjevernom polu? Je li slobodno misliti, da je Napoleon Veliki živio prije Krista? Takvo mišljenje je ludo, jer je krivo i neistinito. Čovjek u svojemu mišljenju nije slobodan, nego vezan na istinu i činjenice.

Ako je nešto zajamčena istina, razuman čovjek treba da to prihvati, te u tom pogledu nema slobode mišljenja. To vrijedi za sve istine, pa i za vjerske, za ove posljednje još više, jer su od većega zamašaja.

Kad je glasoviti državnik francuski Louis Thiers g. 1849. u parlamentu govorio o slobodi naučavanja, prekine ga netko upadicom, da je Crkva neprijateljica slobodnog mišljenja. Na to odgovori Thiers: »Ja si laskam, da pripadam modernom društvu, usto sam dosta studirao o slobodi mišljenja, pa sam ipak uvijek našao, da vjera samo one sprečava u mišljenju, koji nisu podobni zdravo misliti«.

KATOLIČKO SVEĆENSTVO I SVEUČILIŠTA

Sveučilišta su slavne ustanove kršćanskog srednjega vijeka. Svoj početak kao i kasniji razvitak sveučilišta duguju katol. Crkvi, koju se može smatrati njihovom majkom. Pa i onda, kad rimski Pape nijesu izravno osnovali koje sveučilište, ono se nije moglo otvoriti, ako nije dobilo od Pape t. zv. bulu osnutka, jer su samo i jedino Pape imali pravo, da podijele dozvolu predavati na sveučilištima. Pape su na veliko novčano pomagali ove naučne ustanove, spajali su ih s crkvenim beneficijima, da se tako uzdržavaju profesori. Davali su đacima posebne privilegije (povlastice), pripomoći, da se uzdrže na naukama. Pape su nadzirali rad na sveučilištima preko svojih kancelara, a to su bili Nadbiskupi i Biskupi grada, u kojemu je sveučilište imalo svoje sijelo. Pape su davali doktorate, oni su davali i dozvole predavati t. zv. »venia legendi«.

Sveučilišta su dakle nastala kao kćeri Crkve, i ona su se razvijala i napredovala pod okriljem Svete Stolice. Iz papinih bula prigodom osnivanja kojeg Sveučilišta očito se razabire, kako su Pape smatrali svojom svetom dužnošću da istjeraju iz naroda tminu neznanja i da promiču pouku u svim znanostima. Crkvi je baš nužno proučavanje prirode. Svijet je knjiga, koja na svakoj stranici naviješta mudrost Božju. Što bolje tko tu knjigu čita, to će savršenije spoznavati Boga i napuniti se većom ljubavlju prema Bogu. Lav XIII. je rekao: »Crkva mora podupirati znanstveno istraživanje«. Već u XIII. vijeku postojao je u Vatikanu botanički i medicinski vrt. Prvi je zbornik za povijest prirodnih znanosti sastavio Papa Pijo V.

Dok su univerziteti primali od Pape i svoja pravila i svoju vlast, mogli su se s pravom dičiti, jer je onda na njima bilo glasovitih profesora, poput Sv. Anselma, sv. Bonaventure, sv. Alberta Velikoga, bl. Duns Scota, sv. Tome Akvinskoga i t. d. Na sveučilištima je bilo više ili manje slušača prema tome, da li su profesori bili na glasu. Na univerzitetu u Parizu je bilo do 15.000 slušača. Tako isto i na univerzitetu u Krakovu. Na svim se univerzitetima u onim vremenima predavalo na latinskome jeziku, koji je tada bio općenit u svim školama. Stoga je na te univerzitete dolazila mladež sa svih strana Evrope.

U Belgiji je luvensko sveučilište u XV. vijeku utemeljio papa Martin V. Slovilo je nadaleko, isto kao što i danas, zbog svojih glasovitih profesora. Na tome univerzitetu je bilo 7—8.000 učenika i 2000 slušača prava. Svaki je siromašni učenik mogao pohađati luvensko sveučilište, jer je katolička ljubav u obilnoj mjeri providala svim njihovim potrebama. U Luvenu je bilo preko četrdeset zavoda i kuća, koje su bile određene, da se u njima smjeste i hrane siromašni đaci, koji su se odlikovali u nauci i marljivosti. Pariški univerzitet je dijelio 619 potpora siromašnim učenicima iz zaklada, što su ih ustanovili kotolički svećenici.

Spomenut ćemo ukratko povijest osnutka sveučilišta za vrijeme od samo jednog vijeka.

Papa Bonifacije VIII. god. 1303. osnovao je sveučilište u Rimu i Avinjonu. Papa Klement V. god. 1308. podigao je sveučilište u Peruđi. Papa Ivan XXII. god 1318. osnovao je sveučilište u Cambridgu. Papa Benedikt XII. god. 1339. osnovao je sveučilište u Grenoblu. Papa Klement XVI. otvara sveučilišta: u Pisi god. 1343.; u Valladolidu 1346.; u Pragu god. 1347. i u Florenci god. 1349.

Urban V. ustanovio je sveučilište u Krakovu god. 1346. a godinu dana kasnije u Beču.

Papa Urban VI. podigao je god. 1380. sveučilište u Heidelbergu, a god. 1388. sveučilište u Kölnu, koje je kasnije preselilo u Bonn.

Papa Bonifacije IX. osnovao je sveučilište u Paviji god. 1389., a u Ferrari god. 1391. Istodobno su Pape kroz XIV. vijek proširili i usavršili sveučilišta u Parizu, Oxfordu, Bologni, Salamanki, Angersu i Padovi.

Ali još prije XIV. vijeka Pape su osnovali sveušilište u Tolosi (1233); u Montpellieru (1289) te su potvrdili sveučilišta u Salamanki (1255) i ono u Lisabonu (1290).

Poznato je svima, da su malne sva stara sveučilišta XI. i XII. vijeka, a i kasnije osnovana ili barem potvrđena od Rimskih Papa, koji su ih uvijek štitili i pomagali osnivati nova i u ovom vijeku. Priznajemo, da su u ovomu i sredovječni vladari imali velike zasluge. Pa i naše hrvatsko sveučilište u Zagrebu, osnovano god. 1874. mora se u prvom redu zahvaliti katol. biskupu Josipu Jurju Strossmajeru, koji je omogućio njegovo otvorenje ogromnim novčanim svotama i zauzimanjem. S pravom zato smatra hrvatski narod biskupa J. J. Strossmajera utemeljiteljem hrvatskog sveučilišta u Zagrebu i Jugoslavenske Akademije. Nadbiskup zagrebački dr. Ante Bauer pomogao je osnovati medicinski fakultet u Zagrebu i dao zemljište za izgradnju veterinarskog fakulteta. Katolički svećenik, bistrički župnik dr. Juraj Žerjavić udario je temelj tehničkom fakultetu zagrebačkog sveučilišta, svojom velikom ostavštinom god. 1910.

PRIGODOM JEDNE GODIŠNJICE

(Nastavak sa str. 3.)

U nedjelju 9. siječnja 1622. godine primi Majka Alix zadnju sv. Pričest pri potpunoj svijesti. Sestre su se bojale otići na sv. Misu u 8 sati, da ne bi umrla bez njih. Ali M. Alix ih je uvjeravala, da ne će izdahnuti, dok se ne svrši služba Božja. Kad su se vratile sa sv. Mise, skupe se oko nje sve sestre i zamole u ime poslušnosti, da ih još jednom blagoslovi. Ona vjerna svome geslu, posluša posljednji put i zatim mirno usne izgovarajući riječi: Isus i Marija. Tada je imala 46 godina.

Usred silnih ratova i nemira, koji su harali Francuskom, stradao je i samostan u Nancy-u, pa se tako izgubilo i tijelo M. Alix, koje ni danas nije nađeno.

Međuvremeno su nastajali i njeni životopisi. Tako je prvi izdan već 1666. godine. Koncem prošlog stoljeća Sv. Otac Papa Leon XIII. dao je Majci Alix naziv »Časna Službenica Božja«. A tek naše doba doživjelo je sreću da Majku Alix časti na oltaru.

Što je pak s Kongregacijom »Notre Dame«, za koju se ova sveta redovnica sva žrtvovala? »To je djelo Božje i ne će propasti«, govorila je Alix u najtežim burama osnivanja. Da, ova Kongregacija je nadživjela i Nju i sv.Petra Fourier-a i tolike vijekove! Mnogo puta proganjane i dokidane Kćeri Naše Gospe uvijek su s većim zamahom uskrsnule. Pa i danas ovo djelo sv. Petra i Bl. Alix živi i djeluje u Francuskoj i po drugim romanskim zemljama. A taj duh Velikih Osnivača »cvate žrtvama« i donosi plodove i u raznim ograncima ove divne Marijine Družbe po raznim zemljama, pa i u našoj domovini ima svoju kuću maticu u Zagrebu.

Da završimo opet riječima sv. Oca: »Danas, nakon 350 godina iz skromne posvete prvih pet drugarica, koliko samostana prinosi Bogu istu hvalu, te na bezbroj duša prosipa iste milosti. Koliko je drugih ognjišta, usprkos raznolikosti u obdržavanju, kraj njih pripalilo svoj plamen na plamenu kuće u Nancy-u! Taj plamen proletio je svijetom kao iskra širom polja punog suhe trske, prelazeći od starog kontinenta na novi, u obje Amerike, a sjaji i u ovoj prijestolnici katoličkog svijeta, te razašilje zrake među toliko naroda, raspaljujući brojne falange mladih djevojaka«...

•

U našem narodu ima dosta ženskog svijeta, što nosi ime Alice. Gospodin Bog im je eto, u Bl. Alix le Cler dao divnu zaštitnicu, čiji blagdan sv. Crkva slavi 22. listopada. — Ime Alix, neki prevode i sa Aleksija.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara Dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. — ZAGREB, 10. KOLOVOZA 1952. — BROJ 29

»Kad sam vapio Gospodu, uslišao je glas moj i oslobodio me od onih, koji mi se približavahu i ponizio ih je onaj, koji je prije vjekova i ostaje u vijeke; Gospodu prepusti brige svoje i on će te obraniti« Ps. 54, 17—23).

Smrt Ivanova

(Mt. 14,1; Mrk. 6,14; Lk 9,7).

Brakolomica na kraljevskom prijestolju Herodovu, Herodijada mnogo je postigla. Ivan Krstitelj leži svezan u zatvoru, jer se usudio njezino brakolomstvo nazvati grijehom. Ona je udarila propovjednika pokore po ustima tako, da je ušutio.

Ali nije imala mira, jer je Ivan živ, makar i u zatvoru. Ona bi ga rastrgala i ubila, ali ne može, jer ga barem na oko štiti njezin muž. On se propituje i savjetuje o Ivanu i k njemu zalazi u zatvor. Ona se boji, da će ga Ivan predobiti. Mrzi ga, i premda je u zatvoru, boji ga se. Na sve moguće načine pokušava, da muža skloni, da ga osudi na smrt. A Herod zapovijeda, da Ivana čuvaju, da mu se ne dogodi ništa zla.

Herodijada je imala razloga, da dršće pred golorukim Ivanom Krstiteljem. Otvorena riječ Ivanova imponira Herodu. Prvi puta se susreo s jednim čovjekom, s karakterom, pravednikom, svecem, koji mu je stao na put. Htio ili ne htio, on je u njemu pobudio veliko poštovanje. Imao je pred sobom čovjeka žive vjere i pravedna osjećaja, a njega poštuje svatko. Tako i Herod Ivana. On ga privlači kao magnet, zato ga često posjećuje. Mnoge njegove savjete uvažava i uopće ga rado sluša. Olakšava mu okove i ublažuje zatvor. K njemu su smjeli dolaziti njegovi učenici. Preko njih je on u vezi s Mesijom i s narodom. Herod štiti Ivana, koliko može, pred zlim napadajima. Zato žena imade razloga da drhće.

Ali ipak dolazi čas mraka. Žena neizmjerno mrzi Ivana i vreba priliku, kako će ga uništiti. Sve brižno sprema. Bestidna brakolomica pripravlja vlastito dijete, kako će pomoću njega svoje postići. Ona dobro pozna svoga sjetilnog muža.

U raskošnom dvorcu, koga je sagradio njegov otac, slavi Herod svoj rođendan. To pravi Izraelac nije običavao, jer je to dan, kad ga je u mukama rodila majka; dan, kad je on nečist stupio u dolinu suza, natovaren istočnim grijehom. Pravi Izraelac slavi dan obrezovanja, kad je dobio svoje ime i postao članom izabrana naroda. Herodova slava rođendana je dakle sablazan.

Sama svečanost je sablazan. Slavi je Herod kao da je poganin. Uglednici dvora i vojske, odličnici Galileje i glasoviti muževi leže na jastucima. U sredini među njima je Herod. Glave su im usijane, glasovi se uspinju sve više i više. Vino je učinilo svoje. Tada se dogodilo nešto neobično. U raspuštenom odijelu ulazi mlada, cvatuća, lijepa plesačica, Saloma, kćerka Herodijadina, koja je nesaviesno s majkom napustila svoga oca. Ona pleše.

To nije bio ples ni po načinu ni po pristojnosti, kako ga pozna Izraelac, koji se vrši i kod bogoslužja. To je ples, koga plešu sjetilni narodi na Istoku. To je ples, koji tjera krv u žilama i žar u požudno lice. Ona pleše tako, da društvo oko stola hvata omama, da se muževi oko stola nagiblju i hoće da očima progutaju plesačicu. I Heroda hvata slabi čas. Sjetilnost mu je zarobila i dušu i tijelo. Zaboravio na Ivana u zatvoru. Razdražen i opojen poviče: »Traži od mene, što hoćeš, ja ću ti dati!«

Plesačica je dobro čula. Ona je na svom cilju. Kraljevskom palačom zaori povlađivanje. Nitko nije oduševljen kao kralj. Zato poče i dalje: »Dat ću ti što zatražiš od mene, makar i polovicu kraljevstva!«

Umorna plesačica zastane, a majka kraj nje joj šapne: »Traži glavu Ivana Krstitelja!« Kćerka dostojna svoje majke ne oklijeva ni časa. Saloma pristupi kralju i ne moli, nego zapovijeda: »Ja hoću, da mi ovaj čas na zdjeli dadeš glavu Ivana Krstitelja!«

Kralju je kao da ga je udario grom iz vedra neba. Otrijeznio se i uozbiljio. Sv. Pismo kaže: »Postao je žalostan«. Probudila mu se savjest. Zaplakalo je u njemu ono što je dobro. On mora žrtvovati plesačici čovjeka časnoga, pravednoga, svetoga, koga je iskreno poštivao. Oči sviju gostiju su u nj napeto uperene kao da ga pitaju: Zar će Herod zbog svoje riječi počiniti takav zločin? Svoju »bijelu kraljevsku haljinu« mora prema vani čuvati: Svoju čast ne smije izgubiti. Sv Pismo kaže: »Zbog svoje zakletve i gostiju« dade Herod zapovijed, da se odrubi glava Ivanova.

U tamnici sjedi Ivan na smrt osuđen. Da li on sluti svoj smrtni čas? Njegova je duša neprestano kod udaljenog Mesije. Za Njega se je on mučio i borio. A sada u tamnici ne misli na sebe, nego da li je Isusu uspjelo da predobije narod? Prije nekoliko mjeseci već se kod Jordana Ivan tužio: »S neba je došao i vi ne primate Njegova svjedočanstva«. Odkako sjedi zatvoren, čuje sve žalosnije glasove. Kad bi samo on mogao pomoći Mesiji, dao bi krv svoga srca za Njega.

Na hodniku su odzvanjali koraci. Stražari unilaze. A među njima je krvnik sa sjekirom. Ivan vidi, da mu je kucnuo posljednji čas. I gledaj, on ne drhće. Nit se ne tuži niti jadikuje. Ivan znade umrijeti. Mirno polaže svoju glavu na panj.

Na zdjeli, kao kakvu hranu, pružiše ženi mrtvu glavu. Krvoločna mačka pleše sa žrtvom. Sv. Ivan Hrisostom pun pravednoga gnjeva kaže: »Tako luduje žena, koja je pred njim, prorokom, morala pasti na koljena, jer je branio njezinu čast« (Hom. 1. Mt. 48). Strahota! Nisu li mrtve oči Ivanove neprestano probadale ženu ubojicu i opominjale na kaznu i sud? Sjetilnost, neuredno uživanje i oholost nepravedno pogubiše pravednika.

HVALI GOSPODA, KĆERI SIONSKA

Hvala Ti, Gospode, za duše, koje su me istinski voljele
Hvala Ti, Gospode, za rane, koje su me jako, jako boljele.
Hvala Ti, Gospode za osmjeh i suzu u mom oku.
Hvala Ti, Gospode,za tihu radost i tugu duboku.
Hvala Ti, Gospode, za nježni cvijet i oštar trn na mome putu.
Hvala Ti, Gospode, za svaku riječ — ljubaznu, blagu i ljutu
Hvala Ti, Gospode, za jutra rana, puna svetih nadanja
Hvala Ti, Gospode, za umorne dane, pune stradanja.
Hvala Ti, Gospode, za teške kušnje u noć kasnu mnogu.
Hvala Ti, Gospode, za svjetlost iza borbe, što je nađoh u Tebi, svom Bogu.
Hvala Ti, Gospode, za plodove što sam ih u svom životu brala.
Hvala Ti, Gospode, za njih, jer po molitvi drugih, Tvoja ih desnica dala.
Hvala Ti, Gospode, za sve milosti, koje sam primila, mnogoput ih cijenit nisam znala.
Hvala Ti, Gospode, za sve, što mi je Tvoja sveta ljubav dala.

Što znademo o Bogu iz Objave?

Iz objave znademo, da je Bog naš **otac.** Isus Krist nas uči moliti: »Oče naš, koji si na nebesima«. Boga zovemo svojim Ocem, jer mu zahvaljujemo svoje bitisanje i svoj život, i jer od Njega dobivamo sve potrebno za život, kao što je stan, hrana, odijelo, zrak, svijetlo, voda i t. d.

Iz objave znademo, da je Bog **punina svakoga bitka.** Svoju definiciju izjavio je Bog Mojsiju. Mojsija reče Bogu: »Evo, ja ću ići k sinovima Israelovima i reći ću im: Bog otaca Vaših posla me k vama. Ako mi reku: kako mu je ime, šta ću im kazati?« Bog reče Mojsiju: Ja sam, koji jesam. Ovako kaži sinovima Israelovim: Koji jest, posla me k vama« (II. Mojs. 3,14). Ja sam, koji jesam, znači: koji nisam počeo, niti ću prestati, nego sam vječan, nepromjenljiv, biće nužno, biće samo od sebe.

Iz objave saznajemo, da je Bog **stvoritelj svega.** 1. knjiga Mojsijeva počima riječima: »U početku stvori Bog nebo i zemlju« (1.1). I sada slijedi opis stvaranja: I reče Bog: neka bude svjetlost, i bi svjetlost! Neka bude svod posred voda i neka rastavlja vodu od vode. Neka se sabere voda što je pod nebom na jedno mjesto i neka se pokaže suho. I suho nazva Bog zemlja, a zborišta vodena more. Neka pusti zemlja iz sebe travu zelenu i drvo rodno. Neka izvede zemlja bića živa po vrsti njihovoj, stoku i životinje. Načinimo čovjeka na sliku i priliku svoju. I pogleda Bog sve, što je stvorio i bijaše veoma dobro«.

Iz objave saznajemo, da je Bog ne samo stvoritelj, nego gospodar i kralj sviju stvari. On je propisao zakone nerazumnoj prirodi (Ps. 148,6). On je propisao zakone razumnim stvorovima upisavši naravski zakon u srca njihova i davši zakone na gori Sinaju po Mojsiju, i zakone na gori blaženstva po Isusu Kristu (Mat. 6). On je kralj nad kraljevima i gospodar nad gospodarima, kralj vječnosti (Tob. 13,6,. On jedini ima besmrtnost i prebiva u svijetlu, kojemu se ne može pristupiti (1. Tim. 6,16).

Iz objave saznajemo, da je Bog neizmjerno sretan i da je izvor svake sreće u vječnosti. »Ja ću biti plaća tvoja vrlo velika«, rekao je Bog Abrahamu. A tako govori i svakomu od nas.

U NAKLADI salezijanskog nakladnog zavoda Don Bosco u Tokiju nedavno je izašao prijevod četiriju Evanđelja na pučki japanski jezik. Ovaj prijevod je priredio Salezijanac o. Frederico Barbaro u suradnji s japanskom profesoricom Luizom Ogata. O. Barbaro sada priređuje prijevod Djela apostolskih i poslanica. Inače izdavačka kuća Don Bosco izdala je u vremenu od 1946.—1949. ukupno 103 knjige u 438 000 primjeraka. Ista kuća izdaje i mjesečni časopis pod naslovom »Katolički Život«.

Prava pobožnost

Ne govorimo ovdje o onima, koji hoće da služe dva gospodara, i koji se pod plaštem vanjske pobožnosti odavaju svim svjetovnim radostima.Govorimo o onima, koji imaju pravu volju. da prionu jedino uz Boga. I od ovih mnogi praktički ne znaju, u čemu sastoji služba Gospodinu, i na koji način mogu sigurno i lako vršiti svoje dužnosti. Ima ih, koji propuštaju ono, što je najvažnije u duhovnom životu i vješaju se za sitnice, koje im mašta riše kao velike stvari, a ima ih koji zaboravljaju, u kakvo su žalosno stanje dospjeli po istočnom grijehu, pa se trude oko nedostiživog ideala, savršenstva, i zamalo padaju u klonulost, bojažljivost i žalost. I jedno i drugo priječuje nam put kreposti, pa dugogodišnje stremljenje mnogih duša dade se okarakterizirati Apostolovim riječima: »Cijelu noć smo se trudili i nijesmo ništa ulovili«. Da, oni su se trudili po noći, jer ih nikakovo svijetlo nije vodilo odozgor, a na putu do savršenstva kao i u svakom drugom poslu nije dosta samo dobra volja ,nego i znati, kako da ga izvedeš. Treba naime da znamo, u čemu je prava pobožnost, koja vodi dušu već ovdje na zemlji do sjedinjenja s Bogom i do pravoga mira, a tamo na drugom svijetu do vječnoga spasenja. Treba da znamo, u kakvom smo mi odnosu prema Bogu, i da iz toga odnosa izvedemo svoje dužnosti prema Njemu. Bog je naš stvoritelj i prema tomu naš gospodar i učitelj. On može s punim pravom da po svojoj volji raspolaže s nama, sa svime, što je naše, s našim mislima, željama i djelima. No u svojoj dobroti nije On htio da ostane samo Gospodar, nego hoće da bude i Otac i Spasitelj naš, a iz toga niču naše nove dužnosti prema Njemu.

Naša je prva dužnost, da se potpuno podvrgnemo Njegovom vrhovnom Gospodstvu i Njegovu zakonu. Zato kaže sv. Franjo Saleški: Pobožnost nije ništa drugo, nego sklonost i spremnost činiti sve, što je Bogu milo.

Druga naša dužnost prema Bogu, kao Ocu i Spasitelju, jeste ljubav i odanost. Ne smijemo dakle u Bogu gledati tvrdoga i strogog gospodara. Takvo se mišljenje protivi istini i časti Božjoj, i može biti za neke izvor tjeskobe i nemira.

Pravo je pobožan dakle onaj, koji Bogu služi neograničeno i odano, tko suzbija sebeljublje, te se potpuno povjerava dobroti Božjoj. On Boga ljubi, klanja Mu se, moli Mu se, podlaže svoju volju Njegovoj volji i strpljiv je u patnjama. Prema bližnjima drži se pravila kršćanske pravednosti i ljubavi, a protiv svojim slabostima bori se hrabro i ustrajno, i nastoji , da u svoju duše uvede onaj lijepi poredak, koji je grijehom bio razoren.

To je prava pobožnost. No pojmljivo je, da se ta pobožnost ostvaruje u različitim stupnjevima. Velika je razlika između najnižeg stupnja, u kome se čuvamo da ne padnemo baš u smrtne grijehe, i one savršenosti, kada i u najsitnijim stvarima svladamo svaku nesavršenu želju. Doći do takve savršenosti bila je zadaća najvećih svetaca za cijelog njihovog života. Tom se stazom korača polagano, i nije svakom dano, da dođe do cilja, iako treba da svi k njemu teže. Kad nam Spasitelj kaže: »Budite savršeni, kao što je savršen Otac vaš nebeski«, to znači: Težite k onoj savršenosti, koja je tako odlična, da nikad ne ćete moći kazati: Ja sam je polučio.

Na putu k savršenstvu nalaze se dvije zapreke. Prva je nehaj. Mnogi su kršćani zadovoljni sa sobom, kad učine ono, što je za spasenje baš nužno. Malo se brinu, da Bogu na savršeniji način iskazuju ljubav i podložnost.

Druga je zapreka neznanje. Ima ljudi, koji iskreno teže k savršenstvu, ali ne znaju, kako da tu težnju ostvare, pa si u tom neznanju zadaju različite dužnosti, koje premašuju njihove snage i ne slažu se s nakanama Božjim. Svi napori postaju im besplodni i osim toga gube unutarnji mir duše.

KATOLIČKO ŠVICARSKO UDRUŽENJE za zaštitu djevojaka održalo je svoju godišnju skupštinu u švicarskom gradu Lucerni. Za novu predsjednicu udruženja je izabrana gđa. Yvonne Darbre.

Brbljavost

Zabrani, ako možeš, srebrnim listovima breze da ne šušte, kad ih vjetar pokreće. Zaveži brbljava usta; ona će si naći jači, novi, nemirni izlaz.

Govor je doduše živi izraz misli, naravno saobraćajno sredstvo među ljudima. On je sredstvo, kojim se izmjenjuju misli, želje i osjećaji. Jedan imade toga više da iskaže, a drugi manje. Jedan je u tom štedljiv i promisli dobro svaku stvar, prije nego li je reče. Drugi rasiplje svoje riječi punom rukom kao da je to srebro, nikalj, bakar ili još manje vrijedna kovina. Baš zbog toga prevelikog prosipavanja, nikako ne može biti zlato.

Smijemo li koriti rasipnika? Smijemo. Dapače bismo ga morali staviti pod nadzor. Rasipavanje naime vlastitog dobra je nepravda i opća šteta. Tako je to i s brbljanjem.

Što je neko dobro dragocjenije, to se mora s njime brižnije postupati i revnije ga čuvati. Govor je najodličniji Božji dar, za čovjeka, razumno biće, najznačajnija osebina, koje nema nijedno drugo stvorenje. Zato je zloraba toga dara tako štetna i opasna.

Tko mnogo govori, taj je rasipnik: svoga znanja, svoga duha, svoga spoznanja ili u nestašici svega toga, rasipnik je svojih pluća. Osim toga, tko mnogo govori, mnogo se mora i kajati. Rijetko se tko pokajao zbog šutnje.

Pogrešno je mnogo govoriti, jer bujica riječi obično ne daje ni jasnoće ni razumljivosti. Razbacivanje mnogim riječima je razumljivo samo onda, ako predmet, o kom se govori ne vrijedi ili nekoga goni na to velika umišljena samosvijest. Već i Sv. Pismo govori: »U mnogim riječima nije lako biti bez grijeha« i Psalmista kaže: »Odlučio sam svoje puteve čuvati, da ne počinim nikakve pogreške svojim jezikom, zatò sam metnuo stražu na svoja usta i vrata uz svoje usnice«. To znači, da će svaku misao svoga srca i svaki brzi pokret svoje ćudi najprije razmotriti i ispitati, nego li ga riječima iznese.

Žalosni su izvori mnoge rječitosti, a to su: ispraznost, koja sama sebe rado sluša; znatiželja, koja daje i traži novosti i s vrlo malim i mnogobrojnim se stvarima zadovoljuje; oholost, koja se nadima s mnogim znanjem, a konačno svršava s površnošću, a ta pak nikada ne pronikne u dubinu vlastita srca, nego pokriva svoje siromaštvo brbljanjem, svoje vrijeme uzalud gubi i drugima ga krade

Osim toga brbljavci su ljudi bez diskrecije, ne znaju čuvati tajne ni čast drugoga. Oni su bez takta, urednog ponašanja; oni su bez mudrosti i ljubavi. Treba se bojati ljudi i uklanjati im se, koji su brza, i previše okretna jezika; koji su znatiželjni i indiskretni, jer oni moraju neprestano nove predmete skupljati za svoj jezik. Oni iznevjeruju i svoje najbolje prijatelje, a sami sebi najviše škode. Oni su opasni i sebi i drugima.

Sv. Pismo kaže: »Mnogi su već poginuli od mača, ali ih je više propalo od svoga jezika« (Prop. 28,22). I opet: »Tko misli, da je bogobojazan, a svoj jezik ne zna ograditi, njegova je pobožnost isprazna«. (Jak. 1, 26).

Najuspješnije sredstvo proti ovoj mani jest posve šutjeti. No to se ne smije uvijek primjenjivati, a nije to ni ispravno ni savršeno. Već i Sv. Pismo govori: »Ima vrijeme, kad se šuti i vrijeme, kad se govori« (Prop. 3,7). Majstor je onaj, koji znade, kada treba šutjeti, a kada mudro ograničiti svoj govor. Prava i istinita čednost kaže, kad je pravo vrijeme za pravu riječ u pravoj mjeri i na pravi način. Ona nas uči visoku umjetnost samoograničenja našeg govora.

Sv. Pismo daje zgodnu opomenu: »Jesi li kada promatrao čovjeka, koji je bio prebrz u govoru? Od njega prije očekuješ ludosti, nego li bolje stvari« (Prič. 29,20).

Međutim uz dobru volju, i uz pomoć milosti Božje, i ovdje se dade pomoći. Ima slučajeva, kad smo dužni mnogo govoriti, a to je onda, kad to traži od nas naše znanje ili služba; kad treba nastupiti u obranu najsvetijih načela naše vjere ili ćudoređa ili za dobro i lijepo. I tada treba da nas obuzdava mudrost i samosvladavanje i nauči nas pravoj mjeri. Sv. Benedikt veli u svojim redovničkim pravilima, da se iz ljubavi k šutnji i iz kreposti »treba kadkada suzdržati i od dobra govora«.

Onaj, koji mnogo govori, a ne traži to od njega njegovo zvanje, sličan je staklenim modernim predmetima, koji služe samo za ures u arhitekturi i svojom šarenom slikovitošću jako se sviđaju vjernicima, ali ih i smetaju u pobožnosti

Bl. Toma Kempenac kaže: »kako je dobro i blaženo: šutjeti o drugima; ne vjerovati sve bez razlike i lakoumno dalje pripovijedati; malo njima se očitovati, ali uvijek tražiti sebe kao poznavaoca srca

Katolička Crkva kao građevina

Jednoga dana pope se Isus na brdo, da propovijeda mnoštvu, što je išlo za Njim. Kad je sjeo, pristupiše Apostoli k Njemu. On otvori usta svoja i učaše. Izvanjska slika ove propovijedi na brdu uzorak je Crkve; gore Spasitelj sa svojim Apostolima, koji uči; dolje mnoštvo, koje Ga sluša.

Kad je Crkva, koja je tada bila u nacrtima Gospodnjim, počela malo pomalo poprimati oblik, zidana je prema ovoj slici: na vršku stoji Petar, zamjenik Kristov poslije Njegova povratka k Ocu, a poslije Petrove smrti njegovi nasljednici, pape; sa strane im biskupi. Njima je Spasitelj rekao: »Kao što je Otac poslao mene, i ja šaljem vas (Iv. 20, 21). Kad je Petar po Božjoj volji i odluci udario svoje biskupsko sjedište u Rimu, ondašnjem glavnom gradu svijeta, to je zakoniti rimski biskup zakonita vidljiva glava Crkve. Rimski biskup imade vrhovnu upravu nad čitavom Crkvom; nad svim kršćanskim općinama, a također nad svim biskupima. On s njima tvori Učeću Crkvu.

I kao što je kod postojanja Crkve svaki od Apostola u sporazumu s Petrom tražio djelokrug svoga rada, tu učio ljude, krštavao i dijelio Sakramente; kao što je svaki od njih, kad je narasla kršćanska općina, posvećivao svećenike kao svoje pomoćnike u brizi za duše, tako i sada svaki biskup pod vrhovnim nadzorom Pape upravlja jednim određenim djelokrugom, koji se zove biskupija ili dieceza. Tako i sada biskup posvećuje svećenike kao svoje pomoćnike u dušobrižništvu, daje im određenu općinu svoje biskupije ili im povjerava na odgovornost neki dio grada. Takvu kršćansku općinu zovemo župa, i trebalo bi, da članovi župe poznavaju svi jedan drugoga i međusobno dijele radosti i boli kao jedna velika obitelj, tako da oni, koji stoje izvana, moraju reći: »Gledajte samo, kako ljube jedan drugoga!«

Takav izgleda razvoj Crkve, orisan u kratkim potezima, s jedne strane. Promotrimo ga i s druge strane. Sv. Pavao pisao je Efežanima (2,19—22): »Vi ste sugrađani svetih i ukućani Božji, nazidani na temelje Apostola i Proroka, a ugaoni kamen jest sam Krist. Na Njemu je sva građevina složena i raste za sveti hram u Gospodinu«. U ovoj živoj zgradi Božjoj i svaki je od nas jedan građevni kamen. Mi smo to postali krštenjem; krštenjem ljudi postaju članovi Crkve. I to ne samo izvana ili dogovorno, kao što se na temelju vanjskih obreda postaje članom svakog udruženja, nego stvarno i životno. Krštenik pripada Crkvi kao loza trsu. Sok trsa kruži svim lozama; tako isto i milost svim članovima Crkve. Dakako, krštenik ne smije sam prekinuti milosnu povezanost s Crkvom.

Promotrimo i to, što mi zahvaljujemo našoj svetoj Crkvi. Uzmimo da Crkve za čas nema na svijetu... Isus bi bio za nas uzalud umro; On bi nam uzalud zaslužio milosti; ne bi bilo nikoga, koji bi te milosti primjenjivao. Zato hvala Gospodinu, koji je osnovao Crkvu, koji je svojom čudesnom moći drži, i koji nas je pozvao u ovu svetu Crkvu. Zato bezuslovni posluh, i usto veseli i spremni posluh prema Crkvi. Ona ne traži ništa, nego Božju čast i našu sreću. Zato nadalje poštovanje prema svećenicima kao pred oruđem Duha Svetoga pri dijeljenju milosti. Pa i onda, kad nam se svećenik ne dopada. I onda, kad on zaboravi svoje dužnosti. »Ti nisi sudac, njega će suditi Bog; a ti ga časti radi njegove svete službe, jer je on posvećen i njega ti je postavio Bog« (Alban Stolz). Na koncu mnogo, mnogo moliti za dobre svećenike. Svećenicima je potrebna velika milost, da ne oslabe u žaru za duše. Neka priprosta radnica u Münsternu u Westfaliji s godine na godinu molila je svake subote na večer sa svojom obitelji krunicu za dobre svećenike. A u dane svećeničkog ređenja davala je svaki put, da se izreče jedna sv. Misa na tu nakanu. Zaista valjani član katoličke Crkve!

Obnova katedrale u Beču

Koncem rata god. 1945. dne 12. travnja teško je stradala od požara poznata bečka katedrala sv. Stjepana. Najteže je bio oštećen tako zvani Albertov kor, sagrađen god. 1340. za vrijeme vojvode Alberta II. Tom je prigodom nastradao i »Pumerin«, glasovito bečko zvono, saliveno godine 1711. od 180 turskih topova. Teško je oko 20 tona. Spada među najveća zvona u Evropi.

Nakon rata nastojali su austrijski katolici, da se znamenita i glavna njihova katedrala čim prije popravi. Doprinosili su u tu svrhu i teške žrtve, no kršćansko srce, koje ljubi svoju crkvu, ne preda pred poteškoćama. Albertov kor je konačno ljetos popravljen i obnovljen. Zvono je preliveno. Obnova je katedrale svečano proslavljena ove godine dne 26. i 27. travnja. Svečanostima je prisustvovao Nuncij, a uz domaćeg nadbiskupa Kardinala Innitzera skoro svi austrijski biskupi, pretstavnici savezne i domaće vlade, diplomatski kor i nebrojene tisuće pobožnog naroda. Sv. Otac Papa održao je na radio propovijed, konačno blagoslovio sakupljeni narod. Za obnovu katedrale imade naročite zasluge katedralni župnik. Posebno je on u svojem govoru naglasio, neka »Pumerin« zvoni, pozivlje na molitvu za mir u domovini i u cijelom svijetu. Kad je to ogromno zvono zabrujalo, orosile su se oči sviju prisutnih. Svi su bili ganuti tom osobitom proslavom.

U ŠVICARSKOJ OPATIJI Hauterive blizu Fribourga održan je studijski sastanak, na kojem se je raspravljalo o kršćanskoj umjetnosti. Sastanak je sazvala akademija sv. Luke, a na sastanku su uzeli učešća mnogi katolički arhitekti, slikari i kipari te predstavnici crkvene hijerarhije.

MILOSRDNI SAMARITANAC

Gospodine, osamljeni i žalosni bili smo mnogo puta, a Ti si zastao, da velikom utjehom ovlješ naše boli.

Bili smo napušteni i sirote, a Ti si progovorio našem srcu u časovima, kada je bilo daleko razumijevanje ljudi.

Izranjeni bili smo krutošću zlih, a Ti si pogledao na naše rane.

Znao si, ako smo i šutjeli, što žeđa naša duša.

Razumio si isto tako gorčinu vapaja kao i težinu klonulosti i šutnje.

Milosrdni Samaritanče, Ti, koji zdravlje nosiš bolesnima, snagu sustalima, život umirućima. Ti dolaziš pred svakoga od nas, da nam pokloniš svoju pomoć.

Mnogi Tebe ne prepoznaju kod ovakva susreta, jer ne osjećaju milinu Tvoje blizine.

Neki se kriju pred Tobom zaplašeni, jer ne će da priznaju Tvoju veličinu.

Ali mi, koji smo Te osjetili u satu naše beznadne tuge — mi, koji smo pružili ruke Tebi, kada nije bilo stvorenja uz nas, koje bi nas moglo pridići i smiriti — mi te poznajemo. Najbolji, sagibamo čelo pred Tobom i hvalimo Ti:

— Blagoslovljen, koji dolaziš u ime Gospodnje! — Hosana Tebi, Isuse!

U ENGLESKOM GRADU Manchesteru preko 20.000 katolika je sudjelovalo u procesiji, koja je punih pet sati prolazila ulicama ovoga grada obilazeći pojedine župne crkve. Procesiji su sudjelovali i katolici ostalih narodnosti, koji su nastanjeni u Manchesteru, i to u svojim nacionalnim nošnjama.

Da budem takova, kakova jesam

Proslavljeni francuski zrakoplavac i pjesnik *Antoine de Saint-Exupery* sastavio je za svoju ženu Consuelo, nešto prije nego što je poginuo u prošlom ratu, Molitvicu, i zamolio je, da je izmoli svako veče. Molitva je isto toliko nježna koliko i srčana, isto toliko topla koliko iskrena i istinita:

»Gospodine, ne isplati se, da se previše mučiš. Ostavi me naprosto ovakvu, kakva jesam. Čini se, kao da sam u malim stvarima tašta, ali u velikim sam stvarima skromna. Čini se, kao da sam u malim stvarima sebična, ali u velikim sam sposobna dati sve, pače i svoj život. Često se čini kao da sam u malim stvarima nečista, no sretna sam samo u čistoći.

Gospodine, učini me uvijek sličnu onoj, koju moj muž gleda u meni. Gospodine, sačuvaj moga muža, jer me on zaista voli i jer bih bez njega suviše osirotjela; ali učini, Gospodine, da on umre prvi od nas dvoje, jer se on čini vrlo jak, a ipak se jako plaši, ako ne čuje, da ja po kući štropoćem. Učini, da u njegovoj kući uvijek štropoćem, pa čak ako moram od vremena do vremena štogod i razbiti.

Pomozi mi, da ostanem vjerna i da ne vidim one, koje on prezire ili mrzi. To bi mu donijelo nesreću, jer je on svoj život gradio na meni. Čuvaj, Gospodine, našu kuću!

Tvoja Consuelo. Amen«.

PODLISTAK

SREBRNI PIR

Nedjelja je bila, još svježe ljetno jutro, a ipak sa znacima vrućeg dana, kada na njivama žito žuti, pucketa i zrije. Požurila sam k Misi, prije nego pritisne žega. Na trgu pred crkvom prodavala je mala, rumena Šestinčanka svježe ciklame sa Sljemena. Htjela sam kupiti od nje nekoliko kitica mirisnog šumskog cvijeća i položiti pred noge Male Svetice, kao uzvrat za ružicu, koju mi je ovih dana dobacila s neba. Dok sam brojala novac da platim maloj, opazila sam pred crkvom skupinu od dvadesetak ljudi. Njima je pristupio muž u pratnji žene i rekao: »Moramo požuriti, svećenik čeka«, pa kako su oni na to unišli u crkvu, pošla sam za njima, da ne zakasnim, jer je bilo jasno da i oni žure k službi Božjoj.

Klekla sam u klecala polutamne crkve i opazila da u svetište ulaze oni, koje sam pred crkvom vidjela. Muž i žena su klekli na klecala podno oltara, iza njih dvije vrlo mlade djevojke i par svijeta, valjda muž i žena. Ostali iz te skupine postavili su se s desna i lijeva. Skoro u isti čas rasvijetlilo se svetište, s kora su zabrujale orgulje i svećenik zaogrnut u svečani pluvial pristupio je k oltaru.

Orgulje su zamuknule, svećenik je počeo govoriti.

Obraćajući se mužu i ženi, koji su klečali odijeljeni od svih ostalih, podsjetio ih je, kako su prije 25 godina pristupili u isti ovaj Božji hram i zakleli se na vjernost do groba. Govorio im je o putu života, kojim su prošli od onoga dana, kada su povezali svoje živote u nerazrešivom sedmom Sakramentu. Sigurno je bio njihov prijatelj, jer je poznavao i spominjao brige, koje su dijelili, naposе, koje su ih zamarale, o potpornju, koji su jedno drugome bili, govorio im je o radostima i žalostima preživjelim, o vjernosti i ljubavi, o Gospodinu, koji je nad njima bio i blagoslovio im brak s tri djevojčice. Zazivao je nad njih blagoslov Svemogućega, i u svojoj čestitki želio, da im Bog bude i dalje u pomoći.

Nije bilo sumnje: slavio se srebrni pir. Na skroman, ali ispravan način: u zahvaljivanju i molitvi Bogu.

Tada se je svećenik obratio mladima, koji su klečali iza svečara. Čestitao im je na vrijednim i čestitim roditeljima, mladoj ženi savjetovao, da ide majčinim stopama, i napomenuo, da će Presveto Srce, kojemu su roditelji posvetili obitelj, biti im pomoć i branik na svim stazama života.

Dok je svećenik izgovarao obred srebrnog vjenčanja, morala sam misliti na te ljude, koje sam prvi puta vidjela. Učinilo mi se, da sasvim sigurno znam, da dolaze iz skromnog ali urednog i toplog doma, kojega vodi uzorna žena i mati, kako pomalo uzbuđeni idu u crkvu, smješkaju se jedno drugom puni međusobnog povjerenja u tom ljetnom jutru, a sjećaju se proljeća i raduju smirenoj, zlatnoj jeseni. Činilo mi se, da poznajem blistavi sjaj njihovih duša, koje dnevne tegobe ne mogu zamračiti. Možda je taj muž jedan od rijetkih u današnjici, koji je shvatio i prihvatio velike riječi: »Muževi, ljubite svoje žene, kao što Krist ljubi Crkvu svoju«.

Nakon što je svećenik blagoslovio tu dragu obitelj, započela je Misa. S kora je ženski zbor zapjevao »Kyrie«, a nešto kasnije »Gloria«. Nježna je to bila kompozicija, kao da ju je žena komponirala. Okrenula sam se koru. Jedna od naših muzikalnih sestara sv. Vinka dirigirala je zborom, druga je sjedjela za orguljama. Za Prikazanje razlili su se crkvom slatki zvuci Schubertove: »Ave Maria«.

Nije li ta dirigentica na koru jedna od saučenica svečaričinih? Nijesu li obje još kao djevojčice voljele Schubertovu glazbu, pa danas ona, koja se posvetila Bogu i muzici, pozdravlja svojom kompozicijom s kora ženu-majku i budi sjećanje na dragu kapelu, samostanske hodnike, školu, vrt?

Prošlo je Podizanje. Zbor je pjevao »Agnus Dei«. A tada, — tada, — no skoro mi i ne ćete vjerovati, — od nekale postrance, možda iz sakristije izašla je djevojčica. Činila se kao malen, nježan anđeo s neba. Mislim, nije joj bilo više od 6 godina. Bila je obučena u bijelu, dugu opravicu, s velom i vjenčićem na zlaćanoj kosi. Sklopljenih ručica, ali sigurnog koraka popela

(Svršetak na 4. str.)

X. NEDJELJA PO DUHOVIMA

10. VIII. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Luka 18, 9—14) donosi priču Isusovu o farizeju i cariniku. Obadva su ušli u hram, da se mole. Carinik je oholo zahvaljivao Bogu, što je bolji od drugih i hvalio se svojim dobrim djelima. Carinik je stajao izdaleka, nije se usudio podignuti oči k nebu, nego se udarao u prsa i govorio: Bože, budi milostiv meni grešniku! Isus sada dodaje: Kažem vam, da se ovaj vratio opravdan kući svojoj, a ne onaj. Jer svaki, koji se uznosi, ponizit će se, a koji se ponizuje, uzvisit će se.

1. Jedan farizej, a drugi carinik. Obadva su grešnici: farizej na svoj način, a carinik na svoj. Farizej je oholica, prezire druge, vrši slovo zakona, a ne duh, javno posti i moli, da ga ljudi hvale, izvana nastoji da bude krepostan i pravedan, a iznutra je pun zloće. Obijeljeni grobovi, leglo gujinja, tako ih karakterizira Isus i dovikuje im: Jao vama! Niti sami idu u nebo, niti drugima daju da tamo dođu. Slijepci i vođe slijepih. — Carinici su bili izjednačeni javnim grešnicima, i zato mrženi i prezreni. Imali su u zakupu poreze i carine, pa su kod toga varali i gulili narod, a sve uz zaštitu rimske vlasti. Iz Sv. Pisma poznamo carinika Mateja, koji je postao apostol i evanđelist, te Zakeja, koji je rekao Isusu: Ako sam koga prevario, vratit ću četverostruko. Farizeji su silno zamjeravali Isusu, što se druži s carinicima i grešnicima i jede s njima. Ta dva dakle čovjeka, farizej i carinik, uđoše u hram, da se mole.

2. Farizej se molio: Hvala Ti, Bože, da nijesam kao drugi ljudi. On možda doista nije bio ni razbojnik, ni nepravednik, ni preljubnik, ni varalica, kao onaj carinik, a dopustimo, da je postio i davao desetinu, kako se hvalio. Pitamo se, u čemu dakle njegova molitva ne valja. Ne valja, što je prezirao grešnike, a do sebe puno držao. Nije bio ponizan, a trebao je, da bar pred Bogom prizna, da nije po sebi ništa, nego što ima dobra, da je to sve dar Božji. To nije činio, zato mu molitva nije valjala. — Pitajmo se, nema li i u nama farizejskoga duha? Nije li i nama milo i ugodno, kad se sjetimo da smo kakvo dobro djelo učinili, pa mjerimo sebe s drugima i mislimo: ipak sam bolji od drugih. Ne dajmo da takav farizejski duh pusti u našoj duši duboko korijenje!

3. Carinik se molio: Bože, budi milostiv meni grešniku! Ovo je prava molitva: priznanje grijeha u poniznosti i molba za oproštenje. Ovakva molitva dosiže do nebesa i dira srce Božje. Svevišnji je na ovakvu molitvu razoružan i ne preostaje drugo, nego oprostiti. I mi smo u tom slični Bogu. Kad nas netko uvrijedi, pa iza toga moli za oproštenje, priznavajući svoju pogriješku, možemo li se dalje na nj srditi ili mu se čak osvetiti? Ne, mi mu opraštamo. Ako mi tako radimo, koji smo ograničeni nesavršeni, kako ne će Bog, koji je savršen i pun ljubavi i dobrote. Zato je carinik otišao opravdan.

4. Svaki, koji se uznosi, ponizit će se, a koji se ponizuje, uzvisit će se. Najljepši primjer poniznosti bio je naš Spasitelj. Bio je sin Božji, a uzeo je oblik sluge, živio je veoma priprosto, snizivao se do najneznatnijih ljudi: siromaha, bolesnika, grešnika i djece, te se s njima družio i napokon umro sramotnom smrću na križu. A govorio je: Tko hoće, da bude najveći među vama, neka bude vaš sluga. Kad učinite sve, što vam je naloženo, kažite: sluge smo beskorisni. Učite se od mene, jer sam blaga i ponizna srca.

O Isuse, učini srce moje po Srcu svojem!

DVA KATOLIČKA SVEĆENIKA se nalaze na listi osoba, koje je japanska vlada pohvalila za njihovo požrtvovno zauzimanje u borbi protiv tuberkuloze. Prvi je Francuz Josip Flaujac, župnik katedrale u Tokiju, koji je ustanovio dva sanatorija za tuberkulozne, jedan Orfanotrofij za djecu tuberkuloznih roditelja i nekoliko dispanzera. O. Flaujac je osim toga utemeljio kongregaciju sestara Sv. Bernardice, koje se bave njegovanjem tuberkuloznih bolesnika. Drugi svećenik je Japanac o. Bunkel Totsuka, koji je umro 1939. I on je ustanovio pomoću nekih svjetovnih sestara jedan sanatorij. Kasnije su ove svjetovne sestre odlučile, da utemelje redovničku kongregaciju, koja sada broji 3 sestre s vječnim zavjetima, 13 sestara s vremenskim zavjetima, 6 novakinja i 6 postulantkinja.

U MJESTU NETTUNO, rodnom mjestu sv. Marije Goretti, na svečan način je proslavljena 50. godišnjica njene mučeničke smrti u prisustvu kardinala msgra. Pizzardo. Godišnjica smrti ove Svetice čistoće pada na dan 6 srpnja. Na blagdan sv. Petra i Pavla kardinal Pizzardo je blagoslovio novu kapelu i novi oltar u čast male Svetice, koji su podignuti u svetištu Majke Božje od Milosti u Nettunu.

Sveta Suzana

Sv. Suzana je kći sv. Gabinija i sinovica pape sv. Kaja. Oni su bili rođaci cara Dioklecijana. Poslije poroda Suzanina njezina je majka umrla, a otac Gabinije postao je svećenikom. Odgojio je svoju kćer u ljubavi i u strahu Božjem. U petnaestoj godini Suzana je zavjetovala svoje djevičanstvo Gospodinu Isusu Kristu.

U to vrijeme umrla je Valerija, Dioklecijanova kći, a supruga cezara Galerija. Car Dioklecijan je odlučio, da dade Galeriju za ženu Suzanu, svoju rođakinju. Zato je povjerio svojem nećaku Klaudiju, da tu stvar uredi. Gabinije i papa sv. Kajo nisu htjeli odlučiti o toj stvari bez Suzane. Ona se je toj ženidbi najodlučnije usprotivila, jer se je sva posvetila samo Kristu i samo Njemu želi ostati vjerna pod svaku cijenu.

Klaudije nije mogao razumjeti, kako Suzana može odbiti ženidbu sa samim cezarom. Kad je čuo, da je ona kršćanka, dao se i on poučiti u vjeri, sv. Kajo ga je krstio i on postao revan kršćanin.

Dioklecijan se međutim začudio, što Klaudije ne dolazi, da izvijesti o Suzani, i poslao k njemu njegova brata Maksima. Kad je Maksim čuo, kako se Klaudije obratio, prigrlio je i on kršćansku vjeru. Sve su to javili caru Dioklecijanu. On je zapovijedio, da Klaudija i Maksima živa spale u Ostiji, a Gabinija i Suzanu bace u tamnicu. Dioklecijan je na to zapovjedio carici Priski, svojoj ženi, da nagovori Suzanu na ženidbu s cezarom Galerijom.

Kad je Suzana ušla k carici, duboko joj se poklonila, a carica ju je ljubazno pozdravila riječima: »Budi uvijek radost Isusa Krista!« I carica je bila potajna kršćanka. Ove su se dvije kršćanke neprestano molile Bogu i razgovarale o vjerskim istinama.

Kad je car vidio, da je Suzana nepokolebiva, dao ju je odvesti kući i savjetovao Galeriju, da je na silu odvede za ženu. Cezar Galerije je ušao u njezinu kuću, ali je opazio uz djevicu sjajnoga anđela i sa strahom se povukao. Dioklecijan je ovo pripisivao čaroliji. Zapovijedio je časniku Macedoniju, da prisili Suzanu da žrtvuje bogu Jupitru. Suzana je odvrnula svoje lice od kipa boga Jupitra i molila Boga da je čuva. Razbješnjeli Macedonije odrubio joj je mačem glavu, prema carevu nalogu. To je bilo 11. kolovoza 295.

Carica je zahvalila Bogu, što je za zauvijek okrunio vjernost njezine prijateljice. U noći je pokupila njezinu krv i tijelo, i sahranila u katakombi sv. Aleksandra. Kad je Crkvi bila dana sloboda, bila je na mjestu mučeništva podignuta crkva sv. Suzane. G. 1603. dao ju je papa Klement VIII. temeljito obnoviti. Danas je to kardinalska crkva.

Sv. Gabinije je također podnio mučeništvo. Sv. Crkva slavi njegov spomen 19. veljače. Njegov brat papa sv. Kajo bio je mučen g. 296. nakon trinaest godina pontifikata.

Crkva ga spominje zajedno sa svetim mučenikom papom Soterom 22. travnja.

SREDINA „BAKONJA BRNE“

Budući da se film »Bakonja Fra Brne« ponovno iznosi pred javnost, smatramo uputnim, da se u kratko osvrnemo na sredinu, u kojoj je nastao.

Simo Matavulj-Bakonja u »Bilješkama jednog pisca« opisao je svoj boravak i uzgoj za kaluđera u pravoslavnom manastiru Krupa pod Velebitom, kod strica Serafima, starješine tog manastira. Tu je orisao i strica i drugo osoblje u manastiru, a upleo je i stvari, koje nisu na čast sredini, u kojoj se nalazio. Na nečiji poticaj kasnije je promijenio mjesto zbivanja i prenio ga na franjevački samostan Visovac, davši romanu ime »Bakonja Fra Brne.« No stvar je proveo tako nespretno, da mu je roman postao neka mješavina, karikatura, koja, međutim, u nečasnom svijetlu prikazuje visovačke Franjevce.

Priređivači filma, izrađujući film prema tom romanu, sve su to pojačali i umetnuli koješta drugo, tako da franjevački samostan Visovac predstavlja vrlo odvratnu sredinu.

Pisac romana već je odavno prestao usrećivati čitatelje s takvim književnim umjetninama. Ako on slučajno nije znao, ali priređivači filma morali su znati za knjigu o. S. Zlatovića: »Franovci države Presv. Odkupitelja i hrvatski puk u Dalmaciji«, jer je izašla u Zagrebu g. 1888., t. j. nešto kasnije nego bi se imale one netpodopštine zbivati na Visovcu. U toj knjizi Zlatović na više mjesta opisuje, kakvi su onda bili visovački Franjevci. Na str. 229-30. donosi iz samostanskog arhiva i jednu zgodu, koja ilustrira život na Visovcu za preko 150 godina. Kad je g. 1733. nakon kuge od g. 1731.—32. nastala glad u Dalmaciji, redovnici u visovačkom samostanu nisu se mogli braniti od velikog mnoštva, koje je dolazilo i prosilo kruha. Ni sami nisu imali što jesti, a otkud bi mogli pomoći tolikom mnoštvu?! Tada su došli na sretnu misao. Uzeli su crkveno posuđe, založili ga u Zadru i kupili žita i dijelili narodu kruha ili brašna. Na Veliki Petak, budući starješina samostana obećao da će dati svakomu za Uskrs sietilo se malo i veliko. Starješina samostana tad je odvezao na jednu i drugu stranu rijeke Krke pun brod kruha i brašna i svakomu dao po jedan krušac, zvan begovica, i oku brašna. Samostanski kroničar napominje: doteklo je i nama i njima, jer kako su siromasi blagoslivljali, tako je i Bog blagoslivljao. Zlatović dodaje, da je od tog vremena prošlo 150 godina i Franjevci još uvijek, na uspomenu tog divnog prizora, svake godine na Veliki petak izvoze na jednu i drugu obalu Krke brodove brašna i kruha, i starješina svojom rukom dijeli svakomu na glavu po krušac begovicu i oku brašna. Koliko god siromaha dođe, svaki dobije, makar majke donosile na prsima ili za ruku vodile po 3, 5 i 7 djece. Redovito je dolazilo sa sjeverne strane do 400, s južne strane do 200 osoba. Kaže, da je i on, kad je ondje bio starješinom, imao radost te je za 4 godine na Veliki petak svojom rukom vršio taj lijepi običaj kršćanske i redovničke ljubavi.

Na str. 453.—458. donosi još dvije zgode. God. 1876. slavila se na Visovcu 300-godišnjica, što se je Visovac prozvao Gospinim otočićem, zapravo od dolaska Franjevaca na Visovac, kao i 200-god od njihova povratka na Visovac za kretskog rata 1645-1669. Tom prigodom, 2. kolovoza, ogromno mnoštvo naroda sa svjetovnim i crkvenim prvacima na čelu skupilo se na Visovac. Dalmatinsko novinstvo, napose »Kat. Dalmacija« i »Narodni list«, pisali su vrlo pohvalne članke, a narodni zastupnik Mihovio Pavlinović izrekao je divan govor o djelovanju Franjevaca na Visovcu, osobito u tursko doba, kad su štitili i predvodili narod od Zrmanje do Neretve i uz neizrecive žrtve spasili hrv. narod i zapadnu kulturu u Dalmaciji.

Iste godine samostan Visovac pohodio je i vrhovni starješina franjevačkog Reda O. Bernardin iz Portogruaro. 26. listopada napisao je u knjizi posjetnika Visovca najljepše pohvale za svoje sinove na Visovcu. Vrativši se u Rim, poslao je starješinstvu provincije pismo, u kojem među ostalim piše: »Moj pohod kod vas, predragi sinci, bio je na radost mom očinskom srcu, više nego sam se mogao nadati. Vašu dobroćudnost, pouzdanje i sinovsku ljubav naprama meni nikada ne ću zaboraviti. Velike su vaše zasluge u dobru, koje činite kršćanskom puku pored tolikih truda i tolikih nezgoda. Sve me je to mnogo utješilo i ponukalo, da vas pohvalim pred svima».

• Takva je bila sredina Visovca u doba, kad bi se u njemu zbivale nečasnosti romana i filma »Bakonja Fra Brne« Zar njihovim autorima služi na čast. što su je onako izobličili i s njima opet i opet izlaze pred javnost? Zar se tako nagrađuju zasluge za narod?

KATOLIČKI EPISKOPAT u Južnoj Africi održao je konferenciju pod predsjedništvom Msgra. Lucasa, apostolskog delegata u Južnoj Africi. Konferenciji je prisustvovalo 25 nadbiskupa i biskupa. S konferencije su biskupi izdali izjavu, u kojoj su osudili rasističku politiku diskriminacije pučanstva, koje nije evropskog podrijetla. U izjavi se kaže, da cjelokupno stanovništvo, bez obzira na rasno podrijetlo, ima pravo na ekonomsku, socijalnu, kulturnu i političku ravnopravnost.

25.000 VOJNIKA i oficira francuske vojske hodočastilo je Marijinu svetištu u Lurd pod vodstvom kardinala Saliège-a i pariškog nadbiskupa mgr. Feltina. Ganutljivo je bilo gledati, kako za vrijeme svečane pontifikalne sv. Mise, koju je služio kardinal Saliege vojnici i oficiri pristupaju sv. Pričesti, koju je dijelilo nekoliko desetaka svećenika. Za vrijeme ovoga hodočašća Dr. Leuret, šef lurdskog liječničkog ureda, održao je konferenciju, na kojoj je govorio o radu ovoga Ureda. Hodočašće je završeno svečanom euharističkom procesijom, na kraju koje je pariški nadbiskup msgr. Feltin održao vojnicima govor, koji je završio molitvom Bezgrešnoj Djevici, da francuski vojnici budu graditelji mira, a ne žrtve rata.

Oblikovanje i uzgoj savjesti

(Nastavak govora sv. Oca Pija XII.)

Božanski pedagog Isus Krist zaista zna bolje od ljudi prodrijeti u duše i beskrajnom savršenošću svoga Srca punog dobrote i ljubavi privući ih svojoj ljubavi.

Možda je apostol naroda sv. Pavao propovijedao drugačije? Snažnim uvjeravajućim akcentom, otkrivajući otajstvenu ljepotu svrhunaravnog svijeta, on je objasnio veličinu i sjaj kršćanske vjere, bogatstvo, moć, blagoslov i sreću, koje ona u sebi sadrži, predstavljajući je dušama kao dostojni objekt kršćanske slobode, kao neodoljivu svrhu čistih zanosa ljubavi. Međutim, Njegove su isto tako i opomene kao ove: »Radite na svome spasenju sa strahom i drhtanjem«, iz Njegova pera su izašle visoke moralne zapovijedi, namijenjene svima vjernicima, bilo onima prosječne inteligencije, bilo pak u velike osjetljivim dušama. Uzevši dakle riječi Krista i Apostola kao strogu zapovijed, ne bi li možda trebalo reći, da je današnja Crkva više sklona popuštanju, nego strogosti? Tako, da optužba o strogoj oštrini Crkve, koju »novi moral« predbacuje Crkvi, u stvarnosti u prvom redu udara samu poštovanu Osobu Kristovu.

Svijesni radi toga prava i dužnosti Apostolske Stolice, da auktoritativno intervenira u moralnim pitanjima kada je to potrebno, mi smo u našem govoru od 29. listopada pr. g. stavili sebi u zadatak, da poučimo savjesti o pitanjima bračnoga morala. S tim auktoritetom izjavljujemo danas odgojiteljima i samoj mladeži, da božanska zapovijed o čistoći duše i tijela u svojoj punoj punini vrijedi i za današnju mladež. I današnja je mladež moralno obvezana, da se sačuva čista i ona je s pomoću milosti to u mogućnosti postići. Odbacujemo dakle kao pogrešno tvrđenje onih, koji smatraju, da je neizbježiv pad u godinama puberteta i slijed toga, da se taj pad ne smije smatrati teškim slučajem, kao da ne bi to bio teški grijeh, jer redovito, nadovezuju oni, strast oduzima slobodu, koja je potrebna, da bi neki čin bio moralno ubrojiv.

Naprotiv dužno je i mudro pravilo, da odgojitelj toplo i jasno stavi pred oči mladeži zapovijed kao takvu u cijeloj njezinoj strogosti i ozbiljnosti božanske odredbe ne propuštajući, da prikaže istoj mladeži visoku vrijednost čistoće na taj način, da je uvjeri, da čistoću treba ljubiti i željeti već radi nje same. Na taj način će on mladež uvjeriti da treba izbjegavati grešnu prigodu, ojačat će je u borbi, težinu koje joj ne će zatajiti, navesti će je, da hrabro prihvati žrtve, koje traži krepost i opominjat će je, da ustraje i da ne padne u pogibelj, da već u početku položi oružje i da bez otpora podlegne zlim navikama.

U JAVNOM ŽIVOTU

Još više nego u privatnom životu danas ima mnogo njih, koji bi htjeli isključiti iz područja moralnih zakona javni, gospodarski i politički život, vanjsko i unutarnje djelovanje javnih oblasti u ratu i u miru, kao da na tim područjima Bog nema što, bar odlučno, reći.

Emancipacija vanjskih čovječjih djelatnosti, kao nauke, politike i umjetnosti od moralnih zakona filozofski se obrazlaže pripadajućom im autonomijom na njihovom području, prema kojoj se one ravnaju isključivo po svojim vlastitim zakonima, premda se dopušta, da se ovi redovito podudaraju s onim moralnim. Iznosi se n. pr. umjetnost, za koju se niječe ne samo, da bi na bilo koji način bila ovisna od morala, već se tvrdi, da ona uopće nema nikakvog odnosa s moralom, pak se kaže: umjetnost je samo umjetnost, ona nema nikakvog posla s moralom niti s kakvom drugom stvari, prema čemu se ona ima isključivo ravnati prema zakonima estetike, koji uostalom, ako su zaista takvi, ne bi se ponizili na to, da služe požudi. Na sličan način se razlaže i o politici i o gospodarstvu, koji da nemaju potrebe tražiti savjeta od drugih znanosti, pa prema tome ni od etike, nego, vođene njihovim pravim zakonima već radi toga postaju dobre i pravedne.

U SLAVU KATOLIČKIH REDOVNICA. Pred više godina američki senator Shermann dao je o katoličkim redovnicama-bolničarkama slijedeću izjavu:

»Meni se čini, da su katoličke redovnice jedan od najjačih dokaza postojanja nadzemaljskog života. Govorim to ne kao član Katoličke Crkve niti kao sljedbenik neke sekte ili uopće neke religije. Ove skromne žene ostavile su sve u životu, da bi se posvetile odgoju djece, njegovanju bolesnika i nemoćnih bez ikakve želje za nagradom, osim one nadzemaljske. Za mene nema jačeg dokaza Božje opstojnosti nego što je rad ovih sestara. Neka ide svaka čast velikoj armiji katoličkih redovnica«.

Prividne veličine zvijezda

Po sjaju zvijezda, kako se vide sa Zemlje, dijele se zvijezde na klase ili razrede. Najsjajnije zvijezde, njih dvadeset na čitavom nebu, spadaju u prvu klasu i označuju se kao zvijezde 1. veličine. Od njih nešto manje sjajne smatraju se kao zvijezde 2. veličine, još slabijeg sjaja ubrajaju se u klasu 3. veličine, zatim dolaze slabije zvijezde 4. do 6. veličine. U klasi 6. veličine spadaju zvijezde, koje normalno oko pod povoljnim atmosferskim prilikama još može vidjeti.

Ova podjela zvijezda u razrede po prividnoj veličini produžena je kasnije i na teleskopske zvijezde, tako da današnji najveći dalekozori pokazuju zvijezde čak do 20. razreda. Podjela zvijezda u prividne veličine po sjaju osniva se na pravilu, da zvijezde niže klase sjaju 2 i pol puta jačom svjetlošću od zvijezda naredne klase. Prema tome stoji činjenica, da se od svake veće klase vidi na nebu otprilike 2 i pol puta više zvijezda od predstojeće klase.

Ova je podjela kasnije usavršena, te su zvijezde, koje su u početku označavane samo cijelim brojevima, dijeljene dalje u desete i stote dijelove, tako da su n. pr. zvijezde, čiji je sjaj bio između prve i druge veličine, stavljene u jednu podklasu prividnih veličina prve i druge veličine 1,1 1,2, 1,3 do 1,9. Pošto su neke zvijezde svijetlije od prosječne zvijezde prve veličine, to je podjela nastavljena od 1 do 0, pa i ispod nule, tako da se n. pr. Sirius označuje — 1,6 (minus 1,6), što znači, da je on za 1,6 klasa svijetliji od zvijezde prve veličine. Radnje astronoma tako su točne, da je svaka zvijezda, koju mi vidimo prostim okom, ne samo u katalozima zvijezda i zvijezdanim kartama popisana, nego je svakoj zvijezdi, na temelju stvarnog motrenja s instrumentima savršene točnosti određena njezina prividna veličina.

Motrimo li nebo u vedroj bistroj noći, kad ne smetaju ni mjesečina, ni umjetna rasvjeta, izgleda nam broj zvijezda gotovo neizmjeran. Pa ipak uzevši zvijezde svih prvih 6 klasa, dakle sve, što se prostim okom mogu vidjeti, ima ih na čitavom nebu oko 5.000. Mi najednom možemo motriti samo zvijezde na polukugli nebeskoj, koja nam je nad obzorom, pak se stoga taj broj smanjuje na 2.500 zvijezda. Ako uzmemo u obzir, da su zvijezde u blizini horizonta zastrte u magli, to je jasno da je broj zvijezda, koje mi u određenom času motrenja vidimo pred sobom, još manji. Ukupni broj zvijezda, koje najednom prostim okom možemo vidjeti na svodu nebeskome, cijeni se na 1.500 do 2.000.

Naši su stari već prije nekoliko hiljada godina primijetili u sastavu zviježđa oblike raznih poznatih predmeta, pa i živih bića, kao: trokute, četverokute, slova, pehar kola, lađu, zmaja, štipavca, strijelca, i t. d., pak su im nadjenuli imena i vezali za njih svoje priče (legende), od kojih su do danas nekoje sačuvane.

Od davnih vremena zvijezde su u duhu na taj način grupisane u razne slike, predmete, životinje i mitološke junake. Neke od ovih skupina izgledaju nelogične i teško se mogu raspoznati, ali da se ne bi napravila zbrka u tumačenju, one nijesu mijenjane, već je ostao netaknut taj davni raspored. To nije ni potrebno mijenjati, jer je glavno da se upoznaju grupe, ma kakove bile, a zvijezde same za sebe u svjetlosti našeg današnjeg znanja imaju svoje stvarno značenje i pobuđuju daleko veće zanimanje.

U 17. stoljeću objavio je njemački astronom **Bayer** svoje zvjezdane karte, u kojima su svijetlije zvijezde svake grupe bile označene slovima grčkog alfabeta (Alfa, Beta, Gama, Delta i t. d.). Za daljnje manje zvijezde upotrebljen je latinski alfabet, pa napokon i arapski redni brojevi. Od tada su ovi kraći i zgodniji simboli postepeno svugdje uvedeni i danas se općenito upotrebljavaju.

Suvremeni čovjek oboružan novim saznanjima o zvijezdama i svemiru misli drugčije kada gleda veličanstvenu kupolu ispunjenu onim lučima, svemirskim suncima, što vječno zrače svijetlo i toplinu u beskrajni prostor. **Aleksandar Humboldt**, glasoviti prirodoslovac, ovako se izražava: »Sama misao, da su zvijezde tako izvan i iznad svega zemaljskoga, da spajaju sve ljude i sva vremena zemaljskog tla, da su one na našem planetu sve vidjele od početka i da će sve vidjeti do posljednjeg živog bića na Zemlji, pa i nestanak Zemlje — u tom se svagda gubim, gledajući u tihom uživanju zvjezdano nebo«.

Naše je Sunce jedno od srednjih zvijezda u svemiru. I kada bi se n. pr. udaljilo od nas na daljini, gdje se nalazi sjajna zvijezda **Vega** (udaljena 27 godina svjetlosti), mi bismo ga vidjeli kao jednu malu zvjezdicu 5 veličine, a njegove planete među koje spada i naša Zemlja, ne bi mogli iz ovolike daljine otkriti ni najveći teleskopi. Sve su te zvijezde sunca poput našega, središta svijetla i topline, koja mogu imati planete sa životom na njima. Slavni astronom, matematičar i fizičar, otkrivač zakona gravitacije, **Isac Newton** (Njutn) kome na grobu stoji napisano, da je najveći um i ures ljudskoga roda, kazao je: »Ako je svaka zvijezda stajačica središte jednog sunčeva sustava, koji je sličan našemu, onda je čitav svemir, koji je očito uređen po jedinstvenom planu, carstvo jednog i istog Vladaoca. Iz toga slijedi, da je Bog, živi, mudri, svemogući Bog, neizmjerno savršeno biće, koje stoji nad svima.« A učenjak svjetskog glasa **Mihajlo Pupin I.** (umro god. 1935.) kazao je: »Mi stojimo pred dvije mogućnosti: ili vjerovati da svemir, veličanstveni red i zakoni u njemu, jesu naprosto posljedice slijepog slučaja, ili da su posljedice jednog Uma. Ja vjerujem u božanski Um.«

Iz katoličkoga svijeta

MSGR GABRIEL PIGUET, biskup Clermont-Ferranda u Francuskoj, preminuo je početkom mjeseca srpnja. Msgr Piguet poznat je po svom stavu za vrijeme njemačke okupacije Francuske tokom Prvog i Drugog svjetskog rata. G. 1944. bio je interniran u logoru Dachau. Poslije rata odlikovan je od francuske vlade ordenom Legije Časti.

BISKUP OD MAINZA O EKUMENSKOM PITANJU. Biskup od Mainza msgr Albert Stohr uputio je nedavno vjernicima svoje biskupije pastirsko pismo o problemu »ekumenizma«, to jest pokreta protestanata za ujedinjenjem s Katoličkom Crkvom. U svojoj poslanici msgr Stohr iznio je povijest ekumenskog pokreta u Njemačkoj i naveo brojne primjere dobre volje protestanata da se približe Katoličkoj Crkvi. Protestanti uvode usmenu ispovijed, štovanje Bl. Gospe i t. d. Biskup Stohr pozvao je svoje vjernike, da mnogo življe prate probleme približavanja protestanata Katoličkoj crkvi.

POSLJEDNJE RIJEČI BISKUPA FAULHABERA. Neposredno prije svoje smrti pokojni kardinal Faulhaber uputio je svojim vjernicima poslanicu, u kojoj je obrazložio velike materijalne potrebe, koje su biskupiji potrebne za popravak i gradnju novih crkvi. Upravo u posljednjim rečenicama svoje poslanice kardinal Faulhaber je istaknuo djelovanje Pape Pija XII. za Njemačku i za cijelo čovječanstvo. »Papa Pijo XII. je onaj, kazao je kardinal Faulhaber, koji radi za mir u svijetu i za spas kršćanske kulture«.

U GLAVNOM GRADU belgijskog Konga Leopolvile-u otvara se katoličko sveučilište, koje će imati medicinski, pravni i poljoprivredni fakultet te višu školu za profesore liceja. Profesorski zbor će biti sastavljen od profesora s katoličkog sveučilišta u Louvain-u, a samo će sveučilište voditi o.o. Isusovci. Prema najnovijim statističkim podacima Belgijski Kongo broji 15,000.000 stanovnika, od kojih 3,964.000 katolika. Katoličkih svećenika ima u Belgijskom Kongu ukupno 2.302, od kojih su 1963 Belgijanaca, a 339 domaći sinovi.

OBLJETNICA PAPINSKIH SOCIJALNIH OKRUŽNICA. U mnogim industrijskim središtima Kanade proslavila se ove godine dne 18. svibnja obljetnica papinskih socijalnih okružnica »Rerum novarum« i »Quadragesimo anno«. U Montrealu je Pučki Socijalni Institut organizirao veliki javni zbor u gradskom perivoju, kome je pribivalo mnogo hiljada ljudi. Glavni govornici bijahu predsjednik Konfederacije katoličkih radnika u Kanadi i predsjednik Stručnog udruženja industrijalaca. Na zborovanju su govorili i gradonačelnik Montreala, kao i tamošnji katolički nadbiskup Msgr Leger. Svi su naglašivali važnost crkvene socijalne nauke.

KATOLIČKI ŽIVOT U EGIPTU. Javljaju iz Kaira, da se u lipnju o. g. ustrojila ondje Katolička centrala za kino. Ta centrala imade svoje vlastite prostorije, koje je u prisutnosti biskupa Msgrs Collina blagoslovio časni otac Kustos Svete Zemlje.

Udruženje katoličke omladine organizuje u Kairu sastanke omladine sa starijim i iskusnijim katoličkim muževima. Mladi iznose probleme, koji zanimaju omladinu. Stariji im pomažu svojim znanjem i iskustvom. Tako se ti sastanci vrše s ozbiljnošću u bratskoj ljubavi.

Mjeseca svibnja položio je časni otac Faccio, kustos Svete Zemlje prvi kamen za gradnju centralnog franjevačkog samostana koptskog obreda u prisutnosti patrijara koptskog obreda Marka II., kao i u prisutnosti biskupa Msgra Ivana Cayera te mnoštva katoličkog pučanstva. Taj se samostan nalazi u samoj Aleksandriji.

POVODOM 25-GODIŠNJICE proglašenja svetom Terezije od Djeteta Isusa organizirana je u Lisiex-u misijska izložba o domaćem kleru i redovništvu o misijama.

»SPECKPATER« — pod tim imenom poznat je u Njemačkoj premonstraćanin O. WERENFRIED VAN STRAATEN iz samostana Tongerloo u Belgiji. Odmah poslije svršetka rata proputovao je Njemačku i vidio onu nevjerojatnu bijedu. Vidio je, da te ljude, prije nego što bi im se mogla propovijedati Božja riječ, treba spasiti od gladi i smrzavanja. Stoga je pošao po selima i gradovima Belgije, Nizozemske i Luksemburga i skupljao po najprije slaninu kao najhraniviju masnoću, i skupio ubrzo 150.000 kilograma slanine. Njom je tisućama ljudi doslovno spasio život. Tako je i dobio ime »Speckpater«. Nato je stao skupljati tekstil i sabrao 400.000 kilograma tkanina, spasavajući i opet ljude od zime i bolesti. Razdijelio je to u prvom redu među Nijemce koji su iseljeni s Istoka, te nisu imali ni kuće ni kućišta. Ali nevolja je bila još veća u duhovnom pogledu. Stoga je skupljačka djelatnost O. Werenfrieda pošla i dalje. Uskoro je mogao nabaviti 100 »pučkih« automobila, a zatim i 15 pokretnih kapelica. Tim vozilima mogli su duhovnici obilaziti raštrkane beskućnike i vršiti među njima pastvu. Ali najdivnije je pri tom to, da su sva ta golema sredstva sakupljena za bivše »neprijatelje«, u zemljama, kojima je Njemačka okupacija nanijela mnogo zla. Milosrđe je bilo jače od mržnje. Nije li to najljepša priprava za pravi mir među čovječanstvom?

APOSTOLAT BOLI. God. 1931. pozvao je prvi puta Msgr Franco Carminati, sada ravnatelj nacionalnog Udruženja misionarskog klera, bolesnike, koji pate od dugih i kroničkih bolesti, da se udruže u duhovnu asocijaciju, u svrhu, da svojim patnjama pomažu misionarski apostolat. Njegov poziv nije ostao bez uspjeha. Već g. 1932. na Duhove osnovalo se Misionarsko društvo bolesnika pod imenom »Giornata Missionaria dei Malati«. U samom Rimu upisalo se u društvo sedam hiljada bolesnika.

Kada je dne 2. srpnja iste godine papa Pijo XI. primio u audijenciju izaslanike ovog Društva bolesnika pohvalio je njihovu nakanu, što žele svoje boli prikazati Bogu za uspjeh pravih misionara, pa je zamolio, da prime u istu svrhu i njegove lične patnje i boli.

Društvo apostolata boli proširilo se doskora izvan Rima po drugim biskupijama Italije i izvan Italije, tako da je god. 1932. bilo prošireno već u 156 biskupija. Ono se proširilo osobito u Francuskoj, Španjolskoj, Njemačkoj te u Americi. Nakon 10 godina opstanka brojilo je društvo do 400.000 članova, dok ih danas imade više nego jedan milijun. Članovi društva doprinose svoje patnje Bogu po nakani Svetoga Oca, za ustrajnost kršćanskih naroda u svetoj vjeri i za proširenje Kristove nauke među poganima.

Doista plemenita zamisao! Nema sumnje, da će milosrđe Božje uzeti u obzir tako brojne i teške, strpljivo podnesene patnje.

SVETI OTAC PIJO XII. primio je koncem svibnja o. g. u privatnu audijenciju gospodina Juan Salceda, ministra zdravlja na Filipinima, zajedno s pratnjom.

MSGR FILIP SERVULUS DESRANLEAU, umro je dne 28. svibnja 1952. On je prvi nadbiskup i metropolit u Sherbroocku u Kanadi. Rođen je 3. travnja 1882. Za svećenika je zaređen 1909.; za naslovnog biskupa 1937. Dne 13. veljače 1941. postao je biskupom u Sherbroocku s naslovom nadbiskupa. Dne 2. ožujka 1951. povišena je njegova stolica na metropoliju, tako da u njemu umro prvi metropolit te kanadske crkvene pokrajine.

GROF CARLO CONSTANTINI umro je u Rimu dne 28. svibnja 1952. On je bio glavni podpredsjednik Udruženja za prijevoz bolesnika iz Italije u Lurd i u druga svetišta Italije. Umro je s posebnim blagoslovom Svetog Oca. Bio je uvažena ličnost u Italiji. Prof. Constantini bio je dekan Kolegija nosilaca Svetog Oca. Bio je uvjeren, praktičan i pobožan katolik, koji je sudjelovao u premnogim rimskim katoličkim društvima. Svetomu Ocu bio je lično drag, zato se mnogo zanimao za njegovo zdravlje. Pokojnik je umro na glasu svetosti.

BIBLIČKI INSTITUT U RIMU. U Rimu postoji posebno naučno tijelo za bibličke nauke. To je kao zasebni bogoslovni fakultet, koji imade pravo dijeliti akademske časti: bakalaureat, licencijat i doktorat. Oni, koji polaze tu školu, moraju da se na svršetku svojih nauka podvrgnu strogim usmenim i pismenim ispitima. Ispiti se vrše u vatikanskoj palači u »Sala di Paramenti«. Dne 14., 15. i dne 28. svibnja ove godine obavljene su promocije ovogodišnjih apsolvenata. Tih je bilo iz raznih biskupija, kao Benevent, Compostella, Genua, Malta, Kanada, Amerika. Slijedeći ispiti bit će u studenomu ove godine.

JUBILEJ ARHITEKTA JOŽE PLEČNIKA

Ljetos je Arh. Jože Plečnik navršio [illegible] godina svoga života. Jubilarac je pozn[illegible] kao jedan između prvih arhitekata Evrop[illegible] On je ne samo graditelj, nego i umjetni[illegible] ki stvaratelj. Nakon prvog rata povjer[illegible] mu je vlada Čehoslovačke republike r[illegible] stauraciju Hradčana. Njegova su dj[illegible] mnogobrojna a sva puna umjetničk[illegible] stvaranja, sve je produhovljeno. Radio [illegible] na svim područjima, najviše na crkvenom [illegible] Kako je on čovjek žive vjere, to se [illegible] crkvenim umjetninama i snažno zanio[illegible] Ljetos je u Ljubljanskoj katedrali ured[illegible] njegov tron za biskupa. Divna umjetnin[illegible] puna duha, a i ako je to moderni [illegible] ipak je potpunoma prilagođen katedra[illegible] Osobito mu je djelo novijeg vreme[illegible] crkva u Straniu kod Kamnika. Tu se v[illegible] di, da je on doista pobožan stvaratelj, o[illegible] ličan arhitekt. Taj veliki čovjek svaki d[illegible] sluša sv. Misu, prima sv. Pričest i med[illegible] tira.

Za njegove mnogobrojne zasluge od[illegible] kovan je počasnim doktoratom ljublja[illegible] skog i bečkog tehničkog fakulteta.

U našim krajevima imademo njegov[illegible] prekrasnih nacrta: Crkva naše Go[illegible] Lurdske u Vrbanićevoj ulici, župna crk[illegible] sv. Josipa na Trešnjevki u Zagrebu. V[illegible] lebni je njegov nacrt za crkvu pre[illegible] Srca Isusova, kao proširenu Baziliku Ma[illegible] ke Božje Bistričke. Načinio je i posve or[illegible] ginalan nacrt za oltar Hrvatskih Blaž[illegible] nika u zagrebačkoj katedrali.

Jubilarcu izrazujemo svoje čestitke!

SREBRNI PIR

(Nastavak sa str. 2.)

se do najviše stepenice oltara i kleč[illegible] Svečarici su zadrhtala ramena.

Svećenik se okrenuo maloj i stao gov[illegible] riti unučici, koju je mlada majka(i sa[illegible] još vitka i svježa kao djevojka) priprem[illegible] za prvu sv. Pričest na dan srebrnog pir[illegible] bakičina. Djedo je iznenađeno pogledao [illegible] bakicu i sagnuo glavu. Bakica je bris[illegible] suze. — I ja. — Nisam se stidjela tih su[illegible] a opazila sam da su i ostali, koji su b[illegible] prisutni u crkvi, postali sudionici rados[illegible] uzbuđenja.

Svećenik je govorio maloj o sreći dj[illegible] teta, kojemu u dušu prvi puta dolazi Kr[illegible] pod prilikom bijele Hostije, upozoravao [illegible] na lijepu bjelinu, u koju ju je majka op[illegible] mila za tu veliku svečanost, i kako tre[illegible] bjelinu duše sačuvati od mrlja grijeha [illegible] dobroga Isusa.

Pričestio je dijete, a tada čitavu o[illegible] telj...

Još sam ih jednom vidjela pred crkv[illegible] nakon Mise: visokog, ozbiljnog muž[illegible] duboko urezanim borama na čelu i o[illegible] ustiju, — crtama, koje brige ucrtav[illegible] na ljudskom licu, i ženu, koja je zam[illegible] jenila mirtin bijeli vjenčić sa prosjed[illegible] kosom, a opet oboje još snažnih, svje[illegible] smirenih i radosnih. Možda su bili pute[illegible] kući sretniji nego prije 25 godina, jer s[illegible] pred njima koracala odrasla djeca, a z[illegible] ruku su vodili malenu curicu u bjel[illegible]

Ne znam, tko su bili ti ljudi. Zašli s[illegible] za ugao. Bilo mi je žao. — Možda ih v[illegible] nikada ne ću sresti.

No, ako budu slučajno čitali ove reč[illegible] ja ih molim da prime i moje najbolje, — i da budu uvjereni da su toga sunčan[illegible] jutra mnogo blistavih zraka duševnog sv[illegible] jetla poklonili jednoj ženi. **M. S.**

NAŠI JUBILARCI

FRANJO MATOŠIĆ, proslavio je d[illegible] 27. srpnja o. g. šezdesetpeti — rubinski — jubilej misništva. Rođen 21. studenog 18[illegible] Zaređen za svećenika 1887. Dugi je niz g[illegible] dina župnikovao u Čučerju kod Zagreb[illegible] Vršio je uz službu župnika i dekansk[illegible] dužnost. Odlikovan je najprije čašću [illegible] časnog prisjednika Nadbiskupskoga duh[illegible] noga stola, a onda začasnim kanonikom zagrebačkoga Kaptola. U visokoj svo[illegible] starosti još i sada vrši dužnost upravitel[illegible] penzionog fonda zagrebačke nadbiskup[illegible] Od srca mu čestitamo!

Msgr. TADEJ MIHAČEVIĆ, župnik dekan u Lukavcu kod Tuzle, proslavio [illegible] zlatnu svoju sv. Misu 30. lipnja o. g. Ro[illegible] je 5. veljače 1902. Službovao je kao žup[illegible] u raznim mjestima. Svoj je jubilej pr[illegible] slavio skromno u krugu svećenstva i sv[illegible] rodbine. Unatoč poodmaklih godina još uvijek zdrav, vedar, štovan od svećenst[illegible] i ljubljen od naroda. Srdačno čestitam[illegible]

Naši pokojnici

JOSIP PETRAK, župnik u Odri kr[illegible] Zagreba, umro je 19. srpnja o. g. Rođen [illegible] g. 1886. u Vukovaru. Zaređen za svećenik[illegible] g. 1908. Više godina je župnikovao u Cv[illegible] linu, a onda u Odri. Bio je čovjek veom[illegible] ozbiljan i savjestan u svećeničkom rad[illegible] Pokopan je dne 21. srpnja u Zagrebu [illegible] Mirogoju. Počivao u miru Božjem!

GORE SRCA

»Bog je u svetom stanu svojem, Bog daje zapuštenima naselje. On će dati krepost i jakost puku svojemu«. (Ps 67, 6, 36).

Iz ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 17. KOLOVOZA 1952. BROJ 30

HODANJE PO VODI

Spasitelj je sproveo noć u molitvi. Ovaj puta na jednom brdu sjeveroistočno od Genezaretskoga jezera. Sam je bio ondje. Još prije par sati stajao je u divljoj gužvi. Htjeli Ga učiniti kraljem i to onih pet tisuća muževa, koje je nahranio s malo hljebova. Ali Gospodin ode odanle u brdski mir.

I gledaj, On kleči i moli. Što moli Isus? Vruće zahvaljuje Ocu nebeskomu, što je izbjegao oduševljenju narodu, da Ga učini Kraljem. Širom otvara želje i čežnje svoga Srca. Iz sažaljenja je nahranio gladni narod. A pogled Njegov sada počiva na milijunima gladnih ljudi u budućnosti. Koliki li će pasti na teškom i tvrdom putu prema nebu, ako ih On ne ojača! Svima bi On htio dati nebeski Kruh, svoje Tijelo za spasenje svijeta. Sutra će navijestiti ljudima Sakramenat ljubavi. Njegova okrepljujuća ljubav neka bude s ljudima do posljednjega dana.

Mnogo toga imade da moli za svoje Apostole. Njihova vjera treba da bude jaka kao pećina u moru. On mora osvojiti svijet. Zato moli za Apostole, svoje pomoćnike. Ta oni su tako slabi. Umjesto da kažu: »Gospodine, Ti sve možeš, nahrani one ljude s pet hljebova, koje možemo kupiti, oni govore: što je to dvijesto dinara, što je to pet hljebova za toliki svijet«. I svijet se nahranio, ali ih to čudo nije opametilo. Nisu vidjeli Njegovu božansku moć. Oni hoće da Ga učine zemaljskim kraljem. A Spasitelj primora učenike, da se s Njime udalje. On ode u brdo da moli, a oni na jezero, da otplove u Kafarnaum.

Noć je nastupila mrka i neprijatna. Nastao je vjetar i oluja. Orkan je bijesnio dolinama i bregovima. Uzburkao more i podigao valove. Siromašni sù ribari u najvećoj pogibelji. Na jezeru su i Apostoli. Razapinju jedra, rade veslima i muče se, da im i znoj curi niz lica. Ali uzalud. Lađica im je kao orahova ljuska. Kao igračka vjetra i valova. Čas je na brdu od valova, a čas u njihovoj dubini. I tako je neprestano. Ne mogu naprijed. A to im udara u živce. Voda prkosi kormilu. I oni se rvaju i bore s pobješnjelim elementom. Hoće na obalu. Uzalud. Veliki i strašno uzburkani valovi bacaju lađicu natrag od obale, koja je još jako daleko. Kako daleko? Oni sami ne znaju. Osim toga ih obavila užasna tama. Dušu im je obuzela tjeskoba. Što će biti? Sile su im smalaksale. Već se bore pet do šest sati. Dugo ne će moći izdržati. O kad bi barem Gospodin bio s njima na lađici. A On je daleko. Da li barem znade za njihovu nevolju? Da li misli na njih? Što je veća nevolja, to je veća njihova čežnja za Učiteljem. Njihova ih nemoć vodi k Isusu.

Pomalo izmiče noć i tama. Svjetluca se već jutro. Ali ne popušta vjetar i uzburkano more. Najednom povikaše Apostoli: »Sablast!« U sumraku jutra upaze, da im se povrh valova približava jedna osoba. I pričinja se kao da će mimo lađice. Čovjek je i nije čovjek, Osoba je preobražena. Stupa sigurno i lagano na valovima kao na tvrdoj cesti. Vjetar i valovi joj se uklanjaju. Apostoli su tako ustrašeni, da povikaše: »Jedan duh!«

Puni straha i tjeskobe začuju: »Budite utješeni, ja sam. Ne bojte se!« Nikada im nisu tako milo zvonile riječi Gospodinove kao u ovaj čas strave i užasa: »Gospodin! Gospodin!« Oni su prepoznali Njegov glas. Kako li im je odlanulo! Učitelj ih nije zaboravio. Srce je Petrovo prekipjelo. Nabujala su i srca drugih Apostola nadom, pouzdanjem, ljubavlju i zahvalnošću. Ali se srce Petrovo razlilo preko ograde ljubavlju i čeznućem. On povika: »Gospodine, ako si Ti, daj da po vodi dođem k Tebi!«

Isus se razveselio, jer je iz tih riječi prosijevalo toliko ljubavi i pouzdanja u moć Isusovu. Zato mu Gospodin prijazno reče: »Dođi!«

Petar hrabro skoči u valove i oni ga ne potopiše. Nose ga. Kao sigurnim putem koraca k Isusu uprvši čvrsto oči u Njega. Ali Petar ostaje Simonom i u najsvečanijem času. Voda mu prska lice. Valovi ga dižu i on s brda vala gleda pod sobom vodene doline kao ponor. Vjetar ga goni ovamo onamo. Samo se s mukom drži uspravno. U sutonu mu se pričinja lik Isusov u velikoj daljini. Još malo, pa će klonuti. Vjera mu slabi, pouzdanje koleba. Tlo mu pod nogama izmiče. On pada. U toj nevolji pruži ruke prema Isusu i poviče: »Gospodine, spasi me!«

Spasitelj mu pruži ruku onda, kad su ga gotovo progutali valovi. Ali ga svom blagošću i dobrotom kori: »Ti, malovjerniče, zašto si posumnjao?«

Isus ga držao za ruke i tako su zajedno pošli po valovima. Tako je stupao Krist čvrstim korakom kao Kralj i Stvoritelj prirode. O Njemu kao svomu Bogu govori pjesnik Svetoga Pisma: »Išao je po valovima mora« (Job. 9, 8). Kraj Njega je išao Njegov odabrani Apostol kao dijete, koga vodi majka za ruku. Prvi Papa! Simon drži Isusovu ruku. Samo je tako On siguran. On pozna svoju slabost.

Kad su stupili na lađicu, najednom je nastala tišina. Gospodin je zapovjedio vjetru i valovima. Apostoli su se čudili, obuzelo ih je neizmjerno strahopočitanje. Prvi među njima poklekne pred Krista i ispovijeda u dubokoj poniznosti: »Zaista, Ti si Sin Božji!« Jedan za drugim stupaju pred Krista, poklecaju i klanjaju Mu se i s najvećom odanošću priznavaju Mu: »Zaista, Ti si Sin Božji!«

Divan prizor poslije uzburkanog mora, koje je Krist umirio!

Zašto treba da smo Bogu odani u dobru i zlu?

1. Iz **ljubavi,** — jer Bog je najveće, najljepše i najsavršenije dobro. Naše je srce stvoreno, da ljubi, a ono ljubi dobrotu i ljepotu. Bog je najveća dobrota i ljepota, zato Ga moramo ljubiti nada sve, to jest više nego oca i majku, više nego sama sebe, više nego svoj život. »Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan!« (Mat. 10,37).

2. Iz **zahvalnosti,** — jer Bog je stvoritelj neba i zemlje, od kojeg nam dolazi svako dobro. »On nas je stvorio, i nismo mi sami sebe stvorili, zato smo njegov puk i ovce njegova stada!« (Ps. 99,3).

3. Iz **poslušnosti,** — jer Bog je naš gospodar. »Ja sam Gospodin Bog Tvoj i nemaj drugih bogova uz mene« (Ex. 20,3). Božja volja ima nam biti vrhovni zakon. »Budi volja Tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji!«

4. Iz **počitanja,** — jer Bog je naš otac. Krist nas je učio, kako imamo moliti »Oče naš, koji si na nebesima« (Mat. 6,9) U Njega je očinsko srce, pa i onda, kac kažnjava »Gle, koje ljubim, te i kažnjavam« (Ap. 3,19). Ali On svojih nikad ne ostavlja!

5. Iz **spasonosnog straha,** — jer Bog je naš sudac. »Suđeno je čovjeku jedamput da umre, a poslije toga slijedi sud« (Žid 9,27). »Bog će svakomu naplatiti po djelima njegovim« (Mat. 16,27).

6. **Radi nade,** da će nam On u nebu biti vječni platac i plaća velika. »Bog hoće, da se svi ljudi spasu« (1. Tim. 2,4). »Ja ću biti plaća tvoja vrlo velika«. »Bog će otrti svaku suzu s očiju njihovih, i smrti ne će više biti, ni žalosti ni boli« (Ap. 21.4).

To su razlozi, zašto ljubimo Boga, i zašto smo odani Bogu u sreći i nesreći. S Bogom sve, bez Boga ništa!

MOJ BOG I JA

Kad večernji je suton sve ovio u tamu,
U maloj kapeli, u sjeni vječnog sjaja,
Daleko od svijeta, u potpunoj samoći
Slutiti sam znala svu blizinu raja.

I svome sam Bogu sve tajne srca rekla.
Plakala sam pred Njim, jer i On je plako.
Njegov mir je često iza teških dana
Kao blagi melem moju dušu tako.

I danas, kad mi duša ranjena se vrati,
Kad pokajničkim srcem pred Njime se molim,
Ko da sveti Lik Mu nagiblje se k meni:
Čujem, gdje me zove: »Dođi, još te volim!«

Tebi govorim: Ustani!

Kao što si, Gospodine, uskrisio mladića u Naimu, tako prilaziš svima, koji umiru, vjerujući u Tebe. I ustaju mrtvi na Tvoj svemoćni glas i ulaze u život, koji bijaše i koji ostaje do vijeka. Ustaju i polaze za Tobom u kraljevstvo mira i ljubavi. Ti si, Gospodine, Uskrsnuće i život! Tko vjeruje u Tebe, živjet će, ako i umre, živjet će spasen i sretan tamo, gdje si Ti pripravio odmor i sreću našoj duši.

Mladić u Naimu je ustao od mrtvih. Ovo je čudo Tvoje ljubavi, Gospodine. Ali Tvoja ljubav ne vraća život samo jednome stvorenju, već nama svima. Umiranje i smrt bilo bi strahovito za čovjeka, kada ne bismo vjerovali, da besmrtna duša nastavlja život bez kraja. Ti si nam obećao, Gospodine, sreću, kakvu nikada na zemlji ne možemo naći. Ti si nam obećao Pravdu, kakvu nigdje u ovome svijetu ne možemo osvojiti. I ljubav, i mir. Ti si nam obećao tamo, gdje počinje za nas jedina utjeha, jedina najčišća radost.

LJETNE SEDMICE ZA AKADEMSKI OBRAZOVANE. Već više godina priređuju se u raznim mjestima Italije t. zv. ljetne sedmice za akademski obrazovane. Svrha je ovim sedmicama produbljivati vjersku spoznaju svojih članova. Tu se drže stručna teološka predavanja i razmatranja, kao i diskusije. Te su sedmice duhovna obnova inteligencije. Da, samo mukom se stiče vjersko znanje.

Nasljedujmo svece

Mnogo puta smo čuli od propovjednika i čitali u duhovnim knjigama, kako nam se preporuča za naš duhovni napredak čitati živote svetaca i nasljedovati ih kao izvrsne primjere. Istina je, da je to vrlo dobro, samo treba znati, što valja iz svetačkog života izabrati za nasljedovanje, jer sve nije moguće nasljedovati. Pisci često vole u životima svetaca isticati one momente, koji imaju na sebi nešto neobično i čudnovato, pa vežu osobito našu pažnju i zavode nas na krivo mišljenje, da je u toj neobičnosti bit svetosti. A takve se neobične i čudnovate stvari zapravo i ne mogu nasljedovati. One su samo posljedica prave svetosti.

Bog je preko nekih svetaca činio čudesa sa svrhom, da ih pred ljudima okruni slavom, na čast svoje Crkve. Druge je nadario izvanrednim milostima, koje su uzrok neobičnih i čudnovatih događaja u njihovu životu. Ali u tome svemu nije svetost. Jedni imaju dar viđenja u prošlosti, na pr. Katarina Emmerick, drugi dar čitanja misli, treći dar čudesa na bolesnicima, a četvrti su odlikovani ranama Isusovim. No u svemu tome nije svetost. Ove pojave nijesu plodovi volje ljudske, nego čisti darovi Božji, dani pojedincima prema volji Božjoj.

Kad dakle čitamo živote svetaca, ne smijemo se dati zavesti ovakvim čudnovatim pojavama kod njih i misliti, da je u tom svetost. Ove se pojave ne mogu nasljedovati, jer su slobodni dar Božji, i Bog ih daje, kome hoće. Kad bismo odlučili nasljedovati ih, pali bismo u pogrešku častohleplja, a kad do takvih izvanrednih darova ne bismo mogli doći, klonuli bismo u malodušnost.

Ono, što treba da kod svetaca nasljedujemo, sasvim je neovisno od čudnovatih pojava, koje se očituju u njihovu životu. To su u prvom redu kreposti, koje su oni pokazali u svom životu, to je vjernost, kojom su sudjelovali s milošću Božjom u svim prilikama svog života, to je velikodušnost, kojom su se odrekli ljubavi prema samima sebi, da mogu slijediti nadahnuća Božja, to je napokon ona junačka borba proti vlastitim neurednim nagnućima, koja su ostaci istočnog grijeha. — Bilo je uvijek, a ima i danas takvih svetaca, koji su se odlikovali jedino u tim stvarima, i provodili život u tišini i skriven, bez ikakvih izvanrednih pojava. Gospodin je za njih htio, da se na ovaj tihi način posvete. I mi obični ljudi takve treba da nasljedujemo.

Dok čitamo živote svetaca, padamo često u još jednu pogrešku. Predočujemo sebi svece za njihova zemaljskog života, da su bili jednako onakvi, kakvi su danas u nebu, to jest u svem sjaju slave i čistoće. Predočujemo si ih, da su bili sasvim drukčiji, nego drugi ljudi, i da nisu imali nikakvih slaboća ni pokvarenosti ljudske naravi, i da su stoga bez ikakve borbe postigli najveće kreposti. I kad nam netko kaže, da ih treba nasljedovati, mi se branimo, da je to nemoguće, jer da su oni bili sveci, a mi smo jadnici. No ako dobro promislimo, lako možemo uvidjeti, da su i oni bili slabi ljudi, podvrgnuti nevoljama ljudske naravi, baš kao što smo i mi, i da ih baš zato možemo slijediti. Oni su se hrabro i stalno borili proti svojim slaboćama, a u tome i jest njihova veličina. U tome ih možemo i mi nasljedovati.

Na pr. sv. apostola Pavla treba da gledamo nesamo u njegovim viđenjima i uznesenjima, nego i u njegovoj slaboći, o kojoj sam govori, da vidi drugi zakon grijeha, pa kliče: Ja nesretni čovjek! Tko će me izbaviti od tijela smrti ove! Isto tako treba da gledamo prvaka apostolskoga sv. Petra u njegovoj slabosti, kad je Isusa triput zatajio. Kad to gledamo i imamo pred očima, tada nam postaje jasno, da ni za nas nije sve izgubljeno, pa makar padali i u grijehe. Samo ne smijemo da zaboravimo ni pouzdanja Pavlova u milost Božju, kao ni poniznog kajanja i **velike pokore** Petro[illegible] njegova golemog pouzdanja u Boga. A šta da istom kažemo o slabostima ostalih svetaca.

ŽURBA

Stara je rimska poslovica: »Žuri se ali oprezno, promišljeno — Festina lente«. Žuri se, vrijeme je dragocjeno i leti, te se ne da zaustaviti. I tko se s njim ne žuri, zakasnit će. Žuri se, ali promišljeno, s razboritim mirom, s mudrom razdiobom vremena i s hladnim razmišljanjem.

No ipak trebamo razlikovati brzinu i žurbu.

Netko stoji na lučkom pristaništu i gleda u daleko more ili promatra, kako ,ispražnjuju oceanski parobrod. I najedamput se trgne iz dubokih misli. Kraj njega naime proleti teško natovaren brod. Je li to žurba? Nije. Brod leti stanovitom brzinom prema svome cilju. Tu treba promatrati samo svrhovitost brzine, koja nije žurba besposličara, što bježi ovamo i onamo, jer ne zna što bi radio. Ili neki besposleni dječak ne može se potužiti, ako ga kada poslovni ljudi gurnu na stranu s puta, jer brzaju i nemaju vremena, da gube svoj cilj i vrijeme.

Brzina je dopuštena, zapovjeđena, savjetovana ili nužna, a žurba je neopravdana brzina, kad se brza više nego li je potrebno. To je ili zla navika ili je bolestan nemir, nervoza, razdražena sklonost na brzinu, koja nas čini nesposobnima, da uopće koji posao u miru poduzmemo.

Već jutarnji pozdrav znade biti brz i neprotumačiv. Zajutrak se uzima u najvećoj žurbi, premda još imade dosta vremena na raspolaganje. Novine se samo pregledaju. Na desetke puta se izvlači iz džepa ura, a da se pravo ni ne pogleda, koje vrijeme pokazuje. I onda se ide brzo u posao ili ured. Žurno se prolazi, da se ni ne opazi pozdrav vratarov. Jedva se nađe vrijeme, da se odgovori na upit ili da se započeta izreka dovrši. Tako se radi u poslu. Tako prolazi dan. Pa ako možda i ne trpi posao od žurbe, svakako trpi zdravlje.

Uostalom, malo imade ljudi, koji ne bi zapali katkada u izvjesnim okolnostima u grozničavu žurbu osobito onda, kad su im ugroženi njihovi ozbiljni interesi ili kad imadu mnogo posla a malo vremena za to.

Žurba je nepravilno brzanje, veće nego li je to razložno. Svaki rad i svako poslovanje traži izvjesnu radnu brzinu. Ona može biti ogromna, ali ipak ne odviše velika. Ona mora odgovarati svrsi i sredstvima.

Pa i stroj treba da ima svoju točnu brzinu, koja smije biti u granicama njegove mogućnosti t. j. ne smije biti ispod najmanje niti iznad najviše njegove sposobnosti, jer se inače ubrzo pokvari. I u prirodi je sve točno i razborito uređeno. I najbrže zvijezde na nebeskom svodu mirno slijede svoj propisani tok i red tako, da se čine kao da miruju.

Sve treba da bude u svoje vrijeme i u odgovarajućoj mjeri. Poslovni ljudi znadu, koliko se postizava primjerenom i proračunanom brzinom bez pretjerivanja.

Svaka je žurba štetna ili za tijelo ili dušu ili manje više za oboje. A škodi radu i poslovanju, jer se obavlja većinom površno i neoprezno. Osobito je štetna tamo, gdje se traži velika točnost, urednost i brižljivost.

Žurba škodi i našoj okolini kojoj treba dati dobar primjer, naročito ako su djeca i podložnici. Ona proizvodi nezadovoljstvo i smeta druge. Imade cijelih obitelji, koje boluju od žurbe i prenaglosti Njih se zbog toga jedva može nazvati razboritim ljudima.

Žurba škodi zdravlju. Uzbuđuje živce i poremećuje cijeli čovječji ustroj, koji zahtijeva uredni način života. Žurba u jelu i pilu škodi želucu i probavi, jer se hrana dobro ne prožvače i prebrzo rastvara.

Žurba škodi duši, jer i ona pravo razvija svoje sile samo u atmosferi mira i mirnoga ravnovjesja. Ona je znak bolesnog duševnog stanja i pomanjkanja samosvladavanja.

Kao što na uri bez prestanka i žurbe njezina kazaljka mirno i postojano kreće naprijed, tako će i dobro uređena duša mirno i postojano upravljati svoju kompasnu iglu prema svom vječnom cilju. A tako i gospodariti tokom svojih duševnih sila. Sveci su to postigli dugogodišnjim nastojanjima i borbama. Strastvena, grozničava i bolesna žurba se svladava molitvom i razmatranjem vječnosti i jakom voljom, koja se istim sredstvima postizava. Pa ako mi ovdje na zemlji ne ćemo nikada postići potpunu vlast nad sobom, ipak treba da za tim težimo s velikom ustrpljivošću, jer Sv. Pismo kaže: »U ustrpljivosti ćete posjedovati vaše duše« (L. 21, 19).

ČUDNA ŠKOLA Javljaju iz Carigrada, da je policija otkrila u tom gradu potajnu školu za prosjake. U toj su školi muževi, žene i djeca dobivali obuku, kako im se valja pretvarati da postanu nijemi, slijepi, kljasti, hromi, te kako im valja hodati uz štjake. Učenici te škole vršili su svoju unosnu djelatnost u blizini glavne mošeje Carigrada.

Sveti Alip

Bio je učenik velikoga crkvenoga učitelja sv. Augustina, a poslije i njegov najtješniji prijatelj, drug u biskupskoj službi i suborac protiv krivovjerja. Sv. Augustin ga pohvalno spominje u svojim glasovitim »Ispovijestima« i naziva ga »bratom svoje duše«.

Sv. Alip je rođen u Tagasti u Africi, rodnom gradu sv. Augustina. Tu je slušao predavanja sv. Augustina, a zatim i u Kartagi. Ovdje su ga strastveno zanijele igre u igralištu. Jednom je Augustin izvrgao ruglu ljubitelje ovakvih igara, i Alip je ostavio ovu strast. Kad je jednom prolazio ulicom, neki je zlikovac sjekirom oštetio ogradu na pročelju kuće nekoga zlatara i pobjegao. Alip je bio uhvaćen kao počinitelj, ali putem u zatvor opazio je pravoga krivca i tako se oslobodio od ove nepravedne optužbe.

Iz Kartage Alip je otišao u Rim, da uči pravo. Ovdje je opet upao u strast da gleda krvave igre gladijatora u amfiteatru, dok se nije očistio i od ove strasti. U Rimu je njegovo prijateljstvo s Augustinom postalo tako tijesno, da je s njim zajedno otišao u Milan.

Pod utjecajem sv. Ambrozija u Milanu se Augustin obratio potpuno napustivši grešan život. Alip je bio svjedokom svih Augustinovih duševnih muka do konačnoga obraćenja. Sv. Augustin je primio sv. Krst zajedno s Alipom iz ruku sv. Ambrozija na dan Uskrsa g. 388. u crkvi sv. Ivana Krstitelja, koja je poslije prozvana imenom sv. Augustina.

Alip je bio prisutan i kod smrti sv. Monike, velike majke sv. Augustina i otputovao s njime u Tagastu, a zatim u Hipon, gdje je sv. Augustin postao biskupom. S ostalim svećenicima živjeli su zajedno redovničkim životom. G. 394. Alip je izabran za biskupa u Tagasti. Prema svjedočanstvu sv. Paulina iz Nole Alip je i tu provodio svetački život. Sa sv. Augustinom bio je na čelu borbe protiv različitih krivovjerja.

Sv. Augustin je poslao biskupa Alipa u sv. Zemlju sv. Jeronimu, najvećem crkvenom učitelju u tumačenju Sv. Pisma, da zatraži od njega razjašnjenja o najtežim mjestima u sv. knjigama.

Pred provalom Vandala pobjegao je sv. Alip u Hipon. Tu je g. 430. umro sv. Augustin, a g. 431. i sv. Alip. Crkva slavi njegov spomen 15. kolovoza.

VELEPJESAN NEBESKE KRALJICE

Svakom kršćanskom srcu tako ugađaju lijepe i pobožne marijanske pjesme. No dok mi pjevamo te pjesme, rijetko ćemo pomisliti, da je prvu marijansku pjesmu ispjevala sama Majka Božja. Pjesma Majke Božje zove se Magnifikat — Veliča. Ta je pjesma kruna u ženskoj biblijskoj poeziji, to je velepjesma Kraljice neba i zemlje. Magnifikat je prva pjesma Evanđelja, jutarnji pozdrav suncu Novog Zavjeta na pomolu, večernji pozdrav suboti Starog Zavjeta i završni zvuk Sionskih harfa.

Marijina pjesma Magnifikat ispjevana je poslije jednog dugog hodočašća. Nazaretska Djevica pođe žurno u gore, kako bilježi marijanski evanđelist sv. Luka, k svojoj rođakinji sv. Elizabeti, da joj kao starijoj rođakinji bude od pomoći u porođajnim časovima. Od Nazareta ravno prema Judejskim planinama put je bio dugačak od prilike 30 km. No taj je put za Bl. Dj. Mariju značio ujedno i veliki uspon prema duhovnim visinama. Na svome dugom hodočašću Majka je Božja slušala lagani plač prirode, koja vapi za otkupljenjem, i prevodila u duhu svog oca Davida jezik stvorova u jezik psalama. S druge strane opet mogla je čuti i hvalospjev iste prirode, koja je pozdravljala sakrivenog Boga u Njezinu krilu: »Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje!«

Pred očima svete hodočasnice sterao se divan prozor. Album najživljih uspomena na biblijsku prošlost. Brdo Tabor kazivalo je: »Vidio sam Deborin dan, a zidovi Betulije pričali su: » Mi smo slušali slavu u slavni Juditin dan«. Kad se Dj. Marija žurila mimo Jakovljeva zdenca, pred očima joj je iskrsla slika Jakovljevih žena Rahele i Lije. Kod Sihema Rahela je pokopala svoje idole, a u Šilou Ana iz Rame ispjevala je svoju pjesmu zahvalnicu, jer je začela dijete u starim svojim godinama. Desno od karavanske ceste moglo se vidjeti Gabaonsko stratište, na čijim je visovima neustrašivo čuvala stražu uz lešine sedmorice pobijenih pokojnika odvažna Resfa. Lijevo od ceste vidjela se Rama, u kojoj se rodilo Anino dijete, prorok i dušobrižnik cijelog Izraelskog naroda — Samuel. Kad je pogled svetoj hodočasnici pao na sveti grad Jerusalem, njegove palme kao s raširenim rukama dovikivale su Psalmistovu zakletvu: »Jerusaleme, neka uz nepce prione moj jezik, ako te ne postavim za vrhunac radosti svoje!« (Ps. 136, 6).

Na koncu smo 30-satnog hodočašća. Marija ulazi u kuću svoje rođakinje Elizabete. I kad je pod utiskom prvog pozdrava ona zapjevala svoj hvalospjev, sasvim je razumljivo, da je njezin himan odjek 30-satne molitve s tolikim prizvucima na biblijsku povijest i književnost Njezina naroda. Gledamo li duboko u sadržaj Marijine pjesme Magnifikat, onda Bl. Djevicu s većim pravom možemo nazvati »harfom Duha Svetoga«, nego li sirskog pjesnika sv. Efrema. Jer u pjesmi Magnifikat Marija nam je na trajnu uspomenu ostavila sjajno ogledalo svog bogatog nutarnjeg života. I dok se nadvijamo nad to ogledalo, trajno nas zadivljuju krasote Božanske Majke.

SVETI OTAC primio je 19. lipnja 1952. u privatnu audijenciju grupu katolika iz Meksika, te nekoliko stotina američkih građana iz raznih država.

Oznake prave Crkve

U nekim državama, na pr. u Italiji, Francuskoj, običaje se, na svršetku školske godine, dijeliti nagrade djeci, koja dobiju najbolje ocjene iz vjeronauka. Tom prigodom održaje se svečanost, kojoj, uz roditelje djece, prisustvuju i svjetovni i crkovni odličnici mjesta.

Takvim svečanostima s osobitom ugodnošću običavao je prisustvovati i Papa Bl. Pijo X. Prije dijeljenja nagrada on bi djeci stavljao pitanja iz vjeronauka, na koja su djeca s velikom radošću odgovarala. Jednom zgodom upitao je, koje su oznake prave Crkve. Djeca su spremno jednoglasno odgovorila: jedna, sveta, katolička (sveopća), apostolska. Vrlo dobro, odgovori Sv. Otac: ali ste zaboravili petu. Djeca ušutiše, jer su u katekizmu učili, da su četiri oznake prave Kristove Crkve. Neki se usudiše dodati: rimska... dobrotvorna... svеđerna... Sve je to lijepo, ali ima još jedna, a ta je, da je bila, da jest i da će uvijek biti progonjena.

Doduše, među oznakama prave Kristove Crkve u katekizmu se ne navodi peta; ali se slobodno može među njih uvrstiti. Kristova je Crkva od početka do danas bila, i bit će i do konca vijekova u jednom ili drugom kraju, na jedan ili drugi način progonjena. Zlo se uvijek protivi i uvijek će se protiviti dobru; sile paklene do sudnjeg će dana nastojati, da unište djelo Kristovo — Crkvu. To je sam Krist unaprijed kazao, kad je rekao: Ako su mene progonili, i vas će progoniti. A Njegov Apostol Sv. Pavao otvoreno kaže: Svi, koji hoće da pobožno žive u Isusu Kristu, trpjet će progonstvo.

Međutim, na umirenje svojih sljedbenika Krist dodaje: Uzdajte se, ja sam pobijedio svijet... I vrata paklena ne će je (Crkve) pobijediti.

Nova katolička klinika

U Acquasparta u Umbriji podignuta je nedavno nova klinika prema nacrtima tamošnjeg liječnika Dr. Livija Durastanti-a. Klinika je smještena u kraju divnih prirodnih ljepota i ljekovitih voda, kao su Amerino, San Gemini i San Faustino. Posvud krasni vidici, posvud djela stare talijanske umjetnosti. Klinika se istina veličinom ne može mjeriti s modernim gigantskim klinikama velegradova, ali je primjerena svome ambijentu, te je snabdjevena svime, što moderna klinika zahtijeva u pogledu liječnika kirurgije, operacionih dvorana, kabineta za analizu i t. d. Ali što ovu kliniku odlikuje iznad drugih velegradskih, jest njezino vjersko obilježje. Nad svaki krevet smješteno je sveto Raspelo. U predvorju klinike smještena je veličanstvena slika Majke Božje pod naslovom »Salus infirmorum« — Zdravlje bolesnika. Reprezentativnu dvoranu bolnice resi slika blaženog pape Pija X., postavljena na centralnom mjestu. Sredinom lipnja o. g. blagoslovio je kliniku kardinal Nikola Canali u prisutnosti kliničkih liječnika i drugih liječnika iz mjesta i obližnjih gradova, osobito iz Perugie i Terna. Prisutni bijahu i zastupnici upravne vlasti te vojske.

PODLISTAK

Povratak k svijetlu

Njezin je pogled nemirno kružio naokolo. U očima, koje su nekoć bile tako radosne i vedre, danas je drhtao strah i ravnodušnost prema svemu. Život oko nje tekao je dalje, ali u njezinoj duši zavladao je užasan kaos. Branka je već nekoliko dana izbjegavala ljude. Htjela je samoću, jer joj se činilo, da joj svi čitaju u očima nemir njezine savjesti. O, Branka se strašno prevarila! Bacila je mrežu u čarobno jezero života, da uhvati zlatnu ribicu, ali mjesto te lovine stajala je u mreži naslaga mulja. Još do nedavna smirena djevojka, s jasnim ciljem pred sobom, danas je proživljavala u duši najužasniju borbu. Osjećala se kao živi mrtvac, kao pobijeljeni grob. Ni tračak nade u sretniju budućnost nije htio prodrijeti u njezino srce. Očaj i nemirna savjest otvarali su pred njom još groznije prostore užasne tmine. I ovih nekoliko dana prolazilo je u strašnim časovima, bez ikakove radosti i mira. — Mir! Kako je ta djevojka težila za mirom, onim divnim mirom, koji je nekoć bio ponos njezina srca. A kada je taj sveti mir napustio mali stan njezina srca, za njim je otišla i ljubav za bližnjega a na njezino mjesto počela se uvlačiti životinjska sebičnost. Otišla je i sreća, a došao je nemir, očaj i bol.

»Kuda to vodi?« — »Ja ne mogu dalje!« — Uzdisala je Branka. Ispovijed? Ta zar bi za nju moglo biti oproštenja? Ali ipak, činilo se, da kroz koprenu ove misli dolazi i ono, za čim je težila njezina izranjena duša. Misao na ispovijed donijela je i tračak nade za mir. I onda se odjednom počeo nizati čudan niz događaja. Sve što je radila, sve njezine dužnosti, sve je to išlo tako lijepo i sretno od ruke, kao nikada dotle. U nekoliko dana došlo je više uspjeha. Čestitali su joj, a ona je mislila na evanđeosku priču o nezahvalnom sinu. Zar nije Gospodin namjerno sasuo na nju pregršt svoje ljubavi, da je sjeti, da ju On još uvijek ljubi i čeka!

I jednoga jutra, kada su korizmena zvona zvala nedjeljnjoj svetoj Misi, išla je Branka sunčanim stazama do crkve. Strašno joj je bilo promatrati igru sunčanoga sjaja na mladoj, proljetnoj prirodi, jer je u njezinoj duši bilo sve mrtvo, sve zaleđeno.

Ušla je u crkvu. U ispovijedaonici je čekao svećenik. Započela je posljednja borba. »Zar ima povratka?« — I u taj čas zagledala se u Svetohranište i sjetila spasonosnih riječi: »Dođite k Meni svi, koji ste umorni i opterećeni!«

Korak, dva, i Branka je klečala u ispovijedaonici. A kada je iza nekoliko časaka začula riječi: »Ja te odrešujem« . . ., činilo joj se, da se sunčana svjetlost prelila i njezinom dušom.

Život je i opet dobio pravi smisao. Nestalo je užasne nesigurnosti, užasnog straha i mračne budućnosti. Smirenom dušom pristupila je pričesnoj klupi. Divan je bio susret Dobroga Pastira i izgubljene ovce. Došao je Bog, i donio je Svoj mir i Svoju Svjetlost Brankinoj duši.

NOVE KATOLIČKE CRKVE U ENGLESKOJ Kako javljaju iz Londona, posvećena je mjeseca lipnja o. g. nova katolička crkva u čast Velikoj Gospi i sv. Magdaleni u gradu Tavistooku. Posvetu je obavio Msgr. Grimshaw, katolički biskup iz Plymoutha, u prisutnosti velikoga broja svećenika i svjetovnjaka. Zanimlivo je, da je ta crkva nekoć bila anglikanska. Sagrađena je god. 1867 kao anglikanska. Za vrijeme prvog svjetskog rata g. 1917. bila je zatvorena. God. 1936. bila je opet otvorena, ali god. 1948. konačno zatvorena. Sada su je dobili katolici. I to je prva anglikanska crkva u zapadnoj Engleskoj, koju dobiše katolici.

Druga je katolička crkva otvorena u sanatoriju Grampian u Kingussieu. U tom su sanatoriju zaposlene sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog. Tu je crkvu posvetio Msgr. Grant, biskup iz Argyla i Otoka.

XI. nedjelja po Duhovima

17. VIII. 1952.

Današnje sv. Evanđelje pripovijeda (Marko 7, 31—37), kako je Isus došao preko Tira i Sidona ka Galilejskom moru. Tu Mu dovedoše gluhonijemog čovjeka i zamoliše Ga, da metne ruku na nj. On ga uzme nasamo, dotakne se prstom njegovih ušiju i slinom se dotakne njegova jezika, pogleda prema nebu, uzdahne i reče: Efeta, otvori se! I odmah mu se otvoriše uši i odriješi jezik, i govorio je dobro. On zabrani, da nikome ne kazuju, no što je više branio, više su pripovijedali i govorili: Sve je učinio dobro, gluhima je povratio sluh, a nijemima govor.

1. Dovedoše Mu gluhonijema. Današnja medicinska znanost tumači gluhonijemost kao posljedicu prirođene gluhoće ili stečene gluhoće u vrijeme, kad dijete još nije naučilo govoriti. Uzroci prirođene gluhonijemosti jesu: loše socijalne prilike, pijanstvo, tuberkuloza, krvno srodstvo, duševne bolesti roditelja, a uzroci stečene gluhonijemosti jesu razne teške zarazne bolesti. Potpuna gluhonijemost je neizlječiva. Takva gluhonijemog čovjeka doveli su Isusu, da metne ruku na njega i da ga tako izliječi. Vjerovali su, da On može što medicina ne može. Vjera im je prelazila ljudsko znanje.

2. I uze ga nasamo od naroda. Ne će da učini čudo pred narodom, nego nasamo, jer ne će da Ga narod slavi. Onomadne Ga je narod htio učiniti kraljem, a to nije u Njegovu planu. On nije došao, da Mu služe, nego da služi. Tko hoće da bude najveći među vama, neka bude svima sluga. Nama je to pouka, da budemo uvijek ponizni, pa makar kakva dobra djela učinili, a kad ih činimo, ne treba da to tko znade, jer ljudska hvala priječi Božju hvalu, a ova je ipak veća i vrednija.

3. Sada se opisuje način, kako je Isus izliječio gluhonijemog čovjeka. Doticajem ušiju prstom i doticajem jezika slinom. Ako je prirođena gluhonijemost, kako veli moderna medicina, neizlječiva, onda puki doticaj slinom i prstom doista nije bio po sebi moćan, da izliječi gluhonijemoga. Mora da je uz doticaj prstom i slinom još djelovala svemogućnost Božja. Tim više, što je gluhonijemi odmah čuo i odmah govorio dobro. Naravni lijekovi polagano djeluju i treba ih uzimati duže vremena, a Isusov lijek djelovao je odmah i gluhonijemi je bio potpuno izliječen u jednom času. Tako je Isus činio i druga čudesa, a činio ih je zato, da dokaže, da je poslanik Božji i Sin Božji. Vjerujem, Gospodine, skupa s onim narodom, koji je vjerovao i divio se, da si od Boga poslan Mesija i pravi Sin Božji!

4. Sve je učinio dobro. Njegova su djela bila dobra, i Njegove su riječi bile dobre. On sam dobar donio je dobrotu i ljubav na svijet. Na toplini Njegove dobrote i ljubavi svijet se još i sada grije, nakon blizu dvije tisuće godina. Njegova nauka, koju propovijeda sveta Crkva, donosi razumijevanje, snošljivost, bratstvo i povjerenje među ljude i među narode, a djela, što ih Crkva u Njegovo ime čini, preporađaju čovjeka i posvećuju ga, te s posvećenjem donose mu pravi mir u srce, koje tako beskrajno čezne za mirom i srećom.

Trostruka služba Crkve

Na putu blizu Damaska putuje Saul iz Jerusalema. U džepu nosi pismena ovlaštenja od velikog svećenika, nađe li muškarca ili ženu, koji se priznavaju sljedbenicima Kristovim, da ih veže i dovede u Jerusalem. Nedaleko od grada obasja ga iznenada nebesko svijetlo i neki glas progovori: »Saule, Saule, zašto me progoniš«? Saul upita: »Tko si ti, Gospodine?« Glas odgovori: »Ja sam Isus, kojega ti progoniš.« — Tko progoni članove, taj progoni samoga Krista. Crkva je otajstveno tijelo Kristovo, ona je neprekidno živući Krist.

Zato Crkva ima određenje i zadatak da nastavlja Spasiteljevo djelo. On si je kao zadatak označio: potražiti i spasiti ono, što je bilo izgubljeno (Luk. 19, 10). A kako je On pozvao k spasenju sve narode svih vremena, a ne samo ljude koji su u isto vrijeme s Njim živjeli u Palestini, On je baš zato osnovao Crkvu.

Spasitelj je unaprijed označio i sredstva i upute, koje ljude vode k spasenju. Najprije ona mora ljude poučiti; ljudi moraju najprije upoznati istinu. »Hajdete i učite sve narode«, tako je zapovjedio Gospodin. U ovoj riječi leži nalog sa strane Crkve, ali i zadatak za ljude: Naime primiti nauku Crkve.

Drugi je zadatak Crkve svećenička služba, koju je Spasitelj na nju prenio. Po ovoj službi pomiruje Crkva duše s Bogom (Mat. 28,19). Po ovoj službi ona čisti duše od grijeha, ako su u nj upale (Iv. 20, 23). Po ovoj službi ona prikazuje veliku pomirbenu Žrtvu Novoga Zavjeta (Luk. 22, 19). Po ovoj svećeničkoj službi Crkva upravlja blagom Kristovih milosti.

Na koncu Isus je naložio svojoj Crkvi, neka uči ljude, da drže sve, što je On zapovjedio. Crkva pokazuje ljudima, koji po krštenju postaju njezinom djecom ili kao zalutala djeca k njoj opet dolaze raskajani, ne samo svojom naukom put prema blaženstvu, ona ih također vodi na tome putu privikavanjem i nadahnućima, opomenom i sokoljenjem, zapovijedima i, ako je potrebno, kaznama. Kao što se dobar pastir brine za povjerenu mu ovcu, čuva je i vodi na dobre pašnjake, te je zdravu i čitavu vodi natrag kući, tako i Crkva, samo u još većemu smislu, vrši pastirsku službu na svojoj djeci.

Kako li se moramo osjećati dobro zakriljeni kao djeca naše katoličke Crkve! Gledajmo samo pozorno svakoga dana i časa bilo njezine ljubavi od časa, kad smo u nju bili učlanjeni krštenjem sve dok ne bude našu dušu, koja će umicati svijetu, prevodila u bolji prekogrobni život. Ne zaboravimo nikada, što je nama Crkva. Ako nas napuste i zaborave svi ljudi, Crkva će nam ostati vjerna, dokle se god mi njoj ne iznevjerimo. Ako za nas sve stvari izgube svoju vrijednost, životne vrijednosti, blago milosti, koje nam Crkva pruža, čuva svoju vrijednost za vječnost. Ne dopustimo da spoznaja ove istine u našoj duši izblijedi dnevnom navikom. Ljubav je Crkve svakodnevno nova, i naša radost i naša zahvalnost neka svakoga dana budu nove!

Engleskinja Lady Herbert kroz tolike si je zapreke prokrčila put do istine i do Crkve Kristove. Jednoga dana postade joj jasno, da anglikanska zajednica, u kojoj je ona odrasla ne može biti prava Crkva, jer se je otrgla od živoga panja.. Za nju nije onda više bilo oklijevanja: nisu je mogle zadržati ni obljubljene navike ni sjećanje ni briga za obitelj i djecu da učini odlučni korak. Jednoga dana bile su svladane sve zapreke i ona se svečano odreče zablude. Slijedećega dana stupi u katedralu. Tu u kući svoga Boga, u blizini oltara, gdje je znala da prebiva njezin Spasitelj pod oblikom kruha, s neopisivom radošću upozna: »Ovdje sam sada kod kuće! — sve ovo sada pripada meni — sada i zauvijek i vječno. Sada sam zakriljena, jer ja sam dijete katoličke Crkve.« — Neka ta svijest i ta radost u svako doba žive i u nama!

100 GODIŠNJICA KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA U QUEBECU. Početak sveučilišta u Quebecu zapada zapravo u god. 1663., kada je ondje živio prvi katolički biskup Msgr Francois de Motmorency Laval, koji je osnovao visoku skolu. Ta se visoka škola tek g. 1852. razvila u pravo i potpuno sveučilište, tako da ove godine slavi svoju prvu stogodišnjicu. Sveučilište nosi ime »Laval« po prvom osnivaču. U početku je ono bilo samo crkvena ustanova, dok je sada priznato i od države. U početku je ovo sveučilište imalo 4 fakulteta: teologiju, pravo, medicinu i filozofiju. Danas broji to sveučilište 10 fakulteta. Prošle godine steklo je akademske stupnjeve na ovom sveučilištu ništa manje nego 3259 učenika. Učenici imadu svoje vlastite organizacije, koje se brinu za sve njihove materijalne, moralne i intelektualne potrebe. Slaveći svoju prvu 100 godišnjicu izdalo je sveučilište »Laval« svoju povijest, koja obuhvaća 363 stranice, i gdje je točno opisana organizacija sveučilišta i njegovo poslovanje.

MAČ SVETOGA PAVLA. Na lijevoj strani rijeke Tibera, odmah na ulazu mosta Sant Angelo nalazi se prastari brončani kip sv. Pavla. Taj je kip u stara vremena imao mač, simbol bojovnog duha Svečeva, koji je vagao 5 kg, a mačem je sv. Pavlu bila i odrubljena glava. Ovih dana zaustavljali su se mnogi turisti pred tim kipom, čitajući u svojim vodičima, da su nepoznati zlikovci oteli svetomu Pavlu brončani mač. Međutim je sada kip opet imao mač.

Direkcija lijepih umjetnosti u Rimu dala je saliti novi brončani mač, koji je sredinom lipnja o. g. stavljen na pomenuti kip sv. Pavla. I tako su stranci mogli ispraviti svoje vodiče i nadopuniti ih novim otkrićem.

PORAST KATOLIČKOG PUČANSTVA U IRSKOJ. Kako javljaju iz Dublina, broj vjernika katoličke Crkve pokazuje zadnjih 10 godina porast od 0,4%, dok broj vjernika ostalih konfesija pokazuje umanjenje za 13,1%.

UZGOJ SAVJESTI

(Svršetak govora Sv. Oca Pape Pija XII.)

Samostalnost metode ne mora značiti, da su učenjak, umjetnik i političar slobodni od moralnih obzira u vršenju svoje djelatnosti, osobito kada ove imaju neposrednog odjeka na moralnom polju, kao što je to slučaj s umjetnošću, politikom i gospodarstvom. Čistom i neposrednom odvajanju nema mjesta u životu, koji je uvijek sinteza, jer jedini predmet svakog djelovanja je čovjek, čije slobodno i svijesno djelovanje ne može izbjeći moralnom vrednovanju. Nastavljajući promatranje problema širim i praktičnim pogledom, koji često nedostaje čak i glasovitim filozofima, vidimo, da je pala ljudska narav preokrenula takva razlikovanja i autonomije, pak t. zv. zakoni umjetnosti, politike i gospodarstva predstavljaju ono, što postaje ugodno požudi, egoizmu i pohlepi. Na taj način teoretska autonomija morala postaje u praksi pobuna protiv morala, a osim toga razbija se ona harmonija, koja se nalazi u znanosti i umjetnosti, koju filozofi ove škole očito opažaju, ali kažu, da je kauzalna, dok je naprotiv bitna, ako je promatrana od subjekta t. j. od čovjeka i od njegova Stvoritelja t. j. Boga.

Radi toga naši predšasnici i mi sami u vrijeme, kada je buknuo rat i u burnim poslijeratnim vremenima nismo prestali naglašavati načelo, da onaj red, koji Bog hoće, obuhvaća čitav život, ne isključujući ni javni život u svim njegovim manifestacijama, osvjedočeni, da u tome nema nikakvog ograničenja prave ljudske slobode niti pak bilo kakvog zadiranja u nadležnost države, već da to predstavlja osiguranje protiv zabluda i zloupotreba, od kojih kršćanski moral, kada je pravilno primijenjen, može da sačuva svijet. O ovim istinama mladež moraju poučavati, ove istine moraju usaditi u savjest mladeži oni, koji su u obitelji ili u školi dužni da se brinu za odgoj mladeži. Time će oni posijati sjeme bolje budućnosti.

ZAVRŠNE OPOMENE

Eto, to je ono, što smo vam, dragi sinovi i kćeri, koji nas slušate, danas htjeli reći. Govoreći vam o ovome nismo prikrili tjeskobu, koja Nam pritište srce radi ovog teškog pitanja, koje se odnosi na sadašnjost i budućnost svijeta i na sudbinu mnogih duša u vječnosti. Koliku bi Nam utjehu dala sigurnost, da vi dijelite ovu Našu brigu za kršćanski odgoj mladeži! Odgajajte ih u strahu kao i u ljubavi prema Bogu. Odgajajte ih u ljubavi prema istini. Usadite u savjest mladeži istiniti pojam slobode, prave slobode, koja je dostojna i koja je vlastita stvoru učinjenom na sliku Božju. Prava sloboda je sasvim različita od razvratnosti i razuzdanosti, ona predstavlja dokazanu pripravnost na dobro, ona se sastoji u slobodnoj odluci htijenja i izvršavanja dobra; ona se sastoji u gospodarenju svojim sposobnostima, nagonima i događajima. Učite ih, da mole i da crpe s izvora sv. Ispovijedi i sv. Pričesti ono, što narav ne može dati: snagu, da se ne padne, snagu, da se ustane. Neka već u mladim godinama znaju, da bez pomoći svrhunaravnih snaga ne će uspjeti da postanu niti dobri kršćani niti jednostavno pošteni ljudi, kojima je baština vedar život. Pripremljeni na ovaj način oni će moći težiti najboljem, moći će sebi staviti u zadatak ono, što će biti njihova najveća pobjeda: ostvariti Krista u svome životu.

Da bi postigli ovaj cilj Mi opominjemo sve Naše drage sinove i kćeri velike čovječanske obitelji, da budete međusobno što čvršće sjedinjeni: sjedinjeni u obranu istine i u širenju Kraljestva Kristova na zemlji. Odbacite svaku podijeljenost, uklonite svaki razdor; ovom najvećem idealu, ovom najvećem dobru velikodušno žrtvujte — stajalo što stajalo — sva različita gledišta, sve subjektivne sklonosti; »ako vam zla požuda drugačije govori« neka vaša kršćanska savjest pobijedi svaku kušnju, tako da se neprijatelji Božji među vama ne izruguju s vama. Snaga zdravog odgoja neka pokaže svoj plod među svim narodima, koji se boje za budućnost svoje mladeži. Na taj način će Gospodin izliti na vas i na vaše obitelji obilje svojih milosti, u zalog kojih vam očinskom ljubavlju dajemo Apostolski Blagoslov.

U UTORAK 13 SVIBNJA sv. Otac je preko radija molio sv. Krunicu u proslavu dana prvoga ukazanja Majke Božje Fatimske. Vjernici cijeloga svijeta na taj način mogli su moliti sv. Krunicu zajedno sa sv. Ocem.

SLUGA BOŽJI LEOPOLD MANDIĆ

30. srpnja navršilo se 10 godina, kako je u Padovi, u Italiji, umro svetačkom smrću o. Leopold Mandić, Hrvat rodom iz Hercegnovoga. Bog ga je već za života proslavio mnogim čudesnim djelima, pa ga je narod vrlo volio i poštivao, a poslije smrti mu se preporuča u raznim potrebama kao velikom zagovorniku pred Bogom. Sprovod mu je bio velik mimo svakog očekivanja. Naličio je veličanstvenoj procesiji, kojom veliki grad slavi svoga sveca. Od onda nije još nikada nestalo svježeg cvijeća na njegovu grobu. Na grob mu dnevno dolazi mnogo ljudi, da mu iskažu štovanje, preporuče svoje potrebe i da mu se zahvale za primljene milosti. Sakupljeno je mnogo materijala, koji svjedoči, da Bog čudesno uslišava one, koji se utječu zagovoru o. Leopolda.

Koliko ga narod štuje i koliko mu se preporuča, vidi se i po tome, što su u kapucinskom samostanu u Padovi, gdje je o. Leopold umro, štovatelji ispunili sa svojim imenima, preporukama i zahvalama više hiljada stranica spomenknjige velikog formata.

Mandićevi su stara hrvatska porodica. Oni su u Hercegnovi došli iz Poljica kod Splita, ali njihovo rodoslovlje vodi još dalje u bosanske planine. Ta je porodica pripadala onom bosanskom plemstvu, koje je u 15. vijeku pred najezdom turske sile napustilo rodni kraj i pobjeglo na Jadransku obalu. Na krstu je dobio ime Bogdan. U svom rodnom gradu je živio do svoje 16 godine. Ali kako ga je srce vuklo, da postane svećenikom i misionarem, zamolio je kapucine, koji su imali svoj samostan u Hercegnovom, da ga prime u sjemenište i kasnije u red. Oni su ga poslali na daljnje nauke u Italiju. Tamo je postao redovnik kapucin (kapucini su stroga grana franjevačkog reda), a godine 1890. i svećenik.

Život o. Leopolda je bio pun čudnovatih suprotnosti.

Gospodin mu je usadio u srce silnu želju za misijama. Neka tajna sila ga je vukla, da radi na uspostavljanju jedinstva između istočnih kršćana i katoličke crkve. A ipak mu je Bog stavio na put nesavladive zapreke i dosudio mu, da gotovo cijeli svoj život provede u maloj sobici kraj kapucinske crkve u Padovi kao ispovjednik bezbrojnih duša. A ipak je on bio misionar i to veliki misionar, jer je za misijsku ideju, za sjedinjenje kršćanskih Crkvi prikazao Bogu sve molitve i sve žrtve svoga teškog života. Za njega je bila velika žrtva, što ga je redovnička poslušnost držala u Italiji. Znao bi kazati: »No ja sam kao ptica u kavezu, a moje srce je tamo preko Jadrana«. No on je sa svojom svetačkom pronicavošću razumio Božje planove i pripravno im se pokorio.

Pravo njegovo polje rada, koje mu je dodijelila Božja providnost, bila je ispovjedaonica. On bi po cijele dane ispovijedao i odrješivao od grijeha hiljade ljudi. Dolazili su mu na ispovijed ljudi iz svih socijalnih slojeva; biskupi, svećenici, redovnici, sveučilišni profesori, studenti, činovnici, časnici, radnici kao i priprosti seljaci. I on je imao za svakoga pravi savjet i puno osjećaja. Svaki bi od njega odlazio olakšan i utješen. A kad je umro, posjetilo ga je na mrtvačkom odru preko 25.000 ljudi, koji su redovito ponavljali: »Koliko je dobra učinio mojoj duši. Bio je zaista pravi svetac.«

Potaknuta štovanjem naroda i čudesnim događajima, za koje se kaže, da su se dogodili po njegovu zagovoru, Crkva je počela službeno ispitivati njegov život i djela. U Padovi je ustanovljena dijecezanska komisija, koja je imala prikupiti sav materijal, koji se odnosi na njegov život i rad t. j. sakupiti i točno popisati sve, što o njemu znadu oni, koji su ga pobliže poznavali i sakupiti sve njegove spise. Taj veliki posao je sada već završen. Prikupljeni materijal pokazuje, da je o. Leopold živio svetačkim životom, i da zaslužuje, da bude proglašen svetim. Zato je biskupija poslala sav sakupljeni materijal u Rim Svetoj Stolici (sv. Kongregaciji obreda), da se tamo nastavi dugi i teški proces za proglašenje blaženim i svetim.

Po svemu izgleda, da Bog želi proslaviti pred cijelim svijetom herojski lik našeg poniznog zemljaka. Zato preporučajmo i mi svoje potrebe zagovoru o. Leopolda i molimo, da čim prije kucne čas njegove proslave.

KOMETI

Kometi su nebeska tjelesa, koja pripadaju obitelji našega Sunca, samo što su oni manji, drugačijeg oblika i kretanja nego planeti.

Kometi se sastoje najprije od jezgre, koja se sastoji od tvari veoma male gustine, a koju vidimo kao okruglu sjajnu pločicu. Jezgra je obično mala, od 200 do 8.000 km u promjeru. Ovaj glavni dio kometa obavijen je u manje sjajni maglenasti oblačak slične tvari kao i jezgra. To se zove glava kometa, ili koma, koja je u promjeru mnogo puta veća od jezgre. Kad se komet dosta približi suncu, onda mu se obično iza glave, na strani suprotnoj od Sunca razvija rep, koji može dostići ogromne dimenzije: prema veličini kometa od 16 do 160 milijuna kilometara.

Kad se komet približava glava mu je okrenuta k Suncu. Kad glava počme obilaziti oko Sunca, rep se stalno nagiba od Sunca, naime ovo ga odbija od sebe, i kad se komet počne udaljivati, onda mu rep leti ispred glave, tako da se uvijek on nalazi u položaju okrenutom od Sunca.

Materija kometa je prozirna ne samo u repu, nego i u glavi (komi) pa čak i u samoj jezgri, tako da ni slabije zvijezde ne promijene svoj sjaj, kad komet prolazi ispred njih. Po tome se tumači da kometi nisu čvrsta tjelesa. Tvar od kojih se sastoji jezgra kometa vjerojatno se sastoji od jata meteora, ili od zasebnih odvojenih manjih čestica kamenja ili gvožđa, koje uslijed intenzivnog djelovanja Sunčevih zraka proizvode pare i ove uslijed pritiska Sunčevih zraka bježe u smjeru repa.

Kao što se kometi razlikuju od planeta po svome sastavu i obliku, tako se razlikuju i po načinu njihova kretanja oko Sunca. Njihove su putanje obično vrlo ispružene, tako da se kometi mnogo udaljuju od Sunca i zalaze u daleki hladni prostor, a onda se opet vraćaju, ruše se prema Suncu dođu mu sasvim blizu, okrenu se oko njega i opet lete daleko po svojim dugim stazama. Kometi su obično, nevidljivi, dok ne dođu sasma u Sunčevu svjetlost i toplinu. Tada uvećavaju glavu i razvijaju rep, te postaju vrlo upadljivi, izgledaju daleko važniji, nego što bi se po njihovoj prirodi moglo suditi.

Dok se planeti kreću po svojim stazama, po elipsama sličnim krugu i svi u gotovo istoj ravnini, odnosno ravnine im zatvaraju vrlo male kutove s ravninom ekliptike (stazom po kojoj se okreće Zemlja oko Sunca), kod kometa nema tih pravilnosti. Ne samo što su im staze vrlo ispružene elipse, nego ravnine, kojima se kreću kometi, mogu zauzimati prema ravnini ekliptike sve moguće položaje: i takve n pr. da kut prelazi 180 stupanja, tako da smjer njihova kretanja oko Sunca postane suprotan od smjera kretanja planeta.

Kometi se obično pojavljuju neočekivano, iznenada. Najveći broj kometa su mali teleskopski objekti, koji većinom sastoje od same jezgre i glave. Samo mali broj kometa dosiže veličinu i sjaj s repom, da se mogu motriti prostim okom. Svake godine odkrije se na nebu po nekoliko kometa, tako da je do sada poznato više stotina njih, koji pripadaju našem Sunčevom sustavu.

Kometi, čija je staza pravilna elipsa (jajoliki oblik) povraćaju se redovito i može se njihov povratak u blizinu Sunca (u perihel) točno predvidjeti. U ove komete spadaju na primjer: Enkeov komet, koji se pravilno povraća svake tri godine i četiri mjeseca, Pons Winneckeov komet dolazi u svoj perihel svakih 6 godina, Tutleov komet svakih 13 1/2 godina i t. d.

Od većih kometa može se spomenuti **Halleyev** komet, koji je posljednji put bio u perihelu (blizu Sunca) u travnju 1910. godine. Tada nas je svojim repom dodirnuo, ali nije se ništa neobično osjetilo na Zemlji. Ovaj se komet približi Suncu na 58 nebeskih centimetara, zatim se udaljuje i stiže u najveću daljinu na 35 nebeskih metara daleko. Nagib njegove putanje prema ekliptici iznosi 162 stupnja, a da jednom obiđe svoju stazu treba 76 godina.

Veliki komet, koji se je pojavio godine 1811. vraća se u blizinu Sunca svakih 3000 godina. Što se tiče susreta naše Zemlje s nekim kometom, o čemu svijet često pita, izgledi su za takvu mogućnost vrlo mali. Od susreta s repom kometa ne prijeti opasnost zbog njegove i suviše neznatne gustoće, a sudar s jezgrom kometa vjerojatno bi prouzročio kišu meteorskog kamenja, meteorita.

PORAST RADIO EMISIJA I RADIO SLUŠAČA. Kako čitamo, posljednjih 10 godina porastao je broj radio emisija u svijetu od 64.573 na 267.000. Broj pak radio slušača porastao je od 1.800.000 na 3.663.000.

Iz katoličkoga svijeta

U ZAPADNOJ NJEMAČKOJ se organizira pokret katoličke seljačke omladine. Pred kratko vrijeme je održan kongres ove omladine, na kojemu je sudjelovalo oko 8.000 delegata. U pojedinim njemačkim biskupijama, kao Muensteru, Paderbornu i Osnabruecku su osnovane posebne škole, koje pripravljaju seljačke mladiće za socijalnu akciju. U Muensteru školu polazi 468 mladića.

KATOLICI U KANADI. Prema posljednjem brojenju pučanstva u Kanadi čine katolici 43.3% cijelog pučanstva, t. j. 6,069.496 žitelja. Anglikanska crkva broji tamo oko 15%, t. j. 2,060.720 žitelja. Katolici imadu apsolutnu većinu u Quebecku, u Novom Brunswichu, Novoj Scozii, na otoku kneza Eduarda i u Terranovi.

SASTANAK BISKUPA LIBANONSKE CRKVE. Kako se javlja iz Beiruta, katolički biskupi Libanona sastali su se u svibnju ove godine na drugi svoj skupni sastanak, da ispitaju sadanje stanje katoličke Crkve u toj zemlji, te da razvijaju što življu i plodniju djelatnost. Nakon tri dana vijećanja odlučeno je sastaviti posebno povjerenstvo, koje će imati zadaću surađivati s državnim vlastima u rješavanju socijalnih pitanja prema nauci i u duhu Crkve. Osim toga su biskupi raspravljali o sadanjem vjerskom stanju zemlje, o proširenju katoličke štampe, o katoličkim udruženjima, o školama, o materijalnom i moralnom stanju radnika, kao i pitanju ličnog statusa.

KOMITET internacionalnog sekretarijata katoličkih pravnika održao je u Parizu sjednicu pod predsjedništvom Willema Pompe, profesora utrehtskog sveučilišta. Prisustvovali su delegati udruženja katoličkih pravnika iz Francuske, Holandije, Italije i Švicarske. Odlučeno je, da se 1953. održi prvi međunarodni kongres katoličkih pravnika, na kojem će se raspravljati o obitelji. Još nije odlučeno, da li će se ovaj kongres održati u Parizu ili u Bonnu.

BRAĆA KRŠĆANSKE ŠKOLE spremaju se, da otvore školu za Pigmejce u Belgijskom Kongu. Školu će voditi tri brata ove Kongregacije.

O. PEYTON, organizator obiteljskog kruničarskog pokreta, završio je s velikim uspjehom svoj propagandni pohod engleskoj biskupiji Birmingham. Završna svečanost održana je na jednom sportskom stadionu u Birminghamu. Tu je u prisustvu velikog broja vjernika Msgr. Josef Masterson, birminghamski nadbiskup, održao govor, u kojem se je toplo zahvalio o. Peytonu za njegov trud uložen oko širenja obiteljskog kruničarskog pokreta u nadbiskupiji Birmingham.

»KRIŽNI PUT«, oratorij za mješoviti kor, soliste i organ se zove djelo glasovitog kompozitora Liszt-a, koje je do sada bilo nepoznato, a koje je s velikim uspjehom izvedeno krajem sezone u Londonu. Zasluga, da se je pronašlo i izvelo ovo djelo, pripada društvu »Franz Liszt«, koje je prije nekoliko godina utemeljeno u Londonu pod predsjedništvom prof. Edwarda Dent.

U OKVIRU KATOLIČKOG DANA održat će se u Beču od 7. do 14. rujna internacionalni tjedan Katoličke Omladine, na kojem će sudjelovati 40.000 katoličke mladeži, od kojih 5.000 stranaca iz raznih katoličkih zemalja. Ovaj tjedan će započeti svečanom pontifikalnom sv. Misom u katedrali sv. Stjepana. Završna se svečanost održava 13. rujna na trgu zvanom Rathausplatz.

BELGIJSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE u Louvenu imenovalo je počasnim doktorom generalnog tajnika Ujedinjenih naroda Trygve Lia. Prilikom svečanosti, koja je tom zgodom održana na louvenskom sveučilištu, Trygve Lie je održao govor, u kojem je govorio o veličini belgijskog narodnog heroja, kardinala Merciera.

U REDAKCIJI o. Karla Bajića, rektora franjevačkog sveučilišta »Antonianum« u Rimu i predsjednika Marijanske Akademije i o. Missaglie izašao je u Rimu zbornik pod naslovom »O Bl. Mariji i Presv. Euharistiji«. Osim uvoda o. Bajića ovaj zbornik sadrži referate, koje su znameniti teolozi čitavoga svijeta održali na Marijanskom Kongresu, koji se je držao u Rimu povodom proglašenja dogmom vjerske istine o Marijinu Uznesenju.

NOVI RIMSKI ČASOSLOV. Papinski izdavački zavod Alfredo Mame & Figli di Tours javlja, da je izašao novi Breviarium Romanum u 12. stini 1952. (88. izdanje), te Breviarium Romanum u 16. stini 1951. (54 izdanje). Časoslov se može kupiti u svim talijanskim knjižarama, a napose u knjižari Ernesto Colleti u Rimu, Via Santa Caterina da Siena 59—60. Cijena nije navedena.

KATOLIČKA AKCIJA TALIJANSKE OMLADINE. Talijanska omladina, udružena u Katoličkoj akciji, nastavlja svojim apostolskim radom, pa izvodi svoj ljetni program apostolata u poljskim radovima i ljetovalištima. Prigodom svoje ovoljetne proslave upravila je ta omladina poklonstveni brzojav Sv. Ocu Papi moleći od njega upute i zazivajući blagoslov Božji nad mirovno nastojanje Kristova namjesnika. Sveti Otac odgovorio je omladini upravivši brzojav njenu predsjedniku prof. Karlu Carreti — Sveti Otac zahvaljuje omladini za privrženost, pa očinski blagoslivlje njen apostolski rad.

HODOČAŠĆE BOLESNIH SVEĆENIKA U LURD. Dne 19. lipnja 1952. krenuo je iz Rima poseban vlak bolesnih svećenika, koji pođoše tražiti zdravlje u One, koja se u Litanijama lauretanskim naziva »Salus infirmorum (Zdravlje bolesnika). Od tih ih je bilo 91 na nosiljkama. S bolesnicima su pošli u Lurd biskupi Dominik Valeri iz Avezzana, Paskal Venezia iz Irpina, Mihael Fontevecchia iz Ferma, Ambroz de Battisti iz Milana, Alojzije Santa, predsjednik hodočašća i biskup iz Rimina. U pratnji bolesnika nalaze se sestre njegovateljice. Svojim molitvama ispratiše bolesnike dječaci i djevojčice iz zavoda sv. Zite u Rimu, koji će se cijelo vrijeme moliti za sretan uspjeh ovih hodočasnika.

O RUDOLFU GOETHEU, njemačkom protestantskom pastoru, koji je nedavno zaređen za katoličkog svećenika, iako je ostao i dalje živjeti sa svojom obitelji, mnogo se raspravlja širom cijelog katoličkog svijeta. Čuju se mnogi komentari, kako je slučaj Rudolfa Goethea zapravo prvi od niza slučajeva, kad će nekatolici moći biti zaređeni za katoličkog svećenika i osnovati svoju obitelj. Neki komentari idu i tako daleko, da kažu, da je time otvoren put za ukidanje svećeničkog celibata i t. d. Nedavno je međutim sa strane Svete Stolice izjavljeno, da se u slučaju Rudolfa Goethea radi o iznimnom slučaju starog čovjeka, koji je, osim toga zaređen u bizantinskom obredu, gdje Crkva načelno dozvoljava ženidbu svećenika. Sa strane Svete Stolice napominje se, da je do sada svega 20 njemačkih pastora-obraćenika zatražilo da budu ređeni za katoličke svećenike.

ČETVRTI KATOLIK U TRUMANOVU KABINETU. Nedavno je za državnog prokuratora u kabinetu predsjednika Sjedinjenih Država Harri Trumana imenovan istaknuti američki katolički sudac Mc Graneri. Time se broj katolika u Trumanovu kabinetu popeo na 4, što se smatra kao najveći broj katolika, koji je ikada postojao u kabinetu američkog predsjednika. Do sada je u kabinetu predsjednika Sjedinjenih Država bilo svega 12 katolika, i to od vremena Vašingtona do predsjednika Rusvelta 5 katolika, od Rusvelta do Trumana daljnja 4, a sada samo za vrijeme predsjednika Trumana 4 katolika. Napominjemo, da je sudac Mc Graneri poznat po svojoj sudačkoj praksi i izvan Amerike i da uživa čast papinog tajnog komornika.

POŽAR U BAZILICI SV. FRANJE U ASIZU. Veliki požar, koji je srećom bio na vrijeme pogašen, uništio je 12 lipnja sakristiju bazilike sv. Franje u Asizu. Požar je počinio veliku materijalnu štetu i oštetio je uvelike freske na zidovima i svodu sakristije. Ove freske pripadaju slikaru Sermei-u iz vremena Setečenta (XVII. vijeka). Uništeno je također sve crkveno rublje i veliki ormari iz XVI. stoljeća. Srećom vatra je zaustavljena upravo na masivnim vratima, koja vode u sobu, gdje su pohranjene Svečeve relikvije, njegovo odijelo i brojni umjetnički predmeti ogromne vrijednosti.

MEĐUNARODNI SASTANAK za kršćansku civilizaciju i mir održao se od 23. do 28. lipnja u Firenzi. To je prvi sastanak ove vrsti, na kojem se raspravljalo o temama: »Sadašnje stanje kršćanske civilizacije« i »Kršćanski mir među narodima«. Na sastanku su bili prisutni delegati 23 naroda i među najpoznatijima: Gabriel Marcel, Jacques Maritain, Ortega y Gasset, Graham Green, Charles Journet i Giovanni Papini.

KATOLIČKA HODOČAŠĆA U ENGLESKOJ. Katoličko udruženje »Catholic Truth Society« organizira od 30. kolovoza o. g. do 7. rujna o. g. hodočašća u 22 Marijina engleska prošteništa. Najglasovitija su prošteništa: Glastonbury, Knarasborough, Osmotherly, Salmeston, Grange, Margate. Kako vidimo, Majka Božja ima u svakoj zemlji svoja svetišta, kamo ljudi grnu, da Joj iskažu čast i da isprose milosti!

Kršćanska pozornica

MONTFORT-LE-RATROU mjestance od 500 stanovnika, nekoliko kilometara od Mausa, ima ovoga ljeta svečane igre **»Istinitog misterija Muke Isusove«** po glasovitom tekstu **Arnaulda Grebana** iz Srednjega vijeka, što je i 1937. bio priređen za vrijeme svjetske izložbe, kao stalna igra pred crkvom Naše Gospe u Parizu. Prvotno djelo ima 30.000 stihova; dakako da je to za ovu priliku nanovo skraćeno i obrađeno, ali čuvajući srdačnost i starinsku naivnost izvorne igre. Izvedbu je organizirao Roger Iglesis uz suradnju domaćih ljudi. Tako igraju rimske vojnike organizirani poljari (čuvari polja). Barabu domaći stolar i t. d., a glavne ulogu imaju dakako stručni glumci. Izvedba je »pod vedrim nebom«, zaslađujući uzvišenost glavnoga predmeta naivnim srednjevjekovnim humorom, kao na pr. kada Bog Otac naviješta stvaranje svijeta, prolazi ispred njega jedno stotinu figuranata noseći od kartona, obojene živim bojama, ptice, ribe i različite druge životinje. Uspjeh je igara upravo ogroman: svake večeri po 8000 gledalaca, a subotom i nedjeljom po 15.000! Vrlo značajno po obnovu kršćanskog duha u Francuskoj.

NA SVEUČILIŠNOM TRGU U BEČU pred starom baroknom isusovačkom crkvom izvode ovoga ljeta glumci državnoga »Burgtheatra« **»Umorstvo u katedrali«** T. S. Elista, jednoga od najznamenijitih engleskih pjesnika našega vremena. To je djelo o sv. **Tomi Becketu**, kojega smrtni dan slavi crkva 29. prosinca, jer su ga kao canterburyskog nadbiskupa na taj dan g. 1170. u samoj njegovoj katedrali kod večernje umorila četiri viteza, koji su se htjeli dodvoriti kralju Henriku II., s kojim je Toma došao u sukob braneći prava Crkve. Elist je prikazao Tomu Becketa kao čovjeka ponosna, koji nije bio slobodan od oholosti, kad se usprotivio kralju, ali se postepeno popeo do junačkog odricanja i do svetosti, te je svoju vjernost Crkvi zapečatio svojom krvlju. U drami nema mnogo vanjske radnje, jer se Elist nastojao držati uzora stare grčke tragedije, gdje se stihovi, koje govori glavni glumac, izmjenjuju sa zborom (korom). Vrhunac je drame u božićnoj propovijedi nadbiskupovoj, koja je kao potresna ispovijest njegove vjere i njegova života. I tu je i kod bečke publike uspjeh golem. Čitavi »repovi« čekaju pred blagajnom otimajući se za ulaznice.

Engleski režiser GEORGE HOELLERUNG, rodom Bečanin obradio je u Engleskoj dramu pod istim naslovom (Murder in the Cathedral) kao umjetnički film, u kojemu je sačuvao i Elistove divne stihove i čitav tok drame, samo je umio ipak čitavu stvar obraditi kao pravi film, a da pri tom ne gubi ništa od svoga osebujnog i dubokog učinka.

U SALZBURGU izvodi se u zemaljskom kazalištu drama **»San zarobljenika«** engleskoga pisca CHRISTOPHERA FRYA, što ju je pred dvije godine naručilo kod pjesnika »Englesko društvo za religioznu dramu« uz uvjet, da bude napisano tako, da se može izvoditi u crkvi. I zaista, radnja se odigrava u staroj gotskoj crkvi, koja služi kao zarobljenički logor za nekolicinu engleskih vojnika. Po engleskom običaju ostavljena je zarobljenicima jedna engleska Biblija (koju, kako opaža jedan austrijski katolički tjednik, engleski protestanti poznaju bolje nego mi) te taj okvir crkve i čitanje Biblije dolaze vojnicima na san, prenoseći prizore od Adama do Abrahama i dalje u suvremeno zbivanje njihova i našega današnjega općeg života. Tako se snažan životni smisao za stvarnost spaja s bajoslovnom maštom sna u jedan duboki i novim smislom divno prosjan i prosvijetljen svijet.

ZAKON PROTIV PSOVKE I KLETVE. U svakoj zemlji nađe se prostaka, koji i na javnom mjestu daju oduška svojoj neuglađenosti i prostoti, pa izriču psovke i proste riječi. Talijansko ministarstvo unutarnjih djela izdalo je mjeseca lipnja o. g. okružnicu, upravljenu upravnim i policijskim vlastima, u kojoj traži, da se prema čl. 724. i 725. kazn. zakonika strogo postupa prema onima, kojima bude dokazano, da javno kunu ili prosto govore. Takav je odgovor dao talijanski ministar unutrašnjih djela Scelba na interpelaciju zastupnika De Coci-a u talijanskom parlamentu.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara Dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. — ZAGREB, 24. KOLOVOZA 1952. — BROJ 31

»Bože, u pomoć mi pritrči, Gospode, pohiti da mi pomogneš! Nek se smetu i postide neprijatelji moji, koji traže dušu moju« (Ps 69.).
Iz Ulaza današnje sv. Mise

Kananejka

Galileja je zemlja feničanska. Bogata je i plodna. A u njoj su poglavito dva grada na glasu zbog svoje trgovine i industrije: Tir i Sidon. Feničani, bolje rečeno Kananejci, su pogani. Njihovo je bogoslužje surovo, okrutno, prljavo. Bogu Baalu žrtvuju svoju vlastitu djecu. Onda je razumljivo, da ih Izraelci, njihovi susjedi, nazivaju »psima«. Feničani i Izraelci su krvni neprijatelji. Granice su im krvlju natopljene. Ovaj čas su u miru. Za red se brine rimski osvojitelj, koji je svoju pesnicu protegnuo na obje zemlje. Među njima je živ saobraćaj.

Gospodin prolazi sa svojim Apostolima cestom u smjeru prema gradu Tiru. On je veoma ozbiljan. Žalost i tuga obuzeše Mu srce. On znade, da se slomilo njegovo poslanstvo u Galileji. Tamošnji je puk sa svojim vođama pao u ponor. Od početka je stajao uz licemjerstvo Farizeja i pismoznanaca. Puk Ga je ostavio, a to Mu je bilo naročito žao. Pred njim je činio čudo za čudom, ali se vjera u Njega nije učvrstila. Okrenuše Mu leđa, kad im je govorio o presvetom oltarskom Sakramentu. Ugasila se vatra oduševljenja od slame. I sada još drzovitije podigoše Farizeji glave.

Prepirke i svađe ne prestadoše. Zato je Spasitelj na neko vrijeme otresao galilejski prah sa svojih nogu i otišao s Apostolima u pogansku zemlju. Ondje je našao svoje ljude, koje je htio dublje uputiti u tajne svoje mudrosti i ljubavi. Tu je mirno obrađivao njihove duše. A oni su Ga i poznali. Sjeli su k Njegovim nogama, kad je držao svoj »govor na gori«. Oni su vidjeli Njegova čudesa i Njegova je slava do njih doprla. Odavna su Ga poznavali na širokom području od Tira i Sidona.

I gle, neka se žena žuri prema Njemu. I kad je došla bliže, usporila je svoje korake. Stidi se stupiti u krug muževa. I najednom reče, da su je svi čuli: »Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se! Moja kći trpi od zla duha«. Na njezinu je licu velika bol. Ona imade kod kuće kćer, koja se trza, pada, grči i baca ovamo i onamo i veoma se muči. Liječnici tresu glavom, ali nitko ne zna, što bi. Svaki dan joj je sve gore. Više se ne može izdržati. Susjedi, rođaci i znanci su se povukli i ne dolaze. Oni misle, da kćerka imade zlog duha. Đavao vlada njezinim djetetom. Samo on je može tako mučiti. Zato ona u nuždi svoga djeteta tako zove i viče k Spasitelju.

A Gospodin? On čuje tu ženu. Znade njezine muke. I pričinja se hladnim, kao da nema ljubavi u Njegovu srcu. I polazi tobože dalje. Ali žena ponovno i ponovno zove. Viče sve glasnije i glasnije: »Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!« A On ide samo naprijed s Apostolima kao da je ne čuje.

Apostoli su pognuli glave. Ne znaju, što to Spasitelj misli. Nikada Ga nisu takvim vidjeli. Inače je prema siromasima i nevoljnima toliko milosrdan. Ali je žena neumorna. Nadvikala je cijeli okoliš tako, da su se i Apostoli založili za nju: »Otpusti je, ta ona viče za nama!« Ali su od Spasitelja dobili odgovor opor i tvrd: »Ja sam poslan samo k izgubljenim ovcama doma Izraelova«. Dakle On se drži samo naloga Očeva, makar Mu i Srce puklo od žalosti. On je vjeran svomu poslanju.

Majka moli, zove, viče i dalje. Suze joj teku licem. A Isus ostaje tvrd.

Na putu je svratište. Isus se navrati u nj. Kao da se boji, da Mu dobro Srce ne podlegne molbama ove žene. Sjeda za stol sa svojima. A pred Njega se postavi Kananejka. Tjeskoba za bolesnim djetetom nadvladala je svaku drugu misao. Samo joj Isus može pomoći. Ona doduše ne spada u Izrael, ali ona je siromašna i nevoljna majka. Zato je prekoračila prag, premda ju je to stajalo mnogo svladavanja. Ali što ne će učiniti majka za svoje dijete. Plačući se bacila k nogama Isusovim i s povišenim glasom poviče: »Gospodine, pomozi mi!«

Isus je odlučno odbija: »Daj da se najprije nasite djeca, jer nije pravo uzeti kruh djeci i baciti ga pred pse«.

Tako govori Isus. On se ne boji istinu kazati, makar se to nekomu i ne sviđa. On predbacuje u lice nevjeru svojim zemljacima, stanovnicima Nazareta. Farizeje kori s licemjerstva i tvrdoće srca. Židovima u Jerusalemu očituje njihovu želju da Ga ubiju i njihovu zloću. Njihovi zemljaci bijesne i hoće da Ga strovale niz pećinu. Njihova ih oholost goni na ubojstvo. Farizeji i Herodijanci zasjedaju Mu i hoće da Ga odstrane. Njihova ih oholost goni na umorstvo. Jerusalemski Židovi dižu na Nj kamenje, da Ga ubiju. Njihova ih oholost goni na ubojstvo.

A ova žena duboko se savija pod udarcima, koje joj Gospodin zadaje. Ne protuslovi. Ona znade, kako je daleko zašao njezin narod, pa vidi da je riječ »psi« preblaga za njegov pad. I ona Mu u svojoj čednosti govori: »Da, Gospodine, ali i psi pod stolom jedu od onih mrvica, koje preostaju djeci«.

Ona je izdržala kušnju i osvojila Božje milosrđe. Zato joj Gospodin reče: »Ženo, tvoja je vjera velika. Neka ti bude, što želiš!«

Ona je izvan sebe od veselja. Suze joj radosnice teku niz obraze. U zahvalnosti neprestano ljubi okrajak Isusove haljine. A onda najednoć ustaje i brza kući. Stupa u sobu. Njezino dijete mirno spava u krevetu. Bolesti je nestalo.

U dalekoj feničkoj zemlji Gospodin je dobio dvije nove vjernice. Dvije će žene plakati i jaukati, kad kasnije dođe vijest: Isus iz Nazareta je umro na krvavom križu. Te dvije žene će biti najbolje vjernice nove Kristove Crkve.

Je li vjera suvišna?

Mnogo puta se čuje: Vjera je suvišna. Čovjek može i bez vjere ćudoredno živjeti.

Odgovor. Liberalni inače profesor nacionalne ekonomije Emile de Laveley postavio si je pitanje: Može li civilizovano društvo trajno živjeti bez vjere. Da li je uopće moguće pravo ćudoređe bez vjere u Boga i besmrtnost duše? On sam odgovara: »Ne može. Bez vjere u Boga i u besmrtnost duše ne postoji ništa, što bi me razborito moglo priječiti, da ne tražim svoju korist i svoju nasladu na uštrb drugih. Ako se mogu obogatiti i pri tom izbjeći kaznenom zakonu, zašto se ne bih obogatio? Sjaj zlata čini, te čovjek zaboravi ljagu na svom ćudorednom značaju. Ja ne vidim ni jednog razboritog razloga, da ne počinim zlo djelo, vjerolomstvo, krađu, samo ako mogu izbjeći kaznenom zakonu i ako se pri tom okoristim... Čast? Što je pohlepnom čovjeku do časti? Savjest? Bez Boga nema savjesti... Ukratko, bez vjere u Boga i besmrtnost duše ljudski rod pada nužno u barbarstvo!«

Španjolski ministar Alejandro Pidal y Mon rekao je na jednom kongresu g. 1889.: »Čudan, ali logičan je redoslijed: Profesor s katedre, koji si je uzeo patent na mudrost ovoga svijeta, uči: »Nema Boga«. Začuđeno slušaju to vlasti, pa rečenicu profesorovu prevode: »Nema pravde«. To odzvanja u ušima zločinca i taj si govori: »Nema krivnje«. To sluša požudni mladić, i zaključuje: »Nema kreposti«. To sluša podložnik, i govori: »Nema zakona«. Da, ako nema Boga, onda nema pravde, nema krivnje, nema kreposti, nema zakona. Onda vlada u svijetu nered, teče krv, pucaju topovi, čuje se plač i jauk.

Kad se jednoć frivolni Voltaire razgovarao kod stola sa svojim isto tako bezbožnim prijateljima d'Alambertom i Diderotom, prekine ih naglo Voltaire riječima: »Čekajte malo, dok otide moja služinčad. Ja ne bih rado, da me ona slijedeće noći udavi«.

Napoleon Veliki je jednoć rekao: »Bez vjere će se ljudi poubijati radi tečnije kruške, radi ljepše žene«.

MOLITVA

»Žetva je velika, a poslenika malo!«
— božanska usta moleći nam zbore.
Bogato klasje u zlatu blista,
U rosi jutarnje zore.

»Molite se Gospodaru žetve...«
nebeski Kralj nas i dalje moli.
Ta gledajte to zlatno klasje,
— to duše su moje...
— njih moje Srce voli!

Poslenika, o moćni, dragi Oče!
Pošalji Ti radnike svoje. —
Žito se zrelo njiše, prigiblje glave,
kao da srpove zove.
Njive su željne kosaca
da prospu blago svoje! —

BISKUPSKE KONFERENCIJE U KOLUMBIJI. Kako javljaju iz Bogote, održala se ondje koncem lipnja o. g. narodna skupština katoličkih organizacija, kojoj je prisustvovalo 11 biskupa i do 800 svećenika i svjetovnjaka iz svih krajeva ove države. Skupština je među inim zaključila, da se podržava stalno tajništvo biskupskih konferencija u Kolumbiji. U zadaću ovog novog sekretarijata išlo bi: davati smjernice apostolskoj djelatnosti u Kolumbiji, proglašavati zaključke crkvene hierarhije i davati obavijesti o katoličkoj djelatnosti. Pomenutoj skupštini je predsjedao Msgr Antun Samorè, apostolski nuncij u Kolumbiji. Na skupštini se raspravljalo o tezama o. Lombardija, kako valja obnoviti svijet. Obnove nema bez apostolata istine i bez posvetne milosti. Isticalo se, da se bez socijalne pravde ne može govoriti o miru u svijetu. Skupština je zaključila, da se ima posvetiti veća pažnja pouci vjere u roditeljskom domu, u školi, u zavodima, na sveučilištima, na selu, u radionicama, u vojsci, u zatvorima. Na koncu zasjedanja skupštine pročitana je poruka Svetog Oca, koji hvali rad skupštine, te ga blagoslivlje. Zaglavku skupštine prisustvovaše predsjednik republike Roberto Urdaneta Arbelaez s više državnih ministara.

Nasljedovanje svetaca

Sv. apostol Jakob kaže za velikog proroka Iliju, da je bio čovjek kao i mi. To vrijedi i za sve druge svece: bili su ljudi kao i mi, podvrgnuti patnjama, kao i mi. I oni su osjetili onu vječnu borbu između tijela i duha, koja bijesni u svakom čovječjem biću, a koja je posljedica praroditeljskog grijeha. Mnogi su među njima bili dugo godina sputani lancima svojih strasti, a kad su se obratili, tada je istom kruta borba sa strastima bila svakidanji kruh njihova cijelog života. I nijesu uvijek bili odlučni pobjednici, jer »svi griješimo u mnogome«, veli sv. Jakob. Svakako su im često izmakle malene pogreške njihove krhke naravi, no oni su znali te pogreške brzo ispraviti, i srce im je ostalo pred Bogom pravedno. Tražili su Gospodina iskrenim srcem, i ustrajali su po Njegovoj milosti u čvrstoj odluci, da Mu ne će ništa odbiti, što god On od njih zahtijeva. Ovakvu širinu srca treba da nasljeđujemo.

Mi ćemo bez dvojbe počiniti i veće pogreške nego sveci, i možda ne ćemo imati ni toliko milosti kao oni, no zato ne ćemo trebati da polažemo ni tako teških računa. Gospodin želi, da mi sudjelujemo s ono malo milosti, što nam ih daje, jednakom savjesnošću i ustrajnošću, kao što su sveci sudjelovali s velikim milostima. Učinimo li to, mi ispravno nasljedujemo svece, iako smo daleko iza njih po kreposti i zaslugama. Mi smo dobro radili s talentom, koji nam je bio povjeren, a to je ono, što Gospodin od nas traži.

Svi su kršćani pozvani na savršenost i svetost, no nije svima Bog odredio isti stepen i istu vrst svetosti. Crkva nam sama kaže, da nisu ni dva sveca među se sasvim jednaka, dosljedno nemaju niti jednakog pozvanja, kao niti jednakih milosti. O tom nas uči Isus u priči o podijeljenim talentima. Gospodar traži od slugu dobitak za talente, pa iako nije dobitak sviju bio jednak, jer ni broj talenata nije bio jednak, pohvalio ih je sve jednako da su dobro radili. Tako i u duhovnom smislu smije onaj, koji je manje primio, a s primljenim darovima marljivo radio, pristupiti pred Gospodina s jednakim pouzdanjem, kao i onaj, koji je više primio i naravno više i donio. Zar ne bi onaj prvi krivo shvatio nakanu gospodarevu, kad bi mislio, da mora sa svojim jednim talentom donijeti jednaki dobitak kao onaj s dva? Kako bi bio ne[illegible] kad bi se netko bez sredstva lačao istih poslova i u svemu se onako ponašao, kao onaj, koji je dobio veću svotu novaca, da njome radi.

Bog nam je obećao i mi zato možemo pouzdano od Njega očekivati, da će nam dati one obične milosti, koje su nam potrebne za opće dužnosti, koje imamo kao kršćani, i one posebne u našem zvanju. Osim toga može svaki čovjek molitvom i vjernim sudjelovanjem s milostima, koje je već prije primio, postići od Božje beskrajne darežljivosti toliko novih milosti, koliko je u skladu s nakanama, koje Bog ima s njime. I nitko ne bi smio, da hotimice stavlja dobroti Božjoj zapreke time, što bi se ustručavao ići naprijed, koliko Bog hoće, da ga vodi. No bila bi preuzetnost, kada bismo težili za onim milostima i odlikama, koje Bog daje nekim svojim svecima. Sami ti sveci smatrali su se nedostojnima tih izvanrednih darova. Takvi častohlepni planovi nikako se ne bi mogli složiti s kršćanskom poniznosti, a još manje, kad bi netko bio zavidan drugome, što mu Bog udjeljuje veće milosti, nego njemu. Netko će biti obdaren nebeskim prosvjetljenjem i uživati slatke utjehe, i molitva će mu biti radost. Nemoj mu na tome zavidjeti, nego budi zadovoljan s onim, što je tebi Bog udijelio i budi tako na svoj način svet.

Pogreška je kod nas, da bismo mi htjeli sa sv. Alojzijem moliti bez rastresenja, sa sv. Terezijom biti prosti od požude tijela i sa sv. Katarinom Sijenskom izgarati kod sv. Pričesti od ljubavi Božje. Kako nam se sve to ne može ostvariti, padamo u zlovolju i potištenost, pa propuštamo i ono, što možemo, jer ne možemo, što hoćemo. A treba da budemo u svojim težnjama umjereni prema onoj Apostolovoj: »Budite mudri u umjerenosti«. Ne budimo kao djeca, koja bi htjela da rade posao odraslih, a daleko prelazi njihove sile.

TAKT

Može netko biti umjetnik na guslama, ako nema osjećaja za red i rad, ne pristaje u glazbeni zbor. On može svirati umjetnički, ali je muka dirigentu, jer uzalud maše svojim dirigentskim štapićem.

Tako je i s mnogim ljudima, koji, usprkos svoga dobrog vladanja, svoga jasnog razuma ili neobičnog znanja, svagdje prave neprilike, jer ne znaju brodić svoje ličnosti sprovesti preko grebena i plićina društvenoga ili poslovnoga života. Njihovu dobroćudnost drže za neznanje, njihovu ispravnost za grubijanstvo. Smatraju ih neuglađenima, nespretnima, bezobraznima i neodgojenima. Nikomu oni ne mogu ništa pravo učiniti. Počinjaju nesporazumke, koji imaju teške posljedice. Oni su, jednom riječi, rušitelji mira i društva. A zapravo takvim siromasima ne manjka ništa drugo nego takt, uljudnost.

Velika je pohvala, kad se za nekoga čovjeka kaže, da je pun takta. A uvreda je, kad se nekoga prozove netaktičnim, neuljudnim ili se tako okrste njegovi čini ili riječi. Iz ovoga se vidi, kako je takt nešto vrlo važno u životu čovjeka.

Taktom se naziva fini osjećaj pravde kod odmjerivanja obostranih dužnosti i odnošaja u društvenom saobraćaju ljudi. Takt nam daje jasno razumijevanje neke situacije. Na prvo mjesto stavlja, što nam valja govoriti i činiti, da bližnjega ne uvrijedimo ni da mu ne laskamo. Takt je dakle nježno, osjetljivo primjenjivanje načela pravednosti i ćudoređa u slučaju, u kom se nalazimo. On je važni faktor u socijalnom životu.

No tko bi uvijek i odmah znao, što se sada mora reći i učiniti! Ipak to znade najveći dio ljudi. Ali je istina i to, da se kasno, tek na rastanku na stubama sjetimo i stidimo što nismo rekli pravu riječ ili učinili pristojan susret s nekim.

Svaki čovjek želi, da se s njim taktički postupa, premda on premalo znade to činiti u svako vrijeme i prema svakom. Taj je nježni osjećaj potreban u društvu, kod kuće, na putu, u poslu, prema prijatelju i neprijatelju, prema svakomu, ako hoćemo da nekoga ne izgubimo, a drugoga opet osvojimo ili da nikoga nepotrebno i bez nužde ne ogorčimo.

Osjećaj takta u ozbiljnosti i u šali čuva od onoga, što je previše, da se ozbiljnost ne prometne u šalu, a šala da ostane u svojim granicama. Osjećaj takta nas prati kao najpažljiviji čuvar na svim putevima. On regulira naše putovanje i odmjeruje naše vladanje u govoru, stavlja nam na jezik pravi izraz, a prigušuje na ustima nezgodnu riječ. On ublažuje ili jača glas i daje crtama lica izražaj. Osjećaj takta je konopac i upravljanje za naše čine i govore, koji lako ne vara. On daje da mirno neku stvar razmislimo i da pogodimo što je pravo s nagonskom sigurnošću, i da se ne prenaglimo.

Takav savjetnik je sigurno neprocjenjivi pratilac kroz život. I mnogi bi dao velike svote, da si može osigurati njegovu pomoć. Zato se pita, može li se taj takt steći i kako? Nema sumnje, da imade ljudi, koji taj takt posjeduju po naravi kao naslijeđeno dobro i kao da je utjelovljen u njihovoj ličnosti. Njihove kretnje, poslovanje i riječi vodi gotovo nesvjesno i s plemenitom slobodom takta nježni osjećaj srca i proračunana misao.

Ne bi se moglo kazati, da takvi ljudi nemaju nikakve zasluge u tom. Naravno je naime raspoloženje trebalo razviti, jer da se to nije moglo učiniti zbog nepovoljnih okolnosti, bilo bi sigurno ugušeno grubim pogreškama značaja ili grijesima života. Prirođeni takt je doduše dragocjeni dar i sreća za život, ali on se mora uzgajati. Isto tako, kao kod darova razuma ili srca, i kod toga osjećaja mnogo ovisi o uzgoju.

Prirođeni takt se mora uzgajati i povećavati, jer se i on može zlim saobraćajem i zanemarivanjem izgubiti. I uzgojeni takt je često samo vanjska obojadisanost. I on će dugo trajati, ako se kreće u odgovarajućem društvu. Ako se ne temelji na dubokim svojstvima srca, on će u nepovoljnim prilikama ili u neobičnoj situaciji pokazati napuklosti i rupe i konačno iščeznuti.

Vjerskim ili kršćanskim taktom možemo nazvati onaj naravni, prirođeni, ili čisti ljudski takt, koji je uzgojen po načelima kršćanske vjere. Vjera ga oplemenjuje, produbljuje i uzgaja do prave kreposti. On nije ništa drugo, nego praktična primjena zakona kršćanske ljubavi prema bližnjemu u svim prilikama i odnošajima svakidašnjeg života. Poniznost i ljubav su roditelji kršćanskog takta.

Glavno pravilo za sticanje toga takta je, da se prije svakoga govora, suda ili postupanja mislima stavimo u položaj bližnjega tako, da s njim i njegovom dušom osjećamo. To pak nije ništa drugo, nego primjena evanđeoske nauke: »Što ne ćeš da drugi tebi čini, nemoj ni ti drugomu činiti« (Mt. 7, 12). Drugim riječima: što hoćeš da se tebi čini, čini i ti drugima.

Svećenička i pastirska služba Crkve

Slavni engleski obraćenik Newmann, koji si je prokrčio put »iz tame i slika do istine«, kako si je sam složio grobni natpis, kao starac napisao je o katoličkoj Crkvi ovo: »Našao sam moć, izvor snage i okrepu, utjehu u božanstvu i pomirbenoj smrti našega Gospodina, u Njegovoj stvarnoj prisutnosti u sv. Pričesti, u Njegovoj božanskoj i čovječanskoj moći, koja pada u dio svim dobrim katolicima, a koju drugi kršćani jedva da slute.« U svojoj molitvi Bogu kaže: »Ne dopusti nikada, ni za jedan čas, da zaboravim, da si ti na zemlji osnovao svoje kraljevstvo, da je Crkva Tvoje djelo, Tvoja ustanova, Tvoje oruđe. Da smo tako pod Tvojom vlašću, Tvojim zakonima i Tvojim okom, da kad govori Crkva, govoriš Ti sam. Ne daj, da me povjerljivost s ovom istinom učini bešćutnim prema njoj. Ne daj, da radi slaboća Tvojih ljudskih namjesnika zaboravim, da si ti onaj, koji govori i radi u njima.«

Kako li je lijepo i pobožno u ovim riječima izraženo ono, što je Crkva u sebi i što je ona nama. Divnim je riječima izneseno ono, što je bitno na Crkvi. To je jezik mirne ljubavi časnoga i zrelog duha prema svojoj majci. Tu nema ništa od onoga duha, koji na svojoj majci vidi samo bore i brazgotine i žuljave ruke i radi toga je prezire, namjesto da joj bude na tome još zahvalniji.

Crkva je velesvećenica Novoga Zavjeta, posrednica između Boga i ljudi, kao što je Krist Veliki Svećenik i Posrednik između Oca i njegove djece. Veliku žrtvu poklona, zahvale, pomirbe i prošnje, koju je Isus kao Veliki Svećenik prikazao na Križu Ocu, Crkva obnavlja posvuda i za sve ljude nekrvnim načinom na Isusovu zapovijed: »Ovo činite na moju uspomenu!« I svim svojim članovima ona dijeli putem sakramenata milosti, koje im u njihovu položaju trebaju. Zato kaže sv. Pavao: »Neka nas svatko drži službenicima Kristovim i djeliteljima tajna Božjih« (1. Kor. 4, 1). Kao službenici i oruđa Kristova, a ne namjesto Krista svećenici stoje vjernicima kao posrednici milosti, što nam ih je Krist, svojom smrću zaslužio. To je svećenička služba katoličke Crkve. I tko će da bude uvijek vjerno dijete ove Crkve, u kojoj će naći »moć, izvor snage i okrepu«, bit će mu udijeljena »živa voda, koja uvire u život vječni«. — I mi molimo s plemenitim Newmannom: »O Bože, ne daj, da me povjerljivost s ovom istinom učini bešćutnim prema njoj!«

Sv. Petar naziva cijeli kršćanski puk »svetim svećenstvom«. U Crkvi Kristovoj ne postoji samo posebno svećenstvo izabranih, od Boga zato pozvanih svećenika, koji vrše svećeničku službu. Svi su vjernici u nekom smislu svećenici. Ovo se opće svećenstvo temelji na Krštenju, a usavršava Potvrdom. Na svim je članovima Crkve dužnost, da prema svojim snagama surađuju u kraljevstvu Božjem na zemlji. Na tu je dužnost podsjetio u našim danima posebno papa Pijo XI. U svome okružnom pismu »Ubi arcano« nalaže biskupima: »Podsjetite vaše vjernike laičkoga staleža, neka kao laici apostoli u tišini i u javnosti... pomažu širiti poznanje i ljubav Kristovu te tako zasluže časni naziv: izabranog naraštaja, kraljevskog svećenstva, svetoga puka.« Kardinal Pacelli, a sadašnji papa Pijo XII., Apostolski nuncij kazao je na katoličkom sastanku u Magdeburgu: »Potrebe su i zadaće Crkve danas... tako velike i silne, da svećenici nikako ne mogu biti bez apostolata laika.«

Kako je Crkva zajednica živih ljudi, od kojih svaki ima svoju glavu i svoje mišljenje, svoje posebne slabosti i raspoloženja, to su za jedan uređeni zajednički život i za postignuće cilja Crkve potrebiti neki zakoni. Crkva daje te zakone putem pastirske službe, koju je na nju prenio Krist. Ako Crkva imade prava i dužnost, da daje zakone, to očito članovi Crkve imaju dužnost, da Crkvu slijede. A gdje se vjernici ogriješe o crkvene zakone, na Crkvu spada udariti kazne za pokoru i popravak krivaca, da se odvrate od daljnjih prestupaka.

STVARANJE SVEMIRA

Nedavno smo čitali i ovo: »Slobodno je vjerovati u vještice, u stvaranje svemira iz ničega i hiljade sličnih gluposti, usprkos **suprotnim rezultatima razvitka naučne misli** s kojima su, ili bi trebalo da budu, upoznati barem prosvjetni radnici.« Što veli na to učeni svijet?

Engleski učenjak **Sir Ambrose Fleming**, glasoviti fizičar, predsjednik Victoria Instituta, genijalni pronalazač lijeka penicilina, održao je nedavno predavanje pod naslovom: »Filozofska razmatranja o modernoj fizici i njezin odnos prema vjerskoj misli«. U tom je predavanju govoreći o najnovijim znanstvenim otkrićima na području fizike, među ostalim, rekao i ovo:

»Veliko obilje modernih otkrića o broju, mjeri i težini u fizičkom svijetu, prema mišljenju veoma mnogih učenjaka, potpuno je oborilo staru nekadašnju nauku **o materijalizmu.** Svemir se danas našim očima ne ukazuje kao tvar nego kao **misao.** No svaka misao predpostavlja postojanje jednog **mislioca.** Dokazi, do kojih smo došli putem fizike, potvrđuju, da je fizički universum (svemir) imao svoje podrijetlo **u stvaralačkom činu**, i da ne postoji ništa, što bi postalo samo po sebi. Nauka, da je živa materija proizašla u određeno vrijeme iz nežive tvari, jest predpostavka, koja pred eksperimentalnom (iskustvenom) znanošću propada. Samo **zahvat neke stvaralačke** moći može protumačiti život.«

Profesor **Charles Richet**, član Medicinske Akademije u Parizu, dao je nedavno časopisu »Ecclesia«, između ostaloga i slijedeću izjavu: »Mojih pedeset godina ozbiljnog biološkog studija, odbacivši sve predrasude, dovelo me, nakon tolikih drugih učenjaka i odličnih filozofa, kao što su Bergson, Charles Nicolle, Leconte du Noy, Rouvier, da drugih ne spominjem, — dovelo me, kažem, do ovog zaključka i do ovoga neopozivog utvrđenja: **Stvaranje** je izvršeno po predhodno utvrđenom planu; izvela ga je **Sila i Um (Inteligencija)**, koja nadilazi sve, što mi sebi možemo predstaviti. Besmisleno je također tvrditi, da je svemir nastao sam od sebe, kao i tvrditi, da mu nikada ne će biti kraja, dajući pojmovima ograničen i neograničen širi smisao, nego što im ga mi priznajemo. Nedavno sam ga opisao »Na početku bijaše Inteligentna Sila«. — Transformizam, evolucionizam, zakon selekcije, nasljeđe, i svi otkriveni fiziko-kemijski zakoni, kao i oni, koji će se još otkriti — ne mogu protumačiti ovoga čuda, koje se zove **život**, kao ni još većega čuda: uzdržavanje ili **održavanje života**«.

Sv. Misa na olimpijadi u Helsinkiju

Kako je poznato, u Helsinkiju u Finskoj održana je internacionalna olimpijada za prerazna sportska natjecanja. Apostolski vikar Finlandije Msgr William Cobben je izradio, da se cijelo vrijeme olimpijade svaki dan služila sveta misa za katoličke športaše. Sveta misa se služila u jednoj dvorani olimpijskog naselja, koje je bilo izgrađeno za športaše i za učesnike kod igara. Ma da katolika u Finskoj imade malo, tek 2000 duša prema 4 milijuna ostalog pučanstva, ipak se ova mjera preduzela s obzirom na veliki broj samih športaša, koji su to zaželjeli. Dobar katolik ostaje takav u svakom poštenom zvanju, pa i u športu!

ZA MIR U SVIJETU. Kad je komiterna u lipnju o. g. organizirala jedan kongres u Torontu, da »demonstrira« za mir, odgovoriše studenti dvaju francuskih kanadskih sveučilišta, onog u Montrealu i onog u Lavalu, da ne će pribivati tom »mirovnom« kongresu. Motivacija je bila ova: »Mi smo za mir i želimo sudjelovati sa svakim, kome je ozbiljno stalo do mira, ali ne možemo sudjelovati s onima, koji taj mir djelima ruše, a akciju za mir izrabljuju u svoje političke svrhe. Po našem uvjerenju bitni uslovi za mir u svijetu jesu: podložnost čovjeka Bogu kao svome Stvoritelju, sloboda navješćanja Kristova Evanđelja, te sprovođenje tog Evanđelja u životu pojedinaca i naroda. Samo smanjenje oružanja, koje kongres ističe, ne vrijedi ništa, ako se ne prihvate pomenuti uvjeti«.

PODLISTAK

KAD JE ON DOŠAO

Onaj mali ministrant, u bijeloj, čipkastoj košuljici, užurban i zažaren od napregnute pažnje, da ni u čemu ne pogriješi — to je Ivo, bratac dviju sitnih djevojčica, što se guraju oko pričesne klupe. Maljušne su dvije sestrice, u njihovim je očima nerazumijevanje crkvenih obreda, ali i ushit i divljenje prema starijem bratu. Svakako, Ivo obavlja neki važni posao u njihovoj župnoj crkvi. On trčka naokolo, ozbiljno i svečano, poslužuje kod žrtvenika, zvoni zvoncem kod službe Božje. Ivo pripravlja žar i tamnjan za kadionicu i prenosi veliku knjigu s jedne na drugu stranu žrtvenika, a knjiga je zacijelo teška i ruke malih djevojčica ne bi je ni mogle dohvatiti. On tumači ponešto sestricama, iako se ljuti, što one to još ne shvaćaju. Tako je potvrdio, što je kazala i majka, da je Isus sakriven iza zlatnih vratašca na žrtveniku. Kada pozvoni zvoncem, priča Ivo, onda zove Isusa, pa On izlazi i ljudi,, koji to žele, primaju Ga u svoja srca.

Anica i Ružica svake su nedjelje u crkvi, pa i danas. Nestrpljive su i nemirne, jer su smislile nešto, o čemu nisu govorile ni majci, ni Ivi. Mukom su dočekale, da se služba Božja završi i da se svećenik s ministrantima udalji iz svetišta. Napokon su i orgulje zamuknule i crkva se ispraznila.

Anica je otvorila vrata pričesne klupe i povukla Ružicu za sobom do stepenica, koje vode žrtveniku. Tamo je zvonce, kojim Ivo poziva Isusa, da izađe i da se približi ljudima. I one će pozvati dobroga Spasitelja, da dođe k njima. Majka i Ivo kažu, da su one još premalene, da Ga prime, ali one će Ga u tajnosti ipak zovnuti...

Zvonce je odjeknulo u zamračenoj crkvi.

Ljudi, koji uđoše u crkvu, da se pomole, ogledaše se iznenađeno. Istrčao je Ivo na vrata sakristije, a za njim izašao i svećenik.

Dvije male djevojčice, prestrašene, što su učinile, klečale su na stepenici.

Zgranuo se mali ministrant, kada je ugledao svoje sestrice. Začudio se i svećenik, ali se blago osmjehnuo.

— Zašto zvonite, djeco? — upitao je, približivši se djevojčicama.

— Što tražite ovdje?

Ružica je gotovo zaplakala, ali Anica je skupila odvažnost, iako je i njezino malo srce drhtalo od prepasti.

— Zvale smo Isusa! — priznale su tiho. — Htjele smo, da On izađe. A vrata su zatvorena...

Svećenikova ruka meko se spustila na dvije zbunjene glavice. Tako je njih milovala majka — tako nježno i obzirno.

— Isus je čuo vaš poziv! — reče svećenik. — On je ušao u vaša srca.

Naravno, ni Anica ni Ružica nisu znale, kada je to bilo. Da li već na prvi znak zvonca ili kasnije.

To nije znao ni Ivo, iako je stariji i razumije više, i poslužuje u crkvi.

Znao je to samo Isus. On, koji ponire u čovječje srce, prepoznaje istinu, razumije ljubav.

On, koji blagoslivlje malene i bezazlenima otvara vrata kraljevstva svojega.

MAJKA BOŽJA OŠTARSKA

S velikim učešćem naroda iz cijele senjsko-modruške biskupije i drugih krajeva slavi se 15. kolovoza, t. j. na Veliku Gospu, blagdan Gospe od Čudesa ili Majke Božje Oštarske u Oštarijama kraj Ogulina.

U senjsko-modruškoj biskupiji ima veći broj svetišta, u kojima se štuju čudotvorne slike i kipovi Majke Božje. Ali prvo mjesto među njima, iza Majke Božje Trsatske, zauzimlje svetište Majke Božje Oštarske. Ono spada među najstarija Gospina svetišta u hrv. krajevima, jer postoji već preko 500 godina. I ovo svetište kao i ono na Trsatu duguje svoju slavu i znamenitost hrv. knezovima Frankopanima. Dok je pobožni knez Martin Frankopan g. 1453. upravu svetišta Gospe Trsatske povjerio OO. Franjevcima, sagradivši im uza nj samostan, dotle je njegov stariji brat Stjepan II., gospodar Modruša, u isto vrijeme uzveličao svetište Majke Božje Oštarske nedaleko Modruša.

Modruš, sijelo kneza Stjepana, kao župa spadao je zajedno s Vinodolom na krbavsku biskupiju, koja je bila u oblasti knezova Kurjakovića. Budući da su Kurjakovići često puta bili u zavadi s Frankopanima, knez Stjepan nastojao je zajedno s krbavskim biskupom Franjom, rodom iz Modruša, da i se sijelo krbavske biskupije prenijelo u Modruš. To su oni postigli g. 1459. kad su kao odaslanici kralja Matije Korvina boravili u Mantovi na zboru kne-

XI. NEDJELJA PO DUHOVIMA

24. VIII. 1952.

Današnje sv. Evanđelje donosi (10, 23-27) razgovor Isusov sa zakonoznancem. Najprije reče Isus Apostolima: Blago očima, koje vide, što vi vidite, jer su mnogi proroci i kraljevi željeli vidjeti, što vi vidite... Zatim ga jedan zakonoznanac upita: Učitelju, što moram činiti, da dobijem život vječni? A Isus ga uputi na zapovijedi ljubavi: ljubi Boga nada sve, a bližnjega kao samoga sebe. Zakonoznanac upita, tko je naš bližnji, a Isus mu ispriča priču o milosrdnom Samaritancu, pa zaključi, da je taj Samaritanac bio bližnji čovjeku napadnutu od razbojnika, jer mu se je smilovao, makar Židovi nisu trpjeli Samaritance.

1. Blago očima, koje vide, što vi vidite. Židovski narod bio je posebno od Boga određen, da čuva vjeru u Mesiju, Otkupitelja, i dobio je obećanje, da će Mesija poteći iz njegova krila. Židove je nosila ta vjera kroz sva burna stoljeća njihove povijesti, pa je u njima klijala jedina želja i na ustima se nalazila jedina molitva: Dođi, Gospodine! Kraljevi Ga priželjkivaju i što bi sve dali, da su Ga mogli dočekati i svojim očima vidjeti, a proroci Ga u duhu gledaju i opisuju, kakav će biti, kad će doći. gdje će se roditi, ali im nije bilo dano, da ga rođenim očima gledaju. To je dano ovim malim ljudima, Apostolima, koji nisu ni kraljevi ni proroci, nego ribari, ljudi iz puka, zastupnici masa. Kako su bili sretni! Gledali su Mesiju, Sina Božjega, samog Boga od Boga. I vidjesmo slavu Njegovu, puna milosti i istine.

2. Ljubi Gospodina Boga svoga nada sve i bližnjega kao samoga sebe. Ova je zapovijed bila napisana već u Starom Zavjetu, no nije se na nju važnost polagala ni u teoriji, ni u praksi. Tek ju je Krist naglasio posebno i učinio »svojom«, a kršćanstvo ju je preuzelo od svog Učitelja i naviješta ju i danas po svemu svijetu. Ljubi! odjekuje od kraja do kraja zemlje. U ljubavi se ispunja sav zakon i proroci. Gdje ima ljubavi, tu ne treba zakona, ni sudova, ni zatvora. Gdje ima ljubavi, tu nema mržnje, svađe, tučnjave, ni ratova. Ljubav je dobrostiva, ne zavidi, ne nadima se, ne traži svoje, ne misli o zlu, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi. Kršćanstvo je tom božanskom naukom ublažilo rasne, jezične, narodne i vjerske razlike među ljudima učeći, da smo svi jedni drugima »bližnji«, i da se treba da susrećemo s ljubavlju. Ako se ljubimo, slični smo Bogu, koji je sama ljubav.

3. Milosrdni Samaritanac, to je ljubav u praksi, jedan oblik djelotvorne kršćanske ljubavi. Kršćanstvo, vjesnik te ljubavi prema bližnjemu, može da tihim mirom i zadovoljstvom gleda na svoja prošla djela na polju djelotvorne ljubavi. Pod utjecajem toplih zraka nesebične ljubavi prestalo je robovanje čovjeka čovjeku, nikle su bolnice, sirotišta, nemoćišta. Nikli su čitavi redovi za otkup ratnog roblja, a jedan sv. Vinko Paulski, koji se sam prodao na galiju, da otkupi jednog galijaša, čudo je djelotvorne ljubavi svoga doba. Njegove redovnice i danas po svemu svijetu nastavljaju blagotvorno djelo ljubavi prema svim oblicima ljudske bijede. A jedan sv. Ivan Bosko samo je po beskrajnoj ljubavi činio pedagoška čuda u 19. vijeku među gradskom zapuštenom mladeži.

Kršćanstvo, taj milosrdni Samaritanac, i danas zavija rane i zalija ih uljem božanske ljubavi.

Sveti Hijacint

Rođen je u Poljskoj u dvorcu Lanka, u obitelji Ordovac. Njegov ujak, krakovski biskup, hodočastio je na grobove apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla u Rimu, i uzeo ga sa sobom. U Rimu su slušali propovijedi sv. Dominika, koji je osnovao red Propovjednika. Oduševljen ovim propovijedima zamolio je krakovski biskup sv. Dominika, da pošalje svoje propovjednike i u njegovu biskupiju. Na to se javio Hijacint i zaželio da bude učenikom sv. Dominika. Sv. Dominik je radosno primio njega i njegova brata Česlava u svoj red i sam im je obukao bijelo redovničko odijelo u veljači g. 1220. u samostanskoj crkvi sv. Siksta u Rimu. Pošto su se braća dobro uputila u duh reda sv. Dominika, pošli su kući.

Sv. Hijacint je osnovao prvi dominikanski samostan u Krakovu. Svojim je propovijedima i svojim svetim životom preporodio duhovni život, gdje god se pojavio. Na svojim misionarskim putovanjima prošao je cijelu Poljsku, Moravsku, Prusiju, Dansku i Švedsku. Konačno se uputio i u Rusiju. U Kijevu je osnovao samostan. Dok je boravio u Kijevu, provalili su u grad divlji Tatari, opljačkali ga i zapalili. Sv. Hijacint je uzeo iz svetohraništa kalež sa svetim Hostijama i pošao iz crkve sa svojom braćom. Još jednom je pogledao krasnu veliku sliku Bogorodice, pred kojom se mnogo molio, jer je uvijek nježno štovao presvetu Djevicu. Ponio je i ovu sliku sa sobom i s njom se vratio u Krakov. Zato Sveca i slikaju s krušnikom (ciborijem) u jednoj ruci, i sa slikom Majke Božje u drugoj ruci. U Krakovu je svečano dočekan.

Zatim je ponovno obišao osnovane samostane u Danskoj, Pruskoj i Švedskoj, otišao u zemlju Tatara, prodro je u Tibet i došao do granice Kine. Svuda je propovijedao Evanđelje. Iz svih opasnosti je sretno izišao i vratio se u Krakov.

Na Veliku Gospu g. 1527. služio je sv Misu. U predvečerje istoga dana teško je obolio, oprostio se s braćom, primio je sv Poputbinu. Kad su braća započela Psalam »U tebe se Gospodine, uzdam« ispustio je Svetac svoju dušu. Zadnje su mu riječi bile: »Oče, u ruke Tvoje predajem duh svoj«. Papa Klement VIII. proglasio ga je svetim g 1594 — Crkva slavi njegov spomen 17. kolovoza.

RAZVOJ KATOLIČKOG ŽIVOTA U VENEZUELI. Kako javljaju iz Karakasa, ovoga se lipnja obavila u glavnom gradu Venezuele proslava 300 godišnjice ukazanja Majke Božje od Coromota. Na trgu Los Caobos organizirala se ogromna povorka, u kojoj je sudjelovala venezuelska katolička omladina, muški i ženski članovi Katoličke akcije, te brojno građanstvo. Povorka je kretala prema katedrali, gdje je Msgr Rafael Arias Blanco, nadbiskup koađutor Karakasa, podijelio puku euharistički blagoslov. Svečanosti pribivahu Msgr Camarco, biskup iz Caloboza i Msgr Feo, izabrani biskup iz St. Kristobala. Povorku su uzveličale limene glazbe kolegija Salezijanaca, Isusovaca i Braće kršćanskih škola.

Pod pokroviteljstvom venezuelskog udruženja za kršćanski odgoj održaše »Braća kršćanskih škola« t. zv. »tjedan katoličkog odgoja«, na kome je glavni predavač bio otac Konstantin Gariazoan. Braća kršćanskih škola, koje je osnovao sv. Ivan de la Salle, imadu u Karakasu velik zavod. Dne 18. lipnja o. g. održao se tradicionalni sastanak pitomaca zavoda s bivšim pitomcima, njihovim obiteljima i prijateljima. Ovako sabrani pitomci dođoše pred palaču apostolske nuncijature, gdje ih je sa svoje loggie pozdravio apostolski nuncij Msgr Armando Lombardi. Zanimljivo je, da »Školska Braća« kod svoje mladeži njeguju moderni sport, kao foot-bal, base-bal i ciklizam.

KATOLIČKE ORGANIZACIJE U BELGIJI. Dne 2. lipnja 1952. proslavila je Federacija seoske katoličke omladine u Belgiji 25. godišnjicu svoga postojanja. Proslava se obavila u gradu Louvainu. Preko 6000 izaslanika seoskih organizacija pođoše u uniformama, sa zastavama i glazbom pred gradsku vijećnicu, gdje je uređena tribina za odličnike državnih i crkvenih vlasti. Na tribini nalazili su se papinski nuncij Msgr Cento, predsjednik parlamenta Van Cauwelaert, ministri Heger i De Taye, kao i brojni drugi crkveni i državni odličnici. Na trgu pribivahu svi svetoj Misi zahvalnici, što ju je služio kardinal Van Roey. Poslije podne bilo je javno zborovanje omladine na Starom trgu, gdje je održao govor Msgr Cruysbergs, generalni duhovnik Boerenbonda. Proslavu je završio kardinal Van Roey istaknuvši važnost i potrebu katoličkog laičkog apostolata.

Dne 2. lipnja o. g. održao je Boerenbond u Louvainu svoju glavnu skupštinu, gdje je dan izvještaj o stanju i djelatnosti ove katoličke konfederacije. Koncem g. 1951. brojilo je to udruženje 1310 podružnica sa 87.412 članova, otaca obitelji, 1004 podružnice kućanica sa 99.792 članice, 578 podružnica seljačke omladine sa 23.310 članova. Ukupno brojio je Boerenbond 235.921 člana.

Sv. Otac o rastavi brakova i pravu

U nedjelju dne 6. studenog 1951. održao je Sveti Otac Papa Pijo XII. izaslanicima talijanskih katoličkih pravnika govor, u kojem se osvrnuo među ostalim, i na rastavu brakova. »Sudac katolik«, rekao je Sv. Otac, »ne može izreći presudu o razvodu braka, za onu ženidbu, koja je pravovaljano sklopljena pred Bogom i Crkvom«. Isto je tako Sv. Otac upozorio pravnike na primjenu nepravednih zakona i primijetio, da katolički suci moraju promatrati zakone u svijetlu vjere.

»Dobro nam je poznato« nastavio je Sv. Otac, »da katolički pravnici koji žele ostati vjerni kršćanskom shvaćanju zakona, moraju doći u sukob sa svojom savjesti, naročito kada se nađu u položaju, da moraju primijeniti zakone, koje njihova savjest osuđuje kao nepravedne«.

Sv. Otac je iznio slijedeća osnovna načela:

1. Kod svakog pravorijeka vrijedi načelo da sudac ne može jednostavno odbaciti sa sebe odgovornost radi svoje odluke i prebaciti je na zakon i njegove autore. Jasno je, da su oni prvi odgovorni za posljedice samog zakona, ali i sudac, koji ga primjenjuje u nekom slučaju, suodgovoran je za njih.

2. Sudac ne može nikada svojom odlukom, bilo koga prisiliti na neko djelo ili čin, koji je sam po sebi nemoralan, t. j. koji je po svojoj naravi protivan Božjim i crkvenim zakonima.

3. On ne može ni u kojem slučaju izričito priznati i odobriti nepravedne zakone, koji ne će nikada predstavljati temelj presude, koja je obvezatna pred Bogom i savjesti. Prema tome on ne može izreći kaznenu presudu, koja odgovara takvom odobrenju. Njegova će odgovornost biti to veća, bude li njegova presuda izazvala javnu sablazan.

4. Nije svaka primjena nepravednog zakona isto što i njegovo priznanje i odobrenje. U takvom slučaju sudac može, a možda kadkada i mora dozvoliti da konkretni slučaj slijedi nepravedni zakon, ako je to jedini način, da se spriječi veće zlo. On može dosuditi kaznu zbog prestupka nepravednog zakona, ako je to takve naravi, da je svatko, tko je njime pogođen razumno raspoložen, da mu se podloži, da izbjegne šteti ili si osigura korist od mnogo veće važnosti, i ako sudac zna ili može razborito predpostaviti, da će takva sankcija, zbog viših motiva, biti dobrovoljno prihvaćena.

U vrijeme progona često su puta svećenici i laici bez otpora pustili, da ih katolički suci osude na globu ili zatvor zbog prekršaja nepravednih zakona, kada je time bilo omogućeno, da se narodu sačuva ispravan službenik i da se izbjegne možda teža nesreća za Crkvu i narod«.

Sveti je Otac nastavio rekavši, da pravda nije samo apstraktna misao, neki vanjski ideal prema kojemu moraju ustanove nastojati da se prilagode toliko, koliko je moguće u danom času, nego je također i iznad svega nešto, što je nerazdvojivo od čovjeka, od društva, od njegovih osnovnih ustanova poradi množine onih praktičnih načela, koja ona uređuje i namiće, onih oblika ponašanja, koji su najopćenitiji, a koji su dio objektivnog čovječjeg i građanskog rada, ustanovljena najvišom mudrosti prvog Stvoritelja. Međutim znanost o tome, što je pravedno, a što nepravedno, predpostavlja više znanje, koje se sastoji u poznavanju reda onog, što je stvoreno i prema tome njegova Zakonodavca.

AMERIČKI KIRURGI KOD SVETOG OCA

Dne 31. svibnja o. g. primio je Sveti Otac u privatnu audijenciju među inima i grupu kirurga iz Amerike. Sveti Otac izrekao je pohvalne riječi uzvišenom zvanju liječnika kirurga, pa je prisutnima podijelio svoj blagoslov. Grupu je predvodio Dr. Hugo Kerster.

13. SVEZAK GOVORA SV. OCA PAPE

U vatikanskoj knjižari izašao je štampom 13. svezak govora sv. Oca Pape Pija XII. pod naslovom: »Discorsi e radiomessaggi di Sua Santita Pio XII«. Taj svezak obuhvaća Papine govore i poslanice za vrijeme od 2. ožujka 1951. do 1. ožujka 1952., t. j. trinajestu godinu njegova pontifikata. Knjiga je dokumenat apostolske djelatnosti Svetoga Oca na polju njegove učiteljske djelatnosti. Obuhvaća 594 stranice, a stoji 2000 lira ili šil. 3,60.

SASTANAK KATOLIČKIH SPORTSKIH UDRUŽENJA U HOLANDIJI. Mjeseca lipnja o. g. održao se u Maastrichtu sastanak katoličkih sportskih udruženja, gdje se govorilo o raznim pitanjima sporta. Zastupana su bila udruženja iz Belgije, Holandije Luksemburga i Njemačke. Zaključeno je, da se u jeseni ove godine održi sličan sastanak u Kölnu.

zova, što ga je bio sazvao Papa Pijo II., da bi se kršćanski knezovi oduprli turskoj sili. Pijo II. izdao je 4. lipnja 1460. bulu, s kojom sijelo krbavske biskupije prenosi u Modruš. Crkva sv. Marka u Modrušu tada je postala stolnom crkvom i posvećena Majci Božjoj, a biskupija se od tada zove krbavsko-modruškom biskupijom. Sijelo biskupije ostalo je u Modrušu do g. 1493., kad su Turci Modruš spalili. Biskup Krsto, rodom iz Dubrovnika, tad se je s nekoliko kanonika sklonio u primorski Novi. Sijelo biskupije odatle se g. 1567. prenijelo u Senj, gdje se i sada nalazi, a biskupija je dobila naziv senjsko-modruška ili krbavska biskupija.

Istom prigodom krbavsko-modruški biskup Franjo i knez Stjepan dobili su od Pape Pija II. veliku povlasticu za svetište Majke Božje Oštarske. Kako pišu naši povjesničari Slađović, Klaić i Horvat, a zabilježeno je i u Spomenici župe oštarske, Pijo II. je, na molbu biskupa Franje i kneza Stjepana Frankopana, s bulom, izdanom u Sieni 31. ožujka 1459. udijelio crkvi Majke Božje Oštarske mnoga i velika oproštenja. Sv. Otac u toj buli naglašuje, da se ta crkva zove crkvom Majke Božje od Čudesa (de Miraculis), radi čestih i bezbrojnih čudesa, koja se u njoj zbivaju na zagovor Majke Božje. On također napominje, da su tu crkvu njegovi predšasnici, Rimski Pape i druge crkvene osobe obdarili raznim oproštenjima. Da bi se pak crkva dostojno pohađala i da bi vjernici s još većom pobožnošću u nju dolazili i pomagali je popraviti, kad ustreba, sva ta oproštenja on ponovno potvrđuje i odobrava te dodaje druga. Svi vjernici, koji, ispovijeđeni i pričešćeni, svake prve nedjelje u mjesecu i na svetkovine Očišćenja, Navještenja, Porođenja, Uznesenja i Začeća Bl. Dj. Marije, od prve do druge večernje, pobožno pohode ovu crkvu i za njezin popravak i uzdržavanje udijele pobožnu milostinju ili pomognu ručnim radom, dobivaju 7 godina i 7 četrdesetnica oproštenja. Ta milost vrijedi za uvijek.

Iz ove povlastice razabiremo, da je crkva Majke Božje od Čudesa postojala već prije, nego što ju je Pijo II. g. 1459. obdario oproštenjima; jer on tom prigodom potvrđuje i odobrava oproštenja, koja su udijelili njegovi predšasnici. To se ne može odnositi na veličanstvenu baziliku, koju su u to doba podigli knezovi Frankopani u čast Majke Božje od Čudesa, i od koje jedan dio i sada postoji. To znači, da je prije postojala druga manja crkva, u kojoj su se zbivala čudesa i koju su predšasnici Pija II. obdarili raznim oproštenjima. Ako uzmemo u obzir ogromne dimenzije nove bazilike, što su je podigli Frankopani (bila je duga 60, a široka 20 metara), kao i okolnost, da su Oštarije maleno mjesto, onda je očito, da graditelji crkve nisu imali u vidu neznatni broj vjernika u Oštarijama, nego one mnogobrojne hodočasnike, koji su k Majci Božjoj dolazili sa svih strana u dane velikih oproštenja.

Bazilika Majke Božje Oštarske i po svojoj veličini i po svojoj umjetnosti zaista je bila dostojan stan Majke Božje od Čudesa. Na žalost, ta je crkva, za turske provale u Liku i Krbavu, nekih 100 godina nakon što je sagrađena, nemilo stradala. Tom prigodom ostala je bez krova, a g. 1645. i svod se srušio. Nekih 50 godina kasnije kad su ti krajevi bili oslobođeni od Turaka, oko g. 1688. sagrađena je sadašnja crkva, i to od svetišta ili prezbiterija stare bazilike. Od ostalog dijela crkve postoje još samo trošni zidovi, nekih 6—7 metara visoki. Kako piše Madžar Balogh, koji se u velike divi toj bazilici, još g. 1733. postojali su ogromni zidovi kao i stupovi triju lađa, koji su resili baziliku. Bazilika je bila građena u gotsko-renesanskom stilu. To se dobro vidi u svetištu, odnosno u novoj crkvi. Stupovi lađa bili su svaki u drugom obliku, što je bazilici davalo posebni čar. To se i sada može razabrati, jer je od svakog stupa ostao po jedan kamen, dok je sve drugo davno razneseno. Na zidovima bazilike opažaju se tragovi fresko-slika, koje svjedoče za veliku vrijednost toga važnog kulturnog spomenika.

Sadašnja crkva, odnosno prezbiterij te znamenite bazilike za vrijeme prošlog svjetskog rata teško je stradao. Žalosno je također pogledati, kako se njegovi vanjski potpornji ruše. Čuvari kulturnih spomenika već su više puta naredili, da se taj neobični kulturni spomenik što prije popravi i spasi od propasti; ali još ništa nije učinjeno.

Prijašnji kip Gospe od Čudesa bez sumnje je stradao zajedno s crkvom. Sadašnji je djelo baroka 17. st. Predstavlja Majku Božju s Djetetom Isusom u naručju, kako s plaštem zakriljuje one, koji je štuju i u pomoć zazivlju.

Premda je glavna proslava Majke Božje od Čudesa na blagdan Uznesenja Marijina na nebo, ipak vjernici iz mjesta i okolice k Njoj hodočaste i svake mlade nedjelje u mjesecu. To nas podsjeća na oproštenja koja je Papa Pijo II. udijelio g. 1459. vjernicima, koji budu pohađali to svetište ne samo na glavne Gospine svetkovine u godini, nego i svake prve nedjelje u mjesecu.

I pisac ovih redaka hodočastio je 28. lipnja o. g. rano u zoru k mogućoj Gospi od Čudesa, da u Njezinoj blizini provede 60. godišnjicu svoga života.

GOLIJAT MEĐU PLANETIMA

Najveći planet u Sunčevu sustavu zove se **Jupiter.** Promjer mu je preko 11 puta veći od promjera Zemlje i mjeri 142.744 km. Zapremina mu je 1295 puta veća od Zemljine kugle, znači da bi u Jupiterovu kuglu moglo da stane 1295 naših Zemalja. Udaljen je od Sunca 5.20 nebeskih metara, što dava 778 milijuna km. U toj velikoj udaljenosti kruži Jupiter oko Sunca i da obiđe jednom svoj put treba mu 11 godina i 315 dana. Giba se na svojoj stazi brzinom od 13 km. u sekundi.

Počam od Marsa svi su daljnji planeti, pa tako i golijat Jupiter, vanjski planeti. Staze su im izvan naše Zemlje, pa stoga su prema nama uvijek okrenuti osvijetljenim licem. Sunce je naime unutar u središtu, ali je i Zemlja unutar vanjskih planeta, pak se oni gibaju ne samo oko Sunca, nego i oko Zemlje. Zato vidimo i Jupitera da se giba po zodijaku uvijek dalje na istok, ali vrlo sporo, jer u jednoj godini obiđe samo 1/12 svoje staze, dakle godišnje prolazi jedno zviježđe zodijaka.

Zemlja kružeći na svom putu svake godine stiže u točku kad vidimo Jupitera s onu stranu Sunca (u konjukciji). Nakon toga se Zemlja po svom krugu njemu približava, a Sunce se po zodijaku sve više udaljuje od njega na istok, tako da Jupiter ostaje **na zapadnoj** strani od Sunca i prema tome sve ranije zalazi. U određenom času Jupiter se nalazi u zapadnoj kvadraturi (90 stupanja zapadno od Sunca), vidljiv je na jutarnjem nebu, izlazi o ponoći.

Zemlja kruži dalje — nastaje sve veći razmak između Sunca i Jupitera u zodijaku. Kad se Zemlja nađe točno u pravcu između Sunca i planeta onda je planet **u opoziciji,** u najzgodnijem položaju za motrenje, kulminira na meridijanu u ponoći. Poslije opozicije Jupiter dolazi u istočnu kvadraturu (90 stupanja istočno od Sunca) i tada se vidi na večernjem nebu. Nakon toga planet se sve više približuje Suncu, dok ne stigne u ponovnu konjunkciju, t. j. s onu stranu Sunca. Od jedne konjunkcije, odnosno opozicije Jupitera do slijedeće prođe 399 dana.

Kad Zemlja stigne bliže Jupiteru opažamo najprije poznatu pojavu stacioniranja (zastoja), zatim retrogradno (unazadno) gibanje planeta, koji poslije ponovnog stacioniranja nastavlja svoj pravilan put na istok po zodijaku.

Jupiter je vrlo lijek objekt za promatranje. Orijaš Jupiter, kad ga gledamo prostim okom, svijetli blagim bijelim svijetlom, kao najsjajniji objekat na nebu poslije Venusa. Poprečno svijetli 2 puta jače od najsjajnije zvijezde stajačice, Siriusa. U dalekozoru se opaža da je kugla planeta na polovima nešto malo spljoštena, a na površini se poviše i ispod ekvatora vide dva pojasa tamnih oblaka. Južno od ekvatora 30 stupanja, opažena je odavna velika crvena pjega. Prevladuje mišljenje da se radi o plinovitoj erupciji ogromnih razmjera na površini planeta. Pojava ove pjege bila je od značaja za točno određivanje Jupiterove vrtnje oko osi, koja traje 9 sati i 50 minuta. Vjerojatno je da oko Jupitera postoji sloj atmosfere.

Oko Jupitera, u ravnini ekvatora, kruži 11 njegovih satelita (mjeseca), od kojih su 4 bliža vidljiva već malim dalekozorom. Ova se 4 mjeseca zovu: Io, Europa, Ganimed i Kalisto. Prva su dva nešto manja a druga su dva nešto veći od našeg Mjeseca. Ganimed najveći i najsjajniji ima promjer od 5267 km. S dana u dan može se motriti kako se ovi pratioci kao živa bića pomiču u prostoru i pojavljuju sad na jednu, sad na drugu stranu sjajne ploče Jupiterove. Kadkada se mogu vidjeti sva četiri na jednoj strani planeta, kadkada možemo vidjeti tri na jednoj strani, a jednog na drugoj strani ili dva na jednoj a dva na drugoj strani. U određenim razmacima vremena zalaze iza Jupiterove ploče, odnosno prolaze ispod njega i bacaju na nj svoju sjenu. Ova se kretanja zbivaju tako brzo, da se promjene položaja mogu često primijetiti i iste večeri, nakon par sati.

Motreći ovo imamo dojam kao da u velikoj daljini gledamo samo naše Sunce i planete, jer je to uistinu vjerna slika naše svemirske naseobine, obitelji našega Sunca.

Zemlja je udaljena od Sunca 1 nebeski metar, a Jupiter 5,20 nebeskih metara. Prenesimo se za čas duhom s naše postojbine Zemlje na planetu Jupiter. Izgubljenu u vatri Sunčevoj, oko koga se obrne za godinu dana, kuglu Zemlju teško je vidjeti s Jupitera. Ali iskr. njen godišnji put dovodi je redovito ispred Sunca. Tada je Zemlja udaljena od Jupitera 4.20 nebeskih metara (oko 630 milijuna km). Za to vrijeme naša se Zemlja s Jupitera vidi — kao jedna mala crna točka, koja se pomiče ispred bijeliste ploče Sunca. Eto to je mjesto gdje borvi čovječanstvo.

Iz katoličkog svijeta

POKRETNA KAPELA U KOREJI. Kako javljaju iz Pusana, belgijski vojnici su si pribavili pokretnu kapelu, pomoću koje će njihov vojni kapelan Rev. Decker moći u svaki čas vršiti službu Božju bilo na kojem mjestu ratišta. Kapelu su sagradili sami vojnici stručnjaci u tehničkoj struci od starog materijala. U toj pokretnoj kapeli nalaze se svi potrebni liturgijski predmeti za obavljanje službe Božje: pokretni oltar sa svojim priborom, misna knjiga, kalež, te potrebna zaliha hostija i vina.

OBRAĆENJE JAPANSKOG PROFESORA. Dne 1. siječnja 1952. pokršten je u Rimu nakon ozbiljne priprave Francesco Nogami, profesor lingvistike na carskom sveučilištu Kyoto u Japanu. On je došao u Italiju, da proučava stare talijanske pjesnike prije Dante-a. Boraveći u Italiji upoznao je zbliza katoličku vjeru, te se za nju oduševio, tako da je u vječnom gradu primio sveto krštenje.

PAPINSKA ŠKOLA ZA KNJIŽNIČARE. Kako se Crkva od uvijek brinula za sve kulturne potrebe svoje, tako je uz druge razne zavode osnovala u Rimu zavod za knjižničare pod naslovom »Scuola di biblioteconomia«. Škola se nalazi uz glasovitu Vatikansku knjižnicu u Rimu. Od 16. do 18. lipnja obavljali su se završni ispiti u toj papinskoj školi. Osim svećenika i redovnika položilo je propisane ispite na toj školi više svjetovnih profesora muškog i ženskog spola.

PAPINSKA AKADEMIJA ZA ARHEOLOGIJU. Dne 26. lipnja o. g. održala se u palači apostolske kancelarije javna sjednica papinske rimske Akademije za arheologiju. Na dnevnom redu bila su ova predavanja: Član dopisnik prof. Emilio Panaitescu predavao je o predrimskim gradovima u Daciji, a dr. Calza o identifikaciji tako zvane Agripine kapitolinske.

SVEČANOST U AOSTI. Kćeri Majke Božje Pomoćnice iz zavoda sv. Don Boska u Aosti priredile su svečanost u čast svojoj osnivačici sv. Mariji Dominiki Mazzarello. Dne 13. i 14. lipnja o. g. obavljale su se konferencije za mladež, kojima su pribivali bivši pitomci, majke i sve gradske škole. Svi htjedoše da iskažu čast velikoj odgojiteljici svoga grada, koja je postavljena na oltar. U nedjelju dne 15. lipnja služio je biskup pontifikalnu Misu u mjesnoj katedrali, a poslije podne istog dana nosile su se svete moći sv. Marije Dominike Mazzarello iz katedrale uz pjevanje pjesama i žamor molitava u zavod sv. Ivana Don Boska, gdje se svečanost završila euharističkim blagoslovom.

STATISTIKA KATOLIKA U UJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA. Prema službenim izvještajima broj katolika u Ujedinjenim Američkim Državama, Aljaški i Havajskim otocima iznosi 29,407.520. Prema broju prošle godine opaža se prirast od 722.642 duše. Crkvena hierarhija ovih katolika broji 3 kardinala, 27 nadbiskupa, 158 biskupa, te 44.459 dušobrižnih svećenika. Uz svećenstvo djeluju redovnici i redovnice. Broj redovnika iznosi 7.975, broj redovnica 156.696. Od ovih posljednjih se 75.422 bave isključivo školstvom.

KOMEMORACIJA KARDINALA FAULHABERA U RIMU. U počast pok. kardinala Mihaela Faulhabera, nadbiskupa monakovskog i frizinškog, služila se u rimskoj crkvi Santa Maria dell'Anima žalobna služba Božja. Službu Božju vršio je rektor njemačkog kolegija u Rimu Msgr. Alojzije Hudal, nasl. biskup elanski. Svečanosti pribivahu uz zastupnike kardinalskog zbora ambasadori Njemačke, Francuske, Australije i Japana, zatim zastupnici rimskih kongregacija i učevnih zavoda.

KATOLIČKA ŠTAMPA U MEKSIKU. Katolička štampa u Meksiku je većinom u rukama Družbe Isusove. Njihova kuća izdaje 20 časopisa, kojih naklada iznosi mjesečno 1 milijun i pol istisaka. Najodličniji meksički časopis nosi naslov »Latino-America«, te je namijenjen obrazovanim staležima. U posljednjih 15 godina izdadoše katoličke organizacije više od 4 milijuna knjiga i djela.

NAJSTARIJA CRKVA U METZU. Dne 17. lipnja služena je prvi puta iza godine 1562., dakle nakon više od 400 godina, sveta Misa u crkvi sv. Petra u Metzu, koja spada među najstarije crkve u Francuskoj. Ona je od davnine bila pretvorena u vojnički magazin. Sada je dobrotom vlasti povraćena svojoj prvobitnoj svrsi. Ona je očišćena, iznova uređena, i iznova posvećena. Svečanosti otvorenja pribivao je uz druge odličnike i g. Robert Schuman, francuski ministar vanjskih posala.

SESTRE FRANCISKANKE S MALTE. Sestre Franciskanke na Malti uveo je Franjevac fra Diego Bonanno, koji je umro g. 1902. na glasu svetosti. Sestrama je glavna svrha odgoj mladeži. Danas imadu te redovnice 31 zavod na Malti, a 7 zavoda drugdje. Doskora se nadaju otvoriti svoje zavode u Braziliji, Indiji i Australiji. Malteške sestre imadu svoju kuću u Rimu, koja je sagrađena g. 1927. U tom svom rimskom zavodu imadu malteške sestre danas na brizi 400 djece. Ovih dana slavio je taj rimski zavod svoju 25. godišnjicu.

OSUDA JEDNE FRANCUSKE KNJIGE. Sveti zbor zvan »Sacra Congregatio sancti Officii« stavio je u Indeks zabranjenih knjiga knjigu, koja nosi naslov: Robert Morel, La Mère, Vie de Marie, Paris, Sequana 1947«., kao i njemački prijevod te knjige pod naslovom »Das Leben Marias« Olten, Walter. Osudu potvrdio je Sveti Otac dne 29. svibnja 1952.

BEATIFIKACIJA ANTUNA MARIJE PUCCI. Pošto je proveden službeni proces i pošto su dokazana propisana dva čuda, proglašen je dne 22. lipnja 1952. u bazilici sv. Petra blaženim časni sluga Božji Antun Marija Pucci, član reda Servita, župnik u talijanskom mjestu Viareggio. Novog blaženika nazivaju već sada »apostolom ljubavi«.

BROJ MRTVIH I RANJENIH SVEĆENIKA U FREIBURGU. Prema najnovijoj statistici, koja još nije završena, iznosi broj poginulih svećenika u vrijeme drugog svjetskog rata iz same biskupije Freiburg (Breisgau) 60.000 osoba. Od ukupnog broja vojnog svećenstva poginulo je u bitkama 40, a od zračnih napadaja umrlo 20. Od bogoslovnih studenata umrlo je uslijed raznih bolesti, zadobivenih u ratu, njih 134. Osim nabrojenih nestalo je 12 svećenika i 34 studenta.

POKLONSTVA SVETOMU OCU. Nema vladara na kugli zemaljskoj, koji bi dnevno primao takva i tolika poklonstva, kao Sveti Otac Papa. Uzmemo li u ruke rimske listove, uvjerit ćemo se o tom, kako Sveti Otac dnevno prima hiljade i hiljade poklonika iz svih strana svijeta. Među poklonicima su nesamo kardinali, biskupi, svećenici, redovnici i redovnice, nego i mnogobrojni svjetovnjaci svih staleža. Tako je primjerice dne 4. srpnja Sv. Otac primio više hiljada hodočasnika iz Evrope, Azije i Amerike, poglavito iz Argentine, Brazilije, Čile, Uruguaya, Venezuele Kolumbije i drugih. Među drugima primio je časnike i vojnike vojnih snaga Sjedinjenih država Amerike, stručne studente iz Njemačke, turiste iz Portorika, novo zaređene svećenike papinskog instituta za Braziliju i t. d. Sveti je Otac i za pojedince i za grupe našao očinsku riječ. Svi se hodočasnici vraćaju od njega puni zanosa i lijepih uspomena.

DIECEZANSKI EUHARISTIČKI KONGRES U VITERBU. Grad sv. Roze bio je mjeseca lipnja ove godine svjedokom uzvišene svečanosti. U tom se gradu održao diecezanski euharistički kongres. Cio je grad bio tada u svečanom ruhu. Prozori i balkoni okićeni cvijećem i sagovima. Vlasti i pučanstvo punili su kroz tri dana crkvu sv. Roze, gdje su se vršile pobožnosti.

Noć na subotu bila je posvećena noćnom klanjanju muškaraca. Kongres se završio svečanom pontifikalnom Misom na glavnom trgu pred gradskom vijećnicom, te svečanom povorkom po gradu. Svečanost je uzveličao papinski izaslanik kardinal Eugenio Tisserant, dekan svetoga zbora, koji je bio primljen s največim oduševljenjem. Kongres je poslao pozdravni brzojav Svetomu Ocu, koji se isti dan zahvalio podijelivši blagoslov crkvenim i svjetovnim vlastima, vojsci i puku, koji je sudjelovao na kongresu.

SVEĆENIČKI TEČAJ ZA PROBLEME SELA. Od 23. do 27. lipnja o. g. održao se u Rimu u dvorani zvanoj Domus pacis (Dom mira) na poticaj duhovnika Katoličke akcije u Italiji svećenički tečaj, gdje se vijećalo o problemima sela s osobitim obzirom na pastorizaciju. Tečaj je imao tri dijela. Prvi dio imao je značaj orijentativan, drugi informativan treći praktičan. Na ovaj tečaj došli su svećenici iz raznih talijanskih krajeva.

Najveći matematičar svih vremena **K. F. Gauss** (1777.—1855). veli: »Ako je zadaća najvišeg bića, na posebnim svemirskim kuglama stvoriti bića, te im tek dozvoliti 80—90 godina — bijedan je to plan. Živi li duša 80 godina ili pače 80 milijuna godina, a ima da propadne — to ni ovo golemo vrijeme konačno ne znači ništa. I tako moramo doći do nazora što nam ga nameće strogo znanstvena podloga, da osim ovoga tvarnoga svijeta postoji i drugi svijet, duhovni svijet — pun razlikosti kao i ovaj — svijet, koji nam mora pasti u dio.«

Papin Dan

1. U REPUBLICI ČILE

Blagdan sv. Petra, koji se počima nazivati »Papin dan«, slavljen je ove godine u republici Čile neobičnom svečanošću, mnogo svečanije nego prije, i to radi sve većeg ugleda i radi sve to veće popularnosti, što je stiče slavno vladajući Sveti Otac Pijo XII. među vjernicima. Kod svečanog »Te Deuma«, što ga je iza pontifikalne Mise u katedrali Santiaga služio tamošnji nadbiskup kardinal Caro Rodrignez, bijaše prisutan cio diplomatski zbor prijestolnice, apostolski nuncij Msgr Zanin, zastupnici vlade, parlamenta, gradskog magistrata, te bezbrojan puk. Svi ovi bijahu prisutni i pri zborovanju u kazalištu prijestolnice. Tu je bilo izrečeno više govora u počast Svetomu Ocu. Značajan je bio govor Don Eduarda Yrarrazavala, ministra vanjskih poslova. On je govorio o plodnom i uspješnom radu papinske diplomacije, koja znade zauzeti najmudrije stanovište prema svim problemima, što ih donosi vrijeme. On je iz povijesti pokazao, kako je međunarodna djelatnost Svete Stolice bila vazda usmjerena k miru. Ministar je odao čast grandioznom radu pape Pija XII. za učvršćenje mira u svijetu, te je pozvao čilske katolike, da sa svoje strane pomažu veličajnu misiju Papinu.

2. U ARGENTINI.

Katolici Argentine proslavili su i ove godine tradicionalnim zanosom Papin dan, t. j. Petrovo i Pavlovo. Najsvečanija proslava obavila se u prijestolnici Argentine, u Buenos Airesu. Tu je služio pontifikalnu Misu argentinski nadbiskup kardinal Giacomo, Luigi Copello, okružen svojim kaptolom, kojoj je prisustvovao cijeli diplomatski zbor. Prigodom javnog zborovanja govorio je gospodin Mario Galli, direktor sekretarijata štampe, te je u ime katoličkih žitelja Argentine izrazio bezuvjetnu privrženost i sinovsku podložnost papi Piju XII. »tom uzvišenom pedagogu modernog vremena koji promatrajući izbliza tok svijeta, upravlja ga svetom brigom k pravomu miru«. Kao u prijestolnici, tako su po svim gradovima Argentine služene svete Mise po nakani Svetoga Oca, a vjernici su na tu nakanu primali svetu Pričest.

3. U REPUBLICI PERU

I ovdje je Papin dan proslavljen dostojno. U predvečerje Petrova i Pavlova ove godine dao je Narodni Radio u Limi emisiju u čast Papi koja je trajala cio jedan sat. **Na radiu** su govorili A. Freundt Rossel, ministar pravde republike Peru, limanski nadbiskup kardinal Guevara te Viktor Andres Belaunde, stalni delegat republike Peru kod Sjedinjenih država američkih. U međuvremenu pjevali su polifoni zborovi svete muzike. Ministar Rossel je u svom govoru istaknuo »da je republika Peru eminentno katolička država, pa zato hoće da na Papin dan izrazi duboku svoju odanost prema uzvišenom Prvoprijestolniku rimskom, koji u ovim teškim vremenima na dobro čovječanstva stoji na čelu Katoličkoj Crkvi. On je pohvalio Svetoga Oca kao čovjeka izvanredne inteligencije i zamjerne kulture, koji umije osjetiti sve boli i bijede suvremenog čovječanstva. Pijo XII. pokazao je svojom bistroumnošću svijetu puteve, koji vode k duhovnom i materijalnom miru — Kardinal Guevara ocrtao je uzvišenu osobu pape Pija XII. te potaknuo vjernike na sakupljanje obola sv. Petra za visoke i mnogobrojne potrebe Crkve. — Političar dr. Belaunde rekao je na radiu: »Mi se pripravljamo posebnim veseljem, da proslavimo svetkovinu Svetoga Oca, koja sve katolike sjeća nerazorivog veza što ih veže s katedrom sv. Petra, neprevarljivom čuvaricom evanđeoske istine. Ta je katedra za nas, braćo po vjeri, središte u koje su upereni naši pogledi, sigurno utočište u časovima nemira i tjeskobe, slatko i nepresušivo svijetlo, koje razbija naše sumnje, koje odgovara na naše upite i koje gaji našu nadu«. — Sutradan na sam blagdan služio je limanski nadbiskup kardinal Guevara svetu Misu sa »Te Deum«, pri čemu su bili prisutni sav diplomatski zbor, zastupnici vlade, parlamenta i grada. Kod primanja na nuncijaturi bio je sam predsjednik republike general Manuel Odria. Sva je štampa simpatičnim člancima popratila svečanost.

SAVEZ katoličkih karitativnih organizacija u Kanadi sakupio je prošle godine među kanadskim katolicima 1,250.000 dolara za potrebe katoličke karitativne akcije. U usporedenju s 1950. prošle godine je sakupljeno više za 60 000 dolara.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list [illegible] kanonik. Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 31. KOLOVOZA 1952. BROJ 35

»Pogledaj, Gospode, na zavjet svoj, i duše ubogih svojih ne zapusti do kraja. Ustani, Gospode, i sudi pravdu moju, i ne zaboravi vapaj onih, koji Te ištu« (Ps. 73, 20).

Iz Ulaza današnje sv. Mise.

Hramski porez

Vjera Apostola je opet porasla. To je i moralo biti. Trojica su naime od njih gledali, kako se Učitelj preobrazio na brdu Taboru. Čuli su i glas iz oblaka: »Ovo je Sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji, Njega slušajte!« Drugi su pak na podnožju brda doživjeli veliko čudo. Gospodin je ozdravio dječaka, koji je bio mjesečnjak i gluh i nijem. Nad njim je posebnu vlast imao nečisti duh. Da li je sada bila dosta jaka vjera Apostola, da podnesu kušnju?

Po jednom osamljenom putu vodi Gospodin svoje od Tabora do Kafarnauma. Putem im naviješta svoju muku i smrt. Apostoli Mu ne protuslove, kako su to činili prije nekoliko tjedana, kad je Gospodin prvi puta njima govorio o tom, da će Ga ljudi predati i ubiti. Ova riječ i ovakva riječ proizvela je u njima neizrecivu žalost. Oni od toga nisu ništa ni shvaćali ni razumjeli! Ljudi, koji su upravo slavili Učitelja, nisu mogli dopustiti, da će On biti umoren. Ta Učitelj, koji je izgonio najjače đavle, imat će ipak moć nad ljudima. Isus se, kao i uvijek, nastanio u kući Petrovoj.

Jedva se Petar pojavio na ulici, navalili su na Njega ubirači poreza. To nisu bili rimski poreznici, nego hramski. Izraelac je imao davati porez državi i bogomolji (crkvi). Hramski porez je iznosio na godinu 2 drahme ili dinara. Kao što danas, tako i nekoć lako se zaboravljalo na porez. Isus se Nazareta još nije platio hramskog poreza. On je bio u tom spriječen neprestanim putovanjima. Njegovo je ime stajalo otvoreno na popisu zaduženih poreznika. Poreznici su tragali za dužnicima, pa tako i za Isusom. Obratili su se na Njegova stanodavca Petra i pitali ga: »Ne plaća li i Vaš Učitelj dvije drahme?« Samoga se Gospodina nisu usudili pitati. Nisu za to imali odvažnosti. Imali su, po svoj prilici, prema Njemu izvjesno poštovanje. Svakako su ti ljudi poreznici bili uljudni, pristojni.

Isus je pravi Izraelac kao i drugi. On vjerno vrši, što zakon od njega traži. Kako bi mogao odbiti crkveni porez. To je isključeno. Svaki Izraelac s ponosom i revnošću plaća hramski porez, pa i onaj, koji stanuje u dalekom Egiptu ili u Aziji. Taj novac daruje on Jehovi, svojemu Bogu. Tako on izjavljuje, da je sin Abrahamov, i da od Jerusalema očekuje spasenje.

Petar dolazi kući i hoće da kaže Gospodinu svoj doživljaj, ali Gospodin znade sve. Njegovu božanskom oku nije ništa sakriveno. On iznenađuje Petra ljubaznim pitanjem: »Od koga ubiraju zemaljski kraljevi carinu i porez? Da li od svojih sinova ili tuđih?«

Na to je pitanje odgovor lagan. Bez ijednog časa promišljanja, odgovara Simon Petar: »Od tuđih. Pravo«, reče mu Isus. Ovaj odgovor podcrtava Gospodin i kao razumljivu posljedicu iz toga izvodi: »Dakle su sinovi slobodni!«

Petar to shvaća. Dakle zemaljski kraljevi ne traže nikakve poreze od svojih sinova. Onda ne traži ni nebeski Otac nikakvi porez od svojih rođenih sinova. Prema tomu je načelno slobodan od poreza Mesija, Sin Božji, kralj Izraela i Gospodar hrama. To je jasno kao sunce.

Gospodin ne stoji na svojem pravu. On poznaje zloću svojih neprijatelja i računa s njome. Nitko Mu ne može kazati, da prezire hram i zabacuje zakon, jer se protivi tomu da plati hramski porez. On ne će da im pruži ni najmanju sumnju, da se On protivi dobru i da sablažnjuje slabe. On se radije odriče slobode da ne plaća porez. Zato blago reče Simonu Petru: »Ali da ih ne sablaznimo, idi na more, baci udicu i prvu ribu, koju uhvatiš uzmi, otvori joj usta i naći ćeš stater (dvodrahmu). Uzmi ga i podaj im za mene i za sebe«.

Simonova djetinja vjera zasjala je u jasnom svijetlu. Bez promišljanja pograbi udicu. On ne sumnja. Njegov je Učitelj rekao, on će uhvatiti. Dolazi na jezero. Brzo baca udicu u vodu. I gle velika čuda. Ovdje je Isus zapovjedio moru i valovima i bila je tišina. Ovdje je Isus hodao po valovima kao po suhu. Ovdje je, na zapovijed Gospodinovu ponovno bacio Petar mrežu i lađica se gotovo potopila pod teretom uhvaćenih riba. Ovdje će dakle naći i ribu s novcem.

I doista velika riba grize za udicu! Van s njom! Na obali se ona baca ovamo i onamo. Petar joj otvori usta. I doista nađe stater, dvije drahme, porez za Gospodina i za Apostola! Petar je svladan ovim čudom. Kad bi Gospodin bio sada kraj njega, on bi pred Njim kleknuo i povikao: »Doista, Ti si Krist, Sin Boga živoga!«

Petar ide k poreznicima i daje im novac. A prati ga strahopočitanje pred Gospodinom i velika ljubav prema Njemu!

Je li se vjera protivi znanosti?

Stari je, i već otrcani prigovor, da se vjera protivi znanosti.

Na to ćemo odgovoriti, da se vjera ne protivi pravoj znanosti, već samo talmi-znanosti. Učeni Bacon Verulamski rekao je: »Površna znanost odvodi od Boga, ali prava znanost vodi k Bogu«. To se pokazalo tisuću puta među učenjacima. Činjenica je, da su svi doista veliki učenjaci, svi prokopnici znanosti, obretnici najmodernijih znanstvenih tekovina bili ljudi od vjere.

Kad su glasovitog prirodoslovca Louisa Pasteura pitali, kako on kao čovjek od znanosti može biti tako revan katolik: »Baš zato, što sam tako temeljito učio, imadem vjeru kao Bretonac. Da sam još više i još dublje učio, imao bih vjeru kao Bretonka«. Poznato je, da su Bretonke vrlo nabožne.

Car Vilim II. rekao je prigodom stogodišnje proslave visoke tehničke škole u Charlottenburgu g. 1899. ovo: Udivljenja vrijedni su uspjesi tehnike u našim danima, ali ti su uspjesi bili mogući samo radi toga, što je Stvoritelj neba i zemlje dao ljudima sposobnost i moć, da što dalje i više prodiru u tajne Njegova stvorenja, te da što bolje spoznaju prirodne zakone, kako bi ih učinili korisnima po čovječanstvo. Na taj način, kao što svaka druga znanost, tako i tehnika dovodi do izvora svih stvari, do svemogućeg Stvoritelja, pred kojim se moramo s najvećom zahvalnošću pokloniti. Samo na tom temelju mogu naše znanosti imati trajan upjeh«.

VEČERNJI POHOD

Večernja zvone zvona,
tiho prolazi Ona
kroz naš vinograd.

Grozdovi pod lišćem drijemaju...
Maleni oblaci se spremaju
na počinak.

Rumene jagode dižu glave,
da Gospu dragu smjerno pozdrave
prije počinka.

»Piske«* se na posteljici svojoj guraju,
puno ih ima, i Gospu dragu čekaju,
da dođe k njima.

I grašak zagrljen čeka
da ga Gospina ruka meka
blagoslovi.

Mak se od sreće na mjesečini blista
i čeka da mu se Djeva čista
blago osmjehne.

Cvijeće uz čiste staze drhće od uzbuđenja,
dok sa bijela Gospina koprena
ljupko obavija.

Granje se voća na večernjem povjetarcu njiše,
u vrtu biva sve tiše i tiše...
Gospa odlazi...

* Ogrozdi.

Selo Oca Leopolda

U blizini grada Padove izgrađuje se nastojanjem Katoličke akcije posve novo selo, koje će nositi ime sela oca Leopolda. Na području od 40 hiljada četvornih metara rasparcelirana su gradilišta uz najmanju cijenu i uz najveće olakšice plaćanja. Na tom mjestu izgrađene su već 22 kuće zajedno sa župnom crkvom. Kuće su vlasništvo pojedinih obitelji. Cijela parcelacija i izgradnja kuća obavila se privatnom inicijativom bez državne pomoći. Mnoge su kuće podizali sami zidari svojim obiteljima pod dragovoljnim i besplatnim vodstvom inžinira i geometara. Svaka kuća ima dvorište i mali vlastiti vrt. Izgradnja je započela 20. listopada 1950., a traje dalje na veliku radost samih radnika. Glavnu zaslugu za sve to imade o. Leopold Mandić, katolički redovnik svećenik, Hrvat iz Hercegnovoga, po kome će selo nositi ime. Crkva se znade prilagoditi svim prilikama. Kada je znala podizati bolnice i ubožnice, u vrijeme, dok se vlasti nisu brinule za to, znade sada, u nestašici stanova, graditi i sela. Državne vlasti prate sa simpatijom izgradnju sela te obećaše izgraditi cestu do sela i omogućiti mu vezu s okolišem.

PO PRVI PUT u 44- godišnjoj povijesti Kraljevskog Sveučilišta u Belfastu podijeljen je počasni doktorat članu katoličke irske hijerarhije. Doktorat je iz počasti dat Msgr. John F. D'Alton-u, nadbiskupu Armagh-a, radi njegovog djelovanja na polju književnosti i klasika.

SPOZNAJ SAMOG SEBE!

Stari filozofi preporučivali su svojim učenicima kao temelj svake mudrosti poznavanje samoga sebe. Dok mi težimo za ćudorednim preporodom, za kršćanskom savršenošću, neophodno nam je potrebito poznavanje samih sebe. Kod sticanja savršenstva mi smo sami i radnici i materijal i alat. Možemo li dakle nešto dobro izraditi iz sebe samih, ako sebe dobro ne poznamo, skroz naskroz? No kolikogod je potrebno poznati samoga sebe, toliko je to i teško.

U prvom redu mi rado sad više sad manje precjenjujemo sebe. Možda je to ostatak i uspomena na davnu našu veličinu. Jedan filozof iz prošlog stoljeća postavio je tvrdnju: Čovjek je od naravi dobar. Tako je bilo u početku, kad je prvi čovjek izišao iz ruku Božjih. Ali kasnije, poslije grijeha, nije tako. Tek je želja za iskonskom nevinošću i dobrotom ostala u nama, nismo je zaboravili. Koliko li nas ima, koji smo spremni s farizejem u hramu isticati pred Bogom i pred svijetom svoje kreposti i zasluge, a zaboravljamo, da smo pred Bogom što i krivi.

Zar ne osjećamo u srcu dopadnost, kad mislimo na svoje prave i umišljene kreposti i svojstva? Zapažamo svoj ispravni sud, duboki pogled u stvar, svoj uzvišeni duh, plemenito srce, osjećaj pravde, nesebičnost, umjerenost svog karaktera i tisuću drugih izvrsnih svojstava, pa to sve slažemo u sliku sebe samih i tako laskamo svome sebeljublju. Pa ako imamo toliko stida, da se ne postavljamo uporedo s najvećim ljudima i ne prisvajamo sve njihove lijepe kreposti u njihovu potpunom savršenstvu, ipak sami sebe visoko izdižemo nad mase. Bez poteškoće nalazimo mnoge, koji su doista iza nas. Rijetko priznajemo pogrešku, koju nam netko spočitne, iako iz pristojnosti priznajemo, da nismo bez pogrešaka. Moramo s Bossuet-om priznati: Kad najjače osjećam svu svoju bijedu i slabost, i tada netko dođe, pa se u razgovoru usprotivi mome mišljenju, nalazim tisuću dokaza, da obranim svoje mišljenje. Potpuno sam zaboravio onaj osjećaj bijede od malo prije, a sebeljublje iskoči u svoj snagi na površinu, te spoznam, da ga nije nikad ni nestalo iz moga srca.

Ovakvo visoko mišljenje o nama samima čini nas drskima, nečednima, i prezirnima prema drugima. Osjetljivi smo, sumnjičavi i ljubomorni na tuđe zasluge, nestrpljivi, umišljeni i častohlepni, i sa svim time hrani se u nama ona prirođena oholost, za koju kaže Sveto Pismo, da je izvor svih grijeha.

Sasvim drukčiju sliku o nama samima riše nam vjera. Ona nam odkriva naše podrijetlo, okaljano grijehom, i u njemu izvor sudbonosnog pokvarenja, koje je snašlo sve naše sile duše i tijela. Vjera nam kaže, da je naše biće od djetinjstva sklono na zlo, da se naše strasti neprestano uspinju protiv razuma, vuku ga u zlo i protiv njegove volje, i stavljaju mu teške zapreke u vršenju dobra. Vjera nam bjelodano dokazuje, da smo u najvažnijim stvarima neznalice, da nam naša mašta stalno sprečava i smućuje spoznaju i da napokon nismo kadri da išta po sebi učinimo za svoje spasenje.

Tako nam pruža vjera sasvim drugu sliku o nama samima, nego li naše sebeljublje. Po vjeri se upoznajemo onakvima, kakvi jesmo. Pravo poznavanje samoga sebe je opet izvor poniznosti, čednosti, strpljivosti i nepovjerenja prema nama samima. A te su kreposti potrebne, da se oslonimo na Boga, jer tko ne gradi na svojim vlastitim silama, upravlja pogled svoj k Bogu. Prava poniznost je u spoznaji, da je Bog sve, a stvorenje ništa. Imamo li takvu poniznost, to nam ona služi kao temelj svim drugim krepostima. Ako nisko mislimo o sebi, takvo ponizno mišljenje plodno je polje, na kojem cvatu sve druge kreposti u našoj duši. Takvo mišljenje uređuje pravi odnos naše duše prema Bogu, prema bližnjemu i prema nama samima.

KATOLICI NJEMAČKE PROVINCIJE Schleswig-Holstein svečano su prošloga srpnja proslavili 300. godišnjicu vjerske slobode. Dekret o vjerskoj slobodi u ovoj zemlji je izdao 3. srpnja 1552. knez Fridrik III.

DISKRECIJA

Poznata je stvar, da riječi u uporabi živoga jezika lako mijenjaju svoje značenje. To se osobito rado događa sa stranim riječima. To je nekako kao kod biljke, koja se donese iz stranog kraja. Ona rado mijenja svoju boju i miris, pa i oblik i postaje druga. Tako se to događa i s riječima, preuzetima iz drugih jezika, pa se onda negdje udomaće.

Nekako tako se dogodilo i s riječima diskrecija i indiskrecija. Indiskrecijom ponajviše nazivamo nepromišljeni, nesmotreni, neprešućeni, neobzirni govor ili nečedno, nasilne i bez takta vladanje. No sve je to samo najmanje značenje izvornog smisla te riječi.

Da se pravo razumije, što je indiskrecija ili što mi pod takvim imenom smatramo, najbolje je promotriti suprotnu ili odgovarajuću tomu krepost. Indiskrecija je naime pomanjkanje diskrecije. A njeno pravo značenje mnogo više obuhvaća, nego li zašućivanje, taktičnost, čednost.

Što je diskrecija, najbolje će se vidjeti na razmatranju našega kreposnoga života. Sv. Benedikt je naziva »majkom kreposti«. To on čini po svoj prilici prema Kasijanu, koji kaže, da je diskrecija kao vladar našega duhovnog života ili kao »svijju kreposti uzgojiteljica, čuvarica, voditeljica, bez čijega savjeta ne bismo smjeli ništa poduzimati.

Kako dolazi diskrecija do tako časnih naslova? Koje su to kreposti, u kojima ona zastupa majčinsko mjesto?

Prije svega to su ćudoredne kreposti.

Zatim su to **kardinalne kreposti**: **mudrost**, koja upravlja razumom; **pravednost**, koja vodi volju u sklad s njezinim dužnostima; **umjerenost**, koja ukroćuje naše strasti, i **jakost**, koja svladava nastale zapreke.

Ove četiri kreposti sačinjavaju cijeli sustav sila, koje nas osposobljuju i čine spremnima za vršenje zadaća našega zvanja. Sv. Bernardin kaže, da si »s ta četiri udarca« Božji čovjek osvaja nebo. S tim oružjem borac Kristov neka se opaše, zaštiti, nakiti. To su vatrena kola, koja će te dovesti u nebesku palaču kao jakog ratnika poslije svršene trke, da ondje stojiš pred tvojim kraljem«.

Ovo je pohvala za velike svece. Da je bolje razumijemo, potrebno je pokazati što one stavljaju za zadaću pojedinim krepostima.

Mudrost nam daje poznavanje Boga i Svetoga Pisma. Ona je najviša, ona je nad svim četirim krepostima i njima je predpostavljena kao sestra, te im podjeljuje dužnosti. Ona nije ništa drugo nego diskrecija ili još bolje, mudrost je posljednja sposobnost u njihovu kreposnom redu.

Pravednost uči, da se Boga bojimo, roditelje da poštivamo, domovinu da ljubimo, svima koristimo, nikomu ne škodimo, čuvamo bratsku ljubav, pomažemo drugima u nevolji, nevoljne tješimo, da smo dobročiniteljima zahvalni i pravedni u svemu našem suđenju.

Jakost je, vele, veličina duše. Ona prezire časti i bogatstvo. Nesreću znade ustrpljivo podnijeti ili joj se snažno oduprijeti. Nikakva je sramota ne zarobljuje i nikakva protivna sudbina ne lomi. Ona daje da se ničim ne naduvamo. Nesvladiva je u trpljenju, jaka u pogibelji, do zlata ne drži ništa. Ona oboružava dušu za teškoće i ne uklanja im se, i čuva nas od častohleplja.

Umjerenost se mora uvijek držati. Ona je živa mjera u riječima i u djelima. Ona ima za pratioce čistoću i čednost. Ona čuva poniznost, mir srca, uzdržljivost. Ona nas uči pristojnosti i časnosti. Razumom kroti požude. Prezire srdžbu i ne uzvraća uvrede. Sv. Bernard kaže: »Upravlja četveropregom kreposti i sjedi čvrsto u tim kolima, koja će te dovesti do vrhunca brijega!«

Diskrecija se zove isto tako svetom upraviteljicom tih četveropregnih kreposnih kola. Ona se tako zove, ali nije neka nova krepost, nego mudrost kao voditeljica i učiteljica, koja sve upravlja i blago uređuje, daje mjeru i postojanost.

A indiskrecija? »Oduzmi diskreciju kao voditeljicu«, govori on, i krepost postaje opačinom.

Je li to moguće? Kako može krepost postati opačinom? To nije tako čudno, kako zvoni. Mi opažamo u svim stvarima, da je »previše« zlo, upravo tako kao i »premalo«. Sol je sigurno nužni i dobar Božji dar tako, da se s njom i nebeska mudrost isporeduje. Ali svatko znade, da previše soljena juha nije tečna.

Diskrecija je mudra mjera, mudri poredak i granica prave mjere. Kasijan veli: »Bez te milosti ne može nijedna krepost biti savršena, niti postojati.«

KOD RESTAURIRANJA jedne stare crkve u Gualöv-u, u Švedskoj, pronađen je jedan stari relikviar sa netaknutom relikvijom. U istoj crkvi su otkrivene također slike iz XII. vijeka.

Prava Kristova Crkva

Krist je rekao sv. Petru: »Na toj stijeni sazidat ću Crkvu svoju«. On je dakle osnovao samo jednu Crkvu. To je Crkva, o kojoj mi u sv. Misi molimo: »Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu.«

Isus je rekao samo Apostolima: »Kao što je poslao Otac mene, i ja šaljem vas«, samo je na njih prenio svoje punomoći. A kako Crkva imade trajati do konca vremena, to možemo smatrati Crkvom, što ju je Isus osnovao, samo onu, u kojoj još i danas ima osoba, koje svoje punomoći i svoju vlast posjeduju neprekidnim nizom sve tamo od Apostola. To je rimokatolička Crkva, Papa i biskupi zakoniti su nasljednici Apostola; Pijo XII. je 262. nasljednik Petrov, između Pija XII. i Petra postoji živa veza. Imade cijeli niz vjerskih zajednica, koje se zovu crkvama, ali nemaju ove bitne oznake prave Crkve: nisu apostolske. Nek nam to objasni jedna priča. Četiri kršćanina: jedan katolik, jedan protestant, jedan Grk i jedan starokatolik — pozvaše jednoga muhamedanca, neka prosudi, koja je od njihovih crkava prava crkva. Ovaj je zapitao protestanta: »Kada je nastala vaša Crkva?« »Prije četiri stotine godina.« »A šta su bili prije vaši pređi?« »Katolici.« Onda je upitao Grka: »Otkada postoji tvoja crkva?« »Od nekih devetsto godina.« »A što su bili vaši pradjedovi prije toga vremena?« »Katolici.« Na to je stavio pitanje starokatoliku: »Koliko ima da postoji tvoja crkva?« »Od godine 1870.« »A u što ste se pribrajali prije toga vremena?« »U Katoličku Crkvu,« Na koncu zapita katolika: »Koliko ima da postoji vaša Crkva?« »Ima hiljadu devet stotina godina — otkad ju je Krist osnovao i poslao joj Duha Svetoga.« »A kako ti znadeš, da je to još ista Crkva?« »Neprekidni niz papa od Petra do Pija XII. to dokazuje.« Na to će muhamedanac: »Ako je Krist ustanovio samo jednu Crkvu, to mora biti samo Katolička Crkva prava Crkva.«

Katolička Crkva stoji ne samo sa znakom vanjskoga jedinstva između mnogih crkava, ona posjeduje još i nutarnje jedinstvo nauke, bogoslužja i uprave. Dok je ugledni protestant Klaus Harms kazao za protestantske crkve: »Ono, u čemu se mi protestanti još slažemo, usudio bih se napisati na nokat moga prsta,« držala je i drži Katolička Crkva u svim vremenima i u svim zemljama čvrsto vjerske istine, kako su ih navješćali Apostoli; svetu Misnu Žrtvu, kako su je slavili u dvorani Zadnje Večere i u katakombama; sedam svetih Sakramenata, kako ih je Isus ustanovio. Dakako time ne poričemo, da nije sadržaj vjerskih članaka tokom stoljeća jasnije stupao na vidjelo, pa ni to, da način slavljenja Misne Žrtve, i dijeljenja Sakramenata nije prošao mnoge promjene, ukoliko se radi o popratnim ceremonijama. Ta Crkva je živo tijelo Kristovo, a ne Njegovo tijelo u grobu; ona je sazdana na hridi, ali se nije okamenila. Oblici se mijenjaju, no bit joj je nepromijenjena kao u onaj prvi dan. I dok se druge crkve raspadaju u brojne pokrajinske crkve i skupine, jedne do drugih, rimokatolička je Crkva jedinstvena pod zajedničkom vrhovnom glavom, papom, vidljivom glavom Crkve i najljepšim simbolom njezina jedinstva.

Kako je Krist došao da otkupi sve ljude, u biti Crkve, što ju je On osnovao, leži da je ona »katolička«, t. j. sveopća. Ona je svijesna te svoje zadaće i nije se umorila u apostolskom radu. Grci kao i protestanti nemaju ovog znaka općenitosti. Istočna Crkva zadovoljava se time, da sačuva ono, što ima, protestanti se dadoše na misijski rad tek početkom XIX. stoljeća. Ranije su se tome formalno opirali. Neslomiva volja za misijskim radom jedan je od najjasnijih znakova valjanosti naše Crkve.

No iako rimska Crkva ima jasni znak jedinstva i općenitosti, iako ona može svoje porijeklo nedvojbeno povući natrag do Krista, usprkos toga ona ne bi bila prava Crkva, ako se ne bi s pravom mogla nazvati i svetom.

Holandska Palestina

Jedna svjetska zanimljivost je t. zv. Holandska Palestina. Ona se ne nalazi u Orijentu, nego u samoj Holandiji, u blizini krasnog i prastarog grada Nimwegena. To je stari grad »Oppidum Batavorum«, kasnije Noviomagum, još kasnije grad Karla Velikoga. Grad je nažalost znatno oštećen uslijed bombardiranja god. 1944. Pođemo li od Nimwegena malo na istok i jugoistok, doći ćemo u prekrasan kraj zvan »Mala Švicarska«. Tu su divna izletišta: Beek, Berg-en-Dal, Groesbeek i Ubbergen. Između samog Nimwegena i Groesbeeka u krasnom brdovitom kraju na terenu od 130 hektara podignuta je »Holandska Palestina«. Msgr. Arnold Adrijan Suys, svećenik po Srcu Božjem, koji je umro 31. prosinca 1941., a tada bio župnik u Merwijku i duhovnik sanatorija Dekkerswald, došao je na misao, da u toj krasnoj okolici stvori Palestinu, cijelu Palestinu u malom, na onaj način, kako se običava činiti uz brda križni put. Na jednom je brdu sagrađen Nazaret, na drugom Betlehem, onda Jeruzalem s dvoranom Posljednje večere, onda Getsemani, via dolorosa, Golgota. U kuće je smješteno orijentalno pokućstvo, kako je bilo u doba Isusovo. Središte ovog palestinskog mikrokosma je velika crkva Posljednje večere, gdje časne sestre kanonise Sv. Groba danju i noću vrše klanjanja Presv. Otajstvu. Osnovu za to djelo sačiniše umjetnici Giovani Stuyt i Pietro Gerritis, koji i izvedoše djelo velikim znanstvenim aparatom. Stranci dolaze u taj divni kraj, da se nagledaju prirodnih ljepota i da vide Palestinu u malom. Za njih je kraj Cenakula podignuta »Casa Nova«, t. j. gostinjac za noćenje, baš kao u Palestini!

Djelo Sv. Evanđelja

Staro je i prokušano iskustvo, potvrđeno od bezbrojnih ljudi, da ni jedna knjiga ljudska nije podobna tako djelovati na dušu čovječju, preobraziti je, prosvijetliti, okrijepiti, kao Sveto Evanđelje. Dajte bolesniku na bolesničkom krevetu, dajte uzniku zatvorenomu u tamnici malu knjižicu, koja se zove Sveto Evanđelje, i on će naći u njoj pouku, utjehu, radost, kao ni u kojoj drugoj knjizi na ovome svijetu. Jedna rečenica Svetoga Evanđelja više vrijedi nego bregovi knjiga, napisanih od najslavnijih imena. Evanđeoska blaženstva, epizoda Marije Magdalene, priča o razmetnom sinu, opis muke Isusove tako su snažne utješne stvari, da se s njima ništa na ovom svijetu ne može isporediti.

Ta je činjenica potakla neke katolike u talijanskom gradu Sienni, da su s odobrenjem crkvenih vlasti osnovali »Djelo Svetoga Evanđelja«. Svrha je tom »Djelu« izdavati i besplatno dijeliti Sveto Evanđelje bolesnicima, utamničenicima, radnicima, djeci i puku. Od god. 1926. podijelilo je društvo ništa manje nego 9 milijuna primjeraka Svetoga Pisma Novoga Zavjeta.

Tražite ponajprije Kraljevstvo Božje...:

Kazao si nam, Isuse: »Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu Njegovu.«

U svakome danu, u svakoj prilici života, potrebno je, da na to mislimo. Što li sve ne tražimo u svojim molitvama. Kakve sve čežnje more naša srca! Plašimo se teškoća, strepimo pred opasnostima, želimo da ugodimo tijelu. Potrebna nam je hrana, potreban nam je dom, i odijelo, i mnogo koješta u životu Ali prva potreba ostaje zaslužiti život u svijetu mira, pravde i ljubavi. Prva čežnja treba da bude za Bogom, za Tobom, Isuse, naš Spasitelju.

Ovo tražimo! Molimo za najviše, radimo tako, da se od ovoga cilja nikada ne udaljimo. Ne zaboravimo nikada, da poslije prolaznosti dolazi vječnost, poslije boli radost, poslije traganja i borbi Istina. Ne zaboravimo, da nam je Isus uvijek u blizini, kada Mu se molimo, uvijek pripravan, da nam pomogne, kada smo sustali. Ne zaboravimo, da se naše najdublje čežnje nikada ne mogu ispuniti na zemlji, već samo u Njemu, Spasitelju našem.

Msgr. TEODOR SUHR, benediktinac, Apostolski Vikar u Danskoj, nedavno je zaredio jednog mladog katoličkog svećenika. To je prvi svećenik, koji je bio zaređen na području Danske od vremena reformacije.

PODLISTAK

Joe spoznaje, kako treba ljubiti Boga

Joseph Breig je značajan američki pisac, autor knjige »Bog u našoj kući«, odakle je ovaj dio uzet.

»Oče,« rekao je mali Joe, »ja ne bih želio brata sa žutim licem.«

Za ljude u ovo atomsko i avionsko doba svijet može biti malen, ali za malog dječaka, kao i za drevne narode, on je nevjerovatno velik.

»Ja ne bih želio brata sa žutim licem.«

Šetali smo zajedno duž ulice, razgovarajući o Evanđelju sv. Mateja: »Ljubi Gospodina Boga svoga i bližnjega svoga kao samoga sebe!«

Spustio se sumrak, a narančasti mjesec pojavio se na nebu. Dolazila je noć.

Postavio sam Joe-u ono isto pitanje, koje je neki pravnik uputio Isusu u Evanđelju sv. Luke: »A tko je naš bližnji?«

»Ljudi, koji stanuju iza slijedećih vratiju«, rekao je Joe.

Šetali smo pognutim glavama, razmišljajući. Podigao sam oči. Na mračnom nebu sjale su zvijezde.

Nastavio sam: »A što su ljudi iza slijedećih vratiju ljudima iza drugih slijedećih vratiju?«

»O, naravno, bližnji njima i nama,« odvrati Joe.

Prošli smo još nekoliko koraka, prije nego sam opet progovorio. »Joe, voliš li Jonny-a?«

»Naravno! On je moj prijatelj.«

»Ali on živi u drugoj ulici.«

»Da-a-a-a!«

»A voliš li Pope-a?«

»Sigurno.«

»Ali on živi u drugoj zemlji.«

Bila je jedna skeptična nota u glasu, kad je Joe rekao: »Tata, ti misliš, da je svatko naš bližnji, je li?«

»Da! To je ono, što naš Gospodin misli.«

Ali Joe potrese glavom: »Samo ne Kinezi, jer oni su predaleko od nas.«

»Kinezi također,« ustrajao sam ja. »A oni nisu samo naši bližnji. Oni su nam uistinu i braća.«

»Braća?« — Joe nije vjerovao. »Tata, ali ja ne bih htio imati brata sa žutim licem.«

Prošli smo nekoliko koraka bez riječi. Tada sam ga upitao: »A kako stojiš sa braćom smeđe kože?«

»Oh, s njima je u redu,« rekao je Joe. »I ja sam potamnio od sunca.« Zamislio se je i tada nasmiješi: »Znam, što misliš. Smeđa boja je jedan oblik žute boje, zar ne?«

»I vrsta crne boje također,« dodao sam. »Joe, mi svi živimo u istoj kući... a to je ovaj svijet. Isti oblaci nad našim glavama su krov. Isto svjetlo — sunce i mjesec. Isti Otac na nebu. Isti prvi roditelji. To je ono, što je Isus pokušavao da nas uči. On je također naš brat, znaš li to?«

»Znam,« rekao je Joe.

Šetali smo slušajući pjesmu cvrčaka u koru. Inače je noć bila tiha, mir je ležao nad nama kao blagoslov Božji. Ali ova tišina tištila je maloga dječaka. »Možemo li o nečemu drugome razgovarati,« pitao je on. »O nogometu?«

»Samo čas,« zadržao sam ga. »Prije svega... Joe, zašto voliš svoju majku?«

Stao je, razmišljajući minutu prije nego je odgovorio: »Zato, što ona radi lijepe stvari za mene.«

»Ali predpostavi, da se ona ozlijedi i ne može više učiniti za tebe ništa.«

»Tada bih je još više volio.«

»Zašto?«

»Zato...« Tražio je riječ. »Zato jer je dobra.«

»A znaš li ti, da sve ono što ona čini za tebe, čini zato, jer te voli? Kada ti daje lijek...«

Joe je nakrivio lice. »Huh. Da!«

Stavio sam moju ruku na njegovo rame. »Joe, evo ti putokaz, kako ćeš voljeti Gospoda. Voli Ga radi sunca, mjeseca i zvijezda, radi hrane, koju jedemo, radi svega što nam daje, jer nas voli. A zajedno s njim voli i sve druge ljude različite boje, jer svi su oni naša braća.«

Joe je kimnuo glavom. »Tata, Gospodin je također jednom bio ozlijeđen, zar ne?«

»Da na križu«, odvratio sam... »Čavlima su Mu probili ruke i noge i tako nije mogao više činiti dobrih stvari za nas.«

Ušutio sam, čekajući odgovor Joe-a, koji je uskoro uslijedio

»Ali on je uistinu učinio najljepšu stvar, koju je mogao, nije li? On je umro na križu, da bi mi mogli doći u nebo. Radi toga ga najviše volim.«

Nisam odgovorio. Mislio sam na druge riječi: »Kada se uzdignem u nebo, pozvat ću sve dobre ljude k meni!«

I dječake također.

XIII. Nedjelja po Duhovima

31. VIII. 1952.

Današnje sv. Evanđelje pripovijeda (Luka 17, 11—19), kako je Isus prolazio kroz neko selo i sreo deset gubavaca, koji počeše vikati: Isuse, učitelju, smiluj nam se! Isus ih je poslao, da se pokažu svećenicima, i kad pođoše, očistiše se od gube. Jedan od njih vratio se natrag i hvaleći Boga padne ničice pred Isusa i zahvali mu. Taj je bio Samaritanac. Isus upita: Zar se nije očistilo deset? A gdje je ostalih devet? Nitko se nije povratio i zahvalio Bogu do ovoga tuđinca. Nato mu reče Isus: Ustani, jer ti je pomogla vjera tvoja.

1. Susretne ga deset gubavaca. Guba je teška i neizlječiva zarazna bolest, koja počima sa crvenilom na koži, onda se razvija u čvorove i čirove. Tijelo se polagano raspada i te patnje traju godine i godine. Samo smrt oslobađa bolesnika strašnih patnja. Budući, da je guba jako zarazna, to su gubavce i prije za biblijskog vremena, odjeljivali od zdravih ljudi, a i danas se odjeljuju u posebnim bolnicama, gdje ih njeguju gotovo isključivo katolički redovnici i redovnice. Za biblijskog vremena nisu imali njege, nego su bili prepušteni sami sebi i svojim patnjama izvan ljudskih sjedišta. Ljudi su im u posudama donosili hranu i ostavljali podalje od njihovih nastambi, a ako bi im se tko neznajući približio, morali su posjetioca upozoriti vikom: »nečisti smo«, da ne ide blizu. Tako su bili izbačeni iz ljudskog društva, i od tih patnja ih je oslobađala samo smrt ili — čudo. I desilo se danas čudo!

2. Deset ovakovih jadnika iz nekog sela na granici Samarije i Galileje čulo je već odprije, da po zemlji hoda neki prorok Isus, čudotvorac. Kolika li je u njima gorila želja, da ga sretnu i zamole, da ih ozdravi. Ispitivali su, gdje se nalazi i kuda se kreće. I gle, danas su čuli, da će prolaziti kroz njihovo selo. Kakva sreća! Odu pred selo i stanu podalje kraj puta, kuđ će On prolaziti. Strpljivo su čekali i napokon dočekali. Ide On, Prorok i Učitelj, sa svojim Apostolima. I kad su se toliko približili, da ih je On mogao čuti, počeše iza glasa vikati: Isuse, učitelju, smiluj nam se! I Isus ih usliša i reče: Idite, pokažite se svećenicima. I dok su oni išli, očistili su se od gube, te strašne bolesti. — Kako neobično ozdravljenje! Niti ih se dotiče, kao inače, niti govori riječi, koje liječe, nego ih liječi svojom svemogućom voljom, bez vanjskog znaka. Idite, pokažite se svećenicima, jer ste već zdravi, pa neka to svećenici službeno utvrde, da ste zdravi, i neka vam dozvole, da stupite među ljude. Kakovo čudo! — Isuse, ozdravi i moju dušu od gube grijeha!

3. Jedan se povratio i zahvalio Mu. Isusu nije bilo do zahvale, nego ono, što je dalje govorio, govorio je više radi svojih Apostola i radi svijeta, da ih poući, da za svako dobročinstvo treba zahvaliti Bogu, jer su nam od Njega sva dobra. Jedan Samaritanac, tuđinac, se vratio i hvaleći Boga pao pred Njega nice i zahvalio Mu za ozdravljenje. Isus ga je pohvalio radi toga, tim više, što je bio tuđinac i rekao mu, da mu je pomogla njegova vjera. A druge je pokudio, što se nijesu povratili. Zahvalnost je lijepa krepost, a nezahvalnost vrlo ružna. Nezahvalnost odbija od nas dobročinitelja, a zahvalnost osvaja za nas i za buduće njegovu naklonost. Zato budimo zahvalni svakome, tko nam što dobro učini, a osobito Bogu na svemu.

Sv. LJUDEVIT IX., KRALJ

Rođen je 25. travnja 1214. u dvorcu Poissy. Ovdje je bio kršten i zbog toga se često potpisivao Ljudevit od Poissy. Bog mu je podijelio najveću milost, kad mu je dao svetu majku Blanku, koja ga je odgojila kao iskrenoga velikoga kršćanina. Mnogo puta mu je govorila: »Sine, ja te ljubim više nego išta na svijetu, ali bih voljela radije vidjeti te mrtva negoli da samo jedanput počiniš smrtni grijeh«. G. 1226. umro mu je otac Ljudevit VIII. i on je bio okrunjen za kralja. G. 1234. oženio je plemenitu i kreposnu Margaritu od Provanse, s kojom je imao jedanaestero djece.

Mladi kralj davao je uzoran primjer duboke pobožnosti, milosrđa, blagosti, prave francuske neustrašivosti, duševne smirenosti i velike ljubavi za pravdu.

Svaki dan je molio sam ili s redovnicima Časoslov. Redovito se ispovijedao petkom. Poslije Ispovijedi tražio je, da ga svećenik udara po leđima bičem s pet željeznih užeta. Subotom je prao noge siromasima, a osobito je smilovanje imao sa slijepcima. Kad je jednom vidio gubavca, upitao je nekog plemića, da li bi volio imati gubu ili smrtni grijeh na duši. Plemić je iskreno odgovorio, da bi volio trideset smrtnih grijeha na duši nego jednu gubu na tijelu. Kralj ga je prekorio i rekao, da nema takve strašne gube kao što je smrtni grijeh, jer je duša u smrtnom grijehu slična sotoni.

Ljudevit je znao i dobro upravljati državom. Papa Urban IV. naziva ga »anđelom mira«. Njegovoj pravdoljubivosti utjecali su se i engleski kralj sa svojim baronima i navarski kralj i tražili da im on bude sudac u njihovim raspravama. On je odstranio sve zloporabe u upravi, prvi zabranio dvoboj. Sam je rješavao parnice i pritužbe protiv velikaša. Kovao novac s pravom vrijednošću kovine, pa je postao poslovičan novac sv. Ljudevita.

Prijateljevao je najviše s franjevcima i dominikancima. Sv. Toma Akvinski, sv. Bonaventura, Vid Foucaud (kasniji papa Klement IV), Simon de Brion (kasniji papa Martin IV.), Robert Sorbon, osnivač glasovite Sorbone pariškoga sveučilišta, bili su često kod njega. Bio je i franjevački trećoredac. Gradio je bolnice, jednu posebno za slijepce, samostane, davao veliku milostinju, svaki dan sam posluživao kod svojega stola preko stotinu siromaha. Pomagao je i kršćane na Istoku. U znak zahvalnosti poslao mu je latinski car Carigrada g. 1241. relikvije sv. Muke Isusove, a među njima i sv. Krunu. Kralj je daleko izašao ususret redovnicima, koji su nosili ove relikvije. Sa suzama ih je od njih primio i bosonog nosio u Pariz. Za njih je sagradio veličanstvenu »Svetu Kapelicu«, koja postoji još i danas kao predragocjeno remek djelo umjetnosti. Tu je on često cijele noći molio.

G. 1244. smrtno je obolio. Njegova pobožna majka dotaknula je sa sv. Krunom njegovo već gotovo mrtvo tijelo. On se osvijestio i rekao: »Pohodio me Istok s visoka i izveo iz sjena mrtvih«. Zbog toga se zavjetovao, da će osloboditi Sv. Zemlju. Osvojio je tvrđu Damijetu, ali zbog teške bolesti u vojsci konačno je bio zarobljen. Uz veliku cijenu otkupio je vojsku iz ropstva, a za sebe je predao Damijetu. U Svetoj Zemlji je proveo pet godina, do smrti svoje svete majke.

Na zapomaganje mnogih kršćana na Istoku pošao je opet na drugu krstašku vojnu preko Tunisa. Ali tu ga je zahvatila kuga i tu je sveto umro 25. kolovoza 1270. Na smrtnom krevetu dao je divne opomene svome sinu.

Papa Bonifacije VIII. proglasio ga je svetim g. 1297. Sv. Ljudevit spada među najveće franceske svece, kojima Franceska »mati Svetaca« tako obiluje.

SAHRANA MRTVOG TIJELA NEPOZNATOG UZNIKA. Na inicijativu milanskog udruženja »Associacione Nazionale ex Internati« obavila se dne 22. lipnja 1952. neobična sahrana jednog nepoznatog uznika iz jednog koncentracionog logora u Njemačkoj. Time se htjela učiniti čast onim mnogobrojnim bijednicima, koji su postali žrtve sile i nasilja jedne vladajuće klike. U crkvi sv. Sebastijana u Milanu služila se sveta Misa za sve, koji su poginuli u njemačkim koncentracionim logorima, a kojih je broj vrlo velik. U sredini crkve bio je postavljen lijes nepoznatog uznika »Salma del deportato ignoto«. Onda se tijelo u povorci nosilo od crkve sv. Sebastijana u milansku katedralu, pred kojom je vojska stvorila počasnu stražu. U crkvi je kardinal Schuster blagoslovio lijes, te izrekao kratko prigodno slovo. Među ostalim je rekao: »Ti, o tijelo nepoznatog patnika, ne možeš govoriti, ali da možeš, govorilo bi o velikoj tragediji, tragediji, što ju je stvorila nepravda i sila. Nepravde i sile treba da nestane. Svijet može živjeti u slozi i pravom miru, ali taj treba da se osniva na pravednosti, slobodi i bratstvu«. Svečanosti pribivahu državne vlasti, državni podsekretar Bubbio, zastupnici parlamenta i gradske općine. Iz katedrale nošeno je tijelo do spomenika palim vojnicima na trgu sv. Ambrozija, a onda na milansko groblje, gdje je privremeno sahranjeno, dok mu se ne podigne zasebni spomenik.

POSLANICA PIJA XII. NARODIMA RUSIJE

I.

Dragim narodima Rusije pozdrav i mir u Gospodinu. — Dok se je Sveta Godina sretno približavala svome svršetku, pošto nam je Božanskom Providnošću bilo dato, da svečano proglasimo dogmu o Uznesenju tijelom i dušom na Nebo Velike Majke Božje Djevice Marije, vrlo mnogo njih iz svih krajeva svijeta izrazili su Nam svoje živo zadovoljstvo. Među ovima je bilo i onih, koji su Nas zahvalnim pismima molili, neka bi Bezgrešnom Srcu iste Djevice Marije posvetili cijeli narod Rusije u njegovim sadašnjim teškoćama. Nama je ova molba bila vrlo draga, jer iako Naša očinska Ljubav obuhvaća sve narode, na poseban način se ona obraća onima, koji, iako su zbog povijesnih prilika u najvećem dijelu odijeljeni od ove Apostolske Stolice, ipak još uvijek čuvaju kršćansko ime, ali nalaze se u takvim prilikama, da im je uvelike otežano čuti Naš glas i istinu kršćanske nauke.

STALNA MISAO I MOLITVA

Čim smo bili izabrani za Vrhovnog Svećenika, Naša se misao okrenula vama, koji sačinjavate ogroman narod, slavan u povijesti velikih podhvata, domovinske ljubavi, zbog marljivosti i štednje i zbog pobožnosti prema Bogu i Djevici Mariji.

Nikada nismo prestali uzdizati svoje molitve Bogu, da bi On bio uz vas svojom svjetlošću i svojom božanskom pomoći i da vam svima dade mogućnost, da uz istinski materijalni napredak postignete također i onu slobodu, u kojoj će svaki od vas moći sačuvati vlastito čovječje dostojanstvo, upoznati nauku prave vjere i davati dužnu čast Bogu, ne samo u nutrini svoje savjesti, nego također i otvoreno u djelima javnoga i privatnoga života.

Uostalom dobro znate, da Našim Predšasnicima nije ni do čega više bilo stalo, koliko do toga, da vam pokažu svoju naklonost i da vam pruže svoju pomoć, kadgod im se je za to ukazala mogućnost. Znadete, da su Sv. Ćiril i Metod, apostoli zapadnih Slavena, koji su njihovim pradjedovima zajedno s kršćanskom vjerom donijeli i civilizaciju, došli u ovaj grad, da bi djelo njihova apostolata odobrio auktoritet Rimskoga Biskupa. I dok su oni ulazili u Rim, Naš slavne uspomene predšasnik Hadrijan II. »pođe im ususret s velikim počastima, praćen od klera i naroda« (Leon XIII. Enc. Grande Munus; A. L. vol. II. str. 129). I pošto je odobrio i pohvalio njihov rad, nije ih samo imenovao biskupima, već je on sam htio da ih svečanim veličanstvom svetih obreda posveti za biskupe.

TISUĆU GODINA POSLIJE PRVIH SUSRETA

U koliko se odnosi na vaše pretke Rimski Pape su tražili, da s njima sklope ili učvrste prijateljske veze svaki put kada su okolnosti to dozvoljavale. Tako je g. 977. Naš Predšasnik blage uspomene Benedikt VII. uputio poslanike knezu Jaropluku, bratu slavnog Vladimira. Naši Predšasnici Ivan XV. g. 991. i Silvestar II. g. 999. upatiše poslanstva samom velikom knezu Vladimiru, pod čijim pokroviteljstvom je prvi put vašem narodu zasjalo kršćansko ime i kršćanska civilizacija. Knez Vladimir je najuljudnije izmijenio poslanstva pak je sa svoje strane on uputio poslanike imenovanim Papama. Treba spomenuti, da je u vrijeme, kada je ovaj knez priveo narode Rusije vjeri Isusa Krista, istočno i zapadno kršćanstvo bilo ujedinjeno pod auktoritetom Rimskog Pape kao vrhovne glave čitave Crkve.

Nije prošlo mnogo godina vaš knez Izjaslav uputio je g. 1075. vlastitog sina Jaropolka papi Grguru VII. I ovaj Naš neumrle uspomene, Predšasnik pisao je knezu Izjaslavu i njegovoj uzvišenoj supruzi: »Vaš sin je, pošto je posjetio Apostolske grobove, došao k Nama i, jer je htio primiti svoje kraljevstvo iz naših ruku kao dar sv. Petra, dao je izjavu vjernosti sv. Petru, apostolskom prvaku, pak je pobožnom molbom zatražio uvjeravajući, da će bez ikakve sumnje njegova molba biti od vas odobrena i potvrđena, ako dobije naklonost i okrilje apostolskog auktoriteta. Jer smo ova obećanja i ove molbe smatrali zakonitim, kako radi vaše suglasnosti tako radi pobožnosti molitelja, mi smo je na kraju uslišali i od strane sv. Petra smo mu izručili upravu vašega kraljevstva s namjerom i gorućom željom, da sv. Petar svojim zagovorom kod Boga čuva vas, vaše kraljevstvo i sve vaše stvari, da to kraljevstvo posjeduje u punom miru časno i slavno sve do kraja vašega života.«

(Nastavak na str. 4.)

Hrvatsko svećenstvo i narodna prosvjeta

Katolička je Crkva, preko svećenstva i benediktinskog reda bila najveći kulturno-prosvjetni stvaralac u povijesti hrvatskog naroda, kao što i cijele Evrope. Katolički su svećenici oni, koji su prvi širili kulturu i prosvjetu u našem narodu, prosvjećivali ga naukom Kristova Evanđelja. Ta nauka ćudoredno uzdiže i oplemenjuje pojedine ljude i narode, te kroti njihove mane. Katol. svećenici, učenici svetih Apostola Ćirila i Metoda, su prvi, koji su učili Hrvate pisati i čitati narodnim pismom t. j. glagoljicom. Svećenici puni ljubavi za dobro svoga naroda prvi su pisali knjige za puk. Strohal veli: »Hrvatska knjiga i hrvatska pismena prosvjeta počinje krštenjem Hrvata na slavenskom jeziku i sa slavenskim bogoslužjem koncem devetog vijeka«.

Osim crkvenih stručnih knjiga naše svećenstvo je pisalo drame, priče, te zbornike, neke vrste enciklopedije, gdje se govori o mnogim raznim i korisnim stvarima. Na pr. zbornik popa Ivana iz Poljane kraj Preka (Zadar) iz XVI. vijeka, ima 1569 stranica velikog formata. Svećenstvo je u prvo vrijeme bilo veoma siromašno, ono je često moralo da kopa zemlju ili da ide na ribarenje da se hrani, da može živjeti i da radi za svoj hrvatski narod. Radi neprestane navale Turaka svećenici su morali ne rijetko da pograbe mač mjesto pera i križa i da brane život i poštenje svoga stada.

Kad je Guttenberg izumio tisak, prvi, koji se je kod nas služio tim izumom, bio je senjski biskup Kožičić god. 1494., a prve tiskane knjige kod nas su pisali svećenici. Narodnu i katoličku kulturu, koja je od Hrvata napravile Evropejce u zapadnom kulturnom smislu, dugujemo najviše slavnom Benediktinskom redu, koji je imao na stotine samostana u našem narodu. Oni su donijeli u hrvatske krajeve veličanstveno crkveno graditeljstvo, t. zv. beneventansko pismo, škole, slikarstvo i pjevanje, crkvene kodekse ukrašene inicijalima i minijaturama, napredno gospodarstvo, ribarstvo, solane, osušenje močvara i t. d. Njihovo je djelo »Baščanska ploča« kao i »pravila ragovskog samostana«, a oboje je bilo pisano glagoljicom. U Bosni i Hercegovini su Oci franjevci oni, koji nose vjersku i književnu prosvjetu našem narodu, koji stenje pod Osmanlijama, zato nije čudo, da baš jednog franjevca zapada čast, da bude najnarodniji pjesnik, a to je fra Andrija Kačić-Miošić. Najslavniji hrvatski zvjezdoznanac i fizičar je dubrovački Isusovac O. Ruđer Bošković, koji se je proslavio i preko granica naše domovine. Hrvatska je književnost, osobito u osamnaestom i devetnaestom stoljeću dosta bogata. A gotovo svu tu književnost sastaviše katol. svećenici. Pavlini, Isusovci, Franjevci, svjetovni svećenici. Prvu hrvatsku gramatiku sastavio je paški Isusovac O. Bartul Kašić. Prve velike rječnike sastavili su Isusovci o. Mikalja i Pavlinac O. Orlović. Naši najbolji povjesničari jesu kanonik Rački i svećenik Smičiklas. Pisac prve školske knjige u Hrvatskoj je bio župnik u Martinskoj Vesi, Mijo Šilobod-Bolšić. On je tiskao god. 1758. »Hrvatsku računicu«. Naš najveći arheolog je bio sveć. Frano Bulić. Zagrebački kardinal Haulik je osnovao g. 1867. Književno društvo sv. Jeronima, koje se sada zove Sv. Ćirila i Metoda. Glavni pisci knjige, koje je ovo društvo izdalo bili su svećenici.

OPET JEDAN DAN KOD SVETOGA OCA. U nedjelju dne 13. srpnja o. g. primio je Sveti Otac više hiljada poklonika. Među njima učenike i učenice iz Nantesa u Francuskoj, putnike iz Holandije, pomorske časnike iz Sjedinjenih američkih država, hodočašće iz Nürnberga, hodočašće iz Beča, profesore i putnike iz Kube, hodočašće iz Argentine, studente pravnog fakulteta u Santjagu u republici Chile, putnike iz Venezuele i Brazilije, rudničke radnike iz Genga kod Ankone, hodočašće iz Baltimora, grupu športaša, rimskih telegrafista, mladomisnike iz Camerina, grupu stručnih tramvajaca iz Napulja. Tu nisu ubrojeni kardinali, kao ni biskupi i ugledni pojedinci raznih naroda. Sveti je Otac govorio grupama u njihovim jezicima: francuski, engleski, njemački, španjolski, portugalski i talijanski. Osobito je lijepo oslovio grupu športaša telegrafista.

NA MEĐUNARODNOM FILMSKOM festivalu u Veneciji bit će prikazan film iz Afrike, koji su u bojama snimili Bijeli Oci. Film se zove Barcloth People i prikazuje napredak, koji su postigli afrički narodi na polju prosvjete. Film je s velikim uspjehom prikazivan u afričkoj državi Ugandi.

Najzanimljiviji PLANET

Najzanimljiviji planet u obitelji našeg Sunca je **Saturn**. Prema Zemlji on je gorostas, jer mu je promjer blizu 9½ puta veći od promjera zemlje. Po veličini je drugi planet poslije Jupitera i po točnoj mjeri promjer mu iznosi 120.798 km. Velika kugla Saturnova ima obujam kao 750 zemaljskih kugla.

On je udaljen od Sunca 9.54 nebeskih metara, što zapravo iznosi 1426 milijuna km.

Svoju stazu oko Sunca obiđe jednom u 29 godina i 167 dana, te se on prema tome vrlo sporo giba po zodijaku, jedva prevali oko 12 stupanja u godinu dana, odnosno u svakom zviježđu zodijaka boravi otprilike 2½ godine.

Sunce se giba na istok po ekliptici mnogo brže, naime obiđe je u godinu dana i zbog toga vidimo Saturna kako odmiče od Sunca na zapad, kao i Jupiter. Poslije konjunkcije (kad je s onu stranu Sunca) stiže u zapadnu kvadraturu (90 stupanja zapadno od Sunca), zatim u opoziciju 180 stupanja od Sunca) pak u istočnu kvadraturu i napokon u ponovnu konjunkciju, nakon 378 dana. To je vrijeme, koje Sunce treba da prevali svoj put po zodijaku više onaj dio puta, kojeg je Saturn prevalio u godinu dana dalje na istok, pa treba da ga i Sunce prevali, da bi stiglo Saturna na njegovu putu.

Saturn je po svome izgledu najzanimljiviji od svih planeta. Ne samo da ima 11 svojih mjeseca pratioca, već oko njegova ekvatora postoji široki pljosnati **prsten**, vidljiv već i u manjem teleskopu. Kod većeg povećanja vidi se da je prstenasta masa podijeljena na dva široka pljosnata prstena, na vanjski i unutrašnji, koji su od astronoma označeni slovom A i B. Oni su rastavljeni tamnom prugom, koja se naziva »Kasinijeva linija«. Promjer vanjskog prstena A, od jednog vanjskog ruba do drugoga, iznosi 277.000 km, a to je otprilike 2¼ puta koliki je promjer planeta velik. Njegova je svjetlost više žuta dok je unutrašnji prsten svjetliji i više srebrenaste boje. Do unutrašnjeg ruba prstena B, između ovoga i samoga planeta nalazi se još jedan — proziran i zbog toga neosvijetljeni tamni prsten C, a koji se vidi samo najvećim teleskopima. Prsteni su pravilno okrugli, ali se nama zbog gledanja sa strane ukazuju na oblik elipse (jajoliki oblik). Njihova se debljina cijeni na nekih 20 kilometara.

Budući je ekvator Saturna nagnut prema ravnini ekliptika za 27 stupanja, to u istom položaju gledamo i njegov prsten za vrijeme putovanja oko Sunca. Prsten ostaje na cijelom putu paralelan (usporedan) sam sebi. Uslijed toga on pokazuje gledan sa Zemlje na jednoj polovini putovanja gornju, a na drugoj polovini putovanja svoju dolnju stranu. U dva maha gledamo ga u profilu (u rubu), ali se tada prsten, uslijed tankog sloja materije, teško vidi. To se dešava svakih 14¾ godine. Prsten je za naše oko bio nevidljiv godine 1950.

Dokazano je promatranjem da se materija prstena neprestano kreće oko planeta, kao i to da se vanjski dijelovi kreću sporije od bližih planeta. Prema tome se prsteni ne sastoje od čvrste mase, nego su to rojevi od milijuna malih mjeseca, koji kruže oko Saturna, a nama se iz velike daljine ukazuju kao neprekinuta masa.

Sama kugla Saturnova okreće se stalno oko osi i to jednom za vrijeme od 10 sati i 14 minuta. Ta brza rotacija čini da je Saturn još više spljošten na polovima nego Jupiter.

Sistem Saturnova svijeta proteže se prilično daleko, jer je njegov krajnji od 11 mjeseci udaljen od Planeta 12.050.000 km. Malim durbinom od 2 palca može se vidjeti samo njegov najveći mjesec Titan. Prividno kretanje njegovih pratioca mnogo je sporije od Jupiterovih mjeseca.

Planet sa svojim izgledom pri gledanju s dalekozorom ostavlja na motrioca snažan utisak, osobito u vrijeme, kad mu je prsten okrenut širinom prema Zemlji. Gledan prostim okom svijetli mirnim žutim svijetlom, kao sjajna zvijezda prve veličine.

Saturn je u obitelji našega Sunca po daljini šesti planet: Merkur, Venus, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn. Dalje od Saturna nalaze se još tri u novije vrijeme otkrivena planeta: Uran Neptun i Pluton.

Uran je oko 4 puta većeg promjera od Zemlje, a opisuje svoju putanju daleko od Sunca 19 nebeskih metara. Svoju stazu obiđe jednom tek za 84 godine. Utvrđeno je, da se okrene oko osi za 10¾ sata. Uran je za oštro oko jedva vidljiva zvijezdica na svodu nebeskome.

Neptun je planet nešto veći od svog susjeda Urana. Udaljen je od Sunca 30 nebeskih metara i obiđe svoju stazu za blizu 165 godina. Neptun se okreće oko osi i to za 9 sati i 50 minuta. On se može vidjeti jedino pomoću astronomskog durbina kao zvijezdica osme veličine.

Pluton je posljednji od poznatih planeta našega Sunca. O njegovoj prirodi ne zna se mnogo, jer je otkriven tek god. 1930., a udaljen je od Sunca 40 nebeskih metara i obiđe svoju stazu za vrijeme od 250 godina.

Nebeska su tijela bliskog i dalekog svemira umjetnost naročite vrste, kojoj se ni jedan umjetnik ne može približiti. Igra boja savršena je samo u prirodi. Nema čovjeka koji se ne će diviti obliku i prelijevanju boja Saturna i njegova čudnovatog prstena, nema čovjeka, koga ne će da opčara umjetnost arhitektonike kuglastih zvjezdanih jata, nema čovjeka, koga magnetskom snagom ne će privući otoci beskonačnog svemirskog oceana — oni daleki zvjezdani gradovi, koji su od nas udaljeni milijune i stotine milijuna godina svjetlosti, a da je čovjek s njima opet u vezi — svojim mislima.

Iz katoličkoga svijeta

RIMSKE ISKOPINE STAROG GRADA STABIA. God. 1875. odlučio je Msgr Francesco Saverio Petagna, biskup u Castellammare, da poveća svoju katedralu, jer se broj pučanstva u posljednjim decenijima potrostručio. Kad su kopali temelje za novu katedralu, našli su se 7 metara ispod postojećeg tla ostaci starog grada Stabia Romana, tragovi ulica, pragovi soba, stupovi, ostaci zidova, cigle, natpisi, grobovi i dr. Svi ti predmeti po mnijenju stručnjaka potječu iz vremena prije provale Vezuva. U visini od tri metra nađoše se slike ptica u najživahnijim bojama, sarkofagi od mramora, kršćanski grobni natpisi. Na te se iskopine obazriješe poznati tadanji svjetski arheolozi, kao Stevenson, Matteo Rispoli i Battista de Rossi. Ovaj posljednji je dokazao, da se na tom mjestu nalazilo nekoć kršćansko groblje: area christianorum, kako su se takva groblja našla u Africi, Dalmaciji i Italiji. Nađeni natpisi objelodanjeni su u djelu Corpus inscriptionum Latinarum. Među inim predmetima nađen je ovdje jedan mramorni kip s natpisom: Luce renovatus. Taj kip predstavlja kršćanina, koji je po krstu preporođen i koji je po krstu prosvijetljen. U poslanici Hebrejima se po krstu preporođeni zovu prosvijetljeni, »illuminati«. Svi ovi predmeti sačinjavaju muzej, smješten u vijećnici stolnog Kaptola u Castelammare.

MISIONARSKI MUZEJ U LISABONU. U listopadu i studenomu g. 1951. organizirala se velika misionarska izložba u Lisabonu, koja je pobudila interes domovine i inostranstva. Izložba imade za posljedicu, da je u samostanu Jeronimovaca stvoren ogroman stalan misionarski muzej. Taj muzej imade biti živi dokaz neumornog višestoljetnog rada portugalskih misionara. Portugalski časopis »Novidades« ističe, kako je takav jedan muzej bio moralna, kulturna i historička nužda portugalskog naroda, koji je iza sv. Franje Ksaverskog slao na hiljade svetih i požrtvovnih svojih ljudi na sve strane svijeta, da šire kraljevstvo Kristovo na zemlji i da spasavaju duše. Portugal je od uvijek bio u prvim redovima misionarskog rada, pa je pravo, da posjeduje muzej misionarske djelatnosti, koji je od neprocjenjive vrijednosti za etnološka, antropološka, artistička, juridička, sanitarna i socijalna istraživanja dalekih zemalja. Prema tomu će turisti od sada u samostanu Jeronimovaca (Monastero dos Jeronimos) u Lisabonu moći naći atrakciju prve vrsti.

KONGRESI KATOLIČKIH STUDENATA U KANADI. U mjesecu kolovozu održat će se kongresi katoličkih studenata u ovim gradovima: u Torontu od 17. do 24. VIII., u Ottavi dne 25. VIII., u Montrealu od 26. do 30. VIII. i u Quebecu od 31. VIII. do 1. IX. Maurice Duplessis, ministar premijer u Quebecu votirao je za troškove ovih kongresa svotu od 10.000 dolara sa strane države, a osim toga je dao još 5.000 dolara sa svoje privatne strane. Na ove kongrese očekuju se izaslanici iz američkih i evropskih država, iz Japana, kao i izaslanici studenata iz država iza željeznog zastora.

ŠVICARSKO UDRUŽENJE KATOLIČKIH ŽENA slavi ove godine 40. godišnjicu svoga rada. Tom prilikom će se održati sastanak švicarskih katoličkih žena u gradu Einsiedelnu 24. i 25. rujna. Sastanku će predsjedati Msgr. Charriere, biskup Lozane, Ženeve i Friburga, a sudjelovat će i ostali članovi švicarskog episkopata te članovi švicarske Vlade i švicarskog parlamenta.

BLAGDAN SV. ĆIRILA I METODIJA U RIMU. Kako javlja »Osservatore Romano«, proslavljen je blagdan slavenskih apostola sv. Ćirila i Metodija u Rimu tako, da je u crkvi sv. Jeronima kod oltara sv. Ćirila i Metodija služena sv. Misa, kod koje se Poslanica i Evanđelje pjevalo u hrvatskom jeziku. Kod svečane Mise u 9 sati bila je propovijed u čast svetim apostolima.

MARIJANSKI KONGRES U ALEPPU. Od 6. do 9. svibnja o. g. slavio se u sirskom gradu Aleppu neobičan Marijanski kongres, kod koga su učestvovali katolici raznih istočnih obreda. Kongres je bio otvoren u grko-katoličkoj katedrali grada Aleppa po grko-katoličkom tamošnjem metropolitu Msgru Isidoru Fattalu. Dne 7. svibnja služila se sveta Misa u latinskoj katedrali, kod koje je bila generalna sveta Pričest. Propovijedao je Franjevac o. Antun Gafary. Predmet govora bilo je Bezgrešno Začeće bl. Dj. Marije. Pribivala je sva katolička mladež rimskog obreda. Dne 8. svibnja služio je armensko-katolički nadbiskup Msgr Grgur Hindié pontifikalnu Misu po svom obredu u armenskoj crkvi. Taj je dan obavljena i velika Marijanska procesija po gradu. Dne 9. svibnja obaviše se svečanosti u siro-katoličkoj crkvi, gdje je pontificirao siro-katolički nadbiskup Msgr Petar Hindié. Isti dan na večer obavljala se ura klanjanja u kaldejskoj crkvi grada Aleppa. Dne 10. svibnja obaviše se svečanosti u maronitsko-katoličkoj katedrali. Završne svečanosti obaviše se u grko-katoličkoj katedrali, gdje je pontificirao grko-katolički patrijar Msgr Maximos IV. Sayegh u bizantinskom obredu. U vrijeme ovih dana održali su razni svjetovni govornici konferencije o štovanju bl. Dj. Marije u arapskom i francuskom jeziku. Konferencije su se držale u dvorani katoličke omladine (Cercle de la jeunesse Catholique). Jedne večeri se davala i jedna drama s Marijanskim sadržajem. Zaglavna svečanost bila je velika procesija, u kojoj se nosilo kip Majke Božje bez grijeha Začete, i u kojoj je sudjelovalo 25.000 ljudi. Procesiju je vodio Maximos IV. Napominjemo, da je i melkitski patrijar Msgr Saigh održao na zborovanju govor. Sveti je Otac iz Rima poslao kongresu svoj apostolski blagoslov. Doista neobična proslava, koja pokazuje bogatstvo obreda Kristove Crkve, obreda, koji se poštuju i ljube, a slažu se u ljubavi prema Kristu i prema svetoj Bogorodici!

DAR ABRUČKIH PASTIRA SVETOMU OCU. U strmovitim i kršnim gorama abručkim ujediniše se pastiri u pobožno udruženje. U nepogodnim klimatičkim prilikama pasu oni svoja stada po onim brdinama vodeći neprestanu borbu s grabežljivim životinjama i pticama, s nestašicom paše i s bolestima stada. No oni ostaju na svom položaju braneći svoje. Ovih dana poslali su ti dobri pastiri Svetomu Ocu u Rim na dar jednog velikog orla, što ga uloviše na brdinama i jednu lisicu. Orao je raskriljenih krila mjerio 2 metra. Sveti je Otac dobrodušno primio dar siromašnih pastira, pa je oboje poslao zoološkom vrtu u Rimu, gdje će oboje moći gledati i šira publika.

IZVEDBA TRAGEDIJE AGAMEMNON OD ESHILA U RIMU. Nastojanjem centralnog ureda za turizam u Rimu i nastojanjem savjeta rimskih kazališta u savezu s gradskom općinom i rimskom štampom odlučeno je, da se ovog ljeta u Rimu izvede glasovita tragedija Agamemnon od grčkog pjesnika Eshila. Režiju su preuzeli Oracio Costa, Eva Maltagliatti, Ana Proclemer i Tino Garraro. Glavne uloge preuzet će glumci velikog glasa. Pojava mikenskog kralja Agamemnona je najjača narodna pojava grčkog eposa. U Homerovoj Ilijadi crta se Agamemnon uz Ahila kao najhrabriji i najplemenitiji od kraljeva. On je najobljubljeniji predmet grčkih tragedija. Pa je tako i Eshil po njegovoj osobi stvorio svoje remek djelo. U svakoj se tragediji opisuje kao djelo Providnosti Božje, da grijeh mora biti kažnjen. Ovakva ozbiljna tragedija podobna je, da digne moralni osjećaj i današnjice. Grčke tragedije su duboka misaona djela, koja predpostavljaju Božanstvo i dušu.

MLADI SVEĆENICI U ZAJEDNICKOM ŽIVOTU. Prema direktivama Svete Stolice odredio je nadbiskup u francuskom gradu Aix-u, da mladi svećenici prve dvije godine iza svetoga, ređenja živu u zajednici, pa da se vršeći kapelanske službe u raznim crkvama pripravljaju za buduću pastoralnu službu. Na taj je način pet mladomisnika od ove godine pridijeljeno katedrali u Aixu, dok inače živu u zajednici.

Dom za Niki-a

Niki je star osam godina. Njegova majka je poginula u ratu za vrijeme bombardiranja Tokija, a za svoga oca ne zna gdje je. Po noći spava, gdje stigne.

Niki je novi problem Japana. On ima nekoliko hiljada braće i sestara, koji lutaju ulicama Tokija bespomoćni, bez doma i gladni. Odkada je svršio rat, kriminal u Japanu narastao je za 40 posto. Preko 50 posto kriminala otpada na mladež kao što je Niki.

Poslije smrti svoje majke Niki je lutao naokolo, upavši na kraju u skitalačko društvo. Prosjačio je okolo novac i hranu da može živjeti.

Konačno je uhapšen od policije u jednoj skitnji. Stavljen u zatvor Sugamo imao je konačno nešto hrane i krov nad glavom. No društvo nije bilo za takovog malog dječaka, jer skitalice ga nisu mogle ničemu dobrome naučiti.

U Tokiju postoji Dom Salezijanske Braće. On je osnovan odmah poslije rata i započeo je sa tri dječaka. Danas ih ima 180. Ovdje se dječaci školaju i uče zanate. Ovamo su Salezijanska Braća dovela malog Niki-a. Prvi puta od smrti svoje majke Niki je spavao na krevetu. Prvi puta poslije mnogo godina osjetio je ljubav i prijaznu riječ. Briga Katoličke Crkve daje i u Tokiju svoj veliki dio za rehabilitaciju mladeži kao što je Niki.

POSLANICA PIJA XII. NARODIMA RUSIJE

(Nastavak sa str. 3)

(Grgur VII. Regist. 1, 2, n. 74. in Monum. Germ. histor. Epist. select. II., str. 2%)

Na isti način treba zabilježiti i držati na pameti, da je Isidor, kijevski metropolita, na Ekumenskom Saboru u Firenci, potpisao dekret, kojim je na svečan način bilo potvrđeno sjedinjenje istočne i zapadne Crkve pod auktoritetom Rimskoga Pape. On je potpisao ovaj dekret u ime cijele svoje crkvene provincije t. j. za cijelu Rusiju i tom svom djelu je ostao vjeran sve do smrti.

ZAHVALE ZA BEATIFIKACIJU ANTUNA M. PUCCI-a U RIMU. U zahvalu za beatifikaciju novog sluge Božjega Antuna Marije Pucci-a, koji je bio župnik i koji je pripadao redu Servita, vršene su u Rimu razne svečanosti. Tako je u crkvi sv. Marcela obavio zahvalnu svečanost kardinal Giuseppe Pizzardi, dok je govor o novom blaženiku izrekao o. Alfons Maria Benetti, generalni prior servitskog reda. Iza toga se održavala svečana trodnevnica u istoj crkvi. Završnu svečanost obavio je sam generalni vikar Njegove Svetosti kardinal Clement Micara. Muzički dio na koru preuzeo je papinski Institut »Di Musica sacra« i dječački zbor »Cantori di S. Maria in via« pod ravnanjem maestra Dom. Bartolucci-a.

UPOZORENJE!

SVIMA, KOJI SU DOBILI OPOMENU ZA DUŽNU PRETPLATU ZA »GORE SRCA«, OBUSTAVIT ĆE SE DALJNJE ODAŠILJANJE LISTA, AKO DO KONCA RUJNA NE PODMIRE RAČUNE. ISTO ĆE SE TAKO OBUSTAVITI LIST POJEDINIM PRETPLATNICIMA, AKO DO KONCA RUJNA NE POŠALJU PRETPLATU ZA TEKUĆU GODINU.

Naši pokojnici

† **O. Karlo Grimm D. I.** U petak, 22. kolovoza o. g. preminuo je u Rezidenciji Družbe Isusove u Zagrebu, primivši svete Sakramente za umiruće, velč. O. Karlo Grimm D. I. Za svećenika je zaređen u siječnju 1921. Kao mladi svećenik Đakovačke biskupije stupio je u Družbu Isusovu 9. veljače 1922. Nakon novicijata i specialnih studija u Innsbrucku i Holandiji bio je više godina urednikom časopisa »Život«; upraviteljem Marijine Kongregacije sveučilištaraca; a od g. 1937. pa sve do smrti predavao je filozofiju na Teološkom fakultetu u Zagrebu. Provincijalom Hrvatske pokrajine Družbe Isusove bio je od g. 1939. do g. 1951. Pri koncu svoga provincijalata posvetio je Hrvatsku provinciju Družbe Isusove Bezgrješnom Srcu Marijinu, a godinu dana nakon toga preminuo je na sam blagdan Bezgrješnog Srca. Sahranjen je u subotu, 23. kolovoza u 4 i pol. Dušu dragoga pokojnika toplo preporučamo u molitve. Počivao u miru!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list [illegible]undler, kanonik **Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.**

GORE SRCA

»Kako su mili, stanovi Tvoji, Gospode nad vojskama! Čezne i gine duša moja za dvorovima Gospodnjima« (Ps. 83, 12.)
Iz Ulaza današnje sv. Mise.

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. | ZAGREB, 7. RUJNA 1952. | BROJ 33

Rasprava među Apostolima

(Mat. 18,1; Mark 9,33; Luka 9,46.)

Zamišljen i u molitvi išao je Isus pred svojim Apostolima. To su Mu bili najmiliji časovi odmora, kad je bio sam sa sobom. kad su ljudi oko Njega šutjeli, a On je s Ocem govorio u svojoj duši.

Apostoli su Ga slijedili u nekoj udaljenosti. Nije se moglo baš opaziti da su bili u svetom sabranju. Pojedine grupe od njih su bile u pokretu i živahnosti. Raspravljali su među sobom. Borba je bila među njima. Vruće glave Bili su ljudi. Pa i blizina Spasiteljeva jedva je pridušivala u njima ono, što je ljudsko i previše ljudske.

Što je bilo među njima? U pojedinim srcima je izrasao ljubomor u korov. Zar oni nisu ljubili Spasitelja? Nisu li oni s Njime proputovali zemlju po žegi sunca ovamo i onamo, po vjetru i studeni? Nisu li oni bili spremni za Njega pridonijeti svaku žrtvu? I što su morali doživjeti? Neki od njih su bili odlikovani. To je bio Simon Petar. Ključeve nebeskoga kraljevstva hoće da mu dade Gospodin. On je imao postati pećina Crkve, dakle glava njihova.

Ali tu su i Jakob i Ivan. Gospodin ih je pred nekoliko dana uzeo sa sobom na brdo Tabor. Drugi su ostali dolje. Oni su na brdu Taboru nešto osobita doživjeli. Možda im je Gospodin nešto posebno obećao. Oni o tome šute. Može ih se i pitati, koliko se smije, ali oni ne govore ništa, što se tamo dogodilo. Zar ostali smiju biti ogorčeni na takav način? Njima su najbolja mjesta obećana u Mesijinu kraljevstvu. Ali oni će također primiti i nagradu za svoj trud. To su samo trojica i nitko više. Ostali se sablažnjuju na njima. Učitelj ide, Bogu hvala, dosta daleko udaljen. Ne čuje ništa. Oni mogu svojoj zavisti dati oduška u dovoljnoj mjeri. A oni to i čine. Među muškarcima to ide prilično glasno. Prigovori i odgovori se izmjenjuju. Prepirka je postigla svoj vrhunac, kad su stigli u Kafarnaum. Među njima je dovolja ostala.

Gospodin znade za prepirku. Njemu nije sakriven nijedan govor. Zar je korov opazio u srcima svojih Apostola. On ga mora čvrstom rukom iščupati. On sve izjeda i postaje jakim. U tom slučaju Njegovi Apostoli postaju za Njega neuporabivi. Gospodin odlučuje, da dade svojim Apostolima temeljitu opomenu.

Apostoli su sakupljeni u sobi. Oni su se uzbunili i uznemirili. Najednom ih upita Isus: »O čemu ste govorili na putu?

Apostoli šute zbunjeni i posramljeni. Pitanje im jasno kaže, da Gospodin znade, da su se kao školski dječaci prepirali, tko je među njima najveći? U tom času oni su sami sebi smiješni, bez ljubavi, nekršćanski. Pred nekoliko im je dana govorio Spasitelj tako ozbiljno i ganutljivo o svojoj muci i smrti i tako su svi bili potišteni i gotovo nisu mogli to shvatiti. Tada im je jasno kazao, u čemu stoji Njegovo nasljedovanje: »Ako tko hoće da slijedi mene, neka zataji samoga sebe i uzme križ svoj na sebe i slijedi mene!« A oni se bore za najviša časna mjesta u budućem mesijanskom kraljevstvu Oni su se postidili pred Kristom i pred samima sobom i ušutjeli su.

Gospodin je ostavio kratko vrijeme Apostole u njihovoj zbunjenosti. Ostavio ih je mirno i oni su se okupili oko Njega.

U blizini je stajalo dijete. Drago dijete s dubokim jasnim očima nevinosti. Gospodin pozove to dijete k sebi. Ono se plaho i ozbiljno približilo. Tjeskobno mu je bilo i u zabuni je bilo pred tolikim muževima, koje je tu vidjelo. Ono je stajalo tiho i čedno među odraslim ljudima. Ali ono je bilo slika poniznosti, jednostavnosti, poslušnosti i slijepog pouzdanja. Gospodin pruži prema njemu ruke i dijete je potrčalo puno svijetle radosti u Njegov naručaj. Gospodin ga je zagrlio. I onda ga pokazivao svima Apostolima i rekao je riječi, koje su morale izagnati iz njihovih srdaca svako častoljublje i svaku zavidnost. On je rekao: »Zaista vam kažem: Ako se ne obratite i ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko. Koji se dakle ponizi kao ovo dijete, onaj je najveći u kraljevstvu nebeskom. I tko primi jedno takvo dijete u moje ime, mene prima«.

Duboka je tišina zavladala u kući kao u crkvi. Sa srdačnim ganućem gledaju Apostoli na najvećega Apostola među njima, na dijete. A ono veselo trči od Isusa, usrećeno blagoslovom Gospodnjim.

Tko se dakle ponizuje kao dijete, taj je najveći u kraljevstvu Božjem. Ti dakle možeš biti malen pred ljudima, nepoštivan od svijeta. Budi velik pred Bogom! Što si ponizniji i vjerniji, to ćeš biti veći u Božjem kraljevstvu. Pred Bogom si nad svećenicima i biskupima, nad kraljevima i Papom, ako ih nadvisuješ poniznošću i pouzdanjem. Zato čezni za dostojanstvom i veličinom samo u nebeskom kraljevstvu.

Uzvišenost svećenikove osobe

Kada je prigodom beatifikacije bl. Antuna Marije Pucci Sveti Otac govorio hiljadama svećenika i svjetovnjaka, koji su mu se došli pokloniti u vatikanske odaje, izrekao, je među inim ove krasne riječi o uzvišenosti svećenikove osobe: »Veličina svećenika uzvišena je, ako je gledamo očima vjere, i to radi božanskih vlasti, koje mu je dao Gospodin. No ako ta veličina izbija u duši, koja se posve posvetila svojoj pastoralnoj službi, tada u svećeniku gledamo autentičnu sliku Božanskog Otkupitelja i prijatelja ljudi, Isusa samoga. Evanđelje nas uči, da je svećenik dobio posvećenje po zaslugama i po molitvi Isusa Krista. Nije li Isus u svojoj velikosvećeničkoj molitvi molio svog nebeskog Oca- da posveti Apostole njegove: Svijet je zamrzio na njih, jer nisu od svijeta, kao što nisam ni ja od svijeta. Posveti ih u istini. I ja se posvećujem za njih, da i oni budu posvećeni istinom (Iv. 17 14—20). Milost svećeništva izvela je neprispodobive plodove kreposti i milosti u svim dijelovima svijeta, i izvodi ih već blizu 2000 godina do danas. Za narode nema veće milosti na zemlji od svetog svećenika! On svojim propovijedanjem i svojim svetim primjerom izgrađuje kuću Božju, obitelj Božju, svetu crkvu«.

Na to je Sveti Otac prešao da oriše uzvišene kreposti redovnika, svećenika i župnika Antuna Marije Pucci-a, pa je svoj govor završio riječima »Neka novi blaženik bude redovnicima izgled vjernosti u svetomu zvanju, svećenicima sjajan primjer u izvršavanju svete službe, a svjetovnjacima slika jednoga crkvenjaka, u kom odsijeva dostojanstvo svega klera«.

MOLITVA BEZGREŠNOJ

Gluho je ponoćno doba. Potoci mraka se ruše
preko usnulih plavih gora
i duše,
koja se u moru bijede utapa
i tone...
i s krikom galeba s pučine
vapije i moli pomoć
One,
koju zovu Zvijezdom mora.

Bezgrešna! Orkanske digle se bure,
pustoše, harače i ruše vrtove Tvoje
kroz koje jure,
I u dušu se moju spustiše
i lome
cvijet za cvijetom, list za listom,
kidaju pupove i grane,
a kome
da kažem sve jade svoje?

Tebi, Bezgrešna, što se ko sunčana zraka
blistaš prozirnom bjelinom i sjajem;
u mraka
pustoši sipaš svijetlo, život
i raj.

I u dušu se moju spusti,
pročisti odsjeve Boga,
i daj,
da duša moja ponovo plane
vječnim, neokaljanim majem.

Misa i Oficij u čast Bl. Pija X.

Svećenike i redovnike će zanimati, da je sveta Kongregacija za obrede na molbu biskupa, religioznih redova i zavoda, a u oči skore kanonizacije, u vatikanskoj tipografiji izdala obrazac za svetu Misu u čast bl. Piju X., te oficij s tri historičke lekcije. Obrazac Mise je uzet de summo pontifice, ali s vlastitom oracijom. U oraciji se klasičkim stilom ističe blagi lik Pape, koji je »mirabili suavitate et fortitudine« — čudnom blagošću i odvažnošću, upravljao Crkvom Kristovom i koji je Crkvu napunio sjajem svojih kreposti, pa se na koncu moli Gospod, da nas učini dostojnima iskusiti moć njegova zagovora i da nam dade slijediti njegov uzvišeni primjer. Historičke lekcije crtaju život Blaženikov od skromnog rođenja u Riesi-u, pa do uspona na čast velikog svećenika, njegove kreposti, a osobito ljubav, koja mu je prouzročila smrt videći strašan bič rata, što je snašao svijet. — U Martirologij uvršten je elogij bl. Pija X. na dan 20. kolovoza. Elogij glasi: »U Rimu rođendan bl. Pija X. Pape i ispovjednika, nesavladivog branića čistoće sv. vjere i slobode Crkve, glasovitog radi neumorne revnosti u širenju vjere. Njegova se svetkovina slavi dne 3. rujna.«

BUDI STRPLJIV SAM SA SOBOM

Ako želimo da sačuvamo mir duše, treba da sami prema sebi i svojim pogreškama budemo strpljivi. Mnogi to ne čine, pa gube hrabrost na pogled svoje bijede, jer ne će da uvide, da su baš pogreške i slaboće u ruci Providnosti sredstvo za veće napredovanje u kreposti.

Sv. Franjo Saleški kaže: »Budi tako dobar, pa imaj strpljivosti sa svakim, a prije svega sa samim sobom. Strpljivost je neprevarljivi znak savršenosti, i oni, koji teže za čistom ljubavi prema Bogu, trebaju mnogo više strpljivosti, da podnesu sami sebe, nego druge. To je svojstvo savršenosti, da svoje nesavršenosti strpljivo podnosimo. Ne velim: da ih ljubimo, ili da ih njetimo, nego da ih strpljivo podnosimo. Poniznost se hrani iz strpljivosti prema samom sebi. Priznajmo istinu: mi smo siromašni stvorovi, koji jedva što dobra možemo da učinimo, no predobri Bog je s našim malenim djelom zadovoljan, jer On gleda na naše srce i na našu dobru volju. Kako su dragocjene naše nesavršenosti, po kojima upoznajemo svoju bijedu, i koje nas nukaju na poniznost i na preziranje samih sebe.

Kako smo mnogoput daleko od svega ovoga, što nam preporuča sv. Franjo Saleški. Mi smo nezadovoljni sa svojim nesavršenostima, jer nas pogled na njih sili, da siđemo s prijestolja sebeljublja i precjenjivanja sebe samih, a ne vidimo u njima koristi za svoj duhovni napredak. Mi volimo, da smo bez mane, da se uvijek nalazimo u prisutnosti Božjoj, da budemo gospodari svoje mašte, da nam zli neprijatelj nikad ne prišapne što nedolično, da su nam samo lijepe i svete slike pred očima. Htjeli bismo, da nam srce bez prestanka pliva u nježnim i pobožnim osjećajima, da nam naša dobra djela ovija atmosfera sreće, radosti i velikodušja, da nas nikad ne smuti zlovolja, zavist, nestrpljivost i bilo kakva neuredna strast. Takvi bismo htjeli biti, da s pouzdanjem i sigurnošću možemo stupiti pred lice Božje.

A kad nam se u našem duhovnom životu namjesto ovakve željene anđeoske pobožnosti prepriječe duhovne poteškoće, pokvarenost i slabost naše bijedne naravi, tada mislimo, da je sve izgubljeno. Padamo u malodušje, ili u ono žalosno duševno stanje, koje se s pravom zove bolesno sebeljublje. Bježimo od stola Gospodnjeg, ne ufamo se više moliti, gubimo duhovnu radost i nemamo više pouzdanja. Postoji znamo, istina, da postoji neizmjerna dobrota i milosrđe Božje, ali to nije naše uporište. Svoj smo oslon uvijek tražili u svom vlastitom srcu i u našim umišljenim krepostima. I kad ih sada nema, mislimo, da je sve propalo, i lutamo bez pomoći i bez spasa. Naša zgrada kreposti nije sagrađena na kamenu, Isusu Kristu, nego na pijesku, na nama samima, na našem ja, na našoj bezvrijednosti, pa zato ju je bura srušila.

Prionimo uz Gospodina! Idimo za Njim po uskoj stazi ovog života. Ne oslonimo se na ništa svoje, nego na Njegovo milosrđe. Ne pitajmo, kamo nas On vodi, kao ni Abraham, što Ga nije pitao, nego je išao, kamo je Gospodin htio. Predajmo se sasvim njemu i mislimo samo na to, kako ćemo Ga u svakom času svog života dostojno proslaviti.

Naše slaboće su pravo blago za nas, samo treba da ga znamo iskoristiti. Sveti Augustin kaže, da smo mi pred Bogom kao prosjaci. Psalmista veli »Siromašan sam i bijedan. Bože, pomozi mi!« Pa kao što se prosjak vlada ponizno i krotko, dok prosi milostinju, tako treba da se vladamo pred Bogom i mi. »Moja duša mrzi oholog siromaha«.

Naša bijeda treba dakle da najprije rodi u nama poniznost, a poniznost pobuđuje u Gospodina milosrđe. Upoznavanjem i priznavanjem svoje bijede stječemo pouzdanje u Boga, povjerenje i predanje u Njegove ruke, kao što se nemoćno dijete potpuno pouzdaje u ruke svoje majke. Između nas i Gospodina nastaje intimni odnos zaštitnika i štićenika, oca i sina. Naše slaboće ništa Njega ne smetaju, da nas prigrli na svoje grudi, kao svoju milu djecu, i da nas nosi u naručju kroz ovaj život.

Uloga diskrecije

Revnost, sveta **Revnost** za čast Božju i spasenje duša sigurno je dobra stvar. Ali neobuzdana revnost može uprilíčiti veliko zlo. Sv. Benedikt je napisao u svojim svetim pravilima jedno cijelo poučno poglavlje i to najljepše poglavlje o dobroj i zloj odnosno nezgodnoj revnosti. Mi ne govorimo ovdje o onoj zloj revnosti, koja je rasvijetljena samo sumrakom vlastita razuma, gonjena vlastitom voljom i samoljubljem, nego o onoj dobroj revnosti, koja prekoračuje pravu mjeru, na zlom mjestu se pokazuje, i nastupa prerevnim riječima, na neredoviti i nedopušten način. O njoj Apostol govori: »Oni imadu revnost za Boga, ali ne po pravom razumijevanju« (Rim. 10,2). Takva je revnost zla, gorda revnost i služi samo vlastitoj oholosti i zlim duhovima. Nema tu diskrecije.

Pobožnost treba diskreciju, jer inače pravi zbrku u vlastitom domu i uznosi vjeru na zao glas. Ona postaje vanjština i farizejska prividna svetost, navodi na oštri sud bez ljubavi i ne vodi k Bogu.

Mrvenje bez diskrecije, a prema vlastitom smionom prosuđivanju »ubraja se u drskost i tašto častohlepljе«. Sv. Toma kaže: »Ono neka obuzdava požudu i čuva tijelo od preopterećenosti, no ono je Bogu drago i ugodno samo onda ako je na diskretan način«.

Slično je i sa svima drugima, pa i s najboljima kreposnim vježbama i vlastitostima. Sve to gubi svoju vrijednost i učinak, ako im manjka mjera i blagost, dakle diskrecija. Samo božanske kreposti, a pred svima ljubav, ne trebaju ograničenja po ljudskoj mjeri. Ali je ljubav najveća diskrecija, ako promatramo njezina svojstva, koja joj sv. Pavao pripisuje (1 Kor. 13).

Diskreciju zovu upravljačem četveropréžnih kola, u kojima su upregnute četiri kardinalne kreposti kao vatreni konji, a oni nas moraju dovesti do kršćanskog savršenstva. Upravljač nema zadaću, da svaku pojedinu tjera i zauzdava, nego mora navlastito paziti na to, da jedna drugu ne pretječe, niti ne potiskuje, da jedna za drugom ne zaostaje i ne ometa zajedničku složnu trku. Što je samostan ili gospodar bez discipline, to su kreposti bez diskrecije.

Dobar nam primjer u tom pružaju i četiri ljudska temperamenta. Svaki imade svoju dobrotu, ali čim nešto prevladava i svem značaju daje previše ljudsko, odmah je u temelju krivo i vodi u mnoge pogreške. Dobra Providnost je pomiješala u nama osobine temperamenata, jer bi inače čisti **sangvinik** propao u svojoj nepostojanoj lakoumnosti ili nagloj strastvenosti. **Kolerik** bi izgorio u srdžbi **Flegmatik** bi se ugušio u svojoj lijenosti. A **melankolik** bi propao u žalosnom osjećanju.

Blažena Marija Agreda tvrdi, da je Bog opremio narav presvete Djevice Marije u divnu duševnu harmoniju s izvanrednim miješanjem četiriju temperamenata. Sigurno je, da se takav skladan sastav temperamenata ne bi bio nikada dogodio pod običnim prilikama.

Predpostavlja se, da je Ona vladala s najvećom diskrecijom sa svima kreposnim raspoloženjima i u tom je temelj Njezine nedostižive savršenosti.

Ako dakle diskrecija ima tako uplivno značenje za sav ćudoredni i praktički život, onda je pomanjkanje takve sposobnosti također osjetljivo na svim poljima kreposnog života i ono donosi veoma mnogu štetu.

Pravilno se pod indiskrecijom razumijeva nešto »previše« u relativno dobrom ili dobromišljenom cilju. Taj »previše« je ili u množini ili u izboru riječi, u oštrini ili u zvuku izražaja, u strogosti ili u nezgodnom vremenu za primjenjivanje mjera ili zahtjeva.

Kako mnogo i često u tom svi griješimo. A ponajviše oni, koji imaju neki auktoritet nad drugima.

U to se u prvom redu moraju zamisliti **roditelji**. U uzgoju se lako pogriješi, a onda ostaju duboki tragovi u mladim srcima nakon prevelike strogosti ili prevelikih zahtjeva za tjelesne ili duševne sile djece.

Svaki čovjek mora diskretno postupati i sa samim sobom i s obzirom na tijelo i s obzirom na dušu. Ako tijelo umjereno hrani, bit će veseo i blag. Prekomjernom hranom uzbuđuju se škodljive sklonosti. Prekomjernim svladavanjem lako se razdražuje na srdžbu. Diskretan treba da bude u radu s obzirom na vrijeme, trajanje, napor. Diskretan treba da bude u molitvi i dobrim djelima, da se sam sebi ne dopada i ne umori se i sve konačno napusti.

Živi primjer je u tomu bio naš Spasitelj Isus Krist. Najuzvišeniji primjer diskrecije je Božje upravljanje svijetom. Sve Bog uređuje »milo a jako«, vodi blago i moćno, niti Ga vrijeme ne goni niti priječi, niti strast ne pokreće: »Sve si uredio prema mjeri, vremenu i težini« (Mudr. 11,21).

Nepogrešivost učiteljstva Crkve

Tek su prestala krvava progonstva Crkve, kad se pomoliše u redovima Crkve prvi lažni učitelji. Najopasniji je bio Arije koji je nijekao , da je Krist pravi Bog. Na to se god. 325. sabraše u Niceji tri stotine biskupa, zabaciše Arijevu krivu nauku izjavivši jednoglasno: »Vjerujemo u Isusa Krista, Sina Božjega, Jednorođenoga ... pravoga Boga.« Ovu izjavu crkvenoga Sabora potvrdio je papa Silvestar, a car je Konstantin pisao svojim kršćanskim općinama: »Ono, što je ovdje ustvrdilo tri stotine biskupa, glas je Božji, jer je Duh Sveti prosvijetlio ove časne muževe i očitovao im volju Božju.« Sv. Atanazije pisao je kasnije: »Ono, što je Bog izjavio na ovom crkvenom Saboru, trajat će na vijeke.«

Crkva smatra svojim pravom i svojom dužnošću, da čuva nauku Isusa Krista čistu proti sumnjama i zabludama. Ona je bila uvjerena, da je u vršenju svoje učiteljske službe nepogrešiva. Ona još i danas stoji na tom stanovištu, da ili papa ili opći crkveni Sabor, koji potvrdi papa, nepogrešivo naviješta nauku vjere i ćudoređa. No da li Crkva stoji s pravom na tom stanovištu? Da ona sebi ne pripisuje punomoć i vlast, koja joj ne pripada? Zar nemamo Sv. Pismo, u kojemu su sadržane od Boga objavljene istine, i zar ne može svaki kršćanin sam istraživati čistu nauku?

Kad bi netko htio ozbiljno podići ovaj prigovor, moglo bi mu se odgovoriti: Isus nije dao nalog svojim Apostolima: Idite i pišite, već: Idite i naučavajte. Stvarno od Isusovih Apostola samo su dvojica napisala Evanđelje i samo petorica njih nekoliko poslanica. Da je Isus htio poučiti svijet pisanim djelima, On bi svojim Apostolima jamačno dao drukčiji nalog, i Apostoli bi nalog, što im ga je dao njihov Učitelj, izvršili na drugi način. Učeni Pavao ne bi se dao na putovanja koja su mu trošila vrijeme i snage. Bio bi pisao i uz to propovijedao, a onako je on propovijedao i uz to pisao. Isto nam kaže i zdrava pamet. Božanski je Osnivač Crkve to znao unaprijed, da napisanu riječ jedan tumači ovako, a drugi onako i da mora nastati kobna pometnja duhova, ako živo učiteljstvo u svako doba svim krivovjernim tumačenjima ne suprotstavi pravo tumačenje, koje veže sve. Što je jasnije od riječi Isusovih: »Ovo je tijelo moje« — »Ovo je Krv moja«. Pa ipak u vrijeme Luterovo bilo je više od dvanaest raznih tumačenja ovih riječi; i svako je tumačenje za se svojatalo, da je ono jedino ispravno. Ovu zbrku Isus nije mogao imati u nakani kad je rekao: »Idite i naučavajte sve narode«. Na to je promišljao pred više od 80 godina i anglikanski svećenik Henry Manning u Engleskoj, koja je brojila 400 raznih sljedba, i to je razmišljanje bilo glavni razlog, koji ga je doveo u krilo katoličke Crkve. Nekadašnji protestantski pastor Krogh Tonning pripovijeda u svojim »Uspomenama jednog obraćenika«, da je nekoga dana došla k njemu jedna žena, koja je htjela istupiti iz anglikanske crkve, jer se u seoskoj crkvi moralo imati kumove, a o kumovima se ništa ne nalazi u bibliji. Tek kada je pastor kazao, da u Bibliji ne stoji ništa ni o krštenju djece, ostade zabezeknuta. Neki mu drugi reče,, da ne može više ostati u državnoj crkvi, jer na crkvenim vratima stoje policajci, a o policajcima nema ništa u Bibliji. Krogh-Tonning mu odgovori, da on jede, i to slobodno krumpire, iako u Bibliji ne piše da je dozvoljeno jesti krumpire. Makar je to samo sitni primjer iz svakidašnjeg života, on ipak pokazuje, do kojih nastranosti vodi »slobodno istraživanje Biblije« i načelo: »Samo Sv. Pismo!«, i kako je uz Sv. Pismo upravo prirodno potrebito živo nepogrešivo učiteljstvo.

Kad bi netko htio učiniti Sv. Pismo jedinim izvorom svoje vjere te ga bez pristranosti čitati, naći će u njemu, kako je Krist ustanovio nepogrešivo učiteljstvo: »Idite i naučavajte sve narode ... i evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta« (Mat. 28,19). »Ja ću moliti Oca, i dat će vam drugog Učitelja, da ostane s vama do vijeka« (Iv. 14,16). Tko iskreno i nepristrano pročita cijeli Novi Zavjet, na toliko mjesta naći će još, da Crkvu moramo slušati (Luk. 15,16), jer ona je stup i tvrđa istine (1. Tim. 33,15).

Živa vjera

Spasitelj traži od nas živu vjeru. Vjeru u svim prilikama, koje nas mogu zadesiti, u zlu i dobru, u patnji i u radosti. Svemoguć je Otac na nebesima i On nas nikada ne će napustiti.

»Idi, sin tvoj živi!« — kazao je Spasitelj kraljevu čovjeku, kada je molio za sina svojega. I čovjek je povjerovao, i bilo je tako, kako Isus reče.

Vjera je naš put Bogu. Mi vjerujemo, jer je Bog Istina i Istina je život. Vjerujemo, i kada nam je srce puno bola, i kada teret gorčine svija naša ramena. Vjerujemo, i kada nam se čini, da je zastrto obzorje za nas i da nema utjehe našoj muci. Vjerujemo, i kada gledamo smrt svojih najdražih i kada čujemo oko sebe mnoge teške riječi, da je to rastanak zauvijek.

Mi vjerujemo, Bože Istine. U Tebi je Pravda, koja se ispunjuje. U Tebi je Mudrost, koja sve upravija. U Tebi je Ljubav, koja sve uzdiže. O, daj nam snage, da uvijek, i kada nam je najteže, svoju misao i čežnju posvetimo Tebi. Daj nam milost, da i u najgorčim iskušenjima budemo i ostanemo Tvoji dovijeka.

MAX HENRIQUEZ URENNA. Novi ambasador republike San Domingo kod Svete Stolice ugledna je ličnost u znanstvenom i političkom svijetu. Rodio se 1885. u Ciudad Trujillo u San Domingu od odlične obitelji. Bio je profesor literature na sveučilištu u San Domingu, i kao takav postao članom raznih američkih i evropskih akademija. Istodobno razvio je učeni profesor veliku žurnalističku i publicističku djelatnost. Bio je državni sekretar za vanjske poslove, a onda kao opunomoćeni ministar u raznim državama, dok nije sada postao ambasadorom kod Svete Stolice. Kako se vidi, novi ambasador republike San Domingo kod Svete Stolice je vrlo ugledna diplomatska ličnost.

Sveti Otac primio je 11. VII. novog ambasadora u dvorani zvanoj Sala del Trono, pošto je švicarska garda i papinska straža iskazala dužnu počast. Kad je novi ambasador predavao Papi svoja akreditivna pisma, oslovio ga je kratkim govorom, u kojem je izrazio svoju radost, da pred Svetom Stolicom zastupa onu zemlju, gdje se je u novo otkrivenom svijetu služila prva sveta Misa i koja je postala rasadište svete vjere za prostrane krajeve novoga svijeta. Republika San Domingo znala si je pribaviti odlično mjesto u propovijedanju evanđelja u novom svijetu. Kad si je republika pribavila nezavisnost, uzela si je za lozinku tri značajne riječi: »Bog, domovina i sloboda«. Ambasador je završio svoj govor uvjeravanjem, da će republika San Domingo ostati vjerna svetoj katoličkoj Crkvi i da će surađivati sa Svetom Stolicom za bolju budućnost svijeta, a naročito u dizanju duhovnog života, koji jedini može svijetu donijeti mir. — Sveti Otac oslovio je na to novog ambasadora krasnim govorom u španjolskom jeziku ističući, kako su između San Dominga i Svete Stolice od uvijek postojali srdačni odnošaji, te će biti sretan, ako ti odnošaji budu i dalje tako srdačni. Poslije prijema kod Svete Stolice, otišao je novi ambasador u baziliku sv. Petra, gdje ga je dočekao vatikanski kaptol. Tu je ambasador obavio adoraciju Presvetom Sakramentu, i pobožnost na grobu sv. Petra.

CRKVENI SKLADATELJ MSGR LORENZO PEROSI. Uvaženi ovaj svjetski skladatelj slavi ove godine 80. godišnjicu svoga života, koja se navršava dne 21 prosinca. Sikstinska kapela zaključila je da proslavi ovaj jubilej svog dirigenta i skladatelja. Ovoj proslavi pridružuju se druga muzička udruženja Italije. Inicijativu je uzeo Msgr. Ilario Alcini, naš nadbiskup nicejski, generalni predsjednik talijanskog udruženja Svete Cecilije. Sastavljen je posebni odbor za proslavu. Odbor će u vezi s upravom rimskih kazališta u jeseni izvesti razne Perosi-jeve koncerte i oratorije.

PODLISTAK

LJEVAK I DEŠNJAK

Sastali su se pred kazalištem i razgovarali. Ljudi prolazili, prošlo i njih dvoje. On je bio jednostavno obučen, ona po najnovijoj modi. Uhvatila muža ispod ruke i skakuće i nešto čavrlja.

Upitat će ga prijatelj: — Poznaš li ovo dvoje? — Ne —, reče onaj drugi. Opet će onaj: — Čudim se da ih ne poznaš. Barem nju je često vidjeti na ulici. A kadgod je sretnem, pada mi na pamet pripovijest o Isusu i svetom Petru. Ako je ne ne znaš, čuj je.

Jednom se podigoše Isus i sveti Petar, da vide, što rade ljudi. Prolazili su selima i gradovima i vidjeli svakovrsnog naroda. Susretali su i dobre i zle ljude.

I tako putujući dođoše do jednog zaselka. Pod drvetom, u debelom hladu, ugledaše zdravog, jedrog momka. Spavao je kao zaklan. Doveo je blago na pašu, al se slabo brinuo za nj. Blago išlo, kud mu se prohtjelo.

Pošli su dalje i vidjeli su djevojku. U ruci joj preslica. Marljivo je prela i pazila na ovce. I poleti sad za jednom, sad za drugom, kad su htjele u kvar.

Dođoše i do drugog zaselka. Tamo vidješe momka kako ore. Jednom je rukom gonio konje i ravnao s njima, drugu je držao na plugu i prevrtao zemlju. Na polju je od ranog jutra, ne će kući prije kasne večeri.

Nekoliko stotina koraka dalje vidješe djevojku, sjedjela je u hladu i skrštenih je ruku buljila u zrak. Ovce su joj bile deveta briga. One kud koja. Nije se micala, da ih povrati. Bila je lijena i da zavikne na njih.

I upita Isus Petra: — Reci, što ćemo i kako ćemo s tim ljudima? —

Reče mu Petar: — Lako ćemo. Vrijedan momak uzet će onu vrijednu djevojku, a badavadžija onu lijenu. —

— Ne ćemo tako, Petre —, reče Isus — Lijenu ćemo dati radiši, a onu vrijednu lijenčini. Da lijena zapadne lijenčinu, propalo bi oboje, da radiša uzme marljivu, stekli bi i previše. Ovako će se i lijenčina održati u životu, prehranit će ga ruke radilice. —

Upitat će ga prijatelj: — Kakvu vezu ima ta pripovijest s ono dvoje, što je kraj nas prošlo?

— Ima, reče onaj. — Onaj se čovjek, koji je prošao kraj nas, muči i kini, otkako je na svijetu. Kao gimnazijalac, a i kasnije na sveučilištu, prehranjivao se podučavajuć druge. Kad je svršio nauke, uzeo je ovu svoju sadašnju ženu. Bila je iz imućne obitelji. Nitko je nije gonio na posao. Nije se ničim bavila: nije išla u škole, nit je marila za kuhinju, nit se prihvatala ručnog rada.

I kad se udala, bio joj rad, deveta briga. Čemu da se mučim, govorila je. Imamo služavku, pa nek se ona trudi.

A da je takva, krivi su oni, koji su je razmazili.

Došlo dijete. Voljela ga je, al joj bilo na teret. Dok je bilo zdravo još nekako: poigrala bi se s njime i pripovijedala mu. Al zlo, kad bi oboljelo. Muž je morao ustajati noću i previjati dijete i nosati ga. Cijele dane zaposlen, nije imao mira ni po noći.

Mali počeo ići u školu. I u pučkoj školi treba da roditelji nadziru djecu, ako žele, da uhvate dobar temelj. U početku je radila s njime mati, a kad dijete ne bi što razumjelo, zvala ga glupanom i vikala bi nad njim.

Vidio otac, da tako ne ide, pa je iza ureda sjeo on pokraj sina i učio s njime i tumačio mu.

Doskora je mali bio prvi đak u razredu.

Sad je višeškolac. Vlada se uzorno i izvrsno napreduje u naucima. Kad mu je otac slobodan, bavi se i sada s njime: igra nogomet, šah nadzire mu lektiru i pazi s kime se druži.

Iz slabunjavog i boležljivog djeteta razvio se stasit i jedar dječak.

Mati uživa u sinu. Al joj nikako u glavu, zašto on više voli oca nego nju. Sad mi reci, što bi bilo iz tog djeteta, da se nije zauzeo za nj otac. Zahirilo bi po materi i tjelesno i duševno.

Sad razumiješ, zašto je Gospodin odredio ljenivcu marljivu djevojku, a onu lijenu radiši.

Da se ova gospođa namjerila na lijena i lakomišljenog muža, zlo po nju i po njega, a najgore po dijete. A ovako, ako se muž mora da i više trudi, nego bi trebalo, od djeteta će postati čestit i vrijedan i koristan član zajednice. Jer je stara stvar, da ako ne će da potegne ljevak, mora potegnuti dešnjak. —

XIV. Nedjelja po Duhovima

7. IX. 1952.

U današnjem sv. Evanđelju daje Spasitelj Apostolima različite opomene za praktički život (Matej 6, 24—33). Nitko ne može služiti dva gospodara, Boga i novac. Ne brinite se previše za svoj život, što ćete jesti, što ćete piti i u što ćete se zaodjeti. Zna Otac vaš nebeski, da vam sve to treba. Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a sve ovo drugo će vam se dodati.

1. Ne brinite se previše. Brinuti se treba. Ne možemo očekivati, da će nam drugi donijeti na tanjuru ono, što nam je potrebno za život. Bog nam je dao tjelesne i duševne sposobnosti, da njima na pošteni način steknemo, što nam je potrebno. Najispravniji način sticanja je vlastiti rad. Sv. Pavao piše Solunjanima, kako nije badava kod njih jeo kruh, nego je radio u trudu i muci dan i noć, da ne bude nikom na teret. Njegova je glasovita rečenica: Tko ne će da radi, ne treba da jede. Treba dakle, da se brinemo i radimo, samo ne previše, t. j. ne odviše bojažljivo i u strahu, da ne ćemo imati dosta do konca svog života. Ovakav strah oduzima nam mir duše i priječi nas na putu kreposnom životu. On je uzrok, da zgrćemo imetka više nego nam je potrebno, pa u tom zgrtanju ne vidimo, da drugomu kadikad i nepravdu nanosimo. To je onaj pogubni kapitalizam, kojemu se korijen nalazi u našoj želji za bogatstvom, a ova niče iz neopravdanog straha, da ne ćemo imati što jesti, ni piti, ni u što se obući. A evo Spasitelj suzbija taj strah veleći: Ne brinite se previše!

2. Pogledajte ptice nebeske . . . i ljiljane u polju. Ne siju, ne predu, pa ih ipak vaš Otac nebeski hrani i odijeva bogatije, nego se Salamon odijevao. Da, kad nam nestane sila, pa ne možemo raditi, ne očajavajmo! Tada nastupa mjesto naše brige briga Božja za nas. Prilike će se oko nas tako razvijati, da ćemo osjetiti Njegovu ruku i sve će na dobro izaći. Samo treba da vjerujemo i imamo pouzdanje. Isus je s 5 hljebova nahranio 5 tisuća ljudi. U Torinu ima Mala Kuća Božje Providnosti, zapravo golema bolnica s nekoliko tisuća osoba, koje se uzdržavaju na čudesan način. Za njih se brine Božja Providnost. Ništa nemaju, a nikad im ništa ne manjka. To treba vidjeti, da bismo stekli nepokolebivo pouzdanje u Boga. Mi zapravo za svoj život malo trebamo, puno manje nego mislimo. Kad bismo to znali, ne bi nas proganjao toliki strah.

3. Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu Njegovu, a sve drugo će vam se dodati. Jest, najprije kraljevstvo Božje, i to u svom vlastitom srcu. U njemu treba da vlada nepokolebiva vjera i ljubav prema Bogu, zatim ljubav i razumijevanje prema bližnjemu i to sve praktički, a nesamo teoretski. Tražimo i gledajmo u svemu, što nam se događa, volju Božju, i dragovoljno joj se podvrgnimo, bilo to u dobru ili zlu. Sjetimo se Joba i Tobije, koji nijesu ni za vlas izgubili pouzdanje i nadu u Svevišnjega, i sve zlo im se okrenulo na dobro. Kad bi svi ljudi težili za kraljevstvom Božjim na zemlji, t. j. za kreposnim životom povratio bi se na zemlju opet izgubljeni raj i blaženstvo, t. j. sve ono drugo, za čim mi tako čeznutljivo i uporno težimo, samo od sebe bi nam se dodalo. U Božjim je rukama sva naša zemaljska i vječna sreća. On treba da samo rastvori ruke i sreća se rasipa na sve strane bez mjere. Tražimo dakle najprije kraljevstvo Božje!

Sv. Rajmund Nerođeni

Zove se Nerođeni (nonnatus), jer je iz mrtve majke izrezan i izvađen. Potječe iz plemićke obitelji iz Portella u Španjolskoj. Već od najranije mladosti pokazivao je milosrđe prema bijednima i siromašnima. Otac nije pristao na njegovu želju, da bude svećenik i zato mu je zabranio daljnje učenje i poslao ga na svoje imanje u gorskom kraju. Tu je na sunčanom brežuljku bila kapelica Presvete Djevice Marije. Ovdje se Rajmund najradije zadržavao u molitvi. Ovdje je Prečistoj Djevici učinio zavjet vječne čistoće kao i da će stupiti u red za oslobođenje kršćanskih zarobljenika iz ruku Saracena, koji je baš tada osnovao sv. Petar Nolasko. Konačno je i njegov otac po nagovoru svoga prijatelja pristao, da Rajmund stupi u taj red. Nakon toga je Svetac u Barceloni primio bijelo redovničko odijelo s modro-crvenim križem iz ruku samoga osnivača.

Pošto je bio zaređen za svećenika, bila mu je povjerena najprije služba propovjednika, a onda ga odrediše za službu u bitnom cilju samoga reda. Poslali su ga kao vođu s nekoliko iskušane braće u Alžir, gdje je sretno oslobodio 150 kršćana i doveo u domovinu. G. 1255. putovao je preko Rima opet u Afriku. Oslobodio je 228 kršćana uz otkupninu, a kad mu je ponestalo novaca, sam je sebe predao kao zarobljenika za oslobođenje drugih. S lancima na ruci radio je teške poslove po najvećoj žegi. Sve je to radosno vršio iz ljubavi prema Spasitelju. Tješio je svoje drugove. Mnogi su od njih prešli na islam samo da postignu neko olakšanje. Njima je tako dirljivo govorio o muci Spasiteljevoj, da su se oni iskreno pokajali i sa suzama povratili u krilo Crkve. On je za kršćanstvo predobio i odlične Saracene. Zato su ga javno bičevali do krvi, a onda su mu s užarenim željezom prodrli obje usne i zatvorili sa željeznim lokotom i rekli: »Sad ćeš šutjeti o tvom Kristu«. Tako je Svetac u mračnoj tamnici, u gladu, s lancima na rukama i nogama i s lokotom na usnama proveo osam mjeseci. Potajno su dolazili k njemu zarobljenici i obraćenici. Sam pogled na svetoga Mučenika, koji se radovao svojim bolima, bila je najdirljivija propovijed, koja je svima davala jakost i utjehu.

U to su došla braća redovnici iz Španjolske i otkupili su ga iz ropstva. Kad je papa Grgur IX. saznao za ovakvo junačko kršćansko držanje Sveca, imenovao ga je g. 1240. kardinalom i pozvao u Rim. Ali Svetac je naglo obolio na smrt i primivši sv. Poputbinu umro u 37. godini života. Bio je pokopan kod one kapelice gdje je uvijek tako pobožno molio. — Crkva ga slavi dana 31. kolovoza.

Poslanica Pape Pija XII.

RUSKIM NARODIMA

(Nastavak)

II.

»Ostavimo na stranu mnoge povijesne dokumente, iz kojih se vidi naklonost Naših Predšasnika prema vašem narodu, ali ne možemo, a da se u kratko ne osvrnemo na ono, što su učinili pape Benedikt XV. i Pijo XI., kada su, poslije prvog europskog rata, naročito u južnim predjelima vaše domovine, okrutna oskudica i krajna bijeda zahvatile mnoštvo muževa, žena te nevine djece. Potaknuti očinskom ljubavlju prema vašim sunarodnjacima oni im poslaše živežnih namirnica, odijela i velike svote novca, koji je bio sakupljen od cijele katoličke obitelji u cilju, da se pomogne bijednim i gladnim i da se na neki način olakša njihova nesreća.

Naši Predšasnici u granicama svojih mogućnosti nisu se brinuli samo za materijalne potrebe, nego također i za duhovne. Oni se nisu zadovoljili time, da sami uznose svoje molitve Bogu, Ocu milosrđa i izvoru svake utjehe, radi vašeg vjerskog položaja, već su također htjeli, da budu priređene javne molitve u cilju, da se ne uspije iskorijeniti iz duša vjeru i samo poznavanje Božanstva. Tako je papa Pijo XI. god. 1930. odredio, da na dan svetkovine sv. Josipa, zaštitnika cjelokupne Crkve »budu upućene Bogu zajedničke molitve . . . u Vatikanskoj Bazilici, radi vjerskih prilika u Rusiji« (A.A.S. 1930., str. 300.) I on sam je htio biti prisutan ovim molitvama usred velikog i pobožnog mnoštva naroda. Osim toga je on u svečanom konsistorijalnom govoru uputio svima opomenu ovim riječima: »Treba moliti Krista . . . Otkupitelja ljudskoga roda, da sinovima Rusije budu povraćeni mir i sloboda, da bi mogli ispovijedati svoju vjeru . . . i želimo, da na ovu nakanu t. j. za Rusiju budu namijenjene molitve, za koje je blage uspomene Naš Predšasnik Leon XIII. odredio, da ih mole svećenici s narodom poslije sv. Mise. Biskupi kao i redovni i svjetovni svećenici neka nastoje ovo toplo preporučiti svojim vjernicima i svima, koji prisustvuju sv. Misi i neka im često ovo napominju«. (Ibid. str. 301.)

VISOKA NEPRISTRANOST VRHOVNOG SVEĆENIKA

Mi vrlo rado potvrđujemo i obnavljamo ovu opomenu i ovu zapovijed, jer Mi osjećamo istu živu ljubav i istu brigu prema svima narodima.

Kada je izbio zadnji strašni i dugi rat, Mi smo riječju, opomenama i djelom učinili sve, što je bilo u Našim mogućnostima, da bi razdor bio uklonjen pravednim mirom i da bi se svi narodi, bez razlike podrijetla, prijateljski i bratski sjedinili te zajednički surađivali oko postignuća sve većeg blagostanja. Nikada, ni u onim vremenima, nije iz Naših ustiju izašla riječ, koja bi mogla izgledati nepravedna i oštra prema bilo kojoj zaraćenoj strani. Istina je, Mi smo osuđivali, kao što smo bili dužni, svaku nepravdu i svaku povredu prava, ali smo to činili na taj način, da izbjegnemo sve ono, što bi moglo, i ako neopravdano, prouzrokovati još veće nesreće potlačenim narodima. I kada se je s nekih strana pravio pritisak da bismo Mi na neki način, govorom ili pismom, odobrili rat, koji je 1941. poduzet protiv Rusije, nikada nismo pristali, da to učinimo, o čemu smo 25. veljače 1946. dali otvorenu izjavu u govoru održanom Svetom Kolegiju i cijelom diplomatskom zboru, akreditiranom kod Sv. Stolice. (A. A. S. 1946., str. 154.).

ZA SLOBODU DUŠA I ZA PRAVDU

Zaista Mi ne možemo šutjeti, kada se radi o obrani vjere, istine, pravde i kršćanske civilizacije. Naše misli i Naše nakane su uvijek okrenute tome, da narodima ne vlada nasilje oružja, nego veličanstvo prava: da svaki od njih u posjedu građanske i vjerske slobode i u granicama vlastite domovine bude vođen slozi, miru i onom životu rada, koji svakom građaninu osigurava potrebne stvari za hranu, stanovanje te za uzdržavanje i upravljanje vlastite obitelji. Naše riječi i Naše opomene su upućene i bit će upućivane svima narodima, pak i vašem narodu, koji je uvijek bliz Našem srcu, a čije nevolje i bijedu bismo htjeli olakšati, koliko Nam to dopuštaju Naše snage. Oni koji ljube istinu, a ne laž, znaju, da smo se tokom rata pokazali nepristrani prema svima ratujućim stranama i da smo često o tome dali dokaza riječima i djelima. Našom žarkom ljubavlju smo obuhvatili sve narode, pak i one, čije se vlade drže neprijateljski prema ovoj Apostolskoj Stolici. Tom istom ljubavlju smo obuhvatili također i one, među kojima Božji neprijatelji bijesno napadaju sve ono, što je Božje i kršćansko i nastoje izbrisati kršćanstvo iz duša građana. Po odredbi Isusa Krista, koji je cijeli kršćanski puk povjerio apostolskom prvaku sv. Petru, kojega smo Mi nedostojan nasljednik, Mi žarkom ljubavlju ljubimo sve narode i svakome od njih želimo, da postigne vremenito blagostanje i vječni spas. Zbog toga mi sve narode smatramo svojim ravnopravnim sinovima, bilo da oni međusobno ratuju ili da se zbog teških nesuglasica prepiru i ništa drugo ne želimo, ništa drugo od Boga u Našim molitvama za sve njih ne tražimo, nego uzajamnu slogu, pravedan mir i uvijek sve veće blagostanje.

Također i prema onima, koji zavedeni lažju i klevetama, ispovijedaju otvoreno neprijateljstvo prema Nama, Mi osjećamo iskreno sažaljenje i još žarču ljubav.

MAJKA BOŽJA VOLAVSKA

Svetište Majke Božje Volavske u kotaru Jastrebarskom spada među najstarija svetišta Majke Božje u Hrvatskoj. Ono se spominje kao svetište na glasu u pismu, što ga je godine 1720. upravio Stjepan pl. Magdalenić grofu Aleksandru Erdedi-ju. U tom je pismu uklopljena kajkavska pjesma na adresu Isusovca Janka Darića, a u pjesmi se nabraja 7 glasovitih svetišta i prošteništa, među kojima je i proštenište Majke Božje Volavske.

To je svetište bilo na glasu mnogo prije, osobito za vrijeme zagrebačkog biskupa Martina Borkovića (1667 — 1687). Drži se pače, da je ono iz istog doba, kad i prvostolna crkva u Zagrebu, naime iz sredine 12. st. (oko godine 1156). Svakako prvi put se spominje u jednoj povelji ugarsko-hrvatskoga kralja Andrije II. god. 1217. Dok je sada Volavlje podružnica župe Petrovina, god. 1264. volavsko svetište imalo je svoga posebnog svećenika kao upravitelja.

O volavskom svetištu Majke Božje pisali su ne samo domaći, nego i strani pisci, na pr. Mađžari Balogh i Grihza. August Florijan Balogh u svom velikom djelu o svetištima Majke Božje u Ugarskoj i Hrvatskoj od god. 1872., posvetio je Majci Božjoj Volavskoj čitavu jednu stranicu, prema izvješću petrovinskog župnika Karla Jaugcera od 1. I. 1866.

Prošlost ovoga znamenitog svetišta, kao i nekih drugih naših svetišta, na pr. u Jastrebarskom, Samoboru, Klanjcu i t. d., usko je spojena s grofovskom obitelju Erdedi. U Spomenici petrovinske župe zabilježene su zaklade i darovštine grofova Erdedi za podržavanje štovanja čudotvorne Gospe Volavske. Tako na pr. grof Juraj Erdedi 17. IX. 1740. upućuje petrovinskom župniku pismo, s kojim ga obznanjuje, da klečeći i ničice prostrt šalje za oltar M. B. Volavske jedan stolnjak. Ujedno mu saopćuje posebne odredbe za svjetiljku, koja će bez prestanka goriti pred Njezinom svetom slikom, a prvi put će se užeći na dan Njezina Prikazanja u hramu te godine. Pa dodaje, kako će svjetiljka svijetliti i goriti, tako želi, da milost i zaštita Majke Božje svijetli i gori njemu i njegovoj suprugi na času smrti, a pred svemogućim Bogom da njihova duša svijetli na vijeke. Napokon određuje, da svake godine na taj dan bude sv. Misa u Gospinoj kapeli na njegovu nakanu. Slične odredbe o svjetiljci pred svetom Gospinom prilikom dao je 17. VII. 1775. grof Krsto Erdedi.

U rukopisnoj povijesti franjevačkog samostana u Jastrebarskom, što se čuva u franjevačkom provincijalnom arhivu u Ljubljani, u djelu O. Mavra Fajdige »Bosnia Seraphica« od god. 1777., bilježi O. Fajdiga, a to je zabilježeno i u kronici jastrebarskog samostana, da je grof Juraj Erdedi pismom od 9. IX. 1740. ustanovio zakladu, po kojoj su Franjevci iz Jastrebarskog samostana, koji je udaljen 1 sat od Volavlja imali održati svakog mjeseca jednu sv. Misu pred M. B. Volavskom, koja je glasovita radi čudesa, za žive i mrtve članove njegove obitelji.

Od god. 1759. svetište M. B. Volavske nosi naziv M. B. Snježne, jer ju je 29. srpnja te godine beogradski ili smederevski naslovni biskup Stjepan Puc posvetio na čast M. B. Snježne. Ali prije toga ona je nosila naslov Uznesenja Bl. Dj. Marije ili Velike Gospe. To se vidi iz same slike Majke Božje, koja ne prikazuje M. B. Snježnu, nego Veliku Gospu t. j. Bl. Dj. Mariju okrunjenu, koja u jednoj ruci drži Dijete Isusa, a u drugoj kraljevsko žezlo. U nijednoj ispravi prije god. 1759. M. B. Volavska ne nazivlje se M. B. Snježna, nego samo Bl. Dj. Marija ili Majka Božja. Pa i petrovinski župnik Ivan u latinskoj oporuci od god. 1504., objelodanjenoj u hrv. prevodu »Kat. Listu« 22. II. 1882., br. 8, kaže, da mu Mijo Juračić duguje 4 for. otpušta mu 2, a ostala 2 neka dade crkvi Bl. Dj. Marije (u Volavlju); k tomu on još dodaje 20 for., da se nabavi srebro za jedan kalež za ispokoj njegove duše i njegovih roditelja i svih njegovih dobročinitelja. Dalje još dva puta spominje bratovštinu iste Bl. Dj. Marije. Poznato je, da je naziv Bl. Dj. Marija ili Majka Božja, bez druge oznake (na pr. Pohođenja, Navještenja, Začeća i t. d.) redovito označivao Uznesenje Marijino ili Veliku Gospu. Budući da je u susjedstvu već bila crkva posvećena Uznesenju Marijinu, naime ona franjevačka u Jastrebarskom, vjerojatno je, da je biskup Puc odredio, da Gospina crkva u Volavlju, bude posvećena M. B. Snježnoj. Međutim, iako se slavi blagdan M. B. Snježne kao blagdan Zaštitnika crkve, ipak se toga dana ne drži proštenje nego se proštenja drže na Veliku i Malu Gospu, na Uskrsni ponedjeljak i o Duhovima.

(Svršit će se)

Proslava Bezgrešno Začete

God. 1954. pada 100. obljetnica, što je proglašen članak o bezgrešnomu Začeću Bl. Dj. Marije. Ova će se proslaviti po cijelom svijetu. Priprave se čine već sada, i to u smjeru, da se produbi bula »Ineffabilis«, koja je doista prekretnica u Mariologiji tamo od god. 431., kada je u Efezu proglašena dogma o Marijinu Materinstvu. Proslava će dobiti na važnosti u vezi s bulom Munificentissimus, kojom je papa Pijo XII. dne 1. studenoga 1950. proglasio članak vjere o uzeću Marijinu na nebo. — Jedna značajna priprava za tu proslavu je knjiga, što ju je napisao čuveni rimski teolog Martin Jugie, a nosi naslov: »L'Immaculée Conception dans l' Ecriture Sainte et dans la tradition orientale«, Roma 1952. Knjiga je izdana troškom Međunarodne Marijanske Akademije, kojom ravna Hrvat franjevac o. Balić, rektor Antonianuma u Rimu. Lijepo opremljena knjiga je plod mnogogodišnjeg rada o. Jugie-a na području pozitivne i spekulativne teologije kršćanskog Istoka prije i poslije raskola. Kao sva druga Jugieova djela odlikuje se i ovo djelo širokom erudicijom i strogo znanstvenom metodom. Usput spominjemo da je o. Jugie često dolazio na orijentalne kongrese u Velehradu, te da se znao zaustaviti i u Zagrebu, gdje nas je opčarao svojom učenošću i prijaznošću. Knjiga o. Jugie-a može da svojim znanstvenim značenjem i kritikom raspršj sve bojazni Istočne Crkve u pogledu novih Marijanskih dogmata.

Nove zvijezde

Pojava novih zvijezda jedna je od najčudnovatijih i najveličanstvenijih u svemiru. Zvijezdi se poradi nekog unutrašnjeg napona silno poveća obujam a time i površina pak joj zbog toga naraste i svjetloća. Tako n. pr. jedna zvijezda — patuljak kao Sunce, ili nešto malo sjajnija, potpuno neočekivano i iznenadno počne da se nadima. Njezin se promjer pri tome uvećava za 2—3 hiljade kilometara u sekundi, ali temperatura njezine površine ostaje nepromijenjena. Zvijezda raste i širi se u toku nekoliko dana i dostigne približno veličinu Antaresa. Antares je gorostasna zvijezda čiji je promjer 450 puta veći od našeg Sunca i mjeri 624 milijuna km, dakle preko 4 nebeska metra što znači da je promjer zvijezde velik kao 4 puta daljina od Sunca do Zemlje. Kad je zvijezda postigla tu veličinu, nastupa neočekivana pojava: ovaj ogromni naduveni gorostas odjednom ostane skroz prozračan i u njemu se može primijetiti mala zvijezdica. Po veličini ova zvijezdica nije mnogo veća od Zemlje, a temperatura njezine površine prelazi 100.000 stupnjeva.

Ogromni omotač, koji je ranije pripadao zvijezdi, širi se i dalje, te postaje sve razređeniji i providniji. Za dvije do tri godine njegov promjer dostigne stotine milijarda km i sliči maglenastom oblaku, koji okružuje malu, veoma užarenu zvijezdu. Najposlije se ovaj omotač sasvim rasprši u prostoru i ostane samo zvijezdica. Uzrok razbuktanju »novih« zvijezda još nije potpuno poznat.

Kad bi se naše Sunce razbuktalo kao »nova« zvijezda, njegov bi promjer već za 10 minuta dvostruko narastao i na Zemlju bi počelo dolaziti od Sunca četverostruko više svjetlosti i topline. Za jedan dan omotač Sunčeva usijanog plina već bi obuhvatio i Zemlju. Za još nekoliko dana on bi progutao i Mars, ali nedosegnuvši do Jupitera omotač bi počeo da postaje potpuno providan. Kada bi se ovaj omotač raspršio u prostoru, našu bi Zemlju počelo obasjavati obnovljeno Sunce, otprilike istog sjaja, ali vrlo malo i veoma užareno.

Od svih pojava, koje su nam nove zvijezde pružile, jedna je od najzanimljivijih ona, koja se dogodila između kolovoza i studenog 1901. god. kod Nove u zviježđu Perzeja. Zvijezda je prošla kroz cijeli niz običnih stupnjeva razvitka i njezino pretvaranje u maglu, izgledalo je kao završeno, kad se najednom u snimku pojavi kao neka vrsta svijetlog oblaka dotle još neprimijećenog. Snimci, koji su dobiveni slijedećih mjeseci, pokazali su da se svjetlost postepeno udaljuje od zvijezde. Kako je daljina bila otprilike poznata, to se mogla naći brzina i ta brzina odgovara brzini širenja svjetlosti, koja iznosi 300.000 km u sekundi. Ni jedno materijalno tijelo — kao što dokazuje teorijska fizika — ne može imati toliku brzinu. Jedino moguće objašnjenje je to, da se zvijezda nalazila u jednom ranijem postojećem oblaku tamne materije — nekoj vrsti oblaka dima, — a ono, što se vidjelo, nije bilo ništa drugo nego širenje svjetlosti od požara kroz taj oblak. Na Zemlji nikada nismo vidjeli svjetlost, kako se širi, jer je to za nas nemoguće, ali neizmjernost svemira pruža nam taj prizor, naime iz ogromne daljine brzina svjetlosti postaje spora i može se promatrati.

Postavljeno je pitanje, koliki može biti približni stupanj učestalosti pojava novih zvijezda i došlo se do zapanjujućeg rezultata. Iz statistike se vidi, da se u tvorbi Mliječnog puta, u kojoj se mi nalazimo, pojavi godišnje oko 25 novih zvijezda. Kao što se samo po sebi razumije, neke od ovih pojava ostaju nezapažene, ovaj broj treba svakako dosta povećati, možda i udvostručiti. To nas dovodi do vrlo važnog zaključka. Zaključno do 21. veličine u Mliječnom putu ima oko 10 milijardi zvijezda. Pretpostavimo sad da se svake godine pojavi samo 10 novih, vidjet ćemo da bi u jednoj milijardi godina, svaka zvijezda bila poprište katastrofe te vrste. Iz toga izlazi da je većina zvijezda, u ovom ili onom stupnju svoga razvitka, izvjesno bila nova.

U pogledu objašnjenja uzroka ovih pojava naišla je na prijem hipoteza njemačkod astronoma **Seligera**. Prema njoj, radi se o susretu zvijezda s tamnom maglom. To bi bilo slično, samo u velikom, eksploziji meteora (bolida) naše atmosfere. Tamne mase, koje se vide ovdje-ondje u Mliječnom putu zaista su ogromne i izgledi da dođe do susreta u suglasnosti s promatranjem. Naklonost, koje nove zvijezde pokazuju prema predjelima s tamnim maglama, još je jedan ozbiljan razlog. Gustoća tih galaktičkih magla izvanredno je mala: njihovi spektri danas su, poslije velikih napora, potpuno objašnjeni ne samo s kvalitativnog, već i s kvantitativnog gledišta.

Vrlo rijetko, no ipak, događaju se u zvijezdanom svijetu katastrofe neisporedivo grandioznije od razbuktanja novih zvijezda. To su razbuktavanja »super-novih« zvijezda.

Pri razbuktavanju »super-nove« zvijezde izbacuju plin i oslobađaju svjetlosne i toplotne energije približno 10 puta više od »novih« pri njihovu razgorjevanju. »Super-nove« zvijezde vide se teleskopom na daljini od više milijuna godina svjetlosti. Plin, koji »super-nova« zvijezda izbaci pri svom razbuktavanju, može se vidjeti kao magleni omotač, koji obavija zvijezdu stotinam hiljada godina, pa je za to »super-novu« zvijezdu lako raspoznati. Jedna se od takvih zvijezda nalazi razmjerno nedaleko od nas, razgorjela se približno prije hiljadu godina. U starim se kineskim ljetopisima opisuje, kako se na nebu pojavila zvijezda, koja je sijala jasno kao Mjesec.

Iz katoličkog svijeta

NARODNA BISKUPSKA KONFERENCIJA BRAZILIJE. Kako javljaju iz Rio de Janeira, održat će se od 14. do 17. listopada ove godine narodna biskupska konferencija Brazilije u Rio de Janeiru pod predsjedanjem tamošnjeg nadbiskupa kardinala Jaime de Barros Camara. Učestvovat će 17 brazilskih biskupa. Na konferenciji će se raspravljati o koordinaciji katoličke djelatnosti u zemlji, te o osnutku posebnog središnjeg ureda prema primjeru Sjedinjenih država, gdje postoji t. zv. »National Catholic Welfare Conference«. Nadalje će biskupi raspravljati o socijalnim, duhovnim i moralnim pitanjima sadašnjice.

VOJNI KAPELANI. Evropske države, gdje su uređeni odnošaji između Crkve i države, brinu se za vjerski odgoj svojih vojnika, te namještaju vojne kurate ili dušobrižnike u tu svrhu, koje i plaćaju. Msgr Herman van Stralen javlja u jednim novinama, da u francuskoj vojsci imade jedan vojni kurat na duhovnoj brizi 3000 vojnika, u belgijskoj vojsci imade jedan kurat 1500 vojnika, dok u holandeskoj vojsci imade jedan kurat tek 500 vojnika. Prema tome Holandija namješta najviše vojnih dušobrižnika.

UMRO IRSKI AMBASADOR U RIMU WALSCH. Dne 6. srpnja o. g služila se zadušnica za pok. irskog ambasadora Msgra Thomasa G. Walscha, nadbiskupa od Newarka, koji je zastupao svoju državu kod Svete Stolice. Zadušnice su se služile u crkvi sv. Suzane. Prisutni bijahu kardinali Pizzardi, Tedeschini, Fumasoni, Biondi, načalje brojni zastupnici vatikanskog tajništva, crkvenih redova i zavoda, te Irci, što borave u Rimu. Svetu Misu služio je Msgr Alfredo Ottaviani, prisjednik kongregacije sv. Oficija, dok je apsoluciju tumbe podijelio kardinal Pizzardi. Na koru je pjevala Schola cantorum iz zavoda otaca Kamilijanaca.

ŠKOLSKE PROSLAVE NA LIBANONU. Završetak školske godine proslavio se na Libanonu posebnom svečanošću. Ta se svečanost obavila u svim gradovima Libanona, a osobito u Beirutu. Na programu je bila ujutro pontifikalna Misa, a onda su slijedile sjednice s govorima u prisutnosti učenika i njihovih roditelja. Na zamolbu libanonskih biskupa Sveti Otac Papa uputio je libanonskom puku posebno očinsko pismo, u koje potiče osobito očeve obitelji, da slušaju glas svojih biskupa.

UMRO ARMENSKI BISKUP ABRAHAMIAN. Dne 5. srpnja o. g. umro je u Rimu Msgr Sergije Der Abrahamian, naslovni nadbiskup Kalcedonije i pravi biskup Armenaca u Rimu. On se rodio dne 13. veljače 1868. u Aleksandropolu na Kavkazu. Najprije je bio biskup u Kukuzu, a god. 1938. promaknut je na naslovnog nadbiskupa Kalcedonije.

14. STOLJEĆA STARA OPATIJA SV. KRIŽA U POITIERSU. Francuska slavi mjeseca srpnja 1952. 14. stoljetnu obljetnicu osnutka samostana sv. Križa u Poitiersu. Taj je samoštan osnovala sv. Radegunda u VI. st. Ona je ostavila svog supruga kralja i rodbinu, pa se povukla u tišinu, da provodi život svet i Bogu mio. Ona je osnovala samostan sv. Križa, gdje je položila svete zavjete i živjela još 32 godine. Ona je prigrlila pravila sv. Cesarija, tada biskupa u Arlesu. Kasnije je samostan prihvatio pravila sv. Benedikta. U to doba nikoše još neki samostani u Francuskoj, ali ti ne odolješe vremenima. Jedino opatija sv. Križa u Poitiersu održala se iz dobe Merojevića do danas. Tijelo utemeljiteljice štovano je kroz 14. stoljeća kao velika svetinja i dragocjenost, više nego relikvije sv. Križa, koju je g. 569. poklonio samostanu bizantski car Justin II. Samostan je tijekom vremena preživljavao i teške dane. Kada su se početkom 8. st. Arapi približavali Poitiersu, morale su duvne bježati zajedno s tijelom svoje utemeljiteljice. Kad je Karlo Martelo suzbio Arape, vratiše se natrag. Isto su tako bježale u doba provala normandskih. U vrijeme francuske revolucije duvne su mnogo trpjele. Za Napoleona Velikog opet su se povratile. Francuska je danas ponosna na ovaj prastari svoj samostan, te sprema velike svečanosti, da proslavi 1.400 godišnjicu njihova osnutka.

PASTORALNA POSLANICA ENGLESKOG EPISKOPATA. Katolički episkopat Velike Britanije dao je prošlih dana po svim crkvama čitati pastirsku poslanicu, koja radi o pitanju sklapanja i razrešivanja ženidbe. Gledajući sve to veći broj bračnih razvoda, koji potkapaju obitelj na veliku štetu samih obitelji i na veliku štetu države biskupi ističu, da bi dužnost državnih vlasti bila učvršćivati bračnu vezu, a ne rasklimavati je dopuštajući i olakšavajući bračne razvode. Cio uzgoj u kršćanskoj državi u školama imade ići za tim, da se stvaraju zdrave obitelji, da se uzgoje dobri očevi i dobre majke. Govoreći o razvodu braka engleski episkopat ističe, da katolička Crkva imade u tom pogledu svoje naziranje, koje ne mijenja ni u kakvim prilikama, kako to pokazuje primjer kralja Henrika VIII. To je naziranje ostalo kroz sva kasnija stoljeća isto. Kako bračno pitanje u Engleskoj stoji na slabim nogama, pokazuje statistika. Dok je g. 1834. od svih brakova bilo 90.7% sklopljeno pred zastupnikom koje religije, danas se jedva 53% svih brakova sklapa pred Crkvom.

STRUČNA RADNIČKA CENTRALA U PADOVI. Dne 24. lipnja 1952. posvećen je kamen temeljac za izgradnju stručne radničke centrale u Padovi. Zgrada će imati četiri velike radione, četiri dvorane za poduku, jednu representativnu dvoranu, prostorije za upravu, blagovaonicu, kupaonice. Za početak predviđene su struke: zidarska, cementistička, stolarska, motoristička, mehanička, električka, bravarska. Blagoslov temeljnog kamena obavio je Msgr Bortignon, biskup Padove u prisutnosti ministra rada i socijalne brige, u prisutnosti upravnih vlasti i gradske općine. Svrha je ustanovi pribaviti mladeži stručnu spremu, te dati radnicima duševnu i religioznu naobrazbu, izobraziti im um i oplemeniti srce.

USLIJED POMANJKANJA ŠKOLA veliki broj djece u Boliviji ostaje nepismen. Svećenik Joaquim Salcedo došao je na ideju, da organizira pouku u čitanju i pisanju preko radija. Koliko bolivijski episkopat toliko bolivijska vlada dali su svoju punu podršku inicijativi vlč. Salceda i već sada njegova akcija broji 200 »radiofoničnih škola« sa 6.000 upisane djece, a vjeruje se, da broj djece, koja slušaju prenose iznosi 16.000. Vlč. Salcedo namjerava organizirati odašiljač veće jakosti, tako, da bi se broj »radiofonskih škola« popeo na 5.000. Dosadašnja naime akcija vlč. Salceda nije se mogla proširiti na cijelu zemlju uslijed slabosti odašiljača. Stručnjaci međunarodne prosvjetne organizacije UNESCO zainteresirali su se za ovaj način pobijanja nepismenosti, pak su neki od njih došli u Boliviju, da proučavaju, kako bi se mogao ovaj način prosvjećivanja širokih masa prenijeti u druge zemlje.

NOVO SJEMENIŠTE U TUMACO-U. Na uspomenu 25. godišnjice osnutka apostolske prefekture u Tumaco-u u Kolumbiji osnovao je sadašnji apostolski prefekt novo sjemenište, u koje je odmah stupilo 14 kandidata, dok će drugi naknadno stupiti između onih 1.500 pitomaca, koji u samom gradu Tumaco slušaju katekizam.

NOVE KATOLIČKE BOLNICE U AMERICI. Msgr. John J. Wrigh, biskup u Worcesteru blagoslovio je nedavno kamen temeljac nove katoličke bolnice sv. Vinka Paulskog, koja će imati 525 kreveta. To će biti najveća bolnica u tom kraju, a bit će povjerena upravi čč. sestara Božje Providnosti.

Istodobno saznajemo, da je Zdravstveni odsjek u Washingtonu odobrio nacrt za izgradnju 4 novih katoličkih bolnica. Trošak za izgradnju svih ovih bolnica iznosi 3,500.000 Dolara. Jedna katolička bolnica s 200 kreveta gradit će se u Youngstownu. Ta će biti predana čč. sestrama Svete poniznosti Marijine.

KATOLICI STOCKHOLMA, glavnog grada Švedske, organizirali su i ove godine tradicionalno hodočašće križu sv. Ansgaria u Björkö. Broj hodočasnika je ove godine bio rekordan

---

MODERNA TEHNIKA U SLUŽBI ZNANOSTI. Katoličko sveučilište u Löwenu u Belgiji imade svoju vlastitu tipografiju s linotipom za koptski, armenski, i grčki tekst. Doskora će imati i linotip za arapski i sirski tekst. Tipografija služi za štampanje djela crkvenih pisaca Istočne crkve pod naslovom »Corpus Scriptorum Christianorum orientalium«, što ga izdaju katolička sveučilišta u Löwenu i Washingtonu. Do sada su izašla 132 broja tog ogromnog djela.

AUSTRIJSKI „KATHOLIKENTAG"

Veliko zborovanje austrijskih katolika — tzv. »Katholikentag« — održat će se u Beču od 7. do 14. rujna. Zborovanja se započinju svečanom pontifikalnom Misom u katedrali sv. Stjepana, 7. rujna u 10 sati ujutro. Toga dana počinje se »Međunarodni tjedan katoličke mladeži« sa službenim otvorenjem navečer u velikoj dvorani Koncertnog doma (Konzerthaus). 11. i 12. rujna bit će zborovanje akademičara, a tih će se dana održavati i zasjedanje delegata svih grana omladinskog rada: Caritas, Socijalna akcija, Treći red, Skauti, Seljački savez, srednjoškolska i ženska akcija i t. d. Uža svečanost započinje se dočekom papinskog delegata, kardinala dra. **Innitzera** u Arnoldsteinu, gdje će ga pozdraviti predstavnici crkvenih i civilnih vlasti. Vlak će zatim prispjeti na Južni kolodvor u 16 sati; tu će ga dočekati savezni predsjednik i članovi savezne vlade, a u 17,30 bit će papinski delegat svečano primljen u katedrali sv. Stjepana. U četvrtak, 11. rujna, celebrira nadbiskup dr. Rohracher svečanu pontifikalnu Misu u bečkoj katedrali, a nato slijedi svečano otvorenje kongresa u Velikoj koncertnoj dvorani, pri čemu će dr. Hugo Rahner, sveuč. profesor iz Innsbrucka, govoriti o temi »Sloboda i dostojanstvo čovjeka«. U petak, 12. rujna, slavit će se uspomena oslobođenja Beča od turske opsade Misom zahvalnicom na Kahlenbergu, odakle se Jan Sobieski 1683. spremao da rastjera tursku vojsku. Navečе će biti ophod muževa do Stadiona, gdje će gradišćanski biskup dr. Schoiswohl čitati sv. Misu, a propovijedat će glasoviti talijanski propovjednik o Riccardo Lombardi. To je jedna od najznačajnijih točaka programa: kao što su nekad sv. Ivan Kapistran, sin njemačkih i francuskih iseljenika, rođen u Italiji, i sv. Lovro iz Brindizija, rođen Talijan, svojom živom vjerom i vatrenom riječju djelovali i u Austriji, i u Češkoj, i u Poljskoj, a sv. Ivan Kapistran čak i kod nas oslobađajući Beograd, tako će se sada očitovati velika duhovna zajednica kršćanskoga svijeta u ovoj krupnoj manifestaciji. Za subotu, 14. rujna, predviđeno je, nakon pontifikalne sv. Mise kardinala Innitzera u katedrali, veliko zborovanje na trgu ispred vijećnice (Rathausplatz) kao završetak javnih svečanosti; no konačni čin kongresa bit će svečani pontifikalni Requiem u katedrali sv. Stjepana za umrle i poginule u ratu, za žrtve progona i političke mržnje.

Radio-postaja »Rot-weiss-rot« prenosit će sve glavne točke zborovanja, a osim toga uvrstit će u svoj program neke umjetničke priredbe u skladu s Kongresom, kao na pr. izvedbu Laveryjeve drame **»Prva Legija«**, Schülzova oratorija (iz studija Salzburg) **»Povijest uskrsnuća Isusa Krista«**, a napose će biti zanimljiva zvučna izvedba **»Austrijska zvona pozivaju na katoličko zborovanje«**, gdje će najprije zvonce s planinske crkvice u Heiligenblutu uporno dozivati druga zvona, da mu se priključe, što će ona postepeno i činiti: a napokon će zatutnjiti i obnovljeno veliko zvono sv. Stjepana — »Pummerin« — kao glavni sazivač.

U kinu davat će se pod pokroviteljstvom bečkog nadbiskupa američki film **»Ulaz zabranjen«**, u kojemu se prikazuje borba protiv isključivanja (diskriminacije) Crnaca iz suvremenog američkog društva. Film se odlikuje svojom dubokom čovječnošću, dobrim sadržajem i izvrsnom igrom. Osim toga bit će tih dana i mnoštvo drugih priredaba u skladu sa značenjem i programom Kongresa.

† Naši pokojnici

O. Alojzije Valentin Kovačić, svećenik zlatomisnik i ujedno najstariji član Salezijanske Družbe u Jugoslavenskoj provinciji, preminuo je dne 19. kolovoza o. g. u Badljevini u 80. godini života. Rodio se u Slovenskom primorju, te se već kao mlad svećenik svim srcem posvetio radu i brizi oko kršćanskog odgoja omladine u Salezijanskoj Družbi. Svojim vedrim i osvajajućim značajem znao je oduševiti čitave mase dječaka, za koje je sagradio uz pomoć Salezijanskih suradnika odgojni zavod na Rakovniku u Ljubljani. Kao vanredni štovatelj Marije Pomoćnice započeo je ondje i s gradnjom Njezina svetišta. Prije 30 godina počeo je s jednakim elanom širiti štovanje Marije Pomoćnice diljem čitave Hrvatske i to mnogobrojnim konferencijama, pučkim misijama i drugim prigodnim pobožnostima. Dragog i zaslužnog pokojnika svima toplo preporučamo u pobožne molitve. Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6 dinara

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. | ZAGREB, 14. rujna 1952. | BROJ 34

»Razveseli dušu sluge svojega, jer k Tebi, Gospode, podižem dušu svoju«.

Ps 85, 4

Iz ulaza današnje sv. Mise.

Negostoljubivi Samarjani

Poslanje Isusovo u Galileji je svršilo. Žetva, koju je On zasijao, donijela je malo ploda. Velikaši nisu htjeli o Njemu ništa znati. Njihova je nevjera izrasla u mržnju. Oni su Mu zasjedali, da Ga uhvate i ubiju. Maleni, obični ljudi su popustili od svoga prvotnog oduševljenja. Zatajili su, kad se od njih tražila vjera. Samo je bilo pitanje vremena, kad će ih velikaši zaraziti svojom mržnjom. Uviđavnim ljudima je bilo jasno: Poslanje se Isusovo u Galileji slomilo. To se jasno pokazivalo.

Ali je Isus imao dragocjeni plod. Njegova je mlada Crkva bila osnovana i osigurana. S Njim je držala vjerno jedna četa ljudi. Pred njima su Apostoli. Njihova je vjera sigurna. Oni su znali i priznavali, da je On Mesija, Sin Božji. Na njih se moglo računati, ako cijeli Izrael ustraje u nevjeri. Njihova će vjera preživjeti časove sablazni, patnje i smrti. Oni Ga nisu ostavili ni onda, kad im je jasno govorio o svojim mukama i smrti. Oni su sjeme budućnosti- sol zemlje, svijetlo svijeta. Njegovo dakle djelovanje u Galileji nije bilo uzaludno.

Samo još kratko vrijeme je dano Gospodinu od Njegova Oca za Njegovo hodanje po zemlji. Vrijeme svršetka je blizu. Čeka Ga Jerusalem, ubojica proroka. Dobro, neka bude! Dakle u Jerusalem! Kako Otac hoće! Gospodin će otresti sa svojih nogu galilejski prah i upraviti svoje korake i poglede prema Jerusalemu.

Vidimo Njegovu željeznu odluku, da ide u skoru smrt. Slušamo Njegovu srčanost za borbu i muku iz riječi Sv. Pisma: »Kad se navršiše dani, da se odijeli od nas, On čvrsto namjeri da ide u Jerusalem.« Još jedamput prema odluci Očevoj, On hoće da pruži Jerusalemu priliku da se spasi. Još jedamput hoće da dođe u sveti grad Jerusalem iz ljubavi, da osvoji duše svoga naroda. On to znade, da je uzaludno. Oni će se izrugivati Njegovoj istini i Njegovu ljubav nogama gaziti. Oni će podići kamenje, da Ga umore. Oni će Ga predati poganima, da onda umre izdajničkom smrti na križu. Oni će pasti oči i srca na muci izranjenog Mesije. To sve znade Gospodin. Njegov božanski pogled gleda strašnu budućnost kao sadašnjost. Uza sve to: »kad su dani Njegove smrti bili blizu, tada polazi čvrstim korakom u Jerusalem«. On polazi kao junak u svoje muke i smrt. Ne tuži se ni ne žalosti. Čvrst i uspravan ide u borbu i u smrt.

Izravni put iz Galileje prema Jerusalemu vodi preko Samarije. Taj put nije baš ugodan. U Samariji stanuju fanatični neprijatelji Židova. Stoljetna se mržnja zagrizla u njihova srca i nemilosrdno provaljuje od vremena na vrijeme. Ponovno i ponovno je dolazilo do krvavih borba, kad bi svečane procesije Galilejaca dodirnule Samariju. Zato su Židovi sa svojim karavanama zaobilazili preko jordanske doline sve do Jerihona, a odavle Judinom pustinjom do Jerusalema.

Gospodin je baš odabrao neprijatan put preko Samarije. U jednom je putnom danu došao do Samarije i htio prenoćiti na samaritanskom području. To je lakše reći, nego li učiniti. On je bio upućen na dobru volju ljudi, jer gostione nije bilo u selu. Svi su morali odsjedati u privatnim kućama. Gospodin šalje naprijed dva Apostola Jakoba i Ivana, sinove Zebedejeve, da nađu stan. To nije bilo teško, jer je cijela Samarija znala za Isusa iz Nazareta. Ta tko nije poznavao čudotvorca iz Kafarnauma?

Za kratko se vrijeme vrate oba Apostola crveni od srdžbe. I pitaju Gospodina: »Hoćeš li, Gospodine, da kažemo, da oganj siđe s neba, i da ih uništi?«

Apostoli su našli zatvorena srca. Nijedan Samaritanac nije im htio pružiti gostoprimstva. Pa ni onda, kad su to molili u ime Isusovo: »Ako vaš Učitelj hoće da ide u Jerusalem, tada je On pravi Židov, zato mi ne ćemo ništa da imamo s Njime«. »Zašto vaš Učitelj ne djeluje među nama? Nemamo li i mi obilje bolesnih. Tako su se suprotstavili Samarjani. I ostali neumoljivo kod svoga. Bili su toliko neotesani, da su se oba Apostola povukla i brzo nestala. Zato su bili srditi. O ti nesnosni Samarjani! Niti zapovijed o gostoprimstvu nije im sveta. Gnjušanje, koje su Židovi imali proti Samarjanima, otpadnicima od hrama i zakona, ulijevano je u vatru njihove srdžbe. Zar nije u nebo vapijući grijeh odbiti od kućnog praga Mesiju, Sina Božjega, koga su nedavno gledali u Njegovu preobraženju na Taboru? Takvi su ljudi zaslužili, da ih proguta potres zemlje. Ilija bi zazvao vatru s neba, da proždre takvo pokoljenje. Zato su se oba Apostola bunila i pali u neizmjerni gnjev tako, da to nisu mogli ni pred Spasiteljem sakriti. I srdito su zapitali Isusa: »Hoćeš li, Gospodine, da kažemo, da oganj siđe s neba, i da ih uništi?«

Nisu očekivali odgovor, koji im je dao Gospodin: »Vi ne znate, čijega ste duha. Sin čovječji nije došao da pogubi duše, nego da ih spasi«. Zvanje je dakle Učiteljevo kao i njihovo, da spasavaju i otkupljuju duše. Tko imade Kristov duh, taj ne će ni slomljenu trstiku razdvojiti na dvoje i ne će ugasiti tinjajući stijenj. Kako li su Ga malo razumjeli, što im je pred kratko vrijeme htio kazati prispodobom o sluzi, komu je milosrdni gospodar oprostio sav dug, a on je nemilosrdno postupao sa svojim sudrugovima.

Gospodin nije nijedne riječi osude kazao za negostoljubive Samarjane, nego je novim putem otišao u drugo selo. On čini ono, što je i svojim Apostolima rekao, kad ih je slao na put: »Ako vas ne prime i vaše riječi ne da slušaju, ostavite onu kuću i onaj grad i stresite prašinu sa svojih nogu« (Mt. 10,14).

Podrijetlo O. Leopolda Mandića

Pišu nam i mole nas iz sela Zakučac kod Omiša u Dalmaciji, da donesemo jedan od podataka o tomu, odkuda su došli predci sluge Božjega o. Leopolda Mandića. Nije naime dosta reći, da je djed o. Leopolda. Nikola Mandić bio iz Poljica kod Splita. Poljice kod Splita čini 16 sela bivše stare Kneževine poljičke. A u tri sela tih Poljica imade porodica Mandića. To su sela: Zakučac kod Drniša, Tugare i Dolac Donji.

U mjesečnom službenom listu biskupskog Ordinarijata u Splitu br. 1733 od 28 rujna 1949. tvrdi se, da je djed sluge Božjega o. Leopolda Mandića Nikola Mandić bio rodom iz Zakučaca kod Omiša. Pa i sadašnji biskupi splitski su dolazili u Zakučac da vide, gdje je bila kuća djeda o. Leopolda Mandića. I predi sadašnjih mještana sela Zakučac predi rođaka o. Leopolda Mandića znađu, da se iz Zakučca iselila obitelj o. Leopolda Mandića u Ercegnovi u Boki Kotorskoj, otkale i potječe sluga Božji o. Leopold.

K R I S T

Davno je to bilo, davno,
Stoljeća prošla su mnoga.
Krist je prolazio slavno,
Po cvijeću Mu kročila noga.

Ljudi su glasno klicali:
»Hosana, o Učitelju!«
Zatim Ga sramotno izdali,
Dali u ruke mučitelju.

Vijenac Mu savili krut,
Trn Mu ranio čelo.
Na krvavi je pošao put
Teški križ noseći smjelo.

Plako je krvave suze
Ne zbog sebe, već zbog ljudi.
Grijehe njihove na se uze,
Na svoje, ispaćene Grudi.

A Njegovo sveto Srce,
Prepuno ljubavi same,
Krvarilo je za—sve ljude—
Za tebe, moj brate, — i za me.—

»CANA CONFERENCE«. Crkva se vazda prilagođuje prilikama, koje vladaju, pa si stvara udruženja, koje smatra potrebnima, da se doskoči raznim potrebama. U doba rasklimanog obiteljskog života osnovano je u Sjedinjenim američkim državama udruženje, zvano »Cana conference«. Udruženje pribavlja si popise zaručenih i vjerenih parova. Svrha je udruženja pomoći zaručnicima, da sklope valjanu crkvenu ženidbu. »Cana« sabire zaručnike redovito svake nedjelje. Program sastanka je sveta Misa, zajutrak, svećenikova poduka, ručak, diskusija o tekućim pitanjima, blagoslov s Presvetim, te obnova zaručničkog obećanja. Na sastanak se prima ograničeni broj učesnika, najviše 25 do 30 osoba. Vodstvo »Cane« je u rukama oženjenih svjetovnjaka pod vodstvom svećenika. »Cana« se proširila po gradovima sjeverne Amerike, a prešla je i u druge zemlje, kao u Uruguay, Indiju, Kinu. Predmet predavanja na sastancima je: uzgoj djece, obitelj i sveta Misa, obitelj i društvo, bračni život i slično. Potrebe su tražile, da se osnuje jedno pripravno udruženje »Prae Cana conference« za zaručničke kandidate. Oba su društva pokazala zamjerne plodove.

ZLATNI MISNI JUBILEJ

Msgr Danko Lepeš, kanonik i apostolski protonotar slavi svoj zlatni jubilej na 21 rujna 1952. u Trstenom kraj Dubrovnika, gdje je župnikovao preko 45 godina. Odličnom jubilareu najsrdačnije čestitamo.

PUT DO KREPOSTI JE TEŽAK

Mnogi, koji teže za savršenstvom, padaju u pogrešku, što bi htjeli, da savršenstvo postignu brzo, smjesta, a budući da to nikako ne ide, padaju u malodušnost i prestaju se truditi. Slični su bolesniku, koji će se doista lako odlučiti i na tešku operaciju, samo ako iza toga brzo ozdravi, a ne će moći podnijeti sporo i polagano liječenje, jer nema strpljivosti. Mnogi će od nas podnijeti i velike žrtve, samo ako odmah iza toga postignu željene kreposti, a ne će se lako odlučiti na dugotrajnu borbu, bez koje se krepost ne postizava. A ipak je put k spasenju težak i dugotrajan, a ne lagan i brz, kao što je i naša narav spora na dobro, i pogreške se njene teško ispravljaju.

Svagdje u prirodi opažamo polagano i postepeno napredovanje. Iz sjemena nikne najprije sićušna biljčica, koja polagano raste. U rastu se bori s različitim zaprekama. Njezina ih životna snaga polagano svladava, dok napokon biljka ne postigne puninu svog razvoja. Tako isto biva i u svijetu milosti. Milost je nakalamljena na našu prirodu, pa je oplemenjuje, ali isti zakon polaganog napredovanja vlada i njome. Ako Bog koju dušu izuzme iz toga zakona, to dokazuje, da je On svemoguć i nije podvrgnut nikojem zakonu.

Izlazak izraelskog naroda iz Egipta i dugotrajni njegov put do obećane zemlje lijepa je slika čovjeka, koji teži za savršenstvom. Egipatsko ropstvo je slika robovanja duše, koja stenje u okovima grijeha, a obećana zemlja, u kojoj teče med i mlijeko, lijepa je slika duhovnog savršenstva. Put iz Egipta u Palestinu stvarno je kratak, i Izraelci su mogli doći brzo u Palestinu, da je to bila volja Božja. Zamislimo si sada dušu, koja je na početku svog obraćenja. Ona se iz svega srca odriče svoje prirodne sklonosti na zlo i svih svojih pogrešaka, koje njom vladaju. I ona bi bila jako sretna, kad bi iz svoga nesavršenog stanja neposredno i brzo prešla u posjed lijepih i privlačivih kreposti. Ali drugačija je nakana Božja. On odvodi svoj narod u samotnu pustinju, da mu tamo dade zakon i da mu potpuno očituje svoju božansku volju. Dalje, da luta po pustinji četrdeset godina. Dopušta, da ga uznemiruju jaki neprijatelji, te on sad pobjeđuje, a sad je pobijeđen, već prema tomu, da li je odan Bogu ili nije, da li sluša Mojsija, svog vođu, ili ne. Više puta zanemaruje Izrael zapovijedi Jehovine, i tada ga on strogo kažnjava, no nikad ga ne ostavlja. Njegova providnost zna i pogreške i kazne upraviti na dobro, pa makar samo za opomenu drugima. Napokon dolaze Izraelci do granice obećane zemlje, no ovdje ih čekaju nove neprilike. Svaki grad moraju osvajati od neprijatelja. To im uspjeva i ne uspjeva, već prema tomu, koliko služe Bogu.

To je sve slika puta ,kojim Bog vodi svoje izabranike k svetosti. I oni moraju da prođu na duhovnom putu kroz pustinju suhoće, protivljenja, neugodnosti i bezutješnosti, i upravo po kušnjama urezuje im Bog sve dublje svoj zakon u dušu. Bilo u samoći ili u buci svijeta moraju da nose svoje oružje protiv neprijatelja, koga mogu oslabiti, ali nikad iz svoga života iskorijeniti. Mogu da rade što ih je volja, neprijatelj će im uvijek biti sa strane, što više u njima samima. Uvijek će osjetiti u sebi nehotične pokrete, koji izviru iz istočnog grijeha i vuku čovjeka u grijeh, morat će se s tim složiti, da češće padaju u pogreške i grijehe, i treba da budu spremni, da ovakvu borbu s izmjeničnom srećom vode do konca svog života. Zato treba da se priviknu na molitvu, poslušnost i na poniznost s obzirom na svoju vlastitu bijedu. Slušajmo, što kaže sv. Franjo Saleški: Nemoj se čuditi, ako Bog dozvoli, da u času najveće revnosti i unutarnje sabranosti počiniš pogreške, koje najmanje želiš. Te pogreške dokazuju tvoju nemoć, da iz sebe učiniš što dobra, a kad to upoznaš, tada ćeš se u svoj poniznosti obratiti k Bogu za pomoć. Pogreškama je dakle zadaća, da te ponize, zato su one spasonosnije od dobrih djela, koja te toliko usrećuju.

Površnost

Kad mladić sjedi sate i sate nad svojim knjigama, a iz škole donosi slabe ocjene, obično učitelj odgovara, da je površan, jer ništa nije temeljito naučio.

Pa i u vrtu, ako netko kopa tako, da samo odozgo postruže travu, a ne kopa duboko da prevrne zemlju, posiječe korijenje drača i da ono, što je dolje, dođe gore, kopa površno. Posađena biljka ne će moći tako lako pustiti svoje korijenje duboko u zemlju, da iz nje siše snagu i sok. Kažemo, da je takav posao obavljen površno.

Svaka domaćica znade, da je poslužnica površno očistila pokućstvo, kad nalazi prašine i zamazanosti na svim udubinama i naborima, i na svim uglovima leže još debele naslage nečistoće.

I za obrtnika kažemo, da je površno izradio neki predmet, ako ladice i vrata dobro ne zatvaraju, nove cipele propuštaju vodu.

Pa i neka znanstvena knjiga površno je napisana, ako nisu navedeni točni izvori i stvar se točno ne pozna, niti se pisac nije obazirao na druge pisce ni na najnovija istraživanja.

I liječnik može biti površan u postavljanju diagnoze i kritičar u prosuđivanju nekoga djela i novinar, ako piše po svojoj fantaziji i želji, kojoj nije stalo do istine.

Kod svakog se posla može griješiti površnošću, bio to posao tjelesni ili duševni, dapače i kod duhovnog, gdje se radi o spasenju duše.

Površnost je pomanjkanje temeljitosti. Radi se brzo i zato površno, lijeno i zato bezbrižno, ili iz običajne nemarnosti i zato zlo.

Razlikujemo tri vrste površnih radnika: **sangvinika**, koji hoće da previše radi i zato mnogo toga poduzima, ali ne ustraje do kraja. On prebrzo i žurno počinje, ali doskora klone. On stvara velike planove i ubrzo ih crta, ali kad dolazi do izvršenja, pomanjka mu ustrpljivosti i ustrajnosti. On se oduševi za jednu ideju i dade se s veseljem i ljubavlju na posao, ali ako nadođu poteškoće, ako posao mnogo vremena treba i mnogo muke iziskuje, onda njegova revnost klone. Njegov je temperamenat vatra od slame, brzo plane, ali ne daje topline i brzo se ugasi. On je mislio, da će imati više i brži uspjeh, računao na veće povlađivanje i pomoć drugih. Prevario se u svojim očekivanjima, izgubio je veselje za posao. Sve je uzeo previše na laganu ruku i zato nije mogao, usprkos svih sposobnosti, postići, što je htio.

Drukčiji je **flegmatik** ili kako mi kažemo, ljenjivac. njemu je svaka muka previše, svaki napor prezire i tako on ne može i ne će zagrabiti u dubinu. To znači, ne će razmišljati, ni žrtve doprinositi, niti se dugo mučiti. I zato usprkos sviju dobrih sposobnosti ne može ništa postići. On je površan, jer je lijen i komotan. Izmiče rado svakom težem poslu.

Posebnu vrstu površnoga čovjeka čine oni koji su iz **običaja** površni. Oni su površni iz obične ravnodušnosti. Ne misle o ničem mnogo ni dugo. Oni se ne zanimaju ni za što, nemaju revnosti, nisu skloni ničemu. Sav njihov posao i sve je mišljenje neka običajna navika kao kod stroja. Oni nemaju duboka znanja ni izobrazbe, bez osjećaja su, jednom riječi u svemu plitki.

Često je tomu kriv kućni uzgoj. U obitelji se nisu zanimali ni govorili ni o vjerskim ni o znanstvenim ni o kakvim zanimljivim pitanjima. Mnogi takav kao da se tek u tvrdoj školi života probudio od sna i nužda ga uzgojila. Tamo ne može postojati površnost, gdje se treba boriti za opstanak života, obavljati teške tjelesne i duševne poslove.

Ipak imade jedno životno polje i to najviše, imade jedna vrsta posla, i to najvažnija i najteža, gdje smo prečesto svi površni. A to je vjerska izgradnja duše. Tu ne možemo nikada dosta duboko zaći, nikad dosta brižno vaditi i odstranjivati kamenje pogrešaka i manjaka. I doista je to baš jedan posao, na koji nije navikao najveći dio ljudi, jer im se čini pretežak, odviše mučan i dugočasan.

Što da radimo? Moramo segnuti u dubinu našega srca i odanle izbaciti kamenje naših pogrešaka, korijenje naših zlih sklonosti. I taj se rad mora bez prestanka nastavljati. On mora trajati do posljednjega daha našeg života. A moramo graditi i u visinu, iznad glatke površine zemaljskog svakidašnjeg života.

Vječne vjerske istine neka budu zaštita, o koju će se razbijati valovi svijeta. One neka nam budu toranj s jasnim svijetlom, koje pokazuje ulaz u luku vječnosti. Sv. Pavao kaže: »Tražite ono, što je gore, gdje Krist sjedi s desne strane Božje. Težite za onim, što je gore, a ne za onim, što je na zemlji« (1 Kol 3, 1,29).

Svetost Crkve

Određenje je ljudi na zemlji, da postanu sveti. Ta oni imaju na koncu vremena zemaljske kušnje prispjeti gledanju Boga u nebu. Ali u nebo ne može ući ništa nečisto (Mudr. 7, 25). Sv. Pavao stoga kaže: »Ovo je volja Božja: Vi imate biti sveti« (1. Sol. 4, 3). A Spasitelj sam kaže: »Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski« (Mat. 5, 48). Crkva je Kristova voditeljica k tome cilju. A kako ona ima posvećivati ljude, nužno je, da i ona sama bude sveta. Jer »nemo dat, quod non habet«, kako veli poslovica: Ono, što netko misli dati drugome, to treba da prije ima on sam.

Dali je katolička crkva sveta? Stavimo li to pitanje s obzirom na njezina Osnivača, odgovor glasi: bezuslovno! Tu crkvu je osnovao onaj, kojega je Otac nebeski svečano nazvao svojim sinom, koji Mu je omilio; nju je osnovao onaj, koji je mogao na svoje neprijatelje upraviti pitanje: »Tko će mi od vas dokazati kakav grijeh?« (Iv. 8, 46).

Crkvu možemo nazivati svetom i pod tim vidom, što ona ima moć, da posvećuje svoju djecu. Ona naviješta vjerski i moralni nauk, što ga je preuzela od Krista, i čuva ga uz pomoć Duha Svetoga čist i nepokvaren, ona ne pušta, da se iz njega izbriše ni jedan zarez, da se ni jedno slovce umetne, a još manje pušta da mu se primiješa koja lažna nauka, upravo kao što majka ne stavlja pred svoju djecu hranu u koju je primiješan otrov Ona ne trpi, da netko dođe te uči da čovjek, od kako je počinjen istočni grijeh, nema slobodne volje, i da ta zabluda ubija svaku težnju za krepošću. Ona ne trpi, da netko protivno jasnoj riječi Božjoj u Sv. Pismu naviješta, da čovjeka spasava jedino vjera, a da su dobra djela suvišna; ona ne trpi da netko plaši duše, koje je Bog pozvao na blaženstvo, s krivom tvrdnjom, da je Bog već unaprijed odredio jedan dio ljudskog roda na osuđenje. I kako Crkva čuva i naviješta čistu nauku Kristovu, tako je ona i vjerno sačuvala i sredstva posvećenja, što ih je Krist uredio, i dijeli ih još i danas, kao što su to činili i Apostoli.

Da je Crkva zaista sveta i da su njezina milosna sredstva djelotvorna, pokazuje uspjeh. Stablo se poznaje po plodovima: njezina djeca, koja vjernim srcem primaju nauku Crkve i spremno je nastoje vršiti, koja savjesno upotrebljavaju milosna sredstva Crkve, ona u istinu postaju sveta. Da svetost nije puka prividnost, nego stvarnost, zato imamo osim riječi Crkve još dokaz u čudesima, kojima je Bog katkada potvrdio svetost svoje djece.

No to ne znači, kao da izvan katoličke Crkve nema plemenitih ljudi. Ako čovjek bez svoje krivnje živi u zabludi i pri tom slijedi rado glas svoje savjesti, njemu Bog daje također izvanrednim sredstvima svoju milost i vodi ga izvanrednim putevima prema cilju. Ali tko se ne može ispričati, da je u zabludi bez vlastite krivice, za toga je katolička Crkva jedina, koja ljude spasava.

No zar ne govori protiv svetosti Crkve to, što ih uz njezinu djecu ima toliko, koji nisu sveti, često puta sve prije nego sveti? Crkva je nalik oranici, na kojoj raste pšenica i ljulj. Ljulj ne uspjeva stoga, jer je oranica slaba; dočim uspijevanje pšenice u gustim klasovima dokazuje, da je oranica dobra. Ako djeca Crkve ne žive sveto i promaše svoj vječni cilj, nije Crkva kriva, već oni, koji ne slušaju nauku Crkve i ne upotrebljavaju njezina milosna sredstva. Jer u Crkvi imade i onoga, što nije sveto, ne smije se odatle zaključiti, da ona nije sveta, već moramo zaključiti: jer u Crkvi imade svetosti, ona zato mora biti sveta. Na močvarnom tlu ne uspijeva ni jedna jedina pšenična vlat.

PRIJATELJU, POMAKNI SE VIŠE

Ponizni sagibamo čelo pred Tobom, Najviši, jer znademo, da ništa nemamo, što nam Ti nisi poklonio. Znademo, da ništa ne možemo zadržati, što nam Ti ne daruješ za vječnost.

Kako da se lakomimo za začeljem na velikoj Gozbi, kada osjećamo, da nismo dostojni svete radosti i samo nam Tvoje milosrđe skida s ramena teret naših slabosti? Kako da se primaknemo slavlju, ako nas Ti ne pozoveš?

Gospodine, mi Te molimo za posljednje mjesto među uzvanicima Tvojima, jer bi smo se morali stiditi, kada bismo mislili, da smo zaslužili više. Beskrajna je sreća duši, koju Ti pozoveš, da se približi više. Ali kakva je sreća prići Tvojoj Gozbi i među neznatnima još neznatniji, i među posljednjima posljednji! Kakva je milost čuti Tvoj glas i poći k Tebi — polaziti čitava života, polaziti od svanuća do noći.

Sagibamo čelo pred Tobom, Najviši, jer mi smo ljudi slabi i lutaoci.

Neka naše suze skinu ljage s našega ruha svadbenoga.

Neka se približimo Tebi, među neznatnima još neznatniji.

Među posljednjima posljednji.

POZIV!

BOGOSLOVI ZAGREBAČKOG SJEMENIŠTA POZIVAJU SE, DA SE POVRATE U ZAVOD DNE 9. LISTOPADA 1952. DO 7 SATI NAVEČER. REKTORAT

NA ODMORU

U Opatiji gradu
crkvica mala
Sv. Jakovu posvećena.

Na obali morskoj
usred zelenila,
skrivena, jedva zamijećena.

Nutrina njena
skromnog je izgleda,
Otajstvena šutnja u njoj vlada.

U vremenu brzom
kratkoga odmora
duša moja — tamo je razmatrala.

U davna vremena,
kad ne bi još naselja,
crkvica mala je sagrađena.

Providnost Božja
tako je htjela,
Simona-opata za to odredila.

Izvrši opat
Djelo Velikoga,
Grad je niko, odatle mu ime Opatija!

Novo sjemenište za Ukrajince u Francuskoj

Dne 28. lipnja o.g. otvoreno je novo sjemenište za uzgoj ukrajinskog svećenstva u gradu Loury kod Orleansa. Otvorenju su prisustvovali kardinal Eugen Tisserant, tajnik kongregacije za Istočnu crkvu, i Msgr Angelo Giuseppe Roncalli, apostolski nuncij za Francusku. Svetu liturgiju u istočnomu obredu služio je tom zgodom Msgr Ivan Bucko, apostolski vizitator Ukrajinaca u zapadnoj Evropi.

Svečanom činu pribivali su i drugi francuski biskupi, kao i francuske građanske vlasti. Novo sjemenište sagrađeno je obilnim prinosom svete kongregacije za Istočnu crkvu, kao i darovima dobrotvora. Kraj sjemeništa podignuta je poljodjelska škola.Oba zavoda povjerena su Salezijancima. Ovom zgodom poprimaju tamošnji oci Salezijanci istočni obred. I to je prvi ogranak Salezijanaca, koji će imati istočni obred, što drugi neki redovi već imadu, kao Isusovci, Redemptoristi. U sjemenište će biti primljeno 50 pitomaca. U zapadnoj se Evropi nalazi oko 100.000 ukrajinskih izbjeglica, od toga u Francuskoj oko 45.000, u Engleskoj oko 30.000, u Njemačkoj 20.000, u Belgiji oko 5.000. Ovo će sjemenište biti veza za sve Ukrajince, koji živu daleko od svoje domovine.

PODLISTAK

Sv. Stolica i staroslavensko bogoslužje

Piše: kanonik JOZO FELICINOVIĆ

Nedavno sam posjetio msgra. Silvija Oddi, savjetnika Papinske Nuncijature u Beogradu, i pitao ga, da li su mu poznati napadaji dnevne štampe u Jugoslaviji, koja prikazuje njega i Svetu Stolicu, kao neprijatelje hrvatskog jezika i glagoljice u našim crkvama. Odgovorio mi je, da mu je sve to dobro poznato, jer da osobno čita glavne naše novine.

Rekao mi je, kako on, iako je Talijanac, isto kao što i njegov tajnik iz glasovitog Arezzo, ne samo da ne mrzi već naprotiv ljubi i uči hrvatski jezik. Premda bi mogao u svojoj kućnoj kapeli u Nuncijaturi moliti latinski i talijanski, on sve predmoli svaki dan na hrvatskom jeziku i to: dnevne molitve, Krunicu, blagoslov i t. d.

Svojski nastoji. da što bolje upozna hrvatski jezik. Čita i prevodi iz hrvatskoga jezika. A ja sam sâm svjedokom, kako lijepo govori i vlada našim jezikom. I inače je živi poliglota.

Rekao mi je još, da Sveta Stolica ljubi Slavene i spremna je, da veoma rado dade sve što želimo u pitanju hrvatskog obrednika u našim crkvama, ali samo onda, ako se to zatraži preko zakonite predpostavljene crkvene vlasti. Nipošto ne će, jer i ne može, dozvoliti, da se uvodi glagoljica ili koji drugi liturgični jezik po **samovolji kojega svećenika.** Sveta Stolica brižno i s ljubomorom čuva jedinstvo i disciplinu u sv. Obredima, i nitko zato ne može da joj s pravom prigovara, jer barem na polju liturgije Crkva vrši svoje isključivo pravo.

Rekao mi je još i ovaj primjer: »Mogao bi se naći i koji svećenik simpatizer istočnog grčkog obreda, koji bi htio da ga po svojoj volji uvede u svojoj crkvi. Može li se to u crkvi dozvoliti? Zastalno. ne! Ja sam postavljen, da zastupam Svetu Stolicu kod Jugoslavenske vlade, ali i zato da bdijem nad crkvenom disciplinom u ovoj zemlji i da izvješćujem Svetoga Oca, kako to određuje kanonsko pravo u kan. 267. i t. d.

Kako bih mogao ja, kao čuvar crkvene discipline, da to dozvolim, da svaki radi po svojoj glavi?... Razumije se, da ne!

Zato opetujem, neka se traži preko zakonite crkvene vlasti sve što opravdano želite u pitanju hrvatskog bogoslužja i glagoljice, i dobit ćete«.

Toplo sam mu se zahvalio i rekao, da smo baš mi Hrvati u Zadru u ovom smislu molili i dobili rješenje Svete Stolice još god. 1948. za hrvatsko bogoslužje, koje nas je uvelike obradovalo, jer je to rješenje došlo, nakon što su talijanski svećenici u Zadru bili sve latinizirali i italijanizirali. Rekao sam mu, da se mi katolici Hrvati u Zadru i u zadarskoj nadbiskupiji osjećamo zahvalnim Svetom Ocu za Njegov odgovor i rješenje, koje ovdje donosim u cjelini u prijevodu.

To rješenje je došlo u doba, kad sam ja tražio hrvatski jezik u zadarskim crkvama, a zadarski nadbiskup je bio tada Talijanac, sada blagopok. preuzv. Petar Dujam Munzani. Rješenje o hrvatskom bogoslužju glasi:

Sveta Kongregacija Obreda
Prot. J. 33/948.

Rim, 19. augusta 1948. god

Preuzvišeni!

Pismom od 9. svibnja o. g. Vaša Preuzvišenost traži, da se po cijeloj zadarskoj nadbiskupiji proširi poraba Obrednika na hrvatskom jeziku, odobrenog od Sv. Kongregacije Obreda reskriptom 2(929) od 19. veljače 1930.

Ovo je traženje bilo prikazano Svetom Ocu po uzoritom kardinalu Klementu Nicera, prefektu ove Svete Kongregacije Obreda, u audijenciji od 10. o. mj. — Sveti Otac ne samo, da odobrava zakonitost traženja, već mu se čini zgodno. Samo neka se dijecezanske vlasti pobrinu, da upozore vjernike, kako se tu danas ne radi o udjeljivanju kakve povlastice, **već radije o stvarnom povratku jednog običaja,** koji je prije vladao, i koji je bio obustavljen zbog razloga, koji su danas prestali.

Donosim do znanja V. P. ovo uzvišeno odobrenje Svetoga Oca, te Vam izrazujem moj poklon, izjavljujući se V. P.

odani sluga
Alfons Carinci
nadb. Seleučije, tajnik

Ovo je rješenje bilo dostavljeno preuzvišenom Msgr. Petru Dujmu Munzaniu nadbiskupu Zadra.

O. ur.: Pripominjemo, da je poznato kako je već u staroj Jugoslaviji bio spremljen nacrt konkordata prema kojem je Sv. Stolica dopustila i pristala na to, da se u cijeloj Jugoslaviji uvede staroslavensko bogoslužje. Poznato je i to, kako se to spriječilo

XV. Nedjelja po Duhovima

14. IX. 1952.

Današnje sv. Evanđelje opisuje (Luka 7, 11 — 16), kako je Isus uskrisio mrtva mladića, sina udovice, koga su baš nosili iz Naima. Bilo je prisutno mnogo naroda. Isus se ražalio nad rastuženom majkom, pa se dotače nosila i nosioci stadoše. Tada Isus reče mrtvom mladiću: »Zapovijedam ti, ustani! Mladić sjedne i počne govoriti i on ga predade majci njegovoj. I sve obuze strah i hvalili su Boga govorili: Ustaje je među nama velik prorok i Bog je pohodio narod svoj.

1. Iznosili su mrtvaca. Sve, što živi, mora umrijeti. Smrt je obična pojava na zemlji. Ali nije obična pojava uskrisenje od mrtvih. Nikada se nije dogodilo, da bi mrtav čovjek sam uskrsnuo iz groba. Odredba je Božja i prirodni je zakon, da je duša, počelo života, kad se odijeli od tijela, više ne vraća u nj. Tijelo se smjesta počne raspadati i nije više sposobno za dalji život. To vrijedi za sve, što živi, za biljku i za pticu i za čovjeka. Ako se gdjegod dogodi negdje, da mrtvac ustane i nanovo živi, tada je tu nesumnjivo djelovala svemogućnost Božja, tada je to pravo čudo. To se dogodilo i kod mladića iz Naima.

2. Mladiću, zapovijedam ti, ustani! To je ona stvarateljska riječ Božja, koja je u početku ječala kroz svemir i nastajali su svjetovi, nebo i zemlja. Golema sunca i daleke svemirske maglice, kao i sićušni organizam najjednostavnijih ameba, sve je to nastalo iz ničesa jednom božanskom svemoćnom zapovijedi: Neka bude! I sve je tako divno i skladno vanjštinom, zakonima i svrhom. Zar je toj stvarateljskoj Riječi bilo teško oživjeti mrtva mladića iz Naima? Ta Ona i danas uzrokuje, da bića postoje i da čovjek živi. Ona svojom svemoću uzdržava sva stvorenja i uzdržava. Ona udahnjuje životom mrtvu materiju. Ona uzdržava. Ona život živim bićima i čovjeku, kad Ju je volja i sa svime upravlja najmudrije. Ona je zakon, po kojem se sve pokorno ravna. Zato je i mrtvi mladić poslušao svemoguću Riječ i ustao je iz mrtvih. Blago nama ako Riječ Božju slušamo i u srcu Je držimo.

3. Ustao je među nama velik prorok i Bog je pohodio narod svoj! Tako je govorio narod za Isusa, i dobro je govorio. Bog je pohodio narod svoj i sada je još među narodom. Evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta. On je s nama u svojoj nauci, milosti i Euharistiji, a sve nam to dijeli sveta naša Crkva, koja je mistično Njegovo tijelo i koja živi u Njemu. Krist iza svog uskrsnuća više ne umire, a uz Njega ne će umrijeti niti Njegovo mistično tijelo, Crkva. Zato je ni vrata paklena ne će nadvladati. Krist u svojoj živi i djeluje među ljudima na zemlji. Blaga evanđeoska nauka rasprsuje nam tamu neznanja i rasvjetljuje nam putove prema vječnom cilju. Sveta milost Njegova oplemenjuje surove ljudske duše toplom nebeskom ljubavi, te čovjek postaje čovjeku brat, a Euharistija nas već ovdje na zemlji diže do sfera božanskog savršenstva. Kako treba da Bogu hvalimo za sva ta divna dobra, a najviše za to, što hoće da bude među nama!

Sveta Ida

Mladi vojvoda Egbert, ljubimac i najbolji vojskovođa cara Karla Velikoga, bio je teško ranjen u bitci protiv Sasa. Car ga je povjerio brizi i njezi grofa Artura, koji je u blizini imao svoj dvorac. Grof se brinuo za njega kao za svoga sina, a isto tako su mu posvetile veliku pažnju grofica i njihova jedinica kćerka. Kći se zvala Ida i bila je uzor poniznoga straha Božjega i djetinje nevinosti. Nakon nekog vremena došao je i sam car da posjeti bolesnika. Bolesnik je ozdravio i zamolio cara, da mu pomogne, da dobije djevicu Idu za ženu. Car je na to pristao i darovao Egbertu velike posjede i imenovao ga vojvodom od Saske. Roditelji su bili s time sporazumni, ali Ida je izjavila svoju želju, da svoje djevičanstvo posveti Bogu. Konačno je morala popustiti želji cara i roditelja i uzela Egberta za muža.

Njihov je zajednički život bio izgled bračne vjernosti i ljubavi, kućnoga mira i sporazumijevanja i svih djela milosrđa prema nevoljnima. Ali nakon kratkog vremena Egbert je naglo umro. Mlada udovica ponizila se pred svemoćnom rukom Božjom, koja ju je pohodila. Mnogi su je odlični prosci molili za ruku, ali je ona sve odbila. Povukla se u Herfeld, gdje je već prije sagradila prekrasnu crkvu u čast presvete Bogorodice i sv. Germana. Uz tu je crkvu sada podigla malu ćeliju, u kojoj je pokornički živjela. Odbacila je sav raskoš, a imovinu je upotrebljavala samo za ublaženje bijede. Dala je načiniti kameni lijes, da je neprestano sjeća na smrt. Svaki dan ga je dva puta punila živežnim namirnicama, odijelom i novcem i to sve razdijelila siromasima. Njih je uvijek upućivala, da se mole za sv. duše u čistilištu.

Ovako je proživjela dvije godine u strogo pokori. Tada je pala u tešku bolest, u kojoj se iza kratkoga vremena preselila u vječnost g. 813. Mnoga čudesna ozdravljenja na njezinu grobu bila su dokazom njezine svetosti. G. 980 prenijeli su Benediktinci njezino sveto tijelo u mjesto Verden u Ruru, gdje se častilo još do sredine 18. stoljeća, dok je za vrijeme francuske revolucije nestalo. Crkva slavi njezin spomen 3. rujna.

Majka Božja Volavska

(Svršetak)

Crkva M. B. Volavske građena je u gotskom stilu. Ali su prigodom dograđivanja i popravljanja miješani i drugi stilovi, kao barok i romanski stil. Svetište crkve svršava s dvanaesterokutom, od kojega se 9 uglova vidi. S južne strane podignuto je pridvorje na 12 jakih stupova. Pridvorje se spominje prvi put god. 1732., a sve do god. 1921. bilo je otvoreno. Budući da je, uslijed toga, bilo izloženo vjetru i nevremenu, župnik Ivan Sambolek dao ga je god. 1921. zatvoriti, napravili na njemu 4 prozora i spojiti s crkvom sa 2 luka. Sad je to prava kapela, u kojoj su smještene ispovjedaonice kao i barokni oltar Sv. Ivana Nepomuka, što ga je dao podignuti grof Juraj Erdedi, vjerojatno god. 1732., kad se pridvorje prvi put spominje.

Oltara u crkvi i kapeli ima 5, naime glavni Majke Božje Volavske, Sv. Stjepana, Sv. Triju Kralja, Bezgriješnog Začeća i Sv. Ivana Nepomuka. God. 1668. bila su samo 3; god. 1706. bilo ih je 6, a god. 1821. ima ih 5 kao i danas. Svi su oltari građeni u baroknom stilu. Među njima se ističe glavni oltar, koji je obnovljen; ali potpuno odgovara onomu, što ga je dao napraviti grof Aleksandar Erdedi prije godine 1741. To se vidi iz opisa prigodom vizitacije g. 1741.

Čudotvorna slika M. B. Volavske, kako je rečeno, ne prikazuje ni Uznesenje Marijino ni M. B. Snježnu, nego Veliku Gospu. Ta je slika postojala prije god. 1741., jer se opisuje zajedno s oltarom prigodom spomenute kanonske vizitacije. Jasno je, da se ona nije štovala od početka, a više je nego vjerojatno, da je prije nje na glavnom oltaru stajao i javnom štovanju vjernika bio izložen onaj mali kip Majke Božje, što se sada nalazi u staklenom okviru u pobočnoj kapeli. Taj je kip, po baroknom običaju, obučen. Kad se skine odijelo, na prvi mah se vidi, da je velika slika na oltaru vjerna kopija toga maloga kipa. Vrlo je vjerojatno, kad je grof Aleksandar Erdedi dao napraviti novi veliki oltar, koji dopire do stropa, budući da mali kip nije odgovarao oltaru, da je taj mali kip zamijenio s velikom slikom, koja oltaru lijepo odgovara. Taj je mali kip mnogo stariji od nove slike. Iz okolnosti, da je okrunjen, vidi se, da je bio i da se štovao kao čudotvoran. No i ona slika do malo se je pokazala kao čudotvorna, jer je Majka Božja preko nje počela dijeliti i udijelila bezbrojne milosti svojim štovateljima.

Nastavak na str. 4

POSLANICA PIJA XII. NARODIMA RUSIJE

(Svršetak)

NEPOBJEDIVA ZAŠTITA MAJKE BOŽJE

Znamo, da mnogi od vas čuvaju kršćansku vjeru u intimnom svetištu vlastite savjesti, da žarko žele, da mogu ispovijedati kršćanske istine, jedini sigurni temelj građanskoga života. Oni žele da to mogu činiti ne samo u tajnosti privatnoga života, nego i otvoreno, kao što to priliči slobodnim ljudima. S velikom nadom i velikom utjehom znamo također, da vi s velikom ljubavlju častite Djevicu Mariju Majku Božju i da častite Njezine svete slike. Poznato Nam je, da je u samom Kremlju bio sazidan hram — danas međutim oduzet službi Božjoj — posvećen Mariji na nebo uznesenoj. Ovo je jasno svjedočanstvo o ljubavi, koju su vaši preci gojili i koju vi gojite prema Velikoj Majci Božjoj.

Mi znamo, da ne može biti uzaludna nada u spasenje tamo, gdje se duše iskrenom i žarkom molitvom obraćaju Presvetoj Majci Božjoj. Koligod se ljudi, ma koliko moćni bili, trudili, da iz srdaca građana iščupaju svetu vjeru i kršćansku krepost, ipak ako Marija pritekne u pomoć svojom moćnom zaštitom, vrata paklena ne mogu pobijediti. Ona je zapravo najdobrostivija i najmoćnija Majka Božja i Majka svih nas i nikada se na ovome svijetu nije čulo, da bi netko Nju pobožno zazvao u pomoć, a da nije osjetio Njenu moguću zaštitu. Nastavite dakle, kao što ste i do sada činili, da ju žarkom pobožnošću pozdravljate i da ju zazivate riječima kod vas uobičajenim: »Samo je Tebi dato, Presveta i Prečista Majko Božja, da uvijek budeš uslišana!« (Akatist svetkovine Zaštite Presv. Bogorodice: Kondak 3.)

TOPLI POZIV ZA MIR

Zajedno s vama uzdižemo Njoj svoje pobožne molitve, da bi kršćanska istina, ugras i potpora ljudskog društva, ojačala i da bi se ukrijepila među narodima Rusije i da bi daleko od vas bile odagnane sve varke neprijatelja vjere, i sve njihove zablude; da bi javni i privatni život bio u skladu s evanđeoskim zapovijedima; da bi na poseban način vaši katolici, koji su lišeni svojih pastira, neustrašivom hrabrošću odoljeli napadajima nevjere, ako je to potrebno, sve do same smrti; da bi prava sloboda, koja dolikuje čovječjoj osobi, građanima i kršćanima, bila uspostavljena za sve, jer svi na to imaju pravo, u pravom redu, da bude uspostavljena sloboda za Crkvu, koja ima božansku misiju, da naučava ljude vjerskim istinama i krepostima; i na kraju, da pravi mir zavlada vašim dragim narodom i cijelim čovječanstvom i da ovaj mir, utemeljen na pravdi i hranjen ljubavlju, sretno vodi sve narode onom zajedničkom blagostanju, koje proizlazi iz uzajamne sloge duša.

POSVETA NARODA RUSIJE PREČISTOM MARIJINU SRCU

Mi međutim, da bi Naše i vaše molitve bile lakše uslišane i da vam dademo posebno svjedočanstvo Naše posebne naklonosti, kao što smo prije nekoliko godina posvetili čitav svijet Bezgrešnom Srcu Djevice Majke Božje, tako sada na poseban način posvećujemo sve narode Rusije istom Bezgrešnom Srcu u sigurnoj nadi, da će se uz najmoćniju zaštitu Djevice Marije što prije ostvariti, vaše i svih ljudi želje za pravednim mirom, za bratskom slogom i za pravom slobodom za sve, a u prvom redu za Crkvu tako, da posredstvom molitve, koju Mi uzdižemo zajedno s vama i sa svim kršćanima, u svim krajevima svijeta, pobijedi i da se temeljito učvrsti spasonosno Kraljevstvo Kristovo, koje je Kraljevstvo istine i života, Kraljevstvo svetosti i milosti, Kraljevstvo pravde, ljubavi i mira (Pref. na blagdan Krista Kralja).

Pobožnim zazivom molimo istu Preblagu Majku, da bude u pomoći svakome od vas u svim teškoćama sadašnjice i da isprosi od svoga Božanskoga Sina za vaše pameti onu svjetlost, koja dolazi s Neba, za vaše duše onu krepost i jakost pomoću koje će, uzdignuti božanskom milošću, moći pobjedonosno svladati bezbožnost i zabludu.

Dano u Rimu, kod sv. Petra 7. srpnja 1952. na blagdan sv. Ćirila i Metoda, četrnaeste godine Našeg Pontifikata.

Naše katoličko svećenstvo i škole

Da je naš hrvatski narod pismen, pače da se ubraja u kolo kulturnih naroda s hiljadugodišnjom tradicijom, to mora da zahvali samo katoličkom svećenstvu i rimskim Papama, jer gdjegod je kršćanska vjera kod nas i po svijetu sazidala crkvu, sazidala je i školu. Prvi narodni učitelji bili su naši svećenici i redovnici. Hrvatski kraljevi i velikaši bili su nepismeni, ukoliko se nisu naučili u crkvenim školama. U staro doba, od IX. do XIII. vijeka najzaslužniji za školstvo u cijeloj Evropi, pa i kod nas Hrvata su bili Benediktinci, koji su imali mnogo samostana u užoj Hrvatskoj, u Istri, u Hrvat. Primorju, a osobito u Dalmaciji. Benediktinski su samostani bili mravinjaci svakoga dobroga rada, širitelji vjere i prosvjete u narodu. U svakom samostanu bile su razne radione, ali je bila i škola. Pisale se i prepisivale stare knjige. Oni su svojim primjerom i radom podučavali narod u gospodarstvu i ribarstvu. Do francuske revolucije se držalo kao načelo, da je škola i odgoj stvar svećenstva, a glavni stup školstva su bili redovi. Kod nas su Pavlini i Isusovci vodili više nastavu, dok su Franjevci njegovali pučko školstvo.

Odgojem ženske omladine uz Klarise u Zagrebu, bavile su se Uršulinke u Varaždinu, Benediktinke u Dalmaciji, a kasnije isticale su se Milosrdnice u Zagrebu i drugim krajevima po hrvatskim zemljama.

Zagrebački biskup Stjepan II. otvorio je još god. 1310. školu u Čazmi, a biskup Kažotić u Zagrebu god 1313., pa i u drugim mjestima. U školu su išli oni, koji su se pripravljali da postanu svećenici, ali i svjetovnjaci, sinovi plemića, ali i sirotinja. Prve škole, koje povijest prosvjete poznaje kod drugih naroda u Evropi i kod nas, bile su biskupske, samostanske i župske škole, u kojima su učitelji bili svećenici i redovnici. Crkva je i glavnom, u srednjem vijeku otvarala i uzdržavala sve škole. Senjski biskup Petar Marjani (1665.)) nastojao je, da u pojedinim župama svoje biskupije osnuje školu za djećake. Tako su isto nastojali i drugi naši hrvatski biskupi. Iz pisma bosansko-đakovačkog biskupa Čolnića na caricu Mariju Tereziju (20. 11. 1756) vidi se, da u njegovoj biskupiji »nijedna župa nema učitelja osim dakovečke« i toga izdržaje sam biskup. Povijesna je činjenica, da se je katol. Crkva uvijek i svuda brižno starala za pouku naroda, jer neznanju se često pridruži nećudoređe i praznovjerje. Tumačenje, dokazivanje, obrana vjerskih istina potiče na razmišljanje i učenje svih znanosti. Zato su svi oni narodi, kod kojih je Crkva mogla razviti slobodno svoju djelatnost, daleko pred drugima. Prvu našu srednju školu u Hrvatskoj, i to gimnaziju, otvorili su god. 1503. velezaslužni naši redovnici Pavlini u Lepoglavi. Prvu gimnaziju u Zagrebu su osnovali god. 1609. Isusovci. Oni su još otvorili gimnazije na Rijeci god. 1627., u Varaždinu god. 1659., u Osijeku g. 1776. Bjelovarsku gimnaziju osnovaše god. 1769. redovnici Pijaristi.

Svećenstvo se brinulo, da uzgaja svjetovne učitelje za narodne pučke škole. I to u Zagrebu god. 1776. Prva muška učiteljska škola bude osnovana god. 1867. uz izdašnu pripomoć nadbiskupa Haulika. Godine 1848. otvoriše prvu žensku učiteljsku školu Sestre Milosrdnice u Zagrebu, opet uz velike potpore nadbiskupa Haulika. U Đakovu biskup J. J. Strossmajer osnovao je o svom trošku žensku učiteljsku školu, a nadbiskup J. Stadler u Sarajevu.

U srednjem vijeku je bilo mnogo sveučilišta, koja je bila osnovala Crkva ili barem potvrdivala. Pape su smatrali svojom dužnošću, da odstrane u narodu mračnjaštvo i praznovjerje, pa su zato svuda promicali pouku i otvarali niže, srednje i visoke škole.

Više školstvo, što ga naš narod ima, dužan je da zahvali katoličkom svećenstvu. Redovnici Pavlini su prvi god. 1656. uveli u Lepoglavi AKADEMIJU, na kojoj se mogao postići doktorat. Biskup Sugelji osnovao je u Zagrebu Akademiju god 1609., a njom su upravljali Isusovci. Osnivač našeg najvećeg prosvjetnog zavoda: »AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI« bio je biskup Josip Juraj Strossmajer, koji je godine 1860. položio temeljnu svotu od 78.000 forinti, a prvi predsjednik je bio naš veliki povjesničar, kanonik Franjo dr. Rački.

Pa i naše **hrvatsko sveučilište** u Zagrebu otvoreno je god. 1874. velikim novčanim svotama i zauzimanjem biskupa J. J. Strossmajera, koji ga blagoslovio sjajnim govorom i s križem u ruci. Isti ovaj biskup đakovački osnovao je i bogato obdario Zagreb i Hrvatsku s »GALERIJOM SLIKA«. Daleko bismo išli, kad bismo i samo letimice spominjali sav rad hrvatskog katoličkog svećenstva na prosvjetno-školskom polju, kao i na raznim poljima znanosti i umjetnosti, kojim se za uvijek zadužio Hrvatima.

WESTMINSTERSKI NADBISKUP kardinal Bernard Griffin uputio je svojim vjernicima poslanicu o važnosti i potrebi svećeničkih zvanja. U Engleskoj sada ima 4.237 katoličkih svjetovnih i 2.447 redovničkih svećenika, dok ukupan broj katolika iznosi 4,500.000.

TAJFUN NA FILIPINIMA. Sredinom srpnja o. g. prouzročio je strahoviti tajfun ogromne štete na ljudskim životima i na zgradama u šest pokrajina Filipinskih otoka. Mnogo je katoličkih zgrada oštećeno. Među ostalim razorena je jedna katolička škola i jedna crkva. U pokrajini Surigao imao je vjetar jakost od 100 milja na sat. To je drugi tajfun, koji je u roku od 6 mjeseci oborio na Filipine. Uništena je žetva žita i riže, pa postoji bojazan gladi.

Veliki Medvjed

Od davnih vremena ljudi su, marljivo motreći nebo, sjajnije zvijezde sastavljali u grupe ili skupine, da ih lakše i brže na nebu nađu i da ih neukima lakšu opišu. Ovim u nekim slučajevima vrlo prirodnim grupama podmetnuše ili upisaše ljudske ili životinjske slike. Tako postadoše već u prastaro doba **zviježđa** (konstelacije). Njihova imena i oblike opisali su stari grčki pisci više puta, među njima se osobito ističe lijepi pjesnički opis **Arata**, koji je u ovećoj pjesmi izložio tadašnju nauku o zvijezdama. Ovu u starom svijetu mnogo čitanu pjesmu, koju je poznavao i Sv. Pavao, preveli su poslije Rimljani, među njima i **Ciceron** u djelu: »De natura deorum«. Kasnije su generacije mijenjale te grupe i dodavale nova zviježđa, tako da je danas cijela nebeska kugla isprepredena mrežom od 89 zviježđa, od kojih odpadaju na sjevernu nebesku polutku 32, a u našima ih krajevima možemo vidjeti svega 53.

Okrenuti licem prema sjevernoj strani neba lako ćemo opaziti gotovo svakomu čovjeku poznatu grupu od 7 sjajnih zvijezda. To su najsjajnije zvijezde zviježđa **Velikog Medvjeda**. U jeseni se ovo zviježđe nalazi na sjeverozapadnoj strani neba. To je veliko zviježđe, koje obuhvaća i druge okolne zvijezde, tako da je astronom **Heis** u njemu nabrojio 227 zvijezda do 6. veličine. One četiri zvijezde u četverokutu su u tijelu, a druge tri u repu Medvjedovu. Druge su grupe manjih zvijezda u glavi i nogama podmetnute slike medvjeđove. Po pučkom pričanju tvore one četiri zvijezde u četverokutu kotače, a one tri u slomljenoj crti rudo **»Velikih Kola«**.

Gibanje nebeskog svoda lijepo se opaža po Velikom Medvjedu. Ako on uvečer stoji ispod Polarne zvijezde, u blizini sjeverne točke horizonta, oko ponoći podići će se više i naći će se desno od Sjevernjače. Ujutro će stajati točno iznad Sjevernjače, skoro nama nad glavom, a zatim će početi da se spušta i oko podne nama nevidljiv, stajat će lijevo od nje. Uvečer će se sasvim spustiti i, završivši svoj krug naći će se u prvobitnom položaju — ispod Polarne zvijezde, blizu horizonta.

Ako povučemo pravac od zvijezde Beta preko Alfa, koje se nalaze u stražnjim točkovima kola i taj pravac produžimo preko Alfa (lijeva zvijezda) za peterostruku daljinu, dolazimo od Polarne zvijezde. Ovaj je alignement važan, kako bi u svako doba pomoću Velikih Kola mogli naći Polarnu zvijezdu, a po njoj i sjevernu točku horizonta.

Kraj srednje zvijezde u rudu koja se zove **Mizar**, oštro oko vidi malu zvijezdicu 6. veličine po imenu **Alkor**, Arapi je zvahu **Saidak**, što znači mjerilo vida. Za promatranje malim dalekozorom najljepši objekt u Velikom Medvjedu je zvijezda Mizar s Alkorom. Sam Mizar je dvojna zvijezda, jedna je komponenta bijela, a druga zelena. Svih 7 sjajnih zvijezda u Velikom Medvjedu nalaze se 80 do 90 godina svjetlosti daleko od nas. Kad motrimo ta sunca u svemiru, sjetimo se, da je svijetlo, koje taj čas ulazi u naše oko, pošlo sa svoga izvora prije 80 godina, i kad bi se gledana zvijezda sada utrnula mi bismo njezino svijetlo gledali još 80 godina, dakle cijeli ljudski vijek. Znači kad starac od 80 godina motri te zvijezde, njihova je svjetlost pošla iz svemira, kada se on rodio.

Za Velikog se Medvjeda znade, da ga spominje već **Job** (god. 1700. pr. Kr.) i **Homer** (IX. vijek pr. Kr.). Po grčkoj priči **Zeus** je medvjedicu **Heliku** i **Kinosuru** smjestio na nebo iz zahvalnosti što su ga hranile, dok ga je majka u djetinjstvu sklonila na brijegu **Idi**, da ga **Kron** ne pojede. Tako je Veliki Medvjed dobio ime po toj priči.

Postoji jedna francuska priča, poučna radi lakog pamćenja smjera kretanja i zanimljivog sadržaja. Po toj priči bijaše jedan seljak, jak i okretan, da mu nije bilo ravnog. Radio je od zore do mraka, orao sa svojim jakim volovima i skupljao je takve žetve kakve se nije vidjelo. Postajao je sve bogatiji, njegovi susjedi dali bi ko zna što da bi imali takvu stoku, ali on nije nikome otstupao i klao dapače svu telad, koju je dobivao.

Jedne večeri sakriju se dva lopova u njegovoj staji. Oko ponoći odvuku tiho, posve tiho, jednu kravu i jednog bika i žurili se s njima odatle daleko u planine.

Rano u zoru dođe seljak sa svojim slugom u staju. »Trista mu gromova«! ovi su mi lopovi ukrali kravu i bika! Potrči, momče! Uzmi bilo što kao oružje, idi za tragom nitkova i ispremlati ih. Sutra mora da bude krava i bik u staji.« — »Hoću gospodaru, i tako treba da bude.« — Sluga je otišao, ali slijedećeg dana nije se vratio. Seljak je opet vikao i kleo kao poganin: »Trista mu gromova! Momka još nema? Valjda su ga lopovi ubili. Brzo, djevojko! Uzmi velikog psa za obranu i potraži kravu, bika i slugu. Sutra moraju biti životinje u staji, a vi kod kuće.« — »Dobro, gospodaru, tako treba da bude.« — Sluškinja uzme psa i ode. Ali slijedećeg dana nije ni ona došla natrag. Na to je seljak opako psovao i kleo, da je Gospodin Bog odredio, da ga kazni. On prometne sve skupa na nebo, i od tada mora seljak trkati za slugom i sluškinjom, za lopovima i stokom do konca svijeta. Svaki ih može vidjeti u zvijezdama Velikog Medvjeda. Krava i bik su obe prve zvijezde, lopovi su dvije druge, zatim dolazi sluga, sluškinja i blizu nje u maloj zvijezdici pas. Najzadnji nalazi se seljak.

Kao što u priči, tako se zaista na nebu gibaju zvijezde Velikog Medvjeda, odnosno Velikih Kola, t.j. ne u smjeru ruda, nego unatraške. U svijetlu današnje nauke te su zvijezde ogromna užarena sunca, mnogo veća i silnija u žaru svome nego naše Sunce. Kada bi se naša Sunčeva obitelj premjestila pokraj sedam zvijezda Velikih Kola onda bi naše Sunce iz ovolike daljine gledano postalo mala zvijezdica, koju prostim okom ne bismo ni vidjeli, a njegovi se planeti, među kojima i naša Zemlja, ne bi mogli otkriti ni najvećim teleskopom.

Iz katoličkog svijeta

TUSKULANSKA AKADEMIJA. Tusculum je prastari grad u Latiumu, 18 km jugoistočno od Rima u albanskom gorju. Prema predaji osnovao je grad Telegon, sin Odiseja i Kirke. U srednjem vijeku grad je g. 1191. od Rimljana razoren, jer su Tuskulanski grofovi htjeli zavladati Rimom i papinskom Stolicom. Stanovnici su domala na ruševinama razorenog grada sagradili novi grad Frascati, koji postoji do danas. Kao u staro rimsko doba, tako imadu i danas bogatiji Rimljani u tuskulanskom kraju svoje zaselke. Budući da kraj obiluje starim rimskim spomenicima, postoji u Frascati-u udruženje za proučavanje iskopina pod imenom »Accademia Tusculana«. Ta je akademija imala dne 5. srpnja 1952. svečanu sjednicu, na kojoj je prof. Mancini, potpredsjednik akademije, održao predavanje »O ustroju starog grada Municipium Tusculanum«, a član prof. M. Borda: »O podrijetlu Tusculuma, mitska predaja i arheološka istina«. Ovom je zgodom tuskulanski biskup kardinal Federico Tedeschini blagoslovio kapelu u čast Bezgrešno Začete, gdje će akademija imati svoje pobožnosti.

RAD MISIONARSKIH SESTARA ZA CRNCE. Pravo ime tih talijanskih sestara jest »Le pie Madri della Nigrizia«, tj. Pobožne majke za crnce. Njihov osnutak pada u god. 1878., a prva im je kuća bila u Zamaleku kod Kaira. Polje djelovanja bilo im je anglo-egipatski Sudan i Uganda. S vremenom se krug njihova djelovanja sve više širio. Ušle su u Heluan, onda u Aswan. Onda su prešle u Eritreju i u Jordaniju. — Egipatska provincija broji im 16 kuća, 4 škole, 3 skloništa 9 bolnica i klinika. Egipatska vlada ih je cijenila toliko, te ih je pozvala u državne bolnice. Tako sada djeluju u velikoj bolnici »Faruk I.« u Kairu, te u raznim klinikama, koje uzdržava udruženje zvano »Mohammed Aly el Kebir«, a kojemu predsjeda vazda jedna kraljevska princesa.

Provincija Eritreja, kamo su ušle g. 1913. broji 12 kuća, od kojih su dvije u Adenu. Provincija Jordanija broji 4 bolnice. Danas broji cio red tih sestara 1777 redovnica. Eto, kako se uvažava i cijeni red katoličkih sestara baš radi njihova prosvjetna i socijalnog rada!

KATOLIČKI FERIJALNI TEČAJEVI U LUISIANI. Katolička akcija organizira ovog ljeta u Luisiani ljetne tečajeve za svoju omladinu. Preko ljeta ima se održati 35 tečajeva, u koje se upisalo 780 učesnika. Među njima su studenti iz raznih američkih država.

POVRATAK FRANJEVACA U IRSKU. Nakon 350 godina otvoriše Franjevci ponovno svoj samostan u Rossnowlaghu. Kod svečanog otvaranja samostana bijahu prisutni desetci hiljada katoličkih Iraca iz svih strana države. Svetu Misu služio je Msgr William Mac Neely, biskup iz Raphoe. Prisutni bijahu predsjednik republike Irske O'Keally, ministar predsjednik de Valera i veliki broj građanskih i crkvenih lica.

UMRO BOSTONSKI POMOĆNI BISKUP. Dne 9. srpnja o. g. umro je Msgr Tomo Markham, pomoćni biskup nadbiskupa u Bostonu u Engleskoj. Njegova smrt pobudila je veliku žalost ne samo u nadbiskupiji bostonskoj, te u župi sv. Petra, kojom je i kao biskup neumorno upravljao, nego i u Italiji. On je naime u teško ratno i poratno vrijeme boravio u Italiji kao član pripomoćne akcije zvane »War Relief Services«, te je kao takav proputovao sve ratom teško oštećene talijanske krajeve pružajući nastradalim svoju pomoć. God. 1947. vratio se u svoju župu sv. Petra u Bostonu. U srpnju 1950. bio je imenovan i posvećen pomoćnim biskupom za nadbiskupiju bostonsku. Prerana smrt Msgr Markhama sve je rastužila.

KATOLIČKA RADIO EMISIJA NA FILIPINIMA. Na pobudu katoličkog tjednika »La Sentinella« priređena je mjeseca srpnja o. g. prva katolička radio emisija u jeziku zvanom »tagalog«. Na radio govori Francisco Rodrigo, predsjednik Katoličke Akcije na Filipinima. On izvješćuje o događajima dana s filozofsko-katoličkog gledišta.

100 GODIŠNJICA WESTMINSTERSKOGA KAPTOLA. Mjeseca srpnja o. g. slavila se 100 godišnjica osnutka prvostolnog kaptola westminsterske katedrale. Ovom je zgodom nadbiskup Myers, kaptolski predstavnik, služio u katedrali svečanu službu Božju, kojoj je pribivao i kardinal Griffin.

HODOČAŠĆE ČASNIKA I VOJNIKA U LURD. Kako javljaju iz Pariza, preko hiljadu bivših časnika i vojnika iz Belgije, Holandije i Luksenburga pođoše na skupno hodočašće u Lurd. Predvodio ih je Msgr Cammaort, generalni duhovnik belgijske vojske.

ZBOROVANJE ASISTENATA OMLADINSKE KATOLIČKE AKCIJE. Dne 7. srpnja o. g. započelo je u Rimu zborovanje asistenata omladinske Katoličke akcije u Rimu, koje je trajalo 4 dana. Zborovanje se držalo u dvorani zvanoj »Domus pacis«. Na dnevnom redu je bila tema o apostolatu laikata. Zborovanje je otvorio Msgr Giuseppe Siri, nadbiskup genoveški, generalni asistent Katoličke akcije. On je govorio o temi »Apostolat laikata u svojim teološkim osnovama i praktičnoj primjeni u sadašnjim prilikama«.

ŠTOVANJE FATIMSKE GOSPE NA MALAJSKIM OTOCIMA. Ove se godine slavila Fatimska Gospa u mnogim malajskim gradovima. Tako je bilo u gradu Singapuru, gdje se obavila svečana procesija gradskim ulicama sa svijećama uz pjevanje Marijanskih pjesama. Poslije procesije ljudi su se bacali na tle pred likom Fatimske Gospe u znak štovanja, dok su drugi bacali cvijeće na oltar, gdje je bio njezin kip, a neki joj iz daleka slali poljupce. Isto se tako slavila Fatimska Gospa u gradu Kluang i u gradu Kuala Lumpur, gdje su nakon obavljene trodnevnice vršene svečane procesije uz svijeće i uz pjevanje Marijanskih pjesama. Tako se širi slava Fatimske Gospe po cijelom svijetu.

Majka Božja Volavska

Nastavak sa str. 3

ljima. Da se sačuva od prašine i drugih nepogodnosti, pred tom čudotvornom slikom nalazi se druga slika na dasci, čudotvornoj potpuno slična, koja onu zastire a za vrijeme obreda spušta se da se može vidjeti čudotvorna slika.

Svetište M. B. Volavske bilo je u prošlim vjekovima stjecištem mnogobrojnih hodočasnika iz bližih i dalekih krajeva. Premda je u prošlom vijeku taj zanos, uslijed raznih uzroka, nešto oslabio, ipak, prema pismenom izvještaju petrovinskog župnika Karla Jaugcera od 5. I. 1866., što se čuva u župskom arhivu, u to svetište sabiralo se je godišnje do 30 hiljada hodočasnika iz 5 biskupija: zagrebačke, đakovačke, senjsko-modruške, zadarske i mariborske. K ovima možemo dodati i križevačku ili grko-katoličku biskupiju; jer i mnogobrojni unijati, osobito iz Tounja, svake godine hodočaste k M. B. Volavskoj.

God. 1864. proslavljen je prvi jubilej ovoga važnog prošteništa. Te se je godine ispunilo 600 godina, što se spominje, da je g. 1264. svetište imalo svoga posebnog svećenika. Tom prigodom održao je prepozit i kanonik zagrebački Ivan Pavlešić, okružen velikim brojem svećenika, pontifikalnu službu Božju, na veliku radost vjernika. Župnik Jaugcer, na uspomenu toga svečanog dana, dao je napraviti u raznim veličinama sličice M. B. Volavske, a Papa Pijo IX., obdario je svetište 28. lipnja iste godine s velikim potpunim oproštenjima.

GOVOR SVETOG OCA

ŽELJEZNIČARIMA NAPULJA

(8. VII. 1952.)

Kad smo danas, kao i svaki dan, pristupali k oltaru Božjemu, da prinesemo svetu Žrtvu, moljasmo Isusa, neka nam udahne misao, što da rečemo Vama, ljubljeni sinci, željezničari napuljski, predragi dijele stada, što nam ga povjerio vrhovni nevidljivi Pastir svih duša. I dok to razmišljamo, naše oči, a još više naš duh zaustavio se na početne riječi iz Poslanice današnje Mise: »Carissimi, omnes unanimes in oratione estote« (I. Petr. 3, 9). Predragi, budite svi složni u molitvi. Vi ste sami bez sumnje čitali ili slušali ove riječi. Mislim, da će Vam pripraviti radost, da ponovno čujete ove riječi s nekoliko preporuka od Vašeg zajedničkog Oca.

Nama su poznate Vaše teške dnevne dužnosti, spojene s velikom odgovornošću. Vaše raznovrsne dužnosti zahtijevaju, kako se čini, nada sve dva svojstva: savršenu točnost i vazda budnu pažnju. I ova dva svojstva ne smiju se s vremenom umanjiti ili istrošiti, nego imadu ostati vazda u jednakoj svježini i energiji. Promislite, da navedem samo nešto, kako strahovite posljedice može imati samo jedno jednostavno pregledanje signala, jedan nemar u držanju linije, jedna neopreznost u redovitom funkcioniranju poluga. Ali Vi, pošto ste izvršili tako teške dužnosti, nastojite učiniti više, kako bi Vaša brzina što prijatnijom učinila vožnju tolikoj Vašoj braći. Mi smo sami čuli često puta od domaćih i od stranih putnika izricati zadovoljstvo nad uljudnim i srdačnim postupanjem željezničkih namještenika. Osim toga znademo, kako za mnoge od Vas radna ura briše razliku između dana i noći, pače i razliku između običnih i svetačkih dana.

Ovo stanje stvari moglo bi koga od Vas zavesti na misao, da ste oprošteni od dužnosti dizati dušu k Bogu. Možda neki od Vas misle, da dužnost molitve veže samo duše posvećene Bogu u samostanu, ili tek Vaše supruge i Vašu djecu. Pa ipak predragi sinci, tome nije tako! I Vi morate da živite životom božanskim. I Vi treba da molite! Budite stoga svi zaječno, bez izuzetka, jednodušni u molitvi. Molitva je disanje duše. Ili zar netko drugi diše mjesto Vas?

Mi smo prošle veljače čuli glas zabrinutosti radi velikih pogibelji, koje nam prijete. Tko sada ne vidi, da je uzrok ovog strahovanog zla, koje nam prijeti, manjak molitve! Ali eto odmah na usta naša i druge pobude, na koji način da ispunite tu svoju dužnost!

Božanski Učitelj rekao je svima: »Treba uvijek moliti« (Luk. 18, 1), I sve bez razlike poziva: »Molite se Bogu bez prestanka!« (Sol. 5, 17).

Predragi sinci, budite ljudi, budite pravi kršćani! Nastojte, da Vaša molitva ne bude tek čin nekoliko časaka u danu ili tjednu. Vi znate iz iskustva, da ni jedan posao ni jedno djelo ne prekida ritam Vašeg disanja, pa ni noćni san! Zašto da to ne bude na neki sličan način i s disanjem Vaše duše, s molitvom?

Pogledajte stvorove ovoga svemira. Kamogod bacite pogled, vidite Boga. Svi: nebo i zemlja, more i biljke, ptice i životinje svojim tajanstvenim ali jasnim glasom govore neprestano o Bogu i Njegovoj moći. Sva stvorena bića slave Boga. Vi imadete osjećaj, kao da cio svemir nije drugo nego tajanstveni žubor neprestane molitve. Tako treba da molite i Vi.

Ali Vi ćete pitati, kako je u praksi moguće ovo neprestano disanje duše? Kako je moguće moliti, dok čovjek radi, kad se umara poslom, kad se hrani, kad plače, kad se smije, kada pati...? Evo, predragi, lakog i jednostavnog načina, koji je jamačno već poznat mnogima od Vas. Na početku svakog dana prikažite Božanskom Srcu Isusovu sve Vaše misli, sve Vaše riječi, djela, radosti i boli na onu nakanu, na koju se Ono dnevice prikazuje na oltaru. Ova nakana dostaje, da cio Vaš život onoga dana pretvori u neprestanu molitvu. Tko može izreći, kolike će aktuelne milosti ovakav Vaš život, tako pretvoren i uzvišen, od Boga isprositi i koliko će obilje blagoslova sići s neba. Kako će se u Vama povećati milost posvetna i kakvo povećanje slave čeka Vas u vječnosti!

Na taj način će mašinista, vlakovođa, preglednik, biljeter, skretničar, telegrafista i svaki drugi željeznički namještenik svojim dnevnim poslom — bez posebnih drugih dužnosti — sudjelovati s Kristom u spasavanju duša. Na taj će način svaki od Vas moći pridonijeti svoj dio u izgradnji bolje budućnosti svijeta.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6 dinara

GORE SRCA

»Razveseli dušu sluge svojega, jer k Tebi, Gospode, podižem dušu svoju«.

Ps 85, 4

Iz ulaza današnje sv. Mise.

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. | ZAGREB, 21. rujna 1952. | BROJ 35

Negostoljubivi Samarjani

Poslanje Isusovo u Galileji je svršilo. Žetva, koju je On zasijao, donijela je malo ploda. Velikaši nisu htjeli o Njemu ništa znati. Njihova je nevjera izrasla u mržnju. Oni su Mu zasjedali, da Ga uhvate i ubiju. Maleni, obični ljudi su popustili od svoga prvotnog oduševljenja. Zatajili su, kad se od njih tražila vjera. Samo je bilo pitanje vremena, kad će ih velikaši zaraziti svojom mržnjom. Uvidavnim ljudima je bilo jasno: Poslanje se Isusovo u Galileji slomilo. To se jasno pokazivalo.

Ali je Isus imao dragocjeni plod. Njegova je mlada Crkva bila osnovana i osigurana. S Njim je držala vjerno jedna četa ljudi. Pred njima su Apostoli. Njihova je vjera sigurna. Oni su znali i priznavali, da je On Mesija, Sin Božji. Na njih se moglo računati, ako cijeli Izrael ustraje u nevjeri. Njihova će vjera preživjeti časove sablazni, patnje i smrti. Oni Ga nisu ostavili ni onda, kad im je jasno govorio o svojim mukama i smrti. Oni su sjeme budućnosti- sol zemlje, svjetlo svijeta. Njegovo dakle djelovanje u Galileji nije bilo uzaludno.

Samo još kratko vrijeme je dano Gospodinu od Njegova Oca za Njegovo hodanje po zemlji. Vrijeme svršetka je blizu. Čeka Ga Jerusalem, ubojica proroka. Dobro, neka bude! Dakle u Jerusalem! Kako Otac hoće! Gospodin će otresti sa svojih nogu galilejski prah i upraviti svoje korake i poglede prema Jerusalemu.

Vidimo Njegovu željeznu odluku, da ide u skoru smrt. Slušamo Njegovu srčanost za borbu i muku iz riječi Sv. Pisma: »Kad se navršiše dani, da se odijeli od nas, On čvrsto namjeri da ide u Jerusalem.« Još jedamput prema odluci Očevoj, On hoće da pruži Jerusalemu priliku da se spasi. Još jedamput hoće da dođe u sveti grad Jerusalem iz ljubavi, da osvoji duše svoga naroda. On to znade, da je uzaludno. Oni će se izrugivati Njegovoj istini i Njegovu ljubav nogama gaziti. Oni će podići kamenje, da Ga umore. Oni će Ga predati poganima, da onda umre izdajničkom smrti na križu. Oni će pasti oči i srca na muci izranjenog Mesije. To sve znade Gospodin. Njegov božanski pogled gleda strašnu budućnost kao sadašnjost. Uza sve to: »kad su dani Njegove smrti bili blizu, tada polazi čvrstim korakom u Jerusalem«. On polazi kao junak u svoje muke i smrt. Ne tuži se ni ne žalosti. Čvrst i uspravan ide u borbu i u smrt.

Izravni put iz Galileje prema Jerusalemu vodi preko Samarije. Taj put nije baš ugodan. U Samariji stanuju fanatični neprijatelji Židova. Stoljetna se mržnja zagrizla u njihova srca i nemilosrdno provaljuje od vremena na vrijeme. Ponovno i ponovno je dolazilo do krvavih borba, kad bi svečane procesije Galilejaca dodirnule Samariju. Zato su Židovi sa svojim karavanama zaobilazili preko jordanske doline sve do Jerihona, a odavle Judinom pustinjom do Jerusalema.

Gospodin je baš odabrao neprijatan put preko Samarije. U jednom je putnom danu došao do Samarije i htio prenoćiti na samaritanskom području. To je lakše reći, nego li učiniti. On je bio upućen na dobru volju ljudi, jer gostione nije bilo u selu. Svi su morali odsjedati u privatnim kućama. Gospodin šalje naprijed dva Apostola Jakoba i Ivana, sinove Zebedejeve, da nađu stan. To nije bilo teško, jer je cijela Samarija znala za Isusa iz Nazareta. Ta tko nije poznavao čudotvorca iz Kafarnauma?

Za kratko se vrijeme vrate oba Apostola crveni od srdžbe. I pitaju Gospodina: »Hoćeš li, Gospodine, da kažemo, da oganj siđe s neba, i da ih uništi?«

Apostoli su našli zatvorena srca. Nijedan Samaritanac nije im htio pružiti gostoprimstva. Pa ni onda, kad su to molili u ime Isusovo: »Ako vaš Učitelj hoće da ide u Jerusalem, tada je On pravi Židov, zato mi ne ćemo ništa da imamo s Njime«. »Zašto vaš Učitelj ne djeluje među nama? Nemamo li i mi obilje bolesnih. Tako su se suprotstavili Samarjani. I ostali neumoljivo kod svoga. Bili su toliko neotesani, da su se oba Apostola povukla i brzo nestala. Zato su bili srditi. O ti nesnosni Samarjani! Niti zapovijed o gostoprimstvu nije im sveta. Gnjušanje, koje su Židovi imali proti Samarjanima, otpadnicima od hrama i zakona, ulijevano je u vatru njihove srdžbe. Zar nije u nebo vapijući grijeh odbiti od kućnog praga Mesiju, Sina Božjega, koga su nedavno gledali u Njegovu preobraženju na Taboru? Takvi su ljudi zaslužili, da ih proguta potres zemlje. Ilija je zazvao vatru s neba, da proždre takvo pokoljenje. Zato su se oba Apostola bunila i pali u neizmjerni gnjev tako, da to nisu mogli ni pred Spasiteljem sakriti. I srdito su zapitali Isusa: »Hoćeš li, Gospodine, da kažemo, da oganj siđe s neba, i da ih uništi?«

Nisu očekivali odgovor, koji im je dao Gospodin: »Vi ne znate, čijega ste duha. Sin čovječji nije došao da pogubi duše, nego da ih spasi«. Zvanje je dakle Učiteljevo kao i njihovo, da spasavaju i otkupljuju duše. Tko imade Kristov duh, taj ne će ni slomljenu trstiku razdvojiti na dvoje i ne će ugasiti tinjajući stijenj. Kako li su Ga malo razumjeli, što im je pred kratko vrijeme htio kazati prispodobom o sluzi, komu je milosrdni gospodar oprostio sav dug, a on je nemilosrdno postupao sa svojim sudrugovima.

Gospodin nije nijedne riječi osude kazao za negostoljubive Samarjane, nego je novim putem otišao u drugo selo. On čini ono, što je i svojim Apostolima rekao, kad ih je slao na put: »Ako vas ne prime i vaše riječi ne da slušaju, ostavite onu kuću i onaj grad i stresite prašinu sa svojih nogu« (Mt. 10,14).

Podrijetlo O. Leopolda Mandića

Pišu nam i mole nas iz sela Zakučac kod Omiša u Dalmaciji, da donesemo jedan od podataka o tomu, odkuda su došli predci sluge Božjega o. Leopolda Mandića. Nije naime dosta reći, da je djed o. Leopolda Nikola Mandić bio iz Poljica kod Splita. Poljice kod Splita čini 16 sela bivše stare Kneževine poljičke. A u tri sela tih Poljica imade porodica Mandića. To su sela: Zakučac kod Drniša, Tugare i Dolac Donji.

U mjesečnom službenom listu biskupskog Ordinarijata u Splitu br. 1733 od 28 rujna 1949. tvrdi se, da je djed sluge Božjega o. Leopolda Mandića Nikola Mandić bio rodom iz Zakučaca kod Omiša. Pa i sadašnji biskupi splitski su dolazili u Zakučac da vide, gdje je bila kuća djeda o. Leopolda Mandića. I predi sadašnjih mještana sela Zakučac predi rođaka o. Leopolda Mandića znadu, da se iz Zakučca iselila obitelj o. Leopolda Mandića u Ercegnovi u Boki Kotorskoj, otkale i potječe sluga Božji o. Leopold.

K R I S T

Davno je to bilo, davno,
Stoljeća prošla su mnoga.
Krist je prolazio slavno,
Po cvijeću Mu kročila noga.

Ljudi su glasno klicali:
»Hosana, o Učitelju!«
Zatim Ga sramotno izdali,
Dali u ruke mučitelju.

Vijenac Mu savili krut,
Trn Mu ranio čelo.
Na krvavi je pošao put
Teški križ noseći smjelo.

Plako je krvave suze
Ne zbog sebe, već zbog ljudi,
Grijehe njihove na se uze,
Na svoje, ispaćene Grudi.

A Njegovo sveto Srce,
Prepuno ljubavi same,
Krvarilo je za—sve ljude—
Za tebe, moj brate, — i za me.—

»CANA CONFERENCE«. Crkva se vazda prilagođuje prilikama, koje vladaju, pa si stvara udruženja, koje smatra potrebnima, da se doskoči raznim potrebama. U doba rasklimanog obiteljskog života osnovano je u Sjedinjenim američkim državama udruženje, zvano »Cana conference«. Udruženje pribavlja si popise zaručenih i vjerenih parova. Svrha je udruženja pomoći zaručnicima, da sklope valjanu crkvenu ženidbu. »Cana« sabire zaručnike redovito svake nedjelje. Program sastanka je sveta Misa, zajutrak, svećenikova poduka, ručak, diskusija o tekućim pitanjima, blagoslov s Presvetim, te obnova zaručničkog obećanja. Na sastanak se prima ograničeni broj učesnika, najviše 25 do 30 osoba. Vodstvo »Cane« je u rukama oženjenih svjetovnjaka pod vodstvom svećenika. »Cana« se proširila po gradovima sjeverne Amerike, a prešla je i u druge zemlje, kao u Uruguay, Indiju, Kinu. Predmet predavanja na sastancima je: uzgoj djece, obitelj i sveta Misa, obitelj i društvo, bračni život i slično. Potrebe su tražile, da se osnuje jedno pripravno udruženje »Prae Cana conference« za zaručničke kandidate. Oba su društva pokazala zamjerne plodove.

ZLATNI MISNI JUBILEJ

Msgr Danko Lepeš, kanonik i apostolski protonotar slavi svoj zlatni jubilej na 21. rujna 1952. u Trstenom kraj Dubrovnika, gdje je župnikovao preko 45 godina. Odličnom jubilareu najsrdačnije čestitamo.

PUT DO KREPOSTI JE TEŽAK

Mnogi, koji teže za savršenstvom, padaju u pogrešku, što bi htjeli, da savršenstvo postignu brzo, smjesta, a budući da to nikako ne ide, padaju u malodušnost i prestaju se truditi. Slični su bolesniku, koji će se doista lako odlučiti i na težu operaciju, samo ako iza toga brzo ozdravi, a ne će moći podnijeti sporo i polagano liječenje, jer nema strpljivosti. Mnogi će od nas podnijeti i velike žrtve, samo ako odmah iza toga postignu željene kreposti, a ne će se lako odlučiti na dugotrajnu borbu, bez koje se krepost ne postizava. A ipak je put k spasenju težak i dugotrajan, a ne lagan i brz, kao što je i naša narav spora na dobro, i pogreške se njene teško ispravljaju.

Svagdje u prirodi opažamo polagano i postepeno napredovanje. Iz sjemena nikne najprije sićušna biljčica, koja polagano raste. U rastu se bori s različitim zaprekama. Njezina ih životna snaga polagano svladava, dok napokon biljka ne postigne puninu svog razvoja. Tako isto biva i u svijetu milosti. Milost je nakalamljena na našu prirodu, pa je oplemenjuje, ali isti zakon polaganog napredovanja vlada i njome. Ako Bog koju dušu izuzme iz toga zakona, to dokazuje, da je On svemoguć i nije podvrgnut nikojem zakonu.

Izlazak izraelskog naroda iz Egipta i dugotrajni njegov put do obećane zemlje lijepa je slika čovjeka, koji teži za savršenstvom. Egipatsko ropstvo je slika robovanja duše, koja stenje u okovima grijeha, a obećana zemlja, u kojoj teče med i mlijeko, lijepa je slika duhovnog savršenstva. Put iz Egipta u Palestinu stvarno je kratak, i Izraelci su mogli doći brzo u Palestinu, da je to bila volja Božja. Zamislimo si sada dušu, koja je na početku svog obraćenja. Ona se iz svega srca odriče svoje prirodne sklonosti na zlo i svih svojih pogrešaka, koje njom vladaju. I ona bi bila jako sretna, kad bi iz svoga nesavršenog stanja neposredno i brzo prešla u posjed lijepih i privlačivih kreposti. Ali drugačija je nakana Božja. On odvodi svoj narod u samotnu pustinju, da mu tamo dade zakon i da mu potpuno očituje svoju božansku volju. Dalje, da luta po pustinji četrdeset godina. Dopušta, da ga uznemiruju jaki neprijatelji, te on sad pobjeđuje, a sad je pobijeđen, već prema tomu, da li je odan Bogu ili nije, da li sluša Mojsija, svog vođu, ili ne. Više puta zanemaruje Izrael zapovijedi Jehovine, i tada ga on strogo kažnjava, no nikad ga ne ostavlja. Njegova providnost zna i pogreške i kazne upraviti na dobro, pa makar samo za opomenu drugima. Napokon dolaze Izraelci do granice obećane zemlje, no ovdje ih čekaju nove neprilike. Svaki grad moraju osvajati od neprijatelja. To im uspjeva i ne uspjeva. već prema tomu, koliko služe Bogu.

To je sve slika puta ,kojim Bog vodi svoje izabranike k svetosti. I oni moraju da prođu na duhovnom putu kroz pustinju suhoće, protivljenja, neugodnosti i bezutješnosti, i upravo po kušnjama urezuje im Bog sve dublje svoj zakon u dušu. Bilo u samoći ili u buci svijeta moraju da nose svoje oružje protiv neprijatelja, koga mogu oslabiti, ali nikad iz svoga života iskorijeniti. Mogu da rade što ih je volja, neprijatelj će im uvijek biti sa strane, što više u njima samima. Uvijek će osjetiti u sebi nehotične pokrete, koji izviru iz istočnog grijeha i vuku čovjeka u grijeh, morat će se s tim složiti, da češće padaju u pogreške i grijehe, i treba da budu spremni, da ovakvu borbu s izmjeničnom srećom vode do konca svog života. Zato treba da se priviknu na molitvu, poslušnost i na poniznost s obzirom na svoju vlastitu bijedu. Slušajmo, što kaže sv. Franjo Saleški: Nemoj se čuditi, ako Bog dozvoli, da u času najveće revnosti i unutarnje sabranosti počiniš pogreške, koje najmanje želiš, Te pogreške dokazuju tvoju nemoć, da iz sebe učiniš što dobra, a kad to upoznaš, tada ćeš se u svoj poniznosti obratiti k Bogu za pomoć. Pogreškama je dakle zadaća, da te ponize, zato su one spasonosnije od dobrih djela, koja te toliko usrećuju.

Površnost

Kad mladić sjedi sate i sate nad svojim knjigama, a iz škole donosi slabe ocjene, obično učitelj odgovara, da je površan, jer ništa nije temeljito naučio.

Pa i u vrtu, ako netko kopa tako, da samo odozgo postruže travu, a ne kopa duboko da prevrne zemlju, posiječe korijenje drača i da ono, što je dolje, dođe gore, kopa površno. Posađena biljka ne će moći tako lako pustiti svoje korijenje duboko u zemlju, da iz nje siše snagu i sok. Kažemo, da je takav posao obavljen površno.

Svaka domaćica znade, da je poslužnica površno očistila pokućstvo, kad nalazi prašine i zamazanosti na svim udubinama i naborima, i na svim uglovima leže još debele naslage nečistoće.

I za obrtnika kažemo, da je površno izradio neki predmet, ako ladice i vrata dobro ne zatvaraju, nove cipele propuštaju vodu.

Pa i neka znanstvena knjiga površno je napisana, ako nisu navedeni točni izvori i stvar se točno ne pozna, niti se pisac nije obazirao na druge pisce ni na najnovija istraživanja.

I liječnik može biti površan u postavljanju diagnoze i kritičar u prosuđivanju nekoga djela i novinar, ako piše po svojoj fantaziji i želji, kojoj nije stalo do istine.

Kod svakog se posla može griješiti površnošću, bio to posao tjelesni ili duševni, dapače i kod duhovnog, gdje se radi o spasenju duše.

Površnost je pomanjkanje temeljitosti. Radi se brzo i zato površno, lijeno i zato bezbrižno, ili iz običajne nemarnosti i zato zlo.

Razlikujemo tri vrste površnih radnika: **s a n g v i n i k a**, koji hoće da previše radi i zato mnogo toga poduzima, ali ne ustraje do kraja. On prebrzo i žurno počinje, ali doskora klone. On stvara velike planove i ubrzo ih crta, ali kad dolazi do izvršenja, pomanjka mu ustrpljivosti i ustrajnosti. On se oduševi za jednu ideju i dade se s veseljem i ljubavlju na posao, ali ako nadođu poteškoće, ako posao mnogo vremena treba i mnogo muke iziskuje, onda njegova revnost klone. Njegov je temperamenat vatra od slame, brzo plane, ali ne daje topline i brzo se ugasi. On je mislio, da će imati više i brži uspjeh, računao na veće povlađivanje i pomoć drugih. Prevario se u svojim očekivanjima, izgubio je veselje za posao. Sve je uzeo previše na laganu ruku i zato nije mogao, usprkos svih sposobnosti, postići, što je htio.

Drukčiji je **f l e g m a t i k** ili kako mi kažemo, ljenjivac. njemu je svaka muka previše, svaki napor prezire i tako on ne može i ne će zagrabiti u dubinu. To znači, ne će razmišljati, ni žrtve doprinositi, niti se dugo mučiti. I zato usprkos sviju dobrih sposobnosti ne može ništa postići. On je površan, jer je lijen i komotan. Izmiče rado svakom težem poslu.

Posebnu vrstu površnoga čovjeka čine oni koji su iz **o b i č a j a** površni. Oni su površni iz obične ravnodušnosti. Ne misle o ničem mnogo ni dugo. Oni se ne zanimaju ni za što, nemaju revnosti, nisu skloni ničemu. Sav njihov posao i sve je mišljenje neka običajna navika kao kod stroja. Oni nemaju duboka znanja ni izobrazbe, bez osjećaja su, jednom riječi u svemu plitki.

Često je tomu kriv kućni uzgoj. U obitelji se nisu zanimali ni govorili ni o vjerskim ni o znanstvenim ni o kakvim zanimljivim pitanjima. Mnogi takav kao da se tek u tvrdoj školi života probudio od sna i nužda ga uzgojila. Tamo ne može postojati površnost, gdje se treba boriti za opstanak života, obavljati teške tjelesne i duševne poslove.

Ipak imade jedno životno polje i to najviše, imade jedna vrsta posla, i to najvažnija i najteža, gdje smo prečesto svi površni. A to je vjerska izgradnja duše. Tu ne možemo nikada dosta duboko zaći, nikad dosta brižno vaditi i odstranjivati kamenje pogrešaka i manjaka. I doista je to baš jedan posao, na koji nije navikao najveći dio ljudi, jer im se čini pretežak, odviše mučan i dugočasan.

Što da radimo? Moramo segnuti u dubinu našega srca i odanle izbaciti kamenje naših pogrešaka, korijenje naših zlih sklonosti. I taj se rad mora bez prestanka nastavljati. On mora trajati do posljednjega daha našeg života. A moramo graditi i u visinu, iznad glatke površine zemaljskog svakidašnjeg života.

Vječne vjerske istine neka budu zaštita, o koju će se razbijati valovi svijeta. One neka nam budu toranj s jasnim svijetlom, koje pokazuje ulaz u luku vječnosti. Sv. Pavao kaže: »Tražite ono, što je gore, gdje Krist sjedi s desne strane Božje. Težite za onim, što je gore, a ne za onim, što je na zemlji« (1 Kol 3, 1,29).

Svetost Crkve

Određenje je ljudi na zemlji, da postanu sveti. Ta oni imaju na koncu vremena zemaljske kušnje prispjeti gledanju Boga u nebu. Ali u nebo ne može ući ništa nečisto (Mudr. 7, 25). Sv. Pavao stoga kaže: »Ovo je volja Božja: Vi imate biti sveti« (1. Sol. 4, 3). A Spasitelj sam kaže: »Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski« (Mat. 5, 48). Crkva je Kristova voditeljica k tome cilju. A kako ona ima posvećivati ljude, nužno je, da i ona sama bude sveta. Jer »nemo dat, quod non habet«, kako veli poslovica: Ono, što netko misli dati drugome, to treba da prije ima on sam.

Dali je katolička crkva sveta? Stavimo li to pitanje s obzirom na njezina Osnivača, odgovor glasi: bezuslovno! Tu crkvu je osnovao onaj, kojega je Otac nebeski svečano nazvao svojim sinom, koji Mu je omilio; nju je osnovao onaj, koji je mogao na svoje neprijatelje upraviti pitanje: »Tko će mi od vas dokazati kakav grijeh?« (Iv. 8, 46).

Crkvu možemo nazivati svetom i pod tim vidom, što ona ima moć, da posvećuje svoju djecu. Ona naviješta vjerski i moralni nauk, što ga je preuzela od Krista, i čuva ga uz pomoć Duha Svetoga čist i nepokvaren, ona ne pušta, da se iz njega izbriše ni jedan zarez, da se ni jedno slovce umetne, a još manje pušta da mu se primiješa koja lažna nauka, upravo kao što majka ne stavlja pred svoju djecu hranu u koju je primiješan otrov Ona ne trpi, da netko dođe te uči da čovjek, od kako je počinjen istočni grijeh, nema slobodne volje, i da ta zabluda ubija svaku težnju za krepošću. Ona ne trpi, da netko protivno jasnoj riječi Božjoj u Sv. Pismu naviješta, da čovjeka spasava jedino vjera, a da su dobra djela suvišna; ona ne trpi da netko plaši duše, koje je Bog pozvao na blaženstvo, s krivom tvrdnjom, da je Bog već unaprijed odredio jedan dio ljudskog roda na osuđenje. I kako Crkva čuva i naviješta čistu nauku Kristovu, tako je ona i vjerno sačuvala i sredstva posvećenja, što ih je Krist uredio, i dijeli ih još i danas, kao što su to činili i Apostoli.

Da je Crkva zaista sveta i da su njezina milosna sredstva djelotvorna, pokazuje uspjeh. Stablo se poznaje po plodovima: njezina djeca, koja vjernim srcem primaju nauku Crkve i spremno je nastoje vršiti, koja savjesno upotrebljavaju milosna sredstva Crkve, ona u istinu postaju sveta. Da svetost nije puka prividnost, nego stvarnost, zato imamo osim riječi Crkve još dokaz u čudesima, kojima je Bog katkada potvrdio svetost svoje djece.

No to ne znači, kao da izvan katoličke Crkve nema plemenitih ljudi. Ako čovjek bez svoje krivnje živi u zabludi i pri tom slijedi rado glas svoje savjesti, njemu Bog daje također izvanrednim sredstvima svoju milost i vodi ga izvanrednim putevima prema cilju. Ali tko se ne može ispričati, da je u zabludi bez vlastite krivice, za toga je katolička Crkva jedina, koja ljude spasava.

No zar ne govori protiv svetosti Crkve to, što ih uz njezinu djecu ima toliko, koji nisu sveti, često puta sve prije nego sveti? Crkva je nalik oranici, na kojoj raste pšenica i ljulj. Ljulj ne uspjeva stoga, jer je oranica slaba; dočim uspijevanje pšenice u gustim klasovima dokazuje, da je oranica dobra. Ako djeca Crkve ne žive sveto i promaše svoj vječni cilj, nije Crkva kriva, već oni, koji ne slušaju nauku Crkve i ne upotrebljavaju njezina milosna sredstva. Jer u Crkvi imade i onoga, što nije sveto, ne smije se odatle zaključiti, da ona nije sveta, već moramo zaključiti: jer u Crkvi imade svetosti, ona zato mora biti sveta. Na močvarnom tlu ne uspijeva ni jedna jedina pšenična vlat.

PRIJATELJU, POMAKNI SE VIŠE

Ponizni sagibamo čelo pred Tobom, Najviši, jer znademo, da ništa nemamo, što nam Ti nisi poklonio. Znademo, da ništa ne možemo zadržati, što nam Ti ne daruješ za vječnost.

Kako da se lakomimo za začeljem na velikoj Gozbi, kada osjećamo, da nismo dostojni svete radosti i samo nam Tvoje milosrđe skida s ramena teret naših slabosti? Kako da se primaknemo slavlju, ako nas Ti ne pozoveš?

Gospodine, mi Te molimo za posljednje mjesto među uzvanicima Tvojima, jer bismo se morali stiditi, kada bismo mislili, da smo zaslužili više. Beskrajna je sreća duši, koju Ti pozoveš, da se približi više. Ali kakva je sreća prići Tvojoj Gozbi i među neznatnima još neznatniji, i među posljednjima posljednji! Kakva je milost čuti Tvoj glas i poći k Tebi — polaziti čitava života, polaziti od svanuća do noći!

Sagibamo čelo pred Tobom, Najviši, jer mi smo ljudi slabi i lutaoci.

Neka naše suze skinu ljage s našega ruha svadbenoga.

Neka se približimo Tebi, među neznatnima još neznatniji.

Među posljednjima posljednji.

POZIV!

BOGOSLOVI ZAGREBAČKOG SJEMENIŠTA POZIVAJU SE, DA SE POVRATE U ZAVOD DNE 9. LISTOPADA 1952 DO 7 SATI NAVEČER

REKTORAT

NA ODMORU

U Opatiji gradu
crkvica mala
Sv. Jakovu posvećena.

Na obali morskoj
usred zelenila,
skrivena, jedva zamijećena.

Nutrina njena
skromnog je izgleda,
Otajstvena šutnja u njoj vlada.

U vremenu brzom
kratkoga odmora
duša moja — tamo je razmatrala.

U davna vremena,
kad ne bi još naselja,
crkvica mala je sagrađena.

Providnost Božja
tako je htjela,
Simona-opata za to odredila.

Izvrši opat
Djelo Velikoga,
Grad je niko, odatle mu ime Opatija!

Novo sjemenište za Ukrajince u Francuskoj

Dne 28. lipnja o.g. otvoreno je novo sjemenište za uzgoj ukrajinskog svećenstva u gradu Loury kod Orleansa. Otvorenju su prisustvovali kardinal Eugen Tisserant, tajnik kongregacije za Istočnu crkvu, i Msgr Angelo Giuseppe Roncalli, apostolski nuncij za Francusku. Svetu liturgiju u istočnomu obredu služio je tom zgodom Msgr Ivan Bucko, apostolski vizitator Ukrajinaca u zapadnoj Evropi.

Svečanom činu pribivali su i drugi francuski biskupi, kao i francuske građanske vlasti. Novo sjemenište sagrađeno je obilnim prinosom svete kongregacije za Istočnu crkvu, kao i darovima dobrotvora. Kraj sjemeništa podignuta je poljodjelska škola.Oba zavoda povjerena su Salezijancima. Ovom zgodom poprimaju tamošnji oci Salezijanci istočni obred. I to je prvi ogranak Salezijanaca, koji će imati istočni obred, što drugi neki redovi već imadu, kao Isusovci, Redemptoristi. U sjemenište će biti primljeno 50 pitomaca. U zapadnoj se Evropi nalazi oko 100.000 ukrajinskih izbjeglica, od toga u Francuskoj oko 45.000, u Engleskoj oko 30.000, u Njemačkoj 20.000, u Belgiji oko 5.000. Ovo će sjemenište biti veza za sve Ukrajince, koji živu daleko od svoje domovine.

PODLISTAK

Sv. Stolica i staroslavensko bogoslužje

Piše: kanonik JOZO FELICINOVIĆ

Nedavno sam posjetio msgra. Silvija Oddi, savjetnika Papinske Nuncijature u Beogradu, i pitao ga, da li su mu poznati napadaji dnevne štampe u Jugoslaviji, koja prikazuje njega i Svetu Stolicu, kao neprijatelje hrvatskog jezika i glagoljice u našim crkvama. Odgovorio mi je, da mu je sve to dobro poznato, jer da osobno čita glavne naše novine.

Rekao mi je, kako on, iako je Talijanac, isto kao što i njegov tajnik iz glasovitog Arezzo, ne samo da ne mrzi već naprotiv ljubi i uči hrvatski jezik. Premda bi mogao u svojoj kućnoj kapeli u Nuncijaturi moliti latinski i talijanski, on sve predmoli svaki dan na hrvatskom jeziku i to: dnevne molitve, Krunicu, blagoslov i t. d.

Svojski nastoji, da što bolje upozna hrvatski jezik. Čita i prevodi iz hrvatskoga jezika. A ja sam sâm svjedokom, kako lijepo govori i vlada našim jezikom. I inače je živi poliglota.

Rekao mi je još, da Sveta Stolica ljubi Slavene i spremna je, da veoma rado dade sve što želimo u pitanju hrvatskog obrednika u našim crkvama, ali samo onda, ako se to zatraži preko zakonite predpostavljene crkvene vlasti. Nipošto ne će, jer i ne može, dozvoliti, da se uvodi glagoljica ili koji drugi liturgični jezik po **samovolji kojega svećenika.** Sveta Stolica brižno i s ljubomorom čuva jedinstvo i disciplinu u sv. Obredima, i nitko zato ne može da joj s pravom prigovara, jer barem na polju liturgije Crkva vrši svoje isključivo pravo.

Rekao mi je još i ovaj primjer: »Mogao bi se naći i koji svećenik simpatizer istočnog grčkog obreda, koji bi htio da ga po svojoj volji uvede u svojoj crkvi. Može li se to u crkvi dozvoliti? Zastalno. ne! Ja sam postavljen, da zastupam Svetu Stolicu kod Jugoslavenske vlade, ali i zato da bdijem nad crkvenom disciplinom u ovoj zemlji i da izvješćujem Svetoga Oca, kako to određuje kanonsko pravo u kan. 267. i t. d.

Kako bih mogao ja, kao čuvar crkvene discipline, da to dozvolim, da svaki radi po svojoj glavi? ... Razumije se, da ne!

Zato opetujem, neka se traži preko zakonite crkvene vlasti i sve što opravdano želite u pitanju hrvatskog bogoslužja i glagoljice, i dobit ćete«.

Toplo sam mu se zahvalio i rekao, da smo baš mi Hrvati u Zadru u ovom smislu molili i dobili rješenje Svete Stolice još god. 1948. za hrvatsko bogoslužje, koje nas je uvelike obradovalo, jer je to rješenje došlo, nakon što su talijanski svećenici u Zadru bili sve latinizirali i italijanizirali. Rekao sam mu, da se mi katolici Hrvati u Zadru i u zadarskoj nadbiskupiji osjećamo zahvalnim Svetom Ocu za Njegov odgovor i rješenje, koje ovdje donosim u cjelini u prijevodu.

To rješenje je došlo u doba, kad sam ja tražio hrvatski jezik u zadarskim crkvama, a zadarski nadbiskup je bio tada Talijanac, sada blagopok. preuzv. Petar Dujam Munzani. Rješenje o hrvatskom bogoslužju glasi:

Sveta Kongregacija Obreda
Prot. J. 33/948.

Rim, 19. augusta 1948. god.

Preuzvišeni!

Pismom od 9. svibnja o. g. Vaša Preuzvišenost traži, da se po cijeloj zadarskoj nadbiskupiji proširi poraba Obrednika na hrvatskom jeziku, odobrenog od Sv. Kongregacije Obreda reskriptom 2(929) od 19. veljače 1930.

Ovo je traženje bilo prikazano Svetom Ocu po uzoritom kardinalu Klementu Nicera, prefektu ove Svete Kongregacije Obreda, u audijenciji od 10. o. mj. — Sveti Otac ne samo, da odobrava zakonitost traženja, već mu se čini zgodno. Samo neka se dijecezanske vlasti pobrinu, da upozore vjernike, kako se tu danas ne radi o udjeljivanju kakve povlastice, **već radije o stvarnom povratku jednog običaja**, koji je prije vladao, i koji je bio obustavljen zbog razloga, koji su danas prestali.

Donosim do znanja V. P. ovo uzvišeno odobrenje Svetoga Oca, te Vam izrazujem moj poklon, izjavljujući se V. P.

odani sluga
Alfons Carinci
nadb. Selenčije, tajnik

Ovo je rješenje bilo dostavljeno preuzvišenom Msgr. Petru Dujmu Munzaniu nadbiskupu Zadra.

O. ur.: Pripominjemo, da je poznato kako je već u staroj Jugoslaviji bio spremljen nacrt konkordata prema kojem je Sv. Stolica dopustila i pristala na to, da se u cijeloj Jugoslaviji uvede staroslavensko bogoslužje. Poznato je i to, kako se to spriječilo

XVI. Nedjelja po Duhovima

21. IX. 1952.

Današnje sv. Evanđelje izvješćuje (Luka 14,1-11), kako je Isus jednu subotu bio pozvan od nekog farizeja na objed, i kako su drugi vrebali na njega, da u subotu ne učini nešto protiv zakona. Izbilja nađe se ovdje čovjek bolestan od vodene bolesti. Isus upita prisutne: Je li slobodno u subotu liječiti? Oni su šutjeli. On izliječi bolesnika, i dade prisutnima pouku, da se i u subotu smiju činiti dobra djela. Potom se okrene onim gostima, koji su od stola birali časnija mjesta i pouči ih, da je bolje, da biraju lošija mjesta, da ih domaćin poslije posadi na časnije, nego da ih moradne premjestiti na niže mjesto. Jer svaki, koji se uzvisuje, ponizit će se, a koji se ponizuje, uzvisit će se.

1. Vrebali su na Isusa. Vrebali su, ne će li u subotu šta učiniti, što se ne smije i tako oskvrnuti sveti dan. Mojsije je zabranio raditi u subotu ikakav posao. Nije se smjelo zemlju obrađivati, obrtne radove vršiti i bilo kakve ručne poslove raditi, pa ni vatru ložiti i kuhati. Nije se smjelo putovati, ratovati, čak ni braniti se od neprijatelja, što je kasnije ublaženo. Sve je to bilo zabranjeno pod teškim kaznama, pa i kaznom smrti. — I sad farizeji vrebaju na Isusa, da Ga mogu optužiti. I gle, desi se slučaj, kao naručen.

2. Pred Njim je stajao čovjek, koji je imao vodenu bolest. Mojsije nije ništa odredio, da li je u subotu slobodno liječiti bolesnika ili ne, no farizeji su i to zabranjivali. Isus je poznao Mojsijeve propise, a i farizejsko mišljenje, pa ih zato upita, da ih kuša: Je li slobodno liječiti u subotu? Farizeji su šutjeli. Da su rekli: »Slobodno je«, sami bi sebi protuslovili, a da su rekli: »Nije slobodno« Isus bi im mogao dokazati Mojsijem, da imaju krivo. Zato su šutjeli. Isus se na to dotače bolesnika i izliječi ga. I sada dade pouku farizejima, kako ne treba sa subotom pretjerivati. Ako se radi o velikoj nuždi, gdje treba pomoći bližnjemu u nevolji, prestaje subotnja zabrana. — Ova pouka vrijedi i za nas. Nedjelja je naš sveti dan, u koji ne smijemo raditi težačke poslove. No ako se radi o velikoj i hitnoj potrebi, slobodno je raditi toliko, koliko potreba iziskuje.

3. Kad te tko pozove, sjedni na posljednje mjesto. Ponizan čovjek svakom se mili, a oholicu svatko izbjegava. Ponizan je onaj, tko o sebi misli nisko, i tko se ne cijeni više, nego uistinu vrijedi. Ako je istina, da smo po svojim svojstvima veoma ograničeni, puni pogrešaka i slabosti, i da smo prema veličanstvu Božjemu ništa, onda doista nemamo za što, da se oholimo, nego treba da sjedamo na posljednje mjesto, ili čak da se kamo u kut sakrijemo. Ovakvi se ponizni mile Gospodinu i On ih stavlja u svom kraljevstvu na prvo mjesto.

Nastoj, da i ti činiš tako!

Sveta Ida

Mladi vojvoda Egbert, ljubimac i najbolji vojskovođa cara Karla Velikoga, bio je teško ranjen u bitci protiv Sasa. Car ga je povjerio brizi i njezi grofa Artura, koji je u blizini imao svoj dvorac. Grof se brinuo za njega kao za svoga sina, a isto tako su mu posvetile veliku pažnju grofica i njihova jedinica kćerka. Kći se zvala Ida i bila je uzor poniznoga straha Božjega i djetinje nevinosti. Nakon nekog vremena došao je i sam car da posjeti bolesnika. Bolesnik je ozdravio i [illegible] cara, [illegible] pomogne, da dobije djevicu Idu za ženu. [illegible] je pristao i darovao Egbertu velike posjede i imenovao ga vojvodom od Saske. Roditelji su bili s time sporazumni, ali Ida je izjavila svoju želju, da svoje djevičanstvo posveti Bogu. Konačno je [illegible]rala popustiti želji cara i roditelja i uzela Egberta za muža.

Njihov je zajednički život bio izgled bračne vjernosti i ljubavi, kućnoga mira i sporazumijevanja i svih djela milosrđa prema nevoljnima. Ali nakon kratkog vremena Egbert je naglo umro. Mlada udovica ponizila se pred svemoćnom rukom Božjom, koja ju je pohodila. Mnogi su je odlični prosci molili za ruku, ali je ona sve odbila. Povukla se u Herefeld, gdje je već prije sagradila prekrasnu crkvu u čast presvete Bogorodice i sv. Germana. Uz tu je crkvu sada podigla malu ćeliju, u kojoj je pokornički živjela. Odbacila je sav raskoš, a imovinu je upotrebljavala samo za ublaženje tuđe bijede. Dala je načiniti kameni lijes, da je neprestano sjeća na smrt. Svaki dan ga je dva puta punila živežnim namirnicama, odijelom i novcem i to sve razdijelila siromasima. Njih je uvijek upućivala, da se mole za sv. duše u čistilištu.

Tako je provela dvije godine u strogoj pokori. Tada je pala u tešku bolest, u kojoj se iza kratkoga vremena preselila u vječnost g. 813. Mnoga čudesna ozdravljenja na njezinu grobu bila su dokazom njezine svetosti. G. 980 prenijeli su Benediktinci njezino sveto tijelo u mjesto Verden u Ruru, gdje se častilo još do sredine 18. stoljeća, dok je za vrijeme francuske revolucije nestalo. Crkva slavi njezin spomen 3. rujna.

Majka Božja Volavska

(Svršetak)

Crkva M. B. Volavske građena je u gotskom stilu. Ali su prigodom dograđivanja i popravljanja miješani i drugi stilovi, kao barok i romanski stil. Svetište crkve svršava s dvanaesterokutom, od kojega se 9 uglova vidi. S južne strane podignuto je pridvorje na 12 jakih stupova. Pridvorje se spominje prvi put god., 1732., a sve do god. 1921. bilo je otvoreno. Budući da je, uslijed toga, bilo izloženo vjetru i nevremenu, župnik Ivan Sambolek dao ga je god. 1921. zatvoriti, napraviti na njemu 4 prozora i spojiti s crkvom sa 2 luka. Sad je to prava kapela, u kojoj su smještene ispovijedaonice kao i barokni oltar Sv. Ivana Nepomuka, što ga je dao podignuti grof Juraj Erdedi, vjerojatno god. 1732., kad se pridvorje prvi put spominje.

Oltara u crkvi i kapeli ima 5, naime glavni Majke Božje Volavske, Sv. Stjepana Sv. Triju Kralja, Bezgrješnog Začeća i Sv. Ivana Nepomuka. God. 1668. bila su samo 3; god. 1706. bilo ih je 6, a god. 1821. ima ih 5 kao i danas. Svi su oltari građeni u baroknom stilu. Među njima se ističe glavni oltar, koji je obnovljen; ali potpuno odgovara onomu, što ga je dao napraviti grof Aleksandar Erdedi prije godine 1741. To se vidi iz opisa prigodom vizitacije g. 1741.

Čudotvorna slika M. B. Volavske, kako je rečeno, ne prikazuje ni Uznesenje Marijino ni M. B. Snježnu, nego Veliku Gospu. Ta je slika postojala prije god. 1741., jer se opisuje zajedno s oltarom prigodom spomenute kanonske vizitacije. Jasno je, da se ona nije štovala od početka, a više je nego vjerojatno, da je prije nje na glavnom oltaru stajao i javnom štovanju vjernika bio izložen onaj mali kip Majke Božje, što se sada nalazi u staklenom okviru u pobočnoj kapeli. Taj je kip, po baroknom običaju, obučen. Kad se skine odijelo, na prvi mah se vidi, da je velika slika na oltaru vjerna kopija toga maloga kipa. Vrlo je vjerojatno, kad je grof Aleksandar Erdedi dao napraviti novi veliki oltar, koji dopire do stropa, budući da mali kip nije odgovarao oltaru, da je taj mali kip zamijenio s velikom slikom, koja oltaru lijepo odgovara. Taj je mali kip mnogo stariji od nove slike. Iz okolnosti, da je okrunjen, vidi se, da je bio i da se je štovao kao čudotvoran. No i ona slika do malo se je pokazala kao čudotvorna, jer je Majka Božja preko nje počela dijeliti i udijelila bezbrojne milosti svojim štovate-

Nastavak na str. 4

Instrukcija Kongregacije sv. Oficija ordinarijima o crkvenoj umjetnosti

Svrha i zadatak crkvene umjetnosti, kao što to kaže samo njeno ime, sastoji se u što boljem doprinošenju ukrasu Božje kuće te u podržavanju vjere i pobožnosti kod onih, koji se sakupljaju u crkvama, da prisustvuju službama Božjim i da prose nebeske milosti.

Crkvena umjetnost je dakle uvijek predmetom brižne pažnje i neprekidne budnosti od strane Crkve, kako bi ona uvijek odgovarala od Crkve propisanim pravilima, koja proizlaze iz objavljene istine i kako bi se s pravom mogla nazivati crkvenom umjetnošću.

Radi toga također na ovu umjetnost treba primijeniti riječi bl. Pija X., koji je, određivši mudra pravila za crkvenu glazbu, ovako zaključio: »Ništa dakle ne treba da se nalazi u crkvi, što bi smetalo i smanjivalo pobožnost vjernika, ništa što bi opravdano dalo razloga neugodnom osjećanju ili sablazni, a povrh svega ništa, što bi bilo nedostojno kuće molitve i Božjega veličanstva.«

Već u prvim vjekovima života Crkve Nicejski Sabor je osudio krivovjerje ikonoboraca i potvrdio štovanje svetih slika te oštrim kaznama zaprijetio onima, koji bi se usudili »suprotstaviti svoje bezbožno maštanje crkvenim odredbama.«

Tridentinski Sabor kasnije u svojoj XXV. sjednici, pošto je odredio potrebite propise za kršćansku ikonografiju, završio je ozbiljnu opomenu biskupima upravo ovim riječima: »Biskupi, svijesni da se kući Božjoj pristoji svetost, neka upotrebe mnogo brige i mara, da se u Božjim hramovima ne pojavi ništa nejasnoga i ništa bučnoga, ništa profanog i ništa nedostojnog.« Urban VIII., pak dodajući potanje odredbe o točnoj primjeni propisa Tridentinskog Sabora, ovako se izražava: »Ono što se iznosi pred vjernike ne smije izgledati neuredno ili neobično, nego mora doprinositi oživljavanju bogoljubnosti i pobožnosti.«

Na kraju Kodeks kanonskoga prava sakuplja i sređuje skoro sve crkvene propise o crkvenoj umjetnosti u kanonima 435, 1161, 1164, 1178, 1261, 1268, 1269 § 1, 1279, 1280, 1385, 1399.

Zaslužuje, da se na ovom mjestu na poseban način spomenu odredbe kanona 1261 i 1399, 12: u prvom se upozoravaju biskupi na ozbiljnu dužnost pažnje, da se u bogoslužje ne uvede bilo koja stvar, koja bi se protivila pravoj vjeri ili bi se udaljavala od crkvene tradicije; u drugom su zakonski zabranjene slike, bilo na koji način proizvedene, koje se protive osjećaju i propisima Crkve.

I u najnovije vrijeme je Sveta Stolica osudila skretanja i oskvrnuća crkvene umjetnosti. Lišen je svakoga temelja prigovor onih, koji tvrde, da se crkvena umjetnost mora prilagoditi potrebama i prilikama novih vremena, jer crkvena umjetnost, nastala s kršćanskim društvom, ima svoje vlastite ciljeve i svoju vlastitu službu, koju mora stalno ispunjavati.

Radi toga je časne uspomene Pije XI. kod otvaranja nove Vatikanske Pinakoteke, pošto je spomenuo t. zv. novu umjetnost, nadodao ove ozbiljne riječi: »Uostalom već smo se više puta izrazili pred umjetnicima i pred Svetim Pastirima: Naša nada, Naša goruća želja i Naša volja može biti samo to, da se poštuje zakon kanona, jasno formuliran i ustanovljen u Kodeksu kanonskog prava, a to je: da ova umjetnost ne bude pripuštena u naše crkve i mnogo više, da ju se ne zove, da ih gradi, da ih prepravlja i da ih ukrašuje; ipak sva vrata treba otvoriti i iskrenu dobrodošlicu treba dati svakom i progresivnom razvitku dobrih i poštovanih tradicija, koje su tokom tolikih stoljeća kršćanskog života, u tolikoj raznovrsnosti ambijenta i socijalnih i nacionalnih okolnosti, dale dokaza neiscrpljive sposobnosti za inspiraciju novih i lijepih formi, kad god su te tradicije bile proučavane i obrađivane u dvostrukom svjetlu: svjetlu genija i svjetlu vjere«.

Zadnjih pak vremena slavno vladajući Sv. Otac Pije XII. u Enciklici o svetoj liturgiji objavljenoj 20. studenoga 1947. godine izložio je točno i jasno zadaću crkvene umjetnosti: »Neophodno je potrebno dati slobodno polje također i modernoj umjetnosti, ako dužnim poštovanjem i dužnom počašću služi svetim zgradama i svetim obredima; tako da i ona može svoj glas sjediniti sa čudesnom pjesmom slave, koju su prošlih stoljeća geniji pjevali katoličkoj vjeri«.

Ne možemo ipak doći na manje dužnosti Naše savjesti, a da ne otklonimo one slike i one oblike umjetnosti, koji su u najnovije vrijeme od nekih uvedeni, a koji izgledaju kao kvarenje i izopačavanje same umjetnosti [illegible] kao takvi stoje u očitoj suprotnosti s dostojanstvom, čednošću i kršćanskom pobožnošću te jadno vrijeđaju istinski vjerski osjećaj.

Naše katoličko svećenstvo i škole

Da je naš hrvatski narod pismen, pače da ga ubrajaju u kolo kulturnih naroda s hiljadugodišnjom tradicijom, to mora da zahvali samo katoličkom svećenstvu i rimskim Papama, jer gdjegod je kršćanska vjera kod nas i po svijetu sazidala crkvu, sazidala je i školu. Prvi narodni učitelji bili su naši svećenici i redovnici. Hrvatski kraljevi i velikaši bili su nepismeni, ukoliko se nisu naučili u crkvenim školama. U staro doba, od IX. do XIII. vijeka najzaslužniji za školstvo u cijeloj Evropi, pa i kod nas Hrvata su bili Benediktinci, koji su imali mnogo samostana u užoj Hrvatskoj, u Istri, u Hrvat. Primorju, a osobito u Dalmaciji. Benediktinski su samostani bili mravinjaci svakoga dobroga rada, širitelji vjere i prosvjete u narodu. U svakom samostanu bile su razne radione, ali je bila i škola. Pisale se i prepisivale stare knjige. Oni su svojim primjerom i radom podučavali narod u gospodarstvu i ribarstvu. Do francuske revolucije se držalo kao načelo, da je škola i odgoj stvar svećenstva, a glavni stup školstva su bili redovi. Kod nas su Pavlini i Isusovci vodili višu nastavu, dok su Franjevci njegovali pučko školstvo.

Odgojem ženske omladine uz Klarise u Zagrebu, bavile su se Uršulinke u Varaždinu, Benediktinke u Dalmaciji, a kasnije počele su se Milosrdnice u Zagrebu i drugi ženski redovi po hrvatskim zemljama.

Zagrebački biskup Stjepan II. otvorio je još god. 1310. školu u Čazmi, a biskup Kažotić u Zagrebu god 1313., pa i u drugim mjestima. U školu su išli oni, koji su se spravljali da postanu svećenici, ali i svjetovnjaci, sinovi plemića, ali i sirotinja. Prve škole, koje povijest prosvjete poznaje kod drugih naroda u Evropi i kod nas, bile su biskupske, samostanske i župske škole, u kojima su učitelji bili svećenici i redovnici! Crkva je u glavnom, u srednjem vijeku otvarala i uzdržavala sve škole. Senjski biskup Petar Marjani (1665.)) nastojao je, da u pojedinim župama svoje biskupije osnuje školu za dječake. Tako su isto nastojali i drugi naši hrvatski biskupi. Iz pisma bosansko-đakovačkog biskupa Čolnića na caricu Mariju Tereziju (20. [illegible] 1756) vidi se, da u njegovoj biskupiji »nijedna župa nema učitelja osim đakovačke« i toga izdržaje sam biskup. Povijesna je činjenica, da se je katol. Crkva uvijek i svuda brižno starala za pouku naroda, jer neznanju se često pridruži nećudoređe i praznovjerje. Tumačenje, dokazivanje, obrana vjerskih istina potiče na razmišljanje i učenje svih znanosti. Zato su svi oni narodi, kod kojih je Crkva mogla razviti slobodno svoju djelatnost, daleko pred drugima. Prvu našu srednju školu u Hrvatskoj, i to gimnaziju, otvorili su god. 1503. velezaslužni naši redovnici Pavlini u Lepoglavi. Prvu gimnaziju u Zagrebu su osnovali god. 1609. Isusovci. Oni su još otvorili gimnazije na Rijeci god. 1627., u Varaždinu god. 1659., u Osijeku g. 1776. Bjelovarsku gimnaziju osnovaše god. 1769. redovnici Pijaristi.

Svećenstvo se brinulo, da uzgaja svjetovne učitelje za narodne pučke škole, i to u Zagrebu god. 1776. Prva muška učiteljska škola bude osnovana god. 1867. uz izdašnu pripomoć nadbiskupa Haulika. Godine 1848. otvoriše prvu žensku učiteljsku školu Sestre Milosrdnice u Zagrebu, opet uz velike potpore nadbiskupa Haulika. U Đakovu biskup J. J. Strossmajer osnovao je o svom trošku žensku učiteljsku školu, a nadbiskup J. Štadler u Sarajevu.

U srednjem vijeku je bilo mnogo sveučilišta, koja je bila osnovala Crkva ili barem potvrđivala. Pape su smatrali svojom dužnošću, da odstrane u narodu mračnjaštvo i praznovjerje, pa su zato svuda promicali pouku i otvarali niže, srednje i visoke škole.

Više školstvo, što ga naš narod ima, dužan je da zahvali katoličkom svećenstvu. Redovnici Pavlini su prvi god. 1656. uveli u Lepoglavi AKADEMIJU, na kojoj se mogao postići doktorat. Biskup Sugelj osnovao je u Zagrebu Akademiju god 1609., a njom su upravljali Isusovci. Osnivač našeg najvećeg prosvjetnog zavoda: »AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI« bio je biskup Josip Juraj Strossmajer, koji je godine 1860. položio temeljnu svotu od 78.000 forinti, a prvi predsjednik je bio naš veliki povjesničar, kanonik Franjo dr. Rački.

Pa i naše **hrvatsko sveučilište** u Zagrebu otvoreno je god. 1874. velikim novčanim svotama i zauzimanjem **biskupa** J. J. Strossmajera, koji ga blagoslovio sjajnim govorom i s križem u ruci. Isti ovaj biskup đakovački osnovao je i bogato obdario Zagreb i Hrvatsku s »GALERIJOM SLIKA«. Daleko bismo išli, kad bismo i samo letimice spominjali sav rad hrvatskog katoličkog svećenstva na prosvjetno-školskom polju, kao i na raznim poljima znanosti i umjetnosti, kojim se za uvijek zadužio Hrvatima.

WESTMINSTERSKI NADBISKUP kardinal Bernard Griffin uputio je svojim vjernicima poslanicu o važnosti i potrebi svećeničkih zvanja. U Engleskoj sada ima 4.237 katoličkih svjetovnih i 2.447 redovničkih svećenika, dok ukupan broj katolika iznosi 4,500.000.

Veliki Medvjed

Od davnih vremena ljudi su, marljivo motreći nebo, sjajnije zvijezde sastavljali u grupe ili skupine, da ih lakše i brže na nebu nađu i da ih neukima lakšu opišu. Ovim u nekim slučajevima vrlo prirodnim grupama podmetnuše ili upisaše ljudske ili životinjske slike. Tako postadoše već u prastaro doba **zviježđa** (konstelacije). Njihova imena i oblike opisali su stari grčki pisci više puta, među njima se osobito ističe lijepi pjesnički opis **Arata**, koji je u ovećoj pjesmi izložio tadašnju nauku o zvijezdama. Ovu u starom svijetu mnogo čitanu pjesmu, koju je poznavao i Sv. Pavao, preveli su poslije Rimljani, među njima i **Ciceron** u djelu: »De natura deorum«. Kasnije su generacije mijenjale te grupe i dodavale nova zviježđa, tako da je danas cijela nebeska kugla isprepredena mrežom od 89 zviježđa, od kojih odpadaju na sjevernu nebesku polutku 32, a u našima ih krajevima možemo vidjeti svega 53.

Okrenuti licem prema sjevernoj strani neba lako ćemo opaziti gotovo svakomu čovjeku poznatu grupu od 7 sajnih zvijezda. To su najsjajnije zvijezde zviježđa **Velikog Medvjeda**. U jeseni se ovo zviježđe nalazi na sjeverozapadnoj strani neba. To je veliko zviježđe, koje obuhvaća i druge okolne zvijezde, tako da je astronom **Heis** u njemu nabrojio 227 zvijezda do 6. veličine. One četiri zvijezde u četverokutu su u tijelu, a druge tri u repu Medvjedovu. Druge su grupe manjih zvijezda u glavi i nogama podmetnute slike medvjedove. Po pučkom pričanju tvore one četiri zvijezde u četverokutu kotače, a one tri u slomljenoj crti rudo **»Velikih Kola«**.

Gibanje nebeskog svoda lijepo se opaža po Velikom Medvjedu. Ako on uvečer stoji ispod Polarne zvijezde, u blizini sjeverne točke horizonta, oko ponoći podići će se više i naći će se desno od Sjevernjače. Ujutro će stajati točno iznad Sjevernjače, skoro nama nad glavom, a zatim će početi da se spušta i oko podne, nama nevidljiv, stajat će lijevo od nje. Uvečer će se sasvim spustiti i, završivši svoj krug, naći će se u prvobitnom položaju — ispod Polarne zvijezde, blizu horizonta.

Ako povučemo pravac od zvijezde Beta preko Alfa, koje se nalaze u stražnjim točkovima kola i taj pravac produžimo preko Alfa (lijeva zvijezda) za petorostruku daljinu, dolazimo od Polarne zvijezde. Ovaj je alignement važan, kako bi u svako doba pomoću Velikih Kola mogli naći Polarnu zvijezdu, a po njoj i sjevernu točku horizonta.

Kraj srednje zvijezde u rudu, koja se zove **Mizar**, oštro oko vidi malu zvijezdicu 6. veličine po imenu **Alkor**, Arapi je zvahu **Saidak**, što znači mjerilo vida. Za promatranje malim dalekozorom najljepši objekt u Velikom Medvjedu je zvijezda Mizar s Alkorom. Sam Mizar je dvojna zvijezda, jedna je komponenta bijela, a druga zelena. Svih 7 sjajnih zvijezda u Velikom Medvjedu nalaze se 80 do 90 godina svjetlosti daleko od nas. Kad motrimo ta sunca u svemiru, sjetimo se, da je svijetlo, koje taj čas ulazi u naše oko, pošlo sa svoga izvora prije 80 godina, i kad bi se gledana zvijezda sada utrnula mi bismo njezino svijetlo gledali još 80 godina, dakle cijeli ljudski vijek. Znači kad starac od 80 godina motri te zvijezde, njihova je svjetlost pošla iz svemira, kada se on rodio.

Za Velikog se Medvjeda znade, da ga spominje već **Job** (god. 1700. pr. Kr.) i **Homer** (IX. vijek pr. Kr.). Po grčkoj priči **Zeus** je medvjedicu **Heliku** i **Kinosuru** smjestio na nebo iz zahvalnosti što su ga hranile, dok ga je majka u djetinjstvu sklonila na brijegu **Idi**, da ga **Kron** ne pojede. Tako je Veliki Medvjed dobio ime po toj priči.

Postoji jedna francuska priča, poučna radi lakog pamćenja smjera kretanja i zanimljivog sadržaja. Po toj priči bijaše jedan seljak, jak i okretan, da mu nije bilo ravnog. Radio je od zore do mraka, orao sa svojim jakim volovima i skupljao je takve žetve kakve se nije vidjelo. Postajao je sve bogatiji, njegovi susjedi dali bi ko zna što da bi imali takvu stoku, ali on nije nikome otstupao i klao dapače svu telad, koju je dobivao.

Jedne večeri sakriju se dva lopova u njegovoj staji. Oko ponoći odvuku tiho, posve tiho, jednu kravu i jednog bika i turiše se s njima odatle daleko u planine.

Rano u zoru dođe seljak sa svojim slugom u staju. »Trista mu gromova«! ovi su mi lopovi ukrali kravu i bika! Potrči, momče! Uzmi bilo što kao oružje, idi za tragom nitkova i ispremlati ih. Sutra mora da bude krava i bik u staji.« — »Hoću, gospodaru, i tako treba da bude.« — Sluga je otišao, ali slijedećeg dana nije se vratio. Seljak je opet vikao i kleo kao poganin: »Trista mu gromova! Momka još nema? Valjda su ga lopovi ubili. Brzo, djevojko! Uzmi velikog psa za obranu i potraži kravu, bika i slugu. Sutra moraju biti životinje u staji, a vi kod kuće.« — »Dobro, gospodaru, tako treba da bude.« — Sluškinja uzme psa i ode. Ali slijedećeg dana nije ni ona došla natrag. Na to je seljak opako psovao i kleo, da je Gospodin Bog odredio, da ga kazni. On prometne sve skupa na nebo, i od tada mora seljak trkati za slugom i sluškinjom, za lopovima i stokom do konca svijeta. Svaki ih može vidjeti u zvijezdama Velikog Medvjeda. Krava i bik su obe prve zvijezde, lopovi su dvije druge, zatim dolazi sluga, sluškinja i blizu nje u maloj zvijezdici pas. Najzadnji nalazi se seljak.

Kao što u priči, tako se zaista na nebu gibaju zvijezde Velikog Medvjeda, odnosno Velikih Kola, t.j. ne u smjeru ruda, nego unatraške. U svijetlu današnje nauke te su zvijezde ogromna užarena sunca, mnogo veća i silnija u žaru svome nego naše Sunce. Kada bi se naša Sunčeva obitelj premjestila pokraj sedam zvijezda Velikih Kola onda bi naše Sunce iz ovolike daljine gledano postalo mala zvijezdica, koju prostim okom ne bismo ni vidjeli, a njegovi se planeti, među kojima i naša Zemlja, ne bi mogli otkriti ni najvećim teleskopom.

Iz katoličkog svijeta

TUSKULANSKA AKADEMIJA. Tusculum je prastari grad u Latiumu, 18 km jugoistočno od Rima u albanskom gorju. Prema predaji osnovao je grad Telegon, sin Odiseja i Kirke. U srednjem vijeku grad je g. 1191. od Rimljana razoren, jer su Tuskulanski grofovi htjeli zavladati Rimom i papinskom Stolicom. Stanovnici su domala na ruševinama razorenog grada sagradili novi grad Frascati, koji postoji do danas. Kao u staro rimsko doba, tako imadu i danas bogatiji Rimljani u tuskulanskom kraju svoje zaselke. Budući da kraj obiluje starim rimskim spomenicima, postoji u Frascati-u udruženje za proučavanje iskopina pod imenom »Accademia Tusculana«. Ta je akademija imala dne 5. srpnja 1952. svečanu sjednicu, na kojoj je prof. Mancini, potpredsjednik akademije, održao predavanje »O ustroju starog grada Municipium Tusculanum«, a član prof. M. Borda: »O podrijetlu Tusculuma, mitska predaja i arheološka istina«. Ovom je zgodom tuskulanski biskup kardinal Federico Tedeschini blagoslovio kapelu u čast Bezgrešno Začete, gdje će akademija imati svoje pobožnosti.

RAD MISIONARSKIH SESTARA ZA CRNCE. Pravo ime tih talijanskih sestara jest »Le pie Madri della Nigrizia«, tj. Pobožne majke za crnce. Njihov osnutak pada u god. 1878., a prva im je kuća bila u Zamaleku kod Kaira. Polje djelovanja bilo im je anglo-egipatski Sudan i Uganda. S vremenom se krug njihova djelovanja sve više širio. Ušle su u Heluan, onda u Asswan. Onda su prešle u Eritreju i u Jordaniju. — Egipatska provincija broji im 16 kuća, 4 škole, 3 skloništa 9 bolnica i klinika. Egipatska vlada ih je cijenila toliko, te ih je pozvala u državne bolnice. Tako sada djeluju u velikoj bolnici »Faruk I.« u Kairu, te u raznim klinikama, koje uzdržava udruženje zvano »Mohammed Aly el Kebir«, a kojemu predsjeda vazda jedna kraljevska princesa.

Provincija Eritreja, kamo su ušle g. 1913. broji 12 kuća, od kojih su dvije u Adenu. Provincija Jordanija broji 4 bolnice. Danas broji cio red tih sestara 1777 redovnica. Eto, kako se uvažava i cijeni red katoličkih sestara baš radi njihova prosvjetna i socijalnog rada!

KATOLIČKI FERIJALNI TEČAJEVI U LUISIANI. Katolička akcija organizira ovog ljeta u Luisiani ljetne tečajeve za svoju omladinu. Preko ljeta ima se održati 35 tečajeva, u koje se upisalo 780 učesnika. Među njima su studenti iz raznih američkih država.

POVRATAK FRANJEVACA U IRSKU. Nakon 350 godina otvoriše Franjevci ponovno svoj samostan u Rossnowlaghu. Kod svečanog otvaranja samostana bijahu prisutni desetci hiljada katoličkih Iraca iz svih strana države. Svetu Misu služio je Msgr William Mac Neely, biskup iz Raphoe. Prisutni bijahu predsjednik republike Irske O'Keally, ministar predsjednik de Valera i veliki broj građanskih i crkvenih lica.

UMRO BOSTONSKI POMOCNI BISKUP. Dne 9. srpnja o. g. umro je Msgr Tomo Markham pomoćni biskup nadbiskupa u Bostonu u Engleskoj. Njegova smrt pobudila je veliku žalost ne samo u nadbiskupiji bostonskoj, te u župi sv. Petra, kojom je i kao biskup neumorno upravljao, nego i u Italiji. On je naime u teško ratno i poratno vrijeme boravio u Italiji kao član pripomoćne akcije zvane »War Relief Services«, te je kao takav proputovao sve ratom teško oštećene talijanske krajeve pružajući nastradalim svoju pomoć. God. 1947. vratio se u svoju župu sv. Petra u Bostonu. U srpnju 1950. bio je imenovan i posvećen pomoćnim biskupom za nadbiskupiju bostonsku. Prerana smrt Msgr Markhama sve je rastužila.

KATOLICKA RADIO EMISIJA NA FILIPINIMA. Na pobudu katoličkog tjednika »La Sentinella« priređena je mjeseca srpnja o. g. prva katolička radio emisija u jeziku zvanom »tagalog«. Na radio govori Francisco Rodrigo, predsjednik Katoličke Akcije na Filipinima. On izvješćuje o događajima dana s filozofsko-katoličkog gledišta.

100 GODISNJICA WESTMINSTERSKOGA KAPTOLA. Mjeseca srpnja o. g. poslavila se 100 godišnjica osnutka prvostolnog kaptola westminsterske katedrale. Ovom je zgodom nadbiskup Myers, kaptolski predstavnik, služio u katedrali svečanu službu Božju, kojoj je pribivao i kardinal Griffin.

HODOČAŠĆE ČASNIKA I VOJNIKA U LURD. Kako javljaju iz Pariza, preko hiljadu bivših časnika i vojnika iz Belgije, Holandije i Luksenburga pođoše na skupno hodočašće u Lurd. Predvodio ih je Msgr Cammaort, generalni duhovnik belgijske vojske.

ZBOROVANJE ASISTENATA OMLADINSKE KATOLIČKE AKCIJE. Dne 7. srpnja o. g. započelo je u Rimu zborovanje asistenata omladinske Katoličke akcije u Rimu, koje je trajalo 4 dana. Zborovanje se držalo u dvorani zvanoj »Domus pacis«. Na dnevnom redu je bila tema o apostolatu laikata. Zborovanje je otvorio Msgr Giuseppe Siri, nadbiskup genoveški, generalni asistent Katoličke akcije. On je govorio o temi »Apostolat laikata u svojim teološkim osnovama i praktičnoj primjeni u sadašnjim prilikama«.

ŠTOVANJE FATIMSKE GOSPE NA MALAJSKIM OTOCIMA. Ove se godine slavila Fatimska Gospa u mnogim malajskim gradovima. Tako je bilo u gradu Singapuru, gdje se obavila svečana procesija gradskim ulicama sa svijećama uz pjevanje Marijanskih pjesama. Poslije procesije ljudi su se bacali na tle pred likom Fatimske Gospe u znak štovanja, dok su drugi bacali cvijeće na oltar, gdje je bio njezin kip, a neki joj iz daleka slali poljupce. Isto se tako slavila Fatimska Gospa u gradu Kluang i u gradu Kuala Lumpur, gdje su nakon obavljene trodnevnice vršene svečane procesije uz svijeće i uz pjevanje Marijanskih pjesama. Tako se širi slava Fatimske Gospe po cijelom svijetu.

Majka Božja Volavska

Nastavak sa str. 3

ljima. Da se sačuva od prašine i drugih nepogodnosti, pred tom čudotvornom slikom nalazi se druga slika na dasci, čudotvornoj potpuno slična, koja onu zastire a za vrijeme obreda spušta se da se može vidjeti čudotvorna slika.

Svetište M. B. Volavske bilo je u prošlim vjekovima stjecištem mnogobrojnih hodočasnika iz bližih i dalekih krajeva. Premda je u prošlom vijeku taj zanos, uslijed raznih uzroka, nešto oslabio, ipak, prema pismenom izvještaju petrovinskog župnika Karla Jaugcera od 5. I. 1866., što se čuva u župskom arhivu, u to svetište sabiralo se je godišnje do 30 hiljada hodočasnika iz 5 biskupija: zagrebačke, đakovačke, senjsko-modruške, zadarske i mariborske. K ovima možemo dodati i križevačku ili grko-katoličku biskupiju; jer i mnogobrojni unijati, osobito iz Tounja, svake godine hodočaste k M. B. Volavskoj.

God. 1864. proslavljen je prvi jubilej ovoga važnog prošteništa. Te se je godine ispunilo 600 godina, što se spominje, da je g. 1264. svetište imalo svoga posebnog svećenika. Tom prigodom održao je prepozit i kanonik zagrebački Ivan Pavlešić, okružen velikim brojem svećenika, pontifikalnu službu Božju, na veliku radost vjernika. Župnik Jaugcer, na uspomenu toga svečanog dana, dao je napraviti u raznim veličinama sličice M. B. Volavske, a Papa Pijo IX., obdarlo je svetište 28. lipnja iste godine s velikim potpunim oproštenjima.

GOVOR SVETOG OCA

ŽELJEZNIČARIMA NAPULJA

(8. VII. 1952.)

Kad smo danas, kao i svaki dan, pristupali k oltaru Božjemu, da prinesemo svetu Žrtvu, moljasmo Isusa, neka nam udahne misao, što da rečemo Vama, ljubljeni sinci, željezničari napuljski, predragi dijele stada, što nam ga povjerio vrhovni nevidljivi Pastir svih duša. I dok to razmišljamo, naše oči, a još više naš duh, zaustavio se na početne riječi iz Poslanice današnje Mise: »Carissimi, omnes unanimes in oratione estote« (I. Petr. 3, 9). Predragi, budite svi složni u molitvi. Vi ste sami bez sumnje čitali ili slušali ove riječi. Mislim, da će Vam pripraviti radost, da ponovno čujete ove riječi s nekoliko preporuka od Vašeg zajedničkog Oca.

Nama su poznate Vaše [illegible] dnevne dužnosti, spojene s velikom odgovornošću. Vaše raznovrsne dužnosti zahtijevaju, kako se čini, nada sve dva svojstva: savršenu točnost i vazda budnu pažnju. I ova dva svojstva ne smiju se s vremenom umanjiti ili istrošiti, nego imadu ostati vazda u jednakoj svježini i energiji. Promislite, da navedem samo nešto, kako strahovite posljedice može imati samo jedno jednostavno pregledanje signala, jedan nemar u držanju linije, jedna neopreznost u redovitom funkcioniranju poluga. Ali Vi, pošto ste izvršili tako teške dužnosti, nastojite učiniti više, kako bi Vaša brzina što prijatnijom učinila vožnju tolikoj Vašoj braći. Mi smo sami čuli često puta od domaćih i od stranih putnika izricati zadovoljstvo nad uljudnim i srdačnim postupanjem željezničkih namještenika. Osim toga znademo, kako za mnoge od Vas radna ura briše razliku između dana i noći, pače i razliku između običnih i svetačkih dana.

Ovo stanje stvari moglo bi koga od Vas zavesti na misao, da ste oprošteni od dužnosti dizati dušu k Bogu. Možda neki od Vas misle, da dužnost molitve veže samo duše posvećene Bogu u samostanu, ili tek Vaše supruge i Vašu djecu. Pa ipak predragi sinci, tome nije tako! I Vi morate da živite životom božanskim. I Vi treba da molite! Budite stoga svi zajedno, bez izuzetka, jednodušni u molitvi. Molitva je disanje duše. Ili zar netko drugi diše mjesto Vas?

Mi smo prošle veljače čuli glas zabrinutosti radi velikih pogibelji, koje nam prijete. Tko sada ne vidi, da je uzrok ovog strahovanog zla, koje nam prijeti, manjak molitve! Ali eto odmah na usta naša i druge pobude, na koji način da ispunite tu svoju dužnost!

Božanski Učitelj rekao je svima: »Treba uvijek moliti« (Luk. 18. 1), I sve bez razlike poziva: »Molite se Bogu bez prestanka!« (Sol. 5, 17).

Predragi sinci, budite ljudi, budite pravi kršćani! Nastojte, da Vaša molitva ne bude tek čin nekoliko časaka u danu ili tjednu. Vi znate iz iskustva, da ni jedan posao ni jedno djelo ne prekida ritam Vašeg disanja, pa ni noćni san! Zašto da to ne bude na neki sličan način i s disanjem Vaše duše, s molitvom?

Pogledajte stvorove ovoga svemira. Kamogod bacite pogled, vidite Boga. Svi: nebo i zemlja, more i biljke, ptice i životinje svojim tajanstvenim ali jasnim glasom govore neprestano o Bogu i Njegovoj moći. Sva stvorena bića slave Boga. Vi imadete osjećaj, kao da cio svemir nije drugo nego tajanstveni žubor neprestane molitve. Tako treba da molite i Vi.

Ali Vi ćete pitati, kako je u praksi moguće ovo neprestano disanje duše? Kako je moguće moliti, dok čovjek radi, kad se umara poslom, kad se hrani, kad plače, kad se smije, kada pati...? Evo, predragi, lakog i jednostavnog načina, koji je jamačno već poznat mnogima od Vas. Na početku svakog dana prikažite Božanskom Srcu Isusovu sve Vaše misli, sve Vaše riječi, djela, radosti i boli na onu nakanu, na koju se Ono dnevice prikazuje na oltaru. Ova nakana dostaje, da cio Vaš život onoga dana pretvori u neprestanu molitvu. Tko može izreći, kolike će aktuelne milosti ovakav Vaš život, tako pretvoren i uzvišen, od Boga isprositi i koliko će obilje blagoslova sići s neba. Kako će se u Vama povećati milost posvetna i kakvo povećanje slave čeka Vas u vječnosti!

Na taj način će mašinista, vlakovođa, preglednik, biljeter, skretničar, telegrafista i svaki drugi željeznički namještenik svojim dnevnim poslom — bez posebnih drugih dužnosti — sudjelovati s Kristom u spasavanju duša. Na taj će način svaki od Vas moći pridonijeti svoj dio u izgradnji bolje budućnosti svijeta.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6 dinara

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 28. RUJNA 1952. BROJ 36

»Blago onima, koji su čista života koji žive po zakonu Gospodnjem« (Ps 119, 1)

Iz Ulaza današnje sv. Mise

Nasljeđovanje Krista

Gospodin se ustručava, da putuje kroz Samariju. On se ne srdi na Samaritance. Ali ne će da im narivava svoju milost. Odlučio je da pođe prema Jerusalemu dalekim zavojnim putem preko istočne pokrajine Pereje.

Kad je Isus s učenicima prolazio tim putem, priključio im se jedan pismoznanac. On je govorio oduševljeno Spasitelju: »Učitelju, ja ću Te slijediti, kamo god pođeš!« Taj pismoznanac se nije ogradio proti nauci ni djelima Kristovima, kao što su drugi učinili. On se nije mogao usprotiviti moći riječi i djela Isusovih niti čaru Njegove osobe. Njemu je bilo jasno, kako je malena i luda njegova pismoznanost. Kako je mračna i neproduhovljena njegova pobožnost. Zato je pošao za Isusom. S njim je pošlo i njegovo nesavršenstvo. On je naime očekivao od Isusa lagodan život, čast i bogatstvo.

Isus je čvrstom rukom zahvatio u to njegovo nadanje. Kandidat za apostolsku službu mora znati na čemu je. Spasitelj mu otvoreno i jasno kaže: »Lisice imadu svoja duplja i ptice svoja gnijezda, a Ja ne znam, gdje ću nasloniti svoju glavu.«

U zemlji imade i neprijatelja, ali i prijatelja i štovatelja Isusovih. To se dobro zapaža na ovom Isusovu putovanju. Kao munja je prošla vijest selima: »Dolazi Isus iz Nazareta!« Na to je ustao jedan mladi čovjek i potrčao na cestu, usprkos tomu, što mu je otac ležao mrtav na odru. Njemu je srce udaralo i zvalo ga: »Slijedi Isusa!« Čežnja da postane učenik Isusov, nije mu dala mira. Što se može proti tomu, ako nekoga zove milost Božja u svećenički ili redovnički život? U njegovu srcu postoji nemir, dokle god to ne ostvari. Onda je razumljivo, da je i ovaj mladić, čim je čuo, da Isus dolazi, pobjegao od kuće da Ga nađe.

Isus opazi, da na putu stoji stidljiv mladić, koji se jedva usuđuje, u svojoj čednosti, podići oči k Njemu, kamo li Ga nagovoriti Njegovo božansko oko ugleda čistu, veliku dušu. I reče mu: »Budi mojim učenikom!«

To je odjeknulo u ušima učenika kao slatka glazba. Biti učenikom Isusovim, to mu je odavna bio san noću i danju. A sada bi to imala biti zbilja! Radost mu sijeva u očima. On je spreman cijelim svojim srcem da stupi među učenike Isusove. Ali sada mu padne na pamet: Otac mi leži mrtav kod kuće. Za par časaka je sprovod. On ne smije od toga izostati. Majka i sestre ne će ga razumjeti, ako izostane. Kod posljednje počasti ocu on ne smije manjkati. Zbunjen izmuca molbu: »Dopusti, da najprije pokopam oca svoga!« Na to dobije tvrdi odgovor: »Pusti, da mrtvi pokapaju mrtve, a ti idi i propovijedaj riječ Božju!«

Kriste, kako možeš biti tako strog prema svojim učenicima!

Krist je znao, zašto je mladog čovjeka zadržavao kod sebe. Otiđe li mladić kući, tada će doći u pogibao njegovo zvanje. Majka, sestre i rođaci predbacuju mu, kako je ludo slijediti Isusa putnika, a odbaciti svećenike i pismoznance. One ne razvijaju zvanje i vjeru. One su mrtve, ne vjeruju. Neka mrtvi pokapaju mrtve. A ovaj mladi hrabri čovjek pripada Bogu, pripada Kristu. On je pozvan na život i apostolat. Gospodin hoće da reže čvrstom rukom vezu, koja ga veže s njegovim rođacima.

Gdje god dolazi Isus, tamo se razlijeva blagoslov. Jedan treći se javlja za učenika. On stupa pred Isusa i reče mu: »Gospodine, hoću da postanem Tvojim učenikom, dopusti mi, da se prije toga oprostim sa svojom kućom«.

Spasitelj pogleda kandidata. Gleda duboko u njegovu dušu. Mnogo je u njoj dobra, lijepa, ali imade i mnogo slaboća i polovičnosti. To srce pripada po polovici Njemu, po polovici rođacima. Ono je podijeljeno između vremenitih poslova i vječnih briga, između zemlje i neba. A učenik Isusov mora se vremenitog odreći, mora sasvim pripadati Učitelju, mora se sasvim posvetiti svomu zvanju, da spasava duše.

Da li je na to spreman treći kandidat? Ako nije, može ići dalje. Gospodin ga ne treba. Isus čini pokušaj: On sasvim otvoreno odbija molbu toga čovjeka. On bi morao slijediti Isusa odmah, i prije nego li si uredi prilike i oprosti se od svojih. Isus mu reče zorno i ozbiljno: »Tko svoju ruku postavi na plug i ogledava se natrag, taj ne vrijedi za Božje kraljevstvo.«

Ova poruka vrijedi za sve kršćane. Naprijed treba da upravljaju svoj pogled! K nebu vodi put. Zemlja je samo prolazna postaja. Stoga se kršćanin ne smije dati sputati zemaljskim brigama i užicima, niti dati zastrašiti zaprekama kao što su križ i trpljenje, žrtva i teškoća! Zapreke su tu, da se nadvladaju. Krist treba kršćane, koji znadu što vjeruju i hoće, i koji sve svoje sile zalažu za visoki nebeski cilj.

Ostavi plug i zemlju i gledaj naprijed, a ne natrag! Ide se u nebo!

DOBROČINSTVA MARIJE BISTRIČKE

U župnom uredu Marije Bistrice čuvaju se dvije omašne starinske knjige pod naslovom »Libri miraculorum« — knjige čudesa ili čudesnih uslišanja. Prva je knjiga potpuno ispisana rukom druga je načeta i sadrži još mnogo neispisanih listova. U tim je knjigama sadržana ponajprije najstarija povijest Marije Bistrice, a zatim su bilježena čudesna uslišanja bistričkih hodočasnika počevši od god. 1688., kada je župnik Andrija Ivšić započeo »proces« odnosno zapisničko ispitivanje svega, što se dotada znalo o samom kipu Majke Božje i o milostima, što ih je Ona isprosila u Bistrici Ima tu vrlo zanimljivih podataka o povijesti Marije Bistrice, no na tom se možemo zadržati koji drugi put; ovom zgodom navesti ćemo nešto o bilješkama, koje se tiču samih uslišanja.

U razdoblju od prve 101 godine zabilježeno je 1138 milosnih posredovanja Majke Božje Bistričke u različitim bolestima, nevoljama i potrebama ljudi, koji su joj se utjecali. Najveći broj ozdravljenja odnosi se na sljepoću i očne bolesti: 122, a zatim na oslobođenje odnosno ozdravljenje ljudi, koji su bili zarobljeni, zatvoreni ili uzeti: 110. To je očito u vezi s tim, što je Majka Božja u Bistrici i sama »progledala« i bila oslobođena uza, t. j. Njezin je kip, zanemaren i zabačen, bio uzidan u sam zid crkve, tako da su tek nakon dugа traženja pronašli lice, koje je jedva provirivalo iz svoje »tamnice«. Tako se i prvo čudesno posredovanje pokazalo kod tri i pola-godišnje djevojčice, koja je bila uzeta na rukama i nogama, te je kod trećega obilaska oltara zatražila od majke, neka je pusti, da pođe dalje sama. I zaista, bila je potpuno zdrava. U noći te iste nedjelje ukazala se Majka Božja sedmorici zarobljenika u Kaniži i oslobodila ih turskog ropstva uputivši ih, da se zavjetuju Njezinu zagovoru u Bistrici.

Ako bi se kome broj uslišanja učinio prevelik, treba pomisliti, da on vrijedi za razdoblje od preko stotinu godina, te da prema tome na pojedinu godinu otpada nešto preko deset uslišanja. Za pretežnu je većinu godina broj još niži, dok je za tri godine (1728., 1729. i 1754.) zabilježeno po više od pedeset uslišanja. Očito je, da uslišanja nisu redovito bila bilježena, što je ovisilo i o revnosti župnika i o svijesti vjernika.

Između zabilježenih slučajeva ima ih tridesetak, gdje se radi o ljudima plemićkog staleža ili odličnijeg položaja. Ne ističemo to iz nekih staleških predrasuda nego zato, što su ti ljudi bili poznati javnosti, pa se moglo neospornije utvrđivati govore li istinu, dok o seljacima i neznatnijim ljudima nije nitko vodio posebice računa. Osim toga, ti su ljudi redovito imali sredstava, da se prije toga uteku liječničkoj pomoći, pa je tako točnije ustanovljena bit njihove bolesti i njihovo ozdravljenje. A ima ih i više, od kojih su bili zabilježeni i svjedoci, osobito ako su ovi bili iz obrazovanijih krugova. Navest ćemo samo nekoje kao primjer. God. 1690. ubo je u taboru sršen Ladislava Patačića, te mu je ruka otekla, da ju je htio dati odsjeći. Nakon zavjeta Majci Božjoj Bistričkoj otoka je smjesta nestalo. 6. srpnja 1684. progledala je Katarina Milaković iz Zajezde, a svjedoci su župnik Moliteris, orguljaš Klancer, te Martin Milički i Eva Petheo, udova pok. Franje Viteza (obitelj Petheo vrlo je znamenita u hrvatskoj povijesti). 18. veljače 1688. isciljeljen je Franjo Čarakoci, koji je imao čireve po cijelom tijelu, a posvjedočili su to Jelena Gostall, Adam Petheo. God. 1760. ozdravila je nakon zavjeta Helena pl. Matković iz Petrovaradina, koja je pet mjeseci teško bolovala, a kroz pet tjedana nije ništa mogla okusiti osim vode, te joj nijedan liječnik nije mogao pomoći. God. 1770. ističu se ozdravljenja nakon uzaludnog utjecanja liječničkoj vještini: Franciske Kren, slijepe kćerke Franciskine, za koju su liječnici tvrdili, da više nikad ne će vidjeti; Ivana Domjanovića, teško ranjenog u ratu s Prusima; Helene Pomper iz Reke koja od iznemoglosti više nije mogla micati ni rukama ni nogama; Osječanina Ivana Starešinića, koji je bio uzet na obje noge. Za vrijeme zasjedanja ugarsko-hrvatskih staleža u Požunu god. 1764. razbolio se član sabora Emerik Nagy. Liječnici su održali nad njim vijeće i već ga napustili, a on je ozdravio po zagovoru Majke Božje i došao osobno u Bistricu, da joj se zahvali. I t. d., i t. d.

A nije se uvijek radilo o tjelesnim potrebama; zabilježeno je i nekoliko dirljivih slučajeva, gdje su se na pr. ljudi riješili neizrecivih muka radi grijeha, što su ih prešutjeli u sv. Ispovijedi, pa su u Bistrici zadobili milost, da su se mogli valjano pokajati i čestito ispovjediti; Samo što su u takvim slučajevima s opravdanih razloga prešućena imena.

Da se potvrdi vjera ili da ona oživi, nisu potrebna čudesa. Nije li i sam Isus rekao: »Blago onima, koji ne vidješe, a uzvjerovaše«. Ali su čudesna uslišanja neizbrisiv pečat Božji na ljude i vremena, što pripadaju Njegovu Kraljevstvu.

POZIV!

BOGOSLOVI ZAGREBAČKOG SJEMENIŠTA POZIVAJU SE, DA SE POVRATE U ZAVOD 9. LISTOPADA 1952. DO 7 SATI NAVEČER.

REKTORAT

PUT K PONIZNOSTI

Ljudi, koji žele sasvim pripadati Bogu, često su veoma iznenađeni radi vlastitih pogrešaka, koje počinjaju iz slabosti, pa se radi njih smućuju, srde, i podaju se malodušnosti i lažnom stidu. Tim svime dokazuju, da imaju u sebi još puno sebeljublja, koje im više škodi, nego navedene pogreške. Ako se čudiš, da si pogriješio, imaš sasvim krivo, što se čudiš, i dokazuješ, kako sebe samoga malo poznaš. Ti bi naprotiv trebao da se čudiš, što nisi počinio više i težih pogrešaka, i trebao bi da Bogu zahvališ, što te je od njih sačuvao. Ti se smućuješ radi pogrešaka, gubiš unutarnji mir, uzrujavaš se, a sve je to suvišno. Kad padneš na zemlju, ti se jednostavno digneš, očistiš prašinu i sve je opet dobro. Slično radi i u duhovnom životu: nemoj se ništa uzrujavati, nego se jednostavno digni iz pada, očisti se u sv. Ispovijedi i kreni dalje. — Možda te progoni lažni stid. Pao si u pogrešku, a teško ti je priznati ispovjedniku. Šta će si misliti, da sam opet pogriješio? Priznaj pogrešku otvoreno i ponizno, pa će te on još više cijeniti. Ako ih teško priznaješ, opazit će da si ohol i zatvoren, pa će te manje cijeniti.

Dogodi se i to, da se srdimo radi toga, što smo se prije negdje srdili, gdje nije bilo potrebno, ili da smo nestrpljivi zato, što prije negdje nismo bili strpljivi. Kako smo jadni! Stidimo se i srdimo se, što u času kušnje nismo bili jaki, a prije toga držali smo se vrlo jakima. I radi svih tih slabosti gubimo često volju za pobožne vježbe, pa ih pomalo zapuštamo. Gledamo na savršenost kao na nešto nedostižno, i gubimo nadu, da je možemo ikad postići. Šta mi sve to koristi, kad ponovno padam u iste pogreške i ništa se ne popravljam. Ovakvo mišljenje lukava je zamka neprijateljeva. Želiš li da joj umakneš, ne gubi nikad hrabrosti, makar u kakvu pogrešku upao, nego reci sam sebi: Ako i stoput na dan padnem, svakiput ću ustati i nastaviti put.

Šta za to, ako si na putu pao, samo kad si došao do cilja? Bog ti to sigurno ne će predbacivati. Često ljudi posrću radi toga, što brzo hodaju. Prevelika revnost i naglost čini pogreške, ali i brže dalje dovodi. Bojazljivi i oprezni ljudi paze, gdje će stati, mjere korake, zaobilaze pogibeljna mjesta, stalno su u strahu, da se ne zapraše i ne zablate. Na taj način sporije idu naprijed nego oni prvi, i često ih na pol puta zatekne smrt. Nije ona duša najsvetija, koja počinja najmanje pogrešaka, nego ona, koja ima više hrabrosti, širokogrudnosti i ljubavi, i koja sama sebe najviše svladava. Koja se ne boji na putu ni posrtaja ni pada ni prašine, samo da što više napreduje.

Sv. Pavao kaže, da onima, koji Boga ljube, sve se okreće na dobro. Da, sve se okreće na dobro, pa i same njihove pogreške, koje Bog dozvoljava, da ih izliječi od taštog pouzdanja u sebe same, i da im pokaže, što su i za što su sposobni. David je upoznao, da su ga grijesi učvrstili u nepouzdanju u sebe samoga. Dobro je za mene, da si me ponizio, veli on, jer se držim još čvršće Tvog zakona. Pad sv. Petra bio je za njega spasonosna pouka. Ponizio ga je i učinio sposobnim, da bez pogibli primi najveće darove Duha Svetoga i da postane glavom Crkve Kristove. A sv. se Pavao usred sjajnih uspjeha svog apostolata sjetio vazda, kako je hulio na Krista i progonio Crkvu Božju, i to ga je sačuvalo od isprazne oholosti. Bog ga nije htio osloboditi od napasti. One su imale da ga drže u poniznosti i da budu protuteža velikim objavama Božjim, koje je imao.

Ako Bog iz najtežih prestupaka znade izbiti toliko koristi, tko će sumnjati, da i naše obične svakidanje pogreške ne može obratiti nama na spasenje? Po nauci svih učitelja unutarnjeg života Bog dopušta, da veoma svete duše padaju u izvjesne pogreške, unatoč svega truda, da se od njih oslobode. Hoće, da tako osjete svoju slabost i da im pokaže, šta bi bili bez Njegove milosti. Hoće, da ne postanu oholi radi milosti, koju im daje, i da je i dalje primaju s najvećom poniznosti, te stalno imaju nepovjerenje u sebe i time izbjegnu pogibeljnom sebeljublju, a napreduju u revnosti, budnosti, pouzdanju u Boga

ZNATIŽELJNOST

»Ne, ne, ja nisam znatiželjan. Znadem, da imadem mnoge pogreške, ali znatiželjan nisam.« Tako govore mnogi. I doista mnogi muškarci ne griješe mnogo u tom, jer ih izvjestan ponos od toga odvraća. Vele, da je to više pogreška slabog spola.

Muškarac si. Možda ne bježiš iz znatiželje u kazalište i kino. Možda ne trčiš u luksuzne dućane i izložbe, da se ondje nagledaš raznih stvari. Možda se ne umiješaš u gomilu ljudi, što su se skupili oko konja, koji je na ulici posrnuo i pao. Možda ne slušaš mjesne tračeve ni ne čitaš »ispod linije« i ne gramziš da se zabaviš neozbiljnim pisanjem novina. To sve čine oni, kojima je gotovo znatiželjnost zvanje i zato se s pravom ne brojiš među takve.

Ali uzmimo tvoj je šef slučajno ostavio na tvom stolu neki važan spis, nemaš li napasti da u nj malo zaviriš? Ili se radi o odlikovanjima, o promaknućima, o poboljšanju živežnih namirnica, a pronosi se kod toga i tvoje ime, jesi li onda ostao hladnokrvan i neznatiželjan? Mnogo se govori o nekom zanimljivom kazališnom komadu, izložena je nova slika velike vrijednosti, tebe to podražuje da vidiš, premda je, recimo, ćudorednost tih stvari u pitanju.

Razni su oblici i stupnjevi znatiželjnosti i svi baš nismo sasvim slobodni od toga. Znatiželjnost je nametnik, koji ne puza samo po zemlji, nego se penje i po visokom drveću i isisava mu sok.

Znatiželjnost je opća slabost, premda se s nepravom samo slabom spolu pripisuje. Često se naziva željom za znanjem. Ali to baš nije tako. Želja za znanjem je u plemenitom kršćanskom smislu, krepost. Ne valja dakle vuku oblačiti ovčje odijelo. Drugo je znatiželja, a drugo želja za znanjem. Slijedimo sv. Tomu u toj razdiobi.

Želja za znanjem je ozbiljna sklonost razuma, da sazna istinu. Ona je plemenito traženje istine i dobra.

Znatiželjnost naprotiv ne teži za ćudorednom vrednotom i višim ciljem. Ona slijedi podražaj za novošću. Njoj nije konačni cilj upoznati istinu. Njezin je predmet većinom niže vrsti, a to su dnevni mali događaji i čini bližnjega. A i u težnji za znanjem nalazi zadovoljstvo u vlastitom taštom cilju.

Želja za znanjem kreposnom jakošću svladava poteškoće i zapreke. Ona prodire u dubinu. Njoj je posljednji cilj ono najviše, najbolje, sam Bog je središnje sunce, za čijim se traganjem njezina čežnja kreće.

Znatiželjnost počiva na površnosti. Njezina je težnja mnogo toga znati, a ne imati duboko znanje o nečem. Wagner, sluga u Faustu i klasični predstavnik školovanih znatiželjnika, veli: »Ja doduše mnogo znadem, o kad bih mogao sve znati.«

Želja za znanjem postavlja mudru mjeru i pravu granicu naravnoj čežnji ljudskoga razuma, da nešto upozna i razumije. Znatiželja lomi sve uzde i prelazi sve granice u čežnji za novim znanjem.

Dakako da imade i lažna želja za znanjem, koja je daleko od kreposti i služi neplemenitoj svrsi. Ona čezne za lažnom slavom i napunja čovjeka umišljenom učenošću. Ona služi potražnji za dobitkom. Ona radi, naduta vjerskom ili političkom mržnjom, proti Božjoj stvari i svetoj Crkvi.

Znatiželjnost je površna i zato se čini nemoćnom, ali ipak ona znade cijeloga čovjeka osvojiti. On mora zbog nje sve vidjeti, slušati, opažati, čitati, ispitivati i zaključke stvarati. Razlikuje se od želje za znanjem, što ona želi znati ono, što nije nužno, ni korisno, ni dopušteno.

Ono, što ne spada na naše zvanje, obično nije nužno da znademo i redovito je štetno. Ipak ima stvari, koje treba da se znadu u pojedinim zvanjima, a za druge su štetne. Liječnik mora mnogo toga znati, što drugi ne trebaju znati, umjetnik mnogo toga vidjeti, što je bolje da ne vidimo; kritičar mnogo toga čitati, što bi drugima škodilo. Tko po svom zvanju nešto ne treba, što čini, ne će zato dobiti ni zaštitne milosti.

Što nam nije korisno da znademo, to nam baš najčešće škodi. Ima ljudi, koji s nepravilnim i neuputnim nagonom za znanjem svakakve knjige čitaju, a nemaju nikakva smisla za svoju izobrazbu i stalež. To ih jako vodi do polovične izobrazbe i nezadovoljstva.

Što nam nije dopušteno znati, od toga se daleko držimo. Ima ljudi, koji nemaju vremena da pođu u crkvu, da čitaju dobru knjigu, da se brinu za uzgoj svoje djece i obiteljski život, jer iz znatiželje gotovo sve vrijeme utroše na znatiželjne posjete, zabave, brbljanja i nevaljalo štivo.

Znatiželjnost je naročiti uzrok, koji rastresa duh u molitvi i u poslu. Ona čini čovjeka lakoumnim u govoru i nazorima, prebrzim u suđenju, neljubaznim prema drugima. Ona je uzrokom gubicima na svim poljima života: na vremenu, u poslu, u molitvi, na novcu i zdravlju. Ona donosi opasne napasti za oči, uši, jezik i srce.

Često su lude i prevarljive radosti, zabave i predstave ovoga svijeta. Ako s kršćanskim odricanjem zatvorimo oči i uši pred njihovim napastima, odlučnom odvažnošću podnesemo male žrtve svladavanja na smirivanju sjetilne znatiželje, u nama će se poroditi nove, više, blažene radosti duhovne vrste, koje će biti predslutnje onih nebeskih užitaka, što će smiriti sve naše čežnje i žudnje.

Na ono, što nas jednom gore, iza groba, čeka, na to smijemo biti uvijek znatiželjni!

Trostruko Kraljevstvo Crkve

Crkva ne obuhvata samo krštenike, koji žive na zemlji, već sve, koji su krštenjem učlanjeni u Tijelo Kristovo i nijesu se od njega svojevoljno opet otrgli; dakle i one, koji su smrću pozvani s ove zemlje — sve one, čija se koljena prigibaju pred Kristom na zemlji i nad zemljom i pod zemljom. Blaženici, koji su već prispjeli gledanju Boga; bijedne duše, koje se još čiste u čistilištu »kao kroz oganj«, da postanu sposobne i vrijedne blaženoga gledanja Boga; i mi, koji još stojimo u borbi sa silama tame u mračnim dolinama života, pogledom uprtim prema sjajnim visinama vječnosti. Svi ovi zajedno sačinjavaju otajstveno Tijelo Kristovo.

One, koji su već na cilju, zovemo slavodobitnom Crkvom; bijedne duše u čistilištu zovemo trpećom Crkvom; a same sebe, kako bismo mogli zgodnije nazvati nego li vojujućom Crkvom! Ovu trostruku raščlanjenu sveukupnu Crkvu zovemo »zajednicom Svetih«; ne kao da bismo time htjeli reći, da su svi njezini članovi već sveti, nego jer smo svi mi pozvani na svetost (1. Sol. 4, 3), i jer smo krštenjem opravdani i osposobljeni za savršenu svetost. »Ali se opraste, posvetiste, opravdaste u ime Gospodina našega i u Duhu Boga našega« (I. Kor. 6, 11). Trostruka Kristova Crkva sliči izraelskom narodu, kadno je prolazio kroz Crveno More; jedan je dio naroda već prispio do cilja; jedan se dio primakao cilju; jedan dio bio je još u zemlji ropstva pritisnut od neprijatelja.

Živu povezanost pojedinih članova Kristova Tijela sv. Pavao zorno opisuje (I. Kor. 12. 21. sl.), dok ovo otajstveno tijelo uspoređuje ljudskome tijelu, u kojem pojedini udovi na isti način stoje u složnoj životnoj povezanosti: »Oko ne može reći ruci: ne trebam te, ili opet glava nogama: ne trebate mi. Naprotiv. Mnogo više su potrebni udovi tijela, koji izgledaju slabiji . . . . Bog je tako složio tijelo, da slabijemu udu dade ozbiljniju čast, da ne bude razdor u tijelu, nego da se udovi jednako brinu jedan za drugoga. I ako strada jedan ud, s njime stradaju svi udovi, ako li se slavi jedan ud, s njime se raduju svi udovi.«

Mi se radujemo s blaženicima u nebu, što su postigli vječnu sreću; a oni sa svoje strane »prikazuju svoje molitve Gospodinu za nas (Trident. Sjednica 25), da nas Bog pomogne svojom milošću, te i mi postignemo taj vječni cilj. Oni naime znadu naše pogibli, naše borbe, naše slabosti: »Oni vide u Bogu sve, što se na zemlji zbiva, kao u ogledalu«, kaže sv. Terezija. A sv. Toma Akvinski veli: »Što da oni ne vide, kad vide onoga, koji sve vidi«! Oni na nas ne gledaju bešćutno, nego s velikom, nadnaravnom ljubavlju, ta mi smo, tako reći, dio njih samih.

Našoj braći i sestrama, koji su pred nama preminuli i koji u čistilištu iščekuju, kad će ugledati Boga, možemo kod Boga pružiti pomoć pokorom i dobrim djelima, da im se skrati vrijeme kušnje. To je Crkva odvajkad vjerovala i radila. Sv. Perpetua vidje u čudesnom ukazanju, kako duša njezina brata uzdiše u čistilištu; srdačno se pomoli Bogu za njega i malo zatim vidje u jednoj nebeskoj objavi, kako je oslobođena od sviju patnja. Kad je umro car Teodozije, reče sv. Ambrozije: »Ja sam ga ljubio, zato ću ga poslije njegove smrti pratiti u zemlju živih, ne ću ga pustiti prije, nego li ga svojim suzama i plačem dovedem na sveto brdo Gospodnje.«

Ali i mi članovi vojujuće Crkve možemo i moramo pomagati jedan drugoga dobrim djelima i zagovorom kod Boga. Tako su kršćani nekoć svojim molitvama izbavili Petra iz tamnice. Tako je Stjepan, kad su ga kamenovali, isprosio Savlovo obraćenje. Tako je Monika svojim dugogodišnjim prošnjama izmolila spasenje svome Augustinu. Pa i sv. Pavao moli: »Pomozite mi svojom molitvom kod Boga!« (Rim. 15, 30). Sv. Jakov opominje (5, 16): »Molite jedan za drugoga, da se spasite!« Ne može se ni jedno udo tijela osjećati dobro samo za sebe, već samo onda, ako je svim udovima dobro.

Najveće zapovijedi

Isus je donio svijetu ljubav. Sva Njegova djela svjedočanstva su ljubavi. I najveća Božja zapovijed traži da ljubimo Boga i brata svojega.

U životu poznajemo vrednote mnogih darova, vrednote, koje stičemo radom i naporima. Znademo, kako je potrebna mudrost, da bismo pronalazili uvijek nova otkrivenja, kojima se usavršuje naše znanje i kultura. Znademo, kako je potrebna pravednost, da bismo ljudske odnose pročistili i uzdigli do veličine, koja odgovara dostojanstvu svakoga pojedinca i čitavoga društva. Poznajemo umjetnička dostignuća, kojih ljepota oplemenjuje našu dušu i otvara nam šire vidokruge u prostranstvu misli i osjećaja. Ali kakva je mudrost, kakva je pravda, kakva je umjetnost bez ljubavi? Kakav je svaki naš rad, ako nije prožet mišlju na Stvoritelja — ako nije prožet željom, da svim svojim sposobnostima pomažemo čovjeku? A misao, koja traži Boga, nalazi i Njegovu ljubav. Rad za čovjeka pokreće se brigom za njegove potrebe i ljubavlju. Božja ljubav poklonila nam je Spasitelja, učinila nas braćom Njegovom, djecom Oca nebeskoga. Ljubav prema bližnjemu osnov je našega duhovnoga rasta, širine naše plemenitosti, dubine naših najvrednijih pregnuća. Bez ljubavi mi smo sirote, a mudrost nam je bez životnog korijena. Bez ljubavi mi smo prepušteni porocima, osuđeni da izginemo, a da nismo ni procvjetali ni urodili plodom, koji raduje srce i blagoslivlje ga mirom.

Ljubav je Božja zapovijed. O njoj ovisi zakon i proroci.

SVETA PRIKAZIVANJA. U srednjem vijeku bio je običaj, da se na javnim trgovima gradova održavala sveta prikazivanja, o čemu nam mnogo dokaza daje i naša hrvatska književnost. Od vremena do vremena obnavljaju i današnji gradovi takva sveta prikazivanja, naročito prigodom velikih katoličkih sastanaka. I Zagreb je g. 1929. vidio u bivšem nadb. vrtu prikazivanje »Žrtva Abrahamova«. Javljaju iz Beča, da se ovoga ljeta prigodom bečkog festivala održalo jedno takvo sveto prikazivanje na starodrevnom sveučilišnom trgu pred današnjom Isusovačkom crkvom. Prikazivalo se djelo »Murder in the Cathedral« (Umorstvo u katedrali«) od Thomasa Elliota. Predstavu je vodio bečki Burgtheater pod ravnanjem Josefa Gielena. — U vrijeme katoličkog sastanka u Beču izvesti će se i prikazivanje »Sleep of prisoniers« (San zatočenika) od Christophera Try-a, i to baš usred Beča, pred crkvom sv. Mihaela. — Slično je jedno sveto prikazivanje izvedeno u Innsbrucku pod naslovom »Selig die Verfolgten« (Blago onima, koji trpe progonstvo radi pravde«. Prikazivanje je napisala bivša glumica Toni van Eyck.

PREKO 18000 OBRAĆENIKA U JEDNOJ GODINI! Kako javljaju misionari iz Mombasu u Nigriciji, u apostolskom vikarijatu Gulu, koji je povjeren katoličkim misionarima iz Verone, bilo je 1951. godine 185.413 katoličkih vjernika, što je mnogo, ako se uzme u obzir, da broj čitavog pučanstva u tom vikarijatu iznosi jedan milijun žitelja. Same prošle godine obratilo se na katoličku vjeru 18.583 i to samih odraslih. To je dokaz, kako je katolička vjera po svojoj nauci jaka i prodorna.

SOCIJALNI TJEDAN RIMSKIH TRAMVAJSKIH NAMJEŠTENIKA. Taj je tjedan započeo sa svetom Misom, kojoj su pribivali namještenici. Na programu su bila aktuelna predavanja. Dr. Purpi govorio je o temi: »Katoličke organizacije na polju posla«. Prof. Igino Giordani govorio je o temi: »Pojam rada po shvaćanju katoličke Crkve.« Dr. Strinato je govorio o temi: »Dužnosti katoličkog radnika u sadašnjici«. Napominjemo, da su se sjednice držale u dvorani Kapucina u Palestrini.

PODLISTAK

KONAVOSKO JUTRO

Pijetao je veselo zalepršao krilima i otegnuto zapjevao neumorni zov Jutro je. Divno konavosko jutro!

Velika Matova zajednica zazujala je kao stara košnica. Vrata su se sa štropotom otvarala, djevojke se dozivale, stado je polako izmiljelo protežući se dugim oborom, a konji su nestrpljivo čekali. »Kate.... Rade... Pero... ajdemo!« otegnu se piskutljivi zov postarije žene, koju smo zvali »tete Kata«. Dobra i vrijedna žena i domaćica. Junak na djelu i na jeziku. Ujutro je obično prva na nogama i njezina je zapovijest skoro ista svakog dana — »Posao je posao, mičimo se, čeljadi moja!...« Tako je »tete Kata« postala simbol galame i pokreta, navijač i vodič, jednom riječju drugi domaćin. Pomalo su se od nje i bojali, ali zato je i puno poštovali. To je uistinu zaslužila svojim radom, nastupom i zauzimanjem u kućnoj zajednici.

U onoj svemirskoj tišini zabačenog sela, u onoj pustinjskoj atmosferi jednoličnosti, njezin glas je bio vrlo potreban i nosio je u sebi puninu života i snage. Tomu svemu nijesu smetale godine, koje su od »tete Kate« učinile svoje. Sjedine, zubi, hod... sve je otkazivalo, ali duh je bio svjež i neistrošen. I tako radnim jutrom izredala se ispred »tete Kate« cijela četa mladog svijeta iz dobre Matove zajednice, koja u posluhu, radu i stezi odlično napreduje i drži se jedinstvena kroz dugi niz decenija. Zna se svačiji posao, pa će svak na svoju stranu.

Napokon je stupao Pero. Navršio je 25. godina. To je posebno poglavlje u Matovoj obitelji. Rekao bih već sada, temelj budućnosti. Izlazio je kroz velika ovalna vrata i stupivši na prag prekrstio se. Hodao je zdravim mladićskim korakom, samosvijesno i ponešto dostojanstveno. Ispod visokog čela mirno su sjala dva crna oka — dva sjajna ogledala lavovskog duha, koji u naponu mladosti i u vrenju životnog proljeća znadijaše sačuvati optimistički lik kršćanskog mladića. Preko ramena je nosio vjernog hranitelja — svoju motiku. Gordo je gazio zemlju i ogledavao se po njoj, odakle da počne historijsku nedovršenu igru, koju mu djedovi namriješe. Pljune u ruke, dohvati ručku motike, zurne u nebo i kroza zube izleće jutarnja molitva: »Haj, Bože, pomozi!«

Mahao je mladić lavovskom snagom, a iza njega se pokazivao crni sag. Zemlja je podrhtavala, a i njegovo srce plamtjelo je za radom i životom. Divno konavosko jutro!

•

Juče popodne je napokon odlučio da jasno odgovori na jedan list. Mučio se, kako da postavi naslov »draga« ... ili »cijenjena«... i odlučio se na ono prvo. Ta već je vrijeme i za ženidbu. Otac i majka to žele, a ostala obitelj rado pristaje. Otslužio je vojni rok, zajednica je brojna, ali posjed velik, te uvijek nedostaje osoblja.

Jedan sitni zviždukprenu Pera iz snatrenja. Sele je išla u varoš sa svojim sivim magarčićem. »Čo mali« gurala ga je polako i zviždnula Pera. Sele i Pero su bliža svojta i zvižduk nije bio ni uzaludan ni bezazlen, koliko bi se neupućenom činilo. Imao je tajno značenje. »Baš u redu« pomisli, skoči do međaša, zamoli Selu da mu kupi cigareta i metne ono drago pismo u poštu. Šaptao je tiho: »Evo pet banki, pa uredi sve!« Na stražnjoj strani kuverte pisalo je hrapavim hrvatskim slovima: »Šalje svoj svome — srcu veselome!«

To sakriveno blago skladnog Perovog srca pohrani brižna Sele u svoja njedra. A sve je još tajno. Zna za to Sele i Mijo. Nitko drugi. Nije šala. Važan je to korak. Promislit će dobro, pa onda stvoriti odluku, o kojoj će ovisiti njegova životna sreća... I ponovo je mahao motikom ne znajući ni koji je dan ni sat. Jutro je odmicalo merkurskom brzinom i u svome krilu njihalo stotine želja i dragih uspomena satkanih zakonom života i krvi.

»Hoće li Sele što donijeti s pošte?... zalepršalo je pitanje... i najveći problem današnjega dana...

•

...»pa onda ... treba kazati ocu .... majci... obitelji... To će biti u veče pred molitvu. Majka će plakati od radosti kao kiša, a. ja... ja ću porumenjeti od stida kao jesenska ruža. I u njemu se stvarao čovjek.

... Cvrčak je oglasio i zakriještao poput sirene neumornim zvukovima proljetnu budnicu...

Divno konavosko jutro! D. M. B.

XVII. Nedjelja po Duhovima

28. IX. 1952.

Današnje sv. Evanđelje pripovijeda, kako su farizeji pristupili k Isusu, da Ga kušaju, i jedan zakonoznanac upita Ga, koja je najveća zapovijed u zakonu. Isus odgovori, da je najveća zapovijed ljubiti Boga, a druga je ovoj jednaka: ljubiti bližnjega kao samoga sebe. Zatim Isus za uzvrat upita njih: Što mislite o Kristu, čiji je On sin? Oni reknu Davidov. A On reče: Kako Ga David zove Gospodinom, ako mu je sin? Na to Mu ne mogoše odgovoriti, i nijesu se više ufali, da Ga što pitaju.

1. Jedan zakonoznanac kušajući Ga upita. Isus je svuda, kamogod je došao, naučavao svoj nauk. U sinagogama je čitao i tumačio Sv. Pismo, a na otvorenom, u prirodi na gori, iz lađice učio ih je svoje Evanđelje. To je bilo krivo farizejima i pismoznancima, prvo, što On nije nigdje svršio nikakve više škole, u kojoj bi se osposobio za učitelja. On je sin drvodjelje, dakle čovjek niska roda i neuk. Drugo, On govori neke dosad nečuvene stvari, omalovažuje službene učitelje i buni narod proti njima, a treće, narod grne za Njim i voli Ga, a to kvari njima ugled. Farizeji su kovali proti Njemu različite protu-udarce da Mu osujete uspjeh. Među takvima bili su i upiti, koji su imali Isusa dovesti na tanak led, i bjelodano dokazati, da je On neznalica da nije ovlašten da uči, i da se Njegovo učenje protivi zakonu. Takav upit bio mu je postavljen i sada.

2. Zakonoznanac kušajući Ga upita: Učitelju, koja je najveća zapovijed u zakonu? Zakonoznanac je mislio ovako: Ako mi na to pitanje ispravno odgovori, dobro, time ništa, ali ako reče da ne zna, ili ako krivo odgovori, e onda jao Njemu. Zakonoznanac je računao kao sigurno, da će Isus krivo odgovoriti, jer je u Mojsijevu zakonu bilo vrlo mnogo zapovijedi. Samo učeni ljudi su ih sve poznavali, a samo najučeniji su znali, koja je od koje važnija i veća i koja je najveća. To je dakle bio kao neki ispit Isusove inteligencije i poznavanja zakona. I gle, na zaprepaštenje zakonoznančevo Isus je odgovorio odlično: Prva i najveća je zapovijed ljubiti Boga nada sve, a druga je ovoj jednaka: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. I još doda: O ovim dvjema zapovijedima ovisi sav zakon i proroci. Na taj odgovor zakonoznanac postiđen zašuti a zašute i svi prisutni farizeji.

3. A kad se sabraše farizeji upita ih Isus. On, Isus, je na ispitu odlično prošao, a sada da vidi, kako će oni, da li znadu zakon oni, koji se grade učiteljima naroda. Ako David Mesiju naziva Gospodinom, kako mu je sin? I to je bila velika zagonetka za pismoznance, na koju Mu nije mogao nitko odgovoriti. Tako ih je Isus postidio pred narodom i nitko se više nije usudio, da Ga od toga dana što pita. Božja mudrost nema granica

O ovim dvjema zapovijedima visi sav zakon i proroci. Ljubav prema Bogu i bližnjemu nadomješta sve zakone, i Božje i ljudske. Gdje ima ljubavi, ne treba zakona ni propisa. Tko ljubi Boga, sva su njegova djela u skladu s Božjim zakonom, a da on o tom i ne misli i nije toga svijestan. Savjest mu njegova kaže, šta treba da čini, a to što pod takvim utjecajem čini, dobro je i u skladu s Božjim zakonom, jer se temelji na ljubavi. Isto vrijedi i za odnose među ljudima, kojima je temelj međusobna ljubav. U takvim odnosima ne će biti svađe, nepravde, tučnjave, krađe otimačine, klevete, himbe, ubojstva i nikakvih društvenih poroka. Ljubav je dugotrpna, ne čini zlo, ne traži svoje, ne raduje se nepravdi, sve vjeruje svemu se nada, sve trpi. O kad bi ljubav zavladala svijetom!

Vječni Misionar

Roditelji sv. Terezije od Djeteta Isusa Azelija Marija rod. Guerin i Luj Martin bili su »pravi uzori kršćanskih roditelja« (Benedikt XV). Vrhovni je zakon za njih bila u svemu i uvijek Božja Volja. Azelija je živjela i umrla kao mučenica i žrtva ljubavi prema Presv. Srcu Isusovu. Luj je učinio središtem svoga života i svoga ognjišta Bezgrešnu Djevicu Mariju. Njihova je najživlja želja bila, da sva njihova djeca budu Bogu posvećena u samostanu. Kad im se rodilo pet kćeri, utjecali su se devetnicama sv. Josipu za — misionara, i rodio se mali Josip, ali ne zadugo. Rodio im se i drugi Josip, ali i on je brzo otišao za prvim u nebo za anđela. Roditelji su se predali u Volju Božju. — Još su željeli — Sveca. I rodila im se mala Marija Franciska Terezija.

Na njoj je Gospodin veličanstvenom velikodušnošću ispunio njihove iskrene molitve i velikodušne želje. Ona je ušla u Karmel u Lisieuxu i u kratko vrijeme, za manje od devet i pol godina, postigla vrhunac kršćanskoga savršenstva. U tom je samostanu bila budna misionarska predaja. Iz njega se još g. 1861. uputila sestra Filomena od Bezgrešnoga Začeća u Košenšinu i osnovala prvi karmelski samostan u Saigonu. Odatle su potekli svi karmelski samostani na Dalekom Istoku.

Sveta Terezija je bila misionarska, upravo apostolska duša. Ona je ušla u Karmel, da moli, trpi i žrtvuje se za svete Misije. Živo je željela da propovijeda Evanđelje do konca svijeta, da usadi Isusov Križ u sve zemlje i u najzabitnije otoke, da unese Krista u sve duše do svršetka svijeta. Na te je nakane neprestano prinosila Predragocjenu Krv Isusovu. Revno je pratila rad misionara, osobito oca Nempona. Oduševila se za »anđeoskoga mučenika« blaženoga Teofana Venarda, koji je kao misionar u Tonkinu radosno predao Bogu svoj mladi život kao žrtvu. I ona je bila određena da ide kao misionarka u Hanoi i Tonkin. Ali sušica ju je prikovala uz krevet. Od nje je i umrla 30. rujna 1897. u dvadeset i petoj podini.

Samo trideset godina poslije njezine smrti — dana 14. prosinca 1927. — proglasio ju je Sveti Otac Pijo XI., jedan od njezinih najvećih štovatelja, nebeskom zaštitnicom svih katoličkih misija cijeloga svijeta, u istom redu sa sv. Franjom Ksaverskim, najvećim misionarom Katoličke Crkve, iza svetih Apostola.

Ove godine slavi se u svemu katoličkom svijetu dvadesetipeta godišnjica toga izvanrednoga odlikovanja, a osobito na misijskom području. U Lisieux-u je priređena posebna misionarska izložba.

Danas smijemo reći, da je i sama Svetica kao i ova njezina osobito časna služba, koja joj je povjerena u svetoj Crkvi, plod molitava njezinih svetih roditelja. »Štogod zaištete od Oca u moje ime, dat će Vam« A oni su zatražili misionara i Sveca. I Gospodin im je dao veliku sveticu Tereziju od Djeteta Isusa i od svetoga Lica, i ne samo misionara nego nebesku zaštitnicu svih misionara i svih misija u cijeloj katoličkoj Crkvi do konca svijeta — »vječnoga Misionara«.

Ovo je to čudnovatije, što sv. Terezija nikada ni korakom nije stupila na misijsko područje. Ali ona sama veli: »Naš Gospodin ne gleda na veličinu naših djela niti na njihove poteškoće, nego na ljubav, kojom smo ih izvršili.« Tako glase i njezine »zadnje riječi« svojoj sestri Celini, koje joj je ostavila za uspomenu i kao oporuku: »Ljubav se jedina računa.«

Ljubav je sve, a ona je iz ljubavi prema Bogu i prema dušama žrtvovala cijeli svoj život za misije. I Gospodin je ovu nepoznatu velikodušnu žrtvu iz samostanske [illegible] uzdigao na svoje svete oltare, proslavio ju nebrojenim čudesima i pokazao cijelom svijetu za uzor. A uspomenu njezinih svetih roditelja blagoslivat će njezina duhovna djeca od koljena do koljena. —

Sveta Terezijo od Djeteta Isusa, zaštitnica misija moli za nas! (100 dana oproštenja svaki put).

Instrukcija Kongregacije sv. Oficija Ordinarijima o crkvenoj umjetnosti

Vrhovna Sv. Kongregacija, koja se je uvijek brinula, da crkvena umjetnost doprinese očuvanju vjere i pobožnosti u kršćanskom puku, smatrala je potrebnim, da opomene sve Ordinarije na propise, kojih se treba držati, kako bi se crkvena umjetnost nadahnjivala načelima i poprimala oblike, koji pristoje dostojanstvu i svetosti Božje kuće.

O ARHITEKTURI. Arhitektura, i onda kada uzima nove oblike, uvijek mora ispunjavati svoju službu, koja se sastoji u gradnji kuće Božje, kuće molitve, koja se nikada ne može izjednačiti s profanom građevinom.

Arhitektura svetih zgrada treba da pazi i na komoditet vjernika, olakšavajući im, da duhom i očima mogu pratiti svete obrede. Ona mora paziti i na eleganciju linija, ali neka ne prezire jednostavnost u predavanju igri praznim majstorijama, a poviše svega neka izbjegava sve ono, što može pokazivati na nemar u umjetnosti.

Kan. 1162 § 1. propisuje: »Nijedna se crkva ne smije graditi bez pismenog odobrenja mjesnog Ordinarija. Generalni Vikar ne može dati ovo odobrenje bez specijalnog ovlašćenja«.

Kan 1164 § 1. propisuje: »Ordinariji se moraju brinuti, da crkve budu sagrađene ili obnovljene prema obliku, koji je prihvaćen od crkvene tradicije i prema zakonima crkvene umjetnosti, tražeći pri tom mišljenje stručnjaka, kada je to potrebno«.

Ova Vrhovna Sveta Kongregacija upozorava zatim na strogu dužnost točnog vršenja odredbi kan. 1268 § 2 i 1269 § 1.: »Presveta se Euharistija mora čuvati na najodličnijem i najčasnijem mjestu u crkvi t. j. redovito na glavnom oltaru, ukoliko se neki drugi oltar ne čini dostojnijim i prikladnijim štovanju tako velikog Otajstva. Presvetu Euharistiju treba da se čuva u nepokretnom tabernakulu postavljenom u sredini oltara«.

O LIKOVNOJ UMJETNOSTI. 1. Po propisu Kan. 1279.: »Nikomu nije dozvoljeno bez prethodnog odobrenja mjesnog Ordinarija postaviti ili činiti da bude postavljena u Crkvi, pa ni u izuzetim crkvama, drugim svetim zgradama slika, koja ima neuobičajenu formu«.

2. »Ordinarij pak neka ne dozvoli izlaganje javnom štovanju vjernika takvih slika, koje se ne slažu s običajem odobrenim od Crkve«.

3. »Ordinarij ne će nikada dozvoliti, da u crkvi ili u svetim zgradama budu izložene slike, koje izražavaju lažnu nauku ili koje vrijeđaju čast ili dostojanstvo ili koje mogu zavesti neuke u pogibeljne zablude«.

4. U slučaju, da dijecezanske komisije oskudijevaju stručnjacima ili se u njima pojave sumnje ili razlika u mišljenjima, Ordinarij će zatražiti mišljenje metropolitanske komisije ili pak centralne komisije u Rimu.

5. U skladu s propisima Kan. 485. i 1178. Ordinariji će poduzeti, da bude uklonjeno iz svetih zgrada sve ono, što se protivi svetosti mjesta i poštovanju, koje se duguje kući Božjoj; najstrože će zabraniti, da bude izložena štovanju vjernika na samim oltarima ili na obližnjim zidovima nesuvisla množina kipova ili slika ništavne vrijednosti, u najviše slučajeva stereotipnih.

6. Biskupi i redovnički starješine ne će nikada dati odobrenje za tiskanje knjiga, časopisa i novina, koje donose slike, koje nisu usklađene načinu crkvenog mišljenja i crkvenim dekretima.

Da bi preuzvišeni Ordinariji mogli od Komisije za crkvenu umjetnost dobiti stručne savjete sa sigurnošću, da će ti savjeti biti u skladu s direktivama i s vlastitim ciljevima crkvene umjetnosti, neka se postaraju, da u ovu Komisiju budu izabrane osobe, koje uz neospornu kompentenciju u pitanjima umjetnosti imaju dar žive vjere, istinite pobožnosti i pune odanosti direktivama Svete Stolice, koja će ih svojstva učiniti vrijednim take časne službe.

Bilo u predmetima arhitekture ili u onima likovne umjetnosti prednost treba dati onim umjetnicima, koji posjeduju profesionalno iskustvo i koji su istovremeno u stanju, da svojim djelima izraze iskrenu vjeru i istinitu pobožnost, koja su svojstva vlastita crkvenoj umjetnosti.

Na kraju treba se pobrinuti, da nastavnici, poštujući časne tradicije i poslušni direktivama Svete Stolice, poučavaju u crkvenoj umjetnosti svećeničke kandidate u filozofskim i teološkim školama prema njihovoj dobi i sposobnostima pojedinaca i da obrazuju njihov duh za pravilno shvaćanje crkvene umjetnosti.

Rim, Palača Svetog Oficija, 30. lipnja 1952

GIUSEPPE kardinal PIZZARDO
tajnik

Alfredo Ottaviani, prisjednik

ŠTO JE ČOVJEK?

Odgovor na pitanje: Što je čovjek? od najvećeg interesa za ljude. I ljudi s pravom traže određen i istinit odgovor na to pitanje, jer ono zadire u njihov život i određuje cilj i svrhu njihova života.

Tijekom historije učeni je svijet različito odgovarao na to pitanje. Neki su učili, da je čovjek životinja, istina, savršenija i razvijenija od drugih, ali ipak samo životinja, dok su drugi tvrdili, da se čovjek razlikuje od drugih životinja u prvome redu time, što pored materijalnog tijela ima i netvarnu dušu. Cicero kaže: »Neki filozofi uče, da se na samrti rastaje duša od tijela, drugi, da u času smrti propada duša zajedno s tijelom. Ali i oni, koji vele, da se na samrti duša rastaje s tijelom, shvataju to različito i dok jedni vele da duh, kad napušta tijelo, ide u svemir, tvrde drugi da duh dugo živi iza smrti, a ima i filozofa, koji vele da duh živi uvijek.«

I Cicero nastavlja: »Filozofi se ne slažu ni u tom, što je zapravo duša, gdje joj je sijelo i otkuda potječe. Jedni vele, da joj je sijelo u srcu, Empidokle veli, da pliva u krvi, treći, da je u mozgu. Stoik Zeno uči, da je duša vatrena, Aristoksenes da i nema duše, a što mi zovemo dušom, da je harmonija čestica tijela. Plato govori o tri duše, jedna je u glavi, druga u prsima, treća u utrobi. Dikoarhes veli, a u tom se podudara s Aristoksenesom, da nema duše i tumači duševni život ustrojstvom tijela.

Od učenja filozofa Aristoksenesa i Dikoarhesa nije se ni za vlas pomakla nova znanost, u koliko dakako ne prihvata učenje objavljene vjere. Učenje Darwinovo, koje u nešto grubljem obliku iznosi Haeckel, sasvim se podudara s onim, što govori o prvotnom stanju ljudi Horac. On veli da su ljudi u početku bili odvratna čorda, koja se grebla noktima, tukla šakama i cjepanicama ubijala za šumske plodove i za nastambu u spiljama. Po vremenu su ljudi izumili riječi i njima su označivali stvari.

S tim naziranjem je dakako i u uskoj vezi shvatanje tih filozofa o svrsi čovječjeg života. Jedni je traže u znanju, drugi u sticanju, treći u neosjetljivosti prema bolima, većina u uživanju. Poznata je izjava: Carpe diem, post mortem nulla voluptas. Jedi, pij, zabavljaj se. Iza smrti nema uživanja. Engleski pedagog Lecky se tuži i veli da su neke vrline, koje su gajili naši djedovi, izumrle ili da izumiru. Cicero upozorava na razilaženje filozofa u pitanju, što je dobro, a što zlo, i kaže, da nam ne preostaje drugo nego da se sustegnemo u konačnom sudu o tomu.

Dok se je učeni svijet razilazio u tomu, što je čovjek i koja je konačna svrha čovjekova, dao je sam Bog odgovor na ta pitanja najprije preko patrijarha i proroka, a onda preko Jedinorođenog svog Sina, koji je svjetlo, koje rasvjetljuje svakog čovjeka, koji dolazi na svijet. Objava nas Božja uči, da su ljudi stvoreni od Boga, da su slika i prilika Božja i da je duša čovjekova besmrtna, a konačna svrha da je čovjekova da upozna Boga i da Mu služi za života i da će se sjedinit s Bogom u vječnosti.

Bog je dao čovjeku razum da može spoznati objavljenu nauku i stvorio je čovjeka slobodnim, da uzmogne držati volju Božju. Non est religionis cogere ad religionem. Bog ne sili ljude, da moraju prihvatiti objavljenu vjeru. Razumom svojim upoznaje čovjek objavljenu nauku i gleda razloge, koji govore, da je doista od Boga objavljena, a čovjek iz poštovanja i ljubavi prema Bogu prihvata te razloge i samu objavu, koju oni utvrđuju. I upravo u tomu, što se čovjek podvrgava razumom objavljenoj religiji i što drži od svoje volje odredbe i propise, koje Bog daje čovjeku, čovjek zavređuje da ga Bog primi iza smrti u vječno blaženstvo.

Samo religija rješava potpuno i sigurno pitanje: Što je čovjek?, a daje to rješenje na temelju objave. Duboki mislilac Pascal veli: »U čovjeku ima vlastitosti, koje pokazuju da je slika Božja, ali je u njega i dosta toga što uči, da je samo slika. To je neke potaklo, da su stali učiti, da čovjek ima dvije duše... Ne bi bilo pravo držati, da se Bog potpunoma ljudima objavio, ali nije ni istina, da im se uopće nije objavio... Tko iskrena srca Boga ište, nalazi Ga; Boga treba tražiti očima razuma i srca, ali Ga nalazimo samo očima vjere.«

KONFERENCIJA SV. VINKA PAULSKOG U BRAZILIJI. Prema najnovijoj statistici imadu Konferencije sv. Vinka Paulskog u Braziliji danas 550.000 članova u 3. 352 župe. Društvo se brinulo za 27.000 obitelji, a izdalo je u karitativne svrhe 900.000 dolara. Članovi društva slušali su prošle godine 1,209.305 svetih Misa, primili su 588.157 svetih Pričesti, obavili 1.810.022 pohoda Svetotajstvu i izmolili 2,924.198 svetih Krunica.

Perzej i Andromeda

Kad uvečer s otvorenog mjesta i gdje ne smeta umjetna rasvjeta motrimo nad glavom ogromnu polukuglu nebesku, stojimo osupnuti pred najkrasnijom pojavom u prirodi: pred tjelesnim i duševnim okom otvara nam se beskrajni i nedosežni svemir. Zvijezde se prosuše po tom svodu, svaka od njih trepti i kao da nam šalje pozdrav iz neizmjernih daljina, kao da nam dovikuje: »Čovječe, ti nisi sam u svemiru«. Najljepše zvijezde ukrašuju naš svod u jeseni i zimi. Početkom jeseni na istočnom nebu gledamo ova zviježđa, koja se sve više i više izdižu, dok se u zimskim danima prostiru po cijelome svodu. Mi ćemo se pozabaviti samo s par zviježđa, koja ukrašuju istočno nebo. Nemoguće nam je ovdje potanje opisivati položaje i oblik zviježđa, jer to iziskuje više prostora, pak ćemo samo dati glavne smjernice da se snađemo kod motrenja tih zvježđa.

Početkom listopada nalazi se poznati nam **Veliki Medvjed** na sjevero-zapadnoj strani. Ako povučemo pravac iz prve zvijezde **Epsilon** u repu Velikog Medvjeda do polarne zvijezde i pružimo preko nje za svoju dužinu, prolazi kroz zvježđe Kasiopeju. Ovo zvježđe sastoji se od 5 svijetlih zvijezda, koje tvore lik velikog slova W. Grupa Velikog Medvjeda i Kasiopeje odprilike su jednako daleko od Polarne zvijezde, ali uvijek na suprotnoj strani. Tko hoće da dobro opazi dnevnu vrtnju neba, neka pazi na Velikog Medvjeda, na Polarnu zvijezdu i na Kasiopeju: nema skupa na nebu, koji bi jasnije i ljepše pokazivao, kako se vrti svod nebeski.

Ako povučemo pravac od Polarne zvijezde preko krajnje lijeve i preko krajnje desne zvijezde Kasiopeje i te pravce produžimo preko Gama, naći ćemo niz zvijezda u obliku luka kojeg sačinjavaju glavne zvijezde **Perzeja**. Ovaj luk sadrži uglavnom osam zvijezda i teče gotovo okomito na pravac Andromede. Taj niz zvijezda još dalje produžen udara na prekrasan skup od sedam zvijezda u gustoj okrugloj hrpi, koja se zove **Plejade**« ili u nas »**Vlašići**«. Nu ta skupina ne pripada u zviježđe Perzeja.

Od ostalih čudesa u tom zvježđu ističemo prije svega dvostruku prekrasnu hrpu zvijezda **Ha i Hi** — jednu od najljepših na čitavom nebu. Osobito je krasna u malim durbinima. Na polovini puta od krajnje lijeve zvijezde u Kasiopeji do početka niza zvijezda u Perzeju opazit će već prosto oko u tamnoj noći tu bijelu slabašnu i malenu maglicu. U durbinu se raspada u dvije krasne hrpe zvijezda, jedna kraj druge, kojima su sunca na najmanjem prostoru tako gusto posijana, da ih ne možeš prebrojiti, ali ipak sve sami sjajni dragulji.

Najsjajnija je zvijezda Perzeja, **Alfa**, opet središte sjajnoga polja sunaca, koje se i u najmanjim durbinima ističe svojim obiljem i krasotama sunaca

Lijeva glavna zvijezda u Andromedi **Gama** u jačim teleskopima pokazuje se kao dvostruka: svijetlija je zvijezda crvena, a slabija zelena. Ova slabija zvijezda opet je dvostruka i manja je modra! Ova trostruka zvijezda »Gama« u Andromedi spada u najljepše objekte u teleskopima. Najmanja zvijezda obiđe oko veće za 55 godina, a obje zajedno obiđu jednoć svoje centralno sunce za 36.000 godina. To je u velikim omjerima dakle Mjesec, Zemlja i Sunce. Samo su ondje u svijetu »Gama u Andromedi« naša stoljeća — dani!

Ako od srednje zvijezde Beta u Andromedi pođemo okom prema Kasiopeji, opazit ćemo uz Beta dvije slabije zvijezdice. Tik do ove druge zvijezdice stoji u astronomiji tako glasovita **maglica u Andromedi**. Imade oblik ovala, a svjetlost joj je toliko jaka, da je oštro oko može vidjeti i bez pomoći stakla. Ova je maglica udaljena od nas 680.000 godina svjetlosti i sačinjava svemir za sebe. Promjer tog spiralnog sustava cijeni se na 40.000 god. svjetlosti. Mi ga gledamo malo sa strane, glavna je ravnina jako priklonjena prema dogledníci i stoga je vidimo u ovalnom obliku. Spektroskopska istraživanja pokazuju da je i ona, kao i Mliječni Put i sve ostale spiralne maglice, sustav od desetaka, možda i stotina milijarda zvijezda. Naše je Sunce s čitavom svojom obitelju tek jedna zvijezda srednje veličine — atom!

Pokraj Kasiopeje nalazi se na zvjezdanom nebu zvježđe **Cefej**, desno od Andromede zvježđe **Pegaz** (Krilati konj), a dosta ispod Andromede zvježđe **Kit**. Sva su ta lica i životinje prešle iz grčkih priča na nebo.

Ta starodrevna priča kaže ovako. Kasiopeja bijaše žena Cefeja, kralja etiopskoga. Ohola se Kasiopeja usudila tvrditi, da joj je kći **Andromeda** ljepša od Nerejida. Djevice Nerejide potuže se Poseidonu (Neptunu) i zamole ga, da ih osveti. Poseidon im učini po volji i zemlju Cefejevu snađe veliki potop, a grdna neman morska proždiraše svijet i blago. Zapitaše proročište Zeusovo za savjet, a ono im odgovori, da će se zemlja riješiti zla, čim Cefej žrtvuje nemani svoju kćer Andromedu na hrid kraj mora. U to naiđe **Perzej** na povratku od Atlasa s odsječenom glavom Meduzinom u torbi. Spreman da pomogne, juriša na morsku neman, ubije je i spasi Andromedu, koja se udade za svoga oslobodítelja. No ona je već bila obećana Fineju, bratu Cefejevu, i on je htjede na maču oteti Perzeju. Ne uspjevši — Perzej u borbi s pratnjom Finejevom, izvuče iz torbe glavu Meduzinu, a sva se družba Finejeva okameni. Spomenuti je još i to, da je, kako neki pričaju, iz prolivene krvi Meduzine izašao krilati konj **Pegaz**.

Postoji glasovita slika **Tizianova**, koja prikazuje prizor iz te priče: Andromeda stoji okovana na hridini kraj mora, morska neman baš se spremala da je proždre, ali Perzej juriša na nju, ubija je i spasi Andromedu.

Iz katoličkoga svijeta

VJERSKA PODUKA U DRŽAVI COSTA-RICA. Novi ustav države Costa-Rica je vrlo povoljan za katoličku Crkvu. Ustav je, kako javljaju iz grada San Jose, usvojio ova načela, dragocjena za svakog katolika: »Katolička vjera je vjera naroda i države. Sloboda poduke u nižim školama i sveučilištima zajamčena je zakonom. Vjerska poduka je propisana i obvezatna, barem jedampufa nedjeljno, i to u svim državnim i privatnim elementarnim školama. Polazak vjeronauka je obvezatan za svu djecu, osim ako su si roditelji pribavili pismeno oprostenje od te dužnosti. Naučna osnova uređena je ovako: u II. razredu: liturgičke svetkovine i biblija, u III. nauka o vjeri, u IV. zapovijedi, u V. sredstva milosti, t. j. Sakramenti i molitva. — Za srednje škole određeno je u Ustavu slijedeće: »Ravnatelji srednjih škola uz prethodno odobrenje ministarstva nastave odredit će vjersku poduku po posebnom planu«. U stvari na svim srednjim školama u državi Costa-Rica drži se vjerska poduka jedamput nedjeljno, i to po ovoj osnovi: I. razred vjera, 2. moralka, 3. Sakramenti, 4. crkvena povijest, 5. razred Evanđelje i njegova primjena na aktuelne probleme.

100 GODIŠNJICA PASIONISTA U SJEDINJENIM DRŽAVAMA AMERIČKIM. Pasionisti su red, što ga je osnovao sv. Pavao od Križa (1694.—1775.). Uz obična tri redovnička zavjeta polažu Pasionisti još četvrti zavjet: stalno razmatrati o gorkoj muci Isusovoj. Po tome, što razmatraju o muci Isusovoj (lat. passio), zovu se Pasionisti. Njihova vanjska djelatnost sastoji se u propovijedanju i obraćenju grešnika, te u vođenju misija. Odijelo im je crno, na lijevoj strani prsiju imadu sličicu s mučilima Kristovim. Pasioniste je u Ameriku pozvao Msgr O'Connor, prvi biskup Pittsburga. Bilo je to god. 1852. Među prvima, koji dođoše iz Rima, bijahu o. Antonio Calandra, o. Albin Magno i o. Stanislav Parzecky. Iza njih slijediše drugi. Doskora je osnovana i zasebna provincija. Oni su držali misije puku, duhovne vježbe svećenstvu i tako pridonosili duhovnom pridizanju vjere u Americi. S vremenom osnovaše svoje kuće i u drugim gradovima sjeverne Amerike. Prošle su godine održali američki Pasionisti preko 2000 pučkih misija i duhovnih vježbi. U prvom svjetskom ratu bilo ih je 12 vojnim svećenicima, u drugom 70, sada ih ima u vojnoj službi 20. Američki Pasionisti s ponosom slave stotu godišnjicu svog duhovnog rada dižući neprestano ljudski duh od ove zemaljske materije s nebeskim vrednotama.

MISIONARSKI STADION U BELGIJSKOM KONGU. U gradu Leopoldville, prijestolnici belgijskog Konga, izgrađen je pobudom katoličkih misionara ogroman novi stadion, u koji stane 70.000 gledalaca. Stadion je izgrađen po načelima najnovije tehnike. Kod otvorenja stadiona bijaše prisutno 30 učenika iz škole za fizičku kulturu sa sveučilišta u Löwenu.

SVETI OTAC uz mnoge druge primio je dne 1. srpnja 1952. u posebnu audijenciju Dr. Leona Thebauda izvanrednog ambasadora i opunomoćenog ministra države Haiti, zatim oveću grupu meksikanskih državljana.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U TOKIU. Katoličko sveučilište u Tokiu zvano »Sophia« izdalo je izvještaj o svojoj djelatnosti za vrijeme od 1945. do 1952. t.j. za vrijeme, kako u Japanu postoji sloboda Crkve. Zavod je pribavio dva i pol hektara zemljišta pred svojom glavnom zgradom, te pet hektara zemljišta za sportsko polje, da si za vremena omogući daljnji razvitak. Posagrađene su stare zgrade, koje su bile oštećene u vrijeme rata, iznova je sagrađena crkva sv. Ignacija, jedna nova sveučilišna zgrada (preparatorij za doktorat) i biblioteka. Modernizirani su znanstveni laboratoriji. Sveučilište imade 4 fakulteta: teološki, filozofski, ekonomski i fakultet zapadne kulture. God. 1951. priznala je država sveučilište, te ga ovlastila, da podjeljuje akademske časti. Sveučilište izdaje znanstveni časopis »Monumenta Nipponica«. Prošle godine imalo je sveučilište 1.142 slušača, dok ih može primiti 1.300. Zavodom upravljaju Isusovci. Profesorski kolegij sačinjavaju 31 Isusovac, 35 svjetovnjaka (među njima 20 katolika) i 43 niža službenika (među njima 13 katolika). Poželjan je veći broj katoličkih svjetovnjačkih profesora

RIMSKI OPSERVATORIUM. Rimski opservatorium, t. j. znanstvena ustanova za studij astronomije, dogradio je ovih dana kraj svoje zgrade na Monte Mariju, 32 m visok toranj za promatranje Sunca, na koji toranj vodi 220 stepenica. To je, kako se tvrdi, prvi ovakav toranj u Evropi. Italija se dosad ponosila takvim tornjem u Arcetri-u. Nu, taj je toranj mnogo niži, te je izložen uplivu vjetrova. Ovaj novi toranj na Monte Mario građen je od armiranog cementa, pa je podesan da primi najosjetljivije instrumente bez straha za upliv atmosfere. Toranj je dovršen prvih dana srpnja. Na vrh tornja postavljena je kupula, rađena u Milanu. Iz Amerike su naručeni potrebni novi instrumenti a osobito najmoderniji durbini, koji će stići do jeseni kada će se u Rimu održavati internacionalni kongres astronoma i kongres Voltin. Značajno je, da se nad ulaznim vratima tog tornja na travertinskom mramoru nalazi uklesan natpis u talijanskom jeziku: »Najvećim astronomima Rima Lorenzu Respighi-u i o. Angelu Secchi-u, znamenitim osnivačima nauke o Suncu posvećuje ovaj sunčani toranj Astronomski observatorium Rima god. 1952. Lorenzo Respighi bio je svjetovnjak, ali uvjereni katolik, o. Angelo Secchi bio je Isusovac, obojica zvijezde na području astronomske znanosti!

KATOLICI U DIECEZI PERAMIHO. Dieceza Peramiho nalazi se u istočnoj Africi. Prema brojidbi dne 30. lipnja 1951. broji ta dieceza ukupno 136.205 žitelja raznih vjeroispovijesti. Od toga broja otpada 44.000 na katolike. Katolici imadu na tom području 87 škola, i to 76 pučkih, 7 srednjih i 2 industrijalne. Sve je škole priznala državna vlast, te im podijelila pravo javnosti. Osim toga postoji u diecezi Peramiho bogoslovsko sjemenište s 26 učenika i jedno dječačko s 165 učenika. Katolički misionari imadu u diecezi 15 bolnica sa 784 kreveta i jednu bolnicu za gubave s 1000 kreveta. Kako taj karitativan rad koristi Crkvi, vidi se po tome, što je samo godine 1950 bilo 6.000 obraćenja!

PRIMANJA KOD SVETOG OCA. Dne 6. srpnja 1952. primio je Sveti Otac u posebnu audijenciju uz mnoge druge crkvene dostojanstvenike princa Fernanda burbonskog, infanta španjolskog generala Antuna de Melo Portela, generala Antuna Norcena, vojnog zapovijednika s pratnjom i nekoliko stotina američkih mornara i građana.

VJERSKA OBUKA U DRŽAVI PERU. Državni zakoni u Peru predviđaju obvezatnu vjersku poduku u svim nižim i srednjim školama za svu djecu, osim ako se kod pojedinog djeteta roditelji izričito tome protive. Isto tako imadu svećenici pristup u sve državne odgojne ustanove. Unatoč tome katolici još nisu zadovoljni s uspjehom jer, da je svećenika premalo. Na 8 milijuna stanovnika tek 1351. svećenik. Uslijed toga su zamoljeni biskupi, da osnuju kateketske tečajeve za one, koji će pomagati svećenicima u vjerskoj obuci mladeži. Kateketski sekretarijat u Limi organizira svake godine u samom glavnom gradu Limi i po provinciji t. zv. kateketske sedmice. Te sedmice imadu svrhu povezati katekiste raznih župa, produpsti njihovo vjersko znanje, te buditi nova zvanja. Sekretarijat u Limi podržava i posebnu školu za katekiste.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6 dinara

Gospa Olovska

Do svršetka 17. st. najposjećenije i najglasovitije svetište Majke Božje na Balkanu bilo je Njezino svetište u Olovu u Bosni. Tamo su hodočastili katolici i nekatolici ne samo iz Bosne i Hercegovine, iz Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, nego i iz Srbije, Bugarske, Albanije, Slovenije i Ugarske. Godine 1707., dne 1. kolovoza to je svetište propalo, zapaljeno po nalogu Sefer-paše od ciganina Kotomana.

Majka Božja Olovska privlačila je k sebi bezbrojne hodočasnike iz tako dalekih krajeva s mnogobrojnim i velikim čudesima, koja je preko svoje svete slike u Olovu pravila. Čovjek se upravo snebiva, kad čita čudesa i milosti, koje su nam ondašnji pisci zabilježili. Ta su se čudesa zbivala gotovo svaki dan, osobito na dan Velike Gospe, prigodom procesije iz donje crkve u gornju i natrag. Milosti su dobivali ne samo katolici, nego i nekatolici, pravoslavni i muslimani. Moć Gospe Olovske pokazivala se najviše kod opsjednutih od đavla. Kadšto je bilo dovoljno dotaknuti se svete slike ili je samo pogledati, i đavao je izašao iz osobe, koju je bio opsjeo. Đavli su iz opsjednutih izlazili uz veliku buku, vičući: »Zašto nas tako progoniš i mučiš, Djevice Marijo?«

Dalmatinac Atanazij Georgiceo (Jurićević), koji je godine 1626. putovao Bosnom, posebno se zanimao za događaje, koji se zbivaju u Olovu. Bio je u Olovu i na blagdan Velike Gospe i svojim očima vidio čudesa, koja su se zbila i govorio s osobama, kojima su se dogodila. Da spomenemo samo jedan, inače manji događaj, koji je Georgiceo vidio i opisao. U procesiji gotovo svi su hodočasnici pratili Gospinu sliku bosi. Svaki je želio, da je se putem dotakne. Stoga su putem trčali po oštrom kamenju, zaokolišavali bez obzira na trnje i drače, po kojima su skakali, samo da mogu svetu sliku dotaknuti. Uslijed toga noge su im bile sve iskrvavljene i izranjene. Ipak na svršetku procesije nije više bilo traga ni krvi ni ranama. Kod sviju je svega nestalo; samo su se vidjele brazgotine zacijeljenih rana! — Svetu sliku nosili su muškarci, koji su se putem izmjenjivali. Jedan od njih, kad ga je imao drugi zamijeniti, povukavši se nespretno na stranu, udari rukom u oružje, koji je drugi imao za pasom i prereže sebi žile na ruci. Isteklo mu je mnogo krvi. No on ne mareći za to, naprosto zamota ruku rupcem, u nakani da se nakon procesije pobrine za ruku. Kad je nakon procesije odvezao ruku, konstatirao je, da je rana potpuno zacijelila i da se opaža samo obična brazgotina zacijeljene rane. Georgiceo dodaje, da je on to vidio svojim očima i da mu je kazivao čovjek, kojemu se slučaj dogodio.

Isti Georgiceo pripovijeda, da Olovo i mjesta, s kojih se može vidjeti Gospina crkva, nikada nije vrijeme (tuča, grad) obilo. Ako bi se pokazala u Olovu kuga, dovoljno je bilo održati procesiju, i odmah bi je nestalo. Nadalje kaže, da u cijeloj Bosni nije vidio kršćanina ni kršćanke, koji bi bili bolje i ljepše odjeveni, nego li Olovljani i Olovljanke, a niti bogatijih od njih.

Za bosanskih vladara Olovo je bilo znamenito mjesto radi svojih rudnika olova, po kojemu je i dobilo ime. Kad su Turci osvojili Bosnu, ti su rudnici propali, uslijed česa je po malo propalo i mjesto. Kasnije su se tu naselili Turci. No ipak, u vrijeme putovanja Georgicea kroz Bosnu, t. j. godine 1626., bilo je u Olovu oko 100 obitelji katoličkih. Oni su bili katolici u pravom smislu, veoma pobožni prema Gospi Olovskoj. On kaže, da je u Olovu opazio, da katolici svaki dan slušaju veliku Misu (pjevanu), i da nije manji broj puka kod Mise na radne dane, nego li na svetkovine. Toj okolnosti i posebnom štovanju Gospe Olovske Georgiceo pripisuje veliko blagostanje, koje je narod u Olovu uživao, dok je bio pod Njezinom zaštitom.

† Naši pokojnici

† **DON ANTE MILIĆ** kanonik Stolne crkve preminuo je dne 18. VIII. u Splitu. Pokojnik je rođen u Trogiru 17. IV. 1882, ređen za svećenika 18. V. 1906. Cijelo vrijeme služio je u Splitu: kao vjeroučitelj osnovne škole, kasnije kao župnik Velog Varoša i napokon kao kanonik i župnik Stolne crkve. Neko vrijeme bio je upravitelj zakloništa Martinis-Marchi. Svugdje, gdje je služio, ostavio je za sobom lijepu uspomenu, jer je bio veoma tihe, skromne i ljubezne naravi. Sprovodu uz Splitski kaptol i svećenstvo, prisustvovao je kao školski drug presvij. Pian, prepozit šibenskog kaptola i trogirski opat Msgr. Dr. Krizomali i kanonik Coce kao delegati trogirskog kaptola.

Dobrom Don Anti Gospodin udijelio vječni pokoj!

GORE SRCA

»Radujem se kad mi govore: Idemo u dom Gospodnji« (Ps 121,1)
Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 5. LISTOPADA 1952. BROJ 37

I TI, KAFARNAUME!

(Luk. 10, 1; Mat. 11, 20)

U pokrajini Pereji imade dobrih ljudi. Isusovo putovanje kroz njezina sela i gradiće jest misionarsko putovanje. Svagdje treba da se navijesta vesela vijest—Evanđelje. Ali Isus ne može sam taj posao svladati. Ni dvanaest Apostola mu nije dosta. Žetva je velika. Treba pomoći. Zato Isus odmah, čim je prekoračio granice Pereje, bira iz čete svojih pristaša sedamdeset i dva učenika. I šalje ih kao misionare u različite krajeve, da propovijedaju Evanđelje i liječe bolesne.

Kad jedna majka šalje svoje dijete u daleke krajeve, njezino je srce sili, da mu dade dobre savjete. Tako je bilo i kod Gospodina, kad je slao svoje vjerne učenike. Apostolski je posao njima bio sav nov. Zato im dade cijeli niz pravila, kako će se vladati. On kaže i to. da ih šalje kao ovce među vukove. Oni će imati uspjeha, ali i neuspjeha. Kako je to kod Učitelja, tako će biti i kod učenika.

Kako je bilo kod Učitelja? Koliko li su Mu nezahvalnosti pokazali naročito gradovi — Korozain i Betsaida, Tir i Sidon, pa onda Kafarnaum. Zato se Gospodin oborio na njih.

Daleko na drugoj strani jezera leže kao tamne točke gradovi Korozain i Betsaida. Koliko li je puta Učitelj pun ljubavi posjetio te gradove! Koliko li je puta ondje propovijedao i čudesa činio! Ali uzalud! Kad je Učitelj oba nezahvalna i nevjerna grada gledao pred sobom i razmišljao o njihovoj u nebo vapijućoj krivnji, tada se pokazala u Njemu sveta srdžba. Zaboravio je na svoje učenike, koji su pred Njim stajali spremni na put.

Sva je dobrota tada u Njemu bila potisnuta natrag. On je bio onda samo sudac. Prijeteći je klicao, protiv tim gradovima: »Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaida! Kad bi se u Tiru i Sidonu bila dogodila čudesa, kakva su se dogodila u vama, oni bi bili odavno ležali u vreći i pepelu pokore. Ipak će Tir i Sidon na sudu snošljivije proći nego li vi«.

Zakrvarilo je srce u Petru i Ivanu, kad je Gospodin izrekao ovo prokletstvo. Betsaida im je bila rodno mjesto. Ali oni nisu mogli drukčije, nego dati Gospodinu pravo. Korozain i Betsaida su Ga kao nevjernici odbili. A kako je bilo u području Tira i Sidona, u zemlji pogana? Da li je Gospodin samo jednoga vjernika stanovnika našao u Korazainu i Betsaidi, koga bi mu pribavila siromašna Kananejka? Tamo bi ljudi Isusa na rukama nosili i priznali Ga, da im je dao toliko blago svoje ljubavi i svemoći, kao što je dao u ona dva grada Korozainu i Betsaidi. Zato je pravedna njihova osuda.

Daleko dolje na jezeru vidi se još jedan drugi grad — Kafarnaum. Kad je pogled Gospodina stao na Njegovu gradu, bljesnulo je u Njegovim očima. Njegov je glas zagrmio kao grom: »I ti, Kafarnaume, zar ćeš se dići do nebesa, do pakla će te oboriti. Jer da su se dogodila u Sodomi čudesa, što su se dogodila u tebi, ostala bi do danas. Ali vam kažem: Lakše će biti zemlji Sodomskoj na sudnji dan, nego li tebi.«

To je bila strašna riječ na taj grad. Ali je bila zaslužena. Kafarnaum je bio drugi zavičaj Spasitelja. Nigdje, niti u Jerusalemu, nije Spasitelj toliko propovijedao, toliko dobra podijelio i toliko čudesa učinio, koliko u Kafarnaumu. Kad je nastupalo veče, donosili bi Mu sve bolesne i opsjednute i On bi ih izliječio. Tamo je ozdravio kneževa slugu. Tamo je uskrisio kćer Jairovu od smrti. Nema ulice ni kuće, koja nije primila dobročinstvo od Njega. Tamo u Sinagogi držao je svoje divne propovijedi. Što je još više mogao učiniti tom gradu? On ga je do neba uzvisio. Usprkos svemu tomu stanovnici Kafarnauma više su slušali riječi nevjernih protivnika, koji su ovamo dolazili iz Jerusalema, nego li glas Mesije i Dobročinitelja. Usprkos Njegovim čudesima i milostima, dali su se pobuniti i od Njega odvratiti i bili Mu neprijateljima. Konačno je dotrajala ustrpljivost Gospodinova. I okrenuo je leđa Kafarnaumu. Izrekao onaj strašni: Jao! I ti, Kafarnaume, zar ćeš se dići do nebesa, do pakla će te oboriti.«

Kletva se Gospodinova ispunila. Gdje ste ostali, Korozaine i Betsaido? U potresu ste nestali. Više se ne zna, gdje ste bili. Kamenje, trnje drač, močvara i pustoš su vas zauvijek pokopali.

A Kafarnaum? Ni kamen nije ostao na kamenu od njega. Nema mu više ni kuća ni vila ni ulica. Nema ni traga ni glasa. Naokolo leže mrtvi brežuljci. Na njima nema ni vinograda, ni vrtova, ni drveća. Samo kamen i pijesak. Prije su cvatuća polja donosila obilnu žetvu pšenice. Danas se iz grma i močvare diže kužni zrak i otrovna groznica. Siromašni beduini prave i doskora dižu svoje šatore. Ni palme ni pinije više ne daju sjene. Sunce nemilosrdno žeže rijetke putnike. Gdje je bila Sinagoga, leže ruševine. A to je kamenje slušalo riječi Gospodinove: »Ja sam kruh života«. Ali je čulo i bunu mnoštva: »Kako nam taj može dati svoje tijelo za jelo i svoju krv za pilo«.

Ovdje kao da leže kamene tužbe na nevjerni narod iz Kafarnauma. Kafarnaum je stigla kletva. A ljude? Ipak će Sodomićani bludnici, koje je vatra spalila, a grešni njihov prah Mrtvo More progutalo, bolje proći na Sudnjem danu nego li Židovi iz Kafarnauma, koji nisu htjeli vjerovati. Tako je Gospodin rekao.

MOJ DADA!

Dok tama jutrom
svud okolo vlada,
ustaje, moli se, na posao ide
moj dragi dada.

Kad rani sunce,
i kad rosa pada,
za plugom već davno ore
moj dobri dada.

Kad zvono o podne zvoni,
— sunce peče tada, —
u znoju, sklopljenih ruku blagoslov moli
moj dragi dada.

Uveče kad mrak
sve u mreže svoje hvata,
umoran od posla kući se vraća
moj dobri dada.

Od rane zore
do sunca zapada
za me se znoji i muči
moj dragi dada.

Jedan dan kod Svetog Oca

Već je starac Simeon u hramu prorekao, da će Isus Krist biti jednima na uskrsnuće, a drugima na propast, te da će biti znak, protiv koga će govoriti. I doista Isus Krist je bio za jedne blagoslov, sreća, uskrsnuće, a za druge propast. Nitko ne dijeli njegovu sudbinu tako vjerno, kao njegov vidljivi namjesnik na zemlji, sveti Otac Papa.

Dosta je samo jedan dan zaviriti u njegove odaje. Koliki grnu onamo svaki dan, da mu se poklone, da mu iskažu svoje štovanje i svoju ljubav. Uzmimo u ruke njegov rimski dnevnik, pa ćemo svaki dan ostati zapanjeni nad izljevima štovanja i ljubavi! na pr. uzmimo broj od 8. srpnja o. g. Kod njega vidimo u pohodima ne samo rimske kardinale, razne biskupe, svećenike, redovnike i redovnice, koji se poimence spominju, nego i brojne svjetovnjake iz svih krajeva svijeta. Tu je princ Albert de Ligne sa suprugom, pukovnik Atanasildo Suarez s obitelju, tu je Abdel-hamid Serag Edin Bey sa suprugom. Tu su profesori i studenti, časnici i vojnici iz Udruženih država sjeverne Amerike. Tu su hodočasnici iz Wigana u Engleskoj, tu su radnici i učenici s Malte, tu je grupa hodočasnika iz Austrije. Tu su hodočasnici iz San Paula u Braziliji. Tu su pojedini vjernici iz Francuske, Švicarske, Njemačke, Belgije, Holandije, Meksika, Kube, Uruguaya, Kolumbije. I to sve u jedan jedini dan! I još sveti Otac može da primi ogromnu grupu željezničara iz Napulja i da im održi prekrasan govor, koji donosimo na drugom mjestu. Doista štovan i ljubljen od mnogih.

RADIO PRENOS SREDOVJEČNE DRAME. Vatikanski radio prenosio je dne 18. srpnja o. g. sredovječnu svetu dramu »Miracolo del Corporale«, sastavljenu od nepoznatog pisca 13. st. u Orvietu. Ta se drama izvodila i pred katedralom u Orvietu prigodom kongresa svete drame.

Počeci pobožnog života

Ako se koja duša hoće s pravom voljom posvetiti službi Božjoj, obično joj je u početku pobožnost draga i ima dosta duhovnih utjeha. Ovakvo ugodno stanje potrebno je na početku, da se lakše svladaju prve poteškoće na putu kreposti. U tom stanju osjećaju takve duše jaku pomoć milosti, koja ih jača da ne klonu, pa zato postizavaju svoje pobjede bez poteškoća. One su svijesne svoga napretka, i iz te svijesti rađa se velika lakoća u vršenju kreposti, ili ako još ima poteškoća, rađa se osjetna i snažna revnost, koja nadvladava svaku zapreku.

Ipak ovo stanje ugodnosti ima svojih pogibli i nesavršenosti. Naprezanja, pobjede, kreposti, pobožna čuvstva, što ih duša osjeća, stvaraju u njoj malo pomalo samodopadanje i oholost tako, da bi napredak u krepostima bio nemoguć, ako bi stanje ugodnih čuvstava i dalje vladalo u duši. Zato joj Bog uzima slatkoću i ugodnost, ne kao da bi joj htio uzeti svoju milost i kreposti, koje je dosada stekla, nego mu je nakana, da tu dušu čvršće i tjesnije sa sobom poveže.

U takvim se časovima čovjek u prvom času obično ne snalazi. Misli, da je sve izgubljeno, te mu volja i hrabrost klone. Svoje dužnosti vrši preko volje, plaši ga najmanja poteškoća, muči ga žalost radi nestale revnosti, te mora da sa strpljivim Jobom uskliknе: Tko će mi dati, da mi se vrate prijašnji mjeseci, dok me je Bog štitio? I tako se uvlači u dušu nemir.

Pa ipak se ovim kušnjama polažu u duši sigurni temelji pravoga mira. Takve kušnje hvataju glavnog našeg neprijatelja, oholost, za vrat u zadnjem njegovu skrovištu i bacaju ga van. Jedan pobožni pisac kaže: Gotovo svi, koji žele Bogu služiti, misle na svoju vlastitu korist. Oni hoće, da dobivaju, a ne da gube, da imaju utjehu, a ne da trpe, da posjeduju, a ne da oskudijevaju, da rastu, a ne da se umanjuju, a ipak se sav unutarnji život sastoji u gubicima, žrtvama, oduzimanju, umanjenju, odricanju i nestanku darova Božjih, da bismo tim više samo uz Boga prionuli. Dokgod se ne predamo potpunom poništenju, ne možemo postati žrtva paljenica, koju ima da sažeže ljubav božanska. Ne možemo unići u život čiste vjere, a da se ne odreknemo svoje vlastite mudrosti, ne možemo postati kao djeca, a da ne postanemo u vlastitim očima maleni.

Ako hoćemo pripadati Bogu samo toliko, koliko nam, dok mu služimo daje radosti i utjehe, jednaki smo onoj svjetini iz Evanđelja, koja ide za Isusom ne radi Njegove nauke, već radi čudnovatog umnoženja hljeba. Mi govorimo s Petrom: Gospodine, dobro nam je ovdje biti, načinit ćemo tri sjenice! Ali kao ni Petar ne znamo, što govorimo. Opiti slatkoćama Tabora ne razumijemo muku Božjeg Sina i ne slijedimo Ga na Kalvariju. Mi bismo htjeli rasvjetljenja, i lijepa i slatka čuvstva. Duh nam hoće vidjeti i razumjeti, a srce ćutiti i osjetiti.

A ipak je potrebno, da nam se krepost iskuša i pročisti. Mi smo naime skloni, da je pripišemo svojim zaslugama, a ne milosti Božjoj. Zato nam Bog oduzima milost, da vidimo, kako bez Njega ne možemo ništa postići. I kad to uvidimo, vratit će nam je još u obilnijoj mjeri. Nimalo se ne oslonimo na sebe ni na ono što osjećamo, što sebi utvaramo, sebi pripisujemo, što je ugodno, vanjsko, izvanredno. Oslonimo se samo na Boga po čistoj vjeri i jednostavnosti Evanđelja. Primajmo utjehe, što nam ih Bog daje, ali ne objesimo srce o njih. Utjehe su mlijeko, kojim se djeca hrane, a kad nam ih Gospodin oduzme, spomenimo se, da nas više ne smatra djetetom, nego sposobnima za viši duhovni život. Kad nestane utjeha, znajmo da nam je sam Gospodin pristupio bliže, i On hoće da se samo Njime bavimo i da lišivši se svega samo Njega uzmemo za svu svoju sreću, utjehu, radost i slatkoću.

Zato kad nestane žara revnosti, zahvalimo za to Bogu, i nesmetano vršimo dalje svoje pobožnosti i dužnosti. Tako se polagano dižemo u sfere čiste pobožnosti bez natruhe svojih želja i svoga sebeljublja.

ZABORAVNOST

Još kao djeca smo se rado ispričavali: »Ah, ja sam na to sasvim zaboravio«. I držali smo, da to umanjuje ili posve diže našu krivnju. Ali nam to nije koristilo. Često smo za zaboravljivost dobili doista oštru kaznu.

Makar se kod zaboravnosti predmnijeva, da nije bilo svijesno zle volje ni nakane, ipak smo to platili. Niti se učeniku ne oprašta, ako je zaboravio načiniti svoju zadaću.. Niti je vojnika minuo zatvor, ako je zaboravio svoju pušku. Niti se štedi blagajnika, koji je zaboravio ključ u blagajni. Niti se ne oprašta pjevaču, koji je zaboravio doći na pokus.

Zaboravnost bude kažnjena ili se sama kažnjava. Zaboravljeni kišobran, na stolu ostavljeni vozni red, u džepu zaboravljeno požurno pismo obično sa sobom nosi doista osjetljive gubitke, a možda povrh toga i izrugivanje i kaznu. I teški je posao preuzeo na sebe onaj, koji hoće da vrši ulogu advokata za zaboravnost. Pred Bogom i možda pred svojom savješću bi se netko mogao ispričati, ali će morati nositi kaznu za skrivljenu štetu i za njezine posljedice zbog zaboravnosti.

Što uopće znači zaboraviti? Znači da je ugaslo neko sjećanje u pamćenju ili da barem nije sada nazočno.

Pamćenje je sjećajna moć duše, drugim riječima njezina najvažnija moć. Ili, to je prostrano skladište naših doživljaja. Njegov je opseg neizmjeran, kako kaže sv. Augustin, jer on obuhvaća bezbroj slika svih vrsti. Ono je jedna ogromna knjiga ili neizmjerno velika bilježnica, koja sve bilježi, što ulazi kroz vrata sjetila i što je naša duša primila. Ništa od toga nije izgubljeno, nego je sve vjerno sačuvano. Nijedan zvuk nije nestao, nijedan miris se nije izgubio, nijedna se slika nije izbrisala. Sve može ponoviti pamćenje. Ono je savršeniji ponavljač svih utisaka, nego li je to ikoji zvučnik. Ono je kao stroj, koji ponavlja, na čuđenje slušatelja, što je u nj rečeno ili u njemu zazvučilo. Sv. Augustin ispoređuje vraćanje predodžaba u svijest s preživanjem životinja, kojima se hrana ponovno vraća, da je ponovno obrađuju.

Mi razlikujemo dvostruko sjećanje: nesvijesno i svijesno. Nesvijesno nas usposobljuje, da bez promišljanja ponavljamo i vrlo spretno mehanički opetujemo ono, što nam služi za uzdržavanje, hranu, ugodnost i prijatnost u tijelu.

Svijesno kod sjećanja je svojstvo samo razumnog bića i njegova je duševna sposobnost, da njezinom pomoći vraćamo sjećanja i s njima kombiniramo t. j. združujemo ih. O sjećanju su ovisne sve duševne sile, te su ovisne o većem ili manjem njenom savršenstvu. Te su sile: razum, moć prosuđivanja i zaključivanja. Iz ovoga se vidi, kako je veliki dar Božji dobro pamćenje.

Ako nam je sjećanje iščezlo, te nije prisutno ili se ne može snaći, onda nastaje zaborav. Još se ne može kazati, da je takvo sjećanje zauvijek izgubljeno, jer ako ga tražimo, znači, da se sjećamo, da smo zaboravili. Ono nije prisutno u našoj svijesti, mi se ne možemo njega sjetiti i dovesti ga u naša sjetila.

Zaboraviti se može namjerno ili nenamjerno. To može biti gruba pogreška i grijeh, ali može biti i krepost. Ako namjerno zaboravljamo zlo, koje nam se dogodilo ili nepravdu, koja nam je počinjena, to je plemenština, velikodušnost, duševna jakost. Ako zaboravljamo dobročinstva, obećanja, dobre odluke, jer smo ih zapisali u pijesak, a ne u kamen ni u čelik ili u osjetljivo srce, onda je to nezahvalnost, nevjernost, nisko mišljenje.

Zaboravnost je previše lako i uobičajeno zaboravljanje. Ono je slabost naše moći sjećanja, koja poput rešeta ili sita, ne može zadržati nikakve vode, tako ni ona ne može držati ni sačuvati nikakvog sjećanja.

Dobro sjećanje lako prima, sigurno čuva i pouzdano povraća stvari, koje smo vidjeli, čuli ili osjetili. Zlo sjećanje nema niti trajnosti, niti jasnoće niti reda. Zato se zlo sjećanje ne može povući na odgovornost kao što se to može okriviti dobro sjećanje za svoj zaborav u izvjesnom i važnom slučaju.

Zaboravnost je kronička slabost, i mora se kao s takvom postupati blago i ustrpljivo. Psiholozi i liječnici su mnogo istraživali problem većega ili manjega pouzdanja u sjećanje. Jedni hoće to protumačiti čistim tjelesnim raspoloženjem i nazivaju zaboravnost »oboljenjem površinske supstancije mozga«.

Istina je, da zaboravnost može biti posljedica bolesti, ali se to ne može općenito kazati i tako je ispričavati. Niti se ne smije svaku moralnu krivnju prebacivati na tjelesno raspoloženje, jer bismo onda morali sve kradljivce i sve ubojice tako ispričavati. A to bi značilo razoriti svaki moral i pretvoriti sve kaznene zavode u bolnice i ludnice.

Istina je, da nam dulje ostaju svježe i žive one uspomene, koje su više ili manje dubokim utiscima urezane u našu dušu. Zato se u starijoj dobi ljudi življe sjećaju događaja iz svježe mladosti, kad se i sitnicama podaje velika važnost, nego li onih, koje su u starosti doživjeli i preko njih dosta površno prolazili. Ali se ipak time ne može ispričati zaboravnost od svake krivnje, kako nam to i vlastita savjest svjedoči, koja nas često tuži zbog zaboravnosti.

Ponovno dobivena sreća

Bilo je to nekoga poslijepodneva u predproljeće zadnjih godina. Svijetli, topli sunčev sjaj učinio je dan blagdanom vabeći u prirodu mlado i staro. Šetaoci su išli svojim putem poput kakve nepravilne procesije. Na širokoj cesti najednom prestade šetnja, stvori se mala skupina, koja se brzo povećala. Na lijevoj strani ceste stade mrtvački auto s otvorenim vratima, a i na kući, pred kojom se zaustavio, vrata su bila širom otvorena. Poslije nekoliko časaka dođoše iz kuće četiri u crno obučena čovjeka s teškim mrtvačkim lijesom. Vješto, kako oni obično obavljaju taj posao, digoše lijes u kola i zatvoriše na njemu vrata. Za jedan trenutak auto pođe u pravcu: groblja. Čovječji život dospio na konac, čovjek se je morao rastati s kućom, u kojoj se rodio i uživao radost i trpio patnje, krenuo na zadnje putovanje, odakle nema povratka.

Ljudi, koji su preko volje prekinuli svoju šetnju, išli su dalje svojim putem, nešto laganije nego li prije, nešto tiše, ozbiljnije. Sretoše smrt. Onu, koja nije besposlena ni u lijepu predproljetnu nedjelju. Dok mladi život buja u svim stablima i grmovima i oranicama i dok se ljudi vesele proljeću, na vratima diže ona svoje žrtve. Ljudi, čije su se oči upravo još bezbrižno smijale, gledaju zastravljeni jedan u drugoga: Kada ću ja postati njezinom žrtvom? Kad će ona nas pograbiti jednog za drugim? Nije li smrt najstrašniji neprijatelj, što ga čovjek poznaje? Nije li to najužasnija riječ što je posjeduje ljudski govor?

Ne, ona nije najgori neprijatelj, što ga imamo. Mnogo nam je gori neprijatelj njezin otac, a to je grijeh! Ljudski govor imade mnogo užasniju riječ od »smrti«, a to je riječ »grijeh«. Za čovjeka, koji je prost od grijeha, smrt uopće nema više ništa strašno. Bilo je ljudi, koji su se sa smrću igrali kao s prijateljem. Sveti ju je Franjo nazivao »sestricom« i nazvao joj dobrodošlicu. U zadnjim časovima u svojoj pjesmi Bratu suncu nadodao je i jednu kiticu »Sestrici smrti«, zadnji dan morali su pred njim brat Anđeo i brat Leon svеđerno pjevati pjesmu suncu, a u zadnjim retcima i on je složio svoj glas s njihovim: »Hvaljen budi, Gospodine, radi sestrice smrti!« No s grijehom ne može se čovjek šaliti. Gdje prebiva grijeh, tu nema nikakve radosti. Jednom je opazio Franjo, da je jedan od njegovih drugova snužden. Svetac ga zapita, da li je pao u grijeh, pred Bogom on može sve urediti. Nije mogao zamisliti koji drugi razlog, s kojega da čovjek bude žalostan. Grijeh je najstrašnija nesreća, koja čovjeka može snaći, i zapravo jedina nesreća.

Mi uviđamo baš u tome beskrajnu ljubav našega Spasitelja, što je svladao ne samo smrt, već što je skršio vlast i grijehu. On je došao kao Janje Božje, koje diže grijehe svijeta (Iv. 1, 29). »U Njemu imamo otkup Njegovom Krvlju, oproštenje grijeha« (Kol. 1, 14). I iza grozne noći grijeha sviće jutro, ako samo grešnik upravi svoje oko prema otkupiteljskome svijetlu, ako raskajan uđe u se te svoje grijehe ispovjedi onima, kojima je Spasitelj rekao: »Što god razriješite na zemlji, bit će razriješeno i na nebu« (Mat. 18, 18). Možda ove priproste retke čita jedan ili drugi, koji jeca pod pritiskom teških grijeha, a nije našao snage, da teret strese sa sebe, neka danas ispod ruševina grijeha opet iskopa dobru volju, koja ipak još leži sasvim duboko u njima. Pa kad bi njegova duša bila crvena od grijeha kao skrlet, postat će opet bijela kao snijeg (Iz. 1, 18). Milost Božja spojena s tvojom dobrom voljom, prijatelju, učinit će čudo. Granut će ti jutro novoga života.

ŽUPNI POMOĆNICI

Poznato je, da su danas u doba nestašice svećenstva župnici preopterećeni poslom. Jedan francuski župnik na teškoj župi, a bez kapelana, znao si je pomoći. Našao si je dobre svjetovnjake, koji su mu pomagali u dušobrižničkom radu. Nazvao ih je Marijina Legija. I on je znao reći: Sada mi je lako, imam 300 kapelana! Taj način poprimili su i drugi, pa su si također stvorili Marijinu Legiju. Evo što piše jedan katolički župnik u Madrasu u Indiji: »Imam župu od 2000 duša, dok inovjeraca ima u župi 50.000. Imadem jednu jedinu katoličku crkvu, dok protestanti imadu šest, muslimani četiri, a indijske sljedbe 35. Kad su mi rekli, neka osnujem Marijinu legiju, prihvatio sam prijedlog sa zanosom. Marijina Legija se osnovala, živi i radi. U kratko vrijeme, što imadem Legiju, konvalidirano je 20 nezakonitih brakova, 65 osoba odlučilo je vršiti svoje vjerske dužnosti sv. Mise i Ispovijedi nakon mnogo godina nemara, 20 djece izvađeno je iz inovjerskih škola, da pohađaju katoličku, mnogi polaze ne samo u nedjelje, nego i u tjednu na sv. Misu dnevnih Pričesti imadem 150.« Takvih primjera imade sijaset. Revni svjetovnjaci mogu izvanredno koristiti župniku u duhovnoj pastvi. Takvi su bili prvi kršćani, koji su svi bili puni apostolskog žara. Crkva je rasla na taj način i posred najžešćih rimskih progona.

Gdje su uzvanici?

Svadba je gotova, reče kralj u Isusovoj priči, ali gdje su uzvanici? Razidoše se neki za poslom, neki za zabavom, lakomisleno zaboravljajući, da je svečanost pripravljena za njih. I mislili su, da je važnije zadovoljiti trenutnim interesima, koji su ih povukli, nego poslušati poziv u velikome danu.

O, dobri Kralju, Ti, koji nas pozivaš i jučer i danas, a zvat ćeš nas i sutra, ukoliko bude sutrašnji dan još postojao za nas, kako si beskrajno milosrdan i strpljiv! Koliko si nam vremena ostavio, da čujemo Tvoj glas. Koliko si nam mogućnosti pružio, da se pripravimo za najveću radost, da dođemo Tebi u ruhu svadbenom. Svakome od nas govoriš, da je čas blizu. Svakoga od nas želiš primiti u svojem domu, svakome od nas pripravio si nepropadljivi poklon vječite sreće. Zar da se oglušimo Tvojemu zovu. Zar da pustimo, da nam zarobe srca varljivi dozivi kratkih, ljudskih omama? Što će nam zamijeniti počinak u Tebi. Što će nas ispuniti takvom milinom, kojoj ne će na dnu ostati talog gorki? Prijatelji ovoga svijeta ljudi su slabi i nepostojani, oni su siromašni i kada smatraju da su bogati, njihovi pokloni ubogi su i maleni, sve ako su i ovijeni velom iluzija. Naši su poslovi važni u ovome danu na zemlji, ali znademo li, kakva će biti njihova vrijednost, kada se pokažu pred Tobom? Osjećamo, kakve vrednote preživljuju naše kratko trajanje u ovome svijetu. Znademo, da su to samo oni naši osjećaji i ona naša djela, koji su prožeti našom čežnjom za Tvojom istinom i pravdom. Znademo, da žive samo oni naši napori, koji su zazivali pomoć Tvoje mudrosti i dobrote.

Gdje su uzvanici?

Vječni kralju, dolazimo Tebi, žedni Tvojih darova, koji jedino mogu smiriti dušu. Dolazimo sretni, jer nas Ti zoveš, jer najbjedniji među nama pred Tobom su uzneseni u životu novome, ako su Ti ostali vjerni u ljubavi svojoj.

Mi, sirote na zemlji, ali uzvanici Tvoji u vječnom Tvojem domu.

PROSLAVA 25-GODIŠNJICE proglašenja sv. Terezije od Djeteta Isusa Zaštitnicom katol. misija i svih misionara održat će se u Karmelskoj crkvi U BREZOVICI KRAJ ZAGREBA u nedjelju 5. listopada o. g. zajedno s proslavom blagdana sv. Terezije.

Konventualna Misa u 8 sati.

Svečana Sv. Misa i propovijed u 10 sati.

Između toga tihe sv. Mise: Poslije podne u 2½ sati propovijed, »Tebe Boga hvalimo« i svečani blagoslov s Presvetim Otajstvom.

POZIV

BOGOSLOVI ZAGREBAČKOG SJEMENIŠTA POZIVAJU SE, DA SE POVRATE U ZAVOD DNE 9. LISTOPADA 1952. DO 7 SATI NAVEČER.

PODLISTAK

KRIŽ NA PLANINI

I.

Tri velike planine zatvarale su usku kotlinu, u kojoj se smjestilo ljupko i pitomo seoce. Kuće su bile podaleko razmaknute jedna od druge, a među sobom bile su povezane bijelom, uzanom cestom. Nekako u sredini sela sakrila se između visokih borova mala crkvica. Poljski puteljci lagano su se dizali preko malih brežuljaka, dok se odjednom nisu izgubili u šumi borova, što su se smjestili na podnožju onih triju gorostasa, što zatvaraju dolinu.

Bilo je prekrasno sunčano jutro. Iza istočne planine podiglo se sunce, a njegov se sjaj kao zlatan sag prelio cijelom površinom. Sa zvonika male crkvice odjeknuo je Angelus-Pozdravljenje. Zvukovi su se prelijevali svježinom jutra i mirisom šumskih ciklama.

Upravo, kada je zvono posljednji puta udarilo, kraj crkvice je prošao Branko. Možda je ne bi ni pogledao, da ga put nije proveo tik do nje. Vrata su bila širom otvorena, ali on nije ni pomislio, da posjeti Spasitelja. Za njega crkva već odavno nije ništa značila. Prolazeći, zapazio je crveni trak vječnog svijetla, ali sve je to za njega bilo nešto suvišno, daleko, zaboravljeno. Branko je bio prvi putnik, koji nije posjetio Gospodina u ovoj crkvici.

Daleko je već odmakao. Već se počeo i uspinjati gorskom stazom svome cilju. Iskusni planinar brzo je odmicao sve više, da u svoj dnevnik zabilježi ponovno jedan uspjeh. I konačno se dohvatio onih prvih grebena planinskih kosa. Kada se uspeo na malu čistinu, pred njim se pružio put lagan i udoban, ni najmanje privlačiv za gorljivog planinara. Ipak, znao je, da ga iza toga još čeka jedan strmi uspon, a tada će se naći na željenoj visoravni, o kojoj je toliko slušao.

Što je dalje koracao, činilo mu se, da čuje neki šum. Nebo je bilo vedro, bez ijednoga oblačića, a ni vjetar nije uznemirivao prirodu. Zaustavljao se svakoga časa, osluškujući zagonetan šum. Gledao je naokolo, ali nigdje ništa nije mogao otkriti. Postalo mu je nekako nevoljko pri duši, jer je buka bila sve jača, a uzroka nije mogao pronaći. Usporio je korake, oprezno gledajući sad lijevo, sad desno. Odjednom je stao. Nekoliko koraka pred sobom opazio je veličanstveni prizor. Veličanstveni slap padao je niz klisure. U tisuću boja jutarnjeg sunca prelijevale su se kapljice. Voda je padala uz neprestani jaki šum iz dvadeset metara visine. Prizor je bio veličanstven i strašan. Branko je stajao nad ponorom, kamo je ponirao slap. I nehotice je pomislio, što bi s njim bilo, da padne unutra!... Dugo je stajao kraj slapa, iznenađen nepredviđenom ljepotom. Nesvijesno je pred tim gorostasom skinuo šešir, a zatim prošaptao: »Kako je veličanstvena i bogata priroda!« Ta tko je gospodar te prirode? Ona je mrtva materija, a ipak je puna života!? Obrisao je znoj s čela, kao da je time htio ukloniti i sve nepoželjne misli. Još jednom je pogledao na slap i pošao dalje...

Počelo je posljednje uspinjanje. Zrak je postao hladniji. Branko se lagano, ali sigurno penjao. Kuda god je pogledao, tu je motrio ljepotu azurnog neba i divnih planina. Još malo, još samo malo, i on se našao na vrhu. Stajao je na oštrici. Uzeo je dalekozor i pogledao na susjedne vrhove. I opet mu je dušu opojila ona ljepota, koja ga je obuzela i tamo kod slapa. Osjećaj pobjede nad novim osvojenim vrhom punio mu je grud. A ipak, kraj svega toga osjećao se sićušan i nejak nad genijalnom prirodom. I morao se nasmiješiti na misao, koju su mu toliko puta naglašavali: »Čovjek je gospodar prirode«. Dobro je znao, da je to pravilo samo djelomično, jer se zaista osjećao nemoćan prema divu, na kojem je stajao, prema azurnom nebu, kojega je motrio. — »Ta zar nema nitko veći od nje?« U taj se čas okrenuo. Za njim na uzvisini stajao je križ. Lik je prikazivao još živoga Krista, i svaki, koji je stao pred Raspetim, susreo se s njegovim pogledom. I Branku se to dogodilo, kada se približio do podnožja križa. Stajao je pred Onim, kojega je on već davno zaboravio. Ovdje na planini, gdje nije bilo nikoga, osim Raspetoga i njega, činilo mu se, da ga je taj zaboravljeni Krist upravo ovamo pozvao, da se susretne s Njim. I Branko je pomislio na one dane, kada je kao dječak svakog prvog petka primio sv. Pričest. Obavio je veliku devetnicu Spasa, jer je o tome vodila računa njegova majka. A kada je ona umrla, ostao je sam u oluji života.

XVIII. Nedjelja po Duhovima

5. X. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Matej 9, 1—8) pripovijeda, kako je Isus oprostio grijehe uzetomu, vidjevši vjeru njegovu i onih, koji su ga donijeli. Neki su se književnici sablaznili i mislili u sebi: Ovaj huli! Isus je znao njihove misli, pa reče: Da znadete, da Sin čovječji ima na zemlji vlast opraštati grijehe, — tada se okrene uzetomu i reče: Ustani, uzmi postelju svoju i idi kući svojoj. I uzeti čovjek ozdravi. Ljudi, koji su to gledali, slavili su Boga, koji je dao ljudima takvu vlast.

1. Reče uzetomu: Uzdaj se sinko, opraštaju ti se grijesi! Isus najprije liječi dušu, a onda će tijelo. Često su naši grijesi uzrok bolesti, ili izravno, ili neizravno. Izravno, na pr. neumjerenost u jelu i pilu dovodi do oboljenja. Neizravno, od grijeha je bolesna duša, a kako je ona u uskoj vezi s tijelom, to onda oboli i tijelo na najslabijem svom organu. I kad se odstrani bol duše, grijeh, nestat će polagano i tjelesnog oboljenja. Zato Isus najprije oprašta grijehe. No sad je nastao zaplet: neki su se sablaznili.

2. Neki od književnika pomisliše u sebi: Ovaj huli! Književnici su znali, da samo Bog ima vlast opraštati grijehe, pa kako sad ovaj čovjek ovdje oprašta grijehe i prisvaja si vlast božansku? Tako što znači huliti na Boga. — Farizeji su vidjeli već toliko čudesa Isusovih i čuli bezbroj Njegovih izjava o Njegovu božanskom poslanju, pa ipak nikako nisu vjerovali. Srce im je bilo tvrdo i neprobojno, te milost saznanja i vjerovanja nije nikako mogla da prodre u nj. Ostali su slijepi i gluhi, iako su imali zakon i proroke, te su iz njih mogli odgonetnuti, da bi ovaj čovjek mogao biti Mesija. — Zar se treba stoga čuditi, da i danas ima ljudi, koji ne vjeruju? Ima ih, koji ne bi vjerovali, da sam Bog opet siđe s neba. No neka nas to ne smeta. Sunce ipak sja, makar cijeli svijet toga ne priznao. Bog ipak postoji, makar to tko mu drago nijekao.

3. Ali da znate, da Sin čovječji ima na zemlji vlast opraštati grijehe. Isus evo hoće, da im bjelodano dokaže svoje božansko poslanje, pa odmah iza opraštanja čini čudo: jednom riječi ozdravlja uzetoga. Tko može sada još nijekati ili sumnjati? Sv. Pismo ne kaže, da su pismoznanci sada vjerovali. Vjerojatno su i dalje ostali tvrdokorni u nevjeri; nego narod, koji je okolo stajao, vjerovao je. Pobojao se, veli Sv. Pismo, i slavio je Boga. Pobojao se, jer je naslutio u tom čovjeku Isusu samog Boga, koji je sišao s neba. I slavio je Boga, koji je dao toliku moć ljudima. Vjera i znanje se ne isključuju, ali teže vjeruju oni, koji su učeni, jer su mnogoput radi svog znanja oholi, a koji nisu učeni, nisu ni oholi, pa zato lakše vjeruju. Vjera je zapravo dar Božji, koji uspijeva pod toplim suncem milosti Božje. Tko je ponizan, bio on učen ili neuk, ima vjeru. Pravo znanje ne nadima, nego dovodi do poniznosti i vjere, i što je tko više učen, ima i dublju vjeru. Kad su Pastera pitali, kako to, da je on, tako učen čovjek, pobožan kao kakav bretanjski seljak, on odgovori: To mi je drago, samo bih volio, da sam još više učen, da bih tada bio pobožan kao bretanjska seljakinja. Vjera i znanost idu skupa kao dvije sestre: vjera malo naprijed, i svijetli znanosti, a znanost za njom, a nikad jedna proti drugoj.

Sv. Elzear i sv. Delfina

Elzear ili Eleazar rođen je g. 1285. u plemićkoj obitelji Sabran u Provansi u Francuskoj. Majka Lauduna, »Dobra grofica« prikazala je svoje novorođenče Bogu. Iz sveg je srca molila: Bože, uzmi već sada u krsnoj nevinosti ovo moje dijete radije negoli da Tebe ono ikada uvrijedi smrtnim grijehom«. Dijete je od svojeg najranijeg djetinjstva odavalo težnju prema Bogu. Kao sedmogodišnji dječak bio je predan na odgoj svom ujaku benediktinskom opatu u Marselji. Tu je napredovao u kreposti i znanju. Zanosila ga je samo želja, da propovijeda Evanđelje poganima i da za raspetoga Spasitelja dade svoju krv.

Kao mladić sklopio je na želju napuljskoga kralja Karla II. ženidbu s dvanaestgodišnjom groficom Delfinom, jedinicom bogate plemićke obitelji Glandeve. Nakon svadbene svečanosti rekla je Delfina svomu mužu: »Ja sam u ovu ženidbu ušla samo na želju svojih roditelja protiv svoje volje, jer sam već Isusu i Mariji obećala, da ću do konca života sačuvati svoju djevičansku čistoću. Tvoja pobožnost mi je jamstvo, da ćeš ti odobriti ovu moju odluku i da ćeš se i ti prikazati Bogu za žrtvu, Kako će onda naša ženidba biti Bogu draga!« Elzear se neobično tomu razveselio i odgovorio: »Predraga! Tvoje su želje velike. Bojim se svoje slabosti i iskušat ću prije svoje sile nego li učinim zavjet po tvojoj želji. Međutim obećajem ti, da ću uz milost Božju potpuno udovoljiti tvojoj želji i da ću te ljubiti kao sestru u Isusu«.

Oboje su neprestano molili za milost ustrajnosti u svom zavjetu, često postili o kruhu i vodi, a Elzear je nosio neugodan pokornički pojas.

Kad je brak ostao bez djece, roditelji su tome žestoko prigovarali, ne znajući što je na stvari. Zbog toga je Elzear mnogo pretrpio. Nakon sedam godina braka umrli su Elzearovi roditelji. Elzear je sam preuzeo upravu svoga ogromnoga posjeda i bogatstva. Ali on se je samo smatrao upraviteljem Božjega vlasništva i upotrebljavao svoje bogatstvo samo u čast Boga. Siromasi su uvijek dobivali obilnu milostinju. Svaki dan ih je dvanaest bilo kod njegova stola. Često je posjećivao bolnicu, kao i sv. Delfina, sam je njegovao bolesnike, čistio njihove rane. Jednom je posjetio šest gubavaca sa strašnim ranama. Hrabro im se približio, tješio ih ljubazno i zatim ih poljubio kao samoga Spasitelja. U tom času gubavci su ozdravili i kuća se napunila divnoga mirisa. Kad su ga pitali, zašto je tako ljubazan sa siromasima, rekao je: »Bog je tako dobar, kad hoće da prima od nas malene darove i time nam hoće da dade pravo, da molimo: Dođi kraljevstvo Tvoje!«

Kralj Karlo II. dao mu je dobro Arlano. Podložnici su se pobunili protiv novoga francuskog gospodara. Ali ih je Elzear svojom velikodušnom dobrotom i blagošću sklonuo, da su ga pokajnički molili za oproštenje. Njegovu se samosvladavanju čudila i sama Delfina. On joj rekao, da ništa ne bi bilo, kad bi ga podanici i ćuškali, jer je Spasitelj još više za nas pretrpio.

Nakon pet godina u službi kralja Karla II. otišao je Elzear s Delfinom u Francusku i tu je stupio u treći red sv. Franje. Iza dvije godine pozvao ga kralj opet za odgojitelja prijestolonasljednika Karla.

G. 1323. poslao ga je kralj Karlo u Pariš da snubi zaručnicu za prijestolonasljednika. Za vrijeme toga posla teško je obolio, primio dirljivom pobožnošću svete Sakramente i umro 27. rujna 1323. Papa Urban V. njegov krsni kum — proglasio ga je svetim g. 1369., još za života Delfinina. Ona je umrla te iste godine 26. studenoga. Oboje počivaju u franjevačkoj crkvi u Aptu. Crkva slavi spomen sv. Elzeara 27. rujna, a sv. Delfine 9. prosinca.

Papinske visoke škole

Kao što u prošlim vjekovima tako Pape nastoje da se i danas podignu katolička sveučilišta u svim krajevima svijeta. Mnoga od tih su i na velikom glasu, kao n. pr. PAPINSKA UNIVERSA SV. TOME AKVINCA u Manilli, na Filipinama, koja je u lanjskoj školskoj godini brojila 20.000 slušača, s 8 fakulteta. Ona izdaje 10 revija, te ima svoju vlastitu radio-emisionu stanicu. »FORHAM KATOL. SVEUČILIŠTE« u New-Jorku smatra se najvećim katoličkim sveučilištem na svijetu s 292 profesora i 15.000 slušača. Izdaje 10 stručnih revija; onda SAINT-LUIS UNIVERSITY u Missouriju s 9000 slušača, 125 profesora. Ono izdaje 9 znanstvenih revija, od kojih je najvažnija »HOSPITAL PROGRESS«, glasovito glasilo liječničkog udruženja s 500.000 pretplatnika. Ali pustimo na strani danas katol. sveučilišta po svijetu, već bavimo se malko s papinskim sveučilištima u Rimu, u sijelu Pape, u središtu kršćanstva. S veseljem možemo odmah kazati, da u katoličkom Rimu cvatu visoke papinske škole, osobito za odgoj katol. svećenstva, koje onamo brojno dolazi iz svih pet dijelova svijeta, da primi u tim školama naobrazbu uma i odgoj duše, da izgrađeni u blizini Namjesnika Kristova na zemlji šire luč prave prosvjete po cijelom svijetu ne isključivši crnu Afriku kao ni ledeni Artik.

Najglasovitije papinsko sveučilište u Rimu je t. zv. »GREGORIANA«, kojom upravlja Družba Isusova. Osnovana je od Sv. Ignacija Lojolskoga, sv. Franja Borgie i Pape Julija III. god. 1552. Ona ima 5 fakulteta i to bogoslovski, kanon. prava, filozofije, povijesti i misijologije s okolo 2.500 slušača, koji pripadaju 53 narodima. Broji 90 profesora. Ona izdaje 14 znanstvenih revija. Među svojim đacima broji 8 svetaca, 30 blaženih, a među njima je i naš Hrvat, bl. Marko Križevčanin; 14 Papa, među kojima je Lav XIII.; 60 kardinala, veliki broj nadbiskupa, biskupa, mnogo tisuća svećenika, pastira duša po svim dijelovima svijeta. Na Gregorijani opstoji i stolica ruske filozofije i stolica istočnog prava.

Papa Pijo XI. god. 1927. stavio je pod vodstvo ovog sveučilišta »INSTITUT ZA VIŠU VJERSKU NAOBRAZBU«, koji inače radi samostalno, a broji oko tisuću slušača svjetovnjaka.

Udružen s PAPINSKIM SVEUČILIŠTEM GREGORIJANE je i PAPINSKI BIBLIČKI INSTITUT osnovan od Pape Pija X. god. 1909. uz veliku suradnju O. Foncka. Cilj mu je, da svim sredstvima modernih znanosti spremi ozbiljne i vrijedne poznavaoce i branitelje nauke i istinitosti Svetih Knjiga. Ona sprema valjane profesore u bibličkim i orijentalnim znanostima, jer u tom visokom Institutu postoji i orijentalni fakultet, biblički muzej i dragocjena biblioteka specijalizirana za biblićke, istočne nauke s 150.000 knjiga. Izdaje tri cijenjene revije i neke serije učenih biblićko-orijentalnih studija, te organizira javna predavanja u ovim pitanjima.

BIBLIČKI INSTITUT ima svoju podružnicu u Jerusalemu, dobro uređenu za proučavanje povijesti Istoka, bibličke arheologije i topografije Svete Zemlje. I ova podružnica u Jerusalemu je jako cijenjena u znanstvenom svijetu radi iskopina, koje vodi u uvali Jordana i u okolici Mrtvog mora. U izdanju »ACTA PONTIFICII INSTITUTI BIBLICI« daje se točan pregled cjelokupnog rada, što ga vrši ovaj Institut na ovom delikatnom polju u korist Crkve i znanosti.

Udružen s »GREGORIJANOM« je i »PAPINSKI INSTITUT ZA ISTOČNE NAUKE« osnovan od Pape Benedikta XV. god. 1917. za proučavanje kršćanskog Istoka i istočne crkvene znanosti te rada oko sjedinjenja istočne sa zapadnom Crkvom.

Za odgoj rimskog svećenstva opstoji u Rimu »PAPINSKO LATERANSKO SVEUČILIŠTE« osnovano od Lava XII. god. 1824. s teološkim i filozofskim fakultetom kao i fakultetom crkvenog i civilnog prava.

Papa Urban VIII. osnovao je u Rimu god. 1627.: PAPINSKO SVEUČILIŠTE spojeno sa zavodom, de PROPAGANDA FIDE, u kojemu se primaju mladići iz svih naroda, rasa i boja da se spreme naučno i apostolski za rad u misijama među krivovjernicima poganima. To sveučilište ima bogoslovski i filozofski fakultet, a od god. 1933. ZNANSTVENI MISIJOLOŠKI INSTITUT s misijonološkim fakultetom.

PAPINSKI MEĐUNARODNI INSTITUT »ANGELICUM« osnovan je od Pape Grgura VIII. god. 1580. pod imenom »ZAVOD SV. TOME« za same dominikanske đake. Od god. 1727. dana mu je dozvola da daje akademske časti i da prima druge vanjske slušače. Papa Pijo X. god. 1909. preuredio je to sveučilište u današnjem obliku. Ima tri fakulteta: teološki, filozofski i crkvenog prava. Nastavnici su OO.Dominikani.

PAPINSKO SVEUČILIŠTE »ANTONIANUM« osnovano je god. 1933. za pitomce franjevce ili Male Braće, s tri fakulteta. Na tom sveučilištu predaje naš hrvatski franjevac O. Balić na glasu u cijelom kat. svijetu radi svog naučnog teološkog rada.

PAPINSKI INSTITUT CRKVENE GLAZBE osnovan je god. 1910. od Pape Pija X., da dade mogućnost svećenstvu, da se naobrazuje u divnom gregorijanskom pjevanju i crkvenim kompozicijama, te da proučava najzgodnije metode za podučavanje i vodstvo »crkvenih pjevačkih zborova«.

(Svršetak na strani 4.)

Izgubio je Vjeru, ali nije izgubio obećanje Božanskog Srca. Branku je prvi puta za petnaest godina burnog života postalo tako čudno pri duši. Osjetio se umoran od svih lutanja, od svega, što ga je snašlo u životu. I danas, na visokoj planini, daleko od svijeta, došao je za Branka veliki čas. Razmišljajući o prošlosti dugo je netremice gledao u umirući pogled Gospodina. Sjetio se i vodopada, i svojih misli kraj njega. Cijela njegova prošlost javila se u nekom drugom svijetlu. I mladić je u duhu motrio sebe nad ponorom, još gorim i strašnijim nego je onaj pod slapom

A onda odjednom je postao opet onaj mali Branko. Sa suzama u očima kleknuo je pred Raspetim, i apostolskim riječima priznao Mu svaku vlast: »Gospodin moj, i Bog moj!« Plakao je kao dijete. Izgubljeni sin vratio se svome Ocu. Plakao je od sreće, što ga je Gospodin nakon dugih lutanja pozvao natrag u Svoj dom. Izgubljena ovca opet je bila u svom ovčinjaku.

II.

A sada? Iza konačnog smirenja da se opet vrati u vrevu života? Ta ovdje mu je bilo tako ugodno, tako lijepo, ovdje na visokoj planini Branko je zavolio sjenu križa, i zaželio je, da se nikada više od njega ne rastane. Dugo je razmišljao, i nije se mogao odlučiti, da pusti sreću i mir, koji je našao u pogledu Raspetoga.

Odluka je pala. Branko je odlučio. Ništa ga nije vezalo, da ostane u svijetu. On je otišao u sjenu Raspela. Zatvorio se u samostansku ćeliju, da u miru i tišini bude do vijeka sa svojim Bogom, svojim Spasiteljem.

A križ na planini stajao je i dalje, prkoseći vjetru i ledu, nepobjediv od vijeka, čekao je umorne i opterećene putnike, koji su zalutali.

RAZUM I VJERA

Često se čuje da kršćanska Crkva traži od svojih pristaša da slijepo prihvataju, što ih naučava (Nijemci to zovu Köhlerglaube). To ne stoji. Sam Isus je govorio svojim slušateljima da ispituju nauku, koju uči i veli: »Ako ne činim djela svojega Oca, ne vjerujte mi. A ako ih činim, ako ne ćete da meni vjerujete, djelima vjerujte da spoznate i da se uvjerite, da je Otac u meni i ja da sam u Ocu« (Iv. 10, 30). Nikodem je povjerovao u Isusa i držao je da je Isus obećani Mesija motreći djela, koja je Isus tvorio. »Znam«, rekao je, »da si učitelj od Boga poslan, jer nitko ne može činiti djela, koja ti činiš, ako nije Bog s njime« (Iv. 3, 2). Crkva veli: »Razum ide prije vjere i dovodi čovjeka do vjere objavom i milosti«.

Služba se razuma, koji on tom prilikom vrši, može se u glavnome svesti na troje: razum prosuđuje činjenice, koje su prethodile objavu Kristovu, potom same činjenice koje su je pratile i koje je prate i napokon razum ispituje i prosuđuje i samo učenje Crkve.

Kršćanska je vjera usko povezana sa starozavjetnom objavom, a ta je utirala put objavi Kristovoj. I već je ovo od znatnog interesa za razum, da se u golemom broju neznabožaca i usred vjerske tame, koja je vladala u svijetu i službe, koja se činila kumirima, našao jedan malen narod, koji je visoko dizao zublju čiste spoznaje Božje i bio vrstan da dade određen odgovor i na najteža pitanja vjere. Tom je narodu obećao Bog po patrijarsima i prorocima da će poslati na svijet Mesiju, Otkupitelja, i ti su izvanredni poslanici Božji duhom Božjim poučeni natanko ocrtali prilike života Mesijina, njegove smrti, uskrsnuća i uzašašća jednako kao i sudbinu, koja će stići narod, ako ne bude htio priznati tog Mesiju.

Tko pozna historiju židovskog naroda i sudbinu, koja ga je stigla, jasno spoznaje, da se sve doslovno ispunilo, što je bilo rečeno po patrijarsima i prorocima.

A kad se je ispunilo vrijeme, poslao je Bog Sina svoga na svijet, da popuni starozavjetnu objavu i da je proširi. Da ta objava, koju je donio obećani Mesija, ne propadne nego da se sačuva za sva vremena, osnovao je Isus, universalnu Crkvu, koja će trajati za sva vremena i navieštati Evanđelje spasenja svima ljudima.

Isus je za svog života odabrao dvanaest Apostola i, prije nego će otići k Ocu, šalje ih u svijet i govori im: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučavajte sve narode i krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učite ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio i evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta« (Mat. 19, 26). A da se uzmogne održati jedinstvo u Crkvi, postavio je Isus apostola Petra za najvišeg poglavara te Crkve i obećao mu je, da Crkve ne će nadvladati ni vrata paklena.

Ta crkva stoji i danas unatoč neprestanih napadaja unutrašnjih i vanjskih neprijatelja, dok su stotine drugih uredaba, koje su ljudi osnovali i u koje nije nitko dirao, pa ih štitila i vlast, same od sebe propale.

A kad sve to razum nepristrano promatra i prosuđuje, prisiljen je da prizna da objava kršćanska i Crkva osnovana po Isusu nije uredba ljudska ni djelo ljudi, nego da je uredba Božja i djelo Božje.

Zviježđe Bik

Ako niz od poznatih nam osam zvijezda u Perzeju produžimo u smjeru horizonta, naći ćemo malu hrpu od sedam zvijezdica poznatu pod imenom **Plejade** ili **Vlašići**, koje se nalaze u prednjem dijelu Bikovu. U produženju pravca dolazimo do malog niza od tri zvijezdice; od predzadnje zvijezdice **Zeta** pravac se vraća preko zvijezdice **Lambda** i spaja s **Hijadama**, bogatom hrpom zvijezda u obliku slova V, kome na gornjem lijevom vrhu sjaje **Alfa** prve veličine, nazvana **Aldebaran**, na desnom vrhu leži Epsilon, a u dnu zvijezda Gama. Oštro će oko u toj hrpi osim jedne zvijezde prve veličine lako nabrojiti četiri zvijezde 4. veličine i četiri zvijezde 5. veličine. Hijade se nalaze u glavi Bika, a sjajni rumeni Aldebaran u oku njegovu. U malom durbinu to je krasna hrpa sunaca puna zanimljivih pojedinosti.

Od **Aldebarana** pruža se jedan pravac do zvijezde **Beta** u peterokutu Kočijaša, a drugi do zvijezde 3. veličine **Zeta**, koja je bliže horizontu; ova dva pravca predstavljaju dva roga Bikova.

U Plejadama — Vlašićima normalno oko vidi šest zvijezda, a kod posve čiste atmosfere čak i sedam. Izvanredno oštro oko može vidjeti osam do deset zvijezda. Ako ih se motri poljskim delekozorom na prizme, koju uvećava sedamdeset puta, moći će se raspoznati oko pedeset zvijezda, na malom teleskopu nabrojiti će se još više; kad se gleda na velikom teleskopu, hrpa se poveća na gotovo hiljadu zvijezda, a moderna fotografska ploča pokazuje ih ukupno oko 2500, dakle toliko zvijezda, koliko ih prosto oko ne može nabrojiti na čitavoj polukugli nebeskoj, pokraj posve bistre atmosfere.

Najsvjetlija zvijezda **Eta** ili **Alkione** u Plejadama očituje se u durbinu kao trostruko sunce. Za Plejade se pokazalo da se zajednički gibaju u istom smjeru. One su udaljene od nas oko 500 god. svjetlosti.

Poznata je priča, kako je Zeus pretvorivši se u Bika, ovjekovječenog na nebu odveo lijepu kćer Feničkoga kralja Agenora **Europu**, upravo u času, kad se je sa svojim djevojkama na livadi igrala i brala cvijeće. Ona je pokušala uzjahati na jednog lijepog bijelog bika, koji je u blizini pasao, a tada je bik s njome pojurio u more i odnio je na Kretu. Odatle potječe i ona poznata slika mitologička, što predstavlja proljeće i prikazuje Europu, kako kiti vijencem od cvijeća rogove biku, a družice joj beru cvijeće ili pletu oveći vijenac. U zvijezdama se ističe samo prednji dio tijela bikova, a to se objašnjava, što on pliva i stoga mu se ostali dio tijela nalazi u moru.

Plejade su kćeri Atlasove i Plejonine, nazvane po majci Plejadama. Njih su šest Grci jasno vidjeli u hrpi, ali sedme nijesu zamijetili, pa su tumačili da je jedna od njih, Meropa, uzela za muža običnog čovjeka Sisifa i ne će od stida da se pokaže uza svoje sestre, koje su se združile s bogovima. Poslije ju nađoše na nebu kraj Mizara, u repu Velikog Medvjeda.

U našem narodu Plejade su poznate pod imenom Vlašići. U kraju oko Bunića i Korenice u Lici dadoše im i narodna imena: Mile i Mileta, Rade i Radeta, Bore i Boreta i mali Prigimiz.

U istočnoj Prusiji postoji o Plejadama slijedeća priča. U starim vremenima živio je čovjek i žena, koji su imali sedmero djece. Muž je bio nepodnosljiv i zlostavljao je ženu i djecu. Žena se u nuždi sa svoje sedmero djece utekla Bogu i tražila da ju pomogne. Bog je bio srdit na prostotu muža i oca i htio je da ga pozove na obračun. Ali on nije bio kod kuće. Kad ga je Bog zvao po imenu, odgovori jedan glas: »Kuku!« i Bog reče: »Pošto si zlo postupao sa svojom ženom i djecom i mene hulio, bit ćeš ptica, koja će se odzivati samo s »Kuku« — za opomenu drugima. Tvoju ženu i djecu uzet ću k sebi i učinit ću ih zvijezdama. Čuvaj se da te djeca nikad ne vide, jer bi ti se mogla osvetiti.«

Bog je rekao i tako je bilo. Kukavica odziva svoje ime i danas kroz cijeli svijet. Žena sjaje kao zvijezda Večernjica na nebu, a sedmero djece svijetle kao zvijezde u Plejadama. Ali čim se one na nebu pokažu, sakrije se kukavica i čuva se da ne odjekne njezino ime.

Sjajna Večernjica to je planet Venus (Danica), koja sjaje u večer, kad se na svome putu nalazi istočno od Sunca, dočim ujutro sjaje kao Danica u vrijeme kada se nalazi zapadno od sunca.

Njemački astronom Henseling dao je izraditi stereoskopske snimke raznih objekata zvijezdanog neba, među kojima i snimak, koji pokazuje model otvorene hrpe sunaca, u kojoj se nalazi naše Sunce i hrpa sunaca u Plejadama. Kada se ovi snimci gledaju kroz spravu stereoskopa (dvije leće), onda se slike vide plastično t. j. u razmjernim razmacima. Tu se vidi, kako je naša hrpa zvijezda s našim Suncem siromašna, sunca su većinom malena i rijetko posijana, dok se hrpa Plejada ističe s gusto posijanim i orijaškim suncima, kao maleni svemir za sebe. Ovaj snimak izrađen je po modelu, kako bi se vidio, kad bi se zvijezde gledale iz smjera, gdje se nalazi sjeverni pol Mliječnog puta, iz smjera, u kojem se nalazi zviježđe Kosa Berenikina. U tom smjeru ispred našeg Sunca nalazi se zvijezda 43. Kose Berenikine, koju mi vidimo kao zvijezdu veličine 4,3 s prostim okom malu zvijezdicu. Apsolutna je veličina te zvijezde (kad se gleda iz daljine od 10 parseka t.j. 32,6 god. svjetlosti) ista kao i našeg Sunca; s ove zvijezde naše je Sunce isto takva mala točka; kao što i mi vidimo tu zvijezdu.

Skupina Plejada, skupina Hijada s Aldebaranom u oku Bikovu i obje zvijezde Beta i Zeta u rogovima njegovim glavne su zvijezde u Biku. Lako ih je upamtiti po obliku njihovu: Hijade s Plejadama daju matematički znak korijena, a Aldebaran s Beta u jednom i Zeta u drugom rogu Bikovu pravokutan trokut.

Iz katoličkog svijeta

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U NIJWEGENU. Iz posljednjeg izvještaja katoličkog sveučilišta u Nijwegenu u Holandiji se razabire, da je to sveučilište polazilo prošle godine 1300 učenika. Iduće jeseni moći će se upisati još novih 300. Dosadanji uspjesi, a naročito otvorenje medicinskog fakulteta, uređenje tehničkih odjela i laboratorija od prošle godine daju opravdanu nadu, da će se ovo holandesko katoličko sveučilište moći mjeriti s ostalim katoličkim sveučilištima u Evropi i Americi. Holandeški katolici su si svjesni velike potrebe takvoga sveučilišta u današnje vrijeme, pa doprinose i potrebne žrtve.

50. OBLJETNICA MUČENIŠTVA SV. MARIJE GORETTI. Početkom srpnja o. g. proslavila se u Nettunu u Italiji svečanim načinom 50. obljetnica mučeničke smrti mlađahne sv. Marije Goretti. Kod svečanosti bijahu prisutne hiljade ljudi svake vrsti. Tijelo mlađahne mučenice preneseno je tom zgodom u Ferriere de Conca, u mjesto, gdje je prolila svoju krv za zakon Božji.

NOVI SALEZIJANSKI ZAVOD U TAJLANDIJI. Kako javljaju iz Bank-Koka u državi Siam, svršava se izgradnja ogromnog novog salezijanskog zavoda u Bang Pongu u Tajlandiji. Zavod će nositi ime »Sarasit College«. Zavod će već iduće godine moći primiti 300 pitomaca. Uz zavod se gradi i velika nova crkva. Za izgradnju zavoda i crkve doprinesoše svoje prinose ne samo Salezijanci sami, nego gotovo svi katolički stanovnici poluotoka Malacca, što više i sami pogani.

EUHARISTIČKI TJEDAN U TANGERU

Kao neka jeka nedavnog međunarodnog euharističkog kongresa u Barceloni je euharistički tjedan u Tangeru u sjevernoj Africi. Tome je tjednu predsjedao apostolski vikar Maroka Msgr Francesco Dorrego Franjevac. 500 prvih svetih Pričesti, naučni tečajevi, radioemisije (pet), pontifikalne Mise, euharistička trodnevnica, noćna klanjanja, svete ure, sveta prikazivanja, sveti koncerti sve je to sačinjavalo sadržinu euharističkog tjedna u Tangeru. Sve je to opširno popratila tamošnja dnevna štampa. Uspjeh, koji nisu očekivali ni optimisti u Tangeru! Glavna svečanost je bila dne 16. lipnja: pontifikalna Misa na javnom perivoju grada, kojoj je pribivao cio diplomatski kor, akreditiran u Tangeru, tamošnji apostolski vikar, te rektori tamošnjih župnih crkava, španjolske, talijanske i francuske, sa svim gradskim zavodima i brojnim pučanstvom. Tom je zgodom Radio Afrika-Tanger prenosio iz Rima pozdrav i blagoslov Svetoga Oca u španjolskom, talijanskom i francuskom jeziku. Poslije pontifikalne svete Mise slijedila je velika euharistička procesija s baldakinom, koju je s najveći počitanjem promatralo tamošnje muslimansko stanovništvo. Policija je držala uzoran red, a valja znati, da je najveći dio policije muslimanski. Na zavoju ulica Mendez Pelayo i San Francesco dan je blagoslov. Tjedan je završen javnom sjednicom u kazalištu Alhambra, gdje je govorio dr. Luigi Oliver direktor nacionalne biblioteke i sveuč. profesor u Madridu. Svečanost se završila himnom barcelonskog kongresa: »Krist u svim dušama, i mir svijetu!«

PASTORALNI TEČAJ U CAMALDOLI-u. Od 14. do 29. srpnja o. g. održan je u Camaldoli-u kraj Rima pastoralni tečaj za svećenike. Određene su bile važne teme, o kojima se raspravljalo. Evo nekoliko naslova: 1. Pastoralna služba u odnosu prema socijalnim i političkim prilikama sadašnjice. 2. Pastoralna služba u odnosu prema ekonomskom i privrednom životu sadašnjice. 3. Pastoralna služba s obzirom na moderna sredstva propagande ideja. 4. Pastoralni rad prema nadnaravskom životu duša. — Crkva je u svako doba prilagođivala svoj rad potrebama vremena, pa je potrebno, da to čini i sada. Bila bi velika griješka, kada bi u ovom obratu ideja i života stajala skrštenih ruku. Zato je ovakav pastoralni tečaj od zamašne važnosti. Takvi su tečajevi potrebni u svim zemljama!

KAKO JE SPAŠEN TORANJ BEČKE KATEDRALE. Dana 10. travnja 1945. vodile su se žestoke borbe u središtu grada Beča. Borbena linija u posljednjem času bila je na drugoj strani Dunavskog kanala. U to doba komandant SS trupa izdao je pismeni nalog, da se pucanjem stotinu granata poruši toranj katedrale sv. Stjepana. Vojnik, koji je donio taj nalog u zatvorenom omotu kapetanu Klinkichtu, koji je stajao uz svoje topove, stojeći pred kapetanom reče: »Gospodine kapetane, evo važne zapovijedi!« Kada je kapetan pročitao nalog, odmah je otišao do svoga komandanta i pred njegovim očima razderao papir, na kojemu je nalog bio izdan. Taj plemeniti kapetan, tadašnji časnik njemačke vojske, svojom odvažnošću usprotivio se izvršenju primljenoga nečasnog vojnog naloga i tako spasio toranj bečke katedrale. On je Austrijanac i katolik. Kad je nedavno bila svečana inauguracija obnovljene katedrale, isti kapetan Klinkicht pisao je kardinalu nadbiskupu Dr. Innitzeru među ostalim i ovo: »Danas više nego ikada u svom životu ćutim se sretnim, što sam u odlučnim danima godine 1945. imao mogućnost, da i ja pridonesem svoj čedni dio k tomu, da se spriječi strašno zlo — razorenje tornja sv. Stjepana.« (Prema G. V.)

KARDINAL DR. TEODOR INNITZER nadbiskup Beča slavio je 25. VII. 1952. svoj zlatomisnički jubilej.

DRUŠTVO PRIJATELJA RIMSKIH MUZEJA. U Rimu postoji društvo prijatelja rimskih muzeja. To je društvo imalo nedavno u palači Braschi svoju glavnu skupštinu, koja je izabrala novi odbor. Predsjednikom društva izabran je Principe Urbano Barberini, podpredsjednikom profesor Fridrik Hermanin, tajnikom marchese Giovanni Incisa della Rocchetta, blagajnikom commendatore Attilio Rossi. U odbor su ušla sama poznata odlična rimska imena. Rimski muzeji su u uskoj vezi s rimskim crkvama, koje su pune umjetnina i koje su cilj premnogih turista i hodočasnika iz cijelog svijeta, pa je stoga pravo, da se tim muzejima poklanja briga i pažnja!

FRANJEVAČKO HODOČAŠĆE U LURD. Za 9. do 16. kolovoza se u talijanskim novinama oglašivalo veliko narodno franjevačko hodočašće u Lurd pod vodstvom Msgra Giammarie Castellani-a Franjevca, naslovnog nadbiskupa od Perge. Hodočasnici su ostali u Lurdu puna 4 dana. Predviđeni su bili putovi u druga neka francuska svetišta, kao Lisieux, Paray — Le Monial, Lyon i Paris.

MEĐUNARODNI KONGRES KRŠĆANSKE DRAME U ORVIETU. U omanjem talijanskom gradu Orvietu pokrajine Perugije, na putu Rim—Firenca, držao se početkom srpnja o. g. II. međunarodni kongres kršćanske drame, i to u Zavodu za svetu dramu, koja imade u Orvietu stalno sjedište. Kongres je započeo službom Božjom, koju je ovršio Msgr Pieri, biskup iz Orvieta. Začasnim predsjednikom kongresa bio je Msgr Constantini kardinal i sekretar svete kongregacije De propaganda fide, podpredsjednikom Angelo della Massea, inače predsjednik historičko-umjetničkog društva u Orvietu. Učesnici su bili zastupnici raznih zemalja Evrope, Azije i Afrike. Prigodom kongresa izvela se pred katedralom u Orvietu jedna sveta drama srednjeg vijeka.

NOVI MISIJSKI BISKUP. Sveta kongrecija »De propaganda fide« postavila je za residencijalnog biskupa biskupije Kumasi u zapadnoj britanskoj Africi Msgr Andrija van den Bronka, dosadanjeg apostolskog vikara u Egiptu. Van den Bronk rodio se 24. prosinca 1907. u Velsenu u Holandiji biskupije Haarlem. Zarana je stupio u Družbu afričkih misionara, te je u njoj zaređen za svećenika g. 1931. Poslije je poslan na Zlatnu obalu u Afriku, gdje je bio misionar kroz 12 godina. God. 1946. postao je naslovnim biskupom tentirskim i koadutorom Msgr Girarda, apostolskog vikara Delte na Nilu. God. 1950. bio je imenovan apostolskim vikarom Heliopola u Egiptu. Čovjek dakle iskusan, koji pozna afričke prilike.

Zaštitnica misionara i misija

Godine 1927. proglasio je blagopokojni sv. Otac Papa Pijo XI. sv. Tereziju od Djeteta Isusa posebnom Zaštitnicom misionara i misija.

Molba, da se Mala Svetica proglasi misijskom Zaštitnicom, potječe iz misijskih područja Kanade. Na to se odlučio veliki štovatelj Lizješkog Karmelskog Cvijetića Msgr. Ovidije Charlebois, biskup, osnivač apostolskog vikarijata u Keewatinu u zapadnom dijelu Kanade. Osnivajući svoj vikarijat, i neumorno radeći ondje, stavio je sve pod zaštitu sv. Male Terezije. Imao je vrlo mnogo uspjeha, a sve je pripisivao, i to s pravom pripisivao, zagovoru i molitvama Svetice. Odanle je i potekla želja, da se Terezija čim prije proglasi blaženom, pa su odanle stigle mnoge molbe blagopokojnom Papi Benediktu XV. Biskup Charlebois doživio je veliku radost, da je sestra Terezija za vrijeme njegova života proglašena i blaženom i svetom i zaštitnicom misija i misionara.

Poznato je, da je Mala Terezija kao Karmelićanka pošla svojim malim putem savršenstva i svetosti. Bilo je raznih trpljenja, koja je snosila herojskom strpljivošću, i što je najvažnije, potpunim predanjem u sv. Volju Božju. Što je god Bog od nje tražio, to Mu je Ona izvršila. U svim prilikama bila je dolsta savršena vršiteljica sv. Volje Božje. Što Gospodin hoće, to i ona hoće. Nikad ne pita, da li je to teško ili nije. Mnoge i premnoge žrtve prikazivala je za misionare, pa je tako već za života postala prava misionarka. Svojim je žrtvama i molitvama pomogla sveto djelo širenja prave Kristove vjere.

Ove se godine slavi 25-godišnjica, od kako je sv. Mala Terezija proglašena Zaštitnicom misija i misionara. Tom su prigodom u Lisieuxu započele jubilarne svečanosti na prvi dan Duhova, i obavljaju se još neprestano o raznim blagdanima.

Katolici cijelog svijeta dužni su pomoći veliko djelo širenja sv. vjere. To mogu i svi, ako ne drugačije, a to svojim molitvama i žrtvama.

PAPINSKE VISOKE ŠKOLE

(Nastavak sa strane 3.)

»PAPINSKI INSTITUT ZA KRŠĆANSKU ARHEOLOGIJU« osnovan od Pape Pija XI. god. 1925. s ciljem, da proširi učenje kršćanske arheologije.

»PAPINSKA CRKVENA AKADEMIJA« osnovana god. 1701. od Pape Klementa XI s ciljem, da sprema, posebnim naukama, mlade svećenike za diplomatsku službu Svete Stolice, nakon što su već prije postigli doktorat u crkvenom pravu.

Spominjemo još: PAPINSKU AKADEMIJU ZNANOSTI« osnovanu od Pape Pija XI. god. 1936. Ona ima 70 efektivnih članova, »Papinih akademika.« Ovi su izabrani između najvećih učenjaka cijeloga svjeta, većinom s nagradom »Nobel«. Oni su se na osobiti način istakli kod pojedinih naroda svojim znanstvenim radom. Skup ovih učenjaka obično se zove »ZNANSTVENI SENAT KATOL. CRKVE«. Ovaj senat pokazuje, kako je katol. Crkva i danas pionir znanosti na svijetu. Na čelu tog znanstvenog senata Crkve stoji glasoviti liječnik franjevac i rektor katol. Sveučilišta presv. Srca u Milanu dr. O. Augustin Gemelli.

POSVETA NARODA RUSIJE
Bezgrešnom Srcu Marijinu

Poslanica Sv. Oca Pape Pija XII. narodima Rusije, u kojoj im javlja, da ih je na blagdan slavenskih Apostola sv. Ćirila i Metoda 7. srpnja o. g. posvetio Bezgrešnom Srcu Marijinu, izazvala je veliko oduševljenje u cijelom katoličkom svijetu. Tim je ispunjena davna želja Marijanskog pokreta, koji se širi iz Fatime. Sestra Lucija je uvijek molila za to, da narodi Rusije budu posvećeni Bezgrešnom Srcu Marijinu. To je sada učinio Anđeoski Pastir svete Crkve. Katolička štampa ističe, da je ovaj čin jedinstven u cijeloj povijesti katoličke Crkve. Ujedno naglašuje veliku ljubav Vrhovnoga Svećenika za narode Rusije. Poslanicu je objavio vatikanski radio dana 25. srpnja o. g. na ruskom jeziku.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6 dinara

GORE SRCA

»Čuj narode moj, zakon moj, prigni uho svoje k riječima usta mojih«. (Ps 77,1).

Iz Ulaza današnje sv. Mise.

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. — ZAGREB, 12. LISTOPADA 1952. — Broj 38

Marta i Marija

(Luk 10, 38)

Spasitelj je imao mnogo pravih prijatelja. Njihova Mu je kuća bila uvijek otvorena. Takav je bio Lazar iz Betanije. Isto tako i sestre toga čovjeka: Marta i Marija. One su bile vjerne učenice Gospodinove. Razumljivo je, da je bilo više žena na strani Isusovoj nego li muževa. One su Ga dapače i do Golgote slijedile. A kako Ga i ne bi poštivale, ta On im je u kraljevstvu Božjem dao zavičajna prava, koja i muževima i uveo ih u svoju nauku. Drugačije su radili židovski učitelji.

Jednoga dana dođe Spasitelj u Betaniju. Maslinska gora dijeli to ubavo seoce od Jerusalema. Veoma su se obradovali: Lazar, Marija i Marta njegove sestre ovomu posjetu. Lazar je čedan čovjek, baš protivno nego Farizeji. Nikakva strast nije zastirala njegovo jasno i ispravno suđenje. On je svoje srce bezuvjetno darovao Mesiji. On Mu vjeruje kao što i njegova cijela kuća.

Marta je prava domaćica, majka kuće. Uvijek se brine. Uvijek radi. Samo da drugima bude dobro! Na sebe zadnju misli. Neočekivani posjet bacio ju u veliko uzbuđenje. Što će kuhati? Brzo treba zapaliti vatru! Kod susjeda će posuditi ovu i onu stvar! Zato trči ovamo i onamo! Stol se mora prostrti. Marta se veseli, što se Gospodin k njima navratio, da se kod njih odmori od svih nezgoda, koje je imao. Ali je u brizi, da li će visoka gosta dobro podvoriti. Da li će Gospodin biti zadovoljan? Da li će Mu jelo prijati? Ali sve to ide prepolako. Gospodin će jako ogladnjeti. Moj Bože, gdje je Marija? Zašto joj ne pomaže?

Marija je sasvim druga, nego li Marta. Ona je srdačna, misaona žena. Njezina cijela duša, cijeli osjećaj visi na Učitelju. Na njemu, koji je tako čist, dobar i tako duševno jak. Najveća joj je blaženost sjedjeti kraj Njegovih nogu i slušati Ga. Neprestano samo slušati. Tiho se je odijelila Marija od sestre. Tisuću je nevidljivih veza veže s Učiteljem. Ona je gladna i žedna Njegovih riječi.

Spasitelj sjedi u vrtu. Marija je sjela do Njegovih nogu kao da to mora tako biti. Ne govori ništa, samo požudno hvata Njegove riječi. Nikad dosta sita, da Ga sluša i gleda. Nikada nije vidjela takvo veličanstvo i takvu nježnost ni kod jednoga čovjeka. Kad misli na to, da je on Bogom posvećeni Mesija, tada bi mogla u najdubljoj poniznosti neprestano cjelivati okrajak Njegove haljine. Tada joj srce ne može obuhvatiti sreće što smije sjedjeti kod Njegovih nogu i slušati Ga.

Marta uzbuđeno traži svoju sestru. A što vidi? To je ipak previše! Ona sjedi kraj nogu Isusovih i besposleno je stavila ruke na krilo. Pustila je svoju sestru samu u velikom poslu. Odlučno potrči do Isusa, brata i Marije. I ne može prikriti svoju srdžbu. Ona mora nešto reći. I Spasitelj vidi, da imade pune ruke posla. Predbacujući pogleda Spasitelja i poviče: »Gospodine, zar Ti ne mariš, što me moja sestra ostavi samu da služim? Reci joj dakle, da mi pomogne!« Martin pogled na sestru Mariju nije bio baš ljubezan. Zacrvenila se, zastidila i ne reče nijedne riječi u obranu.

Dva dobra djeteta kucaju na Spasiteljevu dušu, jedno revnuje, a drugo ganutljivo šuti. Ne bore se dvije žene. Dva su to načela, dva životna nazora. Gospodin ne prelazi preko toga. Obadvije čekaju na odgovor. Gospodin daje odgovor. Njegov će odgovor neprestano odjekivati, dok bude ljudi na zemlji. A taj odgovor glasi: »Marta, Marta, brineš se i uznemiruješ za mnogo. A samo je jedno potrebno. Marija je najbolji dio izabrala, koji se ne će oduzeti od nje«.

Što hoće kazati Gospodin? Marto, ti si brižna domaćica. Radiš i posluješ cijeli dan. Pravo me shvati. Ja te ne prekoravam. To je vrlo vrijedno. Ali, Marto, daleko je više vrijedno: biti Božjim djetetom. Daleko je više briga za dušu. To je jedino potrebno.

Gospodin je dao pravi odgovor. Častan je život u radu. Ali za sadašnjost i vječnost odlučan je vjerski život duše.

Okrenimo u Sv. Pismu dva lista dalje. Židovi psuju Spasitelja. No tada se dogodilo lijepo, što je jedna priprosta žena iz puka podigla svoj glas i rekla: »Blago utrobi, koja Te je nosila, i grudima, koje su te dojile«. Što bi dala ta žena zato, da bude majkom velikog proroka! Ona si ne može ništa blaženijega zamisliti. Ali je nešto još više, nego li biti zemaljskom majkom Mesijinom, a to je: Božju riječ slušati i držati t. j. svoju dušu darovati Bogu. Zato i reče Spasitelj: »Blaženi su oni, koji slušaju riječ Božju i drže je«.

Dakle: Bogu pripadati, vjerski život provoditi, svoju dušu spasiti, to je najnužnije.

Možda bi se moglo mnogomu kazati: »Marta, Marta, ti se brineš i trudiš za mnoge stvari, a samo jedno je potrebno, a to je, da u svom radu i svojim radostima ne zaboravljaš na svoju dušu. Budi Marija! Tada ćeš najbolji dio odabrati, koji ti se ne će oduzeti, a sve ćeš drugo morati ostaviti, kad se budeš dijelila od ovoga svijeta. Budi dakle Marija!

BLIŽI SE ŽETVA

Sunce sja...
Priroda sva u mirisu i cvijeću
sijeva.
Duša klikće...
Srce pjeva...

Zuj... zuj...
čuje se marne pčelice
lijet.
Eno je, gle,
spušta se na bijeli mirisni
cvijet.

Zažareni sred žita blista
maka cvijet,
ko krvi
kap.
Miris već zrelog žita
napunja zrak...

Prikazivanje kršćanske drame u Tokiju

Naslov možda i ne odgovara potpuno japanskom shvaćanju, ali u stvari je dobar. Koncem g. 1950. prikazivana je u carskom kazalištu u Tokiu s izvanrednim uspjehom i s najvećim muzičkim i scenskim aparatom klasična japanska drama, koja nosi naslov »Kabuki«. Sadržaj drame je ovaj: mladi katolički slikar zaljubio se u kćerku bogatog japanskog trgovca. U to izađe edikt protiv kršćana, koji je urodio mučeničkom smrću mnogih kršćana. Mladić pokušava pobjeći iz Nagasaki-a na portugalskom čamcu, ali bude od policije uhvaćen i zajedno s drugim mučenicima razapet na križ na brdu kod Nagasaki-a. Njegova zaručnica bila je prisutna kod njegove smrti. Kako se događalo kod prvih kršćana, i ona je zaželjela postati kršćankom. Pošto je postala sumnjiva vlastima, bude uhvaćena i odvedena u poganski hram, kamo su bili vođeni svi sumnjivi s kršćanstva. Tu se je morala podvrći kušnji, t. j. dokazati, da nije kršćanka. Kušnja se sastojala u tom, da pogazi lik Krista i Bl. Djevice Marije. Kad je zaručnica došla u hram, prepoznala je u liku Kristovu i u liku Bl. Gospe sliku, načinjenu od svoga zaručnika. I ona prizna pred vlastima, da je kršćanka i drage volje prigrli smrt, koja ju je čekala. — To je eto sadržaj japanske drame »Kabuki«, koja je pobudila u Japanu toliki uspjeh. Nije moguće, da ne bi primjer mlade Japanke urodio dobrim plodom prema onoj Tertulijana: »Krv mučenika sjeme je kršćana«.

Katolici u Americi

Sjedinjene države američke jesu razmjerno nova tvorevina. One su mlada država. Još je mlađa ondje katolička crkva. Prije 50 godina još bio je američki katolicizam slab i rascjepkan, kao bez nutarnjeg života. Katolici su se smatrali kao isključeni od socijalnog društva. No prilike su se brzo promijenile. U posljednjih 50 godina pokazuju američki katolici i te kako bujan nutarnji život. Oni neumorno podižu svoje vjerske škole, dižu bolnice, podržavaju svoju štampu. Rad njihovih revnih svećenika i misionara krunjen je godimice stotinama tisuća obraćenja. A što je bitno, katolici su u Americi u manjini, pa baš radi toga daleko više i bolje prakticiraju svoju vjeru nego ostali Amerikanci, koji su u većini. To je općenita pojava manjine.

Tko želi više doznati o razvoju katolika u Americi, može to naći u knjizi »We U. S. Catholics of 1952« od Leona Warda i u knjizi »Il volto del Cattolicesimo Americano« od Bruce Marschalla.

NA JEDNOM OD VRHOVA rudarskog bazena Rio Palanga u državi Peru i to na visini od četiri tisuće i osam stotina metara sagrađena je kapelica gotskog stila, unutrašnjosti koje je oslikala u afresku Julija VARGAS, mađarska slikarica.

ODRICANJE

VODI K SAVRŠENSTVU

Tko teži za savršenstvom, može u njemu samo onda napredovati, ako samog sebe zataji, t. j. u odnosu prema svome Stvoritelju drži sebe za ništa. Isus kaže: Tko se svega ne odreče, ne može biti moj učenik.

Svakomu je jasno, da se moramo odreći nedozvoljenih radosti, nepravednog dobra i grube taštine, jer nam sve to zabranjuje Božji zakon. Ali nije tako jasno, da se treba da odreknemo i dobara, koja inače slobodno posjedujemo, i koja smo pače dužni da ih čuvamo i uzdržimo već prema položaju, u kome se nalazimo: Takva su dobra na pr. pošteni glas, ugodnosti iz pošteno stečene imovine, radosti sretnog braka i obiteljskog života, korist prijateljstva i tisuću sličnih stvari.

Odricanje kod svega ovoga sastoji se u tom, da srce svoje ne vežemo za ništa od svega toga. Mi treba da se za ta dobra mirno i prema dužnosti svojoj brinemo, da ih ne izgubimo, i da se s njima razborito služimo. No ne smijemo u njima tražiti svoju sreću. Uživanje tih dobara razborito je, dok se s njima služimo toliko, koliko je potrebno.

Spasitelj nam nalaže, da se odrečemo osoba, koje su nam veoma drage, i koje smo pače dužni ljubiti kao roditelje, sestru, ženu, djecu. Kako se to ima shvatiti? Ovako: Ne smijemo svoje srce povezati apsolutnim vezama za te drage osobe, jer ima samo jedna osoba, koju treba da apsolutno ljubimo, i koja jedina tu ljubav potpuno zaslužuje, a to je veličanstvo Božje. Rođake i prijatelje treba da ljubimo, koliko ta ljubav ne priječi ljubavi Božje, ili još bolje, koliko ona doprinosi, da se ljubav Božja preko ove ljubavi u nama još pojača. Dakle ta ljubav prema našim milima ne smije biti sebi svrhom, bezmjerna i bezuvjetna, strastvena i ljubomorna, nego mirna, bogu odana i spremna na rastanak, ako je potrebno, rastanak, koji će svakako jedamput doći. A iza rastanka ostat će ipak samo ljubav Božja, koja je vječna. Prema apostolu Pavlu stvorovima treba da se služimo tako, ko da se njima ne služimo, t. j. treba da smo prema njima ravnodušni, treba da nam je svejedno, imamo li ih ili nemamo.

Kad smo se na taj način svega odrekli, što je oko nas, dolazimo do zadnje žrtve, a to smo mi sami. Pravi naime uzrok svih naših nedaća i svega našeg nemira jest naša ljubav prema nama samima, koja raste skoro do obožavanja samih nas. Kad se naučimo žrtvovati svoj Ja, taj naš idol, tada ćemo naći pravi mir i spasenje. Bog nas zahvaća najprije izvana i oduzima nam stvorove oko nas, uz koje smo neuredno prionuli. Tim je položen temeljni kamen našega savršenstva. Nakon toga grabi nas Gospodin iznutra, da nas otrgne od nas samih. Da nas dovede do višeg stepena savršenstva, Bog uzme za cilj svog djelovanja naš Ja, radi kojega smo dosada ljubili sve drugo, i progonili ga bez odaha i bez milosrđa. Tako u prvom redu traži, da se odrečemo svojih zlih sklonosti, težnja i želja, onda i ravnodušnih, i napokon da se odrečemo i svoje vlastite volje, pa da nju podvrgnemo potpuno Njegovoj volji. Kad to postignemo, onda smo postigli savršenstvo. To je onaj stepen, u kome je sv. Pavao uskliknuo: Ne živim više ja, nego živi u meni Krist.

Valja ipak znati, da nisu ipak svi ljudi pozvani na ovaj stepen savršenstva. Svi su pozvani, da se do jedne mjere, koju je Bog odredio, odreknu vanjskih stvari i sebe, ali do potpunog savršenstva su pozvane samo odabrane duše, koje onda Bog posebno vodi. Tko čuti u sebi poziv Božji, neka Mu se odazove, a ostali neka se točno drže zapovijedi Božjih i neka nastoje, da kršćanske kreposti u njima sve više rastu. Sjetimo se evanđeoskog mladića, koji je pristupio k Isusu i pitao Ga, što treba da čini, da uđe u život vječni. Isus mu je rekao: Drži zapovijedi, pa ćeš ući u život. Ali ako hoćeš savršen da budeš, prodaj sve što imaš, razdaj siromasima, i dođi i slijedi mene.

Još o zaboravnosti

Zaboravnost može biti plod tjelesnog oboljenja.

Ona je češće pogreška srca. Ono naime, što se zaboravlja, malo se cijeni. Zaboravlja se jedna stvar ili osoba samo za volju druge, koja nam se čini važnijom, ili naprosto zbog naših vlastitih drugih interesa. Mi imademo nešto drugo na pameti i zato zaboravljamo, što možda ne bismo smjeli zaboraviti. Što nam više neka stvar leži na srcu, to dolazimo manje u pogibao, da je zaboravimo. Sebičnjak sigurno sebe samoga nikada ne zaboravlja. I ništa ne zaboravlja, što njemu treba ili on želi. Ispitajmo sami sebe o tome, možda ćemo se morati crveniti.

Ono, što se nama sviđa, što nam prija ili što nam laska, na to mislimo u pravo vrijeme. Nitko redovito ne zaboravlja na svoj ručak o podne. Istina je, da nas želudac na to sjeća, ali nas i savjest podsjeća na naše dužnosti. Sv. Pismo kaže: »Kako bi majka mogla zaboraviti na svoje dijete?« A Psalmista prijeti sam sebi: »Ako te zaboravim, o Jerusaleme (moj zavičaju), neka budu zaboravljena moja prava! Moj jezik neka se prilijepi uz nepce, ako se tebe ne sjetim!« (Is 49,15).

Mi se osjećamo ogorčenima, ako se na nas zaboravlja kao što je peharnik egipatskog faraona (kralja) zaboravio na Josipa u zatvoru. Bogatun u Sv. Pismu je zaboravio na siromašnoga Lazara i zato je bio bačen u pakao!

Pamćenje je magazin. Što nam koristi trgovačka kuća, ako u njoj posude, vreće, pretinci i smotke leže jedna preko druge i nad drugom tako, da se ništa ne može naći. Pamćenje je slično staromu obiteljskom ormaru s tisuću pretinaca. Tko red drži, taj pozna svaki ormarić i njegov sadržaj. Tako treba da bude sve sređeno i u našem pamćenju.

Pamćenje je arsenal za našu maštu. Ta ne stvara ništa. Ona samo uzima ono, što se nalazi u pamćenju. To ona iskorišćuje i spajanjem mnogostruko umnaža. Iz magazina pamćenja uzimaju toliko toga za svoje svrhe učenjaci, pjesnici, umjetnici. Zaboravljivost u malim stvarima svakidašnjega života dovodi često do smiješnih događaja. Nju posjeduju često i duševni ljudi, koji su svojim planovima, nacrtima, poslovima i studijama toliko zaokupljeni, da zaboravljaju vanjski svijet.

Ipak treba oštro osuditi onoga, koji zaboravnošću oštećuje dužnosti svoga zvanja ili obitelji, ljubavi ili zahvalnosti.

Zaboravljivost je pogreška uzgoja, i to ili mladenačkog uzgoja ili samouzgoja. U prvom slučaju nose krivnju roditelji, a u drugomu mi sami. Pamćenje se u mladosti mora vježbati, jačati, privikavati urednošću i živim buđenjem osjećaja dužnosti.

Ne mora nitko biti Temistoklo, koji je poznavao 20.000 građana po imenu. Niti itko mora biti Cezar, koji je istodobno diktirao različite stvari desetorici pisara. Niti Mezzofanti, koji je znao 58 jezika. Ali se dade pamćenje uzgojiti vježbom i školom tako da lakše prima, ustrajno drži i sigurno ponavlja. Nema sumnje, da je takvo pamćenje nama samima od najveće koristi, ali ono je korisno i ugodno našoj subraći.

Naročito treba da pamćenje bude u službi ljubavi i zahvalnosti prema bližnjemu.

Bog nas nikada ne zaboravlja. On ne zaboravlja nikoga ni ništa. On ne zaboravlja ni vrapca na krovu (Lk 12,6). Ako naše srce gori istinskom zahvalnošću, ne možemo ni mi zaboraviti Boga ni Njegove dobrote. Velika je nezahvalnost, ako zaboravimo na svoje vjerske dužnosti.

Veliko bi bilo samoljublje, sjetilnost, oholost, kad bismo imali tako kratko pamćenje za dobročinstva, kojima nas nadaruje Božje milosrđe. Kad bismo zaboravljali potrebe siromaka, boli patnika, želje i potrebe svoje subraće. Ne zaboravljaj ih dakle, da »Bog tebe ne zaboravi« (Sir 23,19).

ZANIMLJIV IZBOR. U jednoj kaznioni za malodobnike u Himeji u Japanu htio je ravnatelj dati mladim kažnjenicima, kojih je ondje 170, neku pouku o moralu, t. j. o poštenomu ćudorednomu životu. Zato je u kaznionu pozvao susljedice jednog zvaničnika da djeci održi konferencije. Pozvao je katoličkog misionara, jednog protestantskog pastora, jednog budistu i jednog službenika domaće šintoističke vjere. Pošto su se sva četvorica susljedice obredala, upita ravnatelj djecu, koga bi si od četiri predavača željeli da nastavi konferencije. 120 od sveukupne djece se izjaviše za katoličkog misionara. Na taj je način ostao u zavodu jedan jedini konferencijer, katolički misionar o. Spae od Družbe preč. Srca Marijina. On dolazi u zavod tjedno jedamput, te je do sada održao 15 konferencija.

Sveta Hedviga

Rođena je od grofa Bertholda IV. grofa od Andechsa i vojvode Dalmacije i grofice Agneze. Bila je odgojena u samostanu benediktinaka. Najdraža joj knjiga bila sv. Pismo. U dvanaestoj godini udali su je za Henrika I., vojvođu šleskog i poljskoga. Kad je rodila tri sina i tri kćeri, nagovorila je svoga pobožnoga muža, da su pred breslavskim biskupom položili zavjet čistoće. I tako su proveli trideset godina u potpunoj uzdržljivosti.

Od g. 1203.—1219. sagradila je u Trebnici samostan za tisuću redovnica i darovala im imanje za njihovo uzdržavanje. G. 1810. ovaj je samostan bio pretvoren u tvornicu. Osnovala je odgojni zavod za siromašne djevojke bez roditelja. Uvijek je uzdržavala brojne siromahe. Nikada nije jela prije negoli je sama poslužila trinaest siromaha u čast Isusa i Njegovih Dvanaest Apostola.

U kasnijim godinama odijevala se uvijek priprosto. Hodala je bosa. Mesa nije nikada jela. Kroz četrdeset godina nije prekinula posta ni jedan dan. U svojoj spavaonici imala je kneževski uređen krevet, ali je spavala na podu. Usprkos svoje tjelesne slabosti i neprestane boležljivosti bila je uvijek vedra, prijazna i blaga.

Njezina ljubav prema Bogu odsijevala je najljepše u danima kušnje. Kad su g. 1238. donijeli mrtvo tijelo njezina muža u Trebnicu, plakale su redovnice za pokojnikom. Hedviga ih je tješila: »Sve što Bog čini s nama i na nama, mora nam biti ugodno i na osobitu utjehu«. Njezin sin Henrik Pobožni pao je u boju protiv Mongola 9. travnja 1241 kod Ljegnica. Nad njegovim mrtvim tijelom uzdigla je žalosna majka ruke i molila: »Bože, hvala Ti, što si mi dao takvoga sina, koji me je uvijek ljubio i nikada me nije ražalostio. On je bio moje najveće blago na ovoj zemlji, a sada si mi ga uzeo. Hvala i slava Ti budi za to. Tebi preporučam njegovu dušu; on je umro za vjeru i za domovinu«.

Od sve djece ostala joj je na životu samo kći Gertruda, koja je bila opatica u samostanu u Trebnici. Od neprestanoga posta i pokore tijelo je Svetičino bilo poput kostura. Dana 5. listopada 1243. Svetica je primila sv. Sakramente umirućih i izdahnula na rukama svoje kćerke. Papa Klement IV. proglasio ju je svetom g. 1267. Poljski narod časti ju kao svoju zaštitnicu. Njezin blagdan slavi se 16. listopada.

Govor Sv. Oca

O KRŠĆANSKOJ KARITAS

I.

Delegati kongresa Konferencija sv. Vinka Paulskog bili su primljeni u audijenciju kod sv. Oca, koji je tom prilikom delegatima održao govor, u kojemu je rekao:

»U tolikim tjeskobama Našemu srcu pruža veliku utjehu vaša prisutnost, dragi sinovi i kćeri Konferencija sv. Vinka Paulskog, koji ste se sakupili na svoj kongres. Zajedno s gustim redovima onih, koji posvuda djeluju na mnogobrojnim poljima kršćanske ljubavi, vi pretstavljate sjajno svijetlo u mraku, koji obavija današnji svijet, koji je krivac svog žalosnog nereda radi skoro ugašenog osjećaja ljubavi i bratstva.

U krilu čovječanstva i u krilu Crkve falange ljubavi predstavljaju živu silu: živu, jer su plodne i neodoljive, kao ljubav, koja ih nadahnuje i kao Crkva, koja ih svrstava, a koju možemo nazvati Crkvom ljubavi u svome najvišem i najširem značaju.

Zaista, kojemu trijeznom promatraču crkvene povijesti i njene sadašnjosti može izbjeći ova njena značajna karakteristika, budući je Crkva sama plod one Ljubavi, koja je počelo stvaranja i otkupljenja, Ljubavi, koja je cilj svakog stvorenog duha, a koji se cilj sastoji u vječnom i blaženom zajedništvu s Njome.

Činjenica, da je kršćanska ljubav uvijek pripremna, da u svako doba pruži ljude i djela u pomoć svakoj bijedi, bila je uvijek uzrokom divljenja za svakog učenjaka, koji je proučavao povijest Crkve, a za svakog vjernika je ta činjenica bila potvrdom njena božanskog podrijetla. Divljenje raste, kada se razmišlja, kako su oni, koji su preuzeli vodstvo postojanog duha ljubavi, bili uglavnom ponizne i jednostavne duše, koje su uvijek nailazile na spremne i mnogobrojne sljedbenike. I danas nema katoličkog kraja, u kojem ne bi svijetlilo po koje ime, koje samo po sebi pjeva epopeju kršćanske ljubavi. Tko bi mogao slijediti put kršćanske ljubavi, koji je utrt od samih Apostola u prvim danima Crkve sabiranjima započetim od njih, bratskim agapama, kod kojih su sjedjeli jedan do drugoga patriciji i robovi, ustanovom đakona, koji su bili na čelu karitativne akcije u korist siročadi i udovica? Bez sumnje brzo širenje kršćanske ideje ima se u prvom redu pripisati ovoj lirici ljubavi, koja je činila, da su pogani klicali: »Evo kako se ljube!« Cjelokupna povijest Crkve isprepletena je ljubavlju, kao zlatnom niti, koja ju veže uz ono ljubezno Srce, odakle je izašla.

Ljubav je uvijek spontana, kao što se spontano budi proljeće od topline sunca, koje se vraća. Krist je sunce svoje Crkve. Zar nije Krist životni sok Crkve? Zato je ljubav uvijek pripravna, kao da naročiti poticaj Duha Svetoga oštri pogled kršćanina, da može otkriti bijedu, gdjegod se ona krila i čini nemirnim srce sve dok svakoj vrsti nesreće ne odgovori djelom i pomoći braće, koja su pripravna priteći u pomoć.

Na taj način je s vremenom gigantski narasla blagotvorna rijeka ljubavi davši život onim ustanovama, koje su i sada ponos svake civilizacije, a koje se na pr. zovu bolnice, skloništa za djecu, Redovi za otkup zarobljenika, društva za pružanje pomoći i za posjete zatočenicima, a u najnovije vrijeme bolnice za gubavce, ustanove za pomoć siromašnim starcima, slijepima, gluhonijemima, izbjeglicama, djeci siromašnih utamničenika, invalidima. Sve te ustanove skupa, zajedno s imenima njihovih utemeljitelja i članova predstavljaju najdragocjenije biserje, koje krasi Kristovo mistično tijelo.

U okviru ovih ustanova vidimo, kako su nastale, kako su se afirmirale i kako su napredovale Konferencije sv. Vinka Paulskog, kojim se imenom ponosi čitava Crkva. Koja je bila prva misao, koja je potakla osam pariških studenata, da ustanove ove Konferencije? Saznali ste ih iz samih riječi Frederika Ozanama, velikog lajičkog apostola XIX. vijeka, koji je s pravom nazvan dušom ovih Konferencija. U godini, u kojoj je umro, a ima tome već skoro stotinu godina, on je rekao u Firenci: »Dok smo se mi trudili, da zalutaloj braći dozovemo u pamet čudna djela kršćanstva, oni su nam govorili: u prošlim vremenima kršćanstvo je izvršilo ogromne stvari; ali danas je ono mrtvo. I zaista vi, koji se hvastate da ste katolici, što vi činite? Gdje su djela, koja pokazuju vašu vjeru i koja bi nas prisilila, da je i mi poštujemo i da je priznamo?« Isto pitanje, koje zapravo dolazi iz slabog poznavanja života Crkve, dolazi kadkad i danas od modernih pogana, kao što smo pred nekoliko godina čitali u jednoj misijskoj reviji: Jedan japanski profesor je kazao nekom misionaru: »Došao sam do zaključka, da je katolicizam jedina prava religija. Sasvim tim moram izjaviti, da vi katolici ne vjerujete u ono, što govorite i pripovijedate... jer u praksi to ne provodite.« Neutemeljenoj sablazni pariških studenata isto kao i kratkovidnosti modernih kritičara rječito odgovara cvatuća kršćanska karitas, na poseban pak način utemeljenje Konferencija. Ozanam nastavlja: »Mi smo onda rekli: Na rad! Pomognimo našemu bližnjemu i postavimo našu vjeru pod okrilje ljubavi!« Na taj su način nastale vaše Konferencije, koje su, bez obzira na proteklé godine, sačuvale cjelokupnu prvotnu svježinu, kao vlastiti znak

Nastavak na str. 4.

PODLISTAK

SUSRET S KRISTOM

SLUČAJ ABRAHAMA BLOCHA

Ovaj događaj je pripovijedao Maks Jacob, francuski pjesnik, koji je za vrijeme zadnjeg svjetskog rata prešao sa židovstva na kršćanstvo. Pripovijedao je za vrijeme putovanja u marvinskom vagonu, u kojem su ga, zajedno s drugim Židovima, nacisti vodili iz Pariza u koncentracioni logor. Držeći se za mrežu na prozorčićima vagona neprestano je gledao određenu točku, koja se je sve više udaljivala, dok se na kraju na nekom zaokretu nije sasvim izgubila ispred njegovih očiju. Tada je sjeo na pod i predao se svojoj sudbini. »Šta ti je, Maks Jacob?«, upita ga susjed. Pjesnik mu odgovori: »Nijedan od vas nema više svoga imena. Bog nam ga je izbrisao. Ne ću da budem drugo, nego brat. Zakuni mi se, da ne ćeš nikomu reći, tko sam ja. Zakuni mi se svojim Bogom!« Pri tome je, teško dišući, naslonio svoje ruke na koljena susjeda.

»Dobro. Prisižem!«, Pristao je susjed i dodao. »Međutim reci mi, što si s tolikom pažnjom kroz prozor gledao?«

»Brate, baziliku na Montmartru!«

»Izdajice!«

»Tko je izdao Krista? Ja ili vi? Tko Ga je pribio na križ? Ali, budi miran, brate! Sada idemo svi za Njim, također i ja. Vjeruj mi, da sam se vrlo lako mogao osloboditi. Ali moja krv uvijek je vaša krv. Nosio sam židovsku zvijezdu kao i vi«.

»Sada pak gledaš na baziliku Srca Isusova!«

»Njegova je krv bila prolivena za nas, a također i za vas. Sada pak, kada idemo u susret smrti, pođimo i Njemu u susret. Brate, vjerovali ili ne vjerovali u Njega, Njegov nas križ čeka. Je li Vam poznat slučaj Abrahama Blocha, velikog rabina iz Lyona?«.

»U Lyonu nema više ni jednog Židova. Ipak pričaj, zanima nas«.

»Nije to duga pripovijest. Upoznao sam Abrahama Blocha kada je započeo prvi svjetski rat. Bio je čovjek pedesetih godina. Išao je dobrovoljno u rat kao običan topnik. Stupio je u devetu pukovniju, koju je obnovio general Foch i s njome htio napasti lijevo krilo njemačke armade. Povijest je borbe zabilježila kao bitke kod Rheimsa i na Marni. U njima je sudjelovao i Abraham Bloch. Bio je malen čovjek. Hrabro je stajao uz svoj top. S njime je bio neki student iz Bordeauxa, seljak iz Vandeje i neki radnik iz Tarbesa. Poručnik je tek nedavno došao na to mjesto i rabin ga nije znao po imenu, ali ga se je silno bojao.

Odjednom zatreštaše strojnice. Kamenje, oganj, dim, blato! I najmirnije bi ustresao ovaj iznenadni napad. Zatim nastane mir, tišina. Rabin je pokušao, da se očisti od blata. Na svojoj lijevoj ruci je opazio krvavu ranu. Ogledao se naokolo kao da traži pomoć. Pred njim je na leđima ležao poručnik. Na njegovu je odijelu opazio rupu upravo tamo, gdje se nalazi želudac. Židov je strgao komad svoga odijela i brzo položio na poručnikovu ranu. Poručnik se nasmiješio.

»Pusti druže! Zar ne vidiš, da i ti krvariš? Pruži svoju ruku! Sa mnom je kraj. Ako želiš za mene nešta učiniti, pođi do poljske bolnice tamo visi Raspelo. Jutros me je s njega Krist tako čudno gledao.«

Veliki je rabin ostao zaprepašten.

— »Je li ti to teško, druže?«

»Ne gospodine poručniče. Ipak mislim, da bi neki svećenik...«

»Danas ujutro sam govorio sa svećenikom. Sada trebam Isusa, samo Njega! Idi!«

»Gospodine poručniče, moram napomenuti, da sam Židov. Reći ću studentu... naravski, ako vjeruje.«

»Ne, ne! Pođi ti, druže. Razumij! To je moja zadnja volja. Moja oporuka, koja je jača od zapovijedi. Razumiješ li? Brzo!«

Abraham Bloch je pošao bolničarima. Nosila s ranjenicima su mu pokazivala put. Kada je došao do barake, spotaknuo se je. »Polako, polako!«, doviknuo mu je neki glas pri treperećem svijetlu.« Jesi li ranjen?«

»Samo malo. Ali poručnik, onaj iz Libourna, teško je ranjen u želudac.«

»Marcel i Karlo, brzo idite i donesite ga!«, naredi drugi vojnik.

»To ne treba«, plašljivo primijeti Židov.« Poručnik umire, to je sam rekao. Rekao mi je, neka mu donesem križ, koji tu visi na zidu. Ništa drugo on ne želi. To je njegova zadnja volja. Samo... znate, ja sam Židov.«

»Da, da, to znam. Ali svaki umire na svoj način. Ali, pazite! Ili morate ići tamo... Tamo je pakao...«

»Naređeno mi je!« tiho reče rabin.« Moram mu donijeti, makar, i kroz pakao...«

»Dobro, kako hoćete! Marcel, uzmi brzo križ! Ja...«

Tuča krhotina se saspe nad barakom. Svijetlo se ugasi. Liječnik ga opet užeže. »Ovoga puta nas nisu pogodili. Međutim, možda smo se zadnji put spasili.« Zatim uzme veliki križ sa zida i dade ga rabinu

XIX. Nedjelja po Duhovima

12. X 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Matej 22, 1—4) donosi priču Isusovu o kralju, koji je priredio sinu svojemu svadbenu gozbu i pozvao goste na svadbu. Gosti ne htjedoše doći, nego neki još izgrdiše i čak ubiše kraljeve sluge. Kralj skupi vojsku i dade pogubiti ubojice, a tada dade pozvati goste s raskršća i puteva. Kad se napunila kuća nađe kralj jednog gosta, koji nije imao na sebi svadbenog ruha, i dade ga povezati i baciti u tamnicu. Isus završuje priču: Mnogo je zvanih, a malo izabranih.

1. Ova priča ima simbolično značenje. Kralj je nebeski Otac, a sin je Isus Krist, koji ima vječnu zaručnicu sv. Crkvu. Gozba je nauka sv. Evanđelja, sveti Sakramenti i druga sredstva milosti, kao i vječne radosti u nebu. Sluge, koji zovu na gozbu, to su proroci, apostoli, učenici Isusovi, biskupi i svećenici. Uzvanici jesu u prvom redu Židovi, koji nisu htjeli vjerovati, nego su proroke, apostole i učenike progonili i ubijali. Kazna ih je stigla, što su ih Rimljani podjarmili i raspršili po svem svijetu. Namjesto njih pozvani su u Crkvu pogani, koji su se odazvali. Svadbeno ruho znači ljubav, koja se očituje dobrim djelima, i bez koje vjera ništa ne koristi.

2. I mi smo tako sretni, da smo pozvani na svadbu kraljevskog sina i da kao gosti sudjelujemo kod Njegove gozbe, jer i mi imamo pravu vjeru, i članovi smo svete katoličke Crkve. A kako stoji s nama? Nosimo li svi svadbeno ruho ljubavi? Da li mi činimo, što Krist zapovijeda, ili možda samo vjerujemo u ono, što nas On uči, a djelima vjeru ne pokazujemo? Ako jedamput osvanemo pred sudom Božjim, s vjerom u duši, ali bez ljubavi, sigurno će nas stići zli udes evanđeoskog gosta, koji se našao na gozbi bez svadbenog ruha. Bit ćemo bačeni u tamu najkrajnju, gdje će biti plač i škrgut zubi.

3. Kad je kralj pozvao na odgovornost gosta, koji je došao bez svadbenog ruha, veli sv. Evanđelje, da je taj zanijemio, t. j. nije znao, što da odgovori. Tim je rečeno, da ni mi ne ćemo pred Bogom moći nikakve isprike, ako ne bude u nas ljubavi, jer ljubav može svatko da vrši, tko hoće. Sv. Augustin kaže: Kod drugih dobrih djela dade se zamisliti neka isprika, možda nemogućnost ili prevelike zapreke i teškoće, ali tko može da bude ispričan, ako nema ljubavi? Ljubav nam nije ni nemoguća, ni preteška. Ta nitko nam ne zapovijeda, da putujemo daleko po moru i da u stranim zemljama tražimo ljubav. Svatko dakle, tko ima srca, može da vrši djela ljubavi.

4. Mnogo je zvanih, a malo je izabranih. Svi smo pozvani u nebo, bili mi koje mu drago narodnosti, vjere, rase i jezika. Svi smo mi djeca Božja na jednaki način i nitko nije privilegiran pred Bogom više nego drugi. Pred Bogom je privilegiran onaj, koji savjesnije vrši Njegove zapovijedi, tko Mu se srcem i dobrim djelima više približi. A tko se sasvim preda Bogu, taj je bez sumnje izabran, da posjeduje nebesku baštinu. Malo je izabranih, ali ne zato, jer to Bog ne bi htio, nego jer to ljudi ne će. Božja je volja, da se svi ljudi spasu, ali zla volja čovjekova zapreka je spasenju. Nastojmo, da se i mi nađemo u broju izabranih.

Nepoznati dan i čas

Kad je Matija Cladius († 1815.) ležao na smrti, titrao mu je smiješak na usnama te bi od časa do časa kao u tihom začuđenju tresnuo glavom. Njegova je kći istraživala, čime je on u duši zaokupljen. Starac je odgovorio s neopisivom prijaznošću: »Čitav svoj život razmišljao sam o smrti, nastojao sam riješiti njezinu zagonetku i nazivao je svojom najboljom prijateljicom. A sada, kada je ona pružila ruku za mnom, još mi je isto tako zagonetna i nerazumljiva i ne znam, kakva je i što je. Također ne znam kakva će ona biti, kad me sad uzme sa sobom. Oh, kako li se veselim, što ću sad naskoro riješiti tu zagonetku!«

Smrt ostaje za svakoga čovjeka zastrta neshvatljivim tajnama, dok je čovjek sam ne okuša. Ali onaj, kome se tajna razotkrila, ne može nam o tome više ništa kazati. Samo je jedna stvar sigurna o smrti: da ćemo pasti u njezine ruke. »Sve se zakone dade prekršiti«, kaže Abraham a Sancta Clara, »jedino se ne može mimoići zakon smrti, jer tim putem mora svatko ići. Ovu čašu mora svatko ispiti, taj čvor mora svatko razriješiti: svakome je dosuđen ovaj napitak, ovu pjesmu mora svatko zapjevati, po ovoj svirali mora svatko zaplesati, ova će cipela svakoga zgnječiti, ovu carinu mora svatko platiti. Umrijeti, umrijeti moraju svi, ni vi, mladići, niste od nje oslobođeni.« Ljudi mogu odbaciti sve izreke Sv. Pisma — no riječ u Poslanici Židovima (9, 27)ne mogu odbaciti: »Čovjeku je odlučeno jedamput umrijeti . . .«

I kako je istinita ta izreka, tako su isto istinite riječi, koje se neposredno na njih nadovezuju: »...a poslije toga sud.« U času, kad se duša odijeli od tijela i povrati svome Bogu, koji ju je na svijet poslao, za nju će vrijediti riječi: »Daj sada račun upravljanja svoga!« Onda će duša primiti svoju plaću zauvijek, kakvu je zaslužila za vrijeme zemaljske kušnje. Ako je bila vjerna volji Božjoj, plaća joj je nebo s njegovim vječnim blaženstvom. Ako li se volji Božjoj protivila, bit će zabačena i mora svoju krivicu vječno ispaštati u paklu. Ako je ljubila Boga, ali se nije uzdržala od pogrešaka, mora se prije očistiti i u čistilištu sazoriti za nebo. Neka nam misao na smrt bude uvijek ujedno i misao na sud. Kad se prekine »srebrna vrpca« života i mi stupimo u »kuću vječnosti«, Bog će nas suditi za sve, za dobro i za zlo (Prop. 12. 6. 14).

Kako je sigurna istina, da ćemo umrijeti, tako je nesigurno kada i kako ćemo umrijeti. Po riječi Spasiteljevoj ona dolazi kao lupež u noći, u času, za koji ne znamo. Originalni župnik Kneipp reče: »Mi smo na zemlji slični vojniku, koji je na dopustu, a ni jedan dan nije siguran, hoće li ga pozvati natrag.« »Smrt vreba na ljude kao jastreb vrapce, kao vuk janje«, kaže jedan svetac iz staroga doba. Na 15. kolovoza 1824. stade na propovjedaonicu u kapeli francuskog poslanstva u Londonu Abbe Papillon, da održi propovijed. »Kako li je dragocjeno vrijeme našeg života«, jer nikada ne znamo, u koji će nas čas Svevišnji pozvati pred svoj sudački stol, da položimo račun za sva naša djela.« Na te riječi promjeni boju lica, zatetura i za nekoliko minuta bio je lešina. Tek pred nekoliko godina dogodio se ovaj slučaj: Oko dva sata poslije podne pođe kao i svaki drugi dan pedesetgodišnji vlasnik kazališta Paul Kolekowski sa svojim generalnim opunomoćenikom Alknisom u neku kavanu. Kao obično naručiše obadvojica kavu i pecivo. I prije nego su jela založili, pade gospodin Kolekowski sa stolice bez i jedne riječi. Gospodin Alknis diže se, da mu pomogne, ali se i on sruši ne izustivši ni riječi. Posjetioce spopade strah; pomisliše na otrovanje i slično. Ali to nije bilo na stvari: Sat života obojice tih ljudi svršio je sada skoro u istoj sekundi. Obdukcija obadviju lešina dokazala je, da je Kolekowskoga kao i Alknisa udarila srčana kap. Umrijet ću, ali ne znam kada, niti znam gdje, niti znam kako.

Zato Spasitelj opominje: »Budite spremni!« (Luk. 12, 40). Budite pripravni čuvajući se grijeha i vršeći vjerno volju Božju!

NEOBIČNA PREDSTAVA U ŠKOTSKOJ. Kako javljaju uz Glasgowa u Škotskoj, tamo je veliki interes prouzročila neobična predstava, koja se držala u Kevin Hallu, a koju je sastavio i organizirao James Forrestall, direktor centrale katoličke omladine u Lancashiru. Predstava sastoji u mimohodu svećenika, razne vrsti redovnika i redovnica, svi u karakterističnoj svojoj nošnji, a u mimohod su uvršteni prizori o socijalnom i religioznom djelovanju svakog pojedinog reda. Svrha predstave bila je propaganda za svećenički i redovnički stalež. Predstava se opetovala nekoliko puta, te joj je pribivalo oko 200.000 osoba. Kod otvorenja te propagandne sedmice služio je pontifikalnu Misu Msgr Donald Campbell, nadbiskup glasgowski. Prošle je godine slična predstava priređena bila u Manchesteru. Tamo joj je pribivalo do 75.000 osoba.

ZAŠTO ZLO MISLITE U SRCIMA SVOJIM?

Zašto beskrajna Tvoja dobrota, Isuse nije ganula kruta ljudska srca? Nevjernici vidješe Tvoja djela. Pred njima se objaviše čudesa, a ipak odbiše, da Te priznaju i da Ti se poklone. Bolesni, uzeti, sirotan ozdravljuje na Tvoju svemoćnu riječ, Gospodine, a okrutnici, obnevidjeli mržnjom prema Tebi, ostaju i dalje u beziznoj umini. Oni nemaju poniznosti, da spoznaju svoju neznatnost, nemaju kajanja, da požale svoje zablude. Oni, oholi i tvrdi ne primiše svjetlost velike istine. Ne primiše je, jer ne htjedoše primiti Tvoja ljubav.

Gospodine, pomozi nam, da nikad ne zalutamo tako daleko, da ne bismo mogli osjetiti, kako se Ti bližiš. Pomozi nam da nikad tako ne ispunimo srce dozivom ovoga svijeta, da ne bismo čuli Tvoj glas, kada progovara u dubini naše svijesti. Slomi našu taštinu, kada bi htjela omamiti naša sjetila, kao da smo i snažni i moćni bez Tvoje milosti. Vrati nam djetinju naivnost, naslutimo Ljepotu, koju ne stvoriše ljudske ruke, ne izmišlja ljudski razum, ne odražava je ljudski zakon, već izlazi iz vječitog izvora života i uprsvija njome svesilna Mudrost. Učini nas djecom svojom, kojoj se opraštaju grijesi, jer vjeruju u Tebe i jer Te ljube.

VJERSKI SPOMENIK U HIROŠIMI, U JAPANU

Nije neobično, da Japanci uspomene na velike ljudske žrtve ovjekovječuju vjerskim spomenicima. Na uspomenu velikog potresa u Tokiu god. 1923., kojom je prigodom u jedan dan izginulo 30.000 ljudi, podignut je u Tokiu jedan spomen hram, i to hram šintoističke vjere. Na uspomenu pak velike katastrofe u Hirošimi god. 1945., kada je od atomske bombe br. 1 poginulo 200.000 ljudi, podignuta je kao spomenik katolička crkva u čast na nebo Uzete. Ta će crkva za cio Japan biti kao svetište mira. Da se namaknu sredstva za izgradnju te crkve, sastavio se odbor, u koji su ušle visoke japanske ličnosti, među njima dva bivša generala vojske, pa i jedan visoki dostojanstvenik budističke sekte, imenom Zen. Crkva je već izgrađena, i to u japanskom slogu. Kod posvete crkve bijahu prisutni brat carev, princ Takamatsu, guverner pokrajine, gradonačelnik u Hirošimi, kao i gradonačelnici drugih gradova, te rektor sveučilišta. Prisutni bijahu i zastupnici Budista, kao i Šintoista. Na crkvi su se vijale papinske i japanske zastave. Crkva ispuniše katolici, budisti i šintoisti. Kada se davao blagoslov s Presvetim, svi su se poklonili čelom do zemlje u znak najdubljeg počitanja, što je značajno po Japance. Za izgradnju crkve u Hirošimi doprinesoše Amerikanci 30 milijuna jena

---

riječima: »Evo Vam za Vašeg poručnika!«

Tada su vidjeli Židova, kako je svojim rukama nosio križ i odnio ga, kao da se radi o njegovoj vlastitoj svetinji.

Šuma je gorjela. Rabin je trčao i tražio put između gorećih stabala te jače i jače stiskao Raspetoga, kao da bi se bojao, da mu ne uteče. Više puta je pao, više puta je njegova glava udarila o glavu trnjem okrunjenog Mesije, koga je on nekoć toliko mrzio. Sada Ga stiska u naručje tako, kao da se boji, da bi mu ga netko mogao oteti.

Bitka je napravila silan nered. Teško je bilo snaći. Židov je gledao tamo i amo i tražio svoga ranjenika.

Kada ga je konačno pronašao, položio mu je križ na srce. Poručnik još nije bio mrtav. Abraham Bloch mu je pažljivo sklopio ruke, koje su odmah zagrlile križ. Umirući poručnik je na to zavapio: »Moj Isuse, za Tebe živim, za Tebe umirem, Tvoj sam!«

Rabin se na to digao, okrenuo se drugovima pitanjem: »Jesam li vam potreban?«

»Ne! Sada te ne trebamo. Potporučnik je preuzeo mjesto poručnika. Pucati ne smijemo. A što želiš?«

»Želio bih uzeti križ.«

»Čemu? Pusti ga, neka ostane na trupu časnika. To je simbol.«

»Njemu više nije potreban«, rekao je Abraham Bloch.

Prišao je mrtvacu, uzeo križ iz njegovih ruku, koje su bile na prsima prekrižene, privinuo ga na svoje prsi i vratio se na svoje mjesto.

Nov rafal iz strojnice se prosu...

Kada se je opet sve umirilo, oni, koji su preživjeli, vidjeli su velikog rabina na zemlji svega u krvi. Njegovo je lice vedro počivalo na Raspetome...

RAZUM I VJERA

Nastavak.

Glasoviti franceski propovjednik Lacordaire iznosi krepkim riječima otpor, na koji u našim danima nailazi u učenom svijetu katolička nauka. On veli: »Uđite u knjižnice i nasumce izvadite bilo koju knjigu, — ako slučajno nije katolička, — bez obzira, da li govori o povijesti, astronomiji, matematiki, ili da govori o poretku u svijetu, o kamenju, koje pada s neba ili o avijonu, koji se diže prema nebu, nema nijedne a da se ne bi u njoj grubo spoticalo o katoličku vjeru. Svi se urotiše protiv nje, svi je napadaju, svi kritikuju... A ipak može ona pokazati brojne učenjake, koji je brane i koji su svoje uvjerenje stekli umovanjem, tako sv. Augustin, Toma Akvinac, Bossuet, Fenelon i mnogi drugi, koji su znali razum uskladiti s vjerom. Pravo je čudo, da samo katolička vjera nailazi na takav svestrani otpor i na takvo protivljenje! Nekada su pjesnici, filozofi, učenjaci i državnici bili najjači stupovi vjere: Homer, Sofoklo, Plato, Virgil, Plutarh, Cicero: čitajte ih, pa ćete se uvjeriti da su njihovi spisi redovno proniknuti dubokom vjerom. I velikaši su svijeta gajili poštovanje prema vjeri. Ali sve te opreke i svi ti napadaji slabo koriste protivnicima, pa je pobjeda, koju je Crkva u svim stoljećima izvojštila nad svima svojim neprijateljima neoboriv dokaz, da je Crkva uredba Božja i da je štiti njezin osnivač.«

Čim se Crkva javila u svijetu, digli su glave njezini protivnici i nastojali su svima silama ne birajući sredstva da je unište. A ipak se je gorušično zrno, s kojim Isus ispoređuje svoju Crkvu, naglo razvijalo i postalo je deblo, koje je pružalo svoje grane na sve strane svijeta. Ne valja ni to zaboraviti, da su tu vjeru propovijedali neuki ljudi, sirotinja, koja je mogla svojim pristašama obećati samo Križ, na komu je završio život i njezin osnivač.

Učene se škole u Aleksandriji, Ateni i drugdje protive vjeri, jer im nije dopustalo oholo precjenjivanje znanja da prione uz vjeru, koju šire neuki ribari, a još k tomu i članovi prezrenog židovskog naroda. Što se sve nije spočitavalo kršćanima! Filozof Celso piše: »Kršćani se klanjaju prezrenom, sramotnom pogubljenom zločincu, a i sami zaslužuju, da budu razapeti na križ, komu se klanjaju. Ostavili su vječnog Boga i klanjaju se čovjeku.« Poganin Cecilije spotiče se o povučen život kršćana i veli: »Uvijek su zadubljeni, uvijek zamišljeni, klone se i dopuštenog veselja, ne idu u kazalište, ne idu na javne gozbe,... doista ih treba sažaljivati.«

Rimski su imperatori bješnjeli proti svima, koji su ispovijedali kršćansku vjeru, jer su držali da se ne može složiti s državnim ustrojstvom, pa su redom ubijali sve: djecu i starce, muževe i žene, gospodare i robove. Povjesnik Eusebije piše: Mačevi, kojima su ubijali ljude, otupiše, krvnici se zamoriše, dok su kršćani u mukama pjevali slavospjeve i zahvalnice u čast Bogu.

Tko se odrekao vjere, bio je pošteđen. Ipak su sljedbenici Isusovi voljeli smrt nego časti i ugled, koji im se nudili, ako se odreku. Kad je sv. Perpetua stenjala od porođajnih bolova, rekao joj je nadglednik: Kad već sada toliko trpiš, kako će tek biti strašne muke, koje ćeš podnositi na mučilima«. Odgovorila mu je: »Sada trpim sama, a tada će zajedno sa mnom trpjeti Krist.«

Španjolac PRUDENCIJE piše, pošto je obašao rimske katakombe: »Vidjeli smo u gradu Romulovu velike množine pepela svetaca, a ako ti, Valerijane pitaš, kakvi su bili napisi i koja su bila imena žrtava, teško bi ti mogao reći. Jer je golem broj pogubljenih od službenika idola. Na kojem tom grobu vidjeti je po koje slovo, koje je označivalo ime mučenikovo ili izricalo kratku pohvalu njemu u čast. Ali ima i nijemog mramornog kamenja, koje pokriva mnoge, a da im se ne zna za ime i samo se veli, koliko ih je tu pokopano. Kolike hrpe kostiju, a bez imena! Sjećam se, da sam samo na jednom mjestu gledao kosti njih šesdesetorice čija imena zna samo Krist.«

Protivnici vjere rado iznose, da se u povijesti nađe dosta primjera ljudi, koji su oduševljeni za neku ideju žrtvovali život. To stoji i imena Kodra, Mucija, Scevole, Regula i drugih nekih poznata su dobro. Ipak je velika razlika između tih odlučnih i jakih ljudi i kršćanskih mučenika. Tamo gledaš pojedince, tu stotine i tisuće, tamo kraljeve i vojskovođe, ovdje djecu i djevice, starce i starice, tamo je oduševljenje trajalo kratko vrijeme, ovdje trista godina. Oni ljudi su znali, da umiru za domovinu i da će im imena biti zlatnim pismenima upisana u nacionalnu povijest, ovdje umiru pristaše Isusovi svijesni, da će veliki dio osuđivati njihovu smrt i smatrati je ludom.

MACAULAY, engleski eselist, historik i liberalni politik, protestant otvoreno priznaje, da nema na svijetu djela, koja bi

Nastavak na str. 4.

PRVI GRAĐANIN
Sunčeva sustava

Najbliži planet Suncu je **Merkur** i on je prvi građanin naše svemirske kolonije. Najmanji je od devet danas poznatih velikih planeta. Promjer mu je nešto veći od trećine promjera naše Zemlje i iznosi 4840 km. On je udaljen od Sunca 39 nebeskih cm, što znači 58 milijuna km.

Merkur je toliko blizu Sunca, da ga mi nikad i ne vidimo na noćnom nebu, već ga samo — kad je u povoljnom p[illegible] — vidimo na zapadu kao [illegible] jezdu, odmah po zalazu Sunca, ili kao jutarnju zvijezdu na istoku, pred samu zoru.

Jedna putanja Merkurova oko Sunca traje 88 dana. Kako su planeti tamne kugle, Sunce stalno obasjava polovinu njihove površine. Kad se Merkur nađe s one, nama dalje strane od Sunca, onda kažemo da je **gornjoj konjunkciji.** Poslije gornje konjunkcije Merkur se pojavljuje na zapadnom nebu, odmah po Sunčevu zalasku i ima izgled skoro potpuno osvijetljene **sjajne** ploče. Najv[illegible] prividno u[illegible] od Sunca 28 stupanja. Tada je u najvećoj istočnoj elongaciji, te zalazi u obliku polumjeseca oko 2 sata poslije Sunca. Kako se zatim bude približavao Suncu — smanjit će se osvijetljeni dio njegove ploče i pokazivat će se u obliku sve užeg srpa, da se potpuno izgubi za naše oko u času **donje konjunkcije.** Tada se nalazi između nas i Sunca. U povoljnim prilikama vidi se kako Merkur kao mala crna pločica prolazi preko sjajne Sunčeve ploče, — Poslije donje konjunkcije leti Merkur na desnu stranu od Sunca i pojavljuje se na jutarnjem nebu. Stiže u određeno vrijeme svoju najveću zapadnu elongaciju i izlazi oko 2 sata prije Sunca, da se nakon toga opet približi Suncu do časa gornje konjunkcije. Tok njegovih mijena u ovoj drugoj polovini staze ide obrnutim redom: Počinje s uskim srpom na lijevom rubu i postepeno se povećava sjajni dio njegove ploče sve više, te dostigne u određenu času oblik polumjeseca. Zatim se nastavlja povećavanje sjajnog dijela do položaja gornje konjunkcije, kad mu je obasjana cijela ploča. Prema tome Merkur prolazi kroz mijene slično kao i naš Mjesec.

Leteći od časa gornje konjunkcije po svojoj stazi, sve nam se više približava, te nam u času donje konjunkcije, kad se nalazi između nas i Sunca, najbliži. Od tog časa opet se od nas udaljuje. Zbog ovih promjena u udaljenosti planeta od Zemlje, mi ga vidimo u raznim prividnim veličinama, tako da nam se pokazuje za preko polovinu manji kada je s onu stranu Sunca.

Potrebno je da navedemo još jednu zanimljivu pojavu. Mi se sa Zemljom gibamo u ravnini ekliptike i uslijed toga opažamo kako se Sunce stalno pomiče po ekliptici na istok. Merkur opisuje svoju stazu, koja je blizu Sunca, pa stoga vidimo kako se i Merkur kroz godinu dana pomiče kroz svih 12 zvijezdišta zodijaka na istok, samo što to njegovo pomicanje nije pravilno kao kod Sunca. Kad je Merkur krenuo iz gornje konjunkcije, vidimo da se sve više udaljuje od Sunca na istok, dakle on se po zodijaku tada pomiče brže od Sunca. Pošto stigne u krajnju točku istočne elongacije, njegovo se pomicanje po zodijaku usporava i planet kao da prividno zastane na svome putovanju (stacioniranje). Nalazeći se s ove, nama bliže strane od Sunca, Merkur se giba na desno, a pošto je njegovo kretanje brže od kretanja naše Zemlje, vidimo, da se Merkur vraća natrag na zapad (retrogradno gibanje). To traje dok se Merkur ne približi točki svoje zapadne elongacije, kad, opet nastaje zaustavljanje, čudak Merkur se predomišlja, dok opet ne krene, sada nešto žurnije, na svoj redovni put po zodijaku na istok.

Što smo naveli o pojavama gibanja Merkura značajno je, jer se to uglavnom odnosi i na druge planete.

Neosvijetljeni dio Merkurove kugle potpuno je mračan, i to pokazuje, da on ne svijetli svojom vlastitom svjetlošću, nego pomoću svjetlosti koju prima od Sunca. Ovo je ustanovljeno i za sve druge planete.

Prema mišljenju većine promatrača Merkur okreće Suncu uvijek istu stranu i na njoj vlada neobično velika temperatura od 343 stupnja Celsiusa, dok mu je druga polovina u stalnom mraku i na njoj je velika hladnoća. Na njegovoj površini nije mogla biti primjećena nikakva atmosfera.

Merkur je za prosto oko zvijezda prve veličine, ali ga je teško opaziti, jer se gubi u velikoj rasvjeti Sunca Kaže se da je Kopernik umro, a da ga nije imao prilike vidjeti. Prijatelj neba treba da u astronomskom kalendaru vidi vrijeme njegove najveće elongacije, pa da ga prema tim podacima potraži odmah po zalazu Sunca, ili u zoru prije izlaza Sunca u zodijaku. Kod toga opažanja može korisno poslužiti mali durbin.

Najlakše ga je naći kada pojas zodijaka stoji okomito nad horizontom, a to je u mjesecu ožujku i travnju na večernjem nebu, te u rujnu i listopadu na jutarnjem nebu, ako — naravno — u to vrijeme pada njegova istočna, odnosno zapadna elongacija. U malom durbinu ne pokazuje gotovo nikakvih pojedinosti, ali je zato zanimljivo pratiti njegove faze, osobito kada poprima oblik sjajnog polumjeseca.

Zamislimo da postoje Merkurijanci, možemo biti sigurni da ne obitavaju dio osvijetljene površine, na kojoj žari temperatura od 343 stupnja Oni bi radije živjeli u zoni sumraka na granici osvijetljene i neosvijetljene polukugle, gdje je Sunce vidljivo blizu horizonta i gdje je umjerenija temperatura. Pa i ovdje ne bi mogli živjeti u kućama građenim na površini, jer bi Sunce nepodnosljivo peklo, a stanovnici bi bili isprženi. Jedino bi se moglo zamisliti da oni žive u ulicama jaraka iskopanih u zemlji. Ali astronomija nema ni najmanjeg dokaza o postojanju živih bića na Merkuru.

Iz katoličkoga svijeta

PROSLAVA BLAGDANA SV. VELIKE TEREZIJE, OBNOVITELJICE KARMELSKOG REDA. 15. X. (Srijeda) — Konventna sv. Misa u 8 sati. Svečana sv. Misa u 10 sati. Poslije podne u 2 i pol sata blagoslov.

Svečana proslava blagdana sv. Velike Terezije 19. X. (nedjelja). Konventna sv. Misa u 8 sati. Svečana sv. Misa i propovijed u 10 sati. Poslije podne u 2 i pol sata svečani blagoslov.

KONFERENCIJA MEĐUNARODNOG UDRUŽENJA ZA OBITELJI. Od 8. do 13. rujna o.g. održana je u Londonu konferencija međunarodnog udruženja za obitelji. Glavna tema, o kojoj se raspravljalo, bila je »Stabilitet obitelji.« Na konferenciji su sudjelovali Edgar Schmiedeler za Sjedinjene države, gđa Marija Baers za Belgiju, Pia Colini Lombardi za Italiju, Marchese de Vivel za Španjolsku, Abbe Caffarel i Georges Hourdin za Francusku. Ovo udruženje osnovano je g. 1947. u Parizu. Danas broji 137 organizacija u 28 država. U udruženju zastupana je i Crkva.

HODOČAŠĆE K RODNOJ KUĆI SV. ANTUNA. Kako javljaju iz Lisabona, tisuće katolika pohodilo je ove godine kapelu, koja je podignuta na mjestu, gdje se rodio sv. Antun Padovanski. Sv. Antun se u Portugalskoj slavi kao »počasni admiral portugalske vojske.«, Kao takav bio je izabran u vrijeme građanskog rata g. 1826. Država mu je davala i plaću, koja se davala siromasima. Svoj vrhunac postigle su svečanosti u ogromnoj procesiji, koja se razvila ulicama lisabonskim. Sv. Antuna kao admirala prikazuje jedna slika u župnoj crkvi sv. Leonarda ispod Plješivice u Hrvatskoj.

SASTANAK KATOLIČKIH NOVINARA U PARIZU. Početkom srpnja o. g. održao se u Parizu sastanak katoličkih francuskih novinara iz provincije. Sastanku je predsjedao g. Garrigous, urednik lista »Courrier du Dimanche« iz Bordeauxa. Poslije zborovanja bili su novinari primljeni u audijenciju kod pariškog nadbiskupa Msgra Feltina, koji im se zahvalio na njihovu mukotrpnom radu, te je naglasio osnovne smjernice za njihov važan kulturni i apostolski rad.

KULTURNI I SOCIJALNI RAD MISIONARA U INDIJI. God. 1949. imali su katolički misionari u Indiji i Pakistanu 85 bolnica sa 4.000 postelja, 372 dispansera sa 3,300.000 konsultacija, 10 kuća za gubavce sa 11.000 bolesnika, 302 sirotišta sa 24.500 siročadi, 47 skloništa sa 2.000 ubogara. Istodobno imađahu katolički misionari u Indiji i Pakistanu 5.300 škola sa 823.000 učenika i 42 sveučilišna kolegija sa 22.347 slušača. Te brojke odaju zamjernu prodornu snagu, kao i ogroman kulturan i socijalan rad katoličke crkve.

KATOLIČKI UČITELJI ITALIJE U LURDU. Koncem srpnja o.g. priređeno je veliko hodočašće katoličkih učitelja u Lurd. Hodočašću su pribivali nacionalni predsjednici prof. Maria Badaloni i prof. Lorenzo Giorcelli. Tehničku stranu hodočašća preuzeo je Rimski odbor za hodočašća, a duhovno vodstvo Msgr Agostino Grego. Hodočašće je boravilo u Lurdu četiri dana, te obavilo sve običajne pobožnosti. Hodočašće je ostavilo u bazilici Bezgrešne svoju narodnu talijansku zastavu.

POSLANICA NARODIMA RUSIJE. Poslanica, koju je narodima Rusije o blagdanu sv. Ćirila i Metodija upravio sv. Otac Papa, naišla je na velik odjek, kao i na veliku pažnju sa strane evropske javnosti. Katolicima je to dragi dokumenat Papine brige za ruske narode. Centrala katoličke akcije u Italiji odlučila je, da papinu poslanicu umnoži u što većem broju primjeraka, pa da je razdijeli među tvorničke radnike po svoj Italiji.

ZLATOMISNIČKI JUBILEJ. Vlč. g. Petar Wiederkher — zaređen za svećenika 30. IX. 1902., svećenik šibenske biskupije, rodom iz Sutivana (Brač) slavio je svoj zlatomisnički jubilej 2. ov. mjeseca u Postira na otoku Braču. Sve do otrag nekoliko godina revnovao je za slavu Božju i spas duša po raznim mjestima šibenske biskupije. I ako su ga pritisnule godine, još uvijek neumorno radi na pastoralnom polju. Svojim karitativnim radom stekao je mnogobrojne štovatelje, a svojim snažnim i suvremenim propovijedima mnogobrojno slušateljstvo. Pridružujemo se željama tolikih njegovih štovatelja i od srca čestitamo.

KAPELA NA AERODROMU U DUBLINU. Odobren je projekat, da se na aerodromu u Dublinu sagradi stalna kapela, u kojoj će putnici moći udovoljavati svojim vjerskim dužnostima pri dolasku ili odlasku aeroplanom. Aerodrom je internacionalan, pa imade vrlo mnogo putnika. Kapela će biti posvećena Bl. Gospi, Kraljici neba. Izgradnja će stajati 40.000 sterlinga. Do sada se sv. Misa za putnike služila na prenosnom oltaru u jednoj dvorani aerodroma. Tako se katolička Crkva prilagođuje svim vremenima.

SV. OTAC PAPA

O KRŠĆANSKOJ KARITAS

Nastavak sa str. 2.

sviju onih djela, koje Bog hoće i kao da im je ta njihova mladost, koja nikada ne prolazi, bila dana od njihovih utemeljitelja.

Radi toga vama, koji ste k Nama došli, da od Nas tražite riječ prosvjetljenja i ohrabrenja u izvršavanju vašega zvanja, Mi jednostavno kažemo: Nastavite i nemojte se bojati, da uzalud radite. Pošto ste od Boga pozvani, da u njegovu vinogradu radite ovaj poseban posao; nastavite s tim poslom, jer ništa bolje ne možete učiniti, da biste ispunili volju Božju, da biste pridonijeli triumfu Crkve i da biste surađivali na spasenju duša.

Tri kratke misli hoćemo, da iznesemo pred Vas, da o njima razmišljate. Ove misli neka vam ostanu kao uspomena na ovu audijenciju i kao oslonac vašoj djelatnosti na isti onaj način, na koji je posjet Vatikanu bio za Ozanama izvor obnovljenog žara.

RAZUM I VJERA

Nastavak sa str. 3.

zaslužilo poštovanje kakvo zaslužuje katolička Crkva. »Nema nijedne druge ustanove u Evropi, veli on, koja ide sve tamo od vremena, kad se dim žrtava dizao u Panteonu i kad su u Flavijevu cirku divlje zvijeri slavile svoje orgije. Najpoznatije carske obitelji tek su od jučer, ako se isporede s neprekinutim nizom rimskih papa. Po ničem se ne da slutiti, da se njezina snaga primiče kraju. Katolička je Crkva bila snažna i poštivana u vrijeme, kad se Sasi nastaniše u Britaniji, prije nego Franci pređoše Rajnu, ona je bila moćna i poštivana u vrijeme, kad je grčko govorništvo cvalo u Aleksandriji i dok su se u Meki prinosile žrtve. Ona će možda biti jednako snažna i u vrijeme, kad će se putnik iz Nove Zelandije u pustinji naslanjati na stup londonskog mosta i odatle crtati ruševine katedrale svetoga Pavla.«

Macauley veli: »MOŽDA«. Ali ako čovjek nepristranim okom gleda dosadašnji opstanak Crkve unatoč sviju zapreka i progona, kojima je bila izvržena, bilo bi opravdanije, da se kaže: SIGURNO. Crkvi je obećao Spasitelj da će trajati do svršetka svijeta. Isus je obećao, da Njegove Crkve ne će nadvladati ni vrata paklena (Mat. 16, 18.) i da će nebo i zemlja proći, ali da ne će proći Njegove riječi (Mar. 13. 21).

Tako i sam razum, kad nepristrano motri dugotrajni opstanak Crkve unatoč sviju zapreka, koje su stajale na putu njezinu proširenju, zaključuje, da Crkva nije uredba ljudska i da Crkvu zaštićuje i čuva sam Bog!

Ljubimo svetu Misu

Kako je divno pratiti svagdanji put našega sunca! Svakomu stvorenju ono nešto daje. Više je nego kakav bogati istočnjački maharadža, koji izlazeći iz svojega dvorca baca natiskanom svijetu pune pregršti srebra i zlata. I cijeli dan tako sunce rasipa svoje dare, a da ipak ni najmanje ne osiromašuje. Kad navečer odlazi iza horizonta, da obdari i drugu polovicu svijeta, još uvijek se smije svojim rumenilom. Rastaje se na čas s nama, ali nam ostavlja radosnu utjehu — obećanje, da će i sutra opet doći. Takvo je sunce oduvijek i bit će do kraja. Kad bi ono zauvijek ostavilo zemlju, nepovratno diglo od nje svoje zrake, bio bi to zaista kraj. Vječna noć i vječni led!

S ovim našim suncem naravnoga života slično je sunce vrhunaravnoga života sveta Misa. Kako su neisporedive blagodati jednoga u naravnom redu, tako su nenadmašive milosti drugoga u vrhunaravnom redu. Ono je izvor naravnoga života, a ovo izvor vrhunaravnoga života. I put im je kanda isti. A djelovanje isto tako. Kao što sunce svaki dan obilazi cijelu zemljinu kuglu, oživljuje je i daruje, tako i sv. Misa prolazi s jednoga kraja svijeta na drugi, duhovno oživljuje i razveseljuje sve one, koji joj otvore i prozore i vrata svoje duše.

Tamo negdje daleko na istoku je granulo sunce, već se javlja i sveta Misa. Nek je samo svanulo, već misionari po najudaljenijim otocima, u jednostavnim šatorima, na najskromnijim oltarima počinju svetu Misu. A kad na krilima zore dopre sunce do ovoga našeg kršćanskog dijela zemlje, tisuće zvonova najavljuju služenje Mise. Tisuće svećenika i tisuće vjernika žure se u veličanstvene katedrale i palače Božje po gradovima kao i u manje domove Gospodnje po selima. S oltara sja sunce duhovnoga života sveta Misa. I kad se navečer sunce sakrije za drugu polovicu zemlje, sveta Misa i tamo nađe milijune ljudi, koji stoje ili kleče pred oltarima vedri i veseli, jer ih ožaruje sunce svete Mise.

Što bi zemlja postala, da ostane bez sunca, to bi duhovni život postao, da ostane bez svete Mise. Ta on sav prima njezine darove i živi od njih. U nebu presveto Trojstvo prima najdostojnije klanjanje i zahvaljivanje, najvredniju zadovoljštinu i prošnju. Za sve anđele i svete Misa je izvor radosti i blaženstva. Što se tiče čistilišta, sveta Misa čisti, pomaže i spasava patničke duše, oslobađa ih od muka. Obzirom na zemlju — blagoslov svete Mise struji cijelom Crkvom, od njezine glave do najsitnijeg uda. Djevice primaju od nje čistoću, mučenici prezir smrti, ispovijedaoci hrabrost, svaki kršćanin požrtvovnost i ustrajnost.

Prema tomu sveta Misa je sunce našega duhovnoga života. Od nje nam sav život i sve zdravlje duše, i utjeha i radost i jakost u vrhunaravnom redu. Po njoj nam dolazi ne samo milost, nego i sam Začetnik milosti, koji podržava i povećava naš duhovni život, nadoknađuje izgubljene sile i razveseljuje naše duše žarom svoje ljubavi.

Zato ljubimo — svoju Misu!

SABIRANJE UPITA O BIBLIJI Dr. Roland Hall Sharp iz New-Yorka posjetio je Zagreb prilikom svjetskog putovanja na trošak Pan-American World Airways (Panameričke svjetske zračne linije). On piše knjigu pod naslovom »On Wings of the Word« (Na krilima riječi), izvještaj o Bibliji po svijetu. U svakoj zemlji, koju posjećuje, pita on one, koji su voljni, da mu pošalju odgovore na slijedeća pitanja:

1. Što za Vas znači Biblija?
2. Što je Biblija za vas učinila?
3. Imate li Bibliju ili Novi Zavjet u svojem domu?
4. Da li su članovi vaše obitelji čitali Bibliju?

Nije potrebno slati imena uz odgovore, ali se moli, da se označi položaj u životu, kao domaćica, trgovac, učenik i t. d.

Odgovore naslovíti na: Dr. Roland Hall Sharp preko uredništva »Gore Srca«

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova 28. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. — ZAGREB, 19. LISTOPADA 1952. — BROJ 39

»Spremno je srce moje, Bože, spremno je srce moje: pjevat ću i hvalit ću Te, slavo moja, aleluja«
(Ps 107,2)

(Na Stepenicama današnje sv. Mise.

Blagdan sjenica

(Iv. 7, 11)

Jerusalem slavi svoju svetkovinu radosti. To se opaža odmah kod ulaska u grad. Po ulicama i cestama vide se mnogi veseli hodočasnici. U rukama nose mirtu i palminu grančicu. Posvuda su podignute sjenice od svježega prolistalog drveća: na obroncima bregova, na ulicama, na slobodnim mjestima, dapače i na ravnim krovovima. Ljudi su izašli iz svojih kuća i stanuju u tim sjenicama. Tako to hoće Gospodin, Bog Izraelov: »U te sve dane sve, što se zove Izrael, neka stanuje u sjenicama, na uspomenu potomcima, da sam ja nastanio sinove Izraelove u sjenicama kod njihova oslobođenja iz Egipta«. (3. Moj 23, 42, 43).

U jutro na dan svetkovine prolazila je svečana procesija s glazbom i pjevanjem po hramskom brijegu. Uveče je bila svaka kuća i svako dvorište rasvijetljeno. Četiri velike svjetiljke bacale su ogromno svijetlo iznad grada. U hramu je svirala svečana glazba i oko se nije moglo nagledati do sita lijepa i odmjerena titranja bakalja. Tako je Izrael slavio blagdan sjenica.

Svetkovina je bila zahvalno sjećanje na boravak Izraelaca u pustinji. Bog je tada čuvao Izrael kao sjenicu svoju. Naokolo je bila pustinja, pustoš i strahote. Nigdje zelene travčice ni kapljice vode. Užasna vrućina. Ipak nije ništa manjkalo Izraelu. Kiša od Mane bila je hrana. Pećina im je davala vodu. Nad njegovim boravištem je lebdio oblak i činio sjenu. U šatorima je bilo ugodno, kao u najljepšim kućama. Nikada ne smije Izrael zaboraviti ova Božja dobročinstva. Zato mora svake godine cijeli tjedan slaviti blagdan sjenica.

Svetkovina sjenica je više nego li samo sjećanje. Ona budi veselu nadu u budućnost. Mesija dolazi. On će dati Izraelu novu, pravu Manu. On je pećina, koja daje vodu. On je svijetlo svijeta.

Svečanost je počela. Židovi iščekuju Isusa. Pitaju jedan drugoga: »Hoće li doći?« Oni nisu zaboravili, da je već dva puta uzdigao na noge cijeli Jerusalem o svetkovini Vazma svojim propovijedima i čudesima. Otad svaki dan dolaze nove vijesti o Njemu. Nečuvene se stvari pripovijedaju o Njemu. Zato su svi znatiželjni, da li je taj glasoviti Učitelj iz Nazareta Mesija, za koga se On drži i da li On dolazi Mišljenja su o Njemu podijeljena. Jedni tvrde: »On je dobar čovjek«. Drugi Ga grde: »On je lažac i zavodnik«.

Opaža se, da je u puku istodobno i zlo sjeme posijano, koje je i niklo, a to je nevjera i mržnja.

Tko je raširio to nezdravo sjeme? Vođe Izraelovi, Farizeji i pismoznanci. Već kod prvog nastupa Isusova u Jerusalem, oni su nabrekli od srdžbe, što je On, a da njih nije pitao, istjerao trgovce iz hrama. Kod drugoga posjeta na blagdan Vazma nastupili su s mržnjom proti Njemu, jer je, po njihovu mnijenju, oskvrnuo subotu time, što je na taj dan izliječio kostobolnoga bolesnika na ribnjaku Betesda. Od toga se dana nije ohladila njihova mržnja. Ostala je budna i rasplamsala se u veliku vatru. Ona je prodrla i u Galileju i ondje pokvarila i uništila Isusovo djelovanje. On je u Jerusalemu pomeo i uzbunio glave. I dobri se tako ustrašili, da se nisu usudili ni izgovoriti ime Isusovo. Mržnja je spremala sve, da se Isusa već kod prve pojave odbaci i odstrani. Stoga Isus ne dolazi. Ni prvi, ni drugi, ni treći dan.

Četvrti dan svetkovine stajao je najednom Spasitelj u trijemu hrama i učio narod. To je bilo toliko iznenadenje kao da je iz zemlje nikao. Nema toga učitelja, koga se ne bi smetalo, pa tako je bilo i s Isusom. Jedva je oko sebe sakupio narod i počeo učiti, već su se javili Njegovi protivnici, da Ga smetaju i poremete dobar učinak Njegove nauke. Evanđelista je Ivan u slikama opisao te prizore.

U jednom je kutu među slušateljima nastalo mrmljanje. I naraslo je do bunčenja. Farizeji su pozivali sve na okup govoreći prezirno: »Kako može taj Pismo razumjeti, kad ga nije proučio«. Učenje je, po njihovu mišljenju, samo pravo pismoznanaca. Drskost je bez primjera, da Isus iz Nazareta propovijeda, a nije učio njihove škole. Što može Isus naći u tim riječima Pisma! Prema njihovu mora dakle Poslanik Očev, vječni Božji Sin, šutjeti u kući Očevoj, u hramu Božjem samo zato, jer nije dobio patenta — povelje od ljudskih učitelja!

Krist razjašnjava buniteljima u potpunom miru i odlučnosti: »Moja nauka nije moja, nego Onoga, koji me je poslao«. Nije On crpio svoje znanje iz rabinskih škola niti iz vlastitog studija, nego iz mora Božjega svijetla, iz srca Očeva, koji Ga je poslao. On ne navješćuje školsku mudrost svijetu, nego Božju mudrost. I poslije toga prelazi Gospodin u napadaj. On iznosi na svjetlost razlog njihove nevjere i mržnje i reče svojim neprijateljima: »Tko hoće da čini Božju volju, poznat će, je li ova nauka od Boga ili ja sam od sebe govorim«.

Spasitelj hoće kazati: Samo taj pozna, da je moja nauka Božja, tko ozbiljno hoće vršiti Božju volju. Samo uistinu dobar i pobožan čovjek imade jasno oko za božanstvo moje nauke. Tko pak slijedi svoju vlastitu volju i **strasti svoga srca, tko nije savjestan,** taj ne može spoznati istine mojih riječi. Zato Židovi ne shvaćaju, da je moja nauka od Boga, jer oni ne slušaju Boga nego svoje strasti.

U VALOVIMA ŽIVOTA

Dok za pravom čeznem srećom,
u dubini srca lomi mi se, kida.
Nada mnom šume bure i oluje,
i zadnja zvijezda nestaje mi s vida...

Još škripe pod umornom rukom vesla.
Olovni talas o brod stalno bije.
Prolomili se crni oblaci s neba.
Teška se kiša s lica niz tijelo lije.

Urliče vihor i s munjama se bori,
koje tek na čas pridižu crni zastor smrti;
dok još u duši slabi plamičak gori...
Bori se jedan mladi život i ne da se strti!

700-godišnjica sv. Klare

Izrađena je osnova za proslavu 700. godišnjice smrti sv. Klare, koja je umrla dne 11. kolovoza 1253., pa obljetnica smrti pada na 11. kolovoza 1953. Posebni odbor zasnovao je i izradio točan program proslave, koja imade trajati od 1. siječnja do 31. prosinca 1953. Program je štampan kod Tipografije Porciunkula u Assisi-u. Evo glavnih točaka:

Proslava će započeti 1. siječnja u San Francisku u Kaliforniji, gdje se nalazi sveučilište sv. Klare, osnovano prije 200 godina od Franjevaca.

Od 15. do 20. ožujka 1953. bit će duhovne vježbe za puk u bazilici sv. Klare u Assisi-u.

Na Cvjetnu nedjelju 19. ožujka bit će u staroj katedrali grada Assisi-a blagoslov i dijeljenje palma na spomen, kako je sv. Klara kao djevojka u istoj crkvi primila palmu i s njom mir.

Dne 26. travnja bit će »dan bolesnika«. Sazivat će se za bolesnike zaštita one, koja je 28 godina trpjela od bolesti, i koja je u životu tolike izliječila.

Dne 14. svibnja na blagdan Uzašašća: otvorenje nove ceste, koja će spajati Pustinju delle Carceri sa Sv. Benediktom, i pohod iskopinama starog samostana, gdje je sv. Franjo dobio dozvolu da gradi Porciunkulu, te pohod u kaštel Sassorosso, gdje se rodila treća drugarica sv. Klare, sestra Filipa.

Dne 26. svibnja: proslava 700. godišnjice posvete bazilike sv. Franje u Assisi-u.

Dne 12. srpnja: svetkovina hljeba. U refektoriju (blagovaonici) sv. Damjana, gdje je sv. Klara blagoslovila hljeb, blagoslovit će se hljeb i dijeliti sirotinji.

Dne 30. srpnja: prenos tijela sv. Klare u baziliku sv. Marije Anđeoske. Sveto će tijelo pratiti Klarise, te zastupnici talijanskih franjevačkih samostana.

Dne 30. i 31. srpnja i dne 1. kolovoza triduum (trodnevnica) u bazilici sv. Marije Anđeoske u čast svetim ostacima sv. Klare. Dne 2. kolovoza prenijet će se ostaci u baziliku sv. Franje. Dne 4. kolovoza prenijet će se ostaci Svetice iz bazilike sv. Franje natrag u baziliku sv. Klare.

Dne 9. kolovoza: otvorenje izložbe franjevačkog veziva. Na toj će izložbi svojim radovima sudjelovati Klarise i franjevačke sestre.

Dne 11. kolovoza proslava smrti sv. Klare u sv. Damjanu, kamo će biti preneseno njeno tijelo. Bit će noćno bdijenje pred svetim tijelom.

Dne 12. kolovoza prenijet će se tijelo Svetice uz pjevanje starih kantika natrag u crkvu sv. Klare, gdje će biti svečana apoteoza.

Od 9. do 12. kolovoza bit će u Assisi-u nacionalni kongres franjevačkih trećoredaca i hodočašće ženske omladine.

17. rujna, blagdan sv. rana Franjinih: proslava 700. godišnjice kanonizacije sv. Stanislava, biskupa krakovskog u bazilici sv. Franje, gdje je 17. rujna 1253. obavljena po papi Inocenciju IV.

Dne 23. rujna: obljetnica našašća tijela sv. Klare proslavit će se u bazilici sv. Klare.

Dne 4. listopada blagdan sv. Franje, proslava u donjoj bazilici.

Dne 31. prosinca zaključak svete godine u bazilici sv. Klare.

O NAPASTIMA

Napasti su misli, želje, osjećaji i nagnuća, koji nas navlače, da prestupimo zakon Božji, i da tražimo svoje vlastito zadovoljstvo. Radi napasti ne treba da nam se duša plaši ili padne u tjeskobu. Zao neprijatelj navješta rado rat dvjema vrstama duša: najprije onima, koje istinski služe Bogu, suzbijaju svoje strasti i hrabro kroče putem kreposti i savršenstva, a onda onima, koje žele da se obrate od svoga zlog puta i bace jaram grijeha, pod kojim stenju. Protiv ovih duša pokreće đavao sve svoje snage i nastoji da ih odvrati od ljubavi prema Isusu Kristu. Ti napadaji zloga duha su, kad pravo promotrimo, za nas utješni, jer dokazuju, da stojimo u protimbi s neprijateljem spasenja i da smo se čvrsto oslonili o volju Božju.

Čovjek, koji je od naravi bojažljiv i osjetljive savjesti, ili onaj, kojega je Bog vodio dugo na putu unutarnjeg mira i utjehe, umišlja si, kad mu On pošalje napasti, da se srdi na nj ili da ga je napustio. Ne može vjerovati, da se još Bogu dopada, kad mu srcem bjesne oluje čuvstava, sve protivnih kreposnom životu. Ovakve su misli posljednji pokušaj nečastivoga, da upropasti dušu, koju nije mogao predobiti mamilima na grijeh. Hoće da joj otme pouzdanje u Boga, koje joj daje još snage u borbi.

Čovjek, koji prigiba uho ovakvom šaptanju nečistoga duha, pada u veliku pogrešku. Tko samo nešto ima iskustva u duhovnom životu i u načinu, kako Gospodin vodi duše, ne će se iznenaditi kod navala napasti, koje ima da izdrži. Ta mi znamo već iz Sv. Pisma, da je život čovječji na zemlji neprestana borba, i da stalno moramo biti duhovno oboružani, da se obranimo od unutarnjeg i vanjskog neprijatelja. Naš unutarnji neprijatelj jesu naša vlastita nagnuća, nagoni i strasti, ta naše sebeljublje, koje nas s tisuću vark[illegible] i izlika nastoji zavesti. Vanjski su mo[illegible] zloga primjera, obzir ljudski, te paklen[illegible] neprijatelj, koji se od početka, ljubomoran radi sreće čovjekove, zakleo, da će se protiv nje boriti. Nadalje nas uči Sv. Pismo da možemo jedino svojom borbom i pobjedom prokrčiti sebi put prema nebu, [illegible] da nitko ne će biti okrunjen, tko se pravilno ne bori do smrti.

Sv. Pavao je molio Gospodina, da ga oslobodi napasti, no nije smatrao, da se radi postojanja napasti Bog na njega ljuti. Sveci, koji su bili u pustinji dugo i žestoko napadani od zlog neprijatelja, makar su vršili najstroža pokornička djela gledali su na napast kao na zgodnu priliku za borbu i za zasluge. Razumjeli su riječi Sv. Pisma: Jer si bio mio Bogu trebalo je da te iskuša napast. Ovo je pre[illegible]ma načelima naše vjere jedino ispravno gledanje na napasti. Tako dakle shvatimo i mi napasti, pa nas one ne će ni smutiti ni oduzeti nam hrabrost.

Napasti dakle nisu nikada znak, da nas je Bog napustio. Nikada ne napušta Bog sasvim čovjeka za cijelog njegova života. Napasti su ponajviše kušnje ili kojiput kazne. Božanska pravda ih upotrebljava kao kaznu za nehaj u služenju Gospodinu ili kao kaznu za izvjesne slaboće mlakih i preuzetnih duša, te za prirodna nagnuća, koja nam raspolavljaju srce, pola Bogu, pola nama. No bila napast iskušenje ili kazna, moramo je primiti mirno i trajno i vjerno joj se odupirati. Bog je naš nježni Otac, Njegova pravda ide upored s blagošću i milosrđem. Nikada ne susteže svoju milost onima, koji Mu se mole i u Nj se pouzdaju. On ne ide za tim, da nas upropasti, nego nas kažnjava samo zato, da nas k Sebi privuče. Zato nitko ne treba da gubi hrabrost, ako je napastovan.

Đavao je napastovao Isusa u pustinji, [illegible] tko može kazati, da zato Isus nije bio mio svome Ocu nebeskome. Gospodin je dozvolio to napastovanje, da se iskuša čovječja narav Isusova, a najviše, da nam bude na pouku, da ne ćemo nikad biti bez napasti, kad bez njih nije bio ni sam Isus. Ali se ugledajmo u Njega i u borbi budimo odlučni i ustrajni, ma kako napast dugo trajala. Na koncu ćemo uz pomoć Božju ipak iznijeti pobjedu

LAŽ

Neki je Amerikanin jednom uhvatio u laži svoga osmogodišnjega sina. Uzbuđen je potrčao u kuhinju. Pograbio je kefu za čišćenje posuđa zajedno s pijeskom. I s njom je ribao nečista usta svoga sina. Govorio je kod toga: »Tvoja usta hoću da očistim, koja su postala sasvim crna i uprljana«. Da li je to sredstvo uspjelo ili nije, ne zna se, sigurno je to, da je načinilo snažan i trajan utisak na tu mladu dušu.

Lagati t. j. izravno i svijesno govoriti neistinu, to je ono, što općenito ljudi drže ružnim, niskim, nečasnim. Tako misle i oni, koji baš ne drže mnogo do kreposti. Drže to zato, jer redovito u laži leži neki kukavičluk, strašljivost, zloća, nepoštenje ili podcjenjivanje onoga, koga se kuša lažju prevariti. I lažac uviđa, ako ga uhvate u laži, da je to sramota. Zato nastoji, da laž prikrije drugom laži. I tako gomila laž na laž, samo da ne bude ustanovljen kao lažac.

Ljubav prema istini smatraju mnogi narodi kao nacionalnu čast. Obično se kaže, da na čast naprednog čovjeka spada istinoljubivost. Englezi se ponajviše diče istinoljubivosti. Kod njih je velika sramota nazvati nekoga lašcem. Dapače ta se riječ kod njih ne smije ni za koga reći. A ispovijednik se mora u ispovjedaonici čuvati, da ne pita nekoga da li je lagao.

Ipak u Sv. Pismu se veli: »Svaki je čovjek lažac«. To bi značilo, da je svaki čovjek više ili manje sklon na tu slabost. Zato moramo taj pojam malo razmotriti i pitati se, što je istina?

Sv. Augustin kaže: »Istina je u sebi zbilja, ono što jest«. Istina je, po našem shvaćanju, slaganje mišljenja i riječi sa zbiljom. Istina po našem uvjerenju, je slaganje naših očitovanja riječima ili znakovima s poznatom istinom: kad mi kažemo, da nešto jest, onda je to tako u zbilji, ili kad mi kažemo da nije, onda u zbilji nije tako.

Istinitost je ljubav prema istini. Ona je krepost, koja teži za tim, da upozna tu istinu posvuda i otvoreno je prizna, i hoće da je dovede do izražaja.

Mi nazivamo čovjeka istinitim, kad se njegove riječi i djela podudaraju, slažu s njegovom nutrinjom. U tom smislu on može biti istinit i istinoljubiv, pa makar nema pravo i njegovo se mišljenje i očitovanje ne pokriva s objektivnom istinom. Mi možemo reći: ne pada kiša, a ipak je međutim počelo kišiti. Ne lažemo, premda ne govorimo zbiljsku istinu, jer ne ćemo da nekoga prevarimo, nego neznamo bolje reći i zato nismo lašci u pravom smislu, premda nije istina, što govorimo.

Mnogo je toga neistinito na nama i u nama, dapače sve je to neistinito što se ne podudara s vječnom istinom. Neistinitost je dakle neispravnost., ona je prema tomu svijesna i skrivljena neistina. Ona ne daje u našem izražavanju pravu istinitu sliku naše nutrinje. Ona ili ne će spoznati istinu ili je ne će priznati. Ona ide zatim, da druge prevari ili i samu sebe. Ona se sebi sviđa u svojoj taštoj tlapnji. Ne traži istinu, jer joj nije zgodna ili se stidi ili joj ne prija za njezine planove.

Neistinitost je nagnuće i sklonost na neistinu. Ili mi htjeli ili ne htjeli priznati, to je nagnuće više ili manje u svima nama, samo na različiti način, u različitoj jačini. Usprkos kićenja i prikrivanja svojih izjava ova sklonost izvire ipak iz oholosti, temeljnoga našega grijeha. Veće i grublje neistinitosti, kao što su: laž, prevara, pretvaranje, laskanje, hinjenje, pretjeravanje i t. d., to su obične družice, koje se nerado pravim imenom nazivaju. Ali sve su one sestre jedne te iste sumnjive obitelji. I tko je njihov otac, nego li onaj, koji je »otac laži«, »lažac od početka«.

Sve su one u temelju vrste laži i kao takve su grijesi i pogreške, za koje Sv. Pismo kaže: »Lažna su usta odvratna Gospodinu« i »Usta koja lažu, ubijaju dušu«. Sv. Augustin tvrdi i dokazuje, da nema nikakva razloga, da bude laž dopuštena: »Ako netko uopće misli, da imade bilo kakve vrsti laži koja nije grijeh, taj vara, jer se smatra »časnim lašcem i varateljem« drugih.

Naveli smo prije riječi: »Svaki je čovjek lažac« i rekli smo, da postoji u svima nama sklonost na neistinu. Laž je govor upravo protiv unutranjega osvjedočenja s nakanom prevariti. Lagati znači govoriti drugo, nego li se misli; obećavati, što se ne će i ne može izvršiti ili se hoće namjerno pobuditi lažna predodžba u drugom. Tako se može i objektivna istina kazati i ipak lagati, ako se nešto govori, što se drži za laž i time se hoće varati. Laži se ocjenjuju prema njihovu povodu zašto su rečene ili prema nakani lašca.

Zloća laži se vidi iz toga, što se lažju vrijeđa istina, šteta nanosi časti i imutku bližnjega i koleba povjerljivost u ljudskom društvu, koja je društvu tako potrebna.

Zvuk zadnje trublje

Priča se o junaku Rolandu, sestriću cara Karla Velikoga, kad se približio smrti, da se obadvjema rukama hvatao za svoje mišice i noge i oči te rekao: »Ja ću opet biti zaogrnut s ovom svojom kožom; s ovim mojim sada slabim, ali onda proslavljenim rukama ja ću ga zagrliti; s ovim mojim sada drhtavim, ali onda proslavljenim nogama, ja ću mu poći ususret; s ovim mojim sada ugaslim, ali onda proslavljenim očima ja ću gledati Boga.« Time je ponovio riječi, što ih je već davno izrekao patnik Job (19, 25 — 27): ' Znam, da moj Otkupitelj živi i ja ću uskrsnuti u najzadnji dan iz zemlje i opet ću ga glavom vidjeti i moje će ga oči gledati, i nitko drugi, ta moja nada počiva u grudima mojim«. I Božanski je Spasitelj potvrdio ove riječi: »Ide čas, u koji će svi, koji su u grobovima čuti glas Sina čovječjega. I izići će, koji su činili dobro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće suda« (Iv. 5, 28 sl.).

Doći će dan, kad će silni zvuk trublje (1 Kor.) zaoriti zemljom, kao što je nekoć odjekivao Salamunovim hramom u Jerusolimu na velike blagdane. Tada će »zakliktati kosti poniženе« (Ps. 50, 10) i »mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi« (1 Kor. 15, 25). Poput feniksa, koji je izgorio u pepeo, a onda se opet digao živ iz pepela, poput sjemenke, koja sagnjije u zemlji, ali umirući opet nikne na novi život, poput gusjenice, koja se začahuri te leži čitavu zimu kao mrtva, ali u proljeće ustaje kao leptir te radujući se životu i veseleći se svijetlu lijeta od cvijeta do cvijeta, poput Jairove kćerke, koja je ležala mrtva i na Isusovu riječ nasmiješila se novom životu, poput mladića iz Naima, iz kojeg je bila izašla duša, ali uskrsnu na Isusovu zapovijed, poput Lazara, koji je na poklik božanskoga prijatelja opet oživio te izišao iz groba,, i poput samoga Gospodina, koji je proslavljen izišao iz grobova na novi život. »Ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivo, i ovo smrtno, da se obuče u besmrtno« (1 Kor. 15, 53). Kako će se to dogoditi, da ćemo mi primiti isto tijelo, za to se imamo malo starati. Onome, koji nam jamči, da ćemo uistinu jednom uskrsnuti, možemo mirne duše prepustiti i način, kako će to biti. Nekoć je zapitala kraljica Kleopatra, lijepa i smiona, kakva je bila, rabbi Moira: »Hoće li mrtvi uskrsnuti odjeveni ili neodjeveni?« Rabbi je odgovorio: 'Pšenično zrno polažu golo u zemlju, ali ono ustaje s toliko lijepih odijela«. Onaj, koji čini da pšenično zrno postaje vlat, znat će dovesti na svijetlo i sjetvu ljudskih tjelesa.

Čovječja duša i čovječje tijelo tvore jedno prirodno jedinstvo, smrt je neprirodno jedinstvo, smrt je neprirodna rastava; a uskrsnuće opet uspostavlja jedinstvo. I jedinstvo za plaću i kaznu, jer ako je tijelo služilo kao oruđe grijeha, mora i ono biti kažnjeno radi grijeha, ako je tijelo služilo kao oruđe za dobro, mora i ono zauvijek uživati plaću za dobro. Neki stari crkveni pisac kaže: »Kako je tolika dobra djela... učinilo prvenstveno tijelo, dolikuje, da i ono ima s dušom dio u blaženstvu.« Krist će tek tada izvršiti potpuno otkupljenje, kad duša i tijelo budu sasvim oteti vlasti sotone. Krist nije donio polovično već cjelovito otkupljenje. »Po čovjeku dođe smrt, i po čovjeku dođe uskrsnuće od mrtvih« (1 Kor. 15, 21).

Misao, da ćemo grob, u koji ćemo sići da se raspadnemo, jednom neraspadljivi ostaviti, smrti oduzima strah i grobu grozu. Za nas je smrt kao zalaz sunca: spušta se noć, ali poslije toga opet izlazi sjajno sunce. Glasoviti Benjamin Franklin dao je na svoj način izraza nadi u buduće uskrsnuće u grobnom natpisu, što ga je sam napisao prije svoje smrti: »Ovdje počiva tijelo Benjamina Franklina, hrana crvi, poput korica stare knjige, kojoj je poderana sadržina, i kojoj oteše pismo i pozlatu. Ali će se ona opet pojaviti u novom i ljepšem izdanju, popravljena i poboljšana od autora«.

DUŽNOST PRAŠTANJA

Kada bi Stvoritelj nama sudio prema našim grijesima, ne bi bilo više nade u naše spasenje. Kada nam On ne bi praštao, bijeda bi zastrla sve naše vidike. Ali Bog je živo milosrđe. Krist nam je ostavio mogućnosti, da primimo odrješenje, da postanemo Božji. Ali naša je dužnost, da mi praštamo jedni drugima.

Ovo govori priča o kralju i dužniku. Nesretnik ne mogaše platiti dug i gospodar mu oprosti. Ali kada je dužnik onoga čovjeka, kojemu je bilo oprošteno, također zamolio milost u njega, baci ga okrutnik u tamnicu. Milosrdni gospodar odredi tada, da se ovome sudiji bez milosrđa dogodi ono, što je on učinio svome bližnjemu. Ako je njemu bilo oprošteno, i sam je trebao praštati drugome. Ako je on tražio milosrđe, i sam je trebao poznavati milosti.

Dužnost praštanja nije laka. Mnogo se puta hvalimo da smo milosrdni, a pamtimo nepravde, koje su nam nanijeli, osjetljivi smo za sebe, a tvrdi prema drugima. Često smo slični dužniku milosrdnoga kralja. Ali svi mi trebamo milosrđe Božje i sada i poslije smrti. Ne korimo drugoga, ako nismo bolji. Pomažimo jedni drugima, praštajmo boli, koje smo pretrpjeli.

Tada će utjeha i smirenje sinuti i našem srcu.

U TALIJANSKOM TIROLU ovoga ljeta je bilo upriličeno međunarodno ljetovanje katoličkih skauta. Taborovalo je ukupno 800 mladih talijanskih, austrijskih, njemačkih, belgijskih i švicarskih skauta.

UMJETNOST U CRKVI

Kad je Mojsije uzlazio na brdo Horeb, vidje grm, gdje gori a ne sagorijeva. Začuđen htjede se približiti grmu, ali čuje glas: »Skini obuću, jer je mjesto, na kojemu stojiš, sveto«. Ovo bi trebali imati na pameti umjetnici, koji grade i koji ukrašuju crkve. Crkva je doista mjesto sveto, jer tu na oltaru u svetohraništu prebiva euharistički Bog. Treba skinuti obuću ulazeći u crkvu, t. j. treba odbaciti ljudske osjećaje, ljudsko shvaćanje. Treba obući dušu kršćansku, čistu, punu duboke vjere. Budu li umjetnici činili tako, stvarat će opet velika djela, a naše će crkve biti, kako treba. Umjetnici su u stara vremena stvarali velika djela, jer su radili u skladu sa svećenstvom, jer su imali pred očima ne samo pravila umjetnosti, nego i liturgiju. Primjer Mojsija moraju imati pred očima ne samo umjetnici, nego i svećenici. U crkvi imadu mjesto samo prave umjetnine.

PODLISTAK

ZVONA SA TRSATA

Pred zoru u oči Velike Gospe stigao je brod, a kako je luka bila puna, zaustavio se kod sidrišta. Na »rabi« — vele mornari.

Noštromo Mikula bio je na palubi, dok je grad još bio osvijetljen električnim žaruljama, kada su se u prvoj slutnji svanuća oštro razabrali na vrh brijega crni obrisi kule staroga grada i zavjetne crkve.

Noštromo Mikula je hodao s rukama na leđima i s lulom u ustima. Kadkad bi zastao i duboko odahnuo. Kao da time želi odbaciti nešto teško, prošlo.

Čekao je svanuće.

Nije morao dugo čekati, jer su se električna svijetla gasila, a zvijezde izblijedile. Svijetlo, mirno more ležalo je uspavano u Kvarneru. Svanulo je, a stari grad i toranj posivili. U gradu uz more budio se život: čule se trube automobila i drndanje kola.

Kamarijer Fran se popeo na palubu: »Noštromo, vrime je kafe popit«.

»Šubito«. — Još se jednom ogledao na more i brijeg, i sišao u blagovaonu.

Sjeo je u pročelje stola, za kojim je već sjedila posada.

Kamarijer Fran je točio kavu: noštromu, timunjeru Ivi, pa redom.

»Dan, din din, don.
Dan, din, din, don...«.

Kao na zapovijed ostavili su lončiće s kavom i prisluhnuli.

»Dan, din, din, don.
Dan, din, din, don«.

Dan, din, din, don... čuli su se srebrni zvuci zvona. — »Batućaju na Trsatu« rekao je timunjer Ivo i pogledao ispod oka noštroma Mikulu. »Zvoni batućaju, kako vavik na Velu Gospu«, zamišljeno je rekao noštromo.

»Kako nebi batućali, kad je vela fešta« pomislio je kamarijer Fran, ali nije ništa rekao.

Šutjeli su, pili kavu. Noštromo Mikula je pripalio lulu, povukao dva tri dima. »Doma smo. A mogli smo i ne bit. Sriće smo imali, sriće«... promrmljao je.

Imali da. — I kakovu. Mogli smo apiko ići, ko miši se potopit, kako oni engleški tanker od 16.000 ton, koga je pribilo kako fulminant«, rekao je timunjer.

'A nami nič«, zasjale se oči kamarijeru.

»Il kako oni Holandež, koga je otprlo kako konzervu«. Apiko su šli, apiko svi« nadovezao je timunjer.

»A nama nič«, ponovio je kamarijer.

»Dan, din, din, don«
dan, din. din, don«, dozivala su zvona.

»Batućaju, batućaju,« uzdahnuo je noštromo i spustio glavu.

Ostali su sjediti šutke kod stola. Svi su mislili slično, al se nisu jedan drugom povjeravali. Proživljavali su još jednom oluju, koja ih je zadesila u Biskajskom zaljevu. Očajni strah, dok su svojim očima gledali propast dvaju brodova, a osjećali se nemoćni proti pobješnjelih valova. Tada je, — jest tada, — noštromo Mikula izvadio iz »baulina« sliku Majke Božje Trsatske. Žena mu je uz ostale stvari, malo kao potajno, spremila na put. Staru sliku, koju je sobom nosio na dalekim putovima i otac i djed njegov.

Pali su na koljena pred njome, i zaklinjali Zvijezdu mora, da ih dovede na kraj.

Tada su smirenije čekali svoju sudbinu. I eto, bacalo ih more, ali nije progutalo. Došli su kući. — Je li bio slučaj? — Je li pomogla Mati Božja?

A danas je ovdje fešta na Trsatu. — Bi li trebalo poći? Ili to možda ne bi bilo muški?

'Je, je, neć va ten«, promrmljao je kamarijer Ive.

»Va ćen?« upitao je timunjer.

»Znali su već i naši stari za Trsat«.

»Dan, din, din, don.
Dan, din, din, don, opominjala su zvona...

...U okorjelom starom mornaru, noštromu Mikuli budile se uspomene iz djetinjstva.

Vidio je sebe kao dječaka, kako ga mati vodi u polutamnu crkvu, gdje slabo svijetlo voštanice titra po starinskoj slici Majke Božje. »Moli za oca«, govorila mu je, »daleko je, a more je nemirno«. On bi izmolio molitvu, a mati je dugo ostajala klečati prebirući zrna krunice. Stajao bi iza nje neko vrijeme, a tada bi pošao lađom crkve. Naprezao bi oči, da dobro vidi zavjetne slike mornara. Bilo ih je mnogo, a sve su prikazivale slične prizore: noć, uzburkano more, brod prepljuskivan valovima, crne oblake, a jedina svijetla točka na nebu: lik Marijin s Djetetom. — Zvijezda mora.

U djetinjoj mašti dočarao je doživljaj: brod se utaplja u valovima, a Mati Božja dolazi, spašava i pokazuje put na kraj. Tada mu je srce jače zakucalo, živo je želio, da i on bude mornar, da doživi strašnu buru na moru, iz koje će ga izvesti Mati Božja Trsatska.

Da li ju je ovaj put doista tako doživio?

Timunjer Ive je prekinuo šutnju: 'Koga gre na kraj po provištu«

Javio se kamarijer i dva mornara da hodu s kogom.

»A ča ćemo i mi na brodu? — Homo na kraj!« mislili su mornari, koji su bili toga jutra u službi. Noštromo im se priključio.

U gradu je bilo živo. S brodova se iskrcavao svijet, od kolodvora dolazile povorke i polazili k Rječini.

»Aj me, koliki narod gre!« čudili se mornari.

»Gledaj one s bandijerom!« upozorio je kamarijer.

»A oni tamo kako da su iz Bosne«, rekao je noštromo.

Došli su tako usred grada, a kod stare ure su se razišli. Svaki je pošao svojim putem, ali kada je »batućalo« po treći puta na 'Misu Kantanu«, našli su se svi na Trsatu, pred bazilikom Zvijezde mora.

Baš, kao da su se dogovorili!

XX. NEDJELJA PO DUHOVIMA

19. listopada 1952.

Današnje sv. Evanđelje pripovijeda (Ivan 4,46-53), kako je Isus izdaleka ozdravio u Kafarnaumu mladića, koji je ležao na samrti od upale pluća, a bio je sin kraljevskog činovnika. Činovnik otac išao je iz Kafarnauma daleko k Isusu i zamolio ga, da dođe i da mu izliječi sina. Isus se potuži na nevjeru ljudi: svi hoće da vide čudesa. Tada otac požuri molbom, da ne bi sin umro. Isus mu na to reče: Idi, tvoj sin živi! I kad dođe kući, nađe sina zdrava, i rekoše mu, da ga je groznica pustila točno u onaj sat, kad je Isus rekao: Sin tvoj živi. I povjerova on i sva kuća njegova.

1. Zamoli Ga, da siđe i izliječi mu sina, koji je na umoru. Situacija je ova: Sin leži na umoru. Otac je već sve moguće pokušao, ali uzalud, sin će mu možda za koji sat umrijeti. Nato mu netko kaže, da Isus, prorok i čudotvorac obilazi po zemlji i da liječi. I otac je nešto o tom čuo, ali nije puno mario. Ima tih šarlatana i čarobnjaka vazdan. Svi kažu, da mogu sve, a kad tamo svi su varalice. No sinu je sve gore i gore. Uto netko dojavi, da je prorok došao iz Judeje u Galileju, a ukućani navalili na oca, da ide po Njega. Otac se dade za ljubav života sinova nagovoriti i ode. Išao je dan hoda i napokon Ga našao i zamolio Ga, da dođe. Mislio je, ako ne može izliječiti, ne će ni škoditi, a ako sina ozdravi, tko sretniji od njega.

Ne vjerujete, ako ne vidite znaka i čudesa. Isus ga je prozreo i vidio, da taj čovjek nema vjere. Došao je ukor Isusov, ali u brizi i boli nije se na nj osvrnuo, nego očajnički nastavlja: Gospodine, siđi prije, nego mi umre sin. Isus je vidio, da se sa čovjekom takva raspoloženja ne može raspravljati. On misli da je raspravljanje gubitak vremena, i da je velika pogibao u otezanju, pa požuruje, a ne zna da govori s Bogom, koji nikamo ne zakašnjava, koji je spor, ali dostižan. I sada Isus čini ozdravljenje na neobičan način, koji će čovjeka uvjeriti jače, nego da vidi čudo na svoje oči.

3. Isus mu reče: Idi, sin tvoj živi. Čovjek je u tim riječima osjetio, da se sada zbilo čudo, ako je uopće ovaj pred njim prorok. Nije Isusa dalje molio da dođe, nego je otišao. Bio je veoma radoznao, da li je istina, što je Isus rekao. Još nije baš sasvim vjerovao, ali bi moglo i biti. Jer taj Isus je i na njega učinio silan dojam. To nije običan čovjek, nešto struji iz Njega veoma snažno. Isusova riječ: Idi, bila mu je uvjerljiva zapovijed i on nije više mogao da Ga ponovno zamoli, da dođe. I jurio je doma i drugi dan stigao i našao sina živa i zdrava.

4. I povjerova on i sva kuća njegova. Sretni otac dao je najprije oduška svojoj očinskoj ljubavi, a tada se u njemu rasprši svaka sumnja u moć i proročku misiju Isusovu. Kad je saznao od ukućana, da je sina jučer u 7 sati pustila groznica, a to je bila baš ona ura, kad mu je Isus rekao: Idi, sin tvoj živi, tada je i on i sva kuća njegova postala oduševljeni pristaša Isusov. I nitko Ga više nije mogao pokolebati u vjeri.

Imajmo neograničeno povjerenje u dobrotu, ljubav i svemogućnost Božju!

Blažena Majka Aliks i naša Gospa

Ne može se govoriti o Majci Aliks, a da se ne istakne posebni žar Njezine pobožnosti prema presvetoj Majci Božjoj. Uzvišeno je Marijino mjesto u kršćanstvu. Aliks Joj je dala isto mjesto u svom srcu.

Na svim važnijim raskršćima Njezina životnog puta našli smo Našu Gospu. Gospodin Ju je već na početku redovničkog života poučio, koliko ljubi duše, koje Mu dolaze po Njegovoj Majci. Koliko nježnosti i poniznosti!

Voljela je govoriti o prečistoj Djevici, o Njezinoj veličini i o Njezinim krepostima. Posebnom je ljubavlju prikazivala Presvetom Trojstvu psalme »Lauda«, kao zahvalu za velike milosti, iskazane duši Marije. Premda je častila sve Marijine blagdane, posebnu pobožnost je iskazivala Njezinu Bezgrešnom Začeću.

Nastojala je, da postulantice izaberu jedan Gospin blagdan za dan ulaska u samostan, ako je to bilo moguće bez velikog zakašnjenja, Također, da se oblačenje i zavjeti obave na spomenute blagdane. Željela je, da se ne poduzme ni jedan posao, bilo kako neznatan, a da se to prvo ne saopći Mariji i Njoj žarko ne preporuči.

Rado je tješila i podizala duše te ih slala Mariji, govoreći: »To je vaša dobra Majka, idite Joj s pouzdanjem, jer ako Joj želite vjerno služiti, ispunit će Vam, što molite.«

Majka Aliks, je u općenju s Gospom dostigla onu duboku jednostavnost, koju je toliko preporučivala dušama. Govorila je, da je to »jedno od velikih raspoloženja, koje Bog zahtijeva, da se On potpuno saopći«. Te duše postaju slične maloj djeci. Izgleda, da u njima njihovo »ja« lakše uzmiče pred Duhom Svetim.

Majka Aliks se je tog ljudskog ja odrekla u tolikom stupnju, da ono više nije dolazilo do izražaja. Kao osnovateljica i poglavarica, klevetana i slavljena, osnivajući velike samostane ili skrivena u maloj školi nekog sela, pjevajući na koru »laude«, ili nagnuta nad početnicom djevojčice, ona je poznavala samo jedno: »Isusa, i to Isusa Raspetoga«. Duša je Majke Aliks bila jednostavna, jer je bila sjedinjena s Bogom.

Ova Ju je jednostavnost činila čudesno vedrom u suprotivštinama. Majka Angelika kaže: »Čovjek bi pomislio, gledajući njezino lice, da je ništa ne žalosti«. Ista mirnoća i u đavolskim napadajima, koji su je mučili. Ni traga nekoj divljoj zategnutosti, gorčini i ukočenosti, samo mir i prepuštanje. »U njezinu srcu nije bilo više ničega što bi se protivilo«.

Aliks piše: »Kada više nisam mogla izdržati, obratila sam se prečistoj Djevici, Majci žalosnih, jer sam se stavila pod Njezinu zaštitu, moleći je, da mi isprosi zasluge svoga Sina, da operem svoju dušu i ukrasim je Njegovom Milosti«.

Nestajanje ovog ljudskog ja, temelj je njezina utjecaja kao odgojiteljice. Što je najvažnije kod pristupanja dječjoj duši? Žena ne mora biti veoma odlična, ali mora biti ona, koja će nestati, da bi Bog mogao proći. Ako se ovo bitno provede, sve će biti dobro. Sve će biti promašeno, ako ovo načelo bude zlo upotrebljeno.

Ova će se jednostavnost pridružiti odlici, koju smo kao najznačajniju upoznali u duši Majke Aliks: to je njezina šutnja. Obje sačinjavaju ono nestajanje pred Jedinom Prisutnosti. a nalaze se često kao originalni pečat u dušama, koje su razumjele i koje žive od milosnog majčinstva Marije. Sve kreposti Majke Aliks nalazimo sadržane u njezinoj pobožnosti prema prečistoj Djevici.

Sv. Grignon de Monfort kaže: »Kad je Marija pustila korijenje u jednoj duši, to će proizvesti čudesa Milosti, jer djeluje s Duhom Svetim, jedinim Prosvjetiteljem. Od Utjelovljenja Vječne Riječi, tajne se ljudskog života odvijaju u dušama uvijek po istom zakonu: »Začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice«.

Isti Svetac nastavlja: »Bog Duh Sveti želi izgraditi po Mariji i u Mariji svoje odabranike. I zato joj govori: »In electis meis mitte radices«. Moja ljubljena, moja zaručnice, pusti korijenje svih kreposti u moje odabranike. Toliko si mi se svidjela, dok si živjela na zemlji, cvjetajući najuzvišenijim krepostima, da Te želim nalaziti na zemlji, ali Te imati i dalje u nebu. Oživi se radi toga u mojim odabranicima, da gledam u njima sa zadovoljstvom korijenje Tvoje nepobjedive vjere, Tvoje duboke poniznosti, sveopćeg mrtvenja, uzvišene molitve, žarke ljubavi, čvrste nade i svih Tvojih kreposti. Ti si uvijek moja zaručnica tako vjerna, čista i plodna. Neka mi Tvoja vjera dade vjernih duša, Tvoja čistoća djevica, a Tvoja plodnost neka mi izgradi hramove odabranika«.

Ove riječi divno opisuju rad Milosti u duši Majke Aliks.

IZ PISMA SV. OCA

KATOLIČKIM ŽENAMA NJEMAČKE

Koncem srpnja o. g. držala se u Bonnu u Njemačkoj 13. glavna skupština katoličkih žena Njemačke. Tom je zgodom sv. Otac upravio dr. Gerti Krabbel, predsjednici organizacije, ručno pismo, iz kojega vadimo ove misli: »Vaš savez navršuje 50. godišnjicu svog postojanja. Kroz to vrijeme se u ženskom pokretu mnogo toga izmijenilo. Ciljevi, koje je Vaš ženski pokret imao početkom stoljeća, koji su tada bili novi i koji su se nekima činili presmioni, davno su postignuti. Žene su ušle u sva zvanja i u sve položaje javnog života. To je išlo brže, nego li se katolički ženski pokret mogao prilagoditi novim prilikama.

Sada valja stečena prava i preuzete dužnosti prilagoditi dužnostima, što ih priroda i objava nameće ženama. Prema tome valja žene dalje izobražavati, dati im socijalno i vjersko školovanje.

Ako se prije 50 godina išlo za tim, da se katoličku ženu, kao i ženu uopće, uvede u javne službe i položaje, to je danas Vaša zadaća ženu zaštititi i učvrstiti, da u novim prilikama ne izgubi svoju osobnu čast kao žena i kao kršćanka. Istina, katolički ženski pokret imao je i prije zadaću, da oblikuje ženu u savršenu ličnost i u potpunu kršćanku. No danas ima ova zadaća, kako se nama čini, biti prva i glavna.

Danas se sve kao urotilo, da čovjeku i kršćaninu otešča čuvanje osobne časti. Tehnika, propaganda tiskom, radijem i filmom ne daju čovjeku, da se smiri i da uđe u se. Stvara se tip čovjeka, koji ne podnosi, da bude jednu jedinu uru sam sa sobom i s Bogom. Industrijalizacija, koja čovjeka izručuje stroju i pogonu, hoće da se nametne i agrikulturi. Društveni je život obilježen mnogostranom ovisnošću pojedinca i pojedinih obitelji od javne ruke socijalne kontrole, od raznih organizacija i centrala. Velegradski život kao da sve silovitije nameće svoj oblik ljudima: pojedinca nestaje u masi.

Tragika ovog razvoja leži u tom, da se sve to događa u čas, kad materijalistički nazor svijeta svijesno ruši osobnost, pa hoće pojedinca učiniti pukim dijelom mase. Nije potrebno posebno naglašavati, da ovaj razvoj u masovno bitisanje loše djeluje na ženski svijet i na žensku dušu. Vi ste posljednjih 20 godina doživjeli teških iskustva. Međutim možda je ono proživljeno tek generalni pokus za teža iskustva. Radi se o časti žene, djevojke, onih neudatih, kao i onih udatih, koje su majke i supruge. Radi se o kršćanskom braku, o obitelji, o bračnoj vjernosti, o djetetu i odgoju djece. Sva ova sveta područja pretrpješe u posljednje doba takvih neprijateljskih napadaja, kako to povijest Crkve još nije zabilježila.

Danas znači: sve uložiti u to, da se pojedinci odgoje u kršćanske ličnosti, koje će i same za sebe biti vjerne Bogu i njegovim zakonima u naravnom i svrhunaravnom redu. To vrijedi i za Vaš savez. Mi gajimo nadu, da će članice Vašeg saveza i u unutarnjoj politici vaše zemlje zastupati i braniti katolička načela o braku, o pravu roditelja na djecu, o školama i socijalnom radu. Katoličke žene moraju biti spremne ploviti i protiv vode, ako treba, moraju biti spremne i na žrtve, gdje zakon Božji i savjest to traže.«

PAPIN DAN

U REPUBLICI PARAGUAY

Ovogodišnji Papin dan slavio se u svim gradovima republike Paraguay. U danima prije Petrova i Pavlova organizirala je katolička akcija predavanja i radio emisije, kojima je bio predmet rimski Pontifikat. U predvečerje blagdana upriličena je u katedrali glavnog grada i u svim župnim crkvama Paraguaya ura klanjanja s molitvama prema nakani svetoga Oca. Na sam blagdan bila je vladina palača okićena zastavama, a tako i sve kuće diplomata. U katedrali je služio pontifikalnu Misu apostolski nuncij Federico Lunardi, dok je domaći nadbiskup Msgr Annibale Mena Porta iz Asunciona otpjevao »Te Deum«. Svečanosti su pribivali predsjednik republike s članovima vlade, građanske i vojničke oblasti, kao i cio diplomatski zbor. Poslije toga se u velikom kazalištu Teatro Granadas održala akademija, kojoj su pribivale državne i crkvene vlasti, te oko 1500 vjernika. Govornici su uznosili rimski Pontifikat i sadanjeg papu Pija XII.

U COSTARICI

I u ovoj se republici proslavio Papin dan velebnim načinom. U župnim crkvama, katoličkim zavodima i udruženjima mnogo se molilo za sv. Oca, pa su se držale ure klanjanja po nakani sv. Oca Glavne svečanosti obavile su se u katedrali prijestolnice San Josè. Poslije podne bilo je primanje u nuncijaturi. Ovamo je došao sam predsjednik republike i ministar vanjskih posala, te cio diplomatski zbor. Na primanje je došao i novo izabrani predsjednik susjedne republike Panama, pukovnik Remon sa svojom pratnjom, u kojoj je bio ministar vanjskih poslova i predsjednik panamskog parlamenta, koji su se tada desili u San Josè-u. I štampa je popratila Papin dan sa simpatijama. Vladin organ »Il Diario de Costa Rica« donio je članak pod naslovom: »Osnovi katoličke Crkve i ugled Kristova namjesnika«, gdje se uzvisuje ličnost sadanjeg Pape kao »središte najuzvišenijeg ideala«.

U BRAZILIJI

I u Braziliji je proslavljen Papin dan na najsvečaniji način, i to u nedjelju poslije Petrova i Pavlova. Službena proslava obavila se u Rio de Janeiru dne 13. srpnja, jer su joj tada mogli pribivati i biskupi, koji su na samo Petrovo bili na euharističkom kongresu u Amazzoniji. U glavnom državnom kazalištu priređena je svečana akademija, kojoj je prisustvovalo 12 biskupa, zastupnici državne vlasti i diplomatski zbor. Muzički dio akademije ispunila je kantata »Naša Gospa od slave«, što ju je prigodom proklamacije dogme o Marijinu Uznesenju na nebo skladao Maestro Maksimilijan Hellman. Kantatu je izvela škola »Josè Mauricio« pod vodstvom samog auktora. Na akademiji je govorio parlamentarni zastupnik Arruda Camara. Akademiju je završio svojim krasnim govorom Msgr Chiarlo, apostolski nuncij Brazilije. Ocrtavši važnost i veličinu rimskog pontifikata prešao je govornik, da crta samu ličnost sadanjega Pape. Među inim je rekao: »Posred atmosfere, pune mržnje i krvi, u vremenu kad se ruše ustanove, koje su se smatrale vječnima, prolazi on, papa Pijo XII., sipajući blago svoje inteligencije i svoga srca. Sipa blago svoga uma, a svijet sluša njegov nježan, ali muževan glas, koji kazuje put k pravomu preporodu čovječanstva. Sipa blago svoga srca, a valovi njegove dobrote dopiru do kraja zemlje. Papa Pijo XII. pokazuje svijetu, da je Rim još uvijek Praeses caritatis kako je bio u vrijeme sv. Ireneja.« — Jednakim oduševljenjem proslavljen je Papin dan po svim župama Brazilije.

»PAX ROMANA«. Od 17. kolovoza do 1. rujna održan je u Kanadi XXII. kongres Međunarodnog udruženja katoličkih studenata »Pax Romana«. Kongres se je održavao u nekoliko kanadskih gradova i to od 17. do 24. VIII. u Torontu, 25. VIII. u Ottawi, od 26. do 30. VIII. u Montrealu i 31. VIII. te 1. IX. u Quebec-u. Kongresu je prisustvovalo oko 800 stranih delegata, među njima i jedan Japanac. Provincija Quebec votirala je 10.000 kanadskih dolara kao pomoć organizatorima ovoga kongresa.

MOŽE LI T. ZV. »LAJIČKA ŠKOLA« NAKNADITI VJERU?

Mnogi kažu, da temeljita školska naobrazba može nadoknaditi vjeru. Dobiju li djeca u t. zv. lajičkoj školi dobru obuku, ne trebaju vjerske obuke, da postanu dobri građani.

Na to odgovaramo: Povijest je najbolja učiteljica života. Bilo je zemalja, gdje su istisnuli vjeru iz škole i gdje su uveli tako zvani lajički moral. Pa što kaže iskustvo? Što kaže povijest? Plod takovih škola je generacija mladih zločinaca.

Bonjean, sudac sienskog tribunala, piše: »Francuska ide ususret svojoj propasti. Glavna krivnja za to je bezvjerska obuka«.

Pariški sudac Guillot je rekao: »Lajičke škole doživjele su sramotan bankrot. Kad je kod mladeži nestalo vjerskog ideala, nestalo je svakog ideala«.

Protestant Buisson, koji se kroz 20 godina borio za bezvjersku školu, morao je konačno priznati? »Posljedica bezvjerskih škola je opći ćudoredni bankrot«.

Kriminalistika i statistika mladenačkih zločinaca najbolje dokazuju, da škola sama po sebi nikako ne može nadoknaditi vjeru. Bez vjere nema zdravoga i trajnoga ćudoređa.

APOSTOLSKI DELEGAT NA ŠKOTSKIM OTOCIMA. Msgr Guglielmo Godfrey, apostolski delegat za Englesku, odlučio je, da pohodi i otoke, koji se nalaze na zapadu od Škotske. Vjernici su ga posvuda primali s najvećim oduševljenjem kao zastupnika sv. Oca Pape. Dolazili su i iz udaljenih krajeva da mogu pozdraviti Papina izaslanika. Jedna starica od 81 godine imenom Flora Mac Millan, pješačila je 40 km, da dođe iz Benbecule u Lachboisdale (South Uist), da se pokloni Papinu izaslaniku. Msgr Godfrey obišao je sve župe u biskupiji Argull i biskupiji The Isles. U svim crkvama govorio je puku uznoseći vrijednost vjere i slavu Crkve te potičući vjernike, da ustraju u odanosti prema Svetoj Stolici. Stanovništvo na argilskim i hebridskim otocima je u glavnom katoličko. Kuda je delegat prolazio, bile su istaknute papinske zastave.

U VELIKOM SJEMENIŠTU BIJELIH OTACA u Africi sprema se za svećeničko zvanje 374 bogoslova.

ZEMLJA
i nebeska panorama

Tekovine su astronomije velike, korisne i privlačive, svakoga zanimaju te nije potrebno naročito poticati pažnju da bi se pobudio interes za nebeske pojave, zbivanja i otkrića. Već je **Seneka** kazao: »Da se zvijezde«, mjesto što sjaju uvijek nad našim glavama, mogu vidjeti samo s jedne točke zemaljske kugle, ljudi ne bi prestali u hrpama onamo putovati, da motre nebo i da se dive čudesima neba.«

Ali koliko god nebeske pojave bile privlačive, ma koliko postojala želja biti upućen u predmet astronomije i ma koliki bio užitak u upoznavanju ove eksaktne (točne) nauke, postoje neke zapreke, koje otešćavaju upoznavanje neba i koje čine da mnogi prijatelji neba sustaju i vraćaju se s puta upoznavanja nebeskih pojava i uzvišenih prizora, što ih pokazuje priroda u svom najvećem veličanstvu — u neizmjernom svemiru.

Glavna je zapreka da nebeski svod nad glavom nije mirna slika, koju bismo mogli stalno proučavati, upoznati njezine zanimljivosti i onda kod svakog promatranja uočiti odjednom sve ljepote i u njima uživati. Izgled neba zavisi od više raznih faktora: od mjesta motrenja na Zemlji, od dnevnog i godišnjeg kruženja Zemlje, pa vlastitog gibanja ostalih članova Sunčeva sustava. Sve se neprestano kreće, pak se kod toga treba snaći, treba ta kretanja shvatiti, da možemo spoznati pravu istinu, da nam te pojave u bliskom svemiru ne priječe razumijevanje dalekog svemira: zvjezdanog sustava, u kojemu se nalazimo, i cijelog poznatog svemira.

Za upoznavanje nebeske panorame najvažnije je uočiti položaj nebeske kugle, naročito položaj nebeskih polova i nebeskoga ekvatora. Da to shvatimo, najbolje je kao polaznu točku uzeti mjesto na zemaljskom ekvatoru. Promatrač koji stoji na tom mjestu, vidi okomitu nebesku sferu, to znači da mu se nebeski ekvator od istočne do zapadne točke horizonta uzdiže okomito nad glavom i ekvator mu prolazi u zenitu, točno nad glavom. Sjeverni nebeski pol, odnosno Polarna zvijezda nalazi se točno u sjevernoj točki horizonta, a južni nebeski pol točno u južnoj točki horizonta. Sva zviježđa, kao i Sunce, Mjesec i planeti izlaze okomito i kreću se usporedno s nebeskim ekvatorom. Ako od mjesta zemaljskog ekvatora putujemo prema sjeveru, onda će se promatraču nebeski ekvator nagibati prema jugu, a Polarna zvijezda uzlaziti nad horizont.

Za koliko se stupanja promatrač nalazi sjeverno od ekvatora t. j. kolika je sjeverna geografska širina, toliko će se stupanja nagnuti nebeski ekvator prema jugu i toliko će stupanja Polarna zvijezda biti nad sjevernom točkom horizonta. Naši se krajevi u Jugoslaviji prostiru od 41. stupnja do 46 1/2 stupanja sjeverne širine, pak im je stoga za toliko stupanja nebeski ekvator nagnut od zenita prema jugu i tolika je visina pola. Zagreb se n. pr. nalazi na skoro 46 stupnju sjeverne širine, pak mu je isto toliko nebeski ekvator nagnut od zenita prema jugu, u istoj tolikoj visini vidi Polarnu zvijezdu nad horizontom. U istoj kosini opisuju svoje dnevne krugove sva nebeska tjelesa: zviježđa, Sunce, Mjesec i planeti.

Ako promatrač putuje dalje prema sjeveru, vidi, kako se Polarnica sve više izdiže, a nebeski ekvator približava horizontu, dok na samom sjevernom polu zemlje Polarna zvijezda stoji točno u zenitu, a nebeski ekvator leži potpuno u ravnini horizonta. Prema tome na sjevernom polu sva nebeska tjelesa kruže usporedo s horizontom. Zato tu traje dan pol godine, jer se Sunce toliko vremena nalazi na sjevernoj nebeskoj polutki, a zatim i noć traje pol godine, jer se Sunce nalazi pod horizontom, (na južnoj nebeskoj polutki.) Putujemo li od zemaljskog ekvatora **na jug**, opazit ćemo iste pojave, kao kod putovanja na sjever, samo što se sada izdiže nad horizont južni pol neba, a nebeski se ekvator nagiba prema sjevernoj strani.

Prvog dana ljeta Sunce se nalazi 23 1/2 stupnja sjeverno od ekvatora. Sunce je tada u Zagrebu udaljeno od zenita samo 22 1/2 stupnja i tad je najduži dan. Kako tada stoji Sunce našem antipodu, na protivnoj strani zemaljske kugle, na 46. stupnju južne geografske širine? Njemu je ekvator nagnut 46 stupanja prema sjeveru, a Sunce je još sjevernije 23 1/2 stupnja. To znači da mu Sunce kulminira samo 20 1/2 stupnja nad horizontom. Prema tome njemu je tada najkraći zimski dan. Na južnoj polutki, gdje je ekvator nagnut prema sjeveru Sunce izlazi promatraču na desnoj strani a zapada na lijevoj, dok nama, gdje je ekvator nagnut prema jugu Sunce izlazi na lijevoj strani, a zapada na desnoj.

Važno je uočiti, da se sva nebeska tjelesa na svom dnevnom putu kreću po stazama koje su **paralelne** (usporedne) s ravninom nebeskog ekvatora. Odatle proizlazi, da ako nebeski ekvator stoji **okomito** nad horizontom, a to je u mjestima, koja se nalaze na ekvatorskom pojasu Zemlje, onda i nebeska tjelesa uzlaze i silaze okomito. Putujemo li od ekvatora na sjever, znamo da će se nebeski ekvator nagibati **koso** prema južnom horizontu. Ako je nebeski ekvator koso položen spram južne strane horizonta, kao kod nas, onda se i nebeska tjelesa gibaju u kosim stazama, od istoka na zapad — od lijeva na desno. Na južnoj polutki Zemlje ekvator je koso položen spram sjeverne strane horizonta, pa stoga tamo sva nebeska tjelesa kruže u kosim stazama nagnutim prema sjeveru. Kad smo okrenuti prema sjeveru, onda nam je istok na desnoj, a zapad na lijevoj strani, pa stoga na južnoj polutki nebeska tjelesa kreću od desna na lijevo.

Ako nebeski ekvator napokon stoji usporedno s horizontom, kao što je slučaj na **polovima** Zemlje, onda i dnevna gibanja nebeskih tjelesa teku u usporednim stazama s horizontom: na sjevernom polu od lijeva na desno, a na južnom polu od desna na lijevo.

Iz svega toga proizlazi, da je nebeska panorama, dužina dana i noći i godišnja doba u raznim mjestima na Zemlji ovisna jedino od **položaja nebeskog ekvatora** spram ravnine horizonta ili drugim riječima ovisna su o geografskoj širini mjesta na Zemlji. Znači, da je nebeski ekvator, najveći krug jednako udaljen od polova, mjerilo za određivanje nebeske panorame, kruženja nebeskih tjelesa: zviježđa, Sunca, Mjeseca i planeta.

Iz katoličkog svijeta

50. GODIŠNJICA KALDEJSKOG BISKUPA. U srpnju o. g. proslavio je 50 godišnjicu svog biskupskog ređenja kaldejski nadbiskup Msgr Stjepan Đibri u Kerkuku. Dan njegove proslave bio je dan radosti ne samo za biskupiju Kerkuk, nego i za sve biskupije kaldejskog obreda. Taj dan dođoše u Kerkuk brojni odličnici i zastupnici raznih vjerskih udruženja.. Katedrala u Kerkuku bijaše puna vjernog naroda. Za vrijeme pontifikala, iza Evanđelja, čitalo se vlastoručno pismo sv. Oca Pape, koji je spomenuo zasluge svečarove, te mu podijelio papinski blagoslov. Grad Kerkuk se nalazi sjeverno od Bagdada. Nastanjen je Kurdima, ali trećina žitelja jesu kršćanski Kaldejci. — Značajno je, da su na ovu proslavu došli i nesjedinjeni Nestorijanci, pa i muslimani.

KATOLIČKI RADIO U HOLANDIJI. Iz godišnjeg izvještaja za g. 1951. doznajemo, da je katolički radio »KRO« u Holandiji posvetio 13.36% vremena ukupnih transmisija isključivo vjerskim predmetima, prenosu liturgičkih čina, propovijedi i sl. Ukupno je taj radio prenosio 2.705 ura. Broj ukupnih pretplatnika toga Katoličkog radija iznosi 312.639.

PROŠLOGA SRPNJA švicarski katolički episkopat je održao svoju konferenciju pod predsjedništvom msgra. Jelmini, apostolskog administratora luganske biskupije. S konferencije biskupi su izdali poslanicu na svoje vjernike, u kojoj ih pozivaju, da jasnoćom i čvrstoćom u načelima vode borbu za jedinstvo u zajedničkom naporu za uspostavu mira.

HODOČAŠĆE AVIJATIČARA U LURD. Više od 5.000 avijatičara hodočastilo je ove godine u Lurd. Zastupani su bili građanski i vojnički avijatičari iz osam država: Italije, Belgije, Holandije, Španjolske, Velike Britanije, Francuske i Sjedinjenih država. Svetu Misu u bazilici služio je avijatičarima Andrè Leclerc, pomoćni biskup pariški. Tehnički vođa hodočašća bio je kanonik Houdayer, glavar dušobrižnika francuske avijacije. Hodočašću je pribivao general Venot u zastupanju generala Loucheresa, glavnog komandanta francuske avijacije. Kanonik Boone, vrhovni vojni dušobrižnik belgijski, služio je Misu zadušnicu za sve pale građanske i vojničke avijatičare.

MAJKA BOŽJA OD GUADALUPE. Za katolički život u Meksiku od velikog je zamašaja hodočašće, koje se svake godine održaje u biskupiji Queretaro glasovitoj Majci Božjoj od Guadalupe. Neka hodočašća su sastavljena samo od muškaraca. Ove godine je jedno ovakvo hodočašće samih muškaraca brojilo 6.000. To se hodočašće obavlja pješke. Jedni idu onamo, da izvrše zavjet, drugi da steknu milosti. Guadalupe je katolička žila kucavica za Meksiko, kako je za nas Marija Bistrica.

POKRET ZA SVEĆENIČKI PODMLADAK U BOLIVIJI. Budući da se u Boliviji opaža nestašica svećenstva, jer jedan svećenik dolazi na 7.459 žitelja, to se u zemlji započela akcija, kako bi se povećao broj svećeničkih zvanja. Apostolski nuncij u Boliviji Msgr Segio Pignedoli imenovao je odbor, kome je povjerena briga za tu potrebnu akciju.

KONGRES ZA CRKVENU ZNANOST I UMJETNOST U ARGENTINI. Ove godine održat će se u Buenos Airesu sveamerikanski kongres za crkvenu znanost i umjetnost. Zastupana će biti historija, arheologija, crkveno slikarstvo i kiparstvo. Znanstvene radnje mogu biti predane odboru u ovim jezicima: latinskom, španjolskom, francuskom, engleskom i portugalskom. U odboru, koji će primati i ocjenjivati radnje, nalaze se stručnjaci svjetovnjaci i svećenici. Sastavljeni su i pododbori za svetu umjetnost, svetu glazbu, numizmatiku i filateliju.

MELKITSKI PATRIJAR MAKSIM IV. Melkitski patrijar Maksim IV. pohodio je nedavno svoj rodni grad Aleppo, gdje je bio dočekan s najvećim slavljem. Došao je praćen sa 24 automobila. Prolazio je kroz svečane slavoluke uz oduševljeno pozdravljanje građanstva. U katedralnoj crkvi bio je pozdravljen od građanskih vlasti i od diplomatskog zbora. U ime crkve pozdravio je patrijara domaći melkitski metropolit Msgr Isidosia Fattal. Slijedećih dana pohodio je patrijar uglednije ličnosti i zavode u gradu.

CRKVA MAJKE BOŽJE GORSKE U NOVOJ ZELANDIJI. Na jednom krasnom otoku Nove Zelandije sagrađena je nedavno crkva u čast Majke Božje Gorske. Crkvu je posvetio Msgr Edward M. Joyce iz Christchurcha, u čijoj se biskupiji nalazi taj otok. Gledaoci opisuju novu crkvu kao arhitektonski biser u veličajnom alpinskom predjelu. To će sada biti cilj mnogih turista, koji posjećuju novozelansko otočje, a napose planine South Alps, s brdom zvanim Cok, najvišim brdom Zelandije, na čijem se podnožju nalazi nova crkva.

POKOJNI KARDINAL FAULHABER je još za svoga života napisao poslanicu svojim vjernicima odredivši, da ta poslanica bude objelodanjena tek poslije njegove smrti. Nadbiskupski Ordinarijat u Münchenu je sada objavio ovu poslanicu, u kojoj veliki kardinal pozivlje bavarske katolike, da ostanu vjerni sv. Crkvi i da uvijek poduzimlju sa svoje strane sve moguće za izmirenje sa svojim protivnicima.

U ASIZU je održan od 31. kolovoza do 6. rujna X. Tečaj kršćanskih studija. Raspravljalo se je o temi »Uskrsnu trećeg dana«. U 17 predavanja, koja su održali znameniti talijanski katolički učenjaci i književnici, prikazano je Isusovo uskrsnuće s raznih točki gledišta. Tečaj je otvorio msgr. Giuseppe Palcido Nicolini, biskup asiški, a zaključni je govor održao kardinal msgr. Giuseppe Bruno, prefekt sv. Kongregacije koncila.

U MANAGUI, glavnom gradu Nikarague, na dan sv. Petra je svečano proslavljen Papin Dan. U predvečerje blagdana je održana svečana Akademija u Pedagoškom Institutu Kršćanske Škole. Na sam blagdan održana je svečana sv. Misa na glavnom gradskom trgu uz prisustvo preko 6.000 đaka katoličkih škola i velikog broja ostalih vjernika. Na kraju sv. Mise je Apostolski Nuncij u ime sv. Oca podijelio prisutnima Apostolski Blagoslov.

PROTESTANTSKA ŠVEDSKA u zadnje vrijeme pokazuje puno interesa za povijesne uspomene iz njene katoličke prošlosti. Prošloga lipnja u štokolmskom muzeju je održana izložba rukopisa i minijatura iz švedskih katoličkih samostana od VI. do XVI. vijeka. Zatim su nedavno prenesene u Upsalu moći sv. Erika, kralja i mučenika, utemeljitelja i patrona švedskog glavnog grada Štokolma. Sv. Erik je iza sv. Brigide najpopularniji svetac u Švedskoj. Donesena je odluka da se pristupi restauraciji samostana sv. Brigide u Valdstenu.

ZA VRIJEME AUSTRIJSKOG KATOLIČKOG DANA održat će se na Heldenplatzu u Beču pred Isusovačkom crkvom prikazanje misterija, koji je za ovu priliku uglazbio Karlo Walter, organista katedrale sv. Stjepana u Beču i profesor muzičke i kazališne akademije. Josef Messner, profesor Mozarteuma u Salzburgu, komponirao je za ovu priliku svečani komad za fanfaru.

KATOLICI I KINO. Na katoličkom sveučilištu u Lyonu održao se dne 19. do 22. srpnja o. g. tečaj, komu je bila tema: »Kršćanski odgojitelj prema kinu.« Tu je izneseno mnogo činjenica o koristi i o šteti, što ga uzroči kino na odgoj mladeži, pa su stvoreni praktički zaključci.

Sv. MISA JE NAŠA ŽRTVA

Što je naš Spasitelj Isus Krist namjeravao, kad je u svojoj Crkvi ustanovio svetu Misu?

Htio nas je učiniti bogatima. »Po njemu ste se obogatili u svemu«, veli Apostol (1. Kor. 1. 5). Htio je naš Spasitelj, da bismo mi svetom Misom mogli otplatiti svaki naš dug, što ga imamo kod Boga. A naš dug kod Boga je četverostruk, kako uči sv. Toma Akvinski. Dužni smo prije svega iskazivati štovanje Božjemu veličanstvu, hvaliti ga i slaviti. Zatim moramo dati zadovoljštinu za naše grijehe. Treće moramo zahvaljivati za primljena dobročinstva i četvrto moramo moliti nove milosti, prositi za nova dobročinstva. A sve je to u najpotpunijoj mjeri moguće žrtvom, najvišim bogoštovnim činom. U žrtvi se nalazi zadovoljenje za sva četiri duga, jer njome se klanjamo Bogu, zadovoljujemo Mu, zahvaljujemo i molimo Ga.

Sveta Misa je žrtva.

Od postanka svijeta, na svim mjestima u svim vremenima, kod svih naroda, u svim religijama postojale su žrtve. Postojale su i postoje, kako uči komparativna znanost religija, kod jednobožaca i mnogobožaca. One su središnji dio religije, kakvagod ona bila. U njima se iskazuje štovanje božanstvu, kakvogod ono bilo.

Pogledajmo sad objavu! Otvorimo Sveto Pismo i listajmo! Čitajmo i čitajmo! Od vremena Kaina i Abela podignuti su toliki žrtvenici i prinesene su Bogu tolike žrtve. Ljudi su osjećali, da su grešni i da treba da prinose Bogu žrtve da Mu na taj način dadu zadovoljštinu, da se pomire s Njim, da nađu kod Njega oproštenje i da ponovno zadobiju milost. Bog je sa svoje strane primao žrtve i nagrađivao ih svojom milošću. Tako je žrtvovao Noa, Abraham, Ilija, Melkizedek, David, Salamon i toliki drugi patrijarsi, proroci i svećenici Staroga Zavjeta. Kasnije bi sagrađen najveličanstveniji hram u Jerusalemu. Time nikako nisu prestale žrtve, nego naprotiv one su se prikazivale na točno određen i potanko propisan način. Božjom odredbom uređena je služba žrtava u hramu. U tu svrhu možemo reći potpuno liturgijski postojali su sveti čini (žrtve), sveta vremena, sveti predmeti, svete osobe.

Što dakle imaju poganske religije, što ima objava Staroga Zavjeta, zar da nema najsavršenija i najuzvišenija religija Gospodina našega Isusa Krista? Zar je naš Gospodin mogao ostaviti kršćanstvo bez žrtve, toga najkarakterističnijega izražaja bogoštovlja?

Dok su se još prinosile žrtve u hramu jeruzalemskom, nadahnuo je Bog proroka Malahiju, da navijesti žrtvu Novoga Zavjeta i da napiše: »Nijeste mi mili i neću više žrtve iz vaše ruke. Jer od istoka sunca do zapada njegova veliko će biti ime moje među narodima i posvuda će se žrtvovati imenu mojemu i prinosit će se čist prinos? Mal. 1. 10.

Što drugo znače proročke riječi »posvuda će se žrtvovati čist prinos«, nego svetu Misu? Sv. Misa je ostvarenje Malakijina proroštva. Sveta Misa je naša žrtva.

OPROŠTENJA ZA MLADU MISU

Kad mladi svećenik drži svoju prvu Misu, taj se sveti obred redovito obavlja vrlo svečano, uz veliko učešće vjernika. Sveta Crkva, da uzveliča svečanost i uveća radost mladomisnika, njegovih roditelja i rodbine kao i ostalih vjernika, koji prisustvuju svečanosti, udijelila je svima posebna oproštenja. Da se dobiju ta oproštenja, nije potrebita vanjska svečanost: može biti i tiha Misa; a ipak svaki dobiva odnosna oproštenja.

Prema Zbirci oproštenja, koja je izašla g. 1950., a koju je Sv. Stolica 3. III. 1952. proglasila jedinom službenom zbirkom, mladomisnik, kad drži prvu sv. Misu, ako je ispovjeđen i ako se pomoli na odluku Sv. Oca Pape, dobiva potpuno oproštenje. Jednako potpuno oproštenje dobivaju njegovi roditelji i ostala rodbina do 3. koljena uključivo, ako se ispovjede, pričeste i pomole na odluku Sv. Oca Pape. Svi ostali vjernici, koji pobožno prisustvuju sv. Misi, dobivaju 10 godina oproštenja, a ne traži se za njih Ispovijed i Pričest.

Oni pak, koji na dan ređenja ili prve sv. Mise pobožno poljube ruku mladomisnika, dobivaju 100 dana oproštenja.

»ZIDNI KALENDAR DANICA« za 1953. već se otprema, kako stižu uplate. Cijena šest Din. Cijenu knjizi »Danici« javit ćemo naknadno.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak Štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova 28. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 26. LISTOPADA 1952. BROJ 40

»Daj Bože, pravdu svoju Kralju, i sudačku vlast Sinu Kraljevu« (Ps 71,1).
Iz Ulaza sv. Mise na svetkovinu Krista Kralja.

Kristovo kraljevsko vladanje

(Iv 7,37)

Sedmi dan blagdana sjenica je bio veliki blagdan. Blagdan je sjenica taj dan postigao svoj vrhunac. Taj dan je jutarnja žrtva napose svečana. Nakon žrtve óbilaze vjernici sedam puta oko žrtvenika. U rukama nose grmove od palma, vrba i mirta. Njima mašu gore i dolje i pjevaju Bogu svoj hosana — slava Bogu. Nakon toga je procesija po hramskom trgu. Pjevaju se psalmi uz gitaru. Jedan od svećenika nosi u rukama zlatnu žaru. A u njoj imade vodu iz ribnjaka Siloe za oltar, na kom se pale žrtve. Tu miješa vodu s vinom i prolijeva je polagano kao žrtveno piće.

Da li veliko, razigrano i pjevajuće mnoštvo razumije, što hoće da kaže Izrael ovom žrtvom za piće? Ta Sv. Pismo mu govori:»Neka nam Gospodin naš Bog još jedamput ne predbaci odpad i nevjeru kao onda, kad se morao potužiti: Ovaj narod prezire vòdu iz Siloe, koja je tako tiho iz njega tekla. Ne, mi ne preziremo više naše vjere, ne odbacujemo više našu nadu. Mi stojimo vjerno uz Boga Izraelova, koji stanuje nad izvorom Siloe iznad hramskog brijega. Mi je pijemo kao vodu Njegove nauke i blagoslova. Od Njegove vjernosti nadamo se živoj vodi, Mesiji, ispunjenju našega zavjeta. Mi čeznemo za Njim. Ako je On tu, tada crpimo s radošću iz izvora Spasiteljeva.« Tako se pjevalo, ali narod nije to pravo shvaćao.

Mnoštvo je veselo, raspoloženo, pjeva i slavlje slavi. A onda iznenada nadglasa sve jedan glas sa zvučnom veselom radošću: »Ako tko žeđa, neka dođe i pije Tko u mene vjeruje, iz njegova će krila, kako Pismo kaže, teći rijeka žive vode.«

Isus iz Nazareta je zvao. Svi su slušali i prema Njemu gledali. Oni su motrili Učitelja u Njegovoj potpunoj neustrašljivosti i veličanstvu. Da li su oni slutili, što im je On govorio u duši. »Vi, Židovi, ispunjenje vaših nada je tu. Mesija stoji pred vama. Tko uistinu žeđa za istinom, neka dođe k meni i vjeruje u moje poslanje! Njegova će se žeđa ugasiti, i on će biti drugima blagoslov.«

Ljudi unaokolo nisu shvatili riječi Isusovih u potpunoj dubini i značenju. No jedno je njima jasno: Isus iz Nazareta traži od njih vjeru. Duboko u srcu svakoga pojedinoga manjka im odluka. Jedni svladani Isusovom odvažnom i snažnom pojavom izjavljuju: »Jest, On je Mesija«. Drugi vele: »On je uistinu prorok«. Time misle reći, da je On preteča Mesijin. Opet drugi razbijaju glavu ovom poteškoćom: »Zar Mesija dolazi iz Galileje? Ne kaže li nešto drugo Sv. Pismo: »Mesija dolazi iz Davidova roda i iz sela Betlehema, gdje je bio David«. Ovi bi rado vjerovali, no to ne će da pokažu izvana. Ali još su u narodu i nepopravljivi, tvrdovrati pristaše Farizeja. Od njihova se srca odbija svaka riječ o Mesiji. Oni znadu za nakanu svojih gospodara, koji hoće da ubiju Isusa. Najradije bi se oborili na omraženog Nazarenca i predali Ga Farizejima. Ali se ne usuđuju. Preveliki je upliv Isusove ličnosti.

Svećenici i Farizeji pjene se od bijesa, što Isus sve više i više privlači k sebi narod. Veliko Vijeće je na okupu. Hvale Bogu, što se ne će dulje čekati. Sluge su ovaj puta već poslani, da uhvate Isusa. Doskora će biti u rukama Velikog Vijeća. Oni će Ga učiniti neškodljivim, udariti Ga po ustima, da zauvijek zanijemi. Očekuju da se svaki čas vrate sluge. Konačno dolaze, ali bez Isusa iz Nazareta. Zbunjeni kao dječaci stoje pred svojim visokim gospodarima. Crveni od bijesa viču ovi na njih: »Zašto Ga nijeste doveli?« A oni otvoreno i odlučno priznaju: »Nikad nije čovjek govorio, kao što ovaj govori.«

Odlučnost govora i dostojanstvo pojave Isusove ukočilo je ruke slugama. Morali su se, htjeli ne htjeli, pokloniti pred moću, koja je od Njega izlazila. A osjećali su i dobro, koje se u njima probudilo. Oni bi najradije vjerovali, i bili bi vjerovali, da nisu imali takve gospodare! Ali oni su gluhi i slijepi. Bezgranično razočaranje se čita na njihovim inače tako okamenjenim licima. Oni grde i bjesne: »I vi ste dakle prevareni! Da li itko od Vijećnika ili Farizeja vjeruje u Njega? Samo ovaj neuki puk! Proklet neka bude!«

Ovi se vijećnici varaju, ako misle, da je samo prezreni puk na strani Isusovoj. Iz njihove se sredine diže branitelj ukorenih sluga i omraženog njima Mesije. Nikodem se usprotivi tiho, ali odlučno osudi svojih drugova. On je čvrsto uvjeren, da mržnja govori iz vijećnika. Zakon kaže drugo. Nitko ne smije biti na smrt osuđen, dok god ga sud ne sasluša i ne nađe krivim. To pravo imade svaki zločinac, pa i Isus iz Nazareta. Zato diže Nikodem svoj glas i pokazuje na zakon onima, koji ga poznaju: »Zar osuđuje naš zakon koga čovjeka, a da ga prije nije saslušao i doznao što je skrivio?«

To nisu Farizeji očekivali. Bili su veoma neugodno iznenađeni i bijesno su zurili u Nikodema. On ih je otkrio pred njihovim vlastitim slugama. Morali su dati pravo svomu kolegi. Ali kako je on samo mogao nastupiti za Isusa? Ovo je izdaja u vlastitim redovima. Povikali su na Nikodema: »Nisi li i ti Galilejac? Pogledaj oko sebe i vidi, da iz Galileje ne dolazi Prorok!«

Nikodem nije odgovorio. U svojoj zabuni i smetenosti nisu vijećnici znali dati nikakav savjet. Postiđeni i ozlovoljeni novom zlovoljom na Isusa u srcima, razišli se, svaki svojoj kući.

Krist je kralj ljudskih srdaca. Zato je imao uvijek prijatelja i neprijatelja. Blaženi su oni, koji su prijatelji i podanici Krista Kralja!

HVALA TI, GOSPODE!

Hvala ti, Gospode,
Što si na ovaj svijet postavio
One, što siromašni duhom
Prolaze kroz šikarje teškoga razuma,
I kroz bogatstvo čuvstava i nagona,
A nitko ih ne gleda,
Nikoga ne zanimaju
I nikome zla ne čine!

Veliki su to stvorovi tvoji,
Koji prolaze kroz bogate voćnjake,
A ne kradu tuđih plodova;
Koji gledaju gavane
I ne zavide im;
Koji osjećaju tuđe opačine
I ne sude im;
Koji gacaju kroz blato i krv
I ne kaljaju ruke ni noge...

Hvala ti za njih, Gospode,
Jer to su velikani ljudstva,
Radi kojih još nisi gnjev svoj
Sasuo na svu gomilu napučenu
Trnjem, korovom i neplodnim poljanama.
Hvala ti, što si nam ih dao,
Jer to su najčišća djeca tvoja! J. T.

Još nešto o o. Leopoldu Mandiću

Za o. Leopolda moglo bi se reći ono, što se nekoć reklo za sv. Franju Asiškog. Brat Masej zapita jednoć sv. Franju: »Kako to, da cio svijet grne za tobom? Nisi lijep, nisi bogat, nisi učen... pa ipak svi idu za tobom«. Bio je iskreno ponizan, siromašan, pun ljubavi k Bogu i prepun ljubavi prema bližnjemu. Slično se može reći o o. Leopoldu. Nepobitna je činjenica, da je g. Leopold za života privlačio duše k sebi, a poslije smrti da ih još više privlači. Njegovo se štovanje širi po svoj Italiji, pače po svoj Evropi i izvan nje. Ostavivši svoj rodni kraj Hercegnovi u Boki Kotorskoj uđe u kapucinski red u Bassanu del Grappa. Djelovao je u Zadru, Bassanu, Tieni, Rijeci i Padovi. A kako djelovao? Nesposoban za propovijedanje radi slaba zdravlja i radi grješke u izgovoru posvetio je život bolesnicima i službi ispovjednika. I za njega se može reći, što i za sv. Franju. Bio je po prirodi neugledan, malena stasa, nelijep, hrapava glasa i vazda boležljiv. Pa ipak su ga svi tražili. U njegovu ćelijú grnuli su mnogi, opterećeni fizičkim bolima i bolima duše. I tu su nalazili olakšice. O. Leopold trpeći sam imao je samilost s bolima drugih. On bi znao govoriti: »Bog je naš liječnik. On je naš lijek!« U najtežim slučajevima, kada su ljudi gubili nadu, on bi znao prišapnuti: »Ne gubite nade! Imajte vjeru!« On je na svoj način, osobnošću svojom, uvjerljivošću svojom ulijevao vjeru i nadu u klonula srca. I događala su se u njegovoj ćeliji prava čudesa. I sada grnu na njegov grob u Padovi tisuće bolesnika moleći poniznog kapucina za pomoć.

DOPUŠTENJE STAROSLAVENSKOG BOGOSLUŽJA

Nedavno je sv. Stolica dopustila, da se pjevane sv. Mise vrše na staroslavenskom jeziku u Istri, u Riječkoj biskupiji, u Zadru i u svim krajevima, koji su bili pod talijanskom okupacijom, a poslije su oslobođeni. Ovo je dopuštenje uslijedilo na molbu preuzvišene g. g. Biskupa onih krajeva i na intervenciju Apostolske Nuncijature u Beogradu.

U MONTEVIDEU, glavnom gradu Urugvaya, na vrlo svečan način je ove godine proslavljen blagdan Tijelova. Preko 150.000 građana je sudjelovalo procesiji, koja je prošla svim najvažnijim gradskim ulicama, dok su kuće, kuda je prolazila procesija, bile ukrašene zastavama, sagovima i cvijećem.

Napasti proti volje

Napasti nisu dokaz, da imamo zlo srce, i da smo se od Boga udaljili, pogotovu ne, dok im se opiremo. Naša su nagnuća iza prvoga grijeha praroditelja iskvarena, a jer smo ovisni od vanjskih sjetila, to se sklonost na zlo u nama još pojačava. Vanjska nam sjetila prouzrokuju mnogu i mnogu napast, no jer djelovanje sjetila često ne ovisi o našoj volji, i još nam ne ide iz srca, zato nam se takove napasti ne ubrajaju u krivnju. One nisu znak, da nam je srce zaraženo nekom posebnom manom. Naše najme srce ne odgovara za rad vanjskih sjetila, ono štoviše trpi od toga, pa ako napasti nadvlada i vjerno prione uz krepost, ostat će dobro, makar zla nagnuća bila kako žestoka.

Ustrajati u otporu protiv napasti znači imati upravo kršćansko srce, i to je dokaz naše ljubavi prema Bogu i zaštite Božje nad nama. Ova misao treba da nam ulije utjehu i pouzdanje tim više, što je Božja pomoć veća, što je veća pogibao da u napasti klonemo.

Zato je krivo, kad ovako mislimo: Da mi je srce i duh u ispravnom stanju i da uistinu pripadaju Bogu, ne bi se u meni dizale misli i osjećaji proti bližnjemu, vjeri, čistoći. Kad bi takove misli i čuvstva ovisili o tebi, da li ćeš ih imati ili ne ćeš, stvar bi bila drukčija, i to bi mogao s pravom kazati, da ti je srce daleko od Boga. No one ne ovise o tvojoj volji, one se šuljaju neopazice i lukavo u srce i duh, ili nas naglo i žestoko napadaju, a da ne pitaju našu volju, hoće li ih ili ne će, i što je još gore, one ostaju u našoj duši usprkos volji, koja bi htjela, da ih se otrese i sve moguće poduzima, da ih odagna. Napasti stoga nisu nikakav dokaz i nikakav čin naše slobodne volje. Ne stoji o njenoj moći, da li ćemo ih imati ili ne, i zato one baš ništa ne dokazuju protiv našeg duševnog stanja.

Srce naše prianja uz neki predmet samo onda, kad nam misli i osjećaji niču nakon promišljavanja o tom predmetu i nakon pristanka slobodne volje. Duša može dakle pripadati potpuno Bogu, makar ju smućuju zla čuvstva, ako su ta čisto nehotična i ako joj se ne mile radi Božanske ljubavi. Da, još i više! Smućenost duše radi takvih napadaja i gnjušanje nad njima sigurni su dokaz, da Boga pravo ljubimo i da su nam naše dužnosti na srcu. Da nemamo ljubavi prema Bogu niti mržnje prema grijehu, ne bismo se radi napasti ništa smućivali, nego bismo slijedili naravnu sklonost i vladali se po svojim željama. Neprevarljiv znak naše ljubavi prema Bogu je naša stalnost u borbi protiv zlih nagnuća.

Najveći sveci, pa i sam apostol Pavao, bili su podvrženi ovakovim kušnjama, pa su ipak ljubili Boga na veoma savršeni način. Sam je Gospodin, da nam dade primjer, htio da bude kušan, i što je On, Sveti nad Svetima, htio da iskusi svojim klanjanja vrijednim čovječanstvom, to ne može da bude nikakav grijeh. Štoviše niti nesavršenost. Ta on je bio bez grijeha. Ni mi dakle ne možemo biti ni krivi ni kažnjivi, ako osjetimo, što je On osjetio i dogod se borimo, kao što se i On borio.

Ima napasti, koje su jake i dugotrajne, koje se poput tmastih oblačina nadvijaju nad našu dušu i nastoje, da je sataru. Treba znati, makar kako one dugo trajale i makar kako moćne bile, nijesu nam grijeh i ne ranjavaju nam dušu, dok mi to ne ćemo, dok se naša volja njima opire. U takovim teškim kušnjama treba biti strpljiv znajući, da iza oblaka ipak sja sunce, koje će se sigurno naskoro i pokazati. Treba znati, da nam je u takovim tamnim momentima Bog veoma blizu i spreman, da nam pomogne, ako vidi, da će nam sile klonuti. Kao ono u lađici na moru, kad je Isus spavao. Digla se silna oluja i prijetila, da lađicu potopi. Apostoli su sve učinili, da se spasu. Kad nije bilo nade spasu, probude Isusa i zamole Ga za pomoć. On ih ukori radi malodušja i utiša oluju. Eto i nama naputka, što da činimo za teških napasti. Obratimo se za pomoć Gospodinu!

VRSTE LAŽI

Laž je, kad netko drugo govori, a drugo misli s nakanom da nekoga prevari. Laž može imati velikih posljedica. Najgore su laži, kojima netko hoće da drugom nanese štetu. Često se u trgovini i poslovanju upotrebljava laž kao nečasno sredstvo, da se nekoga predobije za neku stvar i posao. I ovdje vrijedi poslovica: »Tko laže, taj i krade«. Takvim je lažima motiv dobitak i imetak. I premda svijet polaže veliku vrijednost u zemaljska dobra, ipak mrzi nepošteno sticanje, jer to povređuje časnu ravnotežu i zakon »moga i tvoga«.

Isto tako se osuđuje šteta na časti, koja proizlazi iz neistine, osobito, ako ona biva još k tomu opće poznata. Klevete su takve laži kojima se drugoga nepravedno i neistinito ponizuje i okrivljuje. Pred sudištem savjesti su one još više kažnjive, nego li oštećivanje imutka, jer su čast i dobar glas veća dobra. Na polju časti su moguće tolike štete, jer su u dnevnom životu tolike prilike gdje se može zabosti fini i šiljati žalac zla govora i pogriješiti jezikom proti istini i ljubavi i tako počiniti brojne grijehe jezika.

Da se društvene laži t. j. konvencijonalne neistine uklone, potrebna je nježnija savjest. One ne škode izravno drugima, zato ih se ne uzima ozbiljno.

Onda dolaze komplimenti, načini govora i slatke riječi, gdje se ni ne pita za njihov istiniti sadržaj. Tu su i obećanja, za koja nitko ni ne misli, da ih drži niti se traži,da ih drugi doslovno uzimaju pa zato ni nemaju stalne oznake prave laži.

I šaljive laži su obljubljena vrsta neistina, u kojima se s velikom slobodom ljudi kreću, jer ih smatraju dopuštenim i bezazlenim. Veoma često su one zgodne i mi ih ne sudimo strogo. Naročito kad se njima ne vara drugi i tako su otvorena neistina, da ih se nužno kao takve pozna i uzima, da su samo šala i nikakva laž. Ali je i tu pogibelj, da se i dalje ide.

Ovamo spadaju i pretjerivanja svake vrsti. Dobar pripovjedač ostaje rijetko kod istine. On mora svoje pripovijedanje malo iskititi. Ako ih više puta pripovijeda, mora ih novom haljinom zaodjeti, ako hoće uspjeti. Zato se istinitost pretjeruje i umanjuje, proširuje i pokraćuje.

Posebna vrsta laži su one, kojima se služi, da se nešto ispriča. Kod djece se to često zapaža. Moramo zahvaliti Bogu, ako smo imali pobožne i stroge roditelje, koji su odlučno nastupili kod prvog pokušaja laganja iz straha pred kaznom i poučili nas riječju i šibom, da nijedna pogreška nije tako velika, koja se lažju ne bi još povećala.

Govori se mnogo o lažima od nužde. Već je u tom samom imenu neistina. Drži se, da vlastita ili tuđa nužda može učiniti laž dopuštenom. To je zabluda. Sv. Toma uči, da laž nije nikada dopuštena, pa ni onda, kad bi netko sebe i drugoga mogao izbaviti iz pogibelji, pa makar bi time i svoj život spasio. Koliko je to manje dopušteno, kad bi netko time sebi koristio, mir si pribavio ili drugoga bilo od kakve pogreške sačuvao.

Sv. Augustin naziva lašcem ne samo onoga, koji drugo misli, a drugo govori, nego i onoga, koji drugo radi. Drugim riječima lažac je i onaj, koji niječe istinu znakovima, činom ili vladanjem, da tako drugoga zavara. Tu je široko polje rada za lažljivca. I zato je teško to kontrolirati i ući svemu u trag.

Svaki bi se morao ispitati, da li je u tom uistinu čist od svake krivnje. Uzmimo da smo tako raspoloženi, da nikada ne bismo rekli nikakve svijesno promišljene laži i da je nikada i ne kažemo. Ako je tako, zahvalimo Bogu. Ali je pitanje, jesu li uvijek sve naše isprike, pripovijesti, tužbe, izgovori, izjave sasvim odgovarale istini? Nije li bilo neistine u našem poslu i vladanju, u našem licu i izrazima? Nismo li se pokazivali boljima, pametnijima, poučenijima. Nismo li možda manjke tijela i duha prikrivali su svima varavim umijećima? Ili ukratko: postavljali pričinjanje na mjesto zbilje. Gdje nema prave, Bogom udijeljene kreposti, tamo je sva ljudska veličina: varka i pričinjanje, opsjena. Postoji naime samo jedna jedina istina, a ta je u Bogu i iz Boga.

Tako dolazimo do toga, da cijelu ljudsku narav, t. j. pokvarenu ljudsku narav nazivamo neistinom i lažju. Čovjek naime nije, što se čini; on nema ono, što misli. U svemu neka čezne za Bogom, koji je istina, i to u dubokoj poniznosti, sa sviješću svojih slabosti i krivnja. I neka prizna, da sve ima od Boga, što god ima u sebi dobra i pravedna.

Poniznost i samosvladavanje imadu korijen jedino u istini. U kristalnoj vodi vidi se do dna. U nedužnom dječjem oku zrcali se čistoća duše, a na jasnom noćnom nebu svjetluca zvijezda. Zato se u pravom poniznom srcu čovječjem odrazuje radost i dopadnost Gospodina Boga, čija istina ostaje do vijeka.

Kralj strašne veličine

Mi vrlo lagano zaboravljamo, da se sve, što činimo i govorimo, vidi i čuje u drugome svijetu, sve naše djelovanje i propuštanje zabilježeno je u knjizi života. Pošiljač, koji nas povezuje s nadnaravnim svijetlom, radi bez smetnje i bez prekida. I kad jedamput opet dođe Sin čovječji i mrtve pozove iz grobova, On će tada ljude suditi prema onome, što je u onim knjigama zabilježeno o njihovu životu na zemlji, kako je to predvidio Ivan: »Vidio sam mrtvace velike i male, gdje stoje pred prijestoljem. I knjige se otvoriše. I druga se knjiga otvori, knjiga života: I suđeni mrtvaci biše po onome, što je napisano u knjigama, po njihovim djelima« (Otkr. 20,12). Tada će s listova ovih knjiga sjati svako dobro djelo, što smo ga učinili u životu, ali će također svijetliti plamenim slovima i svaki grijeh i svako zlodjelo. I sva će dobra djela i sva zla djela odvagnuti jedno breme prema drugome nepodmitljivi sudac, da dobri prime svoju vječnu plaću, a zli vječnu kaznu.

Tako nam Sv. Pismo unaprijed crta sliku općeg suda na sudnjem danu. Naravno, riječi treba shvatiti slikovito, a ne doslovno, kao što ne smijemo doslovno shvatiti, da će sudac u onaj dan pohoda »Jerusalem istražiti sa svjetiljkama« (Sofon. 1.12). To je knjiga Božjega sveznanja, u koju je živo zabilježeno svako dobro i svako zlo djelo našega života, to su knjige naše savjesti, koje se odrazuju u Božjem sveznanju. Kao u kakvom veličanstvenom tonfilmu odvit će se još jedamput pred ljudima sva svjetska povijest optički i akustički, t. j. na naše oči i uši. »Jer što u tmini rekoste, čut će se na svjetlosti, i što na uho šaptaste u sobama, propovijedat će se na krovovima« (Luk. 12.3). Krist će opet doći s velikom moći i s veličanstvom, zasjat će kao sunce pravde i svanut će veliki dan suda. Kao što se u proljeće topi snijeg pred suncem, koje izlazi, dolaze na svijetlo sve stvari, koje su bile sakrivene pod snježnim pokrovom, tako će sunce pravde »rasvijetliti ono, što je bilo sakriveno u tami« (1. Kor. 4,5).

Tada će se očitovati, tko je bio pravedan, i sada u Božjem vrtu može cvasti kao palma (Ps. 91,13), a tko je bio suho i neplodno stablo, koje ne služi više za ništa već da se spali (Mark. 7,19). Zimi su stabla slična jedna drugima, ali kada dođe ljeto, tada se razlikuju plodna stabla od suhih stabala. Tako sada mogu ljudi jedni drugima izgledati slični, ali će se na zadnjem sudu moći razlikovati dobri od zlih, kaže sv. Augustin. Pokazat će se tko je bio ljulj na njivi Božjoj na zemlji, a tko pšenica; ljulj će biti bačen u vatru, da se spali, a pšenica će biti spremljena u vječne Božje žitnice na nebu.

Prevedemo li Isušov zorni govor u naš obični govor, to znači, da će se toga dana izvršiti potresni konačni rastanak: Koji su činili zlo, ući će u vječne muke, a koji su dobro, u vječni život (Mat. 25,46). Neka nas dan suda nađe sve među dobrima! To mora biti naša jedina želja, koju gaji naše srce, jedina težnja, koja ispunja našu dušu. Često mislimo na dan suda. To će nas sačuvati od toga, da ne bismo pošli stazom zloće (Sir. 7,40). Ne smijemo učiniti kao upravitelj Feliks (Dj. ap. 24,25), koji je prekinuo govor kad mu je Pavao počeo govoriti o sudu. Naprotiv, smatrajmo posebnom milošću, ako nas tko podsjeti na sud Božji.

HLJEB ŽIVOTA

Dolazimo Tebi, milosrdni Bože, i molimo Te, da nam dadeš hljeb života.

Mnoge smo putove prevalili, mnoga su nas bespuća zbunila, nad mnogim našim teškim umorom omrknule su puste noći.

Koračali smo i po stramputicama, lutali kroz daljine zamagljene, hranili se gorkim pretičkom sa stolova sitih i ravnodušnih ljudi. Gladni željeli smo naći hljeb, koji radošću puni srca, Tvoj hljeb, Gospodine.

Našli smo te, gdje daješ hljeb Galilejcima, koji su slušali Tvoje riječi i zajedno s njima poklonismo se Tvojoj slavi, Gospodine.

Sedam hljebova bijaše i nešto riba, a dostalo je za pet tisuća ljudi.

Milijuni putnika dolaze Tvojem stolu i svakome daješ hranu nebesku.

I mi dolazimo, s teških putova, s bespuća, sa stramputica. I mi dolazimo, željni Tvojega milosrđa.

Čuli smo velike riječi — sagnuli smo se nad Izvor vječnoga dobra.

Veliko čudo Ljubavi živi u nama, obnavlja se i u našoj duši.

Za svakoga od nas pretiče od punine Tvojega dara.

Za svakoga od nas imade hljeba.

PLODOVI VJERE

Vjera Isusova poput duhovnog kvasca (Mat. 13,33.) proniče svoje članove i u mnogom ih obziru privodi boljem, savršenijem životu.

Kršćanstvo je naučilo ljude poznavati pravog Boga i dostojno Ga štovati. Poganski pjesnik Petronije veli: »Primos in orbe deos fecit timor — prve je bogove u svijetu stvorio strah«. Iz toga se odmah vidi, kakvi su to bili bogovi. Temelj je neznabožačkoj vjeri strah pred nepoznatim i tajnim prirodnim silama, a svoje su bogove nastojali ublažiti obilatim žrtvama. Ispraznost njihove vjere gleda se na svakom koraku. A u tom neznanju i u toj tami bazaju nesamo barbari nego i kulturni Grci i Rimljani. Veći je dio tih njihovih bogova neprijatelj ljudima.

Krist uči ljude poznavati pravoga Boga. On uči, da je samo jedan Bog, svemogući Stvoritelj neba i zemlje, on uči, da je Bog čisti duh, da je vječan, svudašnji i sveznajući. Duša je besmrtna. Bog je otac naš, a mi smo djeca Njegova. Najveća je žrtva, koju možemo prinijeti Bogu, čisto srce. Vjesnici Kristove vjere postali su prosvjetitelji naroda i priveli su ljude kulturi i civilizaciji, osnivajući župne, samostanske i biskupijske škole, od kojih se po vremenu razviše sveučilišta.

Jak se utjecaj kršćanstva gleda i na polju ćudorednom: Kršćanstvo je skinulo okove ropske, zaštićivalo je slabe, posvetilo je kućno ognjište. Kršćanstvo je proglasilo sve ljude jednakopravnima pred Bogom, ono je posvetilo rad. Isus je radio, hranitelj Isusov je drvodjelja, većina apostola su ribari, najveći apostol Pavao gradi šatore. Apologeta Justin veli: »Koji su se prije predavali sjetilnim užicima, danas živu čisto, koji su se bavili vračanjem služe vječnom Bogu, koji su gramzili za novcem, daju sve siromasima, koji su se prije mrzili, živu složno, mole se za svoje neprijatelje. »Pa kad razum gleda i prosuđuje što je kršćanstvo učinilo za ljude i kako je privelo pravoj kulturi svijet i osiguralo ljudima miran i zadovoljan život, mora priznati da je ono to moglo izvesti samo uz pomoć i zaštitu Božju.

Čitave su knjige ispisane o dobročinstvima, koje je kršćanstvo donijelo svijetu. A ako ima i dosta toga, čemu se prigovara s pravom, ne valja zaboraviti da Crkvu Isusovu čine ljudi i da čovjek, ako i ispovijeda Krista i ako se broji među Njegove učenike ipak samo čovjek. Homo sum, nihil humanum mihi alienum. Uz božanski se elemenat, kojeg je Isus ulio u Crkvu, često zna uvući i svjetovni kvasac. Kršćanin žali, da je tako, ali tomu nije kriva ni nauka Isusova ni Crkva, nego oni, koji to uradiše, oni, koji su krivo shvatili nauku Isusovu i blatom poprskali tu uredbu Božju. Zato i govori svaki pravi sljedbenik Isusov: »Ne stidim se evanđelja, jer je sila Božja za spasenje svakomu, koji vjeruje« (Rim. 1,16.).

PODLISTAK

Treća priča dida Mate

VOJNA KRAJINA

»Tisućušeststodevedeset i prve u bitci kod Slankamena, u kojoj je Ludovik Badenski potukao Mustafu Köprölija Slavonija se oslobodila posvema od Turaka.

Jedno je zlo otišlo, ali je drugo ostalo. Kako su krajevi bili divlji i zapušteni, a i slabo naseljeni, pogodovali su za hajdukovanje. Ne samo po šumama nego i po drumovima nije bilo sigurno od pljačke. Sve dotle, dok nije Trenk oko godine tisućusedamsto i četrdesete proveo čišćenje hajduka, koje je po šumama zarobljivao, i uvrštavao u redove svojih pandura. U to doba, Vojna krajina, koja je bila uvedena u Hrvatskoj, protegla se i na Slavoniju, i to je bila jedina vlast, koja je na vojničku upravljala cijelom granicom«, —polagano je čitao dida Mata iz požutjele bilježnice, otrcanih korica onoga ljetnog jutra, kada sam naišla k njemu, da popijem lončić ovarenog mlijeka. Čitao je i sastavljao slogove, kao djeca naučenu zadaću.

Kako je mlijeko uzavrilo, dida Mata je zatvorio bilježnicu, ustao, napunio dva zemljana lončića i jednog pružio meni. »Ne znam, oćel' ti biti po volji, kuvano je na ognjištu, miri malo po dimu. Al' ja baš tako volim. Ne marim »šporete«. Kod kuće, zna se, snaje nabavile već davno »šporet«. Pa i moja pokojna baba se naučila na tu modu. Al' ovdi-na stanu kuvam ja sebi kako 'oću, i na čemu 'oću«.

» I ja tako volim. Znate, sjeća me na nešto, . . . ne znam ni sama što, nešto davno, toplo i lijepo, — samo i na stanovima su već rijetka ognjišta«, rekla sam, prihvatila lončić, sjela na prag zadimljene kuhinjice, lončić postavila na travu pred kolibom, da se mlijeko hladi.

Sunce se je tek pomolilo iznad šume, istok se rumenio kao crvena ruža. Krupne kapi rose blistale su na lišću i travi u prvim sunčevim zrakama. Bilo je mirisno, svježe jutro.

Strnjaci su izbili njivama, kao neobrijana brada, — snoplje je bilo svezeno u devetare, iz daljine se čula škripa natovarenih kola. Svažalo se žito, spremao vršaj.

»Odakle vam ta bilježnica, dida Mata?«

»Ostala mi od pokojnog ujaka Stipe Keršetića. On je, kad se vratio iz »štifta«, svašta biližio jer je puno znao.

»Ajoj, dida Mata, a što je to »štift«, začudila se ja.

»Štift« je bila početna škula za grencerske oficire«.

»I tamo su išli šokački momčići na izobrazbu?«

»Išli, da«.

»Kako je to bilo«?

I dok se sunce penjalo na obzorju, nebo postalo skoro bezbojno od titraja vrelog zraka, dok je otegnuta melodija slavonske pjesme oznojenih tovarača dopirala do nas, dida Mata popio je mlijeko, izvukao svoju lulu iza kajša desnog opanka, polako je napunio, zapalio i raspripovijedao se:

»Pripovid'o mi moj pokojni ujak: u davno doba carevala je u Beču carica Marija Terezija. Bila je mudra i lipa žena, a imala puno dice. Kad je umrla, naslidio ju je sin Josip. A baš tome caru Josipu padalo svašta napamet, a kako je bio car, mogo je i provist' šta 'oće. Pod njime je bilo naroda svake sorte: Mađara, Švaba, i Pemaca, Srba i Hrvata, pa on opazio, da se ne slažu međusobno. Tio je tome doskočiti i nakanio sve narode ponimčiti. Kad budu svi divanili nemecki i svoj materinji jezik zabace, isprimišati će se tako, da se neće voditi račun 'ko je šta i šta je bio. »Germanizirati« zvao je to pok. ujak. Tako je i kod nas osnovao »štiftove«, di se je sve nemecki učilo. Jalov mu je to bio pos'o. Iz svakoga sela pošlo je nekoliko momčića na te škule, jer su stari govorili: triba da i koji od nas nauči švapski, neka nas ne vode na pazar ko volove. Ostalo je sve po starom. Samo što je bilo i taki', posli »štifta« pošli u vojničke škule, pa postali oficiri.

Al' ja sam opet daleko zaš'o od moje pripovitke, jer sam ti tio pripovidat, kako je bilo kod nas za grencerskog doba.

I ne čekajući da ga zamolim da priča nastavio je: »Ele, u doba Vojne Krajine naši su krajevi bili podiliti u dvi vojne jedinice: brodsku i petrovaradinsku regementu. Za toga vakta sve su vlasti bile u nas pod vojnom upravom. Krajina je imala svoj sud, porezni ured, gruntovnicu, a tako se je vodio račun i o zdravstvu i škulama. Sudilo se drug'če nego danas. Advokata nije bilo. Manje krađe, neposlušnost i kućne svađe sudio je kapetan kod kumpanije, običnom kaznom od 25 batina. Viši vojni sud je odlučivao kakva će osuda pasti za krupnije stvari, a sasvim nepokorne i opasne dao bi kapetan bez »veliki kerefeka« pobiti iz pušaka.

Oko osam sela podpadalo je pod jednu kumpaniju. Sijelo kumpanije bilo je u jednom od tih sela. Svaki dan je iz svakoga sela iš'o ordonanc u kumpaniju na raport. Ondi su u knjigu zapisali svaku novost. Ordonanc se s knjigom vratio u svoje selo, a na večer bi knez vidio što ima novog', pa bi dobošem sazv'o domaćine prid općinu i pročito naredbe.

Svi Šokci, koji su za grencerskog doba bili proglašeni sposobni za vojsku, (pokojni ujak Stipa bi kaz'o »tauglih«) služili su regrutsku vižbu dva miseca. Ta vojna dužnost protegla se na daljnji dvanajst godina, i to tako, da je svaki moro čuvat' granicu po dva miseca. Tu dužnost vršili

XXI. Nedjelja po Duhovima

26. X. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Mat. 18,23-35) donosi priču Isusovu, kako je neki kralj odlučio, da učini obračun sa svojim slugama, pa pozove prvoga, koji mu je bio dužan deset tisuća talenata, da mu plati. Kad ovaj nije imao čim da plati, htjede gospodar, da proda njega, ženu mu i djecu u roblje za dug, no ovaj padne na koljena i zamoli ga, da počeka i sve će mu isplatiti. Gospodar mu se smiluje i oprosti mu dug. No ovaj dužnik nije oprostio svome manjemu dužniku, nego ga je bacio u tamnicu, dok ne plati sve. Kad je to čuo gospodar, rasrdi se, i radi takve tvrdoće srca kazni ga tamnicom i mukama. Isus završuje priču: »Tako će učiniti i otac moj nebeski vama, ako svaki od sveg srca ne oprostite svom bratu«.

1. »Neki kralj htjede da uredi račune sa svojim slugama« Taj je kralj Gospodin Bog, a mi smo sluge. Vrijeme obračuna je Ispovijed. Tu nam Gospodin oprašta sve naše dugove, jer ga ponizno i klečeći molimo za oproštenje. I nikada nam u svom velikom milosrđu i dobroti ne uskraćuje oproštenje makar imali cijelo brdo grijeha. Sv. Ispovijed nama je stoga vrlo lijepa pouka, kako treba i mi da budemo milosrdni prema svom bližnjemu, i da mu uvijek rado opraštamo sve njegove uvrede i pogreške, koje nam je nanio. Treba da budemo slični Ocu svom nebeskom.

2. »I uhvati dužnika i počne ga daviti govoreći: Plati, što si dužan«. Nije dobro dugove praviti. Najbolje je da se zadovoljimo s onim, što imamo i da ništa ni od koga ne posuđujemo. Štoviše i ne smijemo da posuđujemo, ako nemamo nade, da mu možemo vratiti. A kad već posudimo od koga što, dužni smo da mu vratimo na vrijeme, kako smo ugovorili i toliko, koliko smo se sporazumjeli. Nehaj u vraćanju dugova moralno se ne da opravdati. Mogu da dođu nepredvidive stvarne zapreke, pa dužnik ne može vratiti ili na vrijeme ili u količini, kako je dogovoreno. Takve zapreke opravdana su isprika i vjerovnik treba da ih uvaži. Ako ih ne bi uvažio, nego bi dužnika tjerao, da plati, pogriješio bi, kao i onaj vjerovnik u Evanđelju. Vazda treba imati obzira i milosrđa prema siromasima, bolesnicima, starcima i djeci. Tu treba da govori srce, ljubav, a ne pravo i pravda.

3. »I rasrdi se gospodar i preda ga mučiteljima«. Takva pravda stizava nemilosrdne ljude. Takva će pravda stići i nas na drugom svijetu, na sudu Božjem. Tada, kad ništa sa sobom ne ponesemo od svega, što smo na ovoj zemlji posjedovali, vidjet ćemo jasno, kako smo se prevarili, što smo se grčevito hvatali za zemaljsko blago i što smo radi svoje sebičnosti i lakomosti mnogu nepravdu bližnjemu učinili. O kako će nas tada hvatati želja, da popravimo svoju pogrešku, ali ne ćemo moći. Sudit će nam se za naša bivša djela, a ne po onim željama. I »mučitelji će nas mučiti«, dok ne isplatimo duga do najzadnjeg dinara.

Mislimo na ove velike stvari, pa uredimo svoj život i djela tako, da u bližnjemu gledamo svog brata, i da mu sve, što nam je neprijatno učinio, rado od srca oprostimo, i da budemo spremni i dalje mu pomoći, kad mu ustreba.

Sv. Alfons Rodriguez

Rođen je 25. srpnja 1531. u Segoviji u Španjolskoj u obrtničkoj obitelji od oca Diega i majke Marije.

To nije istovjetna osoba s piscem glasovitoga djela o kršćanskom savršenstvu s o. Alfonsom Rodriguezom iz Družbe Isusove, koji je rođen g. 1528. u Valjadolidu, a umro g. 1616. u Sevilji.

Od rane mladosti Alfons je pokazivao veliku pobožnost prema Majci Božjoj. Školu je svršio kod Franjevaca. G. 1543. osnovali su Isusovci kolegij u Alkali. U nj je ušao i Alfons, ali jer mu je otac umro, morao se vratiti kući. G. 1557. oženio se s Marijom Suarez i imao s njom dva sina i kćerku Mariju. Kćerka mu je nenadano umrla, a žena pala u tešku bolest. Poslije poroda drugoga sina i ona je umrla, a za njom i stariji sin Gašpar. Sve ove nesreće u obitelji primio je Alfons kao kaznu za svoje grijehe. Molio je Boga, da ovdje podnese sve paklene muke radije nego li da učini samo jedan smrtni grijeh. Uskoro umrla mu i majka i sinčić Alfons.

U njem se rodila želja da bude redovnikom. Zamolio je da bude primljen u Družbu Isusovu. Odbili su ga, jer nije svršio više škole i jer je bio slaba zdravlja. G. 1568. otišao je u Valenciju. Na poticaj nekog prijatelja povukao se s njim neko vrijeme u pustinju. Kad je došao u Valenciju provincijal, on je koncem siječnja g. 1571. primio Alfonsa u Družbu kao brata lajika. Poslije dvije godine novicijata Alfons je položio zavjete. Tada mu je poglavar naložio da opiše svoj duhovni život.

U svom duhovnom životu Alfons je imao teške kušnje protiv sv. čistoće i zbog duhovne suhoće. Sve je kušnje Svetac svladao predajući se potpuno Isusu i Mariji. Mučile su ga i tjelesne boli u želucu, na ramenima i u prsima. Kroz 14 godina je trpio nesnosne boli od nekih čireva na jeziku i na tijelu. Uza sve to savjesno je vršio dužnost vratara. Spavao je na stolcu ili na stolu. Sam se sebe potpuno odrekao i neograničeno prepustio Božjoj dobroti i postigao savršeno sjedinjenje s Bogom. Poglavari su mu ponovno naložili, da opiše svoj život. To je on i učinio.

U to je sv. Petar Klaver svršio bogoslovski studij i zamolio sv. Alfonsa da mu bude duhovnim vođom. Sv. Alfons ga je uputio, da zatraži, da bude poslan u misije. Sv. Petar Klaver je tim putem sretno pošao.

Nekima se učinila Alfonsova svetost sumnjivom. Novi poglavar je dao strogo istraživati njegov život i javno ga je prekorio zbog njegova životopisa. Svetac je ovo poniženje primio s velikom radošću. Skršen od pokore i starosti sv. Alfons je skrušeno primio sv. Sakramente i umro 31. listopada 1617. u 87. godini života. Papa Leon XIII. proglasio ga je svetim 15. siječnja 1888. zajedno sa sv. Petrom Klaverom i sv. Ivanom Berchmansom. Crkva slavi njegov spomen 30. listopada.

HODOČAŠĆA U HOLANDIJI

Stari je običaj, da holandski katolici rado hodočaste kapeli sv. Bonifacija, biskupa i mučenika u Dokkumu. Ovogodišnje hodočašće toj starodrevnoj kapeli sv. Bonifacija, biskupa i mučenika u Dokkumu vodio je biskup Msgr Alfrink. To je mjesto, gdje je mučeničku smrt podnio sv. Bonifacije, veliki apostol Nijemaca, dok je kao misionar propovijedao sv. Evanđelje Frizima i dijeleći sv. Potvrdu. Zato je sada običaj, da biskup prigodom hodočašća u Dokkum dijeli sv. Potvrdu, pa je i biskup Alfrink ove godine podijelio sv. Potvrdu 75 potvrđenika.

Drugo prošteniště, kamo holandski katolici hodočaste, je svetište Majke Božje Pomoćnice u mjestu Heiloo. I onamo se ove godine hodočastilo s nakanom, da bi se svijet vratio Kristu, u kojemu je jedinomu spasenje.

NA KATOLIČKOM SVEUČILIŠTU u Tokiju postoji Društvo katoličkih liječnika i Društvo katoličkih učenjaka. Predsjednik Društva katoličkih učenjaka je Dr. S. Mizushima, profesor na tokijskom državnom sveučilištu, poznat radi svojih proučavanja molekula albuima.

Papa Pijo XII.

O BL. PAPI PIJU X.

Prigodom proglašenja blaženim pape Pija X. (1903. — 1914.), što se obavilo prošle godine u mjesecu lipnju, održao je sadanji sv. Otac Pijo XII. govor o novom Blaženiku. On je rekao:

»Ima tomu preko dva vijeka, a da za Petrovu stolicu nije bilo svečanijega dana od ovoga, kad sebi dozivamo u pamet svetački lik — pape XX. vijeka. Od prvog je dana svog nastupa pokazao, da znade kormilariti Petrovom lađom, okruženom od protivnika Kristovih. Današnjim danom postaje on slavnim nebeskim zaštitnikom te iste Crkve na daljnjem njezinu putovanju kroz buduće vjekove.

Bio je dobar pastir: siromašan od poroda — ostao je takav na svim svojim službovnim mjestima sve do smrti, a uvijek jednostavan, mio, svakom pristupačan. Pokazivao je ustrajnost svoga duha, muževnu jakost i veliku odvažnost: bio je sjajno svijetlo, što rasvjetljuje duše, raspaljuje srca! Kako je bistro mislio, kako je snažan bio u svom uvjerenju! Bio je pun znanja i mudrosti kao nadahnuti prorok, a neustrašiv i iskren kao Ivan Krštitelj i Pavao iz Tarsa: usto blag kao pravi Kristov zamjenik. Bdio je nad svim potrebama Crkve; zauzimao se za sve probitke i za svu bijedu svoje djece. Riječ mu je bila kao grom, kao mač i kao balzam. Slušali su je kako ori po čitavoj Crkvi, a širila se uspješno i izvan nje. Nije važila samo po svom sadržaju, nego i po svojoj toplini, što prodire u duše i osvaja. Osjećalo se, da iza te riječi stoji duša pastira, koji živi u Bogu i iz Boga, a bez svake druge životne zadaće osim, da svoje stado dovede k Njemu.

I stoga, vjeran predajama svojih predšasnika, kad je izvršavao vanjske uobičajene obrede, njegov je sjetni pogled bio upravljen k nekoj nevidljivoj točci... Pokazivao je, da dobro znade, kako sva čast, što mu je ljudi iskazuju, ne pripada njemu, nego Bogu. Svijet, koji ga danas časti kao blaženika, znade također, da je nekadanjeg vrhovnog svećenika u njegovu zemaljskom životu nosila trajno **vjera** kojom se bregovi prenose, da ga je krijepilo **ufanje**, neuzdrmano ni u najtežim časovima, a da je bio put **ljubavi**, što ga je gonila na svaku žrtvu za čast Božju, a za spas duša, otkupljenih Kristovom krvlju.

Nije Pijo X. crpio samo iz ova tri izvora bogoslovskih kreposti, nego se u čitavom svom životu odlikovao i u drugim, a naročito u stožernim krepostima: bio je **jak** i nepokolebiv pod udarcima sudbine: **pravedan** i nepristran do nepopustljivosti: **umjeren** i obziran u svakom postupku, a duhom **razborit**, smiren i uvijek na pravom putu. Da li je kod njega možda prevladavala jakost na račun razboritosti, kako neki govore? Oni, koji ga izbližega poznavaju — znadu dobro, da to oprovrgavaju činjenice: njegova pastirska briga za slobodu Crkve, za čistoću crkvene nauke, za obranu stada od pogibelji. Sve to nisu drugi mogli ispravno shvatiti ni objektivno ocijeniti. Svojim je orlovskim pogledom vidio Pijo X. bolje i sigurnije od mnogih kratkovidnih račundžija. Svijet je upoznao kakav doista jest, a poziv Crkve u svijetu gledao je okom svetog pastira. Točno je spoznao kakva mu je dužnost u krilu društva, što se otuđilo kršćanstvu, a zaplelo u suvremene zablude i svjetovnu pokvarenost. Njemu je jasan pogled pružala Vječna Istina, a vodila ga je osjetljiva i bistra savjest; njegov je pravac bio oštar, kad je počesto trebalo brzo donijeti odluku; intuitivno je pogađao ispravan stav, zbunjujući one, koji nisu imali takva dara.

Takav će čovjek, papa i svetac na tolikoj visini teško naći povjesničara, koji će znati i sveukupno zahvatiti njegov lik, a usto mnogostruko njegovo značenje. Ali i jednostavno, makar i mršavo nabrajanje njegovih djela, kako ga mi možemo dati u ovaj čas s kratkim napomenama dostaje, da u nama pobudi živo udivljenje.«

Sad Pijo XII. nabraja odlike: njegova uma i opće inteligencije; njegove vjere i osjećaja za prave potrebe Crkve i vjernika; njegove energije u provedbi spoznane nužde; njegove revnosti za moralni upliv Crkve na polju bogoslovske znanosti, umjetnosti (obnova Pinakoteke), crkvene glazbe, obnova astronomskog opservatorija; kodifikacija crkvenoga prava toliko je bila i njegovo djelo, da je njegov nasljednik, papa Benedikt XV. mogao reći, da je pokojni papa pravi njegov auktor; napose pak treba istaknuti, da je on zaslužio naziv: pape presv. Euharistije...

su o svom kruvu i u svom odilu, samo su puška i patrone bile državne. Soldati su svaki pet dana dobivali plaću koštivu. (Kostgeld, reko bi pokojni ujak). Koštiva je iznašala 6 krajcara. To im se nije isplaćivalo, nego obračunavalo u porezu.

To je doba bilo i vrime veliki' zadruga. Nije onda bilo dilenja ko danas. U jednoj je zadruzi znalo biti toliko pokolenja, da su se skoro mogli i međusobno ženiti. Bogate su bile te zadruge, ali krutog zakona Na čelu svake bio je gazda. Taj je zapovido, savitovo se sa starijim ukućanima i odlučivao o svemu: o poslu, izdacima i dobicima. Mlađi su morali slušati. Zadruga je imala svoga konjara, svinjara, govedara, kočijaše, a sve iz vlastite široke familije. Naimalo se onda sluga nije. Žene su bile reduše kod kuće i poreduše na stanu. Kada bi prispili prolitni, litni i jesenji poslovi na njivama i livadama, sve je iz kuće pošlo na pos'o, do stari' baka, koje su ostajale kod kuće čuvat' dicu, pazit' na živad i krumičit' na trimu, pa je selo u takovim danima bilo ko izumrlo.

»Tisućuosamsto . . . . ded pričekaj malo da vidim u biližnici«, rekao je, prihvatio bilježnicu, slinom nakvasio kažiprst, malo listao i pročitao: »Gle, tisućuosamstosedamdeset i treće ukinuta je Vojna Krajina, prošlo je doba graničara. Šokci su za njom žalili, pa i danas nazivaju to doba zlatnim . . .«

Tako je završio dida Mata, a meni nikako da se smetne iz pameti Stipa Kerletić. Stoga sam zapitala: »A šta je bilo s vašim pokojnim ujakom? Je l' postao oficir?«

»Nije, al' to ti je pripovist za sebe. Drugi put. Sad moram na gumno, da vidim jel' valjano slažu kamare«.

Polagano je ustao, prihvatio svoj štap i rekao: »Ajde samnom«.

»Hajdemo, dida Mata« . . . .

M. S.

300. godišnjica jednog samostana

Godine 1652. osnovan je u gradu Nancy-u Francuskoj jedan samostan za njegu bolesnika, zvan najprije samostan Svete Obitelji, a onda samostan sv. Karla. Početak mu je ovaj: U vrijeme lorenskog vojvode Karla IV. organizirao je plemeniti mladić imenom Josip Chauvenel u kući svoga oca bolnicu, mi bismo danas rekli »dispanser« za siromahe. Kako je u susjednom gradu Toulu buknula kuga, mladić pođe onamo, da pomaže bolesnicima. On se okuži, i vrati se u Nancy, da tu g. 1651. umre. Prije smrti umoli oca, neka njegovu baštinu namijeni plemenitoj svrsi liječenja bolesnih siromaha. Otac privoli, i tako dne 18. lipnja 1652. bude osnovana »kuća ljubavi«, koja se stavila pod zaštitu sv. Obitelji. Otac Emanuel Chauvenel smjesti u tu svoju kuću pet gospođica, koje se prozvaše »Sestre ljubavi«. Njihova je dužnost bila posjećivati siromašne bolesnike i takve, koji nisu mogli biti primljeni u bolnicu sv. Julijana. Deset godina kasnije kupi stari Emanuel Chauvenel kuću, u koju je vojvoda Karlo IV. smjestio bolnicu za siromašnu djecu i koju je prozvao po svom zaštitniku »bolnica sv. Karla«. Sada su obje kuće spojene, a narod stade zvati sestre »sestre sv. Karla«. Iz Nancy-a rašiše se »sestre sv. Karla« po cijeloj Loreni. Gradovi su se otimali za njima. U 18. st. imale su te sestre već 50 svojih kuća. Iz Francuske su sestre prešle u druge evropske države, a Msgr Lavigerie ih je uveo u Afriku. Ove godine slavile su te sestre 300 godišnjicu svoga postojanja. Njihov protektor je kardinal Tisserant. Tisserant je osobno putovao u Nancy na proslavu 300. godišnjice matičnog samostana. Proslavi su pribivali zastupnici francuske vlade, koji nekim sestrama udijeliše visoka državna odlikovanja za njihov herojski karitativan rad.

Molitva obiteljske krunice u Engleskoj

Naš je list nedavno donio vijest o tom, kako jedan revni apostol, imenom o. Patrik Peyton, propagira u Engleskoj obiteljsku molitvu svete Krunice. On je poveo pravu krstašku vojnu za širenje ove obiteljske molitve, i to poglavito u nadbiskupiji Westminster, te u biskupijama Southwark i Brentwood. Sveti Otac Papa Pio XII. upravio je dne 27. srpnja o.g. prigodom te propagande apostolsko pismo westminsterskom karinalu Bernardu Grifinu, kojim hvali akciju za širenje obiteljske Krunice po engleskim biskupijama. Među inim kaže sveti Otac ovo: »Još nikada nije akcija za molitvu bila tako potrebita kao danas, kada opasni oblik bezboštva želi, da prekine baš svaki odnošaj čovjeka s Bogom i kad želi da potkopa svetost obiteljskog života Najbolji ustuk protiv toga neprijatelja, koji prijeti čovječanstvu, jest molitva, a naročito zajednička molitva prema riječima Spasiteljevim: »Ako se dvojica ili trojica saberu u ime moje, ja sam u sredini njihovoj« (Mat. 28. 20). A koji bi oblik zajedničke molitve mogao biti jednostavniji i plodonosniji od obiteljske Krunice, gdje se roditelji udružuju sa svojom djecom, pa upravljaju svoje molitve vječnome Ocu po zagovoru presvete Djevice i Majke Marije razmatrajući pri tom otajstva Isusova života«. Sveti Otac blagoslivlje sve, koji rade na tako uzvišenom poslu. List svetoga Oca, sastavljen u engleskom jeziku, čitao se javno na velikoj vjerskoj manifestaciji, koja se držala dne 27. srpnja o.g. u stadionu Wembley, a kojoj je prisustvovalo preko 100.000 ljudi.

Mars i život

Mars je kugla po promjeru nešto veći od polovine naše Zemlje, znači da bi se od kugle naše Zemlje moglo načiniti skoro četiri kugle veličine Marsa. On je udaljen od Sunca 1,52 nebeska metra, što odgovara 228 milijuna kilometra. Kad je on u opoziciji t. j. kad je sa našom Zemljom i Suncem u istom pravcu, onda nam je najbliži i u povoljnim prilikama može nam se približiti na manje od 40 nebeskih centimetara. U opoziciji bio nam je početkom svibnja ove godine i približio nam se na 84 milijuna km. Ali u godini 1956. naći će se u blizini od 56 milijuna kilometra. Svoju putanju oko Sunca obiđe u jednu godinu i 322 dana. Prema tome njegova je godina skoro dva puta duža od naše. Ujedno se okreće oko svoje osi svaka 24 sata i 37 minuta. Prema tome godišnja se doba i promjene dana i noći zbivaju na Marsu slično kao i na našoj zemlji, samo što su godišnja doba skoro dvostruko duža.

Planet Mars, poslije naše Zemlje najduže je istraživan i danas postoje karte, globusi i fotografije sa svim mogućim detaljima Oko Marsovih polova pojavljuju se za vrijeme zime bijele kape, slično našim polarnim snježnim krajevima i te se ledene kape za vrijeme ljeta smanjuju i koji put potpuno nestaju. Kad Sunčane zrake u vrijeme ljeta najupravnije padaju na Mars, temperatura iznosi + 15 stupanja Celsiusa, ali čim se noć približava, temperatura pada vrlo brzo, mraz nastupa prije večeri. Za vrijeme duge Marsove zime u blizini polova temperatura iznosi minus 70 stupanja C.

Američki astronom Percival LOWEL promatrao je Mars više godina i ustanovio je da, tamne pjege, koje su u proljeće zelene boje, u jeseni dobivaju smeđu boju kao da lišće žuti. On je bio mišljenja da na Marsu postoje biljke kao i na našoj Zemlji, pak je došao do zaključka da postoje i životinje, a razumljivo je, da bi pored toga mogla postojati i inteligentna bića, jer je Mars stariji planet nego naša Zemlja.

Poslije toga posvećena je Marsu velika pažnja i mnogi su astronomi temeljito istraživali, da li na Marsu postoje uslovi za postojanje živih bića. Na površini Marsovoj jasno se razlikuju dijelovi kopna, koja obuhvaćaju oko 5/8 njegove površine i ta su kopna narančasto-crvenkaste boje. Mora obuhvaćaju oko 3/8 njegove površine. Ta su mora plitka i odrazuju se u plavičastoj ili zelenkastoj boji. Astronom ANTONIADI promatrao je Mars desetke godina i izradio je mnogo crteža, slika i fotografija i po njegovim podacima, kao i po nalazu drugih astronoma, pokazalo se nevjerojatnim da bi na Marsu mogao postojati organski život. Što se tiče postojanja bilja, odnosno šuma, drži se da bi to mogle biti površine ispunjene lišajevima i mahovinama u stanju izumiranja.

Astronom W. H. WRIGHT fotografirao je, na Lickovoj zvjezdarnici, planet s pomoću infra-crvenog svijetla, koje prodire kroz atmosferu i na taj način dobio sliku čvrstog tla planeta. Zatim je fotografirao Mars i ultra-ljubičastim svijetlom, koje vrlo slabo prodire, pa je tako dobio sliku, ne planeta, nego njegove atmosfere. Našao je da Mars ima atmosferu, za koju on smatra da dosiže visinu od 80 do 100 kilometara.

Astronom JAMES JEANS (Đems Đins) navodi, da vrlo malo znamo o ustrojstvu te atmosfere. Spektroskopska istraživanja nisu do danas našla uvjerljive dokaze, da postoji kisik, ili ugljični dioksid, ili vodena para, koje su tvari neophodno potrebite za postojanje života. Opažanja su istraživača W. S. ADAMSA, godine 1941. pokazala, da tamo ne može bit ni deseti dio one količine vodene pare po četvornom metru, kao u našoj atmosferi.

Marsov sjeverni i južni pol okruženi su bijelim površinama, poznatim pod imenom »Ledene polarne kape«, koje za toplog vremena postaju manje, a ljeti skoro potpuno iščezavaju. Istraživači drže da te bijele kape ne sastoje od leda, jer Sunce Marsova ljeta nema dovoljno žara da bi mogao rastopiti sloj leda. Proračunato je, da bi bilo kakav led koji bi tamo postojao, mogao biti samo sloj od nekoliko centimetara debljine. Našlo se da su kapice vrlo jasne u ultra-ljubičastom svijetlu, dok su skoro potpuno nevidljive u infra-crvenom svijetlu; jedino je moguće da kapice postoje u atmosferi, a ne na površini planeta. Kapice bi se mogle sastojati od oblaka sitnih čvrstih čestica, koje naliče cirusima, našim oblacima u atmosferi.

Pošto na Marsu nije mogao biti pronađen kisik i ugljični dvokis, koji su neophodno potrebni za život, znak je da taj planet ne posjeduje onu vegetaciju, zeleno bilje, kakvo mi poznajemo na Zemlji. Na Marsu ima izvjesnih tamnih predjela, za koje je nedvojbeno utvrđeno, da se mijenjaju s godišnjim dobom, i to po boji i opsegu. Ranije su te promjene bile tumačene tako, da postoje ove ili one vrste vegetacije, ali u svijetlu današnjeg znanja te se promjene tumače kao meteorološke pojave, možda posljedice strujanja vode, koje nastaje uslijed topljenja ledenih polarnih kapica, ili moguće padanja kiše na pustinju litica ili pepela.

Godine 1877. opazio je glasoviti talijanski astronom **Schiaparelli** tanke ravne crte, koje je nazvao »kanalima«. Crte su prelazile preko žutih područja spajajući bijele polarne kape s južnom polutkom. Ti čuveni »kanali« na Marsovoj površini još su uvijek predmet raspravljanja i ako ne u tolikoj mjeri kao u prošlosti. God. 1941. kad su Mars promatrali pod vanredno pogodnim okolnostima, **Lyot i Gentili** našli su obrise vrlo slične onima, što su ih zapazili prijašnji istraživači, a osobito linije, koje su izgledale vrlo slične navedenim kanalima. Složene fotografije potvrđuju detalje, koje su okom vidjeli i unijeli u svoje crteže, pa prema tim opažanjima problem kanala ulazi očevidno u novu fazu.

Prema navodu **James Jeansa** općenita je slika, što ju stvaramo o Marsu, slika većeg i hladnijeg mjeseca koji je, zahvaljujući svojoj nešto većoj veličini i masi, zadržao malo atmosfere, pa zato još uvijek ima kiše, oblaka i magle da mu izmjenjuje izgled.

Iz katoličkoga svijeta

PROSLAVA NA NEBO UZETE U RIMU. Po želji sv. Oca upravio je kardinal Klement Micara, generalni vikar Njegove Svetosti, posebni proglas rimskoj biskupiji, u kojem poziva svećenstvo i puk, da obavi devetnicu u čast Na nebo uzetoj. Devetnica je započela dne 6. kolovoza. Devetnica se imala obaviti u svim patrijarhalnim bazilikama, u zbornim i župnim crkvama, te u svim crkvama, koje su posvećene Mariji. Sv. Otac je podijelio učesnicima devetnice za svaki dan 7 godina oprosta, a potpuni oprost, koji su obavili cijelu devetnicu ili bili barem pet dana prisutni pobožnosti i izvršili obične uvjete. Vjerske udruge mogle su dobiti ove oproste obavljajući devetnicu u svojoj crkvi ili kapeli.

STARA KATOLIČKA KAPELA U NORVEŠKOJ. Udruženje sv. Olafa odabralo je za peti svoj godišnji sastanak Toensberg, nekadanju prijestolnicu Norveške. Ovogodišnji učesnici tog sastanka, njih 350, a na čelu im apostolski vikar Msgr Mangers, pošli su u povorci na ruševine nekadanje crkve sv. Mihaela u Slottsfjelletu, koja je neko vrijeme služila kao dvorska kapela norveškim kraljevima, koji su tada bili katolici. Crkva sv. Mihaela građena je g. 1151. u romanskom slogu, kome je kasnije prigrađen gotski kor. U 12. i 13. stoljeću bila je ta crkva cilj mnogih hodočašća iz Norveške i Danske, pa je postala najbogatija u svoj zemlji. Kad je g. 1349. i 1350 vladala u gradu kuga i kad je kralj ostavio grad, crkva je zapuštena i počela propadati, dok ju g. 1503. posve ne razrušiše Švedani. Međutim ruševine te nekadanje slavne katoličke crkve ili kraljevske kapele postoje do danas, pa postaju opet ciljem hodočasnika. — Ove je godine Msgr Mangers služio pontifikalnu sv. Misu u blizini ruševina sub divo. Poslije evanđelja govorio je biskup o štovanju sv. Mihaela u Norveškoj. Njemu je bilo posvećeno barem 28 crkava u zemlji.

NAJVIŠA KAPELA U DRŽAVI PERU. Kao vidljivi simbol katoličke vjere podignuta je nedavno na vrhu rudničkog gorja Rio Palanga u visini od 1800 metara. Kapela je građena od kamena u gotskom slogu, a iznutra je ukrašena freskama ugarske slikarice Julije Varjas.

Gorje Rio Palanga nalazi se u pokrajini Yauli okružja Junin.

OVE GODINE SE NAVRŠAVA 150-GODIŠNJICA kako je glasoviti francuski mislilac Chateaubriand izdao svoje znamenito djelo »Genij Kršćanstva«. Iako sa znanstvene strane ovo djelo nije potpuno uspjelo, ipak vjera i istančana umjetnost u prikazivanju Ljepote i Istine uspjele su, da proizvedu religiozno buđenje jedne zemlje, koja je pod utjecajem lažne nauke bila otuđena kršćanstvu. Danas, poslije 150 godina od objavljivanja »Genija Kršćanstva« katolicizam u Francuskoj stoji čvrstim nogama i svakim danom sve više mjesta osvaja u svim slojevima francuskog pučanstva.

U BELGIJSKOM GRADU CHARLEROI preko 40.000 vjernika je sudjelovalo svečanom zaključenju socijalne godine, održane inicijativom Msgra. Himmera, biskupa grada Tournai. Svečanosti su sudjelovali kardinali van Roey, nadbiskup Malinesa i Lienart, biskup francuskog grada Lille kao i apostolski nuncij u Belgiji i čitav belgijski episkopat. Vladu su zastupali ministar narodnog gospodarstva i ministar javnih radova. U jutro je održana svečana pontifikalna sv. Misa, koju je odslužio msgr. Himmer, a poslije podne 1.200 predstavljača je izvodilo dramu o radu i obitelji, koja je bila specijalno napisana za ovu zgodu.

KARDINAL MSGR. GILREY, sidnejski nadbiskup, govorio je u američkom gradu Los Angelosu o razvitku katolicizma u Australiji. Katolici danas predstavljaju jednu petinu australijskog stanovništva. Australija je podijeljena u 25 biskupija. Svaka župa uz crkvu ima i katoličku školu, koju pohađaju katolička djeca.

NOVI REKTOR KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA U OTTAWI. Novim rektorom katoličkog sveučilišta u Ottawi postao je redovnik o. Rodriguez Normandin O. M. I.

POŽURIVANJE KANONIZACIJE PAPE PIJA X. U novije vrijeme stižu od uglednih ličnosti, zavoda i redova nove molbe, da se požuri kanonizacija bl. pape Pija X. Jednu usrdnu predstavku podnio je Msgr Richard Cushing, nadbiskup iz Bostona u Americi u ime svoje nadbiskupije. Drugu takvu molbu podnio je Msgr Josip Gawlina u ime poljskih emigranata Nadalje upraviše takve molbe mletačka pokrajina oo. Kapucina, benediktinska kongregacija u Beuronu, katoličko sveučilište u Bogoti i razne katoličke ustanove.

Gospina jesen

Sveta katolička Crkva posvetila je nebeskoj Majci najljepši proljetni mjesec: svibanj. No Crkva želi, da i jesen bude posvećena najljepšoj među ženama, lijepoj kao mjesec, izabranoj kao sunce. Jesenski je Gospin mjesec listopad, mjesec sv. Krunice.

Svaka je iskrena, pobožna, ustrajna, pouzdana i predana molitva pred Gospodinom moćna. Najmoćnija je dakako euharistijska molitva, to jest sv. Misa i sv. Pričest. No nakon euharistijske molitve nema jamačno moćnije i Bogu milije molitve, nego li je Gospina Krunica. Odmah u početku molimo Vjerovanje. ponizno stavljamo pred Gospodina ispovijest naše vjere. Po nekoliko puta ponavljamo Gospodnju molitvu »Oče naš«. Mnogo puta opetujemo »Zdravo, Marijo«, divnu nebesku molitvu. S pravom je nazivljemo nebeskom, jer potječe iz neba. Jedan je njezin dio arkanđeo Gabriel donio izravno iz neba od samoga Boga Oca. Drugi je dio nadodala sv. Elizabeta, nadahnuta Duhom Svetim, a trećem je dijelu isti Duh Sveti početnik koji je to nadahnuo Katoličkoj Crkvi. Uz izgovaranje tih usmenih molitava promatramo u kratko i glavna Otajstva našeg Otkupljenja. Tu nam sjaji Ljubav Boga Oca, koji šalje na zemlju svoga Jedinorođenog Sina, da »nitko, koji vjeruje u Njega, ne propadne nego da imade život vječni.« Gospina nas Krunica nadalje vodi u Maslinski vrt, Pilatovu sudnicu i na Kalvariju, gdje se Božanski Spasitelj žrtvuje za nas, izmiruje nebo sa zemljom, dokazuje cijelom svijetu istinitost svojih riječi, da »nitko nema veće ljubavi od ove, nego li onda kad svoj život položi za druge.« I on je doista na Kalvariji, u najtežim mukama, žrtvovao svoj život za sve ljude i za one, koji Ga ljube i za one, koji Ga mrze i progone. Konačno nas sveta Krunica vodi k Isusovu grobu, pokazuje uskrslog Spasitelja, upozoruje nas na Njegovo Uzašašće, prikazuje poslanje i divno djelovanje Duha Svetoga u Crkvi, da napokon odvede naše misli na nebo, gdje promatramo okrunjenu svoju Majku i nalazimo jamstvo za svoje vječno spasenje i nebesku nagradu.

Povijest je Crkve ispunjena mnogim i premnogim milostima, koje nam je isprosila Djevica, a veliki je dio milosti i dobara izliven na čovječanstvo, u časovima najtežih kušnja baš preko molitve sv. Krunice.

Kršćani-katolici rado mole Krunicu uvijek, napose u mjesecu listopadu. Neka bude listopad — posvećen našoj nebeskoj Majci...

SVETA MISA
VAZDA ŽIVI ISUS KRIST

Žrtva Isusova na križu je najveća tragedija. U njoj su uistinu i stvarno srasla dva elementa zajedno. Čovječansko i božansko dolazi u njoj do potpune svoje uloge. Bez aluzija i bez alegorija u njoj ima svoju ulogu pravi Bog. Bez metafora i bez metonimija u njoj nastupa pravi čovjek. Ta je žrtva zaista tragedija nad tragedijama. Pa zar se moglo dogoditi, da se ona samo jedan jedini puta odigrala, da je ta najveća tragedija u vremenu od tri sata bila dovršena jednom za svagda? Zar može biti, da je samo njoj određeno, da se nikad više ne ponovi? Zar je ona mogla iščeznuti sa svijeta kao duga u oblacima? Zar se glas krvi Isusove mogao izgubiti kao huka vjetra?

Traged žrtve na križu ima Božje obećanje: »Ti si dovijeka svećenik po redu Melkisedekovu, ti imaš vječno svećeništvo« (Hebr. 7. 17). Po odredbi Božjoj dakle Isus Krist ne će nikad prestati da bude svećenik. Do svršetka svijeta On će prikazivati svoju žrtvu. Od istoka sunca do zapada njegova On će prinositi žrtvu imenu Božjemu, On će mu žrtvovati prinos čist. Po svemu svijetu, trajno do posljednjeg dana opstanka živjet će Isus Krist, Kao veliki svećenik služit će svetu Misu, da bi cjelokupno čovječanstvo moglo postati dionikom njezinih otkupiteljskih plodova.

Sveta Misa je trajno i posvudašnje obnavljanje (repriza)žrtve Isusove na križu. Kad god prisustvujemo svetoj Misi, opominje nas Apostol, moramo misliti na žrtvenu smrt Isusovu. »Jer kad god budete jeli kruh ovaj i pili kalež ovaj, smrt Gospodnju naviještajte, dok ne dođe«, t. j. do sudnjega dana, kad dođe suditi cijelomu svijetu« (1. Kor. 11. 26).

Da je Spasitelj Isus Krist nama kršćanima zavijestio (oporukom ostavio) samo jedan krvav čavao iz svoje ruke ili jedan trn iz svoje krune, ne bi li to bile dirljive uspomene? Da nam je darovao okrvavljeno koplje, kojim je bilo probođeno Njegovo Srce, bismo li ga mogli gledati bez ganuća? Da se nekomu od nas ukaže noseći svoj križ i veli nam: »Na tom tvrdom mučilu ležalo je moje tijelo. Poklonit ću ti ga, ako mi obećaš, da ćeš svaki dan pred njim klečati i moliti«! Što bismo učinili? S radošću i čašću pristali bismo na Njegovu želju.

U svetoj Misi imademo to sve. Imademo obadvije ruke i sve čavle, kojima je bilo probođeno Isusovo tijelo. Imademo samu glavu, koja je bila izbodena trnovom krunom. U svetoj misi imademo kopljem probođeno Srce, imademo ne drveni križ, na kojemu je Isus visio raspet i umro, nego imamo samo Njegovo presveto Tijelo, Njegovo žrtveno Tijelo, koje kao Janje uzima na se naše grijehe i daje svoj život za nas.

I to Tijelo ne leži u svetoj misi kao mrtva relikvija. Ono živi. U njemu živi duša, koja je do smrti žalosna, u njemu bije srce nasićeno pogrdama i satrveno zbog opačina naših. Da! Živi Isus Krist je tu. Opet i opet On se predaje za nas. On se žrtvuje, prinosi svoj život za nas. Trajno i ustrajno obnavlja svoju kalvarijsku žrtvu za naše spasenje. U svetoj Misi isti je svećenik, ista žrtva s Kalvarije, s križa.

O kakva je dakle svetinja sveta Misa! Sveta Misa je vazda živi Isus Krist!

NOVI PROCESI ZA BEATIFIKACIJU. Sveta kongregacija za obrede je na svojoj redovitoj sjednici dne 8. srpnja o. g. dozvolila, da se započne proces za beatifikaciju dviju službenica Božjih, i to Marije Rafaele Itarra de Vinalonga, utemeljiteljice Zavoda Anđela čuvara, i Marije Terezije Gerhandinger, utemeljiteljice Zavoda siromašnih školskih sestara Našega Gospodina.

OBAVIJEST

»DANICA« — kalendar za 1953. — otpremat će se našim povjerenicima početkom prosinca. Cijena je sedamdeset (70) Din. Ove se godine ne će unaprijed planirati raspodjela po župama, nego će se slati onoliko primjeraka kalendara, za koliko unaprijed stigne uplata. Kad naklada bude raspačana, vraćat će se odmah kasno stigle uplate, za koje se ne će moći poslati kalendar. — Sve to vrijedi i za »Zidni kalendar«, kojemu je cijena šest Din. — Pojedinačne narudžbe ne će se primati, nego najmanje narudžbe od pet »DANICA« odnosno deset komada »Zidnog kalendara«.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova 28. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963-312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.